

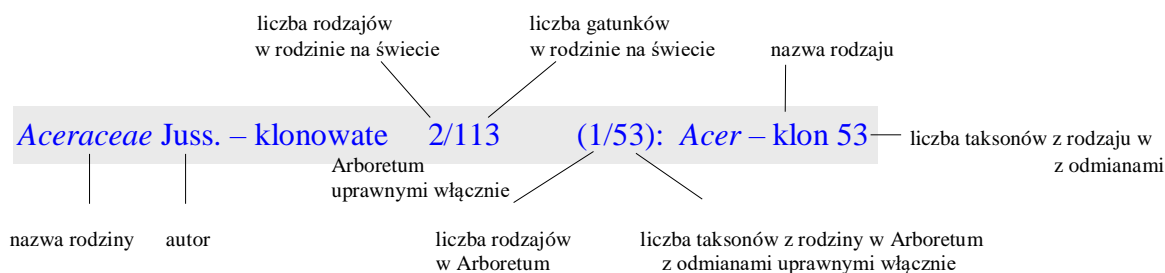
DENDROFLORA ARBORETUM W WOJSŁAWICACH w 2001 r.

Tomasz J. Nowak, Hanna Grzeszczak-Nowak

Informacje ogólne o kolekcjach

W Wojsławicach ze względu na stare – historyczne założenie ogrodowe, nie przyjęto tradycyjnego układu kolekcji roślin – systematycznego lub geograficznego. Rozmieszczone są one w układzie krajobrazowym i ekologicznym, zgodnie z ich siedliskowymi wymaganiami i dlatego rozproszone na całym terenie. Specjalizacją Arboretum są rośliny z rodziny wrzosowatych oraz drzewa i krzewy nie mrozoodporne w innych częściach kraju. Dendrologiczną kolekcję wzorcową stanowią historyczne odmiany różaneczników rasy łuzycyckiej, tzw. odmiany Seidla.

We wrześniu 2000 r. kolekcja roślin drzewiastych obejmowała 1497 taksonów, które reprezentowały 71 rodziny i 204 rodzajów. Do gromady *Gymnospermae* (*Gymnospermatophyta*) – Nagozalążkowe (Nagonasienne) należało 291 taksonów z 6 rodzin i 26 rodzajów. Gromada *Angiospermae* (*Angiospermatophyta*) – Okrytozalążkowe (Okrytonasienne) liczyła 1206 taksonów z 65 rodzin i 178 rodzajów. Podział rodzin na rodzaje oraz ogólną liczbę gatunków na świecie w obrębie rodziny i rodzajów przyjęto za M. Griffiths 1994. W obrębie rodzin i rodzajów liczba uprawianych taksonów w Arboretum w Wojsławicach wynosiła:

Actinidiaceae Hutch. – Aktinidiowate 3/335 (1/4): *Actinidia* – aktinidia 4;

Agavaceae Endl. – Agawowate 18/580 (1/1): *Yucca* – jukka 1;

Alangiaceae Lam. – Alangiówate 1/17 (1/1): *Alangium* – alangium 1;

Anacardiaceae Lindl. – Nanerczowate 73/850 (2/4): *Cotinus* – perukowiec 3, *Rhus* – sumak 1;

Annonaceae Juss – Flaszowcowate 128/2050 1/1 : *Asimina* – urodlin 1;

Apocynaceae Juss. – Toinowate 215/2100 (1/7): *Vinca* – barwinek 7;

Aquifoliaceae Bartl. – Ostrokrzewowate 4/420 (2/22): *Ilex* – ostrokrzew 21, *Nemopanthus* – nemopantus 1;

Araliaceae Juss. – Araliowate 57/800 (4/10): *Aralia* – aralia 2, *Eleutherococcus* – kolcosił 1, *Hedera* – bluszcz 5, *Kalopanax* – kalopanaks 2;

Aristolochiaceae Juss. – Kokornakowate 7/410 (1/1): *Aristolochia* – kokornak 1;

Asclepiadaceae R.Br. – Trojęściowate 347/2850 (2/2): *Metaplexis* – metapleksis 1, *Periploca* – obwojnik 1;

Berberidaceae Juss. – Berberysowate 15/570 (3/20): *Berberis* – berberys 16, × *Mahoberberis* – mahoberberys 2, *Mahonia* – mahonia 2;

Betulaceae Gray. – Brzozowate 6/150 (5/33): *Alnus* – olsza 7, *Betula* – brzoza 18, *Carpinus* – grab 3, *Corylus* – leszczyna 4, *Ostrya* – chmielgrab 1;

Bignoniaceae Juss. – Bignoniowate 112/725 (2/12): *Campsis* – milin 7, *Catalpa* – surmia 5;

Buddlejaceae Bartling – Budlejewate – 29/600 (1/1): *Buddleja* – budleja 1;

Buxaceae Dumort. – Bukszpanowate 5/60 (2/9): *Buxus* – bukszpan 7, *Pachysandra* – runianka 2;

Calycanthaceae Lindl. – Kielichowcowate 3/9 (2/4): *Calycanthus* – kielichowiec 3, *Chimonanthus* – zimokwiat 1;
Caprifoliaceae Juss. – Przewiartniowate 16/365 (6/47): *Diervilla* – dierwilla 2, *Lonicera* – suchodrzew, wiciokrzew 10, *Sambucus* – bez 8, *Symphoricarpos* – śnieguliczka 2, *Weigela* – krzewuszką 7, *Viburnum* – kalina 19;
Celastraceae R.Br. – Dławiszowate 94/1300 (4/16): *Celastrus* – dławisz 2, *Euonymus* – trzmielina 12, *Paxistima* – paksistima 1, *Tripterygium* – tripterygium 1;
Cephalotaxaceae Neger – Głowocisowate 2/16 (2/6): *Cephalotaxus* – głowocis 4, *Torreya* – torreja 2;
Cercidiphyllaceae Siebold et Zucc. – Grujecznikowate 1/2 (1/3): *Cercidiphyllum* – grujecznik 3;
Clethraceae Klotzsch. – Orszelinowate 1/ok. 30 (1/6): *Clethra* – orszelina 6;
Cornaceae Dumort. – Dereniowate 12/90 (3/33): *Aucuba* – aukuba 1, *Cornus* – dereń 31, *Helwingia* – helwingia 1;
Cruciferae Juss. – Krzyżowe 390/3000 (1/1): *Iberis* – ubiorek 1;
Cupressaceae Bartling – Cyprysowate 17/113 (14/111): *Calocedrus* – cedrzyniec 2, *Chamaecyparis* – cyprysik 39, *Cryptomeria* – szydlica 6, *Cunninghamia* – kuningamia 1, × *Cupressocyparis* – cyprysowiec 2, *Cupressus* – cyprys 1, *Juniperus* – jałowiec 36, *Metasequoia* – metasekwoja 1, *Microbiota* – mikrobiota 1, *Platycladus* – platykladus 2, *Sequoiadendron* – mamutowiec 1, *Taxodium* – cypryśnik 1, *Thuja* – żywotnik 13, *Thujopsis* – żywotnikowiec 5;
Empetraceae S.F. Gray – Bażynowate 3/5 (1/1): *Empetrum* – bażyna 1;
Ericaceae Juss. – Wrzosowate 103/3350 (16/552): *Andromeda* – modrzewnica 2, *Arctostaphylos* – mącznica 1, *Bruckenthalia* – brukentalia 1, *Calluna* – wrzos 6, *Daboecia* – dabecea 1, *Enkianthus* – enkiant 6, *Erica* – wrzosiec 3, *Gaultheria* – golteria 2, *Kalmia* – kalmia 8, *Leucothöe* – kiścień 5, *Leiophyllum* – lejofylum 1, *Menziesia* – menziesia 1, *Oxydendrum* – kwasnodrzew 1, *Pieris* – pieris 55, *Rhododendron* – różanecznik 468, *Zenobia* – zenobia 1;
Eupteleaceae Wilh. – Olszankowate 1/3 (1/1): *Euptelea* – olszanka 1;
Fagaceae Dumort. – Bukowate 7/1050 (3/25): *Castanea* – kasztan 2, *Fagus* – buk 16, *Quercus* – dąb 7;
Flacourtiaceae DC. – Strzeligłogowate 89/875 (1/2): *Idesia* – idesja 2;
Ginkgoaceae Eng. – Miłorzębowate 1/1 (1/7): *Ginkgo* – miłorząb 7;
Gramineae Juss. – Trawy 635/9000 (6/9): *Fargesia* – fargesia 1, *Phyllostachys* – fyllostachys 3, *Pleioblastus* – plejoblastus 1, *Pseudosasa* – pseudosasa 1, *Sasa* – sasa 2, *Semiarundinaria* – semiarundinaria 1;
Grossulariaceae DC. – Agrestowate 23/400 (2/5): *Ribes* – porzeczka 4, *Itea* – itea 1;
Hamamelidaceae R.Br. – Oczarowate 28/90 (7/23): *Corylopsis* – leszczynowiec 4, *Fothergilla* – fotergilla 2, *Hamamelis* – oczar 12, *Liquidambar* – ambrowiec 2, *Parrotiopsis* – parocjowiec 1, *Sinowilsonia* – sinowilsonia 1, *Sycopsis* – sykopsis 1;
Hippocastanaceae DC. – Kasztanowcowate 2/15 (1/5): *Aesculus* – kasztanowiec 5;
Hydrangeaceae Dumort. – Hortensjowate 17/170 (4/27): *Deutzia* – żylistek 1, *Hydrangea* – hortensja 17, *Philadelphus* – jaśminowiec 8, *Schizophragma* – przywarka 1;
Juglandaceae A.Rich. ex Kunth – Orzechowate 7/59 (1/2): *Juglans* – orzech 2;
Lardizabalaceae Decne. – Krępieniowate 8/21 (2/2): *Akebia* – akebia 1, *Decaisnea* – palecznik 1;
Leguminosae Juss. – Strączkowe 657/16400 (10/21): *Amorpha* – amorfa 1, *Caragana* – karagana 2, *Cercis* – judaszowiec 3, *Colutea* – moszenki 1, *Genista* – janowiec 1, *Gleditsia* – glediczya 3, *Laburnum* – złotokap 2, *Robinia* – grochodrzew 3, *Sarothamnus* – żarnowiec 1, *Wisteria* – glicynia 4;
Liliaceae Juss. – Liliowate 240/4640 (2/2): *Ruscus* – myszopłoch 1, *Smilax* – smilaks 1;

Magnoliaceae Juss. – Magnoliowate 7/200 (2/27): *Liriodendron* – tulipanowiec 1, *Magnolia* – magnolia 26;

Malvaceae Juss. – Ślázowate 116/1550 (1/3): *Hibiscus* – ketmia 3;

Menispermaceae Juss. – Miesięcznikowate 78/520 (1/1): *Menispermum* – miesięcznik 1;

Myricaceae Blume – Woskownicowate 3/50 (1/1): *Myrica* – woskownica 1;

Nyssaceae Dumort. – Błotniowate 3/8 (2/2): *Nyssa* – błotnia 1, *Davidia* – dawidia 1;

Oleaceae Hoffmanns. et Link – Oliwkowate 24/900 (8/30): *Abeliophyllum* – abeliofyllum 1, *Chionanthus* – śniegowiec 1, *Forsythia* – forsycja 5, *Fraxinus* – jesion 5, *Jasminum* – jaśmin 2, *Ligustrum* – ligustr 4, *Osmanthus* – osmantus 1, *Syringa* – lilak 11;

Paeoniaceae Rudolphi – Piwoniowate 2/34 (1/3): *Paeonia* – piwonia 3;

Pinaceae Lindl. – Sosnowate 9/194 (7/145): *Abies* – jodła 20, *Cedrus* – cedr 4, *Larix* – modrzew 9, *Picea* – świerk 51, *Pinus* – sosna 50, *Pseudotsuga* – dagleżja 5, *Tsuga* – choina 6;

Platanaceae Juss. – Platanowate 1/7 (1/1): *Platanus* – platan 1;

Punicaceae Horan. – Granatowcowate 1/2 (1/1): *Punica* – granat 1;

Ranunculaceae Juss. – Jaskrowate 58/1750 (2/10): *Clematis* – powojnik 9, *Xanthorhiza* – ksantoriza 1;

Rhamnaceae Juss. – Szakłakowate 53/875 (2/2): *Ceanothus* – prusznik 1; *Frangula* – kruszyna 1,

Rosaceae Juss. – Różowate 107/3100 (23/60): *Amelanchier* – świdośliwa 1, *Aronia* – aronia 3, *Chaenomeles* – pigwowiec 2, *Cotoneaster* – irga 10, *Crataegus* – głóg 2, *Exochorda* – obiela 2, *Holodiscus* – pustokrzęznik 1, *Kerria* – złotlin 2, *Malus* – jabłoń 2, *Neillia* – neillia 1, *Oemleria* – osmaronia 1, *Photinia* – głógownik, stranwesia 2, *Physocarpus* – pęcherznica 2, *Potentilla* – pięciornik 5, *Prunus* – śliwa, brzoskwinia, czereśnia 7, *Pyracantha* – ognik 3, *Pyrus* – grusza 2, *Rosa* – róża 2, *Rubus* – jeżyna 1, *Sorbaria* – tawlina 1, *Sorbus* – jarzab 6, *Spiraea* – tawuła 5, *Stephanandra* – tawulec 1;

Rubiaceae Juss. – Marzanowate 630/10400 (1/1): *Cephalanthus* – guzikowiec 1;

Rutaceae Juss. – Rutowate 161/1700 (4/4): *Phellodendron* – korkowiec 1, *Poncirus* – poncyria 1, *Skimmia* – skimmia 1, *Zanthoxylum* – żółtodrzew 1;

Salicaceae Mirb. – Wierzbowate 2/435 (2/15): *Salix* – wierzba 13, *Populus* – topola 2;

Sapindaceae Juss. – Mydleńcowate 144/1325 (1/1): *Xanthoceras* – ksantoceras 1;

Schisandraceae Blume – Cytryńcowate 2/47 (1/2): *Schisandra* – cytryniec 2;

Sciadopityceae Hayata – Sośnicowate 1/1 (1/1): *Sciadopitys* – sośnica 1;

Scrophulariaceae Juss. – Trędownikowate 224/4450 (1/1): *Paulownia* – paulownia 1;

Stachyuraceae J. Agardh – 1/10 (1/1): *Stachyurus* – stachirus 1;

Staphyleaceae Lindl. – Kłokoczkowate 5/27 (1/2): *Staphylea* – kłokoczka 2;

Styracaceae Dumort. – Styrakowate 12/165 (3/4): *Halesia* – ośnieża 1, *Pterostyrax* – styrakowiec 1, *Styrax* – styraks 1;

Taxaceae Gray – Cisowate 6/20 (1/21): *Taxus* – cis 21;

Theaceae D. Don – Herbatowate 28/520 (2/2): *Franklinia* – franklinia 1, *Stewartia* – stewartcja 1;

Thymelaceae Juss. – Wawrzynkowate 50/720 (1/7): *Daphne* – wawrzynek 7;

Tiliaceae Juss. – Lipowate 48/725 (2/2): *Grewia* – grewia 1, *Tilia* – lipa 1;

Trochodendraceae Prantl – Trochodendronowate 1/1 (1/1): *Trochodendron* – trochodendron 1;

Ulmaceae Mirb. – Wiązowate 16/140 (2/6): *Ulmus* – Wiąz 4, *Zelkova* – brzostownica 2;

Verbenaceae A. St.-Hil. – Werbenowate 91/1900 (2/7): *Callicarpa* – kalikarpa 5, *Clerodendrum* – szczęślin 2;

Vitaceae Juss. – Winoroślowate 13/800 (3/13): *Ampelopsis* – winnik 2, *Parthenocissus* – winobluszcz 6, *Vitis* – winorośl 5.

Kolekcje drzew, krzewów i krzewinek uzupełnia 450 gatunków i odmian bylin, których nie ujęto w spisie. Reprezentują one 75 rodzin i 171 rodzajów. W tej grupie roślin najliczniej występują rodzaje: *Astilbe* – tawułka, *Carex* – turzyca, *Geranium* – bodziszek, *Hemerocallis* – liliowiec, *Hosta* – funkia. Kolekcje roślin nasiennych uzupełniają rośliny z gromady *Polypodiophyta* – paprociowe, wśród których ponad 30 gatunków i odmian z 13 rodzajów tworzy malownicze grupy.

Nazewnictwo

W Index Plantarum drzew i krzewów Arboretum w Wojsławicach starano się uporządkować łacińskie i polskie nazwy roślin w randze od gatunku do odmiany uprawnej. Dla każdego taksonu zaproponowano prawidłową nazwę łacińską i polską oraz związane z nimi inne nazwy. Ze względów porządkowych do synonimów zaliczono również nazwy z niekompletnym zestawem autorów, różne warianty ortograficzne i językowe oraz nazwy stosowane błędnie. Nie uwzględniono jedynie tych wariantów ortograficznych, których tożsamość nie budzi wątpliwości (np. zamiast *silvestris* – *sylvestris*).

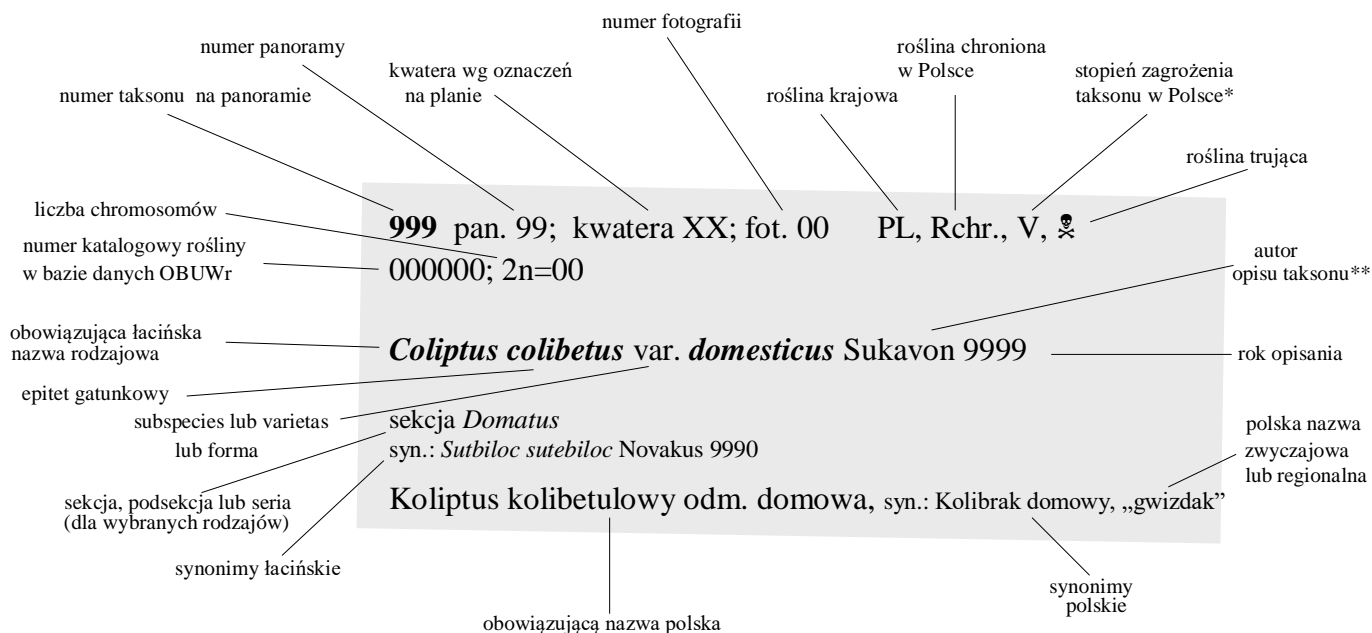
Przy wyborze nazw obowiązujących, szczególnie dla odmian uprawnych, wybór jednego dzieła, które można przyjąć za podstawę przy ustalaniu nomenklatury jest niemożliwy. W pierwszej kolejności preferowano krytyczne listy (np.: Z. Mirek *et al.* 1995; H. Welch & G. Haddow 1993; G.F. Frodin & R. Govaerts 1996; D. Chamberlain *et al.* 1996) i monografie danego rodzaju (np.: D.M. van Gelderen *et al.* 1994; F.C. Galle 1997) oraz opracowania kompleksowe (np.: M. Griffiths 1994; R. Zander 2000). Korzystano także z artykułów w czasopismach naukowych, z katalogów szkółkarskich, ze spisów roślin ogrodów botanicznych i arboretów oraz z periodyków ogrodniczych (np. „Garten Praxis”). W przypadkach wątpliwych kierowano się następującymi zasadami:

- a) przyjmowano za obowiązującą nazwę najlepiej ugruntowaną i najczęściej stosowaną;
- b) starano się nie wprowadzać zmian tam, gdzie brak jest ku temu dostatecznego uzasadnienia;
- c) dla odmian uprawnych preferowano nazwę w języku kraju, w którym została otrzymana;
- d) nadając nowe nazwy polskie, starano się łacińskie nazwy rodzajowe zapisać w polskiej transkrypcji.

W wielu przypadkach nie jesteśmy w pełni przekonani co do słuszności propozycji i budzą one także nasze wątpliwości, np. *Rhododendron Laetevirens* grex (P.A. Cox, K.N.E. Cox, 1988). Podjęcie jednak pewnych rozstrzygnięć arbitralnych było nieuniknione i mamy nadzieję, że margines tej niedoskonałości maksymalnie zmniejszyliśmy.

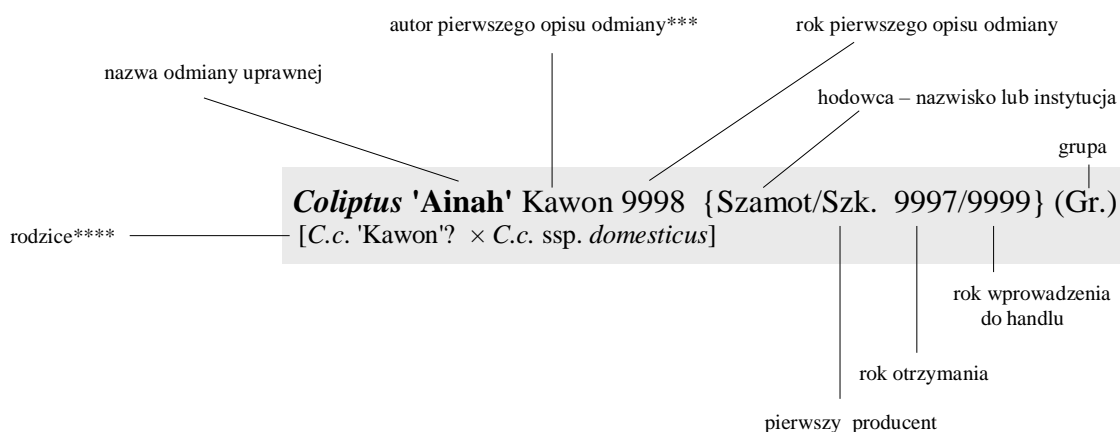
Przykłady zapisu nazwy dla nie istniejącego taksonu:

a) dla gatunków, podgatunków, odmian i form botanicznych

znak × (razy) przed nazwą rodzajową oznacza mieszańca międzyrodzajowego; przed epitetem gatunkowym oznacza mieszańca międzygatunkowego

b) dla odmiany uprawnej (= odmiana ogrodnicza, kultywar, cv.)

Oznaczenia:

* Ex – wymarłe i przypuszczalnie wymarłe, E – wymierające, V – narażone, R – rzadkie, I – o nieokreślonym zagrożeniu (wg „Polskiej Czerwonej Księgi”).

** skróty nazwisk autorów wg R.K. Brummit & C.E. Powell 1992 (patrz spis skrótów nazwisk autorów).

*** opis dotyczy często rośliny pod nazwą synonimową

**** jeżeli rodzica nie wyróżniono znakiem + (= żeński), to na pierwszym miejscu podano prawdopodobną „matkę”.

Spis znaków i skrótów:

- ♀** – roślina trująca
V/VI, V-VI, 1. poł. V – miesiące kwitnienia (owocowania): na przełomie, od-do lub w pierwszej połowie
 [...] – rodzice
 < – mniejszy, przed
 > – większy, po
 ± – mniej więcej
 ? – żeński
 ? – męski
Arb. – Arboretum
auct. – auctores = autorzy
b. – bardzo
b. mroz. – bardzo mrozoodporny
Baumsch. – Baumschule = szkółki
comb. nova – combinatio nova = nowe połączenie
cv. – cultivar = kultywar, odmiana uprawna
d. – dawniej
dl. – długość
dość mroz. – dość mrozoodporny
dost. mroz. – dostatecznie mrozoodporny
E – rośliny wymierające w Polsce
em. – emendavit = poprawił
et – i
et al. – et alii = i inni
Ex – rośliny wymarłe i przypuszczalnie wymarłe w Polsce
ex – z
f. – forma
F.C.C – First Class Certificate = najwyższy znak jakości
fot. – fotografia
gat. – gatunek
gm. – gmina
HCC – Horticultural Colour Chart = Ogrodnicze Wzorce Barw
hort. – hortulanorum = ogrodowy, mieszańcowy, wg ogrodników, szkółkarzy
I – rośliny o nieokreślonym zagrożeniu w Polsce
I-XII – miesiące
kat. – katalog szkółkarski
kw. – kwatery wg oznaczeń na planie
mmgat. – mieszańiec międzygatunkowy
MPZ – Miejskie Przedsiębiorstwo Zieleni
mroz. – mrozoodporny
ndost. mroz. – niedostatecznie mrozoodporny
nie mroz. – nie mrozoodporny
nn – nieznane
non – nie
Nurs. – Nursery = szkółka
OB – Ogród Botaniczny, Botanischer Garten, Botanical Garden, Botanická Zahrada itd.
OBUWr. – Ogród Botaniczny Uniwersytetu Wrocławskiego
odm. – odmiana
odm. bot. – odmiana botaniczna
odm. upr. – odmiana uprawna
p.p. – pro parte = po części, częściowo
pan. – panorama
pld. – południe
pgat. – podgatunek
PL – roślina krajowa
pln. – północ
poch. – pochodzenie rośliny i rok posadzenia w Arboretum
poł. – połowa
R – rośliny rzadkie w Polsce
Rchr. – roślina chroniona w Polsce
RHS – The Royal Horticultural Society = Królewskie Towarzystwo Ogrodnicze w Londynie
Sect. – sekcja
sp. – species = gatunek
ssp. – subspecies = podgatunek
Subsect. – podsekcja
syn. – synonim
szer. – szerokość
szk. – szkółki
śr. – środkowa (-y)
śred. – średnica
upr. – uprawa
V – rośliny narażone na wyginięcie w Polsce
var. – varietas = odmiana geograficzna
wsch. – wschód
wyst. – występowanie; nazwy prowincji i stanów przyjęto w wersji angielskiej
 × – mieszańiec międzygatunkowy lub międzyrodzajowy
zach. – zachód
zad. mroz. – zadowalająco mrozoodporny
zast. – zastosowanie

Wyjaśnienia:

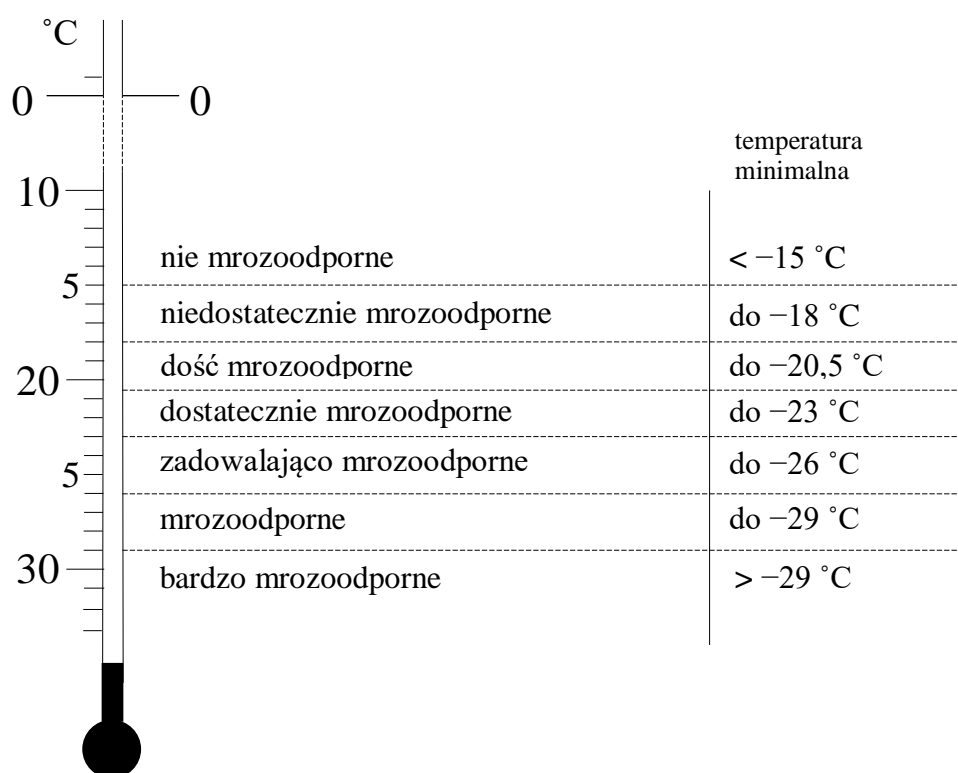
Barwa – po nazwie barwy podano dla niektórych taksonów numer katalogowy barwy wg R.H.S. Colour Chart, np. prawie biała (155A-B) lub wg Horticultural Colour Chart, wtedy dodatkowo podano HCC, np. jasnoróżowa (HCC 25/2).

Liście dwusezonowe – liście dwupostaciowe: a) zimowe – wyrastają latem, zimą i opadają latem następnego roku; b) letnie – wyrastają wiosną i opadają przed zimą, występują razem z liśćmi zimowymi.

Liście sezonowe – utrzymują się na roślinie krócej niż 12 miesięcy; wyrastają na wiosnę, zasychają i opadają przed nadejściem zimy.

Liście wielosezonowe – utrzymują się na roślinie dłużej niż 12 miesięcy, najczęściej 3-7 lat; (= roślina zawsze zielona = „zimozielona”).

Mrozoodporność – przyjęto ogólnie stosowaną w Europie skalę mrozoodporności roślin za D. Schreiber (w: A. Bärtels 1991) i nieznacznie ją zmodyfikowano, zaokrąglając wartości temperatur:

Rodzice – jeżeli dysponowano danymi, podano w nawiasie kwadratowym, po nazwie łacińskiej głównej, na pierwszym miejscu prawdopodobną „matkę”. Jeżeli płeć rodziców była znana, „matkę” oznaczono znakiem ♀.

Terminy morfologiczne – przyjęto określenia stosowane w polskich opracowaniach dendrologicznych.

Wymiary – podano najpierw wysokość lub długość, potem szerokość.

Wymiary drzew – jeżeli dysponowano danymi, podano kolejno: wysokość drzewa w metrach, następnie obwód pnia na wysokości 130 cm i wiek drzewa w latach. Wymiary największych drzew w Polsce podano za C. Pacyniakiem 1992, dodając do podawanego wieku 8 lat. Wymiary największych drzew w okolicach Wrocławia podano na podstawie pomiarów wykonanych w 1992 r., a w Arboretum w Wojsławicach – w 2000 r.

INDEX PLANTARUM ROŚLIN ZDREWNIANYCH UPRAWIANYCH W 2001 ROKU W ARBORETUM W WOJSŁAWICACH

Abeliophyllum Nakai rodzina *Oleaceae* – Oliwkowate
Abeliofyllum, syn. Abeliofylum

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek pochodzący z Półwyspu Koreańskiego.

kwatery III F

006433

Abeliophyllum distichum Nakai 1919

Abeliofyllum koreańskie, syn.: Abeliofylum koreańskie, „biała forsycja”

Krzew w uprawie około 1 m wysokości, w ojczyźnie 1,5–2 m, o pędach przewieszających się, 4-kątnych i nagich, z blaszkowatym rdzeniem, jak u forsycji. Liście sezonowe 3–5 cm dł., nakrzyżległe, jajowate, zastrzone, całobrzegie, obustronnie pokryte włoskami lub orzęsione. Kwiaty w III–IV, na zeszłorocznych pędach, przed rozwojem liści, do 1,5 cm śred., podobne do forsycji, ale białe (!) i pachnące migdałami, zrosłopłatkowe; zebrane w krótkie grona. Owoce skrzydlaki około 2,5 cm śred., podobne do parczeliny (*Ptelea*). Wyst.: Płw. Koreański. Upr.: mroz. (–29 °C). Zast.: ze względu na wczesną porę kwitnienia i liczne, pachnące kwiaty, gatunek wart szerszego rozpowszechnienia w naszych ogrodach. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 2000.

kwatery III D

006433

Abeliophyllum distichum Nakai 1919

Abeliofyllum koreańskie, syn.: Abeliofylum koreańskie, „biała forsycja”

Krzew w uprawie około 1 m wysokości, w ojczyźnie 1,5–2 m, o pędach przewieszających się, 4-kątnych i nagich, z blaszkowatym rdzeniem, jak u forsycji. Liście sezonowe 3–5 cm dł., nakrzyżległe, jajowate, zastrzone, całobrzegie, obustronnie pokryte włoskami lub orzęsione. Kwiaty w III–IV, na zeszłorocznych pędach, przed rozwojem liści, do 1,5 cm śred., podobne do forsycji, ale białe (!) i pachnące migdałami, zrosłopłatkowe; zebrane w krótkie grona. Owoce skrzydlaki około 2,5 cm śred., podobne do parczeliny (*Ptelea*). Wyst.: Płw. Koreański. Upr.: mroz. (–29 °C). Zast.: ze względu na wczesną porę kwitnienia i liczne, pachnące kwiaty, gatunek wart szerszego rozpowszechnienia w naszych ogrodach. Poch.: OB Phenian, Korea Płn. – 1989.

Abies Mill. 1756

rodzina *Pinaceae* Sosnowate

Jodła

Do rodzaju należy około 50 gatunków występujących w strefie klimatu umiarkowanego oraz w płn. Afryce i Himalajach. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 gatunek, a uprawianych jest 29 gatunków, 2 mieszańce międzygatunkowe, 9 form i odmian botanicznych oraz 75 odmian uprawnych. Są to drzewa rozdzielnopłciowe, jednopienne, żywiczne (w drewnie żywicy brak), z wyraźną strzałą i konarami ułożonymi w okółkach, które przrastają po jednym na rok. Krótkopędów brak. Powierzchnia pędów jest zwykle gładka, bez bruzdek jak u świerków, pokryta drobnymi śladami po opadłych igłach. Pączki duże, kuliste lub jajowate, oblepione żywicą. Igły wielosezonowe, charakterystycznie (!) osadzone na pędzie – nasadowa część zwykle skrzycona i zakończona stopką, przylegającą bezpośrednio do pędu. Z wierzchu zielone, błyszczące, z rowkiem i ± bez aparatów szparkowych lub z nalotem woskowym, matowe, szare, niebiesko- do srebrzystozielonych, z liniami aparatów szparkowych. Na ogół równowąskie z niewielkim wcięciem na wierzchołku, sztywne, skórzaste, zwykle pękają przy zginaniu. Ułożone rozmaicie: grzebieniasto, z

przedziałem V, dachówkowato, szczytkowato lub promieniście. Szyszki sterczą zawsze pionowo ku górze, po dojrzaniu rozsypują się i na gałęziach pozostaje tylko oś szyszki (trzępiń). Drzewa atrakcyjne ze względu na stożkowaty pokrój i regularny piętrowy układ gałęzi. Do dobrego rozwoju wymagają dużej wilgotności powietrza i umiarkowanie wilgotnych, świeżych gleb. Większość taksonów wykazuje małą odporność na silne mrozy i wiosenne przymrozki oraz nie toleruje suchego, zanieczyszczonego powietrza i nie nadaje się do uprawy w miastach oraz okręgach przemysłowych. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Abies × arnoldiana* 'Jan Paweł II' {J. Grąbczewski, L. Kurowski, W. Seneta <1980}, *Abies × arnoldiana* 'Rogów' {J. Grąbczewski, L. Kurowski, W. Seneta <1980}, *Abies fraseri* 'Argenteovariegata' {F. Rożyński <1903/1903}.

546 pan. 21a; kwatera IIC

004160

Abies × arnoldiana 'Jan Paweł II' Kurowski 1980 {Arboretum w Rogowie ok. 1980}

Jodła Arnolda 'Jan Paweł II'

„Wyrasta w duże drzewo o pokroju stożkowatym i charakterystycznym zielonożółtawym zabarwieniu. Igły duże, szerokie, błyszczące, od spodu kredowobiałe. Rośnie silnie i zdrowo” (cyt. za: K. Dolatowski 1999). Upr.: mroz. (−29 °C).

483 pan.: 18, 19, 20, 23; kwatera: IIIE, IIIG

004159

Abies × arnoldiana Nitz.

[*A. koreana* × *A. veitchii*]

Jodła Arnolda

Drzewo do 20 m wysokości, długowieczne, rośnie szybko, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o konarach skośnie odstających, ułożonych w regularnych okółkach. Pędy szare, ± pokryte włoskami; pączki mocno ożywicowane. Igły wielosezonowe, 2–3 × 0,2–0,3 cm, rozszerzające się nieznacznie ku końcom, z kredowobiałymi paskami od spodu; ułożone z przedziałem V i skierowane ku przodowi. Szyszki 5–7 cm wysokości i 2,5 cm śred., przed dojrzaniem fioletowobrazowe do szarobrazowych; łuski wspierające w różnym stopniu wystające i odwinięte. Upr.: jak inne jodły; mroz. (−29 °C). Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarowali W. Bugała i T. Bojarczuk – ok. 1970.

462 pan. 18; kwatera IIIH

014531

Abies × arnoldiana Nitz 'Kórnik' Król 1995 {J. Król ok. 1980}

[siewka *A. × arnoldiana*]

Jodła Arnolda 'Kórnik'

„Karłowaty, bardzo gęsty krzew; okaz mateczny ma obecnie 40 cm wysokości, przy trzykrotnie większej średnicy (1994–95 r.). Przyrosty roczne długości 8–10 cm, igły długości 2 cm, tępe, lekko wcięte na szczycie, od góry błyszczące, zielone, od spodu z szerokimi, białymi paskami” (cyt. za: K. Dolatowski, 1999). Poch.: Szkołki Zakładu Doświadczalnego PAN w Kórniku – 1989.

kwatera IIIE

01161

Abies amabilis 'Spreading Star' {Holandia <1960}

syn.: *Abies amabilis procumbens* hort.

Jodła wonna 'Spreading Star'

Pędy ± brązowe lub beżowe. Pączki małe, kuliste, mocno ożywicowane, w zimie białe z niewidocznymi łuskami. Igły wielosezonowe, po rozruci wydadją silny zapach podobny do pomarańczy. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1995.

kwaterya IIC

004162

Abies balsamea (L.) Mill. 'Nana' {nn <1866}

syn.: *Abies balsamea nana globosa* hort., *Abies balsamea* var. *nana* hort., *Picea balsamea* var. *nana* Nelson, *Picea balsamea prostrata* Knight.

Jodła balsamiczna 'Nana'

Karłowaty krzew o pokroju kulistym, po 15 latach uprawy w Ogrodzie Botanicznym we Wrocławiu osiągnął 40 cm wysokości, rośnie bardzo powoli. Młode pędy pokryte krótkimi włoskami, żółtawoszare. Pączki krótkie, kruche, przy zgięciu pękają w połowie. Szyszki małe, 8–10 cm, przed dojrzaniem ciemnofioletowe, dojrzałe szarobrązowe, z wyciekami żywicy; bez wystających łusek okrywowych. Upr.: odmiana mroz. (–29 °C), zalecana do małych ogrodów. Ciekawostki: z korowiny *Abies balsamea*, rosnącej niemal w całej Kanadzie i pñ.-wsch. USA, pozyskuje się bezbarwną żywicę zwaną balsamem kanadyjskim. Jest on używany w technice mikroskopowej i w medycynie. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1995.

499 pan.: 18, 20, 23; kwaterya IX

004175

Abies cephalonica Loudon 1838

syn.: *Abies Apollinis* Link 1841, *Abies cephalonica* var. *apollinis* Beissn. 1891, *Abies cephalonica* B. *arcadia* Henkel et K.(?)Hochst.1865, *Abies cephalonica* var. *parnassica* Henkel et K.(?)Hochst.1865, *Abies panachaica* Heldr. 1861, *Abies peloponnesiaca* Haage, *Abies Reginae Amaliae* Heldr. 1860, *Abies pectinata* var. *Reginae Amaliae* 1863, *Picea cephalonica* Loudon 1839, *Picea cephalonica Apollinis* hort., *Picea kukunaria* Wender. 1851, *Pinus cephalonica* (Loudon) Endl. 1847, *Pinus Picea* var. *graeca* Fraas 1815

Jodła grecka

Drzewo do 30 m wysokości, długowieczne, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie regularnie szerokostożkowatej (stare kopulaste), gęstej, rośnie szybko. Konary grube, mocne, długo zachowane w dolnej części pnia. Pędy całkowicie nagie, błyszczące i bladobrązowe, zwykle gładkie. Pączki silnie ożywicowane, jajowate lub stożkowate, brązowe. Igły wielosezonowe, sztywne, łamliwe, długo i ostro zastrzone, 1,5–3,5 cm × około 2 mm, mocno skręcone, z wierzchu zielone i błyszczące, z rowkiem zanikającym ku wierzchołkowi, spodem z bladymi wąskimi paskami, przedzielonymi mocnym zielonym nerwem; ułożone promieniście (czasem bardziej płasko) z tendencją do pochylania się do przodu. Stopki duże, zwłaszcza u siewek i mocne. Szyszki duże, do 16–20 cm dł.; końce łusek wspierających wystają odgięte w dół. Wyst.: góry Płw. Bałkańskiego. Upr.: mroz. (–29 °C), dość dobrze, jak na jodłę, znosi suszę i upały. Młode drzewa podczas surowych zim tracą igły, ale regenerują. W uprawie od 1824 r. Łatwo daje mieszańce z *Abies alba* i *A. caucasica*. Zast.: jodła atrakcyjna dzięki gęstej, ciemnozielonej i długo regularnie szerokostożkowatej koronie. Polecana do dużych założeń ogrodowych w zach., śr. i pñ.-wsch. Polsce. Okazy największe w Polsce: Arboretum Wirty 371 cm obwodu (pomiar 2000 r.) i Glinna 20/350 cm. Poch.: nn – <1939.

288 pan. 8; kwaterya: IIIB, XVA,B/1

004174 2n = 24

Abies concolor (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr. 1861

syn.: *Abies concolor* Gordon 1858, *Abies concolor* (Gordon) Hoopes, *Abies grandis* var. *concolor* A. Murray 1875, *Picea concolor* Gordon 1875, *Pinus concolor* Engelm. et Parl. 1868

Jodła jednobarwna, syn.: Jodła kalifornijska

Drzewo do 20–28 m wysokości, w ojczyźnie 40–45 m (maks. 60), długowieczne, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o bardzo regularnej, ostrostożkowej koronie (u starszych walcowata z zaokrąglonym wierzchołkiem) i strzale trudno oczyszczającej się; rośnie szybko. Konary ułożone w okółkach prostopadle do pnia. Pędy ± nagie, jasne, żółtawozielone do żółtawobrazowych. Pączki ± żółte, zaokrąglone, ożywicowane. Igły wielosezonowe, bardzo długie, 4–6 (8) × 0,2–0,25 cm, ± obustronnie matowe, sinozielone, z wierzchu bez rowka, od spodu słabo wyraźne białawe paski. Po roztarciu pachną cytryną lub tatarakiem. Ułożone dość luźno łukowato podnoszą się ku górze. Szyszki cylindryczne do 14 cm dł., przed dojrzewaniem niebieskawe, fioletowe lub jasnozielone; łuski wspierające ukryte. Wyst.: płd.-zach. rejony Ameryki Płn. na wysokości 1000–3000 m. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wyjątkowa wśród jodeł i najmniej wymagająca pod każdym względem. Lubi gleby żyzne, świeże i rejony o wysokiej wilgotności powietrza; udaje się także na glebach suchych i piaszczystych; dobrze znosi suszę, upały, zanieczyszczone powietrze miast i rejonów przemysłowych. Lubi miejsca słoneczne, ale toleruje także półcieniste i cieniste. W Europie w uprawie od 1872 r. Zast.: ceniony gatunek, o dużych walorach dekoracyjnych, zaliczany do najpiękniejszych drzew iglastych. Szczególnie efektowny w młodości (do 20–30 lat); jeden z najważniejszych gatunków dla terenów zieleni. Doskonały do parków miejskich, zadrzewień osiedlowych, dużych założeń ogrodowych. Jodła ta winna być sadzona pojedynczo, w luźnych grupach lub szpalerach. Ze względu na barwę igieł jest polecana do nasadzeń kontrastowych, stanowiących tło dla roślin o innej kolorystyce. Może być sadzona bez zastrzeżeń w całej Polsce. Poch.: nn – <1928 r. (pomiar w 2000 r. – kw.: IIIB 28/272, XVA 25/168); Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 2000.

102 pan.: 1b, 21a; kwatera IIIC; fot. 185
008502

Abies concolor 'Violacea' Murray 1875

syn.: *Abies concolor* var. *violacea* hort., *Picea concolor violacea* Roetzl 1879

Jodła jednobarwna 'Violaceae'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma igły niebieskobiałe lub srebrzystoniebieskie. Rozmnażana z nasion powtarza cechy odmianowe w znacznym stopniu. Szczepiona rośnie słabo. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: MPZ Bielsko-Biała – 1988.

kwatera IIIC

Abies firma Siebold et Zucc. 1842

syn.: *Abies bifida* Siebold et Zucc. 1842, *Abies chilrowensis* Henkel ex K.(?)Hochst. 1865, *Abies Momi* Siebold 1830, *Abies webbiana* Lindl. non Lindl. 1833, *Picea firma* Gordon 1858, *Pinus firma* Antoine 1844

Jodła japońska

Drzewo rozdzielнопłciowe, jednopienne, do 20 m wysokości, w ojczyźnie 40–50 m, o szerokostożkowej koronie i pędach mocnych, sztywnych, jasnych, kremowych lub bladobrazowych, rośnie średnio szybko. Pączki bez żywicy lub nieznacznie białawo ożywicowane, małe, krępe, ± brązowe. Igły wielosezonowe 2,5–5,0 cm × 2–3 mm, bardzo sztywne, kruche, od spodu bez wyraźnych białych pasków, nierównowąskie (najszerze około połowy i osadzone jakby na ogonku), na wierzchołku widlasto wcięte (!), z dwoma kłującymi ostrymi ząbkami; ułożone z przedziałem V, odstają na boki prawie prostopadle do pędu. Szyszki 8–12 cm × 3,5–4,0 cm, młode żółtawozielone; łuski wspierające 3–4 m dł., wystające. Wyst.: Japonia. Upr.: jak inne jodły; dość mroz. (–20,5 °C), młode bardzo wrażliwe nawet w Polsce Zach. Zast.: cenna w kolekcjach. Poch.: OB Kioto – 1994.

kwatera IIIC

004164 2n = 24

Abies grandis (Douglas ex D. Don) Lindl. 1833

syn.: *Abies amabilis* Murray, *Abies excelsior* Toledo 1949, *Abies gordoniana* Carrière 1867, *Abies grandis de Vancouver* Bridg., *Abies lasiocarpa* Lindl. ex Gordon 1850 non aut. 1855, *Abies oregona* hort., *Abies species Vancouver* hort., *Picea grandis* Douglas ex Loudon 1838, *Pinus grandis* Douglas ex D. Don 1836

Jodła olbrzymia

Drzewo 25–40 m wysokości, w ojczyźnie do 75 m, długowieczne, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie szerokostożkowatej, przejrzystej i dość luźnej, z konarami ułożonymi w regularnych okółkach. Rośnie szybko i jest najwyższą wśród jodeł. Pędy cienkie, od spodu oliwkowozielone, później żółtawobrazowe, jasno omszone do nagich. Pączki dobrze widoczne, małe, delikatnie fioletowe i cienko biało ożywicowane. Igły wielosezonowe, bardzo długie (3–6 cm × około 2 mm), górą krótsze, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące; z ostrym rowkiem, spodem z dwoma wąskimi paskami, wierzchołki zaokrąglone lub ucięte i wcięte; ułożone dwustronnie płasko. Wyst.: zach. rejony Ameryki Płn., w Górach Skalistych do 2100 m. Upr.: wymaga gleb żyznych, dostatecznie wilgotnych oraz miejsc ocienionych o wysokiej wilgotności powietrza. Upr.: mrozoodporność różna w zależności od pochodzenia, od dość mroz. (–20,5 °C) do zad. mroz. (–29 °C). W uprawie od 1825 r., w Polsce od około 1831 r. Zast.: bywa sadzona w lasach i parkach Polski Zach. Okazy największe w Polsce: Arboretum Glinna 42 m/430 cm (pomiar 2000 r.). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1995, 2000.

kwatera IIIB

004165

Abies holophylla Maxim. 1866

syn.: *Picea holophylla* (Maxim.) Gordon 1876 ?, *Pinus holophylla* Parl. 1868

Jodła mandżurska

Drzewo 10–15 m wysokości, w ojczyźnie 30–50 m, długowieczne, rośnie średnio szybko, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie regularnie szerokostożkowatej z konarami osadzonymi na pniu pod kątem ostrym i jasną korowiną łuszczącą się w papierzaste strzępki. Pączki małe lub duże z zaokrąglonym wierzchołkiem, brązowe i w różnym stopniu ożywicowane. Pędy silne, sztywne, jasne, kontrastujące z igłami i podłużnie pofalowane. Igły wielosezonowe, 2,0–4,5 × około 0,2 cm, silne, sztywne, bez wcięć na wierzchołku; z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu białawozielone, błyszczące i ze słabymi szarawymi paskami; ułożone różnie – rzadko wyraźnie dwustronnie, na starych drzewach wygięte pałakowato do góry. Szyszki do 15 × 4 cm, bez widocznych łusek wspierających, mocno ożywicowane, przed dojrzewaniem zielonkawe. Wyst.: Mandżuria, Korea Płn. Upr.: jak inne jodły; mroz. (–29 °C). W uprawie od 1898 r., w Polsce od 1928 r. Zast.: gatunek rzadko spotykany w Polsce, podobny do *Abies cephalonica*. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1991.

Abies homolepis Siebold et Zucc. 1842

44 pan.: 1a, 2, 16, 26; kwatera: IIIB, IIIC, VIB, A/11; fot. 111, 209

004176

syn.: *Abies brachyphylla* (Maxim.) Parl. 1868, *Abies fraseri* var. *brachyphylla* Maxim. 1866, *Picea brachyphylla* (Maxim.) Gordon 1875, *Picea homolepis* (Siebold ex Zucc.) Gordon 1858, *Abies Tschonoskiana* Regel 1865, *Pinus Finnhonoskiana* Neumann, *Pinus Harrayana* W.R. McNab 1867, *Pinus homolepis* Antoine 1846

Jodła nikkońska, syn.: Jodła nikko

Drzewo 15–20 m wysokości, w ojczyźnie 30–40 m, długowieczne, rośnie szybko, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie bardzo regularnej, szerokostożkowatej (w starszym wieku kopulastej), dość luźnej i z szeroko, prawie horyzontalnie rozpostartymi konarami. Pączki duże, dobrze widoczne i pokryte białą żywicą. Pędy nagie, mocne, jasne – kremowe, beżowe, bladobrazowe i wyraźnie bruzdkowane (!) jak u świerków. Igły wielosezonowe, 2,5–3,5 cm × 1,5–2,0 mm, różnej długości (krótsze ku środkowi gałązek), równowąskie, sztywne i łatwo pękające przy zginaniu; z wierzchu ciemno- lub jasnozielone i

błyszczące, od spodu intensywnie białe z dwoma szerokimi paskami; ułożone gęsto z przedziałem V i nastroszone. Szyszki cylindryczne, 7–15 cm × 2–4 cm, ożywicowane, bez widocznych łusek, przed dojrzewaniem fioletowe. Wyst.: Japonia – góry Honsiu i Kiusiu na wysokości 750–1500 m. Upr.: wytrzymała na suszę i zanieczyszczenia powietrza w warunkach miejskich, nie toleruje gleb wapiennych; młode rośliny lubią miejsca ocienione, starsze nasłonecznione; b. mroz. (>–29 °C). W uprawie w Lejdzie od 1859 r., w Polsce od 1874 r. Zast.: po *Abies concolor* najcenniejsza z jodeł dla terenów zieleni ze względu na bardzo ładny pokrój i dużą tolerancję warunków środowiska; dotychczas mało znana i rzadko stosowana. Poch.: F. Oheimb < 1928 r. (pomiar w 2000 r.: VIB – 22/207); Arboretum w Wojsławicach – 1990, 2000.

412 pan. 16; kwatera IVF; fot. 188

004166

Abies koreana E.H.Wilson 1920

syn.: *Abies nephrolepis* Nakai 1914 non (Trautv.) Maxim. 1866, *Abies veitchii* J.Vilm. 1920

Jodła koreańska

Drzewo do 8–10 m wysokości, w ojczyźnie 15 m, rośnie powoli, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o gęstej, później szerokostożkowej koronie, w młodości z trudnością wykształca przewodnik. Pączki dobrze widoczne, w zimie pokryte w całości białą, zakrzepłą żywicą. Pędy jasne, kremowe, żółtawe lub białe. Igły wielosezonowe, krótkie 1–2 cm × 2,0–2,5 mm), z wierzchu ciemnozielone, błyszczące, od spodu kredowobiałe na całej powierzchni; ułożone dość luźno, równomiernie nastroszone do promienistych, bez przedziału V. Szyszki 4–7 cm dł., liczne nawet u młodych roślin, przed dojrzewaniem niebieskawe lub fioletowe z nieznacznie widocznymi i odgiętymi łuskami okrywowymi. Wyst.: góry Płw. Koreańskiego na wysokości 1000–1800 m. Upr.: wymaga żyznych i dostatecznie wilgotnych gleb oraz miejsc osłoniętych; mroz. (–29 °C). Łatwo tworzy mieszańce z *Abies veitchii*. W uprawie w Europie od 1908 r., w Polsce od 1929 r. Zast.: bardzo wartościowy gatunek dla terenów miejskich, ze względu na powolny wzrost i atrakcyjne, liczne szyszki już na drzewkach 8–10-letnich (wysokości 1,5–2 m). Poch.: OBPAN Warszawa-Powsin – ofiarował A. Marczewski – 1995.

54 pan. 1a; kwatera: IIC, IIIB, VIB; fot. 189

008503

Abies koreana 'Silberlocke' Krüssm. 1979 {L.G. Horstmann Nursery 1978}

syn.: *Abies koreana* 'Silver Curls' hort.

Jodła koreańska 'Silberlocke'

Małe drzewo, bardzo powoli rosnące, o igłach silnie sierpowato wygiętych ku górze. Atrakcyjna odmiana ukazująca w „całości” dolną, białą stronę igieł. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1991; OBUWr. Wrocław – 1993.

612 pan. 24; kwatera X

008131

Abies lasiocarpa (Hook.) Nutt. 'Argentea' Henkel 1901 {<1901}

[klon *A. lasiocarpa* var. *arizonica*]

syn.: *Abies lasiocarpa* 'Arizonica Argentea' André 1901

Jodła górską 'Argentea'

Drzewo do 15 m wysokości, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie wąskostożkowej z ostrym wierzchołkiem, rośnie powoli. Korowina białoszara, korkowata, elastyczna (!). Pędy jasne, popielate lub żółtawoszare. Igły wielosezonowe, do 4,5 cm dł., z wierzchu srebrzystoniebieskawe od woskowego nalotu (!); od spodu i z wierzchu z białymi paskami, nasady nie skręcone, aromatyczne. Szyszki małe – 5 cm dł., bez wystających

łusek okrywowych. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); dobrze rośnie na stanowiskach nasłonecznionych, dosyć odporna na suszę; młode pędy mogą być niszczone przez spóźnione wiosenne przymrozki. Odmiana bardzo podobna (identyczna?) do *A. lasiocarpa* 'Arizona Glauca' M. Vilm. 1906 i *A. l.* 'Glauca' M. Vilm. 1906. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1998.

kwatery III B

004167

Abies lasiocarpa 'Arizona Compacta' W.H.Welch 1979 {J. Boer ok. 1927}

[Klon *Abies lasiocarpa* var. *arizonica*]

syn.: *Abies arizonica compacta* Groot., *Abies arizonica glauca compacta* hort., *Abies lasiocarpa* 'Compacta', *Abies lasiocarpa* 'Compacta Glauca' hort. (błędnie = *Abies lasiocarpa* 'Glauca Compacta' hort.)

Jodła górską 'Arizona Compacta'

Odmiana karłowata, o stożkowatej, regularnej i gęstej koronie. Igły wielosezonowe, gęste, krótkie, około 15–25 mm dł., srebrzyste jak u *Picea pungens* 'Glauca', odstają skośnie ku przodowi. Upr.: odmiana mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), ale wcześniej rozwijające się na wiosnę pąki bywają uszkodzane przez spóźnione przymrozki. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1993. E. Pudełek, Pisarzowice – 1992.

kwatery III B

004168 2n = 24

Abies nordmanniana (Steven) Spach. 1842

syn.: *Pinus nordmanniana* Loudon 1842, *Pinus picea* M.Bieb. 1808, *Pinus leioclada* Steven 1838, *Pinus Abies C. leioclada* Endl. 1847, *Pinus nordmanniana* Steven 1938

Jodła kaukaska

Drzewo do 30 m wysokości, w ojczyźnie 50–60 m, rośnie szybko; rozdzielнопłciowe, jednopienne o koronie stożkowatej, gęstej, regularnej i strzale trudno oczyszczającej się (długo zachowuje pełne ugałęzienie). Pędy zielonkawożółte, pączki bez żywicy (!). Igły wielosezonowe, 2,0–3,5 cm \times 2,0–2,5 mm, twarde, dość sztywne, nieznacznie wygięte; ułożone gęsto, zmiennie; z wierzchu bardzo ciemnozielone i silnie błyszczące, jak „polakierowane”, z wyraźnym rowkiem, od spodu z dwoma wąskimi, białymi paskami, kontrastowo ograniczonymi od zielonych brzegów i nerwu. Szyszki 12–15 \times 5 cm z widocznymi łuskami wspierającymi, podobne do *Abies alba*. Wyst.: zach. Kaukaz i płn.-wsch. Anatolia na wysokości 800–2200 m. Upr.: wymaga żyznych gleb i wysokiej wilgotności powietrza. W młodości wrażliwa na mrozy, później zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Pączki i młode pędy bywają uszkodzane przez spóźnione wiosenne przymrozki. W Europie w uprawie od 1806 r. (Kórnik). Zast.: ładniejsza od rodzimej *Abies alba* – igły gęstsze, zakrywają powierzchnię pędów, korona bardziej zwarta, strzala trudno oczyszczają się. Dobra dla Polski Zach., zwłaszcza Pomorza Zach. Często w uprawie na plantacjach „choinkowych”. Poch.: nn – <1928.

kwatery III D

endemit

004169

Abies pinsapo Boiss. 1838

syn.: *Abies baborensis* Morley 1878 non Coss. 1861, *Abies hispanica* Chambray 1845, *Abies lusitanica* hort. et Engl., *Picea pinsapo* Loudon 1842, *Pinus pinsapo* Boiss. 1844

Jodła hiszpańska

Drzewo w ojczyźnie do 25–30 m wysokości (w Polsce brak starych okazów), rozdzielнопłciowe, jednopienne o koronie stożkowatej, gałęziach ułożonych w regularnych okółkach i strzale trudno oczyszczającej się, rośnie powoli. Pączki silnie ożywicowane, czerwonawobrzęzowe. Pędy brązowe z odcieniem czerwonym lub zielonkawym, nagie płytko falisto bruzdkowane. Igły wielosezonowe, u starszych drzew 8–15 mm \times 2,0–2,5 mm, bardzo sztywne i twarde, zwykle nie kłujące, grube, z wierzchu z nalotem woskowym,

matowe, niebieskawozielone, wypukłe, bez rowka, od spodu z mało wyróżniającymi się dwoma białymi paskami; ułożone wyraźnie promieniście (!), odstają prawie prostopadle do pędów. Szyszki 10–15 cm × 3–5 cm, w Polsce dotąd nie zawiązywały się. Wyst.: kilka oderwanych stanowisk w górach pld. Hiszpanii – głównie Sierra de Ronde na wysokości 1100–2000 m. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), bez okrywania na zimę może przemarzać nawet w najcieplejszych regionach Polski. Zast.: bardzo atrakcyjna jodła ze względu na szczołkowate ułożenie igieł. Spotykana tylko w kolekcjach, piękny okaz m.in. w Arboretum w Przelewicach. Poch.: OB Berlin-Dahlem – 1991.

530 pan. 20; kwatery III E; fot. 186
008768

Abies pinsapo Boiss. '**Glauca**' Carrière 1867 {Desfosse ex Thuillier < 1867}

syn.: *Abies pinsapo* var. *glauca* hort., *Picea Pinsapo glauca* hort., *Pinus Pinsapo glauca* hort.

Jodła hiszpańska 'Glauca'

Odmiana podobna do gatunku, ale igły sinoniebieskie i mniej wrażliwa na przemarzanie. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), wyjątkowo atrakcyjna, ale spotykana tylko w kolekcjach. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1998.

kwatery X
004171

Abies procera Rehder '**Glauca**' Ravenscr. 1863 {<1863}

syn.: *Abies procera* 'Argentea', *Abies procera* 'Glaucifolia', *Picea nobilis glauca* Ravenscr., *Abies nobilis* var. *glauca* Beissn.

Jodła szlachetna 'Glauca', syn.: Jodła szlachetna odm. sina

Drzewo do 15–20 m wysokości, rozdzielнопłciowe, jednopienne, wolno rosnące, o koronie stożkowatej, w młodości luźnej i gałęziach ułożonych w odległych okółkach. Pędy widoczne tylko od spodu, ciemnobrązowe, pokryte włoskami. Igły wielosezonowe, 2,5–3,5 cm × 1–2 mm, z wierzchu z rowkiem, od spodu z wąskimi białymi paskami; środkowe znacznie krótsze – do 1 cm, przylegają do pędu i charakterystycznie odginają się od niego jak u *Picea pungens* 'Glauca'; ułożone bardzo gęsto, na spodzie płasko, grzebieniasto, na górze przyciśnięte do pędów i następnie odginają się ku górze i zasłaniają jego powierzchnię; nasady nie skręcone. Szyszki bardzo duże, 15–25 cm × 7–8 cm, łuski wspierające widoczne i odwinęte. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), ale za młodu, przez kilkanaście lat wrażliwa na mrozy. Najlepiej rośnie w dobrych warunkach siedliskowych w Polsce Zach. Szczepiona zwykle zawiązuje szyszki już w młodym wieku, ale rośnie początkowo krzywo. Zast.: jedna z najpiękniejszych jodeł, podobna do *Picea pungens* 'Glauca', godna każdego ogrodu. Poch.: Szkoła Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1991.

Acer L. 1753
Klon

rodzina *Aceraceae* – Klonowate

Według M. Griffithsa (1994) do rodzaju należy 110 gatunków, natomiast wg D.M. Gelderena i in. (1994) 124 gatunki, 75 podgatunków i odmian botanicznych oraz 9 mieszańców międzygatunkowych, występujących głównie w Azji, Ameryce Płn. i Środ., w Europie i płn. Afryce. W Polsce na stanowiskach naturalnych rosną 3 gatunki: *A. campestre*, *A. platanoides*, i *A. pseudoplatanus*. W Polsce uprawianych jest ponad 200 taksonów: 47 gatunków, 35 podgatunków, 6 mieszańców międzygatunkowych, 13 odmian i form botanicznych oraz 106 odmian uprawnych. Kolekcja klonów w Arboretum Wojśławice obejmuje 53 taksony z czego 36 to odmiany uprawne. Systematykę rodzaju oraz podział na sekcje, serie, oraz grupy dla odmian uprawnych przyjęto za D.M. van Gelderen i in. 1994. Największe Aceretum (zbiór klonów) w Polsce znajduje się w Arboretum Leśnym SGGW w Rogowie – jest to polska kolekcja narodowa obejmująca około 140 taksonów.

Korowina klonów jest często oryginalna i wyjątkowo dekoracyjna – szara, czarniawa, brunatna, cynamonowa, zielona w białe prążki, gładka lub łuszcząca się strzępiasto. Różne części rośliny mogą być nagie lub pokryte włoskami. Pędy różnej barwy: z białym nalotem, czerwone i zielone w białe prążki, gładkie lub szorstkie od licznych przetchlinek. Pączki o zróżnicowanym kształcie, wielkości i barwie, okryte zwykle kilkoma parami nakrzyżległych łusek. Liście sezonowe rzadziej wielosezonowe, najmniejsze 2–3 cm dł., największe do 20–30 cm dł., pojedyncze i palczasto klapowane, o 3–11 klapach całobrzegich, piłkowanych lub wtórnie klapowanych; niekiedy bezklapowe całobrzegie lub piłkowane; z reguły bez przylistków. Kwiaty najczęściej owadopylne, miododajne, obupłciowe, poligamiczne lub rozdzielнопłciowe, czasem dwupienne; promieniste, (4)5-krotne, okwiat zróżnicowany lub wyjątkowo brak korony, zwykle wolnopłatkowy, korona zwykle tej barwy co kielich; pręcików 8 (4–10), słupki 2. Owoce są dwuskrzydłaki – oskrzydłone 1-nasienne orzeszki, zrosnięte po dwa („noski”). Upr.: odporność na mrozy bardzo zróżnicowana. Wymagania siedliskowe różne, od małych do wysokich. Większość dobrze rośnie w glebie przeciętnej, zarówno na słońcu jak i w półcieniu, niektóre dobrze znoszą suszę. Przycinanie gałęzi należy wykonywać jesienią do grudnia – cięte na wiosnę „płaczą”, gdyż wcześniej kończą zimowy spoczynek. Warto wiedzieć o polskich odmianach, których nie ma w Wojsławicach: *Acer negundo* 'Foliis Aureovariegatis' {F. Rożyński <1902/1902}, *A. n.* 'Heterophyllum Cuculatum' {F. Rożyński <1906/1906}, *A. n.* 'Laciniatum' {F. Rożyński <1903/1903}, *A. n.* 'Viride Aureomarginatum' {F. Rożyński <1903/1903} (syn. *A. n.* 'Aureomarginatum'), *A. n.* *platanoides* 'Prof. Tadeusz Szczesny' {J. Wojtatowicz <1996/1998}, *A. pseudoplatanus* 'Auratum' {Arboretum Kórnickie 1937}, *A. ps.* 'Foliis Argenteopunctatis' {F. Rożyński <1910/1910} (syn. *A. ps.* 'Argenteopunctatum'), *A. ps.* 'Foliis Atropurpureis Argenteovariegatis' {F. Rożyński 1909/1909}, *A. saccharinum* 'Foliis Aureovariegatis' {F. Rożyński <1910/1910}.

kwatery IVC

007982

Acer buergerianum Miq.1865 ssp. ***buergerianum***

Sekcja *Pentaphylla*, Seria *Trifida*

syn.: *Acer lingii* W.P.Fang 1966, *Acer palmatum* var. *subtrilobum* K.Koch 1864, *Acer subtrilobum* (K.Koch) Koidz. 1930, *Acer trifidum* sensu Hook. ex Arn. 1833 non Thunb., *Acer trinerve* (Siesm.) Rehder 1922

Klon Bürgera pgat. typowy, syn.: Klon Buergera

Niewielkie drzewo do 10 m wysokości, w ojczyźnie do 25 m, o koronie szeroko rozpostartej. Pączki zielone. Długopędy na wierzchołkach pokryte białymi, aksamitnymi włoskami. Liście sezonowe, 2,5–6 × 2,5–6 cm, 3-klapowe powyżej połowy blaszki, dość sztywne; z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu sine lub jasnozielone, nagie; na krótkopędach mniejsze i ± całobrzegie, na długopędach większe, głębiej klapowane i grubiej piłkowane. Kwiaty bardzo miododajne, drobne, w podniesionych wiechach. Owoce 2–2,5 cm dł., zielone lub czerwone, później brązowe; skrzydełka ułożone równolegle i często zachodzące na siebie. Wyst.: wsch. Chiny. Upr.: dost. mroz. (–23 °C); w uprawie od 1890 r. Warto wiedzieć: nazwany ku czci J. Bürgera (1804–1858), holenderskiego zbieracza roślin w Japonii. Poch.: OB Kyoto – 1991.

41 pan.: 1a, 2, 26; kwatery V

PL

003576

Acer campestre L. 1753

Sekcja *Platanoidea*

syn.: *Acer campestre* ssp. *leiocarpon* (Wallr.) Pax 1890, *Acer campestre* ssp. *marsicum* (Guss.) Hayek 1921, *Acer campestre* var. *hebecarpum* DC. 1824, *Acer heterolobum* Opiz 1825, *Acer tomentosum* var. *serotinum* Kit. 1864, *Acer vulgare* Borkh. 1793

Klon polny, syn.: Paklon

Drzewo lub krzew rozdzielnopłciowe, jednopienne, 10–15(20) m wysokości, o gęstej i zaokrąglonej koronie, rośnie powoli. Pędy brązowe, często z naroślami korkowymi. Liście sezonowe 5–8 (12) cm śred., (3)5-klapowe, kłapy całobrzegie lub ± klapowane; ogonek liściowy z sokiem mlecznym; jesienią jaskrawożółte. Kwiaty w V/VI, wraz z rozwojem liści, bardzo miododajne, zielonkawożółte; zebrane w szczytowych podbaldachach. Owoce w VIII/IX, poziomo rozpostarte dwuskrzydłaki. Wyst.: Europa poza rejonami północnymi, półn.-zach. Afryka, Kaukaz i półn.-zach. Azja. Upr.: b. mroz. (>29 °C), toleruje gleby przeciętne, znosi niewielkie zasolenie, odporny na suszę i bardzo cieniożnośny. Jeden z lepszych klonów na formowane żywopłoty i szpalery. Okazy największe w Polsce: Dobrzyca 20/451/311, Warszawa 15/345/202, 24/331/190, Szczawnica 23/319/204, Tyczyn 23/310/192 i w okolicach Wrocławia: Żerków, gm. Brzeg Dolny 17/360; Pakosławice, gm. Cieszków 23/310; Kębłowice, gm. Kąty Wrocławskie 22/290. Poch.: stanowisko naturalne – < 1960.

121 pan. 3; kwatera VIIB
012626

Acer campestre L. ssp. *campestre* 'Erythrocarpum' {nn}

syn.: *Acer campestre* var. *hebecarpum* DC., *Acer campestre* 'Erythrocarpum'

Klon polny pgat. typowy 'Erythrocarpum', syn.: Klon polny odm. czerwonoowocowa

Drzewo do 10 m wysokości, czasem wyższe, rośnie powoli. Liście sezonowe, zwykle 5-klapowe, 5–8 cm dł., kłapy tępo zakończone lub zaokrąglone, całobrzegie, pokryte włoskami, kłapa środkowa dodatkowo płytko klapowana; ogonki liściowe z sokiem mlecznym; jesienią żółte. Kwiaty w V–VI, pojawiają się wraz z rozwojem liści, bardzo miododajne, rozdzielnopłciowe, zielonkawożółte, w szczytowych podbaldachach. Owoce w VIII–IX, czerwone (!) i pokryte włoskami (!), skrzydełka szeroko rozpostarte. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Odmiana spotykana niekiedy w naturze, odporna na suszę i niewielkie zasolenie gleby, cieniożnośna. Dobrze rośnie na glebach przeciętnych. Może być stosowana na formowane żywopłoty. W Wojsławicach rośnie 105-letni okaz o wymiarach w 2000 r. – 20 m wys. i 180 cm obwodu. Poch.: Szkoła F. von Schwerin – 1897.

278 pan. 8; kwatera XV; fot. 164
007873

Acer campestre L. 'Postelense' Lauche ex Schwer. 1896 {Postolin k. Milicza/R.Lauche <1896/1896}

syn.: *Acer campestre* 'Postel' H.p.Kelsey i Dayton 1942

Klon polny 'Postelense', syn.: Klon polny odm. żółtolistna

Krzew do 3 m wysokości lub wielopniowe drzewo około 10(18) m wysokości. Pąki i ogonki liściowe czerwone. Liście sezonowe, początkowo złocistożółte, latem jasnozielone. Owoce nagie (!). Upr.: b. mroz. (>–29 °C), w Wojsławicach 105-letni, duży okaz o wymiarach w 2000 r. – 13 m (o 5 m skrócony w 1999 r.) wysokości i obwodzie pni 98+82+56 cm. Cenna odmiana, wymagająca stanowisk słonecznych, ponieważ w cieniu szybko traci typowe wybarwienie. Może być szczepiona (pienna). Warto wiedzieć: nazwa odmiany pochodzi od parku w Postolinie k. Milicza, w którym została znaleziona. Poch.: Szkoła F. von Schwerin – 1897.

kwatera A/5
010754

Acer carpinifolium Siebold et Zucc. 'Esveld Select' Esveld 1978 {Boskoop, NL <1978}

Klon grabolistny 'Esveld Select'

Karłowata, wielopniowa odmiana, gęsto ulistniona, o ładnym, wąskim pokroju, w Holandii po 10–12 latach uprawy 1 m wysokości, po 20 latach 2 m. Liście sezonowe 4–6 × 2–3 cm,

silnie ząbkowane, jesienią złocistożółte. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1998.

kwatery IIIIF

007867 $2n = 26$

Acer caudatum ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Murray 1966

Sekcja *Parviflora*, seria *Caudata*

syn.: *Acer caudatum* var. *ukurunduense* Rehder, *Acer caudatum* var. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Rehder, *Acer dedyle* Maxim. 1857, *Acer spicatum* ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Pax 1889, *Acer spicatum* var. *ussuriense* Budischev 1867, *Acer spicatum* var. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Maxim. 1859, *Acer ukurunduense* Trautv. et G.Mey. 1856, *Acer ukurunduense* var. *pilosum* Nakai 1856, *Acer ukurunduense* var. *sachalinense* Nakai 1915

Klon ukurundzki

Małe drzewo lub krzew do 10–14 m wysokości. Różne części pokryte żółtawymi lub brunatnymi włoskami. Korowina łuszczy się cienko już na bardzo cienkich gałązkach (!). Pędy żółtawozielone lub jasnozielone, od strony słonecznej czerwone, dwuletnie ciemnobrązowe lub ciemnowiśniowobrązowe z zielonymi prążkami (!), później zanikającymi. Liście sezonowe, 5–7-klapowe, 6–15 cm dł., nieregularnie grubo piłkowane. Kwiaty w VI, małe, do 6 mm śred., żółte; zebrane w wąskie, podniesione i gęste grona, pokryte aksamitnymi włoskami. Owoce małe, skrzydełka rozwarte pod kątem ostrym lub prawie prostym, młode omszone; w bardzo gęstych gronach. Wyst.: Japonia – wyspy Hondo i Honshu, Chiny – Hubei, Mandżuria na wysokości do 600 m. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); w uprawie od około 1900 r., w Polsce od 1939 r. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 2000.

kwatery: IVA, VIA, X, XIA; fot. 192

007686

Acer japonicum Thunb. ex Murray '*Aconitifolium*' Meehan 1888

syn.: *Acer japonicum filicifolium* Hesse 1993, *Acer japonicum laciniatum* Van Houtte 1893, *Acer japonicum* f. *aconitifolium* Vertress 1987, *Acer japonicum* 'Fernleaf' H.P.Kelsey 1942, *Acer japonicum* 'Filicifolium' Yokohama Nurs. 1896, *Acer japonicum* 'Hauhiva' Yokohama Nurs. 1896, *Acer japonicum* 'Heyhachii' Matsum. ex Makino 1904, *Acer japonicum* 'Laciniatum' Veitch 1904, *Acer japonicum* 'Palmatifidum' Versch. 1876, *Acer japonicum* 'Parsonsii' Veitch ex Schwer. 1893, *Acer japonicum* 'Veitchii' Vrugtman 1969, *Acer japonicum* '*Aconitifolium*' USA (błędnie = *Acer japonicum* '*Attaryi*'), *Acer japonicum* '*Maiku-jaku*'

Klon japoński '*Aconitifolium*', syn.: Klon japoński odm. tojadolistna, Klon japoński odm. wycinana

Małe drzewo o krótkim pniu do 2–4(6) m wysokości, rośnie bardzo powoli i tworzy szeroką koronę. Liście sezonowe 10–15(20) cm śred., duże, nieregularnie i głęboko, prawie do nasady powcinane, z wąskimi, głęboko siecznymi odcinkami; jesienią szkarłatnoczerwone. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), ale już w Polsce centralnej powinien być okrywany na zimę. Wymaga gleb żyznych i wilgotnych, miejsc zacisznych, o wysokiej wilgotności powietrza, słonecznych lub półcienistych. Wspaniale prezentuje się w ogrodach skalnych nad brzegami zbiorników wodnych. Poch.: OB PAN Warszawa–Powsin – 1989; Boskoop, giełda – 1993, 1994; Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swiłło – 1995.

kwatery XIA

012137

Acer japonicum '*Vitifolium*' N.E.Br. 1876

Klon japoński '*Vitifolium*'

Odmiana pośrednia pomiędzy *A. japonicum* a *A. j.* '*Aconitifolium*'. Krzew lub małe drzewo do 7–9 m wysokości (w Anglii do 15 m wysokości), rośnie najszybciej spośród odmian tego gatunku. Liście sezonowe, duże 10–12 × 12–16 cm, z 9–11 kłapami 4–7 cm dł., wciętymi do połowy blaszki; nasada liści sercowata; jesienią wspaniale przebarwiają się na kolor żółty, pomarańczowy, karminowy i czerwony. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), zalecane są

stanowiska zaciszne i osłonięte od wiatru. P o c h.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1996.

78 pan. 1b; kwatera: IB, IIIE
009062

Acer negundo 'Flamingo' Bastiaanse 1976 {Holandia <1976}

[siewka *A. negundo* 'Variegatum']

Klon jesionolistny 'Flamingo', syn.: Klon jesionolistny odm. Flaming

Małe drzewko lub wysoki krzew około 4–6 m wysokości, rośnie szybko. Pędy niebieskawobiało nabiegłe. Liście sezonowe, złożone z 5–7 jajowatych, na szczycie zaokrąglonych listków; młode w całości lub tylko brzegiem różowe (!), później bledną i stają się tylko pstre biało; niekiedy pojedyncze listki całkiem białe; osie liści i ogonki listków czerwone. Upr.: prawdopodobnie mroz. (–26 °C), odmiana wyjątkowo barwna i mało wymagająca w stosunku do gleby. P o c h.: Boskoop, giełda – 1993.

kwatera A/1

014535

Acer negundo 'Tadeusz Szymanowski' Seneta 1996 {J. Wojtatowicz 1986/1990}

Klon jesionolistny 'Tadeusz Szymanowski'

Drzewo podobne z pokroju i tempa wzrostu do gatunku, ale ma luźniejszą koronę i liście oryginalnie, głęboko wycinane, różnorodnie postrzępione – podobne do *Sambucus nigra* 'Laciniata'. Upr.: prawdopodobnie mroz. (–26 °C). P o c h.: nn – ofiarował Związek Szkółkarzy Polskich – 1999.

159 pan. 4; kwatera X

010756

Acer palmatum 'Akegarasu' Koidz. 1911 {Japonia <1911} (Gr. 3b)

Klon palmowy 'Akegarasu'

Duży, mocny, wyprostowany i szeroki krzew lub małe drzewko do 3–5 m wysokości w Holandii. Pędy zielone. Liście sezonowe, 8–12 cm śred., duże; kłapy jajowatoeliptyczne i głęboko wcięte do 2/3 blaszki; wiosną mocno purpurowoczerwone lub czarnoczerwone, latem brązowe z zielonym odcieniem; ogonki długie około 4–5 cm, ciemnoczerwone. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Dobra odmiana do kolorystycznych kompozycji, dotychczas tylko w dwóch kolekcjach. P o c h.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

163 pan.: 4, 18, 23; kwatera: IIIF, XIA

003594

Acer palmatum 'Atropurpureum' {C. Wattez Nursery <1910} (Gr. 1b)

[siewka *A. p.* 'Purpureum']

syn.: *Acer palmatum* 'Tanabata', *Acer palmatum* 'Tana-bata', *Acer palmatum* f. *atropurpureum* (Wangenh.) Schwer. 1893, *Acer polymorphum palmatum atropurpureum* Van Houtte 1857

Klon palmowy 'Atropurpureum', syn.: Klon palmowy f. purpurowa

Często spotykana nazwa zbiorowa dla siewek *Acer palmatum* o liściach w różnym stopniu czerwono wybarwionych. Są to wyprostowane drzewa do 10 m wysokości, o kulistej koronie, rosną dość szybko. Z selekcji siewek pochodzą cenniejsze odmiany, np.: 'Atropurpureum Nigrum', 'Atropurpureum Novum', 'Atropurpureum Superbum', 'Atropurpureum Variegatum', 'Bloodgood', 'Moonfire', 'The Bishop'. P o c h.: Japonia – <1928 r., kwatera XIA – 9,5 m wys. i 57+56+60 cm obwodu (pomiar w 2000 r.); Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990; Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1991.

kwatera VIA

010758

***Acer palmatum* 'Aureum'** G.Nicholson 1881 (Gr. 1a)

Klon palmowy 'Aureum', syn.: Klon palmowy odm. złocista

Małe drzewo do 6–7 m wysokości. Liście sezonowe, średniej wielkości 5–7 cm śred., z 5(7) lekko ząbkowanymi kłapami; początkowo żółtozielone (w cieniu jasnozielone) z zaczerwienionym brzegiem, później pomarańczowe lub złociste; jesienią intensywnie żółte. Odmiana podobna do *A. palmatum* 'Lutescens' {Hillier & Sons 1928}, która ma jednak liście większe. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatera VIA

010757

***Acer palmatum* 'Aoyagi'** Japanese Maple List 1882 {Japonia <1882} (Gr. 1a)

syn.: *Acer palmatum* 'Ukon'

Klon palmowy 'Aoyagi'

Ładny, wyprostowany, gęsto ulistniony krzew w Europie do 3 m wysokości i do 8 m w Japonii. Pędy intensywnie jasnozielone i błyszczące. Liście sezonowe, podobne jak u gatunku, około 5 cm śred., jasnozielone; jesienią atrakcyjnie żółte. Upr.: mroz. (–29 °C), dotychczas w Polsce w dwóch kolekcjach. Dekoracyjny przede wszystkim zimą, dzięki jaskrawo wybarwionym pędom. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

160 pan. 4; kwatera X

011601

***Acer palmatum* 'Bloodgood'** {Bloodgood Nurseries} (Gr. 2a)

Klon palmowy 'Bloodgood'

Wyprostowany, wąski krzew lub małe drzewko, w Japonii osiąga 6–7 m wysokości, w młodości słabo ugałęzione, rośnie szybko. Liście sezonowe 6–12 cm śred., od spodu błyszczące, 5(7)-kłapowe, kłapy u nasady najmniejsze i wąskie, ciemnopurpurowe do czarnoczerwonych, o trwałej barwie – najciemniejszej ze wszystkich odmian; jesienią karminowoczerwone; ogonek 5 cm dł. Owoce wyjątkowo dekoracyjne, na długich szypułkach, z czerwonymi skrzydełkami, które utrzymują się przez długi czas. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. (–29 °C), dotychczas w Polsce tylko w 4 kolekcjach. Bardzo wartościowa i popularna odmiana w Europie Zach. i w USA. Dost. odporna na suszę. W młodości wskazane jest przycinanie pędów w celu zagęszczenia korony. Poch.: Boskoop, giełda – 1994.

kwatera VIA

010765

***Acer palmatum* 'Chishio Improved'** {Japonia}(Gr. 1b)

syn.: *Acer palmatum* 'Shishio improved', *Acer palmatum* 'Chishio improved', *Acer palmatum* 'Chishio', *Acer palmatum* 'Mosen'

Klon palmowy 'Chishio Improved'

Krzaczaste, wyprostowane, miniaturowe drzewko 2–3 m średnicy. Ma liście typowe dla grupy *Palmatum*, młode intensywnie karminowoczerwone z odcieniem pomarańczowym, latem zielone, jesienią pomarańczowoczerwone. Odmiana podobna do *A. palmatum* 'Shindeshōjō' i 'Deshōjō', ale o pokroju bardziej kolumnowym. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatera X

011616

***Acer palmatum* 'Crimson Queen'** Cascio 1965 (Gr. 4b)

Klon palmowy 'Crimson Queen'

Krzew do 3 × 4 m w Holandii, szerszy niż wyższy, tylko w młodości rośnie szybko – do 60 cm rocznie. Liście sezonowe, 9 cm dł., głęboko klapowane – aż po nasadę, o klapach wąskich, wcinanych i karbowanych; młode ciemnoczerwonopurpurowe, późnym latem czerwopurpurowe, jesienią szkarłatnoczerwone – bez koloru żółtego i pomarańczowego. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Jedna z najładniejszych odmian klonu palmowego. Znakomita do małych ogrodów, szczególnie skalnych i przy oczkach wodnych. Poch.: Boskoop, giełda – 1991.

kwatera: VIA, X; fot. 119

006815

***Acer palmatum* 'Dissectum'** Thunb. 1784 {Japonia <1784} (Gr. 4a)

syn.: *Acer dissectum* Thunb. ex A.Murray, *Acer palmatum* 'Dissectum Viride', *Acer palmatum* 'Matsukaze', *Acer palmatum septemlobum elegans*, *Acer palmatum* var. *dissectum* (Thunb.) Miq.1867

Klon palmowy 'Dissectum', syn.: Klon palmowy odm. strzępolistna

W Holandii 100-letnie okazy osiągają 5 × 5–8 m, u nas po 10 latach 0,7 × 1,3 m, tworzy zwartą kopulastą koronę o pędach silnie przewieszających się, rośnie powoli. Liście sezonowe, podwójnie głęboko podzielone, z 9(5–7) klapami wciętymi prawie do nasady i o brzegach głęboko siecznie powcinanych i postrzępionych; nasadowe części klap zredukowane są tylko do nerwu. Upr.: w dobrych warunkach siedliskowych zad. mroz. (–26 °C). Introdukowany z Japonii do Holandii przez P.F. Siebolda w 1844 r., ale w szkółkach w Niedźwiedziu prawdopodobnie już od 1832 r. Poch.: Boskoop, giełda – 1993, 1994.

kwatera VIA

010759

***Acer palmatum* 'Dissectum Flavescens'** Hillier 1928 {Hillier & Sons 1928} (Gr. 4a)

syn.: *Acer palmatum* 'Dissectum Aureum', *Acer palmatum* 'Flavescens' Hillier 1928, non Veitch 1876, (błędnie = *Acer palmatum* 'Shigitatsu sawa' Yokohama Nursery 1896)

Klon palmowy 'Dissectum Flavescens'

Krzew 2 × 3 m, o pokroju płaczącym. Liście sezonowe, małe, do 10 cm śred., zniekształcone, z 7 wąskimi klapami o nierównej powierzchni, drobno pęcherzykowatej; początkowo żółtawozielone, potem zielone tylko wzdłuż nerwów głównych; jesienią pięknie żółte i pomarańczowe. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Ze względu na żółtawą barwę liści, odmiana latem ma nieco „chorobliwy” wygląd. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

201 pan. 5; kwatera: XIA, XIB

015299

***Acer palmatum* 'Elegans'** R.Smith 1874 {<1874}

syn.: *Acer palmatum* 'Heptalobum Elegans', *Acer palmatum* 'Septemlobum Elegans'

Klon palmowy 'Elegans', syn.: Klon palmowy odm. wytworna

Niskie drzewo o stosunkowo grubych konarach, szybko osiąga 3 m wysokości. Liście ma duże 7–12 cm, zwykle z (5)7 wąskimi klapami, 7 × 1,5 cm, wciętymi głęboko, prawie do nasady; klapy są szeroko rozstawione i wyraźnie piłkowane; młode żółtawe, potem ciemnozielone, jesienią jaskrawopomarańczowe i czerwone; ogonek 3 cm dł. Upr.: mroz. (–29 °C). Odmiana atrakcyjna dopiero w okresie jesiennych przebarwień; godna polecenia ze względu na małe wymagania uprawowe. Poch.: Japonia – <1928; Arboretum w Wojsławicach – 1987.

kwatera X

010760

***Acer palmatum* 'Filigree'** {Spingarn ok. 1955} (Gr. 4a)

Klon palmowy 'Filigree'

Bardzo atrakcyjna, kulista, gęsta odmiana 2 × 3 m, o bardzo powolnym wzroście, przewieszających się pędach i grzybkowatym pokroju. Pędy srebrzystozielone z białymi prążkami i plamami. Liście sezonowe, 8–11 cm śred., silnie podwójnie pierzasto podzielone, ażurowe, wiosną jasnozielone z różnymi kremowobiałymi wariacjami, szybko stają się żółtozielone; jesienią przebarwiają się na żółto. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera: VIA, XIA; fot. 120
009285

Acer palmatum 'Garnet' {Guldemond Bros. 1959} (Gr. 4b)

syn.: *Acer palmatum* 'Dissectum Garnet'

Klon palmowy 'Garnet'

Duży, szeroki, przewieszający się krzew, w Boskoop 3–4 × 4–5 m, rośnie dość szybko i jest największy w grupie Dissectum – pędy rocznie osiągają nawet 1 m dł. Liście sezonowe, atrakcyjne, intensywnie purpurowoczerwone (= garnet red – wg katalogu barw RHS; ang. garnet = minerał lub owoc granatu – stąd nazwa), kłapy 12 cm dł., nieznacznie mniej wcinane niż u *A. palmatum* 'Crimson Queen' i wydają się być sztywniejsze. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C); wskazane formowanie młodych roślin, ponieważ rosną szybko i czasem tworzą luźne korony. Poch.: Boskoop, giełda – 1993, 1994.

156 pan. 4; kwatera X
013503

Acer palmatum 'Hessei' Schwer. 1893 {<1893} (Gr. 2b)

syn.: *Acer palmatum* 'Elegans Purpureum' G.Nicholson 1881 non Schwer. 1893, *Acer palmatum* 'Elegans Atropurpureum' Dicks. 1887, *Acer palmatum heptalobum Hessei*, *Acer palmatum heptalobum elegans atropurpureum* G.Nicholson

Klon palmowy 'Hessei', syn.: Klon palmowy odm. Hessego

Krzew lub małe drzewo 4–5 m wysokości, z grubymi pędami i konarami. Liście sezonowe, purpurowoczerwone, w lecie na stanowisku słonecznym brązowe, 7-kłapowe; kłapy wąskie i długie, 8–9 cm dł., ząbkowane, głęboko wcięte niemal do nasady i stykają się ze sobą, przez co liść wydaje się być wydłużony (!); kłapy, z wyjątkiem najmniejszych u nasady, skierowane są skośnie ku górze; jesienią jaskrawokarminowoczerwone. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1995.

kwatera: VIA, X, XIA
009228

Acer palmatum 'Inaba Shidare' {Yokohama Nurseries <1930} (Gr. 4b)

Klon palmowy 'Inaba Shidare'

Krzew w Boskoop do 2,5 m wysokości, w dolnej części wyprostowany, o przewieszających się, dość grubych pędach, czasem szerszy niż wyższy, rośnie szybko. Odmiana o liściach purpurowoczerwonych, podobna do *A. palmatum* 'Garnet', ale liście większe około 15 cm śred., słabiej wcinane, a starsze okazy mają pokrój mniej kaskadowy i jesienią przebarwiają się intensywnie na karminowoczerwono. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Bardzo dekoracyjna odmiana, dotychczas w 4 kolekcjach. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991; Boskoop, giełda – 1993, 1995.

161 pan. 4; kwatera X
010761

***Acer palmatum* 'Kagiri Nishiki'** Chikinsho 1710 {Chikinsho/Yokohama Nurseries 1710/1896} (Gr. 1c)

syn.: *Acer palmatum* 'Rosavariegatum', *Acer palmatum* 'Roseomarginatum', *Acer palmatum* 'Roseovariegatum', *Acer palmatum roseomarginatum* Van Houtte 1865, *Acer palmatum* 'Kagiri', *Acer palmatum* 'Kagiri nishiki', *Acer palmatum* 'Kageori nishiki'

Klon palmowy 'Kagiri Nishiki', syn.: Klon palmowy odm. różowo obrzeżona

Luźny, wyprostowany krzew lub małe, kuliste drzewo. W Europie 50-letnie okazy dorastają do 4–5 m wysokości. Pędy i ogonki 1,5 cm dł., czerwone. Liście sezonowe, małe 3–5 × 4–6 cm, ciemnozielone z niebieskawym odcieniem i z nieregularnie białymi i różowymi brzegami, zwykle z 5(7) podługowatojajowatymi kłapami, często zdeformowanymi i sierpowato wygiętymi; jesienią kremowe brzegi liści stają się intensywnie różowokarminowe. Podobny do *A. palmatum* 'Butterfly' {Wada 1938}. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Dotychczas w Polsce w dwóch kolekcjach. Warto wiedzieć: o podobnej nazwie inna odmiana – 'Kiri Nishiki', z grupy Dissectum. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

230 pan.: 5, 12; kwatera XIA

007874

***Acer palmatum* 'Linearilobum'** Miq. 1867 (Gr. 5a)

syn.: *Acer palmatum* 'Atrolineare', *Acer palmatum* f. *linearifolium*, *Acer palmatum* f. *linearilobum*, *Acer palmatum* 'Lineare', *Acer palmatum* var. *linearilobum* Miq.

Klon palmowy 'Linearilobum', syn.: Klon palmowy odm. wąskokłapowa

Małe, wyprostowane drzewko do 4–6 m wysokości. Liście sezonowe, głęboko podzielone, aż do nasady na 5–7 bardzo wąskich kłap o wymiarach 5–8 × 0,5–1 cm; brzeg odległe ząbkowany. Podobny do *A. palmatum* 'Shime-no-uchi' i *A. p.* 'Scolopendrifolium'. Upr.: mroz. (–29 °C), wskazana jednak uprawa w rejonach o łagodnych zimach i wysokiej wilgotności powietrza. W Europie w uprawie od 1860 r. W Wojsławicach stary okaz o wymiarach w 2000 r. – 6 m wys. i 43 cm obwodu. Poch.: Japonia – <1928.

kwatera IVA

010763

***Acer palmatum* 'Omato'** {Angyo Maple Nursery 1930} (Gr. 2a)

Klon palmowy 'Omato'

Krzew lub niewielkie drzewko o kulistej koronie do 6–8 m śred. (w Boskoop). Liście sezonowe, duże, 6–9 × 8–11 cm, ogonek 3–4 cm dł., młode z odcieniem pomarańczowoczerwonym, starsze intensywnie zielone, jesienią wspaniale przebarwiają się na kolor purpurowy, niekiedy pomarańczowożółty. Jesienią podobny do *A. palmatum* 'Koreanum' i *A. p.* 'Heptalobum'. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatera XIA

009284

***Acer palmatum* 'Ōsakazuki'** Japanese Maple List 1882 {Yokohama Nursery <1882/1898}

syn.: *Acer palmatum* 'Taihai', *Acer palmatum* 'Ohsakazuki' (Gr. 2a)

Klon palmowy 'Ōsakazuki'

Drzewo w młodości wyprostowane i szybko rosnące, w starszym wieku o kulistej koronie, w Japonii 5–7 × 4–5 m. Liście sezonowe 5–10 × 12–14 cm, sztywne, podzielone na 7 szerokojajowatych, regularnie piłkowanych kłap, młode oliwkowozielone, później intensywnie zielone; jesienią przebarwiają się wspaniale, najintensywniej wśród klonów, na jaskrawokarminowoczerwone; ogonek 6 cm dł. Upr.: mroz. (–29 °C); stara i wartościowa odmiana, cenna do jesiennych zestawień kolorystycznych. Poch.: Boskoop, giełda – 1994.

21 pan.: 1a, 2, 3; kwatera VIII
007875

Acer platanoides 'Palmatifidum' Tausch 1829 {nn}

syn.: *Acer platanoides* 'Lorbergii'

Klon pospolity 'Palmatifidum', syn.: Klon pospolity odm. powcinana

Drzewo o nieregularny pokroju, osiąga 15–18 m wysokości, rośnie szybko. Liście głęboko powcinane, aż do ogonka, kłapy zachodzą częściowo na siebie i wyglądają jak palczasto złożone; końce kłap i zęby długo zastrzone; jesienią żółtopomarańczowe. Podobny do *A. palmatum* 'Dissectum', ale wzrost silny, gałęzie pogięte, młode pędy żółtozielone, młode liście jasnozielone. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), w Wojsławicach rośnie 105-letni okaz, dar F. von Schwerina, o wymiarach w 2000 r. – 18 m wysokości i 193 cm obwodu. Poch.: Szkołka F. von Schwerin – 1896.

152 pan. 4; kwatera X
kwatery IVA
010764

Acer palmatum 'Red Pygmy' Esveld 1969 {C. Esveld 1967} (Gr. 5a)

Klon palmowy 'Red Pygmy'

Miniaturowe drzewko, gęste i kuliste, po 25 latach uprawy w Boskoop 1,5–2 m śred., rośnie powoli. Liście sezonowe 10–12 cm śred., delikatne, 7(5)-kłapowe, kłapy lancetowate 3–9 × 0,2–0,3 cm, bardzo wąskie (!); wiosną ciemnoczerwone, latem brązowopurpurowe, jesienią żółtopurpurowozielone. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C), dotychczas w jednej kolekcji w Polsce. Cenna, oryginalna odmiana, polecana do małych ogrodów. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

013502

Acer palmatum 'Rubrum' Schwer. 1893 {nn ok. 1900}

syn.: *Acer palmatum septemlobum sanguineum*, *Acer palmatum septemlobum rubrum*

Klon palmowy 'Rubrum'

Drzewo wyprostowane, w uprawie około 4 m wysokości, rośnie dość szybko. Liście sezonowe 9–12 cm śred., młode kasztanowoczerwone, latem brązowe lub zielone z odcieniem brązowoczerwonym, 7-kłapowe, wcięte głębiej niż do połowy, silnie zastrzone, brzegiem delikatnie ząbkowane; ogonek około 4 cm dł.; jesienią karminowoczerwone. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1994.

157 pan. 4; kwatera X
008373

Acer palmatum 'Satzuki Beni' (Gr. 2a)

syn.: *Acer palmatum* 'Satzuki-Beni', *Acer palmatum* 'Satzuki beni', *Acer palmatum* 'Satsuki beni'

Klon palmowy 'Satzuki Beni'

Mocny wyprostowany krzew lub drzewko, w Boskoop po 20 latach uprawy 7–8 m wysokości. Liście sezonowe 5–6 × 7–10 cm, ciemnozielone i sztywne, 7-kłapowe, płytko wcięte; jesienią jaskrawopomarańczowe do szkarłatnopurpurowych. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C), dotychczas tylko w dwóch kolekcjach. Poch.: OB Kanagawa – 1992.

kwatery IIIF
008372

Acer palmatum 'Shindeshōjō' {Japonia} (Gr. 1b)

[selekt 'Deshōjō']

syn.: *Acer palmatum* 'Shin-De-Shoujou', *Acer palmatum* 'Shin deshōjō'

Klon palmowy 'Shindeshōjō'

Krzew silnie ugałęziony, w Japonii 2–3 m śred. Młode pędy ciemnopurpurowe. Liście sezonowe, małe 3–5 cm śred., 7(5)-klapowe; w młodości długo i wspaniale purpurowe do szkarłtnoczerwonych, później czerwonoawozielone, z delikatnymi białokremowymi plamami; jesienią przebarwiają się na czerwono i pomarańczowo. Odmiana podobna do 'Chishio Improved' i 'Seigai'. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C); niekiedy młode pędy niszczone są przez wiosenne przymrozki. Preferuje stanowiska ocienione. Dotychczas w Polsce w dwóch kolekcjach. Zast.: atrakcyjna odmiana, także zimą, ze względu na barwne pędy. Cenna do małych ogrodów i do miniaturowych upraw typu bonsai, bundze, pen-dzin. Poch.: OB Kanagawa – 1992.
Boskoop – 1994.

230 pan.: 5, 12; kwatera: X, XIA
012226

Acer palmatum* ssp. *amoenum (Carrière) Hara 1954 Sekcja *Palmata*, Seria *Palmata*
syn.: *Acer amoenum* Carrière 1867, *Acer palmatum* var. *amoenum* (Carrière) Ohwi 1953, *Acer palmatum* var. *coreanum* Nakai 1914, *Acer palmatum* var. *heptalobum* Rehder 1938

Klon palmowy pgat. powabny

Drzewo lub drzewkoksztalny krzew, w uprawie 4–10 m wysokości, w ojczyźnie do 10 m. Liście sezonowe 6–15 cm śred., większe od gatunku o około 2 cm i głębiej klapowane, 7–9-klapowe, brzegiem delikatnie ząbkowane; ogonki liściowe 3–5 cm dł.; jesienią żółte do pomarańczowych. Kwiaty w V, płatki kremowe, działki czerwone. Nasiona 3–5 cm dł. Wyst.: ten sam region co *A. palmatum* ssp. *palmatum*. Upr.: w dobrych warunkach siedliskowych mroz. (–29 °C). W Wojsławicach na kwaterze XIA rośnie stary okaz o wymiarach w 2000 r. – 11 m wys. i 72+100 cm obwodu. Poch.: Japonia <1928; OB Hiroszima – 1996; Arboretum w Wojsławicach (samosiewy) – 1996.

279 pan.: 8, 24; kwatera: VIA, XIIA, XIV
003593

Acer palmatum Thunb. ex Murray 1784 ssp. ***palmatum*** Sekcja *Palmata*, Seria *Palmata*
syn.: *Acer formosum* Carrière 1867, *Acer japonicum* var. *polymorphum* (Siebold et Zucc.) Veitch 1867, *Acer jucundum* Carrière 1867, *Acer palmatum* var. *amabile* Koidz. 1911, *Acer palmatum* var. *coreanum* Nakai 1915, *Acer palmatum* var. *palmatum* (K.Koch) Rehder 1938, *Acer palmatum* var. *spectabile* Koidz. 1911, *Acer palmatum* var. *thunbergii* Pax 1886, *Acer polymorphum* sensu Siebold et Zucc. 1845 non Spach 1934, *Acer polymorphum* var. *thunbergii* (Pax) Dieck 1886

Klon palmowy pgat. typowy

Krzew lub drzewo w uprawie 5–15 m wysokości, o średnicy pnia do 25–30 cm, w ojczyźnie 10–20 m wysokości i o pniach do 50–60 cm śred., o pędach cienkich, nagich i gładkich, rośnie powoli. Liście sezonowe (4)5–(7)10 × 5–10 cm, wachlarzowate (palmowe) – w zarysie okrągławe, 5(7)-klapowe, jasnozielone. Klapy wąskie, grubo podwójnie piłkowane i sieczne, w różnym stopniu powcinane; ogonek 2–5 cm dł.; jesienią wspaniale jaskrawoczerwone, żółtopomarańczowe. Kwiaty w V–VI, działki czerwopurpurowe, płatki kremowobiałe. Owoce w IX, 1–2 cm dł., skrzydełka ułożone pod kątem rozwartym, niedojrzałe często czerwone. Gatunek zmienny. Wyst.: Korea, Tajwan, wsch. Chiny, Japonia – góry Azuma Fukushima, Shikoku, zach. Kiyshiu i Honshu na wysokości 100–1100(1300) m. Upr.: w dobrych warunkach siedliskowych i okazy o „dobrym” pochodzeniu mroz. (–29 °C), w młodości jednak wrażliwy. Nie nadaje się do uprawy w płn.-wsch. Polsce. Wymagania siedliskowe podobne jak różaneczniki i azalie. Okazy największe w Polsce: Książ 13,5 m wys. i 36 cm śred., Rogów do 10 m wys., Wojsławice 10 m wys. i 46+54 cm obwodu. Warto wiedzieć: już w 1882 r. w Japonii uprawiano ponad 200 odmian tego klonu. Poch.: Japonia – <1928; Arboretum w Wojsławicach – 1991.

kwatera: VIA, XIA

009229

Acer palmatum 'Trompenburg' Van Hoey Smith 1965 {Arb. Trompenburg <1965} (Gr. 3b)
Klon palmowy 'Trompenburg'

Drzewo wyprostowane, wielopniowe 4–5 × 3–4 m (6–8 m wysokości w Boskoop), rośnie dość szybko. Liście sezonowe 6–8 × 9–12 cm, dekoracyjne – młode ciemnopurpurowe i błyszczące, później brązowozielone, 7–9-klapowe z głęboko wciętymi i silnie na brzegach podwiniętymi kłapami tworzącymi niemal rurkę (!); jesienią szkarłatnopurpurowe. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Interesująca odmiana, popularna w Europie, w Polsce tylko w czterech kolekcjach. Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

162 pan. 4; kwatera X

010766

Acer palmatum 'Tsuchigumo' (Japanese Maple List 1882) Koidz. 1911 {Japonia <1882}

syn.: *Acer palmatum* 'Tsuchi Gumo'

(Gr. 1a)

Klon palmowy 'Tsuchigumo',

Krzew bardzo zwarty, rośnie powoli, w Japonii do 2–3 m wysokości. Liście sezonowe, „gwiazdkowate”, różnej wielkości od małych 2–4 cm do 5 cm śred., głęboko 7-klapowe, kłapy podługowate, charakterystycznie poskręcane; ogonek 1–2 cm dł. Młode liście krótko rdzawoczerwone, starsze bardzo szybko stają się intensywnie zielone; jesienią żółte z czerwono-karminowym obrzeżem. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C); stara i wartościowa odmiana japońska, polecana do małych ogrodów; dotychczas w Polsce w jednej tylko kolekcji. Poch.: Firma C. Esveld,

384 pan. 16; kwatera: IIIB, IIIF, IIIG

003595

Acer pensylvanicum L. 1753

Sekcja *Macrantha*

syn.: *Acer canadense* Marshall 1785, *Acer pennsylvanicum*, *Acer pensylvanicum* var. *integrifolium* G. Don ex K. Koch 1853, *Acer striatum* Du Roi 1771, *Acer striatum* Lam., *Acer tricuspifolium* Stokes 1812

Klon pensylwański

Małe drzewko w uprawie do 8 m wysokości, w ojczyźnie do 12 m, o słabo rozgałęzionych konarach. Korowina gładka, zielona, z podłużnymi czerwono-brązowymi i białymi prążkami. Pędy od góry czerwone, gładkie, nagie, matowe, od drugiego roku z prążkami. Liście sezonowe, duże do 15–18 cm śred., cienkie, łatwo więdnące, jasnozielone i matowe, najmłodsze od spodu z rudawymi włoskami; kłapy trójkątne, mocno zastrzone i piłkowane, wcięte powyżej połowy długości blaszki; jesienią żółte. Kwiaty w V, rozkwitają po rozwinięciu liści, są zielonkawożółte i miododajne. Wyst.: wsch. Ameryka Płn. Upr.: gatunek b. mroz. (>–29 °C), lubi gleby świeże, żyzne, próchnicze, wilgotne i miejsca zacienione. Dobrze rośnie w pobliżu zbiorników wodnych. Zast.: ładne liście i atrakcyjna, szczególnie zimą, korowina. Poch.: OB Kanagawa – 1993; Morton Arboretum, Lisle – 1996, 1999.

195 pan. 5; kwatera: IIIB, IX

003596

2n = 26

PL

Acer platanoides L. ssp. *platanoides*

Sekcja *Platanoidea*

syn.: *Acer dasyphyllum* G. Nicholson 1881, *Acer dobrudschae* Pax 1886, *Acer fallax* Pax 1886, *Acer lactescens* Steud. 1821, *Acer laetum* var. *cardifolium* Kanitz 1880, *Acer platanifolium* Stokes 1812, *Acer rotundum* Dulac 1867

Klon zwyczajny pgat. typowy, syn.: Klon pospolity

Drzewo do 25 m wysokości, o szerokokolumnowej koronie. Liście sezonowe 10–20 cm śred., 5(7)-klapowe, kłapy z wyciągniętymi, ostrymi końcami, wcięcia między kłapami łukowate; obustronnie zielone, od spodu lekko błyszczące i z kępkami włosków w kątach nerwów; jesienią żółte, pomarańczowe, niekiedy czerwone. Ogonki liściowe z sokiem mlecznym. Kwiaty w IV–V, rozwijają się tuż przed ukazaniem się liści, bardzo miododajne, rozdzielнопłciowe, jednopienne, zielonkawożółte, w szczytowych podbaldachach. Owoce w IX–X, rozłupnia (podwójny skrzydlak), która po dojrzewaniu rozpada się na 2 oskrzydłone orzeszki (skrzydlaki). Skrzydełka owoców ustawione są szeroko, prawie horyzontalnie. Drewno zwarte, elastyczne i ciężko łupliwe, beztwardzielowe, rozpierchłonacyniowe, dość jasne, żółtawe, ale nieco ciemniejsze, cięższe i twardsze od jaworu. W y s t .: Europa – w Polsce na Niżu i w niższych położeniach górskich. U p r .: mroz. (–29 °C), rośnie na każdej glebie uprawnej, z wyjątkiem bardzo suchych i podmokłych; dobrze znosi ocienienie i warunki miejskie. Gatunek lasotwórczy. Z a s t .: kwitnie przed rozwojem liści, najwcześniej z rodzimych klonów – wtedy korony zielonkawożółte. Jedno z najcenniejszych naszych drzew do zadrzewień krajobrazowych, szczególnie przydrożnych, także do miast. Okazy największe w Polsce: Kamienica 28,5/460/258, Lusławice 460 cm obwodu, Cetyń, gm. Trzebielino 23,5/420/232, Dobroszyn, gm. Witnica 25/415/230, Brzeg k. Opola 28/400/226 i w okolicach Wrocławia – Postolin, gm. Milicz 15/435, Brzeg Dolny 18/385, Kębłowice, gm. Kąty Wrocławskie 23/369. P o c h .: stanowisko naturalne.

135 pan.: 3, 6, 7, 12, 18, 26; kwatera: IIIB, IVC i D, VIII

PL

003601 2n = 52

Acer pseudoplatanus L. 1753

Sekcja *Acer*, Seria *Acer*

syn.: *Acer montanum* Garsault 1764, *Acer opulifolium* Thuill. 1799 non Vill. 1786, *Acer platanophyllum* St.-Lag. ex Keegan 1909, *Acer procerum* Salisb. 1796, *Acer ramosum* Schwer. 1895, *Acer sericeum* Schwer. 1895

Klon jawor, syn.: Klon jaworowy, „jawor”

Wysokie drzewo do 25(30) m wysokości, o szerokiej, kulistej, regularnej koronie i grubym pniu, pokrytym łuszczącą się płatami korowiną (!) – jak u płatana. Liście jak u *Acer platanoides*, ale wcięcia między kłapami ostre (nie łukowate), brzeg karbowanopiłkowany; od spodu sinawe (!), czasem czerwone i ± z włoskami wzdłuż nerwów; jesienią żółte. Kwiaty w V, po rozwinięciu się liści, miododajne, rozdzielнопłciowe, jednopienne, zielonkawożółte. Skrzydełka w VIII–IX, ustawione pod kątem ostrym lub w linii prostej, czasem szeroko rozwarte. Drewno beztwardzielowe, bielaste, żółtawobiałe, z dość wyraźnymi słojami; ciężkie, twarde, trudno łupliwe, łatwe w obróbce, rezonansowe. W y s t .: góry środ. i pld. Europy oraz w pñ. części Płw. Iberyjskiego; w Polsce przebiega pñ.-wsch. granica jego zasięgu. U p r .: b. mroz. (>–29 °C), odporny na choroby i szkodniki, ale mało wytrzymały na suszę i zanieczyszczenia powietrza. Rośnie na różnych glebach, najlepiej w klimacie wilgotnym – w górach i nad morzem. W Polsce gatunek lasotwórczy: drzew doborowych – 4 ha, plantacji nasiennych – 0 ha. Z a s t .: podobny do *A. platanoides*, ale atrakcyjniejsza korowina. Cenny do zadrzewień krajobrazowych, szczególnie w terenach podgórskich. Piękne drzewo alejowe. Okazy największe w Polsce: Wysoka, gm. Leśnica 28/593/339, Zadnia Polana, gm. Tatrzańska 20/470/360, Żyrowa, gm. Zdzeszowice 26,5/444/272, Łysa Polana, gm. Tatrzańska 19/438/319, Koszalin 28/441/298, Wiśniowa 29/424/299 i w okolicach Wrocławia – Kondratowice, gm. Prusy 24/480, Kowale, gm. Oborniki Śląskie 20/415, Dziewiętlin, gm. Krośnice 27/400, Trzebnik, gm. Łagiewniki 19/388. P o c h .: stanowisko naturalne.

281 pan. 8; kwatera XV

016887

Acer pseudoplatanus '*Atropurpureum*' Späth 1883 {Groinland/Späth 1862/1883} (Gr. 3)

syn.: *Acer pseudoplatanus* 'Purpureum Spaethii', *Acer pseudoplatanus* 'Späthii', *Acer pseudoplatanus* Spaethi hort.,

Klon jawor 'Atropurpureum', syn.: Klon jawor odm. ciemnopurpurowa

Młode liście ± zielone, jednak już w okresie kwitnienia nabierają od spodu barwy fioletowopurpurowej, jesienią słabiej wybarwione ± miedziane, korona w lecie ciemna, prawie czarna. Skrzydełka młodych owoców ciemnoczerwone (!). Podobny do *A. pseudoplatanus* 'Purpurascens' – liście słabiej zabarwione i do *A. ps.* 'Purpureum' – skrzydełka zielone. Często pod nazwą zbiorową *A. pseudoplatanus* f. (lub var.) *purpureum*. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), w Polsce rzadki, daje samosiewy słabiej wybarwione. Poch.: Szkółka F. von Schwerin – 1897.

261 pan. 7; kwatera IVD

007876

Acer pseudoplatanus 'Erythrocarpum' Vaillant 1727 {Vaillant ?} (Gr. 1a)

syn.: *Acer pseudoplatanus* f. *erythrocarpum* (Carrière) Pax 1902, *Acer pseudoplatanus erythrocarpum* Carrière 1864

Klon jawor 'Erythrocarpum', syn.: Klon jawor f. czerwonoowocowa

Wzrost i ulistnienie identyczne jak u gatunku *A. pseudoplatanus*, ale skrzydełka niedojrzałych owoców czerwone. W Wojsławicach rośnie jeden stary okaz o wymiarach w 2000 r. – 21 m wys. i 215 cm obwodu. Poch.: Szkółka F. von Schwerin – 1897.

282 pan. 8; kwatera XV; fot. 161

007878

Acer pseudoplatanus 'Leopoldii' Lem. 1864 {Belgia ok. 1860} (Gr. 2d)

Klon jawor 'Leopoldii', syn.: Klon jawor odm. Leopolda

Drzewo 20–25 m wysokości, o gęstej, regularnej koronie, rośnie wolniej od gatunku. Liście sezonowe, młode od góry różowe, później miedzianoczerwone, ceglastoczerwone lub żółte, starsze nierównomiernie upstrzone plamami różnej barwy od ciemnozielonych do białych, od spodu nie purpurowe (!), lecz szarozielone lub sinozielone; ogonki czerwone. Upr.: mroz. (–29 °C). Jedna z ładniejszych pstrolistnych odmian jawora. Warto wiedzieć: odmiana nazwana ku czci króla Belgów Leopolda I. W Wojsławicach ładny okaz o wymiarach w 2000 r. – 17 m wys. i 160 cm obwodu. Poch.: Szkółka F. von Schwerin – 1897.

131 pan. 3; kwatera VIII

007877

Acer pseudoplatanus 'Prinz Handjery' {Boom/Späth ok. 1860/1883}

Klon jawor 'Prinz Handjery', syn.: Klon jawor odm. Książę Handjery

Małe drzewo około 8–12 m wysokości, rośnie powoli. Liście sezonowe, najmłodsze ceglastoczerwone, później nierównomiernie bladioróżowe do szarżółtych, latem zielenieją; od spodu jasnopurpurowofioletowe; ogonki długie, czerwone, pokryte włoskami u nasady blaszki. Odmiana podobna do *A. ps.* 'Brilliantissimum', od której rośnie szybciej. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkółka F. von Schwerin – 1897.

105 pan.: 1b, 22; kwatera IIA, XV

016416

Acer pseudoplatanus 'Purpureum' Clarke(?) 1828 {Anglia <1828}

syn.: *Acer pseudoplatanus* 'Purpurascens'

Klon jawor 'Purpureum', syn.: Klon jawor odm. purpurowa

Podobny do *A. pseudoplatanus* 'Atropurpureum'. Liście młode, w momencie rozwijania brązowoczerwone, później na spodzie ciemnofioletowopurpurowe (!); intensywniej zabarwione od *A. ps.* 'Purpurascens'; jesienią żółte i pomarańczowoczerwone. Skrzydełka

owoców zielone. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: nn – $<1928\text{ r.}$; kwatera XV – 20 m wys. i 195 cm obwodu (pomiar w 2000 r.).

132 pan. 3; kwatera VIII
003602

Acer rubrum L. 1753

Sekcja *Rubra*

syn.: *Acer barbatum* Michx. 1803 p.p., *Acer carolinianum* Walter 1788, *Acer sanguineum* Spach 1834, *Rufacer rubrum* (L.) Small 1933, *Sacharodendron barbatum* (Mich.) Nieuwl. 1914 p.p.

Klon czerwony

Drzewo często dwupienne, w uprawie do 25 m wysokości, w ojczyźnie 20–40 m, o szerokokolumnowych koronach i pięknych, szarostalowych pniach. Liście sezonowe, 5(3)-klapowe do 10 cm dł., sercowate, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, spodem sinoniebieskawe; jesienią intensywnie czerwone i pomarańczowe. Kwiaty w III–IV, liczne, w gęstych pęczkach, rozkwitają przed rozwojem liści, ciemnoczerwone (!) z pręcikami na długich nitkach, miododajne. Owoc do 2 cm dł., z czerwonymi skrzydełkami na długich 6–10 cm szypułkach; opadają w V–VI. Wyst.: wsch. część Ameryki Płn. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), wymaga żyznych, kwaśnych i wilgotnych gleb; na glebach wapiennych rośnie źle. Zast.: jeden z najpiękniejszych klonów, efektowny w okresie kwitnienia i wyjątkowo barwny jesienią. Cenny dla parków i zieleńców miejskich wolnych od jemioly, ponieważ jest to gatunek klonu szczególnie łatwo atakowany. Poch.: Szkołka F. von Schwerin – 1897.

260 pan. 7; kwatera IVD
003645

Acer rufinerve Siebold et Zucc. 1845

Sekcja *Macrantha*

syn.: *Acer cucullobracteatum* Lév. et Vaniot 1906, *Acer pensylvanicum* ssp. *rufinerve* (Siebold et Zucc.) Wesm. 1890

Klon rdzawy, syn.: Klon śniady

Drzewo do 10 m wysokości, w ojczyźnie do 20 m, o szerokokolumnowej koronie. Różne części, zwłaszcza młode, pokryte rudobrazowymi włoskami (!). Korowina dekoracyjna, z białymi, luźno rozmieszczonymi prążkami. Pędy zielone lub wiśniowe, z białawym nalotem, starsze przez kilka lat błyszczące, z coraz wyraźniejszymi białymi prążkami. Liście sezonowe do 15 cm dł., 3-klapowe, wcięte powyżej połowy blaszki, kłapy zaostrome, brzegiem piłkowanokarbowane; górna strona ciemnozielona, u nasady z rudymi włoskami, dolna jaśniejsza z mocno wystającą siatką nerwów pokrytą rudymi włoskami (często tylko w ich kątach); jesienią często czerwone (!). Kwiaty w V, żółte lub bladzielone, w podniesionych (!) i pokrytych rudymi włoskami gronach. Owocostany przewisające, skrzydełka rozwarte pod kątem prostym lub ostrym, początkowo zielone, później czerwone. Wyst.: Japonia. Upr.: dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$), w Polsce Zach. w czasie surowych zim częściowo przemarza. Zast.: gatunek doskonały do jesiennych zestawień kolorystycznych, a ze względu na ozdobną korowinę także do ogrodów zimowych. Poch.: OB Kanagawa – 1993.

kwatera IVC
007842

endemit

Acer sieboldianum Miq. 1865

Sekcja *Palmatum*, Seria *Palmata*

syn.: *Acer japonicum* var. *sieboldianum* (Miq.) Franch. et Sav. 1878, *Acer palamtum* var. *kaempferi* Späth ex Schwer. 1893

Klon Siebolda

W uprawie krzew lub małe drzewko, około 3–4 m wysokości, w ojczyźnie do 10 m, o cienkich pędach, podobne do *A. japonicum*. Różne części za młodu pokryte białymi, aksamitnymi włoskami. Liście sezonowe 5–9 cm śred., w zarysie okrągłe, z 9(7–11) kłapami wciętymi do połowy blaszki i ostro piłkowanymi; za młodu jasnozielone i pokryte

włoskami, później ciemnozielone, tylko od spodu z aksamitnymi włoskami; ogonki pokryte włoskami; jesienią pomarańczowoczerwone i szkarłatnoczerwone. Kwiaty w V, drobne, czerwone, po rozwinięciu liści, z którymi pięknie kontrastują. Owoce w VIII–IX, małe, skrzydełka 1,5–2 cm dł. Wyst.: Japonia – wyspy Hokkaido, Shikoku, Kiyushu i Honshu na wysokości do 900 m. Upr.: zad. mroz. ($>-26\text{ }^{\circ}\text{C}$), pozostałe wymagania jak *A. palmatum*. Warto wiedzieć: nazwę nadano ku czci niemieckiego lekarza i botanika P.F. von Siebolda (1796–1866). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1994.

419 pan. 16; kwatera IVF
010755

Acer 'Silver Vein' {Hillier & Sons ok. 1960}

[*A. davidii* 'George Forrest' \times *A. pensylvanicum* 'Erythrocladum']

syn.: *Acer* \times *conspicuum* 'Silver Vein'

Klon 'Silver Vein'

Małe drzewo, do 10 m wysokości w Anglii, słabo ugałęzione, o długich liściach 12–20 \times 10–15 cm, lekko 3-klapowych i pędach zielonych z licznymi srebrnobiałymi, podłużnymi smugami (!). Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$); odmiana ozdobna dzięki „węzowej” korwinie i dużym liściom. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

158 pan. 4; kwatera X
008374

Acer shirasawanum Koidz. '*Aureum*' (Siesm.) Delendick 1989 {Japonia <1800}

syn.: *Acer japonicum aureum* hort. ex Schwer., 1893, *Acer japonicum* 'Aureum', *Acer japonicum* 'Flagelliforme Aureum' Van Houtte 1885, *Acer japonicum* 'Goldenmoon' Kesley et Dayton 1942, *Acer japonicum* 'Macrophyllum Aureum' G.Nicholson 1881, *Acer japonicum* 'Ogon itaya', *Acer japonicum* 'Ougon-itaya' (błędnie), *Acer japonicum* 'Kinkakure', *Acer japonicum* 'Kin-kakure', *Acer japonicum* 'Kakuregasa', *Acer palmatum* 'Kakure gasa', *Acer shirasawanum* 'Ogon itaya', *Acer shirasawanum* Koidz. f. *aureum* (Siesm.) Delendick 1984

Klon Shirasawy 'Aureum', syn.: Klon Shirasawy odm. złocista

Krzew 1–3 m wysokości, rzadko małe drzewa do 5–8 m, gęsto ulistnione, szerokie i zwarte, rośnie bardzo powoli, często mylone z *A. japonicum* 'Aureum'. Liście sezonowe 7–10 cm śred., żółtozielone przez cały okres wegetacji, jesienią pomarańczowe do czerwonych; 11(9–13)-klapowe (!), klapy wcięte do 1/5 dł. liścia; ogonki liściowe i młode skrzydłaki czerwone. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); wskazana jest uprawa w półcieniu, gdyż liście bywają uszkodzane przez promieniowanie słoneczne. Warto wiedzieć: w uprawie w Japonii od ponad 200 lat, w Europie w Aceretum C. Esveld w Boskoop od 1865 r. – okaz ten ma prawie kulistą koronę około 5 m śred. Poch.: OB Kanagawa – 1993; Boskoop, giełda – 1995.

kwatera XIA
007866

endemit

Acer shirasawanum Koidz. 1911 var. *shirasawanum*

Sekcja *Palmata*, Seria *Palmata*

syn.: *Acer japonicum* 'Microphyllum', *Acer japonicum* f. *microphyllum* Siesm. 1889

Klon Shirasawy odm. typowa

Niewielkie drzewko lub zwarty krzew w uprawie w Europie około 6–15 m wysokości, w Arboretum w Rogowie 14 m, podobny do *A. japonicum*. Pędy zielone, czasem z sinawym nalotem. Liście sezonowe, okrągławe 6–8(12) cm śred., jasnozielone, dość sztywne, wachlarzowate, płytko (9)11-klapowe, klapy trójkątnejajowate, wcięte do 1/3 długości blaszki, podwójnie piłkowane; młode obustronnie pokryte włoskami, dojrzałe tylko na spodzie na nerwach; ogonki nagie; jesienią przebarwiają się na złocistożółto z lekkim odcieniem karminowym. Kwiaty w IV–V, ukazują się równocześnie z liśćmi, drobne, płatki białoróżowe lub białe, działki zaczerwienione lub kremowe. Owoce około 2 cm dł.,

sterczą do góry (!), skrzydełka ustawione pod kątem rozwartym. Wyst.: japońskie wyspy Shikoku i Hondo. Upr.: dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Warto wiedzieć: nazwę nadano dla upamiętnienia japońskiego botanika Homi Shirashawy (1868–1947). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

kwatery III F

003584

Acer tataricum ssp. *ginnala* (Maxim.) Wesm. 1890

Sekcja *Ginnala*

syn.: *Acer actinatum* Siebert et Voss 1894, *Acer ginnala* Maxim. 1857, *Acer ginnala* ssp. *theiferum* (W.P.Fang) W.P.Fang 1979, *Acer tataricum* var. *aidzuense* Franch. 1879 non Pax 1886 non Nakai 1935, *Acer tataricum* var. *laciniatum* Regel 1857, *Acer theiferum* W.P.Fang 1966

Klon tatarski ppat. *Ginnala*, syn.: Klon tatarski odm. *Ginnala*

Podobny do *A. tataricum* ssp. *tataricum*, ale liście węższe i mniejsze, do 8 cm dł., sztywne, ciemnozielone, czasem nieco białawo lub różowo upstrzone, karbowanopiłkowane, zwykle 3-klapowe, kłapa środkowa najdłuższa; jesienią pięknie jaskrawoczerwone (!). Wyst.: pñ.-wsch. Chiny, Mandżuria, Mongolia, Płw. Koreański, Japonia. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), światłolubny. Zast.: wyjątkowo cenny do jesiennych, barwnych zestawień. Poch.: OB Łódź – ofiarowała J. Krzemińska-Freda – 1993.

kwatery XVA

003606

Acer tataricum L. 1753 ssp. *tataricum*

Sekcja *Ginnala*

syn.: *Acer cordifolium* Moench 1794, *Acer tataricum* Moench 1774, *Acer tataricum* Poir. 1823

Klon tatarski ppat. typowy

Wysoki krzew lub małe drzewko, często wielopniowe, 4–6(10) m wysokości, z szeroką, zaokrągloną, gęstą i nisko osadzoną koroną. Liście sezonowe 5–10 cm dł., cienkie, jasnozielone, jajowate, bez kłap (!) lub tylko z lekko zaznaczonymi 2 bocznymi; młode pokryte włoskami; jesienią zwykle żółte, czasem też blad różowe. Kwiaty w V–VI, 5 cm dł., po rozwinięciu liści, bardzo miłododajne, pachnące, drobne, zielonkawe lub białe; zebrane w szczytowych, szerokich wiechach. Owoce w VIII–X, małe 2–3 cm dł., skrzydełka ustawione pod kątem ostrym lub w linii prostej, czerwone przed dojrzewaniem – ładnie kontrastują z liśćmi. Wyst.: środ. i pñd.-wsch. Europa – po Austrię i Węgry oraz Anatolia, Armenia, Kaukaz. Upr.: gatunek b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), odporny na suszę, wymagania siedliskowe ma przeciętne. Zast.: ładny pokrój, efektowne czerwone owocostany i jesienne przebarwienie. Cenny krzew do zadrzewień krajobrazowych, zwłaszcza przydrożnych. Może być stosowany na formowane żywopłoty. Poch.: nn – <1928.

256 pan.: 6, 7; kwatery IVD; fot. 166

007840

Acer tegmentosum Maxim. 1857

Sekcja *Macrantha*

syn.: *Acer pensylvanicum* ssp. *tegmentosum* (Max.) Wesm. 1890

Klon zielonokory

Małe drzewo, w ojczyźnie do 15 m wysokości, w uprawie często wyprostowany krzew, rośnie powoli. Korowina dekoracyjna, zielona z licznymi białymi prążkami (!). Młode pędy początkowo białe od nalotu (!), starsze z białymi prążkami na zielonym tle. Liście sezonowe 10–18 cm dł., w zarysie kwadratowe lub prostokątne, 3(5)-klapowe; kłapy trójkątne, środkowa największa, boczne małe, ukośne, niekiedy z dwoma małymi kłapkami u nasady, brzegi ostro, nierówno piłkowane; górna strona liścia ciemnozielona i gładka, dolna bladzielona z ciemną, gęstą siatką nerwów; jesienią żółte. Kwiaty w V, małe, 6–7 mm śred., żółte, w zwisających gronach. Skrzydełka 3 cm dł., rozwarte prawie horyzontalnie. Wyst.: Daleki Wschód – Mandżuria, pñ. część Płw. Koreańskiego. Upr.: b. mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); lubi gleby żyzne, stanowiska słoneczne i półcieniste. W uprawie od 1892 r., w Polsce od

1929 r. Zast.: bardzo dekoracyjny, zarówno ze względu na jesienne przebarwienia, ozdobne pędy, jak i korowinę. Może z nim jedynie konkurować *Acer pensylvanicum* ssp. *pensylvanicum* i *A. capillipes*. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1994.

Actinidia Lindl. 1836

rodzina *Actinidiaceae* – Aktinidiowate

syn.: *Trochostigma*

Aktinidia

Do rodzaju należy około 40 gatunków pnączy, występujących w wsch. Azji, głównie w Chinach. W Polsce uprawianych jest 6 gatunków i 3 odmiany uprawne. Krzewy pną się przy pomocy wijących się pędów. Liście mają sezonowe, skrzyte, długoogonkowe, pojedyncze, zwykle ostro piłkowane, zmienne, nawet na jednej roślinie, pod względem kształtu, koloru i owłosienia. Kwiaty rozdzielnopłciowe, dwupienne, czasem poligamiczne, zwykle 5-krotne, nieduże, liczne szczyki słupka są płasko, promieniście rozpostarte (!). Owoce to okrągławe lub cylindryczne jagody, nagie lub pokryte włoskami, jadalne. U nas uprawiane są przeważnie jako krzewy ozdobne, w krajach Azji Płd.-Wsch. to popularne krzewy owocowe. Wytrzymałość poszczególnych gatunków na mrozy różna; wymagają gleb żyznych, świeżych i wilgotnych, stanowisk słonecznych lub ocienionych, osłoniętych, ciepłych.

252 pan. 6; kwatera: IVA, IVB, IVC

003607

Actinidia arguta (Siebold et Zucc.) Planch. ex Miq. 1867

syn.: *Actinidia volubilis* Carrière, *Trochostigma arguta* Siebold et Zucc. 1843

Aktinidia ostrolistna

Silnie rosnący krzew, o pędach wijących się, wspina się na 6–8 m wysokości, w ojczyźnie do 25 m. Liście sezonowe, szerokojajowate lub eliptyczne, do 12 cm dł., na wierzchołku krótko zastrzone, z wierzchu ciemnozielone, połyskujące, nagie, od spodu z kępkami włosków w kątach nerwów; ogonki liściowe zaczerwienione, 5–8 cm dł. Kwiaty w IV, jedno- lub dwupienne, białe, do 2 cm śred., zebrane po 1–3, pachną. Owoce w IX–X, zielonkawożółte, do 2,5 cm dł., jadalne. Wyst.: Japonia, Korea, płn. Chiny, rosyjski Daleki Wschód. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Zast.: pnącze o jadalnych owocach; ze względu na częste zjawisko dwupienności, należy sadzić wyselekcjonowane odmiany, o znanej płci; początkowo wymagają przywiązywania do podpór. Poch.: nn – <1928; Szkołka E. Jaskuła, Wrocław – ofiarował E. Jaskuła – 1990, 1993.

kwatera: IVC, VIA

006432

Actinidia chinensis Planch. 1847

syn.: *Actinidia chinensis* hort. non Planch. (błędnie = *Actinidia deliciosa*)

Aktinidia chińska

Pnącze w uprawie do kilku metrów wysokości, w ojczyźnie do 10 m, o szorstkich pędach pokrytych rudawymi włoskami, często dwupienne. Liście duże 6–17 cm dł., jajowate, krótko zastrzone, od spodu gęsto pokryte szarymi włoskami. Kwiaty w V–VI, 3–5 cm szer., ♂ pojedyncze w kątach liści, ♀ na ogół po 3, kremowożółte. Owoce 3–5 × 3 cm, żółtozielone, pokryte włoskami, smaczne i aromatyczne – u nas nieliczne i rzadko dojrzewają. Upr.: gatunek ndost. mroz. (–18 °C), wrażliwy na suszę; nawet w zach. Polsce, w surowe zimy, całkowicie wymarza. Do amatorskiej uprawy na owoce polecane są odmiany jednopienne lub dobrane parami okazy o znanej płci. Poch.: OB PAN Warszawa–Powsin – ofiarował W. Gawryś – 1989; Szkołki E. Jaskuła – 1990.

kwatera IIIC

003608

Actinidia kolomikta (Maxim. et Rupr.) Maxim. 1859syn.: *Prunus kolomikta* Maxim. et Rupr. 1859, *Trochostigma kolomikta* Rupr. 1857

Aktinidia pstrolistna

Pnącze słabo wijące się, w uprawie około 2–3 m wysokości, w ojczyźnie do 15 m, na ogół dwupienne. Liście sezonowe, miękkie i cienkie, jajowate do 10–15 cm dł., ostro piłkowane, u nasady sercowate, na wierzchołku krótko zaostrome, matowozielone; górna część liścia już w maju zabarwia się (!) kredowobiałą, później różową, a w jesieni na karminowoczerwono. U krzewów męskich plamy występują częściej i są intensywniejsze niż u żeńskich. Kwiaty pojawiają się w V–VI, po 1–3, białe, 1,5–2 cm śred., pachną. Owoce w VII–VIII, do 2 cm dł., zielonkawożółte, smaczne, ale nietrwałe. Wyst.: płn. Chiny, Korea, Japonia, rosyjski Daleki Wschód. Upr.: gatunek b. mroz. (> –29 °C), wrażliwy na suszę. Zast.: cenne pnącze pstrolistne i owocodajne; na początku uprawy wskazane przywiązywanie do podpór. Krzewy mogą być niszczone przez koty, na które działa charakterystyczny zapach aktinidii, podobnie jak kozłek lekarski (*Valeriana officinalis* L.), niektóre szachownice (*Fritillaria* L.) i ożanki (*Teucrium* L.). Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1995.

kwatera: B/1, IIIIF

016890

***Actinidia kolomikta* 'Dr Szymanowski'** Szymanowski et Dolat. 1995 {Arboretum w Rogowie <1970/T. Szymanowski ok. 1970}

Aktinidia pstrolistna 'Dr Szymanowski'

Odmiana znaleziona w Arboretum w Rogowie i wprowadzona do uprawy około 1970 r. przez dendrologa Tadeusza Szymanowskiego. „Obupłciowa, samopylna odmiana odporna na mrozy; dorasta do 5 m wysokości; owoce długości około 2,5 cm” (J. Dolatowski 1999). Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Poch.: ofiarował Związek Szkółkarzy Polskich – 1999, 2000.

Aesculus L. 1753rodzina *Hippocastanaceae* – Kasztanowcowate

Kasztanowiec

Do rodzaju należy 15 gatunków występujących we wsch. Azji, Ameryce Płn. i 1 w płd.-wsch. Europie. W Polsce uprawianych jest 9 gatunków, 6 mieszańców międzygatunkowych, 3 formy i odmiany botaniczne oraz 18 odmian uprawnych. Do rodzaju należą drzewa, rzadziej krzewy z dużymi pączkami, niekiedy lepki od balsamicznej żywicy. Liście mają sezonowe, nakrzyżległe, dłoniasto złożone z 5–9 (11) całobrzegich listków, brzegiem piłkowanych lub karbowanopiłkowanych. Kwiaty pojawiają się w V–VI, są obupłciowe lub męsko jednopienne (w kwiatostanie zarówno kwiaty męskie i obupłciowe), składają się z 4–5 płatków korony i działek kielicha, z 5–9 pręcików, 1 górnego słupka; zebrane w wyprostowane, stożkowate, szczytowe wiechy, białe, czerwone lub żółtawe. Owoce to kuliste lub gruszkowate, grubościennie, duże torebki, pękające 3 kłapami; z wierzchu zielone lub brązowe, gładkie lub w różnym stopniu pokryte brodawkami lub kolcami. Nasiona duże, z dużym znaczkem, po 1–3 w torebce, zwane są popularnie kasztanami. Wytrzymałość na mróz gatunków różna. Wykazują dużą tolerancję w stosunku do gleby, najlepiej rosną na glebach żyznych, głębokich, przepuszczalnych i dostatecznie wilgotnych. Lubią stanowiska słoneczne, ale tolerują także półcień. Drzewa kasztanowca pospolitego atakowane są przez Szrotówka kasztanowiaczka (*Cameraria dridelk*). Pojawił się on 15 lat temu w Macedonii i od tamtego czasu opanował praktycznie całą Europę; w Polsce notowany jest od 1997 roku. Zwalczanie możliwe jest poprzez opryskiwanie całych koron, ale w praktyce, ze względów technicznych, prawie niewykonalne. Duże nadzieje należy wiązać z metodą wprowadzania (iniekcji) insektycydów o działaniu systemicznym bezpośrednio w pnie drzew. Nie bez znaczenia może być także bielenie pni. Mamy nadzieję, że uda się ochronić te drzewa przed

szrotówkiem kasztanowiaczkiem i zachować jego wysokie walory estetyczne. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *A. hippocastanum* 'Partyzant' {W. Seneta/Szkółki Bronisze ok. 1960}.

634 pan. 26; kwatera V

003609; tetraploid

Aesculus × carnea Hayne 1821 {Francja ok. 1800–12}

[*A. hippocastanum* × *A. pavia*]

syn.: *Aesculus hippocastanum rubicunda*, *Aesculus intermedia* André, *Aesculus pavia flore carneo*, *Aesculus pavia flore roseo*, *Aesculus rubicunda* Loisel 1821, *Pavia carnea* Spach 1834, *Pavia carnea superba*

Kasztanowiec czerwony

Drzewo około 10–15(20) × 8–12(15) m, o kulistej, gęstej koronie, pędach nagich i nieznacznie lepkich pączkach. Liście sezonowe, 8–15 cm dł., zwykle 5-listkowe, krótkoogonkowe lub prawie siedzące; grubsze, sztywniejsze, ciemniejsze i bardziej błyszczące od *A. hippocastanum*, jesienią żółtobrazowe. Kwiaty w VI, krwistoróżowe do czerwonych; zebrane w wiechach 15–20 cm dł. Owoce brązowawe, 3–4 cm śred., gładkie (jak u *A. pavia*) lub z drobnymi, szczytkowymi kolcami. Upr.: b. mroz. (>–29°C) i odporny na szkodnika szrotówka kasztanowiaczka. Poch.: nn – < 1928 r., w Wojsławicach w 2000 r. 15 m/220 cm.

kwatera A/6a

010769

Aesculus 'Digitata' (Francja ok. 1860)

[*A. hippocastanum* × ?]

syn.: *Aesculus hippocastanum* 'Digitata', *Aesculus hippocastanum pumila* Dippel

Kasztanowiec 'Digitata', syn.: Kasztanowiec pospolity odm. palczasta, Kasztanowiec zwyczajny odm. palczasta

Małe drzewo, po 90 latach uprawy osiąga około 10 m wysokości, rośnie bardzo powoli. Liście ma sezonowe, małe, nietypowe, zmienne; listki zwykle 3–5, bardzo wąskie, o zredukowanej blaszce, nieznacznie piłkowane lub całobrzegie; oś liścia rozszerzona i czasem oskrzydłona. Kwiaty nieliczne lub brak; zebrane w krótkie i szerokie kwiatostany. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

144 pan.: 3, 4, 6, 8, 11, 15, 17–20, 24; kwatera: IIID, IIIF, XV, fot. 224

003611 2n = 40

Aesculus hippocastanum L. 1753

Kasztanowiec pospolity, syn.: Kasztanowiec zwyczajny, Kasztan gorzki, Kasztan dziki, „Kaścianiec”, „Kaszcianiec”

Drzewo 20–25(33) m wysokości, o regularnej, gęstej, kopulastej lub szerokocylindrycznej koronie. Duże pączki pokryte są balsamiczną żywicą. Liście ma sezonowe, duże, do 25 cm dł., złożone z 5–7 odwrotnie jajowatych listków, klinowatych u nasady, brzegiem pojedynczo lub podwójnie piłkowanych. Kwiaty rozwijają się w V i są miododajne, białe; zebrane w dużych, do 30 cm dł., stożkowatych wiechach. Owoce we IX–X, do 6 cm śred., zielone, kolczaste. Drewno bielaste, rozpierchło naczyniowe, żółtaworóżowe, nietrwałe, miękkie, lekkie, łatwo łupliwe; słoje przyrostów rocznych wyraźnie rozgraniczone ciemniejszą linią. Wyst.: Bałkany; w Polsce od dawna zadomowiony i uważany za rodzimy. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga gleb świeżych, żyznych, wilgotnych, miejsc słonecznych lub półcienistych i ciepłych. Nie toleruje miejsc suchych – liście wtedy wcześniej zasychają i opadają (!). Na dobrych stanowiskach odporny na warunki miejskie. Od 1999 r. masowo atakowany przez szrotówka kasztanowiaczka minującego liście, które następnie brązowieją i opadają już w lipcu. Zast.: jest to jedno z najcenniejszych drzew ozdobnych. Ma pierwszorzędną walory dekoracyjne przez cały rok –

gęstą ciemną zielenią, masywną koroną, wspaniałe kwiatostany, jesienią barwne liście i „kasztany” (!). Doskonale drzewo alejowe (parki, bulwary, promenady miejskie), przepięknie wygląda jeśli jest sadzone pojedynczo, cenne w krajobrazie, szczególnie na obrzeżach lasów i przy leśnych drogach, gdzie jest cenną karmą dla zwierzyny – jeleni, saren. Dawniej bywało sadzone przy stajniach i oborach, ponieważ gęsta korona chłonęła nieprzyjemne zapachy. Warto wiedzieć: świeże nasiona kasztanowca, kwiaty i kora zawierają mieszaninę związków saponinowych, flawonoidowych i kumarynowych. Leki produkowane na bazie tych surowców są stosowane w zastojach żylnych (żylaki, guzy krwawnicowe, wrzody podudzia, zakrzepowe zapalenie żył), w obrzękach różnego pochodzenia (obrzęki płuc, mózgu, głośni) oraz profilaktycznie po silnych stłuczeniach mięśni i ogólnych urazach po wypadkowych. Nasiona zawierają do 50% skrobi i do 25% saponin. Saponiny oprócz zastosowania w medycynie są stosowane także w przemyśle chemicznym (środki piorące, gaśnice p/poż.), w przemyśle kosmetycznym (kremy, szampony, kremy do golenia). Nasiona służą także do wyrobu kleju i są dobrą karmą dla zwierząt. Uważa się, że wykazują silne, korzystne dla człowieka „promieniowanie” i stosuje się je do sporządzania tzw. ekranów radiacyjnych. Roślina trująca: saponiny z niedojrzałych (!) kasztanów spożyte w niekontrolowany sposób powodują rozpad czerwonych krwinek. Warto wiedzieć: w uprawie od 1575 r. – najpierw w Turcji, a od 1576 r. w ogrodzie cesarza Maksymiliana II Habsburga, skąd przez ogrodników królowej Bony trafił do Polski. Król Stefan Batory zalecił ogrodnikowi Lorenzo Bozeto, by przy przebudowie ogrodu w Łobzowie, wykorzystał „stroyne kaściance”. Okazy największe w Polsce: Lublin, gm. Krzywina 26/501/241, Owińska, gm. Czerwonak 24/465/204, Warszawa 26/446/195, Starogard, gm. Resko 24/420/183 i w okolicach Wrocławia – Gądkowice, gm. Milicz 15/490, Wińsko 19/480, Wisznia Mała 24/440, Gilów, gm. Niemcza 26/410. Poch.: nn < około 1880 r.; pomiary w 2000 r.: kwatery IIIIF – 31 m wys. i 362 cm obwodu oraz 33/371, IVC – 28/438, IX – 18/237.

kwatery A/3

014547

Aesculus hippocastanum 'Memmingeri' Jeł. 1855 {Niemcy <1855}

Kasztanowiec pospolity 'Memmingeri', syn.: Kasztanowiec pospolity odm. Memmingera, Kasztanowiec zwyczajny odm. Memmingera

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale rośnie wolniej. Liście ma początkowo żółtawe, później jakby białe oprószone, starsze zielonkawe, wyglądają nieco chorobliwie. Kwiatostany do 40 cm dł. (!). Upr.: b. mroz. (>−29 °C); zalecane są miejsca słoneczne, wtedy wybarwienie intensywniejsze, choć liście mogą być przypalane przez słońce. Odmiana nie często spotykana w Polsce – tylko w kilku kolekcjach. Poch.: OBUWr Wrocław – 1990.

180 pan.: 4, 5, 10, 26; kwatery IVC; fot. 101

010770

Aesculus hippocastanum 'Pyramidalis' {prawd. Szkołki w Niedźwiedziu 1832}

syn.: *Aesculus hippocastanum pyramidalis* Simon-Louis 1900

Kasztanowiec pospolity 'Pyramidalis', syn.: Kasztanowiec zwyczajny odm. stożkowata, Kasztanowiec biały odm. stożkowata

Duże, gęste drzewo do 25 m wysokości, o gałęziach wzniesionych pod kątem 45°, w młodości ma pokrój stożkowaty, z wiekiem jednak poszerza się, aż do kulistego. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Poch.: nn – < około 1880 r.; pomiar w 2000 r. – 25 m wys. i 480 cm obwodu.

342 pan.: 13, 14; kwatery XIIB; fot. 130

003612

Aesculus parviflora Walter 1786

syn.: *Aesculus macrostachya* Michx. 1803, *Pavia alba* Poir. 1804, *Pavia macrostachya* (Michx.) Loisel.

Kasztanowiec drobnokwiatowy

Krzew (!) do 3(5) m wysokości, rozrasta się bardzo szeroko, dzięki podziemnym rozłogom oraz pokładającym się na ziemi i ukorzeniającym gałęziom. Pędy ma jasnoszare. Liście złożone z 5–7 wydłużonych listków, eliptycznych lub odwrotnie jajowatych, prawie siedzących, do 8–20 cm dł., karbowanopiłkowanych, od spodu zwykle pokrytych szarymi włoskami. Kwiaty rozkwitają późno w VII–VIII i są kremowobiałe, z 4–5 wąskimi płatkami 1 cm dł., pręciki kilka razy dłuższe od płatków z czerwonymi pylnikami; zebrane w wiechy do 20 cm dł., które sterczą ponad koronę (!), pachną wieczorem i są chętnie odwiedzane przez ćmy. Owoce w IX–X, nieliczne, małe 2–3 cm śred., brązowawe, gładkie lub z nielicznymi kolcami. Wyst.: płd.-wsch. Ameryka Płn. – w ojczyźnie kwiaty zapylają kolibry. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), bardziej odporny na suszę od kasztanowca pospolitego *A. hippocastanum*. Wymaga gleb żyznych, próchnicznych i wilgotnych, stanowisk słonecznych lub półcienistych. W uprawie w Anglii od 1785 r., w Polsce od 1808 r. Zast.: cenny krzew – ze względu na zwarty pokrój i charakterystyczne, późne kwitnienie. Najlepiej prezentuje się na otwartej przestrzeni, na trawniku. Należy wtedy, wokół krzewu pozostawić pas dobrze uprawianej ziemi, około 1 m szerokości, by mógł swobodnie rozrastać się. Poch.: nn – <1928.

Akebia Decne 1939

rodzina *Lardizabalaceae* – Krępieniowate

Akebia

Znane są 4 gatunki krzewów występujące w Himalajach i Chinach; w Polsce uprawia się 2 gatunki. Są to pnącza owijające się pędami wokół podpór. Liście mają sezonowe, palczastozłożone z 3 lub 5 listków.

kwatera: IIIC, IVC

003614

Akebia quinata (Houtt.) Decne. 1839

syn.: *Rajania quinqueifolia* Houtt. 1779

Akebia pięciolistkowa

Pnącze wspina się do 5(10) m wysokości. Młode pędy ma fioletowoczerwone, potem brązowe z jasnym nalotem. Liście sezonowe, skrętoległe, palczastozłożone z 5 listków, 3–5 × 1–2 cm, całobrzegie, z wierzchu ciemnozielone, spodem sine, niekiedy utrzymują się zielone do końca zimy. Kwiaty w V, rozdzielнопłciowe, jednopienne, pachną; zebrane w zwisłe grona – żeńskie ciemnofioletowe i mniejsze, różowe męskie. Owoce podobne do ogórka, złożone są z mięsistych jagód do 8 cm dł. Nasiona liczne, otoczone słodkim miąższem. Wyst.: środ. Chiny, Płw. Koreański do Japonii. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymagania siedliskowe małe, lubi stanowiska słoneczne. Zast.: atrakcyjne pnącze o oryginalnych kwiatach i długo zielonych liściach. Poch.: nn – <1928; Arboretum w Bolestraszcach – ofiarował J. Piórecki – 1997; „Clematis” Szkoła Pojemnikowa Sz. Marczyński i W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 1996.

Alangium Lam. 1783

rodzina *Alangiaceae* – Alangiowate

Alangium

Do rodzaju należy 17 gatunków występujących w tropikach i subtropikach Azji, Afryki i Australii; w Polsce uprawiane są tylko 2 gatunki i tylko w nielicznych kolekcjach specjalistycznych, prawdopodobnie bez szans na dłuższą uprawę.

kwatera IIIF

009257

Alangium platanifolium (Siebold et Zucc.) Harms 1898

syn.: *Marlea platanifolia* Siebold et Zucc. 1845

Alangium platanolistne

Krzew w ojczyźnie 3 × 2 m wysokości, wyprostowany. Liście sezonowe do 20 cm dł., dłoniasto podzielone z 3–7 kłapami, kłapy całobrzegie przypominają liście klonu; z wierzchu ciemnozielone, od spodu zielone. Kwiaty w VII–VIII, białe, do 4 cm śred., rurkowane z odwiniętymi płatkami, pachną; zebrane są w pęki po 4–7. Wyst.: Japonia, Korea. Upr.: nie mroz. (<–15 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

Alnus Ehrh.rodzina *Betulaceae* – Brzozowate

Olsza, syn. olcha

Do rodzaju należy 35 gatunków występujących na półkuli północnej, głównie w strefie klimatu umiarkowanego, po płd.-wsch. Azję i Andy. W Polsce na naturalnych stanowiskach rosną 3 gatunki i ich mieszańce, a uprawiane są 23 gatunki, 5 odmian botanicznych, 4 mieszańce międzygatunkowe i 13 odmian uprawnych. Olsze to drzewa i krzewy rozdzielнопłciowe, jednopienne, wiatropylne, o liściach sezonowych. Kwiaty męskie składają się z 1–4 pręcików i 4-dzielnego, drobnego okwiatu; kwiaty żeńskie nie mają okwiatu; zebrane są w krótkie, szyszkowate kotki ustawione po kilka obok siebie. Owocostany złożone są ze zdrewniałych łusek powstałych ze zrosniętych ze sobą przysadek i podkwiatków. Nie opadają one jak u brzoź, lecz pozostają na osi tworząc jakby „szyszeczkę”, które dopiero na wiosnę opadają w całości. Owocem jest mały orzeszek z dwoma wąskimi skrzydełkami. Liście pojedyncze, piłkowane lub ząbkowane, ustawione są skrętolegle. Większość gatunków olsz lubi gleby wilgotne i chłodne, dobrze rosną na bagnistych i torfiastych oraz w pobliżu wód stojących i płynących. Są roślinami światłolubnymi i tylko niektóre z nich tolerują w młodości słabe ocienienie. Na korzeniach olsz występują guzowate narośla wywołane przez współżyjące z nimi bakterie wiążące wolny azot z powietrza. Warto wiedzieć: o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *A. incana* 'Follis Aureomarginatis' {F. Rożyński <1913/1913}.

kwatera A/7

003618

***Alnus japonica* (Thunb.) Steud. 1840**

syn.: *Alnus japonica* var. *genuina* Callier, *Alnus japonica* var. *latifolia* Callier, *Alnus maritima* var. *japonica* Regel, *Alnus maritima* var. *arguta* Regel, *Alnus reginosa* Nakai, *Betula Alnus* Thunb 1784 non L., *Betula japonica* Thunb. 1799

Olsza japońska, syn.: Olcha japońska

Drzewo w ojczyźnie do 25 m wysokości, w uprawie 10–15 m, o wąsko stożkowatej koronie. Liście sezonowe, do 13 cm dł., wąskoeliptyczne lub jajowato wydłużone i wyciągnięte w ostry wierzchołek, piłkowane, skórzaste, błyszczące, nagie, z 7–9 parami nerwów. Kwiatostany rozwijają się w II–III, znacznie wcześniej od olszy czarnej. Wyst.: Japonia, płn.-wsch. Azja. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga wilgotnych gleb. Zast.: interesujący gatunek, ceniony ze względu na gęste ulistnienie i odmienny od innych olsz kształt liści. Poch.: OBUWr Wrocław – 1998.

65 pan.: 1b, 21b, 25; kwatera: IB, A/6b, A/7–9; fot. 96

PL

003615 2n = 28

***Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. 1791**

syn.: *Alnus nigra* Gilib. 1792, *Alnus palustris* Salisb. 1796, *Alnus rotundifolia* Mill. 1768, *Alnus rotundifolia* Stokes, *Betula glutinosa* Lam., *Betula glutinosa* L. 1759, *Betula palustris* Salisb. 1796

Olsza czarna, syn.: „olcha”, „olsza”

Drzewo do 25 m wysokości, o stożkowatej koronie u młodych drzew, u starszych cylindrycznej, ażurowej, wąskiej, z gałęziami odstającymi od pnia prawie poziomo. Pień prosty, pokryty spękaną, niemal czarną korowiną. Liście sezonowe, do 10 cm dł., odwrotniejąkowate, zwykle wycięte na wierzchołku i obustronnie ciemnozielone, na spodzie z

kępkami rudawych włosków w kątach nerwów, młode lepkie (!) (= *glutinosa*) i pachną przyjemnie; jesienią opadają zielone; Drewno beztwardzielowe, rozpierchłonaczeniowe, jednostajnie zabarwione, białe. Po ścięciu czerwonoceglaste, później czerwono-brązowe. często występuje fałszywa, szarobrunatna twardziel. Drewno lekkie, miękkie, łatwo łupliwe na powietrzu i nietrwałe, w wodzie bardzo trwałe (do 100 lat). Stosowane głównie w budownictwie wodnym i w produkcji ligniny i wełny drzewnej. Wyst.: płn.-zach. Afryka, Europa (poza rejonami północnymi), Kaukaz. W Polsce pospolita na Niżu; zasadniczy składnik olszyn i zespołów łągowych, tworzy olesy (olsy). Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Najbardziej, z krajowych gatunków drzew, związane z wodą. Typowy gatunek dla gleb o dużej wilgotności, znosi silne zabagnienie, lecz unika bagien bezodpływowych z wodą stagnującą i kwaśną; wrażliwa na susze. Gatunek pionierski i lasotwórczy. W Polsce wyłączonych drzewostanów nasiennych – 410 ha, drzew doborowych – 266 ha, plantacji nasiennych – 12,7 ha (3602 szczepy). Zast.: bardzo charakterystyczne, ciemnozielone, wysmukłe i ażurowe korony związane z naszym krajobrazem. Stosowana głównie w krajobrazie otwartym, nad rzekami, stawami, wzdłuż rowów i kanałów przecinających wilgotne łąki i pastwiska. Niezastąpiona, przy odpowiednich warunkach glebowych, do zadrzewiania gruntów porolnych i rekultywacji hałd, wysypisk i innych nieużytków w okręgach przemysłowych. Dla zadrzewień miejskich bez znaczenia. W parkach dobrze prezentuje się w niedużych grupach, gdzie może stanowić ciemne tło dla cypryśnika błotnego lub metasekwoi. Warto wiedzieć: nie wiemy ile w tym prawdy, ale niektórzy twierdzą, że wspiera mistycyzm i umiejętności wróżbiarskie, wiemy na pewno, że wielkanocna szynka i wędliny wędzone w zimnym dymie olchowym (wilgotne wióry!), z dodatkiem odrobiny jałowca, nie mają sobie równych na świecie pod względem koloru i smaku. Poch.: stanowisko naturalne; pomiar w 2000 r. – kwatery IB 20 m wys. i 147 cm obwodu.

kwatery A/7

006829

Alnus glutinosa 'Imperialis' {<1859}

syn.: *Alnus glutinosa imperialis asplenifolia* hort. ex Lem. 1859

Olsza czarna 'Imperialis', syn.: Olsza czarna odm. cesarska

Odmiana o liściach mniejszych od gatunku, głęboko pierzastosiecznych i kłapach wąskich, długich, wygiętych, zaokrąglonych i całobrzegich. Rośnie powoli, zwykle krzewiasto. Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1998.

kwatery A/7

011490

Alnus firma Siebold et Zucc. 1846

syn.: *Alnus firma* var. *yasha* (Matsum.) Winkler, *Alnus sieboldiana* Matsum. 1902, *Alnus yasha* Matsum.

Olsza twarda, syn.: Olsza wąskolistna

Krzew lub małe drzewo do 3 m wysokości. Liście sezonowe, wydłużone jajowato, do 12 cm dł., wyciągnięte w ostry wierzchołek, ostro piłkowane; ponad 12 par nerwów na dolnej stronie liścia pokrytych włoskami. „Szyszeczki” do 2 cm dł. Wyst.: Japonia. Upr.: zad. mroz. (-26 °C); wymaga gleb ciepłych i osłoniętych. Zast.: kolekcje specjalistyczne. Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1998.

002288

2n = 28

endemit

kwatery A/9

003616

Alnus glutinosa 'Laciniata' {Francja 1755 lub Finlandia, Szwecja ok. 1750}

syn.: *Betula laciniata* 1788

Olsza czarna 'Laciniata'

Drzewiasta odmiana strzępolistna, do 10–12 m wysokości, o liściach nagich, powcinanych ± do połowy, kłapach wąskich, skierowanych skośnie ku przodowi, całobrzegich i ostrych, od spodu z wyraźnymi, brązowymi domacjami. Podobna do *A. glutinosa* 'Imperialis', ale ma kłapy szersze i krótsze. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: OB Wrocław – 2000.

481 pan.: 18, 19, 23; kwatera III E; fot. 171
008760

***Alnus incana* 'Aurea'** {Niemcy <1892}

syn.: *Alnus incana aurea* hort. ex Dippel 1892

Olsza szara 'Aurea', syn.: Olsza szara odm. złocista

Małe drzewo do 10–15 m wysokości lub krzew. Liście sezonowe, 5–10 cm dł., młode żółte, potem bladozielone, szerokoeliptyczne lub jajowate, ostro zakończone, u nasady zaokrąglone, na brzegu podwójnie piłkowane. Pędy i kotki w zimie intensywnie pomarańczowoczerwone. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), w Polsce w uprawie od 1900 r. Poch.: Dendrologická Zahrada VÚOZ Průhonice – 1992.

379 pan. 16; kwatera III F
009287

***Alnus incana* 'Laciniata'** Reich. 1830 {Skandynawia <1830}

syn.: *Alnus incana* var. *acuminata* Regel, *Alnus incana* f. *acuminata* (Regel) Callier, *Alnus incana* f. *acutiloba* (K.Koch) Hallier, *Alnus incana* var. *incisa* Bean, *Alnus incana* var. *laciniata* Reich 1830, *Alnus incana* var. *pinnatifida* Dippel

Olsza szara 'Laciniata', syn.: olsza szara odm. strzępolistna

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście głęboko powcinane, kłapy ostre, wąskie i skierowane skośnie ku przodowi; od spodu szare i omszone. Odmiana podobna do *A. glutinosa* 'Laciniata', ale różni się liśćmi, które są nieco dłuższe, węższe, długo zaokrąglone i zmienne. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera S/7
008761

***Alnus incana* 'Pendula'** {Van der Boom <1900}

syn.: *Alnus incana pendula* nova hort., *Alnus incana* var. *vulgaris* f. *pendula* Callier 1904

Olsza szara 'Pendula', syn.: Olsza szara odm. zwisająca

Drzewo o krzywym pniu, ze zwisającymi gałęziami i szeroką, gęstą koroną, rośnie dość powoli. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Odmiana dekoracyjna, jeżeli jest sadzona pojedynczo. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 2000.

PL

Alnus viridis (Chaix) DC. 1805

syn.: *Alnus alnobetula* (Ehrh.) R.Hartig, *Alnus alpina* Vill. 1786, *Betula viridis* Chaix 1786

Olsza zielona, syn.: Kosa olcha

Krzew w ojczyźnie 0,5–2,5 m wysokości, w uprawie na niżu nawet do 4 m, o wyprostowanych gałęziach i licznych krótkopędach. Pędy młode omszone. Pączki siedzące (!), zaokrąglone, zróżnicowane na liściowe i kwiatowe (żeńskie). Liście sezonowe, 2,5–6 cm dł., jajowate lub eliptyczne, na wierzchołku zaokrąglone, u nasady szerokoklinowate lub zaokrąglone, ostro i gęsto piłkowane, z 5–10 parami nerwów, czasem pokrytych włoskami; młode lepkie; od spodu jasnozielone i nagie. Kwiaty żeńskie ukryte w zimie w pączkach podobnych do liściowych, ale grubszych, ukazują się na wiosnę razem z liśćmi. Wyst.: góry Europy; w Polsce w Bieszczadach na granicy połonin. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga wilgotnych stanowisk. Zast.: ceniona ze względu na gęste ulistnienie i krzaczasty pokrój. Poch.: Bieszczady – ofiarował S. Sęktas – 1995.

Amelanchier Medik. 1789
Świdośliwa

rodzina *Rosaceae* – Różowate
podrodzina *Maloideae* – Jabłkowe

Do rodzaju należy 25 gatunków występujących w Ameryce Płn., Eurazji i śród.-płd. Europie. W Polsce niektóre gatunki występują jako dziczyzna, a uprawianych jest 16 gatunków, 1 podgatunek, 2 odmiany botaniczne, 1 forma i 1 odmiana uprawna. Są to krzewy lub niewielkie drzewa, od 20 cm do 20 m wysokości. Liście mają sezonowe, okrągławe lub jajowate, skrętoległe, pojedyncze, na brzegu piłkowane lub karbowanopiłkowane, z długimi cienkimi ogonkami. Kwiaty pojawiają się w IV–V i są białe, 5-płatkowe, zebrane w grona. Owoce dojrzewają w VI–IX, jabłkowate, przypominają jagody, początkowo czerwone, potem niemal czarne z sinawym woskowym nalotem oraz z barwiącym sokiem, często słodkawe. Świdośliwy są wytrzymałe na niskie temperatury, suszę i mało wymagające w stosunku do podłoża, najlepiej rosną na glebach wapiennych, przewiewnych, piaszczystych i kamienistych; lubią stanowiska słoneczne i tolerują półcieniste.

346 pan. 13; kwatera IIIID
003619

Amelanchier canadensis (L.) Medik. 1793

syn.: *Amelanchier intermedia* Spach, *Amelanchier oblongifolia* Roem. 1847, *Amelanchier ovalis* Emers. 1843 non Medik. 1793, *Amelanchier spicata* Decne 1874 non K.Koch 1863, *Amelanchier Botryapium* (L.f.) Borkh. 1903 non Spach et al. non DC., *Mespilus canadensis* L. 1753 p.p. non Walter 1788, *Pyrus botryapium* L.f. in part.

Świdośliwa kanadyjska

Krzew w uprawie do 8 m wysokości, w ojczyźnie drzewo dorastające do 20 m, z licznymi odroślami, rośnie szybko. Liście sezonowe, eliptyczne do 5 × 2,5 cm, zaokrąglone lub zaokrąglone u nasady, drobno piłkowane; w jesieni pomarańczowoczerwone. Kwiaty w V, miiododajne, białe; zebrane w gęste i pokryte włoskami grona. Owoce w VI, kuliste, ciemnopurpurowoczerwone, pokryte sinawym nalotem, soczyste, słodkie, jadalne. Wyst.: wsch. część Ameryki Płn. Upr.: gatunek b. mroz. (>–29 °C), tolerancyjny w stosunku do gleby, ale preferuje stanowiska wilgotne, znosi ocienienie. Zast.: dekoracyjne młode wiosenne przyrosty i jesienne przebarwienia. Polecany na wysokie, nieformowane szpalery oraz zadrzewienia autostradowe, przydrożne, przeciwoerozyjne, izolacyjne i „ekologiczne” (ptaki chętnie zjadają owoce). Poch.: nn – <1928.

Amorpha L.
Amorfa

rodzina *Leguminosae* – Strączkowe
podrodzina *Papilionoideae* – Motylkowe

Do rodzaju należy 15 gatunków występujących w Ameryce Płn. W Polsce uprawia się w gruncie 6 gatunków i 1 odmianę botaniczną.

kwatera B/2
003622

Amorpha fruticosa L.

syn.: *Amorpha croceolana* Wats., *Amorpha fragrans* Sweet, *Amorpha nonperforata* Schrank 1796, *Amorpha occidentalis* Abrams, *Amorpha perforata* Schrank 1796, *Amorpha pubescens* Schlchtd. non Willd., *Amorpha tenesensis* Shuttlew. ex Kunze, *Amorpha virgata* Small

Amorfa krzewiasta

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki, luźny. Pędy wyprostowane, cienkie, słabo rozgałęzione. Liście sezonowe, do 30 cm dł., nieparzysto pierzastołożone; listki 9–21(25) eliptyczne lub podługowate, do 4 cm dł., całobrzegie, na wierzchołku z ościstym wyrostkiem. Kwiaty w VI–VII/VIII, miiododajne z brązowofioletowym płatkami, żągielek żółty i stulony; pylniki dobrze widoczne; zebrane w kątach liści lub w szczytowych

wyprostowanych, kłosowatych gronach na pędzie tegorocznym. Owoce to strąki, do 1 cm dł., pokryte gruczołkami, owocostany pozostają na krzewie do wiosny. Wyst.: śród., wsch. i pld.-wsch. Ameryka Płn. Upr.: mroz. (-29 °C), odporna na suszę, znosi zasolenie, dobrze rośnie na ubogich glebach, wskazane cięcia zagęszczające. Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

Ampelopsis Michx. 1803

rodzina *Vitaceae* – Winoroślowate

Winnik, syn. Winośląd

Do rodzaju należy 25 gatunków pnączy, występujących w Ameryce Płn. i w Azji Wsch. W Polsce uprawianych jest 7 gatunków, 2 odmiany botaniczne i 2 uprawne. Wspinają się przy pomocy rozgałęzionych wąsów czepnych, nie zakończonych przylgami, na wysokość 8–10 m. Pędy z przetchlinkami, białym rdzeniem i gładką korą. Liście sezonowe, skrętoległe, pojedyncze klapowane lub nieparzyście pierzastozłożone, długoogonkowe. Kwiaty niepozorne, zielonkawe, obupłciowe (4)5-krotne, płatki wolne, zebrane w wierzchotki. Owoce to niejadalne (!) jagody, z 1–4 nasionami. Pnącza w naszym klimacie są wrażliwe na mróz, wymagania glebowe mają podobne jak winorośl.

kwatera IVA

003620

Ampelopsis aconitifolia Bunge 1835

syn.: *Ampelopsis dissecta* Anon. 1874, *Vitis aconitifolia* (Bunge) Hance 1873, *Vitis dissecta* Carrière 1868

Winnik tojadowaty

Pnącze do 2–3 m wysokości, rośnie szybko. Liście sezonowe, jasnozielone, pojedyncze 4–7 cm dł., głęboko palczasto powcinane, z 3–5 wąskimi, także powcinanymi kłapami, jakby 5-listkowe. Kwiaty w VII–VIII, zielonkawe, niepozorne. Owoce w IX–X, przed dojrzewaniem niebieskawe, później żółte lub pomarańczowe. Wyst.: płn. i śród. Chiny. Upr.: zad. mroz. (-26 °C), lubi miejsca osłonięte i ciepłe. Zast.: dekoracyjne pnącze dzięki głęboko powcinanym liściom. Dobre w ogrodach przydomowych do obsadzania niskich pergoli, altan i ogrodzeń. Poch.: OB Kanagawa – 1993.

kwatera IIC

014018

Ampelopsis delavayana Planch.

syn.: *Vitis delavayana* Franch., *Vitis delavayana* (Planch.) Franch. ex Bean

Winnik Delavaya

Pnącze rośnie szybko. Młode pędy są przeważnie czerwone i pokryte włoskami. Liście sezonowe 3,5 cm dł., 3–5-klapowe lub trójdzielne, grubo piłkowane, zastrzone, u podstawy sercowate, z wierzchu ciemnozielone i prawie nagie, od spodu jasnozielone i równomiernie pokryte włoskami. Owoce ciemnoniebieskie do niebieskoczarnych na ogonkach 2–3 cm dł., zebrane w luźne owocostany. Upr.: zad. mroz. (-26 °C). Poch.: OB Kanagawa – 1996.

Andromeda L. 1753

rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

Modrzewnica

Do rodzaju należą 2 gatunki występujące w chłodnym klimacie na półkuli płn. W Polsce rośnie na stanowisku naturalnym 1 gatunek, a uprawiane są 2 gatunki i 6 odmian. Są to niskie, pełzające krzewinki o liściach wielosezonowych i delikatnej budowie. Wszystkie rośliny z tego rodzaju zawierają silną toksynę – andromedotoksynę (działanie: patrz rodzaj *Rhododendron*).

kwatera IIC

002680

Andromeda glaucophylla Link 1821

syn.: *Andromeda polifolia* ssp. *glaucophylla* (Link) Hult

Modrzewnica siwolistna, syn.: Modrzewnica kutnerowata

Krzewinka 15–30 cm wysokości z cienkimi, słabo rozgałęzionymi, pełzającymi i podnoszącymi się pędami. Liście wielosezonowe 2–3 × 0,5 mm, niebieskozielone, igielkowate, skrętoległe; na wierzchołku i u podstawy zaostrome, całobrzegie, o silnie podwiniętych do spodu brzegach, obustronnie nagie; z wierzchu ciemnozielone, od spodu z białym, filcowatym kutnerem. Kwiaty w VI/VII, 6–7 mm dł., białe lub zaróżowione, zrosłopłatkowe, dzbanuszkowate; zebrane po kilka na końcach pędów. W y s t.: Ameryka Płn. – wokół bieguna. U p r.: b. mroz. (> –29 °C); wymaga stale wilgotnego i kwaśnego podłoża. P o c h.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatera IIC

002681

Andromeda polifolia 'Compacta' {Japonia ?}

syn.: *Andromeda polifolia* 'Nana', *Andromeda polifolia* 'Minus'

Modrzewnica zwyczajna 'Compacta', syn.: Modrzewnica pospolita 'Compacta', Modrzewnica pospolita 'Nana', Modrzewnica wielolistna 'Compacta', Modrzewnica północna 'Compacta'

Krzewinka 15–30 × 20 cm, zwarta, niekiedy tworzy rozłogi, rośnie powoli. Liście wielosezonowe, gęsto ułożone, wąskie, z wierzchu intensywnie zielone, od spodu wyraźnie niebieskozielone bez filcowatego nalotu. Kwiaty w V/VI, intensywnie różowe; zebrane po 3–6 w szczytowe grona. U p r.: mroz. (–29 °C); odmiana znaleziona w Japonii. P o c h.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatera IIC

007728

Andromeda polifolia 'Nikko' {Japonia ?}

Modrzewnica zwyczajna 'Nikko', syn.: *Andromeda* wielolistna 'Nikko'

Krzewinka 20–30 cm wysokości, zwarta, rośnie powoli. Pędy przewieszają się łukowato. Liście wielosezonowe 2–3 cm dł., wąskolancetowate, naprzemianległe, z wierzchu ciemnozielone, od spodu srebrzystoniebieskie. Kwiaty w V/VI, 4 × 7 mm, dzwonekowane, różowe, corocznie bardzo liczne; zebrane po 4–8 w gronach na końcach pędów. U p r.: mrozooporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. (–29 °C). P o c h.: szkółka w Litomyślu – 1989.

Aralia L. 1753

rodzina *Araliaceae* – Araliowate

syn.: *Dimorphanthus* Miq. 1840, *Megalopanax* Ekman

Aralia, syn.: Dzięglawa, Dzięgiel, Bluszczownik

Do rodzaju należy około 40 gatunków, występujących głównie w subtropikalnej strefie Azji, Ameryki i Australii; w Polsce w uprawie 5 gatunków i 1 odmiana. Są to drzewa, krzewy i byliny o pędach grubych, słabo rozgałęzionych, zwykle opatrzone ostrymi kolcami. Liście sezonowe, skrętoległe, pojedynczo lub nawet potrójnie pierzastozłożone. Kwiaty obupłciowe i męskie, zwykle 5-krotne; zebrane w duże, złożone baldachogrona. O w o c e m jest 2–5 nasienny, podobny do jagody, kulisty pestkowiec. Niektóre gatunki mogą być uprawiane w cieplejszych regionach Polski i wymagają gleb żyznych, wilgotnych oraz stanowisk słonecznych.

kwatera A/11

003624

Aralia elata (Miq.) Seem 1868

syn.: *Aralia canescens* Siebold et Zucc., *Aralia chinensis* Harms et Rehder 1916 p.p. non L. 1753, *Aralia chinensis* var. *mandshurica* (Maxim.) Rehder, *Aralia japonica* hort., *Aralia mandshurica* Maxim. 1856, *Aralia spinosa* auct. Miq. 1863 non L. 1753, *Dimorphanthus elatus* Miq. 1840, *Dimorphanthus mandshuricus* Rupr. et Maxim. 1859

Aralia wysoka, syn.: *Aralia* japońska

W uprawie niewielkie drzewko lub wysoki krzew 2–4 m wysokości, w ojczyźnie drzewo do około 15 m, z rzadką koroną i grubymi, prawie nie rozgałęzionymi gałęziami i odrostami korzeniowymi. Pędy grube i sztywne, pokryte w różnym stopniu krótkimi i mocnymi kolcami. Liście sezonowe, 0,4–1,5 m (!) dł., podwójnie pierzaste, z 2–4 parami bocznych rozgałęzień i z 3–13 listkami, dł. 5–12 cm, brzeg nierówno, drobno piłkowany; nerwy z kolcami; ogonki bardzo krótkie lub prawie brak. Kwiaty w VIII–IX, zebrane w szerokie, ± płaskie baldachy, 30–40 cm średnicy, z krótką osią główną. Wyst.: pñ.-wsch. Azja – Japonia, Półw. Koreański, rosyjski Daleki Wschód, Mandżuria. Upr.: mroz. (–29 °C), w bardzo surowe zimy przemarza, ale dobrze regeneruje z korzeni. Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

kwatera III F

012574

Aralia atropurpurea Franch. 1896

Aralia czerwono-pędowa

Krzew w uprawie 1,5–2(3) m wysokości, w ojczyźnie drzewo o grubym kolczastym pniu. Pędy kolczaste, buraczkowoczerwone (!) – stąd nazwa. Liście sezonowe, ciemnozielone, ponad 1 m(!) dł., często podwójnie nieparzystopierzaste; listki do 12 cm dł., jajowate lub eliptyczne, piłkowane; nerw główny i ogonki liściowe kolczaste. Kwiaty w VIII–IX, zebrane u nasady pióropusza liści w parasolowate baldachogrona. Wyst.: Chiny. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie ndost. mroz. (–18 °C). Nie toleruje gleb wapiennych, znosi boczne ocienienie, lubi wysoką wilgotność powietrza. Wyjątkowo oryginalny krzew, o ogromnych liściach i okazałych kwiatostanach; w Polsce tylko w 4 kolekcjach. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1995.

Arctostaphylos Adans. 1763

rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

Mącznica

Do rodzaju należy 50–70 gatunków występujących w Ameryce Płn. i Śr. oraz 1 występujący wokół biegunowo na półkuli pñ. W Polsce na stanowisku naturalnym rośnie 1 gatunek, a w uprawie znajdują się 4 odmiany. Krzewy lub małe drzewka o pędach gęsto ulistnionych. Liście wielosezonowe, sztywne, skrętoległe, zwykle całobrzegie. Kwiaty zrosłopłatkowe, dzbanuszkowate, drobne, białe lub różowe zwisają w szczytowych gronach lub wiechach. Owoce m. jest pestkowiec podobny do jagody.

kwatera: IIB, IIC

PL, Rchr.

002683

Arctostaphylos uva-ursi (L.) Spreng. 1825

Mącznica lekarska

Krzewinka, płóży się nisko i tworzy rozległe kobierce. Liście wielosezonowe 1,5–3 cm dł. odwrotnie jajowate, skórzaste, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jaśniejsze, na wierzchołku tępe lub wcięte; brzeg lekko podwinięty; początkowo delikatnie orzęsiony, później nagi. Kwiaty w drugiej poł. IV–V, beczułkowate, 5-krotne, białe lub różowe; zebrane po kilka w szczytowych gronach, miododajne. Owoce dojrzewają w VII–IX i utrzymują się przez zimę, 6–8 mm śred., kuliste, czerwone, błyszczące, mączyste pestkowce. Wyst.: wokół biegunowo na półkuli pñ., w Polsce w widnych borach sosnowych. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), lubi gleby lekkie, piaszczyste i kwaśne. Jest rośliną pionierską na glebach

ubogich, piaszczystych i rumoszu skalnym. Wskazane stanowiska półcieniste lub słoneczne oraz osłanianie stroiszem na zimę, przed wysuszającymi wiatrami (liście czernieją). Z a s t .: doskonała jako roślina okrywowa na glebach ubogich oraz do zwiększenia różnorodności upraw leśnych. Uprawiać można tylko rośliny pochodzące z licencjonowanych szkółek. Warto wiedzieć: liście (*Folium Uvae-ursi*) zawierają glukozydy fenolowe (arbutyna i metyloarbutyna), wolne hydrochinony, flawonoidy, garbniki, trójterpeny i kwasy organiczne. Stosowane są jako środek antyseptyczny w łagodnych zakażeniach dróg moczowych, stanach zapalnych oraz przy złej pracy nerek. P o c h .: OBUWr. Wrocław – 1989.

Aristolochia L.

rodzina *Aristolochiaceae* – Kokornakowate

Kokornak

Do rodzaju należy około 300 gatunków bylin i krzewów, często pnących, występujących przeważnie w tropikach. W Polsce w naturze rośnie bylinowy kokornak powojnikowy (*A. clematitis* L.), a uprawiane są w gruncie 3 gatunki roślin zdrewniałych.

571 pan. 21b; kwatera: IA, IIIC; fot. 122

003625

Aristolochia macrophylla Lam. 1754

syn.: *Aristolochia durior* sec. Rehder 1921 non Hill 1773, *Aristolochia Siphon* L'Hér. 1784, *Isotrema durius* (Hill.) H. Huber, *Isotrema macrophylla* (Lam.) C.F. Reed, *Isotrema siphon* (L'Hér.) Raf.

Kokornak wielkolistny

Kr z e w w uprawie pnie się do 5–6 m wysokości, w ojczyźnie do 9–15 m, rośnie szybko. Pędy ciemnozielone, nagie, owijają się wokół podpór. Korowina i korzenie pachną aromatycznie. Liście sezonowe, 7–30(50) × 7–30(45) cm, sercowate, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jaśniejsze, w młodości pokryte delikatnymi włoskami, później nagie; jesienią ładnie żółte. K w i a t y w V/VI, z małym listkowym przykwiatkiem, fajkowate, około 3 cm dł., z 3–5-klapowym, szeroko odstającym, brązowofioletowym kołnierzykiem 1,5–2 cm śred., na zewnątrz żółtawozielone z fioletowym odcieniem; ukryte pod liśćmi zwisają po 1–2 w kątach liści, na szypułkach 3–5 cm dł. O w o c e w e IX, zawiązują się rzadko, są to wydłużone torebki 6–10 cm dł. i 3 cm śred., wiszą na roślinie, podobne do małych ogórków. W y s t .: wsch. tereny USA. U p r .: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Lubi gleby świeże, żyzne, wilgotne, stanowiska cieniste lub półcieniste, odporny na warunki miejskie. Wymaga silnych podpór. Z a s t .: jedno z atrakcyjniejszych pnączy na stanowiska zacienione, cenne do podsadzania pni starych drzew oraz jako ścieląca się po ziemi roślina okrywowa. Warto wiedzieć: kwiaty są pułapkami dla owadów, które je zapylają, jednak po pewnym czasie są z nich uwalniane. P o c h .: OBUWr Wrocław – 1989; ZFiA Bolestraszyce – ofiarował J. Piórecki – 1996.

Aronia Medik. 1789

rodzina *Rosaceae* – Różowate

syn.: *Malus*, *Mespilus*, *Pyrus*, *Sorbus*, *Photinia*

podrodzina *Maloideae* – Jabłkowe

Aronia

Do rodzaju należą tylko 3 gatunki krzewów występujące w pñ.-wsch. Ameryce Pñ., głównie w USA. W Polsce uprawiane są 3 gatunki i kilka odmian uprawnych. Aronia nie różni się w istotny sposób od roślin z rodzaju głógownik (*Photinia*), ale systematycy pozostawili nazwę rodzajową aronia jako nomen conservandum. Są to krzewy ozdobne i owocowe o liściach pojedynczych, eliptycznych lub odwrotnie jajowatych, drobno piłkowanych lub karbowanych i ząbkach zakończonych ciemnoczerwonymi gruczołkami. K w i a t y rozkwitają w V(VI), są białe lub różowe, zebrane w baldachogrona. O w o c e jabłkowate do 1,2 cm śred., czerwone lub czarne, jadalne. Wymagania siedliskowe przeciętne.

kwatera IIIB

003627

Aronia melanocarpa (Michx.) Elliott 1821

syn.: *Aronia nigra* Dippel, *Aronia nigra* Koehne 1893, *Hahnia arbutifolia* ssp. *nigra* Medik. 1793, *Mespilus arbutifolia* var. *melanocarpa* Michx. 1803, *Photinia melanocarpa* (Michx.) K.R.Robertson et J.B.Phipps, *Pyrus melanocarpa* (Michx.) Willd., *Sorbus melanocarpa* Heynh. 1840.

Aronia czarna, syn.: *Aronia* czarnoowocowa, *Aronia* ciemnoowocowa

Krzew do 1–1,5(2) m wysokości, niekiedy tworzy rozłogi. Pędy nagie. Liście sezonowe, 2–6 cm dł., o wyraźnej nerwacji, eliptyczne lub odwrotniejącowate, do 6 cm dł., jesienią brązowoczerwone. Kwiaty w V, białe, do 1,5 cm śred. Owoce w VIII, czarne, błyszczące, do 8 mm śred., szybko opadają, jadalne. Wyst.: wsch. część Ameryki Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), dość wytrzymała na suszę, lubi stanowiska słoneczne, dobrze rośnie na glebach lżejszych. Poch.: OBUWr Wrocław – 1990.

kwatery IVF

009223

Aronia × prunifolia (C.K.Schneid.) Gräbn.

[*A. arbutifolia* × *A. melanocarpa*]

syn.: *Aronia atropurpurea* Britton 1901, *Aronia arbutifolia* var. *atropurpurea* (Britt.)Schneid., *Aronia floribunda* Spach 1834, *Aronia mitschurinii* Skvortsov et Maitul., *Aronia prunifolia* Marshall 1785, *Aronia prunifolia* (Marshall) Rehder 1938, *Mespilus prunifolia* Marschall 1785, *Photinia × floribunda*, *Pyrus floribunda* Lindl.

Aronia śliwolistna, syn.: „czarna jarzębina”

Wyprostowany krzew do 4 m wysokości, mieszańiec introgresywnego pochodzenia. Liście sezonowe, odwrotnie szerokojącowate, 6–10 cm dł., spodem gęsto pokryte włoskami, jesienią przebarwiają się na czerwono. Owoce w VII/VIII, do 1 cm śred., purpurowoczerwone do czarnoczerwonych. Wyst.: Ameryki Płn. – Ontario, Virginia, Indiana, Nowa Funlandia. Zast.: w Europie w uprawie od dawna wielkoowocowe odmiany „czarnej jarzębiny”, m.in.: 'Aron', 'Nero', 'Sarina', 'Viking'. Są to cenione krzewy owocowe o dużej zawartości witaminy C i P, doskonałe na soki i nalewki. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: OBUWr Wrocław – 1990.

511 pan.: 19, 20; kwatery IIIIE

007865

Aronia × prunifolia 'Viking'

[(*A. arbutifolia* × *A. melanocarpa*) × ?]

syn.: *Aronia floribunda* 'Viking', *Aronia melanocarpa* 'Viking', *Aronia prunifolia* 'Viking'

Aronia śliwolistna 'Viking'

Odmiana sadownicza, wielkoowocowa, często szczepiona na podkładce jarzębiny. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkołki Kórnickie Zakładu Doświadczalnego PAN – 1991.

Asimina Adans. 1810

rodzina *Annonaceae* – Flaszowcowate

Urodlin

Do tego egzotycznego rodzaju należy 8 gatunków występujących w pld.-wsch. Ameryce Północnej, często wzdłuż okresowo wylewających rzek. Są to krzewy lub niekiedy małe drzewa o liściach sezonowych lub zawsze zielonych. W Polsce uprawiany jest w gruncie tylko jeden gatunek, pozostałe można uprawiać jedynie jako rośliny szklarniowe.

kwatery IIIIE

009322

Asimina triloba (L.) Dunal 1817

Urodlin trójłatkowy

Małe drzewko 10–15 m wysokości lub duży, wyprostowany krzew o gęstej koronie – w Polsce w zależności od surowości zimy, około 3–5 m wysokości. Liście sezonowe, 15–30 × 4,5–12 cm, odwrotniejącowate, całobrzegie, klinowate u nasady; młode gęsto pokryte

czerwonobrazowymi włoskami, zgniecione – nieprzyjemnie pachną. Kwiaty w IV–V, dzwonkowate, 4–5 cm śred., 6-płatkowe, o brunatnopurpurowych, karbowanych płatkach; pojedynczo zwisają w kątach liści, a zapylane są przez nocne owady. Owocem są wielonasienne brązowe jagody, 5–15 × 3,5 cm, pokryte grubą skórą i wypełnione kremowym, jadalnym miąższem, wagą około 30 dkg. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C) do dost. mroz. (–23 °C). Wymaga miejsca ciepłego, osłoniętego od wiatru oraz okrywania na zimę; wskazane ściółkowanie gleby przed zimą. Zast.: Indianie stosowali ją jako roślinę leczniczą i nazywali pawpaw. Interesująca roślina owocodajna, ale tylko dla kolekcjonerów. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 2000.

Aucuba Thunb. 1783 rodzina *Cornaceae* (d. *Aucubaceae*) – Dereniowate
Aukuba, syn.: Ospielica

Do rodzaju należą 3–4 gatunki, występujące w Chinach, Japonii i w Himalajach; w Polsce w uprawie gruntowej jedna odmiana, pozostałe to rośliny szklarniowe.

548 pan. 21a; kwatera IIC
008742

Aucuba japonica 'Variegata' (<1789)

syn.: *Aucuba japonica maculata* Regel 1866?, *Aucuba japonica variegata* Dombrain, *Aucuba maculata* Regel
Aukuba japońska 'Variegata', syn. Aukuba japońska odm. pstrolistna

Krzew dwupienny (okaz wojsławicki ♀), w zach. Polsce 1–3 m wysokości – w zależności od surowości zimy. Liście wielosezonowe, 10–20 cm × 5–10 cm, grube, błyszczące, gęsto żółto upstrzone (!), eliptycznojąjowate, z dużymi tępyimi zębami. Kwiaty w III–IV, rozdzielнопłciowe, dwupiennie, drobne, 7 mm śred., 4-krotne, brunatnoczerwone; zebrane w wiechy. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Wymaga miejsca słonecznego, ciepłego, osłoniętego od wiatru oraz okrywania na zimę i ochrony przed wiosennym słońcem; wskazane ściółkowanie przed zimą. W Wojsławicach rośnie okaz rozmnożony w 1989 r., który posadzono do gruntu w 1992 r.; osłaniany na zimę, tylko nieznacznie przemarza powyżej osłon. Po przemarznięciu wykazuje dużą zdolność do regeneracji, dzięki silnemu systemowi korzeniowemu. Znany kilkunastoletnie okazy, około 3 m wysokości, zdrowo rosące we Wrocławiu. Zast.: ładna roślina o liściach wielosezonowych, ale tylko dla kolekcjonerów lub jako roślina uprawiana w pojemniku i zimowana w pomieszczeniu. Poch.: OBUWr Wrocław – 1989.

Bruckenthalia Reichenb. 1831 rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate
Brukentalia

Rodzaj reprezentowany jest tylko przez 1 gatunek.

kwaterę IIA
002684

Bruckenthalia spiculifolia (Salisb.) Rchr. b. 1831

syn.: *Erica spiculifolia* Salisb. 1802

Brukentalia ostrolistna

Krzewinka do 25 cm wysokości, podobna do miniaturowego wrzosa lub wrzośca. Liście wielosezonowe 3–5 × 0,5 mm, igielkowate, skrętoległe, bardzo gęsto ułożone na cienkim pędzie, z wierzchu zielone, od spodu białawe. Kwiaty w V/VI, 3 mm dł., dzwonkowate, zrosłopłatkowe, różowe; osadzone w kątach liści tworzą ulistnione, kłosowate kwiatostany. Owocem: drobne torebki otoczone suchym okwiatem. Wyst.: góry Płw. Bałkańskiego. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), wymaga gleb kwaśnych i lekkiego okrycia na zimę. Zast.: ogrody „wrzosowiskowe” w najcieplejszych regionach Polski. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

Berberis L. 1753rodzina *Berberidaceae* – Berberysowate

Berberys, syn. Kwaśnica

Do rodzaju należy 450 gatunków występujących w Eurazji, Ameryce i Afryce. W Polsce w naturze rośnie 1 gatunek (*B. vulgaris* L.), a uprawiane są: 64 gatunki, 3 odmiany botaniczne, 9 mieszańców międzygatunkowych i 38 odmian uprawnych. Cierniste krzewy o liściach sezonowych lub wielosezonowych, skrętoległych, pojedynczych, zwykle kolczasto piłkowanych. Kwiaty żółte lub pomarańczowe, charakterystycznie, nieprzyjemnie pachną. Jagody jedno- lub wielonasienne, czerwone lub granatowoczarne, z sinawym nalotem. Drewno gałęzi i korzeni intensywnie żółte. Gatunki o liściach sezonowych preferują gleby lekkie, przepuszczalne, natomiast o liściach wielosezonowych bardziej żyzne, ale nie zimne, ciężkie, wilgotne. Lubią miejsca osłonięte, słoneczne lub półcieniste. Odporność na niskie temperatury różna u poszczególnych gatunków. Wszystkie doskonale znoszą cięcie i formowanie. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Berberis* × *chopinii* 'Chopin' {W. Seneta/Szkółki Miejskie Warszawa około 1965}.

kwatery A/0

009550

Berberis aristata DC.syn.: *Berberis chitra* Lindl.

Berberys ościsty

Krzew w ojczyźnie do 3 m wysokości. Pędy przewieszają się, są nagie, okrągłe, najpierw żółtobrązowe, później szare. Liście sezonowe, 3–6 cm dł., lancetowate do jajowatolancetowatych, równobrzegowe lub z 3–5 długimi kolczastymi wyrostkami, w grupach po 3–6; obustronnie zielone lub od spodu białawe lub żółtozielone. Kwiaty w V, 10–14 mm śred., żółte, na zewnątrz często czerwieniejące; zebrane po 10–25 w grona dł. 5–10 cm. Ciernie pojedyncze lub trójdzielne. Owoce do 1 cm dł., wrzecionowate, czerwone, niebieskawo nabiegłe. Wyst.: Nepal, Butan, płn. Indie. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: OB Berlin Dahlem – 1994.

573 pan.: 21b, 25; kwatery A/2; fot. 132

003637

Berberis thunbergii 'Atropurpurea' L. Renault 1913 {Renault Nursery <1913/ok. 1926}syn.: *Berberis Thunbergii atropurpurea* Chenault 1926, *Berberis thunbergii* f. *atropurpurea* (Chenault) Rehder

Berberys Thunberga 'Atropurpurea', syn.: Berberys Thunberga odm. purpurowa

Nazwa zbiorowa dla krzewów rozmnażanych z nasion – wolniej rosnących od gatunku i o liściach purpurowoczerwonych – z których selekcjonowane są nowe odmiany i dla zachowania odrębnych cech rozmnażane dalej tylko wegetatywnie. Owoce drobniejsze i węższe od gatunku. Upr.: odmiana b. mroz. (>–29 °C), cenna na formowane lub nieformowane, obrotowe, kolorowe żywopłoty – jesienią intensywnie purpurowoczerwone. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1996.

566 pan. 21b; kwatery IA

007838

Berberis thunbergii 'Atropurpurea Nana' Eck-Boorsb. 1942 {G. van Eck-Boorsboom <1942/1942}syn.: *Berberis thunbergii* 'Crimson Beauty'; *Berberis thunbergii* 'Kleiner Favorit'; *Berberis thunbergii* 'Little Favourite'

Berberys Thunberga 'Atropurpurea Nana', syn. Berberys Thunberga odm. purpurowa niska

Krzew poduchowaty, gęsty, przy 30–50 cm wysokości jest 2–3-krotnie szerszy, rośnie bardzo powoli. Liście purpurowe, jak u *B. thunbergii* 'Atropurpurea', ale mniejsze. Odmiana podobna do *B. t.* 'Bagatelle'. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Wyjątkowo atrakcyjna i

cenna odmiana do ogrodów skalnych i na niskie żywopłoty, także jako zieleń miejska. W miejscach zacienionych barwa zanika (!). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1995.

570 pan. 21b; kwatera IA

003638

Berberis thunbergii 'Aurea' Howarth 1935 {Howarth/Cole Nursery 1930/1936}

Berberys Thunberga 'Aurea', syn.: Berberys Thunberga odm. złocista

Krzew 1–1,5 m × 2 m, kopulasty, zwarty, z gałęziami często rozchylającymi się na boki, rośnie powoli. Pędy czerwone lub czerwono-brązowe, głęboko bruzdkowane, nagie; ciernie 0,5–2 cm dł., pojedyncze lub rzadko trójdzielne. Liście sezonowe, 1–2 (3) cm dł., jaskrawożółte, młode częściowo zaczerwienione, zwykle łopatkowate, klinowato u podstawy, najszersze w górnej części, całobrzegie; jesienią czerwone. Kwiaty białe (!), 6–10 mm śred.; zwisają wzdłuż gałęzi pojedynczo lub w pęczkach po 2–5. Owoce 8–10 mm dł., eliptyczne. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), ale młode liście w miejscach nasłonecznionych niekiedy (po deszczu) ulegają „poparzeniu”. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1990.

kwatera: A/2, XIII

008381

Berberis thunbergii 'Kórnik' katalog Szkółek Kórnickich 1991 {J. Król/Szkółki Kórnickie ok. 1980/1991}

syn.: *Berberis thunbergii* 'Kórnik I'

Berberys Thunberga 'Kórnik'

„Siewka znaleziona w Szkółkach Kórnickich o liściach zielonobiałych, z marmurkowatym rysunkiem, latem prawie zielonych” (katalog Szkółek Kórnickich 1991). Upr.: odmiana b. mroz. (>–29 °C), we Wrocławiu przetrwała, bez okrywania i bez szkód mrozowych, zimę z temp. –32°C przy gruncie. Interesująca odmiana o barwnych liściach, cenna na żywopłoty i do zestawień kolorystycznych z innymi krzewami. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1995; OBUWr Wrocław – 1998.

199 pan. 5; kwatera XIB

011587

Berberis buxifolia 'Nana' Carrière 1867 {Francja ok. 1826}

syn.: *Berberis dulcis nana* Carrière 1867

Berberys bukszpanolistny 'Nana', syn.: Berberys bukszpanolistny odm. karłowa

Gęsty krzew dorastający tylko do 0,3–0,5 m wysokości, rośnie bardzo powoli i prawie nie kwitnie. Pędy ma bruzdkowane, brązowe, zwykle drobno omszone, ciernie bardzo krótkie trójdzielne lub pojedyncze. Liście wielosezonowe (w mroźne zimy sezonowe), zielone, okrągławe. Upr.: prawdopodobnie ndost. mroz. (–18 °C) lub dość mroz. (–20,5 °C), może być stosowany na obwódkowe żywopłoty tylko w cieplejszych regionach Polski. Warto wiedzieć: gatunek *B. buxifolia* pochodzi z Ameryki Płd. – z Chile i Argentyny(!). Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1995.

kwatera IVD

009323

Berberis × *chopinii* 'Mazurek' Seneta 1991 {W. Seneta/J. J. Widajowie 1989/1995}

[selekt *B.* × *chopinii* 'Purpurowy']

Berberys Chopina 'Mazurek'

„Mateczny krzew około 2 m wysokości [...] z odrostami korzeniowymi i cierniami w dolnej części pędów typowymi dla *B. koreana*. Liście do ok. 9 cm × 6 cm, szerokie, na

wierzchołkach ± zaokrąglone lub krótko zastrzone, gęsto piłkowane lub prawie ząbkowane;” (Dolatowski 1999); wiosną zielone, w maju ciemnopurpurowe, w czerwcu zabarwione już tylko na końcach pędów – wtedy krzew dwubarwny. Upr.: prawdopodobnie b. mroz. (>−29 °C). Poch.: Żelazowa Wola – ofiarował W. Seneta – 1994.

247 pan. 6; kwatera IVB

003629

Berberis × *chopinii* 'Purpurowy' Seneta 1965 {W. Seneta/Szkółki Miejskie Warszawa ok. 1960/ok. 1965}

[*B. koreana* ♀ × *B. vulgaris* 'Atropurpurea']

syn.: *Berberis* × *chopinii* 'Atropurpurea' W. Seneta 1965, *Berberis koreana* 'Atropurpurea' hort.

Berberys Chopina 'Purpurowy', syn.: Berberys Chopina odm. purpurowa

Nazwa zbiorowa dla czerwonolistnych krzewów berberysu Chopina. Cechy różne. Owoce zbliżone do *Berberis vulgaris*. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Poch.: nn – ofiarował Związek Szkółkarzy Polskich – 1999.

kwatera XIII

007818

Berberis gagnepainii var. *lanceifolia* Ahrendt 1941

syn.: *Berberis gagnepainii* hort., *Berberis acuminata* Stapf. non Franch 1886

Berberys Gagnepaina odm. lancetowata

Krzew do 1,5 m wysokości, gęsty, rozłożysty, o lekko zwisających gałązkach. Pędy obłe, żółtawoszare z bardzo drobnymi brodawkami. Ciernie trójdzielne, cienkie, 1–2 cm dł. Liście wielosezonowe, 3–10 × 1–2 cm, z podwiniętym i falistym brzegiem, z 12–40 ząbkami, z wierzchu ciemnozielone i matowe, od spodu zielonożółte, błyszczące, ze słabo widoczną nerwacją. Podobny do *B. julianae* (liście sztywniejsze, niefaliste, pędy bez brodawek) i często z nim mylony lub z *B. gagnepainii* (liście do 4 cm dł.). Kwiaty w V–VI, 1–2 cm śred., złocistożółte; zebrane po 2–5 (10) w pęczki, w kątach górnych liści. Owoce we IX–X, 8–10 mm dł., podłużniejajowate, niebieskoczarne z nalotem i bez znamion (!). Wyst.: Chiny – Hubei, Sichuan. Upr.: zad. mroz. (−26 °C), w uprawie od 1903 r, w Polsce od 1924 r. Poch.: OBUWr Wrocław – 1992.

kwatera XIII

009281

Berberis jamesiana Forrest et W.W.Sm.

syn.: *Berberis integerrima* Franch. non Bunge, *Berberis nummularia* var. *sinica* C.K.Schneid.

Berberys Jamesa

Krzew 2 × 1,5 m, wyprostowany i zwarty. Liście sezonowe do 10 cm dł., jajowate, całobrzegie lub drobno piłkowane, oliwkowozielone, od spodu z szarym nalotem; jesienią czerwone. Kwiaty w VI–VII, żółte, 5 mm śred.; zebrane po 20–40 w zwisające grona. Owoce około 1 cm śred., kuliste koralowoczerwone. Wyst.: Chiny – płn.-zach. Yunnan. Upr.: dost. mroz. (−23 °C). Poch.: RHS Wisley – 1993.

kwatera XIII

003633

Berberis julianae C.K.Schneid. 1913

Berberys Julianny

Krzew 1,5–2,5 m wysokości, wyprostowany, zwarty. Pędy młode żółtawe, dwuletnie żółtawoszare lub żółtawobrazowe; ciernie 1–3(4) cm dł., bardzo sztywne. Liście wielosezonowe, 3–8 × 1–2,5 cm, eliptyczne do lancetowatych, bardzo sztywne i skórzaste, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu matowe, sinozielone, ze słabo widoczną nerwacją. Brzeg silnie kolczasto piłkowany, z 20–40 ząbkami. Kwiaty w V, około 1 cm

śred., żółte lub czerwono nabiegłe, szypułki 1–2 cm dł.; zebrane po około 20 w pęczkach. Owoce średnio 8 mm dł., wydłużone, granatowe z białym nalotem. Podobny do *B. gagnepainii* i *B. lempergiana*. Wyst.: śród. Chiny – zach. Hupei. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), w uprawie od 1900 r., w Polsce od 1924 r. Poch.: OBUWr Wrocław – 1989.

kwatera XIII

008379

Berberis lempergiana Ahrendt

Berberys Lemperga

Krzew 1–2(3) m wysokości, gęsty, podobny do *B. gagnepainii* var. *lanceifolia* i *B. julianae* (część systematyków przypuszcza, że jest to mieszaniec z *B. julianae*). Liście wielosezonowe, lancetowate 6–10 × 2–2,5 cm, szarzielone, spodem błyszczące, najszersze w połowie blaszki, z 15–25 cierniami po każdej stronie. Kwiaty większe od *B. julianae*, ale nieliczne. Owoce duże, z 2–3 nasionami. Wyst.: Chiny. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); lubi stanowiska słoneczne i półcieniste, niewybredny w stosunku do gleby; ozdobny z trwałych liści. Polecany do nasadzeń grupowych. Poch.: Szkołki Kórnickie Zakładu Doświadczalnego PAN – 1990.

297 pan. 9; kwatera XIII

009457

Berberis × *media* 'Red Jewel'

[sport od *B.* × *media* 'Parkjuweel']

syn. *Berberis* × *media* 'Park Jewel'

Berberys pośredni 'Red Jewel'

Krzew do 1–1,5 m wysokości, gęsty, podobny do zielonolistnego *B. × media* 'Parkjuweel'. Pędy czerwonobrzazowe, gładkie, z cierniami do 2,5 cm dł. Liście 1,5–3 cm dł., sezonowe – utrzymujące się do wiosny – lub w łagodne zimy dwusezonowe, intensywnie błyszczące, początkowo brązowoczerwone, później zieleniejące i z metalicznym połyskiem; z 3–4 ciernistymi ząbkami po każdej stronie blaszki. Kwiaty w V/VI, żółte, zebrane są po 1–4. Owoce zawiązują się rzadko. Upr.: odmiana dość mroz. (–20,5 °C), lubi stanowiska osłonięte od wysuszających wiatrów, słoneczne lub półcieniste; nie wymagająca w stosunku do gleby; polecana do nasadzeń grupowych lub na niskie żywopłoty. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1995.

613 pan. 25; kwatera A/2, IA

003828

Berberis × *ottawensis* 'Superba' J.D.(?)Ruys { ?/Van Ruys <1943/1943 }

[*B. thunbergii* × *B. vulgaris*]

syn.: *Berberis thunbergii atropurpurea superba* Ruys

Berberys ottawski 'Superba', syn.: Berberys ottawski odm. wspaniała

Krzew do 2–3 m wysokości, o długich, wzniesionych pędach, rośnie silnie. Liście ciemnoczerwonopurpurowe z metalicznym ciemnoniebieskim, niekiedy prawie czarnym połyskiem, na bujnych długopędach do 6 × 2 cm dł., zwykle okrągłe, całobrzegie lub z niewieloma ząbkami; jesienią karmazynowe. Kwiaty żółte i czerwone, zebrane w baldaszki lub (i) w pęczki. Owoce jajowate, jasnoróżowoczerwone. Upr.: mroz. (–29 °C), często stosowany jako podkładka do szczepień. Niekiedy *B. × ottawensis* 'Purpurea' (nazwa zbiorowa dla roślin o liściach purpurowych, uzyskanych z siewu) traktowany jest błędnie jako synonim dla *B. × ottawensis* 'Superba'. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1988, 1996.

kwatera XIII

009298

***Berberis thunbergii* 'Red Chief' {A.E. Schiphorst 1942/1965}**

Berberys Thunberga 'Red Chief'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany, o pędach przewieszających się. Liście sezonowe, 3–4 × 1–1,2 cm, lancetowate do podługowatych, brązowoczerwone. Owoce nieliczne lub wcale. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1993.

kwatery XIII

003639

***Berberis thunbergii* 'Rose Glow' {J. Spaargaren 1957}**syn.: *Berberis thunbergii* 'Ida'

Berberys Thunberga 'Rose Glow', syn.: Berberys Thunberga odm. Różowy Żar

Krzew 1,5–2 m wysokości, o purpurowych liściach z biało-szarym marmurkowym rysunkiem. Młode pędy bez białych plamek. Podobny do *B. thunbergii* 'Pink Queen'. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

***Betula* L.**rodzina *Betulaceae* – Brzozowate

Brzoza

Do rodzaju należy 60 gatunków rosnących na półkuli północnej. W Polsce na stanowiskach naturalnych występuje 5 gatunków, a uprawianych jest 46 gatunków, 1 podgatunek, 4 mieszańce międzygatunkowe, 13 odmian botanicznych i 14 uprawnych. Drzewa i krzewy o charakterystycznej korowinie na pniach, przeważnie gładkiej, łuszczącej się okrężnie cienkimi płatkami, białej, żółtawej, wiśniowej lub czarnej. Liście sezonowe, ogonkowe, zwykle jajowate, piłkowane. Owocem są drobne orzeszki, zwykle z 2 skrzydełkami. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojślawicach: *Betula papyrifera* 'Nigricans' {F. Rożyński <1901/1901}, *B. papyrifera* 'Pendula' {F. Rożyński <1911/1911}, *B. pendula* 'Pendula' {F. Rożyński <1913/1913}.

kwatery IIIB

endemit

012191

***Betula albosinensis* Burkill 1899**syn.: *Betula albo-sinensis*, *Betula albo sinensis*, *Betula alba* var. *septentrionalis* C.K.Schneid. 1916 (błędnie), *Betula bhojpatra* var. *sinensis* Franch., *Betula utilis* var. *sinensis* (Franch.) Winkl., *Betula utilis* D.Don var. *sinensis* (Franch.) Winkl. 1904

Brzoza biała, syn.: Brzoza biała chińska, Brzoza chińska

Drzewo o szerokostożkowatej, przejrzystej koronie do 12–15 (30) m wysokości. Pędy nagie, niekiedy z twardymi brodawkami. Liście sezonowe 4–7 cm dł., lśniące, jajowate z długim wierzchołkiem, na brzegu ostro piłkowane, z 10–14 parami nerwów, od spodu zwykle skąpo pokryte jedwabistymi włoskami i z brodawkami; ogonki delikatnie pokryte włoskami; jesienią żółte. Kotki żeńskie wzniesione, męskie zwisają. Korowina pomarańczowoczerwona (!) lub żółtawa, łuszczy się okrężnie, cienkimi, delikatnymi jak papier pasmami; świeżo odsłonięta – kremowa. Kotki rozwijają się wraz z liśćmi, męskie do 6 cm dł., żółtobrązowe. Wyst.: zach. Chiny na wysokości 1600–3300 m. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), nie lubi gleb skrajnie suchych i wilgotnych, woli miejsca słoneczne, ciepłe i osłonięte od zimnych wiatrów. W uprawie od około 1880 r., w Polsce od 1932 r. Zast.: jedno z piękniejszych drzew o niezwykłym kolorze korowiny. Szczególnie dekoracyjne są okazy wielopniowe (można sadzić po kilka drzew razem lub obciąć pęd przewodni, co pobudzi roślinę do wytworzenia wielu nowych pędów). Gatunek cenny dla parków, zieleńców miejskich i dużych ogrodów przydomowych do sadzenia pojedynczo lub w luźnych grupach. Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swiłło – 1998.

kwatery: IIIB, XV

012192

Betula albosinensis Burk. var. ***septentrionalis*** C.K.Schneid. 1916syn.: *Betula albo-sinensis* var. *septentrionalis*

Brzoza biała odm. północna, syn.: Brzoza biała chińska odm. północna

Drzewo podobne do gatunku, ale wyraźnie wyższe, o ciemniejszej korze i młodych pędach silniej brodawkowatych. Liście sezonowe, nieco większe i bardziej wydłużone, do 10 cm dł., matowo zielone, spodem na nerwach gęściej pokryte miękkimi włoskami. Wyst.: zach. Chiny na wysokości 3000–3500 m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); odmiana częściowej uprawiana od gatunku. W uprawie od 1908 r., w Polsce od 1950 r. Zast.: podobne do *B. pendula*; roślina ma większe liście i bardziej dekoracyjną korowinę. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1994; Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1996.

kwatery III B

003652

Betula alleghaniensis Britton 1904syn.: *Betula lutea* Michx.f. 1812, *Betula excelsa* Pursh 1814 p.p. non Aiton 1789 non Wild. 1796, *Betula lutea alleghaniensis* Ashe 1918

Brzoza żółta

Drzewo w uprawie 10–15 m wysokości, w ojczyźnie maks. do 34 m, o regularnej, przejrzystej szerokostojkowatej koronie. Pędy są brązowawe, młode pokryte włoskami. Kora młodych pni pachnie (!) i jest gorzkawa, ma początkowo barwę żółtawą, później żółtobrązową, na starych pniach czerwobrązową, łuszczy się okrężnie cienkimi kędzierzawymi strzępkami, jak u czereśni. Liście sezonowe, podobne do grabu, 8–12 cm dł., żółtawozielone, matowe, jajowate lub wydłużone, zastrzone, u nasady zwykle niesymetryczne, sercowate lub zaokrąglone, brzegi piłkowane; nerwy 9–11 (14) par, proste, równoległe, od spodu i w kątach z długimi włoskami; ogonki z włoskami; jesienią żółte. Kwiaty w IV–V, kotki męskie do 10 cm dł., żółtobrązowe. Wyst.: płu.-wsch. Ameryka Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), w uprawie od 1800 r., w Polsce od 1817 r. Zast.: oryginalna i dekoracyjna brzoza. Cenna do sadzenia pojedynczo lub w grupach w różnych rodzajach zieleni na terenie całego kraju. Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1996.

531 pan. 20; kwatery III E

012197

Betula chichibuensis Hara

Brzoza chichibueńska

Luźny krzew lub drzewo o pędach ± ogruczołonych, w młodości gęsto pokrytych włoskami. Liście sezonowe, 3–6 cm dł., jajowate do podłużniejajowatych, podwójnie ząbkowane, nerwy od spodu biało omszone. Kotki 15–25 × 7–10 mm, cylindryczne i wyprostowane. Wyst.: Japonia. Upr.: wymagania niedostatecznie u nas poznane, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). W Wojsławicach 6-letni okaz rośnie krzaczasto i ma 1,6 m wysokości. Jego korowina jest jasnobrązowa i błyszcząca. Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1998.

kwatery III B

012194

Betula × coerulea 'Hoseri' Wróbl. 1935 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1929/1935}[*B. × coerulea* × *B. alleghaniensis* ?]syn.: *Betula* × 'Hoseri' Wróbl. 1929 nomen nudum, *Betula × coerulea* 'Grandidentata' ?

Brzoza błękitna 'Hoseri'

„Drzewo o korze na pniu brunatno-wiśniowej, jak u *B. lutea* (= *B. alleghaniensis*); pędy młode pokryte włoskami, później nagie; liście na długopędach sercowate, wybitnie

wydłużone, 10–14 cm długie 6–8 cm szerokie, o 10–12 parach nerwów, brzegiem klapowane i nierówno ząbkowane, wierzchem zupełnie nagie, spodem o owłosionych nerwach” (Dolatowski 1999). Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1992 (odmianę tę otrzymaliśmy pod nazwą *B. × coerulea* 'Grandidentata', jednak jej opisu nie znaleźliśmy w literaturze).

kwatery III B

003643

Betula ermanii Cham. 1831

syn.: *Betula shikokiana* Nakai, *Betula ulmifolia* Regel 1865 non Siebold et Zucc. 1845

Brzoza Ermana

Drzewo 15–20 m wysokości, o gęstej, szerokostożkowej koronie, rośnie szybko. Pędy pokryte są szorstkimi brodawkami, 2-letnie barwy pomarańczowobrazowej. Korowina zmienna – od kredowobiałej przez żółtawobiałą, różową do czerwonej, łuszczy się cienko okrężnie i zwisa w postrzępionych płatach. Liście sezonowe, 5–10 × 4–7 cm, ciemnozielone, trójkątnojajowate, zastrzone, nasady płytko sercowate lub proste, brzegi nierówno i grubo piłkowane; od spodu ogruczołone, na nerwach skąpo pokryte włoskami i z domacjami, nerwów 7–12 (15) par; ogonki z gruczołkami; jesienią żółte. Kotki męskie do 10 cm dł., żółtobrazowe, rozwijają się wraz z liśćmi. Wyst.: Japonia, Płw. Koreański, Kamczatka, Kuryle, Sachalin. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga gleb żyznych i dosyć wilgotnych, źle rośnie na glebach ubogich, piaszczystych i torfiastych. Zast.: interesujący gatunek, dzięki wczesnemu rozwojowi liści i wśród brzoź jednej z najładniejszych korowin. Bardzo cenna dla różnych terenów zieleni, także miejskich w całej Polsce. Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1996.

507 pan. 19; kwatery: III B, III E

011668

Betula maximowicziana Regel 1868

syn.: *Betula candelae* Koidz., *Betula maximowiczii* Regel 1865 non Rupr. 1859

Brzoza Maksymowicza

Drzewo w uprawie do 5–10 m wysokości, w ojczyźnie do 20–30 m, o przejrzystej, szerokostożkowej koronie. Liście sezonowe, szerokosercowate, duże 8–14 cm dł., z wierzchu ciemnozielone, ostro zakończone, podwójnie piłkowane, z sercowatą nasadą; jesienią złocistożółte. Kotki męskie żółtobrazowe do 15 cm dł., zwisają pojedynczo. Korowina różowożółta lub pomarańczowoszara (barwa zmienna), łuszczy się cienko. Wyst.: śr. i płn. Japonia. Upr.: gatunek mroz. (–29 °C) i mało wymagający w stosunku do gleby. Zast.: jedna z najpiękniejszych brzoź o regularnej koronie, interesującej korowinie, liściach dużych, pięknie przebarwiających się jesienią i długich męskich kotkach rozwijających się wiosną. Wspaniale prezentuje się sadzona pojedynczo na otwartej przestrzeni. Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1992, 1999.

kwatery A/7

005801

2n = 28

PL, relikty, Rchr., E

Betula nana L. 1753

Brzoza karłowata

Niski krzew 0,5–1 (2) m wysokości, gęsto rozgałęziony, o cienkich pędach i małych, błyszczących liściach 0,5–1,5 cm dł. Wyst.: płn. Europa – od Niemiec po Syberię i arktyczna strefa Ameryki Płn. W Polsce gatunek ten należy do wymierających; występuje tylko na trzech stanowiskach naturalnych, na torfowiskach przejściowych; obecnie wprowadzane są uprawy zachowawcze. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); wskazane wilgotne, torfowe podłoże. Poch.: Zieleniec – ofiarował S. Sęktas – 1999.

kwatera IIIB

003648

Betula papyrifera Marshall 1785syn.: *Betula alba* var. *papyrifera* Spach. 1841, *Betula excelsa* Willd. 1796 non Aiton 1789, *Betula grandis* 1833, *Betula latifolia* Tausch 1838, *Betula papyracea* Aiton 1789

Brzoza papierowa

Drzewo w uprawie do 15–20 m wysokości, w ojczyźnie do 30 m, o koronie szerokostozkowatej, gęsto ugałęzionej, często wielopniowej. Liście sezonowe, duże do 10 cm dł., podwójnie ząbkowane, z wierzchu matowe, ciemnozielone i nagie, dołem jaśniejsze, nerwy pokryte włoskami; jesienią pomarańczowe i żółtawożółte. Korowina żółtawa lub różowawa do ciemnobrązowej. Wyst.: Kanada, Grenlandia. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Lubi gleby wilgotne i żyzne, ale równie dobrze rośnie na suchych. Zast.: podobne do *B. pendula*, ale gatunek ten ma mniej malowniczy pokrój. Warto wiedzieć: dawniej kora używana była jako namiastka papieru. Indianie wyrabiali z brzozonej kory, rozpiętej na szkielecie z drewna jodły, łodzie kanu (canoe). Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1996.

kwatera IIIB

endemit

012191

Betula albosinensis Burkill 1899syn.: *Betula albo-sinensis*, *Betula albo sinensis*, *Betula alba* var. *septentrionalis* C.K.Schneid. 1916 (błędnie), *Betula bhojpattra* var. *sinensis* Franch., *Betula utilis* var. *sinensis* (Franch.) Winkl., *Betula utilis* D.Don var. *sinensis* (Franch.) Winkl. 1904

Brzoza biała, syn.: Brzoza biała chińska, Brzoza chińska

Drzewo o szerokostozkowatej, przejrzystej koronie do 12–15 (30) m wysokości. Pędy nagie, niekiedy z twardymi brodawkami. Liście sezonowe 4–7 cm dł., lśniące, jajowate z długim wierzchołkiem, na brzegu ostro piłkowane, z 10–14 parami nerwów, od spodu zwykle skąpo pokryte jedwabistymi włoskami i z brodawkami; ogonki delikatnie pokryte włoskami; jesienią żółte. Kotki żeńskie wzniesione, męskie zwisają. Korowina pomarańczowoczerwona (!) lub żółtawa, łuszczy się okrężnie, cienkimi, delikatnymi jak papier pasmami; świeżo odsłonięta – kremowa. Kotki rozwijają się wraz z liśćmi, męskie do 6 cm dł., żółtobrązowe. Wyst.: zach. Chiny na wysokości 1600–3300 m. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), nie lubi gleb skrajnie suchych i wilgotnych, woli miejsca słoneczne, ciepłe i osłonięte od zimnych wiatrów. W uprawie od około 1880 r., w Polsce od 1932 r. Zast.: jedno z piękniejszych drzew o niezwykłym kolorze korowiny. Szczególnie dekoracyjne są okazy wielopniowe (można sadzić po kilka drzew razem lub obciąć pęd przewodni, co pobudzi roślinę do wytworzenia wielu nowych pędów). Gatunek cenny dla parków, zieleńców miejskich i dużych ogrodów przydomowych do sadzenia pojedynczo lub w luźnych grupach. Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1998.

kwatera: IIIB, XV

012192

Betula albosinensis Burk. var. *septentrionalis* C.K.Schneid. 1916syn.: *Betula albo-sinensis* var. *septentrionalis*

Brzoza biała odm. północna, syn.: Brzoza biała chińska odm. północna

Drzewo podobne do gatunku, ale wyraźnie wyższe, o ciemniejszej korze i młodych pędach silniej brodawkowatych. Liście sezonowe, nieco większe i bardziej wydłużone, do 10 cm dł., matowo zielone, spodem na nerwach gęściej pokryte miękkimi włoskami. Wyst.: zach. Chiny na wysokości 3000–3500 m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); odmiana częściej uprawiana od gatunku. W uprawie od 1908 r., w Polsce od 1950 r. Zast.: podobne do *B. pendula*; roślina ma większe liście i bardziej dekoracyjną korowinę. Poch.: Arboretum

SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1994; Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1996.

kwatery III B

003652

Betula alleghaniensis Britton 1904

syn.: *Betula lutea* Michx.f. 1812, *Betula excelsa* Pursh 1814 p.p. non Aiton 1789 non Wild. 1796, *Betula lutea alleghaniensis* Ashe 1918

Brzoza żółta

Drzewo w uprawie 10–15 m wysokości, w ojczyźnie maks. do 34 m, o regularnej, przejrzystej szerokostożkowej koronie. Pędy są brązowe, młode pokryte włoskami. Kora młodych pni pachnie (!) i jest gorzkawa, ma początkowo barwę żółtawą, później żółtobrązową, na starych pniach czerwobrązową, łuszczy się okrężnie cienkimi kędzierzawymi strzępkami, jak u czereśni. Liście sezonowe, podobne do grabu, 8–12 cm dł., żółtawozielone, matowe, jajowate lub wydłużone, zaokrąglone, u nasady zwykle niesymetryczne, sercowate lub zaokrąglone, brzegi piłkowane; nerwy 9–11 (14) par, proste, równoległe, od spodu i w kątach z długimi włoskami; ogonki z włoskami; jesienią żółte. Kwiaty w IV–V, kotki męskie do 10 cm dł., żółtobrązowe. Wyst.: pń.-wsch. Ameryka Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), w uprawie od 1800 r., w Polsce od 1817 r. Zast.: oryginalna i dekoracyjna brzoza. Cenna do sadzenia pojedynczo lub w grupach w różnych rodzajach zieleni na terenie całego kraju. Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1996.

531 pan. 20; kwatery III E

012197

Betula chichibuensis Hara

Brzoza chichibueńska

Luźny krzew lub drzewo o pędach ± ogruczołonych, w młodości gęsto pokrytych włoskami. Liście sezonowe, 3–6 cm dł., jajowate do podłużniejajowatych, podwójnie ząbkowane, nerwy od spodu biało omszone. Kotki 15–25 × 7–10 mm, cylindryczne i wyprostowane. Wyst.: Japonia. Upr.: wymagania niedostatecznie u nas poznane, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). W Wojsławicach 6-letni okaz rośnie krzaczasto i ma 1,6 m wysokości. Jego korowina jest jasnobrązowa i błyszcząca.. Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1998.

kwatery III B

012194

Betula × coerulea 'Hoseri' Wróbl. 1935 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1929/1935}

[*B. × coerulea* × *B. alleghaniensis* ?]

syn.: *Betula* × 'Hoseri' Wróbl. 1929 nomen nudum, *Betula × coerulea* 'Grandidentata' ?

Brzoza błękitna 'Hoseri'

„Drzewo o korze na pniu brunatno-wiśniowej, jak u *B. lutea* (= *B. alleghaniensis*); pędy młode pokryte włoskami, później nagie; liście na długopędach sercowate, wybitnie wydłużone, 10–14 cm długie 6–8 cm szerokie, o 10–12 parach nerwów, brzegiem klapowane i nierówno ząbkowane, wierzchem zupełnie nagie, spodem o owłosionych nerwach” (Dolatowski 1999). Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1992 (odmianę tę otrzymaliśmy pod nazwą *B. × coerulea* 'Grandidentata', jednak jej opisu nie znaleźliśmy w literaturze).

kwatery III B

003643

Betula ermanii Cham. 1831

syn.: *Betula shikokiana* Nakai, *Betula ulmifolia* Regel 1865 non Siebold et Zucc. 1845

Brzoza Ermana

Drzewo 15–20 m wysokości, o gęstej, szerokostozkowatej koronie, rośnie szybko. Pędy pokryte są szorstkimi brodawkami, 2-letnie barwy pomarańczowobrazowej. Korowina zmienna – od kredowobiałej przez żółtawobiałą, różową do czerwonej, łuszczy się cienko okrężnie i zwisa w postrzępionych płatach. Liście sezonowe, 5–10 × 4–7 cm, ciemnozielone, trójkątnojajowate, zastrzone, nasady płytko sercowate lub proste, brzegi nierówno i grubo piłkowane; od spodu ogruczołone, na nerwach skąpo pokryte włoskami i z domacjami, nerwów 7–12 (15) par; ogonki z gruczołkami; jesienią żółte. Kotki męskie do 10 cm dł., żółtobrazowe, rozwijają się wraz z liśćmi. Wyst.: Japonia, Płw. Koreański, Kamczatka, Kuryle, Sachalin. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga gleb żyznych i dosyć wilgotnych, źle rośnie na glebach ubogich, piaszczystych i torfiastych. Zast.: interesujący gatunek, dzięki wczesnemu rozwojowi liści i wśród brzoź jednej z najładniejszych korowin. Bardzo cenna dla różnych terenów zieleni, także miejskich w całej Polsce. Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1996.

507 pan. 19; kwatera: IIIB, IIIE

011668

Betula maximowicziana Regel 1868

syn.: *Betula candelae* Koidz., *Betula maximowiczii* Regel 1865 non Rupr. 1859

Brzoza Maksymowicza

Drzewo w uprawie do 5–10 m wysokości, w ojczyźnie do 20–30 m, o przejrzystej, szerokostozkowatej koronie. Liście sezonowe, szerokosercowate, duże 8–14 cm dł., z wierzchu ciemnozielone, ostro zakończone, podwójnie piłkowane, z sercowatą nasadą; jesienią złocistożółte. Kotki męskie żółtobrazowe do 15 cm dł., zwisają pojedynczo. Korowina różowożółta lub pomarańczowoszara (barwa zmienna), łuszczy się cienko. Wyst.: środ. i płn. Japonia. Upr.: gatunek mroz. (–29 °C) i mało wymagający w stosunku do gleby. Zast.: jedna z najpiękniejszych brzoź o regularnej koronie, interesującej korowinie, liściach dużych, pięknie przebarwiających się jesienią i długich męskich kotkach rozwijających się wiosną. Wspaniale prezentuje się sadzona pojedynczo na otwartej przestrzeni. Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1992, 1999.

kwatera A/7

PL, relik, Rchr., E

005801 2n = 28

Betula nana L. 1753

Brzoza karłowata

Niski krzew 0,5–1 (2) m wysokości, gęsto rozgałęziony, o cienkich pędach i małych, błyszczących liściach 0,5–1,5 cm dł. Wyst.: płn. Europa – od Niemiec po Syberię i arktyczna strefa Ameryki Płn. W Polsce gatunek ten należy do wymierających; występuje tylko na trzech na stanowiskach naturalnych, na torfowiskach przejściowych; obecnie wprowadzane są uprawy zachowawcze. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); wskazane wilgotne, torfowe podłoże. Poch.: Zieleniec – ofiarował S. Sęktas – 1999.

kwatera IIIB

003648

Betula papyrifera Marshall 1785

syn.: *Betula alba* var. *papyrifera* Spach. 1841, *Betula excelsa* Willd. 1796 non Aiton 1789, *Betula grandis* 1833, *Betula latifolia* Tausch 1838, *Betula papyracea* Aiton 1789

Brzoza papierowa

Drzewo w uprawie do 15–20 m wysokości, w ojczyźnie do 30 m, o koronie szerokostozkowatej, gęsto ugałęzionej, często wielopniowej. Liście sezonowe, duże do 10 cm dł., podwójnie ząbkowane, z wierzchu matowe, ciemnozielone i nagie, dołem jaśniejsze, nerwy pokryte włoskami; jesienią pomarańczowe i złocistożółte. Korowina żółtawa lub

różowawa do ciemnobrązowej. Wyst.: Kanada, Grenlandia. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Lubi gleby wilgotne i żyzne, ale równie dobrze rośnie na suchych. Zast.: podobne do *B. pendula*, ale gatunek ten ma mniej malowniczy pokrój. Warto wiedzieć: dawniej kora używana była jako namiastka papieru. Indianie wyrabiali z brzozonej kory, rozpiętej na szkielecie z drewna jodły, łodzie kanu (canoe). Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1996.

491 pan.: 18, 20, 21a, 23; kwatera: IIIB, IVE; fot.: 105, 141
003649 2n = 28

PL

Betula pendula Roth 1788

syn.: *Betula alba* L. p.p., *Betula alba* var. *pendula* Aiton, *Betula verrucosa* Ehrh. 1791

Brzoza brodawkowata

Drzewo do 25–30 m wysokości, o stożkowatej, kopulastej lub nieregularnie jajowatej, przezrzystej, luźno ugałęzionej koronie oraz o cienkich, delikatnych i zwisających gałęziach. Liście sezonowe, nagie, 3–7 cm dł., jajowatoromboidalne, z ostrym wierzchołkiem, nierównomiernie podwójnie ząbkowane, jasnozielone; jesienią złocistożółte. Korowina kredowobiała, łuszczy się okrężnie, w dole pnia głęboko spękana i prawie czarna. Drewno beztwardzielowe, o jednolitej, zwartej strukturze, białe ze słabym żółtawym lub czerwonym odcieniem, twarde, elastyczne, niezbyt trwałe, trudno łupliwe. Stosowane do wyrobu oklein, sklejek, a dawniej nart, sań, bron, łyżek itd. Wyst.: Europa, Azja Zach., Azja Mn., Kaukaz. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); małe wymagania glebowe, szybki wzrost, wybitnie światłolubna. Jak wszystkie brzozy źle znosi przesadzanie. Bardzo odporna na warunki miejskie i przemysłowe. Gatunek lasotwórczy: drzewostanów nasiennych 161,6 ha, drzew doborowych 165, plantacji nasiennych 33 ha (11220 szczepy), plantacyjnych upraw nasiennych 7,4 ha (3285 sadzonek). Zast.: drzewo o wyjątkowo malowniczej jasnozielonej koronie – jedno z najładniejszych rodzimych drzew. Gatunek pionierski, o wielorakim zastosowaniu, może być sadzony prawie wszędzie. Wyjątkowo cenny do zadrzewień krajobrazowych, wiejskich, parkowych, leśnych, przydrożnych (także autostrady) i rekultywacyjnych (hałdy, wyrobiska, wydmy, gleby piaszczyste, zwąły węglowe, gruzowiska). Pięknie prezentuje się jako zieleń miejska, szczególnie sadzony w grupach z *Pinus nigra* i *Sorbus torminalis*. W ogrodach przydomowych brzoza może być także formowana, ale ostrożnie, starannie i tylko w okresie IX–XII. Korowinę można także „wybielić” przez przetarcie jej, np. chropowatym workiem. Warto wiedzieć: sok z brzozy (oskoła), zawiera fruktozę, sole mineralne i mikroelementy; służył do wyrobu piwa, octu, syropu i wody do włosów. Zalecany był jako skuteczny lek w kamicy nerkowej i pęcherzowej oraz jako ogólnie wzmacniający. Z kory otrzymywano dziegieć, z gałązek produkuje się miotły. Liście i pączki zawierają różne substancje czynne (flawonoidy, alkohole trójterpenowe, saponiny, związki żywicowe, olejki lotne i inne) i są używane do produkcji leków. Wyciągi z liści zwiększają znacznie wydalanie moczu, a z nim jonów sodu i chloru. Podane wraz z innymi surowcami pączki brzozone są stosowane jako środek żółciopędny. Użyte w kąpeli pomagają w leczeniu przewlekłych egzem. Wyciąg wodny z *Inonotus obliquus* (grzyb włóknouszek ukośny występujący na brzozie – huba, czyr brzożowy) jest środkiem pomocniczym i wzmacniającym w leczeniu nowotworów, głównie żołądka, jelit i płuc. Mikstury z brzozy działają silnie i ich wewnętrzne stosowanie powinno być uzgodnione z lekarzem. Prawdopodobnie bezpośredni kontakt z brzożą pobudza intuicję i wpływa na dobre samopoczucie oraz umiejętność rozwiązywania skomplikowanych problemów. Okazy największe w Polsce: Gdańsk–Oliwa 26/321/179, Grębowo, gm. Kamień Pomorski 18,5/300/145 i w okolicach Wrocławia – Latkowa, gm. Milicz 14/245. Poch.: stanowisko naturalne.

512 pan.: 19, 20; kwatera IIIIE
008762

***Betula pendula* 'Golden Cloud'**

Brzoza brodawkowata 'Golden Cloud'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście długo intensywnie żółte i wyraźnie mniejsze, rośnie bardzo powoli. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); liście często uszkodzane są przez słońce, dlatego zaleca się stanowiska półcieniste. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatery III B

012229

***Betula pendula* 'Gracilis'** {Muskau <1888}

syn.: *Betula laciniata gracilis pendula* hort., *Betula alba laciniata gracilis pendula* hort., *Betula verrucosa elegans laciniata* hort., *Betula verrucosa elegans gracilis* hort.

Brzoza brodawkowata 'Gracilis', syn. Brzoza brodawkowata odm. delikatna

Małe drzewko około 5 m wysokości, nie tworzy przewodnika, rośnie powoli. Pędy ma cienkie, wiotkie i długie, skupione na końcach gałęzi, zwisają jak „końskie ogony”. Liście ma sezonowe, nitkowate, głęboko powcinane – głębiej niż u *B. pendula* 'Dalecarlica'. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Ciepłucha, Konstancin-Żelazna Łódzki – ofiarował J. Ciepłucha – 1995.

kwatery III E

006429

***Betula pendula* 'Purpurea'** André 1872 {Transon's Nursery <1872}

syn.: *Betula verrucosa* 'Purpurea', *Betula vulgaris purpurea* André 1872

Brzoza brodawkowata 'Purpurea'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście mniejsze, w różnym stopniu ciemnopurpurowo wybarwione i rośnie wolniej. Korowina ciemniejsza. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1997.

557 pan. 21a; kwatery II C; fot. 170

003661

***Betula pendula* 'Youngii'** {< 1873}

syn.: *Betula verrucosa* 'Youngii', *Betula alba pendula Youngii* T. Moore 1873, *Betula pendula elegans Youngii*

Brzoza brodawkowata 'Youngii', syn. Brzoza brodawkowata odm. płacząca

Małe drzewko o parasolowatej, nieregularnej koronie, najczęściej szczepione na wysokim pniu. Konary wygięte ku dołowi, wszystkie gałęzie zwisają, nie tworzy przewodnika. Można drzewko podwyższać, podwiązując młody pęd w górę, do palika. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Atrakcyjna odmiana do sadzenia pojedynczo w eksponowanych miejscach. Poch.: AR Poznań – ofiarowała St. Korszun – 1989.

kwatery A/1

012195

Betula platyphylla Sukaczew 1911

syn.: *Betula alba* ssp. *mandshurica* Regel 1865, *Betula mandshurica* (Regel) Nakai 1915, *Betula verrucosa* var. *platyphylla* (Sukaczew) Lindq.

Brzoza szerokolistna

Drzewo 10–20 m wysokości. Korowina biała i gładka. Pędy ciemnoszare do czerwonych, cienkie, gęsto pokryte białymi gruczołkowatymi brodawkami. Liście sezonowe, 4–7 × do 6 cm, trójkątniejajowate, u nasady szerokoklinowate, grubo piłkowane, obustronnie nagie, z 5–7 parami nerwów bocznych; rozwijają się wczesną wiosną; kotki 3 cm dł. Wyst.: środ. i wsch. Syberia, Mandżuria, Korea, Japonia. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1996.

kwatery III B

012196 2n = 56

Betula pubescens 'Aurea'

Brzoza omszona 'Aurea'

Drzewo do 20 m wysokości, o gałązkach krótszych i nie zwisających, jak u *B. pendula*. Pędy gęsto pokryte miękkimi, krótkimi włoskami, bez gruczołkowatych brodawek. Liście sezonowe, 4–6 cm dł., jajowate, krótko zaostrome, tylko młode żółte, obustronnie pokryte aksamitnymi włoskami i bez brodawek; starsze z włoskami tylko od spodu na nerwach; ogonek pokryty włoskami. Upr.: b. mroz. (>–29 °C) i mało atrakcyjna. Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1998.

kwatery III B

009324

Betula utilis var. jacquemontii (Spach) Winkl.

syn.: *Betula bhojpatra* var. *jacquemontii* (Spach) Regel, *Betula jacquemontii* Spach 1841, *Betula utilis* 'Jacquemontii', *Betula utilis* ssp. *jacquemontii*, *Betula utilis* var. *Jacquemontii* Henry 1909

Brzoza pożyteczna odm. Jacquemonta, syn.: Brzoza Jacquemonta

Drzewo w uprawie 8–15 m wysokości, w ojczyźnie 15–18 m, o wyjątkowo regularnej szerokostojkowatej koronie. Pędy krótko omszone i nieznacznie brodawkowate. Korowina kredowobiała (!) już na kilkuletnich drzewach, u starszych łuszczy się szerokimi, cienkimi płatkami. Liście sezonowe, 5–7 cm dł., jajowate, nierówno piłkowane, u nasady zaokrąglone, ciemnozielone; nerwów 7–9 par (u *B. utilis* 10–14); od spodu z włoskami i z domacjami; jesienią żółte. Kotki męskie żółtobrązowe, do 12 cm dł., rozwijają się wczesną wiosną. Przynależność systematyczna dyskusyjna. Wyst.: Himalaje do 4500 m – Kashmir i śród. Nepal. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C); zalecana dla kolekcjonerów, do osiedlowych i parkowych zadrzewień. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów J. Kochanowski, Bedoń Mały – ofiarował J. Kochanowski – 1993.

Buddleja L. 1753rodzina *Buddlejaceae* (d. *Loganiaceae*) – Budlejowatesyn.: *Buddleia*

Budleja, syn.: Omżyn, Buddleża

Do rodzaju należy około 100 gatunków, występujących głównie we wsch. Azji; w Polsce uprawianych jest 6 gatunków, 1 odmiana botaniczna i 8 uprawnych. Są to krzewy lub drzewa, rzadko rośliny zielne, o liściach sezonowych lub wielosezonowych, pojedynczych, nakrzyżległych, ale u *B. alternifolia* – układają się skrzyżlegle. Kwiaty są obupłciowe, promieniste, 4-krotne, korona zrosnięta jest w długą rurkę z 4 płatkami. Owoce m jest torebka pękająca 2 kłapami.

kwatery A/0

006428

Buddleja alternifolia Maxim. 1880

Budleja skrętolistna

Krzew gęsty, kopulasty, około 2 × 3–4 m, o pędach cienkich, długich i łukowato przewisających na wszystkie strony. Liście sezonowe, skrzyżległe (!), wąskolancetowate, 3–7 cm dł., z wierzchu matowe, ciemnozielone, spodem z białawym kutnerem. Kwiaty pojawiają się w VI, pachną delikatnie, są bladofioletowe lub lila z pomarańczowym oczkiem; zebrane są w gęste, kulistawe wiązki wzdłuż zeszlórocznych pędów;. Wyst.: płu.-zach. Chiny. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), najbardziej wytrzymała na mróz spośród wszystkich budlei. Według niektórych mroz. (–29 °C), jednak w surowe zimy przemarza nawet w Polsce Zach. Zast.: krzew obficie kwitnący, o ładnym pokroju. Poch.: Poznań OB UAM – 1999.

Buxus L. 1753rodzina *Buxaceae* – Bukszanowate

Bukszan

Do rodzaju należy 70 gatunków występujących w płn. Afryce, zach. i płd. Europie, Azji Mn. i Wsch., Ameryce Środ. i na Antylach; w Polsce uprawianych jest 6 gatunków, 3 odmiany botaniczne i 44 uprawne; najczęściej *B. sempervirens*. Są to krzewy lub drzewa o pędach czworokątnych, zielonych i nagich. Liście wielosezonowe, nakrzyżległe, skórzaste, małe, całobrzegie, osadzone na krótkich ogonkach. Kwiaty rozdzielнопłciowe, jednopienne, drobne, bezpłatkowe. Kwiat żeński otoczony męskimi. Owoce „wyrzucają” z niewielkich torebek nasiona. Warto wiedzieć: we wszystkich częściach rośliny znajdują się trujące alkaloidy – ponad 10 różnych, m.in. cyklobuksyna D. Działanie: podobne do cykutoksyny, drgawkotwórcze, z początku pobudzające, później porażające; objawy: wymioty, biegunka, drżenie, zawroty głowy, zapaść i śmierć na skutek ośrodkowego porażenia oddechu. Rokowanie poważne.

kwatera IVE

006427

Buxus microphylla Siebold et Zucc.

Bukszpan drobnolistny

Krzew 0,5–1 m wysokości, kulisty, gęsty, niekiedy płóży się. Pędy nagie, czworokątne, miękkie. Liście wielosezonowe 0,8–2 × 0,5 cm, wąskie, odwrotniejąwate, klinowate u nasady, cienkie, spodem matowe i jasnozielone; ogonek 0,5 cm dł. Wyst.: Japonia – znany tylko z uprawy na wyspie Kyusiu. Upr.: dost. mroz. do (–23 °C) lub więcej? Dobra roślina obwódkowa lub okrywowa, może być strzyżona lub prowadzona naturalnie. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – 1994.

194 pan.: 5, 8, 11, 12, 13; kwatera: IIID, X, XVA, XVI; fot. 109

006836 2n = 28

Buxus sempervirens L.

Bukszpan zwyczajny, syn.: Bukszpan wieczniezielony, Bukszpan wiecznie zielony

Gęsty krzew lub małe drzewko, w ojczyźnie do 10 m wysokości. Liście wielosezonowe (!), nakrzyżległe, eliptyczne lub jajowate, małe, nagie, skórzaste, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w III–IV, rozdzielнопłciowe, bezpłatkowe, żółtawe, niepozorne, pachną. Gatunek zmienny. Wyst.: zach. i płd. Europa, płn.-zach. Afryka, Azja Mn., Kaukaz. Upr.: mroz. (–29 °C), wymagania glebowe niewielkie, nie lubi siedlisk skrajnie mokrych i suchych. Preferuje stanowiska cieniste lub półcieniste i osłonięte od wiatrów; na pełnym słońcu wskazane jest osłanianie w okresie zimy i wczesnej wiosny. Bardzo odporny na letnie susze oraz warunki miejskie. Bywa opanowywany przez tarczники i miodówkę bukszpanową (na szczytach pędów liście stulone i miseczkowato wygięte). Zast.: najpopularniejszy, obok cisa, zawsze zielony krzew do zakładania strzyżonych żywopłotów i różnych żywych rzeźb ogrodowych. Niezastąpiony do stylowych parterów kwiatowych, ale wtedy odpowiednie są karłowate odmiany, m.in. *B. s.* 'Suffruticosa' lub 'Myosotidifolia'. Poch.: nn – <1970.

kwatera IVB

010679

Buxus sempervirens 'Aurea Pendula'

syn.: *Buxus sempervirens* 'Aureo-pendula'

Bukszpan zwyczajny 'Aurea Pendula'

Krzew 2–3 m wysokości, gęsty, rośnie dość silnie. Pędy młode długie, przewisające. Liście wielosezonowe, 2 × 0,8 cm, żółte lub tylko żółto upstrzone. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Na stanowiskach półcienistych i słonecznych żółte zabarwienie jest intensywniejsze i dłużej się utrzymuje. Odmiana odporna na suszę i zanieczyszczenia powietrza, tolerancyjna w

stosunku do gleby. Wymaga ochrony od wysuszających i zimnych wiatrów. P o c h.: Ickworth Park – ofiarował J. Michalak – 2000.

kwatera IVB

003665

***Buxus sempervirens* 'Aureovariegata'** H.West. 1770 {Anglia <1770}

syn.: *Buxus arborescens aureo-variegata* H.West 1770, *Buxus sempervirens* var. *aurea* Loudon 1838, *Buxus sempervirens* 'Aureo-variegata'

Bukszpan zwyczajny 'Aureovariegata'

Krzew 2–3 m wysokości, rośnie silnie, o pokroju piramidalnym, starszy nieco luźny. Liście wielosezonowe, 2–2,3 × 0,7–1,2 cm, wąskojajowate, nieregularnie żółtopaskowane i nakrapiane, część młodych pędów w całości żółta. Upr.: dost. mroz. do (–23 °C). P o c h.: Ickworth Park – ofiarował J. Michalak – 2000.

kwatera IVB

010680

***Buxus sempervirens* 'Elegans'** {Francja 1862}

syn.: *Buxus sempervirens* 'Elegantissima', *Buxus sempervirens* var. *elegantissima* Bean non de Vos, *Buxus sempervirens elegantissima variegata* hort.

Bukszpan zwyczajny 'Elegans', syn. Bukszpan wiecznzielony odm. wytworna

Krzew 2 × 1,5 m, wyprostowany, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 1,5–2,5 × 0,7–1,1 cm, jajowate do lancetowatych, z kremowobiałym lub białym obrzeżeniem, niektóre nieco „chorobliwie” zdeformowane. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). P o c h.: Ickworth Park – ofiarował J. Michalak – 2000.

kwatera X

010682

***Buxus sempervirens* 'Latifolia Maculata'**

syn.: *Buxus sempervirens* 'Japonica Aurea'

Bukszpan zwyczajny 'Latifolia Maculata', syn.: Bukszpan wiecznie zielony 'Latifolia Maculata'

Krzew 2,5 × 2 m, po 10 latach uprawy 1 × 0,8 m, gęsty, stożkowaty, zwarty, rośnie szybko. Liście wielosezonowe 2–2,5 × 1–1,5 cm, duże, szerokie, silnie wypukłe, nieregularnie żółtoplamiaste; młode pędy jaskrawożółte nawet w całości. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Odmiana szczególnie atrakcyjna wiosną. P o c h.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1990.

kwatera IVB

009554

***Buxus sempervirens* 'Marginata'** H.West 1770 {Francja <1770}

syn.: *Buxus sempervirens* 'Aureomarginata', *Buxus sempervirens* f. *aureo-marginata* hort. ex Schelle 1903, *Buxus sempervirens* var. *marginata* Loudon 1838, *Buxus sempervirens aureo-limbo* H.West 1770

Bukszpan zwyczajny 'Marginata', syn. Bukszpan zwyczajny odm. żółtobręga

Krzew 2,5 × 3 m, gęsty, zwarty, wyprostowany, rośnie silnie. Liście wielosezonowe, 1,5–2,2 × 0,7–1 cm, szerokojajowate, ciemnozielone, początkowo z kremowym, później żółtym i nieregularnym obrzeżeniem, są często pofalowane i zdeformowane. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). P o c h.: Ickworth Park – ofiarował J. Michalak – 2000.

***Callicarpa* L. 1753**

rodzina *Verbenaceae* – Werbenowate

Pięknotka, syn.: Kalikarpa, Poładnia

Do rodzaju należy około 140 gatunków występujących w tropikach i subtropikach wsch. Azji, Ameryki Środ. i Płn. W Polsce w kolekcjach notowane są 4 gatunki, 1 mieszańiec międzygatunkowy, 1 odmiana botaniczna i 1 uprawna. Uprawiane w Polsce krzewy o

liściach sezonowych są krótkowieczne, przemarzają niekiedy nawet w najcieplejszych regionach kraju. Jednakże ze względu na oryginalne owoce, niepospolitej barwy, warte upowszechnienia.

516 pan. 20; kwatera IIIB

009251

Callicarpa bodinieri var. *giraldii* Rehder 1934

syn.: *Callicarpa giraldii* Hesse ex C.K.Schneid., *Callicarpa Giraldiana* hort., *Callicarpa giraldiana* Hesse ex Rehder, *Callicarpa giraldiana* var. *subcanescens* Rehder

Pięknotka Bodiniera odm. Giralda, syn.: Kalikarpa Bodiniera odm. Giralda, Poładnia Bodiniera odm. Giralda

Krzew w uprawie do 1,5–2 m wysokości, w ojczyźnie do 3 m. Liście ma sezonowe, eliptyczne lub eliptycznojąkowane 5–12 cm dł., u nasady klinowate, na szczycie zastrzone, ząbkowane, spodem tylko na nerwach kępkowato pokryte włoskami i ogruczone, z wierzchu nagie. Kwiaty w VII–IX, liczne, jasnofioletowe, na trzonkach (jak ogonki liściowe) 5–15 mm dł., zebrane w gęstych wierzchołkach 2–3 cm śred. Owoce w końcu IX–XI i długo utrzymują się na krzewie, 3 mm śred., kuliste, liczne, fioletowe (!). Wyst.: środ. i zach. Chiny. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), wymaga miejsc ciepłych, osłoniętych, gleb żyznych; powinna być sadzona w grupie po kilka krzewów, wtedy owocuje obficie (zapylenie krzyżowe). Zast.: niespotykany u innych roślin kolor licznych owoców (!) jest natychmiast zauważalny w ogrodzie. Bardzo cenny krzew do uprawy w najcieplejszych regionach kraju. cenny do jesiennych zestawień kolorystycznych oraz na suche bukiety. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993; OB Wrocław – 1999.

518 pan. 20; kwatera IIIB

009256

Callicarpa bodinieri 'Profusion' {T. van Veen & Zonen}

[*C. bodinieri* var. *giraldii* × ? (siewka)]

Pięknotka Bodiniera 'Profusion', syn.: Kalikarpa Bodiniera 'Profusion', Poładnia Bodiniera 'Profusion'

Krzew o wroście słabszym od gatunku. Liście ma sezonowe, młode brązowe lub brązowopurpurowe. Kwiaty bladnoróżowe. Owoce we IX–XI, liczne, nieco większe od gatunku, 3–4 mm śred., ciemnofioletowe (HCC–033/1), zebrane po 30–40 (!) razem. Zast.: najwartościowsza odmiana wśród pięknotek, ze względu na obfite owocowanie już w młodym wieku i oryginalnej barwy owoce. Niezbędna w każdym zimowym ogrodzie. Owocujące gałązki są cennym materiałem do wiązanek i dekoracji roślinnych. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

171 pan.: 4, 10; kwatera IVA

008384

Callicarpa dichotoma (Lour.) K.Koch 1872

syn.: *Callicarpa gracilis* Siebold et Zucc., *Callicarpa koreana* hort., *Callicarpa purpurea* Juss. 1806, *Porphyra dichotoma* Lour. 1790

Pięknotka rozwidłona, syn.: Kalikarpa purpurowa, Poładnia purpurowa

Krzew do 1,5 m wysokości, wyprostowany, zwarty, często z fioletowymi pędami. Liście sezonowe, 3–8 (10) cm dł., piłkowane powyżej połowy; ogonki liściowe krótkie 2–4 mm dł. Kwiaty w VII–VIII, różowe lub białawe, skupione po 10–20 w kwiatostanach, osadzonych na trzonkach dłuższych od ogonków liściowych. Owoce w X, 3–4 cm śred., fioletowopurpurowe z odcieniem liliowym. Wyst.: wsch. i środ. Chiny, Japonia, Tajwan, Płw. Koreański. Zast.: jak inne pięknotki. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Dendrologická Zahrada VÚOZ Průhonice – 1990.

513 pan. 20; kwatera: IIIB, IIC, A/9; fot. 213

006424

Callicarpa japonica Thunb. 1784

Pięknotka japońska, syn. Kalikarpa japońska, Poładnia japońska

Krzew do 1,5–2 m wysokości, młode pędy pokryte włoskami, starsze nagie. Liście 6–12 cm dł. × 2,5–4,5 cm, z długim wyciągniętym wierzchołkiem, drobno piłkowane prawie do nasady, spodem ogruczolone; ogonki 2–5 cm dł. Kwiaty w VIII, różowe lub białawe, pachną; zebrane w kwiatostany 1,5–3 cm śred., na trzonkach 5–10 mm dł., dłuższych od ogonków. Owoce we IX–X, 4 mm śred., fioletowe (!) i utrzymują się długo. Wyst.: Japonia, Tajwan, Chiny, Mandżuria. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1991, 1993, 1999.

514 pan. 20; kwatera IIIB; fot. 214

006423

Callicarpa japonica 'Leucocarpa' {1845}syn.: *Callicarpa japonica* f. *albobacca* Hara, *Callicarpa japonica* 'Albibacca'

Pięknotka japońska 'Leucocarpa', syn. Kalikarpa japońska odm. białowocowa

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma owoce białe. Cecha ta jest silnie utrwalona, dlatego można odmianę mnożyć z nasion. Zast.: jak inne pięknutki, ale barwa owoców nie tak oryginalna. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

Calluna Salisb. 1802rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

Wrzos

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek. W Polsce uprawianych jest 141 odmian.

kwateria IIA; fot. 173

PL

009999

Calluna vulgaris (L.) Hullsyn.: *Erica vulgaris* L. 1753, *Calluna erica* DC., *Calluna vulgaris* (L.) Salisb.

Wrzos zwyczajny, syn.: Wrzos pospolity, „erika”, „wrzost”, „wrzos zwykły”

Krzewinka lub krzew o pędach cienkich, łamliwych, wznoszących się do 30–50 (100) cm wysokości. Liście wielosezonowe 1–3 mm dł., silnie zredukowane, łuskowate, nakrzyżległe i dachówkowato ułożone w 4 prostnicach. Kwiaty w VIII–X, około 6 mm dł., dzwonkowate, zrosłopłatkowe, wiatro- i owadopylne, miododajne; kielich dłuższy od korony (!) z wolnymi, lancetowatymi działkami, okwiat pergaminowaty, lilioworóżowy, pozostaje po przekwitnięciu na owocach; zebrane w gęste, wyprostowane i jednostronne grona. Owoce m jest torebka otoczona zeschniętym okwiatem. Wyst.: Europa – z wyjątkiem Włoch i płd. części Płw. Bałkańskiego. W Polsce pospolity w borach sosnowych i na torfowiskach kwaśnych. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), światłolubny (!), wymaga gleb kwaśnych, lekkich, próchnicznych, przepuszczalnych, dosyć wilgotnych. Wskazane jest używanie wody miękkiej, kwaśnej (jak w uprawie roślin z rodzaju *Rhododendron*), ściółkowanie płytkiego systemu korzeniowego, osłonięcie roślin na zimę przed wysuszającymi wiatrami i usuwanie (cięcie) suchych kwiatostanów w IV. Zast.: bardzo cenny krzew do kompozycji w ogrodach „wrzosowiskowych”. Warto wiedzieć: kwiaty wrzosu (*Flos Callunae*) i szczyty pędów (*Herba Callunae*) zawierają garbniki, flawonoidy (m.in. kwarcytrynę i mirycytrynę), alkaloid erykodynę, arbutynę i substancje goryczowe. Stosowane są w przewlekłych nieżytach przewodu pokarmowego, łagodnej bieguncie i przy niedostatecznym wydzielaniu soku żołądkowego. W weterynarii odwar z kwiatów podaje się profilaktycznie zwierzętom, które miały kontakt z osobnikami chorymi na pryszczycę, w stanach zapalnych pęcherza i dróg moczowych, biegunkach, nieżytach układu pokarmowego i zaburzeniach trawiennych; kompresy z odwaru z ziela wrzosu stosuje się przy zapaleniach wymion. Poch.: samosiewy w korze stosowanej do ściółkowania.

kwatera IIA

002692

***Calluna vulgaris* 'Argentea'**

Wrzos zwyczajny 'Argentea'

Krzewinka około 25 cm wysokości, szerokorozłożysta o liściach wielosezonowych, intensywnie zielonych i końcówkach pędów zimą białych. Kwiaty w VIII–IX, lilioworóżowe. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatera IIC

002702

***Calluna vulgaris* 'Cuprea' {<1873}**

Wrzos zwyczajny 'Cuprea'

Krzew do 45 cm wysokości, wyprostowany. Liście wielosezonowe, w lecie miedzianożółte, w zimie miedzianoczerwone. Kwiaty w VIII–IX, nieliczne, lilioworóżowe. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

555 pan. 21a; kwatera IIC

002726

***Calluna vulgaris* 'Minima'**syn.: *Calluna vulgaris* 'Nana', *Calluna vulgaris* 'Pendula'

Wrzos zwyczajny 'Minima'

Krzewinka około 10 cm wysokości, poduszkowata, o cienkich jasnozielonych pędach. Liście wielosezonowe zielone, zimą przebarwiają się brązowo. Kwiaty w VIII–IX, nieliczne lub często ich brak, purpurowofioletowe. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatera IIC

002724

***Calluna vulgaris* 'Mullion' {Maxwell et Beale}**

Wrzos zwyczajny 'Mullion'

Krzewinka do 25 cm wysokości o zwartym, kobiercowym pokroju. Pędy gęsto pierzasto rozgałęzione. Liście wielosezonowe, zielone. Kwiaty w VIII–IX, lilioworóżowe, pojedyncze na silnie rozgałęzionych, krótkich pędach, liczne. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Stara wartościowa odmiana, ścieląca się, podobna do *C. v.* 'Kynance' (kwiaty nieco ciemniejsze i mniej mrozoodporna). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatera IIA

007670

***Calluna vulgaris* 'Pallida' {Maxwell et Beale 1927}**

Wrzos zwyczajny 'Pallida'

Krzewinka do 30 cm wysokości, wyprostowana i dość zwarta. Kwiaty w VIII–IX, pojedyncze, liczne, bladolilioworóżowe. Często w szkółkach pod nazwą 'Pallida' oferowana jest odmiana 'Pallas' o kwiatach purpuroworóżowych. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

***Calocedrus* Kurz 1873**syn.: *Heyderia*, *Libocedrus* Endl. 1847rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

Cedrzyniec, syn.: *Kalocedrus*

Do rodzaju należą 3 gatunki występujące w Ameryce Płn. i Azji Wsch. W Polsce w uprawie 1 gatunek i 3 odmiany botaniczne.

98 pan.: 1b, 18, 19, 21b, 22; kwatery: III E, III J, A/1; fot. 123, 154

004179 2n = 22

Calocedrus decurrens (Torr.) Florin 1956

syn.: *Calocedrus californica* Kurz., *Heyderia decurrens* K.Koch 1872, *Libocedrus Craigiana* C.Lawson ex Gordon, *Libocedrus decurrens* Torr. 1853, *Thuja Craigiana* Murray 1853, *Thuja gigantea* Carrière 1855 non Nutt.

Cedrzyniec kalifornijski

Drzewo 15 × 1,5 m, w ojczyźnie do 45 m wysokości, rozdzielnopłciowe, jednopienne o koronie wąskostożkowatej, zwartej. Rozgałęzienia spłaszczone, pokryte wąskimi i równej długości łuskami. Szyszki 2–2,5 cm dł., zwisają pojedynczo na końcach gałęzi, dojrzewają w pierwszym roku i otwierają się szeroko. Wyst.: zach. część Ameryki Płn. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); wymaga miejsc ciepłych, osłoniętych, gleb żyznych i dostatecznie wilgotnych; polecana do uprawy w najcieplejszych regionach kraju. W Europie od 1853 r., w Polsce od 1872 r. Okazy największe w Polsce: obecnie 90-letni okaz, rośnie w Świnoujściu 28/160 cm obw. (pomiar 1979 r.), w Rogowie 41-letni 18/40 cm śred. Poch.: Arboretum Kórnickie (?) – ok. 1965 r. (pomiar w 2000 r – kwatery: IA 14/100, III E 11/69); Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990, 1993, 1997

kwatery III E

012701

Calocedrus decurrens 'Columnaris' Beissn. 1884 {<1884}

syn.: *Calocedrus decurrens* 'Fastigiata' H.G.Hillier 1971, *Libocedrus decurrens* var. *columnaris* Beissn.

Cedrzyniec kalifornijski 'Columnaris'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma pokrój wąskokolumnowy. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarowali W. Bugała i T. Bojarczuk – ok. 1968.

Calycanthus L. 1759

rodzina *Calycanthaceae* – Kielichowate

Kielichowiec

Do rodzaju należy 6 gatunków występujących na południu USA; w Polsce w uprawie 3 gatunki, 1 odmiana botaniczna i 2 uprawne. Są to wysokie krzewy z różnymi częściami aromatycznie pachnącymi, o liściach sezonowych, całobrzegich, nakrzyżległych, krótkoogonkowych. Kwiaty mają dość duże, pachnące, okwiat wielolistkowy, nie zróżnicowany na kielich i koronę. Pręciki liczne w kilku okółkach. Owocem jest brązowa niełupka otoczona niby-torebką powstałą ze zrosniętego dna kwiatowego.

179 pan. 4; kwatery IVA

010747

Calycanthus fertilis Walter 'Purpureus' {Holandia <1933}

syn.: *Calycanthus glaucus* 'Purpureus', *Calycanthus floridus* 'Purpureus'

Kielichowiec plenny 'Purpureus'

Krzew 1–3 m wysokości, po 10 latach uprawy około 1m śred., z odrostami korzeniowymi; różne części ± nagie i słabo pachnące. Liście sezonowe, 5–10 cm dł., na wierzchu błyszczące i szorstkie, spodem matowe i fioletowoczerwone (u gatunku sine!). Kwiaty w VI–VII, 5 cm śred., dość liczne, ciemne, wiśniowobrazowe, słabo pachną. Owocem są gruszkowate, 5–7 cm dł., w górnej części zwężone w „szyjkę”. Upr.: wymagania niedostatecznie u nas poznane, prawdopodobnie mroz. (–29 °C). W

Wojślawicach rośnie powoli, ale zdrowo i kwitnie dość obficie. Jest wyraźnie niższy i ma pokrój bardziej zwarty od innych kielichowców. P o c h .: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

166 pan. 4; kwatera: IIIC, IVA; fot. 201
003666

Calycanthus floridus L. 1759

syn.: *Beurera florida* O.Kuntze, *Butneria florida* Kearney, *Calycanthus sterilis* Walter, *Calycanthus mollis* Raf. 1838

Kielichowiec wonny

Krzew 1–3 m wysokości, rośnie powoli, młode pędy i liście od spodu gęsto pokryte kutnerem i szarozielone. Liście sezonowe 5–12 cm dł., najwyżej 2 × dłuższe niż szersze. Pędy, korzenie, liście i korowina (zwłaszcza wysuszona) wydają silny zapach „korzenny”, podobny do tzw. goździków. Kwiaty rozwijają się w VI–VII, 4–5 cm śred., czerwonoróżowe i pachną silnie. Owoce 5–7 cm dł., u nas raczej nie zawiązują się. W y s t .: płn.-wsch. stany USA. U p r .: mroz. (–29 °C), starsze egzemplarze dość wytrzymałe na mróz, młode mogą przemarzać, dlatego wskazane okrywanie na zimę we wsch. Polsce. Wymaga gleb żyznych, próchnicznych, głębokich dostatecznie wilgotnych. Z a s t .: krzew mało efektowny z pokroju, ale o oryginalnych kwiatach; cenny w kolekcjach. Interesujący jako roślina do uprawy plantacyjnej z przeznaczeniem na mieszanki zapachowe. P o c h .: OB Wrocław – 1989, 1994.

kwatera IIIB

006837

Calycanthus occidentalis Hook. et Arn. 1841

syn.: *Calycanthus macrophyllus* hort. ex Schelle 1903

Kielichowiec zachodni, syn.: Kielichowiec kalifornijski

Krzew podobny do innych gatunków kielichowców, ale ma pączki widoczne – nie ukryte w ogonkach, a liście większe do 20 cm, obustronnie zielone, po roztarciu silnie pachną. Kwiaty rozwijają się stopniowo od VI–IX, są purpuroworóżowe, do 7 cm śred. W y s t .: Kalifornia. U p r .: zad. mroz. (–26 °C), w środ. Polsce w czasie surowych zim może wymarzać całkowicie. P o c h .: OB Zürich – 1992.

Campsis Lour. 1790

rodzina *Bignoniaceae* – Bignoniowate

syn.: *Bignonia* L. 1753, *Tecoma* Juss. 1779

Milin, syn. (daw.) trąbka

Do rodzaju należą tylko 2 gatunki występujące w Azji Wsch. i Ameryce Płn.; w Polsce w uprawiane są 2 gatunki, 1 mieszańiec międzygatunkowy i 4 odmiany uprawne. Są to pnącza niezupełnie odporne na mrozy, o długich trąbkowatych kwiatach i pędach owijających się oraz wytwarzających korzonki czeplne.

kwatera IVC

006422

Campsis grandiflora (Thunb.) K.Schum. 1894

syn.: *Bignonia chinensis* Lam., *Bignonia grandiflora* Thunb. 1784, *Campsis chinensis* (Lam.) K.Koch, *Campsis chinensis* (Lam.) Voss, *Tecoma grandiflora* (Thunb.) Loisel.

Milin wielokwiatowy, syn.: Milin chiński

Pnącze w ojczyźnie 3–10 m wysokości, owijające się pędami i prawie pozbawione korzonków czepnych; rośnie bardziej krzaczasto niż *C. radicans*. Liście ma sezonowe do 30 cm dł., złożone z 7–9 jajowatych listków 4–7 cm dł., drobno ząbkowanych brzegiem i całkowicie nagich na spodzie. Kwiaty 6–5 × 8 cm, pojawiają się w VIII–IX i są szerokolejkowatodzwonkowate, na zewnątrz szkarłatne lub karminowoczerwone, wewnątrz żółtawe; krótsze i szersze niż u milina amerykańskiego; zebrane po 6–12 szt. w zwisające,

szczytowe wiechy. Wyst.: Chiny. Upr.: ndost. mroz. ($-18\text{ }^{\circ}\text{C}$). Wymaga zacisznego stanowiska i okrywania na zimę. Ma bardziej dekoracyjne kwiaty od milina amerykańskiego. Poch.: OB Phenian – ofiarował Sin Sieng Czer – 1990.

kwatery IB; fot. 203

003668

Campsis radicans (L.) Seem. 1867

syn.: *Bignonia radicans* L. 1753, *Tecoma radicans* Juss. 1779

Milin amerykański, syn.: Kampsis amerykański

Pnącze do 10–20 m (!) wysokości, o pędach owijających się, tworzy liczne rozłogi i późno wytwarza korzonki czepne. Liście sezonowe, 30–50 cm dł., nieparzystołożone z 7–13 listków z kilkoma dużymi ząbkami i wydłużonym wierzchołkiem; od spodu jasnozielone, na nerwach pokryte białymi włoskami. Kwiaty w VII–VIII, trąbkowate, 8–10 cm dł. i 4–5 cm śred. u wylotu, wewnątrz czerwone (46B), a w rurce pomarańczowo prążkowane, na zewnątrz u podstawy pomarańczowo nabiegłe; rurka 7–8 cm dł., łatki korony (5) zaokrąglone i wywinięte na zewnątrz, wcięte do 1/3; nitki pręcików i pylniki żółte; 1–4 często zdegenerowanych pręcików. Kwiaty zebrane po 17–22, w gęstych pęczkach na końcach tegorocznych pędów, rozkwitają stopniowo. Owocem są długie torebki 8–12 cm dł., z podłużną przegrodą wewnątrz. Wyst.: pld.-wsch. USA. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), wymaga gleb żyznych, świeżych, głębokich i przepuszczalnych, miejsc ciepłych, słonecznych i zacisznych. Najlepiej rośnie przy południowych ścianach murów. Wymaga, szczególnie na początku, pomocy przy wspinaniu się (podpory z listew, lin itd.), wskazane jest cięcie ograniczające rozwój wegetatywny i wzmagające kwitnienie (jak winorośli). Zast.: pnącze o oryginalnych, trąbkowatych kwiatach. Poch.: OBUWr Wrocław – 2000.

kwatery III E

008917

Campsis radicans 'Flava' {<1842}

syn.: *Campsis radicans* 'Yellow Trumpet', *Campsis radicans* f. *flava* (Bosse) Rehder, *Tecoma radicans flava* Bosse 1842

Milin amerykański 'Flava'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma kwiaty krótsze, 6–7 cm dł., w pąku, a także na zewnątrz i wewnątrz żółtopomarańczowe (23C) i bez prążków w rurce; nitki pręcików i pylniki jasnożółte, znamię słupka zielone. Kwiaty zebrane po 10–32 w pęczki na końcach pędów. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: „Clematis” Szkoła Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 2000.

602 pan. 22; kwatery: IIA, III E, IVD

008916

Campsis radicans 'Flamenco'

Milin amerykański 'Flamenco'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale kwiaty już na młodych roślinach pomarańczowoczerwone, a liście ciemniejsze. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1999; „Clematis” Szkoła Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 2000.

kwatery III E

008918

Campsis radicans 'Florida'

Milin amerykański 'Florida'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście krótsze 20–30 cm dł., także listki krótsze i węższe 4–6 × 1–2,5 cm, z wierzchu ciemnozielone i lekko błyszczące. Kwiaty rozwijają się około 1–2 tygodnie wcześniej od gatunku, w pąku są pomarańczowe, później rurka na zewnątrz staje się wiśniowoczerwona (5 313–C), u podstawy pomarańczowa, wewnątrz z grubymi licznymi żyłkami jak kwiat na zewnątrz; kielich żółtopomarańczowy, po zawiązaniu owoców jasnożółty; nitki pręcików i pylniki żółte. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 2000.

kwatery IIB

017467

Campsis radicans 'Ursynów' Marczyński 1998 {Sz. Marczyński <1998/1998}

Milina amerykańska 'Ursynów'

Pnącze wcześniej od innych odmian rozpoczynające kwitnienie. „Kwiaty czerwonopomarańczowe, wcześniej zaczyna kwitnąć, duże liście, dosyć mrozoodporny” (J. Dolatowski 1999). Upr.: mrozoodporność niedostatecznie poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: ofiarował hodowca – 2000.

kwatery IIB, IVB

008920

Campsis × tagliabuana 'Mme Galen' {Sahut 1889}

[*C. grandiflora* × *C. radicans*]

syn.: *Campsis × grandiflora* 'Mme Galen'

Milina pośrednia 'Mme Galen'

Bujne pnące dorastające do 10 m wysokości lub więcej. Liście ma sezonowe do 45 cm dł., złożone z 7–15 ciemnozielonych listków, od spodu na nerwach rzadko pokryte włoskami. Kwiaty rozwijają się w VI–VIII, do 8 × 7 cm, na zewnątrz pomarańczowe, wewnątrz szkarłatnoczerwone; zebrane po 6–12 w luźne i liczne kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: „Clematis” Szkoła Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 1993; Firma C. Esveld, Boskoop – 1999.

Caragana Lam. 1785

syn.: *Robinia*

Karagana, syn.: (daw.) grochownik, „grochówka”, „groch syberyjski”, „sybirka”

rodzina *Leguminosae* – Strączkowe

podrodzina *Papilionoideae* – Motylkowe

Do rodzaju należy około 80 gatunków krzewów lub niedużych drzew, występujących od pld.-wsch. Europy po Chiny. W Polsce uprawianych jest 19 gatunków, 1 mieszaniec międzygatunkowy i 7 odmian uprawnych. Pędy zróżnicowane na krótkopędy i długopędy – te ostatnie posiadają ciernie dwójakiego rodzaju. Liście sezonowe, parzystopierzasto złożone z 4–20 całobrzegich listków. Kwiaty na krótkopędach pojedyncze lub po kilka w wiązkach, motylkowate, miododajne, zazwyczaj żółte. Owocem jest nieduży, twardościenny strąk, przy otwieraniu wyrzucający nasiona. Upr.: rośliny bardzo wytrzymałe na niskie temperatury i suszę, o minimalnych wymaganiach glebowych. Odporne na zanieczyszczenie powietrza pyłami i dymami.

416 pan. 16; kwatery IVF

010748

Caragana arborescens 'Lorbergii' {Lorberg <1906/ ok. 1906}

syn.: *Caragana arborescens* f. *lorbergii* Koehne 1906

Karagana syberyjska 'Lorbergii', syn.: „akacja syberyjska”, „żółta akacja”, Karagana syberyjska odm. strzępolistna

Krzew do 2 m wysokości, o cienkich gałązkach, luźnym i szerokim pokroju, rośnie powoli. Liście sezonowe, postrzępione, listki lancetowate, wąskie 10–14 × do 0,5 cm szer.

Kwiaty w V/VI, miłodajne, jasnożółte. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Odmiana zwykle szczepiona na wysokiej podkładce, wtedy korona ładna, ażurowa. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

175 pan. 4; kwatery IVA

009066

Caragana arborescens 'Walker' {J. Walker/FOPMA Boskoop}

[*C. arborescens* 'Lorbergii' \times *C. arborescens* 'Pendula']

Karagana syberyjska 'Walker'

Krzew z płożącymi się lub przewisającymi (jeżeli szczepiony na wysokiej podkładce), dość sztywnymi gałęziami. Łączy cechy obu rodziców – ma liście postrzępione, jak u odmiany *C. arborescens* 'Lorbergii' i pędy zwisające, jak u 'Pendula'. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), interesująca roślina okrywowa na gorsze gleby. Forma pienna, szczepiona na podkładce, cenna do przydomowych ogrodów i zieleni miejskiej. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

Carpinus L.

rodzina *Betulaceae* (d. *Carpinaceae*) – Brzozowate

Grab

Do rodzaju należy 35 gatunków występujących w strefie klimatu umiarkowanego półkuli pñ. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 gatunek, a uprawianych jest 13 gatunków, 4 odmiany botaniczne i 11 uprawnych. Są to niewielkie drzewa lub krzewy wiatropylne, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o liściach piłkowanych z prostymi, rozgałęzionymi nerwami bocznymi i kwiatach zebranych w kotkowate kłosy. Wymagają gleby dość żyznej, próchniczej, cieplej. Upr.: dobrze rosną na glebach gliniastych lub piaszczysto-gliniastych. Znoszą bardzo silne ocienienie i formowanie. Warto wiedzieć o odmianach polskich: *C. betulus* 'Foliis Argenteovariegatis Pendula' {F. Rożyński <1905/1905} (syn. *C. b.* 'Aureovariegata Pendula'), *C. b.* 'Laciniata' {F. Rożyński <1911/1911}, *C. b.* 'Rogów' {J. Tumiłowicz <1994}.

83 pan.: 1b, 5, 19, 24; kwatery: IIIIF, IX, XVI, A/5a

PL

003673

2n = 64

Carpinus betulus L. 1753

syn. *Carpinus caucasia* Grossh.

Grab pospolity, syn.: Grab zwyczajny

Drzewo do 21 m wysokości, o szerokiej, miotłastej koronie z niskim pniem, zanikającym ku górze. Liście eliptyczne lub wąskojajowate do 10 cm dł., ostro podwójnie piłkowane, nerwy zwykle pokryte włoskami. Drewno beztwardzielowe, rozpierchłonaczyniowe, żółtawe lub szarobiałe, o jednolitej barwie, bardzo sprężyste, ciężkie, twarde, trudno łupliwe i mało ścieralne, często ze skrzętem włókien i niekiedy z fałszywą twardzielą, granice rocznych słoików lekko faliste. Dawniej używane było do wyrobu trzonek, drewnianych części maszyn, suwaków i przewodnic oraz w kołodziejstwie. Wyst.: Europa poza Płw. Iberyjskim, pñ. Anatolia, Kaukaz, pñd. wybrzeże M. Kaspijskiego. Pospolity w całej Polsce, tworzy także lasy mieszane (grądy). Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), najlepiej rośnie na glebach świeżych, żyznych i wapiennych, źle na suchych lub podmokłych i zakwaszonych. Wyjątkowo cienioznośny i tolerujący formowanie (nie należy ciąć grubszych gałęzi na wiosnę, gdyż „płacze”, podobnie jak brzozy, buki, klony i winorośle). Zast.: w ogrodnictwie od dawna stosowany na żywopłoty i szpalery. Drzewo cenne do zadrzewień krajobrazowych i śródpolnych ostoi dla zwierzyny – orzeszki grabowe są m.in. przysmakiem ptaków grubodziobów. Okazy największe w Polsce: Warszawa 23/385/187, Gołuchów 20/374/206, Kowary 17/372/191, Wiśniowa 24/322/175 i w okolicach Wrocławia – Raków, gm. Długołęka 24/480, Gola Wielka, gm. Twardogóra 26/400, Brzostowo, gm.

Krośnice 24/375, Kołęda, gm. Milicz 29/340. P o c h.: stanowisko naturalne; największy okaz na kwaterze A/5a – 21 m wys. i 280 cm obwodu (pomiar w 2000 r.).

229 pan.: 5, 6, 9, 12; kwatera IVB
007879

Carpinus betulus 'Columnaris' {Späth 1891}

syn.: *Carpinus betulus* 'Globosa' (błędnie)

Grab pospolity 'Columnaris', syn.: Grab pospolity odm. kolumnowa, Grab zwyczajny odm. kolumnowa

Drzewo powoli rosnące, młode o pokroju regularnym, kolumnowym, z wiekiem staje się szerokokojowatostożkowate (nie kolumnowe !) bez wyraźnego pędu wierzchołkowego. Korona ugałęziona od samego dołu, gęsta, wygląda jak formowana (cięta). Wewnątrz z wyraźną osią pionową i licznymi, lekko falistymi, ukośnie ustawionymi gałęziami. Starsze okazy zaokrąglają się i ich wierzchołki stają się bardziej płaskie. Liście sezonowe, różnej długości 7–15(17) cm, jesienią wspaniale żółte. Nie kwitnie i nie owocuje. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), w Wojsławicach w uprawie od ponad 90 lat. Warto wiedzieć: drzewo rosnące w Wojsławicach jest pięknym, wzorcowym okazem o wymiarach w 2000 r. – 13 m wys. i 200 cm obwodu; po wojnie opisywane było jako *C. betulus* 'Globosa' (w literaturze brak takiej odmiany). Z a s t.: jedna z najpiękniejszych szerokokulistych odmian wśród drzew, wspaniale prezentująca się pojedynczo oraz w kompozycji jesiennej z klonami palmowymi. P o c h.: prawdopodobnie Szkołka Spätha – <1928.

406 pan. 16; kwatera IIIC
014071

Carpinus betulus 'Fastigiata' {Niemcy <1883}

syn.: *Carpinus Betulus fastigiata* hort. ex G.Nicholson 1883, *Carpinus betulus pyramidalis* Jägg. ex Beissn. 1884, *Carpinus erecta* hort. ex Späth 1921

Grab pospolity 'Fastigiata', syn.: Grab pospolity odm. stożkowata, Grab zwyczajny odm. stożkowata

Odmiana drzewiasta, podobna do *C. betulus* 'Columnaris', ale o pokroju regularnie stożkowatym lub wrzecionowatym, z długim pędem wierzchołkowym (!), rośnie szybciej i wydaje nasiona ('Columnaris' nie owocuje). W późniejszym wieku korona jest nadal zwarta, ale poszerza się; zbudowana jest z wielu skośnie ku górze skierowanych gałęzi. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). P o c h.: Boskoop, giełda – 1993.

572 pan. 21b; kwatera IA
009064

Carpinus betulus 'Pendula' {Francja <1853}

syn.: *Carpinus pendula* Massé 1853, *Carpinus betulus* f. *pendula* G.Kirchn 1864

Grab pospolity 'Pendula', syn.: Grab pospolity odm. zwisająca, Grab zwyczajny odm. zwisająca

Drzewo o parasolowatym, kopulastym pokroju i gałęziach początkowo ustawionych poziomo, potem zwisających jak u *Betula pendula* 'Youngii', rośnie dość powoli. Odmiana ta bywa szczepiona na wysokim pniu lub przewodnik może być formowany przez podwiązywanie pędu do palika. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). P o c h.: Boskoop, giełda – 1993.

kwaterka IVC
009279

Carpinus laxiflora (Siebold et Zucc.) Blume

syn.: *Distegocarpus laxiflora* Siebold et Zucc.

Grab luźnokwiatowy

Drzewo w ojczyźnie do 15 m wysokości, w uprawie często krzaczaste i o cienkich pędach. rośnie powoli. Liście sezonowe, 4–7 cm dł., jajowate do jajowatoeliptycznych, na wierzchołku długo zastrzone, u podstawy zaokrąglone lub sercowate, brzeg ząbkowany;

nerwów 15–17 par, od spodu białe omszone; kotki żeńskie do 15 cm dł. Wyst.: Japonia, Korea. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: OB Kyoto – 1993.

Castanea Mill.

rodzina *Fagaceae* – Bukowate

Kasztan

Do rodzaju należy 12 gatunków występujących w umiarkowanej strefie półkuli północnej. W Polsce uprawiane są 3 odmiany uprawne i 5 gatunków.

kwatera: IIIIF, B/2; fot. 217

008385

Castanea dentata (Marshall) Borkh.

syn.: *Castanea americana* Raf., *Fagus-castanea dentata* Marshall

Kasztan zębaty, syn.: Kasztan amerykański

Wysokie drzewo w ojczyźnie do 30–35 m wysokości. Liście sezonowe do 20–25 cm dł., wąskolancetowate, nieco węższe od *C. sativa* – do 5–8 cm szer., obustronnie matowe i od początku nagie (!), z wąskoklinową nasadą. Okrywa owocowa do 6 cm śred., wewnątrz 2–3 orzechy 1,5–2,5 cm śred. z dłuższą szyjką. Wyst.: wsch. części Ameryki Płn. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$?); we Wrocławskim Ogrodzie Botanicznym rośnie zdrowo stary, przedwojenny okaz. Poch.: Arboretum Tharandt – 1992.

289 pan.: 8, 11, 13, 17, 19, 23; kwatera: IIIIF, XVA; fot. 116

003679

Castanea sativa Mill. 1768

syn.: *Castanea vulgaris* Lam. 1783, *Castanea vesca* Gaertn. 1788, *Castanea castanea* H.Karst., *Fagus castanea* L.

Kasztan jadalny

Drzewo w uprawie średnio do 20 m wysokości, w ojczyźnie do 30 m, wiatropylne, o szerokiej i nisko osadzonej koronie. Liście sezonowe, do 20 cm dł., pojedyncze, naprzemianległe, wąsko odwrotniejąkowate (podłużnie lancetowate), na brzegu grubo skośnie ząbkowane z ościstymi wyrostkami, skórzaste, sztywne. Kwiaty w VI, niepozorne, białozielone, rozdzielнопłciowe, ale męskie i żeńskie często na tym samym kłosisie, pachną nieprzyjemnie; zebrane są w wyprostowane kwiatostany do 30 cm długości. Okrywa owocowa do 7 cm śred., zielona, w całości pokryta ostrymi „jeżowatymi” kolcami, wewnątrz niekiedy jeden dojrzały, jadalny owoc – orzech i dwa „puste”. Drewno twarde, pierścieniowo-naczyniowe, biel szarobiały, twarde jasnobrązowe, słoje roczne dobrze widoczne, dość twarde, ciężkie, z dużą ilością garbników; cenne, dobrze daje się obrabiać i polituować. Wyst.: gatunek uprawiany od niepamiętnych czasów jako drzewo owocowe w pd. i środk. Europie, na Kaukazie, w pn. i zach. Anatolii. Upr.: w zależności od pochodzenia od zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$) do b. mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Wrażliwy na wczesne i późne przymrozki. Wymaga gleb świeżych i bogatych w składniki mineralne oraz wilgotnego, ciepłego, łagodnego klimatu. Nie toleruje suchego powietrza. Na korzystnych siedliskach dobrze znosi ocienienie. Przez pierwszych 10 lat rośnie dość wolno, potem szybko. Odznacza się dużą zdolnością tworzenia odrosli. Zast.: atrakcyjne drzewo ozdobne, o malowniczej koronie i oryginalnych owocach. Możliwe do uprawy na Dolnym Śląsku i Pomorzu Zach., gdzie spotyka się liczne okazy w parkach i lasach. Warto wiedzieć: owoce – orzechy (kasztany, marony) lekko słodkie i mączyste są najczęściej spożywane na ciepło, a utarte stosowane są w cukiernictwie. Podgrzewane w kuchenkach mikrofalowych wybuchają, dlatego najlepiej piec je w rozgrzanym węglu drzewnym. Okazy największe w Polsce: Celbowa, gm. Puck. 26/583/205, Rzucewo, gm. Puck. 24/417/200, Zielona Góra 19,5/339/174, Kłanino, gm. Krokowa 26,5/273/146 i w okolicach Wrocławia –

Krośnice 26/310, Wrocław 20/220. Poch.: nn – <1928, <1970 kw.: IIIF–14/130+100; XV–13/190; Arboretum w Wojsławicach – samosiewy 1988.

Catalpa Scop. 1771

rodzina *Bignoniaceae* – Bignoniowate

Surmia, syn.: Katalpa

Do rodzaju należy 11 gatunków występujących w Ameryce Płn. i wsch. Azji; w Polsce uprawianych jest 5 gatunków, 2 mieszańce międzygatunkowe i 7 odmian uprawnych. Są to drzewa niskie, o szerokich, mocnych koronach. Liście mają sezonowe, nakrzyżległe, duże, długoogonkowe, pojedyncze, całobrzegie, często gęsto pokryte włoskami; młode ± brązowopurpurowe; w kątach nerwów nektarniki pozakwiatowe (gruczołowate zielone lub purpurowe plamy). Kwiaty w VI–VIII na końcach tegorocznych pędów, obupłciowe, zygomorficzne, korona zrosłopłatkowa, dzwonekowata, z 5 łatkami fryzowanymi na brzegach; zebrane w kwiatostany 30–50 cm wysokości. Owocem są długie, wąskie, cylindryczne, strąkokształtne torebki zwisające aż do wiosny. W czasie surowych zim niektóre gatunki i odmiany przemarzają.

489 pan.: 18, 20; kwatera IIIE

endemit

003682

Catalpa ovata G.Don 1837?

syn.: *Catalpa henryi* Dode; *Catalpa kaempferi* Siebold et Zucc. 1846, *Bignonia Catalpa* Thunb. 1784 non L. 1753

Surmia żółtokwiatowa

Drzewo w uprawie 7–10 m wysokości, w ojczyźnie 10–15 m, z szeroką koroną. Pędy lepkie, pokryte gruczołkowatymi włoskami lub nagie. Liście sezonowe 10–15(25) cm dł., jajowate z 3 wyraźnymi i krótko zastrzonymi kłapami, młode czarniawoczerwone, później jasnozielone, z wierzchu aksamitne w dotyku, matowe, z ciemnymi wiśniowymi plamami u nasady, od spodu nerw główny czasem pokryty włoskami; młode ogonki lepkie, później od góry wiśniowe. Kwiaty w VI–VII, 2–3 cm śred., lekko pachnące, białe z żółtymi i purpurowymi cętkami i prążkami, brzeg płatków fryzowany; szypułki i szypuły lepkie; zebrane w gęste, proste wiechy do 25 cm dł. Owocem są cienkie, strąkokształtne torebki do 30 cm dł. Wyst.: środk. Chiny. Upr.: mroz. (–29 °C). Zast.: gatunek najmniej dekoracyjny wśród surmii, ale najbardziej wytrzymały na mrozy. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – około 1975.

55 pan. 1a; kwatera VIB

003680

Catalpa bignonioides Walter 1788 'Aurea' {Francja <1877}

syn.: *Catalpa bignonioides* var. *aurea* Lavallée 1877

Surmia zwyczajna 'Aurea', syn.: Surmia bignoniowa odm. złocista

Drzewo do 8–10 m wysokości, o regularnej, szerokokulistej koronie nisko osadzonej na pniu, rośnie dość szybko. Liście sezonowe, do 20 cm dł., wydłużone, szerokojajowate, zwykle bez kłap, spodem pokryte włoskami, krótko zastrzone, u nasady sercowate; młode intensywnie żółte (!), później jasnozielone. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Zast.: cenna odmiana do sadzenia pojedynczo w zestawieniach kolorystycznych; obecnie często produkowana jako drzewo alejowe, wtedy szczepiona na wysokim pniu. Poch.: Firma Herm. A. Hesse – 1990.

204 pan.: 5, 12; kwatera XIIB

006832

Catalpa × *erubescens* 'Japonica' {Japonia <1907}

[prawd. *C. bignonioides* × *C. ovata* 'Flavescens']

syn.: *Catalpa japonica* Dode 1907

Surmia pośrednia 'Japonica', syn.: Surmia pośrednia odm. japońska

Drzewo około 15 m wysokości, o szerokiej, nisko osadzonej koronie, rośnie powoli. Korowina szarobrazowa, głęboko spękana. Liście sezonowe do 30–35 cm dł., jajowate, całobrzegie lub 1–2-klapowe; młode brązowe, później połyskliwie zielone, od spodu w różnym stopniu pokryte włoskami. Kwiaty w VII–VIII, bardzo liczne, większe od *C. × erubescens*, białe z żółtym odcieniem, wewnątrz z purpurowymi cętkami; zebrane w liczne, bardzo duże i pachnące kwiatostany 40–60 cm dł. Owoce – strąkoksztalne torebki 30–35 cm dł.; nasiona zwykle płonne. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: nn – <1928.

528 pan.: 20, 25; kwatera: A/1, A/2, IIIE

010751

Catalpa × erubescens 'Purpurea' {A. Waterer <1886}

[(*C. ovata* × *C. bignonioides*) × ?]

syn.: *Catalpa bignonioides* var. *purpurea* hort. ex Rehder 1900, *Catalpa kaempferi*, *Catalpa ovata atropurpurea* hort., *Catalpa bignonioides* 'Purpurea', *Catalpa teasi* Dode

Surmia pośrednia 'Purpurea', syn.: Surmia pośrednia odm. purpurowa

Drzewo o koronie szerokorozłożystej, rośnie dość powoli. Liście sezonowe, podobne do *C. ovata*, jajowate 20–40 cm dł., z 3 płytkimi, szpiczastymi klapami, młode czarnopurpurowe, potem ciemnozielone, z wierzchu z ciemnymi gruczołkowatymi plamami. Kwiaty w VI–VIII, 3–3,5(5) cm śred., białe z żółtymi i purpurowymi cętkami, liczne, zebrane w proste wiechy do 20–30 cm dł. Owoce – strąki do 40 cm dł. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991, 1996.

kwatera A/2

014596

Catalpa speciosa 'Pulverulenta' {B. Paul & Son <1908/1908}

syn.: *Catalpa bignonioides* 'Pulverulenta'

Surmia wielkokwiatowa 'Pulverulenta', syn.: *Catalpa bignonioides* odm. oprószona, Surmia okazała 'Pulverulenta'

Drzewo niskie, o szerokiej koronie. Liście sezonowe 15–30 × 10–20 cm, drobno biało nakrapiane (!), wydłużone i długo zastrzone, u nasady sercowate lub zaokrąglone, zwykle bez klap, z wierzchu nagie i błyszczące, od spodu pokryte miękkimi włoskami; ogonki liściowe zielone. Kwiaty w VI–VII, 5–6 cm dł., największe wśród surmii (w Wojsławicach jeszcze nie kwitła), nieliczne, białe, nieznacznie cętkowane w gardzieli; zebrane w skąpokwiatowe kwiatostany. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1999.

Ceanothus L.

rodzina *Rhamnaceae* – Szakłakowate

Prusznik, syn. (daw.) Puzyrnik

Do rodzaju należy około 50 gatunków krzewów, rzadziej drzew, występujących w zach. części Ameryki Płn., głównie w Kalifornii. W Polsce uprawiany jest 1 gatunek i 1 odmiana botaniczna. Ciekawostka: dzięki współżyciu z promieniowcami pruszniki mogą wiązać azot z powietrza.

kwatera IIIB

006421

Ceanothus americanus L. 1753

Prusznik amerykański

Krzew do 1 m wysokości z cienkimi, wyprostowanymi pędami i intensywnie czerwonymi korzeniami. Liście sezonowe, w cieplejszym klimacie wielosezonowe, skrzętoległe, 3–8 cm dł., jajowate, ciemnozielone, matowe, drobno piłkowane. Kwiaty w

VII–IX, białe, 5-krotne, drobne, liczne, zebrane w 2–3 cm dł. wiechowate kwiatostany na długich „łodyżkach”, na tegorocznych pędach. W y s t .: Kanada, płd.-wsch. USA. U p r .: zad. mroz. (–26 °C); gatunek najbardziej mrozoodporny, lubi miejsca ciepłe, gleby lekkie i przepuszczalne. W uprawie od 1713 r., w Polsce od 1813 r. Z a s t .: bardzo dekoracyjny, późno i obficie kwitnący krzew, atrakcyjny w każdym ogrodzie. P o c h .: OB Tübingen – 1994.

Cedrus Trew 1753
Cedr

rodzina *Pinaceae* – Sosnowate

Do rodzaju należą 2 gatunki, występujące w górach Atlasu w Afryce Płn., na Cyprze, w Libanie i w Himalajach. Systematyka rodzaju jest dyskusyjna. W Polsce obecnie w uprawie 2 gatunki, 1 podgatunek i 6 odmian uprawnych. Są to drzewa rozdzielнопłciowe, jednopienne, o wyjątkowo malowniczych koronach z szerokim i płaskim wierzchołkiem oraz poziomo ułożonymi konarami. Igły wielosezonowe, 3–6-letnie, wąskie, długie, lekko kłujące, od sino- do srebrzystozielonych; ułożone jak u modrzewi. Szyszki 5–10 cm dł., jajowate, sterczą na gałęziach do góry i rozpadają się po 2–3 latach (jak u jodeł). U p r .: gatunki i odmiany są wrażliwe na mróz i nie są zalecane do szerokiej uprawy w Polsce.

143 pan.: 3, 20, 22; kwatera: IIA, IIIB, IIID,
004180

Cedrus libani* ssp. *atlantica (Endl.) Batt. et Trab.

syn.: *Abies atlantica* (Endl.) Lindl. 1858, *Cedrus africana* A.Murray 1867, *Cedrus africana* Gordon ex Knight et Perry, *Cedrus argentea* Loudon ex Gordon 1855, *Cedrus atlantica* Manetti 1844, *Cedrus atlantica* (Endl.) Manetti ex Carrière, *Cedrus elegans* Knight 1850, *Cedrus libani* var. *atlantica* (Endl.) Hook.f., *Cedrus libanitica* Trew ex Pilg. ssp. *atlantica* (Endl.) O.Schwarz, *Cedrus libanotica* Link ssp. *atlantica* (Endl.) Holmboe, *Pinus atlantica* Endl. 1847, *Pinus cedrus* var. *atlantica* Parl.

Cedr atlaski

Drzewo w ojczyźnie do 40 m wysokości, o luźnej koronie. Igły wielosezonowe do 2,5 cm dł., niebieskawozielone, w porównaniu z *Cedrus libani* ssp. *libani* ich końce są przezroczyste pod światło. W y s t .: góry Atlas w Afryce Płn. U p r .: dość mroz. (<–20,5 °C), ale przemarza nawet w najcieplejszych regionach kraju, szczególnie okazy młode. W a r t o w i e d z i e ć : w Arboretum w Glinnej 23-letni okaz ma 11/24 cm śred. i obradza szyszki (!). P o c h .: Szkołka Roślin Ozdobnych J.i Z. Byczkowscy, Glinka – 1989; Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989.

552 pan. 21a; kwatera IIC
012945

Cedrus libani* ssp. *atlantica Paill. et Beissn. 1900 '**Glauca Pendula**' {Paillet <1900}

syn.: *Cedrus atlantica* 'Glauca Pendula', *Cedrus deodara* 'Glauca Pendula' hort. 1988

Cedr atlaski 'Glauca Pendula'

Małe drzewo 10 × 2 m, o gałęziach ułożonych poziomo i szeroko rozpostartych, boczne zwisają w dół. Odmiana szczepiona na pniu najczęściej nie wytwarza pędu przewodniego. Igły szaroniebieskie. U p r .: odmiana wrażliwa na mróz, ndst. mroz. (<–18 °C), a jej uprawa możliwa u nas do pierwszej surowej zimy. P o c h .: OBPAN Warszawa-Powsin – ofiarował W. Gawryś – 1989.

472 pan.: 18, 19, 23, 24; kwatera IIID; fot. 207
004183

Cedrus libani A.Rich. 1823 ssp. *libani*

syn.: *Abies cedrus* (L.) Poir. 1805, *Cedrus cedrus* (L.) Kunth, *Cedrus libanensis* Juss. ex Mirb., *Cedrus libani* (Trew) Laws. 1836, *Cedrus Libanitica* Trew ex Pilg., *Cedrus libanitica* ssp. *libani* (A.Rich.) O.Schwarz, *Cedrus Libanotica* Link 1831, *Cedrus patula* Koch 1873, *Larix cedrus* Mill. 1759, *Pinus cedrus* L. 1753, *Pinus effusa* Salisb. 1796, *Pinus patula* Salisb. 1807

Cedr libański pgat. typowy

Drzewo około 15–20 × 4 m, w ojczyźnie 20–40 m wysokości, o koronach w starszym wieku parasolowatych; konary krótkie i prawie poziomo, płasko rozpostarte. Igły wielosezonowe, 1,5–3,3 cm dł. ciemnozielone ustawione w pączkach na krótkopędach i pojedynczo na długopędach. Szyszki 8–10 cm × 4–6 cm, beczułkowate, purpurowozielone, później brązowe. Wyst.: góry Taurus w Turcji i Liban; drzewo herbowe Libanu. Upr.: najbardziej mroz. z cedrów mimo to dość mroz. (–20,5 °C). Okazy największe w Polsce: w Wojsławicach rośnie od 1965 r., wyjątkowo mrozoodporny cedr o wymiarach – 20 m wysokości i 51 cm śred. (w 2000 r.); został wysadzony przez W. Bugałę i T. Bojarczuka z Arboretum Kórnickiego, którzy w 1961 r. wysiali nasiona zebrane przez pracowników Ogrodu Botanicznego z Göteborga w czasie wyprawy w góry Taurus (Turcja). Jako jedyny w Polsce związał po raz pierwszy w 1989 r. 58 szyszek, a w 2000 r. nasiona samorzutnie skiełkowały. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarowali W. Bugała i T. Bojarczuk – 1965.

Celastrus L. 1753rodzina *Celastraceae* – Dławiszowate

Dławisz

Do rodzaju należy około 30 gatunków pnączy owijających się pędami, nawet do 50 m wysokości, występujących głównie w pld. i wsch. Azji, w Ameryce Płn., Australii i na Madagaskarze; w Polsce uprawianych jest 7 gatunków, 1 odmiana botaniczna i 1 uprawna. Pędy są zwykle obłe, rzadko graniaste, czasem z korzonkami przybyszowymi. Liście sezonowe, skrętoległe, pojedyncze, długoogonkowe. Kwiaty drobne, 5-krotne, dwupienne lub poligamiczne, zebrane w wiechowate kwiatostany. Owocem jest kulista, żółta lub pomarańczowa, 3-klapowa torebka z nasionami w mięsistej, czerwonej osnówce. Upr.: wymagania glebowe niewielkie. Lubią miejsca nasłonecznione i tolerują półcień. Warto wiedzieć: atrakcyjne dla dzieci owoce zawierają trującą substancję czynną o nie znanym nam bliżej składzie i działaniu.

kwaterya IIA

003684

Celastrus orbiculatus Thunb 1784

syn.: *Celastrus articulata* DC., *Celastrus articulatus* Thunb. 1784 non Hemsl. 1886, *Celastrus Tatarinowii* Rupr. 1857, *Celastrus orbiculatus* f. *papillosus* Nakai 1954

Dławisz okrągłolistny, syn. „dławirośl”, „kat drzewny”

Pnącze około 12 m wysokości, rośnie bujnie. Pędy pokryte licznymi, jasnymi przetchlinkami. Liście sezonowe, 5–10 cm dł., zmienne – na kwitnących i owocujących krótkopędach okrągławe do odwrotnie jajowatych z krótkim czubkiem, na długopędach bardziej wydłużone, zastrzone i bardziej klinowate u nasady, jasnozielone, nagie, jesienią żółte. Kwiaty w V–VI, niepozorne, miłododajne, po 3–5 w kątach liści. Barwne owoce od X do wiosny, kuliste 6–8 cm śred., żółte z nasionami jasnobrązowymi w czerwonych osnówkach. Wyst.: płn.-wsch. Chiny, Płw. Koreański, Japonia. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), tolerancyjny w stosunku do gleby i światła, dobrze rośnie w warunkach miejskich. Zast.: gatunek o najbardziej dekoracyjnych owocach, wśród pnączy uprawianych w Polsce. Zaleca się sadzić blisko siebie okazy żeńskie, intensywnie owocujące, np. ♀ klon 'Diana' i męskie okazy zapylające, np. ♂ klon 'Hercules'. Należy pamiętać, że pnącza posadzone przy młodych drzewach mogą utrudnić ich rozwój („duszą”, „dławiać” sąsiednie rośliny – i stąd wywodzi się polska nazwa pnącza dławisz). Poch.: Szkołka Roślin Ozdobnych J. i Z. Byczkowski, Glinka – ofiarował J. Byczkowski – 1988.

510 pan. 19; kwaterya IIIIE

017720

Celastrus orbiculatus 'Diana' {nn}

Dławisz okrągłolistny 'Diana' syn.: dławirośl, kat drzew

Bardzo bujne pnącze do około 12 m wysokości lub wyższe, klon ♀, owija się pędami. Liście sezonowe, 5–12 cm dł. szerokoeliptyczne, jesienią intensywnie żółte. Kwiaty w V/VI, w kątach liści, na pędach tegorocznych; zebrane w wiechowate kwiatostany. Owoce w X/XI, 6–10 mm śred., kuliste, żółte; szczególnie liczne, gdy w pobliżu znajduje się zapylający klon ♂. Nasiona białe, otoczone jaskrawoczerwonymi osnówkami. Upr.: b. mroz. (> -29 °C); nie ma specjalnych wymagań, rośnie dobrze na stanowiskach słonecznych i półcienistych oraz na każdej średnio wilgotnej glebie. Nie powinien być sadzony w pobliżu krzewów, małych drzew i roślin iglastych, gdyż może je zagłuszyć. Pnącze ozdobne szczególnie jesienią – z liści i owoców, które utrzymują się aż do wiosny. Poch.: „Clematis” Szkoła Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 1999, 2000.

620 pan. 25; kwatera A/0, IIC
008921

Celastrus orbiculatus 'Hercules'

Dławisz okrągłolistny 'Hercules'

Bujnie pnącze rosnące do około 14 m wysokości, klon męski (!), zapylacz dla żeńskich odmian. Pędy szaroczarne; młode jasnobrązowe z szarym nalotem i jasnymi przetchlinkami. Liście sezonowe, zmienne: na kwitnących krótkopędach odwrotnie szerokojajowate, 4–9 × 3–5,5 cm, karbowano piłkowane, u podstawy klinowate, na wierzchołku z krótkim czubkiem, na długopędach wydłużone, eliptyczne 5–8 × 3–4,5 cm i długo zaokrąglone; ogonek 1–1,5 cm dł.; jesienią intensywnie żółte. Kwiaty w V/VI, na tegorocznych pędach w kątach liści, zebrane w wiechy. Upr.: b. mroz. (> -29 °C). Należy sadzić wyselekcjonowane, obficie owocujące okazy ♀ wraz z klonami ♂. Sadzić tylko przy silnych podporach lub starszych drzewach, pamiętając, że jest to silne pnącze nazywane dawniej katem drzew, a w Niemczech mordercą drzew. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1999.

Celtis L.

rodzina *Ulmaceae* – Wiązowate

Wiązowiec

Do rodzaju należy ponad 70 gatunków drzew występujących głównie w tropikach, ale i w klimacie umiarkowanym na półkuli płn.; w Polsce uprawianych jest 17 gatunków i 3 odmiany botaniczne.

kwatera B/2

015378

Celtis tournefortii Lam.

syn.: *Celtis aspera* Stev., *Celtis orientalis* Mill. non L.

Wiązowiec Tourneforta, syn.: „Żeleźnik”

Drzewo lub krzew 3–6 m wysokości, o nagich pędach. Liście sezonowe, 3–7 cm dł., niebieskozielone do szarzielonych (!), jajowate, zaokrąglone, u podstawy zaokrąglone do lekko sercowatych, od połowy blaszki tępo ząbkowane; Owoce pomarańczowożółte 8 mm śred., z ogonkiem 1 cm dł. Wyst.: pld.-wsch. Europa, Azja Mn. Upr.: dost. mroz. (-23 °C); preferuje gleby świeże, głębokie, ale zadawała się też gorszymi. Może zastępować wrażliwe na choroby wiązy, gdyż jest wyjątkowo odporny na choroby. Poch.: OB Braunschweig – 1995.

Cephalanthus L.

rodzina *Rubiaceae* – Marzanowate

Guzikowiec

Do rodzaju należy ponad 10 gatunków krzewów i małych drzew, występujących w Azji, Ameryce i Afryce; w Polsce w uprawie 1 gatunek.

kwatera: IVF, A/2, A/11; fot. 200
003689

Cephalanthus occidentalis L. 1753

Guzikowiec zachodni

Krzew w uprawie 1–1,8 m wysokości, w ojczyźnie drzewo do 12–15 m. Liście sezonowe, 6–15 cm dł., nakrzyżległe lub po 3–4 w okółkach, jajowate lub eliptyczne, całobrzegie, zastrzone, gładkie, błyszczące, nagie. Kwiaty w VII–IX, kremowobiałe, pachnące, drobne, obupłciowe, zrosłopłatkowe, 4-krotne, zebrane w regularne, kuliste główki 2,5–3 cm śred. na końcach pędów. Owoce drobne, 2-nasienne orzeszki zebrane w kuliste owocostany. Wyst.: Ameryka Płn. Upr.: dost. mroz (–23 °C), wymaga gleb wilgotnych i stanowisk słonecznych. Zast.: oryginalny i atrakcyjny krzew w każdej kolekcji. Poch.: Morton Arboretum, Lisle – 1998, 1999; OB Northampton – 1993.

Cephalotaxus Siebold et Zucc. ex End. 1842 rodzina *Cephalotaxaceae* – Głowocisowate
Głowocis

Do rodzaju należy około 9 gatunków występujących w Azji Wsch.; w Polsce w uprawie 2 gatunki, 3 odmiany botaniczne i 1 uprawna. Krzewy, w ojczyźnie także drzewa, zwykle dwupienne; gałęzie ułożone naprzeciwległe lub po kilka w okółkach, pędy roczne i dwuletnie zielone, naprzeciwległe; pączki dobrze widoczne, zielone, okryte licznymi łusko-igłami. Igły podobne do *Taxus*, ale zwykle dłuższe – do 9 cm, z białymi paskami; ułożone dwustronnie prawie płasko lub podnoszące się do góry z przedziałem V. Nasiona okryte osnówką – podobne do małych śliwek – duża pestka okryta mięszem. Wszystkie taksony wrażliwe na niskie temperatury.

kwatera IIID

004184

Cephalotaxus fortunei Hook.f. 1850

syn: *Cephalotaxus filiformis* Knight ex Gordon 1856

Głowocis Fortune'a, syn.: Głowocis chiński

Krzew 2–3 m wysokości, w ojczyźnie drzewko wielopniowe do 10 m, dwupienne. Igły wielosezonowe, 5–9 cm × 3–4 mm, stopniowo zwężające się w ostry wierzchołek; ułożone regularnie dwustronnie, rzadko płasko z przegięciem ku dołowi. Nasiona z okrywą niebieskawozieloną, dojrzałe oliwkowobrazową, 2–3 × 1,0–1,5 cm. Wyst.: Chiny. Upr.: jak głowocisy; ndost. mroz. (–18°C), często marznie, ale odrasta; wśród głowocisów, gatunek najbardziej wrażliwy na mróz. W Anglii od 1848 r., w Polsce od 1935–38 r. Zast.: cenny w kolekcjach. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989.

kwatera IIIB

006861

Cephalotaxus harringtonia (Knight ex Forbes) K.Koch 1873

syn.: *Cephalotaxus drupacea* var. *harringtonia* (Forbes) Pilg. 1903, *Cephalotaxus drupacea* var. *pedunculata* (Siebold et Zucc.) Miq. 1867, *Cephalotaxus harringtonii* Hook.f. var. *harringtonii*, *Cephalotaxus koreana* Nakai, *Cephalotaxus pedunculata* Siebold et Zucc., *Taxus baccata* Thunb. non L. 1753, *Taxus harringtonia* Knight ex Forbes

Głowocis japoński

W uprawie małe drzewko lub krzew do 3–5 × 3 m, w ojczyźnie małe drzewko około 10 m, dwupienne, rośnie powolnie. Igły wielosezonowe, 2–6 cm × 2,5–4,0 mm, krótko i nagle zastrzone, z szarawymi paskami od spodu, ułożone gęsto z przedziałem V. Kwiaty męskie na długich szypułkach 1,5–2,5 cm. Wyst.: płn. Chiny, Japonia i Korea. Upr.: dost. mroz. (–23°C). Lubi gleby żyzne, próchnicze, dostatecznie wilgotne i stanowiska słoneczne,

ciepłe, osłonięte od wiatrów. W Europie od 1829 r. Poch.: OBPAN Warszawa-Powin – 1994.

318 pan: 11, 12; kwatera: IIIB, IIID
004185

Cephalotaxus harringtonia var. *drupacea* (Siebold et Zucc.1842) Koidz.1930

syn.: *Cephalotaxus coriacea* hort. ex Knight ex Perry 1850, *Cephalotaxus drupacea* Siebold et Zucc.1846, *Cephalotaxus foeminea* hort., *Cephalotaxus pedunculata* Siebold ex Zucc. 1846, *Podocarpus drupacea* hort., *Taxus baccata* Thunb. 1784 non L., *Taxus coriacea* hort., *Taxus Inukaja* Knight, *Taxus japonica* hort.

Głowocis japoński odm. pestkowata, syn.: Głowocis japoński odm. krótkoszypułkowa

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale igły 4,5 cm × 2,5–3,0 mm, krótko i nagle zastrzone, z szarawymi paskami od spodu, ułożone gęsto z przedziałem V. Kwiaty męskie na szypułkach krótszych niż 1cm dł. Wyst.: pñ. Chiny, Japonia, Korea. Upr.: jak inne głowocisy. Warto wiedzieć: J. Ohwi w „Flora of Japan” włącza odmianę do gatunku i traktuje jako synonim do typu. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1971; Arboretum Wojsławice – 1994.

kwatera IIID
012704

Cephalotaxus sinensis (Rehder ex Wilson) H.L.(?) Li 1953

syn.: *Cephalotaxus drupacea* Siebold et Zucc. var. *sinensis* Rehder et E.H.Wilson 1914, *Cephalotaxus harringtonia* var. *sinensis* (Rehder ex E.H.Wilson) Rehder, *Cephalotaxus sinensis* H.L.(?)Li. 1941

Głowocis japoński odm. chińska

Krzew podobny do *Cephalotaxus harringtonia*. Igły wielosezonowe, długie – do około 5–6 cm., od spodu z szarawymi lub białymi paskami, stopniowo zastrzone; gęsto osadzone. Kwiaty męskie na szypułkach około 1 cm dł. Wyst.: śr. i zach. Chiny. Upr.: jak inne głowocisy, dość mroz. (–20,5 °C). W Europie w uprawie od 1907 r., w Polsce od 1964 r. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

Cercidiphyllum Siebold et Zucc. 1846 rodzina *Cercidiphyllaceae* – Grujecznikowate
Grujecznik

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek występujący w Japonii, odmiana botaniczna *C. japonicum* var. *sinense* w środ.-zach. Chinach.

149 pan. 4; kwatera X
003690

Cercidiphyllum japonicum Siebold et Zucc. 1852

Grujecznik japoński

Drzewo dwupienne, w uprawie do 15 m wysokości, w ojczyźnie do 30 m, często wielopniowe o koronie regularnej, szerokopiramidalnej, nisko ugałęzionej. Liście sezonowe do 8 cm dł., pojedyncze, naprzeciwległe, okrągłe lub jajowate z sercowatą nasadą i brzegiem karbowane; w maju fioletowoczerwone lub brązowoczerwone, później górą niebieskawozielone, spodem sinozielone; jesienią żółte, pomarańczowe i czerwone (!). Kwiaty pojawiają się przed rozwojem liści w IV/V, są niepozorne, czerwonawe, bez okwiatu. Wyst.: Japonia, Chiny. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); młode rośliny wrażliwe na niskie temperatury. Dobrze rośnie na glebach świeżych, żyznych i wilgotnych oraz na stanowiskach półcienistych; wrażliwy na suszę – na glebach suchych i nasłonecznionych rośnie źle i wcześniej traci liście. Zast.: drzewo przepięknej urody, wczesną wiosną pokryte czerwonawą „mgiełką” kwiatów i młodych liści, latem sinozielone i wspaniale kolorowe jesienią. Najlepiej prezentuje się w parkach lub dużych ogrodach, gdy jest sadzony pojedynczo lub w niewielkich grupach. Może być stosowany na formowane, wysokie

żywopełoty i szpalery. Ciekawostki: opadłe liście pachną słodko piernikiem. Poch.: nn – <1928.

kwatery IIIIF endemit
010742

Cercidiphyllum japonicum var. *magnificum* (Nakai) Nakai 1919

syn.: *Cercidiphyllum magnificum* Nakai 1920

Grujecznik japoński odm. wspaniała, syn.: Grujecznik wspaniały, Grujecznik wielkolistny

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale jest niższy, w ojczyźnie dorasta do 20 m wysokości. Liście na krótkopędach zwykle są większe, do 10 cm śred., sztywniejsze, prawie okrągłe, u nasady głębiej sercowate i zachodzące na siebie (!). Owoce dłuższe, grubsze i z mocno zagiętym wierzchołkiem. Wyst.: Japonia – Honsiu. Upr.: mroz. (>–29 °C); w uprawie od około 1900 r., w Polsce od 1928 r. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatery XIA

010752

Cercidiphyllum japonicum var. *magnificum* f. *pendulum* (Miyoshi) Ohwi

syn.: *Cercidiphyllum 'Pendulum'*, *Cercidiphyllum japonicum 'Pendulum'*, *Cercidiphyllum japonicum* f. *pendulum* (Miyoshi) Ohwi

Grujecznik japoński odm. wspaniała f. zwisła, syn.: Grujecznik odm. zwisła, Grujecznik japoński odm. zwisająca

Wygląda podobnie jak *C. japonicum* var. *magnificum*, ale jest drzewem niższym 6 × 8 m, o płaczącym pokroju i gałązkach długich, silnie przewisających, rośnie powoli. Upr.: mroz. (>–29 °C). Zast.: malownicze drzewo, szczególnie polecane nad brzegi zbiorników wodnych. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

Cercis L. 1753

rodzina *Leguminosae* – Strączkowe

Judaszowiec

podrodzina *Caesalpinioideae* – Brezylkowe

Do rodzaju należy 6 gatunków, występujących w Europie i wsch. Azji. W Polsce w uprawie 3 gatunki i 1 odmiana uprawna. Krzewy lub niewielkie drzewa z kwiatami i owocami na gałęziach, konarach lub pniach (tzw. kaulifloria). Liście sezonowe, skrętoległe, całobrzegie z charakterystycznymi zgrubiałymi ogonkami przy nasadzie blaszki. Kwiaty rozkwitają przed rozwojem liści w IV–V, różowe do białych, motylkowe, z 5 luźnymi płatkami; łódeczki brak. Upr.: wszystkie gatunki są wrażliwe na niskie temperatury. Wymagają gleb żyznych, wapiennych, miejsc w pełni słonecznych, ciepłych i osłoniętych; dosyć odporne na suszę.

kwatery IIIIF

003691

Cercis canadensis L. 1753

Judaszowiec kanadyjski

Szeroko rozrośnięty krzew, w uprawie do 3 m wysokości, w ojczyźnie drzewo do 8–12 m. Liście sezonowe, długoogonkowe, pojedyncze, szerokojajowate, 7–12 cm dł., zastrzone (!), często pokryte włoskami, u nasady płytko sercowate, ciemnozielone, młode brązowe, spodem szarzielone; zaczynają pojawiać się już podczas kwitnienia; jesienią żółte. Kwiaty w IV–V, około 1 cm dł., motylkowate, miododajne, jasnoróżowe; zebrane po 4–8 w pęczki, na cienkich szypułkach. Wyrastają nawet na grubych gałęziach (kaulifloria). Owoce są strąki 6–8 cm dł., ale u nas zawiązują się sporadycznie. Wyst.: wsch. i śród. Ameryka Płn. Upr.: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. (–23 °C) do mroz. (–29 °C). Wymaga gleb żyznych, wapiennych, miejsc ciepłych, osłoniętych, w pełni nasłonecznionych; dość odporny na suszę. W uprawie w Anglii od 1641 r., w Polsce od 1813

r. Z a s t.: krzew bardzo dekoracyjny i „przyciągający wzrok” w okresie kwitnienia (!). Cenny w ogrodach przydomowych i w kolekcjach. Poza Polską Zach. wskazane okrywanie na zimę (stroisz, mata). P o c h.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

kwatery: IIIIF, IVA; fot. 176

009220

Cercis chinensis Bunge

syn.: *Cercis japonica* Planch.

Judaszowiec chiński

Krzew w uprawie około 2 m wysokości, w ojczyźnie także małe drzewko do 6 m, gęsto rozgałęzione, zwarte, wyprostowane. Liście sezonowe, 5–12 cm dł., okrągławe, intensywnie zielone, zaokrąglone, brzeg biało przeświecający; jesienią żółte. Kwiaty w V, ukazują się przed listnieniem, 1,5–2 cm dł., lawendoworóżowe; zebrane po 3–8 w grona. Strąki 7–12 cm dł. W y s t.: śród. Chiny. U p r.: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C). P o c h.: OB Phenian – 1990.

kwatery IX; fot. 221

003692

Cercis siliquastrum L. 1753

Judaszowiec wschodni

Krzew w uprawie 2–5 m wysokości, w ojczyźnie drzewo 10–15 m, podobne do *C. canadensis*. Liście sezonowe, 6–10 × 10–12 cm, nerkowate lub sercowate, na wierzchołku zaokrąglone (!), u nasady głęboko sercowate, nagie, brzeg prześwitujący, matowozielone z niebieskawym nalotem; młode brązowawe; jesienią żółte. Kwiaty w IV–V, rozkwitają przed listnieniem, 2–2,5 cm dł., motylkowate, miododajne, ciemnoróżowe; zebrane po 3–6 w pęczki na pniu, konarach i gałęziach. O w o c e (strąk) 9–10 × 2,5 cm, zielone do brązowych, wiszą na krzewie przez całą zimę. W y s t.: od Płw. Bałkańskiego po Iran. U p r.: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C). W uprawie w krajach śródziemnomorskich od XVI w., w Polsce w Królewskim Ogrodzie Króla Jana Kazimierza w Warszawie już przed 1651 r. (!). P o c h.: Krym – ofiarował S. Tomszak – 1989.

Chaenomeles Lindl.

rodzina *Rosaceae* – Różowate

Pigwowiec

Do rodzaju należą 3 gatunki ciernistych krzewów, występujących we wsch. Azji; w Polsce uprawiane są 2 gatunki, 1 odmiana botaniczna, 1 mieszańiec międzygatunkowy i 10 odmian uprawnych. Liście sezonowe lub częściowo pozostające na zimę, z dużymi przylistkami. Kwiaty w IV–V, duże, różnej barwy – od białej po ciemnoczerwone, krótko szypułkowe lub prawie siedzące, wyrastają na pędach dwuletnich lub starszych. O w o c e bezszypułkowe, jabłkowate, twarde, w szczytowym zagłębieniu zwykle wypukły „pępek”, zielone, żółte, czasem z rumieńcem, aromatyczne; nadają się na przetwory. Krzewy te są stosunkowo wrażliwe na niskie temperatury, jednak dobrze znoszą okresy suszy. Rosną na każdej uprawnej glebie, ale najlepiej na żyznych, próchnicznych, przewiewnych i ciepłych; źle rosną na stanowiskach zacienionych i glebach zachwaszczonych.

56 pan. 1a, 8; kwatery VIB, XV

003698

Chaenomeles × *superba* (Frahm) Rehder 1920

[*Ch. japonica* × *Ch. speciosa*]

syn.: *Chaenomeles Maulei* C.K.Schneid. var. *superba* Frahm 1898, *Pseudocydonia sinensis* (błędnie)

Pigwowiec wspaniały, syn.: Pigwowiec pośredni, Pigwowiec chiński

Krzew do 1,5 m wysokości, o wyprostowanym pokroju i dosyć gęsto ugałęziony; pędy sztywne, wzniesione. Liście sezonowe, zmienne. Kwiaty rozwijają się w IV, są duże,

ciemnoczerwone lub amarantowoczerwone, zmiennej barwy, ostro piłkowane. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: nn.

kwatera III C

006420

Chaenomeles × superba 'Nicoline' {Doorenbos <1954/1956}

Pigwowiec wspaniały 'Nicoline', syn. Pigwowiec pośredni odm. Nikolina

Krzew do 1 m wysokości, płaskokulisty, szerszy niż wyższy, o pędach pokładających się na ziemi. Kwiaty liczne, duże, karminowoczerwone, pojedyncze i podwójne, pylniki żółte. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1991.

Chamaecyparis Spach 1842

rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

Cyprysik

podrodzina *Cupressoideae* – Cyprysowe

Do rodzaju należy 7 gatunków występujących w Ameryce Płn., Japonii i w Chinach. W Polsce w uprawie 6 gatunków, 1 forma i 1 odmiana botaniczna oraz około 200 odmian uprawnych. Są to drzewa szybko rosnące, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie stożkowatej, cienkich gałązkach i zwisającym pędzie wierzchołkowym (!). Rozgałęzienia wachlarzowate, w jednej płaszczyźnie, zwykle przewisające. Liście wielosezonowe, z białymi plamkami lub liniami od spodu (z wyjątkiem *Ch. nootkatensis*, dwojakiego typu jak w tej rodzinie: igły młodociane – igiełkowate u siewek i form młodocianych oraz igły dojrzałe – łuskowate, drobniejsze niż u żywotników. Szyszki kuliste, bardzo małe, przed dojrzewaniem często białe od woskowego nalotu. Upr.: wymagają łagodnych zim, dużej wilgotności powietrza oraz regularnych i obfitych opadów. Często cierpią od wysuszających wiatrów zimowych. Lubią gleby żyzne, głębokie i przepuszczalne. Znoszą ocienienie i bardzo dobrze strzyżenie, podobnie jak żywotniki.

286 pan. 8; kwatera: XV, XVA; fot. 153

004187 2n = 22

Chamaecyparis lawsoniana (A.Murray) Parl. 1864

syn.: *Chamaecyparis Boursierii* Carrière 1867 non Decne. 1854, *Cupressus fragrans* Kellog, *Cupressus Lawsoniana* A.Murray 1855

Cyprysik Lawsona

Drzewo 15–20 m wysokości, w ojczyźnie 40–55 m (maks. 67,5 m), o koronie ostrowąskostożkowej i prostym pniu, często także wielopniowe. Konary krótkie i odstające. Rozgałęzienia matowoniebieskawozielone lub sinozielone, od spodu zawsze jaśniejsze z liniami białego nalotu (wzór X), wachlarzowate, przewisające. Kwiaty pręcikowe czerwone (!), żeńskie stalowoniebieskie podobne do miniaturowych szyszek. Szyszki 7–8 m śred. przed dojrzewaniem niebieskie z białym nalotem, w drugim roku brązowe. Wyst.: Ameryka Płn. – Oregon i płn.-zach. Kalifornia do 1500 m n.p.m. Upr.: najmniej wytrzymały na niskie temp. wśród cyprysików, jedynie dost. mroz. (–23 °C), w dobrych warunkach siedliskowych zad. mroz. (–26 °C). Wymaga miejsc wyjątkowo zacisznych, ciepłych, osłoniętych od wiatrów, wysokiej wilgotności powietrza, gleb wilgotnych, przepuszczalnych, ciepłych i żyznych. Doskonale znosi ocienienie i może być sadzony pod okapem drzew. W uprawie w Europie od 1854 r., w Polsce od 1870 r. Zast.: najpiękniejszy wśród cyprysików ze względu na barwę i pokrój. Dłuższa uprawa z zachowaniem cech dekoracyjności możliwa tylko w zachodniej części kraju. Poch.: nn – <1939.

kwatera IA

004193

Chamaecyparis lawsoniana 'Columnaris' Spek ex Den Ouden 1949 {J. Spek ok. 1940}

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana* 'Columnaris Glauca' hort.

Cyprysik Lawsona 'Columnaris'

Drzewo 5–10 m wysokości o pokroju wąskokolumnowym. Zabarwienie ciemnozielone z niebieskim odcieniem. Jedna z najpiękniejszych form kolumnowych, ale tylko dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1988.

446 pan.: 17, 18; kwatera IIIJ

00419

Chamaecyparis lawsoniana 'Dow's Gem' Den Ouden et Boom 1965 {Dow's Nurs.}

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana* 'Noble's Variety' hort., *Chamaecyparis lawsoniana* 'Dow's Variety' hort.

Cyprysik Lawsona 'Dow's Gem'

Odmiana karłowata, 0,8–1 m wysokości, szersza niż wyższa, bardzo podobna do *Chamaecyparis lawsoniana* 'Knowfieldensis' {Little ex Ballantyne Nurs.}. Upr.: mroz. niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1988.

kwatera IIIC

004197

Chamaecyparis lawsoniana 'Ellwood's White' Den Ouden et Boom 1965 {<1965}

[sport z *Chamaecyparis lawsoniana* 'Elwoodii']

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana ellwoodii variegata* hort.

Cyprysik Lawsona 'Ellwood's White'

Odmiana o pokroju owalnym, zwartym, do 2–3 m wysokości, żółto i zielono upstrzona. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów Ozdobnych A. Końca, Zgierz – ofiarował A. Końca – 1991.

kwatera IIIJ, IIIC

004188

Chamaecyparis lawsoniana 'Erecta Alba' Beissn. 1891 {Keessen ex Son., Terra Nova Nurs. <1882/1882}

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana* 'Alba Keseli' (błędnie), *Chamaecyparis lawsoniana* 'Keessen' hort. France

Cyprysik Lawsona 'Erecta Alba', syn.: Cyprysik Lawsona 'Alba Keseli' (błędnie)

Odmiana drzewiasta, stożkowata, zwarta, różniąca się od gatunku tylko białymi wierzchołkami młodych przyrostów. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1989, 1993.

245 pan.: 6, 7, 12; kwatera IVB

007920

Chamaecyparis lawsoniana 'Erecta Viridis' R. Smith 1867 {A. Waterer 1850}

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana* var. *erecta viridis* Beissn., *Chamaecyparis lawsoniana* var. *erecta* Sudw., *Chamaecyparis lawsoniana erecta viridis* Waterer, *Cupressus erecta viridis* hort.

Cyprysik Lawsona 'Erecta Viridis'

Drzewo do kilku metrów wysokości, wąskostożkowate lub wrzecionowate, zwykle kilkupniowe, intensywnie jasnozielone. W naszych warunkach klimatycznych korony w starszym wieku tracą charakterystyczny pokrój. Gałęzie długie, wzniesione do góry; rozgałęzienia wąskie, długie lub wydłużone, ustawione pionowo. Odmiana identyczna (?) jak *Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta' R. Smith 1867 {A. Waterer, 1855} i przez wielu autorów tak nazywana. Upr.: w dobrych warunkach siedliskowych odmiana zad. mroz. (–26 °C).

100 pan.: 1b, 21b, 22; kwatera IA

007712

Chamaecyparis lawsoniana f. *glauca* (Jaeger) Beissn. 1887

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana* 'Glauca', *Chamaecyparis lawsoniana* var. *glauca* Beissn.

Cyprysik Lawsona f. sina

Nazwa zbiorowa dla drzew różniących się od typu niebieskawym lub stalowoniebieskim zabarwieniem. P o c h.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1988.

89 pan.: 1b, 21b; kwatera IA

004201

Chamaecyparis lawsoniana 'Golden Wonder' RHS Journ. 1963 {N.T. Bosman/J. Spek Nurs. 1955/1963}

Cyprysik Lawsona 'Golden Wonder'

Krzew stożkowaty, wyprostowany, o ciemnożółtej barwie, także w zimie, rośnie intensywnie. Odmiana podobna do *Chamaecyparis lawsoniana* 'Lane', od której różni się ciemniejszym i niezmiennym zabarwieniem. P o c h.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1988.

kwatera IVB

007921

Chamaecyparis lawsoniana 'Nana' Pépin 1864 {Dauvesse 1861}

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana* var. *nana* Beissn.

Cyprysik Lawsona 'Nana'

Odmiana do 2 m wysokości (!), stożkowata, gęsta, z centralnym przewodnikiem (!), rośnie powoli. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); w uprawie w Wojsławicach od ponad 70 lat. P o c h.: nn – <1928.

461 pan. 17; kwatera IIIC

008506

Chamaecyparis lawsoniana 'Rijnhof' Groot. 1978 {K. van Rijn 1978}

Cyprysik Lawsona 'Rijnhof'

Odmiana bardzo niska do 1 m wysokości, o pokroju mocno spłaszczonej półkuli. Rozgałęzienia szarozielone, delikatne, gęsto ułożone, lekko łukowato wygięte, przewisają dachówkowato i zachodzą na siebie. Upr.: wymagania niedostatecznie u nas poznane, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C). P o c h.: OBUWr. Wrocław – 1993.

385 pan. 16; kwatera IIIC

009303

Chamaecyparis lawsoniana 'White Spot' Krüssm. 1979 {D.T. Poulsen 1943}

[Sport *Ch. lawsoniana* 'Monumentalis Nova']

Cyprysik Lawsona 'White Spot'

Odmiana do 5 m wysokości, kolumnowa, luźno ugałęziona, rośnie silnie. Rozgałęzienia krótkie i lekko przewisają. Młode pędy żółtokremowe lub tylko żółtokremowo upstrzone, później białe, szybko tracą barwę; jesienią niebieskawozielone. Upr.: wymagania niedostatecznie u nas poznane, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). P o c h.: Boskoop, giełda – 1993.

kwatera: IIIB, VIA

004206

Chamaecyparis lawsoniana 'Wisselii' Van der Wissel ex Witte 1893 {F. Van der Wissel ok. 1885}

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana conica* Gebbers, *Chamaecyparis lawsoniana conica* Beissn. 1891

Cyprysik Lawsona 'Wisselii'

Odmiana drzewiasta do 10 m wysokości, w Anglii po 50 latach nawet do 24 m wysokości, z cienkim pniem i długimi gałęziami skierowanymi ku górze; pokrój wąski. Gałązki boczne

krótkie, zakrywają pęd przewodni. Rozgałęzienia „paprociowate”, ciemnozielone z nieznacznym szarawym nalotem. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1989.

kwatera: IIIC, IIIJ

009338

Chamaecyparis nootkatensis 'Variegata' K.Koch 1873 {<1873}

syn.: *Chamaecyparis nootkatensis albovariegata* Nichols, *Chamaecyparis nootkatensis argenteovariegata* (Veitch) Dallim. et Jacks., *Cupressus nootkatensis argenteovariegata* Veitch, *Cupressus nootkatensis variegata* K.Koch, *Chamaecyparis nutkaënsis* var. *argenteo-variegata* hort., *Thujopsis borealis argenteo-variegata* hort.

Cyprysik nutkajski 'Variegata'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale gałązki w różnym stopniu białe lub kremowo upstrzone. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1994; Szkołka Drzew i Krzewów Ozdobnych A. Końca, Zgierz – ofiarował A. Końca – 1995.

154 pan. 4, 5, 26; kwatera X

006879

Chamaecyparis lawsoniana 'Lutea' R.Smith 1867 {G. ex W.Rollison <1867}

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana aurea* hort., *Chamaecyparis lawsoniana lutescens* hort., *Chamaecyparis lawsoniana* var. *lutea* hort.

Cyprysik Lawsona 'Lutea'

Drzewo w uprawie około 10-15 m wysokości (w Anglii do 24 m, w Wojsławicach 16 m), o wąskim pokroju, rośnie powoli. W starszym wieku korona jest bardziej zagęszczona i często zdeformowana przez uszkodzenia mrozowe. Gałęzie krótkie, odstające; rozgałęzienia wachlarzykowane, lekko przewisające, w okresie wzrostu jasnożółte, później bledsze. Upr.: w dobrych warunkach siedliskowych mroz. (–29 °C). Odmiana podobna (identyczna?) do *Chamaecyparis lawsoniana* 'Lutescens' {L.van Houtte, <1875} i do *Ch. l.* 'Stewartii' {D. Stewart, <1920}. Okazy największe w Polsce: Arboretum Wirty, n-ctwo Kaliska 124 cm obwodu (pomiar w 2000 r.). Poch.: nn – <1928 r. (kw. X 16/87).

276 pan. 8; kwatera XIV

006313 2n = 22

Chamaecyparis nootkatensis (D.Don) Spach 1842

syn.: *Chamaecyparis nutkaënsis* Lindl. et Gordon, *Chamaecyparis nutkaënsis* (Hook.) Spach, *Chamaecyparis nootkatensis* Sudw., *Chamaecyparis nutkaënsis* Spach 1842, *Cupressus americana* Trautv. 1844, *Cupressus nootkatensis* D.Don, *Cupressus nutkaënsis* Hook. 1810, *Thuja nidifera*, *Thujopsis borealis* hort. ex Lind. 1854, *Thujopsis tschugatskoi* hort., *Thuja excelsa* Bong. 1833

Cyprysik nutkajski

Drzewo 15–20 m wysokości, w ojczyźnie 30–40 m, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie wąskostożkowatej. Boczne gałęzie wzniesione, młodsze 4-kanciaste, często zwisają w dół jak u *Thuja plicata*. Igły wielosezonowe, łuskowate, drobne, z obu stron prawie jednakowo ciemnozielone, aromatyczne. Szyszki drobne do 1 cm śred., zielone lub fioletowo plamiste, dojrzewają zwykle na wiosnę w drugim roku. Wyst.: wzdłuż Oceanu Spokojnego – od Alaski do Oregonu do 2250 m n.p.m. Upr.: mniej wymagający od *Chamaecyparis lawsoniana*, w zależności od stanowiska i pochodzenia od zad. mroz. (–26 °C) do mroz. (–29 °C). W Europie w uprawie od 1854 r., w Polsce od 1861 r. Zast.: oryginalny cyprysik o zwisających gałęziach. Bez obawy przemarzania może być uprawiany w Polsce Zach., na Podkarpaciu i w Beskidzie. Poch.: nn – <1928.

kwatera IIIJ

011597

Chamaecyparis nootkatensis 'Aureovariegata' A.Young ex Gordon 1881 {M. A.Young <1875}

syn.: *Chamaecyparis nutkaënsis* var. *aureo-variegata* hort., *Thujopsis borealis aureovariegata* A.Young
Cyprysik nutkajski 'Aureovariegata'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale młode pędy żółtoplamiste, w zimie brunatnawe. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Dendrologická Zahrada VÚOZ Průhonice – 1994.

292 pan.: 9, 19, 23; kwatera: IVB, IIIJ
004208

Chamaecyparis nootkatensis 'Compacta' K.Koch 1873 {nn < 1873}

syn.: *Chamaecyparis nootkatensis compacta viridis* Schelle, *Cupressus nootkatensis compacta* K.Koch, *Chamaecyparis nutkaënsis compacta glauca* hort., *Thujopsis borealis compacta* hort.

Cyprysik nutkajski 'Compacta'

Odmiana krzaczasta do 1 m wysokości, gęsta, kulista lub nieco wydłużona, z wieloma cienkimi, wyprostowanymi gałęziami i zabarwiona jak gatunek. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: nn – <1928; Szkoła Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1989.

470 pan.: 18, 23; kwatera: IIIB, IIIJ
004209

Chamaecyparis nootkatensis 'Pendula' G.Nicholson 1884 {A. van Leeuwen przed 1884}

syn.: *Chamaecyparis nutkaënsis pendula* G.Nicholson, *Thujopsis borealis pendula* hort.

Cyprysik nutkajski 'Pendula'

Pokrój luźniejszy niż u gatunku, gałęzie nieliczne, łukowato wygięte, zwisają pionowo; rozgałęzienia długie i płaskie. Jedno z najładniejszych iglastych drzew „płaczących”. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1989.

kwatera IVB
006881

Chamaecyparis obtusa (Siebold et Zucc.) Endl. 1847

syn.: *Chamaecyparis acuta* hort., *Cupressus obtusa* (Siebold et Zucc.) K.Koch, *Retinispora obtusa* Siebold et Zucc. 1842, *Thuja obtusa* Benth. et Hook. 1881

Cyprysik tępołuskowy syn.: Cyprysik japoński

Drzewo około 10 m wysokości, w ojczyźnie do 40 m, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie szerokostozkowatej i płaskich rozgałęzieniach zwykle przewisających. Igły wielosezonowe, łuskowate, zielone i błyszczące, z charakterystycznym od spodu deseniem białych linii tworzących wzór Y; tępo zakończone, grube, pachnące żywicą. Szyszki 8–10 mm śred., przed dojrzewaniem jasnozielone. Wyst.: Japonia, Tajwan na wysokości 600–1500 m. Upr.: wymaga gleb żyznych, głębokich, dostatecznie wilgotnych i wysokiej wilgotności powietrza. W młodości bardzo wrażliwy na niskie temperatury i wskazane jest okrywanie na zimę. W starszym wieku zad. mroz. (–26 °C) do mroz. (–29 °C). W Europie w uprawie od 1861 r., w Polsce także od 1861 r. (Kórnik !). Zast.: gatunek dla amatorów, spotykany tylko w kolekcjach. Ciekawostki: w Japonii jest jednym z 5 gatunków drzew świętych. Drewno o pięknym czerwonym zabarwieniu jest bardzo cenione. Powstały z niego m.in. liczne stare świątynie. Poch.: nn – <1928.

kwatera IIIA
007904

Chamaecyparis obtusa (Siebold et Zucc.) Endl. 'Lycopodioides' Standish ex Gordon 1862 {Japonia <1861}

syn.: *Chamaecyparis obtusa lycopodioides* Carrière 1867, *Chamaecyparis obtusa* 'Rashahiba', *Retinispora lycopodioides* Standish 1861, *Retinispora monstrosa* hort.

Cyprysik tępołuskowy 'Lycopodioides'

Odmiana początkowo krzaczasta, z niewieloma gałęziami, powoli rosnąca do 2–2,5 m wysokości, później luźna, rzadka, do kilku metrów wysokości Rozgałęzienia nietypowe (!), skupione nieregularnie w pęczki, gałązki grube, pokryte bardzo gęsto dookoła wąskimi, wypukłymi łuskami, na końcach często grzebieniasto staśmione. Pędy w okresie wzrostu żywozielone, później ciemniejsze. Odmiana monsturalna, niepodobna do cyprysików. Upr.: zad. mroz. (–26 °C) do b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – <1939.

kwatera IIA

007762

Chamaecyparis obtusa (Siebold et Zucc.) Endl. '**Nana Gracilis**' R.Smith 1861 {nn <1874}

syn.: *Chamaecyparis obtusa gracillima* Fitschen 1930, *Chamaecyparis obtusa* 'Gracilis Nana' hort., *Retinispora obtusa gracilis* hort., *Retinispora obtusa nana gracilis*

Cyprysik tępołuskowy 'Nana Gracilis'

Karłowata odmiana do 3 m wysokości, początkowo krzaczasta, później nieregularnie stożkowata, rośnie bardzo powoli. Rozgałęzienia ciemnozielone, od spodu z białawymi liniami w różnym stopniu widocznymi; ułożone gęsto w małe, szerokie wachlarzyki muszelkowato zagłębione, leżące jeden nad drugim. Upr.: odmiana zad. mroz. (–26 °C), bardzo atrakcyjna i cenna dla ogrodów skalnych i miniaturowych. Podobna do *Chamaecyparis obtusa* 'Nana', z którą jest często mylona, i do *Ch. o.* 'Nana Compacta' (identyczna ?). Poch.: Szkoła Krzewów Ozdobnych S. Tomszak, A. Tomszak, Czechowice-Dziedzice – ofiarował S. Tomszak – 1989.

377 pan.: 15, 17; kwatera: IIIC, IIH

006314 2n = 22

Chamaecyparis pisifera (Siebold et Zucc.) Endl. 1847

syn.: *Cupressus pisifera* (Siebold et Zucc.) K.Koch, *Retinispora pisifera* Siebold et Zucc. 1842, *Thuja pisifera* Benth. et Hook. 1881.

Cyprysik groszkowy

Drzewo około 20 m wysokości, w ojczyźnie do 50 m, rozdzielнопłciowe, jednopienne o koronie stożkowej, luźnej. Igły wielosezonowe, łuskowate, z odgiętymi wierzchołkami ostro zakończonymi, na spodzie z trójkątną, białą plamką. Szyszki małe, około 6 mm śred., groszkowate, przed dojrzaniem jasnozielone, bez woskowego nalotu. Wyst.: Japonia. Upr.: mroz. (–29 °C), w czasie bardzo surowych zim drobne gałązki mogą przemarzać. Wymaga gleb wilgotnych, żyznych, lekko kwaśnych do obojętnych; źle rośnie na glebach wapiennych. W Europie w uprawie od 1861 r., w Polsce od 1873 r. Zast.: mniej dekoracyjny od innych cyprysików. Okazy największe w Polsce: Arboretum Wirty, n-ctwo Kaliska 150 cm obwodu (pomiar 2000 r.). Poch.: nn – <1928; Arboretum w Łądku Zdroju – ofiarował M. Wilczkiewicz – ok. 1970.

411 pan. 16; kwatera IIIC

004221

Chamaecyparis pisifera '**Boulevard**' Den Ouden et Boom 1965 {Kempenaar/Boulevard Nurs.< 1934/1934}

[sport *Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa']

syn.: *Chamaecyparis pisifera* 'Cyano-viridis' hort.

Cyprysik groszkowy 'Boulevard'

Odmiana typu młodocianego, do 5 m wysokości, stożkowata, gęsta, rośnie powoli. Igły miękkie, 8–10 mm dł., wygięte, z wierzchu jasnozielone, od spodu pokryte białym nalotem, ogólne zabarwienie srebrzystoniebieskie, zimą szarawe. Upr.: odmiana mroz. (–29 °C), wrażliwa na suszę i wiatry, często od wewnątrz z dużymi partiami suchych igieł. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1989.

575 pan. 21b; kwatera: IA, IIIC
006883

Chamaecyparis pisifera 'Dwarf Blue' hort. Germany 1938 {A. Hesse <1938/1938}

[selekt z *Chamaecyparis lawsoniana* f. *leptoclada*]

Cyprysik groszkowy 'Dwarf Blue'

Odmiana bardzo podobna (identyczna ?) do *Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa Intermedia'. W uprawie najczęściej strzyżona i wtedy ma tylko niebieskie igły. Okazy nie formowane mają zarówno igły, jak i łuski oraz bardzo długie, cienkie, wyprostowane i przewisające pędy z rzadkimi, ciemnozielonymi łuskami (!) oraz nieregularny, brzydki pokrój. Upr.: dost. mroz. (-23 °C). Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1988; OBUWr. Wrocław – 1980.

237 pan.: 5, 10, 12, 18, 26; kwatera XIA; fot. 155
006884

Chamaecyparis pisifera 'Filifera Aurea' Veith 1889 {nn < 1889}

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana* 'Filifera Aurea' hort. (błędnie), *Retinispora filifera aurea* Veitch

Cyprysik groszkowy 'Filifera Aurea'

Odmiana typu przejściowego, drzewiasta, do 10–15 m wysokości, rośnie powoli, w młodości o pokroju „kopy siana”, w starszym wieku mniej efektowna, ażurowa. Rozgałęzienia nietypowe, zwisające, wyciągnięte, nie spłaszczone, sznurkowate. Ogólna kolorystyka żółta. Upr.: zad. mroz. (-26 °C). Poch.: nn –<1928 r. (pomiar w 2000 r. – kw. XIA, grupa od 8–14/98, 85, 72+63, 65, 60+55+46, 48, 36, 33).

474 pan.: 18, 19; kwatera IIIJ
004226

Chamaecyparis pisifera 'Gold Spangle' Den Ouden 1937 {Koster Bros. Nurs./Mesman Nurs.<1900/ok. 1900}

[sport od *Chamaecyparis pisifera* 'Filifera Aurea']

syn.: *Chamaecyparis lawsoniana* 'Golden Spangle' E.R.Harrison 1959, *Chamaecyparis pisifera* 'Golden Spangle'

Cyprysik groszkowy 'Gold Spangle'

Krzew około 3 m wysokości, szerokostozkowaty. Gałązki zwisające, nitkowate, powykęcane, jasno- lub ciemnożółte. Odmiana podobna do *Chamaecyparis pisifera* 'Filifera Aurea' i *Ch. p.* 'Plumosa Aurea', ale intensywniej wybarwiona. Upr.: mroz. (-29 °C). Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – ofiarował E. Pudełek – 1993.

kwatera IIIE
004228

Chamaecyparis pisifera hort. ex Beissn. 1891 'Nana' {<1891}

syn.: *Retinispora pisifera nana* hort., *Chamaecyparis pisifera* var. *nana* hort.

Cyprysik groszkowy 'Nana'

Krzew karłowaty, rośnie bardzo powoli – po 40 latach uprawy 0,6 × 1,5 m – płaskokulisty, gęsty, nieco kędzierzawy. Pędy liczne, bardzo cienkie, z zagiętymi końcami. Łuski z wierzchu ciemnozielone, od spodu niebieskozielone. Jedna z najbardziej karłowatych odmian tego gatunku, mylona niekiedy z *Chamaecyparis pisifera* 'Compacta' lub *Ch. p.* 'Plumosa Compressa'. Upr.: mroz. (-29 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1990.

112 pan. 2; kwatera VIA
004229

Chamaecyparis pisifera 'Nana Aureovariegata' Hornibr. 1939 {nn <1874}

syn.: *Retinispora pisifera nana aureovariegata*, *Retinispora pisifera nana aureo-variegata* Van Geert

Cyprysik groszkowy

Odmiana karłowata, rośnie bardzo powoli, po 20 latach uprawy osiąga 60 cm wysokości i 140 cm śred.; jest bardzo zagęszczona, poduchowata, zaokrąglona lub płaskokulista. Rozgałęzienia bardzo gęste i drobne, nieznacznie kędzierzawe, złocistożółto upstrzone lub (i) całe złocistożółte. Upr.: odmiana b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkoła R. Winkler, Ornontowice – ofiarował A. Winkler – 1987.

1 pan.: 1a, 1b, 3, 17, 19, 20, 21a, 22, 23; kwatera: IIIC, IIIE, IIH
004231

Chamaecyparis pisifera 'Plumosa' Carrière 1867 {Japonia}

syn.: *Chamaecyparis obtusa plumosa* Carrière, *Chamaecyparis pisifera* var. *plumosa* Beissn.1930, *Chamaecyparis plumosa* hort., *Retinispora plumosa* hort. ex Carrière, *Retinispora plumosa* Veitch, *Retinispora plumosa* Gordon

Cyprysik groszkowy 'Plumosa'

Drzewiasta odmiana typu przejściowego, 10–15 × 2,0–2,5 m, zagęszczona. Rozgałęzienia nie płaskie, puszyste, kędzierzawe. Liście wielosezonowe, igiełkowate, 3–4 mm dł., z wierzchu zielone, od spodu z wydłużonymi, białymi plamkami o mało wyraźnym wzorze; na szczycie odstają od pędów, Upr.: odmiana b. mroz. (>–29 °C). Sprowadzona z Japonii do Anglii przez J.G. Veitcha w 1861 r. Poch.: nn – <1939; M. Wilczkiewicz (?) – ok. 1980 (pomiar w 2000 r. – 8,5/59, 8,5/60).

386 pan. 1b; kwatera IIIC
004232

Chamaecyparis pisifera 'Plumosa Albopicta' (Veitch) G.Nicholson 1884

syn.: *Chamaecyparis pisifera plumosa albo-picta* hort., *Chamaecyparis pisifera* 'Albospicata', *Retinispora plumosa albopicta* Veitch

Cyprysik groszkowy 'Plumosa Albopicta'

Krzaczasta, gęsta odmiana typu przejściowego do 2 m wysokości, rośnie bardzo powoli. Czubki gałązek i krótkie gałązki boczne częściowo białe. Ogólna kolorystyka biało-zielona z przewagą koloru białego w okresie wzrostu. Upr.: odmiana b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1988.

398 pan. 16; kwatera IIIC
011585

Chamaecyparis pisifera 'Plumosa Argentea' Kent 1900 ({Japonia <1861})

syn.: *Chamaecyparis pisifera plumosa argenteo variegata* hort., *Retinispora plumosa argentea* hort.

Cyprysik groszkowy 'Plumosa Argentea'

Jak *Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa Albopicta', ale forma drzewiasta do 5–6 m wysokości, o luźnej, przejrzystej koronie, „jakby przyprószonej śniegiem”. Często „wyradza się” i traci cechę pstrolistności. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); sprowadzona z Japonii do Europy przez R. Fortune w 1861 r. Poch.: Gospodarstwo Szkołkarskie Mykita-Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1995.

210 pan.: 5, 10, 11, 12, 26; kwatera: IB, XIIB
006885

Chamaecyparis pisifera 'Plumosa Aurea' Sénéclauze 1868 {Japonia <1868}

syn.: *Chamaecyparis pisifera* 'Gold Dust', *Retinispora plumosa aurea* Standish

Cyprysik groszkowy 'Plumosa Aurea'

Jak *Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa', ale młode pędy złocistożółte, także zimą. Starsze drzewa wybarwione mniej intensywnie i często z rewersjami do *Ch. p.* 'Plumosa'. Upr.: wskazane stanowiska osłonięte od bezpośredniego promieniowania słonecznego. Okazy największe w Polsce: Arboretum Wirty, n-ctwo Kaliska 162 cm obwodu (pomiar 2000 r.). Poch.: nn – ok. 1970.

598 pan. 22; kwatery IIA

004238

Chamaecyparis pisifera 'Snow' H.G.Hillier 1971 {Japonia <1971}

syn.: *Chamaecyparis pisifera* 'Miko', *Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa Snow' hort., *Chamaecyparis pisifera* 'Summer Snow' hort. Europa

Cyprysik groszkowy 'Snow'

Krzew karłowaty, płaskokulisty, bardzo gęsty. Igły wielosezonowe, miękkie, niebieskozielone. Młode pędy kremowobiałe (!), często uszkodzone przez silne promieniowanie słoneczne, szczególnie zimowe. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów Ozdobnych A. Końca, Zgierz – ofiarował A. Końca – 1999.

42 pan.: 1–3, 9–13, 15–20, 23–25

kwatery: IIIC, IIID, IIIE, IIIF, IIIJ, VIA-B, VIII, XIIA; fot. 150

004241

Chamaecyparis pisifera 'Squarrosa' Siebold et. Zucc. 1844 {Japonia}

syn.: *Chamaecyparis pisifera* 'Squarosa Veitchii' hort., *Chamaecyparis pisifera* var. *squarrosa* Beissn., *Chamaecyparis pisifera squarrosa veitchii* hort., *Chamaecyparis pisifera Veitchii* hort. (błędnie), *Chamaecyparis squarrosa leptoclada* Endl.1847, *Cupressus squarrosa* L. et K.Koch.1873, *Retinispora leptoclada* Zucc. ex Gordon 1862, *Retinispora lycopodioides* Gordon non Standish, *Retinispora squarrosa* hort. ex Carrière, *Retinispora squarrosa* Siebold et Zucc. 1842

Cyprysik groszkowy 'Squarrosa'

Odmiana typu młodocianego, początkowo krzaczasta, gęsta, „napuszczona” z szybko formującym się przewodnikiem. Później drzewo 10–20 m wysokości, z prostym pniem, koroną przerzedzoną i szeroko odstającymi konarami. Zabarwienie ogólne srebrzystoszare. Gałązki pokryte wyłącznie miękkimi, płaskimi i bardzo wąskimi igłami $5-7 \times 0,5$ mm. Upr.: odmiana b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat, największe okazy rosną na kwaterach: IIID – 14/140 i 20/157 oraz na XIIA – 20/193. Poch.: nn – <1928; M. Wilczkiewicz (?) – ok. 1980.

495 pan. 18; kwatery IIIB

011613

Chamaecyparis thyoides (L.) Britten, Sterns ex Poggenb. 1888

syn.: *Chamaecyparis henryae* Li 1962, *Chamaecyparis sphaeroidea* (Spreng.) Spach 1842, *Cupressus thyoides* L. 1753, *Retinispora leptoclada* Zucc. ex Gordon non Siebold 1861, *Thuja sphaeroidalis* Rich. 1826, *Thuja sphaeroidea* Spreng.

Cyprysik żywotnikowaty

Drzewo około 15 m wysokości, w ojczyźnie 25 m (maks. 36 m), o koronie bardzo wąskiej, regularnie kolumnowej, czasem wielopniowej. Rozgałęzienia nieregularnie skupione (!), nawet miotełkowato. Gałązki skierowane we wszystkie strony, bardzo wąskie 1,0–1,5 mm szer., prawie wałeczkowate. Łuski drobne z zastrzonymi końcami, szarozielone, od spodu z białawymi liniami, silnie pachnące imbirem. Szyszki bardzo małe 4–6 mm śred. Wyst.: wsch. USA. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); wymaga gleb wilgotnych, kwaśnych i nie gliniastych. Warto wiedzieć: w Europie w uprawie prawdopodobnie od 1727 r. (1736 lub 1680 ?). W Polsce posadzony po raz pierwszy w 1805 r. Okazy największe w Polsce: Arboretum w Glinnej – 14 m wysokości i 36 cm śred. Poch.: OBPAN Warszawa-Powsin – ofiarował A. Marczewski – 1995.

Chimonanthus Lindl.

rodzina *Calycanthaceae* – Kielichowate

syn.: *Calycanthus*, *Meratia*

Zimokwiat

Do rodzaju należy 6 gatunków występujących w Chinach; w Polsce uprawiane są 3 gatunki i 1 odmiana uprawna. Rodzaj ten jest blisko spokrewniony z *Calycanthus*.

IIIF

000086

Chimonanthus praecox (L.) Linksyn.: *Calycanthus praecox* L., *Chimonanthus fragrans* Lindl., *Meratia praecox* Rehder et E.H.Wilson, *Meratia fragrans* Loisel.

Zimokwiat wczesny

Krzew w uprawie do 1–2 m wysokości, w ojczyźnie 3–4 m. Liście sezonowe, w cieplejszym klimacie wielosezonowe, nakrzyżległe, sztywne, długie do 15–20 cm, długo zaostrome, górą ciemnozielone i błyszczące, szorstkie, dołem jaśniejsze, gładkie, błyszczące. Kwiaty rozwijają się już w I–III(!), pachną intensywnie, około 2,5 cm śred., z pojedynczym okwiatem, listki okwiatu liczne, zewnętrzne jasnożółte, wewnętrzne brązowożółte do purpurowych; pączki ukryte w drewnie na zeszlórocznych pędach. Owocem jest torebkowaty owoc rzekomy około 5–7 cm dł. – niełupka ukryta w dzbankowatym dnie kwiatowym. Wyst.: Chiny. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C), wymaga okrywania na zimę nawet w najcieplejszych regionach Polski Zach., uprawa możliwa do pierwszej surowej zimy. Zast.: wyjątkowo atrakcyjny krzew ze względu na porę kwitnienia, cenny w każdej kolekcji. Poch.: OB Kanagawa – 1996.

Chionanthus L. 1753rodzina *Oleaceae* – Oliwkowate

Śniegowiec

Do rodzaju należą 2 gatunki po jednym w Ameryce Płn. i we wsch. Azji; w Polsce uprawiany jest 1 gatunek i 1 odmiana botaniczna.

283 pan. 8; kwatera: IIIF, XV

003699

Chionanthus virginicus L. 1753

Śniegowiec wirginijski

Krzew w uprawie do 2–3 m wysokości, w ojczyźnie także drzewko do 10 m. Długopędy w młodości pokryte włoskami, zimą zielone. Liście sezonowe, eliptyczne lub jajowate, 8–20 cm dł., całobrzegie, na wierzchołku zaostrome, u nasady równomiernie, klinowato zwężające się; z wierzchu błyszczące, zielone spodem, wzdłuż nerwów pokryte włoskami; jesienią żółte, opadają późno. Kwiaty w V–VI, rozdzielнопłciowe, dwupienne, pachną delikatnie, płatki białe, długie, wąskie, wstęgowe, równowąskie do 3 cm dł. i około 2 mm szer.; zebrane w przewisające wiechy – męskie, do 20 cm dł., ze sterylnymi słupkami i krótsze żeńskie. Owoc jajowate, 1-nasienne pestkowce, do 2 cm dł., ciemnoniebieskie z sinawym nalotem. Wyst.: wsch. część Ameryki Płn. Upr.: w zależności od pochodzenia od ndost. mroz. (–18 °C) do b. mroz. (>–29 °C (!)). Dobrze rośnie na glebie gliniasto-piaszczystej, w miejscach słonecznych i osłoniętych. Jeżeli jest szczepiony na *Fraxinus ornus*, kwitnie szybciej i jest bardziej mrozoodporny. Zast.: rzadko spotykany, wyjątkowo dekoracyjny i oryginalnie kwitnący krzew, cenny w kolekcjach i w parkach. Kora ma właściwości lecznicze. Poch.: nn – <1928; OB Northampton – 1991.

Clematis L. 1753rodzina *Ranunculaceae* – Jaskrowate

Powojnik

Znanych jest ponad 200 gatunków rosnących głównie w umiarkowanej strefie półkuli północnej, tylko kilka występuje na półkuli południowej w cieplejszym klimacie. W Polsce w naturze rosną 2 gatunki, a uprawiane są 24 gatunki, 1 podgatunek, 2 odmiany botaniczne, 2 mieszańce międzygatunkowe i ponad 140 odmian uprawnych. Do rodzaju należą zarówno rośliny zielne (byliny), półkrzewy i krzewy, często pnącza, czepiające się podpór za pomocą ogonków liściowych, osadek liści złożonych lub rzadziej szypułek kwiatowych. Liście u gatunków u nas uprawianych są sezonowe, w cieplejszym klimacie

wielosezonowe, nakrzyżległe, zwykle złożone 3-listkowe, podwójnie 3-listkowe lub nieparzystopierzastozłożone, całobrzegie, ząbkowane lub piłkowane. Kwiaty z reguły są obupłciowe, bezpłatkowe, o barwnych działkach – zwykle 4–8, różnej wielkości, czasem duże; zebrane w wiechowate kwiatostany. Upr.: wymagają gleb żyznych, próchnicznych, lekko wapiennych i dostatecznie wilgotnych. Na ogół źle znoszą suszę. Rosną w półcieniu lub w pełnym oświetleniu. Wytrzymałość na mrozy różna u różnych gatunków i odmian. Warto wiedzieć: kolekcja narodowa prowadzona jest przez firmę „Clematis” (Szkółka Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków). Różne gatunki i odmiany powojników zawierają truciznę: lotny lakton protoanemoninę, który z glukozą tworzy tzw. ranunkulinę. Działanie: przy kontakcie ze świeżą rozgniecioną rośliną lub jej sokiem, silne działanie miejscowo drażniące. Objawy: na skórze zaczerwienienie, obrzęk, silny piekący ból, pęcherze, przy zetknięciu z błoną śluzową oczu łzawienie, ciężkie zapalenie spojówek; po spożyciu – zapalenie błony śluzowej jamy ustnej, ostry nieżyt żołądka i jelit z krwawą biegunką, zawroty głowy, omdlenia, drgawki, niewydolność krążenia i oddechu, toksyczne zapalenie nerek, nieodwracalne uszkodzenie nerek. Odmiany polskie, których nie ma w Wojsławicach: *Clematis* 'Ada Sari' {S. Franczak <1994}, *C.* 'Bałtyk' {S. Franczak/Marczyński i Piotrowski <1994/1995}.

kwatera IIIC

017151

Clematis alpina 'Constance'

Powojnik alpejski 'Constance'

Pnącze około 2 m wysokości, kwitnące w IV i VIII, o kwiatach małych, półpełnych, intensywnie purpurowych. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: „Clematis” Szkółka Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 2000.

kwatera VIIB

008392

Clematis alpina 'Frances Rivis' {C. Morris 1966}

syn.: *Clematis alpina* 'Blue Grant', *Clematis alpina* 'Francis Rivis', *Clematis alpina* var. *thibetica* hort.

Powojnik alpejski 'Frances Rivis'

Pnącze pełzające lub wspinające się do 2–3 m wysokości. Liście sezonowe, zwykle podwójnie trójlistkowe lub trójlistkowe, listki grubo piłkowane 3–4 cm dł. Kwiaty w IV–VI i czasami w VII–VIII, duże, do 7 cm śred., dzwonkowate, na zeszlórocznych pędach, zwisają na długich szypułkach, płatki wąskie i zastrzone, lekko zawinięte i fioletowoniebieskie, prątniczki białe. Upr.: mroz. (–29 °C); znosi lekkie zacienienie; dobry na okrywy, do ogrodów skalnych i do obsadzania siatek i pni niskich drzew. Poch.: „Clematis” Szkółka Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 1998.

kwatera: IIIE, IIIF

010780

Clematis alpina 'Pamela Jackman' {Jackman 1960}

Powojnik alpejski 'Pamela Jackman'

Pnącze dorastające do 2–3 m×1,5 m. Kwiaty rozwijają się wczesną wiosną w IV–VI – na ubiegłorocznych pędach i niekiedy powtórnie latem w VII/VIII – na tegorocznych; są duże, 4–6 cm śred., intensywnie niebieskie z niebieskimi i kremowymi pylnikami. Owoc to liczne niełupki tworzące jesienią atrakcyjne, główkowate owoce złożone. Upr.: mroz. (–29 °C), znosi lekkie zacienienie; polecany na okrywy, do ogrodów skalnych i do obsadzania siatek i pni niskich drzew.. Poch.: „Clematis” Szkółka Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 1998, 1999.

kwatery III F

012651

Clematis montana Buch.-Ham. ex DC. 1817syn.: *Clematis anemoniflora* D. Don

Powojnik górski

Pnącze w uprawie do 5–10 m wysokości, w ojczyźnie do 14 m, rośnie bujnie. Liście sezonowe 3-listkowe (!), listki 3–10 cm dł., krótkoogonkowe, jajowate, głęboko ząbkowane. Kwiaty w V–VI, bardzo liczne, 3–6 cm śred., szeroko i płasko otwarte, delikatnie pachną wanilią, białe z kremowożółtymi pylnikami, płatki eliptycznie wydłużone; zebrane po 1–5 na długich szypułkach w kątach liści, na zeszłorocznych pędach. Wyst.: zach. i środ. Chiny, Himalaje. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), lubi miejsca zaciszne, osłonięte. Zast.: jeden z najpopularniejszych „dzikich” powojników wcześniej i bardzo obficie kwitnących. Poch.: OB Stuttgart – 1999.

kwatery III C

012636

Clematis montana* f. *grandiflora (Hook.) Rehdersyn.: *Clematis montana alba* hort., *Clematis montana* var. *grandiflora* Hook. 1844, *Clematis montana* 'Grandiflora'

Powojnik górski odm. wielkokwiatowa

Pnącze do 10 × 4 m w ojczyźnie, rośnie bujnie. Liście sezonowe, ciemnozielone. Kwiaty 8–10 cm śred., czysto białe z kremowymi pylnikami, bez zapachu. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1999.

kwatery IV A

007012

Clematis orientalis L. 1753syn.: *Clematis flava* Moench 1794, *Clematis graveolens* Lindl. 1846

Powojnik wschodni

Pnącze do 6 m wysokości, rośnie silnie. Liście sezonowe, pierzaste lub podwójniepierzaste, listki 3–8 cm dł., ± lancetowate, zwykle całobrzegie (!), niekiedy częściowo z kłapami lub nielicznymi ząbkami, sine (!). Kwiaty w VII–VIII i niekiedy powtórnie we IX, 2–5 cm śred. żółte, na brzegach zaróżowione, mięsiste, dzwonkowate, szeroko otwarte, z 4 wydłużonymi i zastrzonymi płatkami, obustronnie pokrytymi kutnerowatymi włoskami (!). Ozdobne owocostany pojawiają się już w końcu VIII i występują równocześnie z kwiatami. Wyst.: Ukraina – Krym, Iran, Mongolia, wsch. Chiny, wsch. Himalaje. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), odporny na suszę, łatwy w uprawie. Gatunek podobny do *C. tangutica* (płatki nagie, listki ząbkowane). Poch.: Arboretum Boleszyszyce – ofiarował J. Piórecki – 1997.

kwatery III B, III H

009337

Clematis terniflora DC.syn.: *Clematis dioscoreifolia* H. Lévl. et Vaniot 1909 var. *robusta* (Carrière) Rehder, *Clematis dioscoreifolia* H. Lévl. et Vaniot, *Clematis flammula* var. *robusta* Carrière, *Clematis flammula* var. *rubromarginata* Cripps, *Clematis maximowicziana* Franch. et Savat., *Clematis paniculata* Thunb. non J.F. Gmel.,

Powojnik Maksymowicza, syn.: Powojnik jesienny

Pnącze 5–6 (10) m wysokości, gęste, rośnie bujnie. Liście sezonowe, nieparzystopierzasto złożone z 3–5 listków, listki długoogonkowe do 3–10 cm dł., jajowate, całobrzegie, ciemnozielone czasem ze srebrnawymi smugami na środku blaszki. Kwiaty w IX–X, białe, 2–3 cm śred., liczne, 4-płatkowe, pachną; zebrane w gęste wiechy. Główki

nasienne atrakcyjne, niełupki duże do 10 mm dł. Wyst.: Japonia, Chiny. Upr.: dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$), w surowe zimy może przemarzać powyżej pokrywy śnieżnej; dobrze rośnie na pełnym słońcu i w miejscach zacisznych. Zalecany do okrywania ścian budynków i pergoli. Poch.: OB Montreal – 1996; Chiba Uniwersytet, Matsudo – 1996.

kwatery XVI

PL, ☞

003702 2n = 16

Clematis vitalba L.

Powojnik pnący

Pnący krzew, wyjątkowo szybko rosnący, do 10–12 m wysokości. Liście sezonowe, nieparzystopierzaste, 3–5 listkowe; listki całobrzegie lub grubo ząbkowane, jajowate, do 10 cm dł. Kwiaty w VI–VIII, 2,5 cm śred., kremowobiałe, małe, pachną delikatnie. Owoce puszyste, z długimi pierzastymi wyrostkami, długo utrzymują się na krzewie. Wyst.: Europa, Afryka Płn., Kaukaz; w Polsce często zdziczały (okolice Kazimierza). Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Mało wymagający w stosunku do gleby, najlepiej rośnie na glebach żyznych, próchnicznych, wapiennych i dostatecznie wilgotnych. Znosi znaczne ocienienie i suszę. Łatwo rozsiewa się i staje się chwastem. Zast.: dobry do pokrywania wysokich pergoli, starych drzew, ekranów dźwiękochłonnych, budowli przemysłowych, wałów ochronnych, i wszędzie tam, gdzie może swobodnie rozrastać się i rozsiewać. Bywa wykorzystywany na podkładkę dla odmian szlachetnych. Pnącze agresywne jak *Fallopia aubertii*. Poch.: nn – <1960.

kwatery IX

☞

013420

Clematis 'White Swan' {Skinner 1967}

[*C. macropetala* × *C. alpina* var. *sibirica*]

syn.: *Clematis macropetala* 'White Swan'

Powojnik 'White Swan'

Pnącze do 2 m wysokości, kwitnące w V–VI, o kwiatach białych, półpełnych, do 4–7 cm śred., z kremowymi prątniczkami. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); lubi gleby wilgotne i znosi półcień. Poch.: „Clematis” Szkółka Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 1999.

Clerodendrum L. 1753

rodzina *Verbenaceae* – Werbenowate

syn. *Clerodendron*

Szczęśliń, syn.: szczęściodrzew, szczęśliwin, fortuna, fortunka

Do rodzaju należy około 400 gatunków krzewów, małych drzew i pnączy, występujących w krajach tropikalnych i subtropikalnych; w Polsce w uprawie gruntowej 2 gatunki. Wszystkie bardzo wrażliwe na mrozy.

kwatery IIIC

012695

Clerodendrum bungei Steud.

syn.: *Clerodendrum foetidum* Bunge

Szczęśliń Bungego

Krzew o pędach wzniesionych, w uprawie około 1 m, w ojczyźnie 2 m wysokości lub więcej, wytwarza liczne odrosty korzeniowe. Wszystkie części rośliny nieprzyjemnie pachną. Liście sezonowe, do 23 cm dł., naprzeciwległe, sercowatojajowate do jajowatych, grubo ząbkowane, początkowo silnie purpurowo nabiegłe, potem ciemnozielone z odcieniem buraczkowym; spodem silnie pokryte włoskami. Kwiaty w VIII–X, na pędach jednorocznych, $2,5 \times 1,4$ cm, ciemnoróżowe do purpurowych, z pięcioma wąskimi płatkami, silnie pachną; zebrane są w szczytowe kuliste wiechy 12–15 cm śred. Owoce w X/XI,

pomarańczowe. W y s t .: Chiny, pñ. Indie. Introdukowany w 1844 r. przez Roberta Fortune'a. U p r .: nie mroz. (<-15 °C), zachowuje się jak bylina – corocznie marznie do gruntu i odnawia się z odrostów korzeniowych. W dobrych warunkach siedliskowych może być ekspansywny. Interesujący późno kwitnący gatunek, o ozdobnych wielkich, purpurowych liściach; polecany jako roślina okrywowa. P o c h .: Arboretum Erdötelek – 2000.

kwatera IIIB

005131

Clerodendrum trichotomum Thunb. 1784

syn.: *Siphonanthus trichotomus* Nakai, *Clerodendrum serotinum* Carrière

Szczęśliń trójdzielny, syn.: Szczęśliń późny

Krzew u nas w uprawie do około 2 m wysokości, w ojczyźnie do 8 m, różne części pokryte miękkimi włoskami, a roztarte nieprzyjemnie pachną. Liście sezonowe, nakrzyżległe lub w okółkach, trójkątnojajowate, zmienne do 20 cm dł.; ogonki liściowe do 12 cm; jesienią brązowawoczerwone. Kwiaty w VIII–IX(X), obupłciowe, długoszypułkowe, płatki białe zrosnięte w cienką rurkę z 5 wydłużonymi łatkami korony, 3 cm śred. i czerwonym, szeroko rozpostartym kielichem; zebrane w luźne, szczytowe kwiatostany złożone z wierzchołek. Owoce we IX-X, niebieskie i błyszczące pestkowce, u nasady z mięsistym, czerwonym kielichem. W y s t .: wsch. Chiny, Japonia, Płw. Koreański, Tajwan. U p r .: nie mroz. (<-15 °C), marznie prawie corocznie, nawet w ciepłych miejscach, ale odrasta i kwitnie, zachowuje się często jak bylina. Z a s t .: cenny w każdej kolekcji ze względu na późne, dwubarwne kwiaty i egzotyczne owoce. Ważny jest dobór stanowiska – konieczne ciepłe, nasłonecznione, o żyznej glebie. Wskazane na zimę przykrywanie korzeni i części przyziemnej. W gruncie uprawiany jest rzadko, właściwie pomiędzy dwoma surowymi zimami. Wszystkie gatunki szczęślińów nadają się przede wszystkim do uprawy w zimnych szklarniach. P o c h .: OBUWr Wrocław – 2000.

kwatera IIIB

005131

Clerodendrum trichotomum Thunb. 1784

syn.: *Siphonanthus trichotomus* Nakai, *Clerodendrum serotinum* Carrière

Szczęśliń trójdzielny, syn.: Szczęśliń późny

Krzew u nas w uprawie do około 2 m wysokości, w ojczyźnie do 8 m, różne części pokryte miękkimi włoskami, a roztarte nieprzyjemnie pachną. Liście sezonowe, nakrzyżległe lub w okółkach, trójkątnojajowate, zmienne do 20 cm dł.; ogonki liściowe do 12 cm; jesienią brązowawoczerwone. Kwiaty w VIII–IX(X), obupłciowe, długoszypułkowe, płatki białe zrosnięte w cienką rurkę z 5 wydłużonymi łatkami korony, 3 cm śred. i czerwonym, szeroko rozpostartym kielichem; zebrane w luźne, szczytowe kwiatostany złożone z wierzchołek. Owoce we IX-X, niebieskie i błyszczące pestkowce, u nasady z mięsistym, czerwonym kielichem. W y s t .: wsch. Chiny, Japonia, Płw. Koreański, Tajwan. U p r .: nie mroz. (<-15 °C), marznie prawie corocznie, nawet w ciepłych miejscach, ale odrasta i kwitnie, zachowuje się często jak bylina. Z a s t .: cenny w każdej kolekcji ze względu na późne, dwubarwne kwiaty i egzotyczne owoce. Ważny jest dobór stanowiska – konieczne ciepłe, nasłonecznione, o żyznej glebie. Wskazane na zimę przykrywanie korzeni i części przyziemnej. W gruncie uprawiany jest rzadko, właściwie pomiędzy dwoma surowymi zimami. Wszystkie gatunki szczęślińów nadają się przede wszystkim do uprawy w zimnych szklarniach. P o c h .: OBUWr Wrocław – 2000.

Clethra L.

rodzina *Cletraceae* – Orszelinowate

Orszelina

Do rodzaju należy około 30 gatunków, występujących w Azji Wsch., na Wyspach Kanaryjskich, Ameryce Płn. i Płd.; w Polsce uprawianych jest 5 gatunków i 3 odmiany

uprawne. Są to krzewy i drzewa o liściach sezonowych lub wielosezonowych i różnych częściach pokrytych gwiazdkowatymi włoskami. Liście skrętoległe, niepodzielne. Kwiaty obupłciowe, białe w szczytowych wiechach lub gronach. Owoce m jest 3-klapowa torebka.

26 pan. 1a; kwatera VIA

003685

Clethra alnifolia L.

Orszelina zwyczajna, syn.: Orszelina olcholistna

Krzew w uprawie gęsty, o sztywno wyprostowanych gałęziach, do 1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 3 m, rozrasta się szeroko, gdyż tworzy podziemne rozłogi. Liście sezonowe, odwrotniejąkowane, 5–10 cm dł., ostro piłkowane, obustronnie ± nagie (!). Kwiaty białe, rozwijają się w końcu VII–VIII, intensywnie pachną; zebrane są w wąskie, sztywne i wzniesione grona 5–15 cm dł. Wyst.: wsch. tereny USA. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), najbardziej mrozooporna z orszelin. Wymaga wilgotnej i kwaśnej gleby (w naturze rośnie na mokrych łąkach i bagnach), wysokiej wilgotności powietrza, stanowisk osłoniętych i półcienistych. Zast.: oryginalny i pięknie kwitnący krzew, często sadzony razem z różanecznikami. Poch.: nn – <1928.

22 pan. 1a; kwatera IIIF

009290

Clethra alnifolia 'Rosea' {<1906}

Orszelina zwyczajna 'Rosea'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale pąki różowe, kwiaty jasnoróżowe i mniej liczne. Bardzo podobna odmiana do *C. alnifolia* 'Pink Spire'. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IIIF, A/7

009340

Clethra barbinervis Siebold et Zucc

syn.: *Clethra canescens* hort.

Orszelina szara

Krzew w uprawie 0,5–0,8 m wysokości, w ojczyźnie 3 × 3 m, o łuszczącej się korze na okazach starszych. Liście sezonowe do 12 cm dł., jajowatoeliptyczne, ciemnozielone, młode delikatnie brązowawe, jesienią czerwone i żółte. Kwiaty w VII–IX, do 8 mm śred., dzwonekowane, białe; zebrane w łukowate wierzchołkowe grona do 15 cm dł. Wyst.: wsch. Chiny, Japonia. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: OB Kyoto – 1989, 1995.

kwatera IIIF

009239

Clethra alnifolia 'Pink Spire'

Orszelina zwyczajna 'Pink Spire'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale liście błyszczące i kwiaty różowo zabarwione. Podobna do *C. alnifolia* 'Rosea'. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

23 pan. 1a; kwatera VIA

009237

Clethra fargesii Franch.

syn.: *Clethra sloumeriana* K.S.Hao

Orszelina Fargesia

Krzew w uprawie 0,5–1 m wysokości, w ojczyźnie 4 × 3 m, wyprostowany. Liście sezonowe, do 14 cm dł. jajowate do lancetowatych, ciemnozielone, zwykle nagie; jesienią czerwone i żółte. Kwiaty w VII–IX, 6 mm śred., kubeczkowate, białe, pachnące; zebrane w łukowate wierzchołkowe grona 17–25 cm dł. W y s t.: zach. i środ. Chiny. U p r.: dost. mroz. (–23 °C), lubi gleby żyzne, świeże i stanowiska słoneczne do półcienistych. P o c h.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera A/9

009238

Clethra alnifolia 'Paniculata' {Anglia <1770}

syn.: *Clethra paniculata* Aiton 1789

Orszelina zwyczajna 'Paniculata'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale rośnie silniej, ma liczniejsze kwiaty, białe w szerokich wiechach (nie gronach !) do 10 cm śred. U p r.: b. mroz. (>–29 °C); wymagania podobne do gatunku, ale od niego ładniejsza. P o c h.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

Colutea L. 1753

rodzina *Leguminosae* – Strączkowe

Moszenki, syn.: Moszeniec, Truszczelina

podrodzina *Papilionoideae* – Motylkowe

Rodzaj obejmuje 26 gatunków, występujących w płd. Europie, płn.-wsch. i wsch. Afryce, w Azji po Himalaje i płd.-zach. Chinach; w Polsce uprawianych jest 6 gatunków i 1 mieszańiec międzygatunkowy. Do rodzaju należą krzewy o gałązkach bez cierni lub pokrytych drobnymi cierniami. Liście sezonowe, nieparzystopierzaste, skrętoległe, całobrzegie lub drobno karbowane, na wierzchołku wycięte, zwykle nagie. Kwiaty motylkowe, miododajne, żółte, pomarańczowe lub brązowoczerwone; zebrane w długoszypułkowe grona. Strąki pergaminowate, pęcherzowato rozdęte, po wyschnięciu szeleszczące i długo utrzymujące się na gałązkach. U p r.: krzewy światłolubne, współżyjące z bakteriami przyswajającymi wolny azot. W surowe zimy większość gatunków w różnym stopniu przemarza; wytrzymałe na suszę i odznaczające się niewielkimi wymaganiami glebowymi.

kwatera IVF

Colutea × media Willd. 1809 {Francja <1623?}

[*C. arborescens* × *C. orientalis*]

Moszenki pośrednie

Krzew do 3 m wysokości, podobny do *C. arborescens*. Liście sezonowe, niebieskawozielone, sinozielone, listki 11–13 jajowate, 1,5–2 cm dł., spodem pokryte włoskami. Kwiaty w V–VI, do 1,5 cm dł., miododajne, brunatnoczerwone lub ciemnopomarańczowe. Owoce strąki 6–7 cm dł. pergaminowe, pęcherzowato rozdęte, na wierzchołku zamknięte. U p r.: dost. mroz. (–23 °C), odporna na suszę. Lubi gleby piaszczyste, kamieniste, ubogie i miejsca słoneczne, ciepłe. Z a s t.: atrakcyjne owoce, dobre do suchych kompozycji kwiatowych. P o c h.: OB Berlin – 1993.

Cornus L. 1753

rodzina *Cornaceae* – Dereniowate

syn.: *Benthamia*, *Benthamida*, *Macrocarpinum*, *Svida*, *Thelycrania*

Dereń, syn.: Świdła, Świdwa

Do rodzaju należy około 45 gatunków, występujących w strefie klimatu umiarkowanego półkuli północnej, w tropikalnej Afryce i Ameryce Płd. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 gatunek, a uprawianych jest 26 gatunków, 5 odmian botanicznych, 1 forma i 40 odmian uprawnych. Derenie są drzewami, krzewami i bylinami (3 gatunki zielne). Liście mają sezonowe na ogół nakrzyżległe, pojedyncze, całobrzegie. Kwiaty obupłciowe, 4-krotne, drobne, w podbaldachach lub główkach, często z dużymi

płatkowatymi podsadkami. Owocem jest pestkowiec, z 1 twardą pestką i mięsistą lub soczystą owocnią. Upr.: wymagania siedliskowe różne, dla różnych gatunków i odmian.

kwatery A/1

003704 2n = 22

Cornus alba L. 1767

syn.: *Cornus purpurea* Tausch., *Cornus sibirica* Raf. 1838, *Cornus tatarica* Mill. 1768, *Swida alba* (L.) Opiz, *Thelycrania alba* (L.) Pojark.

Dereń biały

Krzew około 3 m wysokości, rozrasta się szeroko. Pędy czerwone (!), błyszczące, pokładają się na ziemi. Liście sezonowe, jajowate lub jajowatoeliptyczne, 4–10 (15) cm dł., u nasady zaokrąglone, na wierzchu zastrzone, z wierzchu ciemnozielone, od spodu sine; jesienią brunatnoczerwone. Kwiaty w V–VI i później, kremowobiałe. Owoc w VII–X, małe, 6–8 mm śred., kuliste, białe lub niebieskawe. Wyst.: od europejskiej Rosji przez Syberię po Daleki Wschód. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), gatunek tolerancyjny co do gleby i światła, dosyć odporny na suszę. Najlepiej rośnie jednak na glebach świeżych, wilgotnych i na pełnym słońcu. Znosi silne zanieczyszczenie powietrza i dobrze rośnie w warunkach miejskich. Zast.: jeden z podstawowych krzewów ozdobnych także w stanie bezlistnym (pędy). Stosowany w parkach, zadrzewieniach wiejskich, przydrożnych (pobocza autostrad) oraz w krajobrazie otwartym. Mimo obcego pochodzenia dobrze harmonizuje z naszymi roślinami rodzimymi. Wskazane coroczne przycinanie w okresie rozwijania liści, aby długopędów było więcej – pędy w okresie zimy są jaskrawiej wybarwione, w stanie ulistnionym słabiej. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1997.

414 pan. 16; kwatery: A/1, IIIC, IVF

009258

Cornus alba 'Aurea' [?/Seneta ?/1990]

[prawd. selekt lub siewka *C. alba* 'Gouschaultii']

Dereń biały 'Aurea', syn. Dereń biały odm. złocista, Dereń biały odm. żółtlistna

Liście całkowicie żółte lub na niektórych gałęziach intensywnie żółto pstre. Cenna odmiana o ozdobnych pędach i liściach. Dotychczas tylko w 5 kolekcjach. Odnaleziona w Polsce przez W. Senetę w 1990 r. w parku miejskim w Tarnowie. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993; Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1993, 1997.

kwatery A/1

009283

Cornus alba 'Elegantissima' {Austria <1974}

syn.: *Cornus alba* 'Argenteomarginata', *Cornus alba argenteo-marginata* (Rehder) Schelle 1900 ?, *Cornus alba argenteo variegata elegans* hort., *Cornus alba elegans* hort., *Cornus alba elegantissima variegata* hort. ex Rehder, *Cornus alba variegata* f. *variegata elegans* hort., *Cornus alba variegata* hort., *Cornus alba variegata elegans* hort., *Cornus stolonifera elegans* hort., *Cornus stolonifera argenteo variegata elegans* hort.

Dereń biały 'Elegantissima', syn.: Dereń biały odm. białopstra, Dereń biały odm. wytorna

Odmiana podobna do *C. alba* 'Sibirica Variegata', ale środkowa część blaszki szarozielona, brzeg z szerokim białym obrzeżeniem, pozostała część z białymi zaciekami. Krzew z daleka wygląda jak biały, gdyż liście są bardziej białe niż zielone. Liście mniejsze i węższe niż u gatunku, do 9 cm × 4 cm, nagle zwężone i długo zastrzone, u nasady klinowate, intensywnie białopstrzone; jesienią intensywnie karminowoczerwone. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Wyjątkowo cenna odmiana. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1997.

kwatera A/1 kwatera IVF

009236

***Cornus alba* 'Gouchaultii'** {Francja <1888}

syn.: *Cornus alba* Gouchaultii Carrière 1888, *Cornus alba Spaethi robusta* hort., *Cornus alba* 'Froebelii'

Dereń biały 'Gouchaultii', syn.: Dereń biały odm. Gouchaulta

Krzew 2–2,5 m wysokości, rośnie silnie. Najmłodsze liście na czubkach pędów z różowymi brzegami i częściowo białe, różowe i zielone, starsze nieregularnie żółto obrzeżone, z „zaciekami” do środka blaszki liściowej. Niektóre liście lub fragmenty gałązek całkowicie żółte. Odmiana podobna do *C. alba* 'Spaethii', która rośnie jednak słabiej i ma młode liście brązowawe. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), atrakcyjny krzew. W Polsce w uprawie od 1902 r. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IVF

009235

***Cornus alba* 'Kesselringii'** {Petersburg Botanical Garden <1907}

[siewka z *Cornus alba* 'Sibirica']

syn.: *Cornus sibirica* var. *kesselringii* E.L. Wolf 1907

Dereń biały 'Kesselringii', syn.: Dereń biały odm. Kesselringa

Krzew dość wyprostowany, o pędach ciemnowisniowych i błyszczących z jasnymi przetchlinkami. Liście sezonowe, najmłodsze brązowe, starsze z ciemnym odcieniem, częściowo złożone w połowie i podniesione do góry, z obu stron mocno pomarszczone, od spodu purpurowofioletowe z wyraźną siatką nerwów. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), o charakterystycznej kolorystyce (!). W Polsce w uprawie od 1913 r. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IIIC

009282

***Cornus alba* 'Sibirica Variegata'** {Holandia <1867}

syn.: *Cornus alba* 'Argenteomarginata' hort., *Cornus alba* var. *sibirica variegata* Bean 1914, *Cornus alba* 'Elegantissima' (błędnie ?), *Cornus sibirica foliae argenteo marginata* hort., *Cornus sibirica argenteo variegata* hort.

Dereń biały 'Sibirica Variegata', syn.: Dereń biały odm. syberyjska białobrzega

Podobna do *C. alba* 'Elegantissima', ale liście znacznie mniej białe – tylko brzeg nieregularnie, wąsko obrzeżony, początkowo żółto, później białe. Liście szersze, mniej regularne, zniekształcone, pomarszczone i wklęsłe; z wierzchu szarozielone, matowe, od spodu sinawe. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Odmiana mniej wartościowa w porównaniu z innymi, gdyż pędy nie mają tak jaskrawej barwy jak u *C. alba* 'Sibirica'. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1991.

413 pan. 16; kwatera IIIC

003705

***Cornus alba* 'Späthii'** Späth 1884 {Späth <1884/1889}

syn.: *Cornus alba* 'Spaethi', *Cornus alba* var. *Spaethi* Späth 1884

Dereń biały 'Späthii', syn.: Dereń biały odm. Spaetha

Odmiana bardzo podobna do *C. alba* 'Gouchaultii' i często z nią mylona lub utożsamiana. Rośnie jednak wolniej i ma młode liście brązowawe – nie różowe na brzegu (jak u 'Gouchaultii'); niektóre liście całkiem żółte. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1991.

442 pan.: 17, 18; kwatera IIIF, IVD

003706

Cornus alternifolia L. f. 1781

syn.: *Cornus alternata* Marshall, *Cornus plicata* Tausch., *Swida alternifolia* (L.f.) Small. 1903

Dereń skrętolistny, syn.: Dereń naprzemianlistny

Wysoki krzew lub małe drzewo do 9 m wysokości, często wielopniowe, z gałęziami poziomo rozpostartymi i ułożonymi w odległych od siebie piętach, rośnie dość szybko. Pędy zielonkawe, nagie, bez nalotu. Liście sezonowe, skrętoległe (!), 6–12 cm dł., z wierzchu ciemnozielone, błyszczące, od spodu sinawe i pokryte włoskami ułożonymi w różnych kierunkach; ogonki liściowe do 5 cm dł. Kwiaty w V–VI, kremowobiałe; zebrane w luźnych baldachogronach do 6 cm śred. Owoce 6 mm śred., niebieskawoczarne z nalotem, na czerwonych szypułkach. Wyst.: wsch. Ameryka Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), lubi gleby wilgotne i stanowisko słoneczne. Zast.: oryginalne drzewo o delikatnym, nieco „pagodowym” pokroju. Winno być sadzone pojedynczo dla wyeksponowania ładnego pokroju. Poch.: OB Northampton – 1992.

kwatery III D

010744

Cornus alternifolia 'Argentea' Rehder 1900 {Temple et Beard <1900}

syn.: *Cornus alternifolia argentea* hort. ex Rehder 1900

Dereń skrętolistny 'Argentea', syn.: Dereń naprzemianlistny 'Argentea', Dereń skrętolistny odm. białopstra

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście mniejsze, intensywnie białe upstrzone i obrzeżone oraz rośnie wolniej. Upr.: mroz. (–29 °C); w uprawie w Polsce od 1934 r.; zaleca się sadzić w półcieniu, by mokre liście nie były przypalane przez słońce. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

422 pan. 16; kwatery: IVD, IVF

009255

Cornus amomum Mill. 1768

syn.: *Cornus coerulea* Lam. 1786, *Cornus cyanocarpus* Moench. 1785, *Cornus sericea* L. 1771 p.p., *Swida amomum* (Mill.) Small

Dereń błękitny

Krzew do 3 m wysokości, z rozpostartymi gałęziami. Pędy ciemnowiśniowe. Liście do 5–12 cm dł., jajowatoeliptyczne, ciemnozielone, spodem jaśniejsze z brązowymi włoskami. Kwiaty w V–VI, kremowe w gęstych, płaskich kwiatostanach do 6 cm śred. Owoce ciemnoniebieskie, szaroniebieskie do częściowo białych. Wyst.: wsch. regiony USA. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). W uprawie w Anglii od 1658 r., w Polsce od 1810 r. Zast.: krzew o oryginalnych, ozdobnych owocach, niekiedy stosowany jako podkładka dla odmian i rzadkich gatunków *Cornus*. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993; OB Northampton – 1994.

kwatery III F

009261

Cornus 'Ascona'

[*C. florida* × *C. nuttallii*]

syn.: *Cornus nuttallii* 'Ascona' (błędnie)

Dereń 'Ascona'

Krzew rozłożysty, 5 × 6 m w USA. Pędy w zimie purpurowe. Liście sezonowe do 12 cm dł., jajowate, zielone, jesienią jaskrawo żółte, pomarańczowe, czerwone do ognistoczerwonych lub purpurowe. Kwiaty w V, zielone z podsadkami do 8 cm śred., zebrane w główki 2 cm szer., otoczone przez 4, białe, jajowate, ostro zakończone, 4–6 cm dł. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatery A/4

006872

Cornus controversa Hemsl. 1909

syn.: *Cornus brachypoda* Miq. 1865 non C.A.Mey. 1845, *Cornus brachypoda* K.Koch non C.A.Mey, *Cornus macrophylla* Wall. 1829 p.p. non Wall. 1820, *Cornus sanguineum* Thunb. 1784 non L. 1753, *Swida controversa* (Hemsl.) Soják

Dereń pagodowy, syn.: Dereń drzewiasty

Drzewo w uprawie 10–12 m wysokości, w ojczyźnie do 15–20 m, podobne do *C. alternifolia* (wyższe i z pędami pokrytymi jasnym nalotem), z gałęziami poziomo i szeroko rozpostartymi, na końcach wzniesionymi ku górze, ułożonymi w okółkach, w regularne, wyraźne piętra, rośnie szybko. Liście 7–15 cm skrętoległe (!) z większą liczbą nerwów (6–9 par), spodem także sinawe, włoski ułożone w jednym kierunku; w jesieni pomarańczowe i czerwone. Kwiaty w V–VI, w większych kwiatostanach, 6–12 cm śred. (Seneta 1994). Owoce niebieskoczarne. Drewno twarde i ciężkie. Wyst.: wsch. Azja, Japonia, Chiny, Płw. Koreański, Sachalin. Upr.: mroz. (–29 °C); nie jest wymagający w stosunku do gleby, rośnie dobrze w słońcu i półcieniu. Zast.: małe drzewo o wyjątkowo oryginalnym, charakterystycznym pokroju, podobnym do chińskiej pagody oraz dekoracyjnych kwiatach i ładnie przebarwiających się jesienią liściach. Zaleca się sadzić pojedynczo dla wyeksponowania ładnego pokroju. Poch.: OB Phenian – 1996.

466 pan.: 18; kwatery IIIIF

009248

Cornus controversa 'Pagoda'

syn.: *Cornus controversa* 'Pagode'

Dereń pagodowy 'Pagoda'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście i kwiatostany nieco większe, rośnie szybciej i ma jeszcze bardziej regularny, „pagodowy” pokrój. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

468; pan. 18, 23; kwatery IIIIF

009245

Cornus controversa 'Variegata' Barbier 1896 {Japonia ?/szkółki Barbiera <1870/1896}

syn.: *Cornus brachypoda variegata* Barbier 1896

Dereń pagodowy 'Variegata', syn.: Dereń pagodowy odm. białobrzega

Odmiana prawie identyczna jak gatunek, o pędach piętrowo ułożonych, ale ma liście wyraźnie białobrzożone i wolniejszy wzrost. Podobna do *C. alternifolia* 'Argentea', która ma jednak liście klinowate u nasady. Upr.: odmiana delikatniejsza od gatunku, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Odmiana o wyjątkowo pięknym pokroju, w okresie wegetacji z daleka prawie biała. Do Europy została sprowadzona w 1870 r., prawdopodobnie z Japonii, przez angielską szkółkę Veitcha. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

467 pan. 18; kwatery IIIIF

009252

Cornus 'Eddie's White Wonder' {Eddie ok. 1966}

[*C. florida* × *C. nuttallii*]

syn.: *Cornus nuttallii* 'Eddie's White Wonder' (błędnie)

Dereń 'Eddie's White Wonder'

Małe, wielopniowe drzewko lub krzew z poziomo ułożonymi konarami, 6 × 5 m w USA, szerokostojkowy, zwarty, w młodości luźny i nieregularny, kwitnie obficie dopiero po 8–10 latach. Liście sezonowe, podobne do *C. nuttallii*, do 12 cm dł., jajowate, zielone, jesienią wspaniale żółte, pomarańczowe, czerwone i purpurowe (!). Kwiaty w V/VI, liczne, zebrane w główkach do 1 cm śred., purpurowozielone, otoczone 4–(5–6) dużymi, prawie

okrągłymi, czysto białymi, przewieszającymi się podsadkami 4–5 cm śred. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IIID

003709

Cornus florida L. 1753

syn.: *Cornus candidissima* Mill., *Cynoxylon floridum* (L.) Raf. ex B.D.Jacks., *Benthamidia florida* (L.) Spach

Dereń kwiecisty

Krzew lub niewielkie drzewo, w ojczyźnie do 10–15 m wysokości. Pędy roczne często z białawym nalotem, starsze brązowe. Liście sezonowe, od eliptycznych do okrągławych, 8–15 cm dł., z góry ciemnozielone, błyszczące, spodem białawe; jesienią czerwone i fioletowe. Kwiaty w V, małe, zielonkawe lub żółtawe, z 4 dużymi, białymi lub różowymi, płatkowatymi podsadkami 4–5 cm dł. (!). Owoce u nas nie wykształcają się – są wydłużone, około 1 cm dł., czerwone, nie zrośnięte, skupione w gęste owocostany. Wyst.: Ameryka Płn. – wsch. i płd. USA po Meksyk i Ontario w Kanadzie. Upr.: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. (–23 °C) do mroz. (–29 °C); „grymaśny” w kwitnieniu, ale piękny gdy kwitnie i przebarwia się jesienią. Poch.: OB Northampton – 1994.

kwatera IIIF

009246

Cornus florida 'Cherokee Chief' {USA <1958}

Dereń kwiecisty 'Cherokee Chief', syn.: Dereń kwiecisty odm. Wódz Czirokezów

Krzew podobny do gatunku, ale o młodych liściach jasnoczerwonych i ciemnoróżowych podsadkach. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

277 pan. 8; kwatera IIIF, XV

009241

Cornus florida f. *rubra* (Weston) Schelle 1915

syn.: *Cornus florida* 'Rubra', *Cornus florida* var. *rubra* Weston 1770

Dereń kwiecisty f. czerwona

Odmiana prawie identyczna jak gatunek, ale ma podsadki różowe lub czerwone. Forma występuje dość często wraz z typem na stanowisku naturalnym. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie od dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Poch.: OB Matsudo – 1991; Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IIID

009292

Cornus florida 'Rainbow' {J.D. Schmidt <1967/1967}

Dereń kwiecisty 'Rainbow', syn.: Dereń kwiecisty odm. Tęcza

Krzew do 3 × 2,5 m wysokości, wyprostowany i zwarty, rośnie silnie. Liście sezonowe, ciemnozielone, żółto obrzeżone; jesienią wielobarwne – intensywnie żółte, czerwone, fioletowe, czerwono purpurowe ze szkarłatnymi brzegami. Podsadki białe. Podobny do *C. florida* 'Hohman's Gold'. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C); odmiana tylko w 1 kolekcji. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IIIF

009247

Cornus florida 'Sweetwater'

Dereń kwiecisty 'Sweetwater', syn.: Dereń kwiecisty odm. Słodka Woda

Odmiana podobna do gatunku, ale ma różowe podsadki, które rozwijają się w V. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

469 pan. 18; kwatera IIIIF
003710

Cornus kousa (F. Buerger ex Miq.) Hance 1873

syn.: *Benthamia japonica* Siebold et Zucc., *Benthamidia japonica* (Siebold et Zucc.) Hara, *Benthamidia kousa* (Hance) Nakai, *Cornus japonica* Koehne., *Cornus japonica* G. Don 1834 non Thunb., *Cornus japonica* Koehne, *Dendrobenthamia japonica* Hutch

Dereń kousa

Zwarty krzew o pędach wzniesionych, w ojczyźnie drzewo do 7 m wysokości. Liście sezonowe, 5–10 (12) cm dł., szerokoeliptyczne, czasem prawie okrągłe, krótko zastrzone, z wierzchu ciemnozielone, spodem bladzielone i często z dużymi, rdzawymi kępkami włosków w kątach nerwów; jesienią szkarłatnoczerwone. Kwiaty w VI, w główkach z dużymi, do 5 cm dł., eliptycznymi, białymi podsadkami. Owoce drobne pestkowce zrosnięte w kulistą główkę dojrzewają w IX–X i są mięsiste, ciemnoróżowe, do 1,5–2,5 cm śred., na długim trzonku, podobne do truskawek i jadalne, ale niezbyt smaczne – mączyste i mdłe. Wyst.: Japonia, Płw. Koreański, Chiny. Upr.: mroz. (–29 °C), najbardziej wytrzymały na niskie temperatury gatunek derenia „wielkokwiatowego”. Dobrze rośnie w zach. i śr Polsce, ale w surowe zimy częściowo przemarza. Udaje się nawet na suchej, piaszczystej glebie, zarówno w pełnym słońcu, jak i w półcieniu. Zast.: rzadko spotykany krzew, ładny w okresie kwitnienia i jesienią. Poch.: OB Kanagawa – 1996.

kwatera IIID
009317

Cornus kousa 'China Girl'

[*C. kousa* var. *chinensis* × ? selekt]

Dereń kousa 'China Girl', syn.: Dereń kousa odm. Chińska Dziewczyna

Krzew kwitnący bardzo obficie nawet już w młodości, o dużych, śmietankowobiałych podsadkach. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

441 pan. 17; kwatera IIIIF
009253

Cornus kousa 'Gold Star' {1977}

syn.: *Cornus kousa* 'Goldstar', *Cornus kousa* var. *chinensis* 'Goldstar'

Dereń kousa 'Gold Star', syn.: Dereń kousa odm. Żłota Gwiazda

Odmiana krzewiasta 1,5–2,5 × 2 m, gęsta, rośnie dość szybko. Podsadki wyraźnie węższe od innych odmian, początkowo białe, później różowieją. Liście sezonowe, ciemnozielone z intensywnymi ciemnożółtymi i żłocistożółtymi plamkami na środku blaszki; jesienią czerwone z purpurowym brzegiem. Owoce liczne, ale dopiero u starszych okazów. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

438 pan 17; kwatera IIIIF
009254

Cornus kousa 'Milky Way' {Wayside Gardens 1961}

Dereń kousa 'Milky Way', syn.: Dereń kousa odm. Mleczna Droga

Szczególnie piękna odmiana krzewiasta o kremowobiałych podsadkach, kwitnie i owocuje obficie. Liście sezonowe, jesienią brązowe. Upr.: mrozoodporność

niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Wyjątkowo dekoracyjna odmiana. Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera III F

009240

***Cornus kousa* 'Schmetterling'**

syn.: *Cornus kousa* 'White Fountain', *Cornus kousa* var. *chinensis* 'Schmetterling'

Dereń kousa 'Schmetterling', syn.: Dereń kousa odm. Motyl

Krzew do 3,5 m wysokości, szeroki, wyprostowany, obficie kwitnący już w młodości. Liście duże, ciemnozielone. Posażki w VI, 8 cm średnicy, początkowo czysto białe, w miarę przekwitania różowieją, wyjątkowo duże, szerokojajowate, delikatnie przewisające. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera III F

009291

***Cornus kousa* 'Snowboy' {<1977}**

syn.: *Cornus kousa* 'Snow Boy', *Cornus kousa* 'Snow Bay' (błędnie)

Dereń kousa 'Snowboy', syn.: Dereń kousa odm. Śnieżna Zatoka (błędnie)

Krzew $2,5 \times 2$ m. Liście sezonowe, szarzielone z szerokimi białymi brzegami; jesienią różowe i czerwone. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

322 pan. 11; kwatera III D

003711 $2n=18$

***Cornus mas* L. 1753**

syn.: *Cornus nudiflora* Dum.Cours.?, *Cornus vernalis* Salisb. 1796, *Cornus mascula* Zorn. 1780, *Macrocarpus mas* Nakai., *Cornus praecox* Stokes 1812, *Cornus mascula* L.

Dereń właściwy, syn.: Dereń jadalny

Duży krzew lub drzewo do 8 m wysokości, o szerokiej, kulistej koronie osadzonej na niskim pniu lub rozgałęziony na kilka konarów już od ziemi. Liście sezonowe, jajowatoeliptyczne, 4–10 cm dł., zastrzone, u nasady zaokrąglone lub klinowate, z obu stron jednolicie zielone, błyszczące, pokryte włoskami; jesienią brązowoczerwone i czerwone. Kwiaty w III–IV (!), obupłciowe, miiododajne, drobne, żółte, pachną. Owoce w IX–X, 1,5–2 cm dł., elipsoidalne, z dużą pestką, początkowo jasnoczerwone, po dojrzeniu ciemnoczerwone, wiśniowe, szkarłatne, jadalne – smaczne. Drewno równosłiste, ciężkie, bardzo twarde, doskonale do toczenia – „Słóy dereniowy ma twardość żelaza” (Wodzicki 1818). Wyst.: od środ. Francji do Krymu – płd. Czechy i Słowacja, Ukraina, Płw. Bałkański, Kaukaz i Turcja (Anatolia). Upr.: całkowicie wytrzymały na mrozy; wymagania glebowe przeciętne, ale lubi gleby wapienne, żyzne, próchnicze, głębokie i przepuszczalne; znosi ocienienie, ale wtedy słabo kwitnie i owocuje. Bardzo wytrzymały na suszę i dobrze rośnie w warunkach miejskich. Cięty na wiosnę „płacze”. Zast.: od wieków dereń znany jest jako wyśmienity krzew owocowy, ale także może być stosowany na szpalery, formowane żywopłoty i w zadrzewieniach krajobrazowych, szczególnie w płd.-wsch Polsce. Warto wiedzieć: z przejrziałych owoców, zebranych z „ziemi” (opadają stopniowo), otrzymuje się wyśmienite nalewki (dereniówka), wina i konfitury zaś zakiszone, częściowo dojrzałe (!) są smaczną namiastką oliwek. Dla celów konsumpcyjnych bardziej wartościowe są odmiany wielkoowocowe, m.in. 'Macrocarpa'. Pszczelarze doceniają wartość derenia ze względu na wczesny pożytek na przedwiośniu (kwitnie po leszczynie dając wartościowy nektar, i pyłek). W medycynie ludowej owoce, zawierające znaczne ilości witaminy C, stosowane były jako środek przeciw skorbutowi. Dereń jadalny jest także cennym gatunkiem do zwiększenia

różnorodności upraw leśnych. Poch.: nn – <1928 r.; wojsławicki okaz w 2000 r. miał 4 m wysokości i koronę o średnicy 340 cm.

kwatera A/1

003713

Cornus mas 'Macrocarpa' Dippel 1893 {Niemcy <1893}

Dereń właściwy 'Macrocarpa', syn.: Dereń właściwy odm. wielkoowocowa

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma większe, grubsze i bardziej „mięiste” owoce do 2,5 (3) cm dł. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: OB Bielefeld – 1992.

kwatera III F

009263

Cornus 'Norman Hadden' {J.A. Hadden 1960}

[*C. kousa* × *C. capitata*]

syn.: *Cornus kousa* 'Norman Hadden'

Dereń 'Norman Hadden'

Małe drzewo do 8 m średnicy, rozłożyste, o łukowato wygiętych konarach. Liście sezonowe, eliptycznojąkowane, ciemnozielone do 8 cm dł.; jesienią żółte i różowe, w łagodnym klimacie częściowo utrzymują się przez zimę. Kwiaty w V–VII, zielone, niepozorne, 1 cm śred., otoczone 4 cm dł., szerokoeliptycznymi, kremowymi podsadkami, które później przebarwiają się na ciemnoróżowo; zebrane są w obfite kwiatostany. Owoce duże, zwisające, czerwone, przypominają truskawkę. Bardzo podobny lub prawie identyczny z *Cornus* 'Porlock'. Obie odmiany powstały z siewek w ogrodzie Normana Haddena w Porlock w Anglii Upr.: odmiana ta, o mrozoodporności niedostatecznie u nas poznanej, jest prawdopodobnie ndst. mroz. (–18°C) – jednym z jej rodziców jest nie mrozoodporny *C. capitata*. Wymaga stanowisk osłoniętych, ciepłych i okrywania na zimę. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera III F

009262

Cornus nuttallii 'North Star' {USA}

Dereń Nuttalla 'North Star'

Krzew lub małe drzewko, rośnie silnie. Młode pędy intensywnie purpurowe. Liście sezonowe, młode purpurowe. Kwiaty w V/VI, podsadki białe, wąskie i długie, nie przewieszają się. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie ndost. mroz. (–18 °C). Odmiana mniej atrakcyjna od gatunku. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IV F

003708

Cornus stolonifera 'Baileyi'

syn.: *Cornus baileyi* Coult. et W.H.Evans, *Cornus sericea* L. f. *baileyi* (Coult. et W.H.Evans) Fosberg, *Cornus stolonifera* Michx. var. *baileyi* (Coult. et W.H.Evans) Drescher, *Cornus* 'Baileyi', *Swida baileyi* Rydb.

Dereń rozłogowy 'Baileyi', syn.: Dereń Baileya

Krzew rozgałęzia się szeroko, dzięki płozącym i zakorzeniającymi się gałęziom. Odmiana ta rośnie szybciej od gatunku i jest nieco wyższa, do 2,5–3 m wysokości. Korowina brązowoczerwona, szczególnie intensywnie wybarwiona zimą. Młode pędy pokryte są krótkimi włoskami. Liście sezonowe, 5–12 cm dł., jajowate lub jajowatoeliptyczne, spodem szarozielone i pokryte włoskami; jesienią szkarłatnoczerwone. Kwiaty w V–VI, liczne; kwiatostany 3–5 cm śred., gęste i pokryte włoskami, kwitnie długo. Owoce 8 mm śred., prawie kuliste, białe. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), roślina mało

rozmieszczone. Owoce ± nagie. Wyst.: środk.-wsch. Chiny. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Palmengarten Frankfurt – 1995.

kwatery IVC

009243

Corylopsis sinensis var. *sinensis* 'Spring Purple' H. Hillier 1973

syn.: *Corylopsis sinensis* 'Spring Purple', *Corylopsis willmottiae* 'Spring Purple'

Leszczynowiec chiński 'Spring Purple'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma młode liście atrakcyjnie purpurowo-fioletowe do śliwkowoczerwonych. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

519 pan. 20; kwatery: IIIB, IIIC, IVC; fot. 172

endemit

003717

Corylopsis spicata Siebold et Zucc. 1835

Leszczynowiec kłosowaty, syn.: Leszczynowiec kłosowy

Krzew w uprawie 2–2,5 m wysokości, w ojczyźnie około 3 m, o luźnym i szerokim pokroju. Różne części gęsto pokryte kutnerowatymi włoskami. Liście 5–10 × 4–10 cm. jajowatosercowate do odwrotnie jajowatych, dość grube, brzegiem z wyrostkami, od spodu sine i gęsto pokryte miękkimi włoskami; nerwy i ogonek 1,8–2,5 cm dł., z włoskami; pąki liściowe ciemnoczerwone. Kwiaty w III–IV, pachnące, małe, do 1 cm dł., jasnożółte, płatki łopatkowato wydłużone, nitki pręcików różowe lub czerwone (!), pylniki purpurowe do brązowożółtych (!), działki 3–4 mm dł. (!), cienkie, listkowate; zebrane po 7–10 (12) w kłosa 2–4 (6) cm dł. Wyst.: Japonia – Sikoku. Upr.: w zależności od pochodzenia od ndost. mroz. (–18 °C) do mroz. (–29 °C). Dost. tolerancyjny w stosunku do gleby i do obecności wapnia. W Europie w uprawie od 1856 r., w Polsce od 1932 r. Poch.: OB Hiroshima – 1989, 1993.

Corylus L.

rodzina *Betulaceae* (*Corylaceae*) – Brzozowate (Leszczynowate)

Leszczyna

Do rodzaju należy 15 gatunków występujących w Eurazji i Ameryce Płn. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie tylko 1 gatunek *C. avellana*. Leszczyny to wysokie krzewy lub drzewa o liściach pokrytych włoskami. Kwiaty rozwijają się przed ukazaniem się liści w (II)III–IV, wiatropylne, rozdzielнопłciowe, jednopienne – męskie bezkwiatowe, zebrane w zimie w kotki i żeńskie ukryte w pączkach mieszanych. Owoce są jadalne orzechy z twardą skorupką, otoczone (lub całkiem ukryte) postrzępionymi listkami okrywy nasiennej. Upr.: lubią gleby świeże, żyzne, gliniaste, zawierające wapń; stanowiska słoneczne, półcieniste i tolerują cieniste. Wytrzymałe na niskie temperatury, suszę i zanieczyszczenia powietrza w miastach. Rośliny cenne dla pszczelarstwa (pyłek).

61 pan.: 1b, 15, 16, 21b, 25; kwatery: IB, IIIB, IIIF, XIV, XVI, A/O

PL

003718

2n = 22

Corylus avellana L. 1753

Leszczyna pospolita, syn.: „Orzech laskowy”

Krzew do 5–8 m wysokości, niekiedy drzewo do około 10 m. Liście odwrotnie-jajowate do 13 cm dł., krótko zastrzone, z piłkowanym i często wrębnym brzegiem, pokryte miękkimi włoskami. Wyst.: Europa, poza krańcami północnymi, Azja Mn. i Kaukaz; w Polsce jedyny rodzimy gatunek, pospolity na niżu i w niższych położeniach górskich. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), rośnie na glebach żyznych, przewiewnych, zasobnych w węglan wapnia. Znosi silne ocienienie i nasłonecznienie. Unika gleb jałowych, suchych i podmokłych. Daje liczne odrosty z pnia. Zast.: wyjątkowo cenny krzew do zadrzewień

krajobrazowych, przydrożnych i przeciwoerozyjnych. Ma duże znaczenie biocenotyczne – owoce są zjadane przez gryzonie i ptaki, ściółka dobrze się rozkłada. Cenna dla zwiększenia różnorodności gatunkowej upraw leśnych. Dobrze rośnie w miastach, ale o wiele cenniejsza jest dla warunków miejskich *C. colurna* (!). Warto wiedzieć: włoska miejscowość Avellano, od której pochodzi naukowa nazwa gatunku, to od wieków centrum uprawy leszczyny. P o c h.: nn – samosiewy lub zdziczałe.

kwatera VIII

003719

Corylus avellana 'Contorta' {Anglia ok. 1863}

syn.: *Corylus avellana contorta* Bean 1898,

Leszczyna pospolita 'Contorta', syn.: Leszczyna pospolita odm. pogięta

Odmiana rośnie powoli, po 20 latach uprawy osiąga 2–2,5 m wysokości. Pędy są spiralnie poskręcane, w różne strony i przewisają. Liście pomarszczone i nierównomiernie wybrzuszone, jakby chore. Owoce zawiązują się sporadycznie. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), oryginalna z pokroju, efektowna zimą i na przedwiośniu z rozwiniętymi baziami. Niezbędna w każdym zimowym ogrodzie. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1993.

626 pan. 25; kwatera III B, VIB; fot. 219

003720

Corylus avellana 'Fuscorubra' {Holandia 1876}

syn.: *Corylus avellana* L. var. *atropurpurea* Winkl., *Corylus avellana* 'Fusco-Rubra', *Corylus avellana* L. var. *fusco-rubra* Dippel 1892, *Corylus avellana* 'Atropurpurea', *Corylus avellana* 'Purpurea', *Corylus Avellana atropurpurea* Asch. et Graebn. 1910 non G.Kirchn 1864, *Corylus avellana* var. *purpurea* Bean 1914 non Loudon 1838

Leszczyna pospolita 'Fuscorubra', syn.: Leszczyna pospolita odm. czerwolistna, Leszczyna pospolita odm. rdzawolistna.

Krzew podobny do *C. maxima* 'Purpurea', ale ma liście słabiej zabarwione – na wiosnę bardziej brązowe, nie czerwone. Odmiana ta szybko traci wybarwienie i staje się dwubarwna – zielona z purpurowymi liśćmi tylko na końcach pędów; w końcu lata liście całkowicie zielenieją. Młode pędy, ogonki i nerwy od spodu z długimi, gruczołowatymi włoskami (!). Okrywy owocowe są dłuższe od orzechów, niedojrzałe zaczerwienione tylko od góry. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). P o c h.: nn – <1928.

kwatera IA

006830

Corylus maxima Mill. 1768 'Purpurea' {Loddiges Nursery <1836}

syn.: *Corylus atropurpurea* hort. ex Loud 1838, *Corylus avellana* var. *purpurea* Loudon 1838 non Bean 1914, *Corylus avellana atropurpurea* hort. ex G.Kirchn 1864 non Graebn. 1910, *Corylus maxima* 'Atropurpurea', *Corylus purpurea* Loudon 1836

Leszczyna południowa 'Purpurea', syn.: Leszczyna południowa odm. purpurowa, Leszczyna Lamberta odm. purpurowa, Leszczyna południowa odm. czerwolistna

Odmiana o trwałym, intensywnie ciemnoczerwonym zabarwieniu liści i rurkowej okrywie owocu. Młode pędy, liście, ogonki i okrywy owoców pokryte są aksamitnymi włoskami (!), natomiast bardzo nieliczne są włoski gruczołkowe lub ich brak. Owoce całkowicie ukryte są w rurkowato zrosniętej okrywie, około 2 × dłuższej od orzechów (!). Podobna do *C. avellana* 'Fuscorubra'. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Cenna odmiana do zestawień kolorystycznych. P o c h.: nn – <1950.

Cotinus Mill. 1754

Perukowiec

rodzina *Anacardiaceae* – Nanerczowate

Do rodzaju należą 3 gatunki krzewów lub drzew o liściach sezonowych, pojedynczych i całobrzegich, występujących w Ameryce Płn. i Eurazji. W Polsce uprawiane są 2 gatunki, 1 odmiana botaniczna i 4 uprawne.

323 pan.: 11–13, 18; kwatery IIID; fot. 124

006820

***Cotinus coggygia* 'Purpureus'**

syn.: *Cotinus coggygia* var. *purpureus* Rehder, *Cotinus coggygia* 'Atropurpureus', *Cotinus coggygia* f. *purpureus* (Dup.-Jam.) Rehder, *Rhus cotinus* var. *purpurens* Dup.-Jam. 1870

Perukowiec podolski 'Purpureus', syn.: Perukowiec podolski odm. purpurowa

Szeroko rozgałęziony krzew, o pędach pokładających się na ziemi, do 3–5 m wysokości. Pędy nagie z siny nalotem, zawierają sok mleczny, drewno pod korą żółte. Liście sezonowe, zielone (!), eliptyczne, skrętoległe, pojedyncze, całobrzegie, długoogonkowe; jesienią pomarańczowe do żółtych.. Kwiaty w V–VI, drobne, 5-krotne, różowe do karminoworóżowych, poligamiczne (w obrębie wiechy kwiaty męskie, obupłciowe i sterylne); zebrane w luźnych wyprostowanych wiechach. Owoce w VII–IX, drobne, suche pestkowce, nieliczne, na ± nagich szypułkach; szypułki kwiatów sterylnych nie opadają, lecz wydłużają się i pokryte gęstymi włoskami tworzą puszyste owocostany (!). Upr.: zad. mroz. (–26 °C), krzew wytrzymały na suszę, o małych wymaganiach glebowych, ale najlepiej rośnie na glebach ciepłych, glinowatych, wapiennych. Zast.: krzew dekoracyjny w czasie kwitnienia, bardzo oryginalny po przekwitnięciu, kiedy owocostany tworzą puszyste peruki oraz jesienią, gdy liście atrakcyjnie przebarwiają się na czerwono, pomarańczowo i żółto. Ładnie prezentuje się sadzony pojedynczo lub w niedużych grupach. Cenny w zadrzewieniach chroniących przed erozją i wiatrami. Poch.: nn – <1928.

537 pan.: 20, 22; kwatery IIA

006418

***Cotinus coggygia* 'Royal Purple'** {Holandia/Kromhout & Co}

Perukowiec podolski 'Royal Purple', syn. Perukowiec podolski odm. Królewska Purpura

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście intensywnie ciemnoczerwonopurpurowe do prawie czarnych, jesienią intensywnie szkarłatne; owocostany czerwone do purpurowych. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

324 pan.: 11, 12; kwatery IIID, IVF

***Cotinus coggygia* 'Rubrifolius'** {Holandia 1933 ?}

Perukowiec podolski 'Rubrifolius', syn. Perukowiec podolski odm. czerwoniasta

Nazwa zbiorowa dla roślin mnożonych z nasion, o liściach mniej lub bardziej czerwopurpurowych, kwiatach oraz owocostanach różowoczerwonych. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Szkołki E. Jaskuła – 1993.

***Cotoneaster* Medik.**

Irga

rodzina *Rosaceae* – Różowate
podrodzina *Maloideae* – Jabłkowe

Do rodzaju należy ponad 70 gatunków (liczba gatunków, podawana przez różnych autorów, waha się od 60 do 400), występujących w Eurazji i płn.-wsch. Afryce. W Polsce na naturalnych stanowiskach rosną 3 gatunki, a uprawianych jest około 65 gatunków, 17 odmian botanicznych i 18 uprawnych. Kolekcja narodowa znajduje się w Ogrodzie Botanicznym UAM w Poznaniu. Rodzaj obejmuje zarówno krzewy jak i drzewa różnej wysokości – od płozących do małych – o liściach sezonowych lub wielosezonowych, skrętoległych, pojedynczych, całobrzegich, krótkoogonkowych, niedużych. Kwiaty obupłciowe, drobne, białe lub różowe, osadzone pojedynczo lub zebrane w różne kwiatostany; działki i płatki po 5 odstające lub wyprostowane, pręcików 10–20. Owoce drobne, głogowate, kuliste lub elipsoidalne, czerwone lub czarne z 2–5 nasionami (orzyszki), na szczycie nie zrosnięte, z

trwałym, zmięśniałym kielichem. Upr.: odporność na mróz różna, wymagania glebowe przeciętne; gleby raczej lekkie i przepuszczalne, stanowiska nasłonecznione lub półcieniste. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojślawicach: *C. 'Ursynów'* Seneta 1976 {W. Seneta/Szkółki Miejskie Warszawa <1960/1960}, *C. salicifolius* 'Dywan Kórnicki' Seneta 1994 {J.Król/Szkółki Kórnickie ok 1980/1991}.

kwatery IIB

007220

Cotoneaster 'Coral Beauty' Hoogedoorn 1967 {Darhuizer Nursery 1967}

[siewka *C. 'Skogholm'* × ?]

syn.: *Cotoneaster dammeri* 'Coral Beauty', *Cotoneaster* × *suecicus* 'Coral Beauty'

Irga 'Coral Beauty', syn.: Irga Korallowa Piękność

Krzew 0,4–0,5 m wysokości, 2–3 m śred., szeroko rozgałęziony, z silnie łukowato wygiętymi gałęziami, prawie leżącymi i zakorzeniającymi się. Liście wielosezonowe 1–2 × do 1 cm, silnie błyszczące. Owoce w VIII i utrzymują się aż do czasu, gdy zjedzą je ptaki, około 0,8 cm śred., bardzo liczne (!), pomarańczowoczerwone i koralowe. Odmiana podobna (!) do *C. 'Royal Carpet'*, (syn.: *C* × *suesicus* 'Royal Carpet', *C. dammeri* 'Royal Carpet') i *C. 'Smaragpolster'*. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkółka Pojemnikowa E. J. Grąbczewscy – ofiarował J. Grąbczewski – 1992.

463 pan.: 21a; kwatery: IA, IB, IIA, IIC, VIA, VIIB, A/2, A/9

007017

Cotoneaster dammeri var. *radicans* Dammer 1906

Irga Dammera odm. rozesłana

Krzew płożący się, do 20 (30) cm wysokości, rośnie bujnie, gałęzie „pełzają” po ziemi i zakorzeniają się. Liście wielosezonowe, skórzaste, 1–1,5 cm dł., błyszczące, ciemnozielone, na spodzie jaśniejsze, często wykrojone na wierzchołku, pomarszczone, ogonki liściowe do 8 mm. Kwiaty w V/VI, białe, skupione po 1–4, około 1 cm śred., liczne. Owoce nieliczne, jaskrawoczerwone, z 4–5 nasionami (orzyszami). Wyst.: zach. Chiny. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), mało wymagający w stosunku do gleby, dobrze zimuje pod śniegiem. W Europie w uprawie od 1908 r., w Polsce od 1934 r. Zast.: tworzy atrakcyjne, niskie, ładnie kwitnące, zimozielone kobierce. Poch.: OBUWr Wrocław – 1988, 1992, 1996.

kwatery A/0

011482

Cotoneaster frigidus Wall. ex Lindl.

syn.: *Cotoneaster comptus* hort., *Cotoneaster frigida* Wall., *Cotoneaster himalaiensis* hort. ex Zabel., *Cotoneaster nepalensis* hort.

Irga oziębła, syn.: Irga wysoka

Krzew w uprawie 3–4(5) m wysokości, w ojczyźnie drzewo około 10(18) m, w młodości o prosto wzniesionych pędach, później szeroko rozłożysty. Korowina łuszczy się. Liście sezonowe, 12–15 (18) cm dł., odwrotniejąkowane do eliptycznych, bladezielone, spodem jaśniejsze i w młodości pokryte włoskami. Kwiaty w V/VI, do 8 mm śred., białe; zebrane po 20–60 w duże baldachogrona. Owoce 6 mm dł., jaskrawoczerwone, utrzymują się do początku zimy. Wyst.: Himalaje. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Botanická Zahradka a Arboretum v Brně – 1999.

kwatery IVC

011492

Cotoneaster frigidus 'Fructuluteo'

syn.: *Cotoneaster frigidus* 'Fructo luteus', *Cotoneaster frigidus* 'Xanthocarpus', *Cotoneaster frigidus* 'Fructu-Luteo', *Cotoneaster frigidus* f. *fructu-luteo* (Bean) Rehder

Irga oziębła 'Fructuluteo'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma owoce kremowobiałe. P o c h.: Botanická Zahrađa a Arboretum v Brně – ofiarował I. Nohel – 1992.

599 pan. 22; IIA

002463

Cotoneaster horizontalis Decne. 1877

syn.: *Cotoneaster acuminata* var. *prostrata* Hook. ex Decne., *Cotoneaster davidianus* hort. ex Handlos

Irga pozioma

Krzew do 60 cm wysokości, z poziomo lub skośnie rozkładającymi się sztywnymi gałęziami; gałązki boczne ułożone są regularnie, dwustronnie w jednej płaszczyźnie (!) („szkielet ryby”). Liście sezonowe, małe do 1,2 cm dł., okrągławe, błyszczące, zielone, spodem nieznacznie pokryte włoskami, jesienią często czerwone. Kwiaty w V/VI, drobne, różowawe lub białe. Owoce w IX–XII, jaskrawoczerwone, drobne, do 5 mm śred., liczne. Wyst.: zach. Chiny. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), w Europie od około 1870 r., w Polsce od 1913 r. Gatunek mało wymagający co do gleby, o powolnym wzroście, preferuje stanowiska słoneczne. Wymaga troskliwej opieki w młodości, szczególnie nie lubi zachwaszczenia. Często mylony z *C. hjelmqvistii* K.E.Flinck et B.Hylmö, który ma łyżeczkowato wygięte liście i mniej uporządkowany pokrój. Zast.: zwarty pokrój, oryginalne pędy i jesienna kolorystyka liści oraz długo utrzymujące się, liczne owoce. Cenny do alpinariów, na rabaty z bylinami, na okrywy oraz przy ścianach, murach i ogrodzeniach (półpnące). Wyśmienity do jesiennych kompozycji barwnych. P o c h.: Boskoop, giełda – 1993.

kwatery IIB

006415

Cotoneaster 'Eichholz' {C. Simon 1965}

[*C. dammeri* × *C. cashmiriensis* (syn. *C. microphyllus* 'Cochleatus')]

syn.: *Cotoneaster dammeri* 'Eichholz', *Cotoneaster dammeri* 'Oakwood', *Cotoneaster radicans* 'Eichholz', *Cotoneaster* × *suecicus* 'Eichholz'

Irga 'Eichholz', syn.: Irga Eichholz

Krzew rozesłany, do 20–30 cm wysokości, o zakorzeniających się pędach. Liście wielosezonowe, 1,5–2 cm dł., szerokoeliptyczne, niebieskawozielone. Owoce w VIII, około 1 cm śred., nieliczne, krwistoczerwone. Upr.: mroz. (–29 °C). P o c h.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1990.

459 pan. 17; kwatery IIIC

003732

Cotoneaster horizontalis 'Variegatus' {Osborn 1922}

syn.: *Cotoneaster atropurpureus* 'Variegatus'

Irga pozioma 'Variegatus', syn.: Irga pozioma odm. pstroliśna

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale rośnie bardzo powoli i nie osiąga tak dużych wymiarów, po 15 latach uprawy 30–45 × 90 cm, starsze okazy do 1,8 m średnicy. Liście sezonowe, drobniejsze, brzegiem nieco pofalowane, szarozielone, wąsko białoobrzeżone. Owoce jak u gatunku, ale mniej liczne. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Gałęzie o liściach zielonych, które dość często się pojawiają, należy wycinać. Zast.: bardzo cenna odmiana do małych ogrodów, a w dużych ilościach jako roślina pokrywowa – ozdobna zarówno z pokroju, jak i kolorowych liści. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1994.

597 pan. 22; kwatery IIA

018048

Cotoneaster rotundifolius 'Ruby'

Irga okrągłolistna 'Ruby'

Krzew do 0,7–1 m wysokości, szeroko pokładający się. Liście sezonowe, 8–15 mm dł., jajowate, tępe lub zastrzone; z wierzchu silnie błyszczące, ciemnozielone; spodem jaśniejsze niebieskawozielone, często z czerwonymi nerwami. Owoce około 8 mm śred., kuliste, matowo czerwone. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Pražská Botanická Záhřada v Troji – 1989.

kwatera: IVC, IVD, VIB
008753

Cotoneaster salicifolius Franch. 1886

syn.: *Cotoneaster floccosus* hort., *Cotoneaster salicifolia* Franch.

Irga wierzbolistna

Krzew w uprawie do 2–3 m wysokości, w ojczyźnie do 5 m, z długimi, łukowato przewisającymi gałęziami. Liście wielosezonowe, skórzaste, wąskie, 3–8 cm × 1–2 cm, ciemnozielone, na spodzie sine i początkowo pokryte gęsto białymi, wełnistymi włoskami. Kwiaty w VI, białe, skupione po 30–100 w zwartych baldachogronach. Owoce w X, drobne, 5 mm śred., lśniące, czerwone. Wyst.: zach. Chiny. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), w uprawie w Polsce przed 1928 r. Zast.: atrakcyjny krzew polecany do uprawy tylko w cieplejszych rejonach Polski. Poch.: Botanická Záhřada a Arboretum v Brně – ofiarował I. Nohel – 1992; nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1993.

40 pan.: 1a, 21b; kwatera: IA, IIIC, VIB
007219

Cotoneaster salicifolius 'Parkteppich' {H. Hachmann /1950}

Irga wierzbolistna 'Parkteppich', syn.: Irga wierzbolistna odm. Parkowy Dywan

Krzew płożący się szeroko, około 30–60 cm wysokości. Liście wielosezonowe, wydłużone, 2,5–3 cm × 1,2 cm, błyszczące, ciemnozielone, spodem gęsto pokryte wełnistymi włoskami. Owoce nieliczne, jasnoczerwone. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Zast.: ze względu na długie, ścielące się pędy, odmiana zalecana na zimozielone okrywy i do prowadzenia jako półpnącze przy murze lub ścianie. Poch.: Szkołka Pojemnikowa E. J. Grąbczewscy – ofiarował J. Grąbczewski – 1991, 1993.

49 pan.: 1a, 1b, 20, 21a; kwatera IB, IIIE, IVD, VIA, VIB
006417

Cotoneaster 'Skogholm' {O. Göransson/Skogsholmens Plantskolor 1941/1950}

[*C. dammeri* × *C. rotundifolia*]

syn.: *Cotoneaster* 'Skogsholmen', *Cotoneaster dammeri* 'Skogholm', *Cotoneaster* × *suecicus* 'Skogholm'

Irga 'Skogholm'

Krzew do 60 cm wysokości i 2–3 m średnicy, z długimi łukowatymi gałęziami, które łatwo zakorzeniają się. Liście wielosezonowe, eliptyczne 3 × 1,5 cm, ciemnozielone, gładkie, lekko połyskujące. Kwiaty w V/VI, białe, 5 mm śred., skupione po 2–6. Owoce w VIII–XI, 6–8 mm śred., niekiedy dość liczne, jaskrawoczerwone. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Odmiana dobra do okrywania gruntu i ze względu na długie pędy do prowadzenia przy ścianie jako półpnącze. W Polsce w uprawie od 1975 r. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1990; OBUWr Wrocław – 1992.

Crataegus L. 1753

Głóg

rodzina *Rosaceae* – Różowate
podrodzina *Maloideae* – Jabłkowe

Do rodzaju należy, w zależności od opracowania, 100–200 (do 1000) gatunków wysokich krzewów lub drzew. Systematyka tego rodzaju jest dyskusyjna. W Polsce na stanowiskach naturalnych występują 3(4) gatunki, a uprawianych jest 75 gatunków, 6 mieszańców międzygatunkowych oraz 4 odmiany botaniczne i 14 uprawnych. Są to rośliny o liściach pojedynczych, sezonowych lub półzimozielonych, kwiatach zawsze białych,

obupłciowych, rozwijających się w V/VI i owocach typu głogowego. Długopędy u większości gatunków zaopatrzone są w ciernie pochodzenia pędowego. Wytrzymałość na mrozy u poszczególnych taksonów różna, wymagania glebowe przeciętne, natomiast w stosunku do światła duże. Głogi odznaczają się wielką zmiennością wewnątrzgatunkową i łatwo się krzyżują – dały także mieszańce międzyrodzajowe, np. z *Mespilus*, *Pyrus*, *Sorbus*. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *C. coccinea* 'Foliis Argenteomarginatis' {F. Rożyński <1910/1910}, *C. coccinea* 'Foliis Aureovariegatis' {Rożyński <1913/1913}, *C. laevigatus* 'Foliis Variegatis Pendula Elegans' {F. Rożyński <1901/1913}, *Crataegus sanguineum* 'Foliis Aureovariegatis' Rożyński 1913 {F. Rożyński <1913/1913}.

257 pan. 6–8, 13, 18, 19; kwatera: IIIF, IVD, XVA
003742

Crataegus intricata Lange 1895

syn.: *Crataegus coccinea* L. 1753 in part., *Crataegus coccinea* hort.

Głóg zakłopotany, syn.: Głóg szkarłatny

Krzew lub małe drzewo do 4 m wysokości, z długimi do 4 cm zakrzywionymi cierniami. Liście szerokojajowate do 7 cm dł., płytko klapowane i podwójnie piłkowane, w jesieni żółte i czerwone. Kwiaty w V, białe, dość duże, po 3–7 w kwiatostanach. Owoce we IX–X, duże, jasnoczerwone do brązowoczerwonych, soczyste, chętnie zjadane przez ptaki. Wyst.: płn.-wsch. USA. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). W Europie w uprawie od 1730 r. Wymagania glebowe niewielkie, znosi ocienienie i wytrzymały na warunki miejskie i zanieczyszczenia powietrza; odporny na choroby. Zast.: do obsadzania autostrad oraz na wysokie żywopłoty obronne, natomiast do obsadzania wąskich ulic i placów – w formie piennej. Poch.: nn – około 1950.

kwatera XIV

PL

003743 2n = 34

Crataegus monogyna Jacq. 1775

syn.: *Crataegus oxyacantha* var. *monogyna* Loudon 1838, *Mespilus monogyna* Willk., *Mespilus Crataegus* Borkh. 1790

Głóg jednoszyjkowy

Krzew lub drzewo do 10 m wysokości, z cierniami do 2 cm długości. Liście sezonowe, zmienne, zwykle głęboko klapowane, klapy 3–7, całobrzegie, spodem sinawe. Kwiaty w V, z 1(2) słupkiem. Owoce kulistawe, czerwone do 1,2 cm dł., z reguły z 1 orzeszkiem. Wyst.: Europa, płn. Afryka, pld.-zach. Azja. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), lubi gleby zwarte, wilgotne. Zast.: dobry na żywopłoty, nieformowane szpalery oraz do zadrzewień krajobrazowych (nasadzenia śródpolne, przydrożne). Poch.: stanowisko naturalne – Wojsławice.

Cryptomeria D.Don 1841

rodzina *Cupressaceae* – Cyprysikowate

Szydlica, syn.: Kryptomeria

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek. W Polsce w uprawie oprócz gatunku także 8 odmian uprawnych.

167 pan.: 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13, 20, 24; kwatera: IIB, IIIC i D, IVA i B, X, XV; fot. 107, 156
004245

Cryptomeria japonica D.Don 1841

syn.: *Cupressus japonica* L.f. 1781, *Taxodium japonicum* Brongn. 1833 var. *heterophylla*

Szydlica japońska, syn.: Kryptomeria japońska

Drzewo 10–20 m wysokości, w ojczyźnie 40–50 m (maks. 64 m), rozdzielнопłciowe, jednopienne o koronie luźnej i stożkowatej u młodych roślin, później zagęszczonej i

kopulastej. Pędy zielone, pączki wegetatywne nie wyróżnione. Igły wielosezonowe, utrzymują się przez 4–5 lat, 6–10 (20) mm, niebieskawe lub zielone, na przekroju romboidalne, u nasady rozszerzone, górą długo zastrzone, kłujące, sierpowato wygięte, sztyldaste (!) – stąd nazwa rodzaju szydlica; ułożone gęsto spiralnie w 5 prostnicach, zimą brunatnieją. Szyszki prawie kuliste do 10–30 mm śred., brązowe, liczne, w dotyku kłujące, dojrzewają w pierwszym roku i po wysypaniu nasion pozostają długo na gałęziach. Niekiedy szyszkę przerasta pęd (prolifkacja) lub na jej czubku ukazują się pęczki igieł. Drewno należy do bardzo cennych – jest bezżywiczne, lekkie, miękkie i odporne na gnicie. Wyst.: wyspy Hondo, Sikoku i Kiusiu w Japonii, wsch. Chiny. Upr.: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C); wymaga gleb żyznych, głębokich, przepuszczalnych i wysokiej wilgotności powietrza. Warto wiedzieć: do Europy pierwsze nasiona dotarły w 1842 r. W Polsce w uprawie od 1851 r. (Kórnik). Okazy największe w Polsce: przedwojenny, około 65-letni rośnie w Puszczy Bukowej k. Szczecina ma 17 m wysokości i 25 cm śred. Zast.: gatunek spotykany tylko w kolekcjach. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarowali W. Bugała i T. Bojarczuk – 1965 r. (pomiar w 2000 r. – kw.: IIB 14/80; IIID 10/95; IVA 9/99 i 12,5/98; X 16,5/wielopniowy); Arboretum Wojsławice – 1994.

605 pan. 22; kwatery IIB
009345

Cryptomeria japonica 'Compacta' Carrière 1878 {Thibault ex Keteleer 1877}

syn.: *Cryptomeria compacta* hort., *Cryptomeria japonica* 'Lobbii Compacta'

Szydlica japońska 'Compacta'

Drzewo około 10 m wysokości Korona wąskostożkowata, gęsta, zwłaszcza górą; strzała prosta, często wysoko oczyszczona, górne gałązki skupione w pęczkach na końcach gałęzi. Igły wielosezonowe, krótkie i niebieskawozielone. Upr.: zad. mroz. (–26 °C) do b. mroz. (>–29 °C). Ciekawostki: w Sulistrowiczkach k. Sobótki rośnie dobrze od kilkudziesięciu lat okaz, opisywany także jako *Cryptomeria japonica* 'Dacrydioides'. Poch.: Boskoop, giełda – 1995.

190 pan. 5; kwatery IVC; fot. 190
011596

Cryptomeria japonica 'Cristata' Beissn. 1901 {Japonia <1901}

syn.: *Cryptomeria japonica* 'Sekka-sugi', *Cryptomeria monstrosa* hort.

Szydlica japońska 'Cristata'

Małe drzewko, w Japonii osiąga 6–8 m wysokości, w Polsce brak starszych okazów. Część pędów wytwarza monstrialne „grzebień” – pofalowane, staśmione i grube, pozostałe rosną typowo. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1994.

490 pan.: 18, 20; kwatery: IIA, IIB
004246

Cryptomeria japonica 'Elegans' Nelson 1866 {Th. Lobb 1854}

syn.: *Cryptomeria elegans* Veitch., *Cryptomeria gracilis* hort. non Siebold, *Cryptomeria japonica* 'Yawara-sugi', *Cryptomeria japonica* 'Yawa-sugi' Beissn. 1909, *Cupressus elegans* Jakob-Makoy

Szydlica japońska 'Elegans'

Drzewo w Anglii do około 22 m wysokości, w Polsce brak starych okazów uprawianych w gruncie. Jest to odmiana typu młodocianego, z miękkimi igłami do 25 mm dł., wąskimi i mocno spłaszczonymi. Upr.: prawdopodobnie ndost. mroz. (–18 °C) lub dość mroz. (–20,5 °C), wymaga jednak starannego okrywania na zimę, nawet w najcieplejszych regionach kraju; w Polsce najczęściej bywa uprawiana w szklarniach. Poch.: OB Praga-Troja – 1989.

kwatera IIB

009388

Cryptomeria japonica 'Rasen' Groot. 1977

Szydlica japońska 'Rasen'

Niskie drzewko o luźno ułożonych gałęziach i igłach spiralnie przylegających do pędu. Bardzo podobna do odmiany 'Spiralis'. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1995.

kwatera IIA

011586

Cryptomeria japonica 'Vilmoriniana' Hornibr. 1924 {Japonia <1904}

Szydlica japońska 'Vilmoriniana'

Karłowata odmiana do 80 cm wysokości, zaokrąglona, z krótkimi gałązkami, gęsta. Igły krótkie i silnie zagęszczone, jasnozielone, zimą zmieniają barwę na rudobrazowawą. Upr.: ndst. mroz. (–18 °C), nawet w najcieplejszych regionach kraju często przemarza i rośnie źle. Odmiana przywieziona do Europy przez Philippe de Vilmorina w 1904 r. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 2000.

Cunninghamia R.Br. ex J.M.C.Rich. 1826rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

Kuningamia

(d. *Taxodiaceae*)

Do rodzaju należą 2 gatunki występujące w Chinach; w Polsce w uprawie 1 gatunek i 1 odmiana uprawna.

93 pan.: 1b, 4, 12, 14, 20, 21b

relikt

kwatera: IA, IIIB, IIIC, IIID, IIIF, XIIB; fot. 143, 191

004247

Cunninghamia lanceolata (Lambert) Hook. 1827

syn.: *Abies batavorum* Siebold, *Abies lanceolata* Desf. 1822, *Abies lanceolata* Poiret 1805, *Abies major sinensis* Pluk., *Araucaria lanceolata* Desf., *Belis jaculifolia* Salisb. 1804, *Cunninghamia sinensis* R.Br. ex J.M.C.Rich. 1826, *Cunninghamia unicanaliculata* Wang ex Liu, *Pinus lanceolata* Lamb. 1803

Kuningamia lancetowata

U Polsce małe drzewko około 10 m wysokości, w ojczyźnie drzewo do 45 m, najczęściej wielopniowe, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie stożkowatej i gałęziach ustawionych w okółkach. Gałązki boczne stopniowo zasychają i opadają wraz z igłami. Pędy roczne zielone. Igły wielosezonowe, długie, 3–7 cm × 5 mm, z wierzchu zielone, od spodu z dwoma szerokimi białymi paskami, mocno spłaszczone, wąskolancetowate, drobno piłkowane, zbiegające po pędach, sztywne, skórzaste, stopniowo zwężające się i zakończone kolczastym wyrostkiem, silnie kłujące; ułożone skrętolegle, gęsto, rozłożone na dwie strony i przegięte ku dołowi. Szyszki 3–5 cm dł., w młodości zielone, później brązowe; dojrzewają w pierwszym roku i pozostają dłużej. Niekiedy przez szyszkę przerasta pęd (prolifkacja), jak u *Cryptomeria japonica*. Wyst.: śr. i pld. Chiny. Upr.: gatunek tolerancyjny w stosunku do gleby, wymaga miejsc osłoniętych, ciepłych i zimowego okrycia, szczególnie w młodości. Jest wrażliwy na niskie temperatury, zwłaszcza wczesną zimą, ale łatwo regeneruje uszkodzenia i tworzy odrosty z szyi korzeniowej. Odrzuca martwe końce gałęzi i w tym miejscu wytwarza pąki i pędy przybyszowe. Upr.: mrozoodporność w dużym stopniu zależna od pochodzenia, od ndst. mroz. (–18 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Rośliny mnożone wegetatywnie z okazu rosnącego w Arboretum Leśnym w Ślizowie (pochodzenie nieznane) wydają się najbardziej mrozoodporne. Warto wiedzieć: w Arboretum w Glinnej znajduje się 30-letni okaz, obradzający szyszki, 10 m wysokości, o średnicy pnia 24 cm. Zast.: wyjątkowo egzotyczne i oryginalne drzewko podobne do araukarii (igły nie piłkowane i bez białych pasków od spodu), spotykane w kolekcjach w najcieplejszych regionach kraju. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie Mykita-Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita –

1988; Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1991; Arboretum Leśne w Ślizowie – 1994.

× *Cupressocypris* (Dallim. 1938) rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate
 [*Chamaecypris* × *Cupressus*]
 Cyprysowiec

W Polsce w uprawie jest jeden mieszaniec i 4 odmiany uprawne.

473 pan. 18, 19, 20, 23; kwatera IIIJ
 004248

× *Cupressocypris leylandii* (A.B.Jacks. et Dallim.) Dallim. 1938

[*Cupressus macrocarpa* × *Chamaecypris nootkatensis*]

syn.: *Cupressus leylandii* Jacks. et Dallim.

Cyprysowiec Leylanda

Mieszaniec ten powstał samorzutnie w Anglii z nasion zebranych przez C.J. Leylanda w 1888 r. Drzewo rośnie bardzo szybko, ma szerokokolumnową lub stożkową koronę, gęstą i ciemnozieloną. Gałęzki rozgałęzione są płasko, w jednej płaszczyźnie; pędy pokryte drobnymi, grzbiecistymi łuskami, ostro zakończonymi i brzegiem często lekko piłkowanymi. Upr.: mrozoodporność w Polsce słabo poznana, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C); lubi miejsca słoneczne i osłonięte. We Wrocławiu i w Wojsławicach w uprawie bez szkód mrozowych od kilkunastu lat. Zast.: do uprawy dla kolekcjonerów; ładnie prezentuje się jako soliter. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1993.

kwatera IIIJ
 009572

× *Cupressocypris leylandii 'Castlewellan'* L.S.Slinger 1973 {J. Keown/Slieve Donard Nurs. 1962/>1962}

syn.: *Cupressus macrocarpa* 'Keown', *Cupressus macrocarpa* 'Keownii', × *Cupressocypris leylandii* 'Barden's Gold' hort. Anglia 1986, × *Cupressocypris leylandii* 'Castlewellan Gold', × *Cupressocypris leylandii* 'Galway Gold' hort. Anglia

Cyprysowiec Leylanda 'Castlewellan'

Rośnie wolniej od gatunku. Złociste pędy kontrastują z ciemnozielonym wnętrzem drzewa. Upr.: od nie mroz. (< –15 °C) do ndost. mroz. (–18 °C). Mniej odporny od gatunku na niskie temp. i bardziej wrażliwy na przeciągi. Poch.: nn – ofiarował W. Gołąb – 1994.

kwatera IIID
 008860

Cupressus bakeri Jeps. 1909 ssp. *bakeri*

syn.: *Cupressus macnabiana* var. *bakeri* (Jeps.) Jeps.

Cyprys Bakera

Drzewo w ojczyźnie do 10–15 m wysokości, w Polsce unikat. Kora gruba, czerwonoszara, łuszcząca się małymi płatkami. Pędy luźno ułożone w różnych płaszczyznach, cienkie, 4-kanciaste. Liście na okazach młodych dwojacie, jasno- lub ciemnozielone, matowe. Szyszki prawie kuliste, 2 cm śred., szare, złożone z 6 łusek z krótkim, kolczastym wyrostkiem. Wyst.: płn. Kalifornia. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), wymaga miejsc wyjątkowo ciepłych, osłoniętych od wiatru oraz zimowego okrycia. Jedyny cyprys, który można próbować uprawiać w najcieplejszych regionach w kraju. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1999.

Daboecia D. Don 1834
 Dabecja

rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

Rodzaj reprezentowany jest tylko przez 2 gatunki występujące w Europie i na Azorach. W Polsce w uprawie znajduje się 1 gatunek i 7 odmian uprawnych. Są to niskie krzewy o liściach wielosezonowych i kwiatach 4-krotnych, zebranych w wyprostowane grona. Nazwę rodzaju nadano ku czci irlandzkiego świętego Dabeoc'a.

kwatera IIC

002740

Daboecia cantabrica (Huds.) K.Koch '**Bicolor**'

Dabecja kantabryjska 'Bicolor'

Krzewinka 20–40 × 60 cm. Pędy cienkie, pokryte gruczołowatymi włoskami. Liście wielosezonowe około 12 × 5 mm, wąskoeliptyczne, skrętoległe, z wierzchu ciemnozielone, błyszczące, od spodu pokryte białym kutnerem. Kwiaty w drugiej poł. VII–IX, około 1 cm dł., beczułkowato wydłużone, 4-krotne, zrosłopłatkowe, białe, lilioworóżowe lub purpurowe, częściowo prążkowane; zwisają na wygiętych szypułkach, w wyprostowanych gronach dł. 10 cm, na końcach pędów. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

Daphne L. 1753

rodzina *Thymelaceae* – Wawrzynkowate

Wawrzynek

Do rodzaju należy około 50 gatunków, występujących w Europie i Azji. W Polsce rosną na stanowiskach naturalnych 2 gatunki: *Daphne cneorum* i *D. mezereum* – obydwa pod ochroną, oraz w uprawie 10 innych gatunków, 2 mieszańce międzygatunkowe, 2 formy botaniczne i 1 odmiana uprawna. Krzewy do 1–1,5(3) m wysokości, słabo rozgałęzione. Liście sezonowe lub wielosezonowe, skrętoległe, zawsze całobrzegie, wydłużone do lancetowatych, u nasady klinowato zbiegające się w krótki ogonek lub ± siedzące. Kwiaty intensywnie pachną, obupłciowe lub rozdzielнопłciowe (u gatunków japońskich), bezpłatkowe, kielich (nie korona!) rurkowata lub dzwonekowata, barwna, zakończona 4(5) rozpostartymi końcami działek, osadzone wzdłuż pędów pojedynczo lub po kilka. Owoce pestkowce mięsiste lub suche z 1 pestką, zwykle czerwone. Większość gatunków rośnie najlepiej na podłożu wapiennym, ale uprawa niektórych jest trudna. Warto wiedzieć: wszystkie części roślin, szczególnie owoce są trujące i zawierają żywicę mezereinę, glikozyd dafninę oraz olejki eteryczne. Działają one miejscowo na skórę, na ośrodkowy układ nerwowy, układ krążenia i nerki. Objawy to: zapalenie skóry z zaczerwienieniem, obrzękiem i pęcherzami, owrzodzenia i martwicy rozpad skóry; przy zatruciach doustnych – piekące i drapiące bóle w ustach, obrzęk warg i błony śluzowej jamy ustnej, trudności przy przełykaniu, ślinotok, nudności, wymioty, bóle żołądka, skurcze jelit z biegunką i uczucie pragnienia, po resorpcji stan pobudzenia, podwyższona temperatura ciała, przyspieszone tętno, duszność, śmierć w zapaści. U dzieci możliwe zapalenie nerek. Za dawkę śmiertelną dla dzieci uważa się 10–12 dojrzałych jagód (!). Pierwsza pomoc: niezbędna jak najszybsza opieka lekarska (!).

kwatera IIC

006740

Daphne blagayana Freyer

syn.: *Daphne mazellii* hort. non Carrière

Wawrzynek Blagaya

Ścielący się po ziemi krzew 0,4 m × 1 m. Liście wielosezonowe, 3–5 cm dł., szerokoowalne, skrętoległe, czasem nakrzyżległe, pojedyncze i całobrzegie. Kwiaty rurkowate, do 13 mm dł., pachnące, zazwyczaj obupłciowe, bezpłatkowe z 4 płatkowszałnymi, kremowobiałymi działkami kielicha; zebrane po 20–30 w groniaste lub baldaszkowate kwiatostany. Owocem jest biały lub różowawy mięsisty pestkowiec, z 1 pestką. Wyst.: płu. Grecja, Bułgaria, Austria, Jugosławia. Upr.: dost. mroz. (–23 °C),

wymagający co do gleby. Substancje toksyczne – patrz opis rodzaju (glikozyd dafnina i substancja żywiczna – mezereina). P o c h.: OBUWr Wrocław – 1989.

kwatery III F

002483

Daphne caucasica Pall. 1784 ssp. *caucasica*

syn.: *Daphne salicifolia* Lam. 1791

Wawrzynek kaukaski p gat. typowy

Krzew 1–1,5 (2) m wysokości, szeroko rozrastający się, dzięki licznym odrostom korzeniowymi. Pędy cienkie, wiotkie, w młodości omszone. Liście sezonowe, lancetowato wydłużone, obustronnie delikatnie pokryte włoskami. Kwiaty V–VI, niekiedy powtarzają kwitnienie w okresie dojrzewania owoców, drobne, białe, pokryte gęsto włoskami, pachną słabo; zebrane po 15–20 w szczytowe główki i w kątach liści. Owoce w VII, początkowo ciemnoczerwone, dojrzałe czarne. W y s t.: Kaukaz, Azja Mniejsza. U p r.: dost. mroz. (–23 °C), wymaga gleb żyznych i stanowisk cienistych lub półcienistych. Gatunek podobny do *D. altaica* Pall. Substancje toksyczne – patrz opis rodzaju. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1998.

kwatery II C

002484

PL, relik, RChr, ☠

Daphne cneorum L. 1753

syn.: *Daphne julia* Koso-Pol. 1921, *Daphne odorata* Lam. 1778

Wawrzynek główkowy, syn.: Wawrzynek główkowany

Krzewinka do 20–30(50) cm wysokości, z cienkimi pędami, pokładającymi się po ziemi i zakorzeniającymi. Liście wielosezonowe, skórzaste, odwrotniejąwate, do 1,5 cm dł., zakończone haczykowatym wyrostkiem, z wierzchu ciemno-, spodem szarozielone. Kwiaty w V–VI, zapylane przez motyle, różowe, silnie pachną; zebrane po 5–15 w główkach na szczycie pędów. Owoce zawiązują się sporadycznie, początkowo są żółtawobrunatne, później czerwawobrunate, bywają chętnie roznoszone przez mrówki. W y s t.: góry pld. i środ. Europy po zach. Ukrainę; we wsch. Polsce rzadki, chroniony. U p r.: b. mroz. (>–29 °C), stanowisko słoneczne, ciepłe, gleby wapienne (!), przepuszczalne, gliniaste, próchnicze. Źle rośnie w miejscach cienistych na glebach zimnych, wilgotnych. Substancje toksyczne – patrz opis rodzaju. Z a s t.: roślina pokrywowa, w sprzyjających warunkach rozrasta się w gęste i szerokie kępy oraz kwitnie obficie. P o c h.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

273 pan.: 7, 8, 15; kwatery: III F, IX; fot. 114

PL, RChr, ☠

003759

2n = 18

Daphne mezereum L. 1753

Wawrzynek wilczełyko, syn.: Wilczełyko wawrzynekowate, Wawrzynek wilcze łyko

Krzew 1–1,5 m średnicy, o pędach wzniesionych i słabo ugałęzionych. Liście sezonowe, 3–8(12) × 1–2 cm, wąskie odwrotniejąwate, nagie, szarawozielone i matowe, skupione w górnej części pędów ponad owocami. Kwiaty w II–IV, różowe do purpurowych, rozkwitają przed rozwinięciem liści, intensywnie pachną, są miódodajne; zebrane gęsto na pędzie, zwykle po 3. Owoce w VI–VII, czerwone, kuliste, mięsiste, roznoszone są przez ptaki. W y s t.: Europa, Azja; w Polsce w cienistych lasach liściastych. U p r.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga tylko miejsc cienistych lub półcienistych, gleb próchnicznych, świeżych, chętnie wapiennych, stale wilgotnych, chłodnych (!) – nie znosi gleb suchych i nagrzewających się (!). Z a s t.: piękny, rodzimy krzew, bardzo wczesnie kwitnący na przedwiośniu. Zawiera substancje toksyczne – patrz opis rodzaju (glikozyd dafnina i substancja żywiczna – mezereina). P o c h.: stanowisko naturalne, lasy k/Ślizowa – ofiarował S. Sęktas – 1990.

kwatera IIIF, IX

008422

Daphne mezereum* f. *alba (H.West) Schellesyn.: *Daphne mezereum album* H.West 1770, *Daphne mezereum* 'Alba', *Daphne mezereum* 'Album', *Daphne mezereum* f. *alba* (West.) Rehder 1949, *Daphne mezereum* var. *alba* West

Wawrzynek wilczełyko f. biała

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma kwiaty białe lub kremowobiałe, nieco jaśniejsze liście i jasnożółte lub żółtopomarańczowe owoce. Cechy te powtarza z nasion. Forma ta spotykana jest sporadycznie w stanie dzikim w Skandynawii (?). Upr.: b. mroz. (> 29 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie (nasiona OB Göteborg) – ofiarował J. Tumiłowicz – 1992; OBUWr Wrocław – 1996.

kwatera IIC

009364

Daphne laureola L.

Wawrzynek laurowy

Krzew w uprawie do 0,5–1 m wysokości, w ojczyźnie do 1,5 m, w całości nagi. Liście wielosezonowe, 5–8 cm dł., jajowatolancetowate do jajowatych, na wierzchołku tępe lub ostro zakończone, skórzaste, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty III/IV, pachnące, żółtozielone, rurka 3–8 mm dł.; zebrane w gęste grona w kątach liści. Owoce czarne, mięsiste, jajowate. Wyst.: Sycylia, Korsyka, Afryka Pn., Azory. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C) lub mniej, wymaga okrywania na zimę nawet w Polsce Zach. Zawiera substancje toksyczne – patrz opis rodzaju. Poch.: OB Liège – 1990.

kwatera IIC

009365

Daphne tangutica Maxim.syn.: *Daphne retusa* Hemsl.

Wawrzynek tangucki, syn.: Wawrzynek skryty

Krzew w ojczyźnie do 0,7–1 m wysokości, dość luźny, wyprostowany, rośnie bardzo powoli. Młode pędy żółtozielone i pokryte szczeciniastymi włoskami. Liście wielosezonowe, 3,5–7 cm dł., ciemnozielone, eliptyczne, jajowate lub jajowatolancetowate. Kwiaty w V–VI, pachnące, kielich do 12 mm dł., na zewnątrz purpuroworóżowe, wewnątrz białe i purpurowo nabiegłe; zebrane w grona 5–7 cm śred. Wyst.: pñ. zach. Chin, Himalaje. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C), wymagający co do gleby. Zawiera substancje toksyczne – patrz opis rodzaju (glikozyd dafnina i substancja żywiczna – mezereina). Poch.: OB Neuchatel – 1995.

Davidia Baill. 1871rodzina *Davidiaceae* (d. *Nyssaceae*) – Dawidiowate

Dawidia

Do rodzaju należy tylko jeden gatunek występujący w zach. Chinach; w Polsce uprawiany jest 1 gatunek i jego odmiana botaniczna.

kwatera IIIB

003760

relikt

Davidia involucrata* var. *vilmoriniana (Dode) Wangerin 1910syn.: *Davidia vilmoriniana* Dode 1908, *Davidia laeta* Dode 1908 p.p.

Dawidia chińska odm. Vilmorina

Drzewo jedno- lub wielopniowe, w uprawie do 8–10 m wysokości, w ojczyźnie do 20 m, o szerokostożkowatej koronie. Liście sezonowe, naprzemianległe, duże do 15 cm dł. i 5–8 cm szer., szerokojajowate z sercowatymi nasadami, piłkowane, górą jasnozielone,

spodem sinawe, nagie; jesienią żółte; ogonek liściowy czerwony, 4–7 cm dł. Kwiaty w V–VI, bezpłatkowe, zebrane w gęste, kuliste główki 2 cm śred., w których zwykle liczne kwiaty ♂ otaczają jeden kwiat ♀ – pręciki purpurowe (!). Główki podparte są dwoma dużymi, białymi lub białokremowymi podsadkami – zwisającymi, ustawionymi naprzeciw siebie, niejednakowej wielkości – mniejsza 6–12 cm dł. i druga 10–20 cm dł. Owoce we IX, elipsoidalne, brązowozielone pestkowce, 2–3 cm dł., na długiej 5–8 cm szypułce; wiszą do XII i opadają stopniowo, a zawiązują się u nas dopiero po około 30–40 latach uprawy. W bardzo twardej pestce, która pęka na 4 części dopiero w czasie kiełkowania nasion, znajduje się 3–5 nasion, W y s t .: środk.-zach. Chiny. U p r .: zad. mroz. (>–26 °C), ale w młodości tylko dość mroz. (–20,5 °C) i wymaga starannego okrywania na zimę. Lubi gleby żyzne, próchnicze i miejsca półcieniste, lekko wilgotne, stanowiska zaciszne. Dobrze rośnie i owocuje we Wrocławiu. Z a s t .: podobna z pokroju do lipy, z liści do *Betula maximowicziana*, z kwiatów do dereni wielkokwiatowych. W okresie kwitnienia jedno z najpiękniejszych drzew o delikatnej zieleni liści połączonej z bielą lekko prześwitujących, delikatnie poruszających się na wietrze podsadek (!). Oryginalny gatunek, zauważalny natychmiast w grupie innych kwitnących drzew, godny miejsca w ogrodzie każdego ogrodnika – pasjonata. W a r t o w i e d z i e ć: gatunek ten w obcych językach nazywany jest „drzewem chusteczkowym” (wygląda jakby rozwieszono na nim białe chusteczki), „drzewem duchów” lub „panną w welonie”. P o c h .: OBUWr Wrocław – 1996.

Decaisnea Hook. et Thomson(-en ?) 1855 rodzina *Lardizabalaceae* – Krępieniowate
Palcznik, syn.: Dekeneja

Znane są 2 gatunki pochodzące ze wsch. Azji; w Polsce uprawiany jest tylko 1 gatunek.

508 pan.: 19, 23; kwatera: IIIJ, IVA, IX fot. 218
003761

Decaisnea fargesii Franch. 1892

Palcznik Fargesa, syn.: Palcznik chiński

Krzew w uprawie do 3 m wysokości, w ojczyźnie do 5 m, o grubych, sztywnych, wyprostowanych, prawie nie rozgałęzionych pędach z sinawym nalotem. Liście sezonowe do 80 cm dł. (!), pierzastozłożone z 12–25(!) całobrzegich listków 6–14 cm dł., od spodu niebieskawosinych; jesienią przebarwiają się na żółto lub pomarańczowobrazowo. Kwiaty w V–VI, niepozorne, rozdzielнопłciowe (poligamiczne), bezpłatkowe, dzwonekowane do 3 cm dł., z jasnozielonymi lub żółtawozielonymi działkami, zwisają w gronach lub wiechach 25–50 cm dł. Owoce we IX–XI, liczne, mięsiste mieszki – niebieskokobaltowe „kiełbaski”, do 12 cm dł., podobne do strąków bobu, zwykle po 3 razem. Wewnątrz mieszka czarne, 1 cm śred., spłaszczone, liczne nasiona w galaretowatym miąższu. Owoce te są w Chinach spożywane, ale nam wydają się niesmaczne. W y s t .: zach. Chiny. U p r .: zad. mroz. (–26 °C), w bardzo surowe zimy po przemarznięciu odrasta. Rośnie dobrze na glebach żyznych, niezbyt wilgotnych, w miejscach słonecznych lub półcienistych. Wskazane sadzenie roślin po kilka w grupie. Z a s t .: charakterystyczny i oryginalny krzew wzbudzający w okresie owocowania ogólne zainteresowanie. Cenny w kolekcjach i atrakcyjny w parkach. P o c h .: nn – <1945.

Deutzia Thunb. 1781 rodzina *Hydrangeaceae* (d. *Saxifragaceae*) – Hortensjowate
Żylistek

Do rodzaju należy 60 gatunków występujących głównie w Azji i kilka w Meksyku; w Polsce uprawianych jest 19 gatunków, 6 mieszańców międzygatunkowych i 21 odmian uprawnych. Krzewy do 2 m wysokości, o pędach wewnątrz pustych. Liście sezonowe, nakrzyżległe, jajowate lub lancetowate, krótkoogonkowe, drobno ząbkowane lub piłkowane, pokryte gwiazdkowatymi (!) włoskami (także młode pędy, szypułki kwiatowe i działki kielicha). Kwiaty w V–VII, na ubiegłorocznych pędach, 5-krotne, białe, różowe lub

pomarańczowe, bez zapachu; zebrane w szczytowe grona, wiechy lub podbaldachy; kielich dzwonekowany; płatki korony w pączku zachodzą na siebie dachówkowato lub stykają się podwiniętymi brzegami (!); pręcików 10. Owoce są kuliste torebki. Upr.: wytrzymałość na mrozy mała, w czasie surowych zim przemarzają do granicy śniegu, ale silnie regenerują z przyziemnych części pędów, dlatego wskazane okrywanie i ściółkowanie przed zimą. Wymagania glebowe niewielkie, najlepiej rosną na glebach średnio zwięzłych, przewiewnych, próchnicznych i dostatecznie wilgotnych; wrażliwe na suszę. Dobrze rosną i obficie kwitną na stanowiskach słonecznych i półcienistych, np. pod okapami drzew. Należą do krzewów ozdobnych chętnie sadzonych w miastach.

kwatera IVC

006946

Deutzia scabra Thunb. '**Plena**' {Japonia <1861}

syn.: *Deutzia crenata flore pleno* T.Moore 1863, *Deutzia crenata plena* Lem., *Deutzia crenata purpurata plena*, *Deutzia crenata purpurata plena hort.*, *Deutzia crenata rosea plena*, *Deutzia crenata rubra plena*, *Deutzia scabra 'Flore Plena'*, *Deutzia scabra 'Rosea Plena'*, *Deutzia scabra roseoplana hort.*

Żyłistek szorstki 'Plena', syn.: Żyłistek szorstki odm. pełnokwiatowa

Krzew do 2,5 m wysokości, gęsty, o pędach wyprostowanych z łuszczącą się korą. Liście wąskojajowate do 7 cm dł., szorstkie, matowozielone, obustronnie pokryte, szorstkimi, gwiazdkowatymi włoskami. Kwiaty w VI–VII, dzwonekowane, pełne, liczne, do 3 cm śred., dwubarwne – płatki na zewnątrz, i często drugi okółek, różowopurpurowe; zebrane w wiechowate kwiatostany do 12 cm dł. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Uniwersytet Łódzki – ofiarował Z. Fortuna – 1992.

Diervilla Mill. 1754

rodzina *Caprifoliaceae* (d. *Diervilleae*) – Przewiertniowate

Dierwillia, syn.: Zadrzewnia, Lonicera

Do rodzaju należą 3 gatunki, występujące w Ameryce Płn., głównie w Kanadzie; w Polsce uprawiane są 3 gatunki, 1 mieszaniec międzygatunkowy i 1 odmiana uprawna.

kwatera A/0

007439

Diervilla sessilifolia Buckland 1843

Dierwillia bezogonkowa, syn.: Zadrzewnia krótkoogonkowa

Krzew do 1,5 m wysokości, o czworokątnych pędach i dający odrosty korzeniowe. Liście sezonowe, nakrzyżległe, długo zastrzone, 5–15 cm dł., siedzące, młode całe brązowe, na spodzie błyszczące. Kwiaty w VI–VIII, jasnożółte, zrosłopłatkowe, grzbieciste, z dwuwargowym brzegiem, zebrane po 3–7. Wyst.: pld.-wsch. USA. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Zast.: krzew mało dekoracyjny, spotykany tylko w kolekcjach. Poch.: OBUWr Wrocław – 1998.

kwatera IVD

012158

Diervilla sessilifolia '**Butterfly**'

Dierwillia bezogonkowa 'Butterfly'

Krzew niski, około 1 m wysokości, gęsty, tworzy szerokie zarośla, dzięki rozłogom korzeniowym. Pędy nagie czworokątne, młode całe rudobrązowe. Liście sezonowe, 5–15 cm dł., siedzące (bezogonkowe), długo zastrzone. Kwiaty w VI/VIII, żółte, około 1,5 cm dł., rurkowate, liczne, niepozorne, zebrane na tegorocznych pędach po 3–7 szt. w szczytowych, gęstych wierzchołkach do 7 cm szer. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); wskazane stanowisko słoneczne; tolerancyjna w stosunku do gleby i pH, nie podatna na choroby i szkodniki. Polecana do założen naturalistycznych. Poch.: Boskoop, giełda – 1998.

Eleutherococcus Maxim 1859rodzina *Araliaceae* – Araliowatesyn.: *Acanthopanax*, *Aralia*, *Cephalopanax*, *Panax*, *Xanthoxylum*

Kolcosił

Do rodzaju należy około 30 gatunków, występujących głównie w pld.-wsch. Azji. W Polsce w uprawie 15 gatunków i 2 odmiany uprawne. Krzewy lub niewielkie drzewa, słabo rozgałęzione ± cierniste. Liście sezonowe, rzadko wielosezonowe, skrętoległe, złożone dłoniasto z 3–5(7) listków, piłkowanych, ogonkowych lub siedzących. Kwiaty miododajne, obupłciowe lub rozdzielнопłciowe, poligamiczne lub dwupienne, 5-płatkowe, drobne i zwykle zielone, wolne lub w różnym stopniu zrosnięte; zebrane w kuliste baldaszki. Owoce podobne do jagód, czarne pestkowce z 2–5 pestkami. Upr.: mrozoodporność różna, na ogół niska, wymagania glebowe skromne, dekoracyjność średnia. Właściwości lecznicze kilku gatunków wykorzystywane są w medycynie.

kwatery III B

007980

Eleutherococcus senticosus (Rupr. et Maxim.) Maxim. 1859syn.: *Acanthopanax senticosus* (Rupr. et Maxim.) Harms 1897;

Kolcosił szczeciniasty, syn.: Kolcosił kłujący

Krzew w uprawie 2–5 m wysokości, w ojczyźnie do 7 m. Pędy pokryte gęsto cienkimi, żółtymi szczecinkami skierowanymi ku górze. Liście sezonowe, złożone z (3)–5 listków 6–10 × 2–4 cm; młode od spodu z brązowymi włoskami na nerwach. Kwiaty w VII, żółtawe lub fioletowe, w pojedynczych kwiatostanach 3–4 cm śred. Wyst.: Chiny, Mandżuria, Daleki Wschód, Japonia, Płw. Koreański, Rosja – Sachalin. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). W uprawie od około 1860 r., w Polsce od 1927 r. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – 1999.

Empetrum L. 1753rodzina *Empetraceae* – Bażynowate

Bażyna, syn.: bagnówka, modrzewnica, małpia jagoda

Systematyka rodzaju jest dyskusyjna, dlatego w zależności od autora do rodzaju należą 2, rzadziej 3 (6–15) gatunków, występujących głównie w arktycznej strefie półkuli północnej. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 gatunek, a uprawiany jest 1 gatunek, 1 podgatunek i 1 odmiana uprawna. Są to krzewy i krzewinki podobne do siebie, płożące się, o liściach wielosezonowych.

kwatery II A

PL, relikty

005018

Empetrum hermaphroditum Hagerupsyn.: *Empetrum eamsii* ssp. *hermaphroditum* (Hagerup) D. Löve, *Empetrum hermaphroditum* (Lange) Hagerup, *Empetrum nigrum* ssp. *hermaphroditum* (Hagerup) Böcher, *Empetrum nigrum* f. *hermaphroditum* Lange

Bażyna obupłciowa, syn.: Bażyna czarna pgat. obupłciowy

Systematykę tego taksonu przyjęto za Z. Mirek i in. (1955) jako obowiązującą dla flory Polski (w Index of Gardens Plants za nazwę obowiązującą przyjęto *Empetrum emasii* ssp. *hermaphroditum*). Jest to drobna krzewinka, do 50 cm wysokości, płożąca się po ziemi. Liście wielosezonowe, skrętoległe, gęsto osadzone, równowąskie, igielkowate, do 0,6 cm dł., ciemnozielone, połyskujące. Kwiaty w V–VI, różowe, wiatropylne, zwykle obupłciowe (!) – zaschnięte pręciki widać na owocach. Owoce w VII–X, jagodokształtne, mięsiste pestkowce, czarne lub wiśniowoczerwone, jadalne – słodkie i mdłe. Wyst.: w Polsce – na górskich torfowiskach. Upr.: b. mroz (>–29 °C). Zast.: tylko w kolekcjach specjalistycznych, jako towarzysząca roślinom z rodziny *Ericaceae*, np.: wrzosom, wrzoscem, niskim różanecznikom. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze, Szkoła Roślin Wrzosowatych St. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował St. Wiśniowski – 1989.

Enkianthus Lour. 1790

rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

syn.: *Andromeda*, *Meisteria*, *Tridomodon*

Enkiant

Do rodzaju należy 17 gatunków występujących od Japonii po Himalaje. W Polsce w uprawie 4 gatunki, 2 odmiany botaniczne i 1 uprawna. Krzewy, rzadko drzewa, o pędach wzniesionych, najczęściej ułożonych w okółkach (!). Liście zwykle sezonowe, przeważnie skupione na wierzchołkach pędów, skrętoległe i piłkowane. Kwiaty małe, dzwonkowate lub dzbanuszkowate, zrosłopłatkowe, zwykle z pięcioma płatkami korony; zebrane w grona lub baldachogrona. Owocem jest drobna 5-klapowa torebka. Enkianty preferują stanowiska słoneczne do półcienistych i dość dobrze znoszą suszę.

kwatery III F, VI A

002743

Enkianthus campanulatus (Miq.) G.Nicholson 1885

syn.: *Andromeda campanulata* Miq. 1813, *Enkianthus latiflorus* Craib, *Enkianthus pendulus* Craib, *Enkianthus recurvus* Craib, *Enkianthus tectus* Craib, *Meisteria campanulata* Nakai, *Tridomodon campanulatus* (Miq.) Nakai

Enkiant dzwonkowaty

Krzew do 3 m śred., w ojczyźnie do 6 m wysokości. Liście sezonowe 3–7 × do 3,5 cm, eliptyczne, drobnopiłkowane, obustronnie szorstkie od szczeciniastych włosków; jesienią pomarańczowoczerwone i czerwone. Kwiaty w V/VI, około 1 cm dł., dzwonkowate, żółtawe w czerwone prążki, zwisają na cienkich szypułkach, zebrane są po 5–15 w baldachogrona. Wyst.: Japonia – pñ. Honsiu, Hokkaido. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), lubi stanowisko słoneczne i półcieniste, dosyć wytrzymały na suszę, pozostałe warunki uprawy jak inne rośliny z rodziny wrzosowatych. Zast.: wartościowy, miododajny krzew ozdobny spotykany dotychczas tylko w kolekcjach. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1990, 1995.

kwatery IV A

009296

Enkianthus campanulatus (Miq.) G.Nicholson var. **palibinii** (Craib) Bean

syn.: *Enkianthus ferrugineus* Craib 1919, *Enkianthus palibinii* (Bean) Craib 1919, *Enkianthus rubicundus* Matsum et Nakai, *Meisteria rubicunda* Nakai 1922

Enkiant dzwonkowaty odm. czerwonekwiatowa

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście węższe i od spodu nerw główny pokryty jest rudobrazowymi włoskami. Kwiaty ciemnoczerwone i mniejsze niż u gatunku. Podobny do *E. campanulatus* 'Red Bells' o kwiatach z czerwonymi prążkami. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatery III F; fot. 197

015462

Enkianthus cernuus (Siebold et Zucc.) Makino 1894

syn.: *Meisteria cernua* Siebold et Zucc. 1846

Enkiant wygiętoszypułkowy

Krzew 1,5–3 m wysokości, w ojczyźnie do 5 m. Liście sezonowe 2–5 × do 2 cm, odwrotnie jajowate, karbowanopiłkowane, od spodu wzdłuż nerwu głównego pokryte brązowymi włoskami. Kwiaty w V, 6–8 mm dł., białe, szerokodzwonkowate, brzeg korony ząbkowato powycinany (!); zebrane w grona. Wyst.: Japonia. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); cenny krzew ozdobny spotykany dotychczas tylko w kolekcjach. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – otrzymany jako *E. cernuus* var. *nipponicus* (kat. 1997/1999) – 1991.

kwatery III C

009348

***Enkianthus cernuus* var. *rubens* (Maxim.) Makino**

syn.: *Andromeda cernua* f. *rubens* Maxim. 1972, *Enkianthus cernuus* (Siebold et Zucc.) Makino f. *rubens* (Maxim.) Ohwi 1965

Enkiant wygiętoszypułkowy odm. czerwonawa, syn.: Enkiant wygiętoszypułkowy f. czerwonawa

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście krótsze do 5 cm dł. i szersze, z purpurowym odcieniem latem. Kwiaty czerwone, z piłkowanym brzegiem, w zwisających gronach po 5–12 szt., P o c h.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatery III C

002867

***Enkianthus perulatus* (Miq.) C.K.Schneid. 1911**

syn.: *Andromeda perulata* Miq. 1863, *Enkianthus japonicus* Hook.f. 1870

Enkiant woreczkowany, syn.: Enkiant japoński

Krzew 1–2 m wysokości. Liście sezonowe 2–4 × 1–1,5 cm, skupione na wierzchołkach pędów, wąskoligowe lub odwrotnie jajowate na krótkim ogonku, drobno piłkowane, od spodu pokryte drobnymi, białymi włoskami; jesienią czerwone. Kwiaty w IV, przed rozwojem liści, 8 mm dł., białe lub białozielone, kulistodzwonkowate z 5 wybrzuszeniami (woreczkami – stąd nazwa) u nasady (!); zebrane po 3–10 w przewisające baldachy. W y s t.: Japonia – wyspy Kiusiu i Sikoku. U p r.: zad. mroz. (–26 °C); może być formowany, gdyż podobnie jak inne enkianty dobrze znosi cięcie. P o c h.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

549 pan. 21a; kwatery II C

010945

***Enkianthus subsessilis* (Miq.) Makino**

syn.: *Andromeda nikoensis* Maxim., *Andromeda subsessilis* Miq., *Enkianthus nikoense* (Maxim.) Makino

Enkiant szeroki

Krzew 1–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,5–0,6 m, wyprostowany, silnie rozgałęziony, rośnie powoli. Liście sezonowe 2–3 × 1–1,5 cm, łopatkowate do eliptycznych, u podstawy długo zastrzone, lekko piłkowane; nerw główny z wierzchu pokryty białymi włoskami, od spodu brązowymi; ogonek liściowy 1–3 mm dł.; jesienią efektownie żółte, pomarańczowe i czerwone. Kwiaty pojawiają się w V/VI po rozwinięciu się liści, są białe, 5 mm dł., dzwonkowate; szypułki 2–3 cm dł. z białymi włoskami (!); zebrane po 5–10 w zwisające grona. W y s t.: Japonia – góry Honsiu. U p r.: zad. mroz. (–26 °C), w uprawie od 1892. P o c h.: OB Porrentruy – 1993.

Erica L. 1753

rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

Wrzosiec

Rodzaj reprezentowany jest przez około 650 gatunków występujących w pld. i tropikalnej Afryce, w rejonie śródziemnomorskim i w Europie. W Polsce rośnie na stanowisku naturalnym 1 gatunek, a uprawiane są 4 gatunki, 2 formy botaniczne i 56 odmian uprawnych. Są to krzewinki lub krzewy, rzadziej niewielkie drzewa, o pędach bardzo cienkich i zwykle pokrytych włoskami. Liście wielosezonowe, bardzo drobne i zwykle igielkowate, brzegiem podwinięte, nagie lub z wierzchu pokryte włoskami; osadzone w okółkach zwykle po 3–5. Kwiaty dzwonkowate, dzbanuszkowate, rurkowate lub prawie kuliste, 4-krotne, zrosłopłatkowe. Działki kielicha są wolne, krótsze od korony (!). Zaledwie kilka gatunków i odmian uprawnych jest dosyć odpornych na niskie temperatury. Wymagają gleb kwaśnych, próchnicznych, stale umiarkowanie wilgotnych. Wskazane jest zabezpieczanie na zimę i osłanianie przed wiosennym słońcem oraz systematycznie przycinanie po przekwitnięciu.

kwatery II A

002752

***Erica carnea* 'Rubinteppich'**syn.: *Erica herbacea* 'Rubinteppich'

Wrzosiec czerwony 'Rubinteppich', syn.: Wrzosiec krwisty 'Rubinteppich', Wrzosiec wiosenny 'Rubinteppich'

Krzewinka 15 cm wysokości, z pędami bardzo cienkimi i nagimi. Liście wielosezonowe 4–7 mm dł., ustawione po 3–4 w okółkach. Kwiaty w II–V, lilioworóżowe, dzwonkowate, zebrane po 1–2 w kątach liści, tworzą jednostronne grona. Upr.: zad. mroz. (–26 °C) i tolerancyjny na obecność wapnia w podłożu; w bezśnieżne zimy często wysycha. Wskazane okrywanie na zimę i przycinanie po przekwitnięciu. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

603 pan. 22; kwatera: IIA, IIB

002754

***Erica carnea* 'Snow Queen' {Verboom 1934}**syn.: *Erica herbacea* 'Snow Queen'

Wrzosiec czerwony 'Snow Queen', syn.: Wrzosiec krwisty 'Snow Queen', Wrzosiec wiosenny 'Snow Queen'

Krzewinka do 15 cm wysokości, o wiotkich pędach. Liście wielosezonowe i jasnozielone. Kwiaty rozwijają się już w II–III, białe, duże i liczne. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), ale wskazane jest okrywanie i osłanianie na zimę. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwaterka IIC

002757

***Erica carnea* 'Vivellii' {Theobald 1919}**syn.: *Erica herbacea* 'Vivellii', *Erica carnea* 'Urville'

Wrzosiec czerwony 'Vivellii', syn.: Wrzosiec krwisty 'Vivellii', Wrzosiec wiosenny 'Vivellii'

Krzewinka 15 × 30 cm, o liściach zielonobrazowych, a w zimie czerwobrazowych. Kwiaty rozwijają się już II–IV, ciemnoczerwone do karminowych. Upr.: mroz. (–29 °C); Wartościowa, stara odmiana, ale wskazane jest okrywanie i osłanianie na zimę. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwaterka IIA

002758

***Erica carnea* 'Winter Beauty' {Backhouse 1911}**syn.: *Erica carnea* 'King George', *Erica herbacea* 'Winter Beauty'

Wrzosiec czerwony 'Winter Beauty', syn.: Wrzosiec wiosenny 'Winter Beauty', Wrzosiec krwisty 'Winter Beauty'

Krzewinka do 25 cm wysokości, o zwartym pokroju. Liście wielosezonowe, ciemnozielone. Kwiaty rozwijają się już w XII–III, intensywnie różowe z brązowymi pylnikami, bardzo liczne. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), ale w bezśnieżne zimy często wysycha i marznie, wskazane okrywanie i osłanianie na zimę. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

***Euonymus* L. 1753**rodzina *Celastraceae* – Dławiszowatesyn.: *Evonymus*

Trzmielina, syn. trzmiel

Do rodzaju należy 170 gatunków, występujących w Ameryce Płn. i Środ., Europie, Azji, środ. Afryce i Australii. W Polsce na stanowiskach naturalnych rosną 2 gatunki, a uprawianych jest 20 gatunków, 7 odmian botanicznych i 28 uprawnych. Krzewy, małe drzewa lub pnącza wspinające się za pomocą przybyszowych korzeni czepnych. Liście

nakrzyżległe, sezonowe lub wielosezonowe. Kwiaty owadopylne, nektarodajne, z reguły obupłciowe, małe, 4–5-krotne, w wierzchołkowatych kwiatostanach. Owocem są barwne torebki, z 1–2 nasionami, po otwarciu zwisają na cienkich nitkach, jak u magnolii. Upr.: wiele gatunków odznacza się dużą odpornością na mrozy. Wymagają gleb żyznych, próchnicznych, przewiewnych, szybko nagrzewających się i dostatecznie wilgotnych; znoszą słabe ocienienie. Większość jest odporna na zanieczyszczenie powietrza, dobrze znoszą cięcie. Warto wiedzieć: w nasionach, liściach i korze większości gatunków, szczególnie *E. europaeus*, znajdują się gorycze i glikozydy nasercowe. Działanie: gorycz działa wymiotnie i wywołuje biegunkę, glikozydy oddziałują na mięsień sercowy i na ośrodki pobudzenia – poprawiają wydolność układu krążenia, wzrasta ciśnienie krwi. Objawy: po 15–16 godz. ciężkie podrażnienie przewodu pokarmowego z silną kolką i śluzowato-wodnistą biegunką. Po wchłonięciu wzrost temperatury ciała, dychawica, zaburzenia układu krążenia, zapaść, nasilające się odurzenie, senność na przemian z niepokojem ruchowym, drgawki, śpiączka, uszkodzenie nerek i obrzmienie wątroby. Barwa i kształt owoców może skłonić dzieci do ich zjadania (!).

kwatera III F

003775

***Euonymus europaeus* 'Red Cascade'**

Trzmielina pospolita 'Red Cascade', syn.: Trzmielina pospolita odm. Czerwona Kaskada

Krzew 2–3 m wysokości, szerokostojkowy, z gałęziami nieznacznie przewieszającymi się. Liście sezonowe, do 7 cm dł., jajowate, zatokowowrębne, ciemnozielone, jesienią jaskrawoczerwone. Owoc liczne, do 2 cm szer., pomarańczowoczerwone. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1998.

kwatera XII B

013000

***Euonymus fortunei* 'Canadale Gold' {USA}**

Trzmielina Fortune'a 'Canadale Gold', syn.: Trzmielina pnąca 'Canadale Gold'

Szeroko płózący się krzew lub półpnącze do 2–2,5 m wysokości. Liście wielosezonowe, duże do 3–5 cm dł., okrągławe. Jasnozielona barwa w części szczytowej i na obwodzie liścia przechodzi stopniowo w żółtą. Granica między barwami rozmyta. Jesienią wszystkie liście przebarwiają się i krzew jest bardziej złocisty niż zielony. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Zast.: bardzo atrakcyjna odmiana, ze względu na duże, intensywnie żółto-zielone liście. Polecana na okrywy, obwódki i na mury. Poch.: OBUWr Wrocław – 1994.

90 pan. 1b; kwatera: IA, XVA

003777

***Euonymus fortunei* 'Coloratus' {USA 1914}**

syn.: *Euonymus radicans* f. *colorata* Rehder 1926, *Euonymus colorata* Hort.

Trzmielina Fortune'a 'Coloratus', syn.: Trzmielina pnąca 'Coloratus', Trzmielina pnąca odm. jesienna, Trzmielina Fortune'a odm. barwna

Szeroki krzew, u nas do około 1,5–2 m wysokości, w Anglii przy podporach może osiągać nawet 8 m. Pędy pokładają się na ziemi tylko w młodości. Liście wielosezonowe, duże, 3,5–6 × 3,5 cm, eliptyczne, ciemnozielone, błyszczące, z wyraźnym karbowanopilkowanym brzegiem; jesienią i zimą ciemnopurpurowe (!) z czerwonym spodem i na wiosnę ponownie zielone. Odmiana podobna do *E. fortunei* 'Dart's Blanket', która na zimę przebarwia się na brązowoczerwono. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). W Polsce Zach. dobrze rośnie w miejscach osłoniętych, półcienistych i cienistych. Zast.: nadaje się na zielone okrywy, a posadzona przy podporach (plot, pień, mur) osiąga wysokość 2–3 m, ale

jest bardziej podatna na szkody mrozowe i wymaga starannego okrycia na zimę. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1988, 1995.

kwatera IIA, IVD

003778

***Euonymus fortunei* 'Emerald Gaiety'** {Corliss Bros. <1967/1967}

Trzmielina Fortune'a 'Emerald Gaiety', syn.: Trzmielina pnąca 'Emerald Gaiety', Trzmielina pnąca odm. Radość Emeralda

Niewysoki, szeroko płożący się krzew lub półpnącze do 2–2,5 m wysokości. Liście wielosezonowe, niewielkie, 3,5 × 2,5 cm, wyraźnie szarzielone, szerokojajowate, z wąską kremowobiałą obwódką przechodzącą w górnej części liścia w nieregularne smugi, skierowane w kierunku nasady. Część liści wyraźniej intensywniej upstrzona, a część z rozmytymi, nasilającymi się zimą, różowawymi przebarwieniami. Cięta systematycznie daje szybko zwarte okrywy. Posadzona w cieniu szybko traci charakterystyczne upstrzenia. U p r.: dost. mroz. (–23 °C). ; dobrze rośnie prawie na wszystkich stanowiskach, ale na zbyt suchych może zimą wysychać. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1994, 1996.

kwatera IIA, IVD107 pan.: 1b, 5, 18, 19; kwatera: IIA, IIIE, IVA

003779

***Euonymus fortunei* 'Emerald'n Gold'** {Corliss Bros. <1967/1967}

syn.: *Euonymus fortunei* 'Emerald etGold'

Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Emerald'n Gold', syn.: Trzmielina pnąca 'Emerald'n Gold', Trzmielina pnąca odm. Złota Emeralda

Niski krzew, płożący się i stopniowo podnoszący się do góry lub pnący do 2–3 m wysokości. Liście wielosezonowe, do 3 × 2 cm, jajowate, tępo zastrzone, wyraźnie karbowane, żółto-zielone, początkowo z jaskrawą, złocistą obwódką i obfitymi żółtymi upstrzeniami skierowanymi od szczytu ku środkowi liścia. Niekiedy część liści jest całkowicie złocistożółta, czasem jaśniejsza, do prawie białych. Jesienią liście przybierają odcień różowoczerwony. U p r.: dość mroz. (–26 °C), posadzona w cieniu wybarwia się słabo i źle rośnie. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1990, 1996.

kwatera IIA

009070

***Euonymus fortunei* 'Gold Tip'**

syn.: *Euonymus fortunei* 'Golden Prince'

Trzmielina Fortune'a 'Gold Tip', syn.: Trzmielina pnąca 'Gold Tip'

Niski, szeroko płożący się krzew lub półpnącze do 2–3 m wysokości. Liście wielosezonowe, stosunkowo duże, jajowate, zielono-żółte, z szeroką, nieregularną obwódką – początkowo jasnożółtą, a później kremowobiałą. U p r.: dost. mroz. (–23 °C). Wymagania i zastosowanie jak innych odmian *E. fortunei*. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1990.

kwatera IA, IIA

003781

***Euonymus fortunei* 'Gracilis'** {Japonia}

syn.: *Euonymus fortunei argenteomarginatus*, *Euonymus fortunei* 'Argenteo marginatus', *Euonymus fortunei* 'Argenteomarginatus', *Euonymus fortunei gracilis*, *Euonymus fortunei* 'Silver Gem' (błędnie), *Euonymus fortunei* 'Variegatus', *Euonymus gracilis argenteo-variegatus* Siebold et Regel 1867, *Euonymus japonicus gracilis* Regel 1866, *Euonymus japonicus gracilis roseo-marginata* hort., *Euonymus radicans* var. *argenteo marginata* Rehder, *Euonymus radicans* var. *argenteo-marginatus* hort. ex Rehder 1900, *Euonymus radicans* var. *pictus* Jakob-Makoy, *Euonymus radicans* var. *roseo marginata* Rehder

Trzmielina pnąca 'Gracilis', syn.: Trzmielina pnąca odm. białopstra, Trzmielina pnąca odm. pstroliśtna biała

Niski, szeroko płoczący się krzew lub półpnącze do 2–2,5 (4) m wysokości. Liście wielosezonowe, małe, zastrzone, eliptyczne, szarozielone z wąską kremową, później bielejącą obwódką i jasnymi smugami. Często przebarwienia zaróżowiają się, szczególnie zimą. Długie, wiotkie pędy szybko pokrywają grunt lub pną się przy podporach. Upr.: mroz (–29 °C); często pojawiają się pędy z liśćmi zielonymi, które należy usuwać. Formy szczepione na wysokiej podkładce (*E. japonicus* lub *E. europaeus*) powinny być zimowane raczej pod osłonami. Odmiana w Europie w uprawie od 1860 r., w Polsce od 1878 r. Poch.: OB Wrocław – 1988, 1990.

kwatery III F

003780

Euonymus fortunei 'Minimus' {Francja <1912}

syn.: *Euonymus fortunei* (Turcz.) Hand.-Mazz. var. *minima*, *Euonymus radicans* var. *minimus* Simon-Louis 1912/1913

Trzmielina Fortune'a 'Minimus', syn.: Trzmielina pnąca 'Minimus', Trzmielina pnąca odm. karłowa

Krzewinka tworząca gęste, zwarte kobierce do około 5–10 cm wysokości. Pędy cienkie, płasko rozpostarte, ścielą się po ziemi. Liście wielosezonowe, bardzo małe, do 6 mm dł., ciemnozielone, eliptyczne. Podobna do *E. fortunei* 'Kewensis', która ma jednak liście większe. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). W Polsce w uprawie od 1923 r. Wymaga osłaniania przed zimowym i wczesnowiosennym słońcem. Zast.: ładna, delikatna roślina zadarniająca na małe powierzchnie i do ogrodów skalnych. Poch.: OBUWr Wrocław – 1998.

198 pan 5; kwatery IB, XIB

011195

Euonymus fortunei 'Sunspot'

Trzmielina Fortune'a 'Sunspot', syn.: Trzmielina pnąca 'Sunspot'

Niski, zwarty, ścielący się krzew. Liście wielosezonowe, małe do 2 cm dł., eliptyczne, wyraźnie karbowane, mocno ciemnozielone. Wzdłuż nerwu głównego, od nasady liścia do szczytu biegą wąskie, nieregularne, intensywnie złociste przebarwienia. Na liściach młodych plamy intensywniejsze, jaśniejsze i większe. Szczytowe części pędów niekiedy całkiem żółte. Upr.: dość mroz. (–26 °C). Dobrze rosną w miejscach osłoniętych od wiatru i bezpośredniego słońca oraz ocienionych. W Wojsławicach i we Wrocławiu zimą dobrze bez okrywania. Zast.: rośliny nie cięte zachowują regularny pokrój i nadają się na okrywy i obwódki. Dość często pojawiają się pędy całkowicie zielone, które należy usuwać. Poch.: OBUWr Wrocław – 1995, 1997.

268 pan.: 7, 8; kwatery XIV

011197

Euonymus fortunei 'Silver Queen' {Niemcy ? 1892}

[sport od *E. f.* 'Carrierei']

Trzmielina Fortune'a 'Silver Queen', syn.: Trzmielina pnąca 'Silver Queen', Trzmielina pnąca odm. Srebrna Królowa

Krzew zwarty, wzniesiony, około 1 m wysokości, jako półpnącze na podporze we Wrocławskim Ogrodzie Botanicznym 2,0 m wys., w Anglii do 3–4 m wysokości. Liście wielosezonowe, duże, do 5 cm dł., obrzeżone szerokim, białokremowym lub kremowożółtym pasem, młode niekiedy całe kremowe. Kwiaty kremowozielone, liczne, ale różowe owoce zawiązują się sporadycznie. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Zast.: jedna z najładniejszych i stabilnych odmian. Polecana na okrywy, obwódki i na mury oraz do uprawy w pojemnikach. Ładnie prezentują się także formy szczepione na wysokim pnieniu, ale powinny zimować starannie okryte. Poch.: OBUWr Wrocław – 1996.

628 pan. 25; kwatery IA, VIB, XVA

003782

***Euonymus fortunei* 'Vegetus'** {Japonia}syn.: *Euonymus radicans* var. *vegetus* Rehder 1903

Trzmielina Fortune'a 'Vegetus', syn.: Trzmielina pnąca 'Vegetus', Trzmielina pnąca odm. okrągłolistna

Krzew płożący się szeroko, o sztywnych wzniesionych pędach lub półpnące do 2–3 m wysokości, w Niemczech nawet do 5 m, rośnie dość szybko. Liście wielosezonowe, duże, 3–4 cm dł., prawie okrągłe, skórzaste, intensywnie jasnozielone i matowe (!). Pędy zielone, grube, kruche, płożą się lub wznoszą. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). W Europie w uprawie od 1876 r., w Polsce od 1934 r. Zast.: nadaje się na roślinne okrywy pod koronami drzew (jeśli nie cięta, to około 1–1,8 m wys.), na strzyżone formy, gdyż łatwo się zagęszcza i jako półpnące prowadzone przy podporze lub murze. Poch.: OB Wrocław – 1988, 1996.

kwatery A/0

002566

Euonymus nanus Bieb. 1819syn.: *Euonymus angustifolia* hort., *Euonymus caucasica* Lodd., *Euonymus koopmannii* Lauche, *Euonymus linifolia*, *Euonymus rosmarinifolia*

Trzmielina niska

Krzew 0,4–0,7 m wysokości, z długimi pokładającymi się i łukowato podnoszącymi się pędami, niekiedy z podziemnymi rozłogami. Pędy cienkie, czworograniaste, zielone. Liście wielosezonowe, małe, 1–4 × 0,2–0,8 cm, ułożone nieregularnie lub po kilka w okółkach, nakrzyżległe, całobrzegie lub słabo piłkowane, brzeg podwinięty. Kwiaty około 5 mm śred., czerwawobrunatne; zebrane po 1–3. Owoce 9–12 m śred., różowe lub żółtawe, 4-krotne z zaokrąglonymi bokami, w niektóre lata dość liczne. Wyst.: zach. Ukraina, Mołdawia, nad Morzem Czarnym i na Przedkaukaziu, Mongolia, Chiny po Tybet. W Polsce w stanie dzikim notowana była w 1937 r. w Miodoborach. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wytrzymała na zacinienie, ale bez szczególnej wartości dekoracyjnej. Ze względu na małe rozmiary może być stosowana w ogrodach skalnych (jesienne przebarwienia i kolorowe owoce). Dawniej była szczepiona na pniu *E. europaeus*, jako drzewko płaczące i nazywana wtedy *E. pendula*. Poch.: Arboretum Boleszyszy – ofiarowała E. Żygała – 1999.

Euptelea Siebold et Zucc.rodzina *Eupteleaceae* (d. *Ulmaceae* i *Trochodendraceae*)

Olszanka, syn.: Eupteleja

Do rodzaju należą 2(3)gatunki, występujące we wsch. Azji; w Polsce uprawiane są 2 gatunki.

kwatery A/1

endemit

010733

Euptelea polyandra Siebold et Zucc. 1835 1835

Olszanka japońska, syn.: Eupteleja japońska

Rozłożysty krzew lub małe drzewo, w uprawie do 4–5 m wysokości, w ojczyźnie 5–8(15) × 6 m i wiśniowobrazowych pędach. Liście sezonowe, jasnozielone, błyszczące, skrętoległe, okrągławe, do 12–15 cm śred., nagle długo i wąsko zaostrome, grubo piłkowane, ogonki długie i cienkie. Liście młode czerwawe, jesienią pomarańczowe, żółte i czerwone. Kwiaty w IV, przed rozwojem liści, drobne, niepozorne, czerwawozielone, obupłciowe, bezkwiatowe, z licznymi czerwonymi pręcikami, wielosłupkowe, wyrastają w pęczkach z bocznych pączków kwiatowych; zebrane w 2,5–4 cm szer. kwiatostany. Owoce małe, niesymetryczne skrzydłaki, 1–1,5 cm dł. Wyst.: Japonia. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Zast.: dekoracyjne liście o pięknych, jesiennych barwach. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1998.

Exochorda Lindl. 1854rodzina *Rosaceae* – Różowate

syn.: *Spiraea*

Obiela, syn.: Egzochorda

Do rodzaju należą 4 gatunki, występujące od środk. Azji po Płw. Koreański. W Polsce uprawiane są 4 gatunki, 1 odmiana botaniczna, 1 mieszańiec międzygatunkowy i 1 odmiana uprawna. Krzewy do 5 m wysokości. Liście sezonowe, skrętoległe, pojedyncze, całobrzegie lub karbowanopiłkowane, bez przylistków (!). Kwiaty dość duże, miseczkowate, białe, 5-płatkowe, obupłciowe, pręcików 15–30; zebrane w grona. Owoce m jest zdrewniała, 5-graniasta, torebka ok. 1 cm śred., rozpadająca się na mieszki. Upr.: dość wytrzymałe na niskie temperatury, suszę i tolerancyjne w stosunku do gleby. Lubią stanowiska słoneczne, gleby przepuszczalne i umiarkowanie wilgotne.

284 pan. 8; kwatera III F, XV

013405

Exochorda × *macrantha* (Lemoine) C.K.Schneid. 1905 {Francja/V. Lemoine <1902/1902}

[*E. korolkowii* × *E. racemosa*]

syn.: *Exochorda albertii* var. *macrantha* Lemoine

Obiela mieszańcowa

Krzew około 2 m wysokości, silnie wyprostowany i intensywnie rosnący. Kwiaty w IV/V–VI, 3–4 cm śred., białe, płatki okrągławe i nagle zwężone w krótki „paznokiec”, szypułki krótkie 2–3 mm, pręcików 20; zebrane po 6–10 w wyprostowanych gronach do 10 cm dł. Upr.: mroz. (–29 °C). W Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat, ale w czasie surowych zim przemarzała. Poch.: nn – <1928.

kwatera III F

007025

Exochorda racemosa (Lindl.) Rehder 1913

syn.: *Amelanchier racemosa* Lindl. 1847, *Exochorda grandiflora* (Hook.) Lindl. 1858, *Spiraea grandiflora* Hook. 1854 non Sweet

Obiela wielkokwiatowa

Krzew 3–4 m wysokości, luźny i szeroki, o przewisających pędach. Korowina na starszych gałęziach łuszczy się szerokimi płatami. Pędy młode czerwono-brązowe, z jasnymi przetchlinkami. Liście sezonowe, 3–6 cm dł., eliptyczne do odwrotnie jajowatych, zastrzone, u podstawy klinowate, na długopędach od połowy piłkowane (!), nagie, z wierzchu jasnozielone, od spodu szarobiaławe; ogonki 5–15 mm dł. Kwiaty w V/VI, 4 cm śred., białe, o szerokich płasko rozpostartych płatkach, 13–15 pręcików – po 3 przy każdym płatk, szypułki 3–5 mm dł.; zebrane po 6–10 w luźne grona. Owoce 8–10 mm wysokości, gwiazdkowate, złożone z 5 płaskich części rozpadających się po dojrzeniu. Wyst.: wsch. Chiny. Upr.: dość mroz. (–26 °C), lubi gleby świeże i żyzne, umiarkowanie wilgotne, stanowiska słoneczne. Poch.: Ogród Dendrologiczny AR Poznań – ofiarował J. Zatorski – 1996.

Fagus L. 1755

rodzina *Fagaceae* – Bukowate

Buk

Do rodzaju należy 10 gatunków występujących w strefie klimatu umiarkowanego na półkuli półn., na południe aż po Meksyk. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 gatunek, a uprawianych jest 7 gatunków, 3 formy i 47 odmian uprawnych. Są to drzewa wiatropylne o liściach sezonowych, faliście karbowanych (ew. ząbkowanych lub całobrzegich), naprzemianlegle ustawionych. Pień pokryty jest gładką, nie łuszczącą się, jasnoszarą korowiną. Orzechy, zwykle trójgraniaste, brązowe, zamknięte po 1–2(3) w pękającej po dojrzeniu, 4-klapowej okrywie, pokrytej listkowatymi lub szczeciniastymi wyrostkami. Upr.: najlepiej rosną na glebach żyznych, umiarkowanie wilgotnych, wapiennych; dobrze także na żyznych, piaszczystych, z podłożem gliniastym i płytko

występującą wodą gruntową (1–2 m). Bardzo dobrze znoszą ocienienie w młodym wieku i cięcie. Młode rośliny są wrażliwe na wiosenne przymrozki, szczególnie wtedy, jeżeli są sadzone poza granicami naturalnego występowania.

213 pan.: 5–8, 15, 16, 20, 24; kwatery: IIIIF, IVD, XIV, XVI; fot. 134
003787 2n = 24

PL

Fagus sylvatica L. 1753

syn.: *Fagus sylvestris* Gaertn. 1788

Buk zwyczajny, syn.: Buk pospolity, Buk leśny

Drzewo do 30(35) m wysokości, o koronie szerokiej, kopulastej, gęstej. Okazy rosnące pojedynczo mają korony nisko osadzone, rosnące w zwarcu pnie wysokie, gonne. Liście sezonowe, ułożone w dwóch prostnicach, spiczasto-jajowate, na brzegach faliste, z wierzchu błyszczące, intensywnie zielone, od spodu jaśniejsze, prawie nagie (młode pokryte jedwabistymi włoskami); jesienią brązowe, rude do złocistoczerwonych. Owocem są trójkanciaste orzeszki (bukiew, buczyna), zebrane po 2–3 w kolczastej okrywie otwierającej się 4 kłapami. Drewno rozpierchłonaczyniowe, bielaste, żółtaworóżowe ze słabym odcieniem fioletowym, często z fałszywą twardzielą, dość twarde, łupliwe i mało trwałe. Cenione w bednarstwie, snycerstwie i tokarstwie, używane do wyrobu oklein (fornir), klepki podłogowej, instrumentów muzycznych (fagot – *Fagus*), mebli giętych (krzesła Thoneta), przyrządów rysunkowych i węgla drzewnego. Wyst.: zach. Europa, środk. i płd. Anatolia, Kaukaz i płd. wybrzeże M. Kaspijskiego. W Polsce osiąga płn.-wsch. granicę występowania (nie rośnie na Pojezierzu Suwalskim, w części Pojezierza Mazurskiego, na Podlasiu, Kurpiach i Mazowszu). Tworzy często czyste drzewostany, tzw. buczyny. Upr.: wymagania glebowe i klimatyczne duże. Lubi wilgotny i ciepły klimat, nie znosi kontynentalnego, gdyż jest wrażliwy na suszę i upały. Nie znosi silnych mrozów i wiosennych przymrozków, które uszkadzają rozwijające się liście. Lubi gleby żyzne i świeże, przewiewne, gliniaste lub gliniasto-piaszczyste, chętnie wapienne. Jest wrażliwy na wahania wody gruntowej. Rośnie dobrze w miastach i w rejonach o silnie zanieczyszczonym powietrzu. Doskonale znosi cięcie i strzyżenie, ale nie wiosenne (!). Rośnie w ciągu pierwszych 5 lat bardzo powoli, później szybko. Jest podstawowym gatunkiem lasotwórczym w zach. i płd. Polsce: drzewostanów nasiennych – 1908 ha, drzew doborowych – 115, plantacji nasiennych – 8,5 ha (2503 szczepy), plantacyjnych upraw nasiennych – brak. Zast.: w granicach naturalnego zasięgu i na odpowiednich glebach jest to jedno z najpiękniejszych naszych drzew liściastych o pięknym pokroju zimą, wspaniałych przebarwieniach liści jesienią i późnym ich rozwojem na wiosnę oraz świeżej zieleni latem. Doskonały do dużych parków i zieleńców, obsadzania dróg poza miastem, zadrzewień krajobrazowych – orzeszki zjadane są przez dziki, gryzonie, ptaki (głuszce, grubodzioby, sójki). Silnie ocienia ziemię, dostarcza żyznej próchnicy (ziemia bukowa – „matka lasu”). Okazy największe w Polsce: Trzechel, gm. Nowogard 26,5/804/217, Sieraków 35/678/335, Przedborów, gm. Mikstat 32/630/305, Sobieszów 29,5/492/241 i w okolicach Wrocławia: Przerzeczyn Zdrój, gm. Niemcza 29/520, Żelowice, gm. Kondratowice 25/500, Raków, gm. Długołęka 30/495, Postolin, gm. Milicz 31/480. Ciekawostki: prawdopodobnie przytulanie się do buka łagodzi nasze stresy, poprawia „złe krążenie”, podnosi zdolność koncentracji i pobudza do energicznego działania. Ocenę tych działań buka pozostawiamy czytelnikowi, my natomiast zawsze podziwiamy i chętnie dotykamy piękną, jakby stalową i wyjątkowo gładką korowinę. Niestety ta gładka kora jest wrażliwa na uszkodzenia, gdyż nie łuszczy się i nie odpada jak u innych drzew – rośnie cały czas. Brak szacunku do przyrody, to znaki wryte na pniu buka – rosną razem z nim i są trwałym dowodem młodzieńczej bezmyślności i nie zawsze trafnych decyzji miłośnych. Poch.: naturalne stanowisko; pomiar w 2000 r.: kwatery IIIIF – 27 m/287 cm i XIV – 35 m/354+220+157+90 cm.

388 pan. 16; kwatera IIIC
010735

Fagus sylvatica '**Ansorgei**' {C. Ansorge ok. 1891}

[*F. sylvatica atropurpurea* × *comptoniifolia* (wg. Schwerina)]

syn.: *Fagus sylvatica Ansorgei* Shwerin 1904

Buk pospolity 'Ansorgei', syn. Buk pospolity odm. Ansorge'a

Krzaczasta odmiana, zwykle wielopniowa, z cienkimi gałązkami, rośnie wolno – po 15 latach uprawy 3 m wysokości. Liście sezonowe, wyjątkowo długie i wąskie 8–15 × 1–2 cm, lancetowate z brzegami pomarszczonymi i zdeformowanymi, zwykle zwisające, ciemnopurpurowe i brązowoczerwone. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

480 pan.: 18, 19, 23; kwatera IIIE
010716

Fagus sylvatica '**Bornyensis**' Simon-Louis {Francja ok. 1870}

Buk pospolity 'Bornyensis'

Drzewo o szerokostozkowatym pokroju, prostym pniu z przewodnikiem i długich, lekko pofalowanych, kaskadowo zwisających gałęziach. Liście sezonowe, ciemnozielone. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Nazwa odmiany pochodzi od miejscowości Borny we Francji, gdzie został znaleziony pierwszy okaz. Poch.: ze starego, nie istniejącego już okazu w Wojsławicach – ofiarował i szczepił T. Bojarczuk – 1998.

kwatera XIA
010738

Fagus sylvatica '**Dawyck Purple**' Hoey Smith 1973 {Arb. Trompenburg 1968}

[*F. sylvatica* 'Dawyck' ♀ × *F. sylvatica* 'Purpurea']

Buk pospolity 'Dawyck Purple'

Drzewo do 20 × 5 m, o koronie wąsko stożkowej, wyprostowanej. Wszystkie gałęzie skierowane są do góry. Liście sezonowe, ciemnopurpurowe, Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

79 pan.: 1b, 21b; kwatera A/11, IB
003788

Fagus sylvatica f. **pendula** (Dum.Cours.) Schelle 1903

syn.: *Fagus pendula* Dum.Cours. 1811, *Fagus sylvatica* f. *pendula* (Loudon) Schelle, *Fagus sylvatica pendula* Schrank 1829, *Fagus sylvatica* 'Pendula', *Fagus sylvatica* var. *pendula* Loudon 1823, *Fagus sylvatica pendula* Salm-Dyck 1834

Buk pospolity f. zwisająca, syn.: Buk pospolity f. „płacząca”

Drzewo nawet do 30 m wysokości w Europie Zach., o kaskadowo zwisających gałęziach i malowniczych, niepowtarzalnych, szerokich lub wąskich, jednostronnie lub symetrycznie rozwiniętych, z przewodnikiem lub bez, szerokoparasolowatych lub kopulastych koronach. Niektóre same „podnoszą” swoją koronę do góry. Obecnie to nazwa zbiorowa obejmująca kilka podobnych klonów. Podobne odmiany: 'Bornyensis', 'Horizontalis', 'Miltonensis', 'Tortuosa' i inne. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Jest to jedno z piękniejszych „płaczących” drzew, doskonale do zieleńców miejskich, parków i dużych ogrodów. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1989; Szkołka Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – ofiarował E. Pudełek – 1989.

164 pan.: 4, 5, 10–14, 18, 24, 26; kwatera XIIB; fot. 133
003789

Fagus sylvatica f. **purpurea** (Aiton) C.K.Schneid. 1904

syn.: *Fagus purpurea* Breiter 1817, *Fagus purpurea* Dum.Cours. 1811, *Fagus sylvatica atropurpurea*

G.Kirchn.1864, *Fagus sylvatica atropurpurea* G.Kirchn.1864, *Fagus sylvatica atro-rubens*, *Fagus sylvatica f. purpurea* C.K.Schneid. 1906, *Fagus sylvatica foliis purpureis* Weber 1822, *Fagus sylvatica L. purpurea* Desf. 1804, *Fagus sylvatica nigra*, *Fagus sylvatica purpurea* Fisch. 1812, *Fagus sylvatica* 'Purpurea', *Fagus sylvatica* var. *sanguinea* Pers. 1807, *Fagus sylvatica* var. *atro-punicea* H.West 1770, *Fagus sylvatica* var. *purpurea nova hort.* 1894

Buk pospolity f. purpurowa, syn.: Buk pospolity f. czerwolistna

Nazwa zbiorowa obejmująca wszystkie okazy buka, o mniej lub bardziej czerwonych liściach, pierwotnie znajdujących w naturze oraz selekcionowanych spośród siewek w szkółkach, a później także mnożonych wegetatywnie. Bardzo często spotykana forma buka w naszych terenach zieleni. Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Szczególnie cenne są okazy o intensywnym wybarwieniu liści, mnożone wegetatywnie. Okazy największe w okolicach Wrocławia: Brzeg Dolny 28/470, Masłów, gm. Trzebnica 28/445, Wilkowa Mała, gm. Prusice 19/440, Wisznia Mała 26/430, Budzicz, gm. Prusice 17/430. Poch.: nn – <1928 r.; pomiar w 2000 r. – 23,5 m wys. i 395 cm obwodu (510 cm podkładka).

616 pan. 25; kwatera A/3
010739

***Fagus sylvatica* 'Horizontalis'** {Hesse ?/Hesse ?/1932}

syn.: *Fagus sylvatica horizontalis* Hesse 1932, *Fagus sylvatica* 'Londal'

Buk pospolity 'Horizontalis'

Małe drzewko bez przewodnika, o grubych konarach, szeroko, horyzontalnie ustawionych. Pędy lekko zwisają tworząc płaskie szerokoparasolowate korony. Wzrost bardzo wolny – okaz wzorcowy w Monachium ma 2,5 m wysokości i 8 m śred. korony. Upr.: prawdopodobnie mroz. (-29 °C). Poch.: 15-letnie drzewko ofiarowała Firma C. Esveld, Boskoop – 1998.

kwatera A/2
006929

***Fagus sylvatica* 'Laciniata'** Vignet 1795 {Czechy ok. 1792}

syn.: *Fagus laciniata* F.W.Schmidt 1795, *Fagus sylvatica* 'Asplenifolia' hort. p.p., *Fagus sylvatica* var. *laciniata* 1830, *Fagus sylvatica* var. *laciniata* Pers. 1799, *Fagus sylvatica*, *foliis ovato-lanceolatis acuminatis glabris profunde serratis, serraturis acutis petentibus* Vignet 1795

Buk pospolity 'Laciniata', syn.: Buk pospolity odm. powcinana

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma pierzastowcinane liście – wcięte ostro do 1/3–1/2 odległości od środka blaszki i brak liści wąskich. Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Odmiana często mylona z *F. sylvatica* 'Asplenifolia', która ma jednak liście węższe, zmienne i głęboko powcinane. Poch.: park w Miliczu – ofiarował i szczepił S. Sęktas – 1999.

569 pan. 21b; kwatera IA, IIIG
009227

***Fagus sylvatica* 'Purple Fountain'** {H. Grootendorst 1959}

[siewka *F. sylvatica* 'Purpurea Pendula']

Buk pospolity 'Purple Fountain'

Drzewo podobne do *F. sylvatica* 'Purpurea Pendula', ale o nie tak ciemnych liściach, o bardzo wąskiej koronie, z wyraźnym, pofalowanym przewodnikiem (!) i długimi, także pofalowanymi gałęziami sięgającymi do ziemi. Rośnie dość szybko. Liście sezonowe, czerwonobrazowe, błyszczące, początkowo zielonobrazowe, dopiero później ciemniejące. Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Dwa równowiekowe okazy rosnące w Wojsławicach miały w 2000 r. 3,5–4 m wysokości i niecały metr szerokości. Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

25 pan.: 1a, 2; kwatera VIA
003790

***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'** {Niemcy < 1865}

syn.: *Fagus sylvatica atropurpurea nana pendula* Hartwig 1892, *Fagus sylvatica atropurpurea pendula nana* Dippel 1892, *Fagus sylvatica atropurpurea pendula nova* Dippel 1892, *Fagus sylvatica atropurpurea pendula vera* Dippel 1892, *Fagus sylvatica* 'Atropurpurea Pendula', *Fagus sylvatica nigra pendula* Jäger 1865, *Fagus sylvatica purpurea pendula* Jäger 1865, *Fagus sylvatica* 'Purpureopendula', *Fagus sylvatica* 'Purpureo Pendula', *Fagus sylvatica* 'Reygerloo' Dippel 1892, *Fagus sylvatica* var. *purpurea pendula* Rehder

Buk pospolity 'Purpurea Pendula', syn. Buk pospolity odm. purpurowa zwisająca

Niewysokie drzewo do około 3–5 m wysokości, bardzo powoli rosnące, prawie karłowate, bez przewodnika (!), o cienkich, zwisających pędach, zazwyczaj szczepione na wysokiej podkładce. Liście długo czarniawopurpurowe, młode purpurowoczerwone, później purpurowe z odcieniem zieleni. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Doskonała do małych ogrodów. Ze względu na brak przewodnika, powinna być prowadzona przy paliku i stopniowo podwyższana. Poch.: nn – ok. 1927 r., szczepił Arno von Oheimb; w 2000 r. wojsławicki okaz miał 5 m wys. i 55 cm obwodu.

425 pan. 17; kwatera IIIIF

006930

***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}

syn.: *Fagus purpurea rosea-marginata* Cripps 1888, *Fagus purpurea tricolor* Pynaert 1886, *Fagus sylvatica atropurpurea* „foliis roseo-marginatus” Lange 1888, *Fagus sylvatica purpurea foliis roseomarginatus* E.J.Jouin 1899, *Fagus sylvatica atripurpurea tricolor* Bertrams kat. 1927/1928, *Fagus sylvatica atropurpurea tricolor* Pynaert 1886, *Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor' Bean 1973, *Fagus sylvatica purpurea roseo-marginata* A.Henry 1906, *Fagus sylvatica purpurea tricolor* André 1885, *Fagus sylvatica roseo-marginata* (Cripps) Rehder 1927, *Fagus sylvatica* 'Roseomarginata', *Fagus sylvatica* var. *roseomarginata* Hegi 1912, *Fagus tricolor* André 1885 non Simon-Louis 1873, *Fagus tricolor* Jäger 1865

Buk pospolity 'Purpurea Tricolor', syn.: Buk pospolity odm. purpurowa trójbarwna, Buk pospolity odm. różowobrzega

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma początkowo liście purpurowe z wąskim, nieregularnym różowym obrzeżem i różowobiałymi smugami, często pofalowane; latem purpura brunatnieje, a różowy brzeg bieleje i zasycha. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Odmiana atrakcyjna, szczególnie wiosną. Spotykana w starych parkach. Poch.: Przerzeczyn Zdrój – ofiarował S. Sęktas – 1995.

kwatera A/1

010717

***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}

syn.: *Fagus sylvatica atropurpurea major* Rivers 1910, *Fagus sylvatica nigra latifolia* J.V.Suringar 1928, *Fagus sylvatica purpurea major* Rivers 1908/1909, *Fagus sylvatica atropurpurea latifolia* Rivers, *Fagus sylvatica atropurpurea major* Rivers, *Fagus sylvatica* 'Riversii' B.K.Boom 1975, *Fagus sylvatica major* Rivers, *Fagus sylvatica* 'Purpurea Major', *Fagus sylvatica purpurea major* Rivers, *Fagus sylvatica purpurea* Riversii hort. ex Rehder 1900, *Fagus sylvatica* 'River's Purple' H.Johnson et A.Mitch. 1974, *Fagus sylvatica* var. *purpurea Riversii* hort. ex Rehder 1900

Buk pospolity 'Riversii', syn. Buk pospolity odm. Riversa

Duże drzewo, o zwartym, szerokim pokroju. Liście sezonowe, duże, błyszczące, ogólnie purpurowe, młode czerwonawe przechodzące w purpurę, później z wierzchu czarnopurpurowe, od spodu czerwonawe do czerwono-brązowych, nerwy w środkowej części pokryte włoskami, brzeg blaszki między nerwami pofalowany; jesienią długo utrzymują się na drzewie. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. (–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1998.

433 pan. 17; kwatera IIIIF

010718

***Fagus sylvatica* 'Rohan Gold'** Hoey Smith 1973 {Arb. Trompenburg 1968}

[siewka *F. sylvatica* 'Rohanii' × ?]

Buk pospolity 'Rohan Gold'

Wygląda podobnie do odmiany *F. sylvatica* 'Rohanii', ale ma liście żółte i rośnie wolniej. Latem liście czasem są uszkodzane przez słońce i brązowieją. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

434 pan. 17; kwatera IIIIF

010719

Fagus sylvatica 'Rohan Trompenburg' van Hoey Smith 1982 {van Hoey Smith 1975/>1982?}

[siewka *F. sylvatica* Rohanii × ?]

Buk pospolity 'Rohan Trompenburg'

Drzewo z pokroju podobne do odmiany *F. sylvatica* 'Rohanii', ale ma liście dłuższe, szersze i regularnie symetrycznie, z wierzchu ciemnoczerwone z zielonym odcieniem, mocno błyszczące; spodem intensywnie czerwono-brązowe i matowe; brzeg z dużymi ząbkami – rzadko o równym brzegu. Liście często utrzymują się przez całą zimę. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

389 pan. 16; kwatera IIIC

010720

Fagus sylvatica 'Rohanii' {V. Mašek, Czechy 1888/1905 (1908?)}

[*F. sylvatica* 'Quercifolia' ♀ × *F. sylvatica* 'Brocklesby'] lub za V. Mašek [*F. sylvatica* 'Asplenifolia' × *F. sylvatica* 'Atropurpurea']

syn.: *Fagus sylvatica atropurpurea* Rohani Körb. 1894, *Fagus sylvatica Rohani* Mašek 1894, *Fagus sylvatica* 'Interrupta'?

Buk pospolity 'Rohanii'

Drzewo rosnące powoli, w młodości o wyprostowanym pokroju. Liście sezonowe, zmienne, węższe, wydłużone, głęboko i nieregularnie powcinane, na wiosnę ciemnoczerwone, później zielonopurpurowe; przy ogonku wcięcia mogą dochodzić aż do nerwu głównego. Cięka w ostka: u okazów młodych, na długopędach liście są często silnie zniekształcone, z wyraźnie oddzielonymi fragmentami blaszki, połączonymi tylko nerwami – to tzw. abortacje, ascidia lub chorizje. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Odmiana rzadko u nas spotykana, mało dekoracyjna. Nazwana została w Czechach, ku czci francuskiego emigranta księcia Camillo Rohana. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera A/11

013767

Fagus sylvatica 'Rotundifolia' {Brookwood, Anglia <1872}

syn.: *Fagus sylvatica cireinata* hort. et Hartwig 1892, *Fagus sylvatica rotundifolia* Jackman kat. 1878, *Fagus sylvatica rotundifolia minor* hort. et Schelle 1903, *Fagus sylvatica* var. *rotundifolia* G.R. Jackman 1936, *Fagus sylvatica* 'Rotundifolia Minor' D. Wyman 1964, *Fagus sylvatica* L. var. *subcordata* Murray 1900, *Fagus sylvatica* var. *typica* f. *subcordata* Milesco 1973, *Fagus sylvatica* var. *vulgaris* f. *beckii* Milesco 1973

Buk pospolity 'Rotundifolia', syn.: Buk pospolity odm. okrągłolistna

Drzewo 10–15 m wysokości w Polsce, rośnie powoli. Młode okazy mają pokrój wyprostowany, starsze korony szerokie. Liście sezonowe, małe, 2–4,5 cm śred., zaokrąglone, nasady czasem sercowate, tylko 2–3(4) par nerwów bocznych (!). Owoce pękate, od góry zaokrąglone, pokryte krótkimi kolcami. Odmiana podobna (identyczna ?) do *F. sylvatica* 'Cockleshell' {Hillier 1960}, która ma mniejsze liście. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1998.

Forsythia Vahl. 1804

Forsycja

rodzina *Oleaceae* – Oliwkowate

Do rodzaju należy 6 gatunków, występujących we wsch. Azji, w tym tylko 1 w Europie; w Polsce uprawianych jest 5 gatunków, 3 odmiany botaniczne, 1 mieszaniec międzygatunkowy

i 23 odmiany uprawne. Są to krzewy o pędach obłych lub czterościanych. Liście sezonowe, nakrzyżległe, zwykle pojedyncze, czasem 3-dzielne lub 3-listkowe, piłkowane lub całobrzegie. Kwiaty obupłciowe, zrosłopłatkowe, zwykle rozwijają się przed rozwojem liści, zawsze żółte. Owocem jest torebka pękająca 2 klapami. Upr.: wytrzymałość na mrozy różna u poszczególnych gatunków, wrażliwe na suszę, lubią gleby dość żyzne, świeże, dostatecznie wilgotne, źle rosną na glebach ciężkich i zadarnionych. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Forsythia* 'Fontanna' {B. Suszka/Szkółki Kórnickie <1974/1975} [*F. ovata* × *F. ×intermedia* 'Vitellina'], *F.* 'Helios' {B. Suszka/Szkółki Kórnickie <1974/1975} [*F. ovata* × *F. ×intermedia* 'Vittellina'], *F.* 'Kanarek' {B. Suszka/Szkółki Kórnickie <1974/1975} [*F. ovata* × *F. ×intermedia* 'Spectabilis'], *F. ×kobenzae* Seneta 1965 {OB Warszawa 1952/>1965} [*F. europaea* × *F. suspensa*].

kwatera IIIE, VIB

003793

Forsythia × intermedia Zabel 1885

[*F. suspensa* × *F. viridissima*]

Forsycja pośrednia

Rozłożysty krzew do 2–3 m wysokości, początkowo wyprostowany, później gałęzie przewisają. Liście sezonowe, 8–12 cm dł., wydłużone, jajowate do lancetowatych, piłkowane z wyjątkiem nasady, na końcach długopędów zwykle całobrzegie, czasem 3-klapowe z 1–3 listkami; jesienią częściowo fioletowobrazowe. Kwiaty w III–IV, liczne, o płatkach zwykle rozpostartych, często skrzyżowanych i z podwiniętym brzegiem; działki krótsze od rurki korony (!). Upr.: mroz. (–29 °C), bardziej mrozoodporna od *F. suspensa*. Zast.: najczęściej u nas sadzony wcześniej kwitnący krzew. Posiada liczne odmiany dosyć trudne do rozróżnienia. Poch.: nn – <1970.

kwatera VIB

012224

Forsythia × intermedia 'Lynwood' {Adair/Slieve Donard Nursery <1935/1935}

[sport *F. × intermedia* 'Spectabilis']

syn.: *Forsythia × intermedia* 'Lynwood Gold'

Forsycja pośrednia 'Lynwood'

Krzew około 3 m średnicy, o sztywniejszych, wyprostowanych pędach dość luźny, rośnie silnie. Kwiaty w IV/V, 2,5–3,5 cm śred., niekiedy 5–6-płatkowe, jedne z największych u forsycji (!), intensywnie żółte. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1996.

kwatera IVC

003794

Forsythia 'Maluch' Suszka 1966 {B. Suszka/Szkółki Kórnickie <1966/1966}

[*F. ovata* × *F. × intermedia*]

Forsycja 'Maluch'

Krzew do 1–1,5 m wysokości, o delikatnej, zwartej budowie, leniwie kwitnący w młodości. Liście sezonowe, małe, wąskie. Kwiaty w III/IV, drobne, wcześniej niż u innych forsycji, liczne u starszych okazów, gęsto pokrywają gałązki Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Polska odmiana polecana do uprawy w całym kraju, wyśmienita na niskie żywopłoty. Poch.: ofiarował Związek Szkółkarzy Polskich – 1999.

285 pan.: 8, 19, 20; kwatera XV

003795

Forsythia suspensa (Thunb.) Vahl 1804

syn.: *Forsythia suspensa* var. *sieboldii* Zabel 1855, *Ligustrum perpensum* Thunb. 1780, *Lilac perpensa* Lam. 1789, *Syringa suspensa* Thunb. 1784

Forsycja zwisła

Krzew do 3 m wysokości, szeroki, gęsty z długimi, wiotkimi, zwisającymi do ziemi i zakorzeniającymi się gałązkami. Liście sezonowe, pojedyncze, jajowate, 6–10 cm dł., na długopędach 3-listkowe lub klapowane, piłkowane. Kwiaty w III–IV, nieliczne, żółte, około 2,5 cm śred., zwisają na długich szypułkach, działki kielicha ± równe rurce korony (!). Wyst.: Chiny. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), dobra dla Polski Zach., kwitnie także w cieniu. Zast.: ze względu na pokrój zalecana na szerokie skarpy i zbocza, krawędzie tarasów, przy stawach i fosach. Może być także rozpinana na ścianach budynków jak winorośl. Poch.: nn – <1950.

kwatery IIA

007836

Forsythia viridissima 'Bronxensis' { Arb. Boyce Thompson 1928 }

[siewka *Forsythia viridissima* var. *koreana*]

syn.: *Forsythia viridissima* var. *bronxensis* Everett 1947

Forsycja zielona 'Bronxensis', syn. Forsycja zielona odm. bronkseńska

Krzew karłowaty 30–50 × 60–100 cm. Liście sezonowe, małe, wąskie, jajowate, 2–4 cm dł., głęboko piłkowane, gęsto osadzone (!); jesienią ciemnopurpurowobrązowe. Kwiaty w IV, u nas nieliczne (w innych regionach liczne), pojedyncze, jasnożółte; działki o połowę krótsze od rurki korony. Podobna do odmiany 'Webers Bronx' (syn. 'Selektion Weber'). Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C), dotychczas w uprawie tylko w 4 kolekcjach. W Wojsławicach prawie nie kwitnie. Poch.: Gospodarstwo Szkołkarskie Mykita–Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1990.

Fothergilla L.

rodzina *Hamamelidaceae* – Oczarowate

syn.: *Hamamelis*

Fotergilla

Do rodzaju należą 2 gatunki występujące we wsch. Ameryce Płn., w Polsce uprawiane są oba.

176 pan. 4; kwatery IVA

009250

Fothergilla gardenii Murray 1774

syn.: *Fothergilla alnifolia* L.f. 1781, *Fothergilla caroliniana* (L.) Britton 1894, *Fothergilla parviflora* Kearney
Hamamelis virginiana caroliniana L. 1771

Fotergilla Gardena, syn.: Fotergilla karolińska, Fotergilla olszolistna

Krzew do 1 m wysokości, o szerokim pokroju, z różnymi częściami pokrytymi gwiazdkowatymi włoskami, rośnie powoli. Pączki pokryte gęstymi włoskami, okryte 2 łuskami, zróżnicowane na liściowe i grubsze kwiatowe. Liście sezonowe, 2–5 cm dł., niesymetryczne, skrzyte, z dużymi i szerokimi zębami zwykle powyżej połowy blaszki (!), obustronnie z rozproszonymi włoskami, od spodu sinawe lub bladozielone; jesienią ładnie się przebarwiają. Kwiaty w IV–V, przed rozwojem liści (!), obupłciowe, bezpłatkowe, białe; zebrane w gęste, szczytowe, puszyste (od białych, zgrubiałych nitek pręcików), małe główki do 3 cm dł., podobne do szczotek do mycia butelek. Wyst.: płd.-wsch. USA. Upr.: mroz. (–29 °C), wymaga gleb świeżych, próchnicznych, obojętnych lub lekko kwaśnych, równomiernie stale wilgotnych i stanowisk półcienistych lub słonecznych. W uprawie od 1765 r., w Polsce od 1817 r. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatery IIIF, IVA

006409

Fothergilla major (Sims) Lodd. 1829syn.: *Fothergilla alnifolia* L.f. var. *major* Sims 1811, *Fothergilla monticola* Ashe 1897

Fotergilla większa, syn.: Fotergilla amerykańska

Krzew w uprawie do 1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 3 m, wyprostowany, powoli rosnący, podobny do *F. Gardenii*, ale ładniejszy. Liście sezonowe 5–12 × do 9 cm, skórzaste, często zębate poniżej połowy blaszki, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu białawe, sine lub zielone, ± pokryte włoskami; jesienią przepięknie przebarwiają się na żółto, pomarańczowo, czerwono. Kwiaty w V, wraz z rozwojem liści (!), kwiatostany 6–8 cm dł. (!). Wyst.: pld.-wsch. USA. Upr.: mroz. (–29 °C). W Europie w uprawie od 1780 r., w Polsce od 1816 r. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990; OB Northampton – 1996.

Frangula Mill.rodzina *Rhamnaceae* – Szakłakowatesyn. *Rhamnus* L.

Kruszyna

Do rodzaju należy około 50 gatunków krzewów lub niskich drzew bez cierni (!), występujących głównie w Ameryce Płn. oraz w pld.-wsch. Azji i płn.-zach. Afryce, niektóre w Europie. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 gatunek *F. alnus* Mill., a uprawiane są 4 gatunki. Liście sezonowe, pojedyncze, skrętoległe, zwykle całobrzegie; pączki zimowe nie osłonięte łuskami. Kwiaty obupłciowe, 5-krotne, drobne, niepozorne, zebrane w pęczki lub baldaszkowate kwiatostany. Owocem są pestkowce – czerwone, granatowoczerwone lub prawie czarne.

kwatera A/5a

PL ☞

007014 2n = 20, 22, 26

Frangula alnus Millsyn.: *Rhamnus frangula* L.

Kruszyna pospolita, syn.: „kruchlina”, „kruszewina”, „wilcze łyko”, „wilcza jagoda”, „sobacznik”, „treszczyzna”, „wilczyzna”

Krzew wysoki, luźny 2–4 × 3 m, rzadko drzewo i wtedy do 7 × 4–5 m, z przewieszającymi się gałęziami. Wytwarza odrosty korzeniowe, które tak jak i korzenie są czerwone. Pędy bez cierni i kolców, po roztarciu pachną zgnilizną. Liście sezonowe, szerokoeliptyczne lub odwrotniejącowate, 7–8 (12) cm dł., całobrzegie, ciemnozielone z połyskiem, jesienią żółte. Kwiaty w V–IX, także gdy są już dojrzałe owoce, miododajne, niepozorne. Owocem kuliste 0,5 cm śred., czerwone, później fioletowoczarne, błyszczące. Wyst.: rozległy zasięg – prawie cała Europa, płn.-zach. Afryka, na wschodzie po Kaukaz i Syberię; w Polsce na Niżu i w niższych położeniach górskich, w lasach i zaroślach. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), tolerancyjna w stosunku do gleby i światła, wzrost szybki. Zast.: cenna dla pszczelarstwa i na plantacje dla zakładów zielarskich. Warto wiedzieć: roślina trująca i lecznicza. Różne części zawierają truciznę ramnotoksynę, niedojrzałe owoce saponiny, nasiona glikozyd cyjanowodorowy i inne. Objawy: nudności, zawroty głowy, silne bóle brzucha, wodniste lub krwawe biegunki, w ciężkich przypadkach zapaść. Zatrucia są spotykane sporadycznie u dzieci. Korowina (*Cortex Frangulae*) i owoce (*Fructus Frangulae*) są surowcem do produkcji leków – zawierają do 7 % antrazwiązków oraz 6 alkaloidów peptydowych (m.in. frangulanina), flawonoidy i garbniki. Stosowane są w przewlekłym zaparciu spowodowanym atonią jelit, szczególnie u osób starszych, w osłabieniu ruchowości jelit spowodowanej różnymi chorobami oraz w żółciopędnych mieszankach ziołowych. Świeża (!) kora ma działanie wymiotne. W weterynarii odwar z kory stosuje się przy zaparciach, bólach brzucha, niestrawnościach i wzdęciach, a wraz z odwarem z korzenia mniszka lekarskiego w chorobie motyliczej. Poch.: naturalne stanowisko.

Franklinia Marshall 1785rodzina *Theaceae* – Herbatowate

Franklinia, syn.: *Gordonia*

Do rodzaju należy 1 gatunek odkryty przez Johna i Williama Bartramów w 1765 r. na niewielkim obszarze, w górskich lasach w stanie Georgia, w dolinie rzeki Altamaha, ale już po 25 latach tam nie odnaleziony – obecnie tylko w uprawie.

31 pan. 1a; kwatery VIA
011605

endemit

Franklinia alataamaha Barth ex Marshall. 1785

syn.: *Gordonia alataamaha* (Marshall) Sarg., *Gorgonia Alataamaha* Sarg. 1889, *Gordonia pubescens* Cav. 1787, *Gordonia pubescens* L'Hérit 1791

Franklinia amerykańska

Krzew lub drzewo w USA do 10 m wysokości, po 20 latach uprawy 3–3,5 m wysokości, o gładkiej i cienkiej korze, rośnie powoli. Liście sezonowe, skrętoległe, odwrotniejącowate, 11–18 cm dł., krótkoogonkowe, tępo piłkowane, błyszczące, spodem pokryte włoskami; jesienią ładnie przebarwiają się na brunatnopomarańczowo do jaskrawoczerwonych. Kwiaty w IX/X (!), 5-krotne, kielichowate, około 3–6 cm śred. (w cieplejszym klimacie do 8 cm śred.), z 5 wypukłymi, białokremowymi płatkami, prawie bezszypułkowe, osadzone pojedynczo. Owoce to kuliste torebki do 2 cm śred., 5-klapowe, pękające w następnym roku, przemiennie od góry i od dołu. Ciekawostka: krzew nazwany ku czci Benjamina Franklina, przez jego przyjaciela i botanika J. Bartrama. Wyst.: USA – Georgia, ale zachowana tylko w uprawie (!), po 1790 r. nie odnaleziona w. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C), lubi gleby kwaśne, żyzne, świeże i stanowiska słoneczne, osłonięte, ciepłe. Zast.: obecnie tylko w kolekcjach specjalistycznych, ale ze względu na oryginalne kwiaty i późne kwitnienie warta szerszego rozpowszechnienia w Polsce Zach. Poch.: OB PAN Warszawa–Powsin – ofiarował A. Marczewski – 1990.

Fraxinus L. 1753rodzina *Oleaceae* – Oliwkowate

Jesion

Do rodzaju należy 65 gatunków, występujących na półkuli półn. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 gatunek, uprawiane są 24 gatunki, 2 podgatunki, 3 odmiany botaniczne i 26 odmian uprawnych. Drzewa, rzadziej krzewy o liściach sezonowych nieparzystopierzastozłożonych, wyjątkowo pojedynczych. Kwiaty obupłciowe, dwupienne lub poligamodwupienne (płeć może się zmieniać w kolejnych latach !), wiatro- lub owadopylne; zebrane w wiechach lub gronach. Owocem jednonasienny orzeszek z wydłużonym skrzydełkiem. Większość gatunków jest mrozoodporna i łatwa w uprawie. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *F. excelsior* 'Monumentalis' {F. Rożyński 1902/1902}, *F. latifolia* 'Follis Aureomarginatis' {F. Rożyński 1913/1913}, *F. madshurica* 'Follis Aureomarginatis' {F. Rożyński 1903/1903}, (syn.: *F.m.* 'Aureovariegata'), *F. nigra* 'Pentaphylla' {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1935/1935}, *F. pensylvanica* 'Andrzej Zamoyski' {F. Rożyński 1904/1904} (syn.: *F. pubescens* 'Andrzej Zamoyski'), *F. pensylvanica* 'Crispa' {F. Rożyński <1904/1904} (syn.: *F. p.* 'Globosa', *F. p.* 'Globosa Crispa', *F. p.* 'Pubescens Globosa'), *F. p.* 'Foliis Luteis' {F. Rożyński 1900/1900} (syn.: *F. p.* 'Lutea'), *F. p.* 'Heterophylla' {F. Rożyński 1912/1912}.

29 pan.: 1a, 2, 4, 25, 26; kwatery VIA
003799 2n = 46

PL

Fraxinus excelsior L.

Jesion wyniosły

Drzewo do 30 (40) m wysokości, o szerokiej, kulistej lub kopulastej i dość luźnej koronie na niskim pniu – w zwarciu pień wysoki, gładki, bezszkrowy. Liście sezonowe, 7–11-listkowe, listki zwykle siedzące, wąskojajowate, 5–10 cm dł., brzegiem

karbowanopiłkowane, spodem zwykle pokryte włoskami. Rozwijają się późną wiosną i jesienią opadają zielone (!). Kwiaty w IV–V, poligamodwupienne (patrz: opis rodzaju), bez okwiatu (!); zebrane w wiechach. Owoce mspłaszczony orzeszek, 2,5–3 cm dł., pozostający na gałęziach zwykle do wiosny. Drewno twarde, pierścieniowo-nacyniowe, z wyraźnymi słojami rocznymi, biel szeroki, jasnożółty, twarde brązowożółta; często z zielonkawym odcieniem; bardzo sprężyste (!) i wytrzymałe, trudne w obróbce. Wyst.: Europa, poza rejonami pld. i pñ., część Azji Mn., Kaukaz; w Polsce na całym Niżu i w niższych położeniach górskich, często w lasach łągowych, w grądach i żyznych buczynach. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga gleb żyznych, świeżych, głębokich, zasobnych w wodę nie stagnującą i wapń. Toleruje także gleby słabsze. Lubi stanowiska słoneczne, ale w młodości jest cieniożośny. Odporny na silne wiatry i zanieczyszczenia w powietrzu. Często atakowany przez szkodniki (pryszczelę lekarskie i szpeciele). Gatunek lasotwórczy: drzewostanów nasiennych – 95,7 ha, drzew doborowych – 62, plantacji nasiennych – brak, plantacyjnych upraw nasiennych – brak. Zast.: duże drzewo, które można stosować w zadrzewieniach krajobrazowych, ale z dala od pól uprawnych, gdyż silnie wysusza glebę. Okazy największe w Polsce: Motarzyno, gm. Dębica Kaszubska 28/715/412, Turawa 26/564/297, Warszawa 28/511/283, Poznań 27/501/272, Parsowo, gm. Biesiekierz 35/490/266, Dzianisz, gm. Tatrzańska 27/490/280 i w okolicach Wrocławia – Jagoszyce, gm. Prusice 24/600, Masłów, gm. Trzebnica 27/560, Wilków–Sobkowice, gm. Kostomłoty 25/495, Góry, gm. Cieszków 20/490, Prusy, gm. Kondratowice 25/470 oraz w granicach dawnego województwa wrocławskiego 46 innych drzew powyżej 350 cm obwodu. Warto wiedzieć: korowina z młodych gałęzi (*Cortex Fraxini*) zawiera pochodne kumaryny, garbniki i fitosterole; związki te, głównie kumarynowe, zwiększają wydalanie moczu i usuwają z organizmu kwas moczowy. Są stosowane pomocniczo w skazie moczanowej, gościecu stawowym i mięśniowym, w kamicy nerkowej i pęcherzowej. W weterynarii odwar z kory podaje się bydłu, owcom i kozom przy motylicy, wzdęciach i kolce jelitowej; zmieloną korę i drobno posiekane listki podaje się w karmie w chorobach nerek, pęcherza i dróg moczowych, gorączkowej i reumatycznej. Okłady z kory stosuje się przy zapaleniu stawów, przykurczach i porażeniach mięśni, zwknięciach i złamaniach kończyn. Poch.: samosiew, stanowisko naturalne – około 1970.

kwatery III F

010724

***Fraxinus excelsior* 'Crispa'** {Francja ok. 1788}

syn.: *Fraxinus atrovirens* Desf., *Fraxinus crispata* Bosc. 1808, *Fraxinus excelsior atrovirens* Dippel 1889, *Fraxinus excelsior crispata* Willd. 1806, *Fraxinus excelsior* f. *cucullata* Carrière

Jesion wyniosły 'Crispa', syn. Jesion wyniosły odm. kędzierzawa

Niewielkie drzewo o sztywnych, wyprostowanych pędach, bardzo powoli rosnące. Liście sezonowe, małe, ciemnozielone, gęsto osadzone, poskręcane, kędzierzawe, chorobliwie wyglądające. Podobny do *F. pennsylvanica* 'Crispa', ale liście mniej kędzierzawe, pąki brązowe. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

60 pan.: 1b, 21b, 25; kwatery IB; fot. 160

003801

***Fraxinus excelsior* 'Heterophylla Pendula'** {Späth <1898/1898}

syn.: *Fraxinus excelsior* 'Diversifolia Pendula' hort., *Fraxinus excelsior* 'Monophylla Pendula' hort., *Fraxinus excelsior* var. *vojslavicensis* Szymanowski 1959

Jesion wyniosły 'Heterophylla Pendula', syn.: Jesion wyniosły odm. jednolistkowa zwisająca

Drzewo do 12 m wysokości, o zwisających gałęziach i parasolowatym pokroju. Liście sezonowe, pojedyncze, o dużych ząbkach. Klon ♀. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – <1928 r.; pomiar w 2000 r. – 12 m wys. i 160 cm obwodu.

kwatera A/12

003802

***Fraxinus excelsior* 'Pendula'** {Anglia 1725}syn.: *Fraxinus excelsior pendula* Aiton 1789

Jesion wyniosły 'Pendula', syn.: Jesion wyniosły odm. zwisająca (płacząca)

Nazwa zbiorowa dla drzew o koronie parasolowatej i „płaczącej” – wąskiej lub szerokiej, wysokiej lub niskiej. Młode pędy i starsze gałęzie silnie zwisają aż do ziemi. Korony nie „podciągane” podnoszą się niewiele wyżej ponad miejsce szczepienia. Okazy wysokie powstały przez szczepienie na wysokiej podkładce *Fraxinus excelsior* – znane są okazy szczepione na wysokości 24,5 m (!). Z nasion powstają często formy płozące. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Poch.: OBUWr Wrocław – 1998.

624 pan. 25; kwatera IVC, VIB

014198

***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'** {Niemcy/Späth 1865/1882}syn.: *Fraxinus alba argenteo marginata* hort., *Fraxinus alba argenteo variegata* hort., *Fraxinus americana argenteo marginata* hort., *Fraxinus americana argenteo variegata* hort., *Fraxinus argenteo variegata* hort., *Fraxinus cinerea argenteo marginata*, *Fraxinus cinerea argenteo variegata*, *Fraxinus excelsior argenteo marginata* hort., *Fraxinus pubescens alba marginata* Jaeg., *Fraxinus pubescens argenteo marginata*, *Fraxinus pubescens argenteo variegata*, *Fraxinus pubescens variegata*

Jesion pensylwański 'Argenteomarginata', syn.: Jesion wyniosły odm. białobrzega, Jesion pensylwański odm. białopstra

Drzewo do 15 m wysokości, o wąskiej koronie i wyprostowanych do góry gałęziach; pączki brązowe (!). Liście sezonowe, zwykle 7-listkowe, listki rozstawione w dużych odległościach, wydłużone, długozastrzone, zniekształcone (!) (wygięte, wybrzuszone, brzegi pogięte, nierówne) bardzo nieregularnie biało obrzeżone i plamiste, niektóre listki całe białe lub prawie białe. Białe części liści wrażliwe na nadmierne nasłonecznienie i często w drugiej połowie lata zasychają i z bliska wyglądają jakby były chore. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Atrakcyjna, szczególnie wiosną, białopstra odmiana jesiona, ale powoli rosnąca i wymagająca usuwania gałązek rewersowych z zielonymi liśćmi Poch.: prawdopodobnie ze szkółek Spätha w Berlinie – <1928 r., pomiar w 2000 r. – 14 m wys. i 110 cm obwodu; Arboretum w Wojsławicach – ofiarował – S. Sęktas – 1989.

Ginkgo L. 1771rodzina *Ginkgoaceae* – Miłorzębowate

Miłorząb

We współczesnej florze zachował się jeden rodzaj w rodzinie miłorzębowatych, z jednym tylko gatunkiem. W Polsce w uprawie 1 gatunek, 1 forma, 1 odmiana botaniczna i 14 uprawnych. Drzewa należące do klasy miłorzębowych pojawiły się na Ziemi w permie, pod koniec ery paleozoicznej. Szczyt swego rozwoju osiągnęły w erze mezozoicznej, a pod koniec tej ery rozpoczęło się ich masowe wymieranie. Skamieniałe formy miłorzębów spotkać można także na terenie Polski.

187 pan. 4; kwatera IVD, IVF, V; fot. 142, 211

endemit, relik

004253

Ginkgo biloba L. 1771syn.: *Ginkgo adiantifolia* Sprecher 1907, *Ginkgo macrophylla* hort. ex K.Koch, *Pterophyllus Salisburiensis* Nelson 1866, *Salisburia adiantifolia* Sm. 1797

Miłorząb dwuklapowy, syn.: Miłorząb chiński, Miłorząb japoński (błędnie)

Drzewo 15–20 m wysokości, w ojczyźnie do 30–40 m, rozdzielнопłciowe dwupienne, długowieczne, rośnie średnio szybko. Korona o zmiennej budowie – u młodych drzew zwykle stożkowata i luźna, z długimi gałęziami poziomo odstającymi, u starych zagęszczona, nieregularna, często z kilkoma pędami przewodnimi. Korowina szara, na starych pniach głęboko spękana. Pędy zróżnicowane na długie, do 8 cm i krótkie pokryte bliznami po

opadłych liściach. Na pniach i dolnej stronie konarów starych drzew mogą pojawiać się narośla czy-czi, wydłużające się jak stalaktyty, które po osiągnięciu ziemi zakorzeniają się i niekiedy wytwarzają pędy. Liście sezonowe, do 10 cm śred., skrętolegle wachlarzowate, zwykle wcięte pośrodku, skórzaste; ogonki długie, nerwu głównego brak, nerwacja widlasta (dichotomiczna); jesienią intensywnie żółte – u roślin żeńskich wydających nasiona przebarwiają się jesienią o około 7–10 dni wcześniej od okazów męskich; opadają masowo po pierwszych przymrozkach. Nasiona (nie owoce !) podobne do śliwki, 2,5–3,0 cm śred., otoczone są osnówką – początkowo z zieloną, później bursztynowożółtą, mięsistą, cuchnącą zjełczałym masłem (kwas masłowy); opadają później od liści. Wyst.: wsch. Chiny – góry prowincji Zhejiang i Anhi. Upr.: gatunek b. mroz. (>–29 °C), ale młode rośliny często przemarzają i regenerują, wytwarzając wiele pędów przewodnich. Lubi gleby przeciętne, najlepiej głębokie, żyzne i świeże, źle rośnie na glebach o wysokim poziomie wód gruntowych; wymaga stanowisk słonecznych. Bardzo odporny na skażenia przemysłowe, warunki miejskie oraz na choroby i szkodniki. Już od XI w. uprawiany był przy świątyniach, klasztorach i pałacach w Chinach, Korei i Japonii. W Europie pierwsze okazy wysadzono w Ogrodzie Botanicznym w Utrechcie w 1727 r., a w Polsce prawdopodobnie w Łańcucie w latach 1770–1780. Zast.: Jedno z najpiękniejszych naszych drzew parkowych „którego w żadnym starannie prowadzonym ogrodzie nie powinno brakować” (cyt. za: S. Makowieckim – dyrektorem kursów ogrodniczych we Lwowie, redaktorem „Przeglądu Ogrodniczego”). Bardzo charakterystyczne, oryginalne liście, nie spotykane u żadnego innego gatunku, wspaniałe złocistożółte jesienne przebarwienie liści oraz duża tolerancja i odporność na warunki środowiska czynią ten gatunek jednym z najcenniejszych dla różnych rodzajów terenów zieleni (nie należy sadzić okazów żeńskich). Warto wiedzieć: liście są ważnym surowcem do produkcji preparatów leczniczych. Zawierają m.in. zespół ginkgoflawonoglikozydów i zespół pochodnych terpenowych. Wyciągi z liści mają zastosowanie w leczeniu zaburzeń ukrwienia mózgowego i obwodowego wraz z towarzyszącymi zmianami miażdżycowymi; działają korzystnie w niedokrwieniu i niedotlenieniu mózgu, przy obrzęku mózgu, zwiększają mikrocyrkulację w naczyniach skóry i inne. Obecnie wytwarzanych jest około 200 preparatów leczniczych. Wyciągi z liści miłorzębu są także stosowane w produkcji kosmetyków (np. seria „Ginkgo”). Okazy największe w Polsce: Warszawa 23/385/181, Łańcut 31/352/201, Dobroszyn 14,5/335/190, Kórnik 25/297/173 i w okolicach Wrocławia: Wrocław – Krzyki 20/315, Żelowice, gm. Kondratowice 18/310, Siodłowice, gm. Wołów 22/300, Łojowice, gm. Wiązów 21/280. Ciekawostki: kształt klasycznego wachlarza japońskiego wzorowany jest na liściu miłorzębu. Życzenia noworoczne napisane tuszem na zasuszonych liściach przynoszą prawdopodobnie szczęście. Nasiona (bez osnówki) ugotowane lub upieczone są przysmakiem na wschodzie. Chociaż gatunek ten pochodzi z Chin, jego nazwa wywodzi się od japońskich słów „gin-kyo” (srebrny owoc) – chińskie „yinxing-guo”. Do Japonii został wprowadzony około XI–XII w. Poch.: nn – <1928; OBUWr. Wrocław – 1990.

76 pan. 1b kwatery: IB, B/2

004254

Ginkgo biloba 'Fastigiata' Mast. 1896

syn.: *Ginkgo biloba* 'Pyramidalis' hort. Amer. 1963 (błędnie)

Miłorząb dwuklapowy 'Fastigiata'

Drzewo o pokroju zwartym, wąskostożkowatym i krótkich gałęziach skierowanych ukośnie ku górze. Zast.: doskonała odmiana do obsadzania wąskich ulic miejskich i do ogrodów przydomowych. Wzorcowy, stary okaz męski (17 m × 3 m) rośnie w Ogrodzie Botanicznym we Wrocławiu. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), ale w młodości, na żyznym siedlisku, często przemarzają młode pędy. Poch.: OBUWr – ofiarowała S. Korszun – 1989.

415 pan. 16; kwatera: IVF, A/O
009367

Ginkgo biloba f. *longicarpa* (?)

syn.: *Ginkgo biloba* 'Longicarpa'

Miłorząb dwuklapowy f. długonasienna

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale nasiona ma dłuższe, walcowato wydłużone, 2,0–2,5 cm dł. (pomiar bez osnówki). Nasiona zebrane zostały w górach Myosangh w Korei Płn., a otrzymano je z Centralnego Ogrodu Botanicznego w Phenianie pod nazwą jak wyżej. Poch.: OB Phenian – 1994, 1996.

kwatera A/7

012646

Ginkgo biloba 'Pendula' Carrière 1967 ({C. Van Geert Nurs. 1862})

syn.: *Salisburia adiantifolia pendula* hort.

Miłorząb dwuklapowy 'Pendula'

Małe drzewo z przewodnikiem, o gałęziach zwisających w dół lub częściowo ułożonych horyzontalnie, rośnie powoli. Bardzo interesująca odmiana poszukiwana przez kolekcjonerów. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: AR Poznań – ofiarowała S. Korszun – 2000.

484 pan.: 18, 23; kwatera IIIE

004256

Ginkgo biloba 'Pragensis' Krouman 1969 {Czechy <1969}

syn.: *Ginkgo biloba* 'Praga' hort., *Ginkgo biloba* 'Pragensis' hort., *Ginkgo biloba pragensis*, *Ginkgo biloba* 'Pragensis' hort.

Miłorząb dwuklapowy 'Pragensis', syn.: Miłorząb dwuklapowy odm. Praga

Roślina macezna znajduje się w uniwersyteckim Ogrodzie Botanicznym w Pradze. Szczepiona na pniu ma pokrój w zarysie kulisty do kopulastego lub parasolowaty, część gałęzi układa się horyzontalnie, a część ma tendencję do zwisania w dół; przewodnika brak lub wykształca się trudno; rośnie wolno. Zast.: odmiana dla kolekcjonerów i do małych ogrodów. Czasem określana jest jako *Ginkgo biloba* 'Pendula'. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: AR Poznań – ofiarowała S. Korszun – 1999.

Gleditsia L. 1753

rodzina *Leguminosae* (d. *Fabaceae*, *Papilionaceae*) – Strączkowe
podrodzina *Cesalpinioideae* – Brezylkowe

syn.: *Gleditschia*

Glediczja, syn.: Iglicznia

Do rodzaju należy 14 gatunków, występujących w Ameryce Płn. i Płd., Azji i Afryce. W Polsce uprawianych jest 5 gatunków, 1 odmiana botaniczna i 2 uprawne. Są to drzewa w młodości wrażliwe na niskie temperatury, w starszym wieku bardzo mroz. (>–29 °C). Wykazują dużą tolerancję w stosunku do gleby, ale najlepiej rosną na suchych, piaszczystych i wapiennych oraz w miejscach słonecznych i osłoniętych.

kwatera IVD

003808 2n = 28

Gleditsia triacanthos L. 1753

syn.: *Gleditsia amorphoides* hort. non Traub, *Gleditsia sinensis* hort. non Lam.

Glediczja trójcierniowa, syn.: Iglicznia trójcierniowa

Drzewo do 30 m wysokości, w ojczyźnie do 45 m, o szerokiej, ażurowej, wysoko osadzonej koronie i prostym pniu. Pędy (i pnie) z dużymi do 10 cm dł., twardymi i zwykle rozgałęzionymi cierniami (!). Liście sezonowe, rozwijają się na wiosnę późno, do 20 cm dł., skrętoległe, parzystopierzastozłożone z 20–30 podługowatych, karbowanopiłkowanych listków; jesienią żółte. Kwiaty w VI, po rozwinięciu liści, drobne, promieniste, bardzo miododajne, rozdzielnopłciowe, dwu- lub jednopienne (zdarzają się drzewa bez owoców).

Owoce jest strąk, długi do 40 cm (!), staśmiony, płaski, niepekający, brązowoczerwony. Strąki wiszą na gałęziach od jesieni do wiosny i stopniowo opadają. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), młode rośliny mogą przemarzać. Glediczja ma płaski i szeroki system korzeniowy, dlatego źle znosi przesadzanie. Rośnie na różnych glebach, także suchych, piaszczystych, wapiennych, stosunkowo tolerancyjna na zasolenie gleby, wytrzymała na suszę; wymaga miejsc słonecznych i zacisznych. Dobrze rośnie w warunkach miejskich i dosyć dobrze w rejonach przemysłowych. Zast.: cierniste drzewo o ażurowej, egzotycznej koronie i liściach podobnych do mimozy. Bardzo długie i skręcone strąki są ozdobą w zimie. Cenne drzewo do zadrzewień miejskich oraz do parków i na wysokie, formowane, obronne żywopłoty. Forma bezbronna, o gałęziach bez cierni (*Gleditsia triacanthos* f. *inermis* (L.) Zabel), jest mniej dekoracyjna. Poch.: Krym – ofiarował S. Tomszak – 1989.

kwatera IVD

010725

Gleditsia triacanthos 'Rubylace' {W. Flemer III 1961}

Glediczja trójcierniowa 'Rubylace', syn.: Glediczja trójcierniowa odm. Rubinowa Koronka

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma młode liście ciemnoczerwone, później brązowzielone, jesienią brązowe i rośnie wolniej. Upr.: mroz. (–29 °C), w młodości wrażliwa na niskie temperatury. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IVD

010726

Gleditsia triacanthos 'Sunburst' {D.B. Cole <1954}

syn.: *Gleditsia triacanthos inermis aurea* Cole, *Gleditsia triacanthos* 'Aurea'

Glediczja trójcierniowa 'Sunburst', syn.: Glediczja trójcierniowa odm. żółtolistna

Drzewo 8–12 m wysokości, rośnie powoli, konary na pniu nisko osadzone i szeroko, horyzontalnie rozpostarte. Młode pędy żółte, potem zielenieją. Liście jak u gatunku, ale młode jaskrawożółte, później zielonożółte, jesienią żółte. Owoców i cierni brak. Upr.: mroz. (–29 °C), ale w młodości wrażliwa na niskie temperatury. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIIC

002579

Genista horrida (Vahl.) DC. 1805

syn.: *Echinopartium horridum* (Vahl) Rothm. 1941, *Echinopartium horridum* Fourr. 1868, *Genista horrida* Boiss. ex Spach. 1844, *Genista horrida* DC., *Spartium horridum* Vahl.

Janowiec jeżowaty

Krzew 30 (70) × 200 cm wysokości, poduchowaty, bardzo gęsty i ciernisty, o pędach srebrzystozielonych, nagich, sztywnych, pionowych, jakby najeżonych. Liście sezonowe, 4–9 mm dł., nakrzyżległe (!), złożone z 3 bardzo wąskich i małych listków do 8 mm dł., spodem pokrytych jedwabistymi włoskami. Kwiaty w VII–IX, żółte, 1,2–1,6 cm dł., w główkach po 1–3(8), gęsto okrywają „ciernistego jeża”. Owocem są strąki dł. 9–14 mm, pokryte sztywnymi włoskami. Wyst.: pld.-zach. Europa – pln. Hiszpania i pld. Francja. Upr.: powszechnie uważa się, że jest to gatunek nie mroz. (<–15 °C), ale we Wrocławskim Ogrodzie Botanicznym rośnie od kilkudziesięciu lat wyjątkowo piękny krzew, który przetrzymał zimy z temperaturą poniżej –30°C, ale jest corocznie lekko okrywany. Lubi gleby przepuszczalne, zasobne w wapń i stanowiska słoneczne, osłonięte od zimnych wiatrów. Poch.: OBUWr Wrocław – 1993.

Gleditsia L. 1753

syn.: *Gleditschia*

Glediczja, syn.: Iglicznia

rodzina *Leguminosae* (d. *Fabaceae*, *Papilionaceae*) – Strączkowe
podrodzina *Cesalpinioideae* – Brezylkowe

Do rodzaju należy 14 gatunków, występujących w Ameryce Płn. i Płd., Azji i Afryce. W Polsce uprawianych jest 5 gatunków, 1 odmiana botaniczna i 2 uprawne. Są to drzewa w młodości wrażliwe na niskie temperatury, w starszym wieku bardzo mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Wykazują dużą tolerancję w stosunku do gleby, ale najlepiej rosną na suchych, piaszczystych i wapiennych oraz w miejscach słonecznych i osłoniętych.

kwatera IVD

003808 $2n = 28$

Gleditsia triacanthos L. 1753

syn.: *Gleditsia amorphoides* hort. non Traub, *Gleditsia sinensis* hort. non Lam.

Glediczja trójcierniowa, syn.: Iglicznia trójcierniowa

Drzewo do 30 m wysokości, w ojczyźnie do 45 m, o szerokiej, ażurowej, wysoko osadzonej koronie i prostym pniu. Pędy (i pnie) z dużymi do 10 cm dł., twardymi i zwykle rozgałęzionymi cierniami (!). Liście sezonowe, rozwijają się na wiosnę późno, do 20 cm dł., skrętoległe, parzystopierzastozłożone z 20–30 podługowatych, karbowanopiłkowanych listków; jesienią żółte. Kwiaty w VI, po rozwinięciu liści, drobne, promieniste, bardzo miódodajne, rozdzielнопłciowe, dwu- lub jednopienne (zdarzają się drzewa bez owoców). Owocem jest strąk, długości do 40 cm (!), staśmiony, płaski, niepekający, brązowoczerwony. Strąki wiszą na gałęziach od jesieni do wiosny i stopniowo opadają. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), młode rośliny mogą przemarzać. Glediczja ma płaski i szeroki system korzeniowy, dlatego źle znosi przesadzanie. Rośnie na różnych glebach, także suchych, piaszczystych, wapiennych, stosunkowo tolerancyjna na zasolenie gleby, wytrzymała na suszę; wymaga miejsc słonecznych i zacisznych. Dobrze rośnie w warunkach miejskich i dość dobrze w rejonach przemysłowych. Zast.: cierniste drzewo o ażurowej, egzotycznej koronie i liściach podobnych do mimozy. Bardzo długie i skręcone strąki są ozdobą w zimie. Cenne drzewo do zadrzewień miejskich oraz do parków i na wysokie, formowane, obronne żywopłoty. Forma bezbronna, o gałęziach bez cierni (*Gleditsia triacanthos* f. *inermis* (L.) Zabel), jest mniej dekoracyjna. Poch.: Krym – ofiarował S. Tomszak – 1989.

kwatera IVD

010725

Gleditsia triacanthos 'Rubylace' {W. Flemer III 1961}

Glediczja trójcierniowa 'Rubylace', syn.: Glediczja trójcierniowa odm. Rubinowa Koronka

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma młode liście ciemnoczerwone, później brązowozielone, jesienią brązowe i rośnie wolniej. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), w młodości wrażliwa na niskie temperatury. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IVD

010726

Gleditsia triacanthos 'Sunburst' {D.B. Cole <1954}

syn.: *Gleditsia triacanthos inermis aurea* Cole, *Gleditsia triacanthos* 'Aurea'

Glediczja trójcierniowa 'Sunburst', syn.: Glediczja trójcierniowa odm. żółtolistna

Drzewo 8–12 m wysokości, rośnie powoli, konary na pniu nisko osadzone i szeroko, horyzontalnie rozpostarte. Młode pędy żółte, potem zielenieją. Liście jak u gatunku, ale młode jaskrawozłocistożółte, później zielonożółte, jesienią żółte. Owoców i cierni brak. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), ale w młodości wrażliwa na niskie temperatury. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

Grewia L. 1753

rodzina *Tiliaceae* – Lipowate

Grewia

Do rodzaju należy 150 gatunków, występujących w tropikach i subtropikach Azji, Afryki i Australii; w Polsce w uprawie gruntowej tylko 1 gatunek.

kwatera IIIF

009307

Grewia biloba D. Donsyn.: *Grewia biloba* var. *parviflora* (Bunge) Hand. Mazz. 1933, *Grewia parviflora* Bunge 1833, *Grewia parviflora* var. *glabrescens* (Benth.) Rehder et Wilson

Grewia dwuklapowa, syn.: Grewia dwuklapowa odm. drobnokwiatowa

Krzew w ojczyźnie do 1,5–2,5 m wysokości. Liście sezonowe, skrętoległe, 4–9 cm dł., od spodu pokryte gęsto gwiazdzistymi włoskami, od jajowatych do romboidalnych, część liści z 2 bocznymi klapami. Kwiaty w VII–VIII, drobne, 1–1,5 cm szer., kremowożółte. Owoce kuliste, pomarańczowe do czerwonych. Wyst.: płn. Chiny, Korea. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), przemarza w Polsce Zach. Zast.: gatunek interesujący tylko w kolekcjach botanicznych, bez szczególnych walorów ozdobnych. Poch.: OB Hiroshima – 1993.

Gaultheria Kalm ex L. 1756rodzina *Ericaceae* – Wrzosowatesyn.: *Pernettya*, *Vaccinium*

Golteria, syn.: Gaulteria

Do rodzaju należy około 150 gatunków występujących w Ameryce Płd. i Śr., Malezji, Azji, Australii i Nowej Zelandii. W Polsce uprawianych jest 15 gatunków i 2 odmiany uprawne. Są to krzewinki rozrastające się szeroko, dzięki podziemnym rozłogom. Liście wielosezonowe, eliptyczne lub odwrotnie jajowate, skrętoległe i krótkoogonkowe. Kwiaty bezułkowate, osadzone są pojedynczo lub zebrane w krótkich, zwieszających się gronach. Owoce rzekome, podobne do jagód – torebki otoczone zmięśniałym kielichem, aromatyczne. Upr.: większość gatunków jest u nas nie mrozoodporna. Wymagają gleb lekkich, próchnicznych, luźnych, kwaśnych, równomiernie wilgotnych oraz stanowisk półcienistych.

kwatera IIC

002774

Gaultheria miqueliana Takeda 1918syn.: *Gaultheria pyroloides* Miq. p.p.

Golteria Miquela, syn.: Gaulteria Miquela

Krzewinka do 30 cm wysokości, o pędach pokrytych włoskami. Liście wielosezonowe 1,5–4,0 × 0,7–2,0 cm, szerokojajowate, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, jesienią czerwienieją; od spodu z luźno rozmieszczonymi brunatnymi gruczołkami. Kwiaty w V/VI, około 7 mm śred., białe, dzwonkowate lub dzbaneczkowate; zebrane w krótkie grona. Owoce w VIII i utrzymują się do wiosny (!), 0,7–1 cm śred., białe, kuliste. Wyst.: Japonia. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Zast.: atrakcyjna krzewinka w okresie kwitnienia i długiego owocowania. Cenna roślina okrywowa do ogrodów skalnych. Warto wiedzieć: owoce i liście po roztarciu pachną kamforą (salicylan metylu). Otrzymywany z nich olejek („wintergreen oil”) dodawany jest do gum do żucia, cukierków, pasty do zębów, a w medycynie stosowany jest w leczeniu chorób reumatycznych. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989.

kwatera IIA

002574

Gaultheria procumbens L. 1753

Golteria płożąca, syn.: Golteria rozeszłana, Gaulteria rozeszłana

Krzewinka do 15 cm wysokości z podziemnymi rozłogami i bardzo cienkimi, wyprostowanymi pędami. Różne części rośliny po roztarciu pachną kamforą. Liście wielosezonowe, 2–5 cm dł., skórzaste, odwrotnie jajowate lub eliptyczne, karbowanopiętkowane, nagie, ciemnozielone i błyszczące; młode czerwone lub

czerwonobrazowe. Kwiaty w VI–VIII, białe lub lekko różowe, beczułkowate, osadzone pojedynczo w kątach liści. Owoce dojrzewają w VIII i utrzymują się do późnej wiosny, 8–10 mm śred., kuliste, czerwone z białym miąższem, pachną kamforą. Wyst.: wsch. Ameryka Płn. Upr.: mroz. (–29 °C), ale w bezśnieżne zimy może przemarzać, wskazane okrywanie na zimę. Dobrze rośnie na glebach lekkich, przepuszczalnych, lekko kwaśnych, równomiernie wilgotnych i na stanowiskach półcienistych. Zast.: bardzo cenna roślina kobiercowa, z efektownymi przez całą zimę owocami. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

Halesia J.Ellis ex L. 1759

rodzina *Styracaceae* – Styrakowate

Ośnieża syn.: Halesia

Do rodzaju należy 4–5 gatunków, występujących we wsch. części Ameryki Płn. i 1 we wsch. Chinach; w Polsce w uprawie 2 gatunki i 2 odmiany botaniczne.

153 pan.: 4, 18; kwatery III F, X

008757

Halesia monticola (Rehder) Sarg. 1921

syn.: *Halesia carolina* var. *monticola* Rehder 1913

Ośnieża karolińska odm. drzewiasta, syn.: Ośnieża karolińska odm. górską, Ośnieża. drzewiasta

Drzewo lub krzew w uprawie 10–20 m wysokości, w ojczyźnie do 30 m, w młodości o pokroju stożkowatym, nisko ugałęzione i zwykle z jednym pniem. Liście sezonowe, 8–16 (20) × do 6,5 cm, większe niż u gatunku, eliptyczne lub jajowate, odlegle piłkowane, w młodości obustronnie pokryte włoskami, na spodzie miętko i gęsto kutnerowate, później prawie nagie; jesienią żółte. Kwiaty w IV/V, 2–3,5 cm dł., dzwonkowate, białe lub rzadko różowe, 4-krotne, korona zrosłopłatkowa; zebrane po 3–6 w pęczkach, zwisają na cienkich szypułkach. Owoce w X, suche i zdrewniałe pestkowce, 4–5 cm dł., początkowo jasnozielone, potem brązowe, z czterema pofalowanymi, szerokimi skrzydełkami z boków, utrzymują się na gałązkach przez 2–3 lata. Wyst.: pld.-wsch. USA na wysokości 900–1200 m. Upr.: mroz. (–29 °C), wymaga gleb żyznych, świeżych, próchnicznych i dostatecznie wilgotnych oraz miejsc osłoniętych zacisznych, słonecznych lub półcienistych. W uprawie od 1897 r., w Polsce w szklarniach w Niedźwiedziu od 1820 r. (!) jako *H. macrocarpa*. Zast.: w okresie kwitnienia cała roślina jest obsypana licznymi, dzwonkowatymi kwiatami, jak u śnieżyczek. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1998; OB Northampton – 1992.

Hamamelis L.

rodzina *Hamamelidaceae* – Oczarowate

Oczar

Do rodzaju należy 5–6 gatunków krzewów lub małych drzew, występujących w Ameryce Płn. i wsch. Azji. W Polsce uprawiane są 4 gatunki, 1 odmiana botaniczna, 1 mieszańiec międzygatunkowy i 16 odmian uprawnych. Liście mają skrętoległe, krótkoogonkowe, u podstawy zwykle niesymetryczne, zatokowo-ząbkowane, jesienią wspaniale przebarwiają się na żółto, pomarańczowo lub czerwono. Kwiaty rozwijają się jesienią przed opadnięciem liści lub wczesną wiosną, są obupłciowe, osadzone na gałązkach 2 letnich i starszych, po 2–5 w pęczki; płatki 4, wstęgowate, frędzelkowate, w pąku pastorałowato zwinięte, kielich pokryty gęsto włoskami. Owocem jest gwałtownie pękająca, zdrewniała, 2-klapowa torebka, wystrzeliwująca na odległość kilku metrów 2 czarne nasiona. Upr.: dość wytrzymałe na niskie temperatury, mało odporne na suszę. Wymagają gleb żyznych, świeżych, próchnicznych, dostatecznie wilgotnych, lekko kwaśnych, stanowisk słonecznych lub półcienistych, np. w cieniu wysokich drzew. Kwiaty nie przemarzają nawet do –12°C (wielokrotnie zwijają się w pąk i ponownie rozwijają w dni

cieplejsze) i mogą kwitnąć przez 6 tygodni. W farmacji i kosmetyce ma zastosowanie *H. virginiana* L., który kwitnie jesienią.

kwatera XV

009295

Hamamelis × *intermedia* '**Arnold Promise**' {Arnold Arboretum/USA 1928/1963}

[(*H. mollis* × *H. intermedia*) × ? siewka]

Oczar pośredni 'Arnold Promise'

Krzew w Europie 2 × 3 m (w Arnold Arboretum 6 × 6 m) o pokroju wazy, gęsto ugałęziony, rośnie dość wolno. Kwiaty w III, duże, płatki 16–18 × 1,0–1,5 mm, intensywnie żółte do siarkowożółtych, mocno pofalowane; działki czerwone, kielich zielonożółty z czerwonymi prążkami. Upr.: odmiana mroz. (–29 °C), późna, mało wymagająca w stosunku do gleby, nawet na glebach słabych kwitnie długo i obficie. Jedna z piękniejszych odmian wśród oczarów, podobna (ulepszona) do *H. japonica* 'Zuccariniana'. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IVC; fot. 169

009308

Hamamelis × *intermedia* '**Barmstedt Gold**' H.Bruns 1975 {Baumschule H. Bruns, H. Hachmann/H. Hachmann <1975/ >1975}

Oczar pośredni 'Barmstedt Gold'

Krzew 2–3 m wysokości, szerokolejkowaty, rośnie szybko. Pędy ma mocne, ukośnie wzniesione. Kwiaty w II–III, już na młodych krzewach, słabo pachną, liczne, płatki do 22 × 2 mm, intensywnie żółte, nie pofalowane i nieco do wewnątrz wygięte, kielich purpurowoczerwony. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. (–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IVA; fot. 168

009315

Hamamelis × *intermedia* '**Diane**' {A. Kort 1935 ?/ R. de Belder 1935/1969}

Oczar pośredni 'Diane'

Krzew średniej wielkości, dobrze ugałęziony, gałęzie w starszym wieku lekko przewisają. Liście sezonowe, jesienią ładnie, intensywnie żółte i szkarłatne. Kwiaty w III, duże, słabo pachnące, płatki proste 16–20 × 1,5–2 mm, intensywnie czerwobrazowe, na obrzeżu jaśniejsze, błyszczące, w czasie przekwitania stają się pomarańczowe, kielich purpurowoczerwony. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. (–29 °C). Odmiana późna, o czerwonych, najlepiej wybarwionych kwiatach, lepsza od *H. × intermedia* 'Ruby Glow'. Ciekawostka: kwiaty nie mają stałej barwy – po łagodnych zimach mogą być brudno pomarańczowoczerwone. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IIIF

017247

Hamamelis × *intermedia* '**Jelena**' Belder 1955 {A. Kort/R de Belder 1935/1955}

syn.: *Hamamelis* × *intermedia* 'Copper Beauty'

Oczar pośredni 'Jelena'

Krzew do 3 m wysokości, silnie rosnący, luźny, wyprostowany, w młodości słabo rozgałęziony. Liście sezonowe, 16–17 × 12–15 cm, jajowate, u podstawy sercowate; jesienią intensywnie wybarwione – od pomarańczowych przez szkarłatne, czerwone aż do brązowych. Kwiaty w (II)III, duże, liczne, płatki do 20 × 1–1,5 mm, miedzianopomarańczowe, brzegiem jaskrawożółte (ogólnie pomarańczowe), lekko faliste i

poskręcane, kielich od wewnątrz purpurowoczerwony. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie od zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$) do mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Odmiana dekoracyjna, obficie i wczesnie kwitnąca. Nazwana na cześć Jeleny de Belder, żony właściciela Arboretum Kalmhouth. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera XV

009310

Hamamelis × *intermedia* 'Primavera' {A. Kort/R. de Belder ok. 1935/1969}

Oczar pośredni 'Primavera'

Krzew średniej wielkości, do 2 m wysokości, szeroko wyprostowany, luźny. Kwiaty w (II)III, delikatnie pachnące, płatki 16–18 × 1,4–1,8 mm, nie skręcone, lekko pofalowane, mocno sierpowato wygięte do wewnątrz, jasnożółte, u podstawy nieco przebarwione na purpurowo; kielich od wewnątrz fioletowy do purpurowobrązowego. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Odmiana wczesna, kwitnie obficie, jedna z najlepszych wśród oczarów. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IVC

009309

Hamamelis × *intermedia* 'Moonlight' {H. Hillier 1970}

Oczar pośredni 'Moonlight'

Krzew średniej wysokości do dużego, szerokokorozłzysty, rośnie powoli. Liście sezonowe, 12–18 × 9–12 cm, okrągławe, jesienią intensywnie żółte. Kwiaty w II–III, intensywnie słodko pachną, płatki 16–18 mm dł., pofalowane i poskręcane, wyglądają jak pogniecione, zmięte, bladosiarkowożółte, u podstawy winnoczerwone, podobnie jak kielich od wewnątrz. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

192 pan 5; kwatera IVC

009313

Hamamelis × *intermedia* 'Vesna' {R. de Belder 1970}

Oczar pośredni 'Vesna'

Krzew wyprostowany, do 3 m wysokości. Kwiaty w I–III, intensywnie pachnące, duże, płatki 20–22 × 1,5–2 mm, miedziane z wąskim żółtym brzegiem, u podstawy z czerwonymi plamkami. Upr.: prawdopodobnie b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Odmiana mało dekoracyjna. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IVA

009314

Hamamelis × *intermedia* 'Westerstede' {Baumschule H. Bruns/von Helmers ?/1977}

syn.: *Hamamelis mollis* 'Select'

Oczar pośredni 'Westerstede'

Krzew 2–3 m wysokości, w młodości silnie rosnący, później powoli, zwarty, wyprostowany, dobrze rozgałęziony. Kwiaty w III/IV, przyjemnie, ale słabo pachnące, liczne, płatki 14–16(20) × 1,2 mm, intensywnie jasnożółte, lekko pofalowane i nieco wywinięte na zewnątrz, kielich czerwobrązowy. Upr. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawd mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Odmiana cenna wśród oczarów, ze względu na regularne, długie, późne (!) i obfite kwitnienie. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IVA

009244

***Hamamelis japonica* 'Zuccariniana'** {Japonia/Ottolander <1868 (1891) ?/1872 ?}

syn.: *Hamamelis Zuccariniana* Ottol. ex Mast. 1872, *Hamamelis zuccariniana* (hort. Ottol ex Mast.) Gumb., *Hamamelis japonica* var. *Zuccariniana* Gumb. 1890, *Hamamelis japonica* ssp. *megalophylla* Murata 1981, *Hamamelis japonica* f. *auriflora* Satomi 1988

Oczar japoński 'Zuccariniana', syn.: Oczar japoński odm. Zuccariniego

Krzew wysoki do 4,5 m wysokości, z licznymi, cienkimi gałęziami w młodości wyprostowanymi, później szeroko rozpostartymi. Liście sezonowe, 10 × 7 cm, odwrotniejąkowane do okrągłych, u podstawy niesymetryczne, jesienią żółte. Kwiaty rozwijają się późno, jak na oczary, w III–IV, małe, płatki 10–12 × 1,2–1,5 mm, siarkowożółte, (bladocytrynowożółte) u podstawy zielonkawe, kędzierzawe i poskręcane, kielich od wewnątrz zielony do zielonożółtego. Upr.: mroz. (–29 °C). W Europie w uprawie od 1868 r., w Polsce od 1934 r. Odmiana nazwana na cześć J.G. Zuccariniego (1797–1848), profesora botaniki w München, który wraz z niemieckim lekarzem i botanikiem P.F. Sieboldem określił i nazwał wiele azjatyckich roślin. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

274 pan. 7; kwatera XV

009311

***Hamamelis mollis* 'Goldcrest'** {Walia/Aberconway <1961/1961}

Oczar omszony 'Goldcrest'

Krzew szeroko wyprostowany, pędy sztywne. Liście jesienią intensywnie żółte. Kwiaty w II–III, silnie pachnące, duże, płatki do 20 × 2 mm, żółte, podbarwione u nasady na winnoczerwono, fryzowane i na końcu podwinięte, kielich od wewnątrz purpurowoczerwony. Upr.: Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera XV

009316

***Hamamelis mollis* 'Sunburst'** {D. Veerman 1967}

syn.: *Hamamelis* × *intermedia* 'Sunburst'

[siewka *H. mollis* × ?]

Oczar omszony 'Sunburst'

Krzew szeroko wyprostowany, dobrze ugałęziony. Liście sezonowe, 11 × 10 cm, podobne do *H. mollis*, od spodu pokryte miękkimi włoskami (!), pozostają suche na krzewie przez zimę. Kwiaty w II–III, bardzo duże, nie pachną, liczne, płatki 20 × 2 mm, jasnożółte (podobne do *H. mollis* 'Pallida'), kielich purpurowobrązowy. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. (–29 °C); suche liście na krzewie w zimie mało atrakcyjne. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IVA

009242

***Hamamelis vernalis* 'Lombarts Weeping'** {P.von Lombarts <1954/1954}

Oczar wiosenny 'Lombarts Weeping', syn.: Oczar wiosenny odm. Zwisająca Lombartsa

Krzew 1–2 m wysokości, szerszy niż wyższy, rośnie powoli. Pędy silnie przewisają i pokryte są filcowatymi włoskami. Liście sezonowe, do 12 cm dł., najszersze powyżej połowy, od spodu niebieskawe; jesienią żółte lub pomarańczowe, w łagodne zimy długo utrzymują się suche na krzewie. Kwiaty w II–III/IV, niepozorne, płatki u podstawy pomarańczowoczerwone, jaśniejące ku brzegom, w miarę przekwitania jaśnieją, wygięte; działki od wewnątrz różowoczerwone. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C) do mroz. (–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IVA

010703

Hamamelis vernalis 'Sandra' (P. Dummer/H. Hillier <1962/1966)

Oczar wiosenny 'Sandra'

Krzew 2–3 (4) m wysokości, z pokroju jak gatunek, rośnie powoli. Liście sezonowe, 6–12 cm dł., młode śliwkowofioletowe, później zielone, od spodu z czerwonym odcieniem; jesienią pomarańczowe i ładnie szkarłatnoczerwone. Kwiaty w (II)/III, małe, słabo widoczne, pachnące, płatki żółtawe z pomarańczowobrazowym odcieniem. Upr.: prawdopodobnie b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

Hedera L. 1753rodzina *Araliaceae* – Araliowate

Bluszcz

Do rodzaju należy, w zależności od opracowania, 6–11(15) gatunków, występujących w Europie, na Wyspach Kanaryjskich, płn. Afryce i zach. Azji. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 gatunek, a uprawianych jest 8 gatunków, 1 podgatunek, 1 odmiana botaniczna i ponad 100 odmian uprawnych. (w gruncie i częściowo pod osłonami). Kolekcja narodowa znajduje się w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Są to pnącza wspinające się przy pomocy przybyszowych korzonków czepnych, wyrastających na pędach. Pędy zróżnicowane są na płonne – długie i z korzonkami czepnymi oraz na krótsze – płodne, kwitnące, bez korzonków, odstające od podpór. Blaszki liściowe często dwupostaciowe, na pędach wegetatywnych klapowane lub ząbkowane, na kwitnących bez klap. Kwiaty VIII–X, obupłciowe, miododajne, 5-krotne, niepozorne, zielonkawożółte, zebrane w główkowate baldachogrona. Owocem jest 3–5 nasienny, czarny lub żółtopomarańczowy pestkowiec podobny do jagody. Wrażliwość na mróz różna u poszczególnych gatunków i odmian, na ogół przemarzają. Ciekawostka: ostatnie badania wykazują, że wyciąg z bluszcza jest dość skutecznym środkiem w walce z zarzą ogniwą

kwatera IIID

000181

Hedera colchica K.Koch 1859

syn.: *Hedera amurensis* Hibberd, *Hedera amurensis* hort., *Hedera caucasica* hort., *Hedera cordifolia* Hibberd, *Hedera coriacea* Hibberd, *Hedera helix* var. *colchica* K.Koch 1842, *Hedera helix* var. *raegneriana* G.Nicholson, *Hedera macrophylla* hort., *Hedera Regneriana* Hibberd 1858, *Hedera roeneriana* hort. ex Dippel. 1893, *Hedera roeneriana* hort. ex Boiss., *Hedera regeneriana* Hibberd (błędnie)

Bluszcz kolchidzki, syn. bluszcz kolchicki

Pnącze w ojczyźnie do 30 m wysokości, w Europie 10–20 m, u nas najczęściej jako roślina okrywowa. Pędy sztywne, młode zielone i pokryte gęsto tarczkatymi, wieloramiennymi włoskami. Liście wielosezonowe, do 15–25 cm dł., grube i sztywne, skórzaste, z wierzchu z mocno wciśniętymi nerwami, wąskoromboidalne do lancetowatych, przeważnie bez klap lub 3–5-klapowe, na pędach kwitnących zawsze całkowite i całobrzegie, ogonki zielone, roztarte pachną selerem (!). Kwiaty jak u *H. helix*, ale z wyraźniejszym kielichem, owoce większe, niebieskoczarne, 8 mm średnicy, u nas raczej nie spotykane. Wyst.: Kaukaz po płn. Iran, wsch. Turcja na wysokości do 1500 m. Kolchida, od której pochodzi nazwa gatunkowa, to kraina leżąca na pld.-wsch. wybrzeżu Morza Czarnego. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), w uprawie od 1850 r. (Arboretum Kórnickie). Wymagania uprawowe jak *H. helix*. Poch.: OBUWr Wrocław 1992.

kwatera IIID

009795

Hedera colchica 'Dentata' {J.F. Ruprecht <1870}

syn.: *Hedera colchica* var. *dentata* Hibberd 1890, *Hedera colchica* var. *dentata* (Hibberd) Lawr., *Hedera colchica* f. *dentata* Hibberd 1890, *Hedera dentata* hort. ex Carrière, *Hedera helix* 'Dentata', *Hedera Helix* var. *dentata* Hibberd 1890, *Hedera colchica amurensis*

Bluszcz kolchidzki 'Dentata'

Pnącze w korzystnych warunkach klimatycznych dorastające do 20 m wysokości. Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale rośnie intensywniej i ma liście nieco większe 20–22 × 15–17 cm, wszystkie bez klap (!), z dużymi sercowatymi nasadami, brzeg drobno i odlegle ząbkowany (!), u starszych brzeg podwinięty do spodu; ogonki liściowe purpurowozielone, pędy brązowopurpurowe. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), mniej wrażliwy na mróz od gatunku, cenny jako roślina okrywowa na stanowiska półcieniste, osłonięte od wiatru i zimowego słońca. Znaleziona na Kaukazie, przez niemieckiego botanika J. Ruprechta (1814–1870). Poch.: OBUWr Wrocław – 1992.

85 pan. 1b, 4, 8, 9, 15, 16, 19–25; kwatery: IIIA, XIV, XVI i inne
003815 2n = 48

Chr., relik, ☠

Hedera helix L. 1753

syn.: *Hedera arborea* Carrière, *Hedera communis* S.F.Gray

Bluszcz pospolity, syn.: Bluszcz drzewny, Bluszcz ziemny

Samoczepne, długowieczne pnącze o różnych częściach pokrytych gwiazdkowatymi włoskami. Znane są w Szkocji 400-letnie okazy o średnicy pnia około 1 m. Pędy: młodociane (wegetatywne) pokryte gwiazdkowatymi włoskami, giętkie, długie, ścielące się lub wspinające na podpory do 20–25 m wysokości (!) z korzonkami czepnymi 6–10 mm dł. Pędy dojrzałe (generatywne, kwitnące), nagie, sztywne, wyprostowane, bez korzonków czepnych, odstają od podpór. Liście wielosezonowe 3–5-klapowe, naprzemianległe; jajowate lub rombówce, ustawione skrzyśle w 5 prostnicach, bardzo zmienne. Kwiaty we IX–X(!), tylko na pędach generatywnych, owadopylne, miododajne, obupłciowe, 5-krotne, zielonkawożółte, pachnące; zebrane w szczytowe, kuliste grona 2–4 cm śred. i po 3–10 na wspólnej osi. Owoce u nas dojrzewają w następnym roku po kwitnieniu, początkowo czerwono-fioletowe, potem granatowo-czarne z sinym nalotem, 2–5 pestkowe z żywiczną owocnią. Wyst.: pokrywa się z zasięgiem buka (*Fagus sylvatica* L.), ale sięga nieco dalej na południe – pld., zach. i śród. Europa po Kaukaz (do 1800 m n.p.m.) i od Szkocji po Hiszpanię; w Polsce na stanowiskach naturalnych w lasach liściastych. Upr.: mroz. (–29 °C), w surowe zimy mogą przemarzać pędy wspinające się, pozostają tylko płozące, które doskonale zimują pod śniegiem. Preferuje łagodny i wilgotny klimat, dobrze znosi warunki miejskie. Wymaga gleb żyznych, próchnicznych i dostatecznie wilgotnych. Typowa roślina ceniolubna i cienioznośna – unika miejsc słonecznych. Zast.: wspaniałe pnącze zielone w zimie i niezastąpiona roślina okrywowa pod drzewami, głównie liściastymi (drzewa iglaste pokryte całkowicie bluszczem mogą zamierać). Pełne zwanie uzyskuje już po 2–4 latach uprawy. Doskonale radzi sobie z opadłymi na jesień liśćmi innych drzew i wiosną „przykrywa” je (nie potrzeba grabić). Wyśmienite, wielosezonowe pnącze na zacienione ściany. Cenny dla pszczelarzy ze względu na późny pożytek (230 kg miodu z ha). Ochronie podlegają okazy kwitnące na stanowiskach naturalnych. Warto wiedzieć: nasiona, liście i korowina są trujące (saponiny, m.in. hederyna) – znane są przypadki zatrucia dzieci (!). Działanie: wzmożona produkcja wydzielin, lekkie działanie uspokajające. Objawy: po spożyciu większej ilości, po 3 godzinach u dzieci, biegunki, drgawki, stan częściowego oszołomienia połączonego z zaburzeniami fizycznymi, ociężałość umysłowa. Poch.: prawdopodobnie naturalne stanowisko, samosiewy; W Wojsławicach najwyższy okaz rośnie na kwaterze IA i ma 17 m wys. (pomiar 2000 r.).

kwatery IVB

008428

Hedera helix 'Arborescens' {Holandia <1613}

syn.: *Hedera helix* L. f. *arborea* hort., *Hedera helix* var. *arborescens* 1835

Bluszcz pospolity 'Arborescens'

Odmiana krzaczasta, kulista 0,8–1,5(2) m średnicy, kwitnąca i owocująca, otrzymywana tylko przez sadzonkowanie kwitnących pędów *H. helix* (dawniej szczepiona). Pędy krótkie, grube, bez korzonek czepnych (!). Liście wielosezonowe, skórzaste, całkowite, nieklapowane, jak na pędach kwiatowych *H. helix*. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), Doskonała odmiana dla pszczelarzy (późny pożytek) i na niskie, nieformowane żywopłoty oraz jako soliter. W Polsce w uprawie od 1815 r. Poch.: OBUWr Wrocław – 1998.

kwatera XIIB

005606

Hedera helix 'Goldheart' {Bürgi Ott, Szwajcaria, 1950}

syn.: *Hedera helix* 'Golden Jubilee', *Hedera helix* 'Golden Heart', *Hedera helix* 'Goldenhertz', *Hedera helix* 'Goldherz', *Hedera helix* 'Jubiläum Goldherz', *Hedera helix* 'Oro del Bogliasco', *Hedera helix* 'Oro di Bogliasco'

Bluszcz pospolity 'Goldheart'

Pnącze w młodości rosnące dość powoli, po 5 latach uprawy, w korzystnych warunkach siedliskowych, osiąga 2–3 m wysokości. Liście wielosezonowe, 4–6 × 4–6 cm, na brzegach ciemnozielone, w centrum jasnozielone i intensywnie żółte, 3-klapowe, kłapa środkowa najdłuższa, zastrzona; ogonki różowe. Upr.: dost. mroz. (–23 °C); należy usuwać dość często pojawiające się rewersy. Najlepsza dwubarwna odmiana zalecana do uprawy gruntowej w naszym klimacie. Poch.: Szkółki Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 1999.

Helwingia Willd. 1805

rodzina *Cornaceae* – Dereniowate

Helwingia

Do rodzaju należą 3 gatunki, występujące we wsch. Azji; w Polsce uprawiany jest tylko 1 gatunek.

kwatera IIIF

012640

Helwingia japonica (Thunb.) F.Dietr. 1817

syn.: *Helwingia rusciflora* Willd. 1805 non Hemsl. et Forbes, *Osyris japonica* Thunb. 1784

Helwingia japońska

Krzew do 1,5–2 m wysokości, z rozłogami korzeniowymi; pędy zielone, sztywne, wzniesione pionowo. Liście sezonowe, skrętoległe, 5–12,5 × 4,5–5,5 cm, jajowate lub eliptyczne, długo zastrzone, obustronnie nagie, ze szczecinkami na brzegach. Kwiaty w V, dwupienne, 4-krotne, małe, 4–5 mm śred., zielonkawobiałe, wyrastają w pęczkach na nerwie głównym, na górnej stronie blaszki liściowej (!), ponieważ długie szypułki, wyrastające w kątach liści, są zrosnięte z nerwem. Owoce – pestkowce podobne do jagód, 6 mm śred., czarne, błyszczące, pojawiają się w niezwykłym miejscu – na liściu. U nas tylko okazy męskie. Wyst.: Japonia, Chiny. Upr.: gatunek dost. mroz. (–23 °C), lubi gleby świeże, żyzne i miejsca półcieniste; podatny na grzyby z rodzaju *Phytophthora*. Zast.: wartość dekoracyjna niewielka, ale interesujący gatunek dla ogrodów dydaktycznych. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1997.

Hibiscus L. 1753

rodzina *Malvaceae* – Ślázowate

Ketmia, syn.: poślubnik, ślázowiec

Należy tu około 300 gatunków występujących głównie w klimacie tropikalnym; w Polsce w uprawie gruntowej tylko 1 gatunek o pędach zdrewniałych i jego 2 odmiany ogrodowe.

kwatera IVC

003816

Hibiscus syriacus L. 1753

syn.: *Althaea frutex* hort., *Ketmia syriaca* Scop. 1772

Ketmia syryjska, syn.: Ślaz drzewny, ślazownik, „poślubnik”, „proświrmik”

Krzew do 1,5–2(3) × 1–1,5 m, o sztywnych, wyprostowanych gałęziach, dosyć zwarty, rośnie powoli. Liście sezonowe, 5–10 × 4–6 cm, skrętoległe, jajowate lub rombówce, ± 3-klapowe, brzegiem grubo piłkowane, rozwijają się późno; jesienią żółte. Kwiaty w k.VI–IX/X (!), podobne do kwiatów malwy, duże, 6–10 cm śred., 5-krotne, płatki zrosnięte u nasady, różowe do lila z białymi paskami; pojawiają się na tegorocznych pędach (!). Owocem jest 5-klapowa torebka pozostająca do wiosny; nasiona z dużą siłą kiełkowania. Wyst.: Chiny, Indie (nie Syria!). Upr.: zad. mroz. (–26 °C), ale młode okazy bardziej wrażliwe; lubi gleby żyzne, przepuszczalne, ciepłe, intensywnie nawożone, stanowiska słoneczne i osłonięte. Po przemarznięciu silnie regeneruje i kwitnie. Wskazane zimowe ocieplenie korzeni – kopczykowanie, jak róże lub ściółkowanie korą, liśćmi. Dobrze znosi środowisko miejskie. Zast.: jeden z ładniejszych, późno kwitnących krzewów ozdobnych o dużych kwiatach. Atrakcyjny, jeśli sadzony pojedynczo lub w żywopłotach. Warto wiedzieć: ketmia syryjska nazywana jest często niesłusznie różą chińską (*Hibiscus rosa-sinensis* L.), która jest rośliną doniczkową o liściach wielosezonowych. Poch.: OBUWr Wrocław – 1996.

191 pan 5; kwatera: IIC, IVC
003818

Hibiscus syriacus 'Boule de Feu' {? <1856}

syn.: *Hibiscus syriacus* 'Comte de Flandre'

Ketmia syryjska 'Boule de Feu', syn. Ketmia syryjska odm. Ognista Kula

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma kwiaty pełne, ciemnoczerwone do winnoczerwonych. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: OBUWr Wrocław – 1994.

kwatera IVC
003823

Hibiscus syriacus 'Jeanne d'Arc' {1894}

syn.: *Hibiscus syriacus* 'Albus Plenus', *Hibiscus syriacus* 'Luteus Plenus', *Hibiscus syriacus* 'Ranunculiflorus Plenus', *Hibiscus ranunculiflorus*

Ketmia syryjska 'Jeanne d'Arc', syn. Ketmia syryjska odm. Joanna d'Arc

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma pączki kwiatowe żółte, kwiaty po rozwinięciu półpełne, czysto białe – rozwijają się nieco później od innych odmian. Liście sezonowe, jasnozielone. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: OBUWr Wrocław – 1996.

Holodiscus (K.Koch) Maxim. 1879

rodzina *Rosaceae* – Różowate

syn.: *Spiraea*

podrodzina *Spiraeoideae* – Tawułowce

Pełnokrzęźnik, syn.: Pustokrzęźnik

Do rodzaju należy 8 gatunków, bardzo do siebie podobnych, występujących w zach. części Ameryki Płn. W Polsce uprawiany jest 1 gatunek i 2 odmiany botaniczne.

kwatera XVA
003839

Holodiscus discolor (Pursh) Maxim. 1879

syn.: *Holodiscus ariifolius* (Sm.) Greene, *Spiraea ariaefolia* Sm., *Spiraea discolor* Pursh 1814

Pełnokrzęźnik różnobarwny

Krzew szeroki, luźny, w uprawie do 3 m wysokości, w ojczyźnie do 5 m, o cienkich, łukowato przewisających do ziemi gałązkach; młode pędy jasnobrązowe lub zielonkawe, pokryte włoskami, starsze brązowe z czarnymi paskami. Liście sezonowe, szerokojajowate, 4–8 cm dł., najszersze u podstawy, całobrzegie lub podwójnie ząbkowane i klapowane, z wierzchu prawie nagie i matowe, spodem z białym kutnerem. Kwiaty w VI–VII, 4 cm śred., kremowobiałe, zebrane w szerokie, luźno zwisające wiechy do 20 cm dł. Wyst.: zach.

Ameryka Płn. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), wymagania glebowe małe; znosi słabe ocienienie. Zast.: dekoracyjny i wartościowy krzew ozdobny ze względu na wczesne listnienie i obfite kwitnienie. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1998.

Hydrangea L. 1753 rodzina *Hydrangeaceae* (d. *Saxifragaceae*) – Hortensjowate
syn.: *Hortensia* Comm. 1789
Hortensja, syn. Pieniawa

Do rodzaju należą 23 gatunki; w Polsce uprawianych jest 9 gatunków, 3 podgatunki i 44 odmiany uprawne. Krzewy lub pnącza z pędami zwykle z gąbczastym i dużym rdzeniem. Liście sezonowe – u gatunków u nas uprawianych, nakrzyżległe, ogonkowe, pojedyncze, piłkowane lub drobno ząbkowane, za wyjątkiem *H. quercifolia*, która ma liście klapowane. Kwiaty często dwojakie – drobne, obupłciowe, płodne w centrum kwiatostanu oraz większe, sterylne z (3)4–5(6) płatkowatymi działkami kielicha pełniącymi rolę powabni; zebrane w podbaldachach lub stożkowatych wiechach. Upr.: odporność na mróz różna u poszczególnych gatunków i odmian. Lubią gleby żyzne, próchniczne, dostatecznie wilgotne, lekko kwaśne (pH 5–5,5); miejsca słoneczne lub półcieniste.

kwatery XIA; fot. 204
009218

Hydrangea arborescens 'Annabelle' {J.C. Mc Daniel, Univer. Illinois}
Hortensja krzaczasta 'Annabelle', syn.: Hortensja drzewkowata 'Annabelle'

Krzew około 1–1,5(2) m wysokości, zwarty, wyprostowany. Pędy liczne, dość cienkie i proste, młode pokryte włoskami. Liście sezonowe, 6–15(20) cm dł., jasnozielone, jajowate do eliptycznych, u nasady sercowate, ząbkowane, ogonek 2–6 cm dł. pokryty włoskami. Kwiaty w k.VI/VII–X, na pędach jednorocznych, przede wszystkim płonne, kremowobiałe 1,5–2,3 cm szer., 3–5-ząbkowe; zebrane w bardzo duże, płaskokuliste kwiatostany 20–30 (!) cm śred. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Duże kwiatostany typu hortensja wymagają podparcia – po deszczu często łamią się lub leżą na ziemi. Ładnie prezentują się nad brzegami zbiorników wodnych. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1995.

kwatery VIB; fot. 206
003846

Hydrangea paniculata Siebold 1829

Hortensja wiechowata, syn.: Hortensja bukietowa

Krzew w uprawie 2–4,5 m wysokości, w ojczyźnie drzewko do 10 m. Pędy sztywne, brązowe, nieliczne, wyprostowane, młode pokryte włoskami. Liście sezonowe, 5–15 × do 8 cm, jajowate lub eliptyczne, na wierzchołku zastrzone, z wierzchu zielone, matowe, nagie, od spodu z rozproszonymi włoskami, nerwy obustronnie pokryte włoskami, brzeg piłkowany. Kwiatostany stożkowate typu wiecha, w VIII–IX, 15–25 cm dł., kwiaty płodne kremowobiałe, sterylne z 4 „płatkami”, około 3 cm śred., kremowobiałe różowiejące i czerwieniejące w miarę przekwitania, liczne i równomiernie rozłożone. Wyst.: Japonia, Chiny, Sachalin, Kuryle. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), tolerancyjna co do gleby, wczesną wiosną wskazane cięcie zeszlórocznych przyrostów do wysokości około 5 cm, w celu zwiększenia liczby kwiatostanów i zagęszczenia pokroju. Aby uzyskać większe kwiatostany należy ograniczać ich liczbę. Zast.: rzadko spotykany gatunek, gdyż uprawiane są jego bardziej dekoracyjne odmiany. Poch.: nn – <1928 r.; pomiar w 2000 r. – 4,5 m wysokości.

63 pan.: 1b, 25; kwatery: IB, XIA; fot.: 144, 205
003847

Hydrangea paniculata 'Grandiflora' {Japonia <1860}
syn.: *Hydrangea paniculata grandiflora* Siebold 1866

Hortensja wiechowata 'Grandiflora', syn.: Hortensja bukietowa odm. wielkokwiatowa

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma kwiatostany większe (typu wiecha), 15–30 dł., u podstawy 10 cm szer., złożone prawie wyłącznie z kwiatów sterylnych 2,5 cm śred., czysto białych, przekwitających różowawych. Owoców brak. Upr.: mroz. (–29 °C). W Europie w uprawie od 1860 r, w Polsce od 1878 r. Odmiana od dawna w uprawie, cenna do ogrodów przydomowych, zieleni miejskiej i parków. Poch.: OB Kanagawa – 1993; Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1989; Baumschulen G.D. Böhlle – 1990.

234 pan. 5; kwatera XIA
009249

Hydrangea paniculata 'Kyushu' {Japonia, I. Collingwood ?}

Hortensja wiechowata 'Kyushu'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany, o sztywnych i grubych pędach. Liście sezonowe, 12–15 × 5–7 cm, ciemnozielone, skórzaste, błyszczące, zastrzone; ogonki czerwone; jesienią zielone. Kwiatostany w VII–IX/X, typu wiecha, wydłużone, duże 20–35 × 15–20 cm, intensywnie pachną (!). Kwiaty sterylne regularnie rozproszone, kremowobiałe, nieliczne. Kwitnie później od *H. paniculata* 'Tardiva'. Została znaleziona przez Ingrama Collingwooda w naturze, na wyspie Kyushu w Japonii. Upr.: prawdopodobnie mroz. (–29 °C); wymagania jak *H. paniculata*. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993; Boskoop, giełda – 1993.

kwatera IB
014698

Hydrangea paniculata 'Pink Diamond' {J. i R. de Belder}

[*Hydrangea paniculata* 'Unique' × ? (siewka)]

Hortensja wiechowata 'Pink Diamond', syn.: Hortensja wiechowata odm. Różowy Diament

Krzew około 2–2,5 m wysokości, zwarty, rośnie dość szybko. Kwiatostany typu wiecha w VII–IX, lekko przewisające, 20 cm szerokości u podstawy i 30 cm wysokości (!); kwiaty sterylne 4–5 cm śred. (!), białe z różowoczerwonym środkiem, od spodu szybko stają się różowoczerwone. Upr.: mroz. (–29 °C), na stanowiskach słonecznych kwiatostany wybarwiają się intensywniej. Odmiana wyjątkowo atrakcyjna i jedna z najpiękniejszych wśród hortensji. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola–ofiarował L. Kurowski – 1990.

kwatera IIIC
016051

Hydrangea paniculata 'Tardiva' {Windsor Great Park/Chenault Nursery ?}

syn.: *Hydrangea paniculata tardiva*

Hortensja wiechowata 'Tardiva'

Krzew około 2,5–3 m wysokości, wyprostowany i luźny. Liście sezonowe, 12–15 × 6–7 cm, wąskie, długie, ciemnozielone, brzegiem lekko piłkowane. Kwiatostany około 20 cm dł., dopiero we IX/X, liczne, typu wiecha, luźne, stożkowate do wąsko stożkowatych, czysto białe; kwiaty płodne liczne, ale częściowo przykryte nielicznymi, dużymi kwiatami sterylnymi 3,5 cm szer. Podobna do odmiany *H. paniculata* 'Praecox', ale kwitnie od niej znacznie później. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Ogrodnictwo B.J. Boguccy – 1999.

kwatera IB, XIA
010708

Hydrangea paniculata 'White Moth' {J. i R. de Belder}

[*R. paniculata* 'Unique' × ? (siewka)]

Hortensja wiechowata 'White Moth', syn.: Hortensja wiechowata odm. Biała Ćma

Wysoki krzew 2,5–3 m średnicy, o bardzo długich, dość luźno ułożonych pędach, rośnie szybko. Kwiatostany liczne, typu hortensja, rozwijają się w VII–X i utrzymują do pierwszych przymrozków, są początkowo kremowobiałe, później seledynowozielone (!), nieregularnie kuliste 35–40 cm śred. (!), przewisają. Kwiaty płodne 80–90%, sterylne – bardzo duże 2,8–4,0 cm średnicy, na długich szypułkach. Upr.: mroz. (–29 °C). Zast.: wyjątkowo cenna odmiana, ze względu na regularne i obfite kwitnienie, szybki wzrost i wyjątkowo dekoracyjne, duże kwiatostany, ładne także po zasuszeniu. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1999.

625 pan. 25; kwatera IIIC, IIIG, VIB
006949

Hydrangea petiolaris Siebold et Zucc. 1840

syn.: *Hydrangea anomala* ssp. *petiolaris* (Siebold et Zucc.) E.M.McClintock 1957, *Hydrangea scandens* Maxim. 1867 non Ser. 1830, *Hydrangea tiliæifolia*, *Hydrangea tiliifolia* Lévl.

Hortensja pnąca

Pnącze (!) z czepnymi korzeniami powietrznymi (jak bluszcz), w uprawie do 10–15 m wysokości, w ojczyźnie do 25 m. Liście szerokojajowate, 5–10 cm dł., nagie, brzeg drobno piłkowany, na wierzchołku zaostrome, górą ciemnozielone i błyszczące, od spodu jaśniejsze; jesienią przebarwiają się na żółto. Ogonki liściowe długie, do 10–15 cm. Kwiatostany w VI–VII, płaskie, luźne, do 25 cm śred., po obwodzie obrzeżone białymi kwiatami sterylnymi. Rozwijające się kwiaty delikatnie pachną brzoskwinia. Wyst.: wyspy Dalekiego Wschodu – Japonia, Tajwan, Sachalin, Korea. Upr.: mroz. (–29 °C), toleruje nawet stanowiska cieniste; pozostałe wymagania jak hortensje. Zast.: wyjątkowo cenne pnącze, doskonałe do obsadzania różnych podpór o chropowatych powierzchniach (mury, ściany), wyśmienita do obsadzania wysokich pni drzew (należy sadzić w pewnym oddaleniu od pnia, ok. 1 m). Może być sadzona bez podpór, w większych ilościach, pod koronami drzew jako roślina pokrywowa, a sadzona pojedynczo daje atrakcyjne, obficie kwitnące krzewy 0,5–1,5 m wys. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – 1996; Szkołki Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 1989, OBUWr Wrocław – 1996.

366 pan.14; kwatera: IIIC, XIA
010709

Hydrangea petiolaris 'Cordifolia'

Hortensja pnąca 'Cordifolia'

Małe pnącze, wspina się za pomocą korzonków przybyszowych. Różni się od gatunku cienkimi pędami, mniejszymi liśćmi, u postawy sercowatymi, jasnozielonymi, prawie okrągłymi, 3–6 × 2,5–4 cm (ogonki 4–6 cm dł.). Upr.: mroz. (–29 °C), toleruje stanowiska cieniste; pozostałe wymagania jak hortensje. Rośnie powoli i nadaje się do okrywania małych powierzchni. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera XIIB
009355

Hydrangea quercifolia W.Bartram 1791

syn.: *Hydrangea platanifolia* hort.

Hortensja dębolistna

Krzew w uprawie do 1–1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 4 m, z różnymi częściami gęsto pokrytymi filcowatymi włoskami, niekiedy w starszym wieku wytwarzają odrosty korzeniowe. Pędy dość cienkie, przewisające, roczne rdzawoczerwone. Liście sezonowe, 12–20 × 10–18 cm dł., wrębné (!), z 5 szerokimi, piłkowanymi kłapami, skórzaste, ciemnozielone, od spodu pokryte szarymi lub białymi kutnerowatymi włoskami; jesienią brązowoczerwone, pomarańczowoczerwone i fioletowobrązowe. Kwiatostany luźne, typu wiecha w VII–VIII, 10–20(30) cm dł., kwiaty sterylne nieliczne, białe i czerwieniejące.

Wyst.: pld.-wsch. USA. Upr.: dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Jedyny gatunek o interesujących, wrębnych liściach, ładnie przebarwiających się jesienią. Poch.: OB Saarbrücken – 1999.

kwatera VIB

006406

Hydrangea macrophylla ssp. *macrophylla* 'Goliath' {F. Matthes 1923}

syn.: *Hydrangea macrophylla* 'Goliath'

Hortensja ogrodowa 'Goliath', syn.: Hortensja ogrodowa odm. Goliath

Krzew szerokokulisty około 1–1,5 m średnicy, rośnie szybko. Pędy grube i proste, nagie. Liście sezonowe, 15–20 × 13–18, szerokojajowate do eliptycznych, mięsiste, grubo ząbkowane, ogonek do 4 cm dł. Kwiatostany typu hortensja, w VI/VII–IX, duże do 22 cm śred. (!) ciemnoróżowe do intensywnie fioletowoniebieskich. Upr.: dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: OBUWr Wrocław – 1992.

522 pan. 20; kwatera: IB, IIIB, XIB

010696

Hydrangea macrophylla ssp. *macrophylla* 'Masja'

[sport od *H. macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Alpenglühen']

Hortensja ogrodowa 'Masja'

Krzew karłowaty, 0,6–0,7(1) m średnicy, gęsty, o krótkich i grubych pędach oraz ciemnozielonych, błyszczących, dużych, mięsistych, wyraźnie ząbkowanych liściach. Kwiatostany w VII–IX/X, 15–30 cm śred., typu hortensja, zwarte, regularnie kuliste, intensywnie czerwonoróżowe; kwiaty płonne bardzo duże, 3–4(5)-płatkowe, płaskie, ząbkowane, o płatkach 2,5–6 cm szerokości. Upr.: prawdopodobnie dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$) lub dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$); pędy niekiedy marzną, ale krzew kwitnie jeszcze w tym samym roku, ponieważ tworzy kwiaty także na pędach jednorocznych (!). Barwa kwiatów jest dość stabilna i mimo kwaśnej gleby nie zmienia się na niebieską (!). Poch.: Boskoop, giełda – 1995; Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1999; OBUWr Wrocław – 2000.

kwatera IB

003845

Hydrangea macrophylla ssp. *macrophylla* 'Maculata' {Japonia 1844}

syn.: *Hydrangea* var. *maculata* Blume 1826, *Hydrangea variegata* G.Nicholson 1887, *Hydrangea macrophylla* var. *maculata* Wilson, *Hydrangea macrophylla* 'Variegata'

Hortensja ogrodowa 'Maculata', syn.: Hortensja ogrodowa odm. plamista

Krzew do 1,5 m wysokości, zwarty, o wyprostowanych pędach. Liście sezonowe, długo zaostrome, lekko pofalowane, grube, starsze wąsko i nieregularnie kremowobiałe obrzeżone, młode mocno białe plamiste, niektóre całe białe lub czasem zielone. Kwiatostany płaskie typu wianek (!), w VI/VII–IX, 16–18 cm śred.; kwiaty płonne nieliczne (3–15), rozwijają się nierównomiernie, barwy białej, różowej do niebieskiej – w zależności od pH gleby (dostępność jonów Al^{+3}) – w miarę przekwitania ciemnieją. Upr.: dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$). Podobna z liści do odmiany *H. m.* ssp. *macrophylla* 'Tricolor', która ma kwiatostany nie płaskie, ale półkuliste. Poch.: Szkołki Kórnickie Zakładu Doświadczalnego PAN – 1989.

521 pan. 20; kwatera IIIB

Hydrangea macrophylla ssp. *macrophylla* 'Zaunkönig' {F. Meier 1979}

Hortensja ogrodowa 'Zaunkönig', syn.: Hortensja ogrodowa odm. Mysikrólik

Mały, gęsty krzew 1–1,5 m wysokości, o liściach ciemnozielonych, błyszczących. Kwiatostan typu wianek, w VI–VII, około 17 cm śred., regularnie płaski. Kwiaty sterylne bardzo duże, 5 cm śred. (!), regularnie ułożone na obrzeżu, na długich szypułkach, złożone z czterech „płatków”, lekko ząbkowane, intensywnie różowoczerwone, z długimi

kontrastowo białymi pręcikami, przekwitając stają się pastelowe. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana. prawdopodobnie dost. mroz. (-23 °C). Ładna odmiana o kwiatach intensywnie wybarwionych i wzniesionych ponad liśćmi. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1999.

227 pan. 5; kwatery: XIA, XIB, A/5; fot. 125
007883

Hydrangea sargentiana Rehder 1911

syn.: *Hydrangea aspera* ssp. *sargentiana* (Rehder) E.M.McClintock 1956

Hortensja Sargenta

Krzew do 2–3 m wysokości, szeroko rozrastający się dzięki licznym odrosłom korzeniowym (!). Pędy sztywne, bardzo grube, nie rozgałęziające się, młode szorstkie, pokryte gęsto szczeciniastymi włoskami 2–5 mm dł., starsze z łuszczącą się, szarą korowiną. Liście sezonowe, gęściej skupione na końcach pędów, duże, do 30 cm (!), jajowate, u nasady zaokrąglone, ostro, nierówno piłkowane, z wierzchu mniej, a od spodu gęściej pokryte, białymi szczeciniastymi włoskami; jesienią nie przebarwiają się. Ogonek liściowy do 5–11 cm dł. i pokryty brązowymi włoskami. Kwiatostany typu wianek, w VII–VIII, 15–25 (30) cm śred., kwiaty płodne liczne, jasnopurpurowe, jasnofioletowe, fioletowoniebieskie, pręciki długie i fioletowe; kwiaty brzegowe, sterylne 3–5 cm śred., nieliczne, złożone z 4–5 całobrzegich (!), nieregularnych „płatków”, najpierw białe. później lekko liliowe, otwierają się przed kwiatami płodnymi. Poch.: Chiny, ale tylko w zach. Hupei. Upr.: mrozoodporność zależna od pochodzenia, od ndost. mroz. (-18 °C) do zad. mroz. (-26 °C), ale okaz w Wojsławicach mroz. (-29 °C), w uprawie od ponad 80 lat. Ze względu na wczesny rozwój liści, niekiedy cierpi od spóźnionych, wiosennych przymrozków, ale dobrze regeneruje po obcięciu. Jak wszystkie hortensje preferuje gleby wilgotne, przepuszczalne, żyzne. Poch.: nn – <1928; Arboretum w Wojsławicach – 1998, 2000.

524 pan 20; kwatery IIIB
010697

Hydrangea × *serphylla* 'Preziosa' {G. Arends 1961} – nazwa tymczasowa (T.N.)

[*H. serrata* × *H. macrophylla*]

syn.: *Hydrangea macrophylla* 'Preziosa', *Hydrangea macrophylla* ssp. *serrata* 'Preziosa', *Hydrangea macrophylla* subsp. *serrata* 'Preciosa', *Hydrangea* 'Preziosa', *Hydrangea serrata* 'Preciosa', *Hydrangea serrata* 'Preziosa'

Hortensja pośrednia 'Preziosa', syn.: Hortensja pośrednia 'Preciosa', Hortensja ogrodowa pogat. piłkowany odm. kosztowna

Mały krzew 1–1,5 m wysokości, wyprostowany. Pędy proste, dość cienkie, młode czerwonoróżowe, starsze jasnorożowe. Liście sezonowe, do 15 cm dł., szerokojajowate, błyszczące, młode czerwonoróżowe, później zielone nabiegłe różowo; jesienią nie zmieniają barwy. Kwiatostany typu hortensja, płaskokuliste w VII–X, 10–15 cm śred., kwiaty płodne nieliczne, barwa płonnych zależna od pH gleby – na kwaśnych lila, bladoniebieska do intensywnie fioletowej lub bladozielona, na innych różowa, fioletoworóżowa, czerwieniejąca; późną jesienią intensywnie ciemnopurpurowoczerwone (!). Podobna do *H. serrata* 'Grayswood'. Upr.: zad. mroz. (-26 °C), dobrze rośnie na pełnym słońcu, kwitnie obficie. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1999.

kwatery A/8
006950

Hydrangea serrata (Thunb.) Ser. 1830

syn.: *Hydrangea acuminata* Siebold et Zucc. 1840, *Hydrangea japonica* Siebold in part, *Hydrangea macrophylla* ssp. *serrata* (Thunb.) Makino 1929, *Hydrangea macrophylla* var. *acuminata* (Siebold et Zucc.) Makino, *Hydrangea opuloides* var. *serrata* Rehder, *Hydrangea serrata* f. *acuminata* (Siebold et Zucc.) Wilson, *Hydrangea yesoensis* Koidz., *Viburnum serratum* Thunb. 1784

Hortensja piłkowana, syn.: Hortensja ogrodowa pgat. piłkowany

Niski krzew około 1 m wysokości, którego różne części, szczególnie w młodości, są pokryte drobnymi, przylegającymi włoskami. Pędy cienkie. Liście sezonowe 5–15 × 3–10 cm, cienkie, szorstkie, długo zastrzone (!), młode obustronnie pokryte włoskami, starsze tylko na nerwach od spodu, regularnie grubo piłkowane. Kwiatostany typu wianek w VII–VIII, małe, 5–15 cm śred.; kwiaty płonne nieliczne, małe, różowe, niebieskie, czasem białe; płodne niebieskie lub białe. Wyst.: w lasach na wysokości 70–1500 m n.p.m., w Japonii i Korei Płd. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: OBUWr Wrocław – 1998.

kwatera VIB

011593

***Hydrangea serrata* 'Acuminata'** {Japonia <1860}

syn.: *Hydrangea acuminata* Siebold et Zucc. 1840, *Hydrangea macrophylla* ssp. *serrata* 'Acuminata', *Hydrangea macrophylla* ssp. *serrata* 'Intermedia', *Hydrangea serrata* 'Bluebird', *Hydrangea serrata* f. *acuminata* hort., *Hydrangea serrata* f. *acuminata* E.H.Wilson 1923, *Hydrangea serrata* 'Intermedia'

Hortensja piłkowana 'Acuminata', syn. Hortensja ogrodowa pgat. piłkowany 'Acuminata', Hortensja ogrodowa pgat. piłkowany odm. ostrokończysta

Mały, gęsty krzew do 1–1,5 m wysokości, starsze okazy szersze niż wyższe. Pędy cienkie, zaczerwienione i czarno nakrapiane. Liście sezonowe, do 10 cm dł., regularnie eliptyczne, nie płaskie, wydęte, na wierzchołku długo zastrzone, młode czerwonawe, ogonki i nerwy czerwone. Kwiatostany w VII–IX, płaskie, typu wianek, liczne, 5–8 cm śred., barwa zmienna w zależności od kwasowości gleby. Kwiaty sterylne nieliczne, 2–3 cm szer., nieregularne, ząbkowane, zmiennej barwy – początkowo białe, czerwieniejące, różowe do liliowoniebieskich. Kwiaty płodne liliowe, liliowoniebieskie, niebieskie do ciemnoniebieskich. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: OBUW – Warszawa – 1994.

***Iberis* L.**rodzina *Cruciferae* – Krzyżowe

Ubiorek

Do rodzaju należy około 30 gatunków, występujących w płd. Europie, zach. Azji i płn. Afryce; w Polsce uprawiany jest 1 gatunek o pędach zdrewniałych i jego 3 odmiany uprawne oraz rośliny zielne.

kwatera IIIF

002668

***Iberis sempervirens* L.**

Ubiorek wieczniezielony, syn.: Ubiorek wiecznie zielony

Krzewinka do 30 cm wysokości, silnie rozgałęziona, pokładająca się. Drobnie pędy wzniesione do góry i pokryte ciemnymi liśćmi. Liście wielosezonowe, całobrzegie, równowąskie do 3 cm dł. Kwiaty w V–VII, liczne, śnieżnobiałe, zebrane w zwarte kwiatostany. Owocem jest łuszyńka. Wyst.: płd. Europa, zach. Azja. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), tolerancyjny co do gleby, lubi stanowiska słoneczne. Zast.: cenna „kobiercowa” roślina na rabaty i do ogrodów skalnych. Poch.: OBUWr Wrocław – 1997.

***Idesia* Maxim.**rodzina *Flacourtiaceae* – Strzeligłogowate

Idesja

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek i jedna odmiana botaniczna, występują w Japonii i Chinach; w Polsce uprawiane są oba taksony.

kwatera IVC, IVD, B/1

003854

***Idesia polycarpa* Maxim.**

syn.: *Polycarpa maximowiczii* Lindl. ex Carrière

Idesja wieloowockowa

Drzewo 12–15 m w ojczyźnie, w Europie 6–10 m, o regularnie zbudowanej koronie – konary układają się w prawie poziome okółki. Korowina gładka, szarobiała. Liście sezonowe, do 10–20 cm dł. naprzemianległe, sercowatojajowate, na końcu zastrzone; z wierzchu ciemnozielone, spodem niebieskozielone i nagie, odległe ząbkowane; ogonek czerwony (!) 6–20 cm dł. Kwiaty w V/VI, zielonożółte, pachnące, najczęściej rozdzielнопłciowe, ♂ 1,5 cm szer., ♀ tylko 0,8 mm szer.; zebrane w zwisające 10–25 cm dł. wierzchołki tworzące się zarówno w kątach liści, jak i na szczycie pędu. Owoce liczne (!), mączyste jagody, 7–8 mm dł., z wieloma nasionami 2 mm śred., początkowo zielone, potem pomarańczowobrazowe, ozdobne po opadnięciu liści. Wyst.: Japonia, Tajwan, pñ. i zach. Chiny, Korea. Upr.: w zależności od pochodzenia od dość mroz. (–20,5 °C) do dost. mroz. (–23 °C); lubi gleby żyzne, wilgotne, ale przepuszczalne i miejsca ciepłe, półcieniste. Gatunek z liści podobny nieco do topoli wielkolistnej. Ciekawostka: nazwa rodzajowa nadana została dla upamiętnienia holenderskiego zbieracza roślin Idesa. Poch.: OB Kanagawa – 1991, 1994.

424 pan. 17; kwatery IIIIF
009357

***Idesia polycarpa* var. *vestita* Diels**

Idesja wielkoowockowa odm. omszona

Drzewo podobne do *I. polycarpa*, ale młode liście gęsto od spodu omszone, a owoce ceglastoczerwone. Wyst.: Chiny – Sichuan, w górach powyżej 2400 m n.p.m. Upr.: bardziej mrozooporna od gatunku, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1993.

***Ilex* L. 1735**

rodzina *Aquifoliaceae* – Ostrokrzewowate

Ostrokrzew

Do rodzaju należy 400 gatunków, występujących głównie w tropikach i subtropikach; w Polsce uprawianych jest 18 gatunków, 3 mieszańce międzygatunkowe, 1 forma botaniczna i 16 odmian uprawnych. Krzewy lub małe drzewa rozdzielнопłciowe, dwupienne. Liście sezonowe lub wielosezonowe, skrętoległe, pojedyncze, całobrzegie, piłkowane lub ciernisto ząbkowane. Kwiaty drobne, pojedyncze lub zebrane w wiązki. Owocem jest pestkowiec podobny do jagody. Rośliny bardzo wrażliwe na niskie temperatury. Warto wiedzieć: liście i owoce zawierają truciznę – alkaloid teobromina, glikozyd o właściwościach saponiny, barwniki (iliksantyna, rutyna). Ofiarami zatruć są najczęściej dzieci, dla których zjedzenie 20–30 owoców (!) może być śmiertelne. Działanie: moczopędne, pobudzające trawienie. Objawy: nieżyt żołądka i jelit z wymiotami i ciężką biegunką, senność.

kwatery IA, IIIA, IIIB, IVC, IX

003850

***Ilex aquifolium* L. 1735**

syn.: *Aquifolium ilex* Scop. 1773, *Aquifolium spinosum* Gaertner 1791, *Ilex aquifolium* f. *arbutifolia* Loes. 1901, *I. aquifolium* f. *balearica* (Desf.) Loes. 1901, *I. aquifolium* f. *heterophylla* (Aiton) Loes. 1901, *I. aquifolium* f. *heterophylla* subf. *algarviensis* Loes. 1901, *I. aquifolium* f. *vulgaris* Loes. 1901, *I. aquifolium* 'Heterophylla', *I. aquifolium* L. f. *laurifolia* (Kern) Loudon, *I. aquifolium* var. *acubiformis* Gillot 1904, *I. aquifolium* var. *algarviensis* Chodat 1909, *I. aquifolium* var. *barcinonae* Pau 1922, *I. aquifolium* var. *integrifolia* Tod. 1884, *I. aquifolium* var. *laetevirens* Sennen 1926, *I. aquifolium* var. *vulgaris* Aiton 1789, *I. balearica* Desf. 1809, *I. chrysocharpa* Wender 1825, *I. crassifolia* Aiton ex Steud. 1837, *I. citriocarpa* Murray, *I. montsenatense* Sennen 1936, *I. sempervirens* Salisb. 1796, *I. vulgaris* J.E.Gray 1821

Ostrokrzew kolczasty

Krzew lub niewysokie drzewo w uprawie do 6–10 × 3–5 m, w ojczyźnie do 15 m, o kulistej, zwartej koronie. Liście wielosezonowe, jajowate lub eliptyczne do 7 cm dł.,

bardzo sztywne, skórzaste, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, z falistym i kolczasto zębatym brzegiem lub całobrzegie (heterofylia). Kwiaty w V–VI, miododajne, funkcjonalnie rozdzielнопłciowe, dwupienne, drobne, białawe. Owoce w IX i utrzymują się do wiosny, czerwone, kuliste do 10 mm śred. Wyst.: zach. i śród. Europa, płn. Afryka, Anatolia. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), ale są typy mroz. (–29 °C)(!). Najlepiej rośnie na glebach świeżych, dość żyznych, obojętnych, na stanowiskach osłoniętych, zacisznych. Doskonale rośnie w cieniu i półcieniu. Na pełnym słońcu wymaga, jak inne rośliny o liściach wielosezonowych, dobrego podlania wodą przed zimą (!), osłonięcia od wysuszających wiatrów w zimie i wiosennego słońca. W młodości lubi być „ocieplony” na zimę stroiszem, matą słomianą, specjalnymi włókninami (nie folią !). Dost. dobrze znosi warunki miejskie. Zast.: jeden z najbardziej cienioznośnych krzewów, o wyjątkowo atrakcyjnym pokroju, „kolczastych” liściach i przez całą zimę czerwonych owocach (tylko okazy żeńskie), często zjadanych przez kosy, drozdy, jemiołuszki i inne. Doskonale znosi przycinanie i strzyżenie, jest stosowany, jak bukszpan i cis, do formowania różnych roślinnych figur. Jeden z piękniejszych krzewów, ale zalecany do uprawy tylko w najcieplejszych regionach Polski. Warto wiedzieć: w krajach o łagodnym klimacie, np. w USA i W. Brytanii, gałązki ostrokrzewu są nieodłącznym atrybutem Bożego Narodzenia. Z liści niektórych gatunków południowoamerykańskich, zawierających kofeinę i teobrominę (*I. paraguariensis* A. St.-Hil.) parzy się napój o działaniu pobudzającym tzw. herba mate. Plantacje tej rośliny zajmują w Brazylii 65 000 ha, a roczna produkcja liści wynosi w Ameryce Płd. około 100 000 ton. Duże okazy *I. aquifolium* można zobaczyć w Arboretum w Glinnej (9 m wysokości), w OB we Wrocławiu i w Kamieniu Pomorskim. Poch.: OBUWr Wrocław – 1988, 1992, 1993 (typ b. mroz.); Arboretum SGGW w Rogowie – 1997; Szkołki Kórnickie Zakładu Doświadczalnego PAN – 1989, 1993.

kwatery IX

009358

***Ilex aquifolium* 'Angustifolia'** 1789

syn.: *Ilex aquifolium* 'Ananassifolia', *I. aquifolium* 'Myrtifolia Stricta', *I. aquifolium* 'Pernetyifolia', *I. aquifolium* 'Petit' (♂), *I. aquifolium* 'Petite' (♀), *I. aquifolium* var. *serrata*, *I. aquifolium* 'Bromelifolia' (błędnie = *I. × altaclarensis* 'Royal Red'), *I. aquifolium* 'Bromeliaefolia' (błędnie = *I. × altaclarensis* 'Royal Red')

Ostrokrzew kolczasty 'Angustifolia'

Krzew najczęściej ♂ (rzadziej, głównie w USA i Anglii, spotykane są klony ♀), wąski, stożkowy, rośnie powoli – po 10-latach uprawy w Polsce 0,7–1 m wysokości. Pędy krótkie, zielone do czerwonych. Liście wielosezonowe, 2,5–6 × 1–2 cm, ciemnooliwkowozielone, wąskojajowate do lancetowatych, długo zaostrzone; z każdej strony po 5–7 małych, ułożonych w jednej płaszczyźnie kolczastych ząbków. Owoce 5 mm śred., intensywnie czerwone (45A), kuliste lub lekko spłaszczone. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), sadzić tylko na najcieplejszych i osłoniętych stanowiskach. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1997.

kwatery IX

007763

***Ilex aquifolium* 'Bacciflava'** {<1657}

syn.: *Ilex aquifolium* 'Chrysocarpa', *I. aquifolium* 'Fructu luteo', *I. aquifolium* L. f. *bacciflava* (H. West) Rehder, *I. aquifolium* L. f. *flava* Sweet, *I. aquifolium* L. f. *xanthocarpa* Loes., *I. aquifolium* 'Xanthocarpa'

Ostrokrzew kolczasty 'Bacciflava'

Krzew ♀, w sprzyjającym klimacie drzewo 15 × 4 m, luźne, szybko rosnące. Liście wielosezonowe 6,6–8 × 2,5–3 cm, jajowate, ciemnozielone, błyszczące, u podstawy zaokrąglone; mniej kolczaste – brzeg z 3–5 małymi kolczastymi zębami lub bez; ogonek 1 cm dł. Owoce 8 mm śred., jasno- do ciemnożółtych (7B), kuliste po 3–5 szt. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989.

kwateria IX

008431

***Ilex aquifolium* 'Crispa'** {1838}[sport od *I. aquifolium* 'Ferox']syn.: *Ilex aquifolium calamistrata* Göpp., *I. aquifolium* 'Calamistrata', *I. aquifolium* 'Contorta', *I. aquifolium tortuosa* Moore, *I. aquifolium* 'Tortuosa'

Ostrokrzew kolczasty 'Crispa'

Krzew ♂, wysoki, wyprostowany, dość gęsty, o purpurowych pędach. Liście wielosezonowe, 5–6 × 2,5–3 cm, eliptyczne, zmienne, ciemnooliwkowozielone, błyszczące, spiralnie skręcone i pofalowane (!), mniej kolczaste od gatunku – brzeg z 1–2 małymi kolczastymi ząbkami; ogonek 6–8 mm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1995.

kwateria IX

005283

***Ilex aquifolium* 'Ferox'** J.Parkinson 1640 ? {Francja/<1635/?}syn.: *Ilex aquifolium* L. f. *echinata* (Mill.) DC., *I. aquifolium* 'Echinata'

Ostrokrzew kolczasty 'Ferox'

Krzew ♂, sterylny, w sprzyjającym klimacie także małe drzewko 6–8 m wysokości, kolumnowe, powoli rosnące. Pędy zielone. Liście wielosezonowe, małe, 3–5 (7) × 2–2,5 cm, jajowate, grube, ciemnooliwkowozielone; na pofalowanym brzegu po 5–7 kolczastych ząbków po każdej stronie blaszki oraz wiele nieregularnie rozrzuconych na całej powierzchni liścia (!); ogonek 5 mm dł. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

kwateria IIID

009068

***Ilex aquifolium* 'Green Pillar'** {Hillier & Sons Nursery}

Ostrokrzew kolczasty 'Green Pillar'

Krzew ♀, w sprzyjającym klimacie także małe, kolumnowe drzewko do 6–8 m wysokości, rośnie powoli. Pędy zielone. Liście wielosezonowe, 7,5–8,7 × 5 cm, ciemnozielone; brzeg pofalowany z 6 kolczastymi ząbkami. Owoce czerwone, jajowate. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1995.

kwateria IX

004945

***Ilex aquifolium* 'Rubricaulis Aurea'** {Anglia <1867}syn.: *Ilex aquifolium* 'Aurea Marginata Rotundifolia', *I. aquifolium* 'Aurea Marginata', *I. aquifolium* 'Aureo Marginata', *I. aquifolium* 'Aureomarginata', *I. aquifolium* 'Bromeliaefolia', *I. aquifolium* 'Farmers Variegated Holly', *I. aquifolium* 'Latifolia Aureomarginata'

Ostrokrzew kolczasty 'Rubricaulis Aurea'

Krzew ♀ 2,5–4,5 × 2,5–3 m, w sprzyjającym klimacie także małe, wrzecionowate drzewko do 10 m wysokości, rośnie powoli. Pędy zielone, od strony nasłonecznionej ciemnopurpurowobrązowe. Liście wielosezonowe, duże, 5–6 × 3,5–4 cm, jajowate, ciemnooliwkowozielone, matowe i płaskie, z wąskim jasnożółtym obrzeżem (10A); u podstawy zaokrąglone, na brzegu po 4–8 małych czerwonych kolczastych ząbków; ogonek 6 mm dł. Owoce 6–10 mm śred., czerwone (45A) lub pomarańczowoczerwone, kuliste, liczne. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych S. i A. Tomszak, Czechowice–Dziedzice – ofiarował S. Tomszak – 1995.

kwateria IIIA, IIID, IX

011604

***Ilex aquifolium* 'Wilsonii'** {Fisher, Son & Sibray ok. 1890}syn.: *Ilex* × *altaclarensis* 'Wilsonii'

Ostrokrzew kolczasty 'Wilsonii'

Odmiana ♀, krzewiasta lub małe, stożkowate drzewko do 8 m wysokości, szybko rosnące i gęste. Pędy zielone. Liście wielosezonowe, 10–12 × 6–8 cm, ciemnooliwkowozielone, jajowate, unerwienie wyraźne i jasnozielone; brzeg lekko pofalowany z 6–9 długimi, regularnie ułożonymi kolczastymi ząbkami; ogonek gruby 1 cm dł. Owoce 1 cm śred., czerwone (45A), kuliste do elipsoidalnych. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1991, 1995.

kwatery III

010807

***Ilex aquifolium* 'Ferox Argentea'** {Anglia 1662}syn.: *Ilex aquifolium* 'Echinatum Argentea Marginata', *I. aquifolium* 'Ferox Argentea Marginata'

Ostrokrzew kolczasty 'Ferox Argentea'

Krzew ♂, sterylne, w sprzyjających warunkach drzewo 8 × 4 m, podobny do *I. aquifolium* 'Ferox', ale rośnie wolniej i ma liście szeroko, nieregularnie kremowobiałe obrzeżone. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: OBUWr Wrocław.

kwatery IX

009063

***Ilex aquifolium* 'Myrtifolia'** {Anglia <1830}

Ostrokrzew kolczasty 'Myrtifolia'

Krzew ♂, 1,5–4(6) m wysokości, nieregularnie wrzecionowaty, gęsty, w młodości rośnie bardzo powoli, starsze okazy szybciej. Pędy cienkie, zielone do purpurowych. Liście wielosezonowe. 2–3,8 × 0,5–1,3 cm, ciemnozielone, jajowatolancetowate, długo zastrzone, błyszczące, płaskie; na brzegu z każdej strony po (4) 6–8 małych, delikatnych kolczastych ząbków, skierowanych ku przodowi. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C); w Wojsławicach często marzną końce pędów. Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

***Ilex* 'Blue Angel'** {K.K. Meserve/Conard–Pyle Comp. 1963/1975}syn. *Ilex* × *meserveae* 'Blue Angel'[(*I. aquifolium* × *I. rugosa*) × *I. aquifolium*]

Ostrokrzew 'Blue Angel'

Krzew ♀, 2–4 m średnicy, po 15 latach uprawy około 1,3 × 2 m, gęsty, rośnie powoli. Pędy ciemnopurpurowe do niebieskofioletowych. Liście wielosezonowe, 3–4,5 × 1,6–2,2 cm, ciemnooliwkowoniebieskie, błyszczące, eliptyczne do jajowatych, brzeg mocno pofalowany i kolczasto ząbkowany – z każdej strony po 4–6(8) kolczastych ząbków; ogonek 5–8 mm dł.; zimą przebarwiają się na czarnozielone. Kwiaty w V, białe, małe. Owoce w X i utrzymują się aż do wiosny, jaskrawoczerwone (45A), kuliste 5–10 mm średnicy. Upr.: dost. mroz. do (–23 °C), bardziej odporny na mróz od *I. aquifolium*, ale najmniej odporny na niskie temperatury wśród odmian z tej grupy mieszańców. Poch.: nn – ofiarował P. Muras – 1999.

kwatery IX

013723

***Ilex* 'Blue Boy'** {K.K. Meserve/Perkins de Wilde <1963/1963}[*I. rugosa* 'Long Island' × *I. aquifolium* 'Lawrence White']syn.: *Ilex* × *meserveae* 'Blue Eagle', *I.* × *meserveae* 'Blue Boy'

Ostrokrzew 'Blue Boy'

Krzew ♂, do około 3 m wysokości, rozłożysty, gęsty. Pędy purpurowozielone do niebieskofioletowych. Liście wielosezonowe, ciemnozielone, jajowate 4–5 cm × 2,5–2,8 cm, brzeg pofalowany i kolczasto ząbkowany – po każdej stronie 5–6 kolców skierowanych ku wierzchołkowi. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989.

kwatera IIIB

012141

Ilex 'Blue Prince' {K.K. Meserve/Conard–Pyle Comp. 1964/1972}

[*I. rugosa* × *I. aquifolium*]

syn.: *Ilex* × *meserveae* 'Blue Prince'

Ostrokrzew 'Blue Prince'

Krzew ♂, do 3–4 × 3 m, po 15 latach uprawy 2–2,5 m wysokości, szerokostożkowaty, gęsty. Pędy młode czerwone do purpurowozielonych, starsze brązowofioletowe. Liście wielosezonowe, 2,5–4,5 × 2–2,5 cm, ciemnooliwkowozielone, jajowate, błyszczące, brzeg prawie płaski i kolczasto ząbkowany – po każdej stronie 4–8 (9) małych, kolczastych ząbków; ogonek 6–8 mm dł. Upr.: mroz. (–29 °C). Najbardziej mrozoodporna odmiana, obok *I. 'Blue Princess'*. Znosi zarówno pełne nasłonecznienie, jak i wiatry. Jest dobrym zapylaczem dla innych, żeńskich klonów *Ilex*. Poch.: nn – ofiarował P. Muras – 1999.

kwatera IX

Ilex 'Blue Princess' {K.K. Meserve/Conard–Pyle Company 1958/1974}

syn. *Ilex* × *meserveae* 'Blue Princess'

[*I. rugosa* × *I. aquifolium*]

Ostrokrzew 'Blue Princess'

Krzew ♀, 1,5–3 m wysokości, szerokokulisty, gęsty, o pędach brązowolila, rośnie powoli. Liście wielosezonowe, 2–4,5 × 1,6–2,3 cm, ciemnooliwkowozielone z delikatnym fioletowoniebieskim odcieniem, błyszczące, jajowate, brzeg falowany, u podstawy zaokrąglone, na wierzchołku zaostrome, 5–6(8) kolczastych ząbków, nerwy zagłębione; ogonek 5–7 mm dł. Kwiaty w V, białe. Owoc 5–8 mm śred., intensywnie czerwone (45 A) na szypułkach 6 mm dł., kuliste, liczne, długo się utrzymują. Upr.: zad. mroz. (–26 °C) do mroz. (–29 °C). Wraz z *I. 'Blue Prince'*, najbardziej mrozoodporna odmiana – ich systemy korzeniowe znoszą niższe temperatury od *I. aquifolium*. Poch.: Szkoła Krzewów Ozdobnych S. i A. Tomszak, Czechowice–Dziedzice – ofiarował S. Tomszak – 2000.

kwatera IIC, IX, A/5

007121

Ilex crenata 'Convexa' {Japonia <1900}

syn.: *Ilex crenata* 'Bullata', *I. crenata* 'Buxifolia', *I. crenata* f. *bullata*, *I. crenata* f. *convexa* Rehder 1931, *I. crenata* var. *convexa* Makino 1928

Ostrokrzew japoński 'Convexa'

Krzew ♀, 1,5–2 m wysokości, szeroki, zwarty, gęsty, o pędach purpurowozielonych, rośnie powoli. Liście wielosezonowe, eliptyczne, 10–22 × 8–12 mm, charakterystycznie silnie wypukłe (!). Upr.: dost. mroz. do (–23 °C); znosi cień, cięcie i miejskie warunki. Aby roślina zawiązała czarne pestkowce, wskazane jest posadzenie w jej pobliżu odmiany męskiej 'Convexa Male'. Odmiana ta jest podobna z liści do bukszpanu (*Buxus*). Poch.: Gospodarstwo Szkołkarskie Mykita-Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1989; OBUWr Wrocław – 1995, 1999.

kwatera IX

009360

Ilex crenata Thunb. ex Murray 1784 var. *crenata*

syn.: *Celastrus adenophylla* Miq. 1867, *Ilex crenata* f. *luzonica* (Rolfe) Loes. 1901, *I. crenata* var. *typica* Loes. 1901, *I. elliptica* Siebold ex Miq. 1867, *I. fauriei* Gand. 1918, *I. luzonica* Rolfe 1886

Ostrokrzew japoński odm. typowa

Krzew dwupienny, w uprawie 1,5–2 m wysokości, w ojczyźnie do 5 × 4 m, zmienny, zwarty, wyprostowany, rośnie powoli. Pędy kanciaste, ciemnobrązowe, młode skąpo pokryte włoskami. Liście wielosezonowe, 1–2,5 × 0,5–1,5 cm, skórzaste, oliwkowozielone, obustronnie błyszczące, eliptyczne do wąsko podługowatych, krótko zastrzone, u podstawy klinowate, luźno piłkowane, spodem z ciemnymi punktami. Kwiaty w V/VI, białe, 4-krotne, ♂ pojedyncze 1,5–2 mm dł., ♀ po 3–7 szt., dwukrotnie większe, wyrastają w kątach liści, na pędach jednorocznych. Owoce 6 mm, kuliste, błyszczące, czarne, rzadko żółte, na krótkich ogonkach. Wyst.: Japonia, Chiny – prowincje Fujian i Zhejiang, wybrzeża Korei, Sachalin, Kuryle, Filipiny, Tajwan i Himalaje, na wysokości do 1000 m. Upr.: dost. mroz. (–23 °C) – mrozoodporność zależna od pochodzenia. Introdukowany do Europy w 1864 r. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1993.

435 pan. 17; kwatera: IIIF, IX

008541

Ilex fargesii Franch. 1898 ssp. *fargesii*

syn.: *Ilex fargesii* var. *angustifolia* C.Yung Chang 1981, *I. fargesii* var. *megalophylla* Loes. 1911, *I. franchetiana* Loes. 1911

Ostrokrzew Fargesia pgat. typowy

Krzew dwupienny, w uprawie 2–4 m wysokości, w ojczyźnie drzewo 7–12 × 6 m, szerokokształne, wyprostowane. Pędy nagie, niekiedy bordowobrązowe. Liście wielosezonowe, 6–14 × 1,2–4 cm dł., skórzaste, matowe, ciemnozielone, podługowate do wąskolancetowatych, długo zastrzone, u podstawy klinowate, od połowy piłkowane; ogonek 8–12 mm dł. Kwiaty w V/VI, białozielone, 4-krotne, w gęstych wiązkach na dwuletnich pędach, pachną. Owoce szkarłatnoczerwone, kuliste pestkowce 4–7 mm śred., na krótkich 2 mm ogonkach, z 4 nasionami. Wyst.: Tybet, zach. Chiny (Hubei, Yunnan, Sichuan), Birma na wysokości 900–3350 m n.p.m. Upr.: w zależności od pochodzenia od ndost. mroz. (–18 °C) do dost. mroz. (–23 °C). Introdukowany do Anglii przez E.H. Wilsona w 1900 r. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1992, 1996.

170 pan. 4; kwatera IVA, IX

008542

Ilex glabra (L.) A.Gray 1856 f. *glabra*

syn.: *Ennepta myricoides* Raf. 1838, *Ilex angustifolia* var. *ligustrifolia* DC. 1825, *Prinos glabra* L. 1753, *Winterlia glabra* (L.) Moench ex K.

Krzew dwupienny, w uprawie 1–1,5 m wysokości, w ojczyźnie 3 × 3 m, kulisty, gęsty, wyprostowany. Pędy cienkie, młode pokryte aksamitnymi włoskami, często tworzy liczne rozłogi. Liście wielosezonowe, 2–5 × 1,5–2 cm, błyszczące, ciemnozielone, odwrotnie wąskojajowate do odwrotnie lancetowatych, całobrzegie lub z tępyimi ząbkami na wierzchołku, obustronnie nagie; zimą niekiedy czerwonorpurpurowe; ogonki dł. 3–6 mm. Kwiaty w VI, białe, 5–8-krotne, pojedyncze lub po kilka. Owoce kuliste, 6–10 mm śred., czarne, rzadko białe. Wyst.: wsch. Ameryka Płn. (Kanada, USA) – na kwaśnych, piaszczystych lub torfowych glebach. Introdukowany w 1759 r. Upr.: w zależności od pochodzenia od nie mroz. (<–15 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Gatunek wyjątkowo cieniożośny. Warto wiedzieć: w ojczyźnie jest źródłem dobrego, lekkiego miodu. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – 1993.

kwatera IX

012140

Ilex × meserveae S.Y.Hu 1940 {nn/K.K. Meserve ?/ok. 1950}

[*I. aquifolium* × *I. rugosa*]

Ostrokrzew Meservy

Krzew 1–3 (5) × 2 m wysokości, wyprostowany, szerokokorzysty, gęsty. Pędy fioletowowisniowe. Liście wielosezonowe, 2–6 × 1,3–3,5 cm, szerokojajowate, skórzaste; na wierzchołku zaostrome, u podstawy klinowate do zaokrąglonych; brzeg pofalowany i kolczasto ząbkowany – z każdej strony po 4–8, z wierzchu błyszczące, ciemnozielone z niebieskim odcieniem, spodem jasnozielone; ogonek fioletowobrazowy. Kwiaty w V–VI, białe do różowobiałych, 4-krotne, w wiązkiach na pędach 2-letnich. Owoce 8–10 mm, kuliste, czerwone (rzadko żółte), błyszczące. Wyselekcjonowano już kilkanaście odmian uprawnych z tego mieszańca Upr.: dost. mroz. do (–23 °C). W naszych warunkach klimatycznych bardziej odporny na mróz i wysuszające wiatry od niektórych odmian *I. aquifolium*. Znosi gleby lekko kwaśne i pełne nasłonecznienie. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1997.

kwatera IX

004333

Ilex opaca Aiton 1789 f. *opaca*

syn.: *Ilex americana* Lam. 1802, *I. aquifolium* Marshall 1785, *I. canadense* Marshall 1785, *I. canadensis* hort. ex D. Don 1853-1854, *I. laxifolia* Lam. 1789, *I. opaca* (Aiton) Raf. 1838, *I. opaca* var. *prinifolia* (Lavallée) Lavallée 1921, *I. opaca* var. *laxifolia* (Lam.) Nutt. 1818, *I. prinifolia* Lavallée 1877, *I. quercifolia* Meerb. 1789

Ostrokrzew matowy f. typowa

Krzew w uprawie 3–4 (10) m wysokości, w ojczyźnie drzewo 15 × 7 m, wyprostowane, wąsko stożkowe. Pędy początkowo luźno pokryte włoskami. Liście wielosezonowe, 5–10 × 3–6 cm, skórzaste, podługowatoeliptyczne, pofalowane, grubo kolczasto ząbkowane (3–6), rzadko całobrzegie; z wierzchu matowe (!), ciemnooliwkowozielone, spodem żółtozielone; ogonek 6–12 mm dł. Kwiaty w VI, kremowobiałe, 4-krotne, ♀ po 1–3, ♂ po 3–9, w wiązkiach na pędach jednorocznych. Owoce 8–12 mm, najczęściej pojedyncze, czerwone do pomarańczowych, rzadko żółte, z 4 nasionami; utrzymują się aż do wiosny. Wyst.: śród-wsch. USA – od Massachusetts po Texas. Introdukcja 1744 r. Upr.: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Warto wiedzieć: najbardziej popularny w USA ostrokrzew o nazwie „American Holly” (od tej nazwy – Hollywood), jest mnożony na licznych plantacjach i używany do dekoracji na Boże Narodzenie. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

kwatera IX

003851

endemit

Ilex pernyi Franch. 1883

Ostrokrzew Perny'ego

Krzew dwupienny, w uprawie 2–3 m wysokości, w ojczyźnie małe drzewo 6–9 × 3 m, wyprostowane, luźno zbudowane. Pędy młode zielone, skąpo pokryte włoskami. Liście wielosezonowe – utrzymują się 4–5 lat, małe 1,3–2,5 × 0,5–1,4 cm, romboidalne do jajowatolancetowatych; z wierzchu błyszczące, ciemnooliwkowozielone, spodem żółtozielone, pofalowane, z mocnymi 1–2 (5) kolcami do 3 mm dł. (po każdej stronie), przy czym największe przy wierzchołku, ogonek tylko 2 mm dł. Kwiaty w V, żółtawe, 4-krotne, w gęstych wiązkiach, na pędach 2-letnich. Owoce 7–8 mm śred., kuliste, prawie siedzące, jaskrawoczerwone, z 4 nasionami. Wyst.: śród. i zach. Chiny – prowincja Gansu do Shaanxi. Upr.: w zależności od pochodzenia od ndost. mroz. (–18 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Introdukowany przez E.H. Wilsona do Anglii w 1900 r. Poch.: OBUWr Wrocław – 1995 ♂; Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1997 ♀.

kwatera IIIE, IIIF, IX

008755

Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. *verticillata

syn.: *Ilex bronxensis* Britton 1912, *I. verticillata* f. *fastigiata* (E.P.Bicknell) Fernald 1922, *I. verticillata* var. *cyclophylla* (Robinson 1900), *I. verticillata* var. *padifolia* (Willd.) Torr. et Gray 1878, *I. verticillata* var. *tenuifolia* (Torr.) Watson 1878, *Prinos ambiguus* Watson 1825 non Michx., *Prinos confertus* Moench 1794, *Prinos gronovii* Michx. 1803, *Prinos padifolius* Willd. 1809, *Prinos prunifolius* Desf. 1815, *Prinos verticillatus* L. 1753,

Ostrokrzew okółkowy odm. typowa

Krzew dwupienny, w uprawie około 2 m wysokości, w ojczyźnie małe drzewko 3–4,5 m średnicy, luźno ugałęzione, starsze okazy niekiedy tworzą liczne odrosty. Pędy prawie nagie, oliwkowobrazowe do fioletowobrazowych, starsze jasnoszare. Liście sezonowe (!), 3,5–9 × 2–2,5 cm, odwrotniejąkowane do lancetowatych, długo zastrzone, pojedynczo lub podwójnie ząbkowane; z wierzchu matowe, intensywnie zielone, spodem pokryte włoskami, później tylko na nerwach; jesienią niekiedy pięknie żółte lub pomarańczowe; po przymrozkach czarnobrazowe. Kwiaty w VI–VIII, białe 4–7-krotne (!), na krótkich ogonkach, ♀ zebrane po 1–2, ♂ po 2–10, miłodajne, pachną. Owoce 6–8 mm śred., kuliste, siedzące po 1–2 szt., intensywnie czerwone z 4–7 nasionami; długo utrzymują się po opadnięciu liści (dłużej od podobnych *I. decidua* i *I. serrata*) – bardzo dekoracyjne. Wyst.: Ameryka Płn. – od Nowej Szkocji po Florydę, nad moczarami, brzegami zbiorników wodnych i na obrzeżach lasów. Upr.: w zależności od pochodzenia od nie mroz. (<–15 °C) do b. mroz. (>–29 °C) (!); stanowisko słoneczne do półcienistego, gleby kwaśne o pH 4,5–5,5. Poch.: Niagara Parks – 1991; Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – 1992; OB Montreal – 1992; Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

***Itea* L.** rodzina *Grossulariaceae* (d. *Escalloniaceae*, *Iteaceae*, *Saxifragaceae*) – Agrestowate
Itea

Rodzaj obejmuje 15 gatunków drzew i krzewów o liściach zawsze zielonych i sezonowych, występujących w Himalajach aż po Japonię, w zach. Malezji, w tym 1 w Ameryce Płn.; w Polsce uprawiany jest tylko 1 amerykański gatunek.

kwatera IIID

010713

***Itea virginica* L. 1753**

Itea wirginijska

Krzew w uprawie 1–1,2 (1,5) m, w ojczyźnie około 2–3 × 1,5 m, wyprostowany, gęsty; wytwarza odrosty korzeniowe. Pędy cienkie, zielone; młode pokryte włoskami. Liście sezonowe, 3–10 cm, wąskoeliptyczne do podługowatych, jasnozielone, u podstawy sercowate do klinowatych, drobno i luźno ząbkowane; ogonek 5–10 mm dł.; jesienią przebarwiają się jaskrawo na czerwono i purpurowo. Kwiaty w VI, 4–9 mm śred. kremowe, w wyprostowanych, gęstych gronach dł. 5–15 cm, pachną intensywnie (!). Wyst.: lasy na wsch. USA. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); lubi gleby wilgotne, ale nie mokre, próchniczne, kwaśne; liście przebarwiają się intensywniej na stanowiskach słonecznych. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

***Jasminum* L.** rodzina *Oleaceae* – Oliwkowate
Jaśmin

Do rodzaju należy 200 gatunków krzewów i pnączy, występujących głównie w tropikach i subtropikach, 1 w Ameryce; w Polsce uprawiane są tylko 2 gatunki i 1 forma botaniczna.

38 pan. 1a; kwatera VIA

003852

***Jasminum fruticans* L.**

Jaśmin krzewiasty

Krzew osiągający w dobrych warunkach do 1,5 m średnicy. Liście wielosezonowe lub częściowo zielone w zimie, 1–2 cm dł., jajowatoeliptyczne lub jajowate. Kwiaty w VI–VIII, 1,5 cm śred., obupłciowe, ciemnożółte, po 2–5 na krótkich szypułkach. Wyst.: Azja Mn. Upr.: mrozoodporność zależna od pochodzenia – od nie mroz. (<–15 °C) do dost. mroz. (–23 °C); w Ogrodzie Botanicznym we Wrocławiu w uprawie gruntowej od 1988 r., ale krzew jest okrywany. Poch.: OBUWr Wrocław – 1990.

kwaterya IA, A/2

003853

Jasminum nudiflorum Lindl.

syn.: *Jasminum sieboldianum* Blume ?

Jaśmin nagokwiatowy

Krzew w uprawie do 2–3 × 2–3 m, w ojczyźnie do 5 m wysokości, o długich, różgowatych, 4-kanciastych, zielonych pędach rozkładających się na boki. Liście wielosezonowe lub sezonowe, ciemnozielone, nakrzyżległe, pojedyncze lub 3-listkowe, listki jajowatoeliptyczne 1–3 cm dł. Kwiaty w II–IV, czasem już XII–I (!), obupłciowe, żółte, z długą rurką korony i (4)5–6 szeroko rozpostartymi płatkami 2–2,5 cm śred., na krótkich szypułkach wzdłuż zeszlórocznych gałązek, osadzone pojedynczo i parami nakrzyżległe. Owoc typu jagoda – u nas brak. Wyst.: zach. Chiny. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), nawet w Polsce Zach. wymaga stanowisk ciepłych, osłoniętych i lekkiego okrycia na zimę. Toleruje gleby suche, jak i wilgotne, ale lubi gleby przepuszczalne, żyzne, świeże, miejsca słoneczne, zaciszne, osłonięte od wiatru – najlepiej przy murze. Zast.: atrakcyjny krzew w każdym ogrodzie ze względu na wyjątkowo wczesne kwitnienie i ładny pokrój. Poch.: OBUWr Wrocław – 1996, 1998.

Juglans L.

rodzina *Juglandaceae* – Orzechowate

Orzech

Do rodzaju należy 15 gatunków rosnących od Azji Mniejszej po Daleki Wschód oraz od Ameryki Płn. po Amerykę Płd. W Polsce uprawianych jest 9 gatunków, 1 odmiana botaniczna i kilkanaście odmian uprawnych (w tym owocowe). Drzewa rozdzielnopłciowe, jednopienne, wiatropylne, o luźnych szerokich koronach i grubych pędach, z komorowo podzielonym rdzeniem. Liście sezonowe, złożone z wielu listków, zwykle piłkowane (wyjątek *J. regia*), pozostawiają duży ślad na pędzie. Kwiatostany męskie – kotki zimują w postaci nie okrytych łuskami pączków, żeńskie – w wyprostowanych kłosach na szczytach tegorocznych przyrostów. Różne części roślin pokryte są często gruczołkowatymi włoskami. Liście, korowina i łupina owoców zawiera juglon – substancję utrudniającą wzrost innych roślin. Orzechy wymagają gleb głębokich, żyznych i świeżych, najlepiej wapiennych, miejsc ciepłych i słonecznych. Odporność na mróz dosyć duża (za wyjątkiem *J. regia*), ale często cierpią od wiosennych przymrozków. Korzeń palowy głęboki i gruby, co utrudnia przesadzanie. Na ogół nie tolerują cięcia.

443 pan. 17, 19, 23; kwaterya IIID, IVF

003857 2n = 32

Juglans regia L. 1753

Orzech włoski, syn.: Orzech królewski

Długowieczne drzewo (do ok. 600 lat), o koronie szeroko rozpostartej, w uprawie do 15–20 m wysokości, w ojczyźnie do 30–40 (45) × 20–35 m. Liście sezonowe, pierzaste, 25–35 cm dł., złożone z 5–9 całobrzegich listków 6–12 cm, listek szczytowy największy, za młodu brązowe, później ciemnozielone, nagie, pachną po roztarciu. Owoc – orzechy do 5 cm dł., na krótkich grubych szypułkach, jadalne, zawierają do 60% tłuszczu; okrywa pęka po dojrzewaniu. Drewno twarde, biel brudnobiałą, twarde szarobrązowa, słoje roczne

szerokie, dość ciężkie, średnio twarde, łatwo łupliwe, trwałe, dobre i łatwe w obróbce, dobrze przyjmuje różne barwki i jest łatwe do politurowania. Stosowane do wyrobu oklein, mebli ozdobnych i elementów wystroju wnętrz samochodów, samolotów itp. Wyst.: od Azji Mn. po zach. i środ. Azję, naturalny zasięg trudny do określenia. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), od wieków sadzone jako drzewo owocowe, często zdziczałe Okazy największe w Polsce: Celbowa, gm. Puck 23/291/137, Długa Goślina, gm. Murowana Goślina 13/290/131. Poch.: nn – 1928, 1950. W Wojsławicach okaz na kwaterze IIID w 2000 r. osiągnął 12 m/144 cm.

617 pan. 25; kwatera A/3
013668

Juglans regia 'Leopold' {B. Dudek ok. 1970/ok. 1970}

syn.: *Juglans nigra* 'Leopold' (błędnie)

Orzech włoski 'Leopold'

Drzewo z kulistą, nisko osadzoną koroną, po 10-latach uprawy około 1,5 m wysokości, rośnie dość powoli. Pędy młode jasnozielone, nagie. Kora brązowoszara. Liście sezonowe, jasnozielone, $30\text{--}50 \times 25\text{--}30$ cm, zmienne – w różnym stopniu powcinane i postrzępione, niesymetryczne oraz zdeformowane, klapowane, złożone przeważnie z 11 (15) listków $15\text{--}20$ cm dł., 2–3 pary dolne do 3 cm szer., lancetowato klapowane, niektóre klapy wcięte aż do nerwu, całobrzegie; listki górne węższe, do 2 cm szer., nieregularnie głęboko ząbkowane (do 0,7 cm) lub ząbkowano-piłkowane, niektóre podzielone na 1–5 klap bardzo głęboko ząbkowanych; część liści dwukrotnie krótsza $18\text{--}25 \times 20\text{--}30$ cm i złożona z 3–7 listków $10\text{--}12 \times 16\text{--}10$ cm. Owocuje w młodym wieku. Owoc kuliste, gładkie, zielone 3,5 cm śred. Upr.: prawdopodobnie mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Szkółki M. Kozłowski – ofiarował M. Kozłowski – 1997.

Juniperus L. 1753

rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

Jałowiec

Do rodzaju należy około 45 gatunków występujących w Europie, Azji, płn. Afryce, Ameryce Płn. i Śr., na północy do Alaski, Grenlandii, Islandii i Syberii. W Polsce występują na stanowiskach naturalnych 2 gatunki i 1 odmiana bot., a uprawianych jest 15 gat., 2 pgat., 2 odmiany bot. i 158 uprawnych. Są to drzewa i krzewy rozdzielнопłciowe, jedno- lub dwupienne, często płożące się. Igły wielosezonowe, szpilkowate i (lub) łuskowate, nakrzyżległe. Nasiona nieliczne, bez skrzydełek, zebrane są w szyszkojagodach (!) typowych tylko dla jałowców, które dojrzewają w 1–3 roku i nie otwierają się. Wszystkie jałowce są światłolubne, odporne na suszę i wytrzymałe na warunki miejskie i przemysłowe. Wytrzymałość na niskie temperatury jest różna w zależności od gatunku i odmiany. Wymagania glebowe mają na ogół przeciętne. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Juniperus communis* 'Anna Maria' Grąbczewski 1995 {J. Grąbczewski 1972/1982}, *Juniperus virginiana* 'Pendula' Rożyński 1911 {F. Rożyński <1911/1911>}

kwatera IIIJ

004258

Juniperus chinensis 'Aurea' R.Smith 1865 {M. A. Young 's Nurs. ok. 1855/1871}

[sport *J. chinensis* ♂]

syn.: *Juniperus chinensis* A. Youngii hort., *Juniperus chinensis mascula aurea*

Jałowiec chiński 'Aurea'

Małe drzewko do kilku metrów wysokości o wąskostożkowym pokroju i złocistożółtych pędach; klon męski. Liście dimorficzne – igły i łuski. Za młodu rośnie bardzo wolno i nie toleruje silnego nasłonecznienia. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch. Szkółka Krzewów E.

568 pan. 21b; kwatera IA

007761

***Juniperus chinensis* 'Blaauw'** Groot. 1940 {Blaauw & Co. ok. 1924}syn.: *Juniperus* × *media* 'Blaauw' hort., *Juniperus chinensis* 'Blaauw's Varietet' hort.

Jałowiec chiński 'Blaauw', syn.: Jałowiec pośredni 'Blaauw'

Odmiana krzaczasta o pokroju zbliżonym do litery V, rośnie powoli, po 15 latach uprawy około 1 m wys.; przeważają walczkowate pędy z łuskami barwy szarawoniebieskiej. Upr.: b. mroz. (>−29 °C); interesująca odmiana o ładnym pokroju, godna polecenia do małych ogrodów. Poch.: Szkołka Roślin Ozdobnych J. i Z. Byczkowscy, Glinka – ofiarował J. Byczkowski – 1989.

kwatera III G

011417

***Juniperus chinensis* 'Blue Alps'** F.J.Groot. 1978 ?{W.H.Welch <1978 ?}syn.: *Juniperus chinensis* 'Willow Pattern', *Juniperus shepardii* 'Blue Alps' hort. Europa (błędnie)

Jałowiec chiński 'Blue Alps'

Bardzo szybko rosnący krzew o stożkowatym pokroju i pędach wzniesionych, na końcach łukowato przewisających. Ulistnienie igielkowe 7–12 mm dł., bardzo kłujące. Młode pędy brązowawe, później srebrzystoniebieskie, najintensywniej wybarwione wśród jałowców. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Podobny do *Juniperus squamata* 'Holger'. Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wielka – ofiarował S. Zymon 1998.

390 pan. 16; kwatera: IIIB, IIIC

004281

***Juniperus chinensis* 'Expansa Variegata'** Hornibr. 1939syn.: *Juniperus davurica* 'Expansa Variegata' Melle, *Juniperus chinensis* var. *expansa variegata* Hornibr. 1939

Jałowiec chiński 'Expansa Variegata'

Krzew gęsty, rozrasta się szeroko do 3 m śred. i 0,5 m wysokości, o długich, sztywnych, regularnie, niemal poziomo ułożonych gałęziach. W ulistnieniu przeważają niebieskawe igły, a cała roślina upstrzona jest równomiernie kremowobiało. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1988.

IIIC

009225

***Juniperus chinensis* 'Obelisk'** Groot. 1946 {F.J. Grootendorst & Zone Nurs. ok. 1930}

Jałowiec chiński 'Obelisk'

Krzew o pokroju kolumnowym, do 3 m wysokości, bardzo zwarty. Gałęzie krótkie, sztywne, wzniesione, w górnej części skierowane ku środkowi. Igły bardzo długie, kłujące, lekko łukowato wygięte ukazują niebieskawą dolną stronę. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1989. Pudełek, Pisarzowice – 1994.

293 pan.: 9, 11, 16; kwatera IIIC, IIID, IVB

004263

***Juniperus chinensis* 'Plumosa Aurea'** Hornibr. 1923 {<1885}syn.: *Juniperus chinensis aurea* G.Nicholson, *Juniperus chinensis procumbens aurea* Beissn. 1891, *Juniperus chinensis* var. *globosa aurea* Hornibr., *Juniperus japonica aurea* Carrière, *Juniperus media plumosa aurea* Melle 1947, *Juniperus* × *media* 'Plumosa Aurea' hort.

Jałowiec chiński 'Plumosa Aurea', syn.: Jałowiec pośredni 'Plumosa Aurea'

Krzew do 2 m wysokości, z kilkoma silnie wzniesionymi do góry gałęziami, rośnie bardzo wolno. Ulistnienie gęste, złocistożółte – przeważnie łuskowate, igielki nieliczne i drobne – jesienią brązowawe. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Poch.: nn – <1928; Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1989.

208 pan. 5, 12, 17, 18, 20, 22; kwatera: IIIE i J, IX, XIIB; fot. 104, 152
012869

Juniperus chinensis 'Variegata' R.Smith 1865 {Japonia <1860}

syn.: *Juniperus chinensis* 'Stricta Variegata' hort. 1986 (błędnie), *Juniperus chinensis* 'Argentea', *Juniperus chinensis* var. *albo-variegata* H.J.Veitch 1881., *Juniperus chinensis* 'Argenteo-variegata', *Juniperus chinensis* 'Argenteovariegata' R.Smith 1867, *Juniperus chinensis* 'Alba' Standish 1875 non Rehder 1925

Jałowiec chiński 'Variegata'

Krzew 8–10 × 1,5 m, o pokroju wąskiego, regularnego stożka, bardzo gęsty, rośnie dość powoli. Igły wielosezonowe, obustronnie niebieskozielone, od spodu z białym nalotem. Część igieł całkowicie lub częściowo kremowobiała. Odmiana znaleziona przez lekarza Franza von Siebolda w 1860 r. w Japonii i przywieziona do Holandii. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – około 1970 r. (pomiar w 2000 r. – kw.: IIIJ 8/65 i 8/60, IX 9/110).

588 pan. 22; kwatera IIA
004268

Juniperus communis 'Bruns' Den Ouden et Boom 1965 {Szwecja/Timm Baumsch. ok. 1930/1953}

syn.: *Juniperus communis* 'Ober Gärtner Bruns' hort.

Jałowiec pospolity 'Bruns'

Krzew do 3 m wysokości, o pokroju kolumny lekko rozszerzającej się ku górze, niezbyt gęsty, niebieskawo wybarwiony. Gałęzie często wyłamują się po obfitych opadach śniegu. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Warto wiedzieć: *Juniperus communis* i jego odmiany mogą wywoływać podobne działanie jak *J. sabina*, ale o mniejszym nasileniu. Przypadki zatrucia zdarzają się rzadko, głównie u dzieci po zjedzeniu jagód. Możliwe są także dermatozy na skutek wtarcia w skórę olejku. Szyszkojagody jałowca znajdują zastosowanie w medycynie jako *diureticum*, *cholagogum*, *stomachicum*, natomiast olejek stosowany jest zewnętrznie. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS” – ofiarował K. Kulas – 1989.

kwatera IIA
004269

Juniperus communis 'Compressa' Carrière 1855 {nn<1855}

syn.: *Juniperus communis hibernica compressa* Carrière, *Juniperus communis nana compacta* hort., *Juniperus compressa* Rinz, *Juniperus communis hispanica* C.Lawson ex Gordon, *Juniperus hispanica* C.Presl ex Gordon non Mill.

Jałowiec pospolity 'Compressa'

Odmiana karłowata 0,6–0,8 m wysokości, o wąskim, kolumnowym pokroju z ostrym wierzchołkiem, bardzo gęsta. Igły krótkie, 3–5 mm × 1 mm. Podobna do *Juniperus communis* 'Suecica Nana'. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), ze względu na ładny pokrój i niewielkie wymiary, szczególnie polecana do ogrodów skalnych; wrażliwa na wiatry i podatna na przędziorki. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1994.

kwatera IIIB
012209

Juniperus communis 'Green Carpet' A. Bloom. 1984 {Norwegia/Bressingham Nurs. <1984/1984 ?}

Jałowiec pospolity 'Green Carpet'

Gęsty, szeroko ścielący się krzew do 20 cm wysokości. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Doskonała odmiana jako niska roślina okrywowa. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie Mykita-Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1994.

9 pan.: 1a, 3, 21a; kwatera: IIC, IX

004272

***Juniperus communis* 'Hibernica'** Gordon 1858 {Loddiges Nurs. 1836}syn.: *Juniperus communis hibernica* Lodd. ex Gordon, *Juniperus communis stricta* Carrière 1855, *Juniperus fastigiata* hort., *Juniperus hibernica* Lodd. 1836, *Juniperus hispanica* hort., *Juniperus pyramidalis* hort., *Juniperus stricta* hort.

Jałowiec pospolity 'Hibernica', syn.: Jałowiec pospolity odm. irlandzka

Najwyższa z uprawianych u nas odmian jałowca pospolitego, osiąga w Polsce 2-3 m wysokości (w Anglii do 9 m), wąskokolumnowa, bardzo zwarta, o wszystkich gałęziach pionowo wyprostowanych. Igły niebieskawozielone, krótkie, lekko kłujące. Upr.: zad. mroz. (-26 °C), krótkowieczna, wrażliwa na suche wiatry i okiść śniegową, która deformuje ładny pokrój. Poch.: nn – ok. 1970.

494 pan.: 18, 19; kwatery III B; fot. 128, 129

004273

***Juniperus communis* 'Hornibrookii'** Hornibr. 1939 {Hornibrook <1923}syn.: *Juniperus communis hornibrookii* Groot., *Juniperus communis prostrata* Hornibr. non Beissn.

Jałowiec pospolity 'Hornibrookii'

Karłowaty, płożący się krzew do 0,5 m wysokości i 2 m śred. Pędy główne rosną poziomo, a boczne rozgałęziają się nieregularnie. Igły 5–6 mm, kłujące, ułożone luźno odstają od gałązek, pokazując białe paski. Odmiana podobna do *J. communis* 'Repanda', ale bardziej srebrzysta i intensywniej rosnąca. Poch.: b. mroz. (>-29 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1988.

408 pan.: 16, 21a, 21b; kwatery IA, III C

004274

***Juniperus communis* 'Repanda'** Groot. 1940 {M. Prichard <1934}

Jałowiec pospolity 'Repanda'

Karłowaty, płożący się krzew do 30 cm wysokości, o regularnych rozgałęzieniach. Igły do 8 mm dł., wygięte ku przodowi, słabo kłujące, pokrywają dachówkowato pęd. Podobny do *J. communis* 'Hornibrookii'. Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Poch.: Szkoła Roślin Ozdobnych J. i Z. Byczkowscy, Glinka – ofiarował J. Byczkowski – 1988; Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1988.

500 pan.: 18, 19; kwatery III B

004278

Juniperus conferta Parl. 1863syn.: *Juniperus litoralis* Maxim 1868, *Juniperus rigida* var. *conferta* Patschke 1913

Jałowiec nadbrzeżny

Krzew rozdzielнопłciowy, dwupienny, do 30 cm wysokości i 2 m śred., o ścielących się szeroko po ziemi gałęziach. Igły długie do 2 cm, jasnozielone, sztywne, ostro zakończone, przylegające do pędów. Wyst.: Japonia, Płw. Koreański, Sachalin. Upr.: mrozoodporność ndost. poznana w Polsce, prawdopodobnie zad. mroz. (-26 °C), bez większych wymagań glebowych, światłolubny. Zast.: cenna roślina okrywowa, polecana do uprawy w cieplejszych rejonach Polski. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1993.

kwatery III C

008509

***Juniperus conferta* 'Blue Pacific'** Monrovia 1972 {<1972}

Jałowiec nadbrzeżny 'Blue Pacific'

Krzew 0,2–0,3 m wysokości, ścieli się szeroko, rośnie powoli. Igły miękkie (!), niebieskozielone. Upr.: zad. mroz. (-26 °C), wymaga osłoniętego stanowiska. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1994.

kwatera IIIB

002859

Juniperus horizontalis Moench 1794

syn.: *Juniperus caesia* Carrière 1855, *Juniperus hudsonica* Forb. 1839, *Juniperus prostrata* Pers. 1807, *Juniperus repens* Nutt. 1817, *Juniperus sabina* var. *humilis* Hook., *Juniperus sabina* var. *prostrata* (Michx.) Loudon, *Juniperus sabina* var. *procumbens* Pursh., *Juniperus sabina* Michx. 1803, *Juniperus virginiana* var. *prostrata* (Pers.) Torr. 1826, *Sabina horizontalis* (Moench) Rydb.

Jałowiec płozący

Płozący się krzew z długimi, zwykle leżącymi na ziemi pędami, których końce podnoszą się ku górze; boczne gałązki krótkie i dość grube, pokryte są niebieskawozielonymi lub szarozielonymi igłami lub łuskami, w jesieni zwykle o fioletowym odcieniu. Szyszkojagody różnego kształtu, niebieskawe, do 9 mm śred., bez zapachu. Wyst.: piaszczyste brzegi jezior w płn. regionach Ameryki Płn. Upr.: b. mroz. (>-29 °C), mało wymagający co do gleby, wrażliwy na zanieczyszczenia powietrza, bardzo wytrzymały na suszę. W Europie w uprawie od 1830 r., w Polsce od 1836 r. Zast.: bardzo wartościowy, niski, płozący się jałowiec, cenny do ogrodów skalnych i przydomowych. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1993.

529 pan. 20; kwatera IIIE

014725

Juniperus horizontalis 'Agnieszka' Grąbczewski 1995 {J. Grąbczewski 1971/1978}

syn.: *Juniperus horizontalis* 'Agnes' hort.

Jałowiec płozący 'Agnieszka'

„Dobrze krzewiąca się odmiana dorastająca na wysokość do 30 cm, o stalowoniebieskich igłach”. Przypomina *Juniperus sabina* 'Tamariscifolia'. Upr.: b. mroz. (>-29 °C), odmiana bardzo wartościowa, godna częstego stosowania. Poch.: ofiarował Związek Szkółkarzy Polskich – 1999.

505 pan.: 19, 22; kwatera: IIA, IIIB; fot. 128

007823

Juniperus horizontalis 'Blue Chip' D. Hill {Asger M. Jensen, Thomsen/D. Hill Nurs.}

syn.: *Juniperus horizontalis* 'Blue Moon' Thomsen

Jałowiec płozący 'Blue Chip'

Bardzo gęsty krzew o gałęziach lekko podnoszących się ku górze. Igły srebrzystoszare, jesienią lekko fioletowe, krótkie, 2–5 mm dł., na młodych pędach łuskowate. Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów Ozdobnych A. Końca, Zgierz – ofiarował A. Końca – 1991; Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1993.

535 pan. 20; kwatera IIB

011588

Juniperus horizontalis 'Blue Forrest' hort. Amer.

Jałowiec płozący 'Blue Forrest'

Płozący się krzew do 30 cm wysokości, bardzo gęsty, rośnie powoli. Niebieskawe gałązki podnoszą się prawie pionowo do góry (!). Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1994.

496 pan. 18; kwatera: IIIB, IIIC; fot. 129

004284

Juniperus horizontalis 'Douglasii' Douglas 1878 {Douglas Nurs. 1855}

syn.: *Juniperus horizontalis douglasii* Rehder, *Juniperus horizontalis glauca major* Groot.

Jałowiec płozący 'Douglasii'

Płożący się krzew do 30–40 cm wysokości przy 2–3 m śred. Boczne gałązki rozłożone regularnie na boki. Ulistnienie igielkowe i dość liczne łuskowate; zabarwienie stalowe, przed zimą fioletowe. Ceniona odmiana ze względu na niski, zwarty pokrój, stosowana jako roślina okrywowa. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Szkółka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1988; Szkółka Krzewów E. Pudełek; Pisarzowice – 1989.

82 pan. 1b; kwatery: IB, IIIC
004288

Juniperus horizontalis 'Plumosa' Andorra 1919 {Andorra Nurs. <1907/1907}

syn.: *Juniperus horizontalis* 'Andorra' hort., *Juniperus horizontalis* 'Andorra Juniper' hort., *Juniperus horizontalis* 'Creeping Juniper' hort.

Jałowiec płozący 'Plumosa'

Stare krzewy przy 2,5 m śred. osiągają 60 cm wysokości. Gałęzie rozgałęzione pióropuszczo, odstają skośnie pod kątem 45° od ziemi. Przeważają igły do 7 cm dł., coraz krótsze ku wierzchołkowi pędów. Ogólne zabarwienie zielone lub nieznacznie stalowe. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Szkółka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1990; OBUWr. – 1995.

196 pan. 5; kwatery: IIB, X
004289

Juniperus horizontalis 'Wiltonii' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914}

syn.: *Juniperus chinensis* 'Blue Vase' hort., *Juniperus chinensis* 'Blue Wilson' hort., *Juniperus chinensis* 'Glauc' hort., *Juniperus chinensis* var. *glauca*, *Juniperus horizontalis* 'Blue Rug' hort., *Juniperus horizontalis* 'Blue Wiltonii' hort., *Juniperus horizontalis* 'Glauc' Nana' hort. Amer. (błędnie), *Juniperus horizontalis* 'Wilton Carpet' hort.

Jałowiec płozący 'Wiltonii'

Podobny do *J. horizontalis* 'Glauc', ale niższy do 15–20 cm, bardziej „przylegający do ziemi”, ciemnozielony, rośnie bardzo powoli i nie wypiętrza się pośrodku. Igiełki bardziej „łuskowate”. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), cenna roślina okrywowa na skarpy, murki oporowe, do skalnych ogrodów i jako trawnik zastępczy. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1992.

kwatery IIIC
008290

Juniperus \times *media* 'Blue and Gold' D.Geld. 1984

[sport od *Juniperus* \times *media* 'Pfitzeriana Glauc']

syn.: *Juniperus chinensis* 'Blue and Gold'

Jałowiec pośredni 'Blue and Gold', syn.: Jałowiec chiński 'Blue and Gold'

Krzew szeroko rozłożysty o pokroju podobnym do *Juniperus* \times *media* 'Pfitzeriana Glauc', ale wolniej rosnący. Pędy niebieskozielone, częściowo żółtokremowe. Odbarwione części pędów są często niszczone w zimie przez słońce. Upr.: odmiana mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), wymaga stanowisk półcienistych. Poch.: Szkółka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1991.

72 pan.: 1b, 4; kwatery: IB, X
004292

Juniperus \times *media* 'Pfitzeriana' (Beissn.) Melle 1946 {Späth Baumschule <1899/1899}

syn.: *Juniperus chinensis* var. *pendula* Beissn., *Juniperus chinensis* 'Pfitzeriana', *Juniperus chinensis* *Pfitzeriana* Späth 1899, *Juniperus media* *Pfitzeriana* Melle, *Juniperus* \times *pfitzeriana* 'Wilhelm Pfitzer', *Juniperus sabina* 'Knap Hill' Fitch.

Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana', syn.: Jałowiec chiński 'Pfitzeriana'

Szeroki krzew do 2 m wysokości i 5 m śred., o pędach skierowanych skośnie ku górze, rośnie szybko. Ulistnienie igielkowe, szarozielone; klon męski. Upr.: odmiana b. mroz. ($>-$

29 °C), tolerująca stanowiska półcieniste, często stosowana w terenach zieleni. Poch.: nn – <1928; OBUWr. Wrocław – 1975.

67 pan. 1b; kwatera IB
004293

Juniperus × *media* 'Pfitzeriana Aurea' Hill 1936 {D. Hill Nurs. 1923/1936}

[sport od *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana']

syn.: *Juniperus chinensis* 'Pfitzeriana Aurea', *Juniperus chinensis pfitzeriana aurea* Hill, *Juniperus* × *media* var. *pfitzeriana* f. *aurea* Melle, *Juniperus media Pfitzeriana aurea* Melle 1947

Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana Aurea', syn.: Jałowiec chiński 'Pfitzeriana Aurea'

Krzew bardziej płaski od *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana' i wolniej rosnący. Pędy przewodnie wyciągnięte „sznurkowato” z mocno zwisającymi końcami, w okresie wzrostu delikatnie jasnożółtymi, później żółtozielonymi. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkółka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1991.

396 pan. 16; kwatera IIIC
004294

Juniperus × *media* 'Pfitzeriana Compacta' hort. Amer. 1930 {Bobbink ex Atkins <1930}

syn.: *Juniperus chinensis* 'Nick's Compact', *Juniperus chinensis* 'Pfitzeriana Compacta', *Juniperus* × *media* var. *pfitzeriana* f. *compacta* Melle

Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana Compacta', syn.: Jałowiec chiński 'Pfitzeriana Compacta'

Niski karłowaty, zwarty krzew powoli rosnący, po 12 latach 1,8 m × 30–50 cm. Gałęzie sztywne, igły szarozielone, bardzo kłujące. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkółka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1988.

95 pan. 1b, 3; kwatera: IA, IIIC, VIII
002860

Juniperus procumbens (Endl.) Siebold ex Miq. 1870

syn.: *Juniperus chinensis* var. *procumbens* Endl. 1847, *Juniperus chinensis* 'Procumbens' Siebold 1844 non Endl. 1947, *Juniperus litoralis* hort. non Maxim., *Juniperus pacifica* Nakai non Siebold, *Juniperus japonica* hort. ex Carrière, *Sabina procumbens* (Endl.) Iwata et Kusaka, *Sabina chinensis* var. *procumbens* (Endl.) Antoine

Jałowiec rozestany

Niski krzew o ścielących się szeroko gałęziach, do 0,5 m wysokości, w starszym wieku wypiętrza się do około 1 m, rośnie powoli. Pędy z białym nalotem pokryte są wyłącznie igłami 3–8 mm dł., po 3 w okółkach. Igły z wierzchu sinzielone z widoczną bruzdą, od spodu zielone lub niebieskawe, rozszerzone u podstawy i zwężające się ku wierzchołkowi, słabo odstające, wypukłe. Szyszkojagody kuliste, do 9 mm śred. Wyst.: Japonia; obecnie znany tylko w uprawie. Upr.: mroz. (–29 °C), ale wg RHS tylko do –12,2 °C, tolerancyjny co do gleby, światłolubny, Poch.: OBUWr. Wrocław – ok. 1975, 1993; Szkółka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1988.

504 pan. 19; kwatera IIIB; fot. 128
008117

Juniperus procumbens 'Bonin Isles' W.H.Welch 1979 {Japonia/Ingwersen Nurs ?/<1979}

syn.: *Juniperus procumbens* 'Bonin Island', *Juniperus procumbens* 'Bonin Islands'

Jałowiec rozestany 'Bonin Isles'

Krzew bardzo wolno rosnący, gęsty, płózący się i wyniesiony w środkowej części ku górze. Igły jasnozielone, nieco większe niż u podobnej odmiany *J. procumbens* 'Nana', z którą jest często mylony. Pochodzi z wyspy Bonin w Japonii – stąd nazwa odmiany. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, wg RHS do –12,2 °C, ale prawdopodobnie zad. mroz. (>–26 °C), ponieważ dotąd nie stwierdzono żadnych uszkodzeń mrozowych. Poch.: Szkółka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1992.

339 pan. 12; kwatera: IIIC, XIIB
004298

☠ (!)

Juniperus sabina 'Tamariscifolia' Forbes 1839 {ok. 1789}

syn.: *Juniperus sabina* var. *tamariscifolia* Aiton, *Juniperus foetida* var. *tamariscifolia* Spach 1842

Jałowiec sabiński 'Tamariscifolia'

Krzew 2 m wysokości i do 15 m śred. (!), niski i bardzo szeroko rozrasta się. Gałęzie ułożone poziomo jedna nad drugą, gałązki boczne krótkie i zbite. Ulistnienie głównie młodociane, igiełkowate, niebieskawe lub szarozielone, na starszych krzewach pojawiają się gałązki z łuskami; łuski żywozielone, pachnące. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Zast.: nie powinien być sadzony w ogrodach, gdzie przebywają dzieci. Warto wiedzieć: najsilniej trująca z rosnących w Polsce roślin olejkowych. Pędy i nasiona zawierają alkohol terpenowy sabinol, sabinen i podofilotoksynę. Działanie: zewnętrznie i wewnętrznie silnie drażniące, nawet martwiczo, wywołujące drgawki. Objawy: dermatozy, nekrozy dochodzące do głębszych warstw skóry. Po przyjęciu olejku: wymioty zielono zabarwione o charakterystycznym, nieprzyjemnym zapachu (!), niekiedy krwawe, ciężka krwawa biegunka, bóle brzucha. Po resorpcji stany podobne do tężca połączone z utratą świadomości, niedowłady ramion i rąk, ciężkie drgawki, obniżenie siły wzroku, uszkodzenia nerek, utrata przytomności i śmierć na skutek porażenia układu oddechowego. Trucizna znana już od starożytności, najczęściej prowadząca do zgonu. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989; nn – 1980.

81 pan. 1b; kwatera: IB, IIIB
004299

☠ (!)

Juniperus sabina 'Variegata' Hayne 1822 {nn <1775}

syn.: *Juniperus sabina tamariscifolia variegata* Nelson, *Sabina variegata* West.)

Jałowiec sabiński 'Variegata', syn.: Jałowiec sawina odm. pstra

Krzew do 1 × 1,5 m, rośnie powoli. Ulistnienie głównie łuskowate, gałązki biało- lub kremowopstre. Odmiana podobna do *Juniperus sabina* 'Aureovariegata' {Irlandia <1923}. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Zast.: ze względu na silne właściwości trujące nie powinien być sadzony w ogrodach, gdzie przebywają dzieci. Poch.: Szkoła Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1990; OBUWr. Wrocław – 1994.

kwatera: IIIB, IIIC
004301

Juniperus scopulorum 'Springbank' Groot. 1969 {<1969}

syn.: *Juniperus scopulorum* 'Springbank Park' hort., *Juniperus scopulorum* 'Spring Bank'

Jałowiec skalny 'Springbank'

Krzew 2–3 × 0,5–1 m, wąskostożkowaty, luźny o pędach cienkich i odstających, rośnie szybko. Igły wielosezonowe, intensywnie srebrzystoniebieskie. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), dobrze rośnie na glebach lekkich. Podobny do *J. scopulorum* 'Blue Haven'. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1994, 1997.

395 pan. 16; kwatera: IIIC
004302

Juniperus squamata 'Blue Carpet' Laar 1972 {J. Schoemaker <1972}

[sport od *J. squamata* 'Meyeri']

Jałowiec łuskowaty 'Blue Carpet', syn.: Jałowiec łuskowaty odm. niebieski dywan

Krzew intensywnie niebiesko wybarwiony, opisywany w literaturze jako płózący, bardzo niski, po 10 latach uprawy 30 cm wysokości i 1,2–1,5 m śred. Okazy uprawiane w Wojsławicach są jednak znacznie wyższe i po 10 latach osiągnęły około 1,5 m wys., rosną bardzo szybko. Poch.: odmiana mroz. (–29 °C), bardzo atrakcyjna do małych ogrodów

przydomowych. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie Mykita-Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1991.

409 pan. 16; kwatera III G

006891 2n = 22

Juniperus virginiana L. 1753

syn.: *Juniperus arborescens* Moench 1794, *Juniperus caroliniana* Mill. 1768, *Juniperus foetida virginiana* Spach 1842, *Sabina virginiana* Antoine 1867

Jałowiec wirginijski

Drzewo w ojczyźnie 15–30 × 5–8 m o zmiennym pokroju korony, od kolumnowej do szerokostozkowatej, rośnie wolno. Kora czerwono-brązowa, łuszczy się wzdłuż długimi pasami. Drewno intensywnie wiśniowoczerwone o silnym, żywicznym aromacie. Pędy 4-kanciaste, cienkie. Liście dwupostaciowe, wielosezonowe; igły 12 × 1 mm zebrane są po 2–3 w okółkach oraz łuski z wierzchu szarzielone, od spodu zielone. Kwiaty 1- lub 2-pienne. Szyszkojagody jajowate do owalnych, 6–8 × 4–5 mm, ciemnoniebieskie do brązowofioletowych, pokryte są woskowym nalotem. Dojrzewają jesienią pierwszego roku i zawierają 2, rzadko 1 lub 3–4 nasiona. Wyst.: wsch. tereny USA – od Zatoki Hudsona na półn. do Zatoki Meksykańskiej na płd. Upr.: gatunek b. mroz. (>–29 °C), mało wymagający w stosunku do gleby, wytrzymały na suszę, wymaga stanowisk słonecznych. Warto wiedzieć: drewno wykorzystywane jest, m.in. do produkcji ołówków i ma charakterystyczny pieprzowy zapach. Poch.: The Morton Arboretum – 1999.

kwatera III C

004306

Juniperus virginiana 'Burkii' Slavin 1932 {USA < 1930}

Jałowiec wirginijski 'Burkii'

Odmiana do 3 m wysokości, jajowatostozkowata do kolumnowej, gęsta. Gałęzie podniesione ku górze. Pędy liczne, krótkie, stalowoniebieskie, zimą z fioletowopurpurowym odcieniem. Igły wąskie 5–7 mm dł., zastrzone, łuski z wierzchu matowoniebieskie, od spodu zielone. Upr.: odmiana b. mroz. (>–29 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1994.

382 pan. 16; kwatera: III C

008511

Juniperus virginiana L. 1753 'Cinerascens' Carrière 1855 {Francja < 1855}

syn.: *Juniperus argentea* hort., *Juniperus dioica* hort., *Juniperus virginiana argentea* hort., *Juniperus virginiana cinerascens* Carrière

Jałowiec wirginijski 'Cinerascens'

Odmiana drzewiasta, stożkowata o szarym lub srebrzystoszarym zabarwieniu; ma zarówno z igły, jak i łuski. Klon żeński. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1992.

Kalmia L. 1751

rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

Kalmia

Do rodzaju należy 7 (8) gatunków występujących w Ameryce Płn. i na Kubie (1). W Polsce uprawia się 4 gatunki i 7 odmian uprawnych. Krzewy podobne są do różaneczników i mają liście wielosezonowe, eliptyczne do eliptycznolancetowatych, skrzytoległe. Kwiaty białe do czerwonych, talerzykowate, 5-krotne, zrosłopłatkowe, owadopylne, zebrane w szczytowych lub bocznych baldachogronach. Wymagania uprawowe takie same jak dla różaneczników. Nazwę rodzajową nadano ku czci szwedzkiego botanika Per Kalma (1715–1779), który jako jeden z pierwszych opisał florę Ameryki Płn.

kwatera II A

002777

Kalmia angustifolia* L. 1753 var. *angustifolia

Kalmia wąskolistna syn.: Kalmia drobnolistna

Krzew 0,5–1 × 1–1,5 m, w ojczyźnie do 2 m wysokości, wyprostowany, tworzy podziemne rozłogi. Liście wielosezonowe 2–6 × 1 cm, eliptyczne do lancetowatych, naprzeciwległe, po 2–3 w węzle, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jaśniejsze z niebieskawym odcieniem. Kwiaty w VI/VII, około 1 cm śred., purpurowoczerwone, miseczkowate lub kubkowate; zebrane w wierzchołkowe lub boczne kwiatostany 5 cm śred. Wyst.: wsch. Ameryka Płn. – od Nowej Fundlandii do Georgii. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), w uprawie od 1736. Zast.: bardzo oryginalna i atrakcyjna roślina na każdym wrzosowisku. Hamuje rozwój innych roślin rosnących w pobliżu. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie Mykita-Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1996.

kwatery IIC

009764

***Kalmia angustifolia* L. 'Rubra'**syn.: *Kalmia angustifolia* var. *rubra*. J. Dirr 1990, *Kalmia angustifolia* f. *rubra* (Lodd.) Zabel

Kalmia wąskolistna 'Rubra'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście nieco szersze i ciemniejsze, a kwiaty ciemnopurpurowe. Jedna z piękniejszych odmian kalmii i najbardziej rozpowszechniona. Poch.: OB Warszawa – ofiarowała H. Werblan-Jakubiec – 1989. Warto wiedzieć: R.A. Jaynes (1997) wymienia *K. angustifolia* 'Rubra' i *K. angustifolia* 'Rosea' jako nazwy błędne (zbiorowe?) dla roślin o intensywnie czerwono wybarwionych kwiatach.

kwatery: IA, IIIA, IVA, VIA

002778

***Kalmia latifolia* L. 1753**syn.: *Kalmia lucida* hort.

Kalmia szerokolistna, syn.: Kalmia wielkolistna

Krzew 1,5–3 m wysokości, w ojczyźnie 7–12 m, dość zwarty, o nieregularnym pokroju i nagich pędach. Liście wielosezonowe, podobne do liści laurowiśni i różaneczników, 5–10 × 4 cm, eliptyczne lub eliptycznolancetowatych, sztywne, całobrzegie, krótko zaostrome, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu żółtawozielone. Kwiaty w V/VI, 2–2,5 cm śred., białe lub lekko różowe, 10-kanciaste, lepkie (gruczołkowate włoski), w kształcie szerokiej miseczki; zebrane po 40–50 w szczytowych baldachogronach. Wyst.: wsch. Ameryka Płn. Upr.: gatunek b. mroz. (> –29 °C), odporny na miejskie zanieczyszczenia powietrza (także SO₂). Wymagania uprawowe podobne do różaneczników. W uprawie od 1734 r., dzięki angielskiemu kupcowi P. Collinsonowi. Warto wiedzieć: kwiat kalmii szerokolistnej jest „stanowym kwiatem” Connecticut. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie Mykita-Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1988; Szkoła Różaneczników A. Duży, Sułów – ofiarował A. Duży – 1992.

kwatery XIB

009765

***Kalmia latifolia* 'Ostbo Red' A. Jaynes 1971 (E. Ostbo 1940)**syn.: *Kalmia latifolia* 'Dexter 5', *Kalmia latifolia* 'Ostbo # 5', *Kalmia latifolia* 'Ostbo's Red # 5', *Kalmia latifolia* 'Red-Bud', *Kalmia latifolia* 'West Coast 5'

Kalmia szerokolistna 'Ostbo Red'

Krzew po 10 latach uprawy 0,9 × 0,7 m, w młodości luźny. Kwiaty w V/VI, liczne już na młodych roślinach, 2,4–2,8 cm śred., 10-płatkowe, w pąku ognistoczerwone, później dwubarwne, wewnątrz białe z różowym odcieniem, na zewnątrz jasnoróżowoczerwone;

zebrane po 40–60 w płaskie baldachogrona. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); odmiana bardziej wrażliwa na mróz od gatunku. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIC

007727

Kalmia microphylla (Hook.) A.Heller

syn.: *Kalmia glauca* var. *microphylla* Hook., *Kalmia polifolia* var. *microphylla* (Hook.) Rehder

Kalmia drobnolistna

Krzewinka 10–20 cm wysokości, podobna do *Kalmia polifolia*, ale liście mniejsze 6–20 mm dł., eliptyczne. Kwiaty w V/VI, 12 mm śred., różowoliliowe w gronach do 3 cm śred. Wyst.: USA – Alaska do Kalifornii. Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera IIC

016336

Kalmia polifolia Wangenh.

syn.: *Kalmia glauca* Aiton., *Kalmia glauca* var. *rosmarinifolia* Pursh., *Kalmia polifolia* 'Glaucua' (błędnie), *Kalmia polifolia* var. *rosmarinifolia* (Pursh.) Rehder

Kalmia wielolistna

Krzew 0,1–0,5 m wysokości o pędach z dwoma wyraźnymi kantami. Liście wielosezonowe 0,6–4 cm dł., skórzaste, po 2–3 razem, eliptyczne, od spodu niebieskawozielone, brzeg blaszki silnie podwinięty. Kwiaty w V/VI, 1–1,5 cm śred., purpuroworóżowe, dzwinkowate do lejkowatych; zebrane w wyprostowane wiechy 2,5–4 cm śred. Wyst.: Ameryka Płn. – Kanada i płn.-wsch. USA, na torfowiskach. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

Kalopanax Miq.

rodzina *Araliaceae* – Araliowate

Kalopanaks, syn.: Stosił

Do rodzaju należy tylko jeden azjatycki gatunek oraz jego 2 odmiany botaniczne; wszystkie są w Polsce uprawiane.

kwatera IVF

008432

Kalopanax septemlobus (Thunb.ex A. Murray) Koidz.

syn.: *Acanthopanax ricinifolius* (Siebold et Zucc.) Miq., *Acer pictum* Thunb., *Acer septemlobum* Thunb., *Eletherococcus pictus*, *Kalopanax pictus* (Thunb.) Nakai, *Kalopanax pictus* (Thunb. ex Murr.) Nakai, *Kalopanax ricinifolius* (Siebold et Zucc.) Miq.

Kalopanaks ozdobny, syn.: Stosił ozdobny

Drzewo w uprawie 8–18 m wysokości, w ojczyźnie 25–30 m, rozłożyste, rzadko ugałęzione, z grubymi pędami oraz krótkimi, szerokimi u podstawy kolcami na pniu i pędach. Liście sezonowe, 10–25 (40) cm śred., w zarysie prawie koliste, ciemnozielone, głęboko 5–7(9)-klapowane i piłkowane, ułożone naprzemianlegle i skupione w niby rozety na końcach pędów; ogonek 10–25 cm dł.; jesienią szybko przebarwiają się ładnie na żółto. Kwiaty w VII/VIII, kremowozielone, małe, 2 mm śred., 4–5-płatkowe zebrane w duże 20–40 cm dł. Baldachowiechy, miododajne. Owoce – kuliste pestkowce, 3–6 mm śred., niebieskoczarne, z 2–5 nasionami. Wyst.: Chiny, Korea, Mandżuria, płd. Wyspy Kurylskie, Sachalin, Japonia – Wyspy Riukiu. Upr.: w Polsce mroz. do (–29 °C), ale młode okazy są delikatniejsze i należy je chronić od późnych przymrozków, które mogą uszkadzać nowe pędy. Rośnie na żyznych, wilgotnych glebach, na pełnym słońcu lub w półcieniu, lubi być osłonięty przez inne krzewy i drzewa. Stare okazy są bardzo oryginalne ze względu na duże kolce, przez które nazywany jest też drzewem „harakiri”; polecany do sadzenia pojedynczo,

by wyeksponować oryginalny pokrój. Introdukowany w 1865 r. P o c h.: Arboretum SGGW w Rogowie, samosiewy z drzewa, które osiągnęło 18 m wysokości – 1993.

269 pan.: 7, 8; kwatery XV
013406

Kalopanax septemlobus var. *magnificus* (Zabel) Hand.-Mazz.

syn.: *Aralia maximowiczii* Van Houtte, *Kalopanax pictus* var. *magnificus* (Zabel) Nakai

Kalopanax ozdobny odm. wspianała

Podobny do gatunku, ale pędy i pień prawie bez kolców. Liście sezonowe, większe, jajowate, lekko klapowane, klapy owalne, na dolnej stronie pokryte gęsto włoskami. W y s t.: zach. Chiny, Japonia. U p r.: mroz. (–29 °C). Ładnie i szybko przebarwia się jesienią na żółto, od spodu ze srebrzystym połyskiem. P o c h.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – 1980.

Kerria DC.

rodzina *Rosaceae* – Różowate

Złotlin

podrodzina *Rosoideae* – Różowe

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek, nazwany dla upamiętnienia ogrodnika i zbieracza roślin w Chinach, zwanego Kerr; w Polsce uprawiany jest 1 gatunek i 2 odmiany uprawne.

621 pan. 25; kwatery A/0
003859

Kerria japonica (L.) DC.

syn.: *Corchorus japonicus* Thunb., *Rubus japonicus* L.

Złotlin japoński

Krzew do 1,5–2 m wysokości, szeroko rozrastający się przez podziemne rozłogi, o jaskrawych zielonych pędach. Liście sezonowe, wąskojajowate, na szczycie długo zastrzone, 7–10 × 3,5 cm, ostro podwójnie piłkowane, jasnozielone. Kwiaty w V–VI, pojedyncze na końcach bocznych pędów, do 3,5 cm śred., złocistożółte. Owoców najczęściej brak, ponieważ często uprawiany jest klon sterylny. W y s t.: środ. i zach. Chiny. U p r.: mroz. (–29 °C), po przemarznięciu szybko odrastają nowe pędy. Tolerancyjny, rośnie na każdej uprawnej glebie, najlepiej na świeżej, próchniczej i umiarkowanie wilgotnej; znosi ocienienie. Z a s t.: oryginalny krzew ozdobny w czasie kwitnienia i zimą z błyszczących, zielonych pędów. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1998.

kwatery IVE
003860

Kerria japonica 'Picta'

syn.: *Kerria japonica* (L.) DC. f. *argenteo marginata*, *Kerria japonica* (L.) DC. f. *argenteo variegata*, *Kerria japonica* (L.) DC. f. *variegata* T.Moore, *Kerria japonica* 'Variegata'

Złotlin japoński 'Picta', syn. Złotlin japoński odm. pstrolistna

Krzew 1–1,5 × 2 m, niekiedy tworzący odrośla korzeniowe. Pędy łukowate, cienkie, jasnozielone. Liście sezonowe, do 5 cm dł., jajowato wydłużone i z wyciągniętym wierzchołkiem, podwójnie piłkowane, szarozielone, nieregularnie kremowo i białobrzożone (!). Kwiaty w V, do 4 cm śred., pojedyncze, żółte, na końcach krótkopędów. U p r.: mroz. (–29 °C); gleby żyzne, stanowiska słoneczne do półcienistych. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1999.

Laburnum Medik.

rodzina *Leguminosae* – Strączkowe

☠ (!)

Złotokap

podrodzina *Papilionoideae* – Motylkowe

Do rodzaju należą 2 gatunki, występujące w pld. Europie; w Polsce uprawiane są 2 gatunki, 1 mieszańiec międzygatunkowy i 6 odmian uprawnych.

151 pan.: 4, 10, 12, 14, 22, 24; kwatera: IIB, X, XIIB; fot. 195
003865 $2n = 48$

Laburnum anagyroides Medik.

syn.: *Cytisus laburnum* L., *Laburnum alschingeri* K.Koch, *Laburnum vulgare* Presl. ?

Złotokap pospolity, syn.: Złotokap zwyczajny

Wysoki, luźny krzew lub małe drzewo w uprawie do 4–7 × 4 m wysokości, w ojczyźnie do 5–10 m, o wzniesionych i wyprostowanych gałęziach. Liście 3-listkowe, długoogonkowe, listki szerokoeliptyczne do 8 cm dł., całobrzegie, z wierzchu ciemnozielone, od spodu szarzielone i pokryte włoskami. Kwiaty w V/VI, żółcistożółte, motylkowate, liczne, pyłkodajne, 2 cm dł., w zwisających, luźnych gronach do 10–20(30) cm dł., nie pachną. Owoce – strąki 5–8 cm, pokryte jedwabistymi włoskami. Wyst.: górskie lasy płd. i środ. Europy. Upr.: mroz. (–29 °C), lubi gleby żyzne, świeże, lekko wilgotne, wapienne, miejsca słoneczne; dosyć odporny na warunki miejskie. Zast.: bardzo efektywnie, corocznie kwitnący krzew (drzewo), doskonale prezentujący się pojedynczo lub w niedużych grupach. Warto wiedzieć: roślina silnie trująca (!), zawiera we wszystkich częściach trującą cytyzynę o działaniu początkowo pobudzającym, później porażającym ośrodkowy układ nerwowy; objawy – wymioty, nudności, silne pragnienie, skurcze żołądka i jelit, silne pocenie się, bóle głowy, zapaść, drżenie mięśni, drgawki, przykurcz kończyn, śmierć w zapaści na skutek porażenia ośrodka oddechowego; rokowanie poważne; śmiertelna dawka dla dzieci 3–4 owoce lub 15–20 nasion (!). Poch.: nn – <1950, około 1970, 1990.

177 pan. 4; kwatera IVA
009057

Laburnum × watereri 'Vossii' {de Vos 1875}

[*L. alpinum* × *L. anagyroides*]

syn.: *Laburnum × vossii* hort.

Złotokap Waterera 'Vossii', syn.: Złotokap Waterera odm. Vossa

Wysoki krzew lub małe drzewo 5(6) × 3–4 m, podobne do *L. anagyroides*, ale o grubszych pędach oraz o pachnących, gęstych kwiatostanach, do 50 cm (!) długości. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Wyjątkowo ceniona i efektywna odmiana, często szczepiona na wysokim pniu i sadzona pojedynczo, w grupach lub prowadzona przy pergoli. Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

Larix Mill. 1754

rodzina *Pinaceae* – Sosnowate

Modrzew

Do rodzaju należy około 14 gatunków występujących w chłodnej i umiarkowanej strefie półkuli półn. – w Eurazji i Ameryce Płn. W Polsce w uprawie 9 gatunków, 3 mieszańce międzygatunkowe, 5 odmian botanicznych 31 uprawnych. Drzewa rozdzielнопłciowe, jednopienne, wysokie, szybko rosnące, o smukłej strzale i stożkowej koronie oraz konarach nie ułożonych w okółkach. Pędy wyraźnie zróżnicowane na krótkie i długie. Długopędy są bruzdkowane jak u świerków, ale bez wystających trzonków igieł. Krótkopędy powstają na dwuletnich gałęziach i po kilku latach zamierają. Pączki małe, brązowawe lub czerwone, na ogół bez żywicy; na długopędach liczne, gęste, na krótkopędach tylko jeden mogący być pączkiem generatywnym. Igły sezonowe (!), delikatne, miękkie, ± trójkątne na przekroju, ułożone skrętolegle, 15–35 mm dł., od wczesnej wiosny (IV) intensywnie jasnozielone do niebieskawozielonych, jesienią żółte. Szyszki niewielkie, wyrastają wyłącznie z krótkopędów, skierowane ku górze, dojrzewają zwykle w końcu pierwszego roku, po wysypaniu nasion pozostają przez kilka lat na drzewie. Wszystkie modrzewie są wybitnie światłolubne, nie znoszą ocienienia nawet za młodu. Są odporne na warunki miejskie i zanieczyszczenia w okręgach przemysłowych (z wyjątkiem SO₂). Najlepiej rosną na glebach żyznych, glinkowatych i umiarkowanie wilgotnych. Źle rosną na glebach piaszczystych,

bardzo mokrych i zabagnionych. Rosną bardzo szybko, zwłaszcza w młodości. Są łatwe do przesadzania nawet w późniejszym wieku.

106 pan. 1b, 18, 20, 21a; kwatera IIB
004311 2n = 24

PL

Larix decidua Mill. 1768 ssp. *decidua*

syn.: *Abies Larix* Poir. 1804, *Larix europea* DC. ex Lamb. 1805, *Larix europea communis* C.Lawson 1836, *Larix excelsa* Link 1824, *Larix pyramidalis* Salisb. 1804, *Larix vulgaris* Fisch. 1842, *Larix larix* Karsten 1880-1883, *Pinus Larix* L. 1753

Modrzew europejski

Drzewo 35–45 m wysokości, szybko rosnące, długowieczne, o koronie luźnej, zwykle wąskostożkowatej i konarach poziomo rozpostartych lub łukowato przewisających, z cienkimi, zwisającymi gałązkami. Pędy jasne, żółtawe, nagie, dwuletnie szare. Igły sezonowe, 1–3 (4) cm dł., jasnozielone, jesienią żółte. Szyszki 2,5–4(6) cm dł., łuski okrywowe cienkie z nieco na zewnątrz odgiętym brzegiem, łuski wspierające niewidoczne lub częściowo wystają w dolnej części. Drewno twarde, biel wąski, jasnożółty, twarde, szeroka, czerwono-brązowa, słoje roczne dobrze widoczne, sęki liczne i nieregularnie rozmieszczone. Drewno dość żywiczne, ciężkie, twarde, łatwo łupliwe, trudne w obróbce, bardzo trwałe, skłonne do pęknięcia. Wyst.: śr. i zach. Europa na wysokości 1000–2500 m. Upr.: jak modrzewie, na glebach ciężkich, gliniastych i wilgotnych często choruje na raka modrzewiowego; b. mroz. (>–29 °C). W Polsce gatunek lasotwórczy: drzewostanów nasiennych – 349 ha, drzew doborowych – 806, plantacji nasiennych – 156 ha (41843 szczepy), plantacyjnych upraw nasiennych – 140 ha (76254 sadzonek). Zast.: gatunek niedoceniany, a wyjątkowo wartościowy w różnych terenach zieleni w całej Polsce. Doskonały w krajobrazie otwartym jak i zurbanizowanym. Zast. wielorakie włącznie z formowanymi żywopłotami i szpalerami, godny zalecenia szczególnie w terenach górskich i podgórskich. Przewodnik ścięty na pewnej wysokości nie odnawia się i wtedy korona staje się górą rozłożystą i z czasem przypomina pokrojem cedr („polski cedr”). Okazy największe w Polsce: Białka Tatrzańska gm. Bukowina 30/355/193, Nekla 26,5/326/174, Jabłonna k. Warszawa 29/269/145 i w okolicach Wrocławia: Szczodre gm. Długołęka 28/331, Brzeg k. Opola 29/269/145, Wziachowo Małe gm. Milicz 27/265, Krośnice 25/260. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Larix decidua* 'Glaucæ Coerulea' {F. Rożyński <1910/1910}, *Larix decidua* 'Nana' {A. Wróblewski/Szk. Kórnickie <1935/1935}, *Larix decidua* 'Pendula' {F. Rożyński <1906/1906}, *Larix decidua* 'Polonica Repanda' {A. Wróblewski ?} syn. *L. polonica repanda* Wróblewski, *Larix eurolepis* 'Grot' {A. Marczewski 1997}, *Larix kaempferi* 'Pendula' {F. Rożyński <1911/1911}, *Larix* × *pendula* 'Contorta' Browicz et Bugała 1958 {Arboretum Kórnickie 1931}. Poch.: nn – <1939.

kwatera IVF
012344

Larix decidua 'Fastigiata' Sénéclauze 1868 {Sénéclauze Nurs. 1833}

syn.: *Larix europea fastigiata stricta* Sénéclauze 1868, *Larix decidua* 'Pyramidalis' Slavin 1932, *Larix decidua* f. *fastigiata* (Sénéclauze) K.Koch

Modrzew europejski 'Fastigiata'

Nazwa zbiorowa dla drzew o wąskim pokroju i gałęziach wzniesionych skośnie ku górze. W USA notowana jest prawie identyczna odmiana pod nazwą *Larix decidua* 'Pyramidalis' {Ellwanger i Barry} i podobna do *L. d.* 'Pyramidalis Paulinów' {Sękowski 1974}. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – 1997.

460 pan. 17; kwatera IIIC
008121

***Larix decidua* 'Kórnik'** Bojarczuk 1980 (T. Bojarczuk/Szk. Kórnickie 1967/1994)

syn.: *Larix decidua* 'Globosa' hort.

Modrzew europejski 'Kórnik'

Odmiana polska otrzymana w Arboretum Kórnickim z „czarciej miotły”. Wg hodowcy: „Karłowaty krzew o kulistym pokroju. Pędy zagęszczone, krótkie, z licznymi pączkami pokrytymi obficie żywicą. Igły krótkie, zwykle do 2 cm dł. i tylko przy wierzchołku jednorocznych pędów dłuższe, do 3 cm”. Dorasta do 1 m wysokości przy nieco większej średnicy. Przyrosty roczne bardzo krótkie. Upr.: odmiana b. mroz. (>−29 °C), doskonała do ogrodów przydomowych, skalnych i wrzosowisk. Wymaga starannego nadzoru ogrodniczego, gdyż jest często atakowana przez mszycę wełniankę – skutkiem żerowania jest brunatnienie i częściowe opadanie igieł. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1990.

534 pan. 20; kwatera IIB

004313

***Larix decidua* 'Repens'** C.Lawson 1836 {Anglia ok. 1825}

syn.: *Larix europea repens* Willk. 1887, *Larix decidua* var. *repens* (Laws.) Henkel et Hochst.

Modrzew europejski 'Repens'

Karłowata odmiana o gałęziach płozących się po ziemi, rośnie powoli. Szczepiona na wysokim pniu nie wytwarza przewodnika, ale drzewko o łukowato zwisających gałązkach. Można podwyższać koronę przez podwiązanie ku górze, jednego, młodego pędu do palika. Upr.: b. mroz. (>−29 °C), atrakcyjny do ogrodów przydomowych i skalnych, ale często atakowany przez mszycę wełniankę. Poch.: Szkołka Pojemnikowa E.J. Grąbczewscy, Warszawa – ofiarował J. Grąbczewski – 1993.

kwatera IIC

012409

***Larix kaempferi* 'Blue Rabbit'** Den Ouden et Boom 1965 {L. Konijn Baumsch. ok. 1960}

Modrzew japoński 'Blue Rabbit'

Odmiana o pokroju luźnym, szerokokolumnowym i niebieskich igłach. Upr.: zad. mroz. (−26 °C). Poch.: Dendrologická Zahrada VÚOZ Průhonice – 1995.

498 pan.: 18, 19, 23; kwatera IIIB

008512

***Larix kaempferi* 'Diane'** Horstmann 1983 {G.D. Böhlje 1974}

Modrzew japoński 'Diane'

Odmiana krzaczasta, o gałęziach i igłach faliście pokręconych, rośnie powoli. Upr.: zad. mroz. (−26 °C); rudawe, powykręcane pędy szczególnie atrakcyjne zimą, dlatego odmiana zalecana szczególnie do zimowych ogrodów i w bukociarstwie, do suchych kompozycji. Poch.: Szkołka Pojemnikowa E.J. Grąbczewscy, Warszawa – ofiarował J. Grąbczewski – 1993.

595 pan. 22; kwatera IIA

009231

***Larix kaempferi* 'Pendula'** Beissn. 1896 {H.A. Hesse <1896}

syn.: *Larix leptolepis pendula* Beissn. 1900

Modrzew japoński 'Pendula'

Nazwa zbiorowa dla drzew o gałęziach zwisających i modrych igłach. Upr.: mroz. (−29 °C). Okazy największe w Polsce: Arboretum Wirty, n-ctwo Kaliska 302 cm obwodu. Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

497 pan. 18; kwatera IIIC; fot. 184

008774

Larix kaempferi 'Wolterdingen' Krüssm. 1979 {G. Horstmann <1979}

Modrzew japoński 'Wolterdingen'

Karłowaty krzew, rośnie bardzo wolno, po 10 latach uprawy osiąga 50 × 70 cm; nisko szczepiony tworzy gęste, zwarte „poduszki”. Igły sezonowe do 3–5 cm dł., niebieskawozielone, jesienią żółte, bardzo długo utrzymują się na gałęziach. Upr.: mroz. (–29 °C), atrakcyjny do przydomowych, małych ogrodów. Poch.: Dendrologická Zahrada VÚOZ Průhonice – 1999.

423 pan. 16; kwatery: IIB, IVF

007687

Larix laricina 'Pyramidalis Argentea' Kobendza 1952 {Park Ujazdowski w Warszawie <1952}syn.: *Larix kaempferi* 'Pyramidalis Argentea' (błędnie), *Larix leptolepis pyramidalis argentea* Kobendza

Modrzew amerykański 'Pyramidalis Argentea'

Drzewo o regularnej, stożkowej koronie i długich konarach skośnie odstających do góry, u młodych drzew pod bardzo ostrym kątem, u starszych bardziej odchylone. Pędy cienkie, czerwono-brązowe z nalotem woskowym, krótkopędy ledwo odstające. Igły sezonowe, 2–3 cm dł., modre (!). Szyszki bardzo małe 10–15 mm dł., przed dojrzewaniem czerwone. Odmiana często błędnie zaliczana do gatunku *L. kaempferi*. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – ofiarował E. Pudełek – 1989; Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1990.

Leiophyllum (Pers.) R.Hedw.rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

Lejofyllum

Rodzaj reprezentowany jest przez tylko jeden gatunek.

kwatery: IIC

007721

Leiophyllum buxifolium (Bergius) Elliottsyn.: *Ledum buxifolium* Bergius, *Leiophyllum serpyllifolium* DC., *Leiophyllum thymifolium* (Lam.) Eaton, *Leiophyllum thymifolium* Lam.

Lejofyllum bukszpanolistne

Krzewinka 5–20 cm wysokości, w ojczyźnie do 50 cm, o płójących się pędach, tworzy odrosty korzeniowe. Liście wielosezonowe 3–8 mm dł., podługne lub jajowate, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu jaśniejsze, zimą brązowawe. Kwiaty w V–VI, około 6 mm śred., białe lub różowe, drobne; zebrane w szczytowe, gęste baldachogrona do 2,5 cm śred. Wyst.: Ameryka Płn. – od New Jersey do Florydy. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C). Lubi gleby piaszczysto-gliniaste, kwaśne i stanowiska lekko ocienione. Poch.: szkołka w Litomyślu – 1989.

Leucothoe D.Donrodzina *Ericaceae* – Wrzosowatesyn.: *Leucothoe*

Kiścień, syn.: Leukotoe

Do rodzaju należą 44 gatunki występujące w Ameryce Płn., Płd. i we wsch. Azji. W Polsce uprawia się 4 gatunki i 7 odmian. Są to krzewy o liściach sezonowych lub wielosezonowych i białych kwiatach zebranych w grona lub wiechy.

311 pan.10; kwatery: IIC, XIA; fot. 196

002780

Leucothoe fontanesiana (Steudel) Sleumer 1959

syn.: *Andromeda acuminata* Sm. 1804, *Andromeda axillaris* Lam. 1803 (błędnie syn.: *Leucothoë axillaris* (Lam.) D. Don), *Andromeda axillaris* var. *longifolia* (Pursh) DC. 1839, *Andromeda fontanesiana* Steudel 1840, *Andromeda lanceolata* Desf. 1829, *Andromeda walteri* Willd. 1809, *Leucothoë axillaris* var. *editorum* Fernald Ahles 1968, *Leucothoë catesbaei* (Walter) A.Gray 1856 (błędnie = *Leucothoë catesbaei*), *Leucothoë catesbaei* auct. non (Walt.) A.Gray, *Leucothoë catesbaei* hort., *Leucothoë catesbaei* var. *Rollisonii* Bean 1914, *Leucothoë editorum* Fernald et Schub. 1948, *Leucothoë walteri* (Willd.) N.C.Melvin, *Lyonia catesbaei* (Walter) K.Koch 1873

Kiścień wawrzynowy, syn.: Leukotoe wawrzynowe

Krzew do 1 m wysokości, w ojczyźnie do 2 m, słabo rozgałęziony, o długich łukowato wygiętych, zygzakowatych i często pokładających się po ziemi gałązkach, w młodości czerwonych od słonecznej strony; rozrasta się szeroko. Liście wielosezonowe 6–15 cm dł., jajowatolancetowate, skrętoległe, grube, skórzaste, długo zaostrome, brzegiem gęsto piłkowane; z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu białozielone; jesienią i zimą przebarwiają się na jasnoczerwono, szczególnie na stanowiskach słonecznych; ogonek liściowy 1–1,5 cm dł. Kwiaty w V/VI, 5–6 mm dł., białe, czasem czerwono nabiegłe, cylindryczne; zebrane w zwieszające się grona 4–6 cm dł., w kątach liści, gęste, mało widoczne na spodniej stronie pędu. Wyst.: góry płd.-wsch. USA. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), ale w bezśnieżne zimy może przemarzać. Lubi stanowiska półcieniste lub słoneczne. Pozostałe warunki uprawy jak dla roślin z rodzaju *Rhododendron*. Odporny na skażenie powietrza w warunkach miejskich. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989; Szkółka Drzew i Krzewów Ozdobnych „KULAS”, Pisarzowice Opolskie – ofiarował K. Kulas – 1992.

kwatera XIB

009033

Leucothoë fontanesiana 'Lovita'

syn.: *Leucothoë walteri* 'Lovita'

Kiścień wawrzynowy 'Lovita'

Krzew 0,5 × 1 m wysokości, do połowy zwarty i wyprostowany, powyżej gałązki lekko przewieszają się. Liście wielosezonowe, nieco szersze i krótsze od gatunku, intensywnie przebarwiają się jesienią na czerwono-brązowo i barwa ta utrzymuje się aż do wiosny. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

303 pan.: 10, 12; kwatera: IIC, XIIB, A/6

007774

Leucothoë fontanesiana 'Nana'

syn.: *Leucothoë fontanesiana* 'Compacta', *Leucothoë walteri* 'Nana'

Kiścień wawrzynowy 'Nana'

Krzew 0,4–0,7 m wysokości, o zwartym pokroju, łatwo tworzy podziemne rozłogi. Liście wielosezonowe, węższe i mniejsze niż u gatunku, nie przebarwiają się jesienią. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928; szkółka w Litomyślu – 1989; VÚOZ Průhonice – 1999.

kwatera IIC; fot. 193

007773

Leucothoë fontanesiana 'Rainbow' {G. Bros 1949}

syn.: *Leucothoë fontanesiana* 'Girard's Rainbow', *Leucothoë fontanesiana* 'Girards Rainbow', *Leucothoë fontanesiana* 'Multicolor', *Leucothoë walteri* 'Rainbow'

Kiścień wawrzynowy 'Rainbow'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście biało marmurkowo nakrapiane; młode karmazynoworóżowe i żółte, podobnie jak młode pędy i ogonki liściowe. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); oryginalna i interesująca odmiana w każdym ogrodzie. Cięte gałęzie mogą znaleźć zastosowanie jako dodatek do wiązanek. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera IVA

008434

Leucothoë racemosa (L.) A.Graysyn.: *Andromeda racemosa* L., *Lyonia racemosa* D.Don

Kiścień groniasty

Krzew 1–2,5 m wysokości, o pędach wyprostowanych i w młodości pokrytych włoskami, tworzy rozłogi. Liście sezonowe 2–7 cm dł., podługowate do eliptycznych, piłkowane, od spodu pokryte włoskami; jesienią przebarwiają się na żółto. Kwiaty w V/VI, 6–9 mm dł., białe, rurkowate; zebrane w wyprostowane, jednostronne grona do 10 cm dł., tworzące się w górnej części ubiegłorocznych pędów. Wyst.: wsch. część Ameryki Płn. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), w uprawie od 1736. Poch.: The Morris Arboretum – 1993.

Ligustrum L.rodzina *Oleaceae* – Oliwkowate

Ligustr, syn.: Liguster

Do rodzaju należy 50 gatunków, występujących głównie w płd. i wsch. Azji; w Europie, w płn.-zach. Afryce i płd.-zach. Azji. W Polsce w naturze rośnie *L. vulgare* L., a uprawianych jest 11 gatunków, 1 mieszaniec międzygatunkowy, 3 odmiany botaniczne i 11 uprawnych. Krzewy lub drzewa o liściach sezonowych lub wielosezonowych lub częściowo zielonych w zimie, nakrzyżległych, pojedynczych, krótkoogonkowych, całobrzegich. Kwiaty obupłciowe, 4-krotne, rurkowe, drobne, białe zwykle w szczytowych wiechach. Owocem jest pestkowiec z 1–4 pestkami, podobny do jagody, czarny lub granatowoczarny. Upr.: wytrzymałość na mróz u poszczególnych gatunków różna. wymagania glebowe niewielkie. Warto wiedzieć: właściwości silnie toksyczne ma (szczególnie u *L. vulgare*) – barwnik ligulina, w korze gorycze syringopiryna i ligustron oraz inne, nie zidentyfikowane, związki w owocach (!). Znane są przypadki zatruc śmiertelnych. Działanie: miejscowe, drażniące naczynia włosowate. Objawy: miejscowe podrażnienie skóry, po zjedzeniu owoców ciężkie zaburzenia przewodu pokarmowego i układu krążenia; po spożyciu większej ilości ciężkie zapalenie żołądkowo-jelitowe, bardzo silne wymioty i biegunka, kolka, wzdęcia, brzuch wrażliwy na ucisk, drgawki, zapaść, niekiedy śmierć.

kwatera III G

009371

Ligustrum quihoui Carrièresyn.: *Ligustrum brachystachyum* Decne.

Ligustr późny

Krzew do 1–2 m wysokości, szeroko rozrośnięty, z poziomo ustawionymi gałęziami. Pędy pokryte miękkimi, rdzawobrazowymi włoskami. Liście sezonowe, czasem pozostają przez zimę na krzewie, podłużnie eliptyczne, 2–5 cm dł., tępo zakończone, u nasady klinowate, skórzaste, z wierzchu ciemnozielone, nieco błyszczące i nagie, ogonek pokryty miękkimi włoskami. Kwiaty w VII–IX, białe, zebrane w kłosa tworzące na szczytach gałązek wiechy do 20 cm dł. Owocem jajowate, czarnopurpurowe. Wyst.: Chiny. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Zast.: ozdobny z pokroju i interesujący ze względu na obfite i późne kwitnienie – stąd polska nazwa gatunkowa. Poch.: OB Beijing (Pekin) – 1991.

kwatera III C

008435

Ligustrum ovalifolium 'Argenteum'

Ligustr jajolistny 'Argenteum'

Krzew około 2 m wysokości, zwarty, rośnie szybko. Pędy pokryte włoskami. Liście sezonowe, ale częściowo pozostają przez zimę i opadają dopiero na wiosnę, 2–6 cm dł., eliptyczne do wąskojajowatych, białokremowo obrzeżone, w środku zielone z szarymi,

smugami, od spodu pokryte włoskami. Podobny do *L. vulgare* 'Argenteovariegatum'. Upr.: dost. mroz. (-23 °C). Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1997.

kwatery IA, IIC

003871

Ligustrum ovalifolium 'Aureum' {< 1862}

syn.: *Ligustrum ovalifolium aureomarginatum hort.*, *Ligustrum ovalifolium aureum elegans*, *Ligustrum ovalifolium elegantissimum*

Ligustr jajolistny 'Aureum'

Krzew do 2 (3) × 1,5–2 m (do 5 m wysokości w łagodniejszym klimacie), zwarty, o sztywnych i wzniesionych pędach, rośnie wolniej od gatunku. Liście sezonowe, ale część pozostaje do wiosny, 3–6 cm dł., ciemnozielone i szeroko złocistożółto obrzeżone (!) lub częściowo całe żółte, eliptyczne, u nasady szerokoklinowate, nagie. Kwiaty w VII, kremowobiałe, zebrane w luźne wiechy do 11 cm dł. Upr.: dost. mroz. (-23 °C), może być sadzony w Polsce Zach., ale wskazane ciepłe, słoneczne stanowiska i okrywanie na zimę. W korzystnych warunkach klimatycznych doskonały do formowania. Poch.: OBUWr Wrocław – 1993.

185 pan. 4; kwatery IVA

002322

Ligustrum 'Vicaryi' {Beckett/V. Gibbs ok. 1920/1922}

[*L. ovalifolium* 'Aureum' × *L. vulgare* lub *L. ovalifolium* × *L. vulgare*]

syn.: *Ligustrum ibota aureum vicaryi* Beckett ?, *Ligustrum vicaryi* Rehder, *Ligustrum* × *vicaryi* Rehder

Ligustr 'Vicaryi', syn.: Ligustr Gibbsa

Krzew około 2 m wysokości, zwarty, gęsty, rośnie powoli. Młode pędy pokryte włoskami. Liście sezonowe, ale część opada dopiero na wiosnę, 3–8 cm dł., jajowate, początkowo złocistożółte (!), latem zielonożółte. Kwiaty w VII–VIII, białe, słabo widoczne wśród liści, w pokrytych włoskami wiechach 5–10 cm dł. Owoce niebieskoczarne. Upr. zad. mroz. (-26 °C); ze względu na barwne liście, wskazane stanowisko słoneczne. Poch.: OBUWr Wrocław – 1997.

kwatery: IVC, B/1

003872

Ligustrum vulgare 'Chlorocarpum' {Anglia 1838}

Ligustr pospolity 'Chlorocarpum'

Krzew 2–3 m wysokości, rozłożysty, rośnie szybko. Liście sezonowe, 3–6 cm dł., wąskojajowate lub lancetowate, nagie. Kwiaty w VI–VII, silnie pachną, białe, rurkowate, rurka ± równa długości łatek korony, zebrane w gęstych, stożkowatych wiechach 3–6 cm dł. Owoce w IX–X, 6–8 mm śred., kuliste, błyszczące, intensywnie groszkowozielone (!) – u gatunku czarne. Upr.: b. mroz. (>-29 °C), tolerancyjny co do gleby i stanowiska, wymaga regularnego cięcia. Gałązki z owocami mogą być stosowane jako dodatek do bukietów. Poch.: OBUWr Wrocław – 1992, 2000.

Liquidambar L.

rodzina *Hamamelidaceae* – Oczarowate

Ambrowiec

Do rodzaju należą 4 gatunki rosnące w Ameryce Płn. i Środ., w Azji; w Polsce uprawiany jest 1 amerykański gatunek i jego 7 odmian uprawnych. Warto wiedzieć: ambrowiec wraz z miłorzębami, cypryśnikami i magnoliami należały do flory trzeciorzędowej; obecnie dostarczają aromatycznej żywicy (storax) używanej w przemyśle perfumeryjnym, spożywczym (guma do żucia) i w medycynie (środek antyseptyczny, leczenie bronchitu).

Nazwa rodzaju pochodzi od słów: łac. *liquidus* = płynny i arab. *ambar* = ambra (substancja zapachowa).

kwatery III F

003873

Liquidambar styraciflua L.

syn.: *Liquidambar barbata*, *Liquidambar gummifera*

Ambrowiec amerykański

Drzewo w uprawie 10–20 (30) × 6–12 m, w ojczyźnie do 45 m wysokości, o szerokokolumnowej koronie, prostym pniu pokrytym głęboko bruzdowaną korowiną, w młodości rośnie powoli. Pędy szarobrązowe z pokrytymi ± listwami korkowymi – ozdobne zimą. Liście sezonowe, skrętoległe (!), podobne do liści klonu, ale pojedyncze, długoogonkowe, dłoniasto 5(7)-klapowe, kłapy długie, ostre, odległe piłkowane, kłapa szczytowa większa niż boczne do 10–18 cm szer.; z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, spodem jaśniejsze z kępkami brunatnych włosków w kątach nerwów; jesienią wspaniale przebarwiają się na kolor szkarłatny, fioletowoczerwony, fioletowobrazowy, różowy i żółty (!). Kwiaty w V, bezkwiatowe, zielone, wiatropylne, niepozorne, rozdzielnopłciowe – męskie w kłosach, żeńskie w główkach. Owocem jest 1–2 nasienne torebki, zrosnięta u nasady w kuliste, zwisające na długich szypułkach, jeżowate główki do 3 cm śred. opadające na wiosnę (podobnie jak u platana, ale mniejsze, nie rozpadające się i „rogate”). Wyst.: pld.-wsch. Ameryka Płn. i Środ. (Gwatemala). Upr.: zad. mroz. (–26 °C), w młodości bardzo wrażliwy. Wymaga gleb żyznych, świeżych, kwaśnych lub obojętnych, głębokich, dostatecznie wilgotnych, stanowisk słonecznych i osłoniętych od wiatru. Wyjątkowo cenne drzewo do jesiennych zestawień kolorystycznych. Gatunek ten dał kilka odmian uprawnych mniej odpornych na mróz od gatunku. W Europie w uprawie od 1863 r. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1994; okaz wojsławicki posiada wyraźne listwy korkowe.

358 pan. 14; kwatery XII A

009037

Liquidambar styraciflua 'Aurea'

Ambrowiec amerykański 'Aurea'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście prążkowane i nakrapiane złocistożółto. Upr.: w młodości ndost. mroz. (–18 °C), później prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

Liriodendron L.

rodzina *Magnoliaceae* – Magnoliowate

Tulipanowiec

Do rodzaju należą tylko 2 gatunki: 1 amerykański i 1 azjatycki. W Polsce uprawiane są 2 gatunki i 3 odmiany uprawne. Nazwa rodzaju pochodzi od greckich słów: *leirion* lilia i *dendron* = drzewo.

206 pan.: 5, 15, 18; kwatery III F; fot. 223

003874

Liriodendron tulipifera L. 1753

syn.: *Liriodendron fastigiatum* Dippel. 1893, *Liriodendron heterophyllum* K.Koch 1869, *Liriodendron integrifolium* Steud. 1824, *Liriodendron obtusilobum* K.Koch 1869, *Liriodendron procerum* Salisb. 1796, *Liriodendron truncatifolium* Stokes 1912

Tulipanowiec amerykański

Długowieczne drzewo, w uprawie do 25–30 × 5–12 m, w ojczyźnie do 60 m wysokości, szybko rosnące, o regularnej, szerokokolumnowej lub szerokokolumnowej koronie. Liście sezonowe, do 20 cm dł., długoogonkowe, skrętoległe, o charakterystycznym kształcie blaszki

liściowej (!); zwykle z 4 zaostrozonymi klapami i szerokoklinowatym wcięciu na wierzchołku, jasnozielone od spodu niebieskawozielone; wczesną jesienią intensywnie złocistożółte. Kwiaty w VI–VII, nektarodajne, owadopylne, nie tak liczne jak u magnolii, ukryte wśród liści, podobne do tulipana; tepali 9, po 3 w okółkach, zewnętrzne 3 działkowształtne, odchyłone, wewnętrzne żółtawozielone z pomarańczowoceglastymi plamami u nasady, górą odgięte na zewnątrz. Owoce zbiorowe, szyszkowate do 10 cm dł., rozpadają się stopniowo na drzewie od jesieni do wiosny. Drewno żółtawe, lekkie, miękkie, łatwe do obróbki, dobrze przyjmujące politurę oraz wysokoenergetyczne (!) i łatwo spalające się. Wyst.: wsch. rejony USA. Upr.: starsze drzewa b. mroz. (>–29 °C), młode często przemarzają. Wymaga gleb żyznych, świeżych, dostatecznie wilgotnych i stanowisk słonecznych. Odporność na warunki miejskie dosyć wysoka, przy w dobrych warunkach siedliskowych. Zakwita dopiero po 20–30 latach od siewu. Zast.: drzewo wyjątkowej urody, egzotyczne, o oryginalnych liściach, atrakcyjnych kwiatach i owocach oraz wspaniałych jesiennych barwach – złocistożółtych przez pomarańczowe do brązowych. Okazy największe w okolicach Wrocławia: Brochocin, gm. Trzebnica 24/350, Przerzeczyn Zdrój, gm. Niemcza 26/330; 25/330, Brzezinka Średzka 19/326, Wrocław 24/288, Postolin, gm. Milicz 20/280. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – 1980.

Lonicera L.

rodzina *Caprifoliaceae* – Przewiertniowate

Suchodrzew i Wiciokrzew

Do rodzaju należy 180 gatunków, występujących w różnych strefach klimatycznych; w Polsce rosną na stanowiskach naturalnych 3 gatunki – *L. nigra*, *L. periclymenum*, *L. xylosteum* i 1 mieszańiec międzygatunkowy *L. × helvetica*, a uprawianych jest 71 gatunków, 25 podgatunków, mieszańców międzygatunkowych, odmian botanicznych i form oraz 21 odmian uprawnych. Rodzaj obejmuje zarówno krzewy o gałęziach wyprostowanych jak i pnącza o pędach wijących się wokół podpór. Liście sezonowe lub wielosezonowe, nakrzyżległe, całobrzegie, krótkoogonkowe. Kwiaty obupłciowe, 5-krotne, zrosłopłatkowe, zygomorficzne; korona rurkowata. Owocem są jagody, często zrosnięte parami. Upr.: wytrzymałość na mrozy bardzo różna, wymagania glebowe na ogół przeciętne, większość znosi dobrze warunki miejskie i przemysłowe. Warto wiedzieć o polskiej odmianie *L. pileata* 'Gracilis' {Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1931/1935}, której nie ma w Wojsławicach. Owoce większości roślin z rodzaju *Lonicera* zawierają trującą ksylosteinę i garbniki działające drażniąco na przewód pokarmowy; objawy – gwałtowne wymioty i silne bóle brzucha z krwawą biegunką, zaczerwienienie twarzy, rozszerzenie źrenic, światłowstręt, zaczerwienienie spojówek, zimny pot, przyspieszenie tętna, drżenie kończyn, zaburzenie rytmu serca, narastające odurzenie, objawy zapaści, zaburzenia układu oddechowego, w skrajnych przypadkach śmierć w śpiączce. Zjedzenie niewielkiej liczby owoców nie jest niebezpieczne ! Ciekawostki: coraz częściej uprawianym krzewem owocowym o smacznych owocach jest *Lonicera caerulea* L. var. *kamtschatica* Serast., nazywana popularnie jagodą kamczacką.

136 pan. 3; kwatery VIII
007884

Lonicera alpigena L.

Suchodrzew alpejski

Krzew do 1,2–2 m wysokości, rośnie dość powoli. Pędy młode wyraźnie 2-kanciaste, szarobrązowe. Liście sezonowe, eliptyczne lub odwrotniejąjowate, duże, 8–12 cm dł., od góry ciemnozielone, od spodu jaśniejsze, błyszczące; jesienią brudnożółte. Kwiaty w IV–V, drobne, 1–1,8 cm dł., żółtawozielone do brunatnoczerwonych. Owoce w VII–IX, duże, w różnym stopniu zrosnięte, ciemnoczerwone, błyszczące, zwisają jak wiśnie, lekko trujące. Wyst.: góry pld. i środ.-wsch. Europy do 2000 m n.p.m. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga

gleb lekkich, ale żyznych, próchnicznych, preferuje wapienne. Zast.: ozdobny z liści i w okresie owocowania, cenny dla terenów podgórskich. Rośnie dobrze nawet pod koronami dużych drzew. Poch.: nn – <1970; Arboretum w Wojsławicach – 1998.

75 pan. 1b; kwatera IB

009217

Lonicera × brownii 'Dropmore Scarlet' {F.L. Skinner <1950}

[*L. hirsuta* × selekt *L. sempervirens*]

Wiciokrzew pomorski 'Dropmore Scarlet'

Pnącze 2–3 (5) × 1,5–2 m, owijające się niebieskozielonymi pędami wokół podpór, rośnie dość szybko, żywotne. Liście sezonowe, w łagodne zimy częściowo zimujące, 6–8 cm dł., od spodu niebieskawe, górna para zrosnięta. Kwiaty w k.VI–VIII(X), 3–4,5 cm dł., długotrąbkowe, błyszczące, jaskrawo pomarańczowoszkarłatnoczerwone, lekko pachną. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Pnącze łatwe w uprawie, stosunkowo odporne na choroby. Nazwa odmiany pochodzi od miejscowości Dropmore w Kanadzie, w której mieszkał hodowca F.L. Skinner. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – 1993.

kwatera IA 577 pan. 21b; kwatera IA

008437

Lonicera henryi Hemsl.

syn.: *Lonicera acuminata* Wall.

Suchodrzew Henry'ego

Pnącze 4–6 (8) m wysokości, o silnie wydłużonych, cienkich i brązowych pędach, słabo wijących się lub pełzających po ziemi, gęsto pokrytych szczeciniastymi włoskami. Liście wielosezonowe lub częściowo zielone w zimie, podłużnie lancetowate, żywo zielone, –9 × 2,5–3 cm, ostro zakończone, orzęsione i spodem wzdłuż nerwu pokryte włoskami. Kwiaty w VI–VII, do 2 cm dł., żółtawe do czerwonych, na szczytach pędów. Owoce – kuliste, czarne, jagody. Wyst.: Chiny. Upr.: mroz. (–29 °C); stanowiska półcieniste do cienistych, gleby próchniczne wilgotne, przepuszczalne. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – 1989.

Kwatera IA

003879

Lonicera japonica Thunb. 'Aureoreticulata' {<1862}

syn.: *Lonicera brachypoda* var. *aureo reticulata* Jacob-Macoy, *Lonicera brachypoda* var. *reticulata* Witte, *Lonicera japonica* 'Reticulata', *Lonicera japonica reticulata*, *Lonicera japonica* Thunb. var. *aureo reticulata* G.Nicholson, *Lonicera japonica* 'Aureo-reticulata'

Suchodrzew japoński 'Aureoreticulata', syn.: Wiciokrzew japoński 'Aureoreticulata'

Pnącze do 4(6) m długości, rocznie przyrasta około 50–60 cm, z pędami ścielącymi się po ziemi i pokrytymi włoskami. Liście sezonowe, ale część pozostaje przez zimę, 3–7 cm dł., szerokoeliptyczne, 6–8 cm dł., lekko zaostrome, orzęsione, młode pokryte włoskami, ciemnozielone z żółtobiałym żyłkowaniem (!). Kwiaty w VI–VIII, białe lub żółte z odcieniem czerwonym, przekwitające żółte, silnie pachną, wyrastają w kątach liści wzdłuż pędu, na długich, pokrytych włoskami szypułkach, podparte liściowymi podsadkami. Owoce – małe, czarne jagody we IX–X. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), ale w bezśnieżne zimy wiele pędów przemarza; preferuje gleby obojętne do alkalicznych, dostatecznie wilgotne, stanowiska słoneczne i półcieniste. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Piszowice – ofiarował K. Kulas – 1988.

622 pan. 25; kwatera A/0

008438

Lonicera nitida 'Elegant' {Krüssmann ok. 1935}

[*L. nitida* × *L. pileata* (?)]

syn.: *Lonicera nitida* 'Yunnan', *Lonicera pileata yunnanensis* hort., *Lonicera pileata* 'Yunnanensis'
Suchodrzew mirtolistny 'Elegant'

Krzew do 1 (1,5) m średnicy, gęsty, gałęzie boczne układają się horyzontalnie i silnie przewisają. Liście wielosezonowe, jajowate, 1,5–2 cm dł., u podstawy klinowate, z wierzchu błyszczące, ciemnozielone, spodem jaśniejsze. Kwiaty w V–VI, kremowobiałe, 8–10 mm dł., pachnące, krótkoszypułkowe, mało widoczne wśród liści. Owoce – jagody w VII–VIII, 4 mm śred., fioletowoczerwone. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), wymaga okrywania na zimę nawet w Polsce Zach., gdzie krzewy często przemarzają do gruntu, ale szybko regenerują; znoszą zacienienie, suszę, miejski klimat, silne cięcie. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1999.

74 pan. 1b; kwatera: IB, IIIB, B/1; fot. 198

PL, Rchr, ☠

003881 2n = 18, 36, 54

Lonicera periclymenum L.

Wiciokrzew pomorski, syn. „kozieniec”

Pnącze 3–5(10) m wysokości, różne części lepkie od gruczołowatych włosków. Liście sezonowe, 4–6 cm dł., siedzące, ale nie zrosnięte (!), połączone u nasady wąską listewką, jajowatoeliptyczne, z wierzchu ciemnozielone, spodem niebieskawe; jesienią zielonożółte. Kwiaty w V–VII, 4–5 cm dł. z długą rurką, żółtobiałe czasem z różowym odcieniem, silnie, słodko pachnące wieczorem i nocą. Owoce – jagody w VIII–IX, 7–8 mm śred., wiśniowoczerwone, błyszczące, lepkie, gęsto skupione; lekko trujące. Wyst.: Europa i płn. Afryka; w Polsce w dąbrowach, olszynach i buczynach na Pomorzu i Dolnym Śląsku. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga gleb żyznych, próchnicznych, wilgotnych, kwaśnych i stanowisk zacisznych, słonecznych lub półcienistych; system korzeniowy należy chronić od słońca, ponieważ nie toleruje suszy i wysokich temperatur. W lato często jest atakowany przez mszyce. Zast.: od dawna uprawiany w parkach i ogrodach. Cenne pnącze do ogrodów zapachowych. Poch.: stanowisko nat., Sulistrowiczki – 1999; OBUWr Wrocław – 2000.

kwatera IB

☠

003882

Lonicera periclymenum L. 'Serotina' {Holandia ? <1737 ?}

syn.: *Lonicera - Periclymenum Longiflorens* Fl. Agl. 1775, *Lonicera periclymenum* f. *serotina* Aiton, *Lonicera semperflorens* Goldring

Wiciokrzew pomorski 'Serotina'

Pnącze rośnie silnie. Kwiaty w VI–VIII i po przerwie aż do mrozów (!), w pączku bardzo ciemne, ciemnokarminowe, potem dwubarwne – wewnątrz czysto białe, na zewnątrz purpuroworóżowe i w miarę rozwijania coraz jaśniejsze, przekwitające żółte; zebrane po 15–30. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), odmiana cenniejsza od gatunku, dłużej kwitnie i jest mniej atakowana przez mszyce. Poch.: ZFiA Bolestraszyce – ofiarował J. Piórecki – 1999.

kwatera IB

☠

003886

Lonicera × *tellmanniana* Hort. Magyar 1926 {J. Magyar/H.L. Späth 1920/1926}

[*L. sempervirens* 'Superba' × *L. tragophylla*]

syn.: *Lonicera* 'Red Gold', *Lonicera* 'Redgold', × *Lonicera Tellmaniana* Späth

Wiciokrzew Tellmanna

Pnącze szybko rosnące, do 4–6 m wysokości, rocznie przyrasta około 1,5 m, pędy oliwkowobrazowe, nagie (!), bez gruczołowatych włosków. Liście sezonowe, eliptyczne lub jajowate, 5–10 cm dł., pod kwiatostanami zrosnięte (!), najmłodsze ciemnozielone z czerwono-brunatnym odcieniem, od spodu sinozielone i jesienią żółte. Kwiaty w VI–VII, 5,5–6 cm dł., liczne, bez zapachu, jaskrawo zabarwione – w pąku czerwono-pomarańczowe, później złocistopomarańczowe. Owoce – jagody pomarańczowe. Upr.: mroz. (–29 °C), w

bardzo surowe zimy czasem przemarza, ale na wiosnę silnie regeneruje. Jeden z najpiękniejszych wiciokrzewów, atrakcyjny w każdym ogrodzie, bez specjalnych wymagań – znosi suche gleby i miejskie warunki. P o c h.: ZFiA Bolestraszyce – ofiarował J. Piórecki – 1997.

393 pan 16; kwatery III C, IVE, XVI

PL, ☞

006846 2n = 18

***Lonicera xylosteum* L.**

syn.: *Lonicera dumetorum* Lam, *Lonicera ochroleuca* St.-Leger, *Lonicera pubescens* Stokes non Sweet, *Lonicera pyrenaica* Kit. non L., *Lonicera rubra* Gilib., *Lonicera vulgaris* Borkh.

Wiciokrzew suchodrzew, syn.: Suchodrzew zwyczajny, Wiciokrzew zwyczajny

Krzew 1–2(3) m średnicy, gęsto ugałęziony i szeroko rozrośnięty. Pędy jasnoszare, rozgałęziają się poziomo i lekko przewisają. Liście sezonowe, szerokojajowate lub szerokoeliptyczne, 3–6 cm dł., pokryte miękkimi włoskami, z wierzchu ciemnozielone, spodem jaśniejsze, jesienią zielonożółte lub żółte. Kwiaty w V–VI, 1–1,5 cm dł., miododajne, białe lub kremowe, często na zewnątrz zaróżowione. Owoce w VII, 5–7 mm średnicy, wiśniowe, błyszczące, zrośnięte nasadami, lekko trujące. Wyst.: prawie cała Europa aż po zach. Syberię; w Polsce w lasach i zaroślach na Niżu i w niższych położeniach górskich. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wytrzymały na suszę, zasolenie i niewymagający co do gleby, dobrze rośnie w półcieniu, odporny na choroby wirusowe i miejski klimat. P o c h.: prawdopodobnie stanowisko naturalne.

kwatery XIII

012643

☞

***Lonicera xylosteum* 'Nana'** Browicz et Bugała 1955 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}

syn.: *Lonicera xylosteum* L. var. *nana* Wróbl., *Lonicera xylosteum* 'Nana', *Lonicera xylosteum* 'Nana Repanda', *Lonicera xylosteum* 'Compacta' Browicz et Bugała 1955,

Suchodrzew zwyczajny 'Nana'

Krzew do 1,5 m wysokości, wzrost powolny, pokrój regularny, szerokokulisty, zwarty; gałęzie układają się poziomo. Liście sezonowe, niebieskawozielone, szerokojajowate. O podobnej nazwie inna odmiana *Lonicera* × *xylosteoides* Tausch. 'Compacta' (syn. *L.* × *xylosteoides* 'Emerald Mound', *L.* × *xylosteoides* 'Nana'). Upr.: b. mroz. (>–29°). Odmiana cenna do małych ogrodów i na nieformowane żywopłoty, ale podatna na mączniaka. P o c h.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1997.

kwatery XII

012643

☞

***Lonicera xylosteum* 'Nana'** Browicz et Bugała 1955 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}

syn.: *Lonicera xylosteum* L. var. *nana* Wróbl., *Lonicera xylosteum* 'Nana', *Lonicera xylosteum* 'Nana Repanda', *Lonicera xylosteum* 'Compacta' Browicz et Bugała 1955

Suchodrzew zwyczajny 'Nana'

Krzew do 1,5 m wysokości, wzrost słaby, pokrój regularny, szeroki, zwarty; gałęzie układają się poziomo. O podobnej nazwie inna odmiana *Lonicera* × *xylosteoides* Tausch. 'Compacta' (syn. *L.* × *xylosteoides* 'Emerald Mound', *L.* × *xylosteoides* 'Nana'). Upr.: b. mroz. (>–29°). Odmiana cenna do małych ogrodów i na nieformowane żywopłoty P o c h.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1997.

***Magnolia* L. 1753**

rodzina *Magnoliaceae* – Magnoliowate

syn.: *Alcimandra* Dandy 1927, *Aromadendron* Blume 1825, *Blumia* Ness ex Blume 1823, *Buergeria* Siebold et Zucc. 1845, *Dugandodendron* Lozano 1975, *Guillimia* Rchb. 1823, *Gwillimia* Rottler ex DC. 1818, *Kobus* Kaempf. ex Salisb. 1807, *Lassonia* Buc'hoz 1779, *Lirianthe* Spach 1839, *Micheliopsis* H.Keng 1955,

Parakmeria Hu et W.C.Cheng 1951, *Santaderia* Cèspedes ex Triana et Planch. 1862, *Sphenocarpus* Wall. 1829 nom. nud., *Svenhedinia* Urb. 1927, *Talauma* A.Juss. 1789, *Tulipastrum* Spach 1839, *Yulania* Spach 1839
Magnolia, syn. (d.) rozwoń

Do rodzaju należy 128 gatunków, występujących głównie w Azji – od Himalajów po Japonię, w Malezji i w pñ. części Ameryki Płd. W Polsce uprawianych jest 15 gatunków, 2 odmiany botaniczne, 3 mieszance międzygatunkowe i około 30 odmian uprawnych. Polska kolekcja narodowa znajduje się w Ogrodzie Botanicznym PAN w Warszawie. Rodzaj obejmuje drzewa i krzewy o zwykle gładkiej, szarej korze i pączkach zróżnicowanych na wegetatywne i zwykle większe kwiatowe. Liście sezonowe lub wielosezonowe, całobrzegie, duże, otaczające pęd i często początkowo zrośnięte z ogonkiem liściowym. Kwiaty bardzo duże, obupłciowe, osadzone pojedynczo na końcach gałęzi, z 5 działkami kielicha podobnymi do płatków korony, z 6–15 wzniesionymi do góry płatkami korony, rozchylonymi lub płasko rozpostartymi. Słupki liczne na wydłużonym dnie kwiatowym (!), na którym powstają szyszkokształtne owoce, złożone z pękających 1–2-nasiennych mieszków, zawierających czarne nasiona, otoczone czerwoną lub różową, aromatyczną osnówką. Nasiona zwisają z owocostanu na sznureczkach. Upr.: odporność na niskie temperatury u poszczególnych gatunków różna, wiele mroz. (–29 °C). Wymagają gleb żyznych, świeżych, kwaśnych o pH=5–6 (!) i wilgotnych. Najlepiej rosną na ciepłych, gliniasto-piaszczystych i próchnicznych, z przepuszczalnym podłożem. Do gleb słabszych należy dodać torfu kwaśnego, kompostu i obornika lub jednorazowo nawozów hydrożelowych, np. „TerraCotem”. Wymagają stanowisk słonecznych lub półcienistych, ale osłoniętych od wiatrów (!) zacisznych i ciepłych, np. przy ścianach budynków. Rośliny z kontenerów można sadzić od marca do listopada. Nie można dopuścić do przesuszenia podłoża wokół rośliny, szczególnie w maju i lipcu (!). Ze względu na wrażliwy, płytki system korzeniowy, ziemi wokół roślin nie należy przekopywać, a jedynie ściółkować (słoma, torf kwaśny, kora, obornik, igliwie). Na zimę wskazane jest okrycie gruntu warstwą gałęzi z drzew iglastych (do 40 cm) lub warstwą kory, trocin, liści bukowych lub dębowych (20 cm). Koronę należy przez pierwsze 3 zimy okryć chochołem ze słomy, stroiszem świerkowym lub specjalistycznymi włókninami – nie folią (!) lub w pewnym oddaleniu od rośliny, parawan od wiatru. Przcinać magnolii nie jest konieczne. Magnolie możemy nawozić od końca marca do lipca, np. Azofoską lub siarczanem amonu, który zakwasza podłoże. Najczęstszymi skutkami błędów w uprawie magnolii jest pojawienie się młodych liści jasnozielonych, cytrynowożółtych, później żółtych (nerwy zielone). Przyczyną jest podłoże lub woda, którą podlewamy – nie jest odpowiednio kwaśna (patrz: rodzaj *Rhododendron*) lub normice uszkodziły smaczne korzenie. Jeżeli magnolie gubią liście w VII–VIII w czasie suchej i upalnej pogody może to znaczyć, że pojawiły się przedziorki, które można zwalczać: Roztozol Extra płynny – 0,1%, Tarque 50 WP – 0,05%, Apollo 50 SC – 0,05%, Mitac 20 EC – 0,2% lub Nissorun – 0,1%. Warto wiedzieć: „płatki” są doskonałym dodatkiem do naleśników i racuchów.

kwatera IVD; fot. 161

003889 2n=76

Magnolia acuminata (L.) L. 1759 var. *acuminata*

syn.: *Magnolia acuminata* f. *aurea* (Ashe) Hardin 1954, *Magnolia acuminata* var. *aurea* (Ashe) Ashe 1931, *Magnolia acuminata* var. *decandollei* (Savi) DC. 1824, *Magnolia acuminata* var. *ludoviciana* Sarg. 1919, *Magnolia condollei* Link. 1829, *Magnolia decandollei* Savi 1819, *Magnolia pensylvanica* DC. 1817, *Magnolia rustica* DC. 1817, *Tulipastrum acuminatum* var. *aureum* Ashe 1917, *Tulipastrum acuminatum* var. *ludovicianum* (Sarg.) Ashe 1928, *Tulipastrum americanum* Spach 1839, *Tulipastrum americanum* var. *vulgare* Spach 1839

Magnolia zaokrąglona odm. typowa, syn.: Magnolia drzewiasta

Drzewo w uprawie do 20–25 m wysokości, w ojczyźnie do 35 m, o prostym pniu i szerokostojkowatej, regularnie ugałęzionej koronie. Liście sezonowe, eliptyczne do 25 cm dł., na wierzchołku krótko zaokrąglone, całobrzegie, od spodu pokryte miękkimi włoskami,

górną jasno- lub ciemnozieloną, dołem lekko niebieskawozieloną; jesienią brązowożółte lub żółte. Kwiaty w V–VI, małe do 5–8 cm dł. rozwijają się wśród liści i dlatego słabo widoczne; „płatki” 3 zewnętrzne, małe i wąskie wewnętrzne, stulone, na zewnątrz zielonkawożółte, wewnątrz białe. Owoce 5–8 cm dł., czerwone, szyszkokształtne, nieforemne, „ogórkowate”, zwykle z małą liczbą nasion. Wyst.: wsch. tereny USA – od Ontario do Oklahomy. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), młode wymagają starannej opieki, jak inne magnolie. Zast.: atrakcyjne drzewo, średnio szybko rosnące, o oryginalnych liściach i regularnej koronie. Cenne do parków i wzbogacenia dendroflory dużych ogrodów. Ciekawostka: przed okresem zlodowaceń gatunek ten rósł także w naszych lasach. W USA w Ogrodzie Botanicznym w Brooklynie od 1954 r. wyhodowano kilka żółto kwitnących, mrozoodpornych odmian uzyskanych przez skrzyżowanie *M. acuminata* var. *aurea* z *M. denudata*. Poch.: nn – 1928.

236 pan. 5; kwatera IIIH, VIB, XIA
003890

Magnolia 'Betty' {W.F. Kosar 1955–1956}

[*M. liliiflora* 'Reflorescens' × *M. stellata* 'Waterlily'] lub [*M. l.* 'Nigra' × *M. s.* 'Rosea']

syn.: *Magnolia liliiflora* 'Betty'

Magnolia 'Betty'

Wysoki krzew, podobny do *M. × soulangeana*, do 2,5–3 m wysokości, o zwartym pokroju. Kwitnie obficie, k.IV–p.VI, wraz z rozwojem liści. Kwiaty do 30 cm śred., „płatki” – tepale różowopurpurowe, z obu stron, jaśniejące ku szczytowi, wtedy prawie białawe (!), otwarte szeroko, pachną. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); odmiana podobna w kwitnieniu do 'Susan', doszła do ogrodów przydomowych. Poch.: Szkoła Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wielka – ofiarował St. Zymon – 1989.

59 pan. 1a; kwatera VIB; fot. 180
003891 2n = 114

Magnolia denudata Desr. 1792

syn.: *Gwillimia yulan* (Desf.) Kostel 1836, *Lassonia heptapeta* Buc'hoz 1779, *Magnolia alexandrina* Steud. 1841, *Magnolia citriodora* Steud. 1841, *Magnolia conspicua* Salisb. 1806, *Magnolia conspicua* var. *purpurascens* Rehder et E.H.Wilson (?) (błędnie), *Magnolia conspicua* var. *rosea* Veits (?) non Veitch, *Magnolia cyathiformis* Rinz ex K.Koch 1869, *Magnolia denudata* var. *pyramidalis* T.B.Hao et Z.X.Chen 1985, *Magnolia heptapeta* (Buc'hoz) Dandy 1934, *Magnolia obovata* var. *denudata* (Desr.) DC. 1817, *Magnolia precia* Corrêa ex Vent. (1803) nom. nud., *Magnolia purpurea* var. *denudata* (Desr.) Loudon (?), *Magnolia spectabilis* G.Nicholson 1894 (błędnie), *Magnolia superba* G.Nicholson 1894 (błędnie), *Magnolia triumphans* G.Nicholson 1894 (błędnie), *Magnolia yulan* Desf. 1809, *Michella yulan* (Desf.) Kostel 1836, *Yulania conspicua* (Salisb.) Spach 1839

Magnolia naga

Małe drzewo do 15 m wysokości, o regularnej szerokostojkowej koronie. Liście szerokojajowate do 15 cm dł., na szczycie lekko zaokrąglone, obustronnie skąpo pokryte włoskami. Kwiaty w IV, przed liśćmi, pachną cytryną, 9 (12) tepali jednakowej wielkości – 3 zewnętrzne, nieznacznie u nasady zaróżowione i białe wewnętrzne do 15 cm śred. Wyst.: wsch. i płd. Chiny – Ahui, Hunan, Fujin, Jingsu, Zhejiang, Guangdong, Guizhou. Gatunek podobny do biało kwitnących odmian *M. × soulangeana*. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), ale ze względu na bardzo wczesne kwitnienie pąki i kwiaty często są niszczone przez spóźnione przymrozki. Poch.: OB PAN Warszawa–Powsin – ofiarował A. Marczewski – 1992.

kwatera A/6a
006966

Magnolia 'George Henry Kern' C.E. Kern 1948 {C.E. Kern 1935}

[*M. liliiflora* 'Nigra' × *M. stellata* 'Rosea']

syn.: *Magnolia stellata* 'George Henry Kern'

Magnolia 'George Henry Kern'

Szeroki, w młodości luźny krzew do 2–3 m wysokości. Kwiaty w IV/V, bardzo liczne, różowe, średniej wielkości. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wielka – ofiarował St. Zymon – 1990.

kwatery III E

012984

Magnolia 'Heaven Scent' {D.T. Gresham 1962}[*M. 'Rubra'* × *M. liliiflora* 'Nigra']**Magnolia 'Heaven Scent'**

Kwiaty rozkwitają przed rozwojem liści, w kształcie wazy, do 12 cm śred., pachną miodowo, głęboko purpuroworóżowe jaśniejące ku brzegom, tepali 9–12. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Szkołki Krzewów Ozdobnych E. Pudełek – Pisarzowice – 2000.

51 pan.: 1a, 4–7, 11, 12, 24, 25; kwatery: IVD, VIB, X; fot. 145

006962 2n = 38

Magnolia kobus DC. 1817

syn.: *Buergeria obovata* Siebold et Zucc. 1845, *Magnolia borealis* (Sarg.) Kudô 1922, *Magnolia kobus* var. *borealis* Sarg. 1908, *Magnolia praecocossima* Koidz. 1929 nom. nud., *Magnolia pseudokobus* S. Abe et Akasawa 1954, *Magnolia thurberi* G. Nicholson 1894, *Michelia gracilis* Kostel. 1836, *Talauma obovata* (Siebold et Zucc.) Benth. et Hook. f. ex Hance 1882, *Yulania kobus* (DC.) Spach 1839

Magnolia japońska

Wysoki krzew lub małe drzewo, w uprawie do 10–12(15) × 6–8 m, w ojczyźnie 20–30 m wysokości, o nisko osadzonej, szerokorozłożystej koronie. Liście odwrotniejącowate, do 10–18 × 5–10 cm, na szczycie krótko zaokrąglone; jesienią żółtawe. Kwiaty w k. IV/V, przed rozwojem liści, bardzo liczne, szeroko otwarte, małe do 10 (15) cm śred., lekko pachnące; petale – 3 zewnętrzne, krótkie, szybko opadające i 6–9 wewnętrznych, odwrotniejącowatych, białych, nieznacznie zaróżowionych u podstawy. Wyst.: Japonia i Korea. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), nie marznie do –34 °C; najbardziej mrozoodporny azjatycki gatunek, obok amerykańskiej *M. acuminata*. Dost. odporny na warunki miejskie, najmniej kapryśny w uprawie, ale leniwie kwitnący i późno wchodzący w okres kwitnienia – dopiero po (7)10–15(30) latach. Z uprawianych u nas magnolii najmniej atrakcyjny. Stosowany na podkładki do szczepienia innych magnolii. Poch.: nn – <1928 r. (kwatery X, pomiar w 2000 r. – 11 m wys. i 140 cm obwodu); Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990; OB Phenian – 1994.

kwatery A/12

006963 2n = 76

Magnolia liliiflora Desr. 1792

syn.: *Lassonia quinquepeta* Buck'hoz (1779), *Magnolia atropurpurea* Steud. (1824), *Magnolia discolor* Vent. (1803), *Magnolia gracilis* Salisb. (1807), *Magnolia liliiflora* var. *gracilis* (Salisb.) Rehder (1916), *Magnolia liliiflora* var. *nigra* (G. Nicholson) Rehder (1916), *Magnolia purpurea* Curtis (1797), *Magnolia quinquepeta* (Buck'hoz) Dandy (1934), *Magnolia* × *soulangeana* var. *nigra* G. Nicholson (1884), *Talauma sieboldii* Miq. (1866), *Yulania japonica* Spach (1839), *Yulania japonica* var. *purpurea* (Curtis) P. Parm. (1896)

Magnolia purpurowa, syn.: **Magnolia czerwonokwiatowa**

Krzew w uprawie 2–3 m wysokości, w ojczyźnie do 4 m. Liście sezonowe, do 20 cm dł., odwrotniejącowate, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V–VI i niekiedy powtórnie, przed i równocześnie z liśćmi, do 7 cm śred., kieliszkowate, wyprostowane, tepale 6–7,5 cm dł., na zewnątrz ciemnopurpuroworóżowe, wewnątrz białe z różowym odcieniem. Wyst.: Chiny – Hubei, Yunnan. Upr.: mroz. (–29 °C), kwiaty nie są uszkodzone przez wiosenne przymrozki. Gatunek cenny do ogrodów przydomowych, ze względu na późne i

długie kwitnienie oraz wyjątkowo ciemną kolorystykę kwiatów. Poch.: Szkółka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wielka – ofiarował St. Zymon – 1989.

kwatera IIB, VIII

003848

Magnolia liliiflora 'Nigra' {Japonia <1861}

syn.: *Magnolia liliiflora* 'Nigricans', *Magnolia soulangiana nigra* G.Nicholson, *Magnolia* × *soulangeana* 'Nigra'
Magnolia purpurowa 'Nigra', syn.: *Magnolia* purpurowa odm. czarna

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale jest bardziej zwarta i niższa do 1,5–2,5 (4) m wysokości, rośnie bardzo powoli. Kwiaty pachnące, rozwijają się wraz z liśćmi w k.IV–VI (pojedyncze do IX), już na młodych roślinach; wąskie, kielichowate 10–12 × 5 cm, na zewnątrz bardzo ciemnobordowe (rubinowoczerwone), od wewnątrz białawe z odcieniem lila; tepale zewnętrzne zielone, charakterystycznie lancetowate (!), z podwiniętym do środka brzegiem. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), wymaga wyjątkowo starannie dobranego miejsca. Jest ozdobą każdego, szczególnie małego ogrodu. Najciemniejsza odmiana wśród magnolii, cenna także ze względu na długi okres kwitnienia – do 1,5 miesiąca (!). Kwitnie później od *M.* × *soulangeana* 'Lennei' i 'Betty'. Introdkowana do Europy w 1861 r. z Japonii przez Johna Gould Veitcha. Poch.: Szkółka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wielka – ofiarował St. Zymon – 1990.

488 pan. 18; kwatera IIIIE

012339

Magnolia × *loebneri* 'Leonard Messel' Messel {J. Comber, Nymanns Garden 1950}

[*M. kobus* × *M. stellata* 'Rosea']

Magnolia Loebnera 'Leonard Messel'

Krzew lub niewielkie, kuliste, gęste drzewo do 3–5 (6) m wysokości, po 40 latach zaledwie 4 × 6 m, o pędach bocznych lekko przewisających. Kwitnie w IV/V, bardzo obficie, przed rozwojem liści. Kwiaty liczne 12,5 cm śred., o 11–13 długich tepalach 6–7 × 0,8–1,5 cm – zewnętrzne bladolilioworóżowe z ciemniejszymi smugami, wewnętrzne białe. Odmiana otrzymała angielską nagrodę FCC Królewskiego Towarzystwa Ogrodniczego w 1969 r. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkółka E. Pudełek – ofiarował E. Pudełek – 1996.

249 pan.: 6, 7; kwatera IVB, A/5a

011193

Magnolia × *loebneri* 'Merrill' {K. Sax, Arnold Arboretum 1939/1944}

{*M. kobus* × *M. stellata*}

syn.: *Magnolia* × *loebneri* 'Dr Merrill'

Magnolia Loebnera 'Merrill'

Krzew lub czasem drzewko 5–7 (9) m × 4–5 m, po 20 latach uprawy około 6 m wysokości, bujnie rosnące, zwarte, wyprostowane. Liście sezonowe, szersze jak u gatunku, 10–20 cm dł. Kwiaty IV–V, przed rozwojem liści, liczne, do 10–12(16) cm śred., początkowo kieliszkowate, potem gwiazdkowate, tepali wewnętrznych 11–15, w pąku lila, później czysto białe, pachną. Upr.: mroz. (–29 °C), pąki i kwiaty bardziej od *M.* × *soulangeana*. Odmiana nazwana ku czci E.D. Merilla, dyrektora Arnold Arboretum. Poch.: Boskoop, gięlda – 1995.

253 pan.: 6, 7; kwatera IVB, IVD

006961 2n = 38

Magnolia obovata Thunb. 1794

syn.: *Liliodendron liliflorum* Steud. 1841, *Magnolia glauca* Thunb. 1784, *Magnolia honogi* 1896, *Magnolia hoonokii* Siebold 1830, *Magnolia hypoleuca* Siebold et Zucc. 1845, *Magnolia hypoleuca* var. *concolor* Siebold et Zucc. 1845, *Yulania japonica* var. *obovata* (Thunb.) P.Parm. 1896

Magnolia szerokolistna

Drzewo w uprawie także wysoki krzew do około 6–10 (15) m wysokości, w ojczyźnie do 30 m, o nisko osadzonej, szerokokorzystej, słabo ugałęzionej koronie. Pędy czerwone, grube, nagie; pąki szare. Liście sezonowe, 20–40 × 20 cm (!), odwrotniejąkowane, na wierzchołku krótko zastrzone, z wierzchu jasnoszarzielone, od spodu niebieskawe, w młodości pokryte włoskami; zebrane na końcach pędów poniżej kwiatów w pozorne okółki. Kwiaty w VI, po listnieniu, do 10–15(20) cm śred., silnie pachnące, kremowobiałe, 9–12 skórzastych tepali – zewnętrzne nieco krótsze różowo zabarwione, nitki pręcików karminowoczerwone. Owocostany podługowate, 12–20 cm dł., dojrzałe szkarłatnoczerwone. Wyst.: Japonia, Kuryle. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Jedna z najpiękniejszych magnolii wielkolistnych, obok *M. macrophylla*, *M. officinalis* i *M. tripetala*. Warto wiedzieć: opadłe duże liście, brązowe z metalicznym połyskiem, po odpowiednim spreparowaniu stosowane są do ażurowych kompozycji kwiatowych. W Japonii liście tej magnolii były używane do pakowania żywności. Poch.: OB Phenian – 1994; Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1995.

436 pan. 17; kwatera IIIF, IVC, VIA

006403 n = 38

Magnolia officinalis* var. *biloba Rehder et E.H.Wilson 1913

syn.: *Magnolia biloba* (Rehder et E.H.Wilson) W.C.Cheng et Y.W.Law 1972, *Magnolia officinalis* ssp. *biloba* (Rehder et E.H.Wilson) W.C.Cheng et Y.W.Law 1983

Magnolia lekarska odm. dwuklapowa

Drzewo szerokokolumnowe, luźne, niewysokie – w uprawie po 30 latach tylko 9 m wysokości, w ojczyźnie do 20 m. Liście sezonowe, odwrotniejąkowane, do 46 × 20 cm (!), górą jasnozielone, nagie, dołem za młodu białawe, brzeg falisty, na wierzchołku wyraźnie wcięty, jak u miłorzębu, tworząc „dwie klapy” (!), ułożone w pozorne okółki na szczytach pędów pod kwiatami. Kwiaty w VI–VII, 15 cm śred., po rozwoju liści, kremowe (!) szybko przekwitają i więdną. Wyst.: Chiny – Anhui, Fujian, Gungdong, Gungxi, Hunan, Jiangxi, Zhejiang, obecnie znana tylko z uprawy. Upr.: od dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C), pozostałe wymagania jak magnolie. Zast.: wyjątkowo duże liście i późne, żółtawe kwiaty. Godna miejsca w każdym ogrodzie. Warto wiedzieć: kora jest nadal stosowana w medycynie chińskiej, co przyczyniło się do wyginięcia tego taksonu na stanowiskach naturalnych. Poch.: OB Phenian – ofiarował Sin Sieng Czer – 1989, 1990, 1993.

kwatera IIIB

012982

Magnolia 'Ricki' {F. de Vos 1955}

[*M. liliiflora* 'Nigra' ♀ × *M. stellata* 'Rosea']

syn.: *Magnolia* 'Ricky'

Magnolia 'Ricki'

Krzew 2–4 m wysokości, wyprostowany, zwarty. Kwiaty w IV/V, 15 cm śred. ciemnoczerwone, później lilioworóżowe, wewnątrz białe, 9–15 skreconych tepali; pąki długie, wąskie zastrzone. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkołki Krzewów Ozdobnych E. Pudełek – Pisarzowice – 2000.

48 pan. 1a; kwatera VIB

007418 2n = 38

Magnolia salicifolia (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872

syn.: *Buergeria salicifolia* Siebold et Zucc. 1845, *Magnolia famasiha* 1896, *Magnolia kewensis* 1952 nom. nud., *Magnolia proctoriana* Rehder 1939, *Magnolia salicifolia* f. *fasciata* (Millais) Rehder 1849, *Magnolia salicifolia* var. *fasciata* Millais (?), *Magnolia slavinii* Harkn. 1954, *Talauma salicifolia* var. *concolor* (Miq) Maxim 1872

Magnolia wierzbolistna

Drzewo w uprawie 8–10 m wysokości, w ojczyźnie do 15 m, o zwartej, stożkowej koronie. Liście sezonowe, eliptyczne lub lancetowate (!), do 14 × 5 cm, u nasady szerokoklinowate, górą jasnozielone, spodem niebieskawe i skąpo pokryte włoskami; młode liście czasem czerwone. Kwiaty w IV/V, przed liśćmi, pachnące, tepale zewnętrzne 12 cm dł., zielonkawobiałe, czasem o połowę krótsze od tepali wewnętrznych, białych i wąskich (6). Upr.: zad. mroz. (–26 °C), pozostałe wymagania jak magnolie. Wyst.: Japonia – Honsiu, Shikoku, Kyushu. Zast.: drzewo o ładnym pokroju i delikatnych, jak na magnolie, kwiatach, kwitnące najwcześniej, już czasem w pierwszej połowie kwietnia. Sadzone pojedynczo lub w grupach prezentuje się bardzo atrakcyjnie wśród innych drzew liściastych. Cenne dla ogrodów i parków. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1992.

244 pan. 6; kwatera; IVB, B/1; fot. 182

003894 2n = 38

Magnolia sieboldii K.Koch 1853 ssp. *sieboldii*

syn.: *Magnolia oyama* Kort 1905, *Magnolia parviflora* Siebold et Zucc. 1845, *Magnolia verecunda* Koidz. 1926
Magnolia Siebolda pgat. typowy

Niewysoki, luźno ugałęziony krzew, w uprawie 2,5–4 (6) m średnicy, w ojczyźnie niekiedy drzewo do 10 m wysokości, o szerokiej płaskiej koronie. Liście sezonowe, odwrotniejąkowane, 12–15 × 9 cm, górą ciemnozielone, od spodu niebieskawozielone i pokryte włoskami; jesienią żółte. Kwiaty w VI–VII (!), rozwijają się stopniowo, pachną, lekko przewisają na długich szypułkach 3–6 cm dł., mają kształt miseczki (!) 7–9 cm szer., tepale (9) białe, pylniki karminowe (!). Owoce walcowate, 3–4 cm dł., lilaróżowe. Wyst.: Płw. Koreański, Japonia, wsch. Chiny – Liaoning, Anhuei, Guangxi, Guizhou, Yunnan, Sichuan. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), pozostałe wymagania jak magnolie. Zast.: nietypowy, parasolowaty kształt kwiatów i późne, bardzo długie kwitnienie czyni tę magnolię wyjątkowo atrakcyjną i oryginalną w każdym ogrodzie. Poch.: OB Phenian – 1994.

250 pan.: 6, 9; kwatera XIII; fot. 179

006964

Magnolia × soulangeana 1826 Soul.-Bod. 1826 {Soulange-Bodin 1820}

[*M. denudata* × *M. liliiflora*]

syn.: *Magnolia brozzonii* (auct.) Millais 1927, *Magnolia conspicua* var. *soulangeana* (Soul.-Bod) Loudon (?), *Magnolia obovata* var. *soulangeana* (Soul.-Bod.) Ser.(?), *Magnolia* × *soulangeana* var. *brozzinii* auct.(?), *Magnolia* × *lenneana* (Lem.) Koehne 1893, *Magnolia* × *lennei* van Houtte 1867, *Magnolia yulan* var. *soulangeana* (Soul.-Bod.) Lindl. 1828, *Yulania* × *lenneana* Lem. 1854

Magnolia Soulange'a, syn.: Magnolia pośrednia

Szeroki duży krzew do 3–4 wysokości, niekiedy drzewo do około 8–10 m, o krótkim pniu i kulistej koronie w starszym wieku, rośnie powoli. Liście sezonowe, odwrotniejąkowane lub eliptyczne do 10–15 cm dł., z krótkim ostrym wierzchołkiem, spodem skąpo pokryte włoskami; jesienią żółtawe do jasnobrazowych. Kwiaty w IV–V, przed listnieniem, pąki kwiatowe walcowate, później dzwonekowane, bezwonne lub lekko pachnące, do 25 cm śred.; tepale zewnętrzne (3) rzadko działkowształtne, wewnętrzne (9) od środka białe, na zewnątrz od prawie białych, zaróżowionych u nasady, do różowych i ciemnopurpuroworóżowych. Upr.: mroz. (–29 °C), czasem przemarzają pąki kwiatowe i kwiaty w czasie późnych wiosennych przymrozków; najlepiej kwitnie w miejscach nasłonecznionych, osłoniętych; pozostałe wymagania jak magnolie. Zast.: wspaniałe kwitnące drzewo reprezentacyjne, które należy sadzić pojedynczo w miejscach szczególnie eksponowanych. Mieszaniec i jego odmiany to najpiękniej kwitnące drzewa i duma każdego ogrodnika. Ciekawostka: Soulange-Bodin rozpoczął krzyżowanie magnolii w 1820 r., a

w 1926 r. zakwitła po raz pierwszy w Instytucie Ogrodniczym w miejscowości Fremont pod Paryżem jego *M. × soulangeana*. Poch.: nn – <1928.

236 pan.: 6, 7, 14; kwatera: III E, IV B; fot. 178
003895

***Magnolia × soulangeana* 'Alexandrina'** {Cels ok. 1825/1831}

syn.: *Magnolia conspicua* var. *soulangeana* Lindl., *Magnolia soulangeana* Soul. var. *alexandrina* hort.

Magnolia Soulange'a 'Alexandrina', syn. *Magnolia* Soulange'a odm. Aleksandry

Krzew lub niekiedy drzewko do 5 (7) m wysokości, o wyprostowanych gałęziach, rośnie dość szybko. Kwitnie obficie i długo, w IV/V, przed rozwojem liści. Kwiaty duże 10–12 cm, białoróżowe, pachnące; pąki zabarwione równomiernie od purpuworóżowych u nasady do białawych, na końcu pręga nieco ciemniejsza. Podobna (identyczna ?) do *M. × soulangeana* 'Norbertii' (syn. *M. × s.* 'Norbertiana'). Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wielka – ofiarował St. Zymon – 1989, 1990.

kwatera VIB

003896

***Magnolia × soulangeana* 'Amabilis'** {Baumann <1865/1885}

syn.: *Magnolia × soulangiana* 'Alba', *Magnolia × soulangiana* alba

Magnolia Soulange'a 'Amabilis', syn. *Magnolia* Soulange'a odm. miła

Wygląda jak *M. × soulangeana* 'Alexandrina', ale rośnie wolniej, zakwita wcześniej w IV/V (najwcześniej wśród odmian *M. × soulangeana*) oraz ma kwiaty (), mniejsze, białe z delikatnym kremowym odcieniem, lekko zaróżowione w dolnej części i z delikatnymi smugami powyżej; nitki pręcików brązowoczerwone. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: nn – <1928.

239 pan.: 6, 7, 14; kwatera: IIB, VIB; fot.: 177, 179
007701

***Magnolia × soulangeana* 'Lennei'** Topf 1854 {P.J. Lenne /A. Topf ok. 1840/1854}

syn.: *Magnolia × lenneana* hort. ex Kochne 1893

Magnolia Soulange'a 'Lennei', syn.: *Magnolia* Soulange'a odm. Lenn'ego

Krzew szeroki, luźny, w odpowiednich warunkach dosyć szybko rosnący do 3–4 m wysokości. Kwiaty w IV/V, w pąkach ciemnopurpurowe, u nasady prawie czarne, rozwijają się przed listnieniem, pękate, odwrotnie gruszkowate, różowopurpurowe, bardzo duże 20–25 cm średnicy, tepale zewnętrzne działkowształtne, błoniaste, cienkie i wąskie, do połowy długości pąka, odchylają się w dół; tepale wewnętrzne odwrotniejąkowane, duże do 9–15 cm dł. (!), mięsiste, „łyżkowato” wypukłe, kontrastowo wybarwione – różowopurpurowe na zewnątrz, w środku białe. Upr.: mroz. (–29 °C). Obok *M. × soulangeana* 'Rustica Rubra', jedna z piękniejszych odmian o ciemnych kwiatkach. Nazwa nadana ku czci P.J. Lenne, dyrektora Ogrodu Botanicznego w Poczdamie. Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wielka – 1989, 1990.

kwatera IIIB

012340

***Magnolia × soulangeana* 'Picture'** {Wada's Nursery 1930}

[*M. denudata* × *M. liliiflora* 'Nigra' wg. G. Pardatscher 1995]

syn.: *Magnolia* 'Picture', *Magnolia × soulangiana* 'Wada's Picture', *Magnolia soulangiana* 'Picture'

Magnolia Soulange'a 'Picture'

Krzew lub małe drzewo 4–7 m wysokości, wyprostowane, długopędowe, rośnie szybko. Kwiaty w IV/V, kielichowate, 15–25 (30) cm śred. (!), w pąku winnoczerwone, później na zewnątrz białe z różowoczerwonymi smugami od podstawy, wewnątrz białe, 6–9

mięsistych tepali. Upr. mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), dobrze rośnie na pełnym słońcu. Poch.: Szkółki Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 2000.

kwatera VIA

006965

Magnolia × *soulangeana* 'Purpurea' Madlinger 1960

Magnolia Soulange'a 'Purpurea'

Nazwa zbiorowa dla siewek wyglądających podobnie jak *M. × soulangeana*, ale o kwiatach purpurowych od zewnątrz, wewnątrz białych. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Szkółka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wielka – ofiarował St. Zymon – 1989, 1990.

242 pan.: 6, 7; kwatera IVB

endemit

003899 $2n = 38$

Magnolia stellata (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872

syn.: *Buergeria stellata* Siebold et Zucc. 1845, *Magnolia halleana* auct. 1878, *Magnolia keiskei* (Makino) Ihrig 1948, *Magnolia kobus* f. *stellata* (Siebold et Zucc.) Maxim (?), *Magnolia kobus* var. *stellata* (Siebold et Zucc.) Blackburn 1955, *Magnolia rosea* (Veitch ex Hu) Blackburn 1954, *Magnolia simsii* Siebold ex Miq. 1866, *Magnolia sinostellata* P.L. Chiu et Z.H. Chen 1989, *Magnolia stellata* var. *keiskei* Makino 1912, *Magnolia stellata* var. *rosea* Veitch ex Hu 1912, *Talauma stellata* (Siebold et Zucc.) Miq. 1866

Magnolia gwiazdzista

Krzew do 2–3 (5) m średnicy, po 20 latach uprawy około $2,5\text{--}3 \times 3,5$ m, szeroki, gęsty, zwarty, rośnie powoli. Liście sezonowe, jasnozielone, eliptyczne, $6\text{--}10 \times 5$ cm, na wierzchołku zaokrąglone, klinowate u podstawy. Kwiaty w III/IV–V, przed rozwojem liści, $7,5\text{--}10$ cm szerokości, bardzo liczne, pachnące, tepale wewnętrzne liczne 14–16 (12–18), śnieżnobiałe, wąskie odwrotniejąkowane, na końcu odgięte w dół, tepale zewnętrzne niewielkie, działkowształtne, szybko opadające. Wyst.: Japonia – górskie lasy na płd. Honsiu. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), bardziej od *M. × soulangeana*, ale i jej kwiaty czasem cierpią od późnowiosennych przymrozków. Pozostałe wymagania jak magnolie. Zast.: oryginalny i obficie kwitnący krzew, cenny do ogrodów przydomowych. „Płatki” dodane do ciasta naleśnikowego, czynią z tej potrawy wykwiłtne danie. Poch.: OB Phenian – 1993.

kwatera IVD

003900 $2n = 38$

Magnolia stellata 'Rosea' Veitch 1893 {Japonia <1893}; klon amerykański {J. Platt <1915}

syn.: *Magnolia stellata* 'Jane Platt', *Magnolia stellata* 'Pink'

Magnolia gwiazdzista 'Rosea'

Krzew do 2,5–3 m wysokości. Kwitnie w III/IV, najwcześniej ze wszystkich odmian, bardzo obficie, pąki lekko różowe na zewnątrz (!), po rozwinięciu bieleją. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Jedna z najbardziej mrozoodpornych odmian magnolii. Poch.: Szkółka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1989.

53 pan.: 1a, 20; kwatera IIIE, VIB

011194

Magnolia stellata 'Royal Star' {J. Vermeulen/J. Vermeulen & Sons 1947–1952/1960}

[siewka z *M. stellata* 'Waterlily']

Magnolia gwiazdzista 'Royal Star'

Krzew duży, z kulistą koroną do 2,5–3,5(6) m średnicy, rośnie szybciej od *M. stellata* i kwitnie od niej o 7–14 dni później. Kwiaty przed rozwojem liści, w pąku blad różowe, później czysto białe, $12\text{--}15$ cm śred., z $18\text{--}25(30)$ petalami. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), nawet do $-37,2\text{ }^{\circ}\text{C}$, cenna odmiana dla płn.-wsch. Polski. Poch.: Boskoop, giełda – 1995; Szkółki Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 2000.

46 pan. 1a; kwatera VIB
003901

Magnolia 'Susan' {W.F. Kosar i F.de Vos, Arboretum Washington 1955–1956/68}

[*M. liliiflora* 'Nigra' × *M. stellata* 'Rosea']

syn.: *Magnolia liliiflora* 'Susan'

Magnolia 'Susan'

Krzew bardzo gęsty, kulisty, do 2,5–4 m wysokości, rośnie powoli. Liście sezonowe, 6–10 × 3–5 cm, odwrotniejąkowane, ciemnozielone. Kwiaty wraz z rozwojem liści w k.IV–V/VI i często ponownie w końcu lata, pachną, liczne, o długim okresie kwitnienia, dzwonkowate, wąskie, ciemnoamarantowe jaśniejące ku górze, 6 „płatków” 9–12(15) × 3,5–4,5 cm, o podwiniętych do wewnątrz brzegach. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Wyjątkowo cenna do małych ogrodów; kwitną już młode okazy. Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wielka – ofiarował St. Zymon – 1989.

kwatera VIB

003902 2n = 38

Magnolia tripetala (L.) L. 1759

syn.: *Magnolia frondosa* Salisb. 1796, *Magnolia umbellata* Steud. 1841, *Magnolia umbrella* Desr. 1792, *Magnolia virginiana* var. *tripetala* L. 1753

Magnolia parasolowata

Małe, wielopniowe drzewo, w uprawie 4–6 (10) m wysokości, w ojczyźnie do 12–15 m. Liście sezonowe, wyjątkowo duże (!), 50–60 × 25 cm, wydłużone, odwrotniejąkowane, obustronnie zastrzone (!) i parasolowato skupione na końcach gałęzi (!). Kwiaty po 7–9 latach, w VI–VII, duże, nieliczne, do 25 cm śred., równocześnie z liśćmi; 12 (6–16) tepali – wewnętrzne do 20 cm dł., białe do kremowobiałych, zewnętrzne (3) zielonkawe, działkowształtne, krótkie, odgięte w dół; pachną intensywnie, ale nieprzyjemnie. Wyst.: pld.-wsch. rejony USA. Upr.: w zależności od pochodzenia od nie mroz. (<–15 °C) do b. mroz. (>–29 °C), wymaga wysokiej wilgotności powietrza i stanowisk osłoniętych od wiatru – może niszczyć duże liście. Podobna do *M. hypoleuca*, od której różni się liśćmi – większymi i wąskoklinowatymi u podstawy. Owoce różowe, liczne w ciepłe lata, bardzo ozdobne; nasiona chętnie zjadane przez ptaki. Zast.: wyjątkowo egzotyczny, parasolowaty układ wielkich liści, w środku których rozwija się duży kwiat. Polecana dla zach. i pld. Polski. Spreparowane liście, po częściowym przegnicciu tkanki i delikatnym jej wypłukaniu, doskonale nadają się do suchych kompozycji kwiatowych. Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1990.

kwatera IIC, VIB

007419 2n = 38

Magnolia virginiana L. 1753

syn.: *Magnolia australis* (Sarg.) Ashe 1931, *Magnolia australis* var. *parva* (Ashe) Ashe 1931, *Magnolia burchelliana* Steud. 1841, *Magnolia fragrans* Salisb. 1796, *Magnolia glauca* (L.) L. 1759, *Magnolia glauca* var. *argentea* DC. 1824, *Magnolia glauca* var. *longifolia* Aiton 1789, *Magnolia gordoniana* Steud. 1841, *Magnolia latifolia* Aiton ex Dippel 1893, *Magnolia major* Millais 1927, *Magnolia virginiana* ssp. *australis* (Sarg.) E.Murray 1981, *Magnolia virginiana* var. *australis* Sarg. 1919, *Magnolia virginiana* var. *glauca* L.(?), *Magnolia virginiana* var. *parva* Ashe 1928, *Magnolia virginiana* var. *pumila* 1822

Magnolia sina

Krzew lub małe drzewko w uprawie do 4–5(6) m wysokości, w ojczyźnie drzewo do 16–20 (30) m (!), o dość gęstej, nieregularnej koronie, rośnie powoli. Pędy cienkie, nagie; pąki pokryte włoskami. Liście dwusezonowe, ale część opada przed zimą w pierwszym roku, 7–15 cm dł., eliptyczne, skórzaste, z wierzchu jasnozielone, błyszczące, nagie, od spodu niebieskobiałe, sine (stąd polska nazwa), w młodości pokryte jedwabistymi włoskami, aromatyczne. Kwiaty w VI–VII/VII, czasem IX, 5–8 cm śred., kuliste do płaskokulistych, pachnące różami i cytrynami, kremowobiałe, tepale (9–12) grube i silnie wypukłe. Wyst.:

od wsch. USA po Texas wraz z *Taxodium distichum*, *Nyssa aquatica*, *Cephalanthus occidentalis* i *Chamaecyparis thyioides*. Upr.: w młodości ndost. mroz. (–18 °C), później, w zależności od pochodzenia, od dost. mroz. (–23 °C) do mroz. (–29 °C). Lubi gleby równomiernie wilgotne (!), lekko kwaśne, ciepłe i na takich dobrze kwitnie. Jest to magnolia pięknie pachnąca i z zielonymi liśćmi w zimie, cenna do małych przydomowych ogrodów w najcieplejszych regionach Polski, w sąsiedztwie zbiorników wodnych. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1999, 2000.

× **Mahoberberis** C.K.Schneid. rodzina *Berberidaceae* – Berberysowate

[*Mahonia* × *Berberis*]

Mahoberberys

Grupa krzyżówek międzyrodzajowych obejmująca 4 mieszańce. W Polsce uprawiane są 2. Od berberysów odróżniają się bezbronnymi pędami, natomiast podobnie jak u mahonii, mają pojedyncze, czasami 3-dzielne liście.

kwatery IIIB

009374

× **Mahoberberis miethkeana** Melander et Eade {H.O. Miethke 1940}

[*Berberis julianae* × *Mahonia aquifolium*]

Mahoberberys Miethke'a

Interesujący botanicznie mieszańiec międzyrodzajowy. Powstał samorzutnie i został znaleziony w szkółce krzewów w USA pomiędzy roślinami *Mahonia aquifolium*. Krzew 1–2 m wysokości, dość luźny, o słabo rozgałęziających się, wyprostowanych pędach, rośnie szybko; młode pędy brązowawe. Liście wielosezonowe, zmienne – na młodych pędach silnie kolczasto-ząbkowane (podobne do *Ilex aquifolium*), na starszych słabo ząbkowane, eliptyczne, nie podzielone lub złożone z 3 listków, przy czym środkowy znacznie większy od bocznych; z wierzchu zielone, błyszczące (!), spodem jaśniejsze; zimą przebarwiają się na brązowo. Kwiaty jasnożółte, w szczytowych gronach pojawiają się sporadycznie. Owoc czarne. Bardzo podobny do × *M. aquisargentii*. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), ale tylko w korzystnych warunkach siedliskowych. Wymagania jak *Mahonia aquifolium*. Piękny krzew ozdobny, polecany do uprawy tylko w Polsce Zach. Nie jest tak podatny na mączniaka jak × *M. neubertii* i od niego ładniejszy. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1997.

kwatery IIIB

008440

× **Mahoberberis neubertii** Baumann ex Lem. {Baumann ok. 1850}

[*Berberis vulgaris* × *Mahonia aquifolium*]

syn.: *Berberis neubertii* Baumann, *Berberis neubertii* var. *ilicifolia* C.K.Schneid., *Berberis ilicifolia* hort. non Forst.

Mahoberberys Neuberta

Krzew dość gęsty, o wzniesionych, bezbronnych pędach, do 1,2–2 m wysokości. Liście wielosezonowe, po ostrzejszych zimach zwykle wiosną opadające, na długopędach pojedyncze 3–7 cm dł., kolczasto-ząbkowane, skórzaste, matowe, niebieskawozielone, a na krótkopędach i u podstawy złożone z 3–5 listków. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); preferuje gleby żyzne i wilgotne, lekko kwaśne do alkalicznych i stanowiska słoneczne lub półcieniste. Krzew podobny bardziej do mahonii niż do berberysu. Niestety prawie corocznie jest porażany przez mączniaka. Zast.: zawsze zielony krzew ozdobny dla Polski Zach. Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swiżło – 1990.

Mahonia Nutt.

rodzina *Berberidaceae* – Berberysowate

Mahonia

Do rodzaju należy 70 gatunków występujących głównie w Azji, od Himalajów po Sumatrę oraz w Ameryce Płn. i Środ. W Polsce uprawianych jest 5 gatunków, 2 mieszańce międzygatunkowe i 3 odmiany uprawne. Krzewy o liściach wielosezonowych, skrętoległych, złożonych pierzasto (rzadziej – 3 listkowych). Kwiaty zebrane w grona, wiechy lub wiązki, owadopylne, miododajne; owocem jest kilkunasienna jagoda, zwykle ciemnoniebieska z sinym, woskowym nalotem. Nazwa rodzajowa nadana dla upamiętnienia amerykańskiego ogrodnika B. Mac Mahona (1775–1816).

104 pan.: 1b, 7, 8, 19; kwatera: IA, IVB, IX, XVI; fot. 215
003647

Mahonia aquifolium (Pursh) Nutt.

syn.: *Berberis aquifolium* Pursh

Mahonia pospolita

Krzew do 1–1,3 m średnicy, z dość sztywnymi, wyprostowanymi, prawie nie rozgałęzionymi pędami. Liście wielosezonowe, 6–8 cm dł., pierzaste, złożone z 5–9 sztywnych, błyszczących listków z kolczastymi ząbkami na brzegach; jesienią częściowo purpurowe. Kwiaty w IV–V, żółte, w gęstych, wyprostowanych gronach na zeszluszczonych pędach, miododajne (ok. 44 kg z ha). Owoce we IX, 1 cm śred., granatowoczarne, z czerwonym sokiem, o dużej zawartości witaminy C. Wyst.: zach. część Ameryki Płn.; w Polsce niekiedy dziczyły. Upr.: mroz. (–29 °C); w czasie surowych zim przemarza, ale szybko regeneruje, dzięki zdolności wydawania odrośli; lubi gleby lekkie, próchnicze i dostatecznie wilgotne, szczególnie pod koniec zimy i wczesną wiosną. Podobnie jak u innych roślin zawsze zielonych, wskazane jest przed nastaniem zimy obfite podlewanie (!). Znosi silne ocienienie i konkurencję wysokich drzew. Wymaga osłonięcia przed zimnymi i suchymi wiatrami. Najlepiej rośnie w zach. Polsce. Zast.: dekoracyjny i ładnie kwitnący krzew, dobry na niskie żywopłoty, w miejscach cienistych i pod koronami drzew. Gałązki są powszechnie używane do wyrobu wieńców i wiązanek pogrzebowych. Obok bluszczu i bukszpanu najczęściej u nas spotykany krzew o liściach wielosezonowych. Niekiedy owoce używane są do produkcji wina. Korzenie zawierają silnie barwiący żółty sok. Poch.: OBUWr Wrocław – 1988; 1994, Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1993; liczne samosiewy.

kwatera IIIIE

007839

Mahonia nervosa (Pursh) Nutt.

syn.: *Berberis nervosa* Pursh, *Mahonia glumacea* Spreng.

Mahonia żyłasta

Krzew 25–40 cm wysokości (!), niekiedy tworzący rozłogi. Liście wielosezonowe, do 40 cm dł., złożone z 11–23 jajowatych listków 4–8 cm dł., z 10–18 ciernistymi ząbkami po każdej stronie blaszki i 3–5 nerwami; z wierzchu lekko błyszczące, szarzielone, spodem żółtozielone; ogonek 5–12 cm dł. Kwiaty w IV/V, żółte, w wyprostowanych gronach 17–25 cm dł., po 4 razem. Owoce niebieskoczarne z szarym nalotem, jajowate, około 1 cm śred. Wyst.: zach. Ameryka Płn.– Kolumbia Bryt. po Kalifornię. Upr.: nie mroz. (–18 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1995.

Malus Mill.

Jabłoń

rodzina *Rosaceae* – Różowate
podrodzina *Maloideae* – Jabłkowe

Do rodzaju należy około 35 gatunków, występujących w umiarkowanej strefie półkuli płn. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 gatunek, a uprawianych jest 28 gatunków, 8 odmian botanicznych, 2 formy, 14 mieszańców międzygatunkowych i 300 odmian uprawnych. Drzewa lub krzewy o gałęziach niekiedy z cierniami. Liście sezonowe, pojedyncze, niekiedy klapowane lub sieczne, brzegiem ± piłkowane. Kwiaty w IV/V, 1,5–5

cm śred., białe, różowe, purpurowe lub czerwone; zebrane w baldaszkach lub baldachogronach. Owoce jabłkowate, różnej wielkości i koloru. Odporność na mróz różna u poszczególnych gatunków. Lubią gleby żyzne, świeże i stanowiska słoneczne. Warto wiedzieć: o polskich odmianach jabłoni ozdobnych, których nie ma w Wojsławicach – *Malus baccata* 'Macrocarpa' {A. Wróblewski 1927/1938}, *M. communis* 'Foliis Argenteomarginatis nova' {F. Rożyński <1904/1904}, *M. × purpurea* 'Fryderyk Chopin' {W. Seneta/Szkółki Miejskie Warszawa <1965/1970}, *M. × purpurea* 'Hedwigiae' {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie <1952/1955} (syn. *M. × p.* 'Jadwiga'), *M. × purpurea* 'Hoseri' {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie <1952/1955} (syn. *M. × p.* 'Hoser'), *M. × purpurea* 'Justyna' {W. Seneta/Szkółki Miejskie Warszawa <1965/1970}, *M. × purpurea* 'Makowieckiana' {A. Wróblewski/Szkółki Charzewice <1950/1950} (syn. *M. × p.* 'Makowiecki'), *M. × purpurea* 'Ola' {Jan Grąbczewski <1981/1981}, *M. × purpurea* 'Rogów' {H. Eder <1968}, *M. × purpurea* 'Szaferi' {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie <1951/1955}, *M. × purpurea* 'Wierdakii' {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie <1951/1955} (syn. *M. × p.* 'Wierdak'), *M. × scheideckeri* 'Foliis Purpureis' {S. Tokarz <1931/1931}, *M. × scheideckeri* 'Penkula' {S. Tokarz <1930/1930}.

kwatery IVD

003914

***Malus × purpurea* 'Kobendza'** Białobok 1951 {A. Wróblewski/Szkółki Charzewice ok. 1950}

syn.: *Malus × purpurea* 'Kobendzii', *Malus purpurea* (Barbier) Rehder var. *kobendzii* Wróbl., *Malus × purpurea* 'Kobendzae'

Jabłoń purpurowa 'Kobendza'

Małe drzewko do 5 m wysokości. Liście sezonowe, młode czerwone, potem brązowe i zielone. Kwiaty w V, bardzo liczne, na początku rozwoju liści, od 3,8 do 4,2 cm, blad różowe, spodem ciemniej zabarwione, w pączku i w czasie rozwoju ciemnoczerwone, zwisają na długich szypułkach. Owoce jabłkowate, małe, do 2,5 cm śred., bez działek kielicha (!). Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkółka Dziecimierów Zakładu Doświadczalnego PAN – 1991.

kwatery IVD

011606

Malus sieboldii (Regel) Rehder

syn.: *Malus toringo* Siebold ex Miq., *Malus toringo* (Sieb.) ex De Vries, *Pyrus sieboldii* Regel, *Sorbus toringo* Siebold

Jabłoń japońska

Krzew lub małe drzewko do 4–6(8) × 6–12 m, o szerokiej, parasolowatej koronie i pędach wygiętych ku ziemi, w młodości pokryty włoskami. Liście sezonowe, jajowate lub eliptyczne, 3–6(8) cm dł., grubo piłkowane, 3–5-klapowe (!) na długopdach, młode pokryte włoskami z obu stron, starsze tylko z dołu; ogonki liściowe pokryte włoskami; jesienią żółtoczerwone. Kwiaty w V, 2–3,5 cm śred., białe, w pąku blad różowe z ciemniejszymi prążkami; kielich i szypułki pokryte włoskami. Owoce liczne, kuliste, 5–8 mm śred., żółtopomarańczowe do żółto-brązowych na czerwonych ogonkach, utrzymują się długo (niszczy je dopiero –8°C.) Wyst.: Japonia. Upr.: mroz. (–29 °C) i odporna na mączniaka. Zast.: efektowna w czasie kwitnienia i owocowania, winna być sadzona na pierwszym planie. Owoce są pokarmem dla wielu ptaków. Poch.: OB Matsudo – 1991.

181 pan.: 4, 24; kwatery: IVA, IVB

007825

***Malus* 'Royalty'** {W.L. Kerr 1958/1962}

syn.: *Malus × purpurea* 'Royalty', *M. × purpurea* 'Royalty'

Jabłoń 'Royalty', syn. Jabłoń purpurowa 'Royalty'

Krzew lub małe drzewko powoli rosnące do 4–6 × 4–5 m wysokości, o grubych pędach. Liście sezonowe, duże 8–12 cm, błyszczące, purpurowoczerwone (!), potem ciemnozielonopurpurowe; jesienią brązowoczerwone. Kwiaty pojedyncze, 3,5–4 cm szer., rubinowoczerwone, bardzo liczne, ale część przykryta jest liśćmi. Owoce wydłużone, 1,5 cm dł., ciemnoczerwone. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); mało podatna na parcha.. Poch.: Szkołka Dziećmierów Zakładu Doświadczalnego PAN – 1991.

Menispermum L.rodzina *Menispermaceae* – Miesięcznikowate

Miesięcznik

Mały rodzaj do którego należą zaledwie ? gatunki, występujące w ?. W Polsce uprawiane są 2 gatunki.

kwatery: IIIB, X, XIIIB, A/8

006402

Menispermum dauricum DC.

Miesięcznik dahurski

Pnącze wijące się, lewoskrętne, dwupienne, około 3–4 m wysokości. Pędy młode nagie (!). Liście sezonowe, 6–12 cm dł., naprzemianległe, nagie, długoogonkowe 3–12 cm, 3–7-klapowe do całobrzegich, wypukłe i osadzone dachówkowato. Kwiaty w V/VI, zielonożółte, niepozorne, małe, zebrane w baldachokształtnych kłosach około 4–6 cm dł. Owoce w X/XI, czarne pestkowce, 1 cm śred. Wyst.: Azja Wsch. – Chiny, Mongolia, wsch. Syberia, Japonia. Upr.: mroz. (–29 °C). Jest to delikatne pnącze tworzące liczne odrośla korzeniowe; dobrze rośnie na stanowiskach słonecznych, jak i cienistych; nie lubi gleb suchych. Gatunkiem o większych i ładniejszych liściach jest *M. canadense* L. Poch.: nn – <1970; OB Władystok – 1991; OB Matsudo – 1996.

Metaplexisrodzina *Asclepiadaceae* – Trojeściowate

Metapleksis

Do rodzaju należy 6 gatunków występujących w Azji Wsch.; w Polsce uprawiany jest 1 gatunek. Krzewy wijące się, o liściach sezonowych.

kwatery: A/1

012180

Metaplexis stauntoni Roem. et Schult. 1809

syn.: *Metaplexis chinensis* (Bunge) Decne., *Metaplexis japonica* (Thunb.) Makino, *Metaplexis stauntonii* Roem. et Schulte., *Metaplexis Stauntoni* Schult. 1809, *Pergularia japonica* Thunb., *Urolstelma chinensis* Bunge

Metapleksis Stauntona

Pnącze wijące się, w uprawie u nas do 3–4 m wysokości, tworzy liczne odrośla korzeniowe. Pędy zielone, młode pokryte włoskami, wewnątrz z mlecznym sokiem. Liście sezonowe, 5–11 cm dł., naprzemianległe, pojedyncze, jajowate, u podstawy mocno sercowate, na wierzchołku długo zastrzone; ogonek 3–7 cm dł. Kwiaty w VII–VIII, 12 mm szer., niepozorne, 5-krotne, różowobiałe, płaskokuliste; zebrane w spłaszczone wierzchołki 3–15 cm dł., na długich szypułkach. Owoce do 10 cm dł., skórzaste torebki. Wyst.: Chiny, Japonia. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C) lub tylko ndost. mroz. (–18 °C); pędy nadziemne przemarzają do gruntu, ale szybko odnawia się. Warto wiedzieć: nazwę gatunkową nadana ku czci botanika G.L. Stauntona (1737–1801). Poch.: OB Matsudo – 1994.

Metasequoia Miki ex Hu et Cheng 1941rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

Metasekwoja

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek.

11 pan.: 1a, 3, 5, 6, 9, 12, 14, 20, 22

relikt, endemit

kwatera: IB, IIA, IVB, XIIB, A/7; fot. 148, 149

004315 2n = 22

Metasequoia glyptostroboides Hu et W.C.Cheng 1948

syn.: *Metasequoia glyptostroboides* var. *caespitosa* Y.H.Long et Y.Wu, *Sequoia glyptostroboides* (Hu et W.C.Cheng) Weide

Metasekwoja chińska

Drzewo do 35 m wysokości, rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie luźnej, wąskostożkowej i strzale silnie zbieżystej, rośnie bardzo szybko. Pędy naprzeciwległe, dwojaki (jak u *Taxodium*) – trwałe, drewniejące, z pączkami oraz – sezonowe, boczne bez pączków, odpadające w jesieni wraz z igłami. Pączki dobrze widoczne, małe, około 5 mm dł., odstają prostopadle od pędów. Igły sezonowe (!) 4–5 cm dł., na starszych drzewach krótsze (2–5 cm), miękkie, jasnozielone, później ciemnobrązowe, jesienią żółte lub czerwobrązowe; ułożone naprzeciwległe i grzebieniasto. Szyszki kuliste, 2,5 cm śred., zielone, później brązowe, zwisają w czasie dojrzewania na długich do 5 cm gałązkach bocznych; dojrzewają w pierwszym roku, wysypują nasiona i opadają w całości wraz z „szypułami”. Wyst.: Chiny, wsch. Sichuan i zach. Hupei na wysokości 700–1350 m. Upr.: w starszym wieku b. mroz. (>–29 °C), w młodości dost. mroz. (–23 °C), w czasie surowych zim młode pędy nieznacznie przemarzają, ale dobrze regenerują i zachowują przewodnik. Wymagania glebowe ma przeciętne, ale preferuje gleby żyzne, świeże i dobrze zaopatrzone w wodę. W ojczyźnie swej metasekwoja nazywana jest wodną jodłą lub modrzewiem, gdyż najlepiej rośnie na stanowiskach wilgotnych, a nawet na mokradłach. Jest to gatunek światłolubny, odporny na warunki miejskie i skażenia przemysłowe. W uprawie od 1948 r., w Polsce od 1949 r.(!). Zast.: drzewo o atrakcyjnym pokroju i kolorystyce – wiosną jasnozielone, jesienią żółte lub brązowe. Doskonale prezentuje się pojedynczo lub w grupach oraz w formowanych szpalerach. Godne szerszego stosowania w różnych rodzajach terenów zieleni. Warto wiedzieć: rodzaj *Metasequoia* został po raz pierwszy opisany w 1941 r., na podstawie skamieniałości trzeciorzędowych i obejmował tylko rośliny wymarłe (kopalne). Przed 60 milionami lat metasekwoje rosły również w Polsce. Pierwszą żywą rośliną odkrył w 1945 r.(!) T. Wang w dolinie Shui-hsa-pa, w prowincji Sichuan w Chinach Centralnych, a opisali ją w 1948 r. H.H. Hu i W.C. Cheng. Już w rok później Ogrody Botaniczne w Krakowie, Warszawie i Kórniku (16 m wys. i 130 cm obwodu – pomiar w 1977 r.) wysiały nasiona, a rośliny z nich otrzymane rosną do dzisiaj. Podobną sensacją przyrodniczą było opublikowanie w 1994 r.(!) informacji o odkryciu w Australii kilkudziesięciu drzew znanych tylko z jury i kredy nazwanych *Wollemia nobilis* W.G.(?) Jones et. al. z rodziny Araukariowatych. Poch.: prawd. Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował W. Bugała i T. Bojarczuk – ok. 1964/65 r. (pomiar w 2000 r. – kwatera IIA 22/164 i IVB 15/126); giełda Boskoop – 1994; Arboretum Leśne w Ślizowie – 1998.

Microbiota Kom. 1923

rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

syn.: *Mikrobiota*

Mikrobiota

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek.

404 pan.: 16, 21b; kwatera: IA, IIIC; fot. 110

004316

Microbiota decussata Kom. 1923

syn.: *Mikrobiota decussata* Kom. 1923

Mikrobiota syberyjska

Krzew 0,5–0,8 m wysokości i około 2 m śred., rozdzielнопłciowy, dwupienny, z rozłożystymi, łukowato wygiętymi gałęziami. Rozgałęzienia dość płaskie, dwustronne.

Liście wielosezonowe, łuskowate, drobne, wydłużone i długo zastrzone; zielone lub szarawe, nieco jaśniejsze od spodu, jesienią i zimą charakterystycznie rude. Na pędach przewodnich występują krótkie, około 4 mm dł., odstające igielki; w głębi starszych krzewów także młodociane gałązki z igielkami. Szyszki drobne, 6 mm × 3 mm, z 2–4 łuskami i z 1 bezskrzydłowym nasieniem. Wyst.: pld.-wsch. Syberia. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), tolerancyjna w stosunku do gleby, wrażliwa na suszę i przesychnięcie gleby, preferuje stanowiska słoneczne, ale rośnie dość dobrze także w półcieniu; W uprawie w Polsce od 1963 r. (Arboretum Rogów). Zast.: krzew o pięknym pokroju i oryginalnej zimowej barwie. Doskonała na okrywy i do ogrodów skalnych. Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1988; Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1993; OBUWr. Wrocław – 1991.

Myrica L.

rodzina *Myricaceae* – Woskownicowate

Woskownica

Do rodzaju należy 35 gatunków, w Polsce uprawianych jest 5–6 gatunków.

kwatery IVC

003951

Myrica pensylvanica Loisel.

syn.: *Cerothamnus pensylvanicus* (Loisel.) Moldenke 1937, *Myrica caroliniensis* Loisel. non Mill., *Myrica cerifera* Bigelow non L., *Myrica cerifera* var. *latifolia* Aiton

Woskownica pensylwańska

Krzew dwupienny, w uprawie około 1,5 m wysokości, w ojczyźnie 2–2,5 m wysokości, gęsty, kulisty; tworzący odrosty korzeniowe. Pędy szarozielone (!), pokryte szarymi gruczołowatymi włoskami. Liście sezonowe lub 2-sezonowe, 2–8 (10) × 1,5–4 cm, skórzaste, odwrotnie jajowate, niemal całobrzegie (!), na wierzchołku zaokrąglone lub krótko zastrzone; z wierzchu ciemnozielone, obustronnie pokryte włoskami, spodem ze złocistożółtymi gruczołkami; silnie aromatyczne. Kwiaty w IV/V, niepozorne, przed liśćmi, ♂ żółtozielone zebrane w kotki do 1,5 cm dł., ♀ około 1 cm dł. Owoce 3,5–4,5 mm śred., kuliste, pokryte szarobiałym woskiem, początkowo z włoskami, gęsto skupione po kilkanaście sztuk, długo utrzymują się w zimie. Wyst.: pln.-wsch. wybrzeża Ameryki Płn. na suchych i piaszczystych stanowiskach. Upr. b. mroz. (>–29 °C). Dekoracyjne owoce i liście. Nie ma specjalnych wymagań, ale preferuje gleby kwaśne i piaszczyste oraz stanowiska słoneczne do półcienistych. Adaptuje się w szerokim zakresie pH gleby i toleruje jej zasolenie. Polecana jako roślina hamująca erozję. Odporna na choroby i szkodniki. Warto wiedzieć: wosk wygotowany z owoców amerykańskich woskownic był używany przez europejskich kolonizatorów do wyrobu świec. W Anglii i Skandynawii używano liści woskownicy europejskiej (*M. gale*) do aromatyzowania piwa („gale beer”). Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

Neillia D.Don.

rodzina *Rosaceae* – Różowate

Neillia

Do rodzaju należy około 12–15 gatunków, występujących w Chinach, Korei, Himalajach i na Jawie; w Polsce w uprawie gruntowej 3 gatunki i 1 odmiana botaniczna.

kwatery IVA, XIII

011506

Neillia thibetica Franch.

syn.: *Neillia longiracemosa* Hemsl.

Neillia tybetańska

Krzew do 2 m śred., o pędach pokrytych włoskami, łukowato przewieszających się i łuszczącej się korze; daje niekiedy odrosty korzeniowe. Liście 8–10 cm dł., jajowate, długo

zaostrzone, u podstawy sercowate, 3-kłapowe, podwójnie ząbkowane; z wierzchu nagie, jasnozielone, od spodu na wszystkich nerwach pokryte włoskami; przylistki jajowate; ogonek 8–15 cm dł. Kwiaty w V/VI, do 8 mm dł., drobne różowe, rurkowane, zebrane w łukowate, bardzo gęste grona 8–18 cm dł. Wyst.: zach. Chiny. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); czasami marzną końce pędów, ale łatwo odnawiają się. Sadzić w żyznej, przepuszczalnej glebie na stanowiskach słonecznych lub półcienistych. Można przycinać po kwitnieniu, by krzewy zagęściły się. Gatunek godny polecenia do parków, zieleni miejskiej i dużych ogrodów. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1996, 1998.

Nyssa L.

rodzina *Nyssaceae* – Błotniowate

Błotnia

Do rodzaju należy 6 gatunków, 4 występują w Ameryce Płn. i 2 w Azji; w Polsce uprawiane są 2 gatunki. Są to drzewa dwupienne o liściach sezonowych, skrętoległych, całobrzegich lub odlegle ząbkowanych. Kwiaty drobne, zielonkawobiałe, ♀ siedzące. Owocem jest pestkowiec. Ciekawostka: *Nyssa* to imię greckiej nimfy wodnej.

kwatery A/6, A/12

003920

Nyssa sylvatica Marsh

syn.: *Nyssa multiflora* Wangenh., *Nyssa villosa* Michx.

Błotnia leśna, syn.: Kląza leśna

Drzewo w uprawie do 10 m wysokości, w ojczyźnie 20–30 × 5–12 m, o stożkowatej, gęstej koronie, poziomych i na końcach przewisających konarach, często z licznymi odrostami korzeniowymi. Rośnie powoli, po 20 latach uprawy osiąga 4–5 × 3 m. Pędy jasnobrązowe, kora szara. Liście sezonowe, zmienne, jajowate do eliptycznych lub odwrotnie jajowatych, 5–12 × 2,5–7 cm., całobrzegie, silnie błyszczące; jesienią wspaniale żółte, czerwone i szkarłatne. Kwiaty w IV/V, wraz z liśćmi, męskie i żeńskie, bardzo drobne, zielonkawe, 5-płatkowe, zebrane w główki w kątach liści, trudno zauważalne. Owoc w IX, ciemnogranatowe, do 0,8–1,5 cm dł., zebrane zwykle po 2–3 na długich, zwisających szypułkach. Wyst.: wsch. tereny Ameryki Płn. Upr.: mroz. (–29 °C). Wymaga miejsc słonecznych lub półcienistych, gleb żyznych, kwaśnych o pH 5,5–6,5, wilgotnych, nawet podmokłych, ale toleruje także suche. Ze względu na głęboki, palowy system korzeniowy drzewo trudne do przesadzania. Zast.: gatunek wyjątkowo cenny i atrakcyjny do jesiennych zestawień kolorystycznych; wyróżniający się w grupie innych kolorowych jesienią drzew i krzewów. Zalecany do parków, szczególnie nad ciekami wodnymi, stawami i na tereny podmokłe. W Niemczech, ze względu na wąską koronę, sadzone przy ulicach. Obecnie wyselekcjonowano kilka odmian o ładnym pokroju, szczególnie intensywnie przebarwiających się jesienią, np.: 'Autumn Cascade', 'Jermyn's Flame', 'Gerhard Mahn'. Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

Oemleria Rchb.

syn.: *Osmaronia* Greene

Osmaronia

rodzina *Rosaceae* – Różowate

podrodzina *Prunoideae* – Śliwowe

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek.

kwatery III F

010789

Oemleria cerasiformis (W.L. Hook. et Arnott) J.W.Landon 1975

syn.: *Nuttallia cerasiformis* Torr. et Gray 1840, *Oemleria cerasiformis* (Torr. et A.Gray ex Hook. et Arn.) J.W.Landon, *Osmaronia cerasiformis* (Torr. et A.Gray) Greene, *Osmaronia cerasiformis* Greene. 1891, *Osmaronia cerasiformis* (Torr. et A.Gray ex Hook. et Arn.) Greene

Osmaronia śliwkowata, syn.: Oemleria śliwkowata

Krzew w uprawie około 2–3 m wysokości, w ojczyźnie do 5 m, najczęściej dwupienny, wyprostowany, wielopędowy, luźny, dający liczne odrosty korzeniowe. Pędy nagie, rozwijają się wczesną wiosną w III, dlatego są niekiedy niszczone przez późnione wiosenne przymrozki. Liście sezonowe, 7–10 cm dł., naprzemianległe, pojedyncze, odwrotniejąkowane do lancetowatych, całobrzegie, obustronnie zaostrzone; z wierzchu ciemnoszarzielone, spodem szarzielone mniej lub bardziej pokryte włoskami. Kwiaty pachnące, wczesne, w III–IV, 7–10 mm, białe z zielonym odcieniem, zebrane po 5–10 w zwisające, krótkie grona 10 cm dł.; 15 pręcików ułożonych w 3 okółkach; kielich zielony, dzwonekowany. Owoce 1–1,5 cm dł., podobne do śliwki, zebrane po 1–3, niebieskoczarne, z cienkim, purpurowym miąższem i 1 gładkim, brązowym nasieniem 7–8 mm dł. Wyst.: zach. USA (Kolumbia Bryt. po Kalifornię). Upr.: dost. mroz. (–23 °C). w młodości bardzo wrażliwa na mrozy i wymaga okrywania. Lubi gleby żyzne, wilgotne i przepuszczalne oraz stanowiska półcieniste. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował – J. Tumiłowicz – 1996.

Osmanthus Lour.

rodzina *Oleaceae* – Oliwkowate

Osmantus

Do rodzaju należy 30 gatunków, występujących: w Azji Wsch., na Wyspach Pacyfiku oraz w pld. USA (2 gatunki). W Polsce w uprawie gruntowej tylko 1 gatunek, ze względu na małą mrozoodporność pozostałych. Ciekawostka: nazwa rodzaju pochodzi od dwóch greckich słów *osme* = zapach i *anthos* = kwiat.

kwatera III F

008441

Osmanthus decorus (Boiss. et Balansa) Kasapliligil

syn.: *Phillyrea decora* Boiss. et Balansa, *P. laurifolia* hort., *P. vilmoriniana* Boiss. et Balansa ex Boiss.

Osmantus dekoracyjny

Krzew 2–3 (4,5) × 5 m, zwarty, szerokokulisty, gęsty. Pędy nagie i sztywne. Liście wielosezonowe, 8–12 × 3–4 cm, skórzaste, lancetowate do podługowatych, całobrzegie lub rzadko piłkowane, na wierzchołku zaostrzone, nagie, z wierzchu ciemnozielone i lśniące, spodem żółtozielone; ogonek 1–1,5 cm dł. Kwiaty w V, 6 mm szer., białe, rurkowate, 4-krotne z płatkami 8 mm dł., zebrane w boczne, gęste i liczne grona, pachną. Owoce niebieskoczarne, jajowate, do 1,5 cm dł. z 1 tylko nasieniem. Wyst.: Kaukaz: Gruzja, pñ.-wsch. Turcja. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C); wskazane osłonięte, półcieniste stanowiska – wymagania podobne do bukszpanu i laurowiśni, z którymi występuje razem w zaroślach typu makia. Gatunki i liczne odmiany *Osmanthus heterophyllus* uprawiane są dość powszechnie w zach. Europie jako rośliny ozdobne z barwnych liści i pachnących kwiatów. Te podobne do ostrokrzewów rośliny zaleca się uprawiać w Polsce w pojemnikach. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1995.

Ostrya Scop.

rodzina *Betulaceae* (d. *Carpinaceae*) – Brzozowate

Chmielgrab

Do rodzaju należy 9 gatunków rosnących w Europie, Azji Mn., Azji Wsch., Ameryce Płn. i na Kaukazie; w Polsce uprawiane są 3 gatunki. Dzwona podobne do grabów, owocostany podobne do „szyszek” chmielu.

kwatera B/1

011594

Ostrya virginiana (Mill.) K.Koch

syn.: *Carpinus ostrya* L. in part., *Carpinus virginiana* Mill., *Ostrya virginica* Willd, *Ostrya virginiana* K.Koch, *Ostrya virginiana* Britton. et Poggenb. 1888

Chmielgrab wirginijski

Drzewo 15–20 m wysokości. Młode pędy często pokryte gruczołkowatymi włoskami, później nagie i ciemnobrązowe; kora szarobrązowa, cienka. Liście sezonowe, 6–12 × 3–5 cm, jajowatolancetowate, długo zaostrome, u podstawy lekko sercowate (!), z 11–15 parami nerwów z włoskami, ostro pojedynczo piłkowane, z wierzchu ciemnozielone, spodem jaśniejsze, obustronnie pokryte miękkimi włoskami; ogonek 5 mm dł. Kwiaty w IV/V, rozdzielнопłciowe, męskie kotki 3–5 cm dł., żeńskie niepozorne. Owocostany 3–6 cm dł., podobne do szyszek chmielu, z wrzecionowatymi (!) orzeszkami 6–8 mm dł., na końcach nagie (u *Ostrya carpinifolia* – włoski). W y s t .: Ameryka Płn. – na płd. po Florydę i Teksas. U p r .: w zależności od pochodzenia od mroz. do b. mroz. (–29 °C). Wymagania podobne jak nasz *Carpinus betulus* – niewielkie w stosunku do gleby i stanowiska. P o c h .: OBUWr Wrocław – 2000.

Oxydendrum DC.

rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

Kwasnodrzew

Do rodzaju należy tylko jeden gatunek.

kwatera: IIC, IIIJ, XIB

006401

Oxydendrum arboreum DC. 1839

syn.: *Andromeda arborea* J. Clayton 1739, *Andromeda arborea* L., *Lyonia arborea* D. Don 1834

Kwasnodrzew konwaliowy

K r z e w w uprawie 3–5 m wysokości, w ojczyźnie drzewa 15–20 m, po 20 latach około 6 m, stożkowate, rosną powoli. Liście sezonowe 10–20 cm dł., podługowatolancetowate, skórzaste, z wierzchu błyszczące, od spodu matowe, młode brązowzielone, starsze jasnozielone; jesienią lśniący szkarłatne, czerwone i żółte. Kwiaty w VI–VIII, drobne, około 6 mm dł., białe, cylindryczne; zebrane w okazałe, do 25 cm dł., zwisające wiechy. W y s t .: wsch. część USA. – od Pensylwanii po Luizjanę. U p r .: prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Wymaga miejsc osłoniętych od zimnych wiatrów, umiarkowanie wilgotnej gleby i okrywania na zimę w młodości. W uprawie od 1752 r. Warto wiedzieć: nazwa gatunkowa nawiązuje do kwaskowatego smaku liści i pędów (z greckiego oxys = kwas, dendron = drzewo), z których Indianie robili napar aplikowany na wiele różnych dolegliwości. P o c h .: OB Northampton – 1987; Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989; OB PAN Warszawa-Powsin – ofiarował A. Marczewski – 1995.

Pachysandra Michx.

rodzina *Buxaceae* – Bukszpanowate

Runianka

Do rodzaju należą 4 gatunki, występujące we wsch. Azji i wsch. Ameryce Płn.; w Polsce uprawiany jest 1 gatunek i 2 odmiany uprawne. Byliny lub półkrzewy o liściach sezonowych lub wielosezonowych, tradycyjnie omawiane w grupie roślin zdrewniałych.

376 pan. 15; kwatera: IIIF, XIA, A/5a; fot. 220

003273

Pachysandra terminalis Siebold et Zucc.

Runianka japońska

Bylina (!), niekiedy traktowana jako półkrzew, do 20–30 cm wysokości, z podziemnymi rozłogami, rośnie powoli. Liście wielosezonowe (!), skrętoległe, odwrotniejąkowate, do 6–10 cm dł., w górnej części grubo piłkowane, skórzaste, ciemnozielone, błyszczące; skupione na grubych i dość soczystych, zielonych (nie drewniejących !) pędach. Kwiaty w V, rozdzielнопłciowe, bezpłatkowe, białawe. O w o c e białe, kuliste, 3-nasienne pestkowce; u nas zawiązują się rzadko. W y s t .: liściaste lasy Japonii. U p r .: mroz. (–29 °C), wymaga gleb świeżych, próchnicznych, lekko kwaśnych i nie

suchych oraz miejsc zacienionych. Ma płaski, wrażliwy system korzeniowy. Dobrze zagęszcza się i odnawia po wiosennym cięciu. Z a s t.: w dobrych warunkach siedliskowych po 3–4 lata okrywa ziemię wspaniałym kobiercem. Doskonała roślina okrywowa pod drzewa, znosząca miejski klimat. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1996, 1998, 2000.

142 pan.: 3, 22, kwatera: IIA, IX

006400

Pachysandra terminalis 'Variegata' {Japonia/Holandia <1859/1859}

Runianka japońska 'Variegata'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście nieregularnie kremowobiałe obrzeżone, jest niższa i rośnie wolniej. Upr.: mroz. (–29 °C); ma podobne wymagania jak gatunek. P o c h.: OBUWr Wrocław – 2000.

Paeonia L.

rodzina *Paeoniaceae* – Piwoniowate

Piwonia, syn.: Peonia

Do rodzaju należą 33 gatunki występujące w strefie klimatu umiarkowanego Eurazji i Ameryki Płn.; w Polsce uprawiane są 4 gatunki piwonii zdrewniałych, 1 mieszańiec międzygatunkowy, 2 odmiany botaniczne, 2 uprawne, kilkanaście o niepewnym oznaczeniu oraz kilkanaście odmian polskiej hodowli – nie nazwanych i nie opisanych i ponad 180 taksonów piwonii zielnych (bulwiastych). Piwonie lubią gleby świeże, żyzne, przepuszczalne, wilgotne podczas kwitnienia i na wiosnę, często bogate w węglan wapnia, stanowiska słoneczne.

kwatera IIC

005318

Paeonia delavayi Franch.

Piwonia Delavay'a, syn.: Piwonia drobnokwiatowa

Półkrzew do 1–2(3) m wysokości, wyprostowany, wytwarza rozłogi. Pędy dołem drewniejące, nagie. Liście sezonowe, do 20–30 cm dł., podwójnie pierzaste, listki całobrzegie, głęboko wcięte tworzą 3 spiczaste klapki 5–10 cm dł., z wierzchu matowe ciemnozielone, od spodu sino- do niebieskozielonych. Kwiaty w V/VI, 5–9 cm śred., jak na piwonie małe, kubkowate, przewieszające się, 5–9-płatkowe, soczyście ciemnoczerwone, pylniki żółte. Owoc 2,5 cm dł., gwiazdziste, szeroko rozpostarte, nagie. Wyst.: Chiny – Yunnan, Xinjiang na wysokości 2600–3600 m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); gleby wilgotne, przepuszczalne, od słabo kwaśnych po alkaliczne. W hodowli jest partnerem do wielu krzyżówek, ze względu na żywotność i ciemną barwę kwiatów. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1993.

kwatera IA

005154

Paeonia potaninii var. *trollioides* (Stapf ex F.C.Stern) F.C.Stern

syn.: *Paeonia forrestii* hort., *Paeonia trollioides* Stapf ex Stern

Piwonia Potanina odm. pełnikowata

Półkrzew w uprawie 0,6 × 1,5 m, w ojczyźnie do 1,5 m wysokości, wytwarzający rozłogi. Liście sezonowe, kłapy długie, krótko zastrzone, 5–10 mm szer., podwójnie pierzaste, głęboko i wąsko kłapowane. Kwiaty w V, 6,5 cm śred., pojedyncze, przewieszające się, nigdy w pełni nie otwarte, żółte, podobne do pełnika (*Trollius*) – stąd nazwa odmiany. Wyst.: zach. Chiny, Tybet. W 1914 r. Georg Forrest zebrał nasiona tej piwonii w prowincji Yunnan i sprowadził je do Europy. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). P o c h.: OBUWr Wrocław – 1993.

544 pan. 21a; kwatery IIC; fot. 194
012632

Paeonia suffruticosa Andrews *ssp. rockii* S.G.Haw et L.A.Lauener

syn.: *Paeonia rockii* (S.G.Haw et Lauener) T.Hong et J.J.Li, *Paeonia suffruticosa* 'Joseph Rock', *Paeonia suffruticosa* 'Rock's Variety'

Piwonia krzewiasta ppat. Rock'a

Krzew 1–1,5 m wysokości, w ojczyźnie 2,5 × 3–4 m, o pędach słabo rozgałęzionych, bardzo grubych, wyprostowanych, szarych do jasnobrązowych. Liście sezonowe, rozwijają się później od innych, do 35 cm dł., jasnozielone, o listkach głęboko wcinanych i kłapach ostro zakończonych. Kwiaty w V/VI, 20–25 cm śred., różowawe jaśniejące w miarę przekwitania do białych, z dużymi plamami u nasady płatków purpurowymi do fioletowobrązowych. Wyst.: góry w centralnych Chinach. Piwonię tę znalazł w 1925–26 r. J. Rock w pobliżu buddyjskiego klasztoru Choni w prowincji Gansu. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Lubi gleby świeże, żyzne, przepuszczalne, bogate w wapń, wilgotne w okresie kwitnienia i na wiosnę, stanowiska słoneczne. Wskazane jest ściółkowanie przed zimą i okrywanie w młodości. Poch.: Szkoła Salomon, Wrocław – ok. 1921 r. Oznaczenie zweryfikowane w 1996 r. przez Johna Salesa z W. Brytanii.

Parrotiopsis (Nied.) C.K.Schneid.

rodzina *Hamamelidaceae* – Oczarowate

Parocjowiec

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek, znaleziony przez H. Falconera w górach Kaszmiru w 1836 r. i nazwany ku czci francuskiego badacza Victora Jacquemonta (1801–1832). Introdukowany do Kew Garden w 1879 r.

477 pan.: 18–20, 23; kwatery IIIJ

002952

Parrotiopsis jacquemontiana Rehder 1920

syn.: *Fothergilla involucrata* Falc. 1839, *Parrotia jacquemontiana* Decne., *Parrotiopsis involucrata* (Falc.) C.K.Schneid., *Parrotiopsis involucrata* Decne., *Parrotiopsis involucrata* Falc. 1839, *Parrotiopsis involucrata* C.K.Schneid. 1904, *Parrotiopsis jacquemontiana* (Decne.) Rehder

Parocjowiec Jacquemonta, syn.: Parotjopsis Jacquemonta

Krzew w uprawie 2–3,5 m wysokości, wyprostowany, w ojczyźnie małe drzewko do 7 m wysokości, o gładkiej korze. Młode pędy pokryte gwiazdzistymi włoskami (!), szarżółte, potem gładkie. Liście sezonowe, 3–5 (8) cm dł., jasnozielone, szerokie odwrotniejąkowane lub prawie okrągłe, ostro piłkowane, podobne do olchy czarnej i leszczyny; młode z wierzchu błyszczące, słabo pokryte gwiazdzistymi włoskami, spodem silniej, potem tylko na nerwach; ogonek 6–12 mm dł.; przylistki jajowate 3–5 mm dł.; późną jesienią przebarwiają się na złocistożółto. Kwiaty w V, wraz z rozwojem liści, małe, obupłciowe, zebrane po około 20 szt. w główki 1,5–2 cm śred. i otoczone 4–6 (7) podsadkami – kremowobiałymi, dużymi, 1–2 cm dł., prawie okrągłymi, dodatkowo z brązowymi włoskami; kielich niepozorny, opadający; 15(20) żółtych pręcików dominuje nad kwiatem. Owoc torebka 1 cm dł., 4-kłapowa. Brązowe, błyszczące nasiona, 5–6 mm dł. są silnie wystrzeliwane z torebki (!). Drewno różowoczerwone, twarde, ciężkie. Wyst.: płn.-zach. Himalaje, Afganistan, Pakistan, płn.-zach. Indie, na wysokości 900–3000 m n.p.m. Upr.: prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Wymagania uprawowe jak *Hamamelis*. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

Parthenocissus Planch.

rodzina *Vitaceae* – Winoroślówate

Winobluszcz

Do rodzaju należy 10 gatunków pnączy, z przylgami na końcach wąsów czepnych, występujących w Ameryce Płn. i wsch. Azji. W Polsce uprawiane są 4 gatunki, 3 odmiany botaniczne i 4 uprawne. Liście długoogonkowe, dłoniasto złożone lub pojedyncze zwykle

klapowane. Kwiaty miododajne, obupłciowe (czasem poligamiczne), (4)5-krotne, płatki wolne, słupek otoczony dyskiem miodnikowym (u pokrewnego *Ampelopsis* dysku brak). Owocem są ciemnoniebieskie lub granatowoczarne jagody z 1–4 nasionami, chętnie zjadane przez ptaki. Odporne na niskie temperatury, suszę, zanieczyszczenia powietrza pyłami i dymami; wytrzymują dość silne ocienienie.

kwatera: IIIF, IVA i E, VIB, VIIB, XV
003924

***Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.**

syn.: *Ampelopsis hederacea* (Ehrh.) DC., *Ampelopsis quinquefolia* (L.) Michx., *Ampelopsis virginiana* hort., *Cissus mexicana* DC., *Hedera quinquefolia* L., *Vitis hederacea* (Ehrh.) DC., *Vitis quinquefolia* (L.) Lam.

Winobluszcz pięciolistkowy, syn. „dzikie wino”

Pnącze wspinające się do 10–15(20) m wysokości (!), rośnie szybko – roczny przyrost 0,6–1 (2) m. Młode pędy czerwone, z 5–12 dwustronnie rozpostartymi, sprężynkowatymi wąsami czepnymi zakończonymi słabo zaznaczonymi przylgami; na starszych pędach korzenie przybyszowe. Liście sezonowe, 5 (3) listkowe, listki do 10 cm dł., eliptyczne lub odwrotniejąwate, na szczycie zaostrome, brzegiem piłkowane, z wierzchu matowe ciemnozielone, spodem sinozielone; wczesną jesienią czerwone, szkarłatne i czerwonopomarańczowe. Kwiaty w VII, białe, niepozorne. Owoc w VII–VIII, granatowoczarne, 6–8 mm śred., chętnie są zjadane przez ptaki (!). Wyst.: obrzeża lasów we wsch. Ameryce Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); rośnie na każdej glebie (!), zarówno na suchych, zasolonych piaskach, jak i mokrych glinach. Odporny na suszę, wiatry, bardzo odporny na warunki miejskie i przemysłowe. Lubi stanowiska ciepłe, ale rośnie nawet w głębokim cieniu. Zast.: najważniejsze u nas pnącze – szybko rosnące, samoczepne, wspaniale wybarwiają się jesienią, tym intensywniej, im bardziej słoneczna wystawa (ale nie w pełni słoneczna). Doskonały do obsadzania podcieni, pergoli, kolumn, płotów, werand, balkonów i fasad budynków (!) – jest doskonałym termoizolatorem (warstwa liści tworzy „poduszkę ciepłą”) i zabezpiecza (!) ściany przed wilgocią – deszcz spływa po liściach i nie dociera do ścian. Gatunek ten, ze względu na niekiedy słabo wykształcone przyłgi, wymaga na początku podwiązywania. Odmiana murowa *P. q.* var. *murorum*, z dobrze wykształconymi przylgami (!), jest dużo cenniejsza. Bardzo podobny jest winobluszcz zaroślowy (*P. vitacea* Hitchcock, syn. *P. inserta*), ale ma wąsy bez przyłg (!) lub słabo wykształcone, dlatego nigdy nie czepia się nagich ścian, murów i kamieni, tylko owija się wokół podpór. Poch.: OBUWr Wrocław – 1997, 1998.

kwatera: IIIB, IIIF, VIB
016951

***Parthenocissus quinquefolia* var. *engelmannii* Rehder**

syn.: *Ampelopsis engelmannii* hort. ex Rehder, *Ampelopsis quinquefolia* var. *engelmannii* Rehder, *Parthenocissus engelmannii* Koehne et Gräbn. ex Gräbn., *Parthenocissus quinquefolia* 'Engelmannii', *Vitis engelmannii* Dieck

Winobluszcz pięciolistkowy odm. Engelmanna

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście mniejsze, z wierzchu ciemnozielone, spodem wyraźnie niebieskawe, jesienią ciemnoczerwone, listki węższe i dłuższe 12 × 1,2–3 cm, ostro i regularnie piłkowane, ogonki liściowe dłuższe do 15 cm dł., czerwone i nagie, podobnie jak młode pędy; czepia się 4–6 (7) bardzo mocnymi (!) przylgami. Owocostany do 4 cm dł. Wyst.: wsch. USA. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), odmiana częstsza w uprawie od gatunku. Poch.: nn – 1999.

kwatera IVA, IVC
007101

***Parthenocissus tricuspidata* (Siebold et Zucc.) Planch.**

syn.: *Ampelopsis hoggii* G.Nicholson, *Ampelopsis tricuspidata* Siebold et. Zucc., *Ampelopsis veitchii* hort., *Ampelopsis veitchii* var. *robusta* hort., *Cissus veitchii* Carrière, *Parthenocissus tricuspidata* f. *veitchii* (Carrière) Rehder, *Psedera tricuspidata* (Siebold et Zucc.) Rehder, *Vitis inconstans* Miq.

Winobluszcz trójklapowy, syn.: Winobluszcz japoński

Pnącze samoczepne, wspina się na wysokości 12–15 m czepiając się gładkich powierzchni silnie rozwiniętymi przylgami na końcach wąsów. Liście sezonowe, ułożone dachówkowato, sztywne, błyszczące, przeważnie 3-listkowe. Blaszki liściowe na krótkopędach grube i duże do 20 cm dł., na długopędach im bliżej wierzchołka, tym coraz mniejsze, cieńsze i bez klap. Jesienią intensywnie jaskrawoczerwone i czerwono-brązowe (!). Kwiaty w VII, miododajne, duże. Owoce granatowe, z sinym nalotem, do 6–8 mm śred. Wyst.: śród. Chinę po Płw. Koreański i Japonię. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), wymarza w pñ.-wsch. i pñ. Polsce. Dobrze rośnie na pełnym słońcu (ściany o wystawie pñd., wsch. i zach.), w miejscach osłoniętych i ciepłych. Zast.: jedno z najpiękniejszych pnączy, szczelnie zakrywające powierzchnię. Pięknie przebarwione jesienią liście, charakterystycznie opadają – najpierw odpadają same blaszki, a ogonki liściowe sterczą jeszcze przez pewien czas, dopóki same nie opadną. Poch.: OB Kanagawa – 1990.

kwatery III C

008924

Parthenocissus tricuspidata 'Green Spring' W. van Lint 1965 {Holandia 1903}

syn.: *Ampelopsis veitchii*, *Parthenocissus tricuspidata* 'Printemps Vert'

Winobluszcz trójklapowy 'Green Spring', syn.: Winobluszcz trójklapowy zielonolistny hort.

Pnącze 12–15(20) m wys., przyrastające rocznie 0,5–1,5 m, z krótkimi, mocno rozgałęzionymi wąsami czepnymi z przylgami. Liście sezonowe, pojedyncze, bardzo duże do 15–20 (25) cm dł., niepodzielone, z 3 klapami, jasnozielone, z połyskiem, młode czerwono-brązowe. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C), dotychczas w 2 kolekcjach. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1996.

kwatery IV F

008923

Parthenocissus tricuspidata 'Lowii' {Low & Co. 1907}

syn.: *Ampelopsis Lowii* Cook

Winobluszcz trójklapowy 'Lowii'

Pnącze przyczepiające się mocno przylgami do gładkich powierzchni. Liście sezonowe, drobne 2–3 cm dł., pojedyncze lub 3–7-klapowe, brzegiem grubo ząbkowane, jasnozielone, młode purpurowe, jesienią szkarłatnoczerwone. Upr.: prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C); wymagania jak inne winobluszcze. Odmiana cenna do okrywania murów i ścian niedużych budynków. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1998.

62 pan.: 1b, 4, 16, 26; kwatery: IB, IIID, IVC, XIA; fot. 127

003925

Parthenocissus tricuspidata 'Veitchii' {Japonia <1861}

syn.: *Ampelopsis veitchii* hort., *Ampelopsis Veitchii* hort. NL (błędnie = *P. t.* 'Veitch Boskoop'), *Parthenocissus tricuspidata* 'Veitchii' hort. (błędnie = *P. t.* 'Veitch Boskoop'), *Parthenocissus veitchii* (Carrière) Graebn., *Parthenocissus veitchii* Graebn., *Parthenocissus Vitis veitchii* hort., *Parthenocissus Vitis veitchii* Lynch., *Vitis veitchii* (Carrière) hort. ex C.K.Schneid

Winobluszcz trójklapowy 'Veitchii'

Pnącze samoczepne, 12–15(20) m wys., przyrastające rocznie 0,5–1,(2,5) m, podobne do gatunku, ale o liściach mniejszych, jajowatych, nie klapowanych lub 3-dzielnych, brzegiem grubo ząbkowanych. Upr.: mroz. (–29 °C). Jedno z pięknie przebarwiających się jesienią pnączy. Od dawna uprawiane w Chinach, Japonii i Korei. Introdukowane z Japonii do Anglii około 1861 r. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – 1990; Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1992, 1997.

Paulownia Siebold et Zucc. rodzina *Scrophulariaceae* (d. *Bignoniaceae*)– Trędownikowate
Paulownia

Do rodzaju należy 17 (16) gatunków, występujących we wsch. Azji. W Polsce uprawiane są 3 gatunki. Nazwa rodzaju nadana na cześć królowej Niderlandów, żony Wilhelma II, córki rosyjskiego cara Pawła I – Anny Pawłowny.

609 pan. 23; kwatera IIID
003926

Paulownia tomentosa (Thunb. ex Murr.) Steud.

syn.: *Bignonia tomentosa* Thunb., *Incarvillea tomentosa* Spr., *Paulownia imperialis* Siebold et Zucc., *Paulownia imperialis* var. *lanata* Dode, *Paulownia japonica* Réveil, *Paulownia recurva* Rehder, *Paulownia tomentosa* var. *lanata* (Dode) C.K.Schneid.

Paulownia puszysta, syn. Paulownia cesarska

Drzewo w uprawie do 8–10 m wysokości, w ojczyźnie do 15 m, o szerokiej, luźnej, nisko osadzonej koronie, grubych pędach i konarach. Różne części pokryte są gęsto włoskami. Liście sezonowe, nakrzyżległe, długoogonkowe, szerokojajowate, pojedyncze, duże do 25 cm – u roślin młodych do 50 cm dł. (!), czasem lekko klapowane, obustronnie pokryte włoskami. Kwiaty w IV/V, tuż przed liśćmi, pachną jak fiołki, obupłciowe, zygomorficzne, rurkowate, 5–6 cm dł., fioletowoniebieskie, w gardzieli z żółtymi prążkami, z zewnątrz pokryte gruczołkowatymi włoskami; zebrane w duże, wzniesione wiechy 20–40 cm dł., które wykształcają się już latem poprzedniego roku. Owoce – jajowata, zaostzona torebka, do 4 cm dł., utrzymuje się bardzo długo, nawet do kwitnienia w następnym roku. Wyst.: Chiny – Hupeh, Honan, Kiangsi. Upr.: pąki kwiatowe są niszczone przy około –18 °C, tylko starsze okazy są zad. mroz. (–26 °C); w młodości wrażliwa, rośliny młode i pąki kwiatowe często przemarzają. Rośnie dobrze i szybko na glebach ubogich, wybitnie światłolubna, lubi miejsca ciepłe, osłonięte od wiatru. Niekiedy daje odrosty korzeniowe. Zast.: wyjątkowo egzotyczne i dekoracyjne drzewo, cenne w każdej kolekcji. Dawniej w Japonii po urodzeniu się córki sadzono paulownię, by jako posag, z jej lekkiego drewna zrobić skrzynię na kimono. Obecnie z liści, kwiatów, korzeni i owoców wytwarza się leki. Poch.: OB Pekin – 1993.

Paxistima Raf.

rodzina *Celastraceae* – Dławiszowate

syn.: *Pachistima* Raf., *Pachystigma* Meissn.

Paksistima

Do rodzaju należą 2 gatunki, występujące w Ameryce Płn.; w Polsce uprawiany jest tylko 1 gatunek.

kwatera IIA
009376

Paxistima canbyi A.Gray

syn.: *Pachistima canbyi* A Gray

Paksistima Canby'ego

Dywanowa krzewinka do 25–40 cm wysokości, o miękkich, 4-kanciastych, pokładających i zakorzeniających się pędach, daje odrosty korzeniowe. Liście wielosezonowe, naprzeciwległe, 1–2,5 × 0,5 cm, skórzaste, ciemnozielone, wąskojajowate, w górnej części ząbkowane, brzegiem lekko podwinięte; ogonek 2,5 mm dł. Kwiaty w V, niepozorne, brązowoczerwone, gwiazdkowate, 3 mm szer., zebrane po 1–3 w wiązki dł. 0,8–1,2 cm. Owocem jest torebka 4 mm dł. Wyst.: góry USA – Virginia, Ohio, Kentucky. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Godna polecenia do ogrodów skalnych, do sadzenia w grupach i jako roślina okrywowa. Chronić przed zimowym i wczesnowiosennym słońcem, a w surowe zimy, szczególnie przy braku pokrywy śnieżnej, należy okrywać. Preferuje gleby obojętne do

zasadowych (toleruje nawet wysokie pH), wilgotne, luźne, przepuszczalne. Wskazane nawożenie organiczne, ponieważ źle znosi mineralne. P o c h.: Dendrologická Zahrada VÚOZ Průhonice – 1994.

Periploca L.

rodzina *Asclepiadaceae* – Trojeściowate

Obwojnik

Do rodzaju należy 11 gatunków, występujących w płd. Europie; w Polsce uprawiane są 2 gatunki.

kwatery IVA

003927

Periploca graeca L.

Obwojnik grecki

Pnącze wijące się, w uprawie do 6–8 m wysokości, w ojczyźnie do 10–15 m. Pędy gładkie, z trującym sokiem mlecznym, szarzielone, młode oliwkowozielone. Liście sezonowe, do 6–10(12) × 5 cm., naprzeciwległe, jajowate lub eliptyczne, na końcach pędów lancetowate, całobrzegie, krótkoogonkowe, z wierzchu ciemnozielone i połyskujące, spodem jasnozielone, nagie; jesienią zielone, rzadko żółte. Kwiaty w k.VI–VIII, 2,5 cm śred., pachnące, purpurowobrązowe, na zewnątrz zielonkawe, 5-krotne, zebrane w dwuramienne, luźne wierzchotki 8–12 cm dł. Owocem jest rozłupka do 12–15 cm dł., walcowata, przypominająca łuszczynę. Wyst.: płd. Europa, Kaukaz. Upr.: prawdopodobnie od dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C); w Poznaniu i Krakowie rośnie dobrze. Lubi stanowiska słoneczne, gleby żyzne i wilgotne. Zast.: wartościowe, szybko rosnące pnącze o ciemnozielonych liściach. P o c h.: OB Lucca – 1989.

Phellodendron Rupr.

rodzina *Rutaceae* – Rutowate

Korkowiec

Do rodzaju należy 10 gatunków, występujących we wsch. Azji; w Polsce uprawianych jest 5 gatunków i 1 forma botaniczna. Nazwa rodzaju pochodzi od dwóch greckich słów *phellos* = korek i *dendron* = drzewo.

635 pan. 26; kwatery IVC

007886

Phellodendron sachalinense (F.Schmidt) Sarg.

syn.: *Phellodendron amurense* Rupr. var. *sachalinense* F.Schmidt.

Korkowiec sachaliński

Drzewo do 7–15 m wysokości w ojczyźnie, o krótkim pniu i szeroko rozłożonej koronie. Korowina cienka i twarda, stara gruba, korkowata. Liście sezonowe, parzystopierzaste, złożone z 3–6 par jajowatych, nie orzęsionych (!) listków. Kwiaty w VI, miododajne, dwupienne, drobne, zielonkawożółte, tak jak liście pachną terpentyną, zebrane w 10–12 cm dł. wiechy. Owocem w IX–X, czarne, kuliste pestkowce do 1 cm śred.; zebrane w geometryczne owocostany (także pachnące terpentyną), zjadane są zimą przez kosy. Wyst.: Sachalin, Korea, półn. Japonia. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Odporny na warunki miejskie i choroby; lubi gleby głębokie, żyzne i świeże, miejsca ciepłe i słoneczne lub półcieniste, toleruje gleby od kwaśnych po alkaliczne. Zast.: ładne drzewo o gęstej koronie, malownicze, jeśli sadzone pojedynczo, cenny egzotyczny gatunek dla półn.-wsch. Polski. P o c h.: nn – <1928.

Philadelphus L. 1753

rodzina *Hydrangeaceae* (d. *Philadelphaceae*) – Hortensjowate

Jaśminowiec, syn.: Jaśminiec, Cybusznik, (błędnie potocznie) jaśmin

Do rodzaju należy 60–70 gatunków rosnących w umiarkowanej strefie półkuli półn. W Polsce uprawianych jest 27 gatunków, 5 odmian botanicznych, 7 mieszańców międzygatunkowych i 32 odmiany uprawne. Krzewy od 1–5 m wysokości. Pędy młode z białym rdzeniem, starsze z ciemniejszym. Liście przeważnie sezonowe (wielosezonowe w Ameryce Środ.), nakrzyżległe, jajowate lub eliptyczne, krótkoogonkowe, brzegiem zwykle ząbkowane lub piłkowane. Kwiaty 4-krotne, często pachnące, płatki korony białe lub kremowobiałe, działki kielicha dołem zrosnięte w czarkę kielicha (jak u *Deutzia*), pręcików 12–19; zebrane w grona, wierzchotki, wiechy lub pojedynczo na 2–3 letnich pędach. Owocem jest 3–5 komorowa torebka pozostająca zimą na krzewach. Upr.: wysoka wytrzymałość na niskie temperatury, suszę i warunki miejskie, odporne na skażenia przemysłowe. Mają małe wymagania glebowe – najlepiej rosną na glebach dość żyznych, przepuszczalnych, wapiennych, na stanowiskach słonecznych lub półcienistych. Są podstawowymi taksonami w doborze pięknie kwitnących krzewów oraz niezastąpione w ogrodach zapachowych. Niestety często są porażane przez mszyce. Bardzo dobrze znoszą przycinanie (krzewy można co kilka lat silnie odmłodzić). Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach, wyhodowanych przed II wojną przez A. Wróblewskiego, nazwanych przez W. Bugałę w 1970 r. i wprowadzonych do handlu przez Szkołki Kórnickie w 1982 r., *Philadelphus* 'Alabaster', *P.* 'Apollo', *P.* 'Biały Sopol', *P.* 'Justynka', *P.* 'Kalinka', *P.* 'Karolinka', *P.* 'Kasia', *P.* 'Rusałka', *P.* 'Świtezianka'.

kwatera IIIB

017289

Philadelphus 'Biały Karzeł' Bugała 1970 {A. Wróblewski/Szkołki Kórnickie <1939/1982}
Jaśminowiec 'Biały Karzeł'

Krzew powoli rosnący do 1,2 m wysokości, bardzo gęsty, o silnie skróconych gałązkach, pędach bocznych i międzywęzłach. Liście sezonowe, 4–5 cm jajowatoeliptyczne, nagie, ciemnozielone, blaszka liściowa faliście powyginana. Kwiaty w VI, do 5 cm, pojedyncze, czysto białe, słabo pachnące. Kwiatostany główkowate, liczne, gęste, najczęściej 7-kwiatowe. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: ofiarował Związek Szkółkarzy Polskich – 1999.

280 pan.: 8, 15, 18; kwatera XV

003931

Philadelphus coronarius L. 1753

syn.: *Philadelphus nepalensis* hort.ex Britton, *Philadelphus pallidus* Hayek ex C.K.Schneid.

Jaśminowiec wonny

Krzew do 2–3(4) × 1,5–2 m wysokości, o pędach wzniesionych – tylko starsze lekko przewisają; kora kasztanowobrazowa. Liście sezonowe, matowe ciemnozielone, lekko szorstkie, jajowate 4,5–9 cm dł., zastrzone, u podstawy zaokrąglone, odlegle drobno ząbkowane, nagie, spodem w kątach i na nerwach pokryte włoskami. Kwiaty w V–VI, do 3 cm śred., skupione po 5–9 w silnie pachnących gronach, pojedyncze, białe. Wyst.: pół. Europa po Kaukaz i tam od wieków w uprawie. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), rosną na każdej uprawnej glebie. Dobrze znoszą przesadzanie nawet w starszym wieku. Zast.: gatunek tylko w kolekcjach, w szerokim stosowaniu jego odmiany. Warto wiedzieć: różne części rośliny zawierają czynne substancje trujące powodujące rozszerzenie źrenic i zaburzenie akomodacji oka; przypadki zatruc sporadyczne. Poch.: nn <1970.

kwatera IVC

008113

Philadelphus delavayi L.Henry 1903

Jaśminowiec Delavaya

Krzew 2–4 m wysokości, wyprostowany, gęsty, o łukowatych gałęziach. Młode pędy nagie, z nalotem (!), w drugim roku szarobrązowe. Liście sezonowe, ciemnozielone, na długopędach 5–14 × 2–7 cm, na pędach kwiatowych 2–8 × 2–5 cm, szeroko lancetowate, zaostrome, czasem piłkowane, u podstawy zaokrąglone, z wierzchu pokryte szczeciniastymi włoskami, spodem filcowatymi. Kwiaty w VI, 2,5–3,5 dł., białe, kielich nagie, na zewnątrz czerwono-brązowy (!), pręcików około 35. Wyst.: płd.-zach. Chiny, płd.-wsch. Tybet, płn. Birma. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: OB Uppsala – 1999.

kwatera IVD

013506

Philadelphus inodorus L. var. *grandiflorus* (Willd.) A.Gray

syn.: *Philadelphus columbianus* hort., *Philadelphus gloriosus* Beadle, *Philadelphus grandiflorus* Willd., *Philadelphus speciosus* Koehne, *Philadelphus speciosus* Schräd. ex DC.

Jaśminowiec bezwonny odm. wielkokwiatowa

Krzew do 3 × 3 m, luźny, szeroki, o łukowato wygiętych gałęziach. Liście sezonowe, jasnozielone, duże, 5–11 cm dł., z wierzchu z połyskiem, spodem rzadko pokryte szczeciniastymi włoskami w kątach nerwów. Kwiaty w VI, bezwonne, stojące pojedynczo lub po 3 (9) razem, czysto białe, 5–6 cm śred., w zarysie prawie czworokątne. Wyst.: płd.-wsch. Ameryka Płn. – wilgotne górskie zbocza i lasy. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), niekiedy w surowe zimy marznie, pozostałe wymagania jak jaśminowce. Zast.: cenny krzew o odrębnym pokroju, dużych kwiatach i liściach. Stare, pojedyncze okazy są bardzo malownicze. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1998.

kwatera XV

006953

Philadelphus pubescens Loisel.

syn.: *Philadelphus grandiflorus* hort. non Willd., *Philadelphus grandiflorus* sensu Ker Gawl. non Willd., *Philadelphus grandiflorus* var. *floribundus* Gray, *Philadelphus latifolius* Schräd. ex DC., *Philadelphus verrucosus* Schräd. ex DC., *Philadelphus verrucosus* Schräd.

Jaśminowiec omszony, syn. Jaśminowiec owłosiony

Krzew do 3–5 m wysokości, o regularnym pokroju, wyprostowanych gałęziach, rośnie szybko. Liście sezonowe, 5–10 cm, odlegle ząbkowane, na wierzchołku zaostrome, u nasady zaokrąglone, ciemnozielone, spodem gęsto, pokryte szarymi włoskami. Kwiaty w k.VI–VII, czysto białe, bezwonne, 3–4 cm śred.; zebrane po 7–9 w grona. Wyst.: Ameryka Płn. Upr.: mroz. (–29 °C), dość wytrzymały na suszę, dobrze rośnie w półcieniu, np. pod koronami drzew. Zast.: jeden z najpiękniejszych gatunków jaśminowców o ładnym pokroju, późnym i obfitym kwitnieniu oraz ciemnozielonym ulistnieniu. Nadaje się do parków, zieleni miejskiej, na nieformowane żywopłoty i sadzony pojedynczo. Poch.: nn – <1970.

kwatera IVD

008114

Philadelphus purpurascens (Koehne) Rehder 1915

syn.: *Philadelphus brachybotrys* var. *purpurascens* Koehne, *Philadelphus delavayi* f. *malanocalyx*, *Philadelphus delavayi* sensu Hutchins non L.Henry, *Philadelphus delavayi* var. *calvescens* Rehder, *Philadelphus purpurascens* (Koehne) Rehder

Jaśminowiec czerwony

Krzew 2–4 m wysokości, wyprostowany, gęsty. Młode pędy nagie, w drugim roku brązowe lub szare. Liście sezonowe 1,5–6 cm, jajowatolancetowate, ciemnozielone, na długopędach 3,5–8 × 1,5–4 cm, na pędach kwiatowych 1,5–6 × 0,5–3 cm, piłkowane, z wierzchu pokryte włoskami (często tylko od połowy), spodem tylko na nerwach. Kwiaty w VI, silnie pachnące, 3–4 cm śred., dzwonkowate (!), białe, kielich nagie, ciemnopurpurowy (!) i z niebieskim nalotem, pręcików 25–30; zebrane przeważnie po 5–9. Wyst.: zach. Chiny –

Yunnan, Zhejiang. Upr.: prawdopodobnie od dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$) do zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$).
Poch.: Dendrologická Zahrada VÚOZ Průhonice – 1994.

kwatera: IVC, IVD, A/0

012171

Philadelphus subcanus Koehne var. *magdalенаe* (Koehne) S.-Y.Hu

syn.: *Philadelphus magdalенаe* Koehne

Jaśminowiec Magdaleny

Krzew do 4 m wysokości, o kulistym pokroju. Liście sezonowe, sztywne, jajowate lub podłużnie jajowate, 3–7 cm dł., u nasady szerokoklinowate lub zaokrąglone, spodem pokryte szarymi włoskami. Kwiaty w VI, bardzo liczne, bez zapachu, 2,5 cm śred.; zebrane po 7–12 w gronach. Wyst.: zach. Chiny. Upr.: zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: OB Tver – 1993.

348 pan.: 13, 17, 24; kwatera IIID

013802

Philadelphus × virginalis Rehder 1920 ? {Lemoine 1909}

[prawdopodobnie (*P. × lemoinei*) × *P. nivalis* 'Plenus']

syn.: *Philadelphus lemoinei virginal*, × *Philadelphus virginalis* Rehder, *Philadelphus Virginal*'

Jaśminowiec paniński

Krzew silnie rosnący do 2,5–3 m średnicy, początkowo o sztywnych i wyprostowanych gałęziach, potem starsze przewieszają się. Liście sezonowe, do 5–8 cm dł., wybrzuszone, pomarszczone pomiędzy nerwami, jajowate, ciemnozielone, ząbkowane, od spodu pokryte gęsto włoskami. Kwiaty w VI–VII, intensywnie pachnące, 5–6 cm śred., półpełne (± 5 działek i 5 płatków), czysto białe, kubkowate, płatki zawinięte do środka, po 5–7 w półkulistych gronach; 25–35 pręcików. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); bfcie kwitną także w półcieniu. Zast.: nadzwyczaj obficie kwitnący krzew. Doskonały na obrzeża kęp drzew, pod korony drzew i na żywopłoty nieformowane. Poch.: nn – <1970.

Phyllostachys Siebold et Zucc.

rodzina *Gramineae* (d. *Poaceae*) – Trawy

Phyllostachys

podrodzina *Bambusoideae* – Bambusowe

Do rodzaju należy 80 gatunków bambusów występujących w Birmie, Indiach i Chinach; w Polsce w uprawie gruntowej tylko 2 gatunki.

kwatera B/1

Phyllostachys nigra (Lodd. ex Lindl.) Munro

syn.: *Bambusa nigra* Lodd.

Fylostachys czarny

Bambus w uprawie 1–2 m, w ojczyźnie 3–5(6) m wysokości, o pokroju wyprostowanym, luźnym i pędach malowniczo przewieszających się na boki. Słabo wytwarza krótkie, podziemne rozłogi. Pędy 2–3 cm śred., początkowo pokryte filcowatymi włoskami, oliwkowozielone, po roku najpierw z czarnymi punktami, a dojrzałe czarne z połyskiem – wyjątkowo ozdobne. Pochwa liściowa pomarańczoworóżowa z dużymi, czarnoczerwonymi, orzęsionymi uszkami. Liście obustronnie ciemnozielone, z wierzchu błyszczące, od spodu matowe, bardzo cienkie. Wyst.: Chiny – w dolinie Jangcy. Upr.: dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$). Wymagania glebowe ma niewielkie – rośnie na każdej niezbyt ubogiej glebie, ale preferuje głębokie, świeże, bogate w składniki pokarmowe, przepuszczalne i umiarkowanie wilgotne. Wymaga stanowisk ciepłych, osłoniętych od wiatru i stale wilgotnego powietrza. Zast.: gatunek o jadalnych pędach, polecany do małych ogrodów, ze względu na słabe rozprzestrzenianie się. Poch.: Park Chamburcy – ofiarował N. Piórecki – 2000.

kwatera B/1

012488

Phyllostachys nuda McClure

Fylostachys prosty

Bambus w uprawie 1–2 m wysokości, w ojczyźnie 4–6 m, o eleganckim, wyprostowanym pokroju i przewieszających się na boki pędach. Wytwarza rozłogi, dzięki którym szeroko rozprzestrzenia się – jedna kępa może zająć powierzchnię około 25 m². Pędy (żdźbła) gładkie, szarzielone, tylko młode z białym nalotem; węzły grube, purpurowe. Pochwy brązowoczerwone z dużymi, ciemnymi plamami. Liście małe, cienkie, 8–10 × 1,5–2 cm, na spodniej stronie, u podstawy pokryte włoskami. Wyst.: Chiny. Upr.: dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Wymagania uprawowe jak u roślin z rodzaju *Sasa*. Należy do jeszcze u nas do mało znanych gatunków, ale najbardziej mrozoodpornych. Poch.: Park Chamburcy – ofiarował N. Piórecki – 2000.

Physocarpus Maxim.rodzina *Rosaceae* – Różowate

Pęcherznica, syn.: Tawułowiec

podrodzina *Spiraeoideae* – Tawułowce

Do rodzaju należy 10 gatunków, występujących w Ameryce Płn. i płn.-wsch. Azji. W Polsce uprawianych jest 8 gatunków (1 powszechnie) i 4 odmiany uprawne. Krzewy do 2–5 m wysokości, o jasnobrązowej korwinie łuszczącej się na starszych pędach. Liście sezonowe, pojedyncze, skrętoległe, zwykle 3-klapowe, ząbkowane, bez przylistków; jesienią żółte i pomarańczowożółte. Kwiaty obupłciowe, białe, czasem różowe, 5-krotne; zebrane w szczytowe baldachogrona. Owocowe IX, rozdęte mieszki – pęcherzykowate (gr. *physa* = pęcherz, *karpos* = owoc), w każdym po 3–5 żółtych nasion. Upr.: są wytrzymałe na mrozy i bardzo na suszę, znoszą duże ocienienie i rosną szybko. Są mało wymagające co do gleby, najlepiej rosną na glebach lekkich, piaszczystych, przepuszczalnych. Mają dużą zdolność do wydawania odrośli i można je intensywnie przycinać. Doskonale znoszą warunki miejskie.

kwatera A/0

003937

Physocarpus opulifolius (L.) Maxim. '**Luteus**' {nn <1864}syn.: *Physocarpus opulifolius aureus*

Pęcherznica kalinolistna 'Luteus', syn.: Pęcherznica kalinolistna odm. żółtolistna

Krzew do 2–2,5 m wysokości, o sztywnych, wzniesionych pędach, rośnie szybko. Liście sezonowe, jaskrawo żółte – szczególnie wiosną, potem żółtozielone do brązowożółtych, 3-klapowe, środkowa kłapa dłuższa od bocznych, 3–5 cm dł., z zarysiejajowatoeliptycznymi, piłkowanymi ząbkowanymi, nagie. Kwiaty w V/VI, do 1 cm śred., miododajne, białe lub różowe. Upr.: odmiana b. mroz. (>–29 °C), doskonała na gleby ubogie, piaszczyste i gliniasto-piaszczyste, szczególnie w miastach. Wybarwienie liści intensywniejsze na stanowiskach słonecznych. Nie należy ciąć wiosną, gdyż pędy „płaczą”. Zast.: bardzo dobra na formowane żywopłoty i do barwnych zestawień. W Polsce w uprawie od 1838 r. Mniejszym krzewem jest, także żółtolistna odmiana *Ph. opulifolius* 'Dart's Gold'. Poch.: OBUWr Wrocław – 1998.

kwatera IVF

009259

Physocarpus opulifolius '**Nanus**' {nn <1864}syn.: *Physocarpus opulifolius nanus* (błędnie ?= *Physocarpus monogynus* (Torr.) Coult.)

Pęcherznica kalinolistna 'Nanus'

Krzew niższy od gatunku, 1–1,8 m wysokości, gęsty, zwarty, o pędach wyprostowanych, cienkich. Liście mniejsze, ciemnozielone, szerokoeliptyczne i nie tak głęboko kłapowane; nie przebarwiają się jesienią. Kwiaty w VI, białe w baldachogronach 3 cm szer. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wytrzymała na suszę. Wskazane stanowiska słoneczne, dobrze rośnie nawet na glebach ubogich, piaszczystych i gliniasto-piaszczystych. Polecana do sadzenia w grupach lub na niskie żywopłoty, szczególnie w miastach. Przez niektórych autorów (Warda H.-D.,

2001), odmiana ta traktowana jest jako gatunek *Physocarpus monogynus* (Torr.) Coult.), syn. *Spiraea monogyna*, *Neillia torreyi*, *Physocarpus torreyi*. P o c h .: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

Picea A.Dietr. 1824

rodzina *Pinaceae* – Sosnowate

Świerk

Do rodzaju należy około 35 gatunków rosnących na półkuli płn. W Polsce na stanowiskach naturalnych występuje 1 gatunek, ale uprawianych jest 27, 10 mieszańców międzygat., form i odmian bot., oraz 152 odmiany uprawne. Są to drzewa rozdzielнопłciowe, jednopienne, wiatropylne, żywiczne, o stożkowej i ostro zakończony koronie, bez „bocianich gniazd”, jak u jodeł; gałęzie boczne osadzone w okółkach. Pędy chropowate z wystającymi trzonkami po opadłych igłach; ułożone dachówkowato, szczotkowato lub promieniście. Igły wielosezonowe, osadzone na trzonkach, romboidalne lub spłaszczone jak u jodeł, ale bez rowka na górnej stronie, wierzchołki nigdy nie wcięte. Szyszki zwisają, są wydłużone cylindrycznie, czasem jajowate, często pokryte żywicą, nie rozpadają się, dojrzewają w ciągu jednego roku; łuski wspierające przeważnie niewidoczne. Upr.: lubią świeże, kwaśne gleby i wilgotne powietrze; mają płytki system korzeniowy. Większość gatunków to drzewa lasotwórcze o dużym znaczeniu gospodarczym. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Picea pungens* 'Marciniec' {J. Król 1962}, *Picea pungens* 'Aureovariegata' {F. Rożyński 1912}, *Picea pungens* 'Compacta Pyramidalis' {S. Tokarz 1925}, *Picea pungens* 'Tomek' {A. Marczewski 1975}.

125 pan.: 3, 8–10, 13, 17, 18, 20; kwatera: IVF, VIIB, XVI
004317 2n = 24

PL

Picea abies (L.) H.Karst. 1891

syn.: *Abies abies* (L.) Borbas 1902, *Abies erythrocarpa* Nyman, *Abies excelsa* Poir.1805, *Abies gigantea* Smith ex Carrière 1867, *Abies Lemoniana* Booth ex Gordon 1858, *Abies montana* Nyman 1878, *Abies mucronata* Endl. 1847 non Raf. 1847, *Abies pectinata* DC. 1805 non Gilbert 1792 non Poiret 1804, *Abies picea* Mill. 1768 non Lindl. 1838, *Abies sub-artica* Nyman 1878, *Abies vulgaris* Wender. 1851, *Picea excelsa* Link 1841, *Picea rubra* A.Dietr. 1824 non Link, *Picea vulgaris* Link 1827, *Pinus abies* L. 1753, *Pinus excelsa* Lam. 1778, *Pinus picea* Durand 1747

Świerk pospolity, syn.: Świerk zwyczajny, „smrek”, „świrk”

Drzewo 25–35 m wysokości i wyższe, o zmiennych cechach morfologicznych. Korona bardzo regularna, stożkowata, strzała prosta, gałęzie boczne osadzone na pniu w dość wyraźnych okółkach – pierwszy okółek po 4 latach. W zwarcu oczyszcza się łatwo z bocznych gałęzi i daje gładkie, zbieżyste pnie z wysoko osadzoną koroną. Pędy różnej barwy, pączki wąskostożkowate, zastrzone, brązowe, bez żywicy. Igły wielosezonowe, 10–20 (25) × około 1 mm, od kwadratowych na przekroju do romboidalnych i spłaszczonych, obustronnie ciemnozielone, połyskujące. Szyszki 10–18 × 3–4 cm, cylindryczne, przed dojrzewaniem zwykle zielone, później jasnobrązowe, opadają zwykle w zimie lub na wiosnę. Drewno z żółtawobiałą twardziłą, często z czerwonym odcieniem, nie różniącą się barwą od bieli. Słoje roczne dobrze widoczne. Struktura niejednolita, ma ciemne i twarde sęki oraz przyjemny, słabo żywiczny zapach. Wyst.: śr., płn. i płn.-wsch. Europa do 2000 m n.p.m. W Polsce część niżowa i wyżowa przedzielona jest pasem bezświerkowym obejmującym fragment Niziny Mazowiecko-Podlaskiej. Wchodzi w skład niżowych i górskich borów świerkowych oraz borów regla dolnego. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), lubi gleby świeże, gliniasto-piaszczyste i niezbyt suche powietrze, miejsca słoneczne i chłodne. Wrażliwy na zanieczyszczenia powietrza dymami i pyłami i nie nadaje się do miast i okręgów przemysłowych. W Polsce gatunek lasotwórczy: drzewostanów nasiennych 2025 ha, drzew doborowych 706, plantacji nasiennych 29,6 ha (7296 szczepów), plantacyjnych upraw nasiennych 5,7 ha (2264 sadzonek). Zast.: świerki rosnące samotnie nie oczyszczają się i mają bardzo ładną koronę, często z gałęziami do samego dołu. Gatunek dobry do zadrzewień

krajobrazowych, na nie formowane osłony przeciwsłoneczne i przeciwwietrzne oraz na najtańsze, formowane żywopłoty (sadzić w kierunku płn.-płd.). Z gatunku otrzymano kilkaset (!) odmian uprawnych. Ogólnie znany jako świąteczna choinka. Drewno ma wielorakie zastosowanie w budownictwie, stolarstwie i jako drewno rezonansowe. Okazy największe w Polsce: Zawoja 38/418/335, Strzelce Opolskie 35/413/345, Tysa Polana, gm. Tatrzańska 27/365/321, 40,5/361/319 i 29/326/288 i w okolicach Wrocławia: Sobótka Górka 26/380, Gola Wielka, gm. Twardogóra 29/345, 29/285 i 27/250, Sułów, gm. Milicz 24/345. Warto wiedzieć: pędy i igły zawierają olejki eteryczne, garbniki, gorycze, cukry, kwasy organiczne i witaminę C. Działają wyksztuśnie, antyseptycznie, bakteriobójczo, przeciwbólowo i rozgrzewająco. W weterynarii odwar z pędów szczytowych stosuje się przy dychawicy oskrzelowej i w nieżytach górnych dróg oddechowych, zaś okłady i kompresy z mocnego odwaru z pędów i młodych szyszek w schorzeniach reumatycznych, oparzeniach, owrzodzeniach, otarciach i stłuczeniach. Plastry z utartych igieł i żywicy stosuje się w leczeniu ran, zaś zmielone igły można dodawać do karmy drobnej zwierzyny domowej, zwłaszcza kur, gdyż wpływa to korzystnie na nośność i zdrowotność. Poch.: prawdopodobnie stanowisko naturalne – <1939, samosiewy ok. 1980.

391 pan. 16; kwatera IIIC

004318

***Picea abies* 'Aurea'** Carrière 1855 {nn<1855}

syn.: *Picea abies* 'Elegantissima', *Picea abies* var. *aurea* (Carrière) Rehder, *Picea elegantissima* hort., *Picea excelsa* var. *aurea* Carrière 1855

Świerk pospolity 'Aurea', syn.: Świerk pospolity odm. złocista

Nazwa zbiorowa dla form o młodych igłach w różnym stopniu żółto wybarwionych, w zależności od typu, gleby i stanowiska, np. w miejscach słonecznych są jaskrawożółte. W połowie lata igły tracą żółtawe zabarwienie i stają się zielone. Drzewa rosną powoli i osiągają do 10 m wysokości. Odmiany podobne: *P. abies* 'Finedonensis' i *P. a.* 'Aurescens' {USA 1920}. Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1989.

kwatera IIC

004319

***Picea abies* 'Barryi'** Beissn. 1891 {nn <1891}

syn.: *Picea abies* f. *barryi* (Beissn.) Rehder, *Picea excelsa* Barry Beissn.

Świerk pospolity 'Barryi', syn.: Świerk pospolity odm. Barrego

Karłowata odmiana około 2,5 m wysokości (niekiedy do 10 m), o koronie luźnej, nieregularnie stożkowatej, mocno „powygrzyzanej”. Pędy przewodnie grube, głęboko bruzdkowane, boczne – krótkie. Pąk szczytowy duży, stożkowaty, z odwijającymi się brzegami łusek; pączki boczne mniejsze, gęsto skupione dookoła pędów. Igły wielosezonowe, do 10 mm dł., tępo zastrzone, „nastroszone na górnej stronie” i skierowane ku przodowi. Upr.: odmiany b. mroz. (>-29 °C). Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1989; Gospodarstwo Szkołkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1990.

kwatera IIC

011590

***Picea abies* 'Clanbrassiliana'** C.Lawson 1836 {Irlandia ok. 1780/1798}

syn.: *Abies clanbrassiliana* C.Lawson 1836, *Abies excelsa* *Clanbrassiliana* Loudon 1842, *Picea excelsa* var. *Clanbrassiliana* Carrière 1857 non Beissn., *Pinus clanbrassiliana*

Świerk pospolity 'Clanbrassiliana'

Odmiana karłowata, średnio do 1 m wysokości, pędy roczne 2–3 cm dł. Młode okazy płaskokuliste lub zaokrąglone. Igły krótkie, 5–10 × 0,5 mm, kłujące. Pączki dobrze

widoczne, ciemnobrązowe, stosunkowo duże; na spodzie pędów jaśniejsze i mniejsze. Podobna do *Picea abies* 'Remontii' {nn < przed 1874}, o pączkach jasnych. Odmiana znaleziona w pñ. Irlandii około 1790 r. i przeniesiona do posiadłości lorda Clanbrassila, gdzie rośnie nadal, osiągając po 210 latach zaledwie 3 m wys. (!). Pod nazwą *P. a.* 'Clanbrassiliana' były rozpowszechniane błędnie w Europie inne odmiany, np.: 'Gregoryana', 'Pygmea', 'Nana', natomiast prawdziwa niekiedy błędnie pod nazwami: 'Parviformis', 'Brevifolia', 'Compacta Nana', 'Clanbrassiliana Elagans'. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkołka w Litomyślu – ofiarował Z. Chlebicki – 1995.

kwatery XIV

014286

Picea abies 'Columnaris' hort.

syn.: *Abies excelsa columnaris* Jacques, *Picea abies* f. *columnaris* (Jacques) Rehder, *Picea excelsa columnaris* Carrière 1855

Świerk pospolity 'Columnaris', syn.: Świerk pospolity odm. kolumnowa

Nazwa zbiorowa dla drzew o bardzo wąskim, kolumnowym pokroju. Gałęzie krótkie, odstające ± poziome lub lekko zwisające. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – <1928.

636 pan.: 6, 25; kwatery IVB, A/0

006996

Picea abies 'Cupressina' C.(?) Thomas 1908 {Turyngia <1904}

syn.: *Picea abies* f. *cupressina* (C.(?)Thomas) Rehder, *Picea excelsa* var. *cupressina* C.(?)Thomas 1904

Świerk pospolity 'Cupressina', syn.: Świerk pospolity odm. cyprysowa

Pokrój podobny do cyprysa, gęsty, wąskostożkowy, z ostrym wierzchołkiem. Gałęzie liczne wznoszą się pod kątem ostrym do góry. Igły 10–15 mm dł., szarawozielone. Podobny do *P. abies* 'Pyramidata', ale węższy i korona bardziej zagęszczona. Upr.: odmiana b. mroz. (>–29 °C), wartościowa, rośnie dość szybko. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

kwatery IIID

007002

Picea abies 'Finedonensis' Paul ex Gordon 1862 {Finedon Hall Park <1862}

syn.: *Abies finedonensis* Gordon 1862, *Picea abies* var. *finedonensis* (Gordon) Rehder, *Picea excelsa finedonensis* Paul ex Gordon

Świerk pospolity 'Finedonensis', syn.: Świerk pospolity odm. żółtoigłowa

Drzewo 10–15 m wysokości, o pokroju stożkowym i pędach niemal poziomo ułożonych. Młode pędy intensywnie jasnożółte lub żółtawobiałe, później zielienieją. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), ale młode, jeszcze żółte pędy niekiedy bywają uszkodzane przez intensywne słońce. Poch.: Arboretum Kórnickie PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1998.

kwatery IIIC

008776

Picea abies 'Formanek' Svoboda 1906 {V. Formanek <1906}

Świerk pospolity 'Formanek'

Wzrost bardzo powolny, igły krótkie; gałęzie główne i boczne jak u *Picea abies* 'Inversa'. Szczepiona nisko silnie płoży się po ziemi lub zwisa, np. z murków oporowych, tarasów. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Dendrologická Zahrada VÚOZ Průhonice – 1994.

561 pan. 21a; kwatery IIC

011611

Picea abies 'Gregoryana' J. Jefferies 1856 {nn < 1856}

syn.: *Abies excelsa gregoryana* Paul ex Gordon, *Abies gregoryana* hort., *Picea excelsa gregoryana* Carrière, *Picea abies* var. *gregoryana* (Gordon) Rehder

Świerk pospolity 'Gregoryana'

Odmiana karłowata do 0,5–0,6 m wysokości, zwykle szersza niż wyższa, kulista, podzielona na odrębne, zaokrąglone części. Pędy cienkie, od spodu bardzo jasne; przyrosty krótkie, nieregularne, skupione „w pęczkach”. Pączki bardzo małe, jajowate, dobrze widoczne, bez żywicy; ułożone nieregularnie lub w skupieniach do 10. Igły 6–12 mm × poniżej 1 mm, szarawozielone, długo zaostrome, sztywne, kłujące; ułożone promieniście. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1995.

487 pan.: 18, 19, 22; kwatera IIA, IIIE

004322

Picea abies 'Inversa' Gordon 1862 {R.Smith <1862}

syn.: *Abies excelsa inverta* Gordon 1862, *Abies inverta* hort., *Picea abies* f. *inverta* (Beissn.) Rehder, *Picea abies* 'Inverta', *Picea excelsa* var. *inverta* hort.

Świerk pospolity 'Inversa', syn.: Świerk pospolity odm. odwrócona

Odmiana najczęściej szczepiona na wysokim pniu, wtedy gałęzie główne i boczne zwisają prostopadle do ziemi. Pokrój bardzo wąski. Koronę można podwyższyć przez podwiązywanie gałązek do palika. Szczepiona na niskiej podkładce ścieli się po ziemi. Podobne odmiany: *Picea abies* 'Pendula', syn. *P. abies* var. *pendula* (Claws) Rehder i inne z nazwami dwuczłonowymi, np. *P. a.* 'Pendula Bohemica' {Simon około 1910 r.}, *P. a.* 'Pendula Major' {S.Louis przed 1868}, syn. *P. a. pendula major* (Beissn.) den Ouden. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

kwatera IIIC

012150

Picea abies 'Końca' Cecot 1996 {A. Końca 1981}

Świerk pospolity 'Końca'

Wyselekcjonowana siewka, gęsta, rosnąca dość wolno, o złotawej barwie igieł utrzymującej się przez cały rok (!). Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Nazwę nadali J.J. Widajowie. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów Ozdobnych J. i J. Widajowie, Józefosław – ofiarował J. Widaj – 1998.

kwatera IIB

004327

Picea abies 'Ohlendorffii' Späth 1904 {Th. Ohlendorff/Späth Baumsch. ok. 1840–1850/1904}

syn.: *Abies orientalis pygmaea* Th. Ohlend. ex Beissn., *Picea orientalis pygmaea* Th. Ohlend., *Picea excelsa ohlendorffii* Späth, *Picea abies* 'Ohlendorffii', *Picea abies* var. *ohlendorffii* (Späth) Bail.

Świerk pospolity 'Ohlendorffii'

Odmiana karłowata, do 2,5 m. wysokości, początkowo krzaczasta, półkolista lub zaokrąglona, później wytwarza przewodnik i korona staje się stożkowata. Pędy cienkie, sztywne; rozgałęzienia „wachlarzykowate”. Igły krótkie 9–12 mm (4–8 mm), żółtawozielone, cienkie, wąskie, mocno spłaszczone. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

556 pan. 21a; kwatera IIC

004326

Picea abies 'Nidiformis' Beissn. 1907 {Rulemann Grisson Baumsch. <1904}

syn.: *Picea excelsa* var. *nidiformis* Beissn. 1909

Świerk pospolity 'Nidiformis', syn.: Świerk pospolity odm. gniazdkowata

Odmiana karłowata, krzaczasta, szeroka i płaska. U młodych roślin pośrodku powstaje jajowate zagłębienie, u starszych „gniazdo” zanika i krzewy wypiętrzają się wskutek nakładania się kolejnych warstw gałęzi, stają się kopulaste lub zaokrąglone. Pączki małe, ciemnobrązowe z sinym nalotem. Igły krótkie, 7–11 mm, mocno spłaszczone, z mikroskopijnymi ząbkami (!). Odmiana często u nas spotykana, podobna do *P. abies* 'Procumbens' {Francja około 1850 r.}, która ma igły bez ząbków, dłuższe, 10–15 mm, wzrost bujniejszy, pokrój spłaszczony i szerszy. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1990.

kwatera IIB

009301

***Picea abies* 'Pumila Nigra'** Beissn. 1891 {nn <1891}

syn.: *Abies excelsa pumila nigra* Beissn., *Picea abies pumila nigra* (Beissn.) Slavin

Świerk pospolity 'Pumila Nigra'

Odmiana karłowata, krzaczasta, nie wyższa niż 1 m, początkowo płaskokulista, później rozrasta się na szerokość. Pączki ciemne. Igły ciemnozielone, spodem niebieskawe. Odmiana podobna do *P. abies* 'Pumila Glauca', z którą jest często utożsamiana, z powodu na braku istotnych różnic. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

228 pan.: 5, 6, 7, 9, 14; kwatera: IVB

007006

***Picea abies* 'Pyramidalis Robusta'** {nn <1891}

syn.: *Abies excelsa* var. *pyramidalis robusta* hort., *Picea excelsa pyramidalis robusta* Beissn. 1891

Świerk pospolity 'Pyramidalis Robusta'

Małe drzewo (w Wojsławicach 5–6 m wys.) lub gęsty, zwarty, do 2–3 m wysokości krzew, o regularnym stożkowatym pokroju, jak u *Picea glauca* 'Conica'. Igły krótkie, ciemnozielone, pączki jak u gatunku. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – <1928.

302 pan. 9; kwatera XIV

012842

***Picea abies* 'Remontii'** Reb.M.(?) Sm. 1874 {nn <1874}

syn.: *Abies excelsa remontii* Reb.M.(?)Sm. 1874, *Abies remontii* hort., *Picea excelsa remontii* Beissn. 1891, *Picea abies* f. *remontii* Rehder, *Picea remontii* hort.

Świerk pospolity 'Remontii', syn.: Świerk pospolity odm. Remonta

Kr z e w karłowaty, do około 3 m wysokości, regularnie stożkowaty, rośnie powoli. P ę d y jasne od spodu, przyrosty roczne 1–3 cm dł., pączki jasne jak pędy. Igły krótkie, 5–8 mm, wąskie, najdłuższe w dolnej części przyrostu i stopniowo zmniejszają się. Odmiana z pokroju i zagęszczenia nieco podobna do *P. glauca* 'Conica', ale mniej atakowana przez przędziorki. Cenna do ogrodów przydomowych. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – <1928.

28 pan.: 1a, 2, 11–14, 17–19, 23–26; kwatera: IIID, VIB, VIIB; fot. 98, 117, 183

007922

***Picea abies* 'Viminalis'** Casp. 1878 {Alströmer 1741}

syn.: *Abies viminalis* hort., *Picea abies* f. *viminalis* (Alstr.) Lindm., *Pinus abies* × *Pinus silvestris* L. 1755, *Pinus hybrida* 1792, *Pinus viminalis* Sparrm. 1777

Świerk pospolity 'Viminalis', syn.: Świerk pospolity odm. wiciowa, „świerk kurtynowy”, „świerk grzebieniasty”

Nazwa zbiorowa dla drzew z szeroko rozpostartymi konarami, lekko uniesionymi ku górze i gałązkami bocznymi zwisającymi pionowo w jednej płaszczyźnie. Odmiana zmienna. Pozostałe cechy jak u typu. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – <1928 r. (pomiar w 2000 r. – kw. IVA 29/247); nn – ok. 1960–70 (IIID 17/123 i VIA 21/191).

kwatera: IIA, IIC

004329

***Picea abies* 'Virgata'** Jacques 1853 {Francja < 1853}syn.: *Abies excelsa denudata* hort., *Abies excelsa virgata* Jacques 1853; *Picea excelsa denudata* Carrière 1854, *Picea excelsa* var. *virgata* Casp. 1873

Świerk pospolity 'Virgata', syn.: Świerk pospolity odm. wężowa

Nazwa zbiorowa dla drzew skąpo ugałęzionych, z dobrze widoczną strzałą wewnątrz przejrzystej korony. Gałęzie bardzo długie, biczowate lub wężowate, giętkie, niekiedy ich końce ścielą się po ziemi i prawie nie rozgałęziają się. Gałęzie boczne u starszych drzew zwisają jak u *Picea abies* 'Viminalis'. Odmiana zmienna. Upr.: b. mroz. (> -29 °C). Poch.: Arboretum Wojsławice – 1990; Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1992.

545 pan. 21a; kwatera IIC

009300

***Picea abies* 'Will's Zwerg'** Krüssm. 1972 {J. Bruns/H. Wills 1936 ??}syn.: *Picea abies* 'Ober Gärtner Bruns' hort., *Picea abies* 'Wills Zwerg'

Świerk pospolity 'Will's Zwerg'

Karłowaty krzew do 2 m wysokości, bardzo gęsty. Jasnozielone jednoroczne pędy kontrastują z zieloną barwą krzewu. Upr.: odmiany b. mroz. (> -29 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1996.

kwatera IIID

endemit, relik

008514

Picea breweriana S. Watson 1855

Świerk Brewera

Drzewo do 40 m w ojczyźnie, długowieczne, rośnie powoli. Korona luźna, „płacząca”, gałęzie boczne długie do 2,5 m (!), zwisają z konarów pionowo w „kurtynach” podobnie jak u *Picea abies* 'Viminalis', ale bardziej regularnie i piękniej. Pędy cienkie i jasne, matowe, gęsto pokryte włoskami; pączki prawie wrzecionowate, pojedynczo na szczycie zwisających gałązek. Igły wielosezonowe 2–3 cm × 1,5 mm, wypukłe, z wierzchu ciemnozielone, błyszczące, później matowe, od spodu z dwoma wąskimi białymi paskami; ułożone promieniście, odstają luźno i skośnie na wszystkie strony. Szyszki 8–12 cm dł., najpierw zielone, później purpurowe i brązowe. Wyst.: góry Siskiyou w Kalifornii i Oregonie do 2500 m n.p.m. Upr.: jak świerki; gatunek b. mroz. (> -29 °C), charakterystyczny pokrój uzyskuje po kilkunastu latach uprawy. Okazy szczepione rosną wolniej i na ogół nie tworzą regularnej korony. Zast.: drzewo o majestatycznej koronie, najpiękniejszej wśród świerków. Gatunek wyjątkowo cenny dla Polski, niestety bardzo rzadko spotykany w uprawie i w produkcji. W Polsce brak starych okazów. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1993.

606 pan. 23; kwatera IVF

007009

Picea engelmannii (Parry) Engelm. 1853syn.: *Abies engelmannii* Parry 1863, *Abies pungens* Parry 1863, *Abies nigra* Engelm. 1862 non Desf., *Picea columbiana* Lemmon 1897, *Picea engelmannii* Engelm. 1863, *Pinus commutata* Parl. 1868

Świerk Engelmana

Drzewo 2 m wysokości, w ojczyźnie do około 35 (maks. 50 m), długowieczne, rośnie średnio szybko, o koronie wąskostożkowej z gałęziami wyraźnie podniesionymi do góry, a u starszych drzew lekko zwisającymi; ogólnie podobne do *Picea pungens*, ale węższe i mniej srebrzyste. Pędy jasne, słabo błyszczące lub matowe, pokryte drobnymi, gruczołkowatymi włoskami (także trzonki igieł), pączki słabo ożywicowane. Igły wielosezonowe, 15–25 mm; bocznie spłaszczone, często wyższe niż szersze, matowe, szarozielone do niebieskawych,

ułożone skośnie ku przodowi; rozarte nieprzyjemnie pachną. Szyszki podobne do świerka kłującego, ale mniejsze, 4–8 cm dł., jasne – „słomiaste”. Wyst.: od Kanady po Meksyk na wysokości 450–3600 m n.p.m. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), wymagania uprawowe jak *P. p.*; stosunkowo wytrzymały na zanieczyszczenia powietrza. W uprawie w Europie od 1862 r., w Polsce od 1873 r. Zast.: podobny do *P. pungens*, ale mniej srebrzysty, i tak też stosowany. Poch.: Morton Arboretum – 1993.

502 pan.: 18, 23; kwatera IIIB

007849

Picea glauca var. *albertiana* (S.Br.) Sarg. 1919

syn.: *Picea alba albertiana* (S.Br.) Beissn. 1909, *Picea albertiana* S.Br. 1907, *Picea canadensis* (Mill.) Britt. var. *albertiana* Fitschen

Świerk biały odm. wysoka, syn.: Świerk biały odm. zachodnia

Drzewo o wąskiej koronie, do 20 m wysokości, w ojczyźnie do 50 m, po *Picea sitchensis* najwyższy ze świerków amerykańskich. Pędy ciemniejsze niż u gatunku, bez nalotu woskowego; pączki lekko fioletowo ożywicowane. Igły dłuższe i węższe niż u typu, do 20 mm dł., od góry ciemnozielone, od spodu z wąskimi białymi paskami. Wyst.: stan Alberta w Kanadzie, Góry Skaliste. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), pozostałe wymagania jak świerki. Zast.: tylko w kolekcjach, ale wart szerszego rozpowszechnienia. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1989.

554 pan. 21a; kwatera IIC

004380

Picea glauca 'Albertiana Conica' Bailey 1933

syn.: *Picea albertiana conica* Bean, *Picea albertiana* 'Conica' hort., *Picea canadensis conica* Beissn., *Picea glauca* 'Conica' A. Rehder i J.G. Jack 1904, *Picea glauca* 'Conica' hort., *Picea glauca* f. *Conica* Rehder 1920, *Picea glauca* var. *albertiana* f. *conica* Rehder

Świerk biały 'Albertiana Conica', syn.: Świerk biały odm. stożkowata

Odmiana karłowata, po 60 latach uprawy około 4 m wysokości, regularnie stożkowata, bardzo gęsta. Pędy cienkie, kremowobiałe. Igły bardzo cienkie, krótkie (10–15 mm dł.), delikatne, jasnozielone; ułożone promieniście. Podobna do *Picea glauca* 'Liliput' W.H. Welch 1979 {Le Feber & Co. <1979}. Upr.: dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$), lubi stanowiska słoneczne, osłonięte, zaciszne. Jedna z najcenniejszych karłowatych odmian świerka, atrakcyjna w małych przydomowych ogrodach; niestety w okresie upałów i suszy bywa atakowana przez przędziorki – wtedy igły zmieniają zabarwienie i opadają. Poch.: Szkoła Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1989.

kwatera IIC

007707

Picea glauca 'Laurin' Arnold ex Krüssm. 1972 {R. Arnold 1952/1970}

[sport od *Picea glauca* 'Albertiana Conica']

Świerk biały 'Laurin'

Wzrost wyjątkowo wolny, rocznie 15–25 mm; pokrój wąskostożkowy, wyjątkowo regularny i bardzo gęsty. Podobny do *P. glauca* var. *albertiana*. Upr.: odmiana b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), cenna do miniaturowych ogrodów, spotykana dotychczas tylko w kolekcjach. Poch.: Gospodarstwo Szkołkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował – L. Kurowski – 1989.

kwatera IIC

008516

Picea glauca 'Echiniformis' Carrière 1855 {Francja <1855}

syn.: *Abies alba echiniformis* hort., *Picea alba* var. *echiniformis* Carrière, *Picea canadensis* var. *echiniformis* Carrière 1855

Świerk biały 'Echiniformis'

Karłowaty krzew 0,3–0,5 × 0,7–1 m, płaskokulisty, bardzo gęsty. Pędy jasnobrązowe, dość grube; rocznie przyrastają około 1–2 cm. Igły 0,5–1,0 cm dł., szaroniebieskie, bardzo wąskie, sztywne, luźno ułożone. Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1995.

243 pan. 6; kwatera: IIC, IVB

004382

Picea mariana (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888

syn.: *Abies americana nigra* hort., *Abies artica cuning.* ex Gordon 1853 non Murray 1867, *Abies denticulata* Michx 1903, *Abies mariana* Mill. 1768, *Abies marylandica* hort., *Abies nigra* Aiton, Poiret i inni, *Abies novae-angliae* K.Koch, *Picea brevifolia* Peck 1897, *Picea nigra* (Aiton) Link 1789, *Picea nigra* var. *brevifolia* (Peck) Rehder ex L.H.Bailey, *Pinus abies* var. *mariana* (Mill.) Münchh., *Pinus mariana* (Mill.) Du Roi, *Pinus nigra* Aiton non Arn.

Świerk czarny

Drzewo do 10 m wysokości, w ojczyźnie do 20 m, wolno rosnące, długowieczne, o koronie wąskostożkowatej, gęstej, u starszych nieregularnej i konarach odchodzących od pnia pod kątem prostym. Pędy gęsto pokryte gruczołkowatymi włoskami, zwykle ciemne. Pączki jajowate, ciemne, matowe, bez żywicy. Igły wielosezonowe, bardzo krótkie i wąskie, 6–12 × <1 mm, szaro- lub niebieskawozielone, matowe, w przekroju prawie kwadratowe, sztywne; ułożone bardzo gęsto, promieniście. Szyszki najmniejsze u świerków, do 3,5 cm dł., podobne do modrzewia; pojawiają się już u młodych drzew, a po dojrzeniu wiszą przez kilka lat. Wyst.: Kanada – od Alaski i Labradoru do stanów Wisconsin i Michigan. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymagania glebowe małe, ale często choruje. W Europie w uprawie od 1700 r., w Polsce od 1824 r. Zast.: spotykany tylko w kolekcjach. Warto wiedzieć: nazwa pochodzi od małego stanu Maryland (terra mariana) w USA Poch.: Uniwersytet w Toronto – 1988, 1993.

kwatera IIB

007809

Picea × mariorika B.K. Boom 'Gnom' W.H.Welch 1979 {Jeddloh Nurs. 1951}

syn.: *Picea omorika* 'Gnom'

Świerk pośredni 'Gnom', syn.: Świerk serbski 'Gnom'

Krzew karłowaty, po 20 latach uprawy 1,5–1,8 m wysokości, szerokostożkowaty, gęsty, rośnie powoli. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), rzadko atakowany przez przędziorki. Poch.: OB Praga-Troja – 1989.

kwatera IIB

004383

Picea × mariorika 'Machala' H.M.Groot. 1971 {Machala <1963}

syn.: *Picea omorika* 'Compacta'

Świerk pośredni 'Machala'

Karłowaty krzew do 30–50 cm wysokości i 1 m śred., roczny przyrost do 10 cm. Igły wielosezonowe, 10–15 × 0,8 mm, z wierzchu ciemnozielone, spodem z białosrebrzystymi lub szaroniebieskimi paskami. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), cenny do miniaturowych ogrodów. Poch.: Szkoła Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1989.

45 pan.: 1a, 1b, 2, 6, 7, 21b; kwatera: IA, IB, IVD, VIB, B/2; fot. 115 endemit, relik

004385 2n = 24

Picea omorika (Pančić) Purk. 1877

syn.: *Abies omorica* Nyman 1881, *Pinus omorika* Pančić 1876

Świerk serbski

Drzewo 20–25 m wysokości, w ojczyźnie ponad 30 m, długowieczne, rośnie szybko, z bardzo wąską (!) i strzelistą koroną. Jej charakterystyczny pokrój uwydatnia się z wiekiem. Pędy i pączki brązowe do ciemnobrązowych, bez żywicy, z gruczołkowatymi włoskami. Igły wielosezonowe, 1–2 cm × 1–2 mm, spłaszczone, dwubarwne, z wierzchu ciemnozielone, błyszczące, od spodu niebieskawobiałe z 2 białymi paskami, tępo zakończone; ułożone jak u świerków – na silnych pędach podniesione do góry ukazują jasny spód (!). Szyszki małe, 3–6 cm dł., bardzo liczne już na młodych drzewach (!), przed dojrzewaniem fioletowe lub purpurowe do prawie czarnych, dojrzałe ciemnobrązowe; nasady charakterystycznie zwężają się jakby w „szypułkę”. Wyst.: Bośnia i Hercegowina – wapienne, północne zbocza gór Tara w środkowym biegu rzeki Drwiny, na wysokości 900–1700 m, objęte rezerwatem o powierzchni około 60 ha. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), na glebach żyznych i przy wysokiej wilgotności powietrza rośnie szybko, toleruje gleby gorsze, dobrze znosi suche i zanieczyszczone powietrze. Wykazuje dużą tolerancję co do kwasowości gleby – dobrze rośnie na kwaśnych, ale preferuje alkaliczne. Późno rozpoczyna wegetację i dlatego nie szkodzą jej spóźnione, wiosenne przymrozki. W uprawie w Europie od 1884 r., w Polsce od 1895 r. Zast.: jeden z najpiękniejszych i najwęższych świerków, o wyjątkowo wąskiej, strzelistej koronie. Obok *Picea pungens* najważniejszy świerk dla naszych terenów zieleni, także w miastach i okręgach przemysłowych. Doskonały na wąskie szpalery, osłony wiatro- i dźwiękochłonne oraz jako tło dla innych, kontrastowo wybarwionych roślin. Wyśmienity do ogrodów przydomowych. Warto wiedzieć: opisany po raz pierwszy w 1872 r. przez prof. Josepha G. Pančica (1814-1888). W trzeciorzędzie występował także w Polsce. Poch.: Szkołka Roślin Ozdobnych J. i Z. Byczkowsy, Glinka – 1980, 1992.

kwatery III C

009304

Picea omorika 'Pendula Bruns' hort. {J.Bruns ok. 1955}

Świerk serbski 'Pendula Bruns'

Odmiana o wyjątkowo wąskiej koronie, do 1 m średnicy, oraz gałęziach silnie zwisających i przylegających do pnia. Strzała często powyginana. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Firma John. Bruns, Bad Zwischenahn – 1993.

447 pan.: 17, 19, 21a; kwatery IIIB, IIIC; fot. 158

004387

Picea orientalis (L.) Link 1847

syn.: *Abies orientalis* (L.) Poir. 1804, *Picea Wittmanniana* Carrière 1855, *Pinus orientalis* L. 1763

Świerk kaukaski

Drzewo w uprawie 20–25(30) m wysokości, w ojczyźnie do 40(50) m, długowieczne, rośnie średnio szybko, z pokroju podobne do *Picea abies*, ale dolne konary sięgają do samej ziemi. Pędy jasne i błyszczące, gęsto pokryte włoskami; pączki małe, jajowate, ciemniejsze od pędów, bez żywicy. Igły wielosezonowe, bardzo krótkie (!) do 1 cm dł., prawie kwadratowe lub lekko spłaszczone, ciemnozielone i silnie błyszczące, jak „polakierowane”, nie kłujące; zagęszczone na górnej stronie gałązek i skierowane bardzo regularnie ku przodowi. Szyszki wąskie, 5–10 cm dł., wrzecionowate lub cylindryczne, niedojrzałe fioletowe, potem ciemnobrązowe i pokryte żywicą. Wyst.: Kaukaz i płn.-wsch Anatolia. Upr.: w Wojsławicach b. mroz. (>–29 °C), w innych częściach kraju opisywana jako zad. mroz. (–26 °C); mniej wymagający od świerka pospolitego. Zast.: ze względu na charakterystycznie krótkie igły bardziej oryginalny od *P. abies*. Polecany raczej dla cieplejszych regionów Polski. Poch.: nn – <1928 r. (pomiar w 2000 r. – kw. IIIC – grupa do 21/123, 120, 103, 92, 83, 54).

275 pan.: 7, 19; kwatera: IIIE, XV
004388

Picea orientalis 'Aurea' Otto 1873 {P. Smith przed 1873}

syn.: *Picea orientalis aurea* Otto, *Picea orientalis* var. *aurea* Hesse, *Picea orientalis aureo spicata* Beissn.

Świerk kaukaski 'Aurea'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale młode pędy złocistożółte kontrastujące ze starszymi, ciemnozielonymi igłami; w lecie zielone. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Poch.: nn – <1928; Szkoła Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1989.

kwatera IIIH

008900

Picea orientalis 'Gracilis' Kort 1903 {Van Geert Nurs. <1903/ok. 1903}

syn.: *Picea orientalis gracilis compacta* hort., *Picea orientalis gracilis nana* hort., *Picea orientalis* var. *nana* Carrière 1891

Świerk kaukaski 'Gracilis'

Odmiana karłowata, starsze okazy do 2–3 m wys., bardzo gęsta, jajowata do zaokrąglonej, rośnie bardzo powoli. Igły krótkie, jak u gatunku, 5–7 mm dł. Upr.: mroz. (−29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIIC

004390

Picea polita (Siebold et Zucc.) Carrière 1855

syn.: *Abies polita* Siebold et Zucc. 1842, *Abies Thunbergii* Lindl. 1833, *Abies torano* Siebold 1830, *Abies torano* Siebold ex K.Koch, *Picea torano* (Siebold ex K.Koch) Koehne 1893, *Pinus Abies* Thunb. 1784 non L.

Świerk szydlasty, syn.: Świerk tygrysi

Drzewo w uprawie do 10 m wysokości, w ojczyźnie do 40 m. Rośnie bardzo wolno, ma koronę regularnie stożkowatą (u starszych szerokosłupową) i konary ustawione prawie horyzontalnie, w wyraźnych piętrach. Pędy mocne i sztywne, głęboko bruzdkowane, bladożółte lub kremowe, nagie i lekko błyszczące; paczki ciemnobrązowe do czarniawych, wygładzone i bez żywicy. Igły wielosezonowe, 1,5–2,0 cm × do 3 mm, bocznie spłaszczone, sztyletowate, bardzo sztywne i kłujące, błyszczące; ułożone prawie promieniście. Szyszki 8–10 cm dł. Wyst.: Japonia. Upr.: dost. mroz. (−23 °C), większość dawniej sadzonych okazów zmarzła. Zast.: tylko dla kolekcjonerów. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1996.

241 pan. 6; kwatera IVB

004392

Picea pungens 'Argentea' Rosenthal 1887 {nn <1887}

syn.: *Picea pungens argentea* Rosenthal, *Picea pungens coerulea* Beissn., *Picea pungens* var. *Kosteri* Beissn., *Picea pungens* var. *Kosteriana* hort. non Mast.

Świerk kłujący 'Argentea', syn.: Świerk kłujący odm. srebrzysta

Nazwa zbiorowa dla drzew o srebrzystawym zabarwieniu pędów, ale bardziej intensywnym niż u *P. pungens* 'Glauc'. Pomiędzy barwami „argentea” i „glauc” nie ma wyraźnego rozdziału i są one często subiektywnie ujmowane. Drzewo do 20 m wysokości, o koronie regularnie szerokostożkowatej (u starszych często szerokosłupowej) i gałęziach rozpostartych płasko w wyraźne piętra, rośnie dość szybko. Pędy sztywne, mocne, nagie, głęboko bruzdkowane, od jasnożółto brązowych do pomarańczowych; paczki bez żywicy jasno- lub żółto-brązowe. Igły wielosezonowe, 2–3 cm dł., kwadratowe na przekroju, sztywne, silnie kłujące, srebrzyste do srebrzystobiałych; ułożone promieniście dookoła pędów, szczytkowato nastroszone. Szyszki 6–10 cm dł., słomianożółte lub brązowe. Upr.: b. mroz. (>−29 °C), bardzo światłolubna, nie toleruje nawet bocznego zacienienia, mało wymagająca co do gleby, odporna na zanieczyszczenia powietrza i bardzo odporna na suszę. Zast.: wartość

dekoracyjna bardzo wysoka ze względu na regularną i atrakcyjnie wybarwioną koronę. Sadzony jest w całej Polsce, najczęściej pojedynczo lub w małych grupach. Wyśmienity na szpalery i jako tło dla roślin o kontrastowym ulistnieniu. P o c h.: nn – <1928.

kwatery III C

004393

***Picea pungens* 'Białobok'** Szk. Kórnickie kat. 1994 {Szkółka w Pożogu/Szk. Kórnickie <1935/1994}

syn.: *Picea pungens* 'Białobok' (błędnie), *Picea pungens* 'Profesor Białobok', *Picea pungens* 'Professor Białobok' (błędnie), *Picea pungens* 'Puławski' hort.

Świerk kłujący 'Białobok'

Odmiana polska znaleziona przed II wojną przez Jana Białoboka, w ogrodzie jego ojca w Lublinie, a pochodząca ze szkółek w Pożogu i na jego cześć oficjalnie nazwana przez A. Boratyńskiego, K. Dolatowskiego i J. Oleksego. Wg katalogu Szkółek Kórnickich z 1994 r.: „Duże drzewo wolno rosnące o gęstej koronie. Młode pędy, jasnożółte, z czasem błędną, pod koniec lata mają kolor jasnoniebieski”. Z a s t.: bardzo wartościowa odmiana, cenna w każdym polskim ogrodzie. U p r.: b. mroz. (>–29 °C); szczepiona w młodości długo nie wytwarza przewodnika, rośnie bardzo powoli, wiosną wyjątkowo atrakcyjna, a jej młode przyrosty „drażnią oczy”. P o c h.: OBUWr. – 1994.

84 pan.: 1b, 2–7, 10–12, 14, 17, 18, 21b, 24–26; kwatery: IA, IIIA i D, VIIB, XIB; fot. 117
004394 2n = 24

Picea pungens* f. *glauca (Regel) Beissn. 1891

syn.: *Picea pungens* 'Glauca', *Picea pungens* var. *glauca* Beissn.

Świerk kłujący f. *sina*

Uniwersalna nazwa zbiorowa obejmująca drzewa i krzewy o mniej lub bardziej niebieskawym albo sinym odcieniu, ale mniej intensywnym od *Picea pungens* 'Argentea'. Identyfikacja odmian klonalnych o podobnym zabarwieniu igieł, takich jak: *P. p.* 'Glauca Endtz', *P. p.* 'Glauca Hoopsii' czy 'Glauca Koster' jest bardzo trudna, stąd pod nazwą *P. p.* 'Glauca' kryją się często inne odmiany szczepione. U p r.: b. mroz. (>–29 °C). P o c h.: prawdopodobnie Szkółka A. Weisse, Kamieniec Żąbk. – <1928 r. (pomiar w 2000 r. – największe okazy: kwatery – IA 25/161, IIIA 25/160, IIID 21/210 i XIB 26/220).

6 pan.: 1a, 3, 22; kwatery: IIA; fot. 100

007924

***Picea pungens* 'Fürst Bismarck'** A. Weisse 1887 {Weisse <1887/1887}

syn.: *Picea pungens* 'Bismarck' hort., *Picea pungens* 'Fürst (Prince) Bismarck', *Picea pungens* 'Furst Bismarck'

Świerk kłujący 'Fürst Bismarck'

Monumentalne drzewo 20–25 m wysokości, o koronie wąskostożkowatej i gałęziach ułożonych w regularnych, płaskich, wyraźnie oddalonych od siebie okółkach. Młode igły często prawie białe, później jak u *P. pungens* 'Argentea'. U p r.: b. mroz. (>–29 °C). W a r t o w i e d z i e ć: w Wojsławicach F. von Oheimb zgromadził wiele odmian świerka kłującego, prawdopodobnie dzięki kontaktom z pobliską szkółką A. Weisse w Kamieńcu Żąbkowickim (d. Kamenz), która wyselekcjonowała kilka własnych odmian świerka kłującego. P o c h.: prawdopodobnie od hodowcy A. Weisse – <1928 (pomiar w 2000 r. – 25/238).

553 pan. 21a; kwatery: IIC

004395

***Picea pungens* 'Glauca Globosa'** {A. Kluis Nurs. 1937/1955}

syn.: *Picea pungens glauca nana* Hesse, *Picea pungens globosa* Den Ouden

Świerk kłujący 'Glauca Globosa', syn.: Świerk kłujący odm. *sina* kulista

Karłowaty krzew o gęstej koronie w kształcie spłaszczonej, nieregularnej półkuli, rośnie bardzo powoli, do 8 mm rocznie. Starsze okazy osiągają wysokości do 1,5 m. Igły wielosezonowe, 8–12 mm dł., srebrzystoniebieskie. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1989.

101 pan.: 1b, 16, 21a; kwatery: IIC, IIIC, B/1
004396

***Picea pungens* 'Glauca Pendula'** H.Koster ex Beissn. 1891 {<1891}

syn.: *Picea pungens* 'Glauca Pendula' hort., *Picea pungens glauca pendula* H.Koster, *Picea pungens kosteriana* Henry, *Picea pungens* 'Kosteriana' Mast. 1903, *Picea pungens* 'Pendens' Sudw. 1897, *Picea pungens pendula argentea* Beissn.

Świerk kłujący 'Glauca Pendula', syn.: Świerk kłujący odm. sina zwisająca

Drzewo o pokroju płaczącym, często z krzywym pniem, rośnie dość wolno. Wszystkie gałęzie zwisają, ale pędy szczytowe gałęzi bocznych wznoszą się ku górze. Igły wielosezonowe, sine, sierpowato wygięte. Odmiana podobna do *P. pungens* 'König Albert', która ma igły „prawie białe”. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), odmiana bardzo oryginalna i atrakcyjna do ogrodów przydomowych. Poch.: Szkoła Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1999; Arboretum Leśne w Ślizowie – 2000.

68 pan.: 1b, 21b; kwatery: IB, VIA
007812

***Picea pungens* 'Hoopsii'** Hoops ex Groot. 1958 {Hoops Nurs. <1958}

Świerk kłujący 'Hoopsii'

Drzewo o regularnym, gęstym pokroju. Igły niebieskawobiałe, ustawione bardzo gęsto. Szczepiona wytwarza szybko przewodnik. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), jedna z najlepszych odmian świerka kłującego, wyróżniająca się intensywnie niebieskawobiałym kolorem. Poch.: Boskoop, giełda – 1992.

kwatery: IIC
0017882

***Picea pungens* 'König Albert'** A.Weisse 1887 {Weisse <1887}

Świerk kłujący 'König Albert'

Niewysokie drzewo, o wąskiej koronie i zwisających konarach przylegających niemal do pnia; bardzo podobne do *P. pungens* 'Glauca Pendula', ale młode igły ma bardziej białe. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: prawdopodobnie z Kamieńca Ząbkowickiego, ze szkółki A. Weisse – <1928.

kwatery: XIB
004398

***Picea pungens* 'Montgomery'** Teusch. 1949 {R.H. Montgomery/Eastern Nurs. <1934}

syn.: *Picea pungens glauca* 'Montgomery', *Picea pungens glauca compacta globosa*

Świerk kłujący 'Montgomery'

Odmiana krzewiasta, karłowata, bardzo wolno rosnąca – do 4–6 cm na rok, zwarta i gęsta o pokroju początkowo kulistym, w starszym wieku szerokostożkowatym. Pędy żółtobrazowe. Igły wielosezonowe, 18–20 mm dł., niebieskoszare. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1994.

457 pan. 17; kwatery: IIIH
008899

Picea purpurea Mast. 1906

syn.: *Picea likiangensis* var. *purpurea* (Mast.) Dallim. et Jacks. 1923

Świerk purpurowy, syn.: Świerk likiangijski odm. purpurowa

Drzewo o koronie wąskostożkowej, gęstej, ciemnozielonej. Pędy jasne, nie bruzdowane, bywają gęsto pokryte włoskami aż po nagie. Pączki ciemnobrązowe, nieznacznie ożywicowane lub bez żywicy. Igły do 12 mm dł., górą szarzielone, dołem nieznacznie jaśniejsze ze słabo widocznymi, wąskimi, białymi paskami, błyszczące. Kwiaty męskie czerwone, później żółte, żeńskie jaskrawoczerwone. Szyszki małe, 4–6 cm dł., fioletowopurpurowe, dojrzałe jasnobrązowe, łuski nasienne postrzępione na brzegu. Wyst.: zach. Chiny, Tybet. Upr.: wymagania niedostaecznie u nas poznane, prawdopodobnie dost. mroz. (–26 °C), nieliczne okazy w Polsce, tylko w kilku kolekcjach. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatery III D

007714

Picea smithiana (Wall.) Boiss. 1884

syn.: *Abies khutrow* Royle 1839, *Abies morinda* (Lawson) Wender. 1851, *Abies morinda* (Link.) Wender., *Abies pendula* Griffith ex Gordon 1862, *Abies smithiana* (Wall.) J.Forbes, *Abies thunbergii* Thunb. ex Gordon 1875, *Picea morinda* (Loudon) Link 1841, *Picea morinda* Link., *Picea smithiana* Boiss. 1883, *Pinus smithiana* Wall. 1827

Świerk himalajski

Drzewo w ojczyźnie do 15 m wysokości, o koronie wąskostożkowej, płaczącej, długowieczne, rośnie szybko. Gałęzie boczne zwisają pionowo, podobnie jak u *Picea abies* ‘Viminalis’. Igły najdłuższe u świerków i stosunkowo najwęższe, do 4,0 × do 0,1 cm, szerokokątne, błyszczące; ułożone luźno, ± promieniście. Szyszki najdłuższe u świerków, do 18 cm dł. Wyst.: zach. Himalaje. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C); w Polsce brak starszych okazów. Poch.: Arboretum Kórnickie PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1988.

36 pan.: 1a, 2, 3; kwatery VIA

004399

Picea sitchensis (Bong.) Carrière 1855

syn.: *Abies falcata* Raf. 1832, *Abies menziesii* (D.Don) Lindl. 1832 non Englm. 1862, *Abies merkiiana* Fishen 1959, *Abies pseudomenziesii* Wender. 1851, *Abies sitchensis* Lindl. 1850, *Picea sitchensis* Trautv. et E.(?)Mey. 1856, *Picea menziesii* (D.Don) Carrière, *Picea sitkaensis* Mayr, *Picea falcata* (Raf.) J.V.Suringar 1927, *Pinus sitkaensis* Bong. ex Voss, *Pinus sitchensis* Bong. 1838

Świerk sitkajski

Drzewa w Polsce 35–40 m wysokości i 90 cm śred., w ojczyźnie do około 60 m, długowieczne, rośnie szybko, o koronie szerokostożkowej i długich, cienkich, szeroko rozpostartych konarach. Pędy cienkie, bardzo jasne, głęboko bruzdkowane; pączki zwykle bez żywicy, stożkowate. Igły wielosezonowe, bardzo wąskie, 1–2 cm × do 1 mm, spłaszczone, ostre, dwubarwne, z wierzchu ciemnozielone, od spodu z dwoma wąskimi, białymi paskami; ułożone prawie promieniście, nastroszone, czasem szablsto wygięte. Szyszki cylindryczne, 6–10 cm dł., z widocznymi od strony nasady, długimi, lancetowatymi łuskami wspierającymi. Wyst.: zach. Ameryka Płn., od Alaski do Kalifornii do 900 m n.p.m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C) do mroz. (–29 °C), wymagania duże – lubi gleby świeże, żyzne i powietrze o wysokiej wilgotności. W Europie Zach. gatunek lasotwórczy, najwyższy ze świerków, u nas niekiedy przemarza i cierpi od letnich susz. Zast.: zalecany do sadzenia pojedynczo lub w małych grupach nad dużymi zbiornikami wodnymi, tylko w Polsce Zach. Poch.: nn – < ok. 1970

Pieris D.Don

rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

Pieris

Do rodzaju należy 7(10) gatunków krzewów, niekiedy drzew, występujących w Ameryce Płn., wsch. Azji i w Himalajach. W Polsce w uprawia się 7 gatunków, 1 podgatunek i 54 odmiany uprawne. Mają one liście wielosezonowe, skrzytoległe, czasem naprzeciwległe, całobrzegie lub karbowanopiłkowane, młode często czerwone lub brązowe. Kwiaty są białe

do różowych, 5-krotne, dzbanuszkowate, zebrane w szczytowe wiechy 5–15 cm dł. Owoce m jest 5-klapowa torebka 5–6 mm śred. Wymagania uprawowe jak różaneczniki. Rośliny trujące, podobnie jak *Rhododendron*.

211 pan.: 5, 10, 12; kwatera: IIIF, XIB, XIIA; fot. 95

009027

Pieris 'Brouwer's Beauty'

syn.: *Pieris japonica* 'Brouwer's Beauty'

Pieris 'Brouwer's Beauty'

Krzew około 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,7–1 m, gęsty, o sztywnych, czerwobrazowych i wyprostowanych pędach. Liście wielosezonowe 3–8 × 1–2 cm, matowe, podługowatolancetowate, wzniesione ukośnie ku górze. Pąki kwiatowe zimną purpurowoczerwone. Kwiaty w V, czysto białe z kielichem jasnobrazowym i czerwonymi szypułkami. Kwiatostany 5–13 cm dł., półwzniesione, poziomo wachlarzowato rozpięchłe, efektowne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991; OBUWr. Wrocław – 1994, 1996, 2000.

kwatera IIIF

009379

Pieris 'Firecrest' { ?/Waterer, Sons & Crisp ?/1973 }

syn.: *Pieris japonica* 'Firecrest'

Pieris 'Firecrest'

Krzew do 2 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,8–0,9 m śred. Liście wielosezonowe 4,5–7,0(8) × 1,5–2,0 cm, błyszczące, ciemnozielone, głęboko żyłkowane. Młode pędy czerwonorude. Kwiaty w IV, białe. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 2000.

kwatera: IIIF, VIA

009028

Pieris 'Flaming Silver'

[sport od *P.* 'Forest Flame']

syn.: *Pieris japonica* 'Flaming Silver', *Pieris* 'Havila' (błędnie = *Pieris* 'Mouwsvila'), *Pieris japonica* 'Havila'

Pieris 'Flaming Silver'

Krzew po 10 latach uprawy 0,5 × 0,7 m śred. Liście wielosezonowe 3,0–6,5 × 1,0–2,3 cm, błyszczące jasnozielone z kremowobiałą, nieregularną wąską obwódka (1–2 mm). Młode pędy szczególnie ozdobne wiosną, gdy przybierają barwę najpierw intensywnie karminową i różową, potem żółtą. Pędy w maju rozwijają się nierównomiernie, dlatego na krzewie znajdują się w tym samym czasie różnobarwne (!), efektowne młode przyrosty. Kwiaty w IV, kremowobiałe, zebrane w zwieszające się kwiatostany. Upr.: ndost. mroz. (–18°C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991; Boskoop, giełda – 1995.

kwatera XIB, XIIB

002788

Pieris floribunda (Pursh ex Sims) Benth. et Hook. f.

syn.: *Andromeda floribunda* Pursh ex Sims

Pieris amerykański

Krzew 1–2 m średnicy, w ojczyźnie 2–3 m wysokości, zwarty, o pędach i liściach gęsto pokrytych za młodu szorstkimi włoskami, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 3–8 cm dł., skrętoległe, eliptyczne do lancetowatych, z wierzchu matowo zielone, brzegiem orzęsione. Kwiaty w IV–V, około 6 mm dł., białe z zielonym odcieniem, 5-krotne, beczułkowate, korona z wypukłymi żebrami; zebrane w gęste, okazałe i „szeleszczące” kwiatostany 5–12 cm

dł., wzniesione do góry. Wyst.: wsch. Ameryka Płn. Upr.: mroz. (> -29 °C); pozostałe wymagania jak różaneczniki. Zast.: bardzo oryginalny i cenny krzew w każdym ogrodzie. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie Mykita-Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1994.

kwatera IIIF

011612

Pieris 'Forest Flame' {Sunningdale Nurseries, Anglia 1952}

[*P. formosa* 'Wakehurst' × *P. japonica*]

syn.: *Pieris* 'Flame of the Forest', *Pieris japonica* 'Flame of the Forest'

Pieris 'Forest Flame'

Krzew 2–2,5 m wysokości, gęsty, po 10 latach uprawy 1,0–1,1 m średnicy. Liście wielosezonowe 3–8(12) × 1,5–3 cm, odwrotnie jajowate. Młode pędy długo czerwono-brązowe do jaskrawoczerwonych, potem kremowobiałe, a w końcu zielone. Kwiaty w IV, białe. Kwiatostany dł. około 15 cm, początkowo wzniesione, potem przewieszające się. Upr.: dość mroz. (-20,5 °C). Poch.: Firma „Eko-terra”, Wrocław – 2000.

kwatera: IA, IIC, IIID, VIA, XIIA

002789

Pieris japonica (Thunb. ex Murray) D. Don ex G. Don

syn.: *Andromeda japonica* Thunb.

Pieris japoński

Krzew 2–3 m średnicy, w ojczyźnie 3–4 m wysokości, gęsto ugałęziony, o pędach nagich. Liście wielosezonowe 3–8 cm dł., skórzaste, skupione na szczycie pędu, skrętoległe, zwykle wąsko odwrotnie jajowate, brzegiem karbowane; z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu z czarnymi gruczołkami. Młode pędy brunatnoczerwone. Kwiaty w III–V, 8 mm dł., liczne, śnieżnobiałe, 5-krotne, beczułkowate lub dzbaneczkowate; zebrane w zwisające okazałe wiechy do 12 cm dł. Owocem jest płaskokulista torebka 5–6 mm śred. Wyst.: Japonia – wyspy Hondo i Kiusiu. Upr.: zad. mroz. (-26 °C), ale bardziej wrażliwy na mróz od *P. floribunda*, dobrze zimuje tylko w Polsce Zach.; pozostałe wymagania jak różaneczniki. Zast.: krzew szczególnie ozdobny wiosną, cenny w każdym ogrodzie. Poch.: Szkołka J. Byczkowski – ofiarował J. Byczkowski – 1988; OBUWr. Wrocław – 1988, 1989, 1992, 1996; Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1996.

kwatera XIIA

009029

Pieris japonica 'Bisbee Dwarf'

syn.: *Pieris japonica* 'Bisbee'

Pieris japoński 'Bisbee Dwarf'

Krzew karłowaty 0,6–0,7 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,3–0,5 × 0,4–0,6 m, płaskokulisty, bardzo gęsty. Liście wielosezonowe 2,5–3 × 1–1,5 cm. Młode pędy różowobrazowe, później lekko matowozielone, skręcone w połowie blaszki i ustawione w różnych kierunkach. Kwiaty w V, białe, nieliczne lub najczęściej brak. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (-23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1996.

kwatera IIIF

009030

Pieris japonica 'Blush' {Niemcy ? <1967}

Pieris japoński 'Blush'

Krzew do 1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2–1,3 m śred., kulisty, w młodości gęsty, szybko rosnący. Liście wielosezonowe 4–6,5x1–1,8 cm, stosunkowo duże i błyszczące, ciemnozielone. Młode pędy miedzianoczerwone, potem oliwkowe. Pąki zimą brązowe. Kwiaty w IV/V, początkowo białe z wyraźnym różowym brzegiem, później czysto białe. Kwiatostany gęste, zwisające, lekko kędzierzawe o pofalowanych szypułkach. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatera IIIF

009031

Pieris japonica 'Boltman's Pink'

Pieris japoński 'Boltman's Pink'

Krzew do 1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1 × 0,8 m, gęsty. Liście wielosezonowe 4–5 × 1–1,3 cm, ciemnozielone i błyszczące. Młode pędy oliwkowoczerwone. Kwiaty w IV, jasnoróżowe, później białe z różowym odcieniem na brzegu korony. Szypułki i kielich brązowoczerwone. Kwiatostany półwzniesione do przewieszających się, luźne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 2000.

kwatera IIIF

009773

Pieris japonica 'Cavatine'

Pieris japoński 'Cavatine'

Krzew karłowaty, po 10 latach uprawy 0,3 m śred., rośnie powoli. Liście wielosezonowe 2,5–3,0(4) × 1,0–1,4 cm, ciemnozielone, skierowane ku górze. Młode pędy zielone. Kwiaty w IV/V, białe, zebrane w wyprostowane kwiatostany. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 2000.

233 pan. 5; kwatera XIA

008999

Pieris japonica 'Chaconne'

Pieris japoński 'Chaconne'

Krzew niski, zwarty. Liście wielosezonowe, zielone. Pąki kwiatowe zimą brązowe. Kwiaty w IV/V, białe, bardzo liczne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26°C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1995.

kwatera: IIIF, XIA

009000

Pieris japonica 'Coleman'

Pieris japoński 'Coleman'

Krzew do 2 m wysokości, po 10 latach uprawy około 1,2 m śred., wyprostowany, gęsty. Liście wielosezonowe 4–5,5 × 1–1,5 cm, ciemnozielone, błyszczące, ustawione prawie poziomo. Młode pędy krótko czerwonożółte. Kwiaty w IV–V, w pąku ciemnoróżowe, potem białe z intensywnie różowym brzegiem. Kielich i szypułki kwiatowe wyraziście czerwone. Kwiatostany zwisające, gęste i liczne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994; OBUWr. Wrocław – 1996.

kwatera: IIIF, XIA

009001

***Pieris japonica* 'Crimson Compact'**

Pieris japoński 'Crimson Compact'

Krzew po 10 latach uprawy $0,8 \times 1$ m, gęsty, nierównomiernie rosnący. Liście wielosezonowe $2-3(5) \times 1-1,5$ cm, ciemnozielone i błyszczące. Młode pędy delikatnie czerwonołososiowe. Kwiaty w V, białe, zebrane w zwisające wiechy. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (-23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994; OBUWr. Wrocław – 1994, 2000.

305 pan. 10; kwatera XIAA

009002

***Pieris japonica* 'Cupido'**

Pieris japoński 'Cupido'

Krzew $1 \times 1,5$ m, bardzo zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe $2-3 \times 1-1,2$ cm. Pąki kwiatowe zimą ciemnobrązowoczerwone. Kwiaty w IV/V, kremowobiałe, zebrane w wyprostowane, silnie rozgałęzione, liczne wiechy. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (-23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1996.

kwatera XIAA

009774

***Pieris japonica* 'Daisen'** Wada 1967 {K.Wada <1967}syn.: *Pieris* 'Wada's Pink'

Pieris japoński 'Daisen'

Krzew po 10 latach uprawy $0,6-0,7$ m śred., zwarty, bardzo gęsty, rośnie dość szybko. Liście wielosezonowe $4,0-5,5(6) \times 1,2-2,2$ cm, ciemnozielone błyszczące. Młode pędy jasnozielone. Pąki kwiatowe zimą ciemnoróżowe. Kwiaty w IV/V, czerwone, jaśniejące w miarę przekwitania do różowych. Warto wiedzieć: odmiana znaleziona w Japonii na górze Daisen. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (-26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1994.

kwatera IIIF

009003

***Pieris japonica* 'Debutante'** {Japonia}

Pieris japoński 'Debutante'

Krzew niski, do $1-1,5$ m wysokości, po 10 latach uprawy $0,6 \times 0,8$ m, zwarty, szerokokulisty, rośnie bardzo powoli. Liście wielosezonowe $0,07-1,2 \times 3,5-4$ cm, ciemnozielone, błyszczące. Młode pędy zielone. Kwiaty w III/IV, liczne, początkowo kremowe, później czysto białe. Korona i szypułki kwiatowe oliwkowożółte. Kwiatostany wzniesione i wachlarzowato rozgałęzione, $8-12$ cm dł., gęste i liczne. Warto wiedzieć: odmiana pochodzi z Japonii, z wyspy Yakushima. Upr.: zad. mroz. (-26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

306 pan. 10; kwatera: IIIF, XIAA

009004

***Pieris japonica* 'Dorothy Wyckhoff'** {H.J. Hohman <1960}

Pieris japoński 'Dorothy Wyckhoff'

Krzew do 2 m wysokości, po 10 latach uprawy $1,2 \times 1,0$ m, wyprostowany, gęsty o sztywnych pędach, rośnie szybko. Liście wielosezonowe $3-5 \times 1-2$ cm, błyszczące ciemnozielone, skórzaste, wyraźnie szybko żyłkowane; w czasie chłódów i zimą zmieniają barwę na brązową. Młode pędy jasnozielone. Pąki kwiatowe bordowe do purpurowoczerwonych, zimą silnie kontrastujące z liśćmi. Kwiaty w III-IV,

winnoczerwone, później różowe w końcu kwitnienia białe. Kielich i szypułki bordowozielone. Kwiatostany półwyprostowane, liczne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatery XIIA

009775

Pieris japonica 'Flamingo' {Lambert Gardens 1961}

Pieris japoński 'Flamingo'

Krzew po 10 latach uprawy 0,7 m śred., rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe 4,0–5,5 × 1,0–1,4 cm, z wyraźną wklęsłą nerwicą. Młode pędy bordowoczerwone. Pąki kwiatowe zimą ciemnoczerwone. Kwiaty w IV, 0,9 × 0,7 cm, ciemnokarminoworóżowe z wyraźnymi białymi, podłużnymi pasami. Kwiatostany gęste, długie około 11 cm, zwisające, ukazują się już na młodych roślinach. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dość mroz. ($-20,5^{\circ}\text{C}$). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1996.

312 pan. 10; kwatery: IIIF, XIA, XIIA

009005

Pieris japonica 'Fuga' {Firma C. Esveld, Boskoop}

Pieris japoński 'Fuga'

Krzew do około 1,3 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,5 × 0,8 m, szerokokulisty, karłowaty, bardzo gęsty. Liście wielosezonowe 3–5 × 0,8–1,5 cm, gęsto skupione na końcach pędów i skierowane ukośnie ku górze. Młode pędy kontrastowo jasnozielone. Kwiaty w IV/V, białe. Kwiatostany wzniesione, krótkie. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991, 1994; OBUWr. Wrocław – 1996.

kwatery: IIIF, XIIA

009006

Pieris japonica 'Gavotte' {Firma C. Esveld, Boskoop}

Pieris japoński 'Gavotte'

Krzew do 1 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,4–0,5 × 0,7 m, bardzo gęsty, poduszkowaty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 3–5 × 1–1,5 cm, ciemnozielone, matowe, sterzące ukośnie ku górze. Młode pędy intensywnie zielone. Kwiaty w V, białe, liczne. Kwiatostany wzniesione, krótkie i liczne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991, 1996; OBUWr. Wrocław – 2000.

kwatery IIIF; fot. 91

009007

Pieris japonica 'Geisha'

Pieris japoński 'Geisha'

Krzew po 10 latach uprawy 0,7 m śred., bardzo gęsty, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 5,0–6,5 × 1,0–1,4 cm (!), ciemnozielone, podługowatołancetowate, najwyższe spośród wszystkich odmian (!) i skierowane nieco ukośnie w dół lub ułożone poziomo. Kwiaty w IV/V, białe, kielich żółtooliwkowy, szypułki jak kielich, ale nieco różowo nabiegłe. Kwiatostany zwisające, luźne, niezbyt liczne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatery IIIF

009008

***Pieris japonica* 'Iseli Scarlet'**

Pieris japoński 'Iseli Scarlet'

Krzew po 10 latach uprawy 1,2–1,3 × 1,5 m, rośnie szybko, gęsty. Liście wielosezonowe 3–5 × 1,5–2,5 cm, szerokie, ciemnozielone i błyszczące, efektowne. Młode przyrosty pojawiają się stopniowo i na roślinie równocześnie są czerwobrzazowe i jasnozielone, wyjątkowo błyszczące, jak polakierowane. Kwiaty w III/IV, czysto białe, kielich żółtooliwkowy, szypułki kwiatowe czerwobrzazowe. Kwiatostany półwzniesione, luźne. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1994.

310 pan. 10; kwatera XIA

009009

***Pieris japonica* 'Little Heath'**[sport od *P. j.* 'Little Heath Green']

Pieris japoński 'Little Heath'

Krzew karłowaty do 0,8 m śred., po 10 latach uprawy 0,5–0,6 m śred., bardzo gęsty, o cienkich, przewieszających się pędach. Liście wielosezonowe 2,5–3,0 × 1,0–1,3 cm, wąsko (± 1 mm) nieregularnie srebrzystobiałe obrzeżone, błyszczące. Młode pędy długo różowobrzazowe. Kwiaty w IV/V, białe, pojawiają się dość rzadko lub wcale (!). Kwiatostany nieliczne, krótkie, luźne, z małą liczbą kwiatów, giną wśród młodych przyrostów. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C); często pojawiają się liczne, w całości zielone pędy. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

313 pan.: 10, 12; kwatera: XIB, XIIA

009010

***Pieris japonica* 'Little Heath Green'**

Pieris japoński 'Little Heath Green'

Krzew do 0,8–0,9 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,6 × 0,7 m, tworzy gęste kopczyki o wiotkich, przewieszających się, brązowzielonych pędach. Liście wielosezonowe 2–2,5 × 1,5 cm zielone, przebarwiają się zimą na fioletowobrzazowo. Młode pędy brązowoczerwone, długo utrzymują barwę. Kwiaty w IV, wg literatury identyczne jak u 'Little Heath', ale uokazów uprawianych przez 10 lat w OB we Wrocławiu, jak dotąd nie wytworzyły się. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994, 1997.

kwatera XIIA

009776

***Pieris japonica* 'Minor'**syn.: *Pieris japonica* 'Nana'

Pieris japoński 'Minor'

Krzew karłowaty, tylko do 0,4–0,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,3–0,4 × 0,7 m, bardzo gęsty, o silnie skróconych pędach. Liście wielosezonowe 1,5–3,0 × 0,5–1,0 cm, matowe. Młode pędy intensywnie zielone. Kwiaty w IV, białe z brązowoczerwonym kielichem i szypułkami. Kwiatostany przewisające, luźne, nieliczne, pojawiają się rzadko. Często mylona z mniejszą i bardzo karłowatą odmianą 'Pygmaea'. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1994.

307 pan. 10; kwatera: IIIF, XIIA

007738

***Pieris japonica* 'Mountain Fire'** {W. Goddard, Victoria B.C., Kanada <1976}

Pieris japoński 'Mountain Fire'

Krzew 1,2–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2–1,4 × 0,9 m, mocny, rośnie szybko i nierównomiernie – tworzy długie pojedyncze pędy. Liście wielosezonowe 4–6 × 1,0–1,8 m, matowe, ciemnozielone. Młode pędy długo (IV–VII) i intensywnie brązowoczerwone. Kwiaty w IV, białe, nieliczne. Kwiatostany zwisają. Upr.: dost. mroz. (–23 °C); mrozoodporność wyższa od podobnej odmiany 'Forest Flame'. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1994; Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

309 pan. 10; kwatera: III F, XII A
009012

***Pieris japonica* 'Nocturne'** {Firma C. Esveld, Boskoop}

Pieris japoński 'Nocturne'

Krzew po 5 latach uprawy 0,3 m śred., zwarty, gęsty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 2,0–2,5 × 0,7–1,0 cm, ciemnozielone. Młode pędy zielone, z liśćmi skierowanymi ku górze. Kwiaty w IV, białe, ale pojawiają się dopiero na starszych okazach. Kwiatostany wzniesione, krótkie, niezbyt liczne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991, 1994.

kwatera III F
009013

***Pieris japonica* 'Pavane'**

Pieris japoński 'Pavane'

Krzew po 10 latach uprawy 0,6 × 0,3 m, rośnie powoli, gęsty. Liście wielosezonowe 2–3 × 0,7–1,1 cm, ciemnozielone. Młode pędy oliwkowozielone. Kwiaty w III/IV, białe. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 2000.

kwatera III F
009014

***Pieris japonica* 'Prelude'** {Firma C. Esveld, Boskoop}

Pieris japoński 'Prelude'

Krzew niski do 0,7 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,35 × 0,6 m, gęsty, poduszkowaty, o sztywnych wyprostowanych pędach. Liście wielosezonowe 2,5–3,4 × 0,8–1,0 cm, matowe, skierowane ukośnie ku górze i gęsto skupione. Młode pędy i pąki kwiatowe zielone. Kwiaty w IV/V, białe z żółtozielonymi szypułkami kwiatowymi i kielichem. Kwiatostany liczne, wachlarzowato rozpięchłe, lekko przewisają. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatera XII A
009777

***Pieris japonica* 'Purity'** K.Wada 1967 {Japonia}

syn.: *Pieris yakusimana*

Pieris japoński 'Purity'

Krzew do 1 m śred., po 10 latach uprawy 0,4–0,6 × 1,2 m, gęsty, szeroki, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 3–5 cm dł., wąskolancetowate, intensywnie zielone, poziomo ułożone. Młode pędy bladozielone. Kwiaty czysto białe, duże, ukazują się 3–4 tygodnie później od innych odmian (!). Kwiatostany bardzo duże do 15 cm dł., wzniesione, ale pod ciężarem rozwijających się licznie kwiatów częściowo przewisają. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C);

odmiana ta dobrze rośnie także na stanowiskach słonecznych. P o c h .: szkółka w Litomyślu – 1996.

kwatery XIIA

009778

Pieris japonica 'Pygmaea' {Japonia 1873}

syn.: *Andromeda japonica pygmaea* Maxim., *Pieris japonica* f. *pygmaea* (Maxim.) Yatabe, *Pieris japonica* 'Nana Compacta' Hesse

Pieris japoński 'Pygmaea'

Krzew karłowaty, po 10 latach uprawy 0,3–0,5 × 0,3 m, o wyprostowanych, sztywnych pędach; najniższy wśród odmian pierisów. Liście wielosezonowe małe 1,5–2,0 × 0,5–0,7 cm, lancetowate, ciemnozielone, wzniesione pionowo ku górze. Młode pędy brązowozielone. Kwiaty białe (?). Kwiatostanów najczęściej brak (!) lub nieliczne i z małą liczbą kwiatów. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). P o c h .: szkółka w Litomyślu – 1994.

kwatery XIIA; fot. 92

010698

Pieris japonica 'Red Mill'

Pieris japoński 'Red Mill'

Krzew do 2 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,8–0,9 m śred., gęsty, rośnie dość silnie. Liście wielosezonowe, duże 7–9 × 1,5–2 cm, błyszczące, ciemnozielone, o blaszce charakterystycznie podgiętej i złożonej na kształt litery V. Młode pędy długo i intensywnie karminowobordowe, potem intensywnie zielone. Kwiaty w k.III/IV, kremowobiałe z oliwkowożółtym kielichem i czerwono-brązowymi szypułkami. Kwiatostany tylko do połowy długości wyprostowane, niezbyt liczne, 8–12 cm dł. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); odmiana uznana za najbardziej mrozoodporną i lepszą od podobnej 'Forest Flame'. P o c h .: szkółka w Litomyślu – 1994.

kwatery IIIF

009779

Pieris japonica 'Rondo'

syn.: *Pieris* 'Rondo', *Pieris yakushimanum* 'Rondo'

Pieris japoński 'Rondo'

Krzew po 10 latach uprawy 0,4–0,5 m śred., bardzo gęsty, płaskokulisty. Liście wielosezonowe 4–5 × 1,2–1,5 cm, ciemnozielone, matowe. Młode pędy zielone. Kwiaty w IV/V, białe. Kwiatostany półwyprostowane, nieliczne i tylko na starszych okazach. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Odmiana podobna do 'Nocturne', ale rośnie bardziej płasko. P o c h .: Szkółka Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 2000.

kwatery XIIA

009477

Pieris japonica 'Rosalinda'

Pieris japoński 'Rosalinda'

Krzew do 2 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,9 m śred., gęsty, kulisty. Liście wielosezonowe 4–7 × 1–2,5 cm, ciemnozielone i błyszczące, skierowane w dół. Młode pędy krótko purpurowoczerwone, potem jasnozielone. Pąki kwiatowe zimą brązowoczerwone. Kwiaty w IV/V, jasnoróżowe, pod koniec kwitnienia białe z różowym brzegiem. Kielich i szypułki brązowożółte. Kwiatostany przewisają, są krótkie, gęste i bardzo liczne. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). P o c h .: Firma C. Esveld, Boskoop – 1996.

kwatera IIIF

002790

***Pieris japonica* 'Ryukyuensis'**syn.: *Pieris japonica* 'Rikuense', *Pieris japonica* 'Rikuensis', *Pieris ryukuensis*

Pieris japoński 'Ryukyuensis'

Krzew niski i szeroki, po 10 latach 1,2–1,3 × 1,0 m, gęsty, rośnie dość wolno. Liście wielosezonowe 5–7 × 2,3 cm, ciemnozielone i błyszczące, skierowane w dół. Młode pędy oliwkowobrazowe. Kwiaty w III/IV, białe, liczne; zebrane w lekko przewieszające się, gęste i długie kwiatostany. Kuliste, jasnobrązowe torebki zawiązują się obficie i utrzymują się aż do następnego lata. Upr.: zad. mroz (–26 °C). Odmiana znaleziona na japońskiej wyspie Riukiu (Ryukyu Islands). Poch.: OB Dresden – 2000.

kwatera XIA

009015

***Pieris japonica* 'Sarabande'** {Firma C. Esveld, Boskoop}

Pieris japoński 'Sarabande'

Krzew do 1,2 m wysokości, gęsty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 3,5–5,5 × 1,2–2,4 cm, matowozielone, poziomo ustawione. Młode pędy krótko brązowoczerwone. Kwiaty w IV, białe, bardzo liczne z żółtozielonymi szypułkami i kielichem. Kwiatostany półwniesione, wachlarzowato rozpostarte, dość krótkie. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIIF

009780

***Pieris japonica* 'Scarlett O'Hara'**syn.: *Pieris japonica* 'Scarlett o'Hara'

Pieris japoński 'Scarlett O'Hara'

Krzew 1,5 m wysokości, po 10 latach 0,6–0,7 m śred., bardzo gęsty. Liście wielosezonowe 3–4 × 1–1,6 cm, matowozielone, sterzące ukośnie ku górze. Młode pędy zielone. Kwiaty w IV/V, białe, w gęstych wiechach. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 2000.

kwatera IIIF

009781

***Pieris japonica* 'Select'**

Pieris japoński 'Select'

Krzew do 1,5 m wysokości, szeroki, zwarty. Liście wielosezonowe, ciemnozielone, mniejsze od gatunku. Młode pędy brązowoczerwone. Zimą kwiatostany brązowoczerwone. Kwiaty w IV, czysto białe, bardzo liczne; zebrane w długie zwisające wiechy. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1994.

kwatera: IIIF, XIA

009782

***Pieris japonica* 'Shojo'**

Pieris japoński 'Shojo'

Krzew po 10 latach uprawy 0,7 × 0,8 m, gęsty, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 5–6 × 1,5–2,5 cm, ciemnozielone i błyszczące. Młode pędy rudawoczerwone do czerwonoróżowych, potem jasnozielone. Kwiaty w IV, jasnoróżowe. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1994; Firma C. Esveld, Boskoop – 1996.

kwatera IIIB

009016

***Pieris japonica* 'Sinfonia'** {Firma C. Esveld, Boskoop}

Pieris japoński 'Sinfonia'

Krzew karłowaty, po 10 latach uprawy 0,5 m śred., gęsty o pędach skierowanych ukośnie ku górze. Liście wielosezonowe 3,5–6 × 1 × 2,2 cm, matowozielone. Młode pędy brązowooliwkowe. Kwiaty w IV, białe, zebrane w gęste, wzniesione wiechy. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 2000.

kwatera IIIF

009017

***Pieris japonica* 'Snowdrift'**syn.: *Pieris japonica* 'Snow Drift'

Pieris japoński 'Snowdrift'

Krzew karłowaty, zwarty, gęsty. Liście wielosezonowe, matowe. Kwiaty w IV, białe. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIIF

009783

***Pieris japonica* 'Splendens'** {J. Hachmann}

Pieris japoński 'Splendens'

Krzew 1,5 m śred., wyprostowany, luźny, o mocnych pędach. Liście wielosezonowe 5–8 cm dł., lancetowate do odwrotnie jajowatych, ciemnozielone, młode obustronnie silnie błyszczące. Młode pędy intensywnie brązowoczerwone. Kwiaty w IV/V, białe, zebrane w gęste zwisające do 10 cm dł. kwiatostany. Upr.: dost. mroz. do (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1994.

kwatera: IIIF, XIIA

009018

***Pieris japonica* 'Stoeckmann'** {E. Stöckmann}syn.: *Pieris japonica* 'Stöckmann'

Pieris japoński 'Stoeckmann'

Krzew po 10 latach uprawy 1 m śred., gęsty i dość intensywnie rosnący. Liście wielosezonowe 6–8 × 1,5–2,5 cm, intensywnie zielone i błyszczące, ustawione ukośnie ku górze. Młode pędy malinowooliwkowe. Kwiaty w IV, białe, bardzo liczne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994, 1996.

kwatera: IIIF, XIIA

009019

***Pieris japonica* 'Tilford'**

Pieris japoński 'Tilford'

Krzew po 10 latach uprawy 1,2–1,3 m śred. Liście wielosezonowe 4,0–5,5 × 1,0–2,5 cm, półmatowe, ciemnozielone, ułożone poziomo lub skierowane lekko w dół. Młode pędy oliwkoworude, potem szybko jasnozielone. Kwiaty w IV, białe. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatera XIIA

009020

Pieris japonica 'Toccatà' {Firma C. Esveld, Boskoop}

Pieris japoński 'Toccatà'

Krzew po 5 latach uprawy 0,15 × 0,3 m, bardzo gęsty, płaskokulisty. Liście wielosezonowe 1,5–2,8 × 0,7–0,9 cm, matowozielone, skierowane ku górze. Młode pędy jasnozielone. Kwiaty w IV, białe. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991, 1994.

kwatery XIA

009021

Pieris japonica 'Valley Fire'

Pieris japoński 'Valley Fire'

Krzew gęsty, zwarty. Liście wielosezonowe, błyszczące. Młode pędy czerwone, utrzymują barwę 3–4 tygodnie dłużej niż inne odmiany. Kwiaty w IV, białe. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

304 pan. 10; kwatery XIIA; fot. 93

009022

Pieris japonica 'Valley Rose' {R.L. Ticknor, USA 1960}

['Flamingo' × ? odmiana o kwiatach czerwonych]

Pieris japoński 'Valley Rose'

Krzew 1,5–2,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,7 × 0,8 m, gęsty, starsze gałęzie przewisają, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe 4,5–7 × 1,3–2,2 cm. Młode pędy krótko czerwonozielone, potem bladozielone. Pąki kwiatowe zimną ciemnobrązowe. Kwiaty wczesne, w III/IV, początkowo jasnoróżowe, później białe z różowym brzegiem; szypułki i kielich kontrastowo czerwono zabarwione. Kwiatostany przewisające, duże, 12–16 × 10–14 cm, liczne i rozpięchłe. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Podobna z kwiatów do odmiany 'Blush', która ma jednak bardziej interesującą miedzianą barwę młodych liści. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994, 1996.

kwatery XIB, XIIA; fot. 90

009023

Pieris japonica 'Valley Valentine' {USA}

Pieris japoński 'Valley Valentine'

Krzew po 10 latach uprawy 0,9–1 m śred., gęsty, zwarty. Liście wielosezonowe 4,0–6,5 × 1,5–2,5 cm, ciemnozielone. Młode pędy krótko czerwonołososiowe i szybko stają się zielone. Kwiaty w IV/V, początkowo intensywnie winnoczerwone i błyszczące, potem wyraźnie jaśniej przybierając u podstawy barwę białozieloną. Szypułki i kielich czerwone. Kwiatostany zwisające, duże 12 × 14 cm, niestety na początku kwitnienia „gubią się” wśród ciemnozielonych liści. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatery IIIF, XIIA; fot. 94

009027

Pieris japonica 'Weeping Bride'syn.: *Pieris japonica* 'Weeping Bridge' (błędnie)

Pieris japoński 'Weeping Bride'

Krzew po 10 latach uprawy 0,8 m śred., gęsty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 7–9 × 1,5–2,7 cm, ciemnozielone i błyszczące. Młode pędy rdzawooliwkowe, potem jasnozielone. Kwiaty w III/IV, czysto białe, kielich i szypułki żółtooliwkowe.

Kwiatostany zwisają, są gęste, dość krótkie i liczne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994; OBUWr. Wrocław – 1996.

kwatera: XIA, XIB, XIAA

009025

Pieris japonica 'White Cascade' {R.P. Korbobo 1961}

Pieris japoński 'White Cascade'

Krzew do 1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,7–0,9 m, silnie rozgałęziony, krępy. Liście wielosezonowe, duże $5,5\text{--}8,0 \times 2,0\text{--}2,6$ cm, ciemnozielone, błyszczące, gęsto skupione. Młode pędy krótko rudożółte do jasnozielonych. Kwiaty w IV/V, białe, corocznie bardzo liczne. Kwiatostany przewisają i są wyjątkowo długie do 18 cm lub więcej, kwitną nawet przez 5 tygodni. Upr.: odmiana amerykańska, zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991; szkółka w Litomyślu – 1994; OBUWr. Wrocław – 1996.

kwatera IIIF

009026

Pieris japonica 'White Pearl'

Pieris japoński 'White Pearl'

Krzew do 1 m średnicy, po 10 latach uprawy 0,5 m wysokości, gęsty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe, $4,0\text{--}5,5 \times 1,7\text{--}2,4$ cm, eliptyczne do podługowatych, ciemnozielone i błyszczące, skierowane ukośnie w dół. Młode pędy początkowo brązowoczerwone, potem jasnozielone. Kwiaty w IV, białe z żółtoliwkowymi szypułkami i kielichem. Kwiatostany zimą zielone, liczne już na młodych okazach, pionowo wzniesione (!), do 15 cm dł., gęste. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 2000.

kwatera IIIB

018052

Pieris 'Mouwsvila'

syn.: *Pieris* 'Havila', *Pieris japonica* 'Havila'

Pieris 'Mouwsvila'

Krzew po 10 latach uprawy 0,5–0,7 m wysokości, gęsty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe $4\text{--}6 \times 0,8\text{--}1,1$ cm, z szerokim (2–4 mm) kremowym i nieregularnym obrzeżeniem lub też całe liście kremowe albo tylko z cienką zieloną linią wzdłuż nerwu głównego. Młode pędy intensywnie karminoworóżowe lub żółte. Kwiaty w IV/V, białe lub brak. Upr.: nie mroz. ($< -15\text{ }^{\circ}\text{C}$). Podobna do odmiany 'Flaming Silver', ale liście mniejsze i z prawie 2-krotnie szerszym kremowym obrzeżeniem. Poch.: Boskoop, giełda – 2000.

kwatera IIIF

009378

Pieris taiwanensis Hayata

syn.: *Pieris japonica* var. *taiwanensis* (Hayata) Kitam.

Pieris tajwański

Krzew 1–2 m wysokości, po 5 latach uprawy 0,5 m, gęsty, wyprostowany, kulisty. Liście wielosezonowe $3\text{--}4 \times 1\text{--}1,5$ cm, podługowate do wąskoeliptycznych, od połowy piłkowane, matowe, skierowane ukośnie ku górze. Młode pędy zielone. Kwiaty w III/IV, białe z zielonym kielichem, dzwonkowate, zawiązują się dopiero w późnym wieku. Kwiatostany wyprostowane, rozpięchłe wiechy. Wyst.: Tajwan. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$);

kwiaty są często niszczone przez wiosenne przymrozki. Introdukowany do Europy w 1918 r.
P o c h.: Arboretum Ślizów – 2000; szkółka w Litomyślu – 1994.

kwatery III F, XII A

009769

***Pieris taiwanensis* 'Crispa'**

syn.: *Pieris japonica* 'Crispa', *Pieris japonica* var. *taiwanensis* 'Crispa'

Pieris tajwański 'Crispa'

Krzew po 10 latach uprawy 0,7 m, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 4–5 × 1–1,6 cm, silnie pofalowane, skręcone i podwinięte do spodu. Młode pędy jasnozielone. Kwiaty w V, białe. Kwiatostany w dużych, luźnych wiechach dopiero na starszych roślinach. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). P o c h.: szkółka w Litomyślu – 1997, 1994.

Pinus L. 1753

rodzina *Pinaceae* – Sosnowate

Sosna

Do rodzaju należy około 110 gatunków rosnących od Kręgu Polarnego po pñ. Afrykę, Nikaragwę, Amerykę Płd. oraz Indonezję i Sumatrę. W Polsce rosną w naturze 3 gatunki oraz ich podgatunki i mieszańce, a uprawiane są 34 gatunki, 24 mieszańce, odmiany bot., formy i 138 odmiany uprawne. Polska wzorcowa kolekcja rodzaju *Pinus* znajduje się w Arboretum Leśnym im. Prof. S. Białoboka w Ślizowie. Sosny to drzewa lub krzewy rozdzielнопłciowe, jednopienne, wiatropylne, różnej wysokości, z gałęziami bocznymi w okółkach. Pędy zróżnicowane na krótkie i długie. Igły wielosezonowe, długie, nawet do 45 cm dł. (u *P. palustris*), w przekroju półkoliste u sosen 2-igłowych i trójkątne u 3- i 5-igłowych (praktyczny podział sosen), na wierzchołku zaokrąglone i kłujące. Szyszki różnej wielkości, nawet do 50 cm dł. (u *P. lambertiana*), zwisają lub odstają i utrzymują się na gałązkach przez 2–3 lata, czasem dłużej (u *P. banksiana*); otwierają się na gałęziach lub opadają z nasionami jak u *P. cembra* i *P. koraiensis*. Łuski nasienne do momentu osiągnięcia dojrzałości nasiennej mocno zrosnięte, wyraźnie oddzielone, z charakterystyczną romboidalną tarczką zakończoną wyrostkiem, łuski wspierające niewidoczne. Wszystkie sosny są bardzo światłolubne i mają skromne wymagania glebowe. Dobrze rosną na glebach suchych i piaszczystych, źle natomiast na glebach ciężkich, gliniastych i wilgotnych. Są wrażliwe na zanieczyszczenia przemysłowe, głównie SO₂ (z wyjątkiem *P. nigra* i *P. strobus*). Głęboki, palowy system korzeniowy utrudnia przesadzanie (!). Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Pinus cembra* ssp. *sibirica* 'Bambino' {J. Tumiłowicz 1973} syn. *P. sibirica* 'Pygmea', nie *P. pumila* 'Pygmea' hort. Amer. 1986, *Pinus peuce* 'Gosia' {A. Marczyński <1997>}, *Pinus sylvestris* 'Glaucia Ignatycensis' {W. Rybski/Szk. W. Jelskiego w Ignatyczach <1913/1913>}, *Pinus sylvestris* 'Lubonii' {Staszkiwicz <1958>}, *Pinus sylvestris* 'Myczkowski' {S. Myczkowski 1966}, *Pinus sylvestris* 'Pyramidalis' {S. Sękowski <1974>}. Ciekawostki: wg starej legendy, kiedy Pan Bóg stworzył polską ziemię i popatrzył na to co zrobił – zobaczył żółtą nagość piasków wypalonych słońcem i łaknących wilgoci roślin – zrobiło mu się żal i wtedy, specjalnie dla nich, dla tych szczyrków i kujaw, stworzył sosnę (za: M. Ziółkowska, 1988) i dziewannę. I od razu stało się tak: „Był pagórek piaszczysty, na nim każdej wiosny złociły się dziewanny i szumiały sosny” (T. Lenartowicz).

kwatery III H; fot. 210

004337

Pinus armandii Franch. 1884

syn.: *Pinus armandii* var. *mastersiana* Hayata 1908, *P. excelsa* var. *chinensis* Patschke 1912, *P. koraiensis* Beissn. 1897 non Siebold et Zucc., *P. levis* Lemée et Lév. 1910, *P. mandschurica* Mast. 1902 non Ruppr. non Murray, *P. mastersiana* Hayata 1908, *P. quinquefolia* David 1875, *P. scipioniformis* Mast. 1898

Sosna Armanda

Drzewo w uprawie do 15–20 m wysokości, w ojczyźnie maks. 30 m, o koronie szerokostożkowej, luźnej, przejrzystej z długimi gałęziami. Pędy nagie i bez nalotu woskowego. Igły wielosezonowe, zebrane po 5, 8–15 cm × 1 mm, jasnozielone; skupione na końcach pędów, „roztrzepane” zwisają; opadają w drugim roku, niektóre w końcu pierwszego. Szyszki do 20 cm dł., na długiej szypule. Nasiona bez skrzydełek, jadalne. Wyst.: zach. i śr. Chiny. Upr.: zad. mroz. (>–26 °C), wymagania siedliskowe przeciętne, odporna na rdzę wejmutkowo-porzeczkową. W uprawie w Europie od 1895 r., w Polsce od 1935 r. Zast.: oryginalna i chyba ładniejsza od *Pinus strobus*. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1991.

604 pan. 22; kwatera IIB
004389

endemit

Pinus aristata Engelm. 1862

syn.: *Pinus balfouriana* Wats. non J. Jefferies, *P. balfouriana* var. *aristata* Engelm. 1878

Sosna oścista

Małe drzewko w ojczyźnie do 12 m (maks. do 20 m) wysokości, w uprawie znacznie niższe, bardzo wolno rosnące i wyjątkowo długowieczne – wiek kilku okazów ocenia się na 4600 lat. Korona nieregularna, luźna, konary długie i słabo rozgałęzione. Pędy gęsto pokryte drobnymi włoskami. Igły wielosezonowe, 2–4 cm dł., zebrane po 5, całobrzegie, długowieczne – utrzymują się do 15 lat, ciemnozielone, jakby sklezione i pokryte kłaczkami białej żywicy (!), sprawiają wrażenie opanowanych przez czerwce wełniste. Ułożone bardzo gęsto i skierowane ku przodowi. Szyszki 4–9 cm dł., jajowate, mocno ożywicowane z długimi, cienkimi i łamliwymi wyrostkami na każdej łusce nasiennej (*aristata*). Wyst.: niewielki obszar Gór Skalistych, powyżej 2400 m n.p.m. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wyjątkowo wytrzymała na suszę i odporna na rdzę wejmutkowo-porzeczkową. W uprawie od 1861 r., w Polsce od 1866 r., ale brak starych okazów. Zast.: doskonała do miniaturowych ogrodów. Poch.: Ośrodek Kultury Leśnej Gołuchów – ofiarował A. Pikulski – 1989.

453 pan.: 17, 18; kwatera: IIIB, IIIC
004401

Pinus bungeana Zucc. ex Endl. 1847

syn.: *Pinus excorticata* hort.

Sosna płamistokora, syn.: Sosna Bungego

Drzewo w ojczyźnie 20–30 m wysokości, często wielopniowe, w Polsce nie ma starszych okazów. Podobnie jak u cisa i płatana, gładka korowina łuszczy się corocznie dużymi, cienkimi płatami (u okazów o średnicy pnia większej niż 10 cm). Pień jest jasny, białawy pokryty szarozielonymi, ciemnowiśniowymi i czerwono-brązowymi plamami (!). Pędy są gładkie, szarozielone i błyszczące. Igły wielosezonowe, żółtozielone, zebrane po 3, ostro zakończone, kłujące. Szyszki jajowate, szarobrazowe, do 7 cm dł. Wyst.: śród. Chiny i ze względu na wielobarwną korę, często sadzona przy świątyniach i cmentarzach.. Upr.: wymagania niedostatecznie u nas poznane, w uprawie tylko młode rośliny, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C) lub zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989.

420 pan. 16; kwatera IIIC
004402 2n = 24

PL, Rchr.

Pinus cembra L. 1753

syn.: *Cembra montana* Opiz, *Pinus montana* Lam. non Mill. 1778

Sosna limba, syn.: Limba europejska, Limba

Drzewo 10–15(25) m wysokości, bardzo wolno rosnące, długowieczne, o gęstej, zwartej koronie, u młodych drzew wąskostożkowej lub wąskokolumnowej, u starszych jajowatej do rozszerzonej u góry. Korowina czarniawa, łuskowata. Pędy gęsto pokryte

jasnobrązowymi lub pomarańczowymi włoskami. Igły wielosezonowe, 5–8(12) cm dł., zebrane po 5, proste, końce bez ząbków; z wierzchu ciemnozielone, błyszczące, od spodu niebieskoszare; opadają po 3–5 latach. Szyszki 5–8 cm × 3,5–5,5 cm, młode fioletowe, sterczą na drzewie i opadają na ziemię w 2 roku zamknięte wraz z jadalnymi nasionami bez skrzydełek; zawiązują się dopiero po 25–50 latach (!). Drewno twarde, żółte, z żyłkami ciemnymi, biel dość wąska, żółtopomarańczowa, twarde szeroka, żółtawoczerwona. Słoje roczne dobrze widoczne; drewno lekkie, miękkie, łatwo łupliwe i bardzo żywiczne; z licznymi sękami i dlatego ma ładny rysunek. Cenione w meblarstwie, szczególnie do wyrobu szaf, których nie „lubiły” mole. Wyst.: Alpy, Tatry i Karpaty Wsch., w Tatrach Wysokich tworzy reliktowy bór limbowy. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), lubi okolice o dużej ilości opadów; gleby żyzne, gliniaste, ale dobrze rośnie także na glebach słabszych. Wymaga, jak wszystkie sosny, pełnego oświetlenia. Odporna na silne wiatry, okiść śniegową, choroby i szkodniki. Bardzo dobrze rośnie na niżu i w miastach. Zast.: dobrze prezentuje się samodzielnie lub w małych grupach. Doskonała do małych ogrodów przydomowych i ogrodów skalnych, ze względu na powolny wzrost, ładny pokrój i długie igły. Okazy największe w Polsce: Łysa Polana, gm. Tatrzańska 18,5/221/349, 24,5/210/336, 21/191/222, 14,5/185/226, 18/181/236 i we Wrocławiu 21/121/140. Ciekawostki: najstarszy 1000-letni okaz limby rośnie w Szwajcarii, w Findelen i ma pień o obwodzie ponad 8 m. Z młodych pędów i żywicy wytłaczano niegdyś w Polsce tzw. balsam karpacki, stosowany do produkcji żywicznych nalewek. Odwar z kory stosowano w medycynie ludowej, między innymi do leczenia owrzodzeń. Wg A. Ziółkowskiej (1988) skuteczny był właściwie na wszystko: goił rany od postrzałów, skaleczeń i ukąszeń żmij, usuwał krosty, a „najwięcej na gębie”, ścierał piegi i kurzajki. Wklepywany w czoło „rozum odnajdował, jeśli się komu nieszczęście zawieruszył”. Limba jest w Polsce gatunkiem chronionym, a szkoda, bo zapewne i dzisiaj balsam karpacki znalazłby wielu amatorów. Poch.: nn – ofiarował M. Wilczkiewicz – 1983.

kwatery IIC

007703

Pinus cembra 'Tatra' {Arboretum Kórnickie 1923}

syn.: *Cembra montana tatrlica* Svoboda

Sosna limba 'Tatra'

Odmiana bardzo wolno rosnąca, wyselekcjonowana z ekotypu geograficznego występującego w Tatrach Polskich i Słowackich jako domieszka w lasach świerkowych, często wraz z kosodrzewiną. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Arboretum PAN w Kórniku – ofiarował T. Bojarczuk – 1989.

kwatery IIIJ

006170

Pinus cembra L. var. *sibirica* Loudon 1830

syn.: *Pinus cembra* var. *sibirica* (Du Tour) Loudon 1830, *P. cembra* ssp. *sibirica* (Du Tour) Krylov, *P. sibirica* Du Tour, *P. sibirica* (Loudon) Mayr

Sosna limba odm. syberyjska, syn.: Limba syberyjska, Sosna syberyjska

Drzewo 20–25 m wysokości, w ojczyźnie do 35 m, z bardzo gęstą, walcową lub stożkową koroną. Podobna do *P. cembra*, ale igły dłuższe, do 15 cm dł., szyszki większe, 6–13 cm × 5–8 cm. Wyst.: zasięg rozległy, od europejskiej części Rosji, poprzez Syberię, na pld. aż po Mongolię. Podstawowe drzewo tajgi syberyjskiej. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), mało wymagająca i tolerancyjna co do gleby, ale lubi gleby żyzne, świeże i kwaśne. W uprawie od 1824 r. Zast.: jak *P. cembra*. Ciekawostki: w Rosji popularnie nazywana jest syberyjskim cedrem, a jadalne nasiona „orzyszki cedrowymi” (botanicznie to nie jest cedr i nie są to orzeszki). Poch.: Szkoła Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1993.

kwatery IIIJ

008523

Pinus coulteri D.Don 1836syn.: *Pinus macrocarpa* Lindl. 1840, *P. sabiniana* Parry non Douglas

Sosna Coultera

Drzewo do 25 m wysokości w ojczyźnie, długowieczne, o koronie szeroko rozpostartej rośnie szybko. Igły wielosezonowe, zebrane po 3, bardzo długie – do 30 cm dł. (!), sztywne i szarozielone. Szyszki do 30 cm dł. (!), jajowate, żółtobrazowe, pokryte żywicą, zamknięte przez wiele lat; wyrostki na tarczках łusek nasiennych hakowate i kolczaste. Wyst.: kamieniste zbocza gór w Kalifornii. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C) do dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1991.

kwatery IIIH

008770

***Pinus densiflora* 'Umbraculifera'** Mayr 1890

Sosna gęstokwiatowa 'Umbraculifera'

Odmiana krzaczasta do 4 × 6 m, gęsta, parasolowata, bardzo wolno rosnąca. Igły wielosezonowe, zebrane po 2 (rzadko po 3), 3–10 cm dł. miękkie, elastyczne (nie pękają przy zginaniu), brzegiem lekko piłkowane, jasnozielone. Szyszki są małe, bardzo liczne i wyjątkowo gęsto osadzone wokół pędu, na którym pozostają przez 2–3(5) lat. Podobna do *P. densiflora* 'Tanyosho' hort. – jej siewki sprzedawane są w USA pod różnymi nazwami: 'Tanyosho Compacta', 'Tanyosho Dwarf', 'Tanyosho Witch's Broom', 'Tanyosho Special', 'Tanyosho Pygmy'. Upr.: wymagania niedostatecznie poznane, prawdopodobnie mroz. (–29 °C). Odmiana interesująca do miniaturowych ogrodów. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatery: IIIC, IIIH

003333

Pinus densiflora* var. *funeris (Kom.) Liou ex C.S.Wang 1955syn.: *Pinus funeris* Kom. 1901, *P. sinensis* Mayr, *P. tabulaeformis* hort. 1867 (błędnie ?)

Sosna gęstokwiatowa odm. żałobna

Drzewo gęste, o pędach ukośnie podniesionych ku górze, rośnie szybko. Igły niezbyt długie, sztywne, intensywnie zielone, skupione po 2. Wyst.: Płn. Korea, wsch. wybrzeże Rosji i Chin. Upr.: prawdopodobnie b. mroz. (>–29 °C). Poch.: OB Władywostok – 1987, 1989.

kwatery IIIH

007688

Pinus edulis Engelm. 1848syn.: *Caryopitys edulis* Small 1903, *Pinus cembroides* Gordon 1846 non Zucc., *P. cembroides* var. *edulis* Voss 1904, *P. cembroides* ssp. *edulis* (Engelm.) E.Murray, *P. cembroides* var. *edulis* (Engelm.) M.E.(? L.R.) Jones. 1891, *P. monophylla* var. *edulis* (Engelm.) M.E.(? L.R.) Jones

Sosna dwuigielna, syn.: Sosna orzechowa odm. dwuigielna, Sosna limbowata odm. dwuigielna

Krzew lub karłowate drzewko do 5–7(15) m wysokości. Igły wielosezonowe, zwykle zebrane po 2(3), 4 cm dł., sztywne i całobrzegie. Szyszki kulistojajowate, 3–5 cm dł., otwierają się szeroko po dojrzeniu. Wyst.: zach. stany USA. Upr.: wymagania niedostatecznie poznane, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C). Zast.: dotychczas tylko w kolekcjach. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989.

452 pan. 17; kwatery: IB, IIIH

008901

***Pinus flexilis* 'Pendula'** W.H.Welch 1979 {Vermeulen ex Sons Nurs. 1941}

Sosna giętka 'Pendula'

Odmiana rośnie powoli, ma przewisający lub poziomo rosnący przewodnik i gałęzie, które są bardzo elastyczne, niekiedy płożą się po ziemi lub u form szczepionych na pniu zwisają. Igły wielosezonowe, zebrane po 5, 3–8 cm × 1 mm, z wierzchu ciemnozielone, spodem jasne, dość sztywne, nie pękające, całobrzegie, nie roztrzępane. Upr.: prawdopodobnie b. mroz. (>–29 °C), ale wrażliwa na rdzę wejmutkowo-porzeczkową. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

262 pan.: 7, 12; kwatera IVD
004405

Pinus koraiensis Siebold et Zucc. 1844

syn.: *Pinus cembra* Maxim ex Rupr., *P. cembra* var. *mandshurica* Mast., *P. mandshurica* Rupr. 1859

Sosna koreańska, syn.: Limba koreańska

Drzewo w uprawie 10–15 m wysokości, w ojczyźnie do 30 m. Kora u młodych okazów gładka i ciemnoszara. Pędy zielone, sztywne, pokryte w młodości pomarańczowoczerwonymi włoskami, w trzecim roku nagie. Igły wielosezonowe, 6–12 × 0,12 cm, zebrane po 5, ciemnozielone z wyraźnym białym paskiem, sztywne, grube, tępo zakończone, brzegiem piłkowane. Szyszki stożkowate, 9–16 × 5–8 cm, początkowo zielone, później żółtobrazowe; łuski grube, duże i odstające. Nasiona są jadalne, bez skrzydełek. Wyst.: Rosja, Korea, płn.-wsch. Chiny, Japonia na wysokości 600–1600 m. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); sprowadzona do Holandii przez F. Siebolda około 1859 r. W Wojsławicach obecnie rośnie jeden tylko okaz o wymiarach w 2000 r. – 21 m wys. i 215 cm obwodu, w uprawie od ponad 70 lat. Poch.: nn – <1928.

kwatera IIIH
004406

***Pinus koraiensis* 'Silveray'** Groot. 1979 {nn <1928 ?}

syn.: *Pinus koraiensis* 'Glauca' hort. Holl. (błędnie ?)

Sosna koreańska 'Silveray', syn.: Sosna koreańska odm. sina

Drzewo do 10–15 m wysokości, o koronie szerokostojkowatej, luźnej, rośnie średnio szybko – szybciej od *Pinus cembra* i wolniej od *P. strobus*. Pędy starsze są czerwobrazowe. Igły wielosezonowe, do 15 cm dł., zebrane są po 5, z wierzchu sinozielononiebieskie, spodem srebrzyste, brzegiem szorstkie – piłkowane. Szyszki stożkowate do 15 cm dł., purpurowobrazowe. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), odporna na choroby i szkodniki, także rdzę wejmutkowo-porzeczkową, ale wrażliwa na suszę. Zast.: spotykana tylko w kolekcjach, godna szerszego stosowania. Poch.: Szkoła Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1989.

kwatera IIIC
008902

***Pinus leucodermis* 'Satellit'** D.Geld. 1971 {Gimborn Arboretum <1971}

syn.: *Pinus heldreichii* var. *leucodermis* 'Satellit'

Sosna bośniacka 'Satellit'

Małe drzewo rosnące bardzo powoli, po 10 latach około 1 m wysokości. Korona wąskostojkowata, zwarta; gałęzie krótkie, skośnie podniesione do góry. Pędy nagie, mocne, jasne, roczne podłużnie pomarszczone, czasem pokryte białym nalotem woskowym. Pączki pękate lub wydłużone, w górnej części białe, dołem jasnobrazowe, bezżywicze. Igły wielosezonowe, zebrane po 2, proste, sztywne, nie pękające, ostro zakończone, kłujące, podobne do *Pinus nigra*, ale krótsze, 6–11 cm dł., osadzone gęsto i skierowane ku przodowi; trwałość 5–6 lat. Szyszki kuliste do 10 cm śred., zwykle skupione po 2, młode niebieskawoczarne, potem jasnobrazowe. Upr.: mroz. (–29 °C), wytrzymała na suszę i

zanieczyszczenia powietrza; mało wymagająca co do gleby. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera X

004345 2n = 24

Pinus mugo Turra 1764

syn.: *Pinus montana* Mill. 1768, *P. montana* var. *mughus* Willk. 1872, *P. mugo* var. *mughus* (Scop.) Zenari 1921, *P. mughus* Scop. 1772, *P. mughus* var. *typica* Beck 1890

Sosna górská, syn.: Kosodrzewina, Kosówka

Gatunek zmienny pod względem pokroju i kształtu szyszek. Krzew do 2,5 m wysokości, czasem niewysokie drzewo, rośnie średnio szybko, gałęzie pokładają się, a ich końce podnoszą. Pędy nagie i bez nalotu; pączki podłużniejajowate do cylindrycznych w różnym stopniu ożywicowane. Igły wielosezonowe, zebrane po 2, 3–4 (8) cm × 1,5–2 mm, grube, tępe, sztywne, ciemnozielone i zwykle błyszczące, nieco łukowato wygięte; osadzone bardzo gęsto i nieco skręcone. Szyszki krótkie 3–8 cm dł., jasnobrązowe do ciemnoczerwonobrunatnych, siedzące, osadzone po 1–4, pozostają na pędach przez 5–10 (15) lat; Wyst.: góry płd. i śr. Europy do 2500 m. Upr.: b. mroz. (>–29 °C) i dość odporna na warunki miejskie. Gatunek o dużej zdolności adaptacyjnej – dobrze rośnie zarówno na glebach suchych, piaszczystych (wydmy!), skałach wapiennych, jak i na torfowiskach, glebach żyznych, próchnicznych. Zast.: wielorakie – rekultywacja, jako roślina okrywowa umacniająca wydmy, miejskie skarpy oraz do ogrodów przydomowych, skalnych. Delikatne przycinanie 1-rocznych pędów ogranicza wzrost i powoduje silne zagęszczenie krzewów. Często sadzona jest za gęsto i zbyt blisko innych drzew, a nie toleruje zacienienia, jak wszystkie sosny. Poch.: nn – <1920.

kwatera A/0

004409

Pinus mugo 'Mops' {H.F. Hooftman 1951}

syn.: *Pinus montana mughus* 'Mops'

Sosna górská 'Mops'

Odmiana bardzo niska, zwarta, kulista i rośnie wyjątkowo wolno. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), cenna do ogrodów miniaturowych i skalnych. Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Piszczowice – 1989.

150 pan.: 4, 5, 20, 24; kwatera X

004410

Pinus mugo var. *pumilio* (Haenke) Zenari 1921

syn.: *Pinaster pumilio* Clus. 1583, *Pinaster magellensis* Schouw 1845, *Pinaster montana* Walther, *Pinus montana* var. *prostrata* Tabeuf, *P. montana* var. *pumilio* (Haenke) Heer, *P. mugo* ssp. *pumilio* (Haenke) Franco, *P. pumilio* Haenke 1791

Sosna górská odm. karłowa, syn.: Kosodrzewina

Krzew do 3 m śred., płaskokulisty i bardzo gęsty, starsze szeroko rozpostarte. Szyszki symetryczne, jajowatokuliste, w pierwszym roku niebieskawe do fioletowych z woskowym nalotem, dojrzałe żółtawe do ciemnobrązowych. Tarczki z wierzchu wypukłe, od spodu wklęsłe, piramidki osadzone poniżej połowy, wciśnięte. Wyst.: góry śr. i wsch. Europy – Alpy, Karpaty, Bałkany. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkołkarskie Mykita-Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1988.

381 pan. 16; kwatera IIIC; 187

011592

Pinus mugo 'Zundert' Laar 1987 {S. van Nijnatten 1977}

Sosna górská 'Zundert'

Zwarty krzew do 80 cm wysokości, o dość długich igłach, złocistych zimą. Upr.: b. mroz. ($>-29^{\circ}\text{C}$). Poch.: Boskoop, giełda – 1995.

kwatera IIIC

008905

Pinus nigra 'Columnaris' Schwer. 1907 {Hartmann <1907}

syn.: *Pinus nigra* var. *columnaris* Hartm. 1916

Sosna czarna 'Columnaris', syn.: Sosna czarna odm. kolumnowa

Drzewo o pokroju wąskokolumnowym i krótkich gałęziach, niemal pionowo wzniesionych ku górze. Odmiana cenna do przydomowych ogrodów. Upr.: mroz. (-29°C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

493 pan.: 18, 19; kwatera: IIIB, A/1

004416

Pinus parviflora 'Tempelhof' Groot. 1969 {Gimborn Arboretum/Konijn Nurs. <1965/1965}

Sosna drobnokwiatowa 'Tempelhof'

Niewysokie drzewo o wyraźnych piętach i gałęziach ułożonych niemal poziomo, rośnie dość wolno. Igły zebrane po 5, krótkie i wąskie, 2–6 cm \times poniżej 1 mm, dwubarwne, na zewnątrz ciemnozielone od spodu niebieskawosine (ogólnie niebieskawe). Szyszki jajowate, do 10 cm dł., otwierają się szeroko i długo wiszą na drzewie. Upr.: zad. mroz. (-26°C), bez większych wymagań glebowych, odporna na rdzę wejmutkowo-porzeczkową. Poch.: Szkoła Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1989; OBUWr. Wrocław – 1998.

35 pan.: 1a, 2, 3, 7, 8; kwatera VIA, XIV

004412 $2n = 24$

Pinus nigra J.F. Arnold 1785 ssp. *nigra*

syn.: *Pinus austriaca* Höss. 1825, *P. laricio* var. *austriaca* Endl., *P. maritima* K. Koch 1837, *P. nigra* ssp. *nigra* (Arn.) Novák 1926, *P. nigra* var. *austriaca* Endl., *P. nigra* var. *nigra* C.G.(?) Harrison, *P. nigricans* Host 1831

Sosna czarna ppat. typowy

Gatunek zmienny. Drzewo w uprawie 20–25 m wysokości, w ojczyźnie do 40 m, szybko rosnące, długowieczne, o koronach u młodych drzew szerokostożkowatych, gęstych, u starszych często parasolowatych, i konarach ułożonych w regularnych okółkach. Pędy nagie i bez nalotu, jasnobrązowe do pomarańczowych; pączki duże w różnym stopniu ożywicowane. Korowina ciemna w jasne duże plamy, silnie spękana i łuszcząca się już w młodym wieku. Igły wielosezonowe, zebrane po 2, 8–18 cm dł., grube, czarnozielone, lekko obrócone, utrzymują się na pędzie 4–6 lat. Szyszki jajowate do 12 cm dł., tarczki żółtobrązowe, błyszczące z niewielkim wyrostkiem, otwierają się w 3 roku. Drewno z czerwobrunatną twardziłą i licznymi przewodami żywicznymi, o dużych sękach, miękkie, lekkie, trudno łupliwe i nietrwałe. Wyst.: pld.-zach. Europa. Upr.: b. mroz. ($>-29^{\circ}\text{C}$), wytrzymała na wiatry i suszę, tolerancyjna co do gleby, bardzo wytrzymała na warunki miejskie, skażenia przemysłowe i zasolenie. Odporna na choroby i szkodniki. Gatunek obcy, lasotwórczy w Polsce: wyłączonych drzewostanów nasiennych – 60 ha, drzew doborowych – 123, plantacji nasiennych – 16,7 ha (4320 szczepów), plantacyjnych upraw nasiennych – 90 ha (48139 sadzonek). Zast.: idealna do rejonów przemysłowych i miejskich – najlepsza wśród sosen. Cenna do utrwalań wydm i rekultywacji. Doskonale prezentuje się sadzona pojedynczo lub w grupach w parkach i zieleńcach. Zalecana do obsadzania szerokich ulic i autostrad. Największe okazy w okolicach Wrocławia: Stary Zamek Kwieciszów, gm. Sobótka 31/364, Brochocin, gm. Trzebnica 21/310, Przerzeczyn Zdrój, gm. Niemcza 21/275, Domanice, gm. Mietków 26/265, Czachowo, gm. Zawonia 25/265. Poch.: nn – <1928 r. (pomiar 2000 r. – kw.: VIA 21/224 i XIV 27/247).

kwatera IIIC

008904

Pinus nigra 'Aurea' Beissn. 1909 {Ilsemann <1909}syn.: *Pinus nigra* var. *austriaca aurea* (Beiss.) Fitschen

Sosna czarna 'Aurea'

Odmiana drzewiasta, rośnie powoli. Igły roczne ma złocistożółte, starsze zielone i szarozielone. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

567 pan. 21b; kwatery: IA, IIIH

011600

Pinus nigra 'Syców' {S. Sęktas 1989/Arboretum Leśne Syców 1989/1998}

Sosna czarna 'Syców'

Krzew po 10 latach uprawy 1 m śred., płaskokulisty, bez przewodnika (!), zwarty, bardzo gęsty, boczne rozgałęzienia w okółkach. Pędy grube, sztywne. Przyrosty roczne 8–12 cm (maks. 15 cm). Igły 7,5–9,5 cm dł., ciemnozielononiebieskie, kłujące, ostro zakończone. Szyszek do tej pory nie zawiązała. Odmiana otrzymana w 1989 r., z czarnej miotły znalezionej przez Stanisława Sęktasa w Rudnej k. Lubinia. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Jedna z piękniejszych kulistych odmian wśród sosen. Cenna do ogrodów skalnych i przydomowych. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował hodowca – 1993, 1994.

97 pan.: 1b, 3–8, 12, 14, 15, 17–19, 21a i b, 26; kwatery: IIIA, B, C i H, IVB, IVD, V

004417

Pinus peuce Griseb. 1844syn.: *Pinus cembra* var. *fruticosa* Griseb. 1841, *P. excelsa* Wall. ex D.Don var. *peuce* (Griseb.) Beissn., *P. excelsa* Hook. 1865 non Wall., *P. vermicularis* Janka 1884, *Strobus peuce* (Griseb.) Moldenke

Sosna rumelijska

Drzewo po 15 latach uprawy około 5 m wysokości, 100-letnie 20–25 m wysokości, w ojczyźnie 25–35 m (maks. 42 m), długowieczne, dość gęste o koronie wąskostożkowej z gałęziami do ziemi, rośnie dość szybko. Pędy mocne, nagie i bez nalotu, pączki szarawo ożywicowane, z wolnymi końcami łusek, cylindryczne i dość nagle długo zaostrzone. Igły wielosezonowe, 6–10 cm dł., zebrane po 5, wiotkie, sinozielone; ułożone gęsto na pędach rocznych i skierowane ku przodowi; opadają po 2–3 latach. Szyszki walcowate lub stożkowate, do 15 cm dł., początkowo zielone, później brązowe i szeroko otwarte. Wyst.: góry Płw. Bałkańskiego, od płd. Jugosławii po płd.-zach. Bułgarię i płn. Grecję do 2000 m n.p.m. Upr.: b. mroz. (>−29 °C), tolerancyjna co do gleby, odporna na warunki miejskie i rdzę wejmutkowo-porzeczkową (!) – powinna zastępować podobną, także 5-igielną, wrażliwą na rdzę sosnę wejmutkę. Opisana po raz pierwszy w 1839 r., w uprawie w Arboretum Kórnickim już od 1858 r. W Wojsławicach największe 110–120-letnie okazy mają po 24–25 m wysokości i 200–220 cm obwodu. Zast.: jedna z najpiękniejszych sosen, cenniejsza od *Pinus strobus* – zalecana do dużych ogrodów, parków i zieleńców miejskich. Poch.: nn – <1928; samosiewy – 1994.

57 pan.: 1a, 2, 16; kwatery IIIIC, IVF, VIB; fot. 108

004419

Pinus ponderosa Douglas ex C.Lawson 1836syn.: *Pinus apachea* Lemmon, *P. benthamiana* Hartw. 1847, *P. brachyptera* Engelm. 1848, *P. latifolia* Sarg. 1898, *P. mayriana* Sudw. 1897, *P. peninsularis* Lemmon 1900, *P. sinclairiana* Hook. et Arn. 1841

Sosna żółta

Drzewo 20–25 m wysokości, w ojczyźnie 45–55 m (maks. 70 m), o kształtnej, szerokostożkowej, luźnej koronie z gałęziami ułożonymi skośnie, w regularnych okółkach. Pędy grube, mocne, bez nalotu, żółtobrązowe do pomarańczowych, zgniecione pachną terpentyną; pączki długie i długo zaostrzone, w różnym stopniu ożywicowane. Wewnętrzne warstwy kory i drewno żółte. Igły wielosezonowe, długie, 12–25 cm × 1,5 mm, zebrane po

3, zwykle ciemnozielone, bez szarawego nalotu, odstają szeroko od pędu przypominając „kominiarskie szczytki”; opadają w 3 roku. Szyszki 8–15 × 3,5–5 cm, purpurowe, później czerwono-brązowe, opadając pozostawiają na pędzie wieńiec sterylnych (nasadowych) łusek (!). Wyst.: zach. Ameryka Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C) i wytrzymała na suszę; w czasie surowych zim mogą przemarzać igły i młode pędy. Wymagania glebowe przeciętne, ale preferuje gleby gliniasto-piaszczyste;. W uprawie od 1826 r, w Polsce od 1833 r. Zast.: piękna sosna o bardzo kształtnej, oryginalnej koronie. Dobra do ogrodów przydomowych, parków i zieleńców miejskich w Polsce Zach. Poch.: Szkołka Roślin Ozdobnych J. i Z. Byczkowscy, Glinka – ok. 1975 r. (pomiar w 2000 r. – kwatery VIB 8/90); OBUWr. Wrocław – 1998, 1992.

kwatery IIIC

013831

Pinus ponderosa ssp. *scopulorum* (Engelm.) S. Watson 1879

syn.: *Pinus scopulorum* Lem. 1897, *P. ponderosa* var. *scopulorum* Engelm. 1880

Sosna żółta pgat. górski, syn.: Sosna żółta odm. skalna

Drzewo w ojczyźnie 15–20 (30) m wysokości, podobne do *P. ponderosa*, ale korona bardzo zwarta, a kora ciemniejsza – prawie czarna. Igły zebrane po 2 (3), krótsze jak u typu 8–16 cm dł., skręcone, zakrzywione i skupione na końcach pędów w „pędzelki”. Szyszki mniejsze 6–8 × 3–5 cm, z większymi kolcami na piramidkach. Wyst.: USA – Góry Skaliste. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstantynów Łódzki – ofiarował J. Cieplucha – 1991.

kwatery A/7

PL, RB

013256 2n = 24

Pinus × rhaetica Brügger 1820

[*P. mugo* × *P. sylvestris*]

syn.: *Pinus Celakovskiorum* Asch. et Graeb. 1897, *P. christii* (Brügger) Seiter, *P. digenea* Beck 1888, *P. dignea* Beck (błędnie), *P. × rhaetica* var. *christii* Brügger, *P. sylvestris hybrida* Hear 1862

Sosna drzewokosa

Rodzimy mieszaniec międzygatunkowy, bardzo zmienny, zagrożony wyginięciem. Wykazuje w różnym stopniu cechy *P. sylvestris* lub *P. mugo*, dlatego niektóre mieszańce opisywane były jako odrębne gatunki. Jeśli pochodzi z wyższych położen górskich, podobny jest bardziej do kosodrzewiny, z niższych do sosny zwyczajnej, ale rośnie wolniej i ma często wygięty pień. Wyst.: w Polsce spotykany na nielicznych stanowiskach, na torfowiskach wysokich o odczynie kwaśnym; notowany także w Szwajcarii, w Alpach Andegaweńskich oraz na pograniczu Austrii i Czech. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Uprawa zachowawcza prowadzona jest w Arboretum Leśnym im. Prof. S. Białoboka w Ślizowie. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – 2000.

kwatery IIC

006172

Pinus pumila 'Glauca' Wm. Hooftmann 1943 {Wm. Hooftmann <1943}

syn.: *Pinus pumila* 'Oosthoek' hort. Holl. 1982

Sosna karłowata 'Glauca'

Krzew 0,5–3(5) m wysokości, ± płaskokulisty, o pokroju kosodrzewiny i o bardzo powolnym wzroście. Pędy wzniesione, grube, ciemne, z drobnymi, brązowymi włoskami; pączki cylindryczne, mocno ożywicowane. Igły wielosezonowe, zebrane po 5, różnej dł., 3–10 cm × 0,5–1 mm, powichrowane, niebieskie w masie, dołem z dwoma białymi paskami. Szyszki małe, 3–5 cm dł., młode purpurowo-fioletowe; pozostają przez wiele lat na gałęziach. Nasiona jadalne jak u limby. Upr.: odmiana mroz. (–29 °C) i niewybredna co

do gleby, bardzo dekoracyjna, zalecana do ogrodów skalnych. P o c h .: Szkółka Krzewów E. Pudełek, Piszowice – 1989.

kwatery IIIB

004420 2n = 24

Pinus strobus L. 1753

syn.: *Pinus alba canadensis* Prov. 1862, *P. nivea* Booth ex Carrière 1855

Sosna wejmutka, syn.: Sosna Weymoutha, Wejmutka

Drzewo do 30 m wysokości, w ojczyźnie maks. do 66 m, korona luźna, za młodu stożkowata, w starszym wieku szeroka i nieregularna. Konary w dość regularnych okółkach. Pędy cienkie, giętkie, prawie nagie. Igły wielosezonowe, 5–12 cm dł., zebrane po 5, bardzo cienkie, miękkie, delikatne. Szyszki 10–15 (20) cm dł., wydłużone i zwykle wygięte, zwisają. Wyst.: pñ.-wsch. rejony Ameryki Pñ. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), lubi gleby przeciętne, nie znosi suszy, dość dobrze rośnie w miastach i okręgach przemysłowych. Wrażliwa na rdzę wejmutkową. Okazy największe w Polsce: Pokój – 28/499/205, Kamienica – 32/454/191, Szczawnica – 32/377/163, Łańcut – 27/358/173 i w okolicach Wrocławia: Olbrachtwice, gm. Sobótka – 20/362, Cieszkowice, gm. Kobierzyce 360 cm obwodu, Głuchów Górny, gm. – 24/335, Milicz – 24/330, Dziewiętlin, gm. Milicz – 26/330. P o c h .: Szkółka M. Wilczkiewicz – 1989.

565 pan. 21b; kwatery IIIH

008769

Pinus strobus 'Nana' hort. et Knight 1850

syn.: *Pinus strobus* var. *nana* Beissn.

Sosna wejmutka 'Nana'

Krzew płaskokulisty, gęsty, bardzo podobny (identyczny ?) do *P. strobus* 'Radiata'. W wieku około 10 lat osiąga zaledwie 0,5–0,7 m × 0,8–1,0 m, starsze do 1,5 m śred. Igły 7–9 cm dł., zielone, od spodu niebieskawe, sterczą do góry i na boki – nie zwisają (!). Upr.: b. mroz. (>–29 °C). P o c h .: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1997.

503 pan. 19; kwatery IIIB

006168

Pinus strobus 'Radiata' Hornibr. 1923 {Hornibrook 1923/1923}

syn.: *Pinus strobus nana* hort.

Sosna wejmutka 'Radiata'

Krzew 1,5–2 m śred., po 10 latach uprawy 0,5–0,7 m śred., kulisty, bardzo gęsty, w młodości rośnie bardzo powoli. Igły 7–9 cm dł., miękkie, od spodu wyraźnie niebieskozielone. Podobna, szczególnie w starszym wieku, do *Pinus wallichiana* 'Umbraculifera' hort. ex Knight 1850 i do *P. strobus* 'Nana' hort. ex Knight 1850. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). P o c h .: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1997.

541 pan. 20; kwatery IIB

008908

Pinus strobus 'Torulosa' hort. Anglia 1978

Sosna wejmutka 'Torulosa'

Igły poskręcane i łukowato powyginane, wyglądają jak chore; odmiana rośnie powoli. Często mylona z *P. strobus* 'Contorta' Slavin 1932. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). P o c h .: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

124 pan.: 3, 16–23, 26; kwatery: IIIC, E i H, VIIA, VIIB, XVI; fot. 137

PL

004421 2n = 24

Pinus sylvestris L. 1753

syn.: *Pinus rigensis* Desf., *P. rubra* Mill. 1759, *P. silvestris* L. 1753, *P. silvestris rigensis* hort.

Sosna pospolita, syn.: Sosna zwyczajna, „choina”, „chojar”, „jagła”, „majak”, „smrek”

Drzewo 20–30 m wysokości (maks. 42), długowieczne, rośnie szybko, z prostą strzałą i wysoko osadzoną koroną, w młodości stożkowatą, w starszym wieku parasolowatą. Rosnąc w zwarcu oczyszcza się z konarów szybko i wysoko. Pędy nagie i bez nalotu; pączki w równym stopniu ożywicowane. Igły wielosezonowe, skupione po 2, 4–7 cm × do 1 mm, nieco skręcone, z szarym lub niebieskawozielonym nalotem; opadają po 3 latach (w górach po ± 6). Szyszki jajowate, zamknięte, 2,5–7,0 cm × 2,0–3,5 mm, zmienne, niedojrzałe zielone, dojrzałe (na drugą jesień) szarobrazowe; osadzone na zakrzywionym trzonku. Drewno twarde z przewodami żywicznymi, o szerokim jasnoróżowym bieli i wąskiej czerwono-brązowej twardzieli. Słoje roczne bardzo dobrze widoczne. Drewno o niejednolitej strukturze, średnio ciężkie, miękkie, elastyczne, trwałe, łupliwe i łatwe w obróbce. Wyst.: Europa i Azja; tworzy zespoły borów sosnowych (sośniny) i jest często składnikiem borów mieszanych. Upr.: jedna z najmniej wymagających sosen, b. mroz. (>–29 °C), ale wrażliwa na zanieczyszczenia powietrza. Rośnie zarówno na suchych piaskach, jak i torfowiskach, bagnach (bory suche, świeże, wilgotne i bagienne). W Polsce podstawowy gatunek lasotwórczy o wielu cennych dla leśnictwa populacjach (sosna taborska, sosna białowieska, sosna tucholska, sosna rychtalska i inne). Wyłączonych drzewostanów nasiennych – 5874 ha, drzew doborowych – 3110, plantacji nasiennych – 353 ha (104741 szczepów), plantacyjnych upraw nasiennych 231 ha. Okazy największe w Polsce: Lipniki k. Skrichyczyna, n-ctwo Strzelce powyżej 600 cm obwodu (inform. J. Janecki), Ciężkowice, gm. Gidle 14/397/266, Mińsk Mazowiecki 22/375/347, Lipno gm. Niemodlin 31/350/258, Nieborów 27/301/200 i 16,5/315/220 oraz w okolicach Wrocławia: Wisznia Mała 24/310 i 23/300, Postolin, gm. Milicz 14/310, Gozdawa gm. Środa Śląska 24/290, Karaszówek gm. Strzelin 25/290 i 22/290. Warto wiedzieć: pączki sosny zwyczajnej zawierają olejki lotne (pinen, limonen, fellandren i inne), substancje gorzkie, związki żywiczne, trochę witaminy C i garbniki. Stosuje się je w lekkich nieżytach górnych dróg oddechowych. W weterynarii odwar z pączków stosuje się jako środek rewitaminizujący i wzmacniający, przy nieżytach dróg oddechowych, dychawicy oskrzelowej i kaszlu. Młode pędy stosuje się u owiec jako środek zapobiegający wzajemnemu wyskubywaniu wełny, a u kaczek piór. Maści z utartych pączków z linomagiem lub wazeliną z dodatkiem kalafonii używa się w leczeniu ropiejących ran, owrzodzeń, uszkodzonych kopyt i racic oraz przy wielu innych schorzeniach dermatologicznych. Poch.: nn – <1920 r. (pomiar w 2000 r. – kwatery: IIB 21/190 i III 15/160); ok. 1960.

kwatery IIC

008526

Pinus sylvestris 'Fastigiata' Carrière 1856

syn.: *Pinus sylvestris* var. *pyramidalis* Zederb.

Sosna pospolita 'Fastigiata', syn.: Sosna pospolita odm. kolumnowa

Nazwa zbiorowa dla drzew mnożonych wegetatywnie o wąskim, kolumnowym pokroju i gałęziach ułożonych gęsto oraz wzniesionych skośnie ku górze. Dla form o wąskim pokroju otrzymanych z nasion przyjęto nazwę *P. sylvestris* f. *fastigiata* Carrière 1867. Igły niebieskawozielone do 6 cm. dł. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), doskonała do ogrodów i parków na stanowiska słoneczne. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1992.

kwatery IIA

008909

Pinus sylvestris 'Hillside Creeper' W.H. Welch 1979 {L. Ziegenfuss 1970}

Sosna pospolita 'Hillside Creeper'

Płożący się krzew do 50 cm wysokości, o poziomo ułożonych, nieco powykręcanych pędach, rośnie bardzo powoli. Igły wielosezonowe, ciemnozielone. Upr.: mroz. (-29°C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

165 pan. 4, 11, 19, 23, 24; kwatery: IIIB, IIH, X, A/2, A/6a; fot. 106
007926

Pinus sylvestris 'Watereri' Beissn. 1902 {A. Waterer 1865}

syn.: *Pinus sylvestris* f. *pumila* Beissn. 1891, *P. sylvestris glauca* hort., *P. sylvestris nana* Den Ouden, *P. sylvestris watereri* Beissn., *P. sylvestris* 'Watereriana'

Sosna pospolita 'Watereri', syn.: Sosna pospolita odm. niska

Odmiana do 3–4(7,5) m śred., kulista, gęsta, najczęściej bez przewodnika i pnia, niekiedy szczepiona na wysokim pniu, rośnie w starszym wieku wolno, w młodości dość intensywnie. Igły 2,5–4 cm dł., niebieskawoszare, skręcone. Pąki czerwone. Często mylona z *P. sylvestris* 'Nana' Knight 1851 non Carrière 1855, opisywana także jako *P. sylvestris* f. *plicata* Schenk 1925. Upr.: b. mroz. ($>-29^{\circ}\text{C}$), w Wojsławicach imponujący, drzewiasty okaz, w uprawie od ponad 70 lat. Poch.: nn – <1928.

kwatery A/2

013665

Pinus thunbergii Parl. 1868

syn.: *Pinus silvestris* Thunb. 1784 non L., *P. rubra* Siebold 1827, *P. tabulaeformis* hort. non Carrière, *P. thunbergiana* (Parl.) Franco

Sosna Thunberga

Drzewo w ojczyźnie 30–40 m wysokości, w Polsce brak starszych okazów, o koronie szerokostojkowatej, często nieregularnej i luźnej. Pędy wyprostowane lub nieco przewisające, nagie i bez nalotu, pączki bez żywicy, jedwabście szarobiałe, omotane długimi, białymi włoskami (!); zwykle na końcu pędu tylko 1 pączek; młode 1-letnie pędy pomarańczowożółte. Igły wielosezonowe, grube, 7–15 cm \times 1,5–2 mm, zebrane po 2 (niekiedy 3), ciemne – z bliska szarawozielone, w masie czarniawozielone, sztywne, ostre, kłujące, mocno wypukłe na górnej stronie, skierowane ku szczytowi pędu. Szyszki małe, 4–6 \times 3–4 cm, osadzone pojedynczo lub skupione po kilkadziesiąt. Wyst.: Japonia, Korea Płd., półn.-wsch. Chiny. Upr.: dość mroz. ($-20,5^{\circ}\text{C}$), bardzo światłolubna, u nas rośnie źle. W Europie w uprawie od 1852 r., w Polsce od 1870 r. Zast.: spotykana tylko w kolekcjach. Poch.: OB Matsudo – 1991.

IIIB, IVF

004422

Pinus wallichiana A.B.Jacks. 1938

syn.: *Pinus Chylla* Lodd. 1836, *P. Dicksonii* hort., *P. excelsa* Wallich ex D.Don 1824 non Lam., *P. griffithii* McClell. 1854, *P. nepalensis* Chambray 1845, *P. pendula* Griffith 1847, *P. strobilus excelsa* Loudon 1842

Sosna himalajska

Drzewo w ojczyźnie do 50 m wysokości, w Polsce brak starszych okazów; o luźnej, szerokostojkowatej koronie, podobne do *P. strobilus*, ale ma pędy grubsze i nagie. Igły wielosezonowe, zebrane po 5, wąskie i długie do 20 cm, niebieskawe, silnie przewisające (!). Szyszki zielone, później brązowe, długie do 30 cm. Upr.: dość mroz. ($-20,5^{\circ}\text{C}$), w młodym wieku szczególnie wrażliwa na mróz. Zast.: wyjątkowo piękna sosna, o długich „płaczących” igłach, którą warto próbować uprawiać w Polsce Zach. i Płn. w miejscach osłoniętych. Dotychczas spotykana tylko w kolekcjach. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1989.

Platanus L.

Platan

rodzina *Platanaceae* – Platanowate

Należy tu 6–7 gatunków, występujących na półkuli północnej; w Polsce uprawiane są 2 gatunki, 1 mieszańiec międzygatunkowy i 2 odmiany uprawne. Potężne drzewa o korowinie łuszczącej się obficie cienkimi, dużymi płatami (!). Liście sezonowe, duże do 25 cm śred., z przylistkami, skrętoległe, klapowane i ostro ząbkowane. Kwiaty niepozorne, rozdzielнопłciowe; zebrane w główki lub wiszące pojedynczo lub po kilka. Owocostany kuliste, zwisające na długich szypułkach, złożone z silnie pokrytych włoskami orzeszków. Upr.: lubią gleby głębokie i świeże, żyzne lub piaszczyste, ale wilgotne; miejsca ciepłe i nasłonecznione.

437 pan. 17; kwatery III F; fot. 147
009234

Platanus orientalis L. 1753

Platan wschodni

Drzewa długowieczne, w ojczyźnie do 15–25(30) m wysokości, o szerokokulistej koronie, osadzonej na niskim i grubym pniu. Okazy rosnące swobodnie są szersze niż wyższe. Korowina nie tak dekoracyjna jak u platana klonolistnego – szara, brązowoszara lub zielonkawoszara, łuszcząca się dużymi płatami w ojczyźnie, w Europie drobnymi. Liście sezonowe, do 20 × 25 cm, ząbkowane lub całobrzegie, dłoniasto 5–7-klapowe, kłapy głęboko wcinane do ½ blaszki liściowej, kłapy środkowe 11–13 × 3–3,5 cm, kłapy dolne wyraźnie krótsze, nerwy od spodu jasnobrązowo omszone, dolna strona liścia jaśniejsza, przeważnie naga (młode pokryte brązowymi włoskami), górna z połyskiem; ogonek liściowy omszony. Owocem są orzeszki zebrane w kuliste, „koleczaste” główki 2,5 cm śred., osadzone po (2)3–4(6) (ważna cecha!) na wspólnej szypułce. Wyst.: w dolinach rzek i strumieni w płd.-wsch. Europie i zach. Azji, aż po Himalaje. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C); młode rośliny wymagają osłony na zimę, ale i starsze w surowe zimy bywają uszkodzane. Zast.: duże znaczenie dla terenów zieleni ma, w Polsce najczęściej uprawiany, mieszańiec platana zachodniego i wschodniego – platan klonolistny *P. × hispanica* 'Acerifolia' (syn. *P. × acerifolia* Willd.), który rośnie szybciej, jest większy i bardziej mrozoodporny, ale jest coraz częściej porażany przez plamistość nerwozbieżną – chorobę grzybową atakującą młode liście, które na wiosnę zwijają się i zasychają, a na pniu pojawiają się wycieki. Poch.: Paryż – ofiarował J. Piórecki – 1990.

Platykladus Spach 1842

rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

Platykladus, syn.: Thuja, Thuya, Biota, Żywotnik

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek.

600 pan. 22; kwatery: IIA, IIIE

009232

Platykladus orientalis (L.f.) Franco 'Aurea Nana' Sénéclauze 1868 {<1868}

syn.: *Thuja orientalis* 'Aurea Compacta', *T. orientalis* 'Aurea Densa', *T. orientalis* 'Aurea Globosa', *T. orientalis* 'Aurea Nana', *T. orientalis aurea nana* (Sénéclauze) Rehder, *T. orientalis* 'Aureus Nana' hort. Canada (błędnie), *T. orientalis* 'Millard's Gold', *T. orientalis* 'Minima Aurea'

Platykladus wschodni 'Aurea Nana' syn.: Żywotnik wschodni 'Aurea Nana'

Karłowaty, kulisty lub owalny, bardzo gęsty krzew, do 60 cm wysokości, o charakterystycznie ułożonych, pionowo i symetrycznie, płaskich gałązkach. Krzew jasnożółtozielony, latem jasnozielony, zimą brązowożółty. Upr.: krzew dost. mroz. (–23 °C), światłolubny i ciepłolubny, piękny z pokroju, godny polecenia do małych ogrodów w cieplejszych rejonach Polski. Warto wiedzieć: roślina trująca jak *T. occidentalis*. Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1990; Boskoop, giełda – 1993.

kwatery IIIC

004219

Platykladus orientalis (L.f.) Franco '**Sanderi**' Gough ex W.H.Welch 1978 {L. Böhmer 1894} syn.: *Chamaecyparis obtusa ericoides* Beissn., *Chamaecyparis obtusa* f. *sanderi* (Sander ex Mast.) Rehder, *Chamaecyparis obtusa* 'Sanderi', *Chamaecyparis pisifera* 'Sanderi' hort. Amer. 1992 (błędnie), *Juniperus sanderi* Sander 1899, *Retinispora sanderi* Sander 1903, *Shishindenia ericoides* Makino, *Thuja orientalis* 'Sanderi' Gough and W.H.Welch 1978

Platykladus wschodni 'Sanderi', syn.: Żywotnik wschodni Sandera

Krzew karłowaty, 1,0 × 0,6 m, szerokostojkowy do kulistego, bardzo gęsty i rośnie powoli. Pędy ułożone częściowo poziomo i pionowo. Jest to forma młodociana z grubymi igłami, około 0,5 cm dł., tępo zakończonymi, latem niebieskozielonymi, zimą zmieniają barwę na się szarą z odcieniem purpurowofioletowym. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), uprawa możliwa w najcieplejszych regionach kraju z zastosowaniem zimowych osłon. Odmiana znaleziona w 1894 r. przez L. Böhmera w Japonii. Jej przynależność systematyczna przez wiele lat budziła wątpliwości, gdyż zaliczano ją, m.in. do rodzaju *Chamaecyparis*, *Juniperus*, *Shishindenia*. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów Ozdobnych A. Końca, Zgierz – ofiarował A. Końca – 1995.

Pleioblastus Nakai

rodzina *Gramineae* (d. *Poaceae*) – Trawy

Plejoblastus

Do rodzaju należy 20 gatunków, występujących w Chinach i Japonii; w Polsce uprawiany jest w gruncie 1 gatunek.

kwatery B/1

012480

Pleioblastus viridistriatus f. *vagans* (Gamble) Muroi

syn.: *Pleioblastus viridistriatus* 'Vagans'

Plejoblastus prażkowany f. zielonolistna

Niski bambus do 40 cm wysokości, dywanowy, tworzy podziemne pędy – jedna kępa zajmuje około 25 m². Młode liście żółtozielone, potem zielone, bez barwnych pasów. Wyst.: Japonia. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), ale liście uszkodzane przy –18 °C; należy sadzić w miejscach najcieplejszych i osłoniętych. Poch.: Park Chamburcy – ofiarował N. Piórecki – 2000.

Poncirus Raf.

rodzina *Rutaceae* – Rutowate

Poncyria, syn.: *Poncirus*

Rodzaj z jednym tylko gatunkiem.

kwatery: IIA, IIID; fot. 216

006398

Poncirus trifoliata (L.) Raf.

syn.: *Aegle sepiaria* DC., *Citrus trifoliata* L., *Citrus trifolia* Thunb., *Pseudoaegle trifoliata* Makino

Poncyria trójlistkowa, syn.: Pomarańczka trójlistkowa, „gorzka cytryna”

Krzew lub małe drzewko w ojczyźnie do 5–7 m wysokości, w uprawie 2–4 m śred., dość gęste, w młodości rośnie powoli. Pędy sztywne, zielone (!), błyszczące, ze spłaszczonymi cierniami 1–3 (5) cm dł. Liście sezonowe, 3–6 cm dł., skórzaste, naprzemianległe, ciemnozielone, 3-listkowe, odwrotnie jajowate, słabo karbowane; późną jesienią przebarwiają się na żółto; ogonek oskrzydłony 8–25 mm dł. Kwiaty w IV/V i niekiedy ponownie jesienią, przed rozwojem liści, na ubiegłorocznych pędach, białe, pojedyncze, z żółtymi pręcikami, 5-płatkowe, 3–5 cm śred., pachną pomarańczami. Owoc w X/XI, 3–5 cm śred., podobne do pomarańczy, żółtozielone do ciemnożółtych, pokryte filcowatymi włoskami, niejadalne, gorzkie i kwaśne, intensywnie pachną cytryną; nasiona liczne 6–12 mm dł. Wyst.: lasy Chin i Korei. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C), ale starsze okazy do –20 °C. Zalecane stanowiska słoneczne, osłonięte od zimnych i suchych wiatrów, wśród

innych krzewów lub przy słonecznej, osłoniętej ścianie. Sadzić w glebę nie za moką, niezbyt żyzną, przepuszczalną, lekko kwaśną do obojętnej (pH 5,5–6,5). Przed zimą okrywać. Gatunek stosowany jako podkładka dla szlachetnych odmian *Citrus*. Ze względu na niską mrozoodporność zalecany tylko do uprawy amatorskiej. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1989.

Populus L.

rodzina *Salicaceae* – Wierzbowate

Topola

Do rodzaju należy 35 gatunków rosnących w Europie, Azji i Ameryce Płn. oraz liczne mieszańce. W Polsce na naturalnych stanowiskach rosną 3 gatunki i 1 mieszańiec, a uprawianych jest 13 gatunków, 7 mieszańców międzygatunkowych i 74 odmiany uprawne. D r z e w a rozdzielнопłciowe, dwupienne, wyjątkowo szybko rosnące, o liściach sezonowych, krótkowieczne – stare pnie, z głęboko bruzdowaną korowiną, są często wypróchniałe. Światłolubne, dobrze rosną na glebach żyznych, wilgotnych intensywnie nawożonych mineralnie, źle na glebach kwaśnych, zabagnionych (z wodą stagnującą) oraz na suchych i jałowych piaskach, z wyjątkiem *P. alba*, *P. a.* 'Pyramidalis', *P. × berolinensis*, *P. simonii*, *P. tremula*, *P. × euramericana* 'Robusta'. Wszystkie bardzo dobrze znoszą warunki miejskie i przemysłowe. Często są stosowane w zadrzewieniach w krajobrazie otwartym i zurbanizowanym. Nie powinno się jednak sadzić żeńskich topoli ze względu na zaśmiecanie otoczenia puchem nasion oraz topoli dających odrosty korzeniowe, np. *P. alba* i *P. tremula*. Topole są cenne tam, gdzie zależy nam na uzyskaniu w terenach zieleni szybkich efektów na krótki okres czasu. Stosowanie topoli winno być poprzedzone starannym doбором do warunków glebowych i do celów jakim ma służyć. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *P. alba* 'Follis Aureovariegatis' {F. Rożyński <1913/1913}, *P. × canadensis* 'Anna Zamoyska' {F. Rożyński <1896/1896}, *P. × canadensis* 'Celina Zamoyska' {F. Rożyński <1896/1896}.

205 pan.: 5, 6, 15, 18; kwatery III F; fot. 139

PL

007064 2n = 38

Populus alba L.

syn.: *Populus alba* var. *bolleana* Lauche, *P. alba* var. *nivea* Aiton, *P. bolleana* Lauche

Topola biała, syn.: Białodrzew

D r z e w o długowieczne (400–500 lat), dwupienne, do 20–35(40) × 15–18 m, o wyniosłej, szerokiej koronie, z licznymi odrostami korzeniowymi, na piaskach niekiedy tylko krzew. Korowina młoda gładka, szarobiała, kredowobiała lub zielonkawa, starsza ciemna, głęboko bruzdowana.. Młode pędy, pączki oraz liście pokryte gęstym białym kutnerem, ale górna strona liści starszych często naga i błyszcząca. Liście sezonowe, zmienne – na krótkopędach eliptycznojąłowate, płytko klapowane, na długopędach większe, głęboko 3 lub 5-klapowe, przypominają liście klonu. K w i a t y w III–IV, przed liśćmi, żółtozielone, zebrane w kotki. Owocowanie w V. D r e w n o twarde, biel biały, twarde żółtawobrazowy; miękkie, lekkie, łatwe w obróbce i nietrwałe. W y s t.: od płn.-zach. Afryki i Europy (poza rejonami płn. i płn.-zach) przez Azję Mn. i Kaukaz po zach. Syberię i śród. Azję – zasięg trudny do ustalenia – często zdziczała. U p r.: b. mroz. (>–29°C). Bardzo tolerancyjna co do gleby – od wilgotnych i zakwaszonych do suchych, odporna na wiatry. Toleruje klimat miejski i zanieczyszczenia przemysłowe. Z a s t.: ładna jasna zieleń liści i biała korowina. Rodzimy, szybko rosnący, pionierski gatunek, doskonały do zadrzewień nadmorskich wydm, nieużytków, hałd, piaszczystych zboczy i autostrad. Największe okazy w Polsce: Karpinek (woj. mazowieckie) 32/1000/310 (!); Januszkowice, gm. Brzostek 37.5/744/225, Mińsk Mazowiecki 42/695/207 i w okolicach Wrocławia: Komorowice, gm. Żórawina 29/560, Smolec, gm. Kąty Wrocławskie 29/560; 30/540, Wilków Wielki, gm. Niemcza 35/500. P o c h.: prawdopodobnie naturalne stanowisko; pomiar w 2000 r. – 31 m wys. i 360 cm obwodu.

kwatera XVI

PL

003942 2n = 38

***Populus tremula* L.**syn.: *Populus australis* Ten., *Populus graeca* Griseb. non Loudon non Ait.

Topola osika, syn.: Topola drżąca, Osika, osina, „trzepocina”

Drzewo dwupienne, do 8–20 (30) × 5–10 m, często wielopniowe, niekiedy krzaczaste, o luźnej, kulistej lub cylindrycznej koronie, z głębokim systemem korzeniowym dającym liczne odrosty. Korowina młoda długo żółtobrazowa do zielonoszarej, błyszcząca i gładka, starsza brudowana, czarniawa. Liście sezonowe, matowo zielone, od spodu niebieskawe, zmienne – na długopędach 3–8 cm dł., jajowatosercowate, krótkoogonkowe, z długim zaostrowym wierzchołkiem, pokryte miękkimi włoskami, na krótkopędach jajowate lub okrągłe, nagie, skórzaste, zatokowo ząbkowane; ogonki liściowe silnie bocznie spłaszczone, wiotkie, często dłuższe od blaszki – w charakterystyczny sposób drżą przy najmniejszym wietrze. Jesienią przebarwiają się na żółto i pomarańczowo-czerwono. Kwiaty w III–IV, przed liśćmi, rozdzielнопłciowe – męskie wiszące kotki, 4–10 cm dł., z 4–12 purpurowymi pręcikami i krótkie żeńskie. Owoce w V–VI, zwisające torebki, młode zielone, po dojrzeniu wysypują się białe, wełniste nasiona. Drewno mało wartościowe, stosowane do produkcji celulozy i zapalek. Wyst.: od płn.-zach. Afryki i zach. Europy po azjatycki Daleki Wschód – zasięg największy z topól. Upr.: b. mroz. (>–29°C). Zast.: ładne drzewo o liściach „w ciągłym ruchu”, atrakcyjnej korowinie i malowniczym pokroju. Gatunek pionierski i lasotwórczy. Winien być częściej stosowany w zadrzewieniach rekultywacyjnych (gruzowiska, wyrobiska, hałdy), krajobrazowych i wiejskich. Może być stosowany do obsadzania autostrad. Poch.: prawdopodobnie naturalne stanowisko.

***Potentilla* L.**rodzina *Rosaceae* – Różowate

Pięciornik

podrodzina *Rosoideae* – Różowe

Do rodzaju należy około 300–500 gatunków, głównie bylin, wyjątkowo małych krzewów, występujących głównie w strefie umiarkowanej i chłodnej półkuli płn. ale i w tropikach na Nowej Gwinei i w Peru. W Polsce w naturze rośnie około 30 gatunków, ale tylko roślin zielnych, a uprawia się w gruncie, bez osłon 64 gatunki, 3 podgatunki, 6 odmian botanicznych, 1 mieszańiec międzygatunkowy i 9 odmian uprawnych bylin. Poza tym w naszym kraju uprawiane są taksony krzewiaste, głównie *P. fruticosa*: 3 gatunki i ich 4 odmiany botaniczne oraz 32 odmiany uprawne. Liście sezonowe, dłoniastozłożone lub pierzastodzielne, przylistki zrosnięte z ogonkiem. Kwiaty białe, żółte lub czerwone, słupki liczne, kielich z dodatkowym kieliszkiem. Owoce zbiorowe, złożone z drobnych niełupek.

633 pan. 25; kwatera A/0

003943 2n = 14, 28

***Potentilla fruticosa* L.**syn.: *Dasiphora fruticosa* (L.) Rydb., *Pentaphylloides fruticosa* (L.) O.Schwarz

Pięciornik krzewiasty

Krzew niski, do 1–1,5 m śred., bardzo gęsty, w zarysie kulisty, długowieczny. Liście sezonowe, zielone, 3–5 × 2,5 cm, pierzastozłożone z 5(3–7) wąskoeliptycznych listków całobrzegich i podwiniętych 1–3 cm dł. Kwiaty w V–VII i mniej liczne do X, do 2–3(4) cm śred., liczne, zebrane po (1)2–3 w bocznych lub szczytowych wierzchołkach. Owoce brązowe, mało dekoracyjne. Wyst.: za wyjątkiem najzimniejszych stref, na całej półkuli płn. – w Ameryce, Azji, Europie. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), ze względu na głęboki system korzeniowy, wytrzymały na suszę i dobrze rośnie na glebach lekkich, piaszczystych, gliniasto-piaszczystych. Wymaga pełnego nasłonecznienia. Wskazane lekkie cięcie zaraz po głównym kwitnieniu, by usunąć brzydkie owoce. Zast.: gatunek i jego liczne odmiany uprawne cenne do kompozycji grupowych, w zieleni miejskiej, na naturalne i cięte żywopłoty

oraz do tworzenia kolorowych plam na skarpach przy autostradach w celu „przerwania” monotonii jazdy. Wytrzymuje warunki miejskie. Poch.: Szkółka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1999.

kwatera IA

008327

Potentilla fruticosa var. *arbuscula* (D. Don) Maxim.

syn.: *Dasiphora arbuscula* (D. Don) Sojak, *Potentilla arbuscula* D. Don

Pięciornik krzewiasty odm. mniejsza

Krzew mały, w uprawie 0,3–0,4 × 1 m, w ojczyźnie do 0,6 m wysokości. Liście sezonowe, niebieskoszarzielone do szarosrebrzystych, 5 listków do 1,5 cm dł. Kwiaty w VI–IX, 3–3,5 cm śred., złocistożółte, pojedyncze. Wyst.: Himalaje, płn. Chiny. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), cenny jako roślina okrywowa. Poch.: Szkółka Pojemnikowa E. J. Grąbczewscy – ofiarował J. Grąbczewski – 1991.

kwatera IIIC

003947

Potentilla fruticosa 'Goldfinger' {H. Knoll}

Pięciornik krzewiasty 'Goldfinger'

Krzew do 1–1,3 × 1,5 m, o pędach wzniesionych, mocno rozgałęzionych. Liście sezonowe, ciemnozielone. Kwiaty w VI–X, liczne, bardzo duże, do 5 cm śred., intensywnie żółte. Upr.: odmiana b. mroz. (>–29 °C), wczesna, odporna na mączniaka, bardzo dobra na żywopłoty oraz do nasadzeń pojedynczych i grupowych. Poch.: Szkółka Krzewów Ozdobnych B. Hajdrowski, Kraków – ofiarował B. Hajdrowski – 1987.

kwatera IA

008331

Potentilla fruticosa 'Pink Queen'

Pięciornik krzewiasty 'Pink Queen'

Krzew 0,5–0,7 m wysokości, szerokokulisty, o delikatnej budowie, pędach cienkich, pokładających się, rośnie powoli. Liście sezonowe, zielonoszare, mniejsze niż u gatunku. Kwiaty w V–IX, jasnoróżowe. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Rośnie na każdej glebie, odporny na suszę. Wskazane stanowiska słoneczne do lekko półcienistych i przecinanie po kwitnieniu. Odmiana polecana do skalnych ogrodów, na obwódki i jako roślina okrywowa. Poch.: Szkółka Pojemnikowa E. J. Grąbczewscy – 1991.

kwatera IA

003952

Potentilla fruticosa 'Red Ace' {Barker <1976}

Pięciornik krzewiasty 'Red Ace'

Krzew karłowaty, szeroki, do 0,6–0,8 × 1,2 m, o pędach głównych cienkich, ścielących się po ziemi, młode pędy wznoszą się pionowo. Liście sezonowe, złożone z 5 listków do 1,2 cm dł., eliptyczne, jasnozielone. Kwiaty w VI–IX/X, liczne, średniej wielkości, początkowo czerwopomarańczowe, płatki wewnątrz czerwone, na zewnątrz ciemnożółte, przy przekwitaniu pomarańczowożółte. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Dobra roślina okrywowa i do skalnych ogrodów. Preferuje stanowiska z większą wilgotnością powietrza. Poch.: OB Praga–Troja – 1988.

Prunus L. rodzina *Rosaceae* – Różowate
 podrodzina *Prunoideae* – Śliwowe

podrodzaj *Amygdalus* – Brzoskwinia, Migdałek, Migdałowiec
 podrodzaj *Cerasus* – Czereśnia, Wiśnia
 podrodzaj *Laurocerasus* – Laurowiśnia
 podrodzaj *Padus* – Czeremcha
 podrodzaj *Prunus* – Śliwa, Morela

Do rodzaju należy 430 gatunków drzew i krzewów, występujących głównie w strefie umiarkowanej półkuli płn. W Polsce na stanowiskach naturalnych rosną 4 gatunki, a uprawiane są 43 gatunki, 3 podgatunki, 11 odmian botanicznych, 1 forma botaniczna, 4 mieszańce międzygatunkowe, 61 odmian uprawnych (bez odmian sadowniczych). Liście sezonowe lub wielosezonowe, pojedyncze, skrętoległe, zwykle piłkowane, czasem całobrzegie. Kwiaty owadopylne, 5-dzielne, miododajne, z reguły na bocznych krótkopędach, w różnych kwiatostanach lub pojedynczo, białe, różowe do czerwonych. Mrozoodporność, wymagania glebowe, odporność na suszę i skażenia powietrza różna w zależności od gatunku i odmiany. Zast.: liczne drzewa owocowe, miododajne, wiele ozdobnych.

383 pan.: 16, 19, 20; kwatera: IIC, III E; fot.: 112, 146

PL

007044 2n = 16

Prunus avium (L.) L.

syn.: *Cerasus avium* (L.) Moench, *Cerasus nigra* Mill., *Cerasus sylvestris* Lund.

Czereśnia dzika, syn.: Czereśnia ptasia, „trześnia”, „krześnia”, „tereśnia”, „teresinka”, „czarna wiśnia”

Drzewo średniej wielkości, do (10) 15–20 (30) × 10–15 m, z szeroką jajowatą koroną, grubymi konarami i pniem, rośnie szybko i żyje 80–90 lat. Ma płaski, silny system korzeniowy, u starych drzew sięgający w głąb zaledwie na 60–100 cm (Warda H.-D., 2001). Kora cienka, czerwonobrazowa, błyszcząca. Liście sezonowe, ciemnozielone, do 16 × 8 cm, eliptyczne, u podstawy zaokrąglone lub klinowate, grubo piłkowane, spodem skąpo pokryte włoskami; ogonki krótkie z dwoma gruczołkami u podstawy; jesienią żółtopomarańczowe i szkarłatnoczerwone. Kwiaty w IV/V, przed liśćmi, do 2,5 cm śred., pojedyncze, białe, po 2–4, na długich szypułkach ok. 5 cm dł. Owoce w VI, kuliste 1–1,5 cm śred., czarnoczerwone, jadalne, słodko-gorzkie, szczególnie chętnie spożywane przez szpaki, kosy i kwiczoły. Drewno twarde, twardzielowe rozprężone; biel wąski, różowy lub czerwono-biały, twardziel jasnobrazowa często z ciemniejszymi żyłkami; na przekroju promieniowym posiada ładne smugi, odpowiadające rocznym słojom. Drewno dość twarde i ciężkie, wytrzymałe, drobnowłókniste, bardzo trudno łupliwe, łatwo obrabialne, daje się łatwo barwić i polerować. Doskonale na różne wyroby. Wyst.: Europa (m.in. w Alpach do 1700 m) po Azję Mn., Kaukaz i zach. Syberię; w Polsce w lasach liściastych i mieszanych głównie w rejonach podgórskich. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), lubi ciepłe stanowiska, gleby żyzne, gliniaste, wilgotne z dużą zawartością wapnia. Zast.: atrakcyjna w okresie kwitnienia i przydatna dla ptaków w okresie owocowania. Wyjątkowo cenny, szczególnie dla płd. Polski, rodzimy gatunek do zadrzewień krajobrazowych – drogi, zieleń śródpolna, obrzeża lasu, ostoje ptaków oraz do wzbogacenia różnorodności gatunkowej upraw leśnych. Podstawowa podkładka dla owocowych i ozdobnych odmian czereśni i wiśni. Warto wiedzieć: czereśnię „żółtą” z różowym rumieńcem wyhodowano dopiero na początku XVIII w. we Francji i nazwano 'Bigarreau Napoleon', w Niemczech nosiła nazwę 'Grosse Prinzessinkirsche', a u nas do dzisiaj uprawiana jest jako 'Olbrzymka Napoleona'. Można ją spotkać przy drogach w okolicach Wojsławic oraz Sobótki, skąd do 1939 r. jej owoce, wraz z innymi odmianami, wędrowały aż do Paryża. Poch.: prawdopodobnie naturalne stanowisko – <1970. W Wojsławicach na kwaterze III E rośnie okaz o wymiarach 18 m wys. i 148 cm obwodu (pomiar 2000 r.).

kwatera VIA; fot. 174

008334, $2n = 16$.***Prunus* 'Amanogawa'** {Japonia} (Gr. Sato-zakura)[*P. serrulata* var. *spontanea* × *P. pseudocerasus*] lub [(*P.* × *yedoensis* 'Yedoensis' × *P.* × *kanzakura*) × *P.* × *yedoensis* 'Rubriflora']syn.: *Prunus* 'Ama-no-gawa', *P.* 'Amano-gawa', *Prunus* 'Erecta', *P. lannesiana* f. *erecta* Wilson, *P. serrulata* 'Amanogawa', *P. serrulata* f. *erecta* Miyoshi 1916

Wiśnia 'Amanogawa'

Małe drzewo 5–6 (8) × 1,2–1,5(2) m, często wielopędowe, o kolumnowym, zwartym pokroju i pionowo wzniesionych, grubych, brązowych pędach. Liście sezonowe do 8–12 cm dł., odwrotniejąkowane, szpiczaste, mocno pojedynczo lub podwójnie ząbkowane, młode (do kwitnienia) brązowożółte do czerwonych, latem ciemnozielone; jesienią żółtopomarańczowe. Kwiaty w IV/V, delikatnie pachnące, półpełne, zebrane po 3–5, w pąku różowe, później jasnoróżowe, pod koniec kwitnienia białe i różowo nabiegłe, do 4 cm śred., 6–15 płatków 19–21 × 14–17 mm, działki 7–8 × 4–4,5 mm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Piękna i łatwa w uprawie odmiana – rośnie prawie na każdej glebie, ale lubi żyzne, piaszczysto-gliniaste, umiarkowanie wilgotne, obojętne do lekko zasadowych i stanowisko słoneczne. U nas najczęściej szczepiona na podkładce z czereśni ptasiej, której „dziczki” należy usuwać. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 2000.

155 pan.: 4, 5, 24; kwatera X

003964 $2n = 32$ ***Prunus serotina*** Ehrh.syn.: *Cerasus serotina* Loisel., *Padus serotina* Agardh, *Padus serotina* (Ehrh.) Borkh.

Czeremcha amerykańska

Drzewo lub krzew w uprawie do 5–10 (20) × 5–10 (12)m, w ojczyźnie do 35 m wysokości. Liście sezonowe, rozwijają się późno i utrzymują się aż do mrozków (wytrzymują do –8 °C), eliptyczne, zastrzone, 5–12 × 3–5 cm, skórzaste, karbowano-piłkowane, z wierzchu błyszczące, od spodu wzdłuż głównego nerwu pokryte rudymi włoskami, po roztarciu bez zapachu; jesienią żółte do pomarańczowych. Kwiaty w V/VI, po rozwoju liści, bardzo miódodajne, prawie bezwonne, białe, do 1 cm śred., w wąskich i długich wzniesionych gronach do 15 cm dł. Owoce w VIII–IX, 1 cm śred., ciemnopurpurowe lub czarne, błyszczące, gorzkie, jadalne, chętnie zjadane przez ptaki. Wyst.: pld.-wsch. rejony Ameryki Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), bardzo odporna na suszę i zacienienie, tolerancyjna co do gleby; ekspansywna (!) i szybko rosnąca. Zast.: może być stosowana ostrożnie do zazielenienia nieużytków (piaskownie, żwirownie); w naszych lasach stała się uporczywym chwastem – zdziczała, stanowi silną konkurencję dla rodzimych roślin. Poch.: nn – <1970.

139 pan. 3; kwatera VIII

003766

Prunus* × *eminens Beck '**Umbraculifera**' {Späth 1884}[*P. cerasus* × *P. fruticosa*]syn.: *Cerasus vulgaris* Mill. f. *umbraculifera* (Jaeg.) comb.nova, *Prunus fruticosa* 'Globosa' hort., *Prunus cerasus* 'Umbraculifera', *Prunus cerasus* L. var. *dumosa* Dippel, *Prunus cerasus* L. f. *globosa* Späth

Wiśnia osobliwa 'Umbraculifera', syn.: Wiśnia osobliwa odm. kulista, Wiśnia karłowata odm. kulista

Krzaczasta odmiana, bardzo gęsta, krótkopędowa, zwykle spotykana w formie piennej, o wyjątkowo regularnej (!), kulistej, jakby strzyżonej koronie do (2) 3–5 (7) m śred., rośnie powoli. Kwiaty w V/VI, białe, po 2–4, nietrwałe. Owoce ciemnoczerwone, wielkości grochu, kwaśne, chętnie zjadane przez ptaki. Upr.: mroz. (–29 °C). Zast.: odmiana wyjątkowo cenna (!) – tworzy najbardziej regularne kule wśród drzew liściastych – nadaje się do obsadzania wąskich ulic i alei parkowych oraz do różnych założeń geometrycznych.

Szczepiona na podkładkach o różnej wysokości daje możliwości przestrzennego rozmieszczenia. P o c h.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1998.

418 pan. 16; kwatera IVF
003955

Prunus cerasifera 'Pissardii' {M. Pissard (Iran)/Paillett Nursery <1880/1880}

syn.: *Prunus cerasifera* 'Atropurpurea', *Prunus cerasifera* Ehrh. var. *atropurpurea* Jaeg., *Prunus cerasifera* Ehrh. var. *pissardii* Bailey, *Prunus pissardii* Carrière

Śliwa wiśniowa 'Pissardii', syn.: Śliwa wiśniowa odm. Pissarda, Ałycza 'Pissardii'

Krzew wysoki lub niskie drzewo do 8 m wysokości, rośnie szybko. Pędy z zewnątrz i drewno wiśniowe. Liście sezonowe, duże, ok. 8 cm, brzegiem nieregularnie powcinane, ciemnopurpurowoczerwone, starsze purpurowoczerwone, ale słabiej wybarwione. Kwiaty w V, około 2–3 cm śred., jasnoróżowe, w miarę przekwitania bieleją do białych. Owoc duże, 3 cm śred., purpurowoczerwone. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), w czasie surowych zim przemarza, ale szybko regeneruje. Lubi gleby żyzne, próchnicze i stanowiska słoneczne. Bardzo wytrzymała na suszę i warunki miejskie. Doskonała odmiana do miejskiej zieleni, na różne barwne kompozycje. Ciekawostka: odmiana znaleziona przez M. Pissarda, głównego ogrodnika szacha Iranu, pod koniec ubiegłego wieku w okolicach Teheranu. P o c h.: Szkołka E. Jaskuła – 1993.

183 pan. 4; kwatera IVA
003967

Prunus 'Fugenzō' {Japonia <1822}

syn.: *Prunus* „Fugen-elephant”, *Prunus* „Shiro-fugen cherry”, *Prunus* 'Albo-rosea', *Prunus* 'Benifugen', *Prunus* 'Beni-fugen', *Prunus* 'Daikoku', *Prunus* 'Albo-rosea', *Prunus* 'James H. Veitch', *Prunus* 'Kō-fugen', *Prunus lannesiana* 'Alborosea', *Prunus lannesiana* 'Albo-rosea' Kawas. 1994, *Prunus serrulata* f. *albo-rosea* Wilson 1916, *Prunus serrulata* f. *classica* Miyoshi 1916, *Prunus serrulata* 'Shirofugen', *Prunus serrulata* 'Shiro-fugen', *Prunus* 'Shiro-fugen', *Prunus* 'Shirofugen'

Wiśnia 'Fugenzō', syn. Wiśnia piłkowana odm. Shiro-fugen

Małe drzewo do 5–8 (10) × 8–10 m, młode o lejkowatej koronie, starsze malownicze, bardzo szerokie. Młode pędy nagie, szarobrązowe, później ciemnobrązowe. Liście sezonowe, 8–12,5 × 4–6,8, eliptyczne, jajowatoeliptyczne do podłużnie jajowatych, ząbkowane, 6–11 nerwów, przylistki 15–18 mm dł., ogonek 2,5–2,8 cm dł; młode miedzianoczerwone (166B), w czasie kwitnienia brązowozielone (152A), jesienią żółte do pomarańczowoczerwonych. Kwiaty w k.V, pełne, 4–5,3 cm śred., 21–30 (50) płatków 17–22 × 13–20 mm, zebrane po 3–5, czasem 6–7 w baldachogrona, na szypułkach 5–6,4 cm dł.; działki wydłużone, trójkątne około 8 × 4 mm, bordowe i głęboko ząbkowane. Barwa kwiatów zmienna (!) – w pąku ciemnoróżowe (65C), rozwinięte białe i w końcu, po około 10 dniach czysto różowe (73C). Owoców brak. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Nieco wrażliwsza od innych, ale odmiana późna. P o c h.: Szkołka Dzieńmierów Zakładu Doświadczalnego PAN – 1997.

172 pan. 4; kwatera IVA
007824

Prunus glandulosa 'Alba Plena' {1852}

syn.: *Prunus glandulosa* 'Alboplana', *Prunus glandulosa* 'Albo-plena', *Prunus glandulosa* var. *albo-plena* Sok.

Wiśnia gruczołkowata 'Alba Plena', syn.: Wisienka 'Alba Plena'

Krzew mały, 1–1,5 (2) m średnicy, kulisty, wydaje odrosty korzeniowe. Pędy cienkie, nagie, lekko przewisające, pokryte niekiedy niebieskawym nalotem woskowym. Liście sezonowe, większe niż u gatunku, 3–9 × 3–5 cm, jajowatolancetowate lub wydłużone, wierzchołek ostro zakończony, drobno piłkowane, od spodu wzdłuż nerwu głównego pokryte włoskami, ogonki do 7 mm dł. Kwiaty w IV/V, 1,5–2,5 cm śred., pełne, czysto białe, w pąku różowe, ułożone pojedynczo lub pęczkach wzdłuż gałęzi. Upr.: b. mroz. (>–29 °C),

stanowisko słoneczne, odporna na suszę, wrażliwa na moniliozę – chorobę grzybową spowodowaną przez *Monilia laxa*. Wskazane cięcie po kwitnieniu, na 3–5 oczek, w celu obfitszego kwitnienia. Poch.: okaz szczepiony, Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1998.

kwatery A/2

010792

Prunus japonica Thunb.

syn.: *Cerasus japonica* (Thunb. ex Murr.) Loisel. ex Duhamel, *Prunus japonica* var. *eujaponica* f. *faurieri* Koehne

Wiśnia wschodnia

Krzew 1–1,5 m wysokości, luźny, wyprostowany, o wiotkich pędach. Liście sezonowe do 7 cm dł., jajowate, na wierzchołku długo zastrzone, podwójnie ząbkowane, nagie lub na spodzie omszone wzdłuż nerwu, przylistki długie, powcinane. Kwiaty w IV–V, białe lub blad różowe, małe, pojedyncze, szypułki do 1 cm dł.; zebrane po 2–3. Owoce do 14 mm śred., kuliste, ciemnoczerwone. Wyst.: środ. Chiny, Korea. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

527 pan. 20; kwatery III E

003965 2n=16

Prunus 'Kanzan' {Japonia <1881} (Gr. Sato-zakura)

syn.: *Prunus* 'Hisakura', *Prunus* 'Hizakura' (błędnie), *Prunus* 'Kirin', *Prunus* 'Kwanzan' (błędnie), *Prunus* 'Naden', *Prunus* 'Purpurascens', *Prunus* 'Sekizan', *Prunus lannesiana* Wilson cv. Sekiyama, *Prunus serrulata* f. *purpurascens* Miyoshi 1916, *Prunus serrulata* 'Kanzan', *Prunus serrulata* 'Kwanzan', *Prunus serrulata* 'New Red', *Prunus serrulata* 'Sekiyama'

Wiśnia 'Kanzan', syn. Wiśnia piłkowana odm. Kanzan

Duży krzew lub małe drzewo 6–10 × 5–8 m, szerokie, o charakterystycznej, odwrotnie stożkowej koronie, sztywnych, ukośnie wzniesionych konarach i lekko przewieszających się pędach. Liście sezonowe, 6–12 × 3,5–7 cm, szeroko jajowate do podłużnie jajowatych, nagie, pojedynczo ząbkowane, młode miedzianobrazowe do ciemno oliwkowych (152A), latem zielone z połyskiem, jesienią żółtopomarańczowe. Kwiaty w V wraz z liśćmi, 4,5–6 cm śred., po 2–5 razem, bardzo liczne, zwisają na długich szypułkach, pełne, 21–30 (50) jajowatych płatków 19–23 × 13–17 mm, działki wyciągnięte, trójkątne 6,5–8 × 3–4 mm, w pąku różowoczerwone, później różowe (73D), w miarę przekwitania bledną. Owoców brak. Upr.: mroz. (–29 °C); wymagania jak odmiana 'Amanogawa'. Jedna z najczęściej spotykanych u nas wiśni „japońskich”. Ze względu na wysoką mrozoodporność, coroczne, obfite kwitnienie, długowieczność i odporność na miejskie warunki, ta najstarsza w Europie odmiana, nadal jest godna polecenia, mimo wielu nowszych. Poch.: Szkoła Dziełmierz Zakładu Doświadczalnego PAN – 1991.

91 pan.: 1b, 15, 21b; kwatery I A

003960

Prunus laurocerasus L.

syn.: *Laurocerasus officinalis* Roem., *Padus laurocerasus* (L.) Mill.

Laurowiśnia wschodnia, syn.: Śliwa wawrzynolistna, „wawrzynowiśnia”, „laurośliwa”

Krzew w uprawie do 4 m wysokości, w ojczyźnie także małe drzewko około 8 m, o pędach nagich, zielonych. Liście wielosezonowe, zwykle eliptyczne, 5–15 cm dł., skórzaste, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, spodem jaśniejsze i matowe, nagie, całobrzegie i brzegiem lekko podwinięte. Kwiaty w V, drobne do 8 mm śred., białe, w wyprostowanych gronach do 12 cm dł. Owoce czarne lub czerwono-czarne, lśniące, jajowate lub kuliste, u nas zawiązują się rzadko. Wyst.: zach. Kaukaz, płd. wybrzeże M. Czarnego, Iran, płd. Turcja, Serbia, Rumunia, Bułgaria. Upr.: w zależności od pochodzenia od dość

mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$) do zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Lubi gleby żyzne, dostatecznie wilgotne, miejsca zaciszne, osłonięte, półcieniste. Zimą i wiosną wskazane jest osłanianie roślin przed słońcem i wysuszającymi wiatrami. Po przemarznięciu ładnie regeneruje, toleruje cięcie. Zast.: atrakcyjny krzew, dobry na żywopłoty, okrywy pod koronami drzew oraz w mieszanych kompozycjach z innymi krzewami, np. z *Rhododendron*. Zalecana wraz z odmianami do uprawy w najcieplejszych rejonach Polski. Warto wiedzieć: liście gatunku i odmian zawierają w pączkach, korze i nasionach (nie w miąższu owoców!) niewielkie ilości (około 1%) trujących glikozydów cyjanogennych: prulaurazyny (= izoamigdalina) i prunazyny. Zatrucia zdarzają się sporadycznie po żuciu liści przez dzieci. Działanie, objawy i leczenie, jak po zatruciu amigdalina. Poch.: OBUWr Wrocław – 1980, 1989, 1992; Gospodarstwo Szkółkarskie Mykita–Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1988.

kwatera: IVC, IVD, XIA, XIIA; fot. 199

008449

Prunus laurocerasus 'Otto Luyken' (H.A. Hesse Baumschule 1940/1953)

Laurowiśnia wschodnia 'Otto Luyken'

Krzew niski, zwarty, szeroki, do $1,2\text{--}1,5 \times 2\text{--}3$ m, o krótkich wzniesionych gałązkach, rośnie powoli. Liście wielosezonowe, wąskie, $7\text{--}10 \times 2\text{--}3$ cm, całobrzegie, ciemnozielone, błyszczące, zastrzone, podniesione ku górze. Kwiaty w V/VI i niekiedy ponownie w IX/X, białe, w licznych gronach do 12 (20) cm dł., wzniesionych pionowo ponad liśćmi. Upr.: zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$); odmiana oryginalna i dekoracyjna, doskonała do sadzenia w grupach, jako roślina okrywowa i na niski żywopłot. Poch.: OB Praga–Troja – 1990, 1996.

kwatera XIIB

007817

Prunus laurocerasus 'Schipkaensis' {Bułgaria ?/Späth ?/1889}

Laurowiśnia wschodnia 'Schipkaensis'

Krzew do 2 m wysokości, luźny, szeroko rozgałęziony, o pędach prawie poziomo rozpostartych. Liście wielosezonowe, ciemnozielone, wąskie, jajowate lub eliptyczne, $9\text{--}14 \times 3\text{--}5$ cm. Kwiatostany białe, wzniesione, małe, $6\text{--}9$ cm dł. Upr.: zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$); wymagania i uprawa jak *P. laurocerasus* L. Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1993.

197 pan. 5; kwatera: IIIA, XIA, XIB, XIIB

007816

Prunus laurocerasus 'Serbica' {?/Niemcy ?/1877}

syn.: *Prunus laurocerasus* f. *serbica* Pańcic

Laurowiśnia wschodnia 'Serbica'

Krzew kulisty, zwarty, o krótkich, wyprostowanych gałązkach. Liście wielosezonowe, drobne, odwrotniejąjowate, $9\text{--}14 \times 4\text{--}5$ cm. Upr.: zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1992.

340 pan.: 12, 21a; kwatera IVC

007698

Prunus laurocerasus 'Zabeliana' {Bułgaria/Späth ?/1898}

Laurowiśnia wschodnia 'Zabeliana'

Szeroki krzew, płasko rosnący, o prawie poziomo ustawionych gałęziach, do $1,5$ (2) m wysokości i 3-krotnie szerszy, po 10 latach uprawy $0,8\text{--}1 \times 3$ m. Liście wielosezonowe, wąskie, wąskojajowate do lancetowatych, $9\text{--}14 \times 2\text{--}3$ cm, jasnozielone z połyskiem. Kwiatostany w V i IX, białe, do 18 cm dł., wzniesione, nie tak liczne, jak u innych odmian. Upr.: zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$); wymagania i zastosowanie, jak *P. laurocerasus* L. Ze względu na

płaski wzrost, polecana szczególnie w Polsce Zach., jako roślina okrywowa na duże powierzchnie – na skarpy, także pod koronami drzew. P o c h.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1989; Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1993; OB Wrocław – 1996.

50 pan. 1a; kwatera IVA
003972

Prunus triloba Lindl.

syn.: *Amygdalopsis lindleyi* Carriere, *Amygdalus triloba* (Lindl.) Ricker, *Louiseania triloba* (Lindl.) Pachom., *Prunopsis lindleyi* Andre, *Prunus triloba* 'Plena'

Migdałek trójklapowy, syn.: Migdał trójklapowy, migdałowiec trójklapowy, „migdałek”

Gęsty krzew, 1,5–2,5 (3) m średnicy, często szczepiony na wysokiej podkładce. Liście sezonowe, eliptyczne lub odwrotnie jajowate, 4–8 cm dł., na wierzchołku często 3-klapowe; podwójnie piłkowane, z wierzchu ± nagie, spodem pokryte włoskami, z wyraźną siatką zagłębionych nerwów; jesienią żółtopomarańczowe. Kwiaty w IV–V, liczne, przed rozwinięciem liści, do 3,5 cm śred., po 1–2, pełne, różowe, w pączku ciemnoróżowe, przekwitające blad różowe, siedzące, ułożone gęsto wzdłuż zeszłorocznych pędów. Owoce suche, kuliste, 1–1,5 cm śred, zawiązują się rzadko. Wyst.: płn.-wsch. Chiny – prowincje Hebei i Shandong. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), rośnie na każdej uprawnej glebie, lubi stanowiska słoneczne i osłonięte od wiatru. Niestety, także podatny na moniliozę (zamieranie końców pędów). Zast.: bardzo dekoracyjny w okresie kwitnienia. U form szczepionych na ałyczy silnie odrasta podkładka (należy wycinać), a gałęzie często wyłamują się. Po przekwitnięciu wskazane przycinanie w celu zagęszczenia – gałązki można ścinać do przyspieszenia kwitnienia w wazonie, jak forsycje. Bardzo atrakcyjny krzew do małych, przydomowych ogrodów i do sadzenia w większych grupach. P o c h.: nn – <1970.

173 pan. 4; kwatera IVA
009289

Prunus × yedoensis Matsum. 'Ivensii' {Hillier <1929}

[siewka *P. yedoensis*]

Wiśnia jedońska 'Ivensii'

Drzewko do 4–8 × 4–5 m, w Anglii do 12–15 m wysokości, nieregularnie parasolowate, szeroko rozłożyste, o poziomo rozpostartych konarach i długich, przewisających pędach. Liście sezonowe, 6–12 cm dł., eliptyczne, zastrzone, młode skąpo pokryte włoskami; jesienią żółte i pomarańczowoczerwone. Kwiaty w IV/V, do 2 cm śred., w pąku różowe, później białe. Upr.: mroz. (–29 °C); nie wymagająca w stosunku do gleby, ale preferuje żyzne, umiarkowanie wilgotne, piaszczysto-gliniaste, obojętne do zasadowych. P o c h.: Boskoop, giełda – 1993.

kwatera IIIC
004349

Prunus pumila var. *depressa* (Pursh) Bean

syn.: *Prunus depressa* Pursh

Wiśnia drobna odm. niska

Krzew płaski, płożący 0,1–0,3 m wysokości, rośnie dość szybko, po 5 latach uprawy w Wojsławicach 0,2 × 2,5 m. Liście sezonowe, 3–7 × 2 cm, wąskie odwrotnie jajowate, wiotkie, od spodu niebieskoszare, brzeg ząbkowany, ogonek 1 cm dł.; jesienią ładnie szkarłatnoczerwone do brązowoczerwonych. Kwiaty w IV/V, białe, 1 cm śred, po 2–4 na starszych pędach. Owoce czarnopurpurowe, 1 cm śred, jajowate, jadalne. Wyst.: wsch. Ameryka Płn. – na piaszczystych brzegach jezior. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); lubi stanowiska słoneczne, rośnie na każdej uprawnej glebie. Zast.: fantastyczna, jeszcze mało popularna roślina okrywowa. P o c h.: OBUWr Wrocław – 1996.

kwatera IIIH

003623

Prunus tenella Batschsyn.: *Amygdalus nanus* L., *Prunus nana* (L.) Stokes non Du Roi, *Amygdalus nana* L.

Migdałowiec karłowaty, syn.: Migdał karłowaty, Migdał karłowaty

Krzew 0,5–1,5 m wysokości, o cienkich pędach, rzadko ugałęziony, dający odrośla korzeniowe. Liście sezonowe, wąskie odwrotniejącowate lub podługowate, 3–7 cm dł., piłkowane, z wierzchu błyszczące i dość sztywne. Kwiaty w IV–V, 2,5–3 cm śred., różowe lub czerwone, czasem białe. Owoce suche, żółtawe, do 2 cm dł., pokryte gęsto włoskami. Wyst.: od płd.-wsch. i środ. Europy, przez Krym, po zach. Syberię. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), odporny na suszę, miejski klimat, lubi stanowiska ciepłe, słoneczne, tolerancyjny co do gleby, preferuje wapienne. Zast.: ładny, wcześniej kwitnący krzew, ale wrażliwy na moniliozę (choroba grzybowa). Poch.: OBUWr Wrocław – 1996.

Pseudosasa Makino ex Nakairodzina *Gramineae* (d. *Poaceae*) – Trawy

Pseudosasa

podrodzina *Bambusoideae* – Bambusowe

Do rodzaju należy 6 gatunków, występujących w Japonii, Chinach i na Tajwanie; w Polsce uprawiany jest dotąd tylko 1 gatunek.

kwatera IIID

005080

Pseudosasa japonica (Siebold et Zucc. ex Steud.) Makino ex Nakaisyn.: *Arundinaria japonica* Siebold et Zucc. ex Steud., *Bambusa metake* Siebold ex G.Nicholson, *Sasa japonica* (Siebold et Zucc. ex Steud.) Makino, *Yadakea japonica* (Siebold et Zucc. ex Steud.) Makino

Pseudosasa japońska

Bambus wyprostowany, gęsty, w uprawie 2–2,5 m wysokości, w ojczyźnie 3–6 m, rozrasta się wolno przez kłącza. Żdźbła 1–2 cm śred., nagie, młode oliwkowozielone, później ciemnozielone. Liście wielosezonowe, duże (!), w ojczyźnie 20–36 × 2,5–3,5 cm (u nas krótsze) lancetowate, ciemnozielone, nieco skórzaste, z połyskiem, od spodu srebrzystoszare z żółtymi nerwami; skupione na końcach pędu. Kwiaty jak u traw, ale pojawiają się wyjątkowo rzadko – ostatni raz w zach. Europie gatunek ten kwitł w 1983 r. Wyst.: płd. Japonia, Korea. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C) do dost. mroz. (–23 °C); jeden z mrozoodporniejszych, częściej uprawianych gatunków, który lubi gleby gliniaste, równomiernie wilgotne, żyzne i miejsca słoneczne lub półcieniste, osłonięte od zimnego wiatru i zimowego słońca. Toleruje suche stanowiska, szeroki zakres pH, ale nie znosi stagnującej wody. Poch.: OBUWr Wrocław – 1996.

Pterostyrax Siebold et Zucc.rodzina *Styracaceae* – Styrakowate

Styrakowiec

Do rodzaju należą 3 gatunki, występujące od Birmy po Japonię; w Polsce uprawiane są tylko 2 gatunki.

kwatera IIIF

010793

Pterostyrax corymbosa Siebold et Zucc.syn.: *Halesia corymbosa* (Siebold et Zucc.) G.Nicholson

Styrakowiec mniejszy

Krzew w uprawie 3–4 m wysokości, w ojczyźnie drzewo do 12 m, o pędach początkowo pokrytych włoskami, później nagich. Liście sezonowe, 6–12 cm dł., eliptyczne do jajowatych, skrętoległe, krótko zaokrąglone, u podstawy klinowate, obustronnie luźno pokryte gwiaździstymi włoskami – od spodu przede wszystkim nerw główny. Kwiaty w V/VI, 1,5

cm dł., dzwonkowane, przyjemnie pachnące, kremowobiałe, pręciki wyraźnie dłuższe od korony; zebrane w okazałe, szczytowe, zwisające, luźne baldachogrona 8–15 cm dł. Owoce są suche, oskrzydłone pestkowce 6–12 mm dł., z 5 wąskimi listwami (!) i gęsto pokryte sztywnymi, gwiazdzistymi włoskami. Wyst.: Japonia, Chiny. Upr.: w zależności od pochodzenia od dość mroz. (–20,5 °C) do dost. mroz. (–23 °C). Pięknie, obficie i długo kwitnący krzew na słoneczne, ciepłe stanowiska. W młodości wymaga okrywania na zimę. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1997.

Punica L.
Granat

rodzina *Punicaceae*

Do rodzaju należą 2 gatunki krzewów lub drzew o liściach sezonowych, występujących w pld.-zach. Azji i pld. Europie.

kwatery III D
000288

Punica granatum L. 1753

Granat właściwy

Krzew w uprawie do 2 m, w ojczyźnie małe drzewo 5 (10) m wysokości, wyprostowany, gęsty. Pędy 4-kanciaste i słabo oskrzydłone, część zakończona cierniem. Liście sezonowe, 2–8 cm dł., jajowatolancetowate, zastrzone, nagie, z wierzchu błyszczące zielone; jesienią czerwieniejące. Kwiaty w VI/VII, 3 cm śred., szkarłatnoczerwone, lejkowate, siedzące, kielich purpurowy. Owoce 6–12 cm dł., kuliste, z resztką kielicha, czerwonożółte do brązowych. Wyst.: pld.-wsch. Europa po Himalaje. Upr.: nie mroz. (–15 °C). W Wojsławicach w uprawie od 10 lat, corocznie przemarza do gruntu i regeneruje, ale nie kwitnie i nie owocuje. Poch.: OBUWr Wrocław – 1988.

Pyracantha M.J. Roem.
Ognik

Rodzina *Rosaceae* –Różowate

Do rodzaju należy około 6 gatunków zimozielonych, ciernistych krzewów, występujących w oderwanych od siebie zasięgach – w pld.-wsch Europie, Azji Mn., Chinach i na Tajwanie. W Polsce w uprawie tylko 1(2) gatunek i jego 11 odmian.

563 pan. 21b; kwatery IA
007807

Pyracantha atalantioides 'Nana'

syn.: *Pyracantha coccinea* 'Nana', *Pyracantha gibsii* 'Nana'

Ognik szkarłatny 'Nana'

Krzew około 1 m wysokości, gęsty, kulisty. Pędy oliwkowobrązowe. Liście sezonowe, wyraźnie dłuższe od *P. coccinea*, spodem niebieskozielone. Kwiaty w V/VI, 1–1,5 cm szer., białe, zebrane w baldachogrona. Owoce 6–7 mm dł., czerwone, Nieliczne, zawiązują się bardzo rzadko. Upr.: odmiana dość mroz. (–20,5 °C), ale mało efektowna. Sadzić należy w żyzną, przepuszczalną glebę, w pełnym słońcu lub lekkim półcieniu. Można prowadzić w formie żywopłotu lub rozpinać na ścianie budynku lub ogrodzenia. Poch.: Dendrologická Zahrada VÚOZ Průhonice – 1989. Wojsławicki okaz prawie nie owocuje.

457 pan. 17; kwatery III C
008451

Pyracantha 'Kütayi' {Turecja ?}

[selekt z natury ?]

syn.: *Pyracantha coccinea* var. *kuntayi*, *Pyracantha* 'Kuntayi', *Pyracantha* 'Kuetay'

Ognik 'Kütayi'

Krzew po 10 latach uprawy 1,5 × 2 m, bardzo gęsty, zwarty, płasko kulisty. Pędy z mocnymi bocznymi cierniami, także krótkopędy ciernisto zakończone. Liście wielosezonowe, ale w naszym klimacie najczęściej sezonowe, 1,2–8 × 0,5–3 cm, ciemnozielone i błyszczące, skórzaste, karbowano piłkowane. Kwiaty w V/VI, białe, drobne 5-krotne, zebrane w gęste podbaldachy. Owoce w VIII/IX, liczne, pomarańczowe, 0,8–1 cm śred., lekko spłaszczone, dekoracyjne. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), wymaga stanowisk ciepłych i osłoniętych. Poch.: Szkołka Pojemnikowa E. J. Grąbczewscy – ofiarował Jan Grąbczewski – 1991.

kwatery IVF, VIIB; fot. 212

006395

***Pyracantha* 'Red Column'**

syn.: *Pyracantha coccinea* 'Red Column'

Ognik 'Red Column'

Krzew 2–3 × 1,5–2,5 m, silnie wyprostowany, wąski. Kwitnie obficie już w młodości. Owoce liczne, czerwone, średniej wielkości. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C), odporna na choroby, także na parch, w Niemczech otrzymała ocenę dobrą. Poch.: Gospodarstwo Szkołkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – 1993; OBUWr Wrocław – 1998.

kwatery VIII B

003979

***Pyracantha* 'Soleil d'Or'** {Arb. Les Barres/Salle – Proust ok. 1970/?}

[mutacja *P. 'Moretii'*]

syn.: *Pyracantha* 'Sungold'

Ognik 'Soleil d'Or'

Krzew 1,5(2,5) × 1,5 m, szeroki, wyprostowany, gęsty. Pędy czerwone. Liście sezonowe, szerokoeliptyczne, ciemnozielone, lśniące. Kwiaty w V, białe, liczne; zebrane w baldachogronach. Owoce żółte, bardzo liczne jagody, 1 cm śred.; długo utrzymują się na krzewie. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Jedna z najlepszych, żółto owocujących odmian ognika, odporna na choroby, w tym i na parch – w Niemczech otrzymała ocenę bardzo dobrą. Poch.: OBUWr Wrocław – 1998.

***Pyrus* L.**

syn.: *Pirus*

Grusza

rodzina *Rosaceae* – Różowate
podrodzina *Maloideae* – Jabłkowe

Do rodzaju należy 30 gatunków, występujących w Eurazji i półn.-zach. Afryce. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie tylko 1 gatunek *P. pyrastrer* (L.) Burgsd., a uprawianych jest 20 gatunków, 1 odmiana botaniczna i 1 forma, 2 mieszance międzygatunkowe i 3 odmiany ozdobne (bez odmian sadowniczych). Drzewa lub krzewy często z ciernistymi pędami. Liście całobrzegie lub piłkowane, nie klapowane. Kwiaty miododajne w skąpokwiatowych baldaszkach lub baldachogronach. Owoce jabłkowate, kształtu gruszkowatego, miąższ zwykle z licznymi komórkami kamiennymi. Wytrzymałość na mrozy na ogół wysoka. Wymagają gleb dość żyznych, gliniastych lub gliniasto-piaszczystych; są także gatunki o skromnych wymaganiach glebowych, np. *P. pyrastrer*. Wszystkie wymagają pełnego nasłonecznienia, niektóre są bardzo wytrzymałe na suszę, i na zanieczyszczenia powietrza, w tym także na związki siarki (!).

478 pan.: 18, 23; kwatery III E

012844

***Pyrus* 'Président Drouard'** {Oliver/L. Lerroy <1870/1870}

syn.: *Pyrus* 'Präsident Drouard'

Grusza 'Président Drouard'

Drzewo owocowe, odmiana późna. W Wojsławicach około 10 m wysokości, o wąskim, walcowatym pokroju. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – <1928.

20 pan.: 1a, 3, 20; kwatery VIII; fot. 159

PL

013868 2n = 34

Pyrus pyraster (L.) Burgsd.

syn.: *Pyrus achras* Gaertn., *Pyrus communis* var. *pyraster* L

Grusza pospolita, syn.: Grusza polna, Grusza dzika, „ulegałka”, „pierziołka”, „odleżałka”, „gniłka”

Drzewo 7–20 m wysokości, o gęstej, kulistej lub szerokostożkowatej koronie, z odrostami korzeniowymi, rośnie powoli. Pędy długie, silnie cierniste, szarooliwkowe z połyskiem, początkowo z włoskami, później nagie; kora szara. Liście sezonowe, okrągławe lub jajowate do 6 cm dł., sztywne, błyszczące; ogonek liściowy do 6 cm, cienki, w różnym stopniu pokryty włoskami (nigdy filcowato); jesienią żółte do czerwonych, opadłe czarne. Kwiaty w IV/V, śnieżnobiałe, po 3–9, w niewielkich baldachogronach, pachną nieprzyjemnie (trimetylaminy). Owoce we IX/X, małe, 1,5–3 cm, kuliste lub gruszkowate, na cienkim ogonku do 4 cm, zielonożółte z brązowymi kropkami, bez czerwonego rumieńca (!); jadalne po „uleżeniu”. Wyst.: Europa (poza rejonami płn. i płn.-wsch.), płn.-zach. Afryka, zach. Azja – zasięg trudny do ustalenia, ze względu na krzyżowanie się z formami uprawnymi. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), światłolubna i ciepłolubna, odporna na suszę i skażenie powietrza. Tolerancyjna co do gleby, dobrze rośnie także na glebach wapiennych. Zast.: drzewo bardzo malownicze w okresie kwitnienia, jesienią i w stanie bezlistnym. Doskonale do zadrzewień rekultywacyjnych i tworzenia ochronnych pasów w rejonach przemysłowych i przy autostradach, cenne w naszym krajobrazie, jako „grusza polskiej miedzy”, doskonale do zadrzewień śródpolnych – ulubione miejsce gniazdowania wielu ptaków. Żyje 150–200 lat. Poch.: prawdopodobnie naturalne stanowisko – <1928 r.; pomiar w 2000 r. – 18 m wys. i 277 cm obwodu.

Quercus L.

rodzina *Fagaceae* – Bukowate

Dąb

Do rodzaju należy około 600 gatunków występujących prawie wyłącznie na półkuli północnej – od strefy klimatu umiarkowanego po góry tropików, ale najliczniej w Ameryce Płn. W Polsce na stanowiskach naturalnych rosną 2 (3) gatunki i ich mieszańce, a uprawiane są 44 gatunki, 3 odmiany botaniczne, 3 mieszańce międzygatunkowe i 19 odmian uprawnych. Drzewa wysokie, długowieczne, rzadziej krzewy, rozdzielnopłciowe, jednopienne, wiatropylne o liściach sezonowych lub wielosezonowych, skrętoległych, klapowanych, ząbkowanych lub całobrzegich. Wiele gatunków przebarwia się jaskrawo w jesieni. Kwiaty męskie złożone z 4–12 pręcików, z pojedynczym, drobnym okwiatem, zebrane w cienkie, zwisające kotki; kwiaty żeńskie wzniesione, niepozorne, pojedyncze lub po kilka i tworzą kłosokształtne kwiatostany. Owocami są orzechy (żołędzie) osadzone pojedynczo w miseczkach, niektóre mniej gorzkie są jadalne, np. *Q. lobata*. Upr.: wymagania glebowe i klimatyczne różne, ale dobrze znoszą warunki miejskie i dosyć dobrze rosną na glebach przeciętnych. Drzewa o bardzo dużym znaczeniu gospodarczym (drewno, garbniki, korek, owoce). Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Q. robur* 'Jan Zamojski' {F. Rożyński <1903/1903}.

290 pan. 8; kwatery IIIIF, XVA

003990

Quercus palustris Münchh.

syn.: *Quercus ramosissima* Marshall

Dąb błotny

Drzewo 15–20 (30) × 8–15 (20) m, z prostym pniem i wydłużoną koroną, rośnie powoli. Drobne gałązki pozostają przez wiele lat na pniach i konarach, gdyż pień nie oczyszcza się z

nich. Starsze okazy mają także dolne gałęzie suche, charakterystycznie zwisające tuż przy pniu (!) – taka jest uroda tego gatunku i nie należy ich obcinać. Liście sezonowe, 7–14 cm, z wierzchu błyszczące zielone, od spodu jaśniejsze z kępkami szarobrazowych włosków w kątach nerwów, z 5–7 wąskimi klapami, o głębokich zatokach (wrębach) między klapami, sięgającymi prawie do nerwu; jesienią czerwono-brązowe. Owoce – małe, półkuliste orzechy (żołędzie), do 1,2 cm śred., miseczki płytke i cienkie obejmują 1/3 orzecha, dojrzewają w drugim roku. Wyst.: nadrzeczne tereny w śród.-wsch. Ameryce Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); lubi gleby żyzne, głębokie, kwaśne, wilgotne; nie toleruje gleb bagiennych, mimo iż tak sugeruje jego nazwa, ale dobrze znosi długotrwałe zalewanie, byle nie w okresie wegetacji. Toleruje także gleby suche i piaszczyste, klimat miejski i dobrze znosi przesadzanie, ponieważ ma płaski system korzeniowy (!). Zast.: często spotykany w parkach Polski Zach. Poch.: nn – <1928 r., kw. XVA – 22 m wys. i 215 cm obwodu (pomiar w 2000 r.); Arboretum Leśne w Ślizowie – 1996.

10 pan.: 1a, 18; kwatery IIIIF, IX, XVI
003991 2n = 24

PL

Quercus petraea (Matt.) L. Blume

syn.: *Quercus dschorochensis* K.Koch sensu non Wenz., *Q. petraea* Matt., *Q. robur* 'Spielart', *Q. sessiliflora* Salisb., *Q. sessilis* Ehrh.

Dąb bezszypułkowy

Drzewo do 25–30 (40) × 15–20 (25) m, podobne do *Q. robur*, ale kwitnie później w V/VI, ma liście nie uszkowate u nasady, z żółtozielonym ogonkiem, żołędzie bez zielonkawych pasków, miseczki prawie siedzące – bezszypułkowe (!). Wyst.: zach., śród. i pld.-wsch. Europa po Azję Mn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); bardziej tolerancyjny w stosunku do gleby od *Q. robur* i lepiej od niego znosi stanowiska suche, gorące. Gatunek lasotwórczy w Polsce: drzewostanów nasiennych – 590 ha, drzew doborowych – 58, plantacji nasiennych – brak. Zast.: stosowany na glebach słabszych, w zadrzewieniach krajobrazowych i parkach leśnych, zamiast *Q. robur*. Okazy największe w Polsce: Turawa 25/552/377, Porażyn, gm. Opalenica 25,5/380/225, Choszczno 25/382/223. Poch.: naturalne stanowisko – <1928 r.; kw. IX – 27 m wys. i 240 cm obwodu (pomiar w 2000 r.)

58 pan.: 1–3, 9, 15–22, 25, 26

kwatery: IA, IIIIF, IVD, IVF, IX, XIV–XVI i inne; fot.: 113, 136
003994 2n = 24

PL

Quercus robur L.

syn.: *Quercus femina* Mill., *Q. fructipendula* Schrank, *Q. longaeva* Salisb., *Q. pedunculata* Ehrh.

Dąb szypułkowy

Drzewo do 40 m wysokości, powoli rosnące, długowieczne, z szeroką, kopulastą koroną, krótkim pniem i grubymi konarami. Liście sezonowe, zmienne, odwrotniejąwate do 15 cm dł., z wierzchu ciemnozielone, spodem jasnoniebieskozielone i nagie lub czasem nieco pokryte włoskami, z 3–6 parami zaokrąglonych klap, nasady uszkowate lub sercowate; ogonki krótkie do 1 cm. Owoce (żołędzie) elipsoidalne, do 4 cm dł., prażkowane, zwykle po kilka na długiej szypule 5–12 cm, jadalne. Drewno twarde, pierścieniowonaczyniowe, o wąskim nieużytecznym bielu i bardzo trwałej, żółtawobrazowej twardzieli. Słoje roczne dobrze widoczne na wszystkich przekrojach. Drewno prostowłókniste i szerokosłoiste – twarde, ciężkie, dobrze łupliwe i trudne w obróbce, zaś wąskosłoiste – miękkie i łatwe w obróbce, trudne w suszeniu, paczy się i pęka. Przechowywane pod wodą prawie niezniszczalne. Po kilkusetletnim leżeniu w wodzie, torfie czy wilgotnym piasku i glinie czernieje, zachowując swoje właściwości mechaniczne – cenny jest tzw. czarny dąb, zwany „polskim hebanem”. Wyst.: Europa (poza płn. i najbardziej pld. rejonami), Azja Mn. i Kaukaz; w Polsce tworzy własne zespoły (dąbrowy) oraz występuje w lasach mieszanych, głównie łągach i grądach. Gatunek zmienny dający mieszańce z *Q. petraea*. Upr.: b. mroz.

(>-29 °C), wrażliwy na późne przymrozki, kwitnie wcześniej od *Q. petraea*. Wymagania glebowe wysokie – lubi gleby głębokie, świeże, ciepłe, bogate w składniki mineralne. Gatunek światłolubny, ale w młodości znosi ocienienie. Toleruje cięcie i formowanie. System korzeniowy głęboki i palowy sprawia trudności z przesadzaniem. Gatunek lasotwórczy: drzewostanów nasiennych – 1419 ha; drzew doborowych – 148, plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych – brak. Zast.: Podstawowy gatunek do zadrzewień krajobrazowych i parkowych – szczególnie malowniczy, gdy jest sadzony pojedynczo na dużej, otwartej przestrzeni. Cenny jako ostoja dla zwierzyny – żołędzie są zjadane przez liczne ssaki (dziki, koszatki, żołędnice), ptaki (sójki, głuszce, grubodzioby). Monumentalne drzewo – symbol trwałości i długowieczności, często sadzone jako drzewo pamiątkowe, np. z okazji urodzenia syna (park w Krasiczynie). Okazy największe w Polsce: Kadyny, gm. Tolkmicko 26/993/692, Piotrowice, gm. Szprotawa 29/992/735, Nogat, gm. Łasin 27,5/943/595, Bąkowo, gm. Warlubie 20/942/699 (dąb Bażyńskiego), Bartków, gm. Zagnańsk 23/916/661 („Bartek”), Rogalin, gm. Mosina 24,5/910/624 („Lech”, „Czech”, „Rus” i inne), Szydłowice Śląskie, gm. Niemodlin 27/861/556, Toporów, gm. Łągów 28,5/835/589, Warszawa 26/838/599, Węglówka, gm. Korczyna 28/860/613 („Poganin”) i w okolicach Wrocławia: Postolin, gm. Milicz 27/750, Strzelin 21/740, Piotrkowice, gm. Prusice 22/735 i 26/710. Warto wiedzieć: dawniej z palonych żołędzi robiono kawę, z kulistych galasów na liściach (wywołane przez błonkówki z rodziny galasówkowatych) atrament. Obecnie kora z dębu i dębianki (galasy = *Gallae*) są surowcem do produkcji leków. Korowina zawiera garbniki 8–20% (pochodne katechiny i kwasu elagowego), pseudogarbniki, flawonoidy, flobafeny i związki żywicowe. Działa silnie ściągająco na błony śluzowe i skórę, hamuje krwawienia z uszkodzonych błon śluzowych przewodu pokarmowego, działa przeciwbakteryjnie i przeciwbiegunkowo. Obecnie odvary z kory dębowej stosuje się zewnętrznie na oparzenia, odmrożenia, owrzodzenia żylakowe, egzemy, żylaki odbytu, zapalenia skóry. Dębianki zawierają do 70% garbników i służą do otrzymywania taniny (na oparzenia i odmrożenia, zapalenia jamy ustnej). Poch.: naturalne stanowisko – <1880 i późniejsze; pomiary w 2000 r.: kwatery IA – 25/390 i 26/460, VIA – 25/435, VIB – 21/258 i 21/286.

417 pan. 16; kwatery IVF

008961

Quercus robur 'Atropurpurea' {<1864}

syn.: *Quercus robur* f. *atrosanguinea* hort., *Quercus robur* var. *atropurpurea* Hartwig et Rümpler

Dąb szypułkowy 'Atropurpurea', syn.: Dąb szypułkowy odm. czerwonołistna

Małe drzewo o gęstej koronie, rośnie bardzo powoli. Liście sezonowe, mniejsze niż u gatunku, młode ciemnopurpurowe, starsze purpurowozielone lub purpurowofioletowe. Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Cenna odmiana rzadko spotykana w parkach i kolekcjach. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatery B/2

011617

Quercus robur 'Concordia' {Belgia, Van Geert <1843}

Dąb szypułkowy 'Concordia'

Małe drzewo 7–10 (15) m wysokości, bardzo powoli rosnące, po 40 latach 8–9 m wysokości, o zwartej, stożkowatej koronie i intensywnie jasnożółtych liściach wiosną, żółtych w połowie lata, później zieleniejących. Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Stara, cenna odmiana, obecnie spotykana tylko w nielicznych parkach i w kolekcjach. W okolicach Wojsławic, m.in. w Piotrówku, Kobylej Głowie, Wrocławiu. Poch.: Park w Piotrówku, gmina Niemcza – 1993.

69 pan. 1b; kwatera IB
006933

***Quercus robur* 'Fastigiata'**

syn.: *Quercus fastigiata* Lam., *Q. pyramidalis* hort., *Q. robur* f. *fastigiata* (Lam.) O.Schwarz

Dąb szypułkowy 'Fastigiata', syn.: Dąb szypułkowy f. stożkowata

Drzewo 15–20 × 3–5 m, długowieczne, rosnące powoli, o koronie stożkowatej, wszystkich gałęziach wzniesionych pionowo do góry, przylegających do pnia, często falisto pogiętych. Starsze drzewa mniej lub bardziej wąskie, w zależności od typu, czasem korony luźne i gałęzie odstają od korony. Liście, kwiaty i owoce jak u gatunku. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Wyjątkowo cenna odmiana, szczególnie mnożona wegetatywnie z typów o zwartej koronie, dla parków, zieleni osiedlowej, wąskich ulic, alei. Często sadzona jako drzewo reprezentacyjne przed wjazdami i wejściami do budynków. Okazy największe w okolicach Wrocławia: Prusy, gm. Kondratowice 22/440, Szczepanów, gm. Środa Śl. 20/405, Kietlin, gm. Niemcza 22/330, Milicz 19/330. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1990.

357 pan.: 13, 18, 19; kwatera IIIF
003995 2n = 24

***Quercus rubra* L.**

syn.: *Quercus ambigua* F.Michx., *Q. borealis* var. *maxima* (Marshall) Ashe., *Q. borealis* F. Michx., *Q. maxima* (Marshall) Ashe, *Q. rubra* sensu Sarg. non L. (błędnie = *Q. falcata*), *Q. rubra* var. *ambigua* (F.Michx.) Fern., *Q. rubra* var. *borealis* (Michx.) Farw., *Q. rubra* var. *maxima* Marshall

Dąb czerwony

Drzewo do 20–25 × 12–18 (22) m, o szerokiej, rozłożystej koronie, rośnie szybko. Pędy oliwkowobrazowe nabiegłe czerwonoawo, błyszczące. Liście duże, do 25 × 15 cm, zmienne, w zarysie odwrotniejąwate lub szerokoeliptyczne, 3–5 kłapowe, grubo ząbkowane kłapy zakończone ostro, z wierzchu ciemnozielone, spodem jaśniejsze, jesienią jaskrawo pomarańczowoczerwone, szkarłatne i czerwono-brązowe. Owoce do 2,5 (3) cm dł., pękate, osadzone do 1/3 głębokości w płaskiej miseczce. Drewno z wąskim białym i czerwono-brązową twardziłą. Wyst.: wsch. obszary Ameryki Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); wymagania glebowe małe, lubi gleby żyzne, przepuszczalne, dostatecznie wilgotne, dobrze rośnie także na glebach suchych i ubogich; odporny na zanieczyszczenia powietrza. Lasotwórczy gatunek obcego pochodzenia: drzewostanów nasiennych – 9,1 ha, drzew doborowych i plantacji nasiennych – brak. Zast.: stosunkowo ładny pokrój, szybki wzrost i duże, ładnie przebarwiające się jesienią liście. Polecany do dużych miast i okręgów przemysłowych na stanowiska w pełni nasłonecznione. Cenny w zadrzewieniach ulicznych, przydrożnych i autostradowych. Przez swoje podobieństwo do naszych dębów może być stosowany w zadrzewieniach krajobrazowych, szczególnie na obrzeżach lasów. Okazy największe w Polsce: Rosin, gm. Świebodzin 29/522/216, Strzelce Opolskie 26/491/207 i w okolicach Wrocławia: Mańczyce, gm. Borów 23/365, Uskorz Wielki 23/330, Sulistrowiczki, gm. Sobótka 25/295. Poch.: nn – <1880.

399 pan. 16; kwatera IIIG
012166

***Quercus rubra* 'Aurea'** {Van Boom Nurs. ok. 1878}

Dąb czerwony 'Aurea', syn. Dąb czerwony odm. żółtolistna

Drzewo o cechach gatunku, ale o jaskrawo złocistożółtych liściach wiosną i latem, później żółtozielonych, jesienią przebarwiają się na żółto. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Wyjątkowo cenna odmiana do kompozycji barwnych dużych drzew, np. z czerwono-listnymi bukami, czy klonami. Poch.: OB Leipzig – 1999.

Różanecznik (azalia) syn.: rododendron, polanka (= azalia), różaniec (= różanecznik)

Według obecnej klasyfikacji botanicznej do rodzaju należy 708 gatunków (D. Chamberlain i inni 1996) występujących głównie na półkuli płn., od strefy arktycznej do gór tropików, na południu po Malezję i Australię (1 gatunek – tylko na Półwyspie York). W Polsce rosną w naturze dwa gatunki – różanecznik żółty (*R. luteum* Sweet 1830) i bagno zwyczajne (*R. tomentosum* (Stokes) Harmaja var. *tomentosum* 1990). Uprawiane są 164 taksony „botaniczne” oraz ponad 700 odmian ogrodowych. W kolekcji roślin z rodzaju *Rhododendron* w Arboretum w Wojsławicach znajdują się obecnie 447 taksony, z czego 117 to gatunki.

Pozostałe taksony to odmiany uprawne (330 = 100%) i reprezentują grupy: Catawbiense – 29%, Azalie Knap Hill-Exbury – 9%, Yakushmanum – 7%, Azalie Mollis – 5%, Ponticum – 5% oraz przedstawiciele 30 innych grup – 45%. Taksony „botaniczne” (117 = 100%) reprezentują: podsekcja Triflora – 10%, Pontica – 10%, Fortunea – 8%, sekcja Pentanthera – 8%, i po 6% – sekcja Tsutsusi, podsekcja Lapponica, Taliensia, natomiast przedstawiciele 27 innych sekcji lub podsekcji – 46%.

Rośliny z tej rodziny są to krzewinki, krzewy i drzewa o pączkach zróżnicowanych na wegetatywne i kwiatowe. Liście mają sezonowe, dwusezonowe lub wielosezonowe różnej wielkości, od kilku mm, np. w podsekcji Lapponica, do 70 cm u *Rhododendron sinogrande*, zwykle całobrzegie, nagie lub pokryte włoskami, z gruczołkami, tarczkami lub bez nich. Kwiaty są zwykle 5-krotne, zrosłopłatkowe lub z głęboko wciętą koroną, owadopylne (głównie zapylane przez trzmiele) lub samopylne. Korona od 1 do 15 cm średnicy, różnej barwy i kształtu – dzwonekowata, lejkowata, rurkowata lub talerzykowata, szybko opada po przekwitnięciu. Kwiaty występują rzadko pojedynczo, np. u *Rhododendron forrestii*, zwykle są zebrane w szczytowych wielokwiatowych baldachogronach, np. u *Rhododendron occidentale* do 54 kwiatów. Owocem jest zdrewniała torebka pękająca wzdłuż ścian pomiędzy komorami, z licznymi drobnymi nasionami.

Systematyka rodzaju *Rhododendron* (podział rodzaju na niższe jednostki taksonomiczne przyjęto za: D.C. Chamberlain i inni 1996):

rodzaj *Rhododendron* L.

podrodzaj *Azaleastrum* Planch. 1854

sekcja *Azaleastrum* (Planch.) Maxim. 1870

sekcja *Choniastrum* Franch. 1886

podrodzaj *Candidastrum* Franch. 1886

podrodzaj *Hymenanthes* (Blume) K. Koch 1872

sekcja *Ponticum* G. Don 1934

podsekcja: *Arborea* Sleumer 1949, *Argyrophylla* Sleumer 1949, *Auriculata* Hutch. *Falconera* Sleumer 1949, *Fortunea* Sleumer 1949, *Fulgensia* D.F. Chamb. 1979, *Fulva* Sleumer 1949, *Glischra* (Tagg) D.F. Chamb. 1979, *Grandia* Sleumer 1949, *Griersoniana* Davidian ex D.F. Chamb. 1979, *Irrorata* Sleumer 1949, *Lanata* Hook. f., *Maculifera* Sleumer 1949, *Nerriflora* Sleumer 1949, *Parishia* Sleumer 1949, *Pontica* Sleumer 1949, *Selensia* Hayata 1913, *Taliensia* Sleumer 1949, *Thomsonia* Sleumer 1949, *Venatora* D.F. Chamb. 1979, *Williamsiana* Balf. f. 1916

podrodzaj *Mumeazalea* (Sleumer) W.R. Philipson & M.N. Philipson 1982

podrodzaj *Pentanthera* (G. Don) Pojark. 1952

sekcja *Pentanthera* G. Don 1834

sekcja *Rhodora* (L.) G. Don 1834

sekcja *Sciadorhodium* Rehder & Wilson 1921

sekcja *Viscidula* Matsum & Nakai 1916

podrodzaj *Rhododendron*

sekcja *Pogonanthum* Aitch. & Hemsl. 1880

sekcja *Rhododendron*

podsekcja: *Afghanica* Cullen, *Baileya* Davidian, *Boothia* (Hutch.) Sleumer 1949, *Camelliiflora* (Hutch.) Sleumer 1949, *Campylogyna* (Hutch.) Sleumer 1949, *Caroliniana* (Hutch.) Sleumer 1949, *Cinnabarina* (Hutch.) Sleumer 1949, *Edgeworthia* (Hutch.) Sleumer 1949, *Fragariflora* Cullen 1978, *Genestieriana* (Cowan & Davidian) Sleumer, *Glauca* (Hutch.) Sleumer 1949, *Heliolepida* (Hutch.) Sleumer 1949, *Lapponica* (A. Gray) Duncan & Pullen 1962, *Ledum* (L.) K.A. Kron & W.S. Judd 1990, *Lepidota* (Hutch.) Sleumer 1949, *Maddenia* (Hutch.) Sleumer 1949, *Micrantha* (Hutch.) Sleumer 1949, *Monantha* Cullen 1978, *Moupinensia* Sleumer 1949, *Rhodorasta* (Maxim.) Cullen 1978, *Saluenensia* (Hutch.) Sleumer 1949, *Scabrifolia* (Hutch.) Cullen 1978, *Tephropepla* (Cowan & Davidian) Sleumer 1949, *Trichoclada* (Balf. f.) Cullen 1978, *Triflora* (Hutch.) Sleumer 1949, *Uniflora* (Cowan & Davidian) Sleumer 1949, *Virgata* (Hutch.) Cullen 1978

sekcja *Vireya* (Blume) Copel. f. 1929

podsekcja: *Albovireya* Sleumer 1949, *Malayovireya* Sleumer 1949, *Phaeovireya* Sleumer 1949, *Pseudovireya* (Clarke) Sleumer 1949, *Siphonovireya* Sleumer 1960, *Solenovireya* Copel. f. 1929, *Vireya* Copel. f. 1929

podrodzaj *Therorhodion* (Maxim.) A. Gray 1878

podrodzaj *Tsutsusi* (Sweet) Pojark. 1952

sekcja *Brachycalyx* Sweet 1831

sekcja *Tsutsusi* Sweet 1833

Dla odmian uprawnych przyjęto podział na grupy stosowany w szkółkach „Firma C. Esveld” w Boskoop (<http://www.esveld.nl/catdu.htm>; D.M. van Gelderen, J.R.P. van Hoey Smith, 1992) i nieznacznie go zmodyfikowano przez dodanie grupy 28f, 28g, 28h, 29f, 31a, 31b oraz zmianę nazwy gr. 28c z *Pontica* na *Lutea* i gr. 24a *Dauricum/Carolinianum* na *Dauricum*. Podział ten uznano za najpraktyczniejszy dla ogrodnictwa i spójny z podziałem systematycznym.

Grupy:

1a	<i>Ponticum</i>	– mieszańce <i>R. ponticum</i>
1b	<i>Caucasicum</i>	– mieszańce <i>R. caucasicum</i>
1c	<i>Smirnowii</i>	– mieszańce <i>R. smirnowii</i>
2a	<i>Catawbiense</i>	– mieszańce <i>R. catawbiense</i>
2b	<i>Maximum</i>	– mieszańce <i>R. maximum</i>
3a	<i>Yakushmanum</i>	– mieszańce <i>R. degronianum</i> ssp. <i>yakushmanum</i> i <i>R. degronianum</i> ssp. <i>yakushmanum</i> var. <i>Yakushmanum</i> (syn. <i>R. yakushmanum</i>)
3b	<i>Degronianum</i> (Metternichii)	– mieszańce <i>R. degronianum</i> ssp. <i>heptamerum</i> var. <i>heptamerum</i> (syn. <i>R. metternichii</i>)
3c	<i>Makinoi</i>	– mieszańce <i>R. makinoi</i>
4a	<i>Arboreum</i>	– mieszańce <i>R. arboreum</i>
5a	<i>Insigne</i>	– mieszańce <i>R. insigne</i>
6a	<i>Facetum</i>	– mieszańce <i>R. facetum</i> (syn. <i>R. criogynum</i>)
6b	<i>Elliottii</i>	– mieszańce <i>R. elliotii</i>
6c	<i>Strigillosum</i>	– mieszańce <i>R. strigillosum</i>
7a	<i>Griersonianum</i>	– mieszańce <i>R. griersonianum</i>
8a	<i>Griffithianum</i>	– mieszańce <i>R. griffithianum</i>

8b	Orbiculare	– mieszańce <i>R. orbiculare</i>
9a	Fortunei	– mieszańce <i>R. fortunei</i>
9b	Fortunei-Discolor	– mieszańce <i>R. fortunei</i> ssp. <i>discolor</i> (syn. <i>R. discolor</i>)
9c	Decorum	– mieszańce <i>R. decorum</i>
10a	Campylocarpum	– mieszańce <i>R. campylocarpum</i>
11a	Wardii	– mieszańce <i>R. wardii</i>
12a	Thomsonii	– mieszańce <i>R. thomsonii</i>
12b	Viscidifolium	– mieszańce <i>R. viscidifolium</i>
13a	Williamsianum	– mieszańce <i>R. williamsianum</i>
14a	Neriflorum	– mieszańce <i>R. neriflorum</i>
14b	Haemathodes	– mieszańce <i>R. haemathodes</i>
14c	Sanguineum	– mieszańce <i>R. sanguineum</i>
15a	Dichroanthum	– mieszańce <i>R. dichroanthum</i>
16a	Forrestii (Repens)	– mieszańce <i>R. forrestii</i> ssp. <i>forrestii</i> (syn. <i>R. repens</i>)
17a	Talensia	– mieszańce taksonów z podsekcji <i>Talensia</i>
17b	Campanulata	– mieszańce taksonów z podsekcji <i>Campanulata</i>
17c	Fulgensia	– mieszańce taksonów z podsekcji <i>Fulgensia</i>
17d	Maculifera	– mieszańce taksonów z podsekcji <i>Maculifera</i>
17e	Glischra	– mieszańce taksonów z podsekcji <i>Glischra</i>
18a	Barbata	– mieszańce taksonów z podsekcji <i>Barbata</i>
18b	Calophytum/Sutchuenense	– mieszańce <i>R. calophytum</i> i <i>R. sutchuenense</i>
18c	Auriculatum	– mieszańce <i>R. auriculatum</i>
18d	Grandia	– mieszańce taksonów z podsekcji <i>Grandia</i>
18e	Falconera	– mieszańce taksonów z podsekcji <i>Falconera</i>
19	Elepidote	– inne mieszańce taksonów z <i>Elepidote</i> – różaneczniki drobnokwiatowe, długolistne beztarczkowe
20	Lepidote I	– inne mieszańce taksonów z <i>Lepidote</i> – różaneczniki długolistne tarczkowe i drobnokwiatowe
21	Lepidote II	– inne mieszańce taksonów z <i>Lepidote</i> – różaneczniki drobnolistne, tarczkowe i drobnokwiatowe
22a	Cinnabarinum	– mieszańce <i>R. cinnabarinum</i>
23a	Racemosum	– mieszańce <i>R. racemosum</i>
24a	Dauricum	– mieszańce <i>R. dauricum</i> i <i>R. minus</i> var. <i>minus</i> (syn. <i>R. carolinianum</i>)
25a	Keiskei	– mieszańce <i>R. keiskei</i>
26	Inne	– mieszańce taksonów, których nie można umieścić w grupach od 1 do 25
27	Azaleodendron	– mieszańce różaneczników z azaliami (liście sezonowe lub dwusezonowe z wyłączeniem <i>R. dauricum</i>)
28a	Azalie Mollis	– mieszańce <i>R. molle</i> ssp. <i>molle</i> (syn. <i>Azalea mollis</i>)
28b	Azalie Knap Hill-Exbury	– nazwa historyczna
28c	Azalie Lutea (Pontica)	– mieszańce <i>R. luteum</i> (syn. <i>R. ponticum</i>) – azalie z Genth
28d	Azalie Rustica	– nazwa historyczna
28e	Azalie Viscosum/Occidentale	– mieszańce <i>R. viscosum</i> i <i>R. occidentale</i>
28f	Azalie Rhodora	– mieszańce taksonów z sekcji <i>Rhodora</i> (<i>R. canadense</i> i <i>R. vaseyi</i>)
28g	Azalie Sciadorhodon	– mieszańce taksonów z sekcji <i>Sciadorhodon</i>
28h	Azalie Viscidula	– mieszańce taksonów z sekcji <i>Viscidula</i>
29a	Azalie Kiusianum	– mieszańce <i>R. kiusianum</i>
29b	Azalie Kurume	– nazwa historyczna

- 29c Azalie Japońskie (Wielkokwiatowe) – nazwa historyczna, mieszańce *R. kaempferi* i inne
- 29d Azalie Nakaharai – mieszańce *R. nakaharai*
- 29e Azalie Satsuki – nazwa historyczna
- 29f Azalie Tsutsusi – mieszańce taksonów z sekcji *Tsutsusi* z wyłączeniem *R. kaempferi*, *R. kiusianum* i *R. nakaharai*
- 30 Azalie inne – mieszańce taksonów, których nie można umieścić w grupach od 28 do 29
- 31a Groenlandicum – mieszańce *R. groenlandicum* (syn. *Ledum groenlandicum*)
- 31b Tomentosum – mieszańce *R. tomentosum* var. *tomentosum* (syn. *Ledum palustre*) i *R. tomentosum* var. *subarcticum* (syn. *Ledum palustre* var. *decumbens*)

Uprawa: Różaneczniki są trudne w uprawie. Rosną w warunkach naturalnych w regionach o bardzo wysokich opadach rocznych, przekraczających dwukrotnie ilość opadów w Polsce, stąd konieczność zapewnienia im częstego podlewania i zraszania, ale nie zalania podłoża. Różaneczniki o liściach wielosezonowych wymagają także intensywnego nawodnienia tuż przed zimą (!). Ich duże zapotrzebowanie na wodę wynika stąd, że mają płytki system korzeniowy, zbudowany z cienkich i licznych korzeni przerastających niewielką objętość gleby, co uniemożliwia roślinom czerpanie wody z głębszych warstw gleby. Woda do podlewania powinna być bardzo miękka, nie zawierać związków wapnia (0–4° n wg niemieckich jednostek twardości wody; 1 milival = 2,8°n). Rośliny z rodzaju *Rhododendron* wymagają stanowisk cienistych lub półcienistych; najlepiej rosną pod okapem drzew o głębokim systemie korzeniowym i bez odrośli. Różaneczniki i azalie o liściach dwusezonowych wymagają miejsc zacisznych i ciepłych, osłoniętych zarówno od mroźnego zimowego wiatru (!), jak i letniego – suchego i gorącego. Wymagania azalii o liściach sezonowych i niektórych drobnolistnych różaneczników karłowatych są mniejsze i dobrze rosną także na stanowiskach słonecznych. Różaneczniki i azalie wymagają gleb kwaśnych o pH 4,0–6,0 (!), próchnicznych, przepuszczalnych i umiarkowanie stale wilgotnych. Nieodpowiednie są gleby bardzo ciężkie, zbite i mokre. Przed sadzeniem roślin należy glebę ogrodową wymieszać z torfem kwaśnym (torf wysoki) oraz dodatkowo z igliwem sosnowym, świerkowym lub (i) przekompostowaną korą drzew iglastych, liśćmi dębowymi, dobrze rozłożonym obornikiem bydlęcym lub przekompostowanymi trocinami z dodatkiem nawozów azotowych. Głębokość warstwy podłoża, w które sadzimy różaneczniki (także inne rośliny z rodziny wrzosowatych, takie jak: kalmia, pieris, enkiant), powinna wynosić 40–60 cm. Należy je przygotować kilka miesięcy przed posadzeniem roślin, a gdy już osiadzie, powinno być miękkie i ugiąć się pod butami. W tak przygotowane podłoże możemy posadzić krzewy, najlepiej w okresie od połowy marca do maja lub od początku września do połowy października (nie późną jesienią). Zaleca się sadzić je w dużych grupach (nie pojedynczo), Przed sadzeniem należy całą bryłę korzeniową zanurzyć do naczynia z wodą na tak długo, aż z podłoża przestaną się wydobywać bańki powietrza. Ze względu na bardzo delikatny i płytki system korzeniowy po posadzeniu nie wolno gleby wokół nich udeptywać butami, a jedynie lekko docisnąć i obficie podlać. Wskazane jest systematyczne zraszanie całych krzewów. U roślin z dużą liczbą pąków kwiatowych należy część z nich wyłamać pozostawiając sobie 1–3 do oceny. Gleby wokół roślin nie należy przekopywać ani odchwaszczać za pomocą motyczki (chwasty należy usuwać ręcznie). Konieczne jest systematyczne, najlepiej przed zimą, coroczne ściółkowanie powierzchni wokół roślin, które chroni system korzeniowy przed wysuszeniem, przemarzeniem i przegrzaniem. Do tego celu możemy używać przekompostowaną korę sosnową i (lub) prefermentowany obornik

bydlęcy, ściółkę leśną, torf kwaśny, słomę, wióry drzewne, sieczkę, liście dębowe lub bukowe. Po przekwitnięciu zaleca się usunąć (wyłamać) wszystkie torebki nasienne przed ich dojrzaniem.

Nawożenie: na zwilżone podłoże można stosować fizjologicznie kwaśne nawozy mineralne (siarczan amonowy 20%, siarczan potasowy 50% lub superfosfat 18%), specjalne nawozy do różaneczników, ściółkować glebę starym obornikiem bydlęcym, świńskim lub końskim (nie ptasim) i przykryć ją korą, podlewać rozcieńczoną gnojówką bydlęcą (nie gnojowicą). Ostatnie nawożenie powinniśmy wykonać do końca czerwca. Niepowodzenia w uprawie spowodowane są głównie zbyt wysokim pH gleby, za rzadkim podlewaniem i zraszaniem roślin oraz nieodpowiednim doбором gatunków i odmian do naszych warunków klimatycznych.

Wytrzymałość różaneczników na niskie temperatury jest różna u poszczególnych gatunków i odmian. Taksony o mrozoodporności:

do -15°C i -18°C nie nadają się do szerszej uprawy w Polsce i mogą być sadzone jedynie w kolekcjach specjalistycznych, w najcieplejszych rejonach Polski Zachodniej (I *), na dobrze wybranych stanowiskach i starannie okrywane oraz dodatkowo ściółkowane przed zimą,

do $-20,5^{\circ}\text{C}$ mogą być uprawiane w najcieplejszych rejonach w I strefie, na dobrych stanowiskach i bardzo starannie okrywane oraz dodatkowo ściółkowane przed zimą,

do -23°C mogą być uprawiane w I strefie, pod warunkiem okrywania roślin i dodatkowego ściółkowania przed zimą, oraz w Polsce Środkowej (II) z zaleceniami jak dla $-20,5^{\circ}\text{C}$ oraz w Polsce Południowo-Wschodniej (IV) z zaleceniami jak dla -18°C ,

do -26°C mogą być uprawiane w I, II, IV strefie, pod warunkiem dodatkowego ściółkowania przed zimą, w górach (V) z zaleceniem okrywania i ściółkowania oraz w Polsce Północno-Wschodniej (III) z zaleceniami jak dla -18°C ,

do -29°C mogą być uprawiane w I, II, IV oraz III i V strefie – pod warunkiem dodatkowego ściółkowania przed zimą,

$> -29^{\circ}\text{C}$ mogą być uprawiane w całej Polsce.

* Za: T. Bojarczuk, W. Bugała i H. Chylarecki 1980 r., którzy dla drzew i krzewów uprawianych w Polsce, wyodrębnili pięć stref klimatycznych, dzieląc Polskę na rejony: I – zachodni, II – przejściowy, III – wschodni, IV – podgórski, V – górski.

Najważniejsze choroby różaneczników:

Chloroza żelazowa – choroba fizjologiczna związana z niewłaściwym podłożem, o zbyt wysokim pH, które powoduje zahamowanie pobierania żelaza z podłoża. Objawy: młode, później i starsze liście żółkną, nerwy pozostają zielone. Z czasem mogą pojawiać się brązowe, nekrotyczne plamy na liściach i roślina stopniowo obumiera. Leczenie doraźne – opryskiwanie 0,5–1% roztworem siarczanu żelazowego najlepiej w postaci chelatu, np. Forte lub FeDP 7, nawożenie dogłębowe siarczanem żelazowym (150–300 g/ 100m²). Najwłaściwszym sposobem jest stworzenie roślinom optymalnych warunków glebowych poprzez wymianę podłoża.

Chloroza magnezowa – choroba nieinfekcyjna, spowodowana niedoborem magnezu w glebie. Objawy: czerwopurpurowe plamy na dolnej stronie liścia, brzegi liścia brunatnieją i zwijają się do wewnątrz, nerwy czerwienieją, liście opadają. Leczenie – opryskiwanie 1% roztworem

uwodnionego siarczanu magnezowego kilkakrotnie przez 4–5 tygodni, dogłębne nawożenie siarczanem magnezu 1–2 kg/ 100m².

Fytoftoroza – najgroźniejsza choroba grzybowa, szybko atakująca krzewy osłabione, powodowana m.in. przez *Phytophthora cactorum*. Objawy: początkowo pojedyncze pędy i liście więdną, następnie pędy brązowieją i zamierają. Towarzyszy temu charakterystyczne rurkowate zwijanie się liści wzdłuż nerwu głównego, zgnilizna korzeni i podstawy pędu. Leczenie – we wczesnej fazie, kiedy zaatakowane są 1–3 pędy, należy krzew jak najszybciej podlewać 2-krotnie systemicznym środkiem grzybobójczym, np.: Acrobat, Aliette, Biosept, Bravo, Fongarid, Previcur, Trisep itp. Porażone całkowicie rośliny należy wykopać z bryłą korzeniową i spalić (!).

Szara pleśń – powszechnie występująca choroba grzybowa, szczególnie w mokre lata, której źródłem jest *Botrytis cinerea*. Objawy: szary, gęsty nalot grzybni na porażonych częściach, na pędach i pąkach kwiatowych pojawiają się brązowe plamy, szybko powiększające się, powodując zamieranie pojedynczych pędów, a niekiedy całych roślin. Leczenie – 2-3 krotne opryskiwanie stosując np.: Euparen, Rovral, Sumilex, Teldor lub Topsin.

Zgnilizna korzeni i podstawy pędu – groźna choroba powodowana przez grzyb *Cylindrocladium scoparium*, który atakuje korzenie, a zgnilizna rozszerza się po nasadę pędu. Objawy: nagle więdną część pędów (!), zmienia się zabarwienie liści, następnie wierzchołki pędów brązowieją i zwieszają się. Leczenie – zaatakowane pędy należy wyciąć i spalić, a wszystkie rośliny, w zależności od natężenia choroby, opryskiwać co najmniej 2-krotnie stosując Sarfun, Topsin, Sportak lub Rovral. W przypadku, gdy więcej niż połowa pędów chora, należy usunąć i spalić porażone rośliny.

Rurkowato zwinięte liście – reakcja rośliny nie chorobowa, lecz fizjologiczna. Przy mrozach poniżej –5° C, silnym suchym wietrze, jak i przy niedoborach wody w glebie, liście taksonów zawsze zielonych zwieszają się i zwijają w rurkę wzdłuż nerwu środkowego. Uwaga – może to być także pierwsze stadium fytoftorazy, której objawy w początkowej fazie są zbliżone. Pomoc doraźna – stosować osłony od wiatru i bezpośredniego promieniowania słonecznego, podlewać i zraszać aż do skutku, ale tylko w okresach bezmroźnych, ograniczyć parowanie gleby poprzez jej ściółkowanie lub w ostateczności zmienić stanowisko rośliny na korzystniejsze.

Szkodniki:

Mączlik różanecznikowy – pluskwiak, którego larwy i osobniki dorosłe żerują na dolnej stronie liści. Objawy: mozaikowate odbarwienia na górnej powierzchni liścia, rosa miodowa, na której rozwijają się czarne grzyby sadzakowe powodujące ograniczenie asymilacji i obniżające dekoracyjność krzewów. Leczenie – opryskiwać larwy 2-krotnie preparatem Applaud lub Admiral, osobniki dorosłe np. Lannate.

Opuchlak truskawkowiec – chrząszcz odżywiający się nadziemnymi częściami roślin, powoduje charakterystyczne zatokowe wygryzienia na liściach. Jego larwy żerują w glebie podgryzając korzenie, a niekiedy niszczą całkowicie tkanki szyjki korzeniowej, co w konsekwencji doprowadza do zamierania całych roślin. Leczenie – najlepiej zastosować preparat biologiczny w maju, np. Larvan lub chemiczny, np. Pyrinex (larwy), Basudin (chrząszcze); zwalczanie bardzo trudne, należy udać się do specjalisty.

Prześwitlik borówkowiec – pluskwiak, którego larwy i osobniki dorosłe żerują gromadnie do końca lipca, na dolnej stronie liści, wysysając zawartość komórek. Objawy: początkowo pojawiają się żółtobiałe cętki na górnej stronie liścia, na spodniej rdzawe. Przy silnym zaatakowaniu liście odbarwiają się, brunatnieją i zasychają. Leczenie – w okresie wylęgania się larw opryskiwnie preparatem, np. Sumi-alpha lub Apha-combi.

Warto wiedzieć: wszystkie różaneczniki są roślinami trującymi. Ich kwiaty, nektar (miód !), liście, często gałązki i drewno zawierają truciznę – wielowodorowy dwuterpen –

andromedotoksynę (syn. rhododendrin, rodotoksyna, acetyloandromedol). Jej działanie podobne jest do akonityny, weratryny i protowertyny – obniża ciśnienie krwi, działa na ośrodkowy układ nerwowy i wywołuje zamroczenie świadomości, drgawki, ciężkie uszkodzenie układu oddechowego, parastezję i wzmożone wydzielanie gruczołów, jak przy akonitynie, ale nie powoduje rozszerzenia źrenic (!), silny rzadkoskurcz, zgon na skutek porażenia oddechu przy zachowanej do końca czynności serca.

Objawy zatrucia: po zjedzeniu rośliny palenie w jamie ustnej i gardle, ślinotok, nudności i wymioty, biegunka, silne poty, trudności w połykaniu i mówieniu, ospałość, bóle i zawroty głowy, słabe tętno, spadek ciśnienia, duszność, drgawki, na skórze uczucie klucia, porażenie oddechu. Rokowanie poważne i niepewne, notowano występowanie nagłej niewydolności krążenia. Znane są już od starożytności ciężkie zatrucia zbiorowe miodem tzw. pontyjskim pochodzącym z *R. luteum* (patrz także opis *R. luteum*) oraz zatrucia dzieci, które zjadły bardzo atrakcyjne i smaczne kwiaty (!).

Zastosowanie: różaneczniki i azalie są roślinami bardzo plastycznymi ze względu na wielkie zróżnicowanie wysokości, różnorodność barw i kształtów kwiatów oraz wielkości, faktury i barwy liści. Szybko rosnące, wysokie krzewy różaneczników i azalii, sadzone pod okapem przeredzonego lasu sosnowego (tylko ten jest najlepszy), mogą wzbogacić lasy o charakterze parkowym. Krzewy te są też idealnymi roślinami do stosowania w parkach i zieleńcach miejskich, gdzie najkorzystniej prezentują się na obrzeżach stawów, polan, alei lub jako dominujący element na otwartych przestrzeniach. Należy je wtedy sadzić jak na naturalnych stanowiskach, tzn. w zwartych grupach co najmniej po kilka sztuk razem. W wyjątkowo sprzyjających warunkach klimatycznych i glebowych pewne odmiany nadają się na lekko formowane żywopłoty. Niskie, płózące, poduszkowe krzewy znajdują zastosowanie w ogrodach skalnych, japońskich, czy na wrzosowiskach. Do małych przydomowych ogrodów i działek rekreacyjnych, godne są zalecenia nowe odmiany z grup: Yakushimanum, Forrestii, Lepidote II, Kurume, Kiusianum czy Knap Hill-Exbury. Nadają się one także do sadzenia na grobach. Część najodporniejszych, karłowatych, drobnolistnych odmian może być z powodzeniem stosowana jako niskie dywanowe rośliny okrywowe na skarpy o wystawie północnej, wschodniej lub zachodniej. Jeśli warunki klimatyczne lub glebowe nie pozwalają na uprawę różaneczników i azalii w gruncie, można posadzić je w szerokich, dużych, ozdobnych pojemnikach. Już przed 100 laty w zimnych szklarniach i oranżeriach przyspieszano kwitnienie gatunków i odmian niedostatecznie lub nie mrozoodpornych, by ozdabiać nimi balkony, tarasy czy aleje ogrodowe. W pomieszczeniach, gdzie temperatura zimą nie przekraczała 10° C, przechowywano także różaneczniki o niezwykle dekoracyjnych młodych pędach i olbrzymich liściach, m.in. *R. grande*, *R. sinogrande*, *R. giganteum* czy *R. macabeum*. Jeżeli tylko warunki pozwalają nam na tego typu uprawę, warto powrócić do tych zapomnianych gatunków.

kwateryna IIIB

007826

Rhododendron albrechtii Maxim. 1870

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Sciadorhodion*

syn.: *Azalea albrechtii* (Maxim.) Kuntze 1891, *Rhododendron albrechtii* Maxim. f. *canescens* Sugim. 1975

Różanecznik (azalia) Albrechta

Krzew 1,0–1,5 m wysokości, w ojczyźnie 2–3 m. Pędy prawie nagie, rdzawobrazowe. Liście sezonowe 4–12 × 1,5–6,0 cm, odwrotnie jajowate do lancetowatych, zwykle po 4–5 na wierzchołkach krótkich pędów; z wierzchu ciemnozielone, od spodu jaśniejsze i pokryte włoskami; jesienią żółtozielone z karminowym brzegiem. Kwiaty w IV/V, przed lub równocześnie z rozwojem liści, szerokodzwonkowate, jaskrawopurpurowoczerwone; zebrane po 3–5 na końcach pędów. Wyst.: śr. i pñ. Japonia do 1000 m n.p.m. Upr.: dost. mroz. (–23 °C); w uprawie od 1892 r. Warto wiedzieć: nazwa nadana ku czci rosyjskiego

lekarza M. Albrechta, który odkrył ten gatunek w 1862 r. w Japonii. Poch.: Rhododendronpark Bremen – ofiarował P. Muras – 1990.

kwatera IIC

007827

Rhododendron ambiguum Hemsl. 1911

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Triflora*

syn.: *Rhododendron chiengshienianum* W.P.Fang 1942

Różanecznik zmienny

Krzew 1,0–1,5 m wysokości, w ojczyźnie 2–5 m. Pędy proste, cienkie, twarde, pokryte gęsto tarczowatymi włoskami. Liście wielosezonowe 3,5–9,0 × 2–4 cm, wąskojajowate, na wierzchołku zastrzone, z wierzchu oliwkowozielone, spodem z licznymi tarczowatymi włoskami; intensywnie aromatyczne. Kwiaty w V, 2–4 cm śred., szerokolejkowate, jasnożółte z jasnozielonymi lub ciemnożółtymi cętkami; zebrane po 3–6 w luźnych, wierzchołkowych kwiatostanach. Kształt i barwa kwiatów zmienna. Wyst.: Chiny – zach. Sichuan i Guizhou na wysokości 2600–4500 m. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Rhododendronpark Bremen – ofiarował P. Muras – 1990.

kwatera IIIF

010881

Rhododendron amesiae Rehder et E.H.Wilson 1913

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Triflora*

Różanecznik szczeciniasty

Krzew 1,5–2 m wysokości, w ojczyźnie 2–4 m, bardzo podobny do *Rhododendron concinnum*, ale ogonek liściowy i młode pędy pokryte szczeciniastymi włoskami. Kwiaty w V, 3,5 cm dł., różowe do ciemnoróżowych. Wyst.: Chiny – pń.-zach. Sichuan na wysokości 2300–3000 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C), w Niemczech mrozoodporny. Poch.: Rhododendronpark Bremen – ofiarował S. Sęktas – 1995.

kwatera IIIF

002798

Rhododendron arborescens (Pursh.) Torr. 1824

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*

syn.: *Azalea arborescens* Pursh. 1914, *Azalea arborescens* Pursh. var. *richardsonii* (Rehder) Ashe 1922, *Azalea fragrans* Raf. 1820, *Azalea viscosa* Marshall 1785 non L. 1753, *Rhododendron arborescens* (Pursh) Torr. var. *richardsonii* Rehder 1921

Różanecznik (azalia) drzewkowaty, syn.: Azalia drzewiasta

Krzew 2–3 m wysokości, w ojczyźnie drzewko 3–6 m, wyprostowany i zwarty. Pędy nagie i gładkie. Młode pędy z niebieskim odcieniem. Liście sezonowe 4–9 × 1–3 cm, przeważnie odwrotnie jajowate; z wierzchu błyszczące, od spodu najczęściej niebieskozielone, rzadko pokryte włoskami; ogonek liściowy 0,5 cm dł. Kwiaty w VI/VII, 4,0–4,5 cm dł., rozwijają się wśród liści, wąskolejkowate, czysto białe lub białe z różowym odcieniem, czasem z żółtą plamką, na zewnątrz lekko pokryte włoskami; pachną jak heliotrop; pręciki 2 razy dłuższe od rurki, pylniki purpurowoczerwone, szypułki kwiatowe 1–2 cm dł., kielich 3–6 mm dł., ogruczołony; zebrane po 3–6 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: USA – Alabama, Georgia, Karolina Pń. i Płd., Tennessee, zach. Virginia, Pensylwania, Kentucky. Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Odkryty w 1795 r. przez francuskiego botanika A. Michauxa i introdukowany do Europy w 1818 r. Poch.: OB Lwów – 2000.

kwatera IIC

007862

☠ (!)

Rhododendron arboreum* Sm. 1805 ssp. *arboreumSubg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Arborea*syn.: *Rhododendron arboreum* Sm. ssp. *windsorii* (Nutt.) Tagg 1978, *Rhododendron puniceum* Roxb. 1832, *Rhododendron windsorii* Nutt. 1853

Różanecznik drzewiasty

W ojczyźnie drzewo 6–12 m wysokości, u nas brak starszych okazów. Liście wielosezonowe 10–20 × 3–5 cm, skórzaste, z wierzchu błyszczące, od spodu pokryte najczęściej białymi lub brązowymi włoskami. Kwiaty w V/VI, lejkowatodzwonkowate, siedzące na bardzo krótkich szypułkach, barwa zmienna, przeważnie ciemnoczerwona, cętki prawie czarne, pręcików 10 nagich i białych; zebrane po 20 w kuliste baldachogrona. Wyst.: Indie – Jammu, zach. Kashmir, Himachal Pradesh, Uttar Pradesh na wysokości 1500–3000 m. Upr.: mrozoodporność zależna od pochodzenia, od nie mroz. (<–15 °C) do dość mroz. (–20,5°C); formy o kwiatach jaśniejszych są bardziej mrozoodporne. Warto wiedzieć: różanecznik bardzo toksyczny. Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989.

kwatera: IIC, IVB

002799

***Rhododendron atlanticum* (Ashe) Rehder 1921**Subg. *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*syn.: *Azalea atlantica* Ashe 1917, *Azalea atlantica* Ashe var. *luteo-alba* Coker 1920, *Azalea neglecta* Ashe 1920, *Rhododendron atlanticum* (Ashe) Rehder f. *confusum* Fernald 1914, *Rhododendron atlanticum* (Ashe) Rehder var. *luteo-album* (Coker) Rehder 1921, *Rhododendron atlanticum* (Ashe) Rehder f. *neglectum* (Ashe) Rehder 1921, *Rhododendron atlanticum* (Ashe) Rehder f. *tomolobum* Fernald 1941, *Rhododendron neglectum* (Ashe) 1921

Różanecznik (azalia) nadbrzeżny

Krzew 0,6–1,0 m wysokości, tworzący rozłogi. Pędy przeważnie nagie. Liście sezonowe 3–6 × 1,5–2,0 cm, jajowate do podługowatych, spodem często jasnoniebieskozielone i nagie, najczęściej po 5 na końcach pędów, jesienią żółte; ogonek liściowy 1–5 mm dł., lekko owłosiony. Kwiaty w V/VI, 3–4 cm dł., rozwijające się przed lub równocześnie z rozwojem liści, rurkowatolejkowate, silnie pachnące, białe do jasnoróżowych, rurka ciemniejsza; kielich pokryty szczeciniastymi włoskami 3–4 mm dł., szypułki kwiatowe pokryte włoskami 1 cm dł.; zebrane po 4–7 (10) w szczytowe kwiatostany. Wyst.: USA – Płn. i Płd. Karolina, Georgia, Virginia, Pensylwania, Connecticut. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: OB PAN Warszawa-Powsin – 1989; Szkołka Krzewów Ozdobnych „Zymon”, Tłokinia Wielka – ofiarował S. Zymon – 1995.

kwatera IIIIF

002800

Rhododendron augustinii* Hemsl. 1889 ssp. *augustiniiSubg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Triflora*syn.: *Rhododendron augustinii* Hemsl. var. *yui* W.P.Fang 1939, *Rhododendron vilmorinianum* Balf.f. 1920

Różanecznik Augustyna

Krzew 1,5–2,0 m wysokości, w ojczyźnie do 10 m, dość zwarty. Młode pędy pokryte miękkimi włoskami, rzadko nagie. Liście wielosezonowe 5–10 × 2–3 cm, ale po surowej zimie zrzucające w całości, lancetowate do eliptycznych, na wierzchołku zaokrąglone, u podstawy szeroko klinowate; z wierzchu ciemnozielone, nagie lub z owłosionym nerwem głównym, od spodu ze złocistymi lub brązowymi tarczками oraz nerwem głównym i ogonkiem liściowym pokrytymi szczeciniastymi włoskami. Kwiaty w IV/V 3–4 cm dł., 3,5–5 cm śred., szerokolejkowate, purpurowe przez lawendowe do niebieskich, cętki brązowe do zielonych; na zewnątrz pokryte miękkimi oraz tarczkatymi włoskami; zebrane po 2–5 na szczycie pędów. Wyst.: Chiny – Xizang, Yunnan, Sichuan, Hupei na wysokości 1300–3000 m. Upr.: mrozoodporność u nas niedostatecznie poznana, prawdopodobnie od ndost. mroz. (–18 °C) do dost. mroz. (–23 °C); rośliny o kwiatach ciemniejszych wydają się być

mniej mrozoodporne. Gatunek nazwany ku czci jego odkrywcy (1886 r.) Augustine Henry'ego, lekarza w Chinach, później profesora botaniki leśnej w Dublinie. Introdukowany do Europy w 1900 r. przez Warda (Willsona ?). P o c h.: OB Lyon – 2000.

kwatera IIIF

009648

Rhododendron aureum Georgi 1794 var. *aureum*

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Rhododendron chrysanthum* Pall. 1788, *Rhododendron flavum* Pall. 1776 non G.Don 1834, *Rhododendron officinale* Salisb. 1805 (błędnie)

Różanecznik złotokwiatowy, syn.: Różanecznik złotolistny

Krzew 0,3–0,5 (5) m wysokości, nisko rosnący, spłaszczony i zwarty. Młode pędy nagie. Liście wielosezonowe 2,5–6,5 × 1–3 cm, zebrane w rozetki na końcach pędów, jajowate do szerokoeliptycznych, zaokrąglone, obustronnie nagie, z wierzchu ciemnozielone, od spodu matowe, bladozielone lub brązowe od resztek kutneru; łuski okrywające nie opadają po rozwinięciu się kwiatów. Kwiaty w IV–V/VI, 2,5–3,0 cm śred., dopiero na starszych krzewach, szerokodzwonkowate, jasnożółte lub złociste; szypułki kwiatowe pokryte aksamitnymi włoskami; zebrane po 3–8 na końcach pędów. Wyst.: Rosja – Altaj, Kraj Krasnojarski, Chita, Kraj Amurski, Chabarowsk, Kraj Przymorski, Kamczatka, Wyspy Kurylskie, Sachalin oraz Korea Płn., Japonia, Chiny – Ilin na wysokości 1500–2700 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od zad. mroz. (–26 °C) do b. mroz. (–29 °C). Typy o silniejszym wzroście, pochodzące z Japonii (Hokkaido) i z centr. Azji, są łatwiejsze w uprawie i kwitną „chętniej”. W uprawie od 1796 r. P o c h.: OB Kirowsk – 2000. Ciekawostki: herbata z liści używana była dawniej przez syberyjskich leśników do łagodzenia bólów reumatycznych; wg ich relacji przywracała także równowagę psychiczną po pracy na dużych wysokościach. Po zażyciu takiej „herbatki” byli zapewne podtruciu i odurzeni (działanie toksyczne), a zaburzenie wyższych czynności nerwowych zapewne łagodziło stres.

574 pan. 21b; kwatera: IA, IIIF, XIIA

010879

Rhododendron auriculatum Hemsl. 1889

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Auriculata*

Różanecznik uszkowaty

Krzew 2–3 m wysokości, w ojczyźnie drzewo około 6 m wysokości, silnie wyprostowany i szybko rosnący. Kora szarobrązowa i szorstka. Młode pędy pokryte gruczołkowatymi i tarczowatymi włoskami. Liście wielosezonowe 15–20 (30) × 4,5–8,0 cm, lancetowate, u podstawy „uszkowate” (stąd polska nazwa), na wierzchołku zaokrąglone i z wyrostkiem; młode spodem, szczególnie na nerwach, silnie pokryte gruczołkowatymi włoskami, później mniej lub bardziej nagie; ogonek liściowy 1–3 cm dł., gęsto gruczołkowato owłosiony. Kwiaty w VI–VII (!), 7–10 cm śred., silnie pachnące, lejkowate, 7-płatkowe, białe do jasnoróżowych, w gardzieli zielonkawe; 14 pręcików 3 cm dł., kielich 2 mm dł., lekko ogruczolony; zebrane po 6–15 w kuliste kwiatostany. Wyst.: Chiny – Sichuan, Guizhou, Hunan. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C), w Wojsławicach kwitnie i rośnie zdrowo, ale jest corocznie okrywany na zimę. P o c h.: OB PAN Warszawa-Powsin – 1995; Rhododendronpark Bremen – 1995.

99 pan.: 1b, 2, 3, 21a, 21b, 22; kwatera: IA, IIA, VIA, IX, XIIA

002812

Rhododendron brachycarpum D.Don ex G.Don 1834 ssp. *brachycarpum*

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Rhododendron brachycarpum* D.Don ex G.Don f. *normale* Kitam. 1972, *Rhododendron brachycarpum* D.Don ex G.Don var. *roseum* Koidz. 1916, *Rhododendron brachycarpum* D.Don ex G.Don ssp. *tigerstedtii* Nitz. 1970, *Rhododendron fauriei* Franch. var. *rufescens* Nakai 1927

Różanecznik krótkoowocowy

Krzew 2,0–2,5 m wysokości, w ojczyźnie do 4 m, o ładnym, zwartym pokroju i gęstym ulistnieniu. Pędy jednoroczne grube i jasnozielone. Wierzchołki młodych pędów pokryte białymi, filcowatymi włoskami, później nagie. Liście wielosezonowe 7–15 × 3–7 cm, eliptyczne, delikatnie skórzaste, na wierzchołku i u podstawy zaokrąglone, brzegi podwinięte, młode z wierzchu pokryte delikatnymi, białymi i filcowatymi włoskami, szybko stają się nagie, gładkie, jasnozielone i połyskujące; od spodu z cynobrową, białą lub białoszarą wyściółką; ogonek liściowy 1,5–2 cm dł. Kwiaty w drugiej poł. VI, 3 cm dł. i 5 cm śred., pojawiają się po rozpoczęciu wzrostu pędów i dlatego są słabo widoczne, nieliczne, szerokolejkowate o zmiennej barwie – śmietankowobiałe, białe z różowym odcieniem lub kremowobiałe z jasnym różem i zielonymi lub brązowymi cętkami; zebrane po 20 lub więcej w kuliste lub podłużne kwiatostany do 16 cm śred. Wyst.: Korea Płd., półn. i śr. Japonia na wysokości 850–2700 m. Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Poch.: OB Moskwa – 1988; LZD Zielonka – ofiarował M. Czekalski – 1989.

326 pan.: 11, 12, 13, 21b; kwatera: IA, IIC, IIIA, IIID, IIIF, XIIB

009687

Rhododendron brachycarpum D.Don ex G.Don ssp. *fauriei* (Franch) D.F.Chamb.

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Rhododendron brachycarpum* D.Don ex G.Don var. *roseiflorum* Miyoshi 1910, *Rhododendron fauriei* Franch. 1886

Różanecznik Faurie'a

Wygląda prawie identycznie jak różanecznik krótkoowocowy, ale rośnie wolniej. Liście wielosezonowe obustronnie nagie (!) i nie przebarwiają się zimą. Wyst.: Korea Płd., Japonia. Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Warto wiedzieć: nazwany ku czci misjonarza Urbana Faurie'a (1847–1915), który w Japonii zebrał 22 500 zielnikowych okazów roślin. Poch.: OB. Moskwa – ofiarowała B. Stawikowska – 1989, 1995.

kwatera IIIF

007869

Rhododendron bureavii Franch. 1887

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Taliensia*

syn.: *Rhododendron cruentum* H.Lév. 1913, *Rhododendron bureaui* Franch 1887

Różanecznik Bureau'a

Krzew około 1,5 m wysokości, w młodości bardzo zwarty i powoli rosnący. Młode pędy grubo pokryte rdzawobrazowym kutnerem. Liście wielosezonowe 4,5–12 × 2–7 cm, szerokoeliptyczne, skórzaste; starsze od spodu z rdzawobrazowym kutnerem, młode z białym. Kwiaty w V, 5 cm dł., rurkowatodzwonkowate, białe do różowych, na starszych roślinach czasem z karminową plamką. Wyst.: Chiny – Yunnan na wysokości 2700–4000 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. (–23 °C) do mroz. (–29 °C). Gatunek ozdobny szczególnie w okresie listnienia. Warto wiedzieć: nazwę nadano ku czci francuskiego botanika Edourda Bureau'a (1830–1918). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IX

008950

Rhododendron bureavii × *degroianum* ssp. *yakushmanum* {Firma C. Esveld, Boskoop <1985} (Gr. 3a *Yakushmanum*)

syn.: *Rhododendron bureavii* × *yakushmanum*

mieszaniec różaneczніка Bureau'a i różaneczніка jakuszimańskiego

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 0,8 m śred., zwarty i powoli rosnący. Młode pędy srebrzystorude (!). Liście wielosezonowe 10–12 × 5–6 cm, jajowate do wąskojajowatych; z wierzchu ciemnozielone, matowe i z wyraźnie wklęsłą nerwacją, od spodu z wełnistą, aksamitną, jasnobrązową wyściółką (!). Kwiaty: po 15 latach uprawy brak. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), bardzo ozdobny z pokroju i ulistnienia. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera VIA

007868

Rhododendron bureavioides Balf.f. 1920

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Taliensia*

Różanecznik kutnerowaty

Gatunek bardzo podobny do *Rhododendron bureavii*, ale ma liście i kwiaty większe. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Wyst.: Chiny – Sichuan. Poch.: Rhododendronpark Bremen – 1990.

kwatera: IIC, IIID

007860

Rhododendron caesium Hutch. 1933

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Trichoclada*

Różanecznik niebieskawy

Krzew 1–2 m wysokości, wyprostowany i luźny. Kora jasnobrązowa i błyszcząca. Liście wielosezonowe 3–5 cm dł., okrągłeliptyczne, młode niebieskawe (!), później zielone. Kwiaty w V, około 2 cm śred., lejkowatodzwonkowate, zielonkawe do jasnożółtych z zielonymi cętkami. Wyst.: Chiny – Yunnan na wysokości 2400 – 3000 m. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989; Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera: IIIB, IIIC, X, XVA

007828

Rhododendron calendulaceum (Michx.) Torr. 1824

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*

syn.: *Azalea aurantiaca* F.Dietr 1803, *Azalea calendulacea* Michx. 1803 in part., *Azalea calendulacea* Michx. var. *crocea* Michx. 1803, *Azalea calendulacea* (Michx.) Torr. var. *crocea* Sims 1815, *Azalea calendulacea* (Michx.) Torr. var. *flammea* Sims 1820 (błędnie = *Rhododendron flammeum*), *Azalea coccinea* Lodd. 1822, *Azalea coccinea* Lodd. var. *major* Lood. 1822 (błędnie), *Azalea crocea* Hoffmanns. 1826, *Azalea flammea* Bartram 1791 *nomen nudum.*, *Azalea lutea* L. 1753 in part., *Azalea speciosa* Willd. 1803 (błędnie), *Azalea speciosa* Willd. var. *aurantia* Lodd. 1827, *Azalea speciosa* Willd. var. *coccinea* (Lodd.) DC. 1839 (błędnie), *Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. f. *aurantiacum* (F.Dietr.) Rehder 1921, *Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. var. *fulgidum* W.J.Hook. 1835, *Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. var. *aurantiacum* (F.Dietr.) Zabel 1903, *Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. f. *croceum* (Michx.) Rehder 1915, *Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. var. *aurantium* (Lodd.) Rehder 1940, *Rhododendron luteum* (L.) C.K.Schneid. 1911 non Sweet (błędnie = *Rhododendron periclymenoides*), *Rhododendron speciosum* (Willd.) Sweet 1830 (błędnie), *Rhododendron speciosum* (Willd.) Sweet var. *major* Sweet 1830

Różanecznik (azalia) nagietkowy

Krzew w uprawie 1,5–2 m wysokości, w ojczyźnie do 4,5 m, wyprostowany i silnie rozgałęziony. Młode pędy pokryte włoskami. Liście sezonowe 4–10 × 1–4 cm, szerokoeliptyczne do eliptycznych, z wierzchu lekko, spodem silnie pokryte włoskami; jesienią pomarańczowe do karminowoczerwonych; ogonek liściowy 2–5 cm dł., także z włoskami. Kwiaty w V/VI, 4–5 cm śred., wraz z rozwojem liści, lejkowate, delikatnie pachnące, przeważnie pomarańczowe do czerwonych, rzadziej żółte i szkarłatne; słupek 3 × dłuższy od rurki; kielich gruczołkowato owłosiony 1–4 mm dł. Wyst.: USA – Georgia, pñ. i pñd. Carolina, Tennessee, zach. Virginia, Kenetucky na wysokości 550–1500 m. Upr.: b.

mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); w uprawie od 1799 r. Poch.: OB Northampton – 1996, 1999; OB Ryga – ofiarował P. Muras – 1990.

kwatery III F

008471

Rhododendron calophytum Franch. 1886 var. *calophytum*

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

Różanecznik długolistny

Krzew 1,5–2 m wysokości, w ojczyźnie drzewo 7–12 m. Młode pędy bardzo grube; z białym kutnerem, później nagie. Liście wielosezonowe 14–30 (!) \times 7–12 cm; młode pokryte aksamitnymi włoskami; ogonek liściowy nagie lub z kutnerem. Kwiaty w III–IV, 4–6 cm dł., szerokodzwonkowate, 5–7-płatkowe, białe do różowych z purpurową plamką w gardzieli, pręcików 15–20 (!) krótszych od korony, słupek nagie, znamię słupka żółte, szypułka kwiatowa 3–3,5 cm dł.; zebrane po 5–30 w luźne baldachogrona. Wyst.: Chiny – Yunnan, Sichuan, Guizhou na wysokości 1800–4000 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od ndost. mroz. ($-18\text{ }^{\circ}\text{C}$) do dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$); w uprawie od 1904 r. Poch.: OB Bielefeld – 2000.

kwatery III D

008951

Rhododendron calostrotum Balf.f. et Kingdon-Ward 1920 ssp. *calostrotum*

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Saluenensia*

Różanecznik dywanowy

Krzew karłowaty do 0,3 m wysokości, zwarty i bardzo powoli rosnący. Młode pędy pokryte gęsto tarczками. Liście wielosezonowe 3 \times 1,5 cm, odwrotnie jajowate do eliptycznych, z wierzchu gęsto pokryte tarczками, brzegiem orzęsione. Kwiaty 2. poł. IV, szerokolejkowate, jasnopurpurowofioletowe; zebrane najczęściej po 2 na końcach pędów. Wyst.: Birma, Chiny – wsch. Yunnan na wysokości 3300–4300 m. Upr.: nie mroz. ($< -15\text{ }^{\circ}\text{C}$), w Polsce Zach. wymaga okrywania na zimę i miejsc szczególnie osłoniętych od wiatru. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatery III F

009661

Rhododendron calostrotum Balf.f. et Kingdon-Ward ssp. *keleticum* (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Saluenensia*

syn.: *Rhododendron keleticum* Balf.f. et Forrest 1920, *Rhododendron radicans* Balf.f. et Forrest 1922

Różanecznik dywanowy pgat. powabny

Krzew 0,1–0,3 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,15 \times 0,4 m, w ojczyźnie 0,2–0,7 m wysokości, dywanowy, poziomo rozgałęziający się. Młode pędy gęsto pokryte tarczками. Liście wielosezonowe 1–1,5 \times 0,2–0,7 cm, jajowatoeliptyczne do wąskoeliptycznych, na wierzchołku z wyrostkiem; z wierzchu bez tarczkek, od spodu ciemnozielone, błyszczące i pokryte licznymi tarczками, brzeg liścia orzęsiony; ogonek liściowy z tarczками. Kwiaty w V/VI, 2,5–3 cm dł. i 2,5–3,8 cm śred., szerokolejkowate, prawie koliste, purpurowofioletowe do różowych, często z ciemniejszymi cętkami; na zewnątrz miękko orzęsione, brzeg płatków winnoczerwony i falowany, szypułki kwiatowe 3 cm dł. z tarczками, pręcików 10; zebrane po 1–3 (5) na szczycie pędów. Wyst.: Birma, Chiny – Xizang, Yunnan na wysokości 3000–4500 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$) do dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Odkryty i introdukowany w 1919 r. przez G. Forresta. Poch.: szkółka G.D. Böhlje, Westerstede – 1998.

kwatery III E

010886

Rhododendron campanulatum D.Don ssp. *aeruginosum* ((Hook.f.) D.F.Chamb. 1979)Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Campanulata*syn.: *Rhododendron aeruginosum* Hook.f. 1849, *Rhododendron campanulatum* D.Don var. *aeruginosum* Hook.f. ex Cowan et Davidian 1949.

Różanecznik dzwinkowaty ppat. zaśniedziały

Krzew 1–1,5 m wysokości, w ojczyźnie 4–5 m, zwarty, wyprostowany i nieregularnie kwitnący. Młode pędy srebrnoniebieskozielone (!). Liście wielosezonowe 5–11 × 3–5 cm, jajowate do eliptycznych, z wierzchu niebieskozielone z metalicznym połyskiem, od spodu filcowato brązowe. Kwiaty w V, 4–5 cm śred., szerokodzwinkowate, lilioworóżowe do purpurowoczerwonych, cętki ciemniejsze; zebrane po 10–12. Wyst.: Indie – Sikkim, Butan, Nepal na wysokości 380–4500 m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: OB Bielefeld – 1990.

kwatery: IIC, XIIB

007702

Rhododendron campanulatum D.Don 1821 ssp. *campanulatum*Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Campanulata*

Różanecznik dzwinkowaty

Krzew 1–1,5 m wysokości, w ojczyźnie około 5,5 m, czasem drzewo maksymalnie do 9 m, wyprostowany i zwarty. Młode pędy nagie. Liście wielosezonowe 7–15 × 4–7 cm, jajowate do szerokoeliptycznych, skórzaste, wierzchołek zaokrąglony z wyrostkiem, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu z rdzawobrązową wyściółką; ogonek liściowy 1,5–2,5 cm dł. Kwiaty w pierwszej poł. V, 3–5 cm dł. i 4–5 cm śred., różnej barwy, białe przez różowe do purpuroworóżowych, cętki nieliczne, purpurowe; pręcików 10, kielich nagie 1 mm dł.; zebrane po 8 (15) w szczytowe kwiatostany. Wyst.: Indie – Jammu, Himachal Pradesh, Uttar Pradesh, zach. Bengal, Sikkim; Butan i Nepal. Upr.: dost. mroz. (–23 °C); okazy w Wojsławicach dotąd nie kwitły, rosną zdrowo, ale powoli i są okrywane na zimę. Poch.: okolice lodowca Thumbu w Tybecie – ofiarował J. Widaj – 1989; nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1995.

kwatery IIIIF

010937

Rhododendron campylogynum Franch. 1885Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Campylogyna*

syn.: *Rhododendron caeruleo-glaucum* Balf.f. Forrest. 1920, *Rhododendron campylogynum* Franch. var. *celsum* Davidian 1954, *Rhododendron campylogynum* Franch. var. *charopoeum* (Balf.f. et Forrest) Davidian 1954, *Rhododendron campylogynum* Franch. var. *cremastum* (Balf.f. et Forrest) Davidian 1954, *Rhododendron campylogynum* Franch. var. *eupodium* Ingram 1969, *Rhododendron campylogynum* Franch. var. *leucanthum* Ingram 1969, *Rhododendron campylogynum* Franch. var. *myrtilloides* (Balf.f. et Kingdon-Ward 1954, *Rhododendron campylogynum* 'Myrtilloides', *Rhododendron cerasiflorum* Kingdon-Ward 1933, *Rhododendron charopoeum* Balf.f. et Farrer 1922, *Rhododendron cremastum* Balf.f. et Forrest 1920, *Rhododendron damascenum* Balf.f. et Forrest 1922, *Rhododendron glauco-aureum* Balf.f. et Forrest 1920, *Rhododendron myrtilloides* Balf.f. et Kingdon-Ward 1922, *Rhododendron rubriflorum* Kingdon-Ward 1934

Różanecznik wygięty

Krzew w ojczyźnie do 1,3 m, w uprawie najczęściej 0,15–0,2 (0,6) m, płożący się, poduszkowaty i zwarty. Młode pędy pokryte nielicznymi tarczками lub nagie, czasem pokryte miękkimi włoskami. Liście wielosezonowe 1–3 × 0,5–1 cm, odwrotnie jajowate do jajowatolancetowatych, na wierzchołku tępo zakończone i z grubym wyrostkiem; z wierzchu ciemnozielone z delikatnym kutnerem na głównym nerwie, od spodu często białe- lub srebrzystoniebieskie, początkowo z nielicznymi tarczками, później nagie. Kwiaty w V/VI, 1–4 cm dł., dzwinkowate, różowe do czerwonych lub purpurowych; załącznia łukowato wygięta (stąd nazwa), szypułki kwiatowe bardzo długie 2,5–5 cm, po zapyleniu wydłużają się nawet do 7 cm, wyprostowane, pokryte tarczками i miękkimi włoskami; zebrane po 1–2 na

końcach pędów. Gatunek zmienny. Wyst.: Indie – Arunchal Pradesh oraz Birma, Chiny – Xizang, Yunnan na wysokości 2700–4900 m. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – ofiarował E. Pudełek – 2000.

559 pan. 21a; kwatera IIC

002814

Rhododendron camtschaticum Pall. 1784 ssp. *camtschaticum*

Subg. *Therorhodion*

syn.: *Rhododendron kamtschaticum*, *Rhodothamnus camtschaticus* (Pall.) Lindl., *Therorhodion camtschaticum* (Pall.) Small

Różanecznik (azalia) kameczacki

Krzewinka 0,1–0,3 m wysokości, rozgałęziona przy ziemi i tworząca pędy podziemne (w uprawie rzadko). Gałązki szorstkie, młode pędy pokryte długimi, gruczołkowatymi włoskami; pędy płonne gęsto ulistnione. Liście sezonowe 2–5 × 1–2,5 cm, jasnozielone, zwykle odwrotnie jajowate, siedzące lub prawie siedzące, obustronnie orzęsione, brzegi i nerwy gęsto pokryte gruczołkowatymi włoskami; jesienią purpurowe. Kwiaty w V–VII (VIII), 2,5–5 cm śred., rurka krótka, płatki podłużnie jajowate i głęboko wcięte, purpurowe z czerwono-brunatnymi cętkami, korona na zewnątrz pokryta włoskami; zebrane po 1–2 na wierzchołkach pędów. Kielich duży, zielony, gruczołkowato orzęsiony. Nasiona IX–X, drobne 1 × 0,4 mm. Wyst.: Kamczatka, Wyspy Kurylskie, Magadan, Wyspy Aleuckie, Alaska oraz Płn. Japonia – wyspa Hokkaido. Upr.: b. mroz. (> –29 °C); w uprawie od 1784 r. (1796 ?). Wskazane chłodne, wilgotne stanowiska i pH gleby około 6 oraz obkładanie podłoża wokół krzewu mchem torfowcem. Bardzo cenny gatunek, ze względu na wyjątkowo długie kwitnienie. Poch.: Rhododendronpark Bremen – ofiarował A. Duży – 1990 i P. Muras – 1990.

kwatera: XIB, XIIB

002815

Rhododendron canadense (L.) Torr. 1841

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Rhodora*

syn.: *Azalea canadensis* (L.) Kuntze 1891, *Hoehenwartia canadensis* (L.) Crantz, *Rhododendron canadense* (L.) Torr. f. *albiflorum* (E.L.Rand et Redf.) Rehder 1921, *Rhododendron canadense* (L.) Torr. f. *album* Voss 1896, *Rhododendron canadense* (L.) Torr. f. *viridifolium* Fernald 1921, *Rhododendron pulchellum* Salisbury 1796, *Rhododendron rhodora* J.F.Gmel. f. *albiflora* E.L.Rand et Redf., *Rhododendron rhodora* J.F.Gmel. 1791, *Rhodora canadensis* L. 1762

Różanecznik (azalia) kanadyjski, syn.: „rodora”

Krzew 0,3–0,9 m wysokości, wyprostowany i rozrastający się za pomocą podziemnych pędów. Pędy młode cienkie, pokryte włoskami, różowawe lub kremowoczerwone. Liście sezonowe 2–6 cm dł., eliptyczne do podługowatoeliptycznych, z wierzchu niebieskawo- lub szarozielone i gęsto pokryte miękkimi włoskami, od spodu białe lub szare z rdzawymi, gwiazdkowatymi włoskami. Kwiaty w V/VI niekiedy ponownie w 2. połowie lata, liczne, purpurowe, różowopurpurowe lub purpurowofioletowe, rurka kwiatowa bardzo głęboko wcięta i podzielona na wargę górną, wzniesioną do góry z trzema zaokrąglonymi łatkami, i wargę dolną złożoną z dwóch oddzielonych od siebie wąskich płatków odgiętych ku dołowi; zebrane po 3–7 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: Kanada – Labrador, New Scotia, New Brunswick, Quebec i USA – Maine, Massachusetts, New York, Pensylwania, New Jersey. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), o małych wymaganiach glebowych, ale woli gleby wilgotne, nie mokre. Azalia o oryginalnej budowie kwiatów; mało atrakcyjna w porównaniu z innymi. W uprawie od 1756 r. Poch.: OB Salaspilis (Łotwa)– 1998; Rhododendronpark Bremen (Niemcy)– 1995.

kwatera XIA

009652

Rhododendron × candelabrum Hook.f. 1849[*R. thomsonii* × prawd. *R. campylocarpum*]Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. bez przydziałusyn.: *Rhododendron thomsonii* Hook.f. ssp. *candelabrum* (Hook.f.) D.F.Chamb. 1978, *Rhododendron thomsonii* Hook.f. var. *candelabrum* (Hook.f.) C.B.Clarke 1882, *Rhododendron thomsonii* Hook.f. var. *pallidum* Cowan 1937

Różanecznik kandelabrowy

Krzew około 2 m wysokości. Naturalny mieszańiec podobny do *Rhododendron thomsonii*, ale kielich kwiatowy mniejszy, 1–4 mm dł. i kwiaty w IV/V, jaśniejsze, różowe z karmazynową plamką w gardzieli. Wyst.: Nepal na wysokości 3050–3700m. Upr.: gatunek o niedostatecznie poznanej u nas mrozoodporności, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Rhododendronpark Bremen – 1995.

226 pan. 5; kwatera: XIA, XIIA; fot. 16

002818

Rhododendron catawbiense Michx. 1803Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

Różanecznik fioletowy, syn.: Różanecznik katawbijski

Krzew 2,5–5,0 × 5–8 m, w ojczyźnie drzewo 7–10 m wysokości. Młode pędy zielone i w młodości z filcowatymi włoskami, potem nagie. Liście wielosezonowe 7–15 × 3–7 cm, wydłużone lub eliptyczne, skórzaste, z wierzchu ciemnozielone, błyszczące, od spodu szarzielone i matowe, brzeg delikatnie pomarszczony, nerw główny (z ± 16 parami nerwów bocznych) wyraźnie wypukły; ogonek liściowy 3 cm dł., początkowo gęsto owłosiony, później prawie nagi. Kwiaty liczne w V/VI, 6 cm śred., szerokodzwonkowate, fioletowe w różnej gamie odcieni z cętkami oliwkowymi, purpurowoliliowymi lub pomarańczowymi na środkowym górnym płatku, gardziel wewnątrz owłosiona. Wyst.: USA – płn. Carolina, Virginia, Georgia, Kentucky oraz Alaska. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), odporny na skażenia powietrza pyłami i spalinami. Warto wiedzieć: w uprawie od 1809 r., dzięki J. Fraserowi, który jako pierwszy sprowadził ten gatunek do Anglii. Nazwę gatunkową otrzymał od rzeki Catawba w Północnej Karolinie, gdzie został odkryty. Od tego gatunku wywodzą odmiany ogrodowe najbardziej przydatne do uprawy w Polsce. Poch.: nn – <1928.

kwatera IIIF

009655

Rhododendron caucasicum Pall. 1788Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*syn.: *Rhododendron caucaseum* Sims 1828 (błędnie), *Rhododendron caucasicum* Pall. var. *stramineum* Hook 1835

Różanecznik kaukaski

Krzew 0,5–1 m wysokości, w ojczyźnie do 2,5 m, szeroki, zwarty, często ze ścielącymi się pędami i powoli rosnący. Pędy gęsto pokryte włoskami. Liście wielosezonowe 5–10 × 1,5–2,5 cm, jajowate lub wąskoeliptyczne, skórzaste, na końcach zastrzone, brzeg czasem podwinięty do spodu, z wierzchu ciemnozielone i nagie, od spodu z cienkim rdzawym kutnerem; ogonek liściowy gruby 0,7–1,5 cm dł. Kwiaty w V, 3–4 cm śred., lejkowatodzwonkowate, żółtawobiałe, słomkowobiałe czasem z różowym odcieniem, cętki zielonkawe; pręcików 10, słupek dłuższy od korony, szypułki 2,5–3 cm dł., kielich i załazek gęsto, rdzawo owłosiony; zebrane po 6–15 w gęste kwiatostany na długich i owłosionych szypułkach. Wyst.: Turcja, Abchazja, Gruzja, Armenia, Osetia na wysokości 1600–3000 m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), ale podatny na grzyby z rodzaju *Phytophthora*. W uprawie od 1803 r., ale dość trudny. Poch.: Góry Kaukaz – ofiarował W. Gawryś – 2000.

kwatera: XIIA, XIIB

003003

Rhododendron charitopes Balf.f. Farrer ssp. *tsangpoense* (Kingdon-Ward) Cullen 1978Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Glauca*syn.: *Rhododendron tsangpoense* Kingdon-Ward var. *curvistylum* Kingdon-Ward ex Cowan et Davidian 1948, *Rhododendron tsangpoense* Kingdon-Ward 1929

Różanecznik tsangpoński

Krzew 0,3–0,6 m wysokości, szeroki, zwarty i wyprostowany. Pędy jednoroczne pokryte gęsto tarczками. Liście wielosezonowe 2–4 × 2–3 cm, odwrotnie jajowate, na wierzchołku zastrzone, z wierzchu ciemnozielone, od spodu niebieskawe z licznymi tarczками i wyraźną nerwacją. Kwiaty w V, 2,5 cm dł., dzwonek, szeroko otwarte, różowe do purpurowych, czasami z cętkami; kielich 5–6 mm dł. niebieskozielony z tarczками, szypułki kwiatowe 2–2,5 cm dł. pokryte tarczками. Wyst.: Chiny – Xizang na otwartych łąkach nad rzeką Tsangpo (stąd nazwa) na wysokości 2450–4100 m. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1995.

kwatera III F

010878

Rhododendron ciliatum Hook f. 1849Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Maddenia*syn.: *Rhododendron modestum* Hook.f. 1899

Różanecznik orzęsiony

Krzew około 1 m wysokości, w ojczyźnie do 2 m, szeroki i zwarty. Młode pędy pokryte szczeciniastymi włoskami. Liście wielosezonowe 5,5–7,5 (10) × 2,5–3,0 cm, eliptyczne do lancetowatych, z wierzchu ciemnozielone, ze szczeciniastymi włoskami, od spodu jaśniejsze i z tarczками; nerw główny podobnie jak ogonek liściowy pokryty włoskami. Kwiaty w IV/V, 3,5–4,5 cm dł. i 5 cm śred., dzwonek do rurkowatodzwonekowatych, białe do jasnoróżowych; 10 pręcików u podstawy owłosionych, słupek nagie; zebrane po 2–5 na szczycie pędów. Wyst.: Nepal, Indie – Sikkim, Butan, Chiny – Xizang na wysokości 2400–4000 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od ndost. (–18 °C) do dost. mroz. (–23 °C); w uprawie od 1850 r. Poch.: Rhododendronpark Bremen – 2000.

kwatera IIC

007863

Rhododendron citriniflorum Balf.f. et Forrest 1919Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Neriiflora*syn.: *Rhododendron citriniflorum* Balf.f. Forrest ssp. *aureolum* Cowan 1940 (błędnie = *Rhododendron citriniflorum* var. *horeanum* (Balf.f. et Forrest) D.F.Chamb.), *Rhododendron chlonidotum* Balf.f. et Forrest 1920 (błędnie = *Rhododendron citriniflorum* Balf.f. et Forrest var. *citriniflorum*)

Różanecznik cytrynowy

Krzew 0,5–1 m wysokości, zwarty i powoli rosnący. Młode pędy nagie lub z białym kutnerem. Liście wielosezonowe 3–7 × 2 cm, jajowate do eliptycznych, wierzchołek zaokrąglony z wyrostkiem, podstawa klinowata, z wierzchu nagie, od spodu z szarawobrazowym kutnerem; ogonek liściowy 0,5–1 cm dł. Kwiaty w IV/V, 3–3,5 cm dł., rurkowato-dzwonek, czysto cytrynowożółte (stąd nazwa), czasem pomarańczowe, cętek brak, kielich 2–12 mm dł., z gruczołkowatymi wypukłościami; zebrane po 2–6 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: Chiny – Xizang, Yunnan na wysokości 4000–4600 m. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989.

336 pan. 12; kwatera: IIC, XIIB

002824

Rhododendron concinnum Hemsl. 1889

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Triflora*

syn.: *Rhododendron apiculatum* Rehder et E.H.Wilson 1913, *Rhododendron benthamianum* Hemsl. 1910, *Rhododendron concinum* Hemsl. var. *benthamianum* (Hemsl.) Davidian 1963, *Rhododendron concinum* Hemsl. var. *pseudoyanthinum* (Hemsl.) Davidian 1963, *Rhododendron coombense* Hemsl. 1909, *Rhododendron hutchinsonianum* W.P.Fang 1933, *Rhododendron ionanthum* Balf.f. 1922 (błędnie = *Rhododendron siderophyllum* Franch. 1898), *Rhododendron laetevirens* Balf.f. 1930 (błędnie), *Rhododendron pseudoyanthinum* Balf.f. ex Hutch., *Rhododendron yanthinum* Bureau et Franch 1891, *Rhododendron yanthinum* Bureau et Franch var. *lepidanthum* Rehder et E.H.Wilson 1913

Różanecznik piękny

Krzew 1–1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 2,5 m, o zwartym, kulistym pokroju. Pędy pokryte tarczками. Liście wielosezonowe 3–8 × 1–3 cm, lancetowate do eliptycznych, aromatyczne, z wierzchu ciemnozielone i obustronnie pokryte tarczками. Kwiaty w V/VI, 3,5–6 cm śred., szerokolejkowate, od bladuróżowych przez fioletowe do purpurowoliliowych, czasem z zieloną lub ciemnozieloną plamką; zebrane po 3–6 w szczytowe kwiatostany. Kwiaty bardzo liczne – pewien miłośnik różaneczników w Anglii na 30-letnim okazie doliczył się 5600 kwiatów. Wyst.: Chiny – Hubei, Guizhou i Sichuan na wysokości 2500–4500 m. Upr.: mrozoodporność różna w zależności od pochodzenia, niektóre typy wymagają okrywania na zimę, inne, jak np. kilkudziesięcioletnie okazy rosnące we Wrocławiu, wytrzymały temp. poniżej –30 °C. Krzewy posadzone w Wojsławicach rosną zdrowo i kwitną obficie. Kwiaty mogą być czasem uszkodzane przez wiosenne przymrozki. Poch.: nn – ofiarował P. Muras – 1989; OBUWr. Wrocław – 1996; nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1995.

334 pan. 12; kwatera: IIC, VIA, XIIB; fot. 46

002830

Rhododendron dauricum L. 1753

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Rhodorasta*

syn.: *Azalea dahurica* K.Koch, *Rhododendron dahuricum* DC.

Różanecznik dahurski

Krzew 1,5–2 m wysokości, silnie rozgałęziony i średnio szybko rosnący. Pędy cienkie, intensywnie rozgałęzione i pachnące. Liście dwusezonowe 2–3 cm dł., krótkoogonkowe, jajowate lub podługne o tępych wierzchołku i brzegach zagiętych ku dołowi, miękkoskórzaste, ogruczone, silnie żywicznie pachnące, z wierzchu gładkie, od spodu z tarczками. Kwiaty w II/III–IV, 1,5–2 cm dł. i do 3 cm śred., szerokolejkowate, jasnoróżowe do purpuworóżowych; zebrane po 1–3 na końcach pędów. Wyst.: Rosja – Irkuck, Buriacja, nad rzeką Amur oraz Mongolia, Japonia. Upr.: b. mroz. (> –29 °C); ze względu na bardzo płytki system korzeniowy bezwzględnie wymaga ściółkowania; kwiaty bywają uszkodzane przez wiosenne przymrozki. Poch.: Rhododendronpark Bremen – 1988; OBUWr. Wrocław – 1992.

kwatera: IIC, IIID

007768

Rhododendron dauricum L. var. *album* DC. 1939

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Rhodorastra*

syn.: *Rhododendron dauricum* L. var. *albiflorum* Nakai, *Rhododendron dauricum* 'Album', *Rhododendron dauricum* 'Hokkaido'

Różanecznik dahurski odm. białokwiatowa

Wygląda prawie identycznie jak różanecznik dahurski, ale ma kwiaty białe oraz rośnie wolniej, jest niższy i bardziej zwarty. Kwiaty rozwijają się nieco później, w III–V, są białe do kremowych z nielicznymi zielonymi cętkami. Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989, 1995.

kwatera III F

009659

Rhododendron davidsonianum Rehder et E. H. Wilson 1913Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Triflora*syn.: *Rhododendron charianthum* Hutch. 1916

Różanecznik Davidsona

Krzew 1,5–2 m wysokości, w ojczyźnie 0,6–5 m, o cienkich pędach. Liście wielosezonowe 3–7 × 0,8–2,6 cm, jajowatolancetowate, złożone na „pół” wzdłuż nerwu głównego, w przekroju tworzą literę V, z wierzchu ciemnozielone, od spodu matowobrazowe i pokryte tarczkami. Kwiaty liczne w IV/V, 3–4 cm śred., płaskokielichowate, jasnoróżowe do białych z nielicznymi czerwonymi lub pomarańczowymi cętkami; 10 pręcików dłuższych od korony; zebrane po 2–6 (10) w pąku i po 3–4 pąki na końcach pędów. Wyst.: Chiny – Sichuan, Guizhou na wysokości 2000–3580 m. Upr. ndost. mroz. (–18 °C). Warto wiedzieć: introdukowany w 1904 r. przez najbardziej zasłużonego zbieracza roślin Ernesta H. Wilsona i nazwany ku czci W.H. Davidsona, misjonarza w Chinach. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1999.

32 pan. 1a; kwatera: VIA, XIIA

002832

Rhododendron decorum Franch 1974 ssp. *decorum*Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

syn.: *Rhododendron adenopoda* H. Lév. *nomen nudum*, *Rhododendron albicaule* H.Lév. 1914 (błędnie = *Rhododendron fortunei* Lindl. ssp. *fortunei*), *Rhododendron franchetianum* H.Lév. 1903, *Rhododendron giraudissii* H.Lév. 1914, *Rhododendron hexamerum* Hand.-Mazz. 1921 (błędnie) = *Rhododendron vernicosum* Franch. 1898, *Rhododendron leucostigma* H.Lév. *nomen nudum*, *Rhododendron spooneri* Hemsl. et E.H.Wilson 1910

Różanecznik okazały

Krzew 1–2,5 m wysokości, w ojczyźnie do 6 m. Pędy młode grube i niebieskawe. Liście wielosezonowe 7–15 × 3–7 cm, lancetowate do eliptycznych, obustronnie zaokrąglone, na wierzchołku z wyrostkiem, nagie lub z pojedynczymi włoskami; z wierzchu zielone, od spodu niebieskozielone. Kwiaty w V/VI, 4,5–5,5 cm dł., 6–7-płatkowe, rurkowatodzwonkowate, pachnące, szeroko otwarte, białe do jasnoróżowych, najczęściej bez cętek lub z zielonymi do karminowych, ogruczolone; 14–16 pręcików z miękkimi włoskami u podstawy, kielich 1–3 mm dł.; zebrane po 7–10 w luźnych baldachogronach. Wyst.: Birma, Chiny – Yunnan, Sichuan, Guizhou na wysokości 2500–3600 m. Upr.: mrozoodporność różna w zależności od pochodzenia, od ndost. mroz. (–18 °C) do zad. mroz. (–26 °C); w uprawie od 1889 r. Poch.: OB Moskwa – 1988; nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1995.

kwatera VIA, XIIIB

010891

Rhododendron decorum Franch ssp. *diaprepes* (Balf.f. W.W. Sm) T.L.Ming 1984Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

Syn.: *Rhododendron diaprepes* (Balf.f. et W.W.Sm) T.L.Ming 1917, *Rhododendron rasile* Balf.f. et W.W.Sm 1917

Różanecznik gładki

Krzew 1–2 m wysokości, w ojczyźnie drzewo do 14 m, szeroko wyprostowany i dość szybko rosnący. Liście wielosezonowe 12–25 × 4,5–11 cm, podługowatoeliptyczne do jajowatych, starsze nagie tylko u podstawy nieznacznie pokryte włoskami; ogonek liściowy nagi 2–3 cm dł. Kwiaty w VI/VII, 8–10 cm dł., lejkowatodzwonkowate, 7–8-płatkowe, lekko pachnące, białe do jasnoróżowych, wewnątrz pokryte miękkimi włoskami, pręcików 18–20. Wyst.: Birma, Chiny – Yunnan na wysokości 1800–3400 m. Upr.: mrozoodporność różna w zależności od pochodzenia, od ndost. mroz. (–18 °C) do dost. mroz. (–23 °C); w uprawie od 1913 r. Poch.: Grugapark Essen – 1995.

kwatera VIA

002834

Rhododendron degronianum Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *heptamerum* Sealy 1976

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Hymenanthes japonicum* Blume, *Rhododendron hymenanthes* (Blume) Makino 1902, *Rhododendron japonicum* (Blume) C.K.Schneid. 1909, *Rhododendron japonoheptamerum* Kitam. 1987, *Rhododendron maximum* Thunb. non L. 1834, *Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. var. *heptamerum* Maxim. 1870, *Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. f. *latifolium* Sugim., *Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. var. *micranthum* Nakai 1924, *Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. 1835

Różanecznik Metternicha

Krzew 1–2 m wysokości, zwarty i powoli rosnący. Młode pędy rzadko pokryte filcowatymi włoskami. Liście wielosezonowe 10–15 × 1,5–3 cm, wąskolancetowate z brzegiem lekko podwiniętym, ułożone w „nibyokółkach”, utrzymujące się na roślinie 4–5 lat; z wierzchu błyszczące, od spodu jasnobrązowe, rzadko pokryte filcowatymi włoskami. Kwiaty w IV/V, 5–6 cm śred., dzwonkowate, 7-płatkowe (!), jasnoróżowe z ciemniejszymi cętkami, pręcików 14; zebrane po 10–15 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: Japonia – zach. Honsiu i pld. Kiusiu. Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera XI

010844

Rhododendron degronianum ssp. *yakushmanum* var. *yakushmanum* 'Yaku Angel' {A.M. Shammarello 1977} (Gr. 3a Yakushmanum)

syn.: *Rhododendron* 'Yaku Angel', *Rhododendron yakushmanum* 'Yaku Angel', *Rhododendron* 'Yaky Angel'

Różanecznik jakuszimański 'Yaku Angel'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 0,6–1,1 × 1,1–1,3 m, płaskokulisty, zwarty i silnie ulistniony. Młode pędy oryginalne przez wiele tygodni (!), dzięki silnemu pokryciu srebrzystobiałymi włoskami. Liście wielosezonowe 11–12 × 2–3 cm, na brzegu podwinięte, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, starsze od spodu z jasnobrązowym kutnerem. Kwiaty w V/VI, 4,5–5,5 cm śred., w pąku delikatnie jasnoróżowe, później czysto białe ze słabymi różowymi żyłkami na zewnątrz, cętki nieliczne, żółto-brązowe do żółtozielonych; zebrane po 10–15 w zwarte kwiatostany 10 × 13 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera VIA

009733

Rhododendron degronianum Carrière ssp. *degronianum*

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Rhododendron degronianum* Carrière var. *nakaii* (Komatsu) Nakai 1924, *Rhododendron degronianum* Carrière f. *spontaneum* Nakai 1924, *Rhododendron degronianum* Carrière f. *variegatum* Nakai 1869, *Rhododendron hymenanthes* (Blume) Makino var. *pentamerum* Makino 1902, *Rhododendron japonicum* (Blume) C.K.Schneid. var. *pentamerum* (Maxim.) Hutch. 1911, *Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. ssp. *pentamerum* (Maxim.) Sugim. 1961, *Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. var. *pentamerum* Maxim. 1870, *Rhododendron nakaii* Komatsu, *Rhododendron pentamerum* (Maxim.) Matsum. 1916

Różanecznik Degrona

Krzew 1–1,5 m wysokości, w młodości zwarty, później luźny. Pędy prawie na całej długości ulistnione, młode pokryte filcowatymi włoskami, później nagie. Liście wielosezonowe 8–15 × 2,5–3,0 cm, lancetowate, najszersze powyżej środka, podwinięte, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu z jasnobrązową wyściółką (czasem częściowo nagie); ogonek liściowy 2,0–2,5 cm dł., najczęściej z gęstym kutnerem. Kwiaty w 2. poł. IV, 3–4,5 cm dł. i 4–5 cm śred., szerokodzwonkowate, 5-płatkowe (!), jasnoróżowe z ciemniejszymi żyłkami, czasem czysto białe z (lub bez) czerwonymi lub zielonymi cętkami; szypułki kwiatowe 2–3 cm dł. z lekkim kutnerem; zebrane po 9–12 w zwarte kwiatostany.

Gatunek zmienny. Wyst.: Japonia na wysokości 200–1200 m. Upr.: b. mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); w uprawie od 1870. Warto wiedzieć: epitet gatunkowy różanecznik otrzymał ku czci M. Degrona, który od 1869 r. był dyrektorem francuskiej stacji osiedleńczej w Jokohamie (Japonia) i zbieraczem roślin. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

14 pan. 1a; kwatera VIA

008988

Rhododendron degronianum Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *hondoense* (Nakai) H.Hara 1986

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Rhododendron degronianum* Carrière ssp. *hondoense* Nakai, *Rhododendron japonheptamerum* Kitam. var. *hondoense* (Nakai) Kitam. 1987, *Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. var. *hondoense* Nakai 1924

Różanecznik Degrona odm. hondońska

Krzew 0,9–2,5 m wysokości w ojczyźnie. Kwiaty w IV/V, różowe do ciemnoróżowych jak u różanecznika Degrona, ale korona 7-płatkowa. Wyst.: Japonia. Upr.: b. mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IX

008914

Rhododendron degronianum ssp. *yakushmanum* var. *yakushmanum* 'Esveld Select' {Firma C. Esveld <1990} (Gr. 3a Yakushmanum)

syn.: *Rhododendron* 'Esveld Select'

Różanecznik jakuszimański 'Esveld Select', syn.: Różanecznik 'Esveld Select'

Krzew do 2 m wysokości, po 12 latach uprawy $0,5 \times 1$ m, szeroki, zwarty. Liście wielosezonowe $9-13 \times 4,0-4,5$ cm. Kwiaty w V, 5–6 cm śred., w pąku jasnoróżowe, później prawie białe (155A–B) z delikatnie różowymi prążkami, cętki nieliczne, zielone (149A–B); zebrane po 9–11 w kuliste kwiatostany 13–14 cm śred. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

594 pan. 22; kwatera IIID

002840

Rhododendron edgarianum Rehder et E.H.Wilson 1913

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Lapponica*

Różanecznik Edgara

Krzew 0,5–0,9 m wysokości, zwarty i wyprostowany. Liście wielosezonowe około 1 cm dł., szerokoeliptyczne, obustronnie z tarczками; z wierzchu szare, od spodu brązowe. Kwiaty w V/VI, 1–1,5 cm dł., lejkowate, niebieskopurpurowe do różowopurpurowych; pręcików 10, pylniki jasnobrązowe, kielich orzęsiony; zebrane po 1, niekiedy 3 na końcach pędów. Wyst.: Chiny – Sichuan na wysokości 3700–4600 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$) do mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych St. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1999.

108 pan.: 1b, 21a, 22; kwatera IIC

002915

Rhododendron fastigiatum Franch. 1886

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Lapponica*

syn.: *Rhododendron capitatum* Franch. 1885 non Maxim. 1877, *Rhododendron nanum* H.Lév. 1913

Różanecznik wyprostowany

Krzew niski, 0,5–0,9 m wysokości, zwarty silnie wyprostowany z pędami pokrytymi tarczками. Liście wielosezonowe $0,5-1,5 \times 0,5$ cm, szerokoeliptyczne do jajowatych; na

wierzchołku zaokrąglone u podstawy klinowate, obustronnie pokryte tarczkami, spodem szarobrązowe z tarczkami skupionymi w grupy. Kwiaty w IV/V, 1–1,5 cm dł., szerokolejkowate, lawendowe, różowe do purpurowoniebieskich, na zewnątrz miętko pokryte włoskami; 10 pręcików u podstawy z miękkimi włoskami; zebrane na szczytach pędów po 3–5, niekiedy po 1. Wyst.: Chiny – płn. i śr. Yunnan na wysokości 3400–4400 m; na otwartych przestrzeniach tworzą gęste dywany. Upr.: b. mroz. (> –29 °C); piękny krzew, łatwy w uprawie, zalecany szczególnie do ogrodów skalnych. Warto wiedzieć: odkryty w 1833 r. przez francuskiego misjonarza Jeana M. Delavaya (1838–1895), który przez 10 lat penetrował płn.-wsch. Junnan w poszukiwaniu nowych gatunków. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych St. Wiśniowski, Mokrzyska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatery IIC

006903

Rhododendron ferrugineum L. 1753

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Rhododendron*

Różanecznik alpejski, syn. „róża alpejska”

Krzew 0,6–1,0 m wysokości, o pędach nagich. Liście wielosezonowe 3–5 cm dł., eliptyczne do lancetowatych, na wierzchołku lekko zaostrome, skórzaste; z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu z czerwobrązowymi łuskami. Kwiaty w VI/VII, 2 cm dł. i 1,5 cm śred., rurkowate, ciemnopurpurowoczerwone, bardzo rzadko białe; zebrane po 6–12 w dość zwarte kwiatostany. Wyst.: Alpy, Pireneje i Apeniny, w naturze krzewy długowieczne. Upr.: w zależności od pochodzenia zad. mroz. (–26 °C) do b. mroz. (> –29 °C). Warto wiedzieć: „róża alpejska” uratowała życie właścicielowi parku w Wojsławicach Fritzowi von Oheimbowi. Podczas wędrowki po Alpach poślizgnął się i kiedy osuwał się w przepaść, złapał się za krzew tego właśnie różaneczніка alpejskiego. Zdarzenie to spowodowało, że zainteresował się różanecznikami i zgromadził dużą ich kolekcję! Poch.: Rhododendronpark Bremen – 1990.

kwatery IIC

007857

Rhododendron × fittianum Balf.f. 1917

[*R. racemosum* × ?]

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Rhododora*

syn.: *Rhododendron* 'Fittianum'

Różanecznik Fitta

Krzew po 10 latach uprawy 0,5–0,7 m wysokości, wąski, wyprostowany, dość gęsty, powoli rosnący. Liście wielosezonowe 1,0–1,5 cm × 0,3–0,7 cm, wąskoeliptyczne, z wierzchu z nielicznymi tarczkami, od spodu bladezielone z licznymi brązowymi tarczakami. Kwiaty w IV/V, różowe, w gęstych kwiatostanach na szczycie pędów i w kątach liści. Warto wiedzieć: jest to naturalny mieszańiec międzygatunkowy znaleziony przez angielskiego zbieracza roślin G. Forresta (1873–1932) i nazwany ku czci Williama Fitt M. Drake'a (1786–1874). Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

128 pan. 3; kwatery: IIIB, XIIIB

004479

Rhododendron fortunei Lindl. 1859

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

Różanecznik Fortune'a

Krzew wyprostowany, w uprawie 1–3 m wysokości, w ojczyźnie drzewo do 10 m, nieco luźny, szybko rosnący. Młode pędy bladozielone, ogruczone, potem nagie. Liście wielosezonowe 8–20 × 3–8 cm dł., nagie, podługowatoeliptyczne, obustronnie zaokrąglone z wyrostkami na końcu, z wierzchu matowe ciemnozielone z 14–16 parami nerwów, od spodu niebieskozielone; ogonek 1–3 cm dł. Kwiaty w V, 5–7 × 7–9 cm, silnie pachnące, szeroko lejkowatodzwonkowate, delikatnie jasnorożowe do białych z odcieniem żółtym, 7–8-płatkowe, na zewnątrz z gruczołkami lub bez; 14–16 nagich pręcików, szypułki 2,5–4 cm dł.; kwiatostany luźne na szczytach pędów, złożone z 6–12 kwiatów. Wyst.: Chiny – Sichuan, Hubei, Guangdong, Xizang, Jiangxi, Fujian, Anhui, Zhejiang na wysokości 600–1200 m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Warto wiedzieć: gatunek ten po raz pierwszy został znaleziony w 1855 r. przez Roberta Fortune’a (1812–1880) – znanego szkockiego zbieracza roślin i odkrywcę wielu nowych gatunków w Chinach i Japonii. Poch.: Grugapark w Essen – 1990; OB PAN-Powsin Warszawa – ofiarował A. Marczewski – 1995; nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989.

kwatera IIIIF

010890

Rhododendron fortunei Lindl. *ssp. discolor* (Franch.) D.F.Chamb. 1979

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

syn.: *Rhododendron discolor* Franch. 1895 non Warb. 1905, *Rhododendron houlstonii* Hemsl. et E.H.Wilson 1910, *Rhododendron kirkii* Millais 1917 (błędnie), *Rhododendron kwangfuense* Chun et W.P.Fang 1957, *Rhododendron mandarinorum* Diels 1900

Różanecznik Fortune’a pgat. różnobarwny

Krzew 1,5–2 × 1,5 m, w ojczyźnie do 6–8 m wysokości, silnie wyprostowany, nieco luźny, rosnący wolniej od *R. fortunei*. Liście wielosezonowe 3–4 razy dłuższe niż szersze (!), 10–20 cm dł. Kwiaty rozwijają się późno, w VI/VII (!) do 10 cm śred., pachnące i jasnorożowe, bielejące w miarę przekwitania. Wyst.: Chiny – Sichuan, Hubei, w lasach na wysokości 1500–2000 m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), ale wskazane stanowiska zaciszne, o łagodnym mikroklimacie. Poch.: Grugapark Essen – 2000.

kwatera: IIIB, IIIIF, VIA, VIIB, XIIA; fot. 51

009587

Rhododendron fortunei Lindl. 1859 *ssp. fortunei*

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

syn.: *Rhododendron albicaule* H.Lév. 1914

Różanecznik Fortune’a

Krzew 2–3 × 2,5 m, w ojczyźnie nawet drzewo do 9 m wysokości, wyprostowany i szybciej rosnący od *R. fortunei* *ssp. discolor*. Liście wielosezonowe 8–18 × 2,5–6,0 cm, szerokolancetowate do jajowatych, 2–2,5 razy dłuższe niż szersze, nagie, z wierzchu matowozielone, od spodu niebieskozielone; ogonek liściowy 1–3 cm dł., niebieskozielony. Kwiaty w V, 5,5–8,0 cm śred., rurkowatodzwonkowate, 7-płatkowe, mniej lub bardziej otwarte, jasnorożowe, rzadko białe z lekkim odcieniem żółtego, na zewnątrz nagie lub z gruczołkami, intensywnie pachnące; 14–16 nagich pręcików, szypułki kwiatowe 2–4 cm dł., nagie lub z gruczołkami; zebrane po 5–12 w luźne baldachogrona. Wyst.: Chiny – Sichuan, Guangxi, Hunan, Guangdong, Jiangxi na wysokości 600–900 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od zad. mroz. (–26 °C) do mroz. (–29 °C). Warto wiedzieć: nazwę gatunkową nadano ku czci Roberta Fortune’a (1812–1880), zbieracza roślin w Chinach. Poch.: OB München – 1990, 1996.

kwatera IIIIF

008466

Rhododendron galactinum Balf. ex Tagg 1926

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Falconera*

syn.: *Rhododendron lacteum* Rehder et Wilson 1913 p.p. non Franch 1886 non Stapf 1894

Różanecznik mleczny

Krzew 1–2 m wysokości, w ojczyźnie do 8 m, powoli rosnący. Młode pędy gęsto pokryte brązowym kutnerem, sztywne i bardzo grube. Liście wielosezonowe 11–21 × 4–8 cm, eliptycznolancetowate do jajowatych, z wierzchu matowozielone z jaśniejszą nerwacją, od spodu szare lub jasnobrązowe i pokryte aksamitnymi włoskami; ogonek liściowy 3–5 cm dł. Kwiaty w IV/V, około 3 cm dł., dzwonkowate, 7-płatkowe, białe, na zewnątrz różowo nabiegłe, plamka w gardzieli i cętki karminowe; 14 pręcików często z włoskami u podstawy, szypułki kwiatowe 2–3 cm dł. z filcowatymi włoskami; zebrane po 15 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: Chiny – Sichuan na wysokości 3000–3300 m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: OB Harrogate – 1991.

kwatera: IIIIF, VIA; fot. 56

018042

Rhododendron × *geraldii* Ivens 1937

[*R. sutchuenense* × *R. praevernum*]

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

syn.: *Rhododendron sutchuenense* var. *geraldii* Hutch. 1920, *Rhododendron sutchuenense* 'Geraldii'

Różanecznik Geralda

Naturalny mieszaniec o cechach pośrednich rodziców. Kwiaty w III/IV, prawie identyczne jak u *R. sutchuenense*, ale z purpurową lub czerwoną plamką w gardzieli. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); szczególnie ozdobny dzięki dużym, jasnym liściom. Wyst.: Chiny – Hupeh na wysokości 2000–2500 m. Warto wiedzieć: nazwany ku czci Geralda Lodera z Wakehurst w Anglii, który jako pierwszy uprawiał ten gatunek z nasion otrzymanych od E.H. Wilsona w 1900 r. Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989, 1995.

kwatera IIC

007771

Rhododendron groenlandicum (Oeder) Kron et Judd 1990

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Ledum*

syn.: *Ledum groenlandicum* Oeder 1990

Różanecznik grenlandzki, syn.: Bagno grenlandzkie

Krzew do 1 m wysokości, intensywnie pachnący o pędach wzniesionych i w młodości pokrytych brązowym kutnerem. Liście wielosezonowe 3–5 cm dł., podługowatoeliptyczne, brzegiem podwinięte; od spodu z bardzo gęstym, rdzawym kutnerem, nerwy niewidoczne (!). Kwiaty w V/VII, o 5 nie zrosniętych płatkach korony (!), białe; pręcików 5–8 (!) szeroko rozpostartych; zebrane w baldachogrona 3–5 cm śred. Wyst.: Rosja – Osetia, Dania – Grenlandia, Kanada – Alberta, Kolumbia Brytyjska., Labrador, Mckenzie, New Brunswick, Quebec, Ontario, USA – Waszyngton, Maine, Minnesota, oraz Alaska. Upr.: b. mroz. (> – 29 °C) i łatwiejszy w uprawie od *R. tomentosum* var. *tomentosum* (syn. *Ledum palustre*). Warto wiedzieć: osadnicy amerykańscy przygotowywali z liści napar zwany herbatką labradorską. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1991.

kwatera A/7

009053

Rhododendron groenlandicum 'Compactum' (Gr. 31a Groenlandicum)

syn.: *Ledum groenlandicum* 'Compactum'

Różanecznik grenlandzki 'Compactum', syn. Bagno grenlandzkie 'Compactum'

Wygląda prawie identycznie jak różanecznik grenlandzki, ale jest niższy do 0,45 m wysokości i wolniej rosnący. Liście są krótsze do 4 cm dł. i szersze. Kwiaty 1,0–1,5 cm

śred. Upr.: b. mroz. (> -29 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych St. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1993, 2000.

kwatera VIII

008952

Rhododendron hanceanum Hemsl. 1889 'Nanum' Wilson (Gr. 26 inne)

syn.: *Rhododendron hanceanum* Hemsl. var. *nanum* hort.

Różanecznik Hance'a 'Nanum'

Krzew 0,2–0,6 m wysokości, zwarty i powoli rosnący. Młode pędy nagie. Liście wielosezonowe 2–10 cm. dł., lancetowate do odwrotnie jajowatych, skórzaste, z wierzchu ciemnozielone z nielicznymi tarczками, od spodu jasnozielone z większą liczbą tarczek. Kwiaty w IV/V, 2,5 cm dł., dzwonkowate, bardzo liczne, pachnące, jasnożółte; na końcach pędów. Upr.: ndost. mroz. (-18 °C). Warto wiedzieć: nazwa nadana ku czci Henry'ego F. Hance (1827–1886), angielskiego zbieracza roślin, wicekonsula w Whampoo na południe od Kantonu, który całe swoje zawodowe życie spędził w Azji. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1996.

kwatera IIIF

002932

Rhododendron hippophaeoides Balf.f. et W.W.Sm. 1916

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Lapponica*

Różanecznik rokitnikowaty

Krzew 0,6–1 m wysokości, w ojczyźnie około 1,2 m, wyprostowany i zwarty. Młode pędy intensywnie pachnące, cienkie i pokryte gęsto tarczками. Liście wielosezonowe 1,5–3 × 0,5–1 cm, eliptyczne do lancetowatych, intensywnie pachnące, podwinięte na brzegu, obustronnie pokryte łuskami, z wierzchu błyszcząco zielone do szarzielonych. Kwiaty w IV/V, 2,5–3 cm śred. (nieco mniejsze od *R. hippophaeoides* var. *hippophaeoides*), szerokolejkowate, od jasnoróżowych przez lawendowe do jasnoniebieskopurpurowych (nie fioletowopurpurowe i purpurowe); 10 pręcików krótszych od korony (!), nitka słupka czerwona, kielich 2 mm dł. Wyst.: Chiny – Yunnan i Sichuan na wysokości 2400–4800 m. Upr.: dost. mroz. (-23 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych St. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 2000.

kwatera IIC

007859

Rhododendron hippophaeoides Balf.f. et W.W.Sm. var. *hippophaeoides*

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Lapponica*

syn.: *Rhododendron fimbriatum* Hutch. 1932, *Rhododendron hippophaeoides* 'Fimbriatum'

Różanecznik rokitnikowy odm. długopręcikowa

Krzew 0,4–0,6 m wysokości, w ojczyźnie 0,6–1,2 m, szeroki, wyprostowany i o długich pędach. Liście wielosezonowe 1,5–3,0 × 0,5–1,5 cm, lancetowate do podługowatych, na wierzchołku zaokrąglone lub lekko zastrzone, z wierzchu bladozielone, matowe i gęsto pokryte tarczками, od spodu kremowożółte do jasnobrązowych (płowych) od gęsto ułożonych tarczek; ogonek liściowy 0,3–0,6 cm dł., z licznymi tarczками. Kwiaty w V, 1,2–1,6 cm dł., szerokolejkowate, fioletowopurpurowe do purpurowych (!), 10 pręcików 0,8–1,3 cm równych długości korony lub dłuższych (!), słupek dłuższy od korony, kielich około 1 mm dł., różowy (!) z tarczками i włoskami, szypułka kwiatowa 0,3–0,9 mm dł. pokryta tarczками; zebrane po 3–9 w płaskie kwiatostany na szczycie pędu. Wyst.: Chiny – Yunnan, Sichuan na wysokości 3600 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. (-23 °C) do mroz. (-26 °C). Odkryty przez G. Forresta w 1922 r. w pñn.-zach. Yunnanie. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera III F

002933

Rhododendron hirsutum L. 1753Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Rhododendron*syn.: *Rhododendron angustifolium* Hoppe 1837, *Rhododendron germanicum* Tausch 1837, *Rhododendron glabratum* Hoppe 1837, *Rhododendron latifolium* Hoppe 1840

Różanecznik owłosiony

Krzew po 10 latach uprawy 0,4 × 0,6 m, w ojczyźnie 0,3–1 m wysokości, powoli rosnący, szeroki, ścielący się i zwarty. Pędy pokryte luźno szczeciniastymi i tarczowatymi włoskami. Liście 1,5–3,0 × 1,0–1,5 cm podługowate do odwrotnie jajowatych, z wierzchu żywozielone i nagie, od spodu pokryte rdzawymi tarczami, brzeg blaszki orzęsiony sztywnymi szczeciniastymi włoskami (!). Kwiaty w VI, 1–2 cm dł. i 2 cm śred., rurkowatolejkowate, purpuroworóżowe, różowe, jasnoczerwone i rzadko białe, na zewnątrz rzadko pokryte włoskami i z nielicznymi tarczami; 10 pręcików z włoskami u podstawy; szypułki cienkie, pokryte włoskami i tarczami; zebrane po 3–10 w luźne, szczytowe kwiatostany. Wyst.: Alpy na wapiennych skałach (!). Upr.: b. mroz. (> –29 °C), „kapryśny” i krótkowieczny gatunek. W uprawie już od 1656 r. Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych S. Tomszak, A. Tomszak, Czechowice-Dziedzice – ofiarował S. Tomszak – 1999.

kwatera III F

endemit,

012624

Rhododendron hyperythrum Hayata 1913Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*syn.: *Rhododendron rubropunctatum* Hayata 1913

Różanecznik rurkowaty

Krzew 1–1,5 m wysokości, w ojczyźnie 0,9–2,5 m, kulisty, zwarty, powoli rosnący. Młode pędy grube i nagie. Liście wielosezonowe 8–15 × 2,5–4,0 cm, lancetowate do eliptycznolancetowatych, charakterystycznie silnie podwinięte – „zwinęte niemal w rurkę” (stąd nazwa); z wierzchu ciemnozielone, błyszczące, nagie i z wyraźnymi wklęsłymi nerwami, od spodu z bardzo nielicznymi tarczami i nerwem głównym gęsto pokrytym małymi, brązowymi włoskami; ogonek liściowy 2,5 cm dł., początkowo omszony. Kwiaty w IV/V, 3,5–4,5 cm śred., lejkowatodzwonkowate, białe do różowych z nielicznymi (lub bez) cętkami; zebrane po 7–10 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: Tajwan na wysokości 900–1200 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–26 °C). Gatunek o ładnym pokroju i oryginalnie podwiniętych liściach. Poch.: OB Lwów – 1999.

542 pan. 20, 22; kwatera III B

002940

Rhododendron impeditum Balf.f. et W.W.Sm. 1916Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Lapponica*syn.: *Rhododendron litangense* Balf.f. ex Hutch. 1930, *Rhododendron semanteum* Balf.f. 1930 (błędnie)

Różanecznik gęsty

Krzew karłowaty 0,2–0,4 m wysokości, w ojczyźnie 0,15–0,6 m, bardzo gęsty, szeroki o pędach silnie aromatycznych. Liście wielosezonowe 0,4–1,5 × 0,8 cm, małe, intensywnie szarzielone, eliptycznojjajowate, obustronnie gęsto pokryte czarnymi tarczami, podobnie jak ogonek 2 mm dł., dodatkowo z włoskami; zimą liście przebarwiają się na brązowo. Kwiaty w IV/V, 2,0–2,5 cm dł., purpurowoniebieskie, rzadko białe, szerokolejkowate; zebrane po 1–3 (4) kwiaty na końcach pędów; obficie kwitnący. Wyst.: zach. Chiny – Yunnan, Góry Lichiang na wysokości 3300–4600 m na otwartych, wilgotnych terenach. Odkryty w 1911 r. przez G. Forresta. Upr.: b. mroz. (> –29 °C); wśród drobnolistnych

gatunków jeden z łatwiejszych w uprawie; przydatny do ogrodów skalnych. Poch.: OBUWr. Wrocław – 2000.

327 pan. 11; kwatera IIIF
008467

Rhododendron insigne Hemsl et E.H.Wilson 1974

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Argyrophylla*

Różanecznik znakomity

Krzew do 1–2 m wysokości i 2 m szer., w ojczyźnie do 4 m wysokości, rośnie bardzo powoli. Młode pędy popielatoszare i gęsto pokryte włoskami, w 2 (3) roku nagie i zielone. Liście wielosezonowe 7–13 × 2–4 cm, lancetowate, skórzaste, z wierzchu ciemnozielone, od spodu z gęstą metalicznie srebrzystą lub delikatnie miedzianą (168D) wyściółką. Kwiaty w V/VI, 4–5 cm śred., nieliczne u młodych roślin, szerokodzwonkowate, w pąku górą purpurowe (57B), dołem jaśniejsze do białych, później różowe, na zewnątrz i brzeg płatków ciemnoróżowo nabiegłe (jakby dwubarwne), w miarę przekwitania jaśnieją, cętki nieliczne, ciemniejsze od płatków; zebrane po 15–20 w okazałe kuliste kwiatostany 12–14 cm śred. Wyst.: Chiny – Sichuan na wysokości 1500–3000 m. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), o dekoracyjnych liściach (!). Poch.: OB Bielefeld – 1995; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbchen – 1994.

kwatera IIID
002944

Rhododendron kaempferi Planch. 1854

Subg. *Tsutsusi*, Sect. *Tsutsusi*

syn.: *Azalea kaempferi* (Planch.) André 1865, *Rhododendron indicum* (L.) Sweet var. *kaempferi* (Planch.) Maxim. 1870, *Rhododendron iyoense* Nakai 1929, *Rhododendron kaempferi* Planch. var. *iyoense* (Nakai) Sugim. 1975, *Rhododendron kaempferi* Planch. var. *lusidusculum* (Nakai) Sugim. 1975, *Rhododendron kaempferi* Planch. var. *macrogamma* Nakai 1922, *Rhododendron kaempferi* Planch. var. *tubidorum* Komatsu 1918, *Rhododendron lusidusculum* Nakai 1922, *Rhododendron macrogamma* (Nakai) Nakai 1931, *Rhododendron obtusum* (Lindl.) Planch. var. *macrogamma* (Nakai) Kitam. 1972, *Rhododendron scabrum* G.Don var. *kaempferi* (Planch.) Nakai 1919, *Rhododendron sieboldii* Miq. 1836

Różanecznik (azalia) Kaempfera

Krzew 0,5–2 m wysokości, szeroko wyprostowany i luźny. Młode pędy pokryte miękkimi włoskami. Liście dwusezonowe: letnie 2,5–6 cm × 1,5–2 cm, eliptyczne, z wierzchu nieco błyszczące, obustronnie delikatnie pokryte włoskami i zimowe mniejsze, podługowatolancetowate. Kwiaty w V, ± 5 cm śred., lejkowate, o zmiennej barwie od różowych i purpuworóżowych z odcieniem łososiowopomarańczowym do szkarłatnopomarańczowych; pręcików 5, szypułki kwiatowe 0,5 cm dł., pokryte miękkimi włoskami; zebrane po 2–3 na końcach pędów. Gatunek zmienny. Wyst.: Japonia, Korea Płd. na wysokości do 1000 m. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), zrzucają liście zimowe podczas dużych mrozów. W Europie w uprawie od 1894 r. Warto wiedzieć: nazwa nadana ku czci Engelberta Kaempfera (1651–1716), niemieckiego lekarza w służbie holenderskiej, który po dwóch latach pobytu w Japonii po raz pierwszy gruntownie ją opisał. Poch.: Forstbotanischer Garten Tharandt – 1995.

kw IIID
012074

Rhododendron kiusianum Makino 'Amoenum' {Chiny <1850} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)

syn.: *Azalea amoenum* (Lindl.) Planch. 1854, *Rhododendron indicum* (L.) Sweet var. *amoenum* (Lindl.) Maxim. 1870, *Rhododendron indicum* (L.) Sweet var. *amoenum* (Lindl.) f. *japonicum* Maxim. 1870, *Rhododendron obtusum* (Lindl.) Planch. f. *amoenum* (Lindl.) E.H.Wilson 1921, *Rhododendron*. 'Amoenum', *Rhododendron* 'Kochonamai'

Różanecznik (azalia) kiusjański 'Amoenum'

Krzew 0,5–1 × 1 m, dość gęsty, powoli rosnący. Liście sezonowe, eliptyczne. Kwiaty w 1. połowie V, 2–3 cm śred., podwójne, otwierające się purpurowoliliowe (74B), później jaśniejsze (72B–C). Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Warto wiedzieć: jest to pierwsza azalia „japońska” przywieziona w 1850 r. z Szanghaju do Anglii przez R. Fortune’a i jedna z najdłużej uprawianych w Europie. Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „Zymon”, Tłokinia Wielka – ofiarował S. Zymon – 1999.

kwatery XIII

002948

Rhododendron × *kosterianum* C.K.Schneid. 1909

[*R. molle* ssp. *molle* × *R. molle* ssp. *japonicum*]

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*

syn.: *Rhododendron kosterianum* C.K.Schneid. (błędnie)

Różanecznik (azalia) Kostera

Nazwa zbiorowa obejmująca wielkokwiatowe mieszańce, intensywnie rosnące, uzyskane przez skrzyżowanie gatunku azalii miękkowłosej z jej podgatunkiem japońskim. Uzyskane siewki nie mają cech jednakowych i różnią się od siebie, m.in. barwą kwiatów, tempem wzrostu. Ich liście są dwusezonowe, od spodu luźno pokryte włoskami. Kwiaty od białych przez żółte, pomarańczowe, pomarańczowołososiowe, różowe aż do czerwonych. Upr.: b mroz. (> –29 °C). Poch.: nn – 1928.

623 pan. 25; kwatery VIB

003386

Rhododendron *Laetevirens* grex {nn <1900}

[*R. minus* var. *minus* × *R. ferrugineum*]

syn.: *Rhododendron* 'Laetevirens', *Rhododendron laetevirens* Balf f. 1930 (błędnie = *Rhododendron concinnum* Hemsl. 1889, *Rhododendron* 'Wilsonii', *Rhododendron* × *laetevirens* Rehder 1917)

Różanecznik żywozielony

Krzew 0,6–1 × 0,6–2 m, gęsty, w młodości dość szybko rosnący. Liście wielosezonowe 3–7 × 1–2 cm, lancetowatoeliptyczne, zastrzone, żywozielone (stąd nazwa), z wierzchu lekko błyszczące, od spodu z licznymi brązowymi tarczkami, nerw główny od spodu kontrastowo jasnozielony. Kwiaty w V/VI, 2–2,5 cm śred., różowe, wąskorurkowate, zebrane w małe luźne i ukryte wśród liści kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C), krzew o ładnym pokroju i ozdobnym ulistnieniu, podobny do *Rhododendron* *Arbutifolium* grex. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1994.

558 pan. 21a; kwatery IIC

007756

Rhododendron lapponicum ((L.) Wahlenb. 1812 ?

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Lapponica*

syn.: *Azalea lapponica* L. 1753, *Azalea parvifolia* (Adams) Kuntze 1891, *Rhododendron confertissimum* Nakai 1917, *Rhododendron ferruginosa* Pall. 1788, *Rhododendron leachianum* L.F.Hend. 1931, *Rhododendron palustre* Turcz. 1838, *Rhododendron parviflorum* F.Schmidt 1868, *Rhododendron parvifolium* Adams 1834

Różanecznik lapoński

Krzew karłowaty, w Wojsławicach do 0,8 m wysokości, w ojczyźnie 0,05–0,45 × 0,6–0,9 m, trudny w uprawie i nietrwały. Pędy cienkie, słabo ulistnione i gęsto pokryte tarczkami. Liście wielosezonowe do 5 cm dł., lancetowate do jajowatolancetowatych, obustronnie pokryte tarczkami leżącymi dachówkowato jedna na drugiej, aromatyczne. Kwiaty w 1. poł.V, małe, dzwonkowate, fioletowopurpurowe do liliowofioletowych; zebrane najczęściej po 3 na końcach pędów. Wyst.: Alaska, Dania – Grenlandia, Norwegia, Szwecja, Finlandia, Korea Płn, Japonia, Chiny – Iilin, Heilongjiang; Kanada – Labrador, Yukon, Franklin, Keewatin, Manitoba, Quebec, Kolumbia Br.; USA – New Hampshire, New

York; Rosja – Magadan, Irkuck, Chito, Kamczatka, Jakucja, Amur, Sachalin, Chabarowsk. Upr.: b. mroz. (> -29 °C), źle u nas rosnący prawdopodobnie z powodu zbyt długiego okresu wegetacyjnego i zbyt wysokich temperatur, w uprawie od 1825 r. Opis taksonu nie jest zgodny z opisami podawanymi przez innych autorów (długość liści, wysokość krzewu, barwa kwiatów) i jego oznaczenie jest wątpliwe. Roślinę otrzymaliśmy pod nazwą *R. lapponicum* 'Hillier's Form', a opisu takiego taksonu nie udało nam się odnaleźć. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera VIA; fot. 47

002831

Rhododendron ledebourii Pojark 1952

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Rhodorastra*

syn.: *R. dauricum* L. ssp. *ledebourii* (Pojark.) Aleksandrowa et Schmidt 1988, *Rhododendron dauricum* L. var. *sempervirens* Sims 1888, *Rhododendron dauricum* var. *atrovirens* hort. 1817

Różanecznik Ledeboura, syn.: Różanecznik dahurski odm. zimozielona

Krzew podobny do *R. dauricum*, ale w okresie kwitnienia ma więcej liści zimowych (4–8) na końcach pędów. Kwiaty większe 1,5–2,5 cm dł. i 3–4,5 cm śred., płatki korony wygięte na zewnątrz i skręcające się. Wyst.: Ałtaj, Zach. Syberia, Mongolia na wysokości 1400–1800 m. Upr.: b. mroz. (> -29 °C). Warto wiedzieć: nazwa nadana ku czci botanika Carla Fredricha von Ledeboura (1785–1851). Poch.: Rhododendronpark Bremen – 1995.

kwatera IIIF

018044

Rhododendron lepidostylum Balf. f. et Forrest 1920

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Trichoclada*

Różanecznik siny

Krzew 0,3–0,9 m wysokości, w ojczyźnie 0,3–1,2 m, powoli rosnący i zwarty. Młode pędy intensywnie niebieskie (!), pokryte tarczками i gęsto szczeciniastymi włoskami. Liście wielosezonowe 2,5–4 × 1,5–2 cm odwrotnie jajowate, na wierzchołku zaokrąglone, brzegiem z długimi włoskami, z wierzchu nagie, od spodu ze złotożółtymi tarczками. Kwiaty w V/VI rozwijają się wśród nowych przyrostów, 2,5 cm śred., lejkowatodzwonkowate, czasami z pomarańczowymi cętkami; słupek pokryty tarczками, szypułki kwiatowe 2 cm dł., pokryte włoskami i tarczками podobnie jak korona na zewnątrz. Wyst.: Chiny – Yunnan. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie od ndost. mroz. (-18 °C) do dost. mroz. (-21 °C); interesujący ze względu na niebieskie w młodości liście. Introdukowany w 1924 r. przez Szkota George Forresta, tragicznie zmarłego w górach Junnanu. Poch.: RHS Wisley – 2000.

kwatera IIIF

017645

Rhododendron longesquamatum C.K. Schneid. 1909

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Maculifera*

syn.: *Rhododendron brettii* Hemsl. et E.H.Wilson 1910

Różanecznik długołuskowy

Krzew około 1 m wysokości, w ojczyźnie 2–6 m, rośnie powoli, w młodości zwarty, później luźny. Młode pędy bardzo ładne, pokryte gęsto długimi czerwobrązowymi łuskami (stąd polska nazwa). Liście wielosezonowe 6–12 × 2,5–4,5 cm eliptyczne do lancetowatych, młode na zewnątrz z tarczками i z czerwobrązowym kutnerem, później ciemnozielone i nagie; nerw główny od spodu pokryty brązowymi włoskami i pojedynczymi tarczками; ogonek liściowy 1–1,5 cm dł., z gęstym, czerwobrązowym kutnerem. Kwiaty w V, 4–4,5 cm dł. i 5 cm śred. szerokodzwonkowate, różowe do łososiowych z

ciemnoczerwonymi cętkami, kielich 6–10 mm dł.; zebrane po 6–12 w luźne kwiatostany. Wyst.: Chiny – Sichuan, Guizhou na wysokości 2300–3500 m. Upr. mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Gatunek introdukowany przez E. H. Wilsona w 1904 r. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1999.

kwatera IIIF

008954

Rhododendron lutescens Franch. 1886

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Triflora*

syn.: *Rhododendron blinii* H.Lév. 1915, *Rhododendron costulatum* Franch. 1895, *Rhododendron lemeei* H.Lév. 1914

Różanecznik żółknący

Krzew 0,5–1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 6 m, wyprostowany, szeroki i zwarty do luźnego o pędach długich i powyginanych. Młode pędy pokryte brązowymi tarczami. Liście wielosezonowe 5–9 × 1,5–2,5 cm, lancetowate, na wierzchołku długozastrzone, u podstawy zaokrąglone; z wierzchu matowozielone i z nielicznymi tarczami, od spodu jaśniejsze z dużymi, żółtymi tarczami (stąd nazwa). Kwiaty w IV/V, 2–2,5 cm dł., szerokolejkowate, cytrynowożółte, bielejące podczas przekwitania, cętki drobne i zielone, na zewnątrz pokryte tarczami i włoskami, brzeg płatków falowany; zebrane po 2–3 (6) w luźne, nierównomiernie rozkwitające kwiatostany na szczytach pędów i w kątach liści. Wyst.: Chiny – Sichuan, Guizhou na wysokości 1750–3000 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie od ndost. mroz. (–18 °C) do dost. mroz. (–23 °C). Gatunek jest uprawiany od 1904 r. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1999.

240 pan.: 6, 7, 9, 11, 14, 24; kwatera: IIID, IIIE, IVB, IVD, XIIA, XIII, XVA, A/8, A/12

PL, Rchr, ☞

002956

Rhododendron luteum Sweet 1930

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*

syn.: *Anthodendron ponticum* (L.) Rchb. 1827, *Azalea flava* Hoffmanns. 1826, *Azalea pontica* L. 1753, *Azalea pontica* L. var. *autumnalis* K.Koch. 1843, *Rhododendron flavum* G.Don 1834, *Rhododendron flavum* G.Don var. *macranthum* Bean 1914, *Rhododendron luteum* Sweet var. *macranthum* E.H.Wilson 1921, *Rhododendron ponticum* (L.) Schreb. ex DC. 1839, *Rhododendron luteum*(L.) C.K.Schneid. 1909 (błędnie = *Rhododendron periclymenoides* (Michx.) Shinnars 1962)

Różanecznik (azalia) żółty, syn.: Azalia pontyjska, Zielina

Krzew 1–2,5 m wysokości, w ojczyźnie do 4 m, silnie rozgałęziony, niekiedy z odrostami korzeniowymi. Młode pędy pokryte lepkiemi gruczołkami. Liście sezonowe 6–12 cm dł., lancetowate, brzegiem orzęsione, młode pokryte włoskami; jesienią żółte, pomarańczowe lub czerwone. Kwiaty ± 5 cm śred., rozkwitają w V przed rozwojem liści, silnie pachną, lejkowate z wąskocylindryczną rurką, żółte lub złotożółte, na zewnątrz z lepkiemi gruczołkami; zebrane po 7–24 w okazałe szczytowe kwiatostany. Wyst.: Polska, Słowenia, Ukraina, Mołdawia, Gruzja, Abchazja, Azerbejdżan, Armenia, Turcja, Dagestan. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), w czasie surowych zim mogą przemarzać pąki kwiatowe. Dobrze rośnie na stanowiskach w pełni nasłonecznionych i nawet na lekkich piaskach. Doskonale rośnie w warunkach miejskich. Zast.: cenny rodzimy gatunek, efektownie i wcześniej kwitnący, o intensywnie pachnących kwiatach. Doskonały do zadrzewień krajobrazowych. Warto wiedzieć: w Polsce azalia żółta rośnie na jedynym naturalnym stanowisku w rezerwacie w Kołaczni, stanowiącej przysiółek Woli Żarczyckiej k. Leżajska. Jest gatunkiem objętym ochroną w Polsce, zagrożonym wyginięciem, dlatego umieszczonym w *Polskiej czerwonej księdze roślin* (1992). Ciekawostki: w 401 r. p.n.e. w czasie odwrotu armii

greckiej spod Babilonu, pod dowództwem Ksenofonta – ucznia Sokratesa, wygłodzeni i zmęczoni ciężkimi walkami żołnierze, znaleźli w okolicach Trebizondy (Trapezunt) liczne pasieki z miodem. Na drugi dzień „Ci, którzy jedli miód stracili zmysły, ulegli wymiotom i bieguncce, żaden z nich nie mógł stać na nogach. Ci, którzy tylko trochę jedli, byli jak pijani, ci, którzy dużo go jedli – zachowywali się jak wariaci, a niektórzy jak umierający”. Powodem takiego zachowania się żołnierzy był miód zebrany przez pszczoły z azalii pontyjskiej. Dowódcy armii zawdzięczamy pierwszy w historii pisanej zapis o różanecznikach. W tym samym miejscu podobny los, z katastrofalnym wynikiem, spotkał w 67 r. p.n.e. armię rzymską pod dowództwem Lukullusa, prowadzącą wojnę z królem pontyjskim Mitrydatesem. Armia rzymska po spożyciu słodkiego miodu została zmasakrowana przez przeciwnika. Czyżby Mitrydates znał odurzające działanie tego miodu – jego osobistym lekarzem był znawca roślin, Grek Krateus – i wykorzystał swoją wiedzę botaniczną jako „broń biologiczną”? P o c h.: nn – <1928; OBUWr. Wrocław – 1998; Wola Żarczycka – 1999.

145 pan. 3; kwatery IX; fot. 87
002833

Rhododendron makinoi Tagg 1927

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Azalea makinoi* (Tagg) Makino 1929, *Azalea makinoi* (Tagg) Makino var. *muranoana* Makino 1929, *Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc f. *angustifolium* Makino, *Rhododendron stenophyllum* Makino 1910, *Rhododendron yakushimanum* Nakai ssp. *makinoi* (Tagg) D.F.Chamb. 1979

Różanecznik Makino

Kr z e w 1–1,5 m wysokości, zwarty i powoli rosnący. Młode pędy pokryte są niemal białą wyściółką, strasze białoszarą, a dojrzałe cynamonową. Liście wielosezonowe 10–15 × 1,5–3 cm, z wierzchu błyszczące, od spodu pokryte brunatnymi lub czerwonymi, filcowatymi włoskami, bardzo efektowne (!). Kwiaty w VI, 4 cm śred., lejkowatodzwonkowate, 5-płatkowe, delikatnie jasnorożowe z karminowymi cętkami lub bez; zebrane po 6–8 w szczytowe kwiatostany. W y s t.: Japonia. U p r.: zad. mroz. (–26 °C); gatunek o oryginalnym pokroju, pięknych liściach i ładnie kwitnący. Warto wiedzieć: nazwany ku czci japońskiego botanika T. Makino. Gatunek często mylony z 7-płatkowym *R. degronianum* ssp. *heptamerum* var. *heptamerum* (syn.: *R. metternichii*) lub *R. degronianum* ssp. *degronianum* o kwiatach rozwijających się w IV/V, z ciemnoróżowymi liniami na koronie kwiatowej. P o c h.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbchen – 1994; OB Bielefeld – 1997.

367 pan. 14; kwatery: IIIB, IIIF, VIA, XIIB
002959

Rhododendron maximum L. 1753

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Rhododendron ashleyii* Coker 1935, *Rhododendron fragrans* Hort., *Rhododendron latifolium* Hoffmanns. 1826 non Hoppe 1840, *Rhododendron maximum* Thunb. [błędnie = *Rhododendron degronianum* Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hava var. *heptamerum* (Maxim.) H.Hava (Maxim.) Sealy], *Rhododendron maximum* L. var. *album* Pursh 1914, *Rhododendron maximum* L. var. *purpureum* Pursh 1914, *Rhododendron procerum* Salisb. 1796 (błędnie), *Rhododendron purpureum* (Pursh) G.Don 1834 non Kamatsu 1918 non Buch.-Ham. ex D.Don 1825, *Rhododendron purpureum* (Pursh) G.Don var. *tigrinum* Steudel 1841, *Rhododendron purshii* G.Don 1834

Różanecznik olbrzymi

Kr z e w 3–5 m wysokości, w ojczyźnie drzewo do 12 m wysokości (!). Pędy mniej lub bardziej brunatne, roczne i 2-letnie lepkie od gruczołkowatych włosków. Liście wielosezonowe 10–30 (40) × 3–7,5 cm, najszersze powyżej połowy długości blaszki liściowej, zwężające się ku podstawie; z wierzchu ciemnozielone i lekko błyszczące, od spodu gładkie z szarometalicznym połyskiem lub pokryte gęstymi i krótkimi włoskami, które na liściach 2-letnich i starszych nabierają miedzianometalicznego połysku. Kwiaty w

VI/VII, czasami na przełomie VII/VIII, w pąku z licznymi wąskimi podsadkami (!) podobnymi do miniaturowych liści, korona różowa, w miarę rozwoju zewnętrzna strona płatków staje się niemal czysto biała (spotyka się także formy o kwiatach dwustronnie białych, lekko różowych lub różowych z białym środkiem); cętki żółte na środkowym górnym płatku, szypułki kwiatowe gęsto pokryte lepkimi, gruczołowatymi włoskami. Kwiaty zebrane po 15–25 w zaokrąglone, wydłużone lub stożkowate kwiatostany o szypułach z licznymi lepkimi gruczołowatymi włoskami. Wyst.: Kanada – New Scotia, New Brunswick; USA – Maine, New Hampshire, Vermont, New York, Massachusetts, Pensylwania, Delaware, Virginia, pñ. i pñd. Carolina, Georgia. Upr.: b. mroz. (> –29 °C) i mniej wymagający pod względem żyzności i wilgotności gleby od innych różaneczników. Zast.: cenny do dużych parków, ale mniej dekoracyjny i później kwitnący od *R. catawbiense*. Poch.: nn – < 1928; nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989, 1995.

kwatera: IIC, IIID

002961

Rhododendron micranthum Turcz. 1837

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Micrantha*

syn.: *Rhododendron pritzelianum* Diels 1900, *Rhododendron rosthornii* Diels 1900

Różanecznik drobnokwiatowy

Krzew 1–1,5 m wysokości, zwarty i nieregularnie rosnący, podobny do bagna zwyczajnego (obecnie włączanego do rodzaju różanecznik) lub nieco do biało kwitnących tawuł. Pędy cienkie, silnie rozgałęzione, pokryte tarczkami i włoskami. Liście wielosezonowe 2,5–5 × 1–2,5 cm, odwrotnie lancetowate, aromatyczne, od spodu pokryte gęsto jasnobrązowymi tarczkołowatymi włoskami, nerwy pokryte włoskami. Kwiaty w VI/VII, 0,8–1,2 cm śred., szerokodzwonkowate, mlecznobiałe; zebrane po 18–20 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: Chiny – Hubei, Sichuan, Gansu, Shanxi, Shandong, Hebei, Iilin, Heilongjiang; Korea Pñd. na wysokości 1600–2600 m. Upr.: b. mroz. (> –29 °C); wskazane cięcia zagęszczające. W uprawie od 1900 r. Poch.: OB Lwów – 1995, OBUWr. Wrocław – 1989.

kwatera XIIB

007755

Rhododendron minus Michx. 1792

subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Caroliniana*

Różanecznik mniejszy

Krzew prawie identyczny, jak *R. minus* var. *minus*, ale rośnie silniej do 1,5–2 m wysokości, w ojczyźnie do 9 m wysokości. Pędy bardziej sztywne i wyprostowane. Liście nieznacznie dłuższe 6–12 × 2,5–6,5 cm, krócej zaostrome, zimą ładnie brązowieją. Kwiaty w VI, nieco później od większości uprawianych u nas gatunków. Upr.: mroz. (–29 °C). Wyst.: jak *R. minus* var. *minus* oraz na Florydzie. Nazwa gatunkowa nie oddaje prawidłowo jego cech. Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1995.

186 pan. 4; kwatera IIC

013870

Rhododendron minus Michx. 1792 var. *minus*

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Susect. *Caroliniana*

syn.: *Rhododendron carolinianum* Rehder 1912, *Rhododendron cuthbertii* Small 1902, *Rhododendron punctatum* Andrews 1798

Różanecznik karoliński

Krzew 1–1,5 m wysokości, w ojczyźnie 0,9–2,5 m, zwarty, wyprostowany do leżącego i obficie kwitnący. Młode pędy ogruczołone, zielone do czerwonych. Liście wielosezonowe 5–10 × 2–4,5 cm, eliptyczne do szerokoeliptycznych, długo zaostrome (!),

ciemnozielone, obustronnie pokryte tarczkami, od spodu tarczki bardzo liczne, brązowoczerwone. Kwiaty w V, 1,2–3 cm dł., wąskolejkowate, od jasno- do ciemnoróżowych, niekiedy białe; zebrane po 4–9 w szczytowych kwiatostanach. Wyst.: USA – Tennessee, pñ. i pñd. Carolina, Georgia i Alabama. Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

360 pan. 14; kwatera XIIA
006904

Rhododendron molle (Blume) G.Don 1884 ssp. *molle*

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*

syn.: *Azalea mollis* Blume 1823, *Azalea sinensis* Lodd. 1824 [błędnie = *Rhododendron molle* (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993], *Azalea sinense* (Lodd.) var. *flavescens* Sweet 1829 (błędnie ?)

Różanecznik (azalia) miękkowłosy

Krzew w uprawie 0,3–1,2 m, w ojczyźnie do 3 m wysokości, wyprostowany o młodych pędach pokrytych szczeciniastymi włoskami. Liście sezonowe 6–15 × 2–2,5 cm, podługowatoeliptyczne z tępym wierzchołkiem i klinowatą podstawą, od spodu pokryte miękkimi szarymi włoskami. Kwiaty w końcu V, przed listnieniem, 5–9 cm śred., szerokolejkowate, złotożółte do pomarańczowych, z zielonymi dużymi cętkami (!) zlewającymi się w plamkę; pręcików 5, słupek nagi, kielich mały i pokryty włoskami. Wyst.: Japonia i Chiny – Yunnan, Guizhou, Hunan, Anhui, Guandgdong, Iiangxi, Hubei, Jangsu, Zhejiang, Guangxi, Fujian na wysokości 100–2400 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od ndost. mroz. (–18 °C) do mroz. (–29 °C); w uprawie od 1824 r. Gatunek ten jest rodzicem wielu odmian azalii, głównie z grupy *Mollis*. Nadal jednak w handlu często oferowane są siewki, wyselekcjonowane wg barw, uzyskane przez skrzyżowanie *R. molle* ssp. *molle* × *R. molle* ssp. *japonicum* noszące nazwę *R* × *kosterianum*.

kwatera IIC
002942

Rhododendron molle (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993

Subg.: *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*

syn.: *Azalea japonica* A.Gray 1859, *Azalea mollis* Blume var. *glabrior* Miq. ex Regel 1867, *Azalea pontica* L. var. *sinensis* (Lodd.) Lindl. 1829, *Azalea sinensis* Lodd var. *glabrior* (Miq.) Maxim 1870, *Azalea sinensis* Lodd. 1824, *Rhododendron glabrier* (Regel) Nakai var. *aureum* (E.H.Wilson) Nakai 1922, *Rhododendron japonicum* (A.Gray) J.V.Suringar 1908, *Rhododendron japonicum* (Blume) C.K.Schneid. 1909 [błędnie = *Rhododendron degronianum* Carié're ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hava var. *heptamerum* (Maxim.) H.Hava (Maxim.) Sealy], *Rhododendron japonicum* (A.Gray) J.V.Suringar f. *aureum* E.H.Wilson 1921, *Rhododendron japonicum* (A.Gray) J.V.Suringar f. *canescens* (Sugim.) Sugim. 1975 (błędnie), *Rhododendron japonicum* (A.Gray) J.V.Suringar var. *canescens* Sugim. 1972 (błędnie), *Rhododendron molle* (Blume) G.Don var. *japonicum* (A.Gray) Makino 1956, *Rhododendron molle* Siebold et Zucc. 1846 non (Blume) G.Don 1834, *Rhododendron sinense* (Lodd.) Sweet 1826, *Rhododendron sinense* (Lodd.) Sweet. var. *rosea* Ito 1913

Różanecznik (azalia) miękkowłosy pgat. japoński

Krzew 1–2 m wysokości, zwarty i wyprostowany. Pąki z łuskami okrywającymi delikatnie orzęsionymi (!). Młode pędy delikatnie pokryte szczeciniastymi włoskami lub nagie. Łuski pąków delikatnie orzęsione. Liście sezonowe 6–10 × 2–3 cm, delikatne, podługowatołancetowate, od spodu niebieskozielone; jesienią żółte lub (i) ognistoczerwone. Kwiaty w pierwszej połowie V, szerokolejkowate, 6–8 cm śred., rozwijają się przed listnieniem, od ciemnożółtych przez łososiowe, przeważnie pomarańczowe do ciemnoczerwonych, lekko słodko pachnące; plamka duża pomarańczowa (!) na środkowym górnym płatku; zebrane po 6–12 w okazałe, zwarte kwiatostany. Wyst.: pñ. i śr. Japonia. Upr.: b. mroz. (> –29 °C); w Japonii uprawiany od 1861 r. Gatunek ten w Polsce spotykany bywa rzadko, ale jest rodzicem wielu odmian ogrodowych, szczególnie azalii z grupy *Mollis* i *Rustica*. Poch.: nn – ofiarował J. Kwaśnik – 1991.

kwatera IIID

009734

Rhododendron mucronatum (Blume) G.Don 1834 var. *mucronatum*Subg. *Tsutsusi*, Sect. *Tsutsusi*syn.: *Azalea ledifolia* Hook. 1829, *Azalea liliflora* Poit. 1829, *Azalea mucronata* Blume 1826, *Azalea rosmarinifolia* Burm. 1768, *Rhododendron argyi* H.Lév. 1913, *Rhododendron burmanii* G.Don 1834, *Rhododendron ledifolium* (Hook.f.) G.Don 1834, *Rhododendron leucanthum* Bunge 1833, *Rhododendron rosmarinifolium* Dippel 1889, *Rhododendron* 'Mucronatum' (błądnie)

Różanecznik (azalia) ostrolistny odm. typowa

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,7 × 1,4 m, szeroko rozłożysty i zwarty. Młode pędy pokryte szarymi lub brązowymi włoskami. Liście dwusezonowe: letnie – 4–9 cm dł., eliptyczne, obustronnie zastrzone i owłosione, oraz zimowe – 1–4 cm dł., lancetowate, ciemnozielone, obustronnie pokryte włoskami. Kwiaty w V, 5,5–7,0 cm śred., szerokolejkowate, lekko pachnące, białe z lekkim odcieniem różowym (62 C–D) pod koniec kwitnienia czysto białe, cętki nieliczne, słabo widoczne, barwa jak płatki (62 C); nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 1–3. Wyst.: Japonia, Chiny i Jawa, gdzie jest uprawiany w ogrodach od ponad 300 lat. Upr.: w młodości dost. mroz. (–23 °C), później zad. mroz. (–26 °C). W Europie w uprawie od 1819 r. Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 2000.

551 pan. 21a; kwatera: IIC, IIIF, VIA, XIIB; fot. 36

002967

Rhododendron mucronulatum Turcz 1837Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Rhodorasta*syn.: *Rhododendron mucronulatum* Turcz var. *acuminatum* hort., *Rhododendron mucronulatum* Turcz. f. *ciliatum* (Nakai) Kitag. 1979, *Rhododendron mucronulatum* Turcz. var. *ciliatum* Nakai 1919, *Rhododendron taquetii* H.Lév. 1913

Różanecznik ostrokończysty

Krzew 1–1,5 m wysokości, w ojczyźnie 1–3 m, o pędach cienkich, w młodości rdzawobrazowych i pokrytych krótkimi gruczołkowatymi włoskami. Pędy starsze z szarą korą. Liście dwusezonowe 4–12 × 1,2–2,5 cm, eliptycznolancetowate, bardzo cienkie, na wierzchołku ostro zakończone krótkim twardym kolcem (stąd nazwa), brzegi ± pokryte szczeciniastymi włoskami, obustronnie jasnozielone, od spodu pokryte gęsto tarczками; w końcu lata brunatnieją, zimą nie zwijają się w rurkę jak u *R. dauricum* (!). Kwiaty w IV/V, 2,2–3,3 cm dł. i 3,5–5,0 cm śred. przed listnieniem, szerokolejkowate do dzwonekowatych, płatki prawie zaokrąglone i zachodzące brzegami na siebie, lilioworóżowe (rzadko białe), korona do połowy długości rozcięta i brzegiem ± owłosiona; pylniki ciemnopurpurowe; zebrane zwykle pojedynczo lub po 3–6 w przywierzchołkowej części pędu. Owoce (torebki) we IX, 1–1,7 cm dł., nasiona 0,6 mm śred. brązowe. Wyst.: Japonia; Chiny – Hubei, Shandong; Mongolia; Półwysep Koreański; Rosja – Amur. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); pąki kwiatowe mogą być uszkodzane podczas surowych zim, a kwiaty przez wiosenne przymrozki. Zast.: jeden z najwcześniej kwitnących różaneczników. Gałązki ścięte w grudniu i umieszczone w mieszkaniu zakwitną po 7–14 dniach. Poch.: OB Phenian – 1989, OBUWr. Wrocław (oznaczenie zweryfikowane przez M.S. Aleksandrovą) – 1989; Chalipo Arboretum, Seul – ofiarowali J.J. Widajowie – 1989.

kwatera IIC

009667

Rhododendron mucronulatum Turcz. var. *mucronulatum*Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Rhodorasta*syn.: *Rhododendron mucronulatum* Turcz. var. *albiflorum* Nakai 1911, *Rhododendron dauricum* L. var. *mucronulatum* (Turcz.) Maxim. 1870

Różanecznik ostrokończysty odm. białokwiatowa

Prawie identyczny jak *R. mucronulatum*, ale kwiaty białe, liście nieco jaśniejsze i rośnie wolniej. Wyst.: Rosja – Amur, Chiny – Hubei, Shandong oraz Mongolia, Półwysep Koreański. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989.

kwatery VIA

009735

Rhododendron × nikomontanum (Komatsu) Nakai 1917

[*R. aureum* × *R. brachycarpum*]

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Rhododendron brachycarpum* G.Don var. *lutescens* Koidz. 1916, *Rhododendron chrysanthum* Pall. var. *nikomontanum* Komatsu 1917

Różanecznik nikomontański

Naturalny mieszaniec o cechach pośrednich rodziców. Pokrój podobny do *R. brachycarpum*, ale bardziej zwarty. Kwiaty jak u *R. aureum* – jasnożółte. Wyst.: Rosja – Ałtaj, Kraj Krasnojarski, Chita, Kraj Amurski, Chabarowsk, Kraj Nadmorski, Kamczatka, Wyspy Kurylskie, Sachalin oraz Półwysep Koreański, Japonia, Chiny – Ilin na wysokości 850–2700 m. Upr.: mroz. (–29 °C) i łatwiejszy w uprawie od rodziców. Poch.: nn – ofiarował J. Kwaśnik – 1991.

kwatery IVB, A/5a; fot. 29

002971

Rhododendron occidentale (Torr. et A.Gray) A.Gray 1876

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*

syn: *Azalea californica* Torr. et A.Gray ex Durand 1855, *Azalea nudiflora* L. var. *ciliata* Kellogg 1855, *Azalea occidentalis* Torr. et A.Gray 1857, *Rhododendron occidentale* (Torr. et A.Gray) et A.Gray var. *paludosum* Jeps. 1922, *Rhododendron occidentale* (Torr. et A.Gray) et A.Gray var. *sonomense* (Greene) Rehder 1921, *Rhododendron sonomense* Grenne 1891

Różanecznik (azalia) zachodni

Krzew 1,5–2 m wysokości, w ojczyźnie do 7,5 m. Liście sezonowe 4–10 × 0,5–4 cm, eliptyczne do podługowatolancetowatych, obustronnie rzadko pokryte szczeciniastymi włoskami. Kwiaty w VI, 3–7 cm śred., równocześnie z rozwojem liści, 5–6-płatkowe, delikatnie słodko pachnące, białe i kremowe czasami z wyraźnymi, żółtymi plamkami; zebrane po 5–12 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: USA – Oregon, Kalifornia na wysokości około 2700 m. Upr.: b. mroz. (> –29 °C); w uprawie od 1850 r. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1999.

kwatery: VIA, XIIB

010935

Rhododendron oreodoxa Franch. 1886

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

Różanecznik dekoracyjny

Krzew 1,5–2,5 × 2 m, w ojczyźnie także niskie drzewo do 6 m wysokości. Młode pędy pokryte gęstym, szarobiałym kutnerem, starsze szybko nagie. Pąki wegetatywne duże, kuliste, pękate, są podobne do pąków kwiatostanowych. Liście wielosezonowe 5–10 × 2–3,5 cm, wąskoeliptyczne, z wierzchu jasnozielone i nagie, od spodu sinozielone z pojedynczymi włoskami. Kwiaty w III/IV, około 8 cm śred., szerokodzwonkowate, 7–8-płatkowe, jasnopurpuroworóżowe do czysto różowych, niekiedy z czerwonym brzegiem płatków; zebrane po 10–12 w szczytowe kwiatostany; pręcików 14. Torebki nasienne długie 2–2,5 cm, nagie (!). Wyst.: Chiny – Yunnan, Siuhan, Hubei, Shaanxi, Gansu, Xizang na wysokości 2650–4150 m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); kwiaty są często uszkodzane przez wiosenne przymrozki. Wprowadzony do uprawy przez E.H. Wilsona w 1904 r. Poch.: Grugapark Essen – 1989; nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1995.

119 pan.: 2, 21a; kwatera IIC; fot. 68

007692

Rhododendron oreodoxa Franch var. *fargesii* (Franch) D.F.Chamb. 1979

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

syn.: *Rhododendron erubescens* Hutch. 1916, *Rhododendron fargesii* Franch. 1895, *Rhododendron fargesii* Franch. var. *album* Wilson *nomen nudum*

Różanecznik Fargesa

Krzew 1–2 m wysokości, w ojczyźnie 1–6 m, bardzo podobny do *R. oreodoxa*, ale kwitnie nieco później w IV, kwiaty jaśniejsze, owoce ogruczone, a liście mniejsze 5–8,2 × 2–4,8 cm, podługowate do jajowatych. Wyst.: Chiny – Sichuan, Hubei, Gansu. Upr.: mrozoodporność różna w zależności od pochodzenia, od dost. mroz. (–23 °C) do mroz. (–29 °C). Warto wiedzieć: nazwa nadana na pamiątkę Paula G. Fargesa, francuskiego misjonarza i zbieracza roślin w pñ.-zach. Sichuanie. Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989.

kwatera: IIIB, IIID, IVB, XIIB

009668

Rhododendron oreotrephes W.W. Sm 1914

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Triflora*

syn.: *Rhododendron artosquameum* Balf.f. et Forrest. 1922, *Rhododendron cardioeides* Balf.f. et Forrest. 1922, *Rhododendron depile* Balf.f. et Forrest 1922, *Rhododendron exquisitum* Hutch. 1932, non T.L.Ming 1981, *Rhododendron hypotrichotum* Balf.f. et Forrest 1922, *Rhododendron phaeochlorum* Balf.f. et Forrest 1922, *Rhododendron pubigerum* Balf.f. et Forrest 1922, *Rhododendron timeteum* Balf.f. et Forrest 1920, *Rhododendron trichopodum* Balf.f. et Forrest 1922

Różanecznik górski

Krzew 1–2 m wysokości, w ojczyźnie drzewo do 8 m wysokości, dość gęsty. Młode pędy najczęściej czerwono, biało lub szaro nabiegłe i pokryte tarczami. Liście wielosezonowe 2–6 × 2–3 cm, okrągławe do odwrotnie jajowatych, na wierzchołku zaokrąglone, z wierzchu niebieskawe z nielicznymi tarczkatymi włoskami, które od spodu są bardziej liczne, czerwono purpurowe do szaroniebieskich; nerw główny pokryty tarczkatymi oraz miękkimi włoskami; ogonek liściowy 0,5–2,0 cm dł. Kwiaty w V, 5–6 cm śred., lejkowate, liczne, różowe, lawendowe, rzadko białe, często z ciemnymi cętkami, brzeg płatków pofalowany, pręcików 10, kielich 0,5–2,0 cm dł. Gatunek zmienny. Wyst.: Chiny – Xizang, Yunnan, Sichuan na wysokości 2750–4250 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od ndost. mroz. (–18 °C) do dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Rhododendronpark Bremen – 1991; Grugapark Essen – 1989; OB PAN Warszawa-Powsin – 1995 i inne.

kwatera IIIF

008934

Rhododendron pachysanthum Hayata 1913

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Maculifera*

syn.: *Rhododendron rufum* Batalin var. *pachysanthum* (Hayata) S.S. Ying 1976

Różanecznik rdzawolistny

Krzew 0,9–1,5 m wysokości, zwarty. Młode pędy intensywnie rude, rzadziej srebrne od gęstego kutneru. Liście wielosezonowe 8–10 × 2,5–4 cm, jajowate do lancetowatych, z wierzchu matowe, od spodu rdzawe od trwałego kutneru (stąd nazwa polska); ogonek liściowy z kutnerem jak spód liści: Kwiaty w IV/V, dzwonek, różowe z ciemniejszą plamką w środku, na zewnątrz białe; nitki pręcików i słupka białe, szypułka kwiatowa bordowa; zebrane po 4–5 w luźne kwiatostany. Gatunek podobny do *R. pseudochrysanthum*. Wyst.: Tajwan. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C); introdukowany przez J. Patricka w 1972 r. Poch.: nn – ofiarowany przez Z. Kwaśnik – 1998.

19 pan.: 1a, 2, 3; kwatery VIA
002976

Rhododendron pachytrichum Franch. 1886

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Maculifera*

Różanecznik grubowłosy

Krzew 1–3 m wysokości, kulisty i zwarty, młode pędy gęsto pokryte drobnymi włoskami, kora szarobrazowa. Liście wielosezonowe 9–15 × 2–4 cm, eliptyczne do odwrotnie jajowatych, u podstawy zaokrąglone, obustronnie nagie, brzeg orzęsiony; nerw główny od spodu z brązowymi włoskami; ogonek liściowy 1,5–2 cm dł., omszony i z tarczками. Kwiaty IV/V, dzwonkowate, białe do różowych z purpurową plamką w gardzieli i cętkami na górnym środkowym płatkach; kielich orzęsiony 1 mm dł.; zebrane po 7–10 w luźne kwiatostany. Owoce pokryte gęstym kutnerem. Wyst.: Chiny – Yunnan, Sichuan, Xizang na wysokości 2500 – 3600 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od dość mroz. (–20,5 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989; nn – ofiarował A. Woźniak – 1989; Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989.

30 pan.: 1a, 1b, 2, 3, 22; kwatery IA, IIIB, IIIF, VIA, XIB, XIII, XIV
002984

Rhododendron ponticum L. 1762

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Rhododendron adansonii* Pépin 1859, *Rhododendron algarvense* Page 1817, *Rhododendron azaleoides* Desf. (błędnie), *Rhododendron baeticum* Boiss. et Reut. 1856, *Rhododendron hyacinthiflorum* hort. 1841, *Rhododendron lancifolium* Moench 1794 (błędnie), *Rhododendron lancifolium* Hook.f. 1849 (błędnie = *Rhododendron barbatum* Wall. ex G.Don 1834), *Rhododendron lowei* hort. 1835, *Rhododendron obtusum* hort. 1825, *Rhododendron odoratum* Lodd. ex Steudel 1841 (błędnie), *Rhododendron parviflorum* Dum. Cours. 1834, *Rhododendron ponticum* L. ssp. *baeticum* (Boiss. et Reut.) Hand.-Mazz. 1909, *Rhododendron ponticum* L. var. *brachycarpum* Boiss. 1875, *Rhododendron speciosum* Salisb. 1796 (błędnie), *Rhododendron speciosum* (Willd.) Sweet 1830 [błędnie = *Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. 1824]

Różanecznik pontyjski

Krzew 2–4 × 4–10 m, powoli rosnący, o zmiennym pokroju – zwarty do luźnego. Młode pędy nagie. Liście wielosezonowe 6–18 × 2,5–5,5 cm podługowatolancetowate do szerokoeliptycznych, na wierzchołku zaostrome, u podstawy klinowate do zaokrąglonych, obustronnie nagie. Kwiaty w V/VI, 3,5–5,0 cm dł., dzwonkowate, lilioworóżowe do purpurowych, rzadko białe, przeważnie z zielonożółtymi cętkami; kielich 1–2 mm dł., nagi, szypułki kwiatowe 3–3,5 cm dł., nagie lub ogruczone; zebrane po 8–20 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: Hiszpania, Portugalia, Bułgaria, Turcja, Gruzja, Armenia, Abchazja i Liban na wysokości do 2200 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od dość mroz. (–18 °C) do dost. mroz. (–23 °C); w uprawie od 1753 r. Poch.: nn – <1920; OB Moskwa – 1988.

212 pan. 5; kwatery XIB
017603

Rhododendron ponticum 'Lancifolium' Moench 1794 {<1794 ?} (Gr. 1a Ponticum)

Różanecznik pontyjski 'Lancifolium'

Krzew 1–1,5 m wysokości, bardzo szeroki i wyprostowany. Liście wielosezonowe 5–10 × 1,2–2,0 cm, wąskolancetowate, płaskie (!). Kwiaty w V/VI, niekiedy powtórnie jesienią) mniejsze od gatunku, purpurowe i bielejące ku środkowi. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: nn – <1928.

kwatery IIC, VIA
011543

Rhododendron ponticum 'Variegatum' (Gr. 1a Ponticum)

syn.: *Rhododendron* 'Silver Edge'

Różanecznik pontyjski 'Variegatum'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście węższe i mniejsze, często zdeformowane, brzegiem nieregularnie kremowo obrzeżone; kwitnie mniej obficie. Upr.: dost. mroz. (–18 °C); odmiana o ozdobnych liściach, ale kremowe obrzeże blaszki liściowej często bywa uszkodzane zimą przez słońce i mróz. Wymaga miejsc zacienionych i osłoniętych od wiatru oraz okrywania na zimę. Poch.: nn – <1920.

kwatera IIIF

013663

Rhododendron praevernium Hutch. 1920

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

Różanecznik wczesnowiosenny

Krzew 1–2,5 m wysokości, w ojczyźnie 1,8–4,6 m, szybko rosnący. Liście 10–20 × 2,5–7 cm eliptyczne do długolancetowatych, z wierzchu jasnozielone, od spodu oliwkowe do jasnozielonych, nagie (!); ogonek liściowy nagi 1,5–2,5 cm dł. Kwiaty w III/IV (!) 5–6 cm dł. i 5 cm śred. lejkowatodzwonkowate, białe, czasem z różowym odcieniem intensywniejszym na zewnątrz; cętki liczne, purpurowe przechodzące w dużą plamkę w gardzieli, pręcików 13–15, szypułki kwiatowe nagie 1–1,5 cm dł.; zebrane po 8–10 w kuliste kwiatostany. Podobny do *R. calophytum*, który ma liście do 30 cm dł., pręcików 15–20, po 30 kwiatów w kwiatostanie i do *R. sutchuenense* – liście omszone od spodu, w gardzieli brak plamki. Wyst.: Chiny – Sichuan, Hupei. Upr.: w zależności od pochodzenia od dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Introdukowany przez Ernesta H. Wilsona w 1900 r. Poch.: nn – ofiarował Z. Kwaśnik – 1998.

kwatera IIC, IIID

010873

Rhododendron primuliflorum Bureau et Franch. 1891

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Pogonanthum*

syn.: *Rhododendron acraium* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron cephalanthoides* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron clivicolum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron crenophilum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron gymnomiscum* Balf.f. et Kingdon – Ward 1916, *Rhododendron lepidanthum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron praeclarum* Balf.f. et Farrer 1916 (błędnie = *Rhododendron praeclarum*), *Rhododendron primuliflorum* Bureau et Franch. var. *cephalanthoides* (Balf.f. et W.W.Sm.) Cowan et Davidian 1947, *Rhododendron primuliflorum* Bureau et Franch. var. *lepidanthum* (Balf.f. et W.W.Sm.) Cowan et Davidian 1947, *Rhododendron tsarongense* Balf.f. Forrest 1919

Różanecznik pierwiosnkowaty

Krzew 0,3–0,8 m wysokości, luźny do zwartego. Liście wielosezonowe 1–3 × 0,5–1 cm, podługowatoeliptyczne, silnie aromatyczne, obustronnie zaokrąglone, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu brązowe od licznych tarczek. Kwiaty w IV/V, 1–2 cm dł., rurkowate, czysto białe lub białe z żółtą rurką; pręcików 5, szypułki kwiatowe krótkie, kielich 3–5 mm z tarczkami; zebrane po 6–15 w gęste baldachogrona. Gatunek zmienny. Wyst.: Chiny – Xizang, Yunnan, Sichuan na wysokości 3350–4000 m. Upr.: dost. mroz. (–23 °C); w uprawie od 1917 r. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbchen – 1991.

kwatera: IVA, XIIB

008472

Rhododendron prinophyllum (Small) Millais 1917

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*

syn.: *Azalea nudiflora* var. *rosea* Sweet 1830, *Azalea prinophylla* Small 1914, *Azalea rosea* Loisel 1812 (błędnie = *Rhododendron canescens* (Michx.) Sweet 1830), *Rhododendron canescens* Porter 1889 non (Michx.) Sweet 1830, *Rhododendron nudiflorum* var. *roseum* Sweet 1830 non (Loisel.) Weigand 1924, *Rhododendron*

nudiflorum Darlington 1889 non (L.) Torr. 1824, *Rhododendron roseum* (Loisel.) Rehder f. *plenum* Rehder 1947, *Rhododendron roseum* (Loisel.) Rehder 1921 (błędnie = *Rhododendron canescens* (Michx.) Sweet 1830)
Różanecznik (azalia) niebieskolistny

Krzew około 1 m wysokości, w ojczyźnie do 4,5 m, w młodości rośnie szybko, zwarty, kulisty, wyprostowany i tworzący niekiedy rozłogi. Młody pęd pokryte białymi, aksamitnymi włoskami, starsze nagie, szare do jasnobrązowych. Liście sezonowe 3–7 cm dł., niebieskozielone (!), eliptyczne do odwrotnie jajowatych, na wierzchołku zastrzone, z wierzchu szaroniebieskozielone, od spodu pokryte miękkimi włoskami, czasami ogruczone; ogonek liściowy 3–4 mm dł. Kwiaty w V, 4,0–4,5 cm śred., pojawiają się równocześnie z rozwojem liści, rurkowatolejkowate, silnie pachnące, różowe, pręciki 2 × dłuższe od korony i tak samo jak rurka aksamitne; zebrane po 5–9 w luźne kwiatostany. Wyst.: USA – Arkansas, Oklahoma, Missouri, Illinois, Alabama, Carolina pñ., Kentucky, Virginia zach. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), w Europie w uprawie od 1812 r. Poch.: OB PAN Warszawa – ofiarował A. Marczewski – 1995; nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1995.

kwatera: IIIF, IX

008935

Rhododendron prunifolium (Small) Millais 1917

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*

syn.: *Azalea prunifolia* Small 1913, *Rhododendron prunifolium* Forbes 1833 (błędnie)

Różanecznik (azalia) śliwolistny

Krzew 1,5–2 m wysokości, w ojczyźnie do 4,5 m, kulisty, wyprostowany. Pęd nagie. Liście sezonowe 3–12,5 × 2–3,5 cm, eliptyczne, zastrzone, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jaśniejsze, przeważnie nagie, nerwy pokryte włoskami. Kwiaty w VI/VIII, 2,5 cm dł. i 4–5 cm śred. wśród liści, lejkowate, czerwone, pomarańczowoczerwone lub żółtopomarańczowe, pręciki 5–6 cm dł., szypułka kwiatowa 0,5 cm dł., aksamitna; zebrane po 4–5 na końcach pędów. Wyst.: USA – Georgia, Alabama. Upr.: b. mroz (> –29 °C); w uprawie od 1918 r. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIIIF

008937

Rhododendron pseudochrysanthum Hayata 1908

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Maculifera*

Różanecznik szary

Krzew 0,5–1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 3 m, zwarty i rośnie powoli. Młode pęd grube, pokryte szarobrązowym lub czerwobrązowym kutnerem i gruczołkowatymi włoskami. Liście wielosezonowe 4–8 × 2,5–5 cm jajowate do eliptycznych, długo zastrzone, a u podstawy zaokrąglone; z wierzchu nagie, od spodu w młodości z kutnerem, później tylko nerwy pokryte szarym kutnerem; ogonek liściowy 0,5–2,5 cm dł., z gęstym kutnerem. Kwiaty w IV/V, 3–4 cm dł., liczne, dzwonkowate, różowe z karminowoczerwonymi cętkami i ciemniejszymi żyłkami na zewnątrz, pręcików 10, kielich 2 mm dł., szypułki kwiatowe 2,5–3 cm dł., lekko ogruczone; zebrane po 5–10 w gęste kwiatostany. Wyst.: Tajwan. Upr.: w zależności od pochodzenia od ndost. mroz. (–18 °C) do zad. mroz. (–26 °C). W Europie w uprawie od 1918 r. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIIB

009594

Rhododendron pumilum Hook.f. 1849

Subg. *Rhododendron*, sect. *Rhododendron*, Subsect. *Uniflora*

Różanecznik karłowaty

Krzew bardzo niski 0,15–0,2 m, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 1–2 × 0,5–1 cm, eliptyczne, na wierzchołku zaokrąglone lub okrągławe, u podstawy klinowate; z wierzchu ciemnozielone, przeważnie bez tarczki, od spodu jasnoszarzielone z pojedynczymi złotożółtymi tarczki. Kwiaty w IV/V, 1,2–1,8 cm dł., rurkowatodzwonkowate, różowe lub purpurowe, pokryte aksamitnymi włoskami, kielich 3 mm dł. czerwony, głęboko klapowany; 10 pręcików z włoskami u podstawy; zebrane po 1–3 na końcach pędów, Wyst.: Nepal, Indie, Chiny, Birma na wysokości 3500–4250 m – w miejscach wilgotnych i na torfowiskach. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Wskazane miejsca półcieniste i osłona przed zimowym słońcem. Do uprawy wprowadzony w 1924 r. Poch.: Rhododendronpark Bremen – 1989.

110 pan.: 2, 3; kwatera VIA; fot. 83
007696

endemit, ☞

Rhododendron purdomii Rehder et E.H.Wilson 1913

Subg. *Hymenantes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. bez przydziału

Różanecznik Purdoma

Krzew 1–3 m wysokości, zwarty. Młode pędy pokryte pojedynczymi, długimi, białymi lub jasnorudymi włoskami. Kora, szczególnie na młodych pędach, zielona lub czerwona. Liście wielosezonowe 5,5–10,5 (12) × 2,5–4 (5) cm, skórzaste, utrzymują się 2–3 lata i są podługowatolancetowate do eliptycznych, na wierzchołku tępo zakończone lub z krótkim dziobkiem, u podstawy zaokrąglone, czasem stopniowo zwężające się; z wierzchu w młodości z krótkimi jasnorudymi włoskami, później nagie, jasnozielone, błyszczące, nieco pomarszczone, brzeg lekko podwinięty z włoskami jak na młodych pędach; nerw główny żłobiony, nagie i bez gruczołków, nerw środkowy wystaje, nerwów bocznych 10–12 (14) par (!), od spodu wyraźnie jaśniejsze; ogonek liściowy 1–1,5 cm gładki i bez gruczołków, krótszy niż u *R. pachytrichum*. Kwiaty w IV, 2–3 cm dł., bardzo podobne do *R. pachytrichum* 2–3 cm dł., liczne dopiero w starszym wieku, dzwonkowate, 5-płatkowe, w pąku różowe, później najczęściej białe, także różowe z purpurową plamką w gardzieli i niekiedy z nielicznymi cętkami na trzech górnych płatkach; 10 nierównych pręcików 1,3–2,5 cm dł., krótszych od korony, słupek 3–4 cm dł., szypułki kwiatowe 1–1,6 cm dł. z nielicznymi białymi włoskami, kielich około 1 mm dł.; torebki 1,5–2 cm dł., prawie nagie z resztkami działek kielicha.; zebrane po 6–14 w lekko przewisających baldachogronach. Wyst.: Chiny – Shaanxi, na jednym stanowisku w górach Tai-bai-shan (=Tai Pai Shan, =Taibaishan) na wysokości od 2300 m, w uprawie od 1914 r. Upr.: b. mroz (> –29 °C). W Polsce 40-letnie okazy rosną w Arboretum w Rogowie i Kórniku. Warto wiedzieć: nazwa gatunku pochodzi od nazwiska angielskiego odkrywcy Williama Purdoma, który znalazł go w 1910 r. Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989.

kwatera IIA; fot. 49
002991

☞

Rhododendron racemosum Franch. 1886

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Scabrifolia*

syn.: *Rhododendron crenatum* H.Lév. 1915, *Rhododendron iochanense* H.Lév. (błędnie), *Rhododendron motsouense* H.Lév. 1914

Różanecznik groniasty

Krzew 0,2–1,5 m wysokości, o pędach giętkich i zwieszających się na boki. Młode pędy czerwone. Liście wielosezonowe 2–6 × 1–3 cm, eliptyczne, obustronnie nagie, młode czerwone, starsze z wierzchu oliwkowozielone, od spodu sine i pokryte tarczki. Kwiaty w pierwszej poł. V, 1–2 cm dł., lejkowate, barwy zmiennej – czysto białe, białe z różowym brzegiem, jasno lub ciemnoróżowe do jasnoczerwonych; pręciki i słupek wyraźnie wystają ponad koronę (!). Rozwijają się po 2–3 na końcach pędów i po około 25 w kątach liści w górnej części pędu (!). Wyst.: Chiny – Yunnan, Sichuan, Guizhou na wysokości

2500–4300 m. Upr.: zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$), kwiaty bywają uszkodzane przez wiosenne przymrozki. W Europie w uprawie od 1889 r. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1989.

kwatera: IIA, IIIF, IVA

002992

Rhododendron reticulatum D.Don 1834

Subg. *Tsutsusi*, Sect. *Brachycalyx*

syn.: *Azalea reticulata* K.Koch 1872, *Azalea rhombica* Kuntze 1891, *Rhododendron decandrum* Makino 1917 [błędnie = *Rhododendron decandrum* (Makino) Makino 1917], *Rhododendron dilatatum* Miq. 1863 [błędnie = *Rhododendron dilatatum* Miq. 1863], *Rhododendron kiyosumense* (Makino) Makino 1931 [błędnie = *Rhododendron kiyosumense* (Makino) Makino 1931], *Rhododendron lagopus* Nakai 1926 [błędnie = *Rhododendron lagopus* Nakai 1988], *Rhododendron mayebarae* Nakai 1935 [błędnie = *Rhododendron mayebarae* Nakai et H.Hara 1984], *Rhododendron nagasakianum* Nakai 1926 [błędnie = *Rhododendron nudipes* Nakai var. *Nudipes*], *Rhododendron nagasakianum* Nakai var. *graciliensis* Nakai 1926 [błędnie = *Rhododendron nudipes* Nakai var. *Nudipes*], *Rhododendron nudipes* Nakai 1926 [błędnie = *Rhododendron nudipes* Nakai 1926], *Rhododendron reticulatum* D.Don ex G.Don var. *bifolium* T.Yamaz. 1987, *Rhododendron reticulatum* D.Don ex G.Don var. *parviflorum* T.Yamaz. 1984, *Rhododendron rhombicum* Miq. var. *albiflorum* Makino 1904, *Rhododendron rhombicum* Miq. 1865-66, *Rhododendron sakawanum* Makino 1926, *Rhododendron viscistylum* Nakai (1935) (błędnie = *Rhododendron viscistylum* Nakai 1935), *Rhododendron wadanum* Makino 1917 (błędnie = *Rhododendron wadanum* Makino 1917)

Różanecznik (azalia) żyłkowy

Krzew 1–1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 6 m. Młode pędy żółtawobrunatne, pokryte włoskami, starsze nagie. Liście sezonowe 4–7 × 3–6 cm, szeroko jajowate do romboidalnych, młode pokryte rudymi włoskami, później z wierzchu nagie i ciemnozielone; od spodu szaroniebieskawe z wyraźnym siatkowym unerwieniem; nerwy pokryte szorstkimi włoskami. Kwiaty w IV/V, przed rozwojem liści, szerokolejkowate do kolistych, liliowe do purpurowych; zebrane po 1–2 (4) na wierzchołkach pędów. Wyst.: Japonia. Upr.: dost.mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$), w zależności od pochodzenia do zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Dobrze rośnie i kwitnie w miejscach nasłonecznionych i odkrytych. Znane są formy o kwiatach białych z 10 lub z 5 pręcikami o nie jednakowej długości. Poch.: Rhododendronpark Bremen – 1995; OBUWr. Wrocław – 1989; OB Kanagawa – 1996.

kwatera IIIIF

009593 $2n=26$

Rhododendron rigidum Franch. 1886

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Triflora*

syn.: *Rhododendron caeruleum* H.Lév. 1913, *Rhododendron eriandrum* H.Lév. ex Hutch. 1930, *Rhododendron hesperium* Balf.f. et Forrest 1922, *Rhododendron racemosum* Franch. var. *rigidum* (Franch.) Rehnelt 1908, *Rhododendron rarasquameum* Balf.f. 1917, *Rhododendron syncathum* Balf.f. W.W.Sm. 1917

Różanecznik sztywny

Krzew 1–2 m wysokości, w ojczyźnie 0,6–10 m wyprostowany, zwarty i kulisty. Pędy bardzo sztywne (stąd polska nazwa) z nielicznymi tarczkami, w młodości sinoniebieskozielone. Liście wielosezonowe 4–6,5 × 1–3 cm, podługowatolancetowate, zwężające się ku nasadzie, obustronnie pokryte gruczołkowatymi tarczkami; z wierzchu niebieskozielone, błyszczące z nielicznymi tarczkami, od spodu szarozielone, nierównomiernie pokryte brązowymi tarczkami, nasada liścia i ogonek liściowy ze szczecinkami. Kwiaty w V, małe, liczne, najczęściej jasnoróżowe, czasem lawendowe i białe, cętki karminowe do oliwkowobrazowych; 10 pręcików różnej długości 1,2–3,8 mm, szypułki kwiatowe 0,5–2,0 cm dł.; zebrane po 2–4 (6) w szczytowe, luźne kwiatostany. Podobny do *R. yunnanense* (chromosomów – 78). Wyst.: Chiny – Yunnan, Sichuan, Guizhou na wysokości 800–3350 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$) lub dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Gatunek obficie kwitnący, o niebieskawych liściach, cenny w przyszłości dla hodowli. Poch.: University of Bergen – 1999.

kwatera IIIE

008538

Rhododendron roxieanum Forrest 1915Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Taliensia*

Różanecznik Roxie

Krzew 0,4–1 m wysokości, w ojczyźnie 0,9–2,7 m, powoli rosnący o grubych, pokrytych wełnistymi włoskami pędach. Liście wielosezonowe 5–12 × 0,8–4 cm, lancetowate do eliptycznych, na wierzchołku zaostrome, brzeg wyraźnie podwinięty do spodu; z wierzchu ciemnozielone, błyszczące i pomarszczone, od spodu z grubym rdzawym kutnerem; ogonek liściowy 0,5–1,0 cm dł., początkowo pokryty kutnerem, później prawie nagi. Kwiaty w pierwszej poł. V, 2–4 cm dł., lejkowatodzwonkowate, białe, rzadko żółte z lekkim odcieniem różu, cętki liczne, purpurowe; korona 1–2 mm dł., ogruczolona i pokryta kutnerem; zebrane po 6–15 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: Chiny – Xizang, Yunnan, Sichuan na wysokości 3050–4250 m. Upr. zad. mroz. (–26 °C); krzew o pięknym ulistnieniu. W Wojsławicach okazy tego gatunku rosną dobrze, ale dotąd nie kwitły. Warto wiedzieć: nazwa gatunku pochodzi od nazwiska Mrs. Hanny Roxie z Tali-fu w Chinach – przyjaciółki G. Forresta, odkrywcy tego gatunku. Poch.: OB Bielefeld – 1991.

kwatera IIC

018043

Rhododendron roxieanum Forrest var. *roxieanum*Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Taliensia*syn.: *Rhododendron aishropeplum* Balf.f. et Forrest 1922, *Rhododendron poecilodermum* Balf.f. et Forrest 1922, *Rhododendron recurvum* Balf.f. et Forrest 1919, *Rhododendron roxieanum* Forrest var. *recurvum* (Balf.f. et Forrest) Davidian

Różanecznik Roxie odm. typowa

Krzew w uprawie 0,8–2,5 m wysokości, w ojczyźnie 0,6–3 m, podobny do *R. roxieanum*, ale liść jest wyraźnie węższy 0,6–1,2 cm, a jego długość jest ponad czterokrotnie większa od jego szerokości; brzeg jest charakterystycznie wygięty. Wyst.: Chiny – Yunnan i Sichuan. Upr. zad. mroz. (–26 °C); . Introdukowany przez G. Forresta w 1914 r. Poch.: OB Bielefeld – 1992.

kwatera: IIID, IVB, XIII

008938

Rhododendron rubiginosum Franch. var. *rubiginosum*Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Heliolepida*syn.: *Rhododendron catapastum* Balf.f. et Forrest 1920, *Rhododendron desquamatum* Balf.f. et Forrest 1920, *Rhododendron leclerei* H.Lév. 1913, *Rhododendron leprosum* Balf.f., *Rhododendron rubiginosum* Franch. var. *leclerei* (H.Lév.) R.C.Fang 1987, *Rhododendron squarrosum* Balf.f. 1930 (błędnie), *Rhododendron stenoplastum* Balf.f. et Forrest 1920

Różanecznik rdzawy odm. typowa

Krzew 2–3 m wysokości, w ojczyźnie do 10 m, silnie rosnący. Młode pędy czerwone i z licznymi tarczками. Liście wielosezonowe 6–11 × 2–4,5 cm, intensywnie aromatyczne, eliptyczne do prawie lancetowatych, obustronnie zaostrome; z wierzchu nagie lub z nielicznymi tarczками, od spodu gęsto pokryte rdzawymi (stąd nazwa) tarczками nachodzącymi na siebie; ogonek 1 cm dł. Kwiaty w pierwszej poł. V, 2–3 cm dł., szerokolejkowate, różowe do ciemnoróżowych, rzadziej białe z różowym odcieniem, na zewnątrz z tarczками; zebrane po 10 w szczytowe kwiatostany. Gatunek zmienny. Wyst.: Chiny – Xizang, Yunnan, Sichuan na wysokości 2500–3500 m. Upr.: mrozoodporność zależna od pochodzenia od ndost. (–18 °C) do b. mroz. (>–29 °C); w uprawie od 1892 r. Poch.: Rhododendronpark Bremen – 1990, 1996.

kwatery III F

008468

Rhododendron rufum Batalin 1891Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Taliensia*syn.: *Rhododendron weldianum* Rehder et E.H.Wilson 1913

Różanecznik czerwony

Krzew 0,7–1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 5 m, kulisty i zwarty. Młode pędy grube i w młodości pokryte aksamitnymi włoskami. Liście wielosezonowe 7–11 × 3–4,5 cm, eliptyczne do jajowatych, obustronnie tępo zakończone, z wierzchu prawie nagie i pomarszczone, z wyraźnie zagłębionym nerwem głównym, od spodu z kutnerem – jasnobrązowym do rdzawoczerwonego; ogonek liściowy około 2 cm dł. z wyściółką jak spód liści. Kwiaty w V, do 3 cm dł., lejkowatodzwonkowate, białe do różowopurpurowych, cętki karminowe, nitka słupka silnie rdzawoczerwono owłosiona; zebrane po 6–10 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: Chiny – Sichuan, Gansu na wysokości 3500 m. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: OB Bielefeld – 1989.

kwatery II C

007870

Rhododendron rupicola W.W. Sm var. ***chryseum*** (Balf.f. Kingdon-Ward) M.N.Philipson et Philipson 1975Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Lapponica*syn.: *Rhododendron chryseum* Balf.f. et Kingdon-Ward, *Rhododendron chamazeleum* Balf.f. et Forrest 1922 (błędnie = *Rhododendron* × *chamazeleum* Balf.f. et Forrest 1922), *Rhododendron rupicola* W.W.Sm. var. *muliense* (Balf.f. et Kingdon-Ward) M.N.Philipson et Philipson 1975 (błędnie = *Rhododendron rupicola* W.W.Sm. var. *muliense*)

Różanecznik złoty

Krzew 0,3–0,7 m wysokości, w ojczyźnie do 1,5 m, podobny do *R. rupicola*, który ma kwiaty purpurowe. Młode pędy gęsto pokryte tarczkami. Liście wielosezonowe 1,5 × 1,0 cm, jajowatoeliptyczne, obustronnie gęsto pokryte tarczkami, podobnie jak ogonek liściowy. Kwiaty w IV/V, 2,0–2,5 cm śred., siarkowożółte do intensywnie żółtych, rurka krótka z miękkimi włoskami; 5 pręcików z długimi włoskami u podstawy, brzeg kielicha z pojedynczymi włoskami i bez tarczek (!); zebrane po 4–5 na końcach pędów. Wyst.: Birma, Chiny – Xizang, Yunnan na torfowiskach na wysokości 3300–4800 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie w zależności od pochodzenia od dość mroz. (–20,5 °C) do mroz. (–29 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

587 pan. 22; kwatery: IIA, IIC, IIIB, IIID; fot. 76, 88

007711

Rhododendron russatum Balf.f. et Forrest 1919Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Lapponica*syn.: *Rhododendron cantabile* Balf.f. ex Hutch. 1922, *Rhododendron lucidum* G.H.Ward 1932 non Franch 1895 i non Nutt. 1853, *Rhododendron osmerum* Balf.f. et Forrest 1930 (błędnie)

Różanecznik czerwieniejący

Krzew 0,5–1 m wysokości, w ojczyźnie do 1,5 m, zwarty i wyprostowany. Pędy czerwono-brązowe i gęsto pokryte tarczkami. Liście wielosezonowe 1,5–4 × 0,5–1,5 cm podługowate do szerokoeliptycznych, na wierzchołku zaokrąglone, u podstawy klinowate, obustronnie pokryte czerwono-brązowymi tarczkami; ogonek liściowy ± 8 mm dł. z tarczkami. Kwiaty w V, 1–2 cm dł., szerokolejkowate, o zmiennej barwie, od głęboko niebieskopurpurowej przez purpurową do różowej, wewnątrz i na zewnątrz często z miękkimi włoskami i z tarczkami; rurka kwiatowa wewnątrz z włoskami, bez tarczek; 10 pręcików u podstawy z miękkimi włoskami; zebrane po 4–6 na końcach pędów. Wyst.: Chiny –

Yunnan, Sichuan na wysokości 3400–4300 m. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1996; Rhododendronpark Bremen – ofiarował A. Duży – 1989.

kwatera IIID

008913

Rhododendron russatum 'Albiflorum' (Gr. 21 Lepidote II)

Różanecznik czerwieniejący 'Albiflorum'

Wygląda prawie identycznie jak różanecznik czerwieniejący, ale ma kwiaty białe, jest niższy, dorasta do 0,5–0,6 m wysokości i rośnie wolniej. Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIC; fot. 67

007855

Rhododendron saluenense Franch. 1898 ssp. *chameunum* (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Saluenensia*

syn.: *Rhododendron chamaeunum* Balf.f. et Forrest 1920, *Rhododendron charidoties* Balf.f. et Farrer 1922, *Rhododendron colobodes* Balf.f. (błędnie), *Rhododendron cosmetum* Balf.f. et Forrest 1920, *Rhododendron humifusum* Balf.f., *Rhododendron pamprotum* Balf.f. (błędnie), *Rhododendron prostratum* W.W.Sm. 1914, *Rhododendron saluenense* Franch. var. *prostratum* (W.W.Sm.) *Rhododendron* C.Fang 1987, *Rhododendron sericocalyx* Balf.f. (błędnie)

Różanecznik salueneński pgat. leżący

Krzew 0,1–0,3 m wysokości, w ojczyźnie do 0,6 m, dywanowo okrywający glebę. Młode pędy pokryte włoskami. Liście wielosezonowe 1–2 × 0,5–1,5 cm jajowate do eliptycznych, z wierzchu błyszczące i nagie, od spodu z licznymi tarczkami; nerw główny od spodu pokryty szczeciniastymi włoskami. Kwiaty w V, 1,5–3 cm dł., szerokolejkowate, purpurowe z ciemniejszymi cętkami, na zewnątrz aksamitne i z tarczkami, szypułki kwiatowe 1–3 cm dł. pokryte tarczkami i szczeciniastymi włoskami; zebrane po 1–3 na końcach pędów. Wyst.: Birma, Chiny – Xizang, Yunnan na wysokości 3300–4000 m. Warto wiedzieć: nazwa gatunkowa pochodzi od rzeki Saluin (Salween) w Tybecie, gdzie gatunek ten został znaleziony przez A. Soulié'a w 1894 r. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); w uprawie od 1910 r. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera XIIB

011549

Rhododendron sanguineum Franch. 1898 ssp. *sanguineum*

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Nerriflora*

Różanecznik krwistoczerwony

Krzew 0,3–1 m wysokości, w ojczyźnie do 1,5 m, kwitnie późno i rośnie powoli. Pędy krótkie i grube w młodości białawe, od gęsto pokrywających je włosków. Liście wielosezonowe 3,0–8,0 × 1,5–3,0 cm eliptyczne do odwrotnie jajowatych, skórzaste, na wierzchołku zastrzone, z wierzchu nagie, srebrzystoszare, od spodu z gęstą, pomarszczoną cynobrowoczerwoną do brązowej wyściółką; ogonek liściowy 1 cm dł., nagi. Kwiaty w IV/V, 2,5–3,0 cm dł., dzwonkowate z krótką i mięsistą rurką, intensywnie karminowe; pręcików 10, nitki pręcików białe, kielich 3–10 mm dł. orzęsiony, szypułki kwiatowe 1–2 cm dł., ogruczone. Gatunek bardzo zmienny. Wyst.: Chiny – Xizang, Yunnan na wysokości 300–4500 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1995.

kwatera IIIF

015062

Rhododendron scabrifolium Franch. var. *spiciferum* (Franch.) Cullen 1978

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Scabrifolia*

syn.: *Rhododendron spiciferum* Franch. 1895

Różanecznik szorstkolistny odm. wąskolistna

Krzew do 1 m wysokości, w ojczyźnie 0,15–1,5 m, rozłożysty. Pędy pokryte luźno rozrzuconymi, miękkimi włoskami. Liście wielosezonowe 1,2–3,5 × 0,2–0,8 (1) cm, równomiernie ułożone na całym pędzie, równowąskie, wąskolancetowate do podługowatych, szorstkie, obustronnie pokryte włoskami, od spodu z tarczkami i bladzielone do jasnobrązowych, Kwiaty w IV/V, 1,5 cm dł. i 1,5–2 cm śred., lejkowate, różowe do białych, na zewnątrz z nielicznymi tarczkami, pręcików 8–10 nierównej długości od 0,6 do 1,8 cm; zebrane po 2–3 w licznych, szczytowych kwiatostanach. Wyst.: Chiny – Yunnan, Guizhou na wysokości 1500–3200 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie od dość mroz. (–20,5 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Gatunek introdukowany w 1921 r. przez Franka Kingdon-Warda, najbardziej pracowitego „łowcę roślin” i znanego geografę, który przez 45 lat badał góry Azji.

592 pan. 22; kwatera: IIA, IIC; fot.: 40, 84
002997

Rhododendron schlippenbachii Maxim 1870

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Sciadorhodion*

syn.: *Azalea schlippenbachii* (Maxim.) Kuntze 1891, *Rhododendron schlippenbachii* Maxim. f. *albiflorum* Y.N.Lee 1974, „Royal Azalea”, „Kurofune Tsutsuji”

Różanecznik (azalia) Schlippenbacha

Krzew 0,5–1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 4–5 m. Pędy krótkie i sztywne. Liście sezonowe 4–10 × 2,5–5 cm, odwrotnie jajowate, zebrane po 5 na krótkich pędach; jesienią różowe i złocistożółte. Kwiaty rozwijają się w IV/V wraz z liśćmi, 5–7 (17) cm śred., największe wśród azalii, od lejkowatodzwonkowatych do szeroko kulistych, białe (dawniej *R. schlippenbachii* f. *albiflorum*), delikatnie jasnoróżowe lub ciemnoróżowe z purpurowymi cętkami w gardzieli, płatki jajowate, okrągłe lub zaokrąglone; zebrane po 1–2, czasem po 10 na końcach jednorocznych pędów. Wyst.: Chiny – Liaoning, śr. Japonia, Półwysep Koreański, Rosja – Sachalin, Kraj Amurski, na wysokości do 800 m. Upr.: mroz. (–29 °C); azalia mało wymagająca w stosunku do gleby, ale światłolubna (!). Ma dużą zdolność regeneracyjną z pędów odroślowych. Warto wiedzieć: nazwę gatunkową nadano ku czci rosyjskiego oficera marynarki i podróżnika barona Aleksandra von Schlippenbacha, który odkrył tę azalię w 1854 r. podczas wyprawy na Półwysep Koreański, na fregacie „Pallada”. Azalia Schlippenbacha – kwiat narodowy Korei – jest gatunkiem zagrożonym na stanowiskach naturalnych i ujętym w *Czerwonej księdze ZSRR* (1984). Poch.: Góry Diamentowe, Korea Płn. – 1995; Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990; nn – ofiarował Z. Chlebicki – 1996.

kwatera: IIID, IIIE, IIIF, IX

008473

Rhododendron searsiae Rehder et E.H.Wilson 1913

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Triflora*

Różanecznik Searsowej

Krzew 1,5–2 m wysokości o młodych, grubych pędach z rdzawymi tarczkami. Liście wielosezonowe 6–9 × 1–2 cm, lancetowate, krótko i ostro zaokrąglone, od spodu białe, srebrzyste do szarych, z niebieskawym odcieniem od bardzo licznych i wyraźnych tarczek. Kwiaty w pierwszej poł. V, 2–2,5 cm dł. i 3–4 cm śred., szerokolejkowate, jasnozielone do białych, często z brązowymi do zielonych cętkami, pręcików 10; zebrane po 3–4 (8) w luźnych baldachogronach. Wyst.: Chiny – Sichuan na wysokości 2300–3000 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, w zależności od pochodzenia prawdopodobnie od dost. mroz. (–23 °C) do mroz. (–26 °C); kwiaty bywają niszczone przez spóźnione przymrozki wiosenne. W uprawie od 1908 r. Warto wiedzieć: nazwa

gatunkowa pochodzi od nazwiska amerykańskiej artystki Sarah C. Sears. Poch.: Forstbotanischer Garten Tharandt – 1990, 1995; Rhododendronpark Bremen – 1989; OB Kijów – 1990.

kwatera XIIB

009673

Rhododendron semibarbatum Maxim. 1870

Subg. *Mumeazalea*

syn.: *Azalea semibarbata* (Maxim.) Kuntze 1891

Różanecznik (azalia) półbródkowy

Krzew 0,5–1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 3 m, wyprostowany, o nieregularnym pokroju. Młode pędy żółtoszare do ciemnobrązowych, z gruczołkami i włoskami. Liście sezonowe 2,0–6,0 × 1,0–2,5 cm, zebrane na końcach krótkich pędów, eliptyczne do jajowatych, brzeg drobno ząbkowany i częściowo orzęsiony (!); nerw główny i boczne obustronnie pokryte włoskami; ogonek liściowy 0,5–1,0 cm dł., z miękkimi, gruczołkowatymi włoskami; jesienią żółte i karminoworóżowe (!). Kwiaty w VI, 2 cm śred. pojawiają się wraz z liśćmi, lejkowate z krótką rurką, białe, żółtobiałe do jasnoróżowych, cętki czerwone; 5 pręcików różnej długości, dwa z nich są krótsze i silnie pokryte skręconymi włoskami – wyglądają jak „bródka” (stąd polska nazwa), słupek nagie, szypułka 0,5–1,0 cm dł., z gruczołowatymi włoskami; zebrane pojedynczo na końcach pędów. Wyst.: Japonia. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C); interesująca tylko dla kolekcjonerów, ze względu na małe kwiaty ukryte wśród liści. Poch.: OB Kioto – 1990; OB PAN Warszawa – ofiarował A. Marczewski – 1995.

146 pan.: 3, 11; kwatera: IIIB, IIID, IX, XIIB; fot. 75

002998

Rhododendron sichotense Pojark. 1952

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Rhodorasta*

syn.: *Rhododendron dauricum* L. ssp. *sichotense* (Pojark.) Aleksandrowa et Schmidt 1982

Różanecznik sichoteński

Krzew podobny do *R. dauricum*, ale kwitnie od 1–2 tygodni później i nie na „raty”. Liście dwusezonowe zimowe 2–3 × 1 cm, zebrane po 6–8 na pędzie kwiatowym (u *R. dauricum* 1–3), jajowatoeliptyczne, obustronnie gęsto ogruczołone. Korona około 2 cm dł. i 3–4 cm śred. Wyst.: wsch. skłony gór Sichote-Alin (stąd nazwa) na Syberii aż po Pacyfik. Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Poch.: OB Władywostok – 1998; OB PAN Warszawa – 1995.

33 pan.: 1a, 8, 21a, 21b; kwatera: IA, VIA, XIIB, XVA

002999

Rhododendron smirnowii Trautv. 1885

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

Różanecznik Smirnowa

Krzew szeroki, 1,5–4 m wysokości, w ojczyźnie także pokrzywione drzewko 5–8 m wysokości. Młode pędy pokryte białymi włoskami, po 2 latach nagie, starsze pogieęte i podnoszące się na końcach. Liście wielosezonowe 7–15 × 3–6 cm, podługowatoeliptyczne, skórzaste, młode z wierzchu białe kutnerowate, później nagie, ciemnozielone i błyszczące, od spodu z szarobiałą, cynobrową, jasnobrązową lub kasztanową wyściółką; brzeg blaszki podwinięty ku dołowi, wierzchołek tępy, nasada zwężona. Kwiaty w V–V/VI, ale często pojedyncze rozwijają się we IX–X, 6–8 cm śred., delikatne, dzwonkowatolejkowate, jasnopurpuroworóżowe, czasem intensywnie różowe do czerwonoróżowych, brzeg płatków nieco ciemniejszy i lekko fryzowany; 10 pręcików krótszych od korony, kielich o tępo zakończonych działkach jest pokryty włoskami; zebrane po 10–15 w luźne baldachogrona. Pąki kwiatostanowe i pędowe, szypułki kwiatowe, szypuły kwiatostanowe, załącznia i pręciki

pokryte aksamitnymi włoskami. Wyst.: Turcja, Gruzja – górny brzeg rzeki Gwirabischali i Merisi, Omastewzia i Satawezia, płn. część Gór Adżarsko-Szawszetskich, okolice Namonastrewii na wysokości do 1600 m. Areał uprawy jest znacznie większy niż obszar naturalnego występowania. Upr.: mroz. (–29 °C); ma mniejsze niż inne różaneczniki wymagania co do wilgotności powietrza, jest tolerancyjny na miejskie skażenie powietrza. W uprawie od 1880 r. Poch.: nn –<1920; OB Moskwa – 1988; Grugapark Essen – ofiarował A. Marczewski – 1995 i inne.

kwatera IIIF

009674

Rhododendron souliei Franch. 1895

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Campylocarpa*

syn.: *Rhododendron cordatum* H.Lév. 1914

Różanecznik Soulie'a

Krzew 0,5–1,0 m wysokości, w ojczyźnie 1–3 m, szeroki, luźny i wczesnie kwitnący. Pędy nagie lub ogruczone. Młode pędy czerwonawe lub niebieskawe. Liście wielosezonowe 5,5–8,0 × 3,5–4,0 cm, szerokojajowate, skórzaste, na wierzchołku zaokrąglone, u podstawy zaokrąglone do sercowatych, obustronnie nagie, z wierzchu metalicznie zielone i błyszczące, od spodu niebieskawe; ogonek liściowy 1,5–2,0 cm dł., nagi lub ogruczony. Kwiaty w V, 2,5–4 cm dł. i 5 cm śred., 5–6-płatkowe, kielichowatodzwonkowate, jasnopurpuroworóżowe do jasnoróżowych, szypułki kwiatowe 3–8 mm dł., pręcików 10; zebrane po 3–5 (8) w luźne baldachogrona. Wyst.: Chiny – Sichuan na wysokości 2700–4500 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, od ndost. mroz (–18 °C) do dość mroz. (–20,5 °C); bardzo piękny, w uprawie od 1905 r. Warto wiedzieć: gatunek nazwany ku czci, tragicznie zamordowanego w Tybecie przez tubylców, francuskiego misjonarza i zbieracza roślin J.A. Soulie'a (1858–1905). Poch.: Forstbotanischer Garten Tharandt – 1995.

120 pan. 2; kwatera IIIB; fot. 86, 89

007695

Rhododendron sutchuenense Franch. 1895

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Fortunea*

Różanecznik syczuański

Krzew do 3 m wysokości, po 30 latach uprawy w Bremie 3,5 × 4–5 m, w ojczyźnie drzewo do 8 m, w młodości zwarty, później luźny. Młode pędy grube, pokryte gęstym, szarobiałym kutnerem, starsze nagie. Liście wielosezonowe 11–25 × 3–8,5 cm odwrotnie jajowate do podłużnie jajowatych z długo zaokrąglonym wierzchołkiem, z wierzchu ciemnozielone, nagie i matowe, od spodu sinozielone, nerw główny pokryty wełnistymi włoskami; ogonek liściowy 2–2,5 cm dł. z kutnerem. Kwiaty w III/IV, 5–8 cm śred., szerokodzwonkowate, różowe z purpurowymi cętkami na środkowym płatku górnym, bez plamki w gardzieli (!), wewnątrz gęsto i miękko owłosione, 12–15 pręcików z miękkimi włoskami u podstawy; zebrane po 8–14 w szczytowe, kuliste kwiatostany do 20 cm śred. Wyst.: Chiny – Sichuan, Hubei, Shaanxi, Guizhou na wysokości 1500–2400 m. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); jeden z najwcześniej kwitnących u nas różaneczników, o ozdobnych, wyjątkowo dużych liściach. W uprawie od 1901; odkryty przez E.H. Wilsona. Warto wiedzieć: w ojczyźnie często krzyżuje się z *R. praevernium*, tworząc mieszańce *R. × geraldii*. Poch.: nn – ofiarował J. Kwaśnik – 1991.

538 pan.: 20, 21a, 22; kwatera: IIA, IIB, IIC

007847

Rhododendron telmateium Balf.f. et W.W.Sm. 1916

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Lapponica*syn.: *Rhododendron diacritum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron drumonium* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron idoneum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron pycnocladum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916

Różanecznik bagienny

Krzew 0,1–0,5 m wysokości, ścielący się dywanowo, zwarty i powoli rosnący. Pędy pokryte licznymi tarczками. Liście wielosezonowe 0,3–1,5 × 0,2–0,6 cm, lancetowate do szerokoeliptycznych i okrągłych, od spodu złotożółte do czerwono-brązowych z licznymi tarczками. Kwiaty w IV/V, 1 cm dł., szerokolejkowate, lawendowe lub różowe do purpurowych, z białą gardzielią pokrytą miękkimi włoskami; 10 pręcików długich jak korona, kielich 1–3 mm dł., szypułki kwiatowe 1 mm dł. z tarczками; zebrane po 1–3 na końcach pędów. Wyst.: Chiny – Yunnan, Sichuan na wysokości 2900–5000 m. Upr.: b. mroz. (> –29 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych St. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatera: IIIIF, VIIB

☠ (!)

008465

Rhododendron thomsonii Hook.f. ssp. *thomsonii*Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Thomsonia*

Różanecznik Thomsona

Krzew 0,5–1,5 m wysokości, w ojczyźnie do 6–7 m, wyprostowany i luźny, w starszym wieku słabo ulistniony. Młode pędy nagie, szarozielone. Liście wielosezonowe 3,0–7,5 × 2,0–2,5 cm, okrągławe do odwrotnie jajowatych, na wierzchołku zaokrąglone z krótkim wyrostkiem, obustronnie nagie, od spodu niebieskawozielone do białoniebieskich; ogonek liściowy nagi 0,5–2,5 cm dł. Kwiaty w IV/V, 3,5–5,0 cm dł., szerokodzwonkowate, soczyste, ciemnokarminowe do czerwonych, pręcików 10, nitki pręcików białe, nitka słupka czerwona, kielich 2–20 mm dł., nieregularny, barwny (!), żółtawy, później żółtoczerwony, szypułki kwiatowe nagie 1,0–2,5 cm dł.; zebrane po 3–10 w dość luźne kwiatostany. Wyst.: Nepal, Indie – Arunachal Pradesh, Sikkim, Bhutan na wysokości 2500–4300 m. Upr.: gatunek o niedostatecznie poznanej u nas mrozoodporności, prawdopodobnie od nie mroz. (< –15 °C) do zad. mroz. (–26 °C); typy o mniejszych liściach są bardziej mrozoodporne; w uprawie od 1894 r. Warto wiedzieć: nazwany ku czci lekarza, dyrektora Ogrodu Botanicznego w Kalkucie, Thomasa Thomsona (1817–1878). Różanecznik bardzo toksyczny. Poch.: Forstbotanischer Garten Tharandt – 1995; nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989.

kwatera IIIIF

☠

017644

Rhododendron tosaense Makino 1904Subg. *Tsutsusi*, Sect. *Tsutsusi*syn.: *Rhododendron komiyamae* Makino 1926, *Rhododendron miyazawae* Nakai et H.Hara 1935, *Rhododendron obtusum* Planch. var. *tosaense* (Makino) Kitam. 1972, *Rhododendron surugaense* Sugim. ex Kurata 1973

Różanecznik (azalia) tosański

Krzew 0,5–1 m wysokości, w ojczyźnie 1–2,5 m, wyprostowany i gęsty. Młode pędy cienkie i pokryte włoskami. Liście dwusezonowe – letnie w dolnej części pędów 1,3–3,8 × 0,5–1,0 cm, lancetowate do podługowatolancetowatych, obustronnie pokryte gruczołkowatymi włoskami, jesienią karminowe i zimowe 0,5–1 × 0,5 cm, z wierzchu ciemnozielone z szarymi włoskami, od spodu bladzielone z brązowymi włoskami. Kwiaty w IV/V, pojawiają się wraz z rozwojem liści, 1,5–2,5 cm dł. i 2–3 cm śred., lejkowate, purpurowoliliowe, purpurowoczerwone do różowych, czasem z ciemniejszymi cętkami; 5–8 (10) pręcików 1,8–2,3 cm dł., załącznia pokryta szczeciniastymi włoskami, szypułki kwiatowe 1,5–2,5 cm dł. Gatunek podobny do *R. indicum*. Wyst.: Japonia – góry Tosa (stąd nazwa) w prowincji Shikoku na wysokości do 1000 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas

poznana, prawdopodobnie ndost. mroz. ($-18\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 2000.

kwatery III F

008939

Rhododendron trichostomum Franch. 1895

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Pogonanthum*

syn.: *Rhododendron fragrans* Franch. 1887, non Maxim. 1870, *Rhododendron ledoides* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron radinum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron sphaeranthum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916, *Rhododendron trichostomum* Franch. var. *ledoides* (Balf.f. et W.W.Sm.) Cowan et Davidian 1947, *Rhododendron trichostomum* Franch. var. *radinum* (Balf.f. et W.W.Sm.) Cowan et Davidian 1947

Różanecznik długotarczowy

Krzew gęsto ugałęziony, kulisty, 0,3–1,0 m wysokości, rośnie powoli. Liście wielosezonowe $1,0\text{--}3,0 \times 0,4\text{--}0,8$ cm, wąskolancetowate do podługowatych, na wierzchołku zaokrąglone lub nieco zaokrąglone, z wierzchu zielone, od spodu jasnobrązowe od gęsto ułożonych tarczerek; ogonek 0,2–0,4 cm dł. Kwiaty w V/VI, 0,8–1,5 cm dł., wąskorurkowate, białe do różowych, na zewnątrz nagie, od wewnątrz z długimi włoskami i 5 pręcikami. Kielich bardzo mały, 1–2 mm dł. Kwiatostany na szczytach pędów, kuliste i wielokwiatowe. Wyst.: Chiny – Yunnan, Sichuan, na wysokości 3400–4600 m w lasach sosnowych, gdzie tworzy gęste zarośla. W ojczyźnie gatunek bardzo zmienny – ma różne kształty liści i wielkości kwiatów. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

589 pan. 22; kwatery II A

010876

Rhododendron tschonoskii Maxim. 1870 var. *tschonoskii*

Subg. *Tsutsusi*, Sect. *Tsutsusi*

syn.: *Azalia tschonoskii* (Maxim.) Kuntze 1891, *Rhododendron tetramerum* (Makino) Nakai, *Rhododendron tschonoskii* Maxim. var. *tetramerum* Komatsu 1918, *Rhododendron tschonoskii* Maxim. f. *tetramerum* Makino 1904, *Rhododendron tschonoskii* Maxim. var. *typicum* f. *tetramerum* Makino et Matsum. 1912

Różanecznik (azalia) Czonoskiego, syn. Azalia Tschonoskiego, Azalia Trzonowskiego

Krzew 0,5–1,5 m wysokości, w ojczyźnie 0,3–2,5 m, rośnie bardzo powoli, wyprostowany i zwarty. Młode pędy cienkie i gęsto pokryte brązowym kutnerem. Liście dwusezonowe skupione na końcach pędów – letnie $0,5\text{--}2,5 \times 0,5\text{--}1$ cm, wąskie do jajowatolancetowatych, na wierzchołku zaokrąglone, obustronnie czerwonobrązowe i pokryte miękkimi włoskami, krótkoogonkowe, jesienią przebarwiają się wspaniale na karminowoczerwono, natomiast liście zimowe pozostają przez cały czas zielone. Kwiaty w V/VI, $1,0 \times 0,5\text{--}0,8$ cm, bardzo drobne ukazują się dopiero po rozwoju liści, rurkowate, 4–5(!)-płatkowe, białe; 4–5 pręcików dłuższych od korony (0,6–1,3 cm dł.) u podstawy pokryte włoskami; szypułki kwiatowe 1–8 mm dł.; zebrane po 2–6 na końcach pędów. Wyst.: Japonia – wyspy Hokkaido, Honsiu, Kiusiu, Shikoku, Korea Płd., Wsch. Syberia. Upr.: b. mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); wprowadzony do uprawy w 1878 r. przez Ch. Mariesa. Warto wiedzieć: nazwa nadana ku czci Czonoskiego, nazywanego też Sukawa Chonosuke (1841–1925), zbieracza i odkrywcy roślin w Japonii, współpracującego z dyrektorem Ogrodu Botanicznego w Petersburgu C.J. Maximowiczem. Poch.: Forstbotanischer Garten Tharandt – 1992.

550 pan. 21a; kwatery II C

003005

Rhododendron vaseyi A.Gray 1879

Subg. *Pentanthera*, Sect. *Rhodora*

syn.: *Azalea vaseyi* (A.Gray) Rehder 1899 *Biltia vaseyi* (A.Gray) Small 1903, *Rhododendron vaseyi* A.Gray f. *album* (Bean) Rehder 1915, *Rhododendron vaseyi* A.Gray var. *album* Bean 1914

Różanecznik (azalia) Vasey'a

Krzew 1,5–2 m wysokości, w ojczyźnie do 5 m, rośnie bujnie, jest nieregularnie i luźno rozgałęziony. Młode pędy pokryte włoskami, później nagie. Liście sezonowe 5–12 × 2–5 cm, eliptyczne do podługowatoeliptycznych, długo zastrzone, z wierzchu ciemnozielone i nagie w młodości purpurowobrązowe, brzegiem lekko pofalowane; ogonek liściowy 3–8 mm dł. Kwiaty w IV/V, 2,5–3,0 cm dł., lejkowate do szerokodzwonkowatych z bardzo krótką rurką, 3 płatki górne krótsze od dwóch dolnych, intensywnie różowe, rzadko białe, cętki pomarańczowe, czerwone lub zielone u nasady górnych płatków; pręcików 7, kielich zielony z gruczołowatymi włoskami; zebrane po 5–8 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: USA – pñ. Karolina na wysokości 1000–1500 m. Upr.: w zależności od pochodzenia dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Jedna z najładniejszych azalii o dużej wartości dekoracyjnej, w uprawie od 1924 r. Warto wiedzieć: nazwa gatunkowa przypomina o zbieraczu roślin i odkrywcy tego gatunku G.S. Vasey'u (1822–1893). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1989.

kwaterya IIIIF

008940

Rhododendron viridescens Hutch. 1933Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Trichoclada*syn.: *Rhododendron rubroluteum* Davidian 1975, *Rhododendron mekongense* Franch 1898 var. *mekongense* (błędnie = *Rhododendron mekongense* var. *mekongense*)**Różanecznik zieleniejący**

Krzew 0,3–0,6 m wysokości, w ojczyźnie 0,3–1,5 m, szeroko kulisty i zwarty. Młode pędy niebieskozielone lub sine i pokryte, średnio lub gęsto, częściowo odpadającymi tarczками. Liście wielosezonowe 2,3–6,7 × 1,3–3,0 cm, podługowate do eliptycznych, sztywne, na wierzchołku okrągławe do zastrzonych, u podstawy zaokrąglone; z wierzchu oliwkowozielone do jasnozielonych, nagie z nerwami bocznymi pokrytymi miękkimi włoskami; od spodu są jasnozielone, czasem z sinym odcieniem i z luźno ułożonymi brązowymi, małymi i dużymi tarczками oraz pokryte szczeciniastymi włoskami; ogonek liściowy 0,2–0,4 cm dł. Kwiaty w VI/VII, 1,6–2,4 cm dł., lejkowatodzwonkowate, jasnozielonożółte do żółtych, z zielonymi lub szkarłatnoczerwonymi cętkami, brzeg płatków czasem lekko różowo nabiegły; 10 pręcików nierównej długości (0,8–2,0 cm) u podstawy z miękkimi włoskami, kielich pokryty szczeciniastymi włoskami (!), szypułki kwiatowe 1,5–3,0 cm dł., z tarczками i szczeciniastymi włoskami; zebrane po 3–6 w płaskie, szczytowe kwiatostany. Wyst.: Chiny – Xizang na wysokości 2900–3350 m. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie od dość mroz. (–20,5 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Gatunek odkryty i introdukowany przez F. Kingdon-Warda w 1924 r. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

363 pan. 14; kwaterya XIIIA

009676

Rhododendron viscosum (L.) Torr. 1824Subg. *Pentanthera*, Sect. *Pentanthera*syn.: *Azalea glauca* Lam. var. *hispida* (Pursh.) Heynh. 1840, *Azalea glauca* Lam. 1783, *Azalea hispida* Pursh. 1914, *Azalea nitida* Pursh. 1914, *Azalea oblongifolia* Small. 1903, *Azalea serrulata* Small. 1903, *Azalea serrulata* Small var. *georgiana* (Rehder) Ashe 1922, *Azalea tomentosa* Dum. Cours. 1811, *Azalea viscosa* L. var. *aemulans* (Rehder) Ashe 1922, *Azalea viscosa* L. var. *floribunda* Aiton 1789, *Azalea viscosa* L. var. *glauca* Aiton 1789, *Azalea viscosa* L. var. *glauca* Michx. 1803 (błędnie), *Azalea viscosa* L. var. *hispida* (Pursh) Hook. 1835, *Azalea viscosa* L. 1753, *Azalea viscosa* L. var. *montana* (Rehder) Ashe 1922, *Azalea viscosa* L. var. *nitida* (Pursh) Britton 1893, *Azalea viscosa* L. var. *palustris* Marshall 1785, *Azalea viscosa* L. var. *pubescens* Lodd. 1821, *Azalea viscosa* L. var. *rubescens* Lodd. 1829, *Azalea viscosa* L. var. *virens* Michx., *Rhododendron coryi* Shinnery 1961, *Rhododendron glaucum* (Lam.) Sweet 1830 non Hook.f. 1849, *Rhododendron hispidum* (Pursh) Torr. non D. Don 1824, *Rhododendron nitidum* (Pursh) Torr 1824, *Rhododendron oblongifolium* (Small) Millais 1917, *Rhododendron serrulatum* (Small) Millais 1917, *Rhododendron serrulatum* (Small) Millais var. *georgianum* Rehder 1921, *Rhododendron serrulatum* (Small) Millais f. *molliculum* Rehder 1921, *Rhododendron*

viscosum (L.) Torr. var. *aemulans* Rehder 1921, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. f. *coerulescens* Rehder 1921, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. var. *glaucum* (Aiton) T.F. Wood 1872, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. var. *glaucum* (Michx.) Torr. 1824, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. f. *glaucum* Fernald 1941, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. f. *hispidum* (Pursh) Voss 1896, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. var. *montanum* Rehder 1921, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. var. *nitidum* (Pursh) A.Gray 1856, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. f. *rhodanthum* Rehder 1921, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. f. *roseum* Hollick 1891, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. var. *rubescens* (Lodd.) Sweet 1830, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. var. *serrulatum* (Small) Ahles 1964, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. var. *tomentosum* Rehder 1921, *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. f. *rubescens* (Lodd.) Torr. 1921

Różanecznik (azalia) lepki

Krzew 1,5–2,0 m wysokości, w ojczyźnie do 3 m., czasem tworzący rozłogi. Młode pędy w części wierzchołkowej pokryte gęstym kutnerem. Liście sezonowe 2–6 × 1–2 cm podłużnie jajowate; z wierzchu ciemnozielone i gładkie, od spodu jasnozielone, z miękkimi szpiczasto sterczącymi włoskami na nerwie głównym, brzegiem orzęsione; ogonek liściowy 1–3 cm dł. z szorstkimi włoskami. Kwiaty 3–3,5 cm śred, rozkwitają w VI/VII po rozwinięciu się liści, białe, kremowe lub jasnoróżowe, intensywnie pachną goździkami, rurka korony i szypułki kwiatowe 0,5–1,0 cm dł., gęsto pokryte włoskami, ogruczolone i lepkie (stąd nazwa); pręciki krótsze od słupka; zebrane po 4–9 w szczytowe kwiatostany. Wyst.: USA – Maine, Vermont, New Hampshire, Massachusetts, Connecticut, New York, Pensylwania, Virginia, płn. i pld. Carolina, Georgia, Alabama, Tennessee, Florida, Mississippi, Louisiana, Texas, Oklahoma, Arkansas, New Jersey. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); w uprawie od 1735 r. Bardzo wartościowa azalia do ogrodów zapachowych i dla osób niewidzących (zapach, lepkie rurki). Poch.: Rhododendronpark Bremen – 1995.

kwatery III F

010883

Rhododendron wardii W.W. Sm. var. *puralbum* (Balf.f. et W.W.Sm.)

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Campylocarpa*

syn.: *Rhododendron puralbum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916

Różanecznik Warda odm. biała

Krzew jak *R. wardii* var. *wardii*, ale kwiaty dłuższe do 4 cm dł., czysto białe, 12 pręcików z włoskami u podstawy. Wyst.: Chiny – Xizang, Yunnan, Sichuan. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Gatunek odkryty i wprowadzony do uprawy przez angielskiego zbieracza roślin George Forresta w 1913 r. Poch.: University of Bergen – 1999.

369 pan. 14; kwatery: III F, XII B

007713

Rhododendron wardii W.W.Sm. 1914 var. *wardii*

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Campylocarpa*

syn.: *Rhododendron astrocalyx* Balf.f. Forrest 1920, *Rhododendron croceum* Balf.f. et Forrest 1917, *Rhododendron globlastum* Balf.f. et Forrest. 1922, *Rhododendron litiense* Balf.f. et Forrest 1920, *Rhododendron mussoi* Franch. (błędnie), *Rhododendron oresterum* Balf.f. et Forrest 1920, *Rhododendron prasinocalyx* Balf.f. et Forrest 1920

Różanecznik Warda

Krzew 1–2 m wysokości, w ojczyźnie do 6 m, wyprostowany i luźny. Młode pędy w różnym stopniu ogruczolone lub nagie. Liście wielosezonowe 6–11 × 2,5–6 cm, skórzaste, odwrotnie jajowate do szerokojajowatych, u podstawy sercowate, obustronnie nagie, z wierzchu ciemnozielone, od spodu przeważnie niebieskozielone; ogonek liściowy 1,0–3,5 cm dł., nagi lub ogruczolony. Kwiaty w V, 2,5–4 cm dł., dzwonkowate, czysto żółte, bez lub z purpurową plamką w gardzieli, słupki ogruczolony; szypułki kwiatowe 1,5–5,0 cm dł., kielich 0,5–1,5 cm dł., ogruczolony i orzęsiony; zebrane po 5–10 w luźne kwiatostany. Gatunek zmienny. Wyst.: Chiny – Xizang, Yunnan, Sichuan na wysokości 3000–3400 m. Upr.: w zależności od pochodzenia ndost. mroz. (–18 °C) do dost. mroz. (–23 °C); dobrze

regeneruje się po przemarznięciu. Warto wiedzieć: gatunek nazwany ku czci F. Kingdon-Warda (1885–1958), słynnego angielskiego badacza i zbieracza roślin we Azji Wschodniej. P o c h. nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1995; OBUWr. Wrocław – 1988.

17 pan.: 1a, 13; kwatera IA; fot. 71

007704

Rhododendron williamsianum Rehder et E.H.Wilson 1913

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Williamsiana*

Różanecznik Williamsa

Krzew 0,5–1 m wysokości, szerokokulisty, bardzo gęsty. Pędy grube, w młodości lekko ogruczołone. Młode pędy pięknie brązowe (!). Liście wielosezonowe 2–4 × 1,5–3 cm szerokojajowate, u nasady sercowate, z wierzchu żywozielone i nagie, od spodu niebieskozielone z nielicznymi czerwonymi gruczołkami; ogonek liściowy 1 cm dł. Kwiaty w IV/V, 3–4 cm dł., dzwinkowate, czysto różowe z ciemniejszymi cętkami, 10 nagich pręcików, słupek cały ogruczołony; zebrane po 2–3 w zwisające kwiatostany. Wyst.: Chiny – Sichuan, Guizhou na wysokości 2000–3000 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od dość mroz. (–20,5 °C) do dost. mroz. (–23 °C); niektóre okazy „leniwie” kwitną. W uprawie od 1908 r. Warto wiedzieć: nazwa nadana dla uhonorowania J.C. Williamsa (1861–1939) z Kornwalii. P o c h.: Nepal – ofiarował A. Koziorowski – 1989.

kwatera III F

009677

Rhododendron wiltonii Hemsl. et E.H.Wilson 1910

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, subsect. *Taliensia*

Różanecznik Wiltona

Krzew 1,0–1,5 m wysokości, w ojczyźnie 0,9–5,0 m, szerokokulisty, zwarty, rośnie powoli. Młode pędy grubo pokryte brązowym, wełnistym kutnerem. Liście wielosezonowe 5–10 cm dł. zebrane głównie na końcach pędów, podługowate, ładne, z wierzchu żywozielone, błyszczące i głęboko pomarszczone, od spodu grubo pokryte brązowym, wełnistym kutnerem; ogonek liściowy 1,2 cm dł. Kwiaty w IV/V, dzwinkowate, karminowe do białych, z karminową plamką w gardzieli i niekiedy z cętkami luźno rozrzuconymi, pręcików 10; zebrane w luźne kwiatostany. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C). P o c h.: Arboretum Leśne w Ślizowie – 2000.

148 pan. 3; kwatera IX

003009

Rhododendron degrobianum Carrière ssp. *yakushmanum* (Nakai) H.Hara 1986 var. *yakushmanum*

Subg. *Hymenanthes*, Sect. *Ponticum*, Subsect. *Pontica*

syn.: *Rhododendron degrobianum* Carrière ssp. *yakushmanum* (Nakai) H.Hara 1986, *Rhododendron degrobianum* Carrière var. *yakushmanum* (Nakai) Kitam. 1972, *Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. var. *yakushmanum* (Nakai) Ohwi 1953, *Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. ssp. *yakushmanum* (Nakai) Sugim. 1961, *Rhododendron yakushmanum* Nakai 1921

Różanecznik jakuszimański

Krzew do 1 m wysokości, w ojczyźnie 0,5–1,5 m, bardzo gęsto ulistniony, kulisty, zwarty o bardzo małych przyrostach pędów na długość. Pędy grube i pokryte gęstym, filcowatym, białoszarym kutnerem. Liście wielosezonowe, w ojczyźnie utrzymują się przez 5–7 lat, jajowatolancetowate, 5–12 × 3 cm, wypukłe, brzeg podwinięty do dołu; młode z wierzchu pokryte gęsto szarobiałymi lub szarobrunatnymi włoskami, starsze gładkie, błyszczące i ciemnozielone, od spodu pokryte wyściółką najpierw szarobiałą, później szarobrunatną do jasnobrunatnej. Kwiaty w drugiej poł. V, około 3,5 cm śred., 5-płatkowe,

szerokodzwonkowate, w pąku jasnoróżowe, później bladioróżowe, pod koniec kwitnienia czysto białe (wtedy bardzo podobne do odmiany 'Koichiro-Wada', która od początku kwitnienia jest mniej różowa); zebrane po 18–20 w gęste kwiatostany. Wyst.: Japonia – wyspa Yaku Shima (stąd nazwa), najliczniej w górach Kuyu, Yaedake. Upr.: b. mroz. (> –29 °C); we Wrocławiu podczas surowej zimy 1986/87 młode rośliny, okryte stroiszem świerkowym, nie doznały żadnych uszkodzeń. Różanecznik jakuszimański jest jednym z najpiękniejszych i najcenniejszych niskich różaneczników. Poch. Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbchen – 1994.

kwatera VIA

010924

R. degronianum ssp. *yakushmanum* var. *yakushmanum* × *R. insigne* (Gr. 3a Yakushmanum)

Różanecznik jakusigne

Nie opisany dotąd mieszańiec, wyhodowany około 1990 r., ofiarowany przez hodowcę Janusza Kwaśnika w 1994 r. dla Arboretum w Wojsławicach. Nazwany tymczasowo przez nas jako *R. × yakusigne*. Obecnie znajduje się pod obserwacją.

kwatera IIID

006863

Rhododendron yedoense Maxim. var. *poukhanense* (H. Lévl.) Nakai 1920

Subg. *Tsutsusi*, Sect. *Tsutsusi*

syn.: *Rhododendron coreanum* Rehder 1913, *Rhododendron halaisanense* H.Lévl. 1913, *Rhododendron poukhanense* H.Lévl. 1908, *Rhododendron yedoense* Maxim. var. *hallaisanense* (H. Lévl.) T.Ymaz. 1987

Różanecznik (azalia) koreański

Krzew około 1 m wysokości, szeroki i wyprostowany. Liście dwusezonowe – letnie 3–8 × 2,5 cm, jajowate do eliptycznych, na wierzchołku zaokrąglone i obustronnie pokryte włoskami. Kwiaty rozwijają się w pierwszej poł. V, przed lub po zrzućeniu liści zimowych, 5 cm śred., szerokolejkowate, pachnące, różowe do lekko liliowopurpurowych najczęściej z ciemniejszymi cętkami, brzeg płatków pofalowany; pręcików 10 z purpurowymi pylnikami; zebrane po 2–3 na wierzchołkach pędów. Wyst.: Japonia, Korea Płd. Upr.: w zależności od pochodzenia od zad. mroz. (–29 °C) do mroz. (–29 °C); w uprawie od 1913 r. Poch.: OB Kijów – 1999.

kwatera IVA

003010

Rhododendron yedoense Maxim. 1886 var. *yedoense*

Subg. *Tsutsusi*, Sect. *Tsutsusi*

syn.: *Azalea Yodogawa* Grignani 1908, *Rhododendron poukhanense* var. *yodogawa* Reder 1916, *Rhododendron poukhanense* var. *plenum* Nakai 1917, *Rhododendron Matsumurai* Komatsu 1918, „Boton Tsutsuji”, „Yodogawa Azalea”

Różanecznik (azalia) jedoński

Krzew około 1 m wysokości, zwarty. Pędy bardzo cienkie, powyginane, młode pokryte szczeciniastymi włoskami, w drugim roku nagie. Liście sezonowe 3–7 cm dł., eliptyczne do lancetowatych, obustronnie zaokrąglone, ze szczeciniastymi włoskami (liczniejszymi na dolnej stronie), z wierzchu ciemnozielone, od spodu jaśniejsze, często na brzegu karbowane. Kwiaty rozwijają się w pierwszej poł. V, przed rozwojem liści, 4 cm śred., podwójne (!), purpurowoliliowe z ciemniejszymi cętkami, brzeg płatków pofalowany; pręcików brak (!), kielich 1,5 cm dł.; zebrane po 1–3 na końcach pędów. Wyst.: Japonia, Półwysep Koreański. Upr.: b. mroz. (> –29 °C); w uprawie w Petersburgu od 1884 r., a w Japonii już w 1682 r. opisany jako roślina ogrodowa. Warto wiedzieć: nazwę (od dawnej stolicy Japonii Yedo) nadał w 1886 r. rosyjski botanik C.J. Maximowicz dla azalii o podwójnej koronie,

dziko rosnącej w Korei. Taka sama azalia była uprawiana od wieków w Japonii pod nazwą „Yodogawa”. Uznanie tego taksonu, o kwiatach pełnych, za gatunek „typowy” jest dyskusyjne, zaś *R. yedodense* var. *poukhanense* (H. Lév.) Nakai 1920 o kwiatach pojedynczych za niefortunne. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Ciepłucha, Konstancin Łódzki – ofiarował J. Ciepłucha – 1996.

kwatera IIC

007856

Rhododendron yungningense Balf.f. 1930

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Lapponica*

syn.: *Rhododendron glomerulatum* Hutch. 1932, *Rhododendron minyaense* M.N.Philipson et Philipson 1975 (błędnie = *Rhododendron minyaense* M.N.Philipson et Philipson)

Różanecznik jungningeński

Krzew 0,5–0,8 m wysokości, w ojczyźnie 0,3–1,1 m, wyprostowany, kulisty i zwarty. Liście wielosezonowe 1–2 × 0,5 cm eliptyczne do odwrotnie jajowatych, na wierzchołku zastrzone lub tępe, u podstawy klinowate; od spodu jasnobrązowe do rdzawobrązowych od stykających się ze sobą tarczki. Kwiaty w pierwszej poł. V, 1,0–1,5 cm dł., szerokolejkowate, różowe do ciemnopurpurowoniebieskich, rzadko białe, gardziel pokryta miękkimi włoskami; 10 pręcików z włoskami u podstawy, słupek nagi; zebrane po 3–5 w szczytowe kwiatostany. Podobny do *R. hippophaeoides*. Wyst.: Chiny – Yunnan, Sichuan na wysokości 3200–4300 m. Upr.: w zależności od pochodzenia od zad. mroz. (–26 °C) do mroz. (–29 °C). Warto wiedzieć: gatunek znaleziony przez G. Forresta w 1921 r. w Sichuanie, górach Yungning – stąd nazwa – i introdukowany do Anglii w 1922 r. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1994.

kwatera IIIF

009678

Rhododendron yunnanense Franch. 1886

Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Triflora*

syn.: *Rhododendron aechmophyllum* Balf.f. et Forrest 1922, *Rhododendron chartophyllum* Franch. 1895 *Rhododendron chartophyllum* Franch. f. *praecox* Diels. 1912, *Rhododendron hormophorum* Balf.f. Forrest 1920, *Rhododendron pleistanthum* Balf.f. ex Hutch. 1930 (błędnie = *Rhododendron pleistanthum* Balf.f. ex Wilding 1923), *Rhododendron seguinii* H.Lév. 1914 (błędnie = *Rhododendron seguinii* 1923), *Rhododendron strictum* Lév. 1914 nomen nudum, *Rhododendron suberosum* Balf.f. et Forrest 1922, *Rhododendron yunnanensis*

Różanecznik junnaneński

Krzew 1–1,5 m wysokości, delikatnie zbudowany, kulisty i luźny. Młode pędy pokryte czarnymi tarczki i szczeciniastymi włoskami. Liście wielosezonowe 3,5–7,0 × 1,0–2,5 cm, eliptyczne do lancetowatych, na wierzchołku zastrzone, u podstawy klinowate, z wierzchu przeważnie nagie, ale w młodości nerwy boczne i brzeg blaszki pokryte miękkimi włoskami, a od spodu tarczki; ogonek liściowy 1 cm dł. Kwiaty w V, 1,5–3,0 cm dł., liczne, szerokolejkowate, przeważnie białe do różowych, lawendowych i purpurowych, cętki różowe lub żółte, pręcików 10; zebrane po 3–5 na końcach pędów i w kątach liści. Gatunek w ojczyźnie zmienny. Wyst.: Birma, Chiny – Xizang, Yunnan, Sichuan, Guizhou na wysokości 2100–3950 m. Upr.: gatunek o niedostatecznie poznanej u nas mrozoodporności, prawdopodobnie ndost. mroz. (–18 °C). W uprawie od 1899 r. Po surowych zimach zrzuca u nas liście w całości. Poch.: OB Greifswald – 1989.

kwatera IIIF

012582

Rhododendron 'Admiral Vanessa' {D.G. Hobbie <1970/około 1980} (Gr. 9a Fortunei-Discolor)

[*R. fortunei* ssp. *discolor* × *R. 'Marie Stuart'*]

Różanecznik 'Admiral Vanessa'

Krzew 2,0–2,5 m wysokości, bardzo szeroki, wyprostowany. Liście wielosezonowe duże i ciemnozielone. Kwiaty w drugiej poł. VI (!), 5,5–8,0 cm śred., jasnoliliowe; cętki na górnym środkowym płatk, duże, wyraźne, czarnoczerwone, zlewają się w gardzieli w plamkę; zebrane po 8–17 w dość zwarte i kuliste kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

kwaterya IIID

009424

Rhododendron 'Adonis' {Feliks & Dijkhus 1952} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[R. 'Sunrise' × R. 'Vanessa']

Różanecznik (azalia) 'Adonis'

Krzew karłowaty 0,5 × 1,0 m, rośnie powoli, zwarty. Liście dwusezonowe 5,2–5,7 cm dł., eliptycznojąłowate. Kwiaty w V, białe (155D) z bardzo delikatnymi, jasnozielonymi (157 A) cętkami; podwójne (house in hous), 6–7 cm śred., okólek wewnętrzny 5,5 cm śred.; brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 5–7 w kuliste kwiatostany 9–11 cm śred. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1999.

kwaterya IIIF; fot. 81

002792

Rhododendron 'Adriaan Koster' {M. Koster & Zonen 1920} (Gr. 10a Campylocarpum)

[R. *campylocarpum* ssp. *campylocarpum* ♀ × R. 'Mrs. Lindsay Smith']

Różanecznik 'Adriaan Koster'

Krzew 1,8–2 m wysokości, szerokokulisty, zwarty. Liście wielosezonowe eliptyczne, matowe, z wyraźną nerwacją, zwykle z brzegiem podwiniętym do spodu. Kwiaty w IV/V, duże 5,5–9,5 cm śred., kremowożółte do cytrynowożółtych (1D), brzegiem białe (155A); plamka w gardzieli czerwonawa lub jej brak, pylniki ciemnobrązowe; brzeg płatków popofalowany; zebrane po 5–11 w zwarte, płaskokuliste kwiatostany 13 × 10 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma Herm. A. Hesse, Weener – 1992. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie azalia 'Adriaan Koster' {M. Koster & Zonen 1901} (gr. 28a Azalie Mollis) [R. *kosterianum* × azalia z gr. Mollis ?].

kwaterya XIII; fot. 26

006905

Rhododendron 'Aida' {Vuylsteke 1888} (Gr. 28d Azalie Rustica)

Różanecznik (azalia) 'Aida'

Krzew 2–3 m wysokości, szerokokulisty, zwarty. Liście sezonowe, eliptyczne do odwrotnie jąłowatych. Kwiaty rozwijają się w V, przed lub na początku listnienia, pełne, z długą i wąską rurką, płatki (3–5) w wewnętrznym okółku nie zrośnięte, różowe (68C), na zewnątrz z jaśniejszymi prążkami i pokryte włoskami; plamka na zewnętrznym okółku wyraźna pomarańczowa (24A), na wewnętrznym słaba lub jej brak; pręcików brak; zebrane po 10–14 w gęste kwiatostany 10–12 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (–29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1920.

kwaterya IIIF

007909

Rhododendron 'Alarich' {T.J.R. Seidel} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

Różanecznik 'Alarich'

Krzew 2–2,5 m wysokości, gęsty, zwarty o liściach wielosezonowych. Kwiaty w drugiej poł. V, ciemnokarminowoczerwone z lekkim odcieniem lila; cętki ciemnoczerwone. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Ulubiona odmiana Fritza von Oheimba, założyciela kolekcji różaneczników w Wojsławicach. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1920.

kwatery IIIIF

012583

Rhododendron 'Albert Schweitzer' {A. van Nes <1960/<1960} (Gr. 1b Caucasicum)

[nn]

Różanecznik 'Albert Schweitzer'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroko wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 7–9,5 cm śred., jasnoróżowe (62C-D); cętki na środkowym górnym płatkach intensywnie ciemnoczerwone (185A-B); zebrane po 13–20 w zwarte, piramidalne kwiatostany. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

kwatery VIA

007888

Rhododendron 'Album Elegans' {H. Waterer <1876} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Album Elegans'

Krzew 2–3(4) m wysokości, zwarty, wyprostowany, rośnie szybko. Liście wielosezonowe 10–12 cm dł., ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 5 cm śred., bladoliliowe, później białe z mocno zielonożółtymi cętkami na środkowym górnym płatkach; zebrane po 12–18 w gęste kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); podobny do odmiany 'Gloriosum' i 'Album Novum'; w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1920.

3 pan.: 1a, 2, 10, 12; kwatery: VIA, XIB; fot. 57

002793

Rhododendron 'Album Novum' {L. Van Houtte <1896} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Album Novum'

Krzew 2–3 (4) m wysokości, wyprostowany, luźny i rośnie szybko. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 5–7 cm śred., białe z delikatnym odcieniem lila (75 C-D) i żółtozielonymi cętkami; zebrane po 12–15 w kuliste, zwarte kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat; jedna z podstawowych biało kwitnących odmian w doborze różaneczników. Wielokrotnie cięta w młodości daje krzewy silnie zagęszczone i ulistnione oraz obficie kwitnące. Jest podobny do odmiany 'Album Elegans' i 'Gloriosum'. Poch.: nn <1920.

kwatery IIIIF

012584

Rhododendron 'Alena' {J. Kyndl 1970} (Gr. 9c Decorum)

[*R. 'Cunningham's White'* × *R. decorum*]

Różanecznik 'Alena'

Krzew 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,3 × 1,6 m, szeroko wyprostowany, zwarty, w młodości leniwy w kwitnieniu. Liście wielosezonowe 12–15 × 3–6 cm, szerokoeliptyczne, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V, 5–7 cm śred. pachnące, w pąku białoróżowe (HCC 627/1–627/3), później białe (155D); cętki cytrynowożółte (HCC7

63/2–3); zebrane po 11–14 w zwarte kwiatostany 6,5–14 × 12,5–15 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

141 pan.: 3, 5, 10, 12; kwatera: IIIIF, VIII, XIB, XIIB
008454

Rhododendron 'Alfred' {Firma T.J.R. Seidel 1891/1899} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Everestianum' × *R.* 'Everestianum']

Różanecznik 'Alfred'

Krzew 1,5–2 m wysokości, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 4,5–6 cm śred., liliowe (81C); cętki słabe, zielonożółte na jaśniejszym tle; brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 11–15 w piramidalne do kulistych kwiatostany 8 × 10 cm. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C) i regularnie, corocznie obficie kwitnąca; w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: Firma Herm. A. Hesse, Weener – ofiarowała rodzina Oheimbów – 1984; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1920, 1994.

kwatera XIIB
002796

Rhododendron 'Allah' {Firma T.J.R. Seidel 1891/1913} (Gr. 2a Catawbiense)

Różanecznik 'Allah'

Krzew około 2 m wysokości, wyprostowany, szeroki, zwarty i rośnie szybko. Liście wielosezonowe i eliptyczne. Kwiaty w V/VI, 4,5–6,5 cm śred., liczne, jasnoróżowe z liliowym odcieniem i żółtozielonymi cętkami na jasnym tle; zebrane po 15–20 w zwarte, kuliste do stożkowatych szczytowe kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928.

kwatera IIIIF
012585

Rhododendron 'Amphion' {A. Waterer <1906/1906} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

syn. *Rhododendron* 'F.L. Ames'

Różanecznik 'Amphion'

Krzew około 2 m wysokości, szeroko wyprostowany i nieco luźny. Liście wielosezonowe, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V/VI, 5–7 cm śred., wyraźnie dwubarwne; na zewnątrz i brzeg płatków intensywnie różowy (67B), środek biały; cętki nieliczne, słabo widoczne, żółtozielone na jasnym tle; zebrane po 14–26 w stożkowate kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), ale pąki kwiatowe często są niszczone przez grzyba *Pycnostysanus azaleae*. Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

169 pan. 4; kwatera IVA
011544

Rhododendron 'Annabella' {L. de Rothschild <1947/1947} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Annabella'

Krzew 1,2–2 m wysokości, zwarty, w młodości wyprostowany, później szeroki. Liście sezonowe, młode brązowe, później ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V, 7–8,5 cm śred., szeroko otwarte, jaskrawointensywnie pomarańczowożółte (16A), wewnątrz mocno pomarańczowe (17B), z czerwonym brzegiem; plamka duża i mocno pomarańczowa (17A); brzeg płatków popofalowany; nitki pręcików i słupek w kolorze

płatków; zebrane po 7 – 11(15) w zwarte, okrągłe kwiatostany do 20 cm śred. Upr.: mroz. (–29 °C). Jest to jedna z najładniejszych odmian azalii, cenna i atrakcyjna w każdym ogrodzie. Poch.: Boskoop, giełda – 1994 r. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie różanecznik 'Annabella' {L. de Rothschild 1933} [*R. campanulatum* ♀ × *R. 'Loderi'*].

kwatery III F

008974

Rhododendron 'Anilin' {H. Hachmann 1968/1983} (Gr. 3a Yakushimanum)

[*R. 'Sammetglut'* ♀ × *R. degrobianum* ssp. *yakushimanum* 'Koichiro Wada']

Różanecznik 'Anillin'

Krzew po 10 latach uprawy 0,5 × 1,1 m, bardzo gęsto ulistniony, bardzo zwarty, rośnie powoli. Młode pędy srebrzystozielone. Liście wielosezonowe wyjątkowo wąskie, brzegiem podwinięte do wewnątrz. Kwiaty w V/VI, 4,5–5,5 cm śred., liczne już na krzewach 30 cm wysokości; w pąku jaskrawoczerwonoróżowe; rozwinięte na zewnątrz jasnoróżowoczerwone, od wewnątrz brzeg płatków wyraźnie czerwonoróżowy, przechodzący ku środkowi do białego; zebrane po 14–18 w gęste, mocne kwiatostany 11 × 12 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C); podobna do odmiany 'Anuschka'. Ze względu na powolny wzrost, oryginalne ulistnienie i dwubarwne kwiaty jest odmianą godną polecenia do małych ogrodów. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatery III D

013089

Rhododendron 'Anna Baldsiefen' {W. Baldsiefen 1964} (Gr. 23a Racemosum)

[*R. 'Pioneer'* × *R. 'Pioneer'*]

Różanecznik 'Anna Baldsiefen'

Krzew około 1 m wysokości, wyprostowany, dość gęsty i rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe 2,5–1,5 cm, żywozielone. Kwiaty w IV/V, liczne, lejkowate, jasnoróżowe, brzegiem ciemnoróżowe, w miarę przekwitania jaśnieją; zebrane w kątach liści i na wierzchołku pędów w gęste, duże kwiatostany. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie od dost. mroz (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Szkoła P. Burziwoda, Kobyła Głowa – 1999.

5 pan. 1a; kwatery: VIA, XIA, XIIB; fot. 64

010917

Rhododendron 'Annedore' {Firma T.J.R. Seidel <1900} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

syn. *Rhododendron* 'Annedore Seidel', *Rhododendron* 'Lady Armstrong'

Różanecznik 'Annedore'

Krzew 2–3 m wysokości, kulisty i zwarty. Liście wielosezonowe 11–12 × 4–5 cm, skórzaste i ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 6–7,5 cm śred., jaskrawokarminowoczerwone (67 B-C), z wyraźnie jasną gardzielą i delikatnymi ochrowymi cętkami na środkowym, górnym płatku; zebrane po 16–20 w kuliste kwiatostany 11–14 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat. Odmiana nazwana imieniem siostry T.J. Hermanna Seidla. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928, 1994.

kwatery III C

012976

Rhododendron 'Anneke' {Pratt / F.D. Long <1985/1985} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[?]

syn. *Rhododendron* 'Golden N'

Różanecznik (azalia) 'Anneke'

Krzew około 2 m wysokości, wyprostowany i zwarty. Liście sezonowe, z wierzchu jasnozielone, od spodu sinozielone. Kwiaty pojawiają się wraz z rozwojem liści, 6–8 cm śred., jaskrawożółte (15B-C) z delikatnym żłotopomarańczowym (17B) oczkiem; nitki pręcików i słupka jak płatki, pylniki jasnobrązowe; zebrane po 8–12 × 1–3 w duże 15–20 cm śred. kwiatostany. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Szkółka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 2000.

kwatera IIIB

009601

Rhododendron 'Antje' {D.G. Hobbie 1965/1982} (Gr. 16a Forrestii)

[*R. 'Essex Scarlet'* × *R. forrestii* ssp. *forrestii*]

Różanecznik 'Antje'

Krzew 0,5–1 m wysokości, w młodości kwitnie leniwie, wyprostowany, później szerokokulisty, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe, bardzo ciemnozielone i błyszczące, brzegiem pofalowane i wywinięte do góry. Pąki kwiatowe brązowoczerwone. Kwiaty w pierwszej poł. V, dzwonkowate, ciemnokrwistoczerwone; zebrane po 3–5 w luźne kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), ale pąki kwiatowe i kwiaty bywają uszkodzane przez późne, wiosenne przymrozki. Poch.: Szkółka Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – ofiarował E. Pudełek – 1996.

kwatera IIIF

012586

Rhododendron 'Anton' {T.J.R. Seidel 1891/1906} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Everestianum'* × *R. 'Everestianum'*]

Różanecznik 'Anton'

Krzew 2–2,5 m wysokości, kulisty i zwarty. Liście wielosezonowe, duże. Kwiaty w V/VI, 6–7 cm śred., liliowopurpurowe (72C-D); cętki nieliczne, bordowe (185A-B); brzeg płatków lekko fryzowany; nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 13–15 w luźne kwiatostany 12 × 16–19 cm. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (–23 °C). Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

362 pan. 14; kwatera XIIA

008458

Rhododendron 'Antonin Dvořák' {B. Kavka 1969} (Gr. 1c Smirnowii)

Różanecznik 'Antonin Dvořák'

Krzew po 9 latach uprawy 0,8 × 1,2 m, zwarty. Liście wielosezonowe 15 × 5 cm, eliptyczne, szpinakowozielone (HCC 0960). Kwiaty w V/VI, ± 7 cm śred., w pąku ciemnopurpurowoczerwone (HCC 830/3–830/2), później intensywnie purpurowoczerwone (HCC 727/1), starsze purpurowoczerwone (HCC 730/3); cętki ciemnopurpurowe do czerwono-brązowych (HCC 10288–1028/1); zebrane po 15–19 w ± kuliste kwiatostany 15–20 × 12–17 cm. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1994.

351 pan. 13; kwatera: IIC, IIIF

007749

Rhododendron 'April Chimes' {Hillier & Sons 1970} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. hippophaeoides* var. *hippophaeoides* × *R. mollicomum*]

syn. *Rhododendron* 'Hippomum'

Różanecznik 'April Chimes'

Krzew po 10 latach uprawy 1,1 × 0,8 m, luźny. Liście wielosezonowe 2–4 × 0,8–1 cm, aromatyczne, z wierzchu zielone, od spodu delikatnie szarzielone, nerw główny jasny i

silnie wypukły. Kwiaty w IV/V, lejkowate, drobne, różowoliliowe, podobne do *R. racemosum*. Upr.: dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989, 1997.

kwatery III F

018045

Rhododendron 'Arctic Tern' {H. Larson <1982} (Gr. 31a Groenlandicum)

[*R. groenlandicum* (lub *R. columbianum* lub *R. neoglandulosum* ?) \times *R. trichostomum*]

syn.: \times *Ledodendron 'Arctic Tern'*, *Ledodendron 'Arctic Tern'*

Różanecznik 'Arctic Tern', syn.: *Ledodendron 'Arctic Tern'*

Krzew po 10 latach uprawy 0,5–0,6 m wysokości, kulisty i zwarty. Liście wielosezonowe 3–4,5 \times 1–1,5 cm, lancetowate, ciemnozielone, aromatyczne jak u naszego krajowego bagna zwyczajnego. Kwiaty w V, do 2 cm dł., białe, rurkowe, zebrane w duże wierzchołkowe baldachogrona. Upr.: bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$), dobrze rośnie na stanowiskach wilgotnych, w pełni nasłonecznionych. Poch.: RHS Wisley – 2000. Warto wiedzieć: rodzaj *Ledum* został włączony do rodzaju *Rhododendron* – Subg. *Rhododendron*, Sect. *Rhododendron*, Subsect. *Ledum*.

356 pan. 13; kwatery III F

007910

Rhododendron 'Arno' {Firma T.J.R. Seidel 1891/1906} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Everestianum'* \times ?]

Różanecznik 'Arno'

Krzew 1,5–2 m wysokości, szerokokulisty i corocznie obficie kwitnie. Liście wielosezonowe 8–10 \times 3,5–4,5 cm. Kwiaty w pierwszej poł. V, 4,5–5,5 cm śred., dzwonekowane, delikatnie liliowe, pod koniec kwitnienia białe; cętki czerwone; nitki pręcików i słupka białe; zebrane po 15–18 w gęste kwiatostany 10–12 cm śred. Upr.: bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); jedna z najwcześniejszych odmian wielkokwiatowych w Wojsławicach, w uprawie od ponad 70 lat; odmiana nazwana ku czci Arno A. von Oheimba, właściciela majątku w Wojsławicach w latach 1921–1946. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928; Wojsławice – 1993.

kwatery VI A

010928

Rhododendron 'Arthur Bedford' {T.H. Lowinsky <1935} (Gr. 1a Ponticum)

[*R. ponticum* \times (nn siewka o barwie malwy *R. fortunei* lub *R. decorum*)]

syn. *Rhododendron 'A. Bedford'*

Różanecznik 'Arthur Bedford'

Krzew 2–3(4) \times 2,5 m wysokości, silnie wyprostowany, gęsty i rośnie szybko (!). Liście wielosezonowe bardzo duże i szerokie, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V, niebieskoliliowe z wyrazistą, ciemną, prawie czarną plamką; zebrane po 14–16 w zwarte, kuliste kwiatostany. Upr.: dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: nn – ofiarował J. Kwaśnik – 1991.

115 pan. 2, 3; kwatery VI A

012588

Rhododendron 'August' {T.J.R. Seidel 1891/1906} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Everestianum'* \times *R. 'Everestianum'*]

Różanecznik 'August'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szerokokulisty i zwarty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 5–7 cm śred., różowe z liliowym odcieniem i wyraźnymi żółtozielonymi do brązowożółtych cętkami; brzeg płatków silnie fryzowany; zebrane po 11–17 w zwarte, kuliste kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928.

kwatera IIIF

010856

***Rhododendron* 'August Lamken'** {D.G. Hobbie 1942–44} (Gr. 13a Williamsianum)[*R.* 'Dr.V.H. Rutgers' × *R.* *williamsianum*]

Różanecznik 'August Lamken'

Krzew 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2 × 1,4 m, szeroko wyprostowany i rośnie szybko. Liście wielosezonowe duże, szerokojajowate, większe niż u innych odmian z tej grupy. Młode pędy brązowo zabarwione. Kwiaty w drugiej poł. V, 5,5–7,5 cm śred., dzwonkowate, ciemnorubinowoczerwone do purpuworóżowych (67B-C); cętki ciemnoczerwone; brzeg płatków pofalowany; zebrane po 5–10 w luźne, przewieszające się kwiatostany 7 × 16 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

kwatera XIA

009605

***Rhododendron* 'Azurro'** {H. Hachmann 1976/1986} (Gr. 1a Ponticum)[*R.* 'Dunamar' ♀ × *R.* 'Purple Splendour']

Różanecznik 'Azurro'

Krzew do 2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,1 m śred. Liście wielosezonowe, intensywnie ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, corocznie liczne, 7–8,5 cm śred., intensywnie ciemnofioletowe (83B-C), ku środkowi czerwonofioletowe (79A); plamka duża, wyrazista aksamitnoczarna; brzeg płatków silnie fryzowany; nitki pręcików jasne, nitka słupka fioletowoczerwona; zebrane po 11–14 w kwiatostany 9 × 13 cm. Upr.: mroz. (–26 °C); jedna z najcenniejszych odmian wśród różaneczników fioletowo kwitnących. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstantinów Łódzki – 1995.

560 pan. 21a; kwatera: IIC, IIIB

009607

***Rhododendron* 'Bad Eilsen'** {D.G. Hobbie <1965/1965} (Gr. 16a Forrestii)[*R.* 'Essex Scarlett' × *R.* *forrestii* ssp. *forrestii*]

Różanecznik 'Bad Eilsen'

Krzew do 1 m wysokości, szerokokulisty, prawie 2 × szerszy niż wyższy, bardzo zwarty. Kwiaty w pierwszej poł. V, 3,5–5,5 cm śred., w pąku mocno czerwobrazowe, później jaskrawoszarłatnoczerwone ze słabymi, brązowymi cętkami; brzeg płatków popofalowany; zebrane po 3–7 w liczne, luźne i przewieszające się kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Kwiaty mogą przemarzać w czasie późnych, wiosennych przymrozków. Jest to jedna z najlepszych odmian z grupy Forrestii (= Repens). Poch.: VÚOZ Průhonice – ofiarował K. Hiecke – 1989; Szkoła Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 1996; Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkoła Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyska – ofiarował S. Wiśniowski – 1996.

18 pan.: 1a, 12, 21a; kwatera: IIC, VIA, XIIIB

002801

***Rhododendron* 'Baden Baden'** {D.G. Hobbie <1956/1956} (Gr. 16a Forrestii)[*R.* 'Essex Scarlet' × *R.* *forrestii* ssp. *forrestii*]syn.: *Rhododendron* 'Baden-Baden'

Różanecznik 'Baden Baden'

Krzew do 0,6 m wysokości o regularnym wzroście, szerokokorzysty i zwarty. Liście wielosezonowe średniej wielkości, ciemnozielone i charakterystycznie pofalowane – stale skręcone (nie chore). Kwiaty w pierwszej poł. V, 4,5–5,5 cm śred.,

jaskrawoszkarłatnoczerwone ze słabymi, ciemnobrązowymi cętkami; brzeg płatków pofalowany; pąki zielone; zebrane po 2–6 w luźne kwiatostany. Upr.: odmiana zad. mroz. (–26 °C), o silnie rozwiniętym systemie korzeniowym i dobrze rosnąca na stanowiskach słonecznych. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzycka – ofiarował S. Wiśniowski – 1989, 1993; Jédnotne Zémedélske Družstvo „Mir”, Jésenik – 1995.

kwatera IIIF

009718

Rhododendron 'Balalaika' {H. Hachmann 1975/1987} (Gr. 15a Dichroanthum)

[*R.* 'Omega' ♀ × *R. dichroanthum* ssp. *scyphocalyx*]

Różanecznik 'Balalaika'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,6 × 0,9 m, krępy, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe jasnozielone i skręcone. Kwiaty w VI, 6–7 cm śred., dzwinkowate, szeroko otwarte; w pąku pomarańczowoczerwone, później pomarańczowe z czerwonoróżowym brzegiem, wewnątrz jaśniejące do pomarańczowożółtego; cętki bardzo nieliczne i delikatnie jasnobrązowe; zebrane po 6–10 w luźne kwiatostany 9 × 12 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstantynów Łódzki – ofiarował J. Cieplucha – 2000.

169 pan. 4; kwatera: IIIB, IIIC, IVA

010958

Rhododendron 'Balzac' {L. de Rothschild} (Grupa 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Balzac'

Krzew 1,5 m śred., rośnie szybko. Liście sezonowe. Kwiaty w poł. V, delikatnie słodko pachnące, ciemnopomarańczowoczerwone z lekko fryzowanym brzegiem płatków. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1994; Szkółka Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Piszczowice – 2000.

kwatera IIC

007787

Rhododendron 'Barecanelia' { ? <1938} (Gr. 10a Campanulatum)

[*R. campanulatum* hybr.? × ?]

syn. *Rhododendron* 'Barcanella' (błędnie)

Różanecznik 'Barecanelia'

Krzew 2–3 m wysokości Liście wielosezonowe 8,5–10 × około 3 cm, matowe. Kwiaty w V, 5–7,5 cm śred., dzwinkowate szeroko otwarte, na zewnątrz delikatnie lilioworóżowe, wewnątrz jaśniejące do białego; cętki czarnofioletowe jaśniejące w czasie kwitnienia; zebrane po 7–15 w zwarty, kulisty kwiatostan 13–14 cm śred. Upr.: dość mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera IIIF; fot. 52

012049

Rhododendron 'Bariton' {H. Hachmann 1974/1988} (Gr. 1a Ponticum)

[*R.* 'Arthur Bedford' ♀ × *R.* 'Purple Splendour']

Różanecznik 'Bariton'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,6 × 1,4 m, w młodości luźny, później zwarty i wyprostowany. Liście wielosezonowe duże, lekko błyszczące. Kwiaty w V/VI, 9–11 cm śred., 5–6-płatkowe, bardzo szeroko otwarte; w pąku czarnofioletowopurpurowe (77A), później na zewnątrz ciemnofioletowopurpurowe (77B), wewnątrz purpurowofioletowe

(77B-C) jaśniejące ku środkowi; plamka (cętki bardzo duże, liczne i zlewające się) czarnopurpurowa (187A) na jaśniejszym tle na środkowym górnym płatk i częściowo na sąsiadujących, prześwitująca na zewnątrz; płatki zrośnięte tylko na dł. 1–2 cm, brzeg płatków pofalowany; nitki pręcików długie i białe, nitka słupka czerwona; zebrane po 14–20 w bardzo gęste kwiatostany 12–14 × 17–20 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), wyjątkowo piękna odmiana. Poch.: Firma D.G. Hobbie – 2000.

13 pan. 1a; kwatera: IIIF, VIA; fot. 63
012576

***Rhododendron* 'Baroness Henry Schröder'** {G. Waterer <1896} (Gr. 2a Catawbiense)

syn. *Rhododendron* 'Baron Schröder'

Różanecznik 'Baroness Henry Schröder'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroko wyprostowany, luźny. Liście wielosezonowe ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V/VI, liczne corocznie, na początku kwitnienia lilioworóżowe, później białe z wyraźnymi, ciemnoczerwonymi cętkami; zebrane po 15–23 w kuliste, zwarte kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat, oznaczona przez W. Schmalscheidta (dawniej jako *R.* 'Humboldt'). Poch.: nn – <1928, Wojsławice – 1993. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie inna odmiana *R.* 'Baroness Henry Schröder' {?} [*R. javanicum* × *R.* 'Princes Royal'] – różanecznik u nas nie mrozoodporny.

kwatera: IVB, XIIA, XIII
018927

***Rhododendron* 'Beauté de Flandre'** {A. Verschaffelt <1855} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[nn]

syn.: *Rhododendron* 'Beauty of Flanders'

Różanecznik (azalia) 'Beauté de Flandre'

Krzew 1,5–2,0 m wysokości, wyprostowany, kulisty, dość gęsty, rośnie powoli. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, 3–5 cm śred., delikatnie różowe z ciemniejszymi żyłkami; na zewnątrz rurka i płatki różowoczerwone; plamka żółta na całym górnym płatk; płatki ostro zakończone; zebrane w luźne, płaskokuliste kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez H. Grzeszczak-Nowak. Poch.: nn – <1928.

341 pan. 12; kwatera: IIID, XIA
011550

***Rhododendron* 'Bellini'** {H. Hachmann 1962/1975} (Gr. 11a Wardii)

[*R.* 'Omega' ♀ × *R.* *wardii*]

Różanecznik 'Bellini'

Krzew po 10 latach uprawy około 1 m wysokości, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe 8–10 × 5–6 cm. Kwiaty w V, w pąku różowe, później bladożółte; na zewnątrz z blad różowymi żyłkami, pod koniec kwitnienia całe kremowożółte (1C); brzeg płatków różowy, popofalowany; cętki ciemnoczerwone; zebrane po 13–16 w kwiatostany 12–14 cm śred. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1995.

kwatera IIIB
007788

***Rhododendron* 'Bengal'** {D.G. Hobbie <1960/1960} (Gr. 16a Forrestii)

[*R.* *forrestii* ssp. *forrestii* ♀ × *R.* 'Essex Scarlet']

Różanecznik 'Bengal'

Krzew do 1 m wysokości, szerokokulisty, 2 × szerszy niż wyższy, gęsty, rośnie powoli, o pędach przewieszających się w dół. Liście wielosezonowe jajowate, lekko pofalowane z

wyraźną nerwacją. Pąki kwiatowe jasnozielone. Kwiaty w pierwszej poł. V, 5 cm śred., szkarłatnoczerwone; zebrane po 3–5 w silnie przewieszających się w dół kwiatostanach. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera IIC; fot. 50

007786

Rhododendron 'Bernstein' {H. Hachmann 1965/1978} (Gr. 15a Dichroanthum)

[*R.* 'Goldsworth Orange' ♀ × *R.* 'Mrs. J.G. Millais']

Różanecznik 'Bernstein'

Krzew 2–3 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,5 m śred., za młodu wyprostowany, później szerokokulisty, zwarty. Liście wielosezonowe lancetowate, średniej wielkości i jasnozielone. Kwiaty w V, 5–7,5 cm śred., szerokodzwonkowate, jasnobursztynowożółte; brzeg płatków delikatnie różowy, lekko popofalowany; cętki duże, wyraziste, miedzianobrazowe; zebrane po 10–14 w wysoki, luźny kwiatostan 9 × 13 cm. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C), zwracająca uwagę rzadko spotykaną, charakterystyczną barwą kwiatów. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1980.

465 pan.: 18, 23; kwatera: IIIB, IIIF, IVB;

002803

Rhododendron 'Berryrose' {L. de Rothschild <1934} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

syn. *Rhododendron* 'Berry Rose'

Różanecznik (azalia) 'Berryrose'

Krzew 1,5–2 m wysokości, szeroko wyprostowany, zwarty. Liście sezonowe, młode delikatnie brązowoczerwone. Kwiaty w V/VI, 5–8 cm śred., w pąku łososiowoczerwone (39B), później różowe (62A-B) z wyraźnymi szerokimi, jaśniejszymi paskami wzdłuż płatków; rurka i żyłkowanie płatków ciemnoczerwone (50A); plamka duża, złotopomarańczowa (24A-B i 14A-B), płatki wcięte do połowy korony i lekko fryzowane; zebrane po 10–19 × 1–3 w duże, kuliste, zwarte kwiatostany do 22 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C). Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1992; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994; Szkółka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wlk. – 1995. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie różanecznik 'Berryrose' {L. de Rothschild & Digby 1934} [*R. dichroanthum* ssp. *dichroanthum* × *R.* 'Doncaster'].

216 pan.: 5, 12; kwatera: VIA, XIIA

012591

Rhododendron 'Bertha' {Firma T.J.R. Seidel 1892} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Everestianum' × *R.* 'Everestianum']

Różanecznik 'Bertha'

Krzew 2–3 m wysokości, szerokokulisty i zwarty. Liście wielosezonowe 12–13 × 5–6 cm, podwinięte do wewnątrz. Kwiaty w V/VI, 6–6,5 cm śred., w pąku ciemnolilioworóżowe (70B), później jasnofioletowe (84B), na zewnątrz i nieco jaśniejsze wewnątrz (84C); plamka oliwkowożółta (153A-B); zebrane po 12–15 w kulistostożkowe kwiatostany 10–13 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C), w uprawie w Wojsławicach od ponad 70 lat, oznaczony przez W. Schmalscheidta. Odmiana nazwana ku czci Berthy Adelaidy von Oheimb z domu Vorländer (1861–1949), od 1881 r. żony Fritza von Oheimba, właściciela majątku Wojsławice w latach 1880–1921 r. Poch.: Firma T.J.R. Seidel – 1928.

kwatera IIIF

008975

Rhododendron 'Better Half' {W. Whitney & A. Sather ?} (Gr. 7a Griersonianum)

[*R. 'Elizabeth'* × ?]

Różanecznik 'Better Half'

Krzew do 1 m wysokości, gęsty. Liście wielosezonowe 3–7 cm dł., błyszczące. Kwiaty w V/VI, trąbkowate, czerwone; zebrane w luźne baldachogrona. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

536 pan.: 20, 23; kwatera: IIB, IIC, IIID

002805

Rhododendron 'Bílá Novinka' {Czechy ?} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. impeditum* × ?]

syn. *Rhododendron* 'Billy Novinka' (błędnie), 'Bily Novinka'

Różanecznik 'Bílá Novinka'

Krzew po 15 latach uprawy 0,7 m śred., kulisty, zwarty i rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe 1,5–2,5 × 0,5–1 cm, podłużne do lancetowatych, z wierzchu ciemnozielone i lekko błyszczące, spodem szarooliwkowe (147C), silnie pachnące; ogonki liściowe pokryte brązowymi tarczami. Kwiaty w V, bardzo liczne, 1–1,3 cm śred., białe, płatki wcięte do $\frac{3}{4}$ korony, szypułki kwiatowe długie 1–1,2 cm; zebrane po 7–15 w kuliste kwiatostany 3–3,5 cm śred. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C), żywotna i obficie kwitnąca corocznie już na młodych roślinach. Cenna do uprawy w całej Polsce w ogrodach skalnych i jako roślina dywanowa. W dostępnej literaturze nie znaleźliśmy opisu różaneczніка o takiej nazwie. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzycka – ofiarował S. Wiśniowski – 1989; OBUWr. Wrocław – 1999.

109 pan.: 2, 22; kwatera: VIII, XIB, XIIB

009608

Rhododendron 'Bismarck' {Firma T.J.R. Seidel 1900} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × *R. 'Viola'*]

Różanecznik 'Bismarck'

Krzew do 2 m wysokości, wyprostowany, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V, 4,5–7,0 cm śred., na początku kwitnienia jasnolilioworóżowe (76D), później białe; cętki czerwono-brązowe; zebrane po 9–6 w kuliste, zwarte kwiatostany. Upr.: odmiana zad. mroz. (–26 °C), regularnie kwitnie, ale jest bardzo wrażliwa na zbyt wysokie pH podłoża. Pąki kwiatowe i kwiaty często bywają porażane przez choroby grzybowe. Poch.: Firma Herm. A. Hesse, Weener – ofiarowała rodzina Oheimbów – 1984; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

012594

Rhododendron 'Blue Bell' {A. Waterer sen. <1882/1884} (Gr. 1a Ponticum)

[*R. ponticum* hybr. × ?]

syn. *Rhododendron* 'Bluebeel'

Różanecznik 'Blue Bell'

Krzew 2,5–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2–1,3 × 1,4–1,5 m, mocno wyprostowany i nieco luźny, kora brązowoczerwona. Liście wielosezonowe długie do 13 × 3–4 cm. Kwiaty w V/VI, 6–8,5 cm śred., dwubarwne, w pąku fioletowoczerwone, później w środku białe z kontrastowo fioletowoliliowym brzegiem, na zewnątrz fioletowoliliowe; cętki liczne na trzech górnych płatkach, żółtozielone do żółto-brązowych, często zlewające się w gardzieli w plamkę; zebrane po 9–20 w zwarte kwiatostany 9–12 cm. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Firma D.G. Hobbie – 2000.

kwatera IIID

012971

Rhododendron 'Blue Danube' {A.van Hecke 1964} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[nn]

syn.: *Rhododendron* 'Blauwe Donau', *Rhododendron* 'Blauwe Donau', *Rhododendron* 'Meteor'

Różanecznik (azalia) 'Blue Danube'

Krzew do 0,8–1 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,6 × 1,1 m, szerokokulisty, w młodości nieco luźny, później zwarty, dość rośnie szybko. Liście dwupostaciowe. Kwiaty w V/VI, 4–5 cm śred., na początku kwitnienia intensywnie fioletowopurpurowe (72B), później ciemnofioletowoliliowe (78A) z fioletowopurpurowymi (74B) żyłkami; cętki winnoczerwone (60A). Upr.: odmiana dość mroz. (–20,5 °C), w czasie surowych zim zrzuca także liście zimowe. Jest to jedna z ładniejszych, fioletowo kwitnących azalii. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie różanecznik zawszezielony 'Blue Danube' {Knap Hill Nursery} [*R. fortunei* ssp. *discolor* × *R. 'Purple Splendour'*]. Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1999.

kwatera IIIF

002807

Rhododendron 'Blue Ensing' {W.C. Slocock 1934/1958} (Gr. 1a Ponticum)

[*R. ponticum* hybr. × *R. ponticum* hybr.]

Różanecznik 'Blue Ensing'

Krzew około 2 m wysokości, szerokokorzysty, zwarty, mocny, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe 14–17 × 4,5–5,5 cm, ciemnozielone. Kwiaty w V, 5,5–6,5 cm śred., delikatnie lawendowoniebieskie (90B-D); brzeg płatków ciemniejszy i popofalowany; plamka wyraźna ciemnobordowa do prawie czarnej; zebrane po 15–18 w kuliste kwiatostany 12–14 cm śred. Odmiana podobna do *R. 'Blue Peter'*. Upr.: zad. mroz. (–26 °C) Poch.: OBUWr. Wrocław – 1993.

kwatera: IIC, IIIF

002808

Rhododendron 'Blue Peter' {Waterer, Sons & Crips 1933/1958} (Gr. 1a Ponticum)

[*R. ponticum* hybr. × *R. ponticum* hybr.]

Różanecznik 'Blue Peter'

Krzew 2–3 m wysokości, po 15 latach uprawy 0,9 × 1,7 m, szeroki, nieco luźny. Liście wielosezonowe 16–18 × 5–6,5 cm, zastrzone na wierzchołku, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V/VI, 4,5–7 cm śred., jasnowlawendowoniebieskie (76A-D) jaśniejące ku środkowi; brzeg płatków ciemniejszy i fryzowany; plamka duża, purpurowoczarna (79B-C); zebrane po 9–15 w zwarte, stożkowate kwiatostany 12–10 cm. Odmiana podobna do *R. 'Blue Ensing'*. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), o ładnych liściach i atrakcyjnym kolorze kwiatów. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1994; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1995.

kwatera: IIC, IIID, IIIF

002809

Rhododendron 'Blue Tit' – typ Hobbie {D.G. Hobbie ?/1967} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. impeditum* × *R. augustinii*]

Różanecznik 'Blue Tit'

Krzew 1–1,3 m wysokości, w młodości luźny, później zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe pachnące, 1,2–2,9 × 0,6–1,3 cm, lekko błyszczące; ogonki liściowe 2–3 mm dł.; jasnobrązowe tarczki na pędach i liściach. Kwiaty w pierwszej poł. V, bardzo liczne, błękitnoniebieskie, zebrane po 3–5 w bardzo licznych baldachogronach. Upr.: mroz. (–29

°C), corocznie regularnie i bardzo obficie kwitnąca. Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1999.

kwatera IIC

007691

Rhododendron 'Blue Wonder' {D.G. Hobbie <1967/1967} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. russatum* × *R. augustinii* ssp. *augustinii*]

Różanecznik 'Blue Wonder'

Krzew 1–1,5 m wysokości, szerokokulisty i bardzo zwarty. Liście wielosezonowe małe, podługowate, pachnące. Kwiaty w V, liczne, intensywnie jaskrawociemnoniebieskie. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), bardzo dobra do ogrodów skalnych i do sadzenia w grupach przed wysokimi różanecznikami, szczególnie żółto kwitającymi. Poch.: nn – ofiarowała B. Stawikowska – 1989.

kwatera: IIIF, XIIB

009425

Rhododendron 'Blurettia' {H. Hachmann 1968/1982} (Gr. 3a Yakushimanum)

[*R. degronianum* ssp. *yakushimanum* 'Koichiro Wada' × *R.* 'Blue Peter']

Różanecznik 'Blurettia'

Krzew około 1 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,7–0,9 × 1,3 m, szerokokulisty, zwarty. Liście wielosezonowe, ciemnozielone i lekko błyszczące. Kwiaty w V/VI, 4,5–6 cm śred., różowofioletowe (73A); wewnątrz jaśniejsze, delikatnie różowofioletowe (73D – 69A-D); brzeg płatków ciemniejszy i fryzowany; cętki nieliczne, słabe, delikatnie żółte na białym tle; zebrane po 18–14 w kuliste kwiatostany 10 × 12 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: nn – ofiarował P. Muras – 1995; Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstancin Łódzki – 1996.

kwatera IA

010817

Rhododendron 'Blutopia' {H. Hachmann 1976/1988} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Catawbiense Grandiflorum' ♀ × *R.* 'Arthur Bedford']

Różanecznik 'Blutopia'

Krzew 2–3 m wysokości, po 12 latach uprawy 1,6 × 1,5 m, wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe duże. Kwiaty w V/VI, 7,5–9,5 cm śred., szeroko otwarte, jasnoniebieskie z liliowym odcieniem; brzeg płatków czerwony; cętki oliwkowożółte; szypułki kwiatowe czerwonozielone; zebrane po 12–15 w zwarte kwiatostany 11–12 × 12–14 cm. Upr.: odmiana zad. mroz. (–26 °C), kwitnie jako jedna z pierwszych w grupie Catawbiense. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstancin Łódzki – 1996.

kwatera IIC

002802

Rhododendron 'Boubin' {J. Jelinek 1962/1966} (Gr. 29c Azalie Kurume)

[*R. obtusum* var. *amoenum* × *R. yedoense* var. *poukhanense*]

syn. *Rhododendron* 'Mysik'

Różanecznik (azalia) 'Boubin'

Krzew 0,4–0,6 × 0,9 m, bardzo gęsty. Liście dwusezonowe 1,9–2,4 × 0,6–0,9 cm, ciemnozielone, w zimie jasnozielone z purpurowoczerwonym odcieniem. Kwiaty w V, 2,8–4,1 cm śred., szeroko otwarte, corocznie liczne, w pąku ciemnoróżowe (57B-C), później intensywnie różowe (61D), żyłki ciemniejsze (57C); cętki niewyraźne, ciemnoróżowe (57B);

pręciki do 2 cm dł; zebrane po 2–4 w półkuliste kwiatostany 3,5–4,5 cm śred. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera: IVB, XII

002811

Rhododendron '**Bouquet de Flore**' {A. Verschaffelt/L. De Cock <1864/1868} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[nn]

syn. *Rhododendron* 'Bouquet de Florae'

Różanecznik (azalia) 'Bouquet de Flore'

Krzew około 2 m wysokości, szeroki, wyprostowany i zwarty. Liście sezonowe 5–7 × około 3 cm, jasnozielone i lekko błyszczące; jesienią pięknie się przebarwiają. Kwiaty w V, delikatnie pachnące, 3,5–5,5 cm śred., różowoczerwone (52A-B) z szerokim podłużnym białym paskiem na każdym płatkku korony, rurka biała; plamka duża, złotopomarańczowa (17A-B); brzeg płatków delikatnie fryzowany (!); pręciki i słupek 7–8 cm dł., znamię słupka czarne, pylniki jak plamka; zebrane po 4–9 w luźne kwiatostany 9–10 cm śred. (bez słupka). Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C), prawie identyczna, jak równie stara odmiana belgijska 'Emma' {A. Verschaffelt 1840/1850}, która kwitnie wcześniej (!) i nie ma fryzowanych płatków; w Wojsławicach obie odmiany w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928.

kwatera IIIF

013149

Rhododendron '**Breslau**' {D.G. Hobbie 1955/1980} (Gr. 11a Wardii)

[*R.* 'Von Oheimb Woislowitz' × *R. wardii*]

Różanecznik 'Breslau'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szeroki, wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe szeroko jajowate, ciemnozielone i błyszczące, lekko pofalowane. Kwiaty w V/VI, 7–9 cm śred., kremowe; cętki bardzo liczne, ciemnoczerwone, zlewające się od połowy płatka ku gardzieli w plamkę; nitki pręcików i słupka nieco ciemniejsze od płatków. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma D.G. Hobbie – 2000.

596 pan. 22; kwatera: IIA, IIIF; fot. 69

008976

Rhododendron '**Brigitte**' {H. Hachmann 1965/1980} (Gr. 5a Insigne)

[*R. insigne* ♀ × *R.* 'Mrs. J.G. Millais']

Różanecznik 'Brigitte'

Krzew do 2 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,1 × 1,6 m, szerokokulisty i zwarty. Liście wielosezonowe 13–16 × 4–5 cm, ładne, ciemnozielone i podwinięte w dół, utrzymują się na roślinie przez 3 lata. Kwiaty w V/VI, 7,5–9 cm śred., liczne, białe z różowym brzegiem (68A); cętki wyraźne, duże, żółtozielone (153A-D); zebrane po 14–18 w zwarte kwiatostany 13–17 cm śred. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C), obficie kwitnie w młodości, atrakcyjny z pokroju i oryginalnego ulistnienia. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

627 pan. 25; kwatera VIB

002813

Rhododendron '**Britannia**' {C.B. van Nes & Zonen 1921} (Gr. 8a Griffithianum)

[*R.* 'Queen Wilhelmina' × *R.* 'Stanley Davies']

Różanecznik 'Britannia'

Krzew 1–2,5 m wysokości, szeroki, dość zwarty. Liście wielosezonowe żółtozielone, na stanowiskach słonecznych silnie żółknące. Kwiaty w V/VI, 7,0–7,5 cm śred., intensywnie szkarłatnoczerwone (51A); cętki brązowe, słabo widoczne; brzeg płatków pofalowany; zebrane po 10–15 w luźne kwiatostany. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C); wskazane miejsca ocienione i osłonięte od wiatru. Poch.: nn – około 1970.

kwatera IIIF, VIA

002816

Rhododendron 'Caractacus' {A. Waterer sen. <1865} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Caractacus'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki, wyprostowany, żywotny, rośnie silnie. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 4–6 cm śred., purpurowoczerwone z jaśniejszym środkiem i nielicznymi czerwono-brązowymi cętkami; brzeg lekko fryzowany; zebrane po 11–14 w zwarte, okrągłe kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: nn – ofiarował P. Muras – 1995.

kwatera IIC

007759

Rhododendron 'Carat' {Research Station for Arboreous Crops, Boskoop} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale)

[(*R. viscosum* × *R.* 'Koster's Brilliant Red') × *R.* 'Satan']

Różanecznik (azalia) 'Carat'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany i rośnie średnio szybko. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, słodko korzennie pachnące, czerwono-pomarańczowe z pomarańczową plamką; zebrane po 7–9 w kuliste kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

222 pan. 5; kwatera: IIIB, XIB

009719

Rhododendron 'Carola' {T.J.R. Seidel 1893/1899} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Everestianum' × *R.* 'Everestianum']

Różanecznik 'Carola'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany i dość zwarty. Liście wielosezonowe 15–17 × 5–6 cm. Kwiaty w V/VI, 4,5–5,5 cm śred., dzwonkowate, purpuworóżowe (67B-C); cętki bardzo nieliczne, brązowe na nieco jaśniejszym tle; brzeg płatków fryzowany i silnie pofalowany; nitki pręcików jasnoróżowe, nitka słupka jak płatki, pylniki małe, żółtawe; zebrane po 16–19 w luźne kwiatostany 13–14 cm śred. Upr.: mroz. (–29 °C), podobny do *R.* 'Florence Sarah Smith'. Warto wiedzieć: o tej samej nazwie różanecznik 'Carola' {Aberconway 1950} [*R.* 'Ouida' ♀ × *R. williamsianum*] i podobnej nazwie 'Cariola' {Firma T.J.R. Seidel nn} [nn]. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

008977

Rhododendron 'Caroline Allbrook' {A.F. George 1975} (Gr. 3a Yakushmanum)

[*R. degonianum* ssp. *yakushmanum* × *R.* 'Purple Splendour']

Różanecznik 'Caroline Allbrook'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2 × 1,3, kulisty, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe, długie. Kwiaty w V/VI, 6–7 cm dł., liczne, rozwijające się liliowe do delikatnie liliowych, później liliowobiałe z małymi i delikatnymi,

żółtobrązowymi cętkami; brzeg płatków ciemniejszy, liliowy i fryzowany; zebrane po 12–16 w kwiatostany 10 × 12 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

47 pan.: 1a, 2, 3, 22; kwatera: IIA, VIA, VIII

002819

Rhododendron 'Catawbiense Album' {A. Waterer sen. <1896} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Catawbiense Album'

Krzew 3–4 m wysokości wyprostowany, szeroki, gęsto ugałęziony do samej ziemi, rośnie szybko. Liście wielosezonowe, ładne. Kwiaty w V/VI, 5–6 cm śred., w paku delikatnie liliowe (73D), później białe; cętki delikatne, żółtozielone do brązowych; zebrane po 16–20 w zwarte, okrągłe kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat. Wrażliwy na chorobę grzybową powodującą zamieranie pąków kwiatowych. Poch.: nn – <1928; Firma Herm. A. Hesse, Weener – ofiarowała rodzina Oheimbów – 1984.

kwatera: IIA, VIA, XIA, XIIA, A/5a; fot. 53

002820

Rhododendron 'Catawbiense Boursault' {Boursault <1850} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × *R. catawbiense* hybr.]

syn. *Rhododendron* 'Boursault'

Różanecznik 'Catawbiense Boursault'

Krzew 2,5–3,5 m wysokości, po 20 latach uprawy 2,4 × 2,5 m, szeroki i gęsty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 6,5 cm śred., intensywnie liliowe (80 C) ze słabymi żółtozielonymi cętkami; zebrane po 13–20 w luźne kwiatostany 10 × 12 cm. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C). Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarowali K. i T. Bojarczukowie – 1988; OBUWr. Wrocław – 1994, 1999.

4 pan.: 7, 1a, 2, 3, 5, 9, 12, 24; kwatera: VIA, XIA, XIIA, XIIB, XIII : fot.: 14, 16, 20, 7

002821

Rhododendron 'Catawbiense Grandiflorum' {A Waterer <1850} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

syn. *Rhododendron* 'Catawbiense Grandiflora'

Różanecznik 'Catawbiense Grandiflorum'

Krzew 4–5 m wysokości, wyprostowany, zwarty i rośnie szybko. Liście wielosezonowe 10–13 × 3,5–4,5 cm. Kwiaty w V/VI, 5–7,5 cm śred., liliowe (77B-C); cętki żółtoczerwone do oliwkowożółtych; brzeg płatków lekko pofalowany; nitki pręcików jak płatki, nitka słupka ciemniejsza; zebrane po 12–20 w kuliste kwiatostany 13–15 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od 80 lat. Odmiana oznaczona przez A. Węglowskiego. Poch.: nn – <1928.

301 pan. 9; kwatera XIV

007889

Rhododendron 'Catharine van Tol' {J.C. van Tol <1913} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

syn.: *Rhododendron* 'Katherine van Tol', *Rhododendron* 'Catherine van Tol'

Różanecznik 'Catharine van Tol'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki, krępy, w młodości rośnie powoli. Liście wielosezonowe 6,5–11 × 3–5 cm. Kwiaty w V/VI, 4,5–6,5 cm śred., czysto różowe (68A-B) z nielicznymi, żółtozielonymi cętkami na jaśniejszym tle; zebrane po 16–20 w zwarte, okrągłe kwiatostany 10–14 cm śred. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: nn – <1928.

kwatera IIIC

007858

Rhododendron 'Cecile' {L. de Rothschild 1947} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Cecile'

Krzew 1,2–2 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,6 × 1,5 m, szeroko wyprostowany, luźny. Młode pędy zabarwione czerwono. Liście sezonowe, młode delikatnie brązowe. Kwiaty w V/VI, 8–10 cm śred. (!), szeroko otwarte, łososioworóżowe bielejące ku środkowi; plamka wyraźna, złotożółta; brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 8–11 w zwarte, kuliste kwiatostany 9–12 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), jedna z piękniejszych azalii z grupy Knap Hill-Exbury. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

271 pan.: 7, 8; kwatera XIV

013512

Rhododendron 'Charles Bagley' {A. Waterer 1865} (Gr. 2a Catawbiense)[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Charles Bagley'

Krzew około 1,5 m wysokości szerokokulisty, zwarty. Liście wielosezonowe 10–14 × 5–7 cm, z wierzchu ciemnozielone (139A), od spodu sinozielone (148C). Kwiaty w V/VI, 4–6 cm śred., dzwonkowate, czerwonoróżowe (60A-C); cętki prawie czarne (187A-B); nitki pręcików jasnoróżowe; zebrane po 15–17 w stożkowate kwiatostany 8–10 × 10–12 cm. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat – oznaczenie nie zweryfikowane. Poch.: nn – <1928.

kwatera VIA

009615

Rhododendron 'Chikor' {P.A. Cox 1962} (Gr. 20 Lepidote I)[*R. rupicola* var. *chryseum* × *R. ludlowii*]

Różanecznik 'Chikor'

Karłowaty krzew do 0,3 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,2 m, kulisty, zwarty, rośnie bardzo powoli. Liście wielosezonowe, ciemnozielone, zimą brązowe. Kwiaty w V, czysto żółte, w miarę przekwitania jaśnieją; plamka złotożółta w gardzieli; zebrane po 3–5 w szczytowe kwiatostany. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: nn – ofiarował H. Strzelecki – 1995.

kwatera IIC

009616

Rhododendron 'China Boy' {W. Arends/Boehlje <1959/1959} (Gr. 14b Haemathodes)[*R. haemathodes* × *R. catawbiense* hybr.? (czerwony)]

Różanecznik 'China Boy'

Krzew około 1,5 m wysokości, zwarty, krępy. Liście wielosezonowe skórzaste, grube, ciemnozielone. Kwiaty w V, lejkowate, jaskrawoczerwone z niebieskim odcieniem; cętki delikatne, pomarańczowe; zebrane po 14–16 w zwartych kwiatostanach. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), kwiaty bywają uszkodzane przez późne wiosenne przymrozki. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

127 pan. 3; kwatera: VIIB, XIIA

017848

Rhododendron 'Chionoides' {J. Waterer <1871/<1871} (Gr. 1a Ponticum)[*R. ponticum* × *R. ponticum* hybr.]

Różanecznik 'Chionoides'

Krzew 2–2,5 m wysokości, wyprostowany, szeroki i zwarty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 3,5–5 cm śred., czysto białe (155A) z żółtymi (162A i 14C) cętkami; zebrane po 12–18 w szerokokuliste, dość zwarte kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Odmiana często mylona z R. 'Madame Masson'. Poch.: nn – <1928; Wojsławice – 1996.

251 pan.: 6, 7; kwatera: IVB, XII, XV

006906

Rhododendron 'Christopher Wren' {L.J. Endtz & Co. ?} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[nn]

syn. *Rhododendron* 'Golddball'

Różanecznik (azalia) 'Christopher Wren'

Krzew 2,5–3 m wysokości, kulisty, rośnie szybko, corocznie bardzo obficie kwitnie. Liście sezonowe 7–11 × 2–4 cm. Kwiaty w poł. V, 7–7,5 cm śred., jaskrawopomarańczowożółte (17C-D) na zewnątrz nieregularnie, czerwono nabiegłe; plamka ciemnopomarańczowa (21A); zebrane po 15–17 w duże, regularnie kuliste (!) kwiatostany 14–20 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C), podobna do odmiany 'Hollandia', najwcześniej kwitnącej w grupie Mollis; Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat. Poch.: nn – <1928, Wojsławice – 1995, 1998.

kwatera: IVB

018792

Rhododendron 'Chromatella' {Van Rinz/A. Verschaffelt 1853/1855} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Chromatella'

Krzew 1,5–2,5 m wysokości, wyprostowany, kulisty, gęsty, rośnie powoli. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, pełne, 2,5–4 cm śred., w pąku czerwone, rozwinięte jasnożółte z intensywnie cytrynowymi plamami i różowoczerwonymi smugami; płatki wąskie z pofalowanym brzegiem; zebrane w gęste, spłaszczone kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona w 2000 r. przez H. Grzeszczak-Nowak. Poch.: nn – <1928.

kwatera IA

009618

Rhododendron 'Claudine' {H. Hachmann 1968/1987} (Gr. 2a Catawbiense)

[R. 'Sommetglut' ♀ × R. 'Daisy']

Różanecznik 'Claudine'

Krzew do 2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,1 × 1,6 m, wyprostowany, szeroki, dość zwarty. Liście wielosezonowe, jasnozielone. Kwiaty w V/VI, 6–7,5 cm śred., ciemnoróżowe; brzeg wyraźnie jaśniejszy i fryzowany; cętki nieliczne, delikatnie żółtobrązowe; zebrane po 16–19 w zwarte piramidalne kwiatostany 14 × 13 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), o interesującej kombinacji dwóch kolorów. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstantynów Łódzki – 1996.

267 pan.: 7, 9; kwatera XIII

007901

Rhododendron 'Coccinea Speciosa' {L. Sénéclausse/A. Verschaffelt <1832/1834} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Coccinea Speciosa'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szeroko wyprostowany, zwarty, z charakterystycznie, poziomo rozpostartymi gałęziami. Liście sezonowe, silnie błyszczące, młode delikatnie brązowe. Kwiaty w V/VI, 4–4,5 cm śred., w pąku czerwopomarańczowe (33A-B), później ciemnopomarańczowe (28A-B); plamka ledwo widoczna, pomarańczowożółta (24A); nitki pręcików czerwone; zebrane po 4–9 w płaskokuliste, luźne kwiatostany. Upr.: odmiana bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$), atrakcyjna z pokroju, jedna z najpóźniej kwitnących odmian azalii, bardzo podobna do *R. 'Gloria Mundi'*, która kwitnie nieco wcześniej (!); w Wojsławicach obie odmiany w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928.

kwatery XIII

007919

Rhododendron 'Comte de Quincey' {L. Van Houtte 1873} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[*R. molle* ssp. *japonicum* × ?]

syn. *Rhododendron 'Comte de Quincy'*

Różanecznik (azalia) 'Comte de Quincey'

Krzew do 2 m wysokości, zwarty, rośnie powoli. Liście sezonowe. Kwiaty w V, 4–5 cm śred., lejkowate, kremowożółte (18B), corocznie liczne; cętki pomarańczowożółte (15A-B); nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 9–14 × 2–4 w zwarte, kuliste kwiatostany 13–15 cm śred. Upr.: odmiana bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$), w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928.

539 pan. 20; kwatery IIB

002825

Rhododendron 'Coralium' {?} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. impeditum* × ?]

Różanecznik 'Coralium'

Krzew po 15 latach uprawy 0,6–0,7 m śred., szerokokulisty, zwarty, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe 1,3–2 × 0,8–1 cm, silnie pachnące, z wierzchu błyszczące oliwkowozielone, spodem szarzielone; obustronnie, luźno pokryte brązowymi tarczkami; ogonki liściowe 2–3 mm dł. Kwiaty w V, bardzo liczne, liliowe; pąki kwiatowe zimną jasnobrązowe. W dostępnej literaturze nie znaleźliśmy różaneczніка o takiej nazwie. Upr.: bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$), corocznie obficie kwitnie. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze-Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatery IIC

002826

Rhododendron 'Corneille' {C. Vuylsteke <1900/około 1900} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[*R. luteum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Corneille'

Krzew do 2 m wysokości, zwarty, szeroko wyprostowany. Liście sezonowe, jesienią brązowe. Kwiaty w V/VI, 3,5–4,5 cm śred., pełne, pachnące, przypominają miniaturowe różyczki, jasnoróżowe (52B-C), jaśniejące ku środkowi do kremowych, pod koniec kwitnienia białe z nieregularnymi, różowymi plamami; plamki brak; nitka słupka różowa do czerwonej; zebrane po 7–11 w luźnych kwiatostanach. Bardzo podobna do kwitnącej później *R. 'Quentin Metsys'*. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), o oryginalnych kwiatach. Warto wiedzieć: o podobnej nazwie różanecznik zawszezielony 'Cornelia'. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarowała U. Nawrocka-Grzeškowiak – 1992.

118 pan.: 2, 3, 5, 10, 12, 14, 19, 21a, 25; kwatery: IA, IIC, IIIE, VIB, XIB, XIIB, XIIB

002827

Rhododendron 'Cunningham's White' {J. Cunningham <1830/1850} (Gr. 1b Caucasianum)

[*R. caucasicum* ♀ × *R. ponticum* 'Album']

Różanecznik 'Cunningham's White'

Krzew 3–3,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,6 m śred., zwarty, szeroko wyprostowany, bardzo żywotny. Liście wielosezonowe. Kwiaty w pierwszej poł. V, 3,5–5,5 cm śred., w pąku jasnoróżowe z delikatnymi różowymi żyłkami, później białe (155C); cętki delikatnie żółte do brązowych; zebrane po 5–17 w luźnych, kulistych kwiatostanach 9 × 11 cm. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C) i tolerancyjny w stosunku do podłoża; w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Warto wiedzieć: odmiana jest nadal powszechnie stosowana jako podkładka dla wielu odmian. Poch.: nn – <1928; nn – ofiarował J. Kwaśnik 1970, 1975; 1980; Szkołka Różaneczników A. Duży, Sułów – ofiarował A. Duży – 1988.

114 pan.: 2, 3, 5, 9; kwatera: III F, VI A, XII B; fot. 72

002828

Rhododendron 'Daisy' {T.J.R. Seidel ?/1902} (Gr. 1c Smirowii)

[*R.* 'Mrs. Milner' ♀ × *R. smirnowii*]

Różanecznik 'Daisy'

Krzew 2–3 m, szeroko wyprostowany, zwarty. Liście wielosezonowe, eliptyczne 7–11 × 4,5–5,5 cm do okrągławych 4–5 × 3,5–4 cm, z wierzchu ciemnozielone, matowe. Kwiaty w V, dzwonkowate, 6–9 cm śred., w pąku ciemnokarminoworóżowe (67A-B), później karminoworóżowe (67C-D); cętki nieliczne, oliwkowozielone do zielonożółtych (144B) na jaśniejszym tle; nitki pręcików i słupka jak płatki; brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 15–20 w kuliste, zwarte kwiatostany 14–16 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Odmiana zweryfikowana przez W. Schmalscheidta. Ulubiona odmiana Fritza von Oheimba. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928.

200 pan.: 5, 12; kwatera XII B

012579

Rhododendron 'Dämon' {Firma T.J.R. Seidel ?} (Gr. 3b Degronianum-Metternichii)

[*R. degronianum* ssp. *heptamerum* var. *heptamerum* × ?]

Różanecznik 'Dämon'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany. Liście wielosezonowe 15–16 × 5–6 cm. Kwiaty w V/VI, 6–7 cm śred., na zewnątrz malinoworóżowe (55A-B) z podłużnymi ciemniejszymi smugami, wewnątrz jaśniejsze (55B-C); cętki ochrowożółte (163A-B) na jaśniejszym tle (56C); brzeg płatków pofalowany; nitka słupka czerwona (63A); nitki pręcików jasnoróżowe; zebrane po 20–23 w kuliste kwiatostany 15 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C). W Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Ulubiona odmiana Fritza von Oheimba, oznaczona przez W. Schmalscheidta. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928.

kwatera II C

002829

Rhododendron 'Daphne' {Smith około 1947} (Gr. Azalie Kurume)

[*R.* 'Eden White' × *R.* 'Eden Y1']

Różanecznik (azalia) 'Daphne'

Krzew 0,5–0,6 m wysokości, kulisty, zwarty, rośnie powoli. Liście u nas sezonowe. Kwiaty w V, purpuroworóżowe (winnoróżowe). Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie różanecznik 'Daphne' {T.J.R. Seidel 1984/1902} [*R. degronianum* ssp. *heptamerum* × *R.* 'Alexander Adie']; azalia 'Daphne' {Domoto <1910} (gr. Azalie Kurume); azalia 'Daphne' {Magor 1928} (grupa Azalie Kurume) [*R.* 'Red

Admiral' ♀ × *R. nerriflorum*]; azalia 'Daphne' {Aberconway 1941} (gr. Azalie Kurume) [*R. 'May Day'* ♀ × *R. 'Elizabeth'*] syn.: *R. 'Dainty'*, *R. 'Trihoyama'*, *R. 'Iroho Yama'*; *R. 'Daphne'* {?} (gr. Azalie „Australijskie i Nowo Zelandzkie”) [?]. Opisy tych azalii w dostępnej literaturze są mało precyzyjne. Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1995.

248 pan.: 6, 9, 10, 18, 23; kwatera: IIID, IVB, XIII

007902

Rhododendron 'Daviesii' {I. Davies ok. 1850/1879} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[*R. molle* ssp. *molle* × *R. viscosum*]

syn. *Rhododendron 'Daviesii'*

Różanecznik (azalia) 'Daviesii'

Krzew do 2 m wysokości, wyprostowany, szeroki, nieco luźny. Liście sezonowe, matowe z odcieniem szaroniebieskim (!). Kwiaty w V/VI, 4,5–5 cm śred., pachnące, w pąku jasnożółte, później białe (155D), ale z różowymi smugami na zewnątrz, płatki wąskie, wcięte ± do połowy korony; plamka żółta (13A-B) złożona z licznych cętek; nitki pręcików i słupka jak płatki, pylniki brązowe, znamię słupka zielone; zebrane po 5–12 w luźne kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat; oznaczona w 1990 r. przez H. Grzeszczak-Nowak (dotąd błędnie jako *R. occidentale*). Poch.: nn – <1928; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994; Wojsławice – 1995.

kwatera IIC

007776

Rhododendron 'Delta' {Firma T.J.R. Seidel/nn} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr. ? × *R. ponticum*?]

Różanecznik 'Delta'

Krzew 2–3 m wysokości, zwarty, mocny. Liście wielosezonowe, lekko błyszczące. Kwiaty w V/VI, lilioworóżowe; cętki brązowobordowe przechodzące w ochrowe; nitki pręcików i słupka nieco ciemniejsze od płatków; zebrane po 16–20 w kuliste kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie inny różanecznik 'Delta' {Boot Co <1965} [*R. catawbiense* hybr. × *R. ponticum*]. Poch.: szkołka w Litomyślu – 1989.

kwatera VIA

012577

Rhododendron 'Desiderius' {Firma T.J.R. Seidel nn/1902} (Gr. 1c Smirnowii)

[*R. 'Mrs. Milner'* ♀ × *R. smirnowii*]

Różanecznik 'Desiderius'

Krzew 2–3 m wysokości Liście wielosezonowe, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V/VI, bardzo liczne, karminoworóżowe z nielicznymi, zielonkawymi cętkami na nieco jaśniejszym tle; brzeg płatków fryzowany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928.

kwatera VIA, XIIB

010907

Rhododendron 'Dietrich' {Firma T.J.R. Seidel 1894/1902} (Gr. 1c Smirnowii)

[*R. 'Mrs. Milner'* ♀ × *R. smirnowii*]

Różanecznik 'Dietrich'

Krzew 2,5–3 m wysokości, szerokokorozłożysty, żywotny. Liście wielosezonowe 7–13 × 4,5–5,5 cm, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jasnozielone. Kwiaty w V/VI, corocznie liczne, 6–6,5 cm śred., w pąku ciemnopurpuroworóżowe (67B-C), później na zewnątrz lilioworóżowe (73B), od wewnątrz jaśniejsze (73D); cętki niewyraźne, żółtooliwkowe (153C-D); brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 13–16 w kuliste do piramidalnych kwiatostany 13–16 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> -29 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

288 pan. 9; kwatera: III F, XIII, XV A
006908

Rhododendron 'Directeur Moerlands' {P.L. Binken} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[*R.* 'Anthony Koster' × ?]

syn. *Rhododendron* 'Golden Sunlight'

Różanecznik (azalia) 'Directeur Moerlands'

Krzew 1,5–2,5 m wysokości, wyprostowany, gęsty. Liście sezonowe, eliptycznojąkowane, jasnozielone. Kwiaty w V, 5–6,5 cm śred., szeroko otwarte, złotożółte (15A-B), wewnątrz wybarwione intensywniej; brzeg płatków nieco jaśniejszy, cętki delikatne, oliwkowobrazowe; zebrane po 5–7 w kuliste kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> -29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928; Szkoła Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1995.

kwatera III F
013421

Rhododendron 'Dominik' {H. Hachmann 1994} (Gr. 18b Calophytum/Sutchuenense)

[*R.* 'Kokardia' × *R. calophytum*']

Różanecznik 'Dominik'

Krzew 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,5 × 1,7 m, szeroko wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe bardzo dekoracyjne, 17–22 (!) × 3–5 cm; brzegiem żółtozielone (!), od spodu jasnozielone, łódkowato wygięte do góry (!). Kwiaty w poł. V, 6,5–7,2 cm śred., dzwonkowate, jasnoróżowe, na zewnątrz nieco ciemniejsze; cętki wyraźne, ciemne winnoczerwone, zlewające się w gardzieli w plamkę; brzeg płatków lekko pofalowany i nieco ciemniejszy; zebrane po 15–18 w zwarte kwiatostany 14–17 cm śred. Upr.: dost. mroz. (-23 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkołkarskie J. Cieplucha, Konstancinów Łódzki – ofiarował J. Cieplucha – 2000.

kwatera III F, VI A
002836

Rhododendron 'Donar' {Firma T.J.R. Seidel 1894/1914} (Gr. 1c Smirnowii)

[*R.* 'Mrs. Milner' ♀ × *R. smirnowii*]

Różanecznik 'Donar'

Krzew do 2 m wysokości, szeroki, wyprostowany, corocznie obficie kwitnie. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 4,5–6,5 cm śred., jasnokarmazynowoczerwone z białą gardzielią; cętki wyraźne, czarnoczerwone; brzeg płatków silnie fryzowany; zebrane po 9–12 w kuliste, zwarte kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> -29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928; Wojsławice – 1993.

232 pan. 5; kwatera: II C, III F, XI A, XII A; fot. 77
007667

Rhododendron 'Dora Amateis' {E. Amateis <1995/1958} (Gr. 24a Dauricum/Carolinianum)

[*R. minus* var. *minus* × *R. ciliatum*]

Różanecznik 'Dora Amateis'

Krzew do 1 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,6 × 1 m, szeroki, kulisty. Liście wielosezonowe 4,5–6,5 × 2–3,3 cm, zastrzone, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w pierwszej poł. V, bardzo liczne, 4–5 cm śred., czysto białe do kremowobiałych, na początku kwitnienia delikatnie różowo zabarwione; cętki żółtozielone ledwo widoczne, nieliczne i tylko w gardzieli; zebrane po 3–9 w luźne kwiatostany 4–8 cm wysokości Upr.: dost. mroz. (–23 °C), jedna z najlepszych niskich, biało kwitnących odmian różaneczników. Poch.: nn – ofiarował H. Strzelecki – 1990; OBUWr. Wrocław – 1994, 1997.

235 pan.: 5, 12; kwatera: XIIB, XIA, XIIB; fot. 80
010919

Rhododendron 'Doria' {Firma T.J.R. Seidel nn} (Gr. 3b Degronianum)

[*R.* 'Jay Gould' ♀ × *R. degronianum* ssp. *heptamerum* var. *heptamerum*]

Różanecznik 'Doria'

Krzew 2,5–3,5 m wysokości Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, lososioworóżowe; cętki wyraźne; zebrane w stożkowate kwiatostany. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez W. Schmalscheidta. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928, 1994.

583 pan. 22; kwatera IIA
002836

Rhododendron 'Doubrava' {B. Kavka i wsp. 1974} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)

[*R. kiusianum* 'Amoenum' × *R. yedoense* var. *poukhanense*]

Różanecznik (azalia) 'Doubrava'

Krzew około 0,5 × 1 m wysokości, zwarty, rośnie powoli. Liście dwusezonowe – letnie 2,8 × 1,2 cm, ciemnozielone z odcieniem czerwieni. Kwiaty w poł. V, bardzo liczne, ± 3,3 cm śred., szeroko rozwarte, w pąku purpuroworóżowe (HCC 29/1–29/2), później jasnoróżowe (HCC 630/2–630/3), pod koniec kwitnienia z białymi paskami. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), bardzo dobrze u nas rosnąca i atrakcyjna przez obfite kwitnienie. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarowała U. Nawrocka-Grzeškowiak – 1990.

169 pan. 4; kwatera VIA
010960

Rhododendron 'Dr. M. Oosthoek' {P.J.C. Oosthoek & Co. <1820/1920} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[*R.* × *kosterianum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Dr M. Oosthoek'

Krzew 1,5 m śred. , o liściach sezonowych. Kwiaty w V, 8–10 cm śred. (!), niejednolicie wybarwione, w pąku jasnoczerwone (41A), później kremowopomarańczowe (24C) z licznymi jasnoczerwonymi (33A-C) żyłkami; brzeg płatków jak żyłki; plamka wyraźna pomarańczowa (28B), szypułki kwiatowe 3 cm dł.; zebrane po 10–12 w luźne kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–26 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1994.

kwatera: IIC, XVA
007822

Rhododendron 'Dr. Reichenbach' {M. Koster & Zone 1896} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[*R.* × *kosterianum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Dr. Reichenbach'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany. Liście sezonowe. Kwiaty w V, jasnołososiowopomarańczowe; cętki żółte. Odm. podobna do *R.* 'Emil Liebig', *R.* 'Frans van der Bom' i *R.* 'T.J.R. Seidel'. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C), w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarowała U. Nawrocka-Grzeszkowiak – 1992; OBUWr. Wrocław – 1998.

kwatera: IA, IIIF

006914

***Rhododendron* 'Dr. V.H. Rutgers'** {H. den Ouden & Sons <1924} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Charles Dickens' × *R.* 'Lord Roberts']

Różanecznik 'Dr. V.H. Rutgers'

Krzew 2–3 m wysokości, szerokorozłożysty. Liście wielosezonowe do 15 cm dł., ciemnozielone, eliptyczne, na końcu zastrzone i z wyraźną nerwacją. Kwiaty w V/VI, lejkowate, intensywnie rubinowoczerwone; cętki nieliczne, ciemniejsze; brzeg płatków fryzowany; kwiatostany kuliste. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie prawdopodobnie od ponad 80 lat – oznaczenie nie zweryfikowane. Poch.: nn – <1928, Gospodarstwo Szkółkarskie J. Ciepłucha, Konstancin Łódzki – 1996.

kwatera VIA

017856

***Rhododendron* 'Duchess of York'** {P. George <1894} (Gr. 9a Fortunei-Discolor)

[*R. fortunei* ssp. *fortunei* × *R.* 'Scipio']

Różanecznik 'Duchess of York'

Krzew 2–3 m wys, szeroki, zwarty i wyprostowany. Liście wielosezonowe 17 × 6 cm, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jasnozielone; ogonek liściowy 2,5 cm dł. Kwiaty w V/VI, 5–8 cm śred., na zewnątrz lilioworóżowe (73 B-C), wewnątrz brzegiem ciemnolilioworóżowe (73A); cętki zielone (144C) jaśniejące ku gardzieli, ułożone wachlarzowato; zebrane po 10–15 × 3 w kuliste kwiatostany 21–23 cm śred. Odmiana podobna do *R.* 'Direktör E.Hjelm'. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez W. Schmalscheidta. Poch.: nn – <1928.

215 pan.: 5, 10, 12; kwatera XIIA; fot. 48, 60

007911

***Rhododendron* 'Duke of York'** {Paul George <1880} (Gr. 9a Fortunei-Discolor)

[*R. fortunei* ssp. *fortunei* × *R.* 'Scipio']

Różanecznik 'Duke of York'

Krzew 2–3 m wys, po 15 latach uprawy około 2 m wysokości, luźny szeroki, wyprostowany i silnie rosnący. Liście wielosezonowe 9–16 × 4,5–6 cm, młode, brązowawe. Kwiaty w V/VI, intensywnie pachnące (!), często 6-płatkowe, karminoworóżowe (73A-C); plamka duża, wyraźna, brązowozielona (152 B-D); brzeg płatków pofalowany; zebrane po 6–12 w luźne, kuliste kwiatostany 15–16 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928.

kwatera IIIF

008460

***Rhododendron* 'Dusty Miller'** {J. Waterer & Crisp 1975} (Gr. 3a Yakushmanum)

[*R. degronianum* ssp. *yakushmanum* × ?]

Różanecznik 'Dusty Miller'

Krzew do 0,5 m wysokości, płaskokulisty, bardzo zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe mocne, ze srebrzystą wyściółką od spodu. Kwiaty w V, w pąku jasnoczerwonopomarańczowe, później wyraźnie jaśniejsze – kremoworóżowe z brzegiem i

żyłkowaniem czerwonym – sprawiają wrażenie dwubarwnych. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, wg P.A. Coxa ndost. mroz. ($-18\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

542 pan. 20; kwatera IIC, IIB

007715

Rhododendron 'e 11' {?} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. impeditum* × ?]

Różanecznik 'e 11'

Krzew po 15 latach uprawy 0,7–0,8 m śred., szerokokulisty, zwarty, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe silnie pachnące, z wierzchu ciemnozielone, spodem szarzielone. Kwiaty w V, liczne, purpurowofioletowe. Upr.: bardzo mroz. ($> -29^{\circ}\text{C}$), corocznie obficie kwitnie. Nazwa odmiany tymczasowa – w dostępnej literaturze nie znaleźliśmy danych o tym różaneczniku. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze–Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatera IIIF

007893

Rhododendron 'Edward S. Rand' {A. Waterer sen. 1870} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Edward S. Rand'

Krzew 2–3 m, wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe duże, płaskie i intensywnie zielone. Kwiaty w V/VI, 4,5–6 cm śred., rubinowe do purpurowoczerwonych (66C); cętki nieliczne, zielonobrazowe; zebrane po 8–12 w kuliste kwiatostany. Upr.: odmiana bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$), w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez A. Węglowskiego. Poch.: nn – <1928; Wojsławice – 1993.

kwatera IIIF

012601

Rhododendron 'Edwin II' {Firma T.J.R. Seidel <1912} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

Różanecznik 'Edwin II'

Krzew 1,3–2 m wysokości, szeroki, luźny, rośnie powoli. Liście wielosezonowe, wąskie i jasnozielone. Kwiaty w V/VI, 4–6 cm śred., purpurowofioletowe; cętki duże, nieliczne, czarnoczerwone, częściowo czerwobrazowe na jaśniejszym tle; brzeg płatków silnie fryzowany; nitki pręcików i słupka prawie białe, pylniki kontrastowo białe; zebrane po 12–19 w kuliste i zwarte kwiatostany. Upr.: zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

kwatera IIIF, VIA; fot. 61

002841

Rhododendron 'Effner' {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Alfred'* ♀ × *R. 'Everestianum'*]

Różanecznik 'Effner'

Krzew do 2 m wysokości, szeroki i zwarty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 4,5–6 cm śred., liliowe (81C); cętki wyraźne, zielonożółte do żółtożółtych na jaśniejszym tle; brzeg płatków pofalowany; zebrane po 13–16 w zwarte, kuliste kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez A. Węglowskiego i zweryfikowana przez W. Schmalscheidta. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928; Wojsławice – 1993.

kwatera IIA

010857

Rhododendron 'Ehregold' {D.G. Hobbie/L. Ehren 1950–53/1970} (Gr. 11a Wardii)[*R. wardii* var. *wardii* × ?]

Różanecznik 'Ehregold'

Krzew do 2,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1 × 1,3 m, zwarty. Liście wielosezonowe szeroko jajowate, wypukłe, żywozielone i lekko błyszczące. Kwiaty w V, 5–7 cm śred., długo utrzymujące się na roślinie; w pąku czerwonawobrzoskwiniowe, później jasnożółte z różowym odcieniem; zebrane po 10–15 w zwarte, szerokie kuliste kwiatostany 10 × 14 cm. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. (– 23 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera VIII, XIA

010908

Rhododendron 'Eidam' {T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 3b Degronianum-Metternichii)[*R. degronianum* ssp. *heptamerum* var. *heptamerum* × *R. 'Alexander Adie'*]

Różanecznik 'Eidam'

Krzew do 2 m wysokości Liście wielosezonowe 9–13 × 4–6 cm. Kwiaty w V/VI, 4–5 cm śred., dzwonkowate, białe z różowym odcieniem (73C-D); cętki żółto-brązowe do żółtozielonych; brzeg płatków fryzowany i pofalowany; nitki pręcików i słupka białe; zebrane po 13–15 w kuliste kwiatostany 10–12 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera XIA

012615

Rhododendron 'Ella' {Firma T.J.R. Seidel <1915} (Gr. 1c Smirnowii)[*R. smirnowii* ♀ × *R. 'Mrs. Milner'*]

Różanecznik 'Ella'

Krzew 2–3 m wysokości Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, karminowoczerwone; cętki nieliczne bordowobrazowe; kwiatostan luźny i kulisty. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez W. Schmalscheidta. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie inny różanecznik 'Ella' {Szkółka Seidel <1894} ['Mars Novus' × 'Kohinur'] nie mrozoodporny i nie nadający się do uprawy w gruncie. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928.

kwatera IIIF

010949

Rhododendron 'Emil Liebig' {M. Koster & Zone <1892} (Gr. 28a Azalie Mollis)[*R. molle* ssp. *japonicum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Emil Liebig'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2 m wysokości, wyprostowany, luźny. Liście sezonowe. Kwiaty w V, intensywnie pomarańczowe z plamką ciemnopomarańczową. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstanyń Łódzki – 1996.

kwatera: IVB, XIII

018926

Rhododendron 'Emma' {Anglia ? <1840} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Emma'

Krzew 2–2,5 m wysokości, wyprostowany, kulisty, dość gęsty, rośnie powoli. Liście sezonowe. Kwiaty w V, 4–5 cm śred., ciemnoróżowe z charakterystyczną, prawie białą smugą biegnącą przez środek płatką; plamka pomarańczowożółta na górnym płatkę; zebrane w duże kwiatostany. Upr.: odmiana bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); prawie identyczna jak 'Bouquet de Flore', ale kwitnie od niej wcześniej i nie ma fryzowanych płatków; w Wojsławicach obie odmiany w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez H. Grzeszczak-Nowak. Poch.: nn – <1928.

kwatera: IIID, IIIF, XIIB

007912

Rhododendron 'Erich' {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 2a Catawbiense)[*R. 'Mrs. Milner'* ♀ × *R. 'Catawbiense Grandiflorum'*]

Różanecznik 'Erich'

Krzew 2–3 m wysokości, o liściach wielosezonowych. Kwiaty w V/VI, karminowoczerwone; cętki nieliczne, ochrowe; pylniki białe; brzeg płatków lekko fryzowany. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994; OBUWr. Wrocław – 1995.

231 pan. 5; kwatera: VIA, XIA, XIIB

009626

Rhododendron 'Erika' {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 3b Degronianum)[*R. degronianum* ssp. *heptamerum* var. *haptamerum* × *R. 'Alexander Adie'*]

Różanecznik 'Erika'

Krzew do 2 m wysokości, zwarty, rośnie szybko, żywotny. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, jaskrawe, karminoworóżowe z wyraźnymi cętkami na wszystkich płatkach (!); brzeg płatków lekko pofalowany; kwiatostany wysokie, stożkowate. Upr.: bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$), ładny i godny polecenia; w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928, 1994.

371 pan. 14; kwatera XIIB

012604

Rhododendron 'Erna' {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 1c Smirnowii)[*R. smirnowi* ♀ × *R. 'Mrs. Milner'*]

Różanecznik 'Erna'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szeroki, wyprostowany. Pąki i młode ochrowooliwkowe pędy pokryte jasnobrązowym kutnerem; pąki z odstającymi łuskami. Liście wielosezonowe 11–15 × 3,5–5 cm, od spodu z jasnobrązowym kutnerem. Kwiaty w V/VI, 6–7 cm śred., szeroko otwarte, karminowoczerwone (74C-D); cętki czerwone, (w Wojsławicach zielonożółte ?); brzeg płatków fryzowany; nitki pręcików jak płatki, nitka słupka bordowa, szypułka kwiatowa długa 4–5 cm i lepka; zebrane po 14–17 w luźny kwiatostan 12–14 × 18–20 cm. Upr.: bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat – oznaczony przez J. Kwaśnika. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie inny różanecznik 'Erna' {J. Bruns 1961} [(*R. 'Goldstworth Orange'* × *R. wardii*) ♀ × *R. insigne*]. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928.

kwatera IIIF

007789

Rhododendron 'Euterpe' {prawd. Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen <1894} (Gr. 1b Caucasicum)[*R. caucasicum* × ?]

Różanecznik 'Euterpe'

Krzew 1–1,5 m wysokości, szerokokulisty i zwarty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w IV/V, 4,5–7,5 cm śred., w pąku bladuróżowe, później czysto białe (155D); cętki liczne, zielonożółte do brązowych; zebrane po 10–15 w luźne kwiatostany. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C), pąki kwiatowe są często uszkodzane przez późne wiosenne przymrozki. Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000; szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatery VIA

002913

Rhododendron 'Everestianum' {A. Waterer <1850/1852} (Gr. 2a Catawbiense)[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Everestianum'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki, wyprostowany, kwitnie corocznie obficie. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 5–6,5 cm śred., jasnołilijowe (84C); cętki wyraźne, żółtozielone do czerwono-brązowych; brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 10–16 w zwarte kuliste kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczony przez M. Czekalskiego. Poch.: nn <1928.

kwatery IIC

007797

Rhododendron 'Exbury White' {L. de Rothschild ?} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Exbury White'

Krzew 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2 m wysokości, wyprostowany, luźny, rośnie szybko. Liście sezonowe. Kwiaty w V, duże, szeroko otwarte, białe z pomarańczowo-żółtą plamką; rurka na zewnątrz czerwona. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

269 pan.: 9, 16, 17, 18; kwatery: IIC, IIB, IIC, IIIF; fot. 41

002614

Rhododendron 'Fanny' {P. Mortier 1825} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[?]

syn. *Rhododendron 'Pucella'*

Różanecznik (azalia) 'Fanny'

Krzew do 2 m wysokości, górna część pędów rozgałęziona poziomo. Liście sezonowe, obustronnie lekko błyszczące, młode brązowawe. Kwiaty w V, 4–4,2 cm śred., bardzo liczne, rurkowate, ciemnokarminoworóżowe (55A-B) z pomarańczową plamką, rurka na zewnątrz czerwona (54A); brzeg płatków jasnoróżowy, lekko pofalowany; nitki pręcików i słupka długie, karminoworóżowe; zebrane po 7–13 × 1–5 w bardzo liczne, luźne kwiatostany 13–14 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928, Szkółka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1989.

kwatery: IIA, IIIF; fot. 79

008932

Rhododendron 'Fantastica' {H. Hachmann 1968/1983} (Gr. 3a Yakushmanum)[*R. 'Mars'* ♀ × *R. degrobianum* ssp. *yakushmanum* F.C.C. Form]

Różanecznik 'Fantastica'

Krzew około 1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,9–1,3 m, bardzo gęsty, wyprostowany, szeroki. Liście wielosezonowe, dekoracyjne, ciemnozielone, błyszczące i

podwinięte. Kwiaty w V/VI, dwubarwne, 5–7 cm śred., na zewnątrz intensywnie różowoczerwone, wewnątrz brzeg płatków jaskraworóżowoczerwony, jaśniejący ku gardzieli aż do białego; w czasie przekwitania zabarwienie zmienia się od łososioworóżowego aż do delikatnie różowego, cętki słabe, żółtawe do czerwonych; zebrane po 14–23 w dużych i bardzo gęstych kwiatostanach. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), o długim okresie kwitnienia (2–3 tygodnie !). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

111 pan.: 2, 3, 13; kwatera: IIID, IIIF, VIA, XIA
007913

Rhododendron 'Fastuosum Plenum' {G. Francoisi <1846/<1852} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × *R. ponticum*]

syn. *Rhododendron* 'Fastuosum Flore Pleno'

Różanecznik 'Fastuosum Plenum'

Krzew około 3 m wysokości, wyprostowany, dość zwarty. Liście wielosezonowe, ciemnozielone i wypukłe. Kwiaty w V/VI, 4,5–7 cm śred., liliowofioletowe (82D), półpełne (w jednym kwiatostanie pręciki są w różnym stopniu przekształcone w całe lub zdeformowane płatki – zrosnięte ze sobą lub luźne); cętki wyraźne, intensywnie zielonożółte na jaśniejszym tle; zebrane po 15–17 w luźne kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928; Wojsławice 1993.

kwatera IVA
002916

Rhododendron 'Favorite' {C.B. van Nes & Sons około 1900} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[*R. 'Hinodegiri'* × *R. kaempferi*]

Różanecznik (azalia) 'Favorite'

Krzew około 1 m wysokości, wyprostowany, luźny. Liście sezonowe. Kwiaty w pierwszej poł. V, około 5 cm śred., w pąku szkarłatne (61B-C), później ciemnoróżowe (61D) ze szkarłatnoczerwonymi cętkami; brzeg płatków fryzowany. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie inna azalia 'Favorite' {B. Morrison} (gr. Azalie Tsutsusi) [*R. indicum* × *R. 'Momozono'*], o podwójnych kwiatach. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1999.

kwatera IIC
007804

Rhododendron 'Feuerwerk' {H. Hachmann 1963/1977} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[*R. 'Cecile'* ♀ × *R. 'Fireball'*]

Różanecznik (azalia) 'Feuerwerk'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,5–1,2 m, wyprostowany, rośnie szybko. Liście sezonowe, młode brązowawe, jesienią ponownie przebarwiają się na brązowo. Kwiaty w V/VI, 7–8 cm dł. i 5 cm śred., 5–6-płatkowe, delikatnie pachnące, szeroko otwarte, jaskrawoczerwone (39A); plamka rozmyta, pomarańczowa (33B); brzeg płatków lekko fryzowany; nitki pręcików i słupka długie i czerwone; zebrane po 7–11 w dość zwarte, szerokokuliste kwiatostany 9–10 × 14–15 cm. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera: IIA, IIIC, IVB, VIA; fot. 30
007784

Rhododendron 'Fireball' {Rothschild 1951} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Fireball'

Krzew do 2 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,6 × 1,2 m, mocny, wyprostowany. Liście sezonowe, młode czerwono-brązowe, później ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V/VI, 4–6 cm śred., na zewnątrz ciemnoczerwone (45C-D), wewnątrz ciemnoczerwone z pomarańczowym odcieniem (33A-B); plamki brak lub nieznacznie zaznaczona; brzeg płatków lekko fryzowany i poskręcany; zebrane po 9-12 × 1-4 w kuliste kwiatostany 7-8 × 10–11 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera III F

009628

Rhododendron 'Flamme' {Firma T.J.R. Seidel 1895/1904} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × *R. 'Mira'*]

Różanecznik 'Flamme'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki, wyprostowany, nieco luźny, kwitnie nieregularnie. Liście wielosezonowe. Kwiaty w IV, 5–7,5 cm śred., intensywnie liliowe z białawą gardzielą; cętki żółte do żółtozielonych; brzeg płatków pofalowany; zebrane po 11–15 w zwarte, piramidalne kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), ale pąki kwiatowe bywają uszkodzane w czasie surowych zim; w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928.

214 pan. 5; kwatera: XIA, XIB

010905

Rhododendron 'Florence Sarah Smith' {D. Dale <1930/1958} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

Różanecznik 'Florence Sarah Smith'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany, szerokokulisty, zwarty. Liście wielosezonowe 14–15 × 6–7 cm. Kwiaty w V/VI, 5,5–7 cm śred., purpuroworóżowe (67B-C); cętki bardzo nieliczne, jasnozielone (144 A-B) na jaśniejszym tle; brzeg płatków pofalowany, pylniki duże, szarobrudne; nitki pręcików i słupka jak płatki. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), podobny do *R. 'Corola'*, ale ma liście i kwiaty większe. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera III F

018040

Rhododendron 'Fragrans' {Paxton, Chandler około 1820/1843} (Gr. 27 Azaleodendron)

[*R. catawbiense* ♀ × *R. viscosum* grex]

syn.: *Azaleodendron* 'Fragrans', *Rhododendron Fragrans* Paxt., *Rhododendron* × *fragrans* Paxt., *Rhododendron odoratum* Paxt., Lodd. ex Steudel., *Rhododendron fragrans* (Adams) Maxim 1870, błędnie *Rhododendron fragrans* Franch. 1887 (błędnie = *Rhododendron trichostomum* Franch.), *Rhododendron fragrans* hort. 1839 (błędnie = *Rhododendron maximum* L. 1753)

Różanecznik 'Fragrans', syn.: *Azaleodendron* 'Fragrans'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1 × 0,8 m, wyprostowany i nieco luźny. Liście wielosezonowe 6–8 × 2–3 cm, z wierzchu ciemnozielone i lekko błyszczące, spodem jasnozielone; część liści opada zimą. Kwiaty w pierwszej poł. VI, intensywnie słodko pachnące, w pąku lilioworóżowe (75A-B), później białe; brzeg płatków „pognieciony” i popofalowany, lilioworóżowy jak pąk; nitki pręcików i słupka białe; zebrane po 6–16 w zwarte kwiatostany 5 × 7–8 cm. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie od dost. mroz. (–23 °C) do zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 2000.

kwatera III B

017864

***Rhododendron* 'Frans van der Bom'** {M. Koster & Zone 1892} (Gr. 28a Azalie Mollis)[*R. kosterianum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Frans van der Bom'

Krzew 2–3 m wysokości Liście sezonowe 7–9 × 3–4 cm, jasnozielone. Kwiaty w pierwszej poł. V, delikatnie pomarańczowe, zebrane po 11–15 w kwiatostany 7–10 × 12–16 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera VIA

009631

***Rhododendron* 'Frau von Wolfersdorff'** {Firma T.J.R. Seidel 1989/1906} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

syn. *Rhododendron* 'Frau von Wolfersdorff'

Różanecznik 'Frau von Wolfersdorff'

Krzew do 3 m wysokości, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe ciemnozielone, lekko błyszczące. Kwiaty w V/VI, karminoworóżowe z liliowym odcieniem; cętki ochrowożółte; brzeg płatków lekko pofalowany; nitki pręcików i słupka czerwone; kwiatostan zwarty i kulisty. Upr.: mroz. (–29 °C). Odmiana nazwana ku czci Luci von Wolfersdorff ze Schwepnitz zaprzyjaźnionej z rodziną Seidlów. Poch.: Firma Herm. A. Hesse, Weener – ofiarowała rodzina Oheimbów – 1984.

kwatera: IIC, IIIB; fot. 27

007766

***Rhododendron* 'Freya'** {Vuylsteke 1888} (Gr. 28d Azalie Rustica)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Freya'

Krzew 1–1,5 m wysokości, rośnie powoli. Liście sezonowe. Kwiaty w V, podwójne, łososiowe z żółtym odcieniem (37C), na zewnątrz ciemnoróżowe (52D), końce płatków intensywniej wybarwione. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Szkółka Krzewów Ozdobnych W. Osłowski, Kraków – ofiarował W. Osłowski – 1989.

kwatera IIID

012064

***Rhododendron* 'Fridoline'** {H. Hachmann 1974/1987} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)[*R. 'Signalglühen'* ♀ × (*R. 'Rubinetta'* × *R. 'Vuyk's Scarlet'*)]

Różanecznik (azalia) 'Fridoline'

Krzew około 1 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,4 × 0,5 m, gęsty, rośnie powoli. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, bardzo liczne, 4–4,5 cm śred., jaskrawoczerwone z małymi ciemnoczerwonymi cętkami; zebrane po 2–3 na końcach pędów. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), bardzo obficie kwitnąca. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1999.

kwatera: XIB, XIIA

010922

***Rhododendron* 'Frühlingsanfang'** {J. Bruns 1963/1987} (Gr. 3a Yakushmanum)[*R. 'Albert Schweitzer'* ♀ × *R. degronianum* ssp. *yakushmanum* F.C.C.Form]syn. *Rhododendron yakushmanum*-Hybride Nr. 1

Różanecznik 'Frühlingsanfang'

Krzew 1–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,8 × 1,3 m, silnie spłaszczony, rośnie powoli. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V, 5–7 cm śred., w pąku intensywnie różowe, później jasnoróżowe z nielicznymi, czerwonymi cętkami, pod koniec kwitnienia białoróżowe;

zebrane po 8–14 w zwarte kwiatostany 8 × 11 cm. Upr.: odmiana mroz. (–23 °C), jeżeli jest uprawiany w cieniu, to nie traci barwy w czasie kwitnienia. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

013113

***Rhododendron* 'Furnivall's Daughter'** {Knap Hill Nursery Ltd.<1948} (Gr. 1b Caucasicum)

[R. 'Mrs. Furnivall' × ?]

syn. *Rhododendron* 'Mrs. Furnival'

Różanecznik 'Furnivall's Daughter'

Krzew 2–3 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,2–1,3 × 1,6–1,8 m, szeroko wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe, ciemnozielone lekko pofalowane. Kwiaty w V/VI, 6–8 (11) cm śred., szeroko otwarte, jasnoróżowe (62C–73B-C); cętki czerwone wyraźne, liczne, bardzo duże i zlewające się ku gardzieli w plamkę; zebrane po 14–16 w zwarte kwiatostany 15–16 × 14 cm. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 2000.

kwatera IIIF

010117

***Rhododendron* 'Galathea'** {B. Morrison 1947} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[R. 'Mistress Carmichael' × R. 'Alice']

Różanecznik (azalia) 'Galathea'

Krzew do 1 m wysokości wyprostowany i zwarty. Liście dwusezonowe 2,5–3,5 × 1,2–1,5 cm, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jasnozielone z wyraźną nerwacją. Kwiaty w V, 2,5–3 cm śred., dzwonkowate, ciemnoczerwone (45C); cętki nieliczne, słabo widoczne i ciemniejsze od płatków; nitki pręcików i słupka jak płatki; pokryte włoskami działki kielicha odstają od korony; zebrane po 9–10 w kuliste, liczne kwiatostany 6–8 cm śred. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 2000.

345 pan. 13; kwatera: IIA, IIC, IIID

002919

***Rhododendron* 'Gartendirektor Glocker'** {D.G. Hobbie 1942–44/1966} (Gr. 13a Williamsianum)

[R. 'Doncaster' ♀ × *R. williamsianum*]

Różanecznik 'Gartendirektor Glocker'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,8 × 1 m, szerokokulisty, zwarty. Pąki kwiatowe w zimie jasnoczerwone. Liście wielosezonowe, młode (i pędy) dekoracyjnie intensywnie brązowe (!), później ciemnozielone, błyszczące, charakterystycznie skrzycone i popofalowane. Kwiaty w V, 5–7 cm śred., dzwonkowate, liczne, w pąku ciemnoróżowoczerwone, później jaśniejące; cętki ciemnoczerwone; brzeg płatków lekko pofalowany; zebrane po 5–9 w luźne, kuliste kwiatostany 7 × 11 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), obficie kwitnie już w młodym wieku. Poch.: nn – ofiarował H. Strzelecki – 1989; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994; OBUWr. Wrocław – 1994.

kwatera IIIF

012044

***Rhododendron* 'Gartendirektor Rieger'** {H. Robenek, D.G. Hobbie 1947–48/1971} (Gr. 13a Williamsianum)

[R. 'Adriaan Koster' × *R. williamsianum*]

Różanecznik 'Gartendirektor Rieger'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2–1,4 × 1,5–1,7 m, szerokokulisty i gęsto ulistniony. Liście wielosezonowe duże, jajowate, pofalowane, młode brązowomiedziane. Kwiaty w V, 6–10 cm śred., szeroko otwarte, w pąku delikatnie jasnoróżowe, później białokremowe (155A-C), na zewnątrz z różowym odcieniem; cętki duże, ciemnoczerwone (59B), na trzech górnych płatkach przechodzące w gardzieli w plamkę; nitki pręcików jak płatki, nitka słupka żółta; zebrane po 4–7 w luźne, przewieszające się kwiatostany 11 × 14 cm. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C), kwitnie długo. Poch. Firma D.G. Hobbie – 2000.

335 pan. 12; kwatera: VIA, XIIB
009632

Rhododendron 'Genoveva' {Firma T.J.R. Seidel 1897/1905} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

syn. *Rhododendron* 'Lucy Neal'

Różanecznik 'Genoveva'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany, zwarty. Liście wielosezonowe 9–11 × 3,5–4,5 cm. Kwiaty w V/VI, szeroko rozwarte 7–8 cm śred., w pąku liliowe (75A), potem jaśniejsze (75B-D); plamka wyraźna, jasnozielona (151B), płatki zaokrąglone i lekko pofalowane; pylniki, nitki pręcików i słupka jak płatki, znamię słupka czerwone; zebrane po 12–15 w kwiatostany 11 × 14–15 cm. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928, 1994.

kwatera IIID

012347

Rhododendron 'Georg Arends' {U. Schumacher 1966/1971} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[(siewka *R. 'Vuyk's Scarlet'* × siewka *R. 'Vuyk's Scarlet'*) × ?]

Różanecznik (azalia) 'Georg Arends'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,8 × 1 m, wyprostowany, w młodości luźny, później zwarty. Liście sezonowe 4,5–6 × 1,8–2,2 cm, eliptyczne. Kwiaty w V/VI, 6,5–8 cm śred., na początku kwitnienia purpuroworóżowe (53D), później różowoczerwone (57B-C) z małymi, brązowoczerwonymi cętkami; zebrane po 1–3 na wierzchołkach pędów. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wlk. – ofiarował S. Zymona – 1999.

kwatera XIA

010901

Rhododendron 'Georg Maier' {T.J.H. Seidel 1938/1964} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Genoveva'* ♀ × *R. 'Hassan'*]

syn. *Rhododendron* 'Nr. 102'

Różanecznik 'Georg Maier'

Krzew około 2 m wysokości, szeroko wyprostowany, zwarty. Liście wielosezonowe 10–11,5 × 3,5–4,5 cm, ciemnozielone, matowe. Kwiaty w V/VI, 7–9 cm śred., 5- i sporadycznie 6-płatkowe, szeroko otwarte, w pąku fioletowopurpurowe (77A), później fioletowe (77B-C), wewnątrz jaśniejące ku gardzieli do jasnofioletowego (77D); cętki bardzo liczne bordowe (59A) na jaśniejszym tle, płatki zaokrąglone nie pofalowane; nitki pręcików i słupka białe; zebrane po 14–24 w kwiatostany 12 × 12–20 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Nazwa nadana w 1978 r. ku czci Georga Maiera, współpracownika Firmy Seidel. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

013150

Rhododendron 'Germania' {D.G. Hobbie około 1955/1983} (Gr. 2a Catawbiense)[*R. 'Antoon van Welie'* × *R. 'Catharine van Tol'*]

Różanecznik 'Germania'

Krzew około 2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,4–1,5 × 1,8 m, szerokokulisty i zwarty. Liście wielosezonowe duże i żywozielone. Kwiaty w V/VI, 6–9 cm śred., intensywnie różowe, jaśniejące ku środkowi aż do białego; cętki nieliczne, słabe, czerwono-brązowe do pomarańczowoczerwonych na jaśniejszym tle; brzeg płatków silnie pofalowany; zebrane po 13–19 w zwarte kwiatostany 16 × 18 cm. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Firma D.G. Hobbie – 2000.

329 pan. 12; kwatera IIIIF

002920

Rhododendron 'Gertrud Schäle' {D.G. Hobbie 1951/1958} (Gr. 16a Forrestii)[*R. 'Prometheus'* × *R. forrestii* ssp. *forrestii*]syn. *Rhododendron 'Gertrud Schaele'*

Różanecznik 'Gertrud Schäle'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 0,8 × 0,9 m, gęsty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 6–10 × 2,5–4 cm, eliptyczne, płaskie. Kwiaty w pierwszej poł. V, dzwonkowate, jaskrawoszkarłatnoczerwone. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), pąki kwiatowe i kwiaty bywają często uszkodzane przez późne wiosenne przymrozki. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1988.

445 pan.: 4, 17, 18, 23; kwatera: IIC, IIIC, III, IVA; fot.: 23, 34

002921

Rhododendron 'Gibraltar' {L. de Rothschild 1939} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)[*R. 'Bibiani'* × *R. elliottii*]

Różanecznik (azalia) 'Gibraltar'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,6 × 1,8 m, wyprostowany. Liście sezonowe ciemnozielone, młode brązowe. Kwiaty w V/VI, 5–7 cm śred., szeroko otwarte, jaskrawopomarańczowe, na zewnątrz jaśniejsze niż wewnątrz (30 B-C); plamka ciemnopomarańczowa (30A), rurki czerwono nabiegłe; brzeg płatków silnie fryzowany (!); nitki pręcików pomarańczowe, nitka słupka czerwona; zebrane po 8–15 w zwarte, kuliste kwiatostany 10–14 cm śred. Upr.: mroz. (–29 °C), najpiękniejsza w grupie azalii pomarańczowo kwitnących. Poch.: Szkoła Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1992, 1995; Boskoop, giełda – 1994.

586 pan. 22; kwatera IIA

010869

Rhododendron 'Gletschernacht' {H. Hachmann 1976} (Gr. 20 Lepidote I)[*R. russatum* × *R. 'Blue Diamond'*]syn. *Rhododendron 'Starry Night'*

Różanecznik 'Gletschernacht'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,1 × 0,9 m, w młodości luźny, później zwarty, silnie wyprostowany. Liście wielosezonowe lancetowate, ciemnozielone, obustronnie pokryte gęsto tarczami. Kwiaty w V, 3,6–4,2 cm śred., szeroko otwarte, w pąku niebieskofioletowe (88A), później ciemnoniebieskie, gardziel biała; zebrane po 4–7 w kuliste kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

266 pan. 7; kwatera XIII; fot. 42

007918

Rhododendron 'Gloria Mundi' {L. Sènèclause/A. Van de Woestyne <1832/1832} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[(*R. luteum* × *R. periclymenoides*) × *R. viscosum* ?]

Różanecznik (azalia) 'Gloria Mundi'

Krzew 2–2,5 m wysokości, wyprostowany, zwarty. Liście sezonowe, błyszczące. Kwiaty w V/VI, około 6 cm śred., w pąku czerwopomarańczowe (34A-B), później pomarańczowoczerwone (30A-C); plamka duża, mało kontrastowa, żółtopomarańczowa (23A-B); nitki pręcików jak płatki, nitka słupka czerwona 2 × dłuższa od korony; zebrane po 10–12 w gęste, kuliste kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C), podobna do *R. 'Coccinea Speciosa'*, ale o mniej intensywnych barwach kwiatów i kwitnie wcześniej; w Wojsławicach obie odmiany w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie inna azalia 'Gloria Mundi' {A.van Hecke}(gr. Azalie Kurume) [*R. 'Apollo'* × *R. 'Kurume'*] syn. *R. 'Orange Coral Bells'*.

kwatera: IIIB, VIA

011545

Rhododendron 'Gloriosum' {J. Waterer} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Gloriosum'

Krzew 2-3 m wysokości i tak samo szeroki, wyprostowany, luźny, rośnie szybko. Liście wielosezonowe 10–12 cm dł., jasnozielone. Kwiaty w V/VI, 5–6 cm śred., jasnoróżowoliliowe, w czasie przekwitania bielejące; cętki zielonożółte, zebrane po 12–18 w kwiatostany średniej wielkości. Upr.: mroz. (–29 °C), podobny do *R. 'Album Elegans'* i *R. 'Album Novum'*. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

431 pan. 17; kwatera IIIF

002922

Rhododendron 'Glowing Embers' {L. Rothschild/Waterer, Sons & Crisp ?} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Glowing Embers'

Krzew 2 m Ø, szeroki, wyprostowany, rośnie szybko. Liście sezonowe, średniej wielkości, młode brązowe, później ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 7 cm dł., szerokolejkowate, jaskrawopomarańczowe, na zewnątrz z czerwonym odcieniem; plamka wyraźna pomarańczowożółta; kwiatostany stożkowate. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C), wyjątkowo efektowna w czasie kwitnienia. Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „Zymon” – ofiarował S. Zymon – 1995.

kwatera IIA

009634

Rhododendron 'Goldbukett' {H.Hachmann 1966/1980} (Gr. 11a Wardii)

[*R. 'Scintillation'* ♀ × *R. wardii* ssp. *wardii*]

syn. *Rhododendron* 'Golden Bouquett'

Różanecznik 'Goldbukett'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,9 × 1,2 m, szerokokulisty, zwarty. Liście wielosezonowe ładne, żywozielone, podwinięte. Kwiaty w V, 4,5–6,5 cm śred., w pąku miedziane, później jasnożółte ze słabym różowym odcieniem na zewnątrz; cętki wyraziste, ciemnoczerwone, przechodzące w gardzieli w jasnoczerwoną plamkę; zebrane po 8–14 w zwarte kwiatostany 8 × 13 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), jeden z najbardziej

mrozoodpornych wśród żółto kwitnących różaneczników. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

401 pan.: 16, 17, 21a; kwatera: IIC, IIIC, IIIF; fot. 33
002924

Rhododendron 'Golden Eagle' {Knap Hill Nursery Ltd. 1944} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[*R. calendulaceum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Golden Eagle'

Krzew do 2 m wysokości, wyprostowany i zwarty. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, 6–8 cm śred., jaskrawopomarańczowożółte (24A-B) z czerwopomarańczowymi żyłkami na zewnątrz, płatek środkowy w gardzieli intensywniej pomarańczowy; nitki pręcików pomarańczowe, nitka słupka czerwona; zebrane po 8–12 w zwarte, kuliste kwiatostany 9–11 cm śred. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarowała U. Nawrocka-Grzeškowiak – 1992; OB PAN Warszawa-Powsin – 1989; Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1995.

kwatera IIIC

010969

Rhododendron 'Golden Flare' {A.C.H. Metselaar <1966/1966} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[*R. 'Aurea Grandiflora'* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Golden Flare'

Krzew około 2 m wysokości, szeroko wyprostowany i dość zwarty. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, 5–7,5 cm śred., 5–6-płatkowe, jasnożółte (13B); plamka bardzo duża na trzech górnych płatkach (!), pomarańczowobrzoskwiniowa (23A-C); nitki pręcików i słupka żółte; zebrane po 7–13 w kuliste, zwarte do lekko luźnych kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – ofiarował E. Pudełek – 2000.

kwatera IVB

010863

Rhododendron 'Golden Sunset' {L. de Rothschild <1948} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Golden Sunset'

Krzew 1–2 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,4 × 1,6 m, szeroko wyprostowany, nieco luźny. Liście sezonowe, młode brązowe. Kwiaty w V/VI, 6–9 cm śred., szeroko otwarte, jasnożółte (8A-B) na zewnątrz nieco jaśniejsze; plamka duża, złotopomarańczowa; nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 7–14 w zwarte, szerokokuliste kwiatostany 9 × 11 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIB

009635

Rhododendron 'Goldflimmer' {D.G. Hobbie około 1955} (Gr. 1a Ponticum)

[*R. ponticum* hybr. × prawdopodobnie *R. catawbiense* hybr.]

Różanecznik 'Goldflimmer'

Krzew o pokroju *R. catawbiense* 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,9 × 1,3 m, szeroki, wyprostowany, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe oryginalne,

ciemnozielone z żółtymi nieregularnymi plamami na środku, a czasem na brzegu liścia. Kwiaty w VI, jak u *R. ponticum* 4,5–5 cm śred., jasnonilioworóżowe z żółtobrazowymi cętkami na jaśniejszym tle; zebrane po 9–14 w kwiatostany 7 × 9 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), ozdobny z kolorowych liści, ale z tendencją do tworzenia liści bez przebarwień. Warto wiedzieć: o podobnej nazwie inny różanecznik, o jeszcze intensywniej żółto plamiastych liściach, *R. 'Golden Flimmer'* {E. Stöckmann 1988/1995} syn. *R. 'Blattgold'*. Poch.: Boskoop, giełda – 1994; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 2000.

kwatera: IIIB, IIIF

002923

Rhododendron 'Goldlack' {H. Hesse, Weener 1900/?} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[siewka nn azalii gandawskiej]

Różanecznik (azalia) 'Goldlack'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany, luźny. Liście sezonowe, jesienią intensywnie pomarańczowożółte. Kwiaty w V/VI, liczne, drobne, w pąku złotopomarańczowe z różowym odcieniem, później tylko złotopomarańczowe; płatki na zewnątrz i rurka różowo nabiegłe; nitki pręcików i słupka jak płatki; plamka niewyraźna, złotopomarańczowa. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Ciepłucha, Konstancynów Łódzki – 1996; Szkoła Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 2000.

338 pan. 12; kwatera XIIB

009636

Rhododendron 'Goldsworth Yellow' {W.C. Slocock Ltd., Goldsworth Old Nursery 1925} (Gr. 10a Campylocarpum)

[*R. campylocarpum* ssp *campylocarpum* × *R. caucasicum* (lub *R.c. 'Jacksonii'*)]

Różanecznik 'Goldsworth Yellow'

Krzew około 1,5 m wysokości, szeroki i luźny. Liście wielosezonowe 9–11 × 3,5–4,5 cm, jasnozielone. Kwiaty w V/VI, 4,5–6,5 cm śred., w pąku jasnoczerwone, później brzoskwiniowożółte, na zewnątrz z różowymi smugami; cętki liczne, brązowopomarańczowe, później zielone (151B), na trzech górnych płatkach; brzeg płatków lekko pofalowany; nitka słupka czerwona; zebrane po 6–15 w luźne kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIB

007769

Rhododendron 'Grandeur Triomphante' {L. Verschaffelt/P. Robichon <1853/1853} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[siewka z nn azalii gandawskiej]

Różanecznik (azalia) 'Grandeur Triomphante'

Krzew do 2 m wysokości, o liściach sezonowych. Kwiaty w V/VI, drobne i liczne, lejkowate, ciemnopurpurowoliliowe, pod koniec kwitnienia liliowe. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: OB PAN Warszawa-Powsin – 1989.

kwatera IIC, IIIF

007750

Rhododendron 'Cream Crest' {A. Wright 1962/1963} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. rupicola* var. *chryseum* × *R. 'Cilipinense'*]

Różanecznik 'Cream Crest'

Krzew do 2 m wysokości, wyprostowany. Liście wielosezonowe 3–5 cm dł., spodem oliwkowożółte. Kwiaty w IV, drobne, dzwonkowate, kremowozielone zebrane w małe baldachogrona. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie ndost. mroz. (–18 °C), odmiana chimeryczna, tolerująca stanowiska słoneczne. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989; Szkółka Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 2000.

kwatera IIIF

010870

***Rhododendron* 'Gristede'** {Fa. J. Bruns <1961/1961} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. russatum* hybr. × *R. russatum* hybr.]

syn. *Rhododendron impeditum* 'Gristede', *Rhododendron russatum* 'Gristede'

Różanecznik 'Gristede'

Krzew 0,5–1 m wysokości, szerokokulisty i zwarty. Liście wielosezonowe małe, aromatyczne, ciemnozielone i lekko błyszczące, jajowate, na wierzchołku zaokrąglone, od spodu z tarczami. Kwiaty w pierwszej poł. V, intensywnie liliwoniebieskie (88C); cętek brak; zebrane najczęściej po 3–9 (wiele pojedynczych) w liczne, mniej lub bardziej kuliste kwiatostany na końcach pędów. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 2000.

kwatera VIA

002927

***Rhododendron* 'Gudrun'** {Firma T.J.R. Seidel 1905/<1920} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Eggebrechti'* × *R. 'Madame Linden'*]

Różanecznik 'Gudrun'

Krzew do 2 m wysokości, szeroki, wyprostowany, zwarty, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe długie, pofalowane. Pąki kwiatowe w zimie atrakcyjnie brązowe. Kwiaty w V/VI, 5,5–8 cm śred., w pąku różowoliliowe, na początku kwitnienia białe z delikatnym liliowym odcieniem intensywniejszym na zewnątrz i na brzegach płatków, później białe; cętki wyraźne, czarnobordowe; zebrane po 10–15 w zwarte kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C), podobny do odmiany 'Bismarck' i 'Hildegard'. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

008986

***Rhododendron* 'Hachmann's Belona'** {H. Hachmann 1963/1983} (Gr. 3a Yakushimanum)

[*R. degronianum* ssp. *yakushimanum* 'Koichro Wada' ♀ × *R. 'Britannia'*]

syn. *Rhododendron* 'Belona'

Różanecznik 'Hachmann's Belona'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1 × 1,6 m, szerokokulisty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V, 4–6 cm śred., wewnątrz jaskraworóżowe z delikatnymi ciemnoczerwonymi cętkami i intensywnie czerwoną gardzielą, na zewnątrz w jasno- i ciemnoróżowe podłużne paski; zebrane po 12–13 w zwarte, kuliste kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera: IIC, IIID

009621

***Rhododendron* 'Hachmann's Diadem'** {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 9a Fortunei-Discolor)

[*R. 'Ornament'* ♀ × *R. 'Furnivall's Daughter'*]

syn. *Rhododendron* 'Diadem'

Różanecznik 'Hachmann's Diadem'

Krzew do 2 m wysokości, po 12 latach uprawy 0,7 × 1,2 m, szeroki, wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe głęboko ciemnozielone (!), bardzo wrażliwe na słońce. Kwiaty w V/VI, 5,5–8,5 cm śred., jasnoróżowe do jasnolilioworóżowych; plamka duża, wyrazista, ciemnoczerwonobrazowa; brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 9–12 w zwarte, piramidalne kwiatostany 12 × 14 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie inny różanecznik 'Diadem' {J. Bruns <1985>} [*R. makinoi* × ?]. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIC

010858

***Rhododendron* 'Hachmann's Feuerschein'** {H. Hachmann 1960/1978} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Nova Zembla'* × *R. 'Mars'*]

syn. *Rhododendron* 'Feuerschein'

Różanecznik 'Hachmann's Feuerschein'

Krzew 2–3 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,3 × 1,8 m, szerokokulisty, zwarty. Kwiaty w VI, 5–8 cm śred., liczne, w pąku ciemnoczerwone z nielicznymi, mało wyraźnymi brązowymi cętkami; zebrane po 8–16 w zwarte, kuliste kwiatostany 12 × 13 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

012050

***Rhododendron* 'Hachmann's Junifeuer'** {H. Hachmann 1968/1983} (Gr. 1a Ponticum)

[*R. 'Mary Waterer'* ♀ × *R. 'Moser's Maron'*]

syn. *Rhododendron* 'Junifeuer'

Różanecznik 'Hachmann's Junifeuer'

Krzew około 2 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,2–1,3 × 1,5–1,6 m, szeroko wyprostowany i zwarty. Młode pędy czerwonawe. Liście wielosezonowe ciemnozielone, młode czerwonawe. Kwiaty w pierwszej poł. VI, 5–9 cm śred., na zewnątrz intensywnie krwistoczerwone (53A, A), wewnątrz jasnoczerwone (53D) aż do białego, ale z ciemniejszym brzegiem (53A); cętki liczne, zielonożółte (152D) na białym tle; zebrane po 9–17 w zwarte, kuliste kwiatostany 12–14 cm śred. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), interesujący ze względu na późny okres kwitnienia. Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

kwatera IIIF

010848

***Rhododendron* 'Hachmann's Porzellan'** {H. Hachmann 1970/1982} (Gr. 3a Yakushmanum)

[*R. 'Mrs. J.G. Millais'* × *R. degonianum* ssp. *yakushmanum* 'Koichiro Wada']

syn. *Rhododendron* 'Porzellan'

Różanecznik 'Hachmann's Porzellan'

Krzew 1–1,2 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,8 × 1,2 m, szeroki, kulisty. Liście wielosezonowe ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 7,5–8,5 cm śred., czysto białe z licznymi, wyraźnymi żółtożółtymi do zielonożółtymi cętkami; zebrane po 9–11 w zwarte kwiatostany 9–11 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIIF

010831

***Rhododendron* 'Hachmann's Rosarka'** {H. Hachmann 1963/1983} (Gr. 5a Insigne)

[*R. insigne* ♀ × *R. 'Spitfire'*]

syn. *Rhododendron* 'Rosarka'

Różanecznik 'Hachmann's Rosarka'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,4 × 1 m, płaski, szeroki i zwarty. Liście wielosezonowe jajowate do wąskojajowatych, jasnozielone i matowe. Kwiaty w V, 6–7 śred., jaskrawokarminowoczerwone, wewnątrz nieco jaśniejsze; cętki nieliczne, ciemnoczerwone na 1–3 górnych płatkach; brzeg płatków lekko pofalowany; zebrane po 11–14 w kuliste kwiatostany. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

593 pan. 22; kwatera: IIA, IIID
010920

Rhododendron 'Hachmann's Constanze' {H. Hachmann 1959/1975} (Gr. 2a Catawbiense)

[R. 'Humboldt' ♀ × R. 'Kluis Sensation']

syn. *Rhododendron* 'Constanze'

Różanecznik 'Hachmann's Constanze'

Krzew 1,2–2 m wysokości, po 12 latach uprawy 1,4 × 1,8 m, szeroko wyprostowany, zwarty, gęsto ulistniony. Liście wielosezonowe, ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 5,5–7,5 cm śred., czysto różowe (64C), od brzegu jaśniejące ku środkowi (64D); cętki wyraźne, ciemnoczerwone (59A-B); zebrane po 9–19 w mocne, zwarte, kuliste kwiatostany 11 × 13 cm. Upr.: odmiana zad. mroz. (–26 °C), w młodości, do 60 cm wysokości, kwitnie bardzo skąpo; starsze okazy kwitną obficie i regularnie. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grünrabschen – 1994.

kwatera XIA
017905

Rhododendron 'Halma' {Szkółka Seidla <1920} (Gr. 2a Catawbiense)

Różanecznik 'Halma'

Krzew 2–3 m wysokości, zwarty, kulisty. Liście wielosezonowe 9,5–14,5 × 3,5–6,5 cm. Kwiaty w V/VI, 6,5–7 cm śred., na zewnątrz fioletowe (82A-B), wewnątrz jaśniejsze (82B-C), gardziel wyraźnie jaśniejsza, biaława; cętki oliwkowożółte (153B-C); nitki pręcików i słupka jasnofioletowe (82D); brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 17–24 w kuliste kwiatostany 15–16 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Odmianę oznaczył W. Schmalscheidt. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grünrabschen – <1928.

kwatera IIIF
002935

Rhododendron 'Haruko' {G. Arends 1962} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)

syn. *Rhododendron* 'Geisha Dunkellila'

Różanecznik (azalia) 'Haruko'

Krzew 0,5–0,6 m wysokości, zwarty, poduszkiowaty, rośnie powoli. Liście dwusezonowe, letnie 2–2,5 × 0,8–1,2 cm, jasnozielone. Kwiaty w V, 2,5–3 cm śred., wyjątkowo liczne corocznie, podwójne, płatki zrosnięte do ½ korony, purpurowoczerwone (72B-C); plamka ledwo widoczna, ciemniejsza, gardziel przy nasadzie jasna; zebrane po 3–6 na końcach bardzo licznych pędów. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1999.

kwatera IIC; fot. 37
007782

Rhododendron 'Harvest Moon' {W.C. Slocock 1938} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Harvest Moon'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany, luźny, rośnie szybko. Liście sezonowe, eliptyczne. Kwiaty w V, delikatnie pachnące, żółtobursztynowe (18A) z ciemnożółtą plamką; brzeg płatków fryzowany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie różanecznik 'Harvest Moon' {M. Koster & Zone <1948} [R. 'Mrs. Lindsay Smith' × *R. campylocarpum* ssp. *campylocarpum*]. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

220 pan. 5; kwatera: XIB, XIIB, IVE
007894

Rhododendron 'Hassan' {Firma T.J.R. Seidel 1898/1906 ?} (Gr. 2a Catawbiense)
[R. 'Carll Mette' × *R. catawbiense*]
Różanecznik 'Hassan'

Krzew 2–3 m wysokości Liście wielosezonowe 13 × 4 cm. Kwiaty w V/VI, 8–9 cm śred., szeroko otwarte, w pąku purpurowe (61A-B), później karminoworóżowe (57B-C); cętki nieliczne bordowe na nieco jaśniejszym tle; zebrane po 15–22 w kuliste kwiatostany 20–22 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Ulubiona odmiana Fritza von Oheimba (założyciela kolekcji różaneczników w Wojsławicach), oznaczona przez A. Węglowskiego i zweryfikowana przez K. Hiecke. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928, 1994.

kwatera IIIF
009724

Rhododendron 'Hercules' {Firma T.J.R. Seidel <1894} (Gr. 10a Campylocarpum)
[*R. campylocarpum* hybr. ? × *R. catawbiense* ?]
Różanecznik 'Hercules'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany do szeroko wyprostowanego, zwarty. Liście wielosezonowe duże i wypukłe. Kwiaty w V, 5–7 cm śred., na zewnątrz białe z jasnoliliowym odcieniem, wewnątrz czysto białe; cętki nieliczne, drobne, jasnobrązowe; brzeg płatków lekko pofalowany; nitki pręcików jak płatki, nitka słupka ciemnoróżowa; zebrane po 16–22 w zwarte, kuliste do piramidalnych kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstantynów Łódzki – ofiarował J. Cieplucha – 2000.

kwatera: VIA, XIIB
010894

Rhododendron 'Hermann Nitzschner' {Firma T.J.R. Seidel nn} (Gr. 2a Catawbiense)
[*R. catawbiense* (hybr.?) × *R. brachycarpum*]
syn. *Rhododendron* 'H. Nitzschner'
Różanecznik 'Hermann Nitzschner'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroko wyprostowany, zwarty. Liście wielosezonowe jasnozielone. Kwiaty w V/VI, 4–6 cm śred., w pąku różowe, później na zewnątrz jasnoróżowe, wewnątrz prawie białe z jasnoróżowym brzegiem; cętki zielonożółte do żółtobrązowych na trzech górnych płatkach; zebrane po 13–20 w luźne, kuliste kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Odmiana nazwana ku czci H. Nitzschnera, głównego ogrodnika w Firmie T.J.R. Seidel w Grüngräbschen w latach 1897–1930. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

12 pan.: 1a, 1b, 10, 24; kwatera: IA, VIA, IX, XIIB; fot 55
012575

Rhododendron 'Herme' {Firma T.J.R. Seidel 1912} (Gr. 2a Catawbiense)
[R. 'Diadema' × *R. Everestianum*]

Różanecznik 'Herme'

Krzew do 2 m wysokości, szeroki, pokładający się, żywotny. Liście wielosezonowe 12–14 × 5,5–6,5 cm, wypukłe, ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 6–7 cm śred., w pąku brudno lilioworóżowe, później jasnoliliowe (76C-D), bielejące ku środkowi; cętki wyraziste, żółtozielone (153C-D) na jednym lub na 3 górnych płatkach; nitki pręcików i słupka białe; brzeg płatków lekko pofalowany, płatek górny środkowy szeroki, wyprostowany, pozostałe charakterystycznie silnie wywinięte na zewnątrz (!); zebrane po 15–19 w zwarte, kuliste kwiatostany 15–19 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez H. Grzeszczak-Nowak i zweryfikowana przez W. Schmalscheidta. Odmiana nazwana imieniem żony właściciela szkółek w Grüngräbchen Hermine Seidel. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928, 1975. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie azalia 'Herme' {Firma T.J.R. Seidel 1928} [sport z *R. 'Eggebrechtii'*] syn. *R. 'Hermes'*.

kwatera: VIA, XIIB

010895

Rhododendron 'Hermine Seidel' {Firma T.J.R. Seidel nn} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr. ? × *R. 'Everestianum'* ?]

syn. *Rhododendron 'Hermann Seidel'* (błędnie)

Różanecznik 'Hermine Seidel'

Krzew do 2 m wysokości, szeroki, wyprostowany, zwarty. Liście wielosezonowe 10,5–12 × 4,5–5,5 cm. Kwiaty w V, 5–7,5 cm śred., dzwonkowate, intensywnie purpuroworóżowe (68A-B) jaśniejące ku środkowi, pod koniec kwitnienia jasnoróżowe (65D); cętki nieliczne, mało wyraźne, brązowoczerwone na nieco jaśniejszym tle; zebrane po 10–17 w kuliste, luźne kwiatostany 13–14 cm śred. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Odmiana nazwana ku czci Hermine Seidel, żony T.J.Rudolfa Seidla; okaz oznaczony przez W. Schmalscheidta. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994. Otrzymano pod błędną nazwą *R. 'Hermann Seidel'* (odmiana nie mrozoodporna, przeznaczona do pędzenia w szklarni, o kwiatach czysto czerwonych i fryzowanych; od wielu lat nie odnaleziona w żadnej kolekcji).

24 pan. 1a, 3, 9; kwatera: VIA, IX, XIV

011051

Rhododendron 'Hero' {Firma T.J.R. Seidel 1906/1915–16} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × *R. 'Gloria Gandavensis'*]

Różanecznik 'Hero'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany, zwarty. Liście wielosezonowe 11–12 × 4–5,5 cm, jasnozielone. Kwiaty w V/VI, 6–7,5 cm śred., czysto białe (155D) z jasnozielonymi (154A-B) cętkami; brzeg płatków lekko pofalowany, nitka słupka delikatnie lilioworóżowa; nitki pręcików jak płatki; zebrane po 14–18 w zwarte, kuliste kwiatostany 16–17 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez A. Węglowskiego i zweryfikowana przez W. Schmalscheidta. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928.

2 pan. 1a; kwatera: IIIF, VIA, XIIB

009638

Rhododendron 'Hildegard' {Firma T.J.R. Seidel 1906 ?} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr. × ?]

Różanecznik 'Hildegard'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szeroki, wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe 11–14 × 4–4,5 cm. Kwiaty w V/VI, 7–8 cm śred., szeroko rozwarte, białe (155B); cętki

dość liczne kontrastowo ciemnobordowe (187B-C), nie zlewające się w plamkę; nitki pręcików i słupka białe; zebrane po 10–17 w zwarte, kuliste kwiatostany 13–15 cm śred. Pąki kwiatowe bywają często niszczone przez grzyby *Pycnostysanus azaleae*. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez W. Schmalscheidta. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – < 1928; Wojsławice – 1993.

584 pan. 22; kwatera: IIID, IIIF
002929

Rhododendron 'Hino Crimson' {J. Vermeulen} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)

[*R. kiusianum* 'Amoenum' × *R. 'Hinodegiri'*]

syn.: *Rhododendron* 'Hino-crimson', *Rhododendron* 'Hino-Crimson'

Różanecznik (azalia) 'Hino Crimson'

Krzew 0,5–0,6 m wysokości, bardzo gęsty, szeroki, poduszkowaty, rośnie powoli i corocznie obficie kwitnie. Liście dwusezonowe 2–3 cm dł. Kwiaty w pierwszej poł. V, 0,7–2,5 cm śred., jaskrawokarminoczerwone (53D). Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 2000.

kwatera IIIF
002931

Rhododendron 'Hinomayo' {Japonia} (Gr. 29b Azalie Kurume)

[nn]

syn. *Rhododendron* 'Hinomoyo'

Różanecznik (azalia) 'Hinomayo'

Krzew 0,2–0,4 m wys, szeroki, zwarty, rośnie powoli. Młode pędy pokryte srebrzystymi włoskami. Liście dwusezonowe z wierzchu matowe, od spodu błyszczące. Kwiaty w pierwszej poł. V, 3–4 cm śred., corocznie liczne, w pąku różowe (55A), później jasnoróżowe (55B); cętki delikatnie różowoczerwone lub brak; zebrane po 1–3 na końcach pędów. Upr.: mroz. (–29 °C). Introdukowana do Europy w 1910 r. przez C. van Nesa & Zonen z cesarskich ogrodów w Japonii. Poch.: OBUWr. Wrocław – 2000.

113 pan.: 2, 5, 12; kwatera: VIA, XIB
007914

Rhododendron 'Holbein' {Firma T.J.R. Seidel 1906 ?/1918} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Alexander Adie'* × *R. 'Carl Mette'*]

Różanecznik 'Holbein'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany, w młodości gęsty, później luźny. Liście wielosezonowe 11–13 × 3,5–5 cm, z wierzchu ciemnozielone, matowe. Kwiaty w V/VI, 4–6 cm śred., dzwinkowate, rubinowoczerwone (57B); brzegiem ciemniejsze, przy gardzieli jaśniejsze; cętki bardzo nieliczne, ciemnorubinowoczerwone na nieco jaśniejszym tle; nitki pręcików i słupka jak gardziel; brzeg lekko fryzowany; zebrane po 14–17 w luźne kwiatostany 8–10 × 11–13 cm. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez A. Węglowskiego i zweryfikowana przez W. Schmalscheidta. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – < 1928, 1994.

219 pan.: 5, 10, 12, 13; kwatera: IIID, IIIF, XIA, XIII
007915

Rhododendron 'Holger' {Firma T.J.R. Seidel nn/1916 ?} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Madame Linder* ♀ × *R. 'Eggerbrechtii'*]

Różanecznik 'Holger'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany i nieco luźny. Liście wielosezonowe 10–14 × 4,5–6 cm, od spodu jasnozielone. Kwiaty w V/VI, 6,5–8,5 cm śred., w pąku liliowofioletowe (84A-B), później jasnoliliowofioletowe (75C) jaśniejące ku środkowi; cętki liczne, wyraźne, oliwkowe (152C-D–153C-D) na 3 górnych płatkach; nitki pręcików i pylniki jak płatki, nitka słupka purpurowa, zamię bordowe; zebrane po 10–25 w kwiatostany 13–15 × 15–18 cm. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – odmiana oznaczona przez A. Węglowskiego i zweryfikowana przez W. Schmalscheidta. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928; Wojsławice – 1993.

kwatera XIII

002934

Rhododendron 'Hollandia' {L.J. Endtz <1938/1938} (Gr. 9a Fortunei-Discolor)

[*R.* 'Pink Pearl' ♀ × *R.* 'Charles Dickens']

syn.: *Rhododendron* 'G. Stresemann', *Rhododendron* 'G.T. Stresemann'

Różanecznik 'Hollandia'

Krzew do 2 m wysokości, szeroko wyprostowany i rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe jajowate, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V/VI, 5,5–8 cm śred., karminowoczerwone z ciemnoczerwonymi cętkami na górnym płatku; brzeg płatków pofalowany; zebrane po 14–18 w zwarte, piramidalne kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie azalia 'Hollandia' {P.M. Koster <1896} [*R. luteum* ♀ × *R. molle* ssp. *japonicum*] oraz inna azalia 'Hollandia' {A. Steyaert 1928}, odmiana pełnokwiatowa zalecana do uprawy doniczkowej. Poch.: nn. – <1928.

kwatera IIID

010913

Rhododendron 'Holstein' {H. Hachmann 1959/1978} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Humboldt' ♀ × *R.* 'Catawbiense Grandiflorum']

Różanecznik 'Holstein'

Krzew 2–3 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,5 × 1,9 m, szeroko wyprostowany i gęsty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 7 cm śred., jasnoliliowe (75A), jaśniejące ku środkowi; cętki bardzo duże, czarnoczerwone (59A-B); zebrane po 11–14 w zwarte, kuliste kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), podobny do odmiany 'Humboldt', ale pokrój ładniejszy i wzrost bardzo regularny. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIC

007794

Rhododendron 'Homebush' {Knap Hill Nursery Ltd. <1925} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik 'Homebush'

Krzew do 2 m wysokości, luźny i wyprostowany. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, 3,5–4 cm śred., intensywnie czysto karminoworóżowe (55A) przez cały okres kwitnienia, korona 10-płatkowa, gwiazdzista; plamki brak; brzeg płatków pofalowany; zebrane po 6–23 w gęste, regularnie kuliste kwiatostany 7–9 cm śred. (bez pręcików). Upr.: mroz. (> –29 °C). W 1926 r. prawa do odmiany zostały zakupione przez firmę W.C. Slocock Ltd. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989; Boskoop, giełda – 1994.

kwatera IIIF

006910

Rhododendron 'Hortulanus H. Witte' {F. de Coninck/M. Koster & Zonen 1880/1882} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[*R. × kosterianum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Hortulanus H. Witte'

Krzew 1,5–2 m, wyprostowany i zwarty. Kwiaty w V, żółtopomarańczowe z lososioróżowym odcieniem i pomarańczowymi cętkami. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstantynów Łódzki – 1996.

kwatery III C

007783

Rhododendron 'Hotspur' {L. de Rothschild <1934} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Hotspur'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki i luźny. Liście sezonowe. Kwiaty w V, pomarańczowoczerwone z wyraźną, ciemniejszą plamką na górnym płątku; brzeg fryzowany. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C); odmiana podobna do *R. 'Balzac'*, ale nieco jaśniejsza. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

464 pan. 18; kwatery: IIC, IIIF

007792

Rhododendron 'Hotspur Red' {L. de Rothschild} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Hotspur Red'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany, luźny, u starych okazów pędy układają się poziomo (!). Liście sezonowe, z wierzchu jasnozielone i błyszczące, od spodu szarzielone, młode delikatnie brązowe. Kwiaty w V, 4,5–5,5 cm śred., w pąku czerwone (34A), później na zewnątrz ciemnopomarańczowoczerwone (34A-B), wewnątrz jaśniejsze (33A-B); plamka rozmyta, pomarańczowoczerwona (32A-B); zebrane po 10–12 w kwiatostany 10–12 cm śred. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989; Szkółka Pojemnikowa E.J. Grąbczewscy – ofiarował J. Grąbczewski – 1990; Szkółka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1995.

kwatery IIC

007760

Rhododendron 'Hugo Koster' {F. de Coninck/M. Koster & Zone 1880/1882} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[*R. × kosterianum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Hugo Koster'

Krzew 2–3 m wysokości. Liście sezonowe. Kwiaty w V, lejkowate, lososioróżowopomarańczowe z czerwoną plamką. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Warto wiedzieć: o podobnej nazwie różanecznik 'Hugh Koster' {M. Koster & Zone 1915} (gr. Arboreum) [*R. 'George Hardy'* × *R. 'Doncaster'*]. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

580 pan. 22; kwatery IX

008978

Rhododendron 'Hultschin' {H. Robenek/D.G. Hobbie 1952/1976} (Gr. 5a Insigne)

[*R. insigne* × *R. williamsianum*]

Różanecznik 'Hultschin'

Krzew do 2 m wysokości, po 12 latach uprawy 1,2 m śred., kulisty, często szerszy niż wyższy, zwarty. Liście wielosezonowe 11–12 × 4–4,5 cm, lancetowate, z wierzchu

wypukłe, ciemnozielone i błyszczące, od spodu oliwkowobrazowe, bardzo ładne. Kwiaty w V, jasnoróżowe, jaśniejące ku środkowi, z brązowoczerwonymi cętkami; brzeg płatków pofalowany; kwiatostany szerokokuliste i zwarte. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$); odmiana bardzo dekoracyjna dzięki oryginalnym liściom. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

364 pan. 14; kwatera: IIIF, XIIB; fot. 73
002936

Rhododendron 'Humboldt' {Firma T.J.R. Seidel 1906 ?} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr. ? \times *R. catawbiense* hybr. ?]

Różanecznik 'Humboldt'

Krzew 2–3 m wysokości, po 15 latach uprawy $1,5 \times 1,8$ m, nieco luźny, szerokokulisty. Liście wielosezonowe $10\text{--}12 \times 4,5\text{--}5,5$ cm, ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, na początku kwitnienia delikatnie liliowofioletowe (76A), później jasnoliliowe (76B-C), w gardzieli jaśniejsze (76D); plamka ciemnobordowa (59A-B) utworzona z bardzo licznych zlewających się cętek (!); zebrane po 16–24 w liczne kwiatostany $10\text{--}11 \times 13\text{--}14$ cm. Upr.: odmiana bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$), jedna z najlepszych z rasy łużyckiej, nazywanej też odmianami Seidla, podobna do *R.* 'Holstein'. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grünrabschen – 1994.

224 pan. 5, 13; kwatera: IIID, XIB, XIIB; fot. 62
007895

Rhododendron 'Hymen' {Firma T.J.R. Seidel 1898/1906} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Boule de Neige' ♀ \times *R.* 'Everestianum']

Różanecznik 'Hymen'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe $11\text{--}13 \times 5\text{--}5,5$ cm, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jasnozielone. Kwiaty w V/VI, $4,5\text{--}6$ cm śred., w pąku fioletowe (84A), później jasnofioletowe (84B-C) z odcieniem purpury i z lekkimi rozjaśnieniami wewnątrz; cętki liczne, wyraźne, żółtozielone przez jasnozielone do żółtobrazowych na jaśniejszym tle; nitki pręcików i słupka jasnofioletowe (84D); zebrane po 7–10 w gęste kwiatostany $6\text{--}7 \times 10\text{--}12$ cm. Upr.: bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez A. Węglowskiego, zweryfikowana przez J. Kwaśnika i W. Schmalscheidta. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grünrabschen – <1928, 1994.

315 pan.: 10, 20; kwatera: IIIE, XIB
012580

Rhododendron 'Ignatius Sargent' {A. Waterer sen. <1900} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* \times ?]

syn. *Rhododendron* 'The Boss'

Różanecznik 'Ignatius Sargent'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szeroko wyprostowany, w młodości nieco luźny, później zwarty. Liście wielosezonowe $11\text{--}12 \times 5\text{--}6,5$ cm. Kwiaty w V/VI, $5\text{--}8$ cm śred., w pąku purpurowe (64B), później purpuworóżowe (71B-C), jaśniejące ku środkowi; cętki na górnym płatku poniżej jego połowy wyraźne, bordowobrazowe (59B-C) na nieco jaśniejszym tle; nitka słupka jak płatki; nitki pręcików nieco jaśniejsze; zebrane po 15–22 w zwarte, kuliste kwiatostany $16\text{--}18$ cm śred. Upr.: odmiana bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez J. Kwaśnika i W. Schmalscheidta. Poch.: nn – <1928; Wojsławice – 1980.

kwatera IIIF; fot. 28

002938

Rhododendron 'Il Tasso' {Vuylsteke 1892} (Gr. 28d Azalie Rustica)[pełne azalie z *Genth* × *R. molle* ssp. *japonicum*]

Różanecznik (azalia) 'Il Tasso'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany, zwarty, rośnie powoli. Liście sezonowe, jasnozielone i błyszczące. Kwiaty w V, 3–4 cm śred., równocześnie z rozwojem liści, podwójne różowołososiowe (48C-D, 49A); wzdłuż środka zaostzonych płatków, jasna smuga; brzeg jaśniejszy, rurka długa; nitka słupka dłuższa od korony i żółtozielona; zebrane po 7–12 w luźne kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarowała U. Nawrocka-Grzeškowiak – 1996.

255 pan.: 6, 18, 23; kwatera: IIC, IIID, IVB

002939

Rhododendron 'Irene Koster' {Koster & Zone <1900} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale)[*R. occidentale* × *R. molle* hybr.]

Różanecznik (azalia) 'Irene Koster'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 12 latach uprawy 1,5 × 1,1 m, wyprostowany, luźny i rośnie szybko. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, ± 7 cm śred., lejkowate, silnie słodko pachnące, w pąku ciemnoróżowe i prążkowane, później białe z jasnoróżowym odcieniem, ciemniejące ku gardzieli do ciemnoróżowych; rurka i żyłki na zewnątrz intensywnie ciemnoróżowe; plamka duża i żółtopomarańczowa; płatki zaostrome i głęboko wcięte; zebrane po 13–17 w kwiatostany 8 × 13 cm. Upr.: odmiana mroz. (–29 °C), kwitnie długo, ponad 20 dni. Poch.: OB PAN Warszawa-Powsin – ofiarował A. Marczewski – 1989; Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1992; Szkoła Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1995.

kwatera VIA; fot. 66

002941

Rhododendron 'Jacksonii' {Herbert 1835} (Gr. 1b Caucasicum)[*R. caucasicum* × *R. 'Nobleanum'*]

Różanecznik 'Jacksonii'

Krzew do 2 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,9 × 1,2 m, kulisty, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe, jasnozielone i brzegiem podwinięte. Kwiaty w V/VI, liczne, 4–5,5 cm śred., w pąku delikatnie różowe, później białoróżowe, na zewnątrz z różowymi żyłkami; cętki żółtobrazowe; zebrane po 7–14 w zwarte, płaskokuliste kwiatostany 6–8 × 11–12 cm. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez A. Węglowskiego. Poch.: nn – <1928.

kwatera VIA

010925

Rhododendron 'Janusz' {J. Kwaśnik <1990} (Gr. 3a Yakushmanum)[*R. degonianum* ssp. *yakushmanum* var. *yakushmanum* × *R. 'Britannia'*]

Różanecznik 'Janusz'

Krzyżówka otrzymana w Strücklingen przez Janusza Kwaśnika, wielkiego miłośnika różaneczników i ofiarowana bez opisu w 1994 r. Arboretum w Wojsławicach. Nazwę nadaliśmy po śmierci hodowcy. Okaz w Wojsławicach jeszcze nie kwitł.

591 pan. 22; kwatera: IIA, IIC

010872

Rhododendron 'Jeanette' {C.B.van Nes & Sons 1920} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[*R. kaempferi* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Jeanette'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2 × 0,8 m, wyprostowany i luźny. Liście dwusezonowe. Kwiaty w drugiej poł. V, 6–7,5 cm śred., karminoworóżowe (55A-61D) z jasnoczerwonymi cętkami; zebrane po 2–3 na końcach pędów. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), podobna do *R. 'Fedora'* {C.B.van Nes & Sons 1922} [*R. kaempferi* × '*Malvatica*']. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera III F

012607

Rhododendron 'Jewess' {L.L. Liebig <1857/<1857} (Gr. 1b Caucasicum)

[*R. caucasicum* hybr. × *R. caucasicum* hybr.]

Różanecznik 'Jewess'

Krzew 1,5–2 m wysokości, szeroki, wyprostowany, zwarty. Pąki kwiatowe zimą intensywnie brązowe. Liście wielosezonowe. Kwiaty w drugiej poł. V, 4–6 cm śred., w pąku jasnofioletowe (78B), później jasnoliliowe (78C-D); cętki bardzo nieliczne, delikatne, brązowe; brzeg płatków lekko pofalowany; zebrane po 12–22 w nieco luźne i kuliste kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

kwatera III D

010875

Rhododendron 'Johanna' {C.B. van Nes 1969} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[*R. 'Florida'* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Johanna'

Krzew 0,6–0,8 m wysokości, nieco luźny, młode pędy czerwonawe. Liście dwusezonowe, letnie 2,5–3,5 × 1,5–2 cm. Kwiaty w V, 5–6,5 cm śred., czerwonoróżowe (53D); brzeg płatków lekko pofalowany; działki kielicha wygięte na zewnątrz, nitka słupka czerwona, szypułki kwiatowe czerwonawe; zebrane po 2–7 w kuliste kwiatostany. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1999.

kwatera III F

009643

Rhododendron 'John Walter' {J. Waterer <1960} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr.? × *R. arboreum* ssp. *arboreum*]

Różanecznik 'John Walter'

Krzew 2–3 m wysokości Liście wielosezonowe 7–9 × 4–5 cm, z wierzchu ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 5–6 cm śred., w pąku intensywnie karminoworóżowe (66A), później karminoworóżowe (66B-D); cętki nieliczne, bordowoczerwone (60B-C) na jaśniejszym tle; nitki pręcików i słupka jak płatki, pylniki żółte; zebrane po 15–19 w kwiatostany 9–10 × 12–13 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1995.

kwatera IX

008933

Rhododendron 'Kalinka' {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 3a Yakushmanum)

[*R. 'Morgenrot'* ♀ × (*R. 'Mars'* × *R. degronianum* ssp. *yakushmanum* F.C.C. Form)]

Różanecznik 'Kalinka'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,7 × 1,3 m, płaskokulisty, zwarty. Liście wielosezonowe ładne, ciemnozielone i lekko błyszczące. Kwiaty w V/VI, 4–6 cm śred., w pąku jasnoczerwone, później jasnoróżowe (56A), na zewnątrz ciemniejsze (63C-D);

cętki żółtozielone (144B-C) do żółtobrazowych na jaśniejszym tle; brzeg płatków silnie pofalowany i ciemnoróżowy; zebrane po 10–18 w bardzo zwarte, szerokokuliste kwiatostany 9 × 11 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIIF

008979

Rhododendron '**Kantilene**' {H. Hachmann 1968/1984} (Gr. 3a Yakushimanum)

[*R. 'Mars'* × *R. degronianum* ssp. *yakushimanum* 'Koichiro Wada']

Różanecznik 'Kantilene'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,8 × 1,3 m, wyprostowany, płaskokulisty, zwarty. Liście wielosezonowe; brzegiem podwinięte, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w drugiej poł. V, 4–5,5 cm śred., w pąku karminowoczerwone, później różowe jaśniejące ku środkowi aż do białego; brzeg płatków pięknie fryzowany; zebrane po 15–19 w zwarte, wysokie kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

221 pan. 5; kwatera: XIA, XIB

010902

Rhododendron '**Kaulbach**' {Firma T.J.R. Seidel nn/1926} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr. × *R. catawbiense* hybr.]

Różanecznik 'Kaulbach'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szerokokulisty i dość zwarty. Liście wielosezonowe 14–16 × 5–6 cm, z wierzchu ciemnozielone, spodem jasnozielone. Kwiaty w V/VI, 6–7,5 cm śred., w pąku liliowe (84A-B), później tylko od brzegu liliowe (84A) przechodzące ku środkowi aż do białego, środek wybielony w 60–70%; cętki liczne, wyraźne, na początku kwitnienia silnie oliwkowe (152B-C), później żółtozielone (153B-C); nitki pręcików i słupka białe, pylniki jak brzeg płatków; zebrane po 10–18 w zwarte kwiatostany 10–12 × 13–15 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIC

007780

Rhododendron '**Kermesina Alba**' {A. Wemken 1978/1982} (Gr. 29b Azalie Kurume)

[sport od *R. 'Kermesina Rosé'*]

Różanecznik (azalia) 'Kermesina Alba'

Krzew 0,5–0,6 × 1 m, po 10 latach uprawy 0,3–0,4 m wysokości, gęsty, rośnie powoli (wolniej od *R. 'Kermesina'*). Liście dwusezonowe, bardzo małe, 1–3 cm dł. Kwiaty w V/VI, bardzo liczne i bardzo drobne, czysto białe ze słabymi, nielicznymi i jasnożółtymi cętkami. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera IIID

010982

Rhododendron '**Kermesina Rosé**' {A. Wemken 1973} (Gr. 29b Azalie Kurume)

Różanecznik (azalia) 'Kermesina Rosé'

Krzew 0,5–0,8 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,6 × 0,9 m, bardzo gęsty, rośnie powoli. Liście dwusezonowe 2–4 cm dł. Kwiaty w V/VI, bardzo liczne corocznie, 3,2–3,6 cm śred., lejkowate, szeroko otwarte, dwubarwne, jasnorubinoworóżowe z kontrastowo białym brzegiem 1–2 mm szer.; cętki słabe, winnoczerwone; zebrane po 3–4 na końcach pędów. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1999.

kwatera IVB; fot. 32

009439

Rhododendron '**Klondyke**' {L. de Rothschild 1947} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Klondyke'

Krzew do 2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,3 × 2 m, szeroki, wyprostowany i rośnie średnio szybko. Liście sezonowe, młode brązowoczerwone (!), jesienią ponownie przebarwiają się na brązowo. Kwiaty w V/VI, 7–8 cm śred., szeroko otwarte, w pąku pomarańczowe (24A), później złotopomarańczowe (21A-B), na zewnątrz nieregularnie czerwono nabiegłe; plamka duża, rozmyta, pomarańczowożółta (23A) na trzech górnych płatkach; brzeg płatków pofalowany; nitki pręcików i słupka długie jak płatki; zebrane po 8–15 w zwarte kwiatostany 8–9 × 11–13 cm. Upr.: odmiana mroz. (–29 °C); bardzo piękna (!), najlepsza w grupie azalii żółto kwitnących. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

590 pan. 22; kwatera IIA

010821

Rhododendron '**Kokardia**' {H. Hachmann 1957/1978} (Gr. 1a Ponticum)

[R. 'Humboldt' × R. 'Direktör E. Hjelm']

Różanecznik 'Kokardia'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,3–1,6 × 1,6–1,8 m, szeroko wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe 9–12 × 3–4 cm. Kwiaty w V/VI, 5–6 cm śred., purpuworóżowe (78A-B); plamka duża (!), bardzo wyraźna, czarnopurpurowa (79A), prześwitująca przez gardziel na zewnątrz; brzeg płatków lekko pofalowany; nitki pręcików i słupka białe, znamię słupka bordowe; zebrane po 10–17 w piramidalne kwiatostany 10–13 × 10–13 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

402 pan. 16; kwatera: IIC, IIIC

007801

Rhododendron '**Köningen Emma**' {K. Wezelenburg & Son} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[R. × *kosterianum* × ?]

syn.: *Rhododendron* 'Dr. Nolans', *Rhododendron* 'Koningen Emma', *Rhododendron* 'Queen Emma'

Różanecznik (azalia) 'Köningen Emma'

Krzew 2–3 m wysokości, zwarty i wyprostowany. Liście sezonowe. Kwiaty w V, 5,5–6 cm śred., jasnopomarańczowe (25B-C) i łososiowo nabiegłe (33C); plamka łososiowopomarańczowa; płatki wąskie i wcięte do ½ korony; zebrane po 8–12 w luźne kwiatostany 9–12 cm śred. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), ale mało atrakcyjna. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989; Twenthe Plant, Holandia – 1999.

475 pan.: 4, 18, 19; kwatera: IIIF, IIJJ, IVA

002949

Rhododendron '**Koster's Brilliant Red**' {M. Koster & Zone 1918} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[R. × *kosterianum* × ?]

syn. *Rhododendron* 'Brilliant Red'

Różanecznik (azalia) 'Koster's Brilliant Red'

Krzew 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2 × 1,3 m, szerokokulisty, wyprostowany, luźny i rośnie szybko. Liście sezonowe. Kwiaty w V, 6–7 cm śred., cynobrowoczerwone z ciemnoczerwonymi cętkami i żyłkami; zebrane po 5–10 w kwiatostany 8 × 10 cm. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C), we Wrocławiu w uprawie od ponad 40 lat bez szkód mrozowych. Poch.: Boskoop, giełda – 1994; OBUWr. Wrocław – 1995; Szkółka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wlk. – 1995.

kwateria IIC

007742

Rhododendron 'Krumlov' {Czechy} (Gr. 20 Lepidote I)

[nn]

Różanecznik 'Krumlov'

Krzew 0,3–0,8 m wysokości, szeroki, poduszkowaty, gęsty. Liście wielosezonowe 2–2,5 × 0,5–0,8 cm (!), młode obustronnie pokryte tarczkami, starsze z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, spodem jasnozielone. Kwiaty w V, drobne, lilioworóżowe. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwateria IIIF

010845

Rhododendron 'Lackblatt' {B. Leendertz/D.G. Hobbie około 1968} (Gr. 3a Yakushimanum)[siewka *R. 'Volker'*]syn. *Rhododendron 'Flava Lackblatt'* ?

Różanecznik 'Lackblatt'

Krzew do 2 m wysokości. Liście wielosezonowe okrągłe, silnie błyszczące (!) – jak polakierowane (stąd nazwa). Kwiaty w V/VI, dzwonkowate, w pąku różowe, później żółtoróżowe aż do żółtych. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

601 pan. 22; kwateria: IIA, XIB

010822

Rhododendron 'Lachsgold' {D.G. Hobbie, L. Ehren 1950–53/1970} (Gr. 11a Wardii)[*R. wardii* var. *wardii* × ?]syn.: *Rhododendron 'Astrocalyx-Hybride' Gelb*, *Rhododendron 'Ehregold'* (klon I).

Różanecznik 'Lachsgold'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,4 × 1,8 m, silny, wyprostowany i gęsty. Liście wielosezonowe 10–12 × 6–7 cm, jajowate, płaskie, żywozielone i błyszczące, ładne. Kwiaty w V/VI, 6–8 cm śred., dzwonkowate, w pąku łososioworóżowe, później kremowóżółte (2C-D); brzeg płatków delikatnie różowo zabarwiony; cętki słabo widoczne, nieliczne, żółtozielone (154B-C); nitki pręcików i słupka jak płatki, szypułki kwiatowe do 4 cm dł.; zebrane po 10–14 w luźne, kuliste kwiatostany 14–17 cm śred., długo kwitnące. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwateria IIIE

002951

Rhododendron 'Lady Annette de Trafford' {A. Waterer sen. <1871/1874} (Gr. 2b Maximum)[*R. maximum* × ?]

Różanecznik 'Lady Annette de Trafford'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,4 × 1,8 m, szeroki i nieco luźny. Liście wielosezonowe, najszersze powyżej połowy, szarozielone, od spodu z rdzawą wyściółką. Kwiaty w drugiej poł. VI, 6–7 cm śred., jasnoróżowe z dużymi, wyraźnymi, czarnobrązowoczerwonymi cętkami na jednym górnym płatkę; zebrane po 15–24 w zwarte, kuliste kwiatostany 11 × 12 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), podobny do *R. 'Lady Eleonor Cathcart'*. Poch.: Firma Herm. A. Hesse, Weener – 1984.

kwateria IIIF

007916

Rhododendron 'Lady Eleonor Cathcart' {J. Waterer około 1836/1854} (Gr. 2b Maximum)

[*R. maximum* ♀ × *R. arboreum* ssp. *arboreum*]

syn. *Rhododendron* 'Lady Cathcart'

Różanecznik 'Lady Eleonor Cathcart'

Krzew 2–3 m wysokości, silnie szeroko wyprostowany, zwarty. Liście wielosezonowe najszersze powyżej połowy, szarozielone, od spodu z rdzawą wyściółką. Kwiaty w V/VI, 3,5–6 cm śred., jasnoróżowe; cętki ciemnoczerwone na jednym górnym płatk; zebrane po 14–30 w szerokokuliste kwiatostany. Upr.: odmiana dost. mroz.(–23 °C), w młodości kwitnie „leniwie”, podobna do *R.* 'Lady Annette de Trafford', ale wcześniej kwitnąca i z jaśniejszymi cętkami. Poch.: nn – 1993.

kwatery III C

017593

Rhododendron 'Lady Roseberry' {Knap Hill Nursery 1944} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

syn.: *Rhododendron* 'Lady Rosebery'

Różanecznik (azalia) 'Lady Roseberry'

Krzew około 1,5 m wysokości, wyprostowany, dość zwarty. Liście sezonowe. Kwiaty drobne, rozwijają się w V, równocześnie z listnieniem, intensywnie jasnokarminowoczerwone, silnie jaśniejące w miarę przekwitania; plamka pomarańczowa. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma Twenthy Plant, Holandia – 2000.

kwatery III F

012609

Rhododendron 'Lausitz' {E. Herrmann 1964} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Caractacus' ♀ × *R.* 'Louis Pasteur']

Różanecznik 'Lausitz'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,3 × 1,5 m, wyprostowany i dość zwarty. Liście wielosezonowe 10–13 × 3,5–4,5 cm, błyszczące. Kwiaty w V/VI, 6–7,5 cm śred., wyraźnie dwubarwne (!), na zewnątrz purpuroworóżowe (61C), wewnątrz jasnoróżowe (68B-C); cętki żółtobrazowe do oliwkowych (167B-C, 153D); brzeg płatków pofalowany i intensywnie purpurowy (61B-C); zebrane po 14–22 w zwarte kwiatostany 10–12 × 13–15 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Bardzo efektowna odmiana dzięki kontrastowo dwubarwnym kwiatom, szczególnie godna zalecenia. Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

kwatery II C

007777

Rhododendron 'Lavender Girl' {W.C. Slocock Ltd. <1950/1954} (Gr. 9a Fortunei-Discolor)

[*R. fortunei* ssp. *fortunei* ♀ × *R.* 'Lady Grey Egerton']

Różanecznik 'Lavender Girl'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki, wyprostowany, zwarty. Liście wielosezonowe mocne, zdrowe, błyszczące. Kwiaty w V, 6–8,5 cm śred., delikatnie pachnące, 5–7-płatkowe, jasnowawendowe, bielejące ku środkowi; cętki w gardzieli wachlarzowato ułożone, zielonożółte do żółtobrazowych; zebrane po 12–20 w zwarte i kuliste kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), odporny na wiatr i pełne nasłonecznienie. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatery III B

006394

Rhododendron 'Ledikanense' {B. Kavka, M. Opatrná 1945} (Gr. 29f Azalie Tsutsusi)

[*R. yedoense* var. *poukhanense* × *R. mucronatum*]

Różanecznik (azalia) 'Ledikanense'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,7–1 × 1–1,4 m, dość luźny, szeroki i wyprostowany. Młode pędy żywozielone. Liście dwusezonowe 3,6–4,2 × 1,1–1,4 cm, matowozielone, zimą z odcieniem purpury. Kwiaty w V, 5–7 cm śred., szeroko otwarte, w pąku purpurowofioletowe (HCC 633 i HCC 33/1), potem jasnopurpurowofioletowe (HCC 633/2–633) z nieco ciemniejszymi żyłkami (HCC 33/2), cętki na 3 górnych płatkach, liczne, bardzo wyraźne, ciemnowinnoczerwone (HCC931–931/2); nitki pręcików dołem białe, górą intensywnie różowopurpurowe; zebrane po 2–4 w płaskie, szerokie kwiatostany 6–7,5 × 9,5–12 cm. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkółka Drzew i Krzewów S. Tomszak i A. Tomszak, Czechowice-Dziedzice – ofiarował S. Tomszak – 1999.

343 pan. 13; kwatera: IIID, IIIF, XIIB

004926

Rhododendron 'Lee's Dark Purple' {Lee, Kennedy <1851} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr. ? × *R. maximum* ?]

syn. *Rhododendron* 'Lees Dark Purple'

Różanecznik 'Lee's Dark Purple'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki, wyprostowany. Liście wielosezonowe eliptyczne, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V/VI, 5–6,5 cm śred., ciemnofioletowe (84A); cętki wyraźne, żółto-brązowe do żółtozielonych; brzeg płatków lekko pofalowany; zebrane po 9–16 w luźne kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nm – <1928; Szkółki Kórnickie – 1991; P. Muras – 1995; Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstancin Łódzki – 1996.

kwatera XIA

010824

Rhododendron 'Lilofee' {H. Hachmann 1976/1990} (Gr. 1a Ponticum)

[*R. 'Dunamar'* × *R. 'Purple Splendour'*]

Różanecznik 'Lilofee'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,3 × 1,5 m, szeroki i zwarty. Liście wielosezonowe 10–12 × 3–4,5 cm, z wierzchu ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 7–9 cm śred., purpurowofioletowe (78A-B), wewnątrz z podłużnymi, purpurowymi (71C) paskami; cętki wyraźne, nieliczne, bordowe (187B); brzeg płatka silnie pofalowany; nitki pręcików i słupka białe; zebrane po 13–16 × 1–3 w bardzo liczne, gęste kwiatostany 12 × 17–20 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstancin Łódzki – 1995.

kwatera XIIA; fot. 59

012233

Rhododendron 'Lord Roberts' {M. Fromow <1900/<1910} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr. × ?]

Różanecznik 'Lord Roberts'

Krzew do 2 m wysokości, wyprostowany do szeroko wyprostowanego, rośnie powoli. Liście wielosezonowe ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 4,5–6,0 cm śred., rubinowoczerwone z niebieskim odcieniem; cętki intensywnie czerwone tylko na górnym płatkach, pylniki kontrastowo białe; zebrane po 20–22 w zwarte, kuliste kwiatostany. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C); już w młodości obficie kwitnie. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstancin Łódzki – 1997.

kwatera: IIA, IIID

009725

Rhododendron 'Lumina' {H. Hachmann 1969/1982} (Gr. 3a Yakushmanum)
 [R. 'Kokardia' ♀ × (R. 'Mars' × *R. degronianum* ssp. *yakushmanum* F.C.C. Form)]
 Różanecznik 'Lumina'

Krzew 1–1,2 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,8–1,6 m, szerokokulisty i zwarty. Liście wielosezonowe, ciemnozielone i pofalowane. Kwiaty w V/VI, 5–6,5 cm śred., liczne, jasnoróżowe z delikatnym liliowym odcieniem; cętki delikatne, zielonkawe na białym tle; brzeg płatków ciemnoróżowy i lekko pofalowany; zebrane po 8–16 w zwarte, kuliste kwiatostany 11 × 12 cm. Upr.: odmiana zad. mroz. (–26 °C), o interesującej barwie kwiatów. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

361 pan. 14; kwatera: IIIF, XIIA

008457

Rhododendron 'Lunik' {J. Scholz 1961} (Gr. 1c Smirnowii)
 [R. *smirnowii* × R. 'C.S. Sargent']
 Różanecznik 'Lunik'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,1 × 1,4 m, dość zwarty, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe 10–12 × 3,5–4 cm, eliptyczne, matowozielone. Kwiaty w V/VI, 7,0–8,2 cm śred., delikatnie pachnące, w pąku purpuroworóżowe, później delikatnie jasnolilioworóżowe (73C-D), żyłki ciemniejsze; cętki ledwo widoczne, żółtozielone na białawym tle; zebrane po 14–15 w płaskokuliste kwiatostany 13 × 17 cm. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1993; Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1993, 2000.

kwatera: IIIF, XIII

002958

Rhododendron 'Madame Carvalho' {J. Waterer 1866–67} (Gr. 2a Catawbiense)
 [R. *catawbiense* × ?]
 syn.: *Rhododendron* 'Mme Carvalho', *Rhododendron* 'Mad. Carvalho', *Rhododendron* 'Mme. Carvalho'
 Różanecznik 'Madame Carvalho'

Krzew 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,4 × 1,3 m, wyprostowany, zwarty. Liście wielosezonowe, ciemnozielone. Kwiaty w VI, 6–7,5 cm śred., w pąku liliowe, później białe z licznymi żółtozielonymi cętkami; zebrane po 12–16 w stożkowate kwiatostany 10 × 12–14 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), podobny do R. 'Gomer Waterer'. Poch.: nn – <1928; OBUWr. Wrocław – 1994.

8 pan. 1a; kwatera: IIC, VIA

007778

Rhododendron 'Madame Masson' {Bertin 1849} (Gr. 2a Catawbiense)
 [R. *catawbiense* hybr. ? × *R. ponticum*]
 Syn.: *Rhododendron* 'Madame Mason', *Rhododendron* 'Mme Masson', *Rhododendron* 'Mme. Masson'
 Różanecznik 'Madame Masson'

Krzew 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,7 × 1,8 m, wyprostowany, rośnie szybko. Liście wielosezonowe 12–15 × 3–4 cm, lancetowate, ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 5,5–7 cm śred., w pąku bardzo delikatnie liliowe, później czysto białe (155A); cętki wyraźne, żółte do żółtozielonych (7A-B i 151B-C); szypułki kwiatowe lepkie; zebrane po 10–17 w kwiatostany 12 × 14 cm. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

116 pan. 215; kwatera: VIA, XIB

010860

***Rhododendron* 'Maharani'** {H. Hachmann 1964/1978} (Gr. 10a Campylocarpum)

[*R.* 'Harvest Moon' ♀ × *R.* 'Letty Edwards']

Różanecznik 'Maharani'

Krzew 2–3 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,8 × 2,2 m, luźny. Liście wielosezonowe ponad 10 cm dł., ciemnozielone, błyszczące, silnie wypukłe i charakterystycznie żebrowane (nerwy wklęsłe). Kwiaty w V, 9–11 cm śred. (!), jasnokremowożółte z licznymi, wyraźnymi, ciemnoczerwonymi cętkami na intensywnie żółtym tle – ciemniejszym od barwy płatków (!); zebrane po 9–11 w zwarte kwiatostany 13 × 17 cm. Upr.: odmiana dość mroz. (–20,5 °C), bardzo oryginalna – o wyjątkowo dużych, charakterystycznych pąkach kwiatowych i niezwykle kwiatach. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatery VIA; fot. 78

010926

***Rhododendron* 'Marcel Menard'** {Fa. Croux & Fils <1924/1924} (Gr. 1a Ponticum)

[nn]

syn. *Rhododendron* 'Monsieur Marcel Menard'

Różanecznik 'Marcel Menard'

Krzew do 2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,5 × 1,4 m, nieco luźny. Liście wielosezonowe 8–10 × 3–4,5 cm, najszersze w 2/3 dł. blaszki, z wierzchu lekko błyszczące. Kwiaty w VI, 5–7,5 cm śred., intensywnie ciemnofioletowe (77A), w gardzieli purpurowofioletowe (78A); cętki bardzo wyraziste, zielonożółte (152B-C, 153B-C) na całym środkowym, górnym płatkach i częściowo na sąsiednich; nitka słupka karminowa, nitki pręcików purpurowofioletowe, pylniki kontrastowo białe; zebrane po 10–17 w liczne, nieco luźne kwiatostany 12 × 14 cm. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C), bardzo atrakcyjna ze względu na późne kwitnienie i wyjątkową barwę kwiatów. Poch.: LVG Rostrup – ofiarował J. Kwaśnik – 1991.

kwatery VIA; fot. 58

010927

***Rhododendron* 'Marchioness of Lansdowne'** {A. Waterer <1879} (Gr. 2b Maximum)

[*R. maximum* × ?]

Różanecznik 'Marchioness of Lansdowne'

Krzew 2–3 m wysokości, szerokokorzysty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 4,5–6,5 cm śred., różowe z odcieniem liliowym (62A-D) jaśniejące ku środkowi; plamka bardzo wyraźna, czarnoczerwona (!); zebrane po 11–19 w zwarte, kuliste do piramidalnych kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: nn – ofiarował J. Kwaśnik – 1991.

kwatery IIC

007796

***Rhododendron* 'Marconi'** {M. Koster & Zone <1924} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[*R.* × *kosterianum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Marconi'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany, luźny, rośnie szybko. Liście sezonowe. Kwiaty w V, karminowoszarłatnoczerwone z czerwonomarańczową plamką. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatery: XIB, XIIB

010921

***Rhododendron* 'Margot'** {Firma T.J.R. Seidel 1910} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Mrs. Milner'* × *R. catawbiense*]

Różanecznik 'Margot'

Krzew 2–3 m wysokości. Liście wielosezonowe 11–12 × 3,5–4 cm. Kwiaty w V/VI, na szypułkach 3–4 cm dł., w pąku bordowopurpurowe (61A), później jaśniejsze (61B-C); cętki nieliczne, ciemnopurpurowe (60A) na nieco jaśniejszym tle; nitki pręcików jak płatki; zebrane w luźne kwiatostany 10 × 14–15 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Nazwa nadana ku czci baronowej Margot von Soden, żony Dietricha Seidla. Warto wiedzieć: taką samą nazwę otrzymała azalia 'Margot' {Ingram 1937} [*R. mucronatum* ♀ × *R. simsii*]. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

333 pan. 12; kwatera XIIB

010914

Rhododendron 'Markgraf' {Firma T.J.R. Seidel 1902/1910} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Markgraf'

Krzew 2–3 m wysokości, zwarty, wyprostowany. Liście wielosezonowe 6–8 × 2,5–3 cm. Kwiaty w V/VI, 5–6 cm śred., w pąku ciemnofioletowe (83B-C), później fioletowe (80A-B); cętki bardzo nieliczne, oliwkowobrazowe na jaśniejszym tle; brzeg płatków silnie fryzowany; nitki pręcików i słupka czerwofioletowe, pylniki brudnofioletowe; zebrane w zwarte, kuliste kwiatostany 10–12 cm śred. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

010849

Rhododendron 'Marlis' {H. Hachmann 1970/1985} (Gr. 3a Yakushmanum)

[*R. 'Mars'* ♀ × *R. degronianum* ssp. *yakushmanum* F.C.C. Form]

Różanecznik 'Marlis'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach 0,9 × 1,4 m, szerokokulisty, w młodości luźny, później zwarty. Młode pędy dekoracyjnie srebrzyste. Kwiaty w V/VI, 6–8 cm śred., szeroko otwarte, różowe z białymi paskami wzdłuż środka płatków, na zewnątrz ciemniejsze; cętki słabe, żółte na białym tle; zebrane po 10–17 w zwarte, szerokokuliste kwiatostany 10 × 13 cm. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C), długo i obficie kwitnie. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIID

010976

Rhododendron 'Maruschka' {H. Hachmann 1976/1988} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[*R. 'Nordia'* ♀ × *R. 'Johanna'*]

Różanecznik (azalia) 'Maruschka'

Krzew 0,5–0,7 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,4 × 0,7 m, gęsty, poduszkowaty, rośnie powoli. Liście dwusezonowe, letnie intensywnie ciemnozielone z brązowym odcieniem i zimowe przebarwiają się zimą na buraczkowobrazowozielone. Kwiaty w V/VI, 2–3,5 cm śred., liczne, 6–7-płatkowe, jasnokarminowoczerwone, ku gardzieli bardziej ciemnoczerwone; zebrane po 2–3 na końcach pędów. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana – wg hodowcy zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Szkołka Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 1999.

kwatera IVB

010865

Rhododendron 'Mathilde' {A. Verschaffelt 1844} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[nn

syn. *R.* 'Mathilda'

Różanecznik (azalia) 'Mathilde'

Krzew 2–2,5 m wysokości, w młodości wyprostowany, luźny, później kulisty i zwarty. Liście sezonowe 4 × 3 cm, jasnozielone. Kwiaty 4–5 cm śred., w pąku dwubarwne – z jasnopomarańczową rurką dł. 1,5 cm, górą czerwoną (43A-B) w pomarańczowe paski; rozwijają się w V/VI i mają wtedy długie, białe rurki z różowymi żyłkami; płatki lososioróżowe (48C-D); plamka duża, żółtopomarańczowa zajmuje 80–90% górnego, środkowego płatka i prześwituje na zewnątrz; zebrane po 6 w kuliste kwiatostany. Warto wiedzieć: nazwa odmiany nadana z okazji ślubu księcia Belgii Filipa z Mathilde d'Udekem d'Acoz; taką samą nazwę 'Mathilda' otrzymała, prawie 100 lat później, inna azalia z grupy Mollis {P.L. Binken 1940}. Upr.: odmiana mroz. (–29 °C), w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928; Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera: IIIF, XIA, IIIE; fot. 70

009688

Rhododendron 'Minnie' {Standish & Noble <1858/1862} (Gr. 1a Ponticum)[*R.* 'Album Elegans' × *R.* 'Pictum']

Różanecznik 'Minnie'

Krzew 1,5–2 m wysokości, szeroki, luźny, w starszym wieku szeroko pokładający się. Liście wielosezonowe 8–13 × 3,5–5 cm, ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 6–8 cm śred., szeroko otwarte, w pąku jasnofioletowe (84B-C), później brzeg płatków jak pąki, pozostałe części białofioletowe do czysto białych pod koniec kwitnienia; cętki bardzo wyraźne, liczne na trzech płatkach górnych, żółtobrązowe (164A i 163A-B), ciemniejące ku gardzieli; zebrane po 10–15 w nieco luźne, prawie kuliste kwiatostany 12–14 cm śred. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C), w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Ma trwałe kwiatostany, odporne na wysokie temperatury. Poch.: nn – <1928, OBUWr. Wrocław – 1994; Wojsławice – 1999.

kwatera IVB

010864

Rhododendron 'Mad. Gustave Guilmot' {L. Van Houtte 1871} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[nn]

syn. *Rhododendron* 'Roi de Belges' (błędnie), *R.* 'Mme Gustave Guillemot' *R.* 'Mme Gustave Guillemont'

Różanecznik (azalia) 'Mad. Gustave Guilmot'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany, kulisty, dość zwarty. Liście sezonowe, lekko błyszczące. Kwiaty w V/VI, 3–4 cm śred., rurkowate, w pąku ciemnoczerwone (46A), później czerwone (47A-B); plamka żółta (23B-C); nitki pręcików i słupka jak płatki, zebrane po 8–9 w luźne kwiatostany 8–9 cm śred. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIID

002968

Rhododendron 'Moederdag' {A. van Hecke 1932} (Gr. 29b Azalie Kurume)[*R.* 'Prof. Wolters' × *R.* 'Hindegiri']syn. *Rhododendron* 'Moederkenstag', *Rhododendron* 'Muttertag', *Rhododendron* 'Mother's Day'

Różanecznik (azalia) 'Moederdag'

Krzew 0,3–0,5 m wysokości, płaski, zwarty. Liście dwusezonowe 1,5–3,5 cm dł., błyszczące. Kwiaty w V/VI, półpełne, w pąku jasnoczerwone (51A), później czerwone (53C); kielich zielony. Upr.: odmiana dość mroz. (–20,5 °C), podatna na choroby grzybowe. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1999.

kwatera VIA

009440

***Rhododendron* 'Moerheim's Jubilee'** {D.G. Hobbie, J.D. Ruys około 1965} (Gr. 16a Forrestii)[*R. 'Essex Scarlet'* × *R. forrestii* ssp. *forrestii*]

Różanecznik 'Moerheim's Jubilee'

Krzew 1–1,5 m wysokości, zwarty, szeroki, rośnie powoli. Liście wielosezonowe. Pąki kwiatowe zielone. Kwiaty w V, dzwonkowate, szkarłatnoczerwone; brzeg płatków pofalowany; zebrane po 6–11 w luźne kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Boskoop, giełda – 1989.

kwatera: IIA, IIC, IIIB, A/11

002962

***Rhododendron* 'Moerheim's Pink'** {D.G. Hobbie, J.D. Ruys 1942–44/1972} (Gr. 13a Williamsianum)[*R. 'Genoveva'* × *R. williamsianum*]syn. *Rhododendron* 'Spring Pearl'

Różanecznik 'Moerheim's Pink'

Krzew 1–1,5 m wysokości, kulisty, zwarty, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe jajowate, matowe. Kwiaty w V, w pąku karminoworóżowe, później różowe, na zewnątrz ciemnoróżowe z ciemniejszymi żyłkami, wewnątrz bielejące ku gardzieli; cętki wyraźne i czerwone; brzeg płatków lekko fryzowany. Upr.: zad. mroz. (–26°). Poch.: Szkołka S. Wiśniowski – ofiarował S. Wiśniowski – 1990, 1995.

kwatera IIIF

010825

***Rhododendron* 'Morgenrot'** {H. Hachmann 1963/1978} (Gr. 3a Yakushmanum)[*R. degonianum* ssp. *yakushmanum* F.C.C. Form ♀ × *R. 'Spitfire'*]

Różanecznik 'Morgenrot'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 0,9 × 1,8 m, szeroki, wyprostowany, zwarty i gęsto ulistniony. Liście wielosezonowe wąskie, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące, od spodu z dekoracyjną, brązową wyściółką. Kwiaty w drugiej poł. V, 4–6,5 cm śred., w pąku jaskrawoczysto czerwone, później na zewnątrz karminowoczerwone (63A), wewnątrz brzeg płatka malinowy (58B) jaśniejący do środka przez różowy (55A) aż do jasnoróżowego (55 C-D); cętki brązowoczerwone; brzeg płatków pofalowany; zebrane po 11–17 (często × 3) w kwiatostany 9 × 12 cm. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C), jedna z najładniejszych czerwono kwitnących, wśród różaneczników zawszezielonych. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera XIII

012988

***Rhododendron* 'Mrs. John Clutton'** {A. Waterer <1865} (Gr. 2a Catawbiense)[*R. 'Album Elegans'* × ?]

Różanecznik 'Mrs. John Clutton'

Krzew 2,5–3,5 m wysokości, szerokokulisty, dość zwarty, rośnie szybko, żywotny. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 4–4,5 cm śred., białe z żółtymi cętkami w gardzieli; brzegiem brązowawe; zebrane po 8–18 w dość zwarte, kuliste kwiatostany. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez W. Schmalscheidta. Poch.: nn – <1928.

223 pan. 5; kwatera: XIB, XIIB
010906

Rhododendron 'Myrthe' {Firma T.J.R. Seidel 1910} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Nigrescens'* × *R. 'Mira'*]

syn. *Rhododendron* 'Myrthe'

Różanecznik 'Myrthe'

Krzew 2–2,5 m wysokości, wąski, wyprostowany, dość zwarty. Liście wielosezonowe 8–11 × 4,5–5,5 cm, lekko błyszczące. Kwiaty w V/VI, 7,5–8 cm śred., w pąku purpurowoczarne (187A-B), później purpurowofioletowe (72A-B); cętki nieliczne, ciemnopurpurowe (71A); nitki pręcików jak płatki, nitka słupka czerwona; brzeg płatków mocno pofalowany; zebrane po 16–23 w dość luźne kwiatostany 18–21 cm śred. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez W. Schmalscheidta. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928, 1994.

kwatera IIC
007785

Rhododendron 'N.N. Sherwood' {Fisher, Son & Sibray <1938} (Gr. 1a Ponticum)

[*R. ponticum* hybr. × ?]

Różanecznik 'N.N. Sherwood'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany. Liście wielosezonowe. Kwiaty w drugiej poł. V, 4,5–7 cm śred.), na zewnątrz intensywnie niejednocie różowe (57C-D), wewnątrz jasnoróżowe, jaśniejące ku środkowi; brzeg płatków od wewnątrz różowy do jasnoróżowego (63C i 65A); cętki żółte do zielonożółtych (153C); zebrane po 7–10 w luźne kuliste kwiatostany. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera: IVB, XII
005988

Rhododendron 'Nancy Waterer' {A. Waterer sen. <1869/1869} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[*R. molle* hybr. × *R. calendulaceum* hybr. ? (x *R. luteum* ?)]

Różanecznik (azalia) 'Nancy Waterer'

Krzew 2–2,5 m wysokości, wyprostowany i zwarty. Liście sezonowe. Kwiaty w V, 6–7 cm śred., pachnące, cytrynowe (13A), płatki wąskie (!) i wcięte do połowy korony (!); plamka intensywnie pomarańczowa (24A) na środkowym płatku; nitki pręcików i słupka jak płatki, znamię słupka zielone; zebrane po 12–15 w luźne kwiatostany 16–19 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez A. Węglowskiego. Poch.: nn – <1928.

294 pan.: 9, 17; kwatera: IIIB, IIIF, IVB
002969

Rhododendron 'Narcissiflora' {Van Rinz/L. Van Houtte 1853/<1871} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[*R. luteum* ? × ?]

syn.: *Rhododendron* 'Narcisiflorum', *Rhododendron* 'Narcisiflora'

Różanecznik (azalia) 'Narcissiflora'

Krzew 1,5–2,5 m wysokości, wyprostowany, kulisty, dość gęsty. Liście sezonowe. Kwiaty w V, podwójne, 3–5 cm śred., jasnożółte (15C-D–13A-B), rurkowate, płatki w okółku wewnętrznym nie zrosnięte; rurka 1,5–2 cm dł., na zewnątrz z czerwonymi żyłkami; nitka słupka czerwona; zebrane po 9–14 w kwiatostany 8–9 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez A. Węglowskiego. Poch.: nn – <1928; Szkółka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocin Wlk. – 1995.

kwatera XIA

007803

Rhododendron 'Nicolas Beets' {F. de Coninck/M. Koster & Zone 1880/1892} (Gr. 28a Azalie Mollis)[*R. × kosterianum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Nicolas Beet'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany, w młodości rośnie średnio szybko, później wolno. Liście sezonowe. Kwiaty w V, żółto-brzoskwiniowe do żółtopomarańczowych z delikatną, ciemnopomarańczową plamką. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera: IIID, VIA

010892

Rhododendron 'Nigrescens' {A. Waterer <1871} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

Różanecznik 'Nigrescens'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany, luźny, rośnie średnio szybko. Liście wielosezonowe 10–12 × 4–5 cm. Kwiaty w V/VI, 6–7 cm śred., 5–6-płatkowe, purpurowoczerwone (71A), brzegiem ciemniejsze; cętki nieliczne, czarne; nitki pręcików nieco jaśniejsze od płatków, pylniki kontrastowo białe; zebrane po 13–16 w luźny kwiatostan 11–12 cm śred. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

585 pan. 22; kwatera: IIA, IVB

011547

Rhododendron 'Noordtiana' {P. van Noordt & Zonen 1897/1904} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)[*R. mucronatum* × ?]syn.: *Rhododendron mucronatum* 'Ledifolia', *Rhododendron mucronatum* 'Ledifolia Alba', *Rhododendron mucronatum* 'Nordtanium', *Rhododendron mucronatum* (Blume) G. Don f. *noordtiana* (Wittmack) Wilson

Różanecznik (azalia) 'Noordtiana'

Krzew do 1 m wys, dość zwarty. Liście sezonowe 4,5–5,5 × 1–1,5 cm. Kwiaty w V, 5–6 cm śred., pokryte włoskami, białe (155D); plamka ledwo widoczna, delikatnie żółtozielona (145C-D); nitki pręcików i słupka białe; zebrane po 5–7 w kuliste kwiatostany 9–11 cm śred. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIC

010977

Rhododendron 'Noriko' {W. Arends około 1960} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)[*R. 'Hinodegiri'* ? × ?]syn.: *Rhododendron* 'Geisha', *Rhododendron* 'Geisha Karmin'

Różanecznik (azalia) 'Noriko'

Krzew około 0,5 m wysokości, zwarty, poduszkowaty, rośnie powoli. Liście dwusezonowe 2–5 cm dł. Kwiaty w V, 3,5 cm śred., podwójne, dzwonkowate, karminowe (66B-C); nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 2–4 × 4–6 w kwiatostany 3–4 × 6–7 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie azalia 'Geisha' [*R. 'Vittata Fortunei'* × *R. 'Miyagimo'*] oraz pod zbiorową nazwą synonimową 'Geisha' różne azalie „japońskie”: 'Fumiko' syn. 'Geisha Purpurrosa' – 74B, 'Kazuko' syn. 'Geisha Karminrot' – 67C, 'Kumiko' syn. 'Geisha Lachskarmin' – 61D, 'Hanako' syn. 'Geisha Lilarosa', 'Haruko' syn. 'Geisha Dunkellila', 'Hiroko' syn. 'Geisha Purpurrosa', 'Hisako' syn. 'Geisha Weiss',

'Michiko' syn. 'Geisha Dunkellachsrot', 'Momoko' syn. 'Geisha Karmin', 'Satschiko' syn. 'Geisha Orangerot', 'Takako' syn. 'Geisha Lilarosa'. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1990.

439 oan. 17, 18; kwatera: IIC, IIIB, IIIF, IVA

006911

Rhododendron 'Norma' {Vuylsteke/Stanish & Noble <1860/<1860} (Gr. 28d Azalie Rustica)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Norma'

Krzew do 2 m wysokości, wyprostowany, dość luźny i żywotny. Liście sezonowe. Kwiaty w V, pełne, 5–6 cm śred., intensywnie łososioworóżowe (50B), na zewnątrz z wyraźną, cienką, kremową, podłużną smugą; płatki w okółku zewnętrznym wcięte do połowy i zaostrome, w wewnętrznym częściowo zrosnięte do 1/3 długości; pręcików brak, rurka kremowa; zebrane po 11–15 w zwarte i kuliste kwiatostany 10–12 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – jedna z piękniejszych, pełnokwiatowych azalii o żywych barwach. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie inna azalia 'Norma' {P.M. Koster} (gr. Azalie Japońskie). Poch.: nn – <1928; Szkółka Krzewów Ozdobnych W. Osłowski, Kraków – ofiarował W. Osłowski – 1989; Szkółka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1995.

kwatera: IIIF, XIA

006918

Rhododendron 'Nova Zembla' {M. Koster & Zonen 1902} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Parsons Gloriosum' ♀ × ? (mroz., czerwono kwitnący różanecznik)]

Różanecznik 'Nova Zembla'

Krzew 2–3,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,6 × 2 m, mocny, wyprostowany, zwarty, starsze okazy nieco luźne. Liście wielosezonowe 16–18 × 5,5 cm, ostro zakończone, lekko pofalowane, ciemnozielone, matowe i gładkie. Kwiaty w V/VI, 5–6,5 cm śred., szeroko otwarte, intensywnie rubinowoczerwone (57B-C), w czasie kwitnienia jaśniejące; cętki bordowoczarne; zebrane po 7–21 w zwarte kwiatostany 12 × 14 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1994; Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstancynów Łódzki – 1996.

130 pan. 3; kwatera VIIB

012041

Rhododendron 'Oberschlesien' {Lüttge/D.G. Hobbie 1965–66} (Gr. 5a Insigne)

[*R. insigne* × *R. degronianum* ssp. *yakushimanum* (hybr. ?)]

Różanecznik 'Oberschlesien'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1 × 1m, zwarty, kulisty. Liście wielosezonowe 7–9 × 2,5–3,5 cm, długo zaostrome, podwinięte na brzegu, z wierzchu ciemnozielone i lekko błyszczące, od spodu z jasnobeżowym kutnerem; ogonek 2 cm dł., Kwiaty w V/VI, 4–4,5 cm śred., dzwonekowate, dwubarwne – różowe (55B) i białe; cętki nieliczne i ledwo widoczne, płatki zaokrąglone i wcięte pośrodku; zebrane po 18–20 w kwiatostany 10–12 cm śred. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma D.G. Hobbie – ofiarował J. Kwaśnik – 1991.

7 pan.: 1a, 2; kwatera: IIIF, VIA; fot. 82, 163

007897

Rhododendron 'Old Port' {A. Waterer 1865} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr. × *R. ponticum* hybr.]

Różanecznik 'Old Port'

Krzew 2,5–3 m wysokości, szeroki, wyprostowany, zwarty i silnie rosnący. Liście wielosezonowe i ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 4,5–6 cm śred., ciemnofioletowopurpurowe (71A); cętki nieliczne intensywnie ciemnobrązowe; zebrane po 12–17 w zwarte, kuliste do stożkowatych kwiatostany. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C), o rzadko spotykanej, ciemnej barwie kwiatów; w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch. nn – <1928; Wojsławice – 1993.

kwatera: VIA, IX

002972

Rhododendron 'Oldenburg' {D.G. Hobbie 1942–44/1953} (Gr. 13a Williamsianum)

[*R. fortunei* ssp. *discolor* × *R. williamsianum*]

Różanecznik 'Oldenburg'

Krzew 2–3(4) m wysokości, wyprostowany, kulisty i silnie rosnący. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, delikatnie pachnące, dzwonekowane, 7-płatkowe, jasnoróżowe ze słabymi brązowymi cętkami; zebrane po 4–6 w przewieszające się kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1993.

kwatera: XIB, XIIB

009697

Rhododendron 'Oldewig' {Firma T.J.R. Seidel 1904/1912} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Oldewig'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,5 m śred., gęsto ulistniony, zwarty i krępy. Liście wielosezonowe 10–12 × 4,5–5,5 cm, ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 6–7 cm śred., liczne, w pąku ciemnopurpurowe (61A), później rubinowoczerwone (66B-C), jaśniejące ku środkowi; cętki czerwobrązowe na jaśniejszym tle; brzeg płatków lekko pofalowany; nitki pręcików białe, nitka słupka różowa; zebrane po 12–15 w dość zwarte, kuliste kwiatostany 15–17 cm śred. Upr.: mroz. (–29 °C). Nazwa odmiany nadana ku czci szwedzkiego tajnego radcy von Oldewiga. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

140 pan. 3; kwatera: VIII, XIIB

010897

Rhododendron 'Omega' {T.J.R. Seidel 1904/1912} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr. × ?]

Różanecznik 'Omega'

Krzew 1,5–2 m wysokości, szeroki, wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe i matowe. Kwiaty w V/VI, 4,5–6 cm śred., lilioworóżowe (73A-B), w gardzieli prawie białe; cętki żółtozielone lub czerwobrązowe na jasnym tle; brzeg płatków silnie pofalowany; zebrane po 10–20 w szerokokuliste, zwarte kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera: IIC

007751

Rhododendron 'Opal' {G. Arends nn} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. hippophaeoides* var. *hippophaeoides* hybr. × ?]

Różanecznik 'Opal'

Krzew 0,8–1 m wysokości, gęsty i wyprostowany. Młode pędy pokryte gęsto tarczkami. Liście wielosezonowe, aromatyczne, 1,5–3 × 1 cm, jajowatolancetowate do eliptycznych, szarzielone. Kwiaty w V/VI, 2,5–3 cm śred., lejkowate, lilioworóżowe, wewnątrz pokryte miękkimi włoskami; nitki pręcików różnej długości, ale dłuższe od korony; zebrane po 4–8 w

zwarte kwiatostany. Upr.: odmiana zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$), podobna do *R. hippophaeoides* var. *hippophaeoides*. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie azalia 'Opal' {Ch. Fisher} ['A-3' × 'K-28'].

kwatery III D

009441

Rhododendron 'Orange Beauty' {C.B. van Nes około 1920} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[*R.* 'Hinodegiri' × *R. kaempferi*]

Różanecznik (azalia) 'Orange Beauty'

Krzew 0,6–1 m wysokości, szeroki, wyprostowany, zwarty, rośnie powoli. Liście sezonowe. Kwiaty w V, drobne, szerokolejkowate, łososiowopomarańczowe (44C-D), bez białej gardzieli (!). Upr.: odmiana dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$); kwiaty na pełnym słońcu silnie błędną. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie podobna azalia 'Orange Beauty' {Domoto} (gr. Azalie Kurume) [*R. indicum* × ?] syn.: *R.* 'Tsuta Momiji', *R.* 'Tsuta – momiji', *R.* 'Cardinal', ale z białą gardzielią. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1999.

kwatery III F

010846

Rhododendron 'Orangengold' {J. Wieting 1970/1984} (Gr. 15a Dichroanthum)

[*R. dichroanthum* ssp. *scyphocalyx* × ?]

Różanecznik 'Orangengold'

Krzew 1,5–2 m wysokości, szeroki, wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe, jajowate. Kwiaty w drugiej poł. V, 3,5–5 cm śred., pomarańczowe, wewnątrz jasnopomarańczowe z pomarańczowym brzegiem; cętki brązowe na wszystkich płatkach (!); zebrane po 18–13 w luźne i płaskie kwiatostany. Upr.: odmiana ndost. mroz. ($-18\text{ }^{\circ}\text{C}$), ale bardzo interesująca, ze względu na rzadko spotykaną, wśród różaneczników zawszezielonych, barwę kwiatów. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatery: IIC, IVA

002973

Rhododendron 'Orlice' {M. Opatrná, J. Dvořák, B. Kavka 1970} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)

[*R. kiusianum* 'Amoenum' × *R. yedoense* var. *poukhanense*]

Różanecznik (azalia) 'Orlice'

Krzew około 1 m wysokości, po 10 latach uprawy $0,6 \times 0,9$ m, szeroki, płaski i gęsty, w młodości nieco luźny, później zwarty. Liście dwusezonowe, letnie $2,8\text{--}3,5 \times 0,8\text{--}1,1$ cm, ciemnozielone i błyszczące, młode pokryte srebrzystymi włoskami, starsze jasnobrązowe; zimą przebarwiają się na brązowopurpurowo. Kwiaty w V, $4,2\text{--}4,8$ cm śred., corocznie liczne, szeroko otwarte, w pąku ciemnopurpurowe (HCC 32–32/2), później jasnopurpurowioletowe (HCC 32/1–32/2); cętki ciemnopurpurowe; zebrane po 2–5 w płaskokuliste kwiatostany $5,2 \times 6,8$ cm. Upr.: zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: VÚOZ Průhonice – ofiarowała B. Stawikowska – 1989; 1992, Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wlk. – ofiarował S. Zymon 1999.

15 pan. 1a; kwatery VIA

009699

Rhododendron 'Ortrud' {Firma T.J.R. Seidel 1904/1912} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

Różanecznik 'Ortrud'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki, kulisty i zwarty. Liście wielosezonowe $6\text{--}10 \times 3\text{--}4$ cm, z wierzchu zielone i matowe, od spodu jasnozielone. Pąki czerwobrązowe (!).

Kwiaty w V, 6–7 cm śred., delikatnie liliowe (85B-C), pod koniec kwitnienia białe z lekkim odcieniem lila (85D); cętki nieliczne, bordowobrazowe (183A-B); brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 16–19 w kuliste kwiatostany 11–13 cm śred., w których sporadycznie pojawiają się kwiaty półpełne. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie mroz. (–29 °C). Wytwarza silny system korzeniowy. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

010851

Rhododendron 'Overstreet' {Firma C. Esveld} (Gr. 3a Yakushimanum)

[*R. degronianum* ssp *yakushimanum* F.C.C. Form × ?]

Różanecznik 'Overstreet'

Krzew do 1 m wysokości, szeroki, wyprostowany, zwarty. Liście wielosezonowe 6–10 cm dł., Kwiaty w V, lejkowate, w pąku jasnoróżowe, później białe; zebrane w gęste kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

295 pan. 9; kwatera: IIIF, IVB

002978

Rhododendron 'Pallas' {J. Baumann/Ch. Vuylsteke <1863/1888} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Pallas'

Krzew 2–2,5 m wysokości, wyprostowany i zwarty. Liście sezonowe, lekko błyszczące, jesienią czerwone do brązowych. Pąki kwiatowe zimą żółtobrazowe. Kwiaty w V/VI, 4–6 cm śred., w pąku czerwonawe (43A-B), później łososiowoczerwonawe, na zewnątrz czerwono żyłkowane; plamka pomarańczowa (24A); nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 7–12 w kwiatostany 12–13 cm śred. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C), w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928; Szkołka Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1995.

370 pan. 14; kwatera: IIIF, XIIA

002979

Rhododendron 'Panenka' {B. Kavka <1958} (Gr. 9c Decorum)

[*R. decorum* ♀ × *R.* 'Caractacus']

Różanecznik 'Panenka'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2 × 1,5 m, dość zwarty szeroko wyprostowany. Liście wielosezonowe 11–18 × 5,5–8 cm, szerokoeliptyczne, matowozielone. Kwiaty w V, 7,5–8,5 cm śred., dzwonkowate, szeroko otwarte, w pąku ciemnoróżowe (HCC 628–628/1), później jasnoróżowe (HCC 628/1–628/2); cętki wyraźne rubinowoczerwone (HCC 827/3); zebrane po 12–15 w płaskokuliste kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1993; Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1995.

kwatera IIIC; fot. 35

012087

Rhododendron 'Parkfeuer' {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[*R.* 'Feuerwerk' × *R.* 'Feuerwerk']

syn. *Rhododendron* 'Glutkrone'

Różanecznik (azalia) 'Parkfeuer'

Krzew 3–4 m wysokości, po 10 latach uprawy 2–2,2 × 1,6 m, silnie wyprostowany i rośnie szybko. Liście sezonowe, młode brązowoczerwone. Kwiaty w V/VI, 5–7 cm śred., delikatnie pachnące, 5–6(7)-płatkowe, na zewnątrz jaskrawoczerwone (44A), wewnątrz

jaskrawoczerwone z odcieniem pomarańczowym (42A i 34A); plamki brak; pylniki białe; zebrane po 9–12 w zwarte, szerokokuliste kwiatostany 10 × 12 cm. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkoła Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice –2000.

kwatera XIB

007898

Rhododendron 'Parsons Gloriosum' {A. Waterer 1860} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

syn. *Rhododendron* 'Parson's Gloriosum'

Różanecznik 'Parsons Gloriosum'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany. Liście wielosezonowe do 15 cm dł.; brzegiem pofalowane. Kwiaty w V/VI, 5–7 cm śred., jasnolilioworóżowe z żółtozielonymi cętkami na górnym, środkowym płatk; nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 12–23 w luźne, piramidalne kwiatostany. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C), w Wojślawicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez M. Czekalskiego. Poch.: nn – <1928.

608 pan. 4, 23; kwatera: IIIB, IIIC, IIID, IVA

006912

Rhododendron 'Persil' {W.C. Slocock <1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Persil'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,5 × 1,4 m, o nieregularnym pokroju, szeroki, wyprostowany, w młodości rośnie powoli. Liście sezonowe, żywozielone. Kwiaty w V/VI, 5,5–7 cm śred., czysto białe z wyraźną żółtą (15A) plamką na środkowym górnym płatk; brzeg płatków lekko pofalowany; zebrane po 7–13 w zwarte, kwiatostany 9 × 13 cm. Upr.: mroz. (–29 °C); najczęściej spotykana biało kwitnąca, wielokwiatowa azalia. Poch.: OB PAN Warszawa-Powsin – 1989; szkoła A. Zymona – 1995; Boskoop, giełda – 1994.

kwatera VIA

010896

Rhododendron 'Peter Seidel' {Firma T.J.R. Seidel <1948/1948} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* hybr. × *R. catawbiense* hybr.]

Różanecznik 'Peter Seidel'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szeroki, wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe, mocno ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 4,5–6 cm śred., jasnoliliowe bielejące ku gardzieli; cętki drobne, słabe, zielonożółte na białym tle; brzeg płatków silnie pofalowany; zebrane po 13–16 w zwarte, stożkowe kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Odmiana nazwana ku czci T.J.A. Petera Seidla ur. 14.03.1920 r. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

012249

Rhododendron 'Petr' {J. Kyndl, I. Dvořák 1969} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Violetta'* × *R. 'Farnese'*]

Różanecznik 'Petr'

Krzew 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2 × 1,6 m, szeroki i zwarty. Liście wielosezonowe 11,3–13,0 × 4,5–5,5 cm, ciemnozielone i matowe. Kwiaty w drugiej poł. V, 6–7,5 cm śred., jasnopurpuroworóżowe (HCC 630/1–2) z białą gardzielią; cętki nieliczne, ledwo widoczne, ciemnopurpurowoczerwone (HCC 30/1–30); brzeg płatków silnie pofalowany; zebrane po 12–15 w zwarte kwiatostany 8–10 × 11–13 cm. Upr.: mroz. (–29

°C), podobny do *R. 'Milan'*. Poch.: Szkółka Drzew i Krzewów S. Tomszak i A. Tomszak, Czechowice-Dziedzice – ofiarował S. Tomszak – 2000.

kwatery IIC; fot. 24

007770

Rhododendron 'Phebe' {Ch. Vuylsteke <1888/1890} (Gr. 28d Azalie Rustica)

[*R. molle* ssp. *japonicum* × nn azalia z Genth]

syn. *Rhododendron 'Phébé'*

Różanecznik (azalia) 'Phebe'

Krzew 1,5–2 m wysokości, zwarty, wyprostowany i rośnie średnio szybko. Liście sezonowe. Kwiaty w V, pełne, gwiazdkowate, z długą rurką, na zewnątrz siarkowożółte (8D) z różowym odcieniem, potem kremowożółte; wewnątrz żółte; nitka słupka różowoczerwona, płatki ostro zakończone; zebrane po 9–11 w luźne, średniej wielkości, płaskokuliste kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C). Warto wiedzieć: o podobnej nazwie inna, różowa azalia 'Phoebe' [*R. indicum* × *R. 'Hazel Dawson'*]. Poch.: OB PAN Warszawa-Powsin – 1989.

193 pan. 4, 5; kwatery VIA

007903

Rhododendron 'Phidias' {Ch. Vuylsteke <1888/1890} (Gr. 28d Azalie Rustica)

[*R. molle* ssp. *japonicum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Phidias'

Krzew do 2 m wysokości, szerokokoronyzasty. Liście sezonowe 6–8 × 3–3,5 cm, jasnozielone, z wierzchu lekko błyszczące. Kwiaty w V/VI, 3–4 cm śred., podwójne, w pąku różowo nabiegłe; na zewnątrz żółte z różowymi plamami; wewnątrz barwy kości słoniowej (198B-D) z odrobiną różu.; rurka długa 3 cm; nitka słupka różowa, dwa razy dłuższa od korony, szypułki kwiatowe i korona bardzo lepka; zebrane po 12–15 w luźne, kuliste kwiatostany 9–11 cm śred. (bez słupków). Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928.

kwatery XIB

010898

Rhododendron 'Pindar' {Firma T.J.R. Seidel 1905/1913} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

Różanecznik 'Pindar'

Krzew 2–3 m wysokości, zwarty i kulisty. Liście wielosezonowe 6–11 × 3–4,5 cm, z wierzchu ciemnozielone, spodem żółtawozielone. Kwiaty w V/VI, jasnopurpurowofioletowe (76A-B); wewnątrz jaśniejące ku gardzieli (76C-D); cętki duże, na całym środkowym górnym płatkach i czasem na dwóch sąsiednich, czerwobrazowe (180A-B) do zielonych (145A); zebrane po 15–19 w kwiatostany 10–11 × 15–16 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatery: IIA, IIIB

002980

Rhododendron 'Pink Bountiful' {D.G. Hobbie/Le Feber & Co 1942–44/<1960} (Gr. 13a Williamsianum)

[*R. 'Essex Scarlet'* ♀ × *R. williamsianum*]

Różanecznik 'Pink Bountiful'

Krzew 1,2–1,5 m wys, po 15 latach uprawy 1,1 m śred., zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 3–6 × 2,5–4 cm, jajowate, młode brązowo zabarwione. Kwiaty w V, dzwonekowane, na zewnątrz jasnoczerwone, wewnątrz różowoczerwone z ciemniejszym

brzegiem, cętek brak; zebrane w luźne, przewieszające się kwiatostany. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze-Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1990.

328 pan. 12; kwatera: IIA, IIC

002981

Rhododendron 'Pink Brightness' {D.G. Hobbie/Le Feber & Co 1942–44/1964} (Gr. 13a Williamsianum)

[*R.* 'Poot' × *R. williamsianum*]

Różanecznik 'Pink Brightness'

Krzew 1–1,5 m wysokości, szeroki, zwarty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe jajowate, młode brązowo zabarwione, później jasnozielone. Kwiaty w V, dzwonkowate, szeroko otwarte, corocznie liczne, w pąku intensywnie łososioworóżowe, później jasnoróżowe (HCC 25/2); brzeg pofalowany. Upr.: dost. mroz. (–26 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze-Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1991.

117 pan. 2; kwatera: VIA, VIIB

010854

Rhododendron 'Pink Cherub' {J. Waterer, Sons & Crisp Ltd. <1959/1968} (Gr. 3a Yakushmanum)

[*R. degronianum* ssp. *yakushmanum* × *R.* 'Doncaster']

Różanecznik 'Pink Cherub'

Krzew 0,5–0,6 m wysokości, szerokokulisty, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 10–12 × 4–5 cm, z wierzchu ciemnozielone, od spodu z delikatnym jasnoszarym kutnerem. Kwiaty w V/VI, 4,5–5 cm śred., wewnątrz jasnoróżowe (67D–62A-C), bielejące ku środkowi; na zewnątrz purpuroworóżowe (57D) z czerwonymi żyłkami; cętki na środkowym płatkach kontrastowe, dość liczne, czerwonopurpurowe (60C-D) do żółtych; nitki pręcików białe, nitka słupka jak płatki; zebrane po 13–15 w zwarte, kuliste kwiatostany 7–9 cm śred. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel, Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIC

010866

Rhododendron 'Pink Delight' {L. de Rothschild 1947/1951 ?} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Pink Delight'

Krzew 2–3 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,7 × 1,4 m, wyprostowany i luźny. Liście sezonowe 7–9 × 3,5–4 cm, sinoniebieskie, obustronnie pokryte włoskami. Kwiaty w V/VI, 7–8 cm śred., różowe (62A-C), na zewnątrz z jasnymi smugami pośrodku płatków; plamka pomarańczowa (17B-C); nitki pręcików i słupka jak płatki; brzeg płatków fryzowany; zebrane po 14–16 w zwarte kuliste kwiatostany 16–18 cm śred. Upr.: mroz. (–29 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie inne azalie: 'Pink Delight' {P.E. Girard 1940} [*R.* 'Homebush' × *R.* 'Cecile'] – podwójna, różowa z odcieniem żółci oraz 'Pink Delight' {K. Wada 1943} [*R.* 'Macranthum' × *R. indicum*] – biała z różowym odcieniem. Poch.: Szkółka Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 2000.

kwatera IIC

002982

Rhododendron 'Pink Drift' {H. White <1936/1955} (Gr. 21 Lepidote II)

[*R. calostrotum* ssp. *calostrotum* × *R. polycladum*]

Różanecznik 'Pink Drift'

Krzew 0,2–0,3 m wysokości, poduszkowaty, zwarty. Liście wielosezonowe 1–3 cm dł., podługowate, zaostrome, obustronnie pokryte tarczkami, intensywnie aromatyczne. Kwiaty w pierwszej poł. V, 3,5 cm śred., corocznie liczne, kielichowate, szeroko otwarte, jaskraworóżowe z ciemniejszymi cętkami lub bez cętek; zebrane po 3–4 na końcach pędów. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze-Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatera VIA

010893

***Rhododendron* 'Plüsch'** {Firma T.J.R. Seidel 1905/1913}(Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Mrs. Milner'* ♀ × *R. catawbiense*]

syn. *Rhododendron* 'Pluesh'

Różanecznik 'Plüsch'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki, wyprostowany i luźny. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, corocznie liczne, rubinowoczerwone z jaśniejszą gardzielą i delikatnymi, brązowymi cętkami na jaśniejszym tle; zebrane po 12–14 w kwiatostanach 11 × 13 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IA

010829

***Rhododendron* 'Polarnacht'** {H. Hachmann 1976/1987} (Gr. 1a Ponticum)

[*R. 'Turkana'* ♀ × *R. 'Purple Splendour'*]

Różanecznik 'Polarnacht'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1 × 1,2 m, szeroki, zwarty. Liście wielosezonowe 10–12 cm dł., ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 6–7 cm śred., intensywnie ciemnofioletowe z czarnofioletowymi cętkami; nitki pręcików jasnobrązowe; zebrane po 12–14 w kwiatostany 11 × 13 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstantynów Łódzki – 1996.

133 pan. 3, 21a, 22; kwatera: IIA, IIC

002986

***Rhododendron* 'Praecox'** {J. Davies około 1855/1860} (Gr. 24a Dauricum/Carolinianum)

[*R. dauricum* ♀ × *R. ciliatum*]

syn. *Rhododendron praecox* Carriéré

Różanecznik 'Praecox'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1 × 1,2 m, wyprostowany i luźny. Liście dwusezonowe 4–6 cm dł., jajowate, młode jasnozielone, później ciemnozielone i błyszczące, orzęsione, od spodu z tarczkami. Kwiaty w III/IV, 3–4,5 cm śred., często sterylne, na zewnątrz jaskrawolilioworóżowe (77B), wewnątrz jaśniejsze (77C–75A); brzeg płatków i żyłki jak płatki na zewnątrz; zebrane po 2–3, rzadko do 8 lub pojedyncze, w luźne kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), kwiaty bywają uszkodzone przez wiosenne przymrozki. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze-Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 1989.

kwatera: IIIF, XIIA

002987

***Rhododendron* 'Prince Camille de Rohan'** {Waelbrouck/J. Verschaffelt <1855/1855} (Gr. 1b Caucasicum)

[*R. caucasicum* × *R. arboreum* ssp. *arboreum*]

Różanecznik 'Prince Camille de Rohan'

Krzew około 2 m wysokości, bardzo szeroki, rozłożysty i zwarty. Liście wielosezonowe 17–19 × 4–4,5 cm, lancetowate, z wierzchu ciemnozielone i lekko błyszczące, spodem jasnozielone, bardzo ładne. Kwiaty w V, 4,5–6 cm śred., jasnoróżowe, szybko jaśniejące; cętki intensywnie ciemnoczerwone na trzech górnych płatkach; brzeg płatków silnie fryzowany (!); zebrane po 10–21 w zwarte, kuliste do piramidalnych kwiatostany. Upr.: uznawana za ndost. mroz. (–18 °C) do dość mroz. (–23 °C); we Wrocławiu przetrzymała jednak zimę 1986/87 (–34 °C przy gruncie) bez większych szkód mrozowych. Odmiana podobna do *R. 'Chevalier Felix de Sauvage'* {C. Sauvage około 1870} [*R. caucasicum* × ?] i do *R. 'Mrs. G.W. Leak'* {M. Koster & Zonen 1916} [*R. 'Coombe Royal'* × *R. 'Chevalier Felix de Sauvage'*] syn. *R. 'Cottage Garden's Pride'*. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1994, 1996.

kwatera IIC

009701

Rhododendron 'Princess Anne' {W.S. Reuthe <1961/1961} (Gr. 21 Lepidote II)

[*R. hanceanum* 'Nanum' × *R. keiskei*]

syn. *Rhododendron* 'Golden Fleece'

Różanecznik 'Princess Anne'

Krzew 0,3–0,4 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,2 × 0,6 m, zwarty, poduszkowaty, rośnie bardzo powoli. Liście wielosezonowe 1,5–3 cm dł., młode brązowe, później jasnozielone; zimą charakterystycznie brązowieją. Kwiaty w pierwszej poł. V, 2,5–3,5 cm śred., szeroko otwarte, intensywnie jasnożółte (2D), w gardzieli nieco ciemniejsze (4C); cętki drobne, żółtozielone; zebrane po 5–10 w luźnych kwiatostanach. Upr.: odmiana ndost. mroz. (–18 °C), oryginalna i piękna, ale pąki kwiatowe bywają uszkodzane w surowe zimy – kwitnie bardzo obficie i długo jedynie po łagodnych zimach. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

kwatera IIIF

002989

Rhododendron 'Progrès' {nn <1938} (Gr. 1b Caucasicum)

[*R. caucasicum* × *R. catawbiense* hybr.]

syn. *Rhododendron* 'Le Progrès', *Rhododendron* 'Progres'

Różanecznik 'Progrès'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroko wyprostowany i zwarty, w młodości rośnie powoli. Liście wielosezonowe i jasnozielone. Kwiaty w pierwszej poł. V, 5–7,5 śred., w pąku lilioworóżowe, później białoróżowe (62D); cętki wyraziste, liczne, najczęściej na 3 górnych płatkach, ciemnoczerwone (59A-B); brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 7–13 w zwarte kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 2000.

kwatera IIIF, XIIB

010916

Rhododendron 'Queen Mary' {Felix & Dijkhuis <1948/1950} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Marion'* × *R. 'Mrs. C.S. Sargent'*]

Różanecznik 'Queen Mary'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroki, luźny. Liście wielosezonowe, ciemnozielone, skórzaste, błyszczące. Kwiaty w V/VI, 5,0–9,0 cm śred., ciemnoróżowe (HCC 25/2); cętki na górnym płatkach, ciemnoczerwone, nieliczne; brzeg płatków delikatnie pofalowany; zebrane po 10–21 w duże, zwarte kwiatostany. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C), w młodości „leniwie” kwitnąca. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1993.

kwatera VIA

010916

Rhododendron 'Quendel' {Firma T.J.R. Seidel 1914} (Gr. 2a Catawbiense)[*R. catawbiense* × *R. 'Mrs. Milner'*]

Różanecznik 'Quendel'

Krzew 2–3 m wysokości, kulisty. Liście wielosezonowe 6–12 × 3–5 cm. Kwiaty w V, 4,5–5 cm śred., purpurowoczerwone; cętki nieliczne, ciemnopurpurowe (187A-B); zebrane po 15–18 w kwiatostany 11–13 cm śred. Upr.: odmiana zad. mroz. (–26 °C), ale mało atrakcyjna. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

337 pan. 12; kwatera XIIB

010899

Rhododendron 'Quinte II' {Firma T.J.R. Seidel 1906/1914} (Gr. 2a Catawbiense)[*R. catawbiense* × ?]

Różanecznik 'Quinte II'

Krzew 2–3 m wysokości, zwarty i wyprostowany. Liście wielosezonowe 7–9 × 4,5–5,5 cm, eliptyczne, najszersze w 2/3 długości, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jasnozielone. Kwiaty w V/VI, 5,5–6,5 cm śred., w pąku purpurowoczerwone (71B-C), później na zewnątrz jasnopurpurowoczerwone (71C-D), podobnie wewnątrz, ale z wyraźnie jaśniejszą gardzielą i środkami płatków (dwubarwne); cętki nieliczne, słabo widoczne, żółtozielone do jasnooliwkowych na jaśniejszym tle; brzeg płatków silnie fryzowany; nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 18–20 w zwarte, kuliste kwiatostany 10–12 cm śred. Upr.: mroz. (–29 °C). Warto wiedzieć: był o takiej samej nazwie inny różanecznik 'Quinte II' {H. Kirchner 1939–40}, ale jego nazwę zmieniono w 1984 r. na 'Signalfleur', uznając pierwszeństwo nazwy T.J.R. Seidla; istniała także odmiana *R. 'Quinte I'* {T.J.R. Seidel}. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

365 pan. 14; kwatera: XIA, XIIB

010903

Rhododendron 'Quito' {Firma T.J.R. Seidel 1906/1914} (Gr. 2a Catawbiense)[*R. catawbiense* hybr. × ?]

Różanecznik 'Quito'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szeroko wyprostowany do szerokokulistego, zwarty. Liście wielosezonowe 12–14 × 4–5 cm, lekko błyszczące. Kwiaty w V/VI, 5–7 cm śred., w pąku purpurowe (61A-B), później jaśniejsze (61B-C) z wyraźnymi, zielonożółtymi (152C-D) cętkami na jasnym tle; zebrane po 10–21 w zwarte i kuliste kwiatostany 15 cm śred. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIB

007793

Rhododendron 'Radiant' {Kromhout & Co.} (Gr. 28a Azalie Mollis)[*R. × kosterianum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Radiant'

Krzew 2–3 m wysokości, po 15 latach 1,2 × 1,5 m, nieco luźny, szeroki i rośnie szybko. Liście sezonowe. Kwiaty w V, 5,5–6,5 cm śred., czerwone do ciemnoczerwonych z odcieniem pomarańczowym; plamka pomarańczowa; zebrane po 8–12 w kwiatostany 8 × 10 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Warto wiedzieć: taką samą nazwę 'Radiant' otrzymał inny różanecznik {Aberconway 1943} (gr. Griersonianum) [*R. 'Fabia'* ♀ × *R. 'Surise'*]. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera IIC

007758

***Rhododendron* 'Ramapo'** {G.G. Nearing <1940} (Gr. 20 Lepidote I)[*R. fastigiatum* ♀ × *R. minus* var. *minus*]

Różanecznik 'Ramapo'

Krzew 0,6–1 m, po 10 latach uprawy 0,6 × 1,2 m, szeroki, zwarty, mocny, rośnie powoli. Liście wielosezonowe 2,5 cm dł., aromatyczne, korzennie pachnące, szerokojajowate, młode stalowoniebieskozielone (!), później szaroniebieskie, lekko pofalowane. Kwiaty w V, 2–3 cm śred., jasnoliliowofioletowe (82C); plamki brak; zebrane po 3–5 w zwarte kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C) i tolerancyjny w stosunku do gleby. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera: IA, IIID, XIA

009442

***Rhododendron* 'Rasputin'** {H. Hachmann 1976/1986} (Gr. 1a Ponticum)[*R. 'Dunamar'* ♀ × *R. 'Purple Splendour'*]

Różanecznik 'Rasputin'

Krzew około 2 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,1 × 1,3 m, zwarty, szeroko wyprostowany. Liście wielosezonowe 7–9 × 3–4 cm, ciemnozielone, „zdrowe”. Kwiaty w V/VI, 6–8 cm śred., w pąku niebieskopurpurowe (80A), później fioletowoniebieskie (81B); plamka duża, czarnobordowa (79A-B); nitki pręcików i pylniki białe, nitka słupka czerwona; szypułki kwiatowe lepkie; zebrane po 12–16 w zwarte kwiatostany 9–11 × 11–13 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: AR Kraków – ofiarował P. Muras – 1994; Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstantynów Łódzki – 1996.

kwatera IIIB

009729

***Rhododendron* 'Red Carpet'** – klon 26 {D.G. Hobbie 1945/1967} (Gr. 16a Forrestii)[*R. 'America'* × *R. forrestii* ssp. *forrestii*]

Różanecznik 'Red Carpet' – klon 26

Krzew około 0,3 m wysokości, dywanowy, z pędami ścielącymi się po ziemi, rośnie bardzo wolno. Liście wielosezonowe, ciemnozielone i błyszczące. Pąki kwiatowe zimą czerwobrazowe. Kwiaty w pierwszej poł. V, 3–4,5 cm śred., intensywnie czysto jasnoczerwone (45A), jaśniejące ku środkowi (45B); cętek brak; zebrane po 2–5 w luźne, ale bardzo liczne kwiatostany tworzące w maju czerwone dywany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Warto wiedzieć: w handlu można spotkać dwa klony *R. 'Red Carpet'* – klon 27 jest wyższy. Poch.: Gospodarstwo Ogrodnicze-Szkółka Roślin Wrzosowatych S. Wiśniowski, Mokrzyńska – ofiarował S. Wiśniowski – 2000.

kwatera IIA

010915

***Rhododendron* 'Regal'** {E. Mezitt 1987} (Gr. 24a Dauricum/Carolinianum)[*R. carolinianum* × ?]syn. *Rhododendron* 'P.J.M. Regal'

Różanecznik 'Regal'

Krzew 1,2–1,8 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,8 × 1 m, szerokokulisty do wyprostowanego, w młodości nieco luźny, później zwarty. Liście wielosezonowe 3–5 cm dł., aromatyczne, podługowate do kulistojajowatych, zastrzone, jasnozielone do ciemnozielonych; zimą brązowe do brązowoczerwonych. Kwiaty w pierwszej poł. V, 3,5–4,5 cm śred., lejkowate, purpurowolilioworóżowe; zebrane po 10–15 w kwiatostany 6,5 × 8

cm. Upr.: odmiana zad. mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), jednak podatna na grzyby z rodzaju *Phytophthora*.
Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera XIIB

010910

Rhododendron '**Renata**' {Firma T.J.R. Seidel 1907/1915} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Annedore' \times *R.* 'Mrs. Milner']

Różanecznik 'Renata'

Krzew 2–3 m wysokości, kulisty i zwarty. Liście wielosezonowe 10–15 \times 5–6 cm, z wierzchu ciemnozielone i matowe, od spodu jasnozielone z wyraźną nerwacją. Kwiaty w V/VI, 4–5 cm śred., ciemnopurpurowe (72A-B); cętki prawie niewidoczne, oliwkowobrązowe na jasnym tle; nitki pręcików i słupka jak płatki, szypułki kwiatowe 3 cm dł; zebrane po 10–21 w luźne kwiatostany 9–11 cm śred. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Warto wiedzieć: o podobnej nazwie *R.* 'Renate' {*R.* Mayer 1977} [*R.* 'Leuchtfleuer' \times *R.* 'Schnee']. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

012240

Rhododendron '**Reve d'Amour**' {Felix & Dijkhuis} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale)

[*R. viscosum* \times ? (mieszance z gr. Mollis)]

syn. *Rhododendron* 'Rene Damore' (błędnie)

Różanecznik (azalia) 'Reve d'Amour'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2 \times 1,5 m, szerokokulisty i zwarty. Liście sezonowe. Kwiaty rozwijają się w V/VI wraz z liśćmi, pachną, w pąku ciemnoróżowe (61C), potem różowe (61C-D); brzegiem wyraźnie jaśnieją do jasnoróżowego (62D); cętki żółtopomarańczowe; nitka słupka czerwona; zebrane w szerokokulisty i gęsty kwiatostan. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstantynów Łódzki – 1996.

299 pan. 9; kwatera XIII

010980

Rhododendron '**Ribera**' {Ch. Vuylsteke 1886} (Gr. 28d Azalie Rustica)

[nn]

syn. *Rhododendron* 'Ribeira'

Różanecznik (azalia) 'Ribera'

Krzew około 1,5 m wysokości, wyprostowany, zwarty. Liście sezonowe. Kwiaty w V, małe, pełne, czysto różowe z perłowym odcieniem na zewnątrz; nitki pręcików jasnoróżowe; zebrane po 16–18 w luźne kwiatostany. Upr.: odmiana bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$), w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat. Poch.: nn – <1928.

kwatera IVA

009443

Rhododendron '**Rose Bud**' {Gable ?} (Gr. 29b Azalie Kurume)

[*R.* 'Louise Gable' \times *R.* 'Caroline Gable']

syn. *Rhododendron* 'Rosebud'

Różanecznik (azalia) 'Rose Bud'

Krzew 0,6–0,9 m wysokości, zwarty, rośnie powoli. Liście dwusezonowe 1–3 \times 0,5–1,3 cm; brzeg liścia i ogonek liściowy pokryty szczeciniastymi włoskami. Kwiaty w V, do 3 cm śred., bardzo liczne, pełne, perłoworóżowe (55B), różyczkowate, wąskolejkowate, okółek zewnętrzny krótszy od wewnętrznych, płatki w okółkach wewnętrznych częściowo zrośnięte; część pręcików zdeformowana; zebrane po 2 na końcach pędów. Upr.: dost. mroz.

(−23 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie inna azalia 'Rosebud' {J. Chisolm 1934/1947} (gr. 29f Azalie Tsutsusi) [(*R. yedoense* var. *poukhanense* × *R. 'Cleopatra*) × ?]. Poch.: ofiarowała B. Stawikowska, Józefów – 1998.

kwatera IIIF

009705

Rhododendron 'Rose Marie' {B. Kavka 1965} (Gr. 9c Decorum)

[*R. decorum* × *R. 'Pink Pearl'*]

Różanecznik 'Rose Marie'

Krzew 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,2 × 1,6 m, szeroki, nieco luźny. Liście wielosezonowe 9,5–11,5 × 4–6 cm, szerokoeliptyczne do jajowatych, ciemnozielone. Kwiaty w drugiej poł. V, 7,5–10,5 cm śred., delikatnie pachnące, 5–7-płatkowe, w pąku jasnoróżowe (HCL 629/2–629/1), później prawie białe z różowawym odcieniem, wewnątrz z purpurowoczerwonym brzegiem płatków (HCL 629/3–629/2), bielejącym ku środkowi; cętki wyraźne, jasnożółtozielone (HCC 63), pod koniec kwitnienia niekiedy brązowoczerwone (HCL 827/1); zebrane po 16–14 w zwarte kwiatostany 13 × 20 cm. Upr.: dost. mroz. (−23 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie azalia 'Rose Marie' {<1868} (Gr. 28C Azalie Lutea). Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów S. Tomszak i A. Tomszak, Czechowice-Dziedzice – ofiarował S. Tomszak – 2000.

kwatera IVB

010862

Rhododendron 'Rose Marie' {L. Van Houtte <1868} (Gr. 28C Azalie Lutea)

[*R. molle* ssp. *japonicum* × ?]

syn. *Rhododendron* 'Rose-Marie'

Różanecznik (azalia) 'Rose Marie'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,0 × 1,5 m. Liście sezonowe, błyszczące. Kwiaty w poł. V, drobne, „gwiazdkowate”, ciemnoczerwone; plamka żółtopomarańczowa na prawie całym górnym płątku; zebrane po 15–20 w dość zwarte, płaskie kwiatostany. Upr.: b. mroz. (>−29 °C). Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie różanecznik 'Rose Marie' {B. Kavka 1965} (Gr. 9c Decorum). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera XIIB

002993

Rhododendron 'Roseum Elegans' {A. Waterer sen. <1851} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. catawbiense* × ?]

syn. *Rhododendron* 'Pink Rose' ?

Różanecznik 'Roseum Elegans'

Krzew 2–3 m wysokości, wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 5,5–6,5 cm śred., w pąku purpurowe (70B), później lilioworóżowe (84B-C); cętki słabe i jasnobrązowe (164B-C); zebrane po 12–16 w luźne, kuliste kwiatostany 11–14 cm śred. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> −29 °C), w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Poch.: nn – <1928.

kwatera: IIA, IIC

010861

Rhododendron 'Rubescens' {nn <1881} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

Różanecznik 'Rubescens'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany, kulisty i zwarty. Liście wielosezonowe wąskoeliptyczne, zastrzone. Kwiaty w IV/V, 5–6,5 cm śred., wewnątrz

purpurowoczerwone (58A), na zewnątrz nieco ciemniejsze (60C); cętki nieliczne, czarnobrazowe (200A i 202A) na jednym płatku; zebrane po 14–17 w zwarte, kuliste kwiatostany. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIID

012068

Rhododendron 'Rubinstern' {H. Hachmann 1959/1975} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[*R.* 'Moederdag' × *R.* 'Kermesina']

Różanecznik (azalia) 'Rubinstern'

Krzew 1,5–2 m wysokości, kulisty, zwarty, rośnie powoli. Liście dwusezonowe 2–5 cm dł., matowozielone. Kwiaty w V/VI, 4–4,8 cm śred., bardzo liczne, 5–7-płatkowe, gwiazdkowate, intensywnie różoworubinowe (58B); cętki nieliczne, małe, buraczkowe (184B-C); zebrane po 4–7 w gęste i liczne kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Szkoła Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1999.

kwatera IIIF

009707

Rhododendron 'Sammetglut' {H. Hachmann 1959/1977} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R.* 'Mars' ♀ × *R.* 'Nova Zembla']

syn. *Rhododendron* 'Crimson Classic'

Różanecznik 'Sammetglut'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,5–1,6 × 1,7–1,8 m, wyprostowany i luźny. Liście wielosezonowe, ciemnozielone i lekko pofalowane. Kwiaty w V/VI, 5–6 cm śred., aksamitne ciemnokrwistoczerwone (53A); brzeg płatków pofalowany; nitki pręcików i słupka jak płatki, pylniki kontrastowo białe (!); zebrane po 14–16 w zwarte kuliste do piramidalnych kwiatostany. Upr.: odmiana zad. mroz. (–26 °C), wymaga cięcia w celu zagęszczenia luźnego pokroju. Poch.: Szkoła Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Piszczowice – ofiarował E. Pudełek – 2000.

kwatera IIC

007754

Rhododendron 'Sapphire' {Knap Hill Nursery 1931} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R.* 'Blue Tit' × *R.* *impeditum*]

Różanecznik 'Sapphire'

Krzew do 1 m wysokości, nieregularny, kulisty do płaskokulistego, zwarty do luźnego, żywotny. Liście wielosezonowe 2–5 cm dł., szarozielone z licznymi tarczками. Kwiaty w pierwszej poł. V, dość liczne, liliowoniebieskie; nitki pręcików białe. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), podobny do *R.* 'Sacko'. Poch.: szkoła w Litomyślu – 1989.

kwatera XIIB

009709

Rhododendron 'Sappho' {A. Waterter <1867} (Gr. 1a Ponticum)

[*R.* *ponticum* hybr. × ? (*R.* 'Smithii Album' ?, *R.* 'Boodaertianum' ?)]

Różanecznik 'Sappho'

Krzew 3–4 m wysokości, w młodości rośnie powoli, później szybko. Pędy długie i prawie nie rozgałęzione. Liście wielosezonowe duże, mocne. Kwiaty w V/VI, 8 cm śred., białe z dużymi i licznymi, prawie czarnymi, później czarnopurpurowymi (59A) cętkami; brzeg płatków silnie pofalowany, pylniki czarnopurpurowe; nitki pręcików białe; zebrane po 14–17 w zwarte, stożkowate kwiatostany 10–12 × 15–18 cm. Upr.: dost. mroz. (–

23 °C). Warto wiedzieć: o podobnej nazwie inny różanecznik *R. 'Sapho'* {Firma T.J.R. Seidel nn} [*R. 'Adam'* × *R. 'Diadema'*]. Poch.: Firma Herm. A. Hesse, Weener – ofiarowała rodzina Oheimbów – 1984.

kwatera IIIC

010987

Rhododendron 'Sarina' {H. Hachmann 1963/1980} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[*R. 'Cecile'* ♀ × *R. 'Gibraltar'*]

Różanecznik (azalia) 'Sarina'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,5 × 1,8 m, szeroko wyprostowany i zwarty. Liście sezonowe, ciemnozielone, jesienią intensywnie pomarańczowe i czerwone do brązowych. Kwiaty w V, 7–9 cm śred., liczne, delikatnie pachnące, 5–6(7)-płatkowe, łososioworóżowe (47C-D); plamka wyraźna, pomarańczowożółta (28B); brzeg płatków fryzowany; nitka słupka ciemniejsza od nitek pręcików; zebrane po 6–10 w zwarte, kuliste kwiatostany 13–14 cm śred. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkoła Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Pisarzowice – 2000.

444 pan.: 4, 17, 23; kwatera IIIC; fot. 43

007802

Rhododendron 'Satan' {Knap Hill Nursery <1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Satan'

Krzew 1,5–2 m wysokości, zwarty, wyprostowany, wąski i silnie rosnący. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, 5 cm śred., szkarłatnoczerwone, w pąku ciemniejsze. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: szkoła w Litomyślu – 1989.

444 pan: 4, 17, 23; kwatera: IIIC, IIIJ, IVA

002994

Rhododendron 'Saturnus' {Proefstation Boskoop <1967} (Gr. 28A Azalie Mollis)

[?]

Różanecznik (azalia) 'Saturnus'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 1,4 × 1,1 m, w młodości bardzo rośnie szybko. Kwiaty w V, 6–8 cm śred., kielichowate, wąsko otwarte, płatki zaostrome łosiosopomarańczowe (33A-B), jaśniejące do wewnątrz (33B-C); plamka duża, pomarańczowa (25A-B) na jednym płatk; zebrane po 8–16 w kwiatostany 10–16 cm śred. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – 1992; Boskoop, giełda – 1994; Szkoła Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłokinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1995.

kwatera IIIC

017594

Rhododendron 'Scarlet O'Hara' {Exbury Nursery} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Scarlet O'Hara'

Krzew do 2 m wysokości, dość gęsty, kulisty, rośnie średnio szybko. Liście sezonowe. Kwiaty w V, 4–5 cm śred., długorurkowe, szeroko otwarte, czerwone, (41A-B) z pomarańczowym oczkiem (25A), płatki na zewnątrz jaśniejsze, nitka słupka czerwona; nitki pręcików jasnoczerwone; zebrane po 8–11 w zwarte, kuliste kwiatostany 9–11 cm śred. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma Twenthe Plants – 1999. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie różanecznik 'Scarlet O'Hara' {Horlick 1942} [*R. thomsonii* ♀ × *R. 'Langley Park'*].

330 pan. 12; kwatery: IIC, XIIB

002996

Rhododendron 'Scarlet Wonder' {D.G. Hobbie 1937/1960} (Gr. 16a Forrestii)

[*R. 'Essex Scarlett'* × *R. forrestii* ssp. *forrestii*]

Różanecznik 'Scarlet Wonder'

Krzew około 1 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,6 × 0,6–1,1 m, regularnie poduszkowaty do kulistego, zwarty. Pąki kwiatowe zimą dekoracyjnie brązowoczerwone lub żółtobrązowe. Liście wielosezonowe 3–7 cm dł., jajowate, matowozielone, z wierzchu lekko wypukłe z wyraźnie zagłębionymi nerwami. Kwiaty w pierwszej poł. V, 4,5–5,5 cm śred., dzwonkowate, szkarłatnoczerwone (53B) w miarę przekwitania jaśnieją; cętki bardzo delikatne, brązowe; zebrane po 3–6 w luźne kwiatostany. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C), w młodości kwitnie obficie. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice Opol. – ofiarował K. Kulas – 1989; Boskoop, giełda – 1995.

kwatery IIIIF

010852

Rhododendron 'Schlaraffia' {G. Horstmann, W. Wüstemeyer 1973–1974} (Gr. 3a Yakushmanum)

[*R. degonianum* ssp. *yakushmanum* ♀ × *R. smirnowii*]

Różanecznik 'Schlaraffia'

Krzew 1,5–2 m wysokości, bardzo szeroki, zwarty. Liście wielosezonowe jajowate do wąsko jajowatych, górą ciemnozielone, od spodu z białym kutnerem. Pąki kwiatowe intensywnie białe omszone. Kwiaty w V, w pąku jasnorożowe, później białe ze słabym różowym odcieniem i drobnymi żółtozielonymi cętkami; brzeg płatków lekko pofalowany. Upr.: mrozoodporność niedostateczna u nas poznana, prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1995.

kwatery: IA, XIA

009730

Rhododendron 'Schneebukett' {H. Hachmann 1965/1979} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Mrs. J.G. Millais'* ♀ × *R. 'Bismarck'*]

syn. *Rhododendron* 'Snowbouquet'

Różanecznik 'Schneebukett'

Krzew 2–2,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,4 × 1,7 m, szeroki, wyprostowany, w młodości luźny, później zwarty. Liście wielosezonowe i jasnozielone. Pąki kwiatowe dekoracyjnie brązowe. Kwiaty w V/VI, 6–8,5 cm śred., w pąku jasnoliliowe, później czysto białe (155D) z jasnoliliowym brzegiem płatków; cętki liczne, wyraźne, ciemnoczerwone (59A-B) na 1–3 płatkach; zebrane po 15–23 w zwarte, szerokokuliste kwiatostany 10 × 13 cm. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkołkarskie J. Cieplucha, Konstantynów Łódzki – 1996.

kwatery IIIIF

009731

Rhododendron 'Schneekrone' {H. Hachmann 1968/1982} (Gr. 3a Yakushmanum)

[*R. 'Humboldt'* ♀ × *R. degonianum* ssp. *yakushmanum* 'Koichiro Wada']

Różanecznik 'Schneekrone'

Krzew 1–1,2 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,6 × 1,1 m, regularnie płaskokulisty, gęsty. Liście wielosezonowe wąskoeliptyczne, silnie wypukłe, ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 5–7 cm śred., na początku kwitnienia jasnorożowe (56B-D), w pełni kwitnienia czysto

białe (155D); cętki nieliczne, brązowe; brzeg płatków lekko pofalowany; zebrane po 10–16 w zwarte kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIIF; fot. 54

010847

Rhododendron '**Schneewolke**' {H. Hachmann 1968/1982} (Gr. 3a Yakushmanum)

[*R.* 'Mrs. J.G. Millais' ♀ × *R. degronianum* ssp. *yakushmanum* 'Koichiro Wada']

Różanecznik 'Schneewolke'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,9–1,1 × 1,6 m, szerokokulisty, w młodości luźny i rośnie szybko, później zwarty. Liście wielosezonowe wąsko eliptyczne, lekko wypukłe i ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, 4,5–6 cm śred., w pąku jasnolilioworóżowe, na początku kwitnienia brzeg płatków na zewnątrz jak w pąku, reszta biała, później w całości białe; cętki nieliczne, żółtozielone (154A-B); brzeg płatków lekko fryzowany; zebrane po 10–18 w nieco luźne kwiatostany 8 × 10 cm. Upr.: odmiana zad. mroz. (–26 °C), młode okazy kwitną początkowo skąpo, ale z roku na rok obficie. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

kwatera IIIF

009446

Rhododendron '**Scout**' {B. Morrison 1948} (Gr. 29f Azalie Tsutsusi)

[*R.* 'Malvatica' × *R. indicum*]

Różanecznik (azalia) 'Scout'

Krzew 1 m wysokości, luźny. Liście dwupostaciowe, zimowe 3–3,5 × 1–1,5 cm, z wierzchu ciemnozielone, spodem jasne z dobrze widoczną nerwacją. Kwiaty w V, 5–6 cm śred., dzwonkowate, jednolicie łososiowe (43C); cętki liczne, czerwone (47B) na środkowym i częściowo na sąsiednich płatkach; nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 1–2 na końcach pędów. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław.

kwatera VIA

010904

Rhododendron '**Seidel Nr. 100**' {T.J.H. Seidel 1942} (Gr. 1b Caucasicum)

[*R.* 'Cunningham's White' × ?]

syn. *Rhododendron* 'Seidel 100'

Różanecznik 'Seidel Nr. 100'

Krzew 1,5–2 m wysokości, szerokokulisty i zwarty. Liście wielosezonowe 9–10 × 6–7 cm, jajowate, z wierzchu ciemnozielone i matowe, od spodu jasnozielone z wyraźną nerwacją, na wierzchołku zaokrąglone. Kwiaty w V/VI, 5–6 cm śred., kremowożółte (3B-D); cętki nieliczne, zielone na 3 górnych płatkach. Upr.: odmiana zad. mroz. (–26 °C), nazwana ku czci T.J.R. Seidla, ojca hodowcy tej odmiany. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

27 pan. 1a; kwatera: IIIF, VIA

008459

Rhododendron '**Scintillation**' {C.O. Dexter <1943/1958} (Gr. 9b Fortunei-Discolor)

[*R. fortunei* ssp. *fortunei* hybr. × *R. fortunei* ssp. *fortunei* hybr.]

syn.: *Rhododendron* 'NYBG Nr. 67', *Rhododendron* 'NY Nr.1'

Różanecznik 'Scintillation'

Krzew 3–4 m wysokości, po 15 latach uprawy 2 m wysokości, szeroki, wyprostowany, zwarty, rośnie szybko. Liście wielosezonowe 12–14 × 5–6 cm eliptyczne, żywozielone i błyszczące. Kwiaty w V/VI, 5–8,5 cm śred., jasnoróżowe (67D), na zewnątrz nieco ciemniejsze (67C), w gardzieli jaśniejsze (69C); cętki żółtozielone (151A–152D); zebrane w

zwarte kwiatostany 13 × 15 cm. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: VÚOZ Průhonice – ofiarował K. Hiecke – 1993; OBUWr.. Wrocław – 1996.

kwatera IIC

007799

Rhododendron 'Seville' {Knap Hill Nursery/Sloccock <1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Seville'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany, w młodości kulisty, później szeroki, dość luźny, rośnie szybko. Liście sezonowe, młode delikatnie czerwonawe. Kwiaty w V/VI, pomarańczowe o krótkich rurkach. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

137 pan. 3, 22; kwatera: VIA, VIII; fot. 65

010859

Rhododendron 'Sham's Candy' {A.M. Shammarello 1960/1968} (Gr. 2a Catawbiense)

[R. 'Pinnacle' × R. 'Pink Cameo']

syn. *Rhododendron* 'Candy'

Różanecznik 'Sham's Candy'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szerokokulisty i nieco luźny. Liście wielosezonowe, młode żółtozielone. Kwiaty w V/VI, 3,5–5 cm śred., na zewnątrz intensywnie różowe (64A) z jaśniejszymi przebarwieniami, wewnątrz jaśniejsze (64C–67D); cętki nieliczne pomarańczowe do czerwonych; brzeg płatków silnie fryzowany (!); zebrane po 8–17 w małe, zwarte, kuliste do stożkowatych, charakterystyczne kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel *Rhododendron*kulturen, Grünräbschen – 1994.

kwatera IIC; fot. 39

007798

Rhododendron 'Silver Slipper' {L. de Rothschild/Waterer, Sons & Crisp <1948} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Silver Slipper'

Krzew 2–3 m wysokości, luźny i wyprostowany. Liście sezonowe, młode czerwono-brązowe. Kwiaty w V/VI, 7–9 cm śred. (!), szeroko otwarte, śmietankowobiałe z lekkim odcieniem różu, rurka na zewnątrz czerwona; plamka duża, wyraźna, żółta; nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 5–8 w luźne kwiatostany. Upr.: odmiana dość mroz. (–23 °C), o niepowtarzalnej urodzie. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera: IIC, XIA

010832

Rhododendron 'Simona' {H. Hachmann 1964/1978} (Gr. 10a *Campylocarpum*)

[R. 'Harvest Moon' ♀ × R. 'Letty Edwards']

Różanecznik 'Simona'

Krzew 1,5–2 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,4–1,7 × 1,8–2 m, szerokokulisty, w młodości luźny, później zwarty, silnie rosnący i gęsto ulistniony. Liście wielosezonowe ciemnozielone z charakterystycznie wgłębionymi nerwami. Pąki kwiatowe wyjątkowo duże i zielone. Kwiaty w V, 5–9 cm śred., w pąku różowe, później kremowe z delikatnym odcieniem różu (56C); płatki na zewnątrz z różowymi smugami (62B); brzeg płatków pofalowany i różowy (62B); cętki wyraziste, purpurowoczerwone (59A–B) na żółtym tle, zlewające się w gardzieli; nitki pręcików białe, nitka słupka czerwona; zebrane po 9–17 w

zwarte kwiatostany 11 × 15 cm. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstancynów Łódzki – 1995; Szkoła Krzewów Ozdobnych E. Pudełek, Piszczowice – ofiarował E. Pudełek – 1996.

kwatera IIIF

010991

Rhododendron '**Soir de Paris**' {Felix & Dijkhuis 1964} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Soir de Paris'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany, szeroki i rośnie szybko. Liście sezonowe, srebrzystoniebieskie (!). Kwiaty w V/VI, 3,5–4 cm śred., liczne, rurkowate, jasnoróżowe (55C-D), w miarę przekwitania bielejące od brzegów płatków, na zewnątrz różowo prążkowane (55B-C); plamka bardzo delikatna, pomarańczowożółta, później zanikająca; nitki pręcików i słupka różowe (55B-C); zebrane po 10–14 × 1–5 w kwiatostany 6–7 × 13–14 cm. Upr.: odmiana mroz. (–29 °C), godna polecenia ze względu na ozdobne, wyraźnie niebieskawe liście. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstancynów Łódzki – 1996.

kwatera IIIF

003000

Rhododendron '**Souvenir of Anthony Waterer**' {A. Waterer jun. <1924/<1934} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

Różanecznik 'Souvenir of Anthony Waterer'

Krzew 2–3 m wysokości, zwarty, szeroko wyprostowany. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 3,5–5,5 cm śred., wewnątrz intensywnie różowoczerwone (53D), jaśniejące ku środkowi do różowego (61D), na zewnątrz ciemniejsze (53A); cętki żółte do żółtozielonych na wyraźnie białym tle; zebrane po 11–22 w zwarte, kuliste kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), o interesującej kolorystyce kwiatów. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1995.

263 pan.:7, 17; kwatera: IIC, IIIB, IIIF, IVB, XV

006913

Rhododendron '**Spek's Brilliant**' {Spek <1958} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[*R.* × *kosterianum* × ?]

Różanecznik (azalia) 'Spek's Brilliant'

Krzew 2–2,5 m wysokości, kulisty i zwarty. Liście sezonowe. Kwiaty w V, 6 cm śred., pomarańczowoczerwone; plamka pomarańczowa, pylniki żółte; zebrane po 8–10 w zwarte kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Szkoła Krzewów Ozdobnych „ZYMON”, Tłocinia Wlk. – ofiarował S. Zymon – 1992, 1995.

kwatera IIC

007753

Rhododendron '**S. Merryn**' {E. Harrison 1971} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. impeditum* × *R.* 'S. Tudy']

Różanecznik 'S. Merryn'

Krzew 0,3 m wysokości, bardzo zwarty, 2 × szerszy niż wyższy. Liście wielosezonowe 1–3 cm dł., ostro zakończone, ciemnozielone, błyszczące. Kwiaty w pierwszej poł. V, lejkowate, niebieskofioletowe, najczęściej pojedyncze, czasem po 2–4 na końcach pędów. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: szkoła w Litomyślu – 1989.

kwatera VIA

012578

Rhododendron 'Stella' {A. Waterer sen. nn/1865} (Gr. 2a Catawbiense)[*R. catawbiense* × ?]syn. *Rhododendron* 'Stella Waterer'

Różanecznik 'Stella'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szeroko wyprostowany. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 5–7,5 cm śred., lilioworóżowe z licznymi, wyraźnymi ciemnoczerwonymi cętkami zlewającymi się w plamkę; zebrane po 12–19 w zwarte, stożkowate kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczenie wymaga weryfikacji. W handlu spotyka się pod nazwą *R.* 'Stella' odmiany o różnej mrozoodporności i cętkach różnie wybarwionych. Poch.: nn – <1928.

kwatera IIC, IIIF

007791

Rhododendron 'Strawberry Ice' {L. de Rothschild 1947} (Gr. 286 Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Strawberry Ice'

Krzew 1,5–2 m wysokości, kulisty, nieco luźny. Liście sezonowe, jesienią ciemnobrązowe. Kwiaty w V, 6–8 cm śred., szeroko otwarte, jasnoróżowe (HCC 614/3 do HCC 620/1); plamka złotożółta (17B) na środkowym górnym płatk; brzeg płatków lekko fryzowany; nitki pręcików i słupka jak płatki; zebrane po 7–15 w zwarte, kuliste kwiatostany 7–9 cm śred. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch. szkółka w Litomyślu – 1989; Gospodarstwo Szkółkarskie J. Cieplucha, Konstantynów Łódzki – 1996.

kwatera IIC

007790

Rhododendron 'Sylphides' {Knap Hill Nursery Ltd. 1950} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Sylphides'

Krzew 2–2,5 m wysokości, wyprostowany do szeroko wyprostowanego, luźny. Liście sezonowe, młode delikatnie czerwobrązowe, później jasnozielone. Kwiaty w pierwszej poł. V, 8–9 cm śred., liczne, pachnące, w pąku jasnołosiosioróżowe, później białe z różowym odcieniem; brzeg płatków delikatnie łosiosioróżowy; cętki mało wyraźne, żółte na środkowym górnym płatk; zebrane po 8–12 w szerokokuliste, dość zwarte kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C), godna polecenia. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

kwatera XIIB

012642

Rhododendron 'Tomasz Wojciech' {P. Muras 1981} (Gr. 9a Fortunei-Discolor)[siewka *R.* 'Scintillation']

Różanecznik 'Tomasz Wojciech'

Krzew po 20 latach uprawy 1,4 × 2,2 m, szeroki, zwarty. Liście wielosezonowe, ciemnozielone i błyszczące, dekoracyjne. Kwiaty w drugiej poł. V, 4–6 cm śred., różowe, brzeg płatków lekko pofalowany; plamka duża i wyrazista, złocistobrązowa; zebrane po 12–15 w bardzo gęste kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C) – mrozoodporność wyższa od odmiany wyjściowej, tj. od dost. mroz. (–23 °C), prawdopodobnie bardzo mroz. (–29 °C). Poch.: ofiarował hodowca P. Muras – 1996.

kwatera IIIC

003002

***Rhododendron* 'Toucan'** {Knap Hill Nursery Ltd. <1939} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Toucan'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szeroko wyprostowany, zwarty. Liście sezonowe. Kwiaty w V, 5–7 cm śred., szeroko otwarte, w pąku jasnożółte z różowym odcieniem, później kremowe (159C-D); plamka złotożółta (21B-C) na całym środkowym górnym płatkowi (!) i częściowo na dwóch sąsiednich; nitki pręcików i słupka jak plamka, bielejące ku gardzieli; zebrane po 7–14 w szerokokuliste do kulistych kwiatostany. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – 1992.

kwatera IVB

010867

***Rhododendron* 'Tunis'** {L. de Rothschild 1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Tunis'

Krzew 2–3 m wysokości, luźny i wyprostowany. Liście sezonowe. Kwiaty w V, 5–6 cm śred., pachnące, malinowoczerwone (53C-D), na zewnątrz nieco jaśniejsze; plamka pomarańczowa (30C-D) na całym środkowym górnym płatkowi, nitka słupka długa 8–9 cm i ciemnoczerwona; zebrane po 10–13 w luźne kwiatostany 7–9 × 12–14 cm (bez słupków). Korony kwiatów po przekwitnięciu oryginalnie wiszą na długich słupkach. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera VIA

010918

***Rhododendron* 'Türk'** {T.J.H. (?) Seidel 1909/1917} (Gr. 2a Catawbiense)[*R. catawbiense* hybr. × *R. catawbiense* hybr.]syn. *Rhododendron* 'Tuerk'

Różanecznik 'Türk'

Krzew 2–3 m wysokości, szerokokulisty, zwarty. Liście wielosezonowe, ciemnozielone. Kwiaty w V/VI, intensywnie jasnokarminowoczerwone; cętki nieliczne, bordowobrazowe; zebrane po 8–16 w zwarte kwiatostany. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera XVA; fot. 38

003004

***Rhododendron* 'Unique'** {L. Verschaffelt lub ? Suningdale Nursery <1853/1864} (Gr. 28c Azalie Lutea)[*R. calendulaceum* × *R. 'Standishii'*]

Różanecznik (azalia) 'Unique'

Krzew 1,5–2 m wysokości, wyprostowany, wąski, nieco luźny. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, 3,5–5 cm śred. w pąku pomarańczowe, później pomarańczowożółte (24B); plamka pomarańczowa; brzeg płatków delikatnie czerwonawo nabiegły, rurka na zewnątrz pomarańczowoczerwona; nitki pręcików żółte, nitka słupka czerwona; zebrane po 6–12 w luźne kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat. Warto wiedzieć: o takiej samej nazwie różanecznik 'Unique' {Sloccock 1934} [*R. campylocarpum* ssp. *campylocarpum* hybr. × ?]. Poch.: F. von Oheimb – <1928.

kwatera VIA

010900

Rhododendron 'Ursula Seidel' {Firma T.J.H. Seidel <1948/1948} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

Różanecznik 'Ursula Seidel'

Krzew około 2 m wysokości, szeroko wyprostowany i zwarty. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, 4,5–6 cm śred., intensywnie różowe, jaśniejące ku środkowi aż do białego, środkowy płatek górny delikatnie żółtawy, cętek brak (!); brzeg płatków pofalowany; nitki pręcików i słupka czerwone; zebrane po 15–22 w zwarte, piramidalne kwiatostany. Upr.: dost. mroz. (–26 °C); wartościowa dwubarwna odmiana, nazwana ku czci Ursuli Schröder, z domu Seidel (ur. 30.02.1917), żony właściciela szkółek w Grüngräbchen. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

kwatera IIIF

006920

Rhododendron 'Van der Hop' {H. den Ouden & Zoon 1912/1922} (Gr. 2a Catawbiense)

[R. 'Atrosanguineum' × R. 'Doncaster']

Różanecznik 'Van der Hop'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroko wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, ciemnokarminoworóżowe; cętki bardzo nieliczne, czerwono-brązowe do żółtych na nieco jaśniejszym tle; nitki pręcików i słupka czerwone. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C), oznaczona przez M. Czekałskiego i A. Węglowskiego w 1978 r., ale nie odnaleziona w Wojsławicach 1990 r. Poch.: VÚOZ Průhonice – 2000.

kwatera: XIII

018896

Rhododendron 'Van Houtte Flore Pleno' {L. Van Houtte <1858} (Gr. 28c Azalie Lutea)

[nn]

Różanecznik (azalia) 'Van Houtte Flore Pleno'

Krzew 1,5–2,0 m wysokości, wyprostowany, płaskokulisty, dość gęsty, rośnie bardzo powoli. Liście sezonowe. Kwiaty w V/VI, 3–4 cm śred., pełne, 9–10-płatkowe, ale niekiedy także całe kwiatostany z kwiatami pojedynczymi, różowoczerwone z żółtą plamką na 1-3 płatkach; zebrane w płaskie, gęste kwiatostany. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C), w Wojsławicach najpóźniej kwitnąca odmiana azalii (!), w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez H. Grzeszczak-Nowak. Poch.: nn – <1928.

kwatera XIIB

007899

Rhododendron 'Van Weerden Poelman' {H. den Ouden & Zoon 1912/1925} (Gr. 2a Catawbiense)

[R. 'Charles Dickens' × R. 'Lord Roberts']

Różanecznik 'Van Weerden Poelman'

Krzew 2–3 m wysokości, szeroko wyprostowany i zwarty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w V/VI, 5–6 cm śred., rubinowe (57A) do purpurowoczerwonych (57B-C); cętki wyraziste, liczne, brązowoczarne na nieco jaśniejszym tle; nitki pręcików i słupków jak płatki; zebrane po 12–15 w zwarte, piramidalne kwiatostany. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat; oznaczona przez M. Czekałskiego i A. Węglowskiego. Poch.: nn – <1928.

168 pan. 4; kwatera IVA; fot. 25

003006

Rhododendron 'Velasquez' {Ch. Vuylsteke 1888} (Gr. 28d Azalie Rustica)

[*R. molle* ssp. *japonicum* × ?]

syn. *Rhododendron 'Velasques'*

Różanecznik (azalia) 'Velasquez' syn.: Azalia 'Velasques'

Krzew 1,5–2 m wysokości, w młodości kulisty i zwarty, później szeroki. Liście sezonowe, błyszczące. Kwiaty w drugiej poł. V, 3–5 cm śred., pełne, gwiazdkowate, w pąku jasnokremowożółte z różowymi smugami, na początku kwitnienia jasnoróżowe, potem w miarę przekwitania kremowożółte do białych, rurka długa, od zewnątrz jasnożółta z delikatnym odcieniem różowym. Upr.: odmiana bardzo mroz. (> –29 °C), w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat – oznaczona przez A. Węglowskiego. Poch.: nn – <1928.

kwatery III F

012613

Rhododendron 'Verbesserte Adriaan Koster' {M. Koster & Zonen około 1930} (Gr. 10a Campylocarpum)

[*R. 'Adriaan Koster'* × ?]

Różanecznik 'Verbesserte Adriaan Koster'

Krzew około 2 m wysokości, szerokokulisty i zwarty. Liście wielosezonowe. Kwiaty w pierwszej poł. V, 5,5–7,5 cm śred., jasnożółte (2C-D), górne płatki ciemnieją ku gardzieli, cętek brak; zebrane po 8–14 w dość zwarte i kuliste kwiatostany. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: L.V.G. Bad Zwischenahn-Rostrup – 2000.

225 pan. 5; kwatery XII B

010216

Rhododendron 'Volker' {D.G. Hobbie 1952–53/1973} (Gr. 3a Yakushmanum)

[*R. wardii* ssp. *wardii* × *R. degronianum* ssp. *yakushmanum 'Koichro Wada'*]

syn. *Rhododendron 'Flava'*

Różanecznik 'Volker', syn. Różanecznik 'Flava'

Krzew 1–1,5 m wysokości, po 15 latach uprawy 1,2 × 1,4 m, kulisty, zwarty, długo kwitnący. Liście wielosezonowe 9–10 × 4–5 cm, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V/VI, 4–7 cm śred., dzwonkowate, w pąku kremowożółte (pąki rozwijają się w kwiatostanie stopniowo – bardzo długo), później cytrynowe (5C); bez plamki w gardzieli (niektóre z plamką czerwoną); zebrane po 6–14 w luźne, przewieszające się kwiatostany 10–12 cm śred. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grünräbschen – 1995.

kwatery III C

007795

Rhododendron 'Von Gneist' {P. van Noordt & Zoone} (Gr. 28a Azalie Mollis)

[*R. × kosterianum* × ?]

syn. *Rhododendron 'Edward Henry'*

Różanecznik (azalia) 'Von Gneist'

Krzew 2–3 m wysokości, kulisty i zwarty. Liście sezonowe. Kwiaty w V, intensywnie pomarańczowoczerwone z łososiowym odcieniem. Upr.: odmiana dost. mroz. (–23 °C), ale mało interesująca. Poch.: szkółka w Litomyślu – 1989.

238 pan.: 5, 14; kwatery: III F, VIA, XII B, XII A, XII B, XIII

007900

Rhododendron 'Von Oheimb Woislowitz' {Firma T.J.R. Seidel 1896/1929 (nazwana 1906, rejestr. 1958)} (Gr. 2a Catawbiense)

[*R. 'Everestianum'* × *R. 'Carl Mette'*]

syn.: *Rhododendron 'Oheimb Woislowitz'*, *Rhododendron 'Von Oheimb-Woislowitz'*

Różanecznik 'Von Oheimb Woislowitz'

Krzew 2–2,5 m wysokości, kulisty i zwarty. Liście wielosezonowe 7–14 × 3–3,5 cm, lekko błyszczące. Kwiaty w VI, 6–8 cm śred., w pąku purpurowoliliowe (72C), później jasnoróżowe z liliowym odcieniem (73B–C), wyraźnie jaśniejące ku środkowi, na zewnątrz bladioróżowobiałe (69B); cętki liczne i wyraźne, początkowo ochrowożółte (163A–B), później oliwkowożółte (153C–D); nitki pręcików i słupka jak płatki (73B–C); brzeg płatków pofalowany, płatki zrosnięte do ½ korony; zebrane po 12–19 w kuliste, zwarte kwiatostany 11–13 cm śred. Upr.: bardzo mroz. (> –29 °C); w Wojsławicach w uprawie na pewno od ponad 80 lat, a być może prawie 100 lat. Odmiana oznaczona przez M. Czekalskiego i zweryfikowana przez K. Hiecke i W. Schmalscheidta. Nazwana przez hodowcę T.J. Rudolfa Seidela z Grüngräbchen ku czci swojego przyjaciela Friedricha (Fritza) E. von Oheimba (1850–1928), właściciela majątku w Wojsławicach w latach 1880–1921. Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – <1928, 1994; Wojsławice – 1993.

kwatery III F

003008

Rhododendron 'Vuyk's Scarlet' {A. V. van Nes 1954} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)

[*R. indicum* × *R. 'Prins Bernhard'*]

Różanecznik (azalia) 'Vuyk's Scarlet'

Krzew około 1 m wysokości, wyprostowany, szerokokulisty. Liście dwusezonowe zimowe 4–5 × 2–2,5 cm. Kwiaty w V, 6–7 cm śred., w pąku jednolicie czerwone (52A), później jaśniejsze (61D); cętki słabo widoczne, ciemnoczerwone (46B); brzeg płatków pofalowany; nitki pręcików jak płatki; zebrane po 2–3 na końcach pędów. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 2000.

kwatery IV B

010868

Rhododendron 'White Throat' {Knap Hill Nursery Ltd. 1941} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

[nn]

syn. *Rhododendron 'Whitethroat'*

Różanecznik (azalia) 'White Throat'

Krzew 2–3 m wysokości, po 10 latach uprawy 0,6–0,8 m, szerokokorozłożysty, rośnie powoli. Liście sezonowe. Kwiaty w VI, 3–4,5 cm śred., perłowe i czysto białe (155D); o zmiennej liczbie płatków 7–10, płatki zewnętrzne zrosnięte, a pręciki w różnym stopniu przekształcone w zdeformowane płatki; nitka słupka biała; zebrane po 5–8 w bardzo luźne kwiatostany 8 cm śred., najczęściej po 2 na końcach pędów. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Firma T.J. Rud. Seidel Rhododendronkulturen, Grüngräbschen – 1994.

147 pan. 3, 10, 12; kwatery: III F, IX, XIA, XII A

009710

Rhododendron 'William Austin' {J. Waterer <1915} (Gr. 2a Catawbiense)

[nn]

Różanecznik 'William Austin'

Krzew 2–2,5 m wysokości, szerokokulisty i nieco luźny. Liście wielosezonowe 15–17 × 5–6 cm, wąsko eliptyczne, charakterystycznie długo zaostrome, ciemnozielone i matowe. Kwiaty w V/VI, 7–8 cm śred., w pąku ciemnopurpurowoczerwone (60A), później rubinowoczerwone (60C–D); cętki dość liczne, czarnobrazowe; brzeg płatków lekko pofalowany i wygięty na zewnątrz; nitki pręcików i słupka jak płatki, pylniki białozółte; zebrane po 7–20 w kuliste i zwarte kwiatostany, często po 1–4 na końcach pędów. Upr.:

bardzo mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$); w Wojsławicach w uprawie od ponad 80 lat. Odmiana oznaczona przez W. Schmalscheidta. P o c h.: nn – <1928; Wojsławice – 1993, 1995.

kwatera IIC

007757

Rhododendron 'Yellow Hammer' {J. Williams <1931} (Gr. 20 Lepidote I)

[*R. flavidum* var. *flavidum* × *R. sulfureum*]

Różanecznik 'Yellow Hammer'

Krzew 1–1,5 m wysokości, wyprostowany, luźny, rośnie powoli, w młodości gęsto ulistniony, starsze okazy skąpo. Liście wielosezonowe 3–5 cm dł., wąskie, obustronnie pokryte tarczkami, od spodu oliwkowozielone. Kwiaty w IV/V, 1,5–2 cm śred., rurkowate, sterylne, żółte; zebrane po 2–3 lub wiele na końcach pędów. Upr.: dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$); liście często bywają uszkodzane zimą, a kwiaty przez wiosenne przymrozki. P o c h.: szkółka w Litomyślu – 1989.

Ribes L.

rodzina *Grossulariaceae* – Agrestowate

Porzeczka i Agrest

Do rodzaju należy 150 gatunków rosnących na półkuli płn. w strefie klimatu umiarkowanego. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 5 gatunków, a uprawianych jest 35 gatunków, 3 odmiany botaniczne, 1 mieszańiec międzygatunkowy i 27 odmian uprawnych (nie uwzględniono wszystkich odmian sadowniczych). Rodzaj o niewielkich wymaganiach glebowych. Niektóre gatunki są wytrzymałe na suszę. Dobrze rosną w miejscach nasłonecznionych i ocienionych.

kwatera XV

PL

003389 $2n = 16$

Ribes alpinum L.

Porzeczka alpejska

Krzew do 1–1,3 m wysokości, rozdzielнопłciowy, dwupienny, zwarty, silnie rozgałęziony. Pędy bez kolców i cierni. Liście sezonowe, rozwijają się wczesnie w III/IV, drobne, do 4 cm dł., zwykle 3(5)-klapowe, ± nagie (włoski na górnej stronie nieliczne), od spodu nagie i błyszczące; jesienią bladożółte. Kwiaty w IV/V, niepozorne, zielonkawożółte, w sterzających gronach do 6 cm dł. Owoce w VII–VIII, ciemnoczerwone jagody, niesmaczne, długo utrzymują się na gałęziach. Wyst.: Europa i Kaukaz, w Polsce na całym obszarze. Upr.: b. mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$), niewybredna, dobrze rośnie nawet na glebach piaszczystych, doskonale znosi ocienienie. Zast.: jeden z najcenniejszych krzewów na niskie, formowane żywopłoty (zwłaszcza odmiana 'Schmidt') – lepszy od ligustru (!) – odznacza się dużą zdolnością regeneracyjną. P o c h.: prawd. stanowisko naturalne – <1970.

kwatera IVC

010794

Ribes alpinum 'Vernoareum' {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1927/1938}

syn.: *Ribes alpinum* 'Verno-Aureum'

Porzeczka alpejska 'Vernoareum'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale młode liście żółte, później zielone. Upr.: b. mroz. ($> -29\text{ }^{\circ}\text{C}$). P o c h.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – 1997.

kwatera: IIIB, IVC; fot. 175

004005 $2n = 16$

Ribes sanguineum Pursh

Porzeczka krwista

Krzew 1–2 m wysokości, zbliżony pokrojem do porzeczek owocowych, bezbronny. Pędy pokryte miękkimi włoskami, aromatyczne, zimą czerwobrazowe. Liście sezonowe 3–5-klapowe, z wierzchu matowe, spodem białawo pokryte filcowatymi włoskami, obupłciowe, purpuroworóżowe lub krwistoczerwone w zwisających gronach. Owoce nieliczne, ciemnogrnatowe do czarnych. Wyst.: zach. Ameryka Płn., od Kanady do Kalifornii. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). i bez obawy przemarznięcia, może być stosowana w Polsce Zach.; w innych częściach kraju przemarza, słabo kwitnie, ale regeneruje. Wymaga gleb żyznych, dostatecznie wilgotnych i stanowisk osłoniętych. Zast.: najpiękniejsza porzeczka ozdobna z kwiatów, cenna na niskie żywopłoty oraz sadzona pojedynczo lub w grupach w ogrodach przydomowych oraz w parkach i zieleńcach. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – 1991; OB Wilno – 1992; Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – 1993.

kwatera XVI

PL

013873 2n=16

***Ribes uva-crispa* L.**syn.: *Ribes grossularia* L., *Ribes uva-crispi* L.

Porzeczka agrest, syn.: Agrest, Agrest pospolity

Krzew 1–1,5 m średnicy, szeroki, gęsto ugałęziony. Pędy prawie bezbronne (!) – stąd polska nazwa. Kolce 1–3-dzielne, nieliczne do 1 cm dł., często łukowato wygięte. Liście sezonowe, rozwijają się wcześniej i utrzymują się długo, 2–6 × 5 (6) cm, głęboko 3–5-klapowe, nie pokryte włoskami (!), niektóre słabo orzęsione. Kwiaty w IV–V, równocześnie z liśćmi, zielonkawe, dzwonkowate, zebrane po 1–3 w pęczkach w kątach liści. Owoce elipsoidalne, nagie, czerwone do brązowozielonych, słodkie, jadalne. Wyst.: Europa, w Polsce zdziczały w lasach i zaroślach w Karpatach (?) i pld.-zach. Polsce. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), niewybredny w stosunku do gleby, rośnie w cieniu i półcieniu. Poch.: nn – zdziczały (?) od co najmniej 60 lat.

***Robinia* L.**rodzina *Leguminosae* – Strączkowe

Robinia, syn.: „Akacja”, Grochodrzew, grochownikopodrodzina

Papilionoideae – Motylkowe

Do rodzaju należy 20 gatunków drzew i krzewów z cierniami lub bez, występujących w Ameryce Płn. i na pld. Meksyku. W Polsce uprawianych jest 9 gatunków, 2 mieszańce międzygatunkowe i 14 odmian uprawnych. Liście sezonowe, nieparzystopierzastozłożone, listki całobrzegie z ościstym wyrostkiem na szczycie. Kwiaty w V–VI, motylkowate, miododajne, pachnące, białe, różowe, fioletoworóżowe, zebrane w zwisające grona. Upr.: wymagania glebowe skromne; najlepiej rosną na glebach piaszczystych i gliniasto-piaszczystych; wymagają pełnego oświetlenia; wytrzymałe na suszę i niską wilgotność powietrza. Ciekawostka: K. Linneusz nadał nazwę rodzaju na część Jeana Robina (1550–1629), głównego ogrodnika Ludwika XIII i Heinricha IV. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *R. kelseyi* 'Floribunda' {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie <1935/1935}, *R. pseudoacacia* 'Cochleata' {F. Rożyński <1904/1904}, *R. p.* 'Crispa' {F. Rożyński <1913/1913}, *R. p.* 'Foliis Argenteomarginatis' {F. Rożyński <1913/1913}, *R. p.* 'Globosa Nigricans' {F. Rożyński <1904/1904}, *R. p.* 'Heterophylla Variegata' {F. Rożyński <1902/1902}, *R. p.* 'Karolina Zamoyska' {F. Rożyński <1903/1903}, *R. p.* 'Macrophylla' {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie <1935/1935}, *R. p.* 'Mickiewiczana' {F. Rożyński <1904/1904}, *R. p.* 'Rozynskiana' {F. Rożyński <1896/1896}.

kwatera IIIB

004008

***Robinia hispida* L.**

Robinia włochata

Krzew 1–2 m średnicy, luźny, z licznymi podziemnymi rozłogami. Różne części, zwłaszcza pędy, pokryte są gęsto, długimi, czerwonymi, nie lepкими szczecinkami (!). Kwiaty w V/VI, miododajne, 2,5–3 cm dł., ciemnoróżowe, bez zapachu; zebrane po 3–5 w gęstych gronach do 15 cm dł. Wyst.: pld.-wsch. USA. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), odporna na suszę, mało wymagająca co do gleby. Zast.: bardzo cenny i dekoracyjny krzew, o oryginalnych i dekoracyjnych kwiatach. Doskonały do umacniania skarp i na nieużytki. W uprawie najczęściej forma pienna, mało cenna, gdyż wyjątkowo kruche gałęzie często się wyłamują.

kwatera: V, XVI

004006 2n = 20

Robinia pseudoacacia L.

Robinia biała, syn.: Robinia akacja, „biała akacja”, grochodrzew, „akacja”

Drzewo do 20 (25) × 12 (20) m, tylko w młodości szybko rosnące, z odroślami korzeniowymi. Pędy nagie, z silnymi cierniami do 3 cm dł., osadzonymi po 2 u nasady ogonka liściowego. Liście sezonowe, nagie, 7–9 listkowe, bardzo późno rozwijają się na wiosnę. Kwiaty w V–VI, silnie miododajne i pachnące, białe z żółtą plamą na żagielku, zebrane w grona 10–20 cm dł. Strąki nagie, 5–10 cm dł., długo utrzymują się na drzewie. Drewno twarde, pierścieniowo-naczyniowe, biel jasnożółty, twarde żółtobrazowa często z zielonkawym odcieniem. Słoje roczne wykazują wyraźne rozgraniczenie drewna wczesnego i późnego. Drewno twarde, ciężkie, łupliwe, elastyczne, bardzo trwałe (szczególnie w wodzie), łatwe do impregnacji i politurowania; pod względem opałowym dorównuje drewnu dębowemu. Wyst.: lasy mieszane w środ. i wsch. USA. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); bardzo nie wybredna co do gleby, toleruje zasolenie, źle rośnie jedynie na glebach ciężkich i wilgotnych. Odporna na suszę i zanieczyszczenia powietrza gazami i pyłami. Gatunek wybitnie pionierski – współżyje z bakteriami *Rhizobium* i wiąże azot atmosferyczny. W Europie w uprawie już od 1635 r (!). Zast.: wielorakie – drzewo pionierskie, cenne w zadrzewieniach przeciwerozwojnych, doskonałe przy zadrzewianiu nieużytków, rekultywacji hałd, wysypisk, wyrobisk, piaskarni; często stosowane w krajobrazie otwartym, w zadrzewieniach śródpolnych, na pasy wiatrochronne, na pobocza dróg i autostrad i jako drzewo alejowe, wyjątkowo atrakcyjne w czasie obfitego kwitnienia. Jedynym minusem tego wspaniałego drzewa jest jego ekspansywność i duża zdolność odroślowa z korzeni i pni. Warto wiedzieć: zawiera trującą robinę i fazynę (toksoalbuminy); działanie – aglutynacja czerwonych krwinek i rozpad tkanek. Objawy: wymioty, senność, rozszerzenie źrenic, drgawki, zapaść. Okazy największe w Polsce: Jezioro Wielkie, gm. Zaniemyśl 18/428/199, Kraków 27/447/215, Łańcut 28/375/174, Moszna, gm. Strzeliczki 25/425/199 i w okolicach Wrocławia: Szczepanów, gm. Środa Śl. 5,5/480, Ligota Strupińska, gm. Prusice 17/430; 23//390, Lubnów, gm. Oborniki 21/400; 21/370; 24/335; 21/320, Czachowo, gm. Zawonia 28/390. Poch.: nn.

482 pan.: 18, 19; kwatera III E

008767

Robinia pseudoacacia 'Frisia' {W. Jansen 1935}

Robinia biała 'Frisia'

Niewysokie drzewo 8–10 (15) × 5–8 m, podobne do gatunku, ale o węższej, luźnej koronie i liściach młodych intensywnie złocistożółtych, później żółtych. W młodości rośnie szybko. Pędy jasnobrązowe z winnoczerwonymi cierniami. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); wymaga stanowisk słonecznych osłoniętych od wiatru. Odmiana cenna do kompozycji barwnych, szczególnie z roślinami purpurowymi. Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

kwatera IVD

004007

***Robinia pseudoacacia* 'Tortuosa'** {Francja ok. 1813}syn.: *Robinia pseudoacacia* L. var. *tortuosa* DC.

Robinia biała 'Tortuosa', syn.: Robinia akacjowa odm. pogięta

Drzewo do 6–8 (15) × 5–8 m, o luźnej, wąskiej koronie, z odrosłami korzeniowymi, także pogiętymi, odległymi od pnia nawet o 20–30 m, rośnie powoli. Pędy i liście wyjątkowo silnie, zygzakowato pogięte (!) – najbardziej ze znanych nam tego typu form. Kwiaty – brak lub wyjątkowo rzadko. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Odmiana bardzo oryginalna, malownicza, szczególnie kiedy gałązki są przyprószone śniegiem; cenna w ogrodach zimowych. Rzadko pojawiają się gałęzie rewersowe, proste jak u gatunku, kwitnące i rosnące agresywnie, które należy usuwać; chimera. OBUWr Wrocław – 1992.

***Rosa* L.**rodzina *Rosaceae* – Różowate

Róża

podrodzina *Rosoideae* – Różowe

Do rodzaju należy około 120 (140) gatunków krzewów i pnączy, o różnym pokroju, z odrostami korzeniowymi, występujących najczęściej w strefie klimatu umiarkowanego na półkuli płn., ale i w tropikach Meksyku, Abisynii i na Filipinach. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 14 gatunków, około 10 gatunków zadomowionych, a uprawiane są 74 gatunki, 10 odmian botanicznych, 4 formy botaniczne, 6 mieszańców międzygatunkowych i ponad 240 odmian uprawnych. Kolekcja narodowa znajduje się w Ogrodzie Botanicznym w Łodzi. Liście mają sezonowe, rzadko wielosezonowe, nieparzystopierzastozłożone, z przylistkami zrosniętymi z ogonkiem liściowym. Kwiaty (4)5-krotne, pojedyncze lub w wiechach, podbaldachach i baldachogronach. Owoce czerwone do czarnych – zbiorowe (złożone z drobnych, twardych niełupek) i równocześnie pozorne (otoczone mięsniatym dnem kwiatowym). Róża – najpopularniejsza od wieków roślina ozdobna z kwiatów, uznawana za „królową” wszystkich roślin. Otrzymano tysiące ogrodowych, „szlachetnych” odmian róż pnących, bukietowych, rabatowych, okrywowych, miniaturowych, czy „owocowych”.

kwatery A/0

000299

***Rosa multiflora* 'Nana'** {L. Lille 1891}syn.: *Rosa polyantha nana* hort., *Rosa carteri* hort.

Róża wielokwiatowa 'Nana'

Krzew karłowaty, około 1 m wysokości, zwarty, bez rozłogów, często ze wspinającymi się pędami. Liście sezonowe, 7–9 listkowe, długo zielone w jesieni. Kwiaty w VI–VII, pachnące, pojedyncze, drobne, do 2 cm śred., kremowe lub różowo nabiegłe; zebrane w bogate wiechy. Owoce w VIII–IX, drobne, gładkie, czerwone. Upr.: mroz. (–29 °C); mało wymagająca w stosunku do gleby, odporna na wiatr i suszę. Poch.: OB. Wrocław – 1999.

kwatery A/0

004126

Rosa xanthina Lindl.syn.: *Rosa allardii*, *Rosa platyacantha* Schrenk (1842), *Rosa xanthina allardii* hort., *Rosa xanthina plena* hort.

Róża złota

Krzew 1,5–3 m wysokości, wyprostowany. Pędy brązowe lub szarobrązowe z grubymi prostymi cierniami; długopędy bez szczeciniastych włosków (!). Liście sezonowe, złożone z 7–13 eliptycznych, piłkowanych listków 0,8–2 cm dł., z wierzchu nagie, spodem skąpo pokryte włoskami. Kwiaty w V–VI, 4–5 cm śred., żółte, pełne, półpełne lub pojedyncze (!), po 1–2 na pędzie. Owoce 12–18 mm, kuliste do jajowatych, brązowoczerwone, gładkie.

Wyst.: pñ. Chiny, Korea. W Chinach od wielu wieków w uprawie. Upr.: zad. mroz. (-26 °C). Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

Rubus L.

Jeżyna i malina

rodzina *Rosaceae* – Różowate
podrodzina *Rosoideae* – Różowe

Do rodzaju należy około 250 gatunków występujących na całym świecie, poza rejonami skrajnie suchymi i mroźnymi. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie ponad 80 gatunków, w tym *R. chamaemorus* – malina moroszka, gatunek narażony na wyginięcie, prawnie chroniony; uprawianych jest 69 gatunków, 1 odmiana botaniczna i 12 odmian uprawnych (bez odmian sadowniczych). Kolekcja narodowa jeżyn krajowych znajduje się w Ogrodzie Dendrologicznym AR w Poznaniu. Rodzaj obejmuje krzewy i byliny o różnym pokroju. Pędy mają wyprostowane, łukowato wygięte, wspinające się i pełzające, pokryte kolcami lub szczeciniastymi włoskami. Liście sezonowe lub wielosezonowe, pojedyncze lub złożone. Kwiaty owadopylne, na ogół 5-krotne, z wyjątkami obupłciowe, drobne, białe lub różowe, zebrane w grona lub wiechy, rzadziej pojedynczo. Owoce zbiorowe złożone z drobnych pestkowców, zwykle soczystych, czarne, czerwone lub żółte. Upr.: wymagania glebowe jeżyn małe; maliny lubią gleby żyzne, świeże. Wytrzymałość na mrozy bardzo różna; doskonale rosną na stanowiskach słonecznych, ale tolerują także miejsca zacienione.

kwatery B/1

008926

Rubus henryi Hemsl. et Kuntze 1887

Jeżyna Henry'ego

Krzew w uprawie 2–3 m wysokości, o łukowato wygiętych, cienkich pędach, w ojczyźnie pnące wspinające się po innych krzewach do 6 m wysokości. Pędy z nielicznymi hakowatymi kolcami, młode pokryte białymi, filcowatymi włoskami. Liście wielosezonowe, 10–15 cm dł., z wierzchu ciemnozielone błyszczące, od spodu z białymi, filcowatymi włoskami, głęboko 3 (5)-klapowe – czasem nie klapowane, klapy długo zaokrąglone 2–2,5 cm szer., odległe piłkowane, u podstawy zaokrąglone. Kwiaty w VI, 2 cm śred., różowe do jasnoczerwonych, o zaokrąglonych płatkach, zebrane w małe oguczołone grona. Owoce czarne, błyszczące, 1–1,5 cm śred. Wyst.: śród.-zach. Chiny. Upr.: ndost. mroz. (-18 °C); stanowiska osłonięte, półcieniste. Poch.: OBUWr Wrocław – 2000.

kwatery IVE

004026

Rubus odoratus L.

syn.: *Rubacer odoratum* Rydb.

Jeżyna pachnąca, syn.: Malina pachnąca

Krzew 1,5–2 (3) m wysokości, wyprostowany, szeroko rozrasta się przez liczne odrosty korzeniowe. Różne części rośliny gęsto, pokryte gruczołkowatymi włoskami. Liście sezonowe, ciemnozielone, duże do 25 (30) cm śred. (!), długoogonkowe, u nasady sercowate, z 3–5 ostrymi klapami, nierówno piłkowane, obustronnie pokryte włoskami. Kwiaty w VI–VIII, jak na *Rubus* duże, do 3–5 cm śred., ciemnoróżowe, zebrane w wiechy pachną. Owoce czerwone, półkoliste do 0,5–2 cm śred., jadalne, ale bez smaku, pokryte gęsto czerwonymi gruczołkami. Wyst.: pñ.-wsch. rejony Ameryki Pñ. – kamieniste zbocza i obrzeża lasów; w Polsce czasem dziczyła. Upr.: mroz. (-29 °C); lubi gleby świeże i próchnicze, dobrze znosi ocienienie. Zast.: krzew o oryginalnych, dużych liściach i ładnych kwiatach. Tworzy gęste, zarośla i może być stosowany jako roślina umacniająca skarpy. Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

kwatery IIIC

008944

***Rubus thibetanus* 'Silver Fern'**

Jeżyna tybetańska 'Silver Fern'

Krzew 1,5–1,8 m średnicy, gęsty. Pędy purpurowobrązowe, kolczaste, wzniesione, przewisają łukowato, silnie pokryte białoniebieskim nalotem, dekoracyjne w zimie. Liście sezonowe, 10–20 cm dł., „paprociowe”, srebrzystozielone, pokryte z wierzchu szarymi, od spodu białymi włoskami, 7–13 listkowe, listki lancetowate do jajowatych. Kwiaty w VI, do 1–1,5 cm śred., talerzykowate, szkarłatnopurpurowe, pojedyncze lub po kilka w kątach górnych liści. Owoce do 1,5 cm śred., kuliste, czarne z białym nalotem. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), często mocno przemarza, ale regeneruje; stanowiska osłonięte, ciepłe, słoneczne lub półcieniste. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1991.

***Ruscus* L.**rodzina *Ruscaceae* (d. *Liliaceae*) – Myszopłochowate

Myszopłoch

Do rodzaju należy 6 gatunków krzewów rosnących w rejonie Morza Śródziemnego – od Madery po Iran. W Polsce rośliny te uprawiane są w szklarniach, ze względu na niedostateczną mrozoodporność – w uprawie gruntowej spotykane wyjątkowo. Są to niskie krzewy o zielonych pędach i zredukowanych liściach, zastąpionych przez liściokształtne, spłaszczone krótkopędy, tzw. gałęziaki. Kwiaty na krótkich szypułkach, małe, białe, wyrastają pośrodku spodniej strony gałęziaka, po 2 lub więcej. Owocem jest 1-nasienna jagoda.

kwatera IIID

000304

***Ruscus aculeatus* L. 1753**

Myszopłoch kolczasty, syn.: Ruszczyk kolczasty

Krzew dwupienny, niski, 0,75 × 1,2 m, wyprostowany, gęsty, wytwarza kłącza podziemne. Pędy dwojaki – długopędy oraz krótkopędy – spłaszczone, liściokształtne, tzw. gałęziaki. Liście pozorne (!), wielosezonowe, skórzaste, 2,5–3,5 × 2,5 cm, ułożone skrętolegle, jajowate, zastrzone, ciemnozielone, błyszczące. Liście właściwe małe, zredukowane, w kątach gałęziaków. Kwiaty w III/IV, małe, żółtobiałe, wyrastają na środku dolnej strony gałęziaka, najczęściej po 2 szt., na krótkich szypułkach. Owoce czerwone jagody, 8–15 mm śred., pojedyncze, na środku liścia pozornego (!), z 1–2 nasionami. Wyst.: basen M. Śródziemnego i M. Czarnego. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Roślina cienioznośna; polecana do uprawy w pojemnikach i przechowywania w zimie w chłodnej szklarni. W Wojsławicach nie kwitnie, często przymarza do granicy śniegu i powoli odnawia się. Poch.: OBUWr Wrocław – 1988.

***Sciadopitys* Siebold ex Zucc.**rodzina *Sciadopityceae* – Sośnicowate

Sośnica

Do rodzaju należy tylko 1 gatunek.

92 pan.: 1b, 4, 9, 11–15, 24; kwatera: IA, IIIB, IIID, IIIF; fot. 157, 208

007096

relikt, endemit

***Sciadopitys verticillata* (Thunb.) Siebold et Zucc. 1842**syn.: *Pinus verticillata* Siebold 1830, *Podocarpus verticillatus* (Thunb.) Wall. ex Steud, *Taxus verticillata* Thunb. 1784

Sośnica japońska, syn.: Sosna parasolowata

Drzewo 10–15 m wysokości, w ojczyźnie do 30 m (maks. 45 m), rozdzielнопłciowe, jednopienne, wolno rosnące o wąskostożkowej koronie i prostej strzale, często wielopniowe i szerokostożkowate. Igły wielosezonowe, dwojaki, łuskowate lub długie 8–14 × 0,4 cm, spłaszczone, grube, z rowkiem pośrodku z obu stron, z wierzchu ciemnozielone, błyszczące,

od spodu z białymi paskami, które tworzą dwie zrosnięte ze sobą igły. Osadzone są w charakterystyczny sposób tylko na końcach przyrostów rocznych, w jednym parasolowatym okółku (!); opadają po 2 latach. Szyszki jajowate, do 8 cm dł., zielone, później czerwono-brązowe, dojrzewają w 2 roku; łuski nasienne grube i sterczą do góry. Wyst.: góry Honsiu, Sikoku i Kiusiu w Japonii. Upr.: w młodości wrażliwa na niskie temperatury i wymaga osłaniania na zimę, później mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Uprawa trudna i często zawodna. Przez parę lat od skiełkowania rośnie dobrze, później prawdopodobnie z powodu braku odpowiednich grzybów mikoryzowych igły żółkną i opadają. Wymaga gleb żyznych, świeżych, przepuszczalnych, kwaśnych, nie toleruje wapnia w podłożu, źle znosi suszę. Lubi miejsca osłonięte i półcieniste. W Europie w uprawie od 1853 r., w Polsce od 1873 r. (Kórnik) lub od 1833 r.(!) w Niedźwiedziu. Zast.: wyjątkowo atrakcyjna, oryginalna i egzotyczna. Godna głównego miejsca w każdym ogrodzie i kolekcji. Okazy największe w Polsce: Nietków, Wojsławice 14,5 m wys. i 110 cm obwodu (pomiar 2000 r.) – w uprawie od kilkudziesięciu lat. Poch.: nn – <1928(?); Arboretum Wojsławice – 1978, 1989, 1991; Boskoop, giełda – 1993.

Sequoiadendron Buchholz

rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

Mamutowiec, syn.: Sekwojadendron

Do rodzaju należy 1 gatunek.

492 pan.: 18, 20, 23; kwatera: IIIB, XIIA; fot. 99, 151
004428

relikt

Sequoiadendron giganteum (Lindl.) J. Buchholz 1939

syn.: *Sequoia gigantea* Decne. 1854, *Sequoia wellingtoniana* Seem. 1855, *Sequoia washingtoniana* Sudw., *Taxodium washingtonianum* C. Winslow, *Washingtonia californica* C. Winslow 1854, *Wellingtonia gigantea* Lindl. 1853

Mamutowiec olbrzymi, syn.: Sekwojadendron olbrzymi

Drzewo w ojczyźnie 90–100 m wysokości i około 10 m śred. pnia (!). Najwyższym okazem był, nie istniejący już „Ojciec Lasu” o wysokości 135 m i średnicy pnia 12 m (!). Drzewa rozdzielnopłciowe, jednopienne, o zwartej, ciemnozielonej, wąskostożkowej koronie i prostej strzale. Korowina rdzawobrzazowa, bardzo gruba (do 60 cm) i miękka. Igły wielosezonowe, 3–6(8) mm, na bocznych pędach, szydlaste, zastrzone, z dwoma paskami nalotu od spodu; ułożone gęsto, skrętolegle dookoła pędów; po 3–4 latach brązowieją, zamierają i nie opadają. Szyszki małe, 5–8 cm \times 3–5 cm, jajowate, dojrzewają w 2 roku i często przez wiele lat pozostają zamknięte, opadają wraz z zaschniętymi gałązkami bocznymi. Drewno twarde, twardzielowe z wąskim, jasnym białym i jasnoczerwonym lub ciemnoczerwonym twarde, kruche, trudne w obróbce. Wyst.: zach. stoki Sierra Nevada w Kalifornii na wysokości 900–2700 m. Upr.: dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$); wspaniałe drzewo, jednak nie do powszechnej uprawy w warunkach klimatycznych Polski, w młodości bardzo wrażliwe na niskie temperatury. Okazy największe w Polsce: Glinna, gm. Stare Czarnowo 38/448/111, ale zmarł w 1987 r., przy $-30\text{ }^{\circ}\text{C}$, Brwice, gm. Chojna 27/314/88, Wojsławice, gm. Niemcza 18,5/206 (pomiar 2000 r.). Obecnie, poza wymienionymi, więcej dużych drzew w Polsce nie ma. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował H. Eder, posadził M. Wilczkiewicz – 1973; Boskoop, giełda – 1994.

Salix L.

rodzina *Salicaceae* – Wierzbowate

Wierzba

Do rodzaju należy 300 gatunków rosnących w rejonie klimatu chłodnego i umiarkowanego na półkuli półn. W Polsce w naturze rośnie 26 gatunków (2 chronione – *S. lapponum* i *S. myrtilloides*) i ich mieszańce, a uprawianych jest 58 gatunków, 13 mieszańców międzygatunkowych, 4 odmiany botaniczne, 1 podgatunek i 36 odmian uprawnych. Do

rodzaju należą drzewa, krzewy i krzewinki, niezwykle różnorodnie pokrojowo, rozdzielнопłciowe, dwupienne, owadopylne lub wiatropylne (gatunki alpejskie i arktyczne). Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *S. alba* 'Pyramidalis' {A. Wróblewski/Skółki Kórnickie <1930/1930}, *S. caprea* 'Macrophylla' {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie <1926/1930}. Ciekawostka: kora, liście i kwiaty zawierają garbniki i gorzkie glikozydy (salicyna); w medycynie ludowej stosowane były jako środek przeciwgorączkowy i antyreumatyczny – obecnie składnik popularnej aspiryny, ale otrzymywany już syntetycznie.

80 pan.: 1b, 25, 26, kwatera A/8 fot. 102
007071

PL

Salix alba L.

Wierzba biała

Duże, majestatyczne drzewo 15–25 (30) × 10–15 (20) m, o grubych konarach i szerokiej, luźnej koronie, u starszych drzew kopulastej lub szerokostożkowej, w młodości rośnie bardzo szybko. Pędy elastyczne, żółtobrązowe, młode z jedwabistymi włoskami. Kora szara, głęboko bruzdowana. Liście sezonowe, lancetowate, do 10 cm dł., szare do zielonoszarych, od spodu niebieskawe, młode liście obustronnie intensywnie, srebrzyście owłosione (!), drobno piłkowane, ząbki z gruczołkiem. Kwiaty w IV/V, wraz z liśćmi, kotki żółte. Wyst.: Europa (poza północną), zach. i półn. Azja; pospolita w Polsce na terenach wilgotnych. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); preferuje stanowiska ciepłe, osłonięte od wiatru, gleby wilgotne, żyzne, ale udaje się także na suchych. Najwyższa i najdłużej żyjąca wierzba, dożywa 80–200 lat. Zast.: często ogławiana; cenna w zadrzewieniach krajobrazowych. Poch.: stanowisko naturalne – < 1945 r.; pomiar w 2000 r. – 25 m wys. i 420 cm obwodu.

kwatera A/8
003396

PL, relik

Salix alpina Scop.

syn.: *Salix arbuscula*, *Salix jacquiniana*, *Salix jacquini* hort., *Salix myrsinites* var. *jacquiniana*

Wierzba alpejska, syn.: Wierzba Jacquina

Krzewinka 0,2–0,6 m wysokości, o pędach ścielących się po ziemi i wzniesionych końcach, rośnie powoli. Liście sezonowe, małe 1–2 cm dł., początkowo pokryte jedwabistymi włoskami, później nagie i tylko brzegiem orzęsione, osadzone na krótkich ogonkach. Kwiaty w V/VI, kotkowate, smukłe, około 4 cm dł., pokryte purpurowymi łuskami. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). relik polodowcowy, kapryśny w uprawie, szczególnie w warunkach nizinnych. Stosowana rzadko jako zadarniająca krzewinka ozdobna i do ogrodów skalnych. Wyst.: wapienne hale we wsch. Alpach i Karpatach. Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

kwatera S/4
004033

Salix babylonica var. *pekinensis* 'Tortuosa' {Chiny/J. Hers <1920/1920}

syn.: *Salix babylonica* 'Tortuosa', *S. matsudana* 'Tortuosa', *S.* 'Tortuosa'

Wierzba babilońska odm. pekińska 'Tortuosa', syn.: Wierzba babilońska 'Tortuosa', Wierzba mandżurska 'Tortuosa'

Duży krzew lub małe drzewo 4–7 (9) × 2,5–3,5 (5) m, wielopędowe, krótkowieczne, początkowo o wąskiej i wyprostowanej koronie, później zaokrąglonej, rośnie szybko. Pędy jaskrawozielone do oliwkowozielonych są silnie, spiralnie poskręcane (!); efektowne szczególnie zimą. Liście sezonowe, zielone od spodu szarzielone, 5–10 cm dł., lancetowate, poskręcane i falisto powyginane. Kotki w III/IV, 1,5–2,5 cm dł., początkowo żółtozielone, później szarobiałe. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), stanowisko słoneczne, gleby

wilgotne; zwykle wiele cienkich gałązek zasycha. Zast.: sadzona jako soliter, niekiedy w ozdobnych pojemnikach; pędy stosuje się w bukiciarstwie. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1997.

kwatera VIB

009056

Salix bockii Seemen

Wierzba Bocka

Wyprostowany, mały krzew, w ojczyźnie do 3 m wysokości. Pędy wzniesione i pokryte jedwabistymi włoskami. Liście sezonowe, 0,6–1,5 cm dł., szarzielone. Kwiaty w VIII – kotki żeńskie w do 4 cm dł., zielone. Wyst.: zach. Chiny. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), w uprawie klony żeńskie i najczęściej okazy szczepione na wysokim pniu. Poch.: Szkoła Pojemnikowa E. J. Grąbczewscy – 1993; Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1996.

kwatera A/11

013732

Salix × erythroflexuosa Ragonese {Argentyna/USA 1971/< 1971}

[*S. × sepulcralis* 'Chrysocoma' (= *S. alba* 'Tristis') × *S. babylonica* var. *pekinensis* 'Tortuosa' (= *S. matsudana* 'Tortuosa')]

syn.: *S. × sepulcralis* 'Erythroflexuosa', *S. matsudana* 'Tortuosa Aurea Pendula'

Wierzba argentyńska, syn. Wierzba płacząca odm. argentyńska

Duży krzew lub małe drzewko, po 20 latach uprawy około 4,5 m średnicy, o koronie, gęstej, zaokrąglonej, wyprostowanej, z przewieszającymi się pędami (!), u starszych okazów z wyraźnym, krótkim pniem, rośnie szybko. Pędy żółte do żółtopomarańczowych, szczególnie zimą ładnie żółtoczerwone, silnie pofalowane i poskręcane (!). Liście sezonowe, jasnozielone, lancetowate, poskręcane i falisto powyginane. Upr.: mroz. (–29 °C), stanowisko słoneczne, gleby wilgotne; odmiana podobna, ale cenniejsza od *S. babylonica* var. *pekinensis* 'Tortuosa'. Zast.: polecana do obsadzania brzegów ozdobnych zbiorników wodnych; pędy stosowane w bukiciarstwie. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1999.

kwatera S/4

013400

Salix exigua Nutt.

syn.: *S. agrophylla* Nutt., *S. interior* Rowlee, *S. longifolia* Mühlenb., *S. longifolia* var. *argyrophylla* Andersson

Wierzba mała

Krzew 5 (9) × 6–9 m w ojczyźnie, bardzo gęsty, kulisty, o cienkich, wzniesionych, zielono-czerwonawych pędach, tworzący liczne odrosty korzeniowe, rośnie szybko, po 5 latach około 2 m średnicy. Liście sezonowe, 5–14 × 0,3–0,6 cm, wąskolancetowate, z wierzchu zielone z połyskiem, od spodu szarobiałe z gęstym, wełnistym kutnerem; w młodości pokryte jedwabistymi, srebrzystoszarymi włoskami. Kwiaty IV/V – kotki męskie do 5 cm dł., szarżółte i żeńskie do 6 cm dł. – pojawiają się wiosną wraz z rozwojem liści. Wyst.: zach. Ameryka Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), dobrze rośnie na glebach piaszczystych, łatwa w uprawie, odporna na wiele chorób atakujących wierzby, np.: na mączniaka, rdzę. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1999.

kwatera: IIIB

007074

2n = 76

Salix fragilis L.

syn.: *Salix russelliana* Sm.

PL

Wierzba krucha

Drzewo do 20 (25) m wysokości, o szerokiej i luźnej koronie, u starszych drzew kopulastej. Pędy kruche, oliwkowobrazowe. Liście sezonowe, 9–15 cm dł., lancetowate, najszersze w dolnej części, z wierzchu ciemnozielone, błyszczące, drobno piłkowane, z gruczołkami między zębami, od spodu niebieskozielone, z nalotem woskowym, drobno ząbkowane. Kotki w IV/V, wraz z rozwojem liści, 3–7 cm dł., męskie z żółtymi pręcikami. Wyst.: Europa Płn., zach. Syberia, Turcja. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: stanowisko naturalne – < 1945 r.;

kwatera IVA

012638

Salix gracilistyla* var. *melanostachys (Makino) C.K.Schneid.syn.: *S. gracilistyla* 'Melanostachys', *S. 'Kurome'*, *S. 'Kuroyangi'*, *S. 'Kuro-yanagi'*, *S. 'Kuroyanagi'*, *S. melanostachys* (Makino), *S. 'Melanostachys'* Makino, *S. thunbergiana* Blume ex Anderss. ssp. *melanostachys* ?

Wierzba wiotka odm. czarnokotkowa

Krzew około 2 × 3 m, rozłożysty, silnie rozgałęziony, wyprostowany. Pędy łukowato wygięte, w młodości pokryte jedwabistymi włoskami. Liście sezonowe, 8–10 cm dł., lancetowate, całobrzegie lub drobno piłkowane, szarozielone, pokryte jedwabistymi włoskami, starsze zielone i błyszczące. Kotki męskie (znane są tylko osobniki męskie) przed rozwojem liści, 1–2 (4) cm dł., jedwabiste, ciemnobrązowe do czarnych (!), z ceglasczerwonymi pręcikami (!), pod koniec kwitnienia żółte. Wyst.: Japonia, Mandżuria, Korea. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: E. Radziul, Rzepin – 1996.

kwatera S/4

006384

***Salix integra* 'Hakuro Nishiki'** {Japonia}syn.: *S. integra* 'Alba Maculata', *S. 'Fuiiri* – koriyanagi', *S. integra albomaculata*, *S. integra* 'Itakuro Nishiki'

Wierzba całolistna 'Hakuro Nishiki'

Krzew około 2 m wysokości, najczęściej szczepiony na wysokiej podkładce, w formie piennej. Pędy żółtopomarańczowe do czerwonawobrazowych. Liście sezonowe, lancetowate, do wąsko eliptycznych, młode różowe, następnie białoróżowe, później dodatkowo upstrzone zielonymi punktami i plamami, w końcu marmurkowe – zielonobiałe. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Wymaga przycinania w okresie wzrostu, w celu zagęszczenia i pobudzenia do wytwarzania nowych, barwnych liści. Lubi wysoką wilgotność powietrza. Atrakcyjna w swojej oryginalnej kolorystyce, krótkowieczna. Polecana do przydomowych ogrodów. W formie nie piennej może być stosowana jako roślina okrywowa i do obsadzania różnych rabat. Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

77 pan. 1b; kwatera IB

009226

***Salix purpurea* 'Pendula'** {Szwajcaria ok. 1830}syn.: *Salix americana pendula* de Vos, *Salix purpurea scharfenbergensis* Bolle

Wierzba purpurowa 'Pendula', syn.: Wierzba purpurowa odm. płacząca, „wiklina płacząca”

Krzew mały, 0,6 × 1,2–2,5 m, zwarty, o cienkich, przewisających, czerwonobrazowych i błyszczących pędach, rośnie dość wolno. Liście sezonowe, odwrotnie podługowatolancetowate, całobrzegie, z wierzchu matowe jasnozielone, od spodu srebrzyste, młode na końcach pędów czerwonobrazowe. Upr.: mroz. (–29 °C); odmiana płacząca – często formie piennej, ale nie szczepiona jest doskonałą rośliną okrywową. Poch.: Szkołka Pojemnikowa E. J. Grąbczewscy – 1993.

39 pan. 1a; kwatera VIA

008344

***Salix repens* 'Voorthuizen'**

Wierzba płożąca 'Voorthuizen'

Płożący się, karłowaty krzew 0,2–0,4 m × 1,5 m, rosnący powoli, o cienkich pędach, gęsto pokrytych włoskami. Liście sezonowe, mniejsze niż u gatunku, do 2,5 cm, eliptyczne, ciemnozielone, od spodu pokryte jedwabistymi i srebrzystymi włoskami, okrągławe, całobrzegie lub odlegle, drobno piłkowane. Kwiaty (kotki) w IV/V, przed liśćmi, srebrzyste, liczne, mniejsze niż u gatunku. Upr.: mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkołka Pojemnikowa E. J. Grąbczewscy – 1993.

kwatery A/12

013934

***Salix udensis* 'Sekka' {Japonia/J.Spek ?/1950}**syn.: *Salix sachalinensis* F.Schmidt f. *ligulata* Kimura, *S. sachalinensis* 'Sekka', *Salix* 'Sekka', *S.* 'Setsuka'

Wierzba sachalińska 'Sekka'

Krzew 3–5 × 10 m, bujnie rosnący, rozłożysty, gęsty. Pędy czerwono-brązowe, nieregularnie rozgałęzione, wzniesione, na końcach pastorałowato zwinięte, z szerokimi, płaskimi, niekiedy skręconymi staściami do 5 cm szer. (!). Liście sezonowe, 10–15 cm dł., lancetowate, płytko karbowane, jaskrawozielone do ciemnozielonych. Kwiaty (kotki) w IV–V, na skręconych i silnie spłaszczonych czerwonych pędach, męskie okazałe do 4 cm dł., srebrzystoszare – ze srebrnymi pręcikami, później żółte. Upr.: mroz. (–29 °C); doskonała do umacniania wilgotnych skarp. Okazy corocznie cięte tworzą więcej staściami pędów. Poch.: Ogrodnictwo „Maria” w Dzierżoniowie – ofiarowała M. Leśniak – 2000.

kwatery A/11

016992

***Salix × wimmeriana* Gren. et Godr.**[*S. purpurea* × *S. caprea*]syn.: *S. daphnoides* × *S. elaeagnos*

Wierzba Wimmera

Wysoki krzew, zwarty i wyprostowany. Pędy cienkie, młode pokryte szarymi włoskami, później nagie, żółtawe, szczególnie wiosną i błyszczące. Liście sezonowe, z wierzchu ciemnozielone, od spodu szare lub niebieskozielone, podługowate do lancetowatych, nieregularnie i delikatnie piłkowane, w młodości z jedwabistymi włoskami. Kotki prawie siedzące. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), ale bardzo podatna na rdzę. Warto wiedzieć: o podobnej nazwie *Salix × wimmeri* Kern. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1999.

***Sambucus* L.**rodzina *Caprifoliaceae* – Przewiertniowate

Bez, syn.: Bzowina, Dziki bez

Do rodzaju należy 25 gatunków, występujących w strefie umiarkowanej i subtropikach. W Polsce na stanowiskach naturalnych rosną 2 gatunki krzewiaste, a uprawianych jest 10 gatunków i 19 odmian uprawnych. Drzewa, krzewy i rośliny zielne, np. rodzimy bez hebd (*S. ebulus* L.). Pędy z szerokim, gąbczastym rdzeniem. Liście sezonowe, nakrzyżległe, zwykle 5–7 listkowe, nieparzystopierzastołożone, brzegiem piłkowane. Kwiaty obupłciowe, owadopylne, małe, zwykle 5-krotne, w szczytowych podbaldachach lub wiechach. Owocem jest niewielki pestkowiec, podobny do jagody, czerwony lub czarny. Upr.: odporność na mróz różna, w zależności od gatunku. Rosną szybko, zwłaszcza na glebach żyznych i dostatecznie wilgotnych; znoszą silne ocienienie. Warto wiedzieć: niedojrzałe owoce zawierają trujący glikozyd cyjanowodorowy sambunigrinę, o działaniu przeczyszczającym i powodującym mdłości – objawy tylko po spożyciu większej ilości jagód z pestkami lub po wypiciu soku z surowych lub niedojrzałych owoców.

403 pan. 16; kwatera IIIC, IVF
004035 2n = 36

PL ☠

***Sambucus nigra* L.**

Bez czarny, syn.: Bez lekarski, Dziki bez czarny

Silnie rosnący, luźny krzew, czasem małe, kuliste drzewko, do 3–8 × 3–5 m, o krótkim pniu i grubych pędach. Liście sezonowe, 10–30 cm dł., złożone z 5–7 eliptycznych listków, od spodu na nerwach pokrytych włoskami, ostro piłkowane, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jaśniejsze, pachną nieprzyjemnie; jesienią zielone lub żółte. Kwiaty w V–VI, pachną dusząco, kremowobiałe, zebrane w płaskie, szczytowe podbaldachy o śred. 15–20 cm. Owoce w VIII–IX, czarne, soczyste pestkowce, błyszczące, kuliste, 5–8 mm śred. Wyst.: Europa – poza rejonami płn. i wsch., Azja Mn. i Kaukaz, zach. Syberia; w Polsce pospolity. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), tolerancyjny co do gleby; na glebach żyznych, zasobnych w azot i wapń (!), umiarkowanie wilgotnych, rośnie bardzo szybko i jest agresywny w rozprzestrzenianiu się; dobrze rośnie w pełnym słońcu i w miejscach silnie ocienionych, ale wtedy słabiej kwitnie i owocuje. Bardzo odporny na zanieczyszczenia powietrza dymami i pyłami w miastach i okręgach przemysłowych. Zast.: rodzimy krzew ruderalny, efektownie kwitnący i z pięknie zwisającymi owocostanami. Krzew bardzo cenny do okręgów przemysłowych, przy zadrzewianiu nieużytków, np. hałd oraz w zadrzewieniach krajobrazowych, wiejskich i przydrożnych, także autostrad. W korzystnych warunkach glebowych często się sam obsiewa i przy zaniedbaniach ogrodniczych, może być uciążliwy. Warto wiedzieć: kwiaty zawierają flawonoidy, aminy, kwasy organiczne, olejki lotne, garbniki, związki fenolowe, produkty rozpadu glukozydu sambunigryny, sole mineralne i nieznaną związek potopędny. Owoce (*Fructus Sambuci*) zawierają m. in.: antocyjany, kwasy organiczne, karotenoidy, garbniki, cukry redukujące, zespół witaminy B i C. Kwiaty i owoce w postaci leków stosuje się jako lek napotny i przeciwgorączkowy w chorobach gorączkowych o łagodnym przebiegu i jako lek pomocniczy w niedostatecznym wydalaniu moczu, zwłaszcza u dzieci i osób starszych; zewnątrznie napar do przemywania oczu w zapaleniu spojówek oraz jako płukanka w anginie, zapaleniu gardła i jamy ustnej. Owoce, w postaci zagęszczonego odwaru, w bólach neuralgicznych, migrenie, zapaleniu nerwu trójdzielnego i rwie kulszowej; także jako środek rozwalniający. Uwaga – różne części rośliny oraz niedojrzałe owoce zawierają sambunigrynę, która rozkłada się na trujący kwas pruski. Ciekawostki: bez czarny sadzono dawniej na wsi przy „wygódkach” i oborach, gdyż nieprzyjemnie pachnące liście odstraszały komary i muchy. Z kwiatostanów zalewanych syropem cukrowym (1:1) otrzymuje się smaczny sok. Z owoców robiono galaretki i fioletowoczarne wina stosowane do kupażowania. Sok z owoców stosowany był jako naturalny barwnik spożywczy i do barwienia tkanin. Poch.: stanowisko naturalne.

kwatera IVC, IVD
008968

☠

***Sambucus nigra* 'Albopunctata'**

syn.: *Sambucus nigra* f. *nana bicolor* Hesse, *S. nigra* f. *pulverulenta* Sweet, *S. nigra* f. *tricolor* Zabel

Bez czarny 'Albopunctata'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście biało nakrapiane. Odmiana rośnie powoli i nie jest agresywna. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: OBUWr Wrocław (z okazji z firmy C. Esveld) – 1995, 1996.

kwatera IVC, IVD
008971

☠

***Sambucus nigra* 'Guincho Purple' {Anglia 1954}**

syn.: *Sambucus nigra* 'Purpurea'

Bez czarny 'Guincho Purple'

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma liście początkowo ciemnozielone, z czasem przybierające barwę czarnopurpurową; jesienią czerwonawę. Kwiaty w V, różowo nabiegłe na purpurowych szypułkach. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), niewybredny w stosunku do gleby i stanowiska, ale barwa liści intensywniejsza na słońcu. Coroczne, wiosenne cięcie powoduje, że kolor liści na młodych pędach jest intensywniejszy. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994, 1996.

kwatera IVD

004036

***Sambucus nigra* 'Laciniata'** {Niemcy 1650}

syn.: *Sambucus nigra* f. *cannabinifolia* G.Kirchn, *Sambucus nigra* f. *laciniata* (L.) Zabel, *Sambucus nigra* var. *laciniata* L.

Bez czarny 'Laciniata'

Listki regularnie, głęboko, czasem podwójnie powcinane, wyglądają jak liście pietruszki; ogonek czerwony. Odmiana o luźnym pokroju, rośnie powoli i nie jest agresywna. Upr.: odmiana b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), atrakcyjna jeśli sadzona jest pojedynczo lub w szpalerach. Podobna odmiana 'Linearis' ma listki nieregularnie powcinane i nitkowate. Poch.: OBUWr Wrocław – 1994.

kwatera IVC, IVD

00871

***Sambucus nigra* 'Purpurea'** (Yorkshire, Anglia 1954)

Bez czarny 'Purpurea'

Luźny krzew o dość szybkim wzroście, do 3 m wysokości. Liście metaliczne, ciemnopurpurowobrązowe. Kwiaty w V/VI, różowawe, szypułki purpurowe; jesienią czerwone. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), odmiana ładnie wybarwia się tylko na stanowiskach słonecznych; wymagania jak gatunek. Poch.: OB Wrocław – 1998.

kwatera IVC, IVD

008969

***Sambucus nigra* 'Pyramidalis'** {Niemcy 1865}

syn.: *Sambucus nigra* 'Fastigiata', *S. nigra* f. *fastigiata* Beckett, *S. nigra* f. *pyramidata* Lavalee, *S. nigra* var. *pyramidalis* Jacg., *S. nigra* f. *stricta* Lavalee

Bez czarny 'Pyramidalis'

Krzew o pokroju kolumnowym, zwarty, gęsty, rośnie powoli. Pędy wzniesione pionowo do góry. Liście poskręcane, gęsto skupione; ogonki krótkie. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), wymagania jak gatunek. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

kwatera IVC

004037

$2n = 36$

***Sambucus racemosa* L**

Bez koralowy, syn.: Dziki bez koralowy

Krzew $2-4 \times 2-4$ m, luźny, szeroki, z przewisającymi pędami i z odrostami korzeniowymi. Pędy jasnobrązowe, rdzeń \pm brązowy (u *S. nigra* biały). Liście sezonowe, 10–25 cm dł., przeważnie 5(7)-listkowe; listki siedzące, jajowatolancetowate, 4–8 cm dł., ostro piłkowane, jesienią zielone, rzadziej żółte. Kwiaty w IV–V, równocześnie z rozwojem liści, zielonkawe, potem żółte, w gęstych, stożkowatych (!) lub jajowatych wiechach na szczytach pędów, 5–10 cm dł. Owoce w VI–VIII, czerwone pestkowce 0,5 cm śred., w sterzących gęstych, stożkowatych (!) lub jajowatych wiechach na szczytach pędów; nasiona trujące, ale z miąższu robiono dawniej dżem. Wyst.: pld. i środ. Europa, Azja Mn, Chiny; w Polsce rzadziej spotykany niż *S. nigra*, pospolity na Podkarpaciu, w Karpatach i Górach Świętokrzyskich. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Wytrzymały na suszę i

PL, ☠

zanieczyszczenia powietrza, mało wymagający co do gleby, ale najlepiej rośnie na żyznych, świeżych, unika gleb wapiennych. Zast.: atrakcyjny w okresie owocowania, ale owoce szybko opadają lub są zjadane przez ptaki. Cenny jako składnik biocenotyczny we wszystkich zadrzewieniach, szczególnie do zwiększenia różnorodności gatunkowej upraw leśnych. Gatunek pionierski (hałdy, wysypiska, skarpy itd.). Poch.: OB Oslo – 1993.

kwatera IVC, IVD

006848

Sambucus racemosa 'Plumosa Aurea' {Holandia/Wezelenburg ok. 1894/1895}

Bez koralowy 'Plumosa Aurea'

Krzew 2–3 m wysokości, powoli rosnący, o młodych przyrostach miedzianobrazowych. Liście sezonowe, drobne, głęboko powcinane, złocistożółte. Upr.: odmiana mroz. (–29 °C), niewybredna w stosunku do gleby i stanowiska, ale barwa liści intensywniejsza na słońcu lub lekkim półcieniu. Na stanowiskach słonecznych liście są często przypalane. Można ją lekko corocznie wiosną przycinać w celu zagęszczenia pokroju i uzyskania intensywniejszej barwy liści. Na złym stanowisku (cień i ciężkie, wilgotne gleby) wrażliwa na choroby grzybowe. Jedna z piękniejszych odmian bżów, chociaż *S. racemosa* 'Sutherland Gold' wydaje się być lepsza. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatera IVC

008972

Sambucus racemosa 'Sutherland Gold' {Kanada/W.L. Kerr 1971}

[siewka z *S. racemosa* 'Plumosa Aurea' × ?]

syn.: *Sambucus racemosa* 'Sutherland', *S. racemosa* 'Sutherland Golden'

Bez koralowy 'Sutherland Gold'

Krzew podobny do *S. racemosa* 'Plumosa Aurea'. Liście mniej wcinane i bardziej odporne na słońce. Upr.: mroz. (–29 °C); wymagania jak gatunek. Unikać stanowisk mokrych, gdyż wtedy jest porażany przez grzyby naczyniowe. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993.

Sarothamnus Wimm.

rodzina *Leguminosae* (= *Fabaceae*) – Strączkowe

Żarnowiec, syn. Miotłowiec

Do rodzaju należy około 10 gatunków krzewów występujących głównie w zach. i płd.-zach. Europie oraz w płn.-zach. Afryce. W Polsce na stanowiskach naturalnych, prawdopodobnie w znacznym stopniu zdziczały, tylko 1 krajowy gatunek, dawniej zaliczany do rodzaju *Cytisus* L. Nazwa rodzaju pochodzi od dwóch greckich słów: *saros* = miotła i *thamnos* = krzak. Krzewy pokryte są pojedynczymi włoskami. Liście 1- i 3-listkowe; kielich szerokodzwonkowaty; płatki z krótkim paznokciem; nasiona z elajosmem. Rośliny lecznicze i trujące.

88 pan. 1b; kwatera IA

PL, ☠

003757 2n = 46

Sarothamnus scoparius (L.) Wimm. ex W.D.J. Koch

syn.: *Cytisus scoparius* (L.) Link., *Genista scoparia* (L.) Lam., *Sarothamnus scoparius* (L.) K.Koch, *Spartium scoparium* L.

Żarnowiec miotlasty, syn. Szczodrzeniec żarnowiec, miotłowiec

Krzew 1–2 m wysokości, wyprostowany i gęsto, miotlasto rozgałęziony. Pędy zielone, wiotkie, wyraźnie 5-kanciaste, młode pokryte włoskami. Liście sezonowe, dwojakie – w dolnej części pędu, 3-listkowe, od spodu pokryte miękkimi włoskami, jajowatolancetowate, 1–2 cm dł. oraz pojedyncze – w górnej części pędu, mniejsze, dłużej utrzymujące się. Kwiaty w V/VI, żółte, 2 cm szer., po 1–2(3) w kątach liści. Owoce 4–5 cm dł., czarne strąki, na brzegach orzęsione, otwierają się gwałtownie w upalne dni. Wyst.: Europa – po

płd. Szwecję; zdziczały w atlantyckiej części Ameryki Płn. Upr.: dost. mroz. ($-23\text{ }^{\circ}\text{C}$), najlepiej rośnie na glebach suchych, piaszczystych i kwaśnych. Przemarza podczas bezśnieżnych zim do powierzchni gruntu, ale szybko odrasta. Źle znosi przesadzanie, dlatego należy sadzić rośliny wyprodukowane w pojemnikach. Poch.: stanowisko naturalne, poligony k/Oleśnicy – ofiarował S. Sęktas – 1994.

Sasa Makino et Shibata
Sasa

rodzina *Gramineae* (d. *Poaceae*) – Trawy

Do rodzaju należy około 40 gatunków, występujących w Azji; w Polsce w uprawie gruntowej 3 gatunki i 1 forma botaniczna.

kwatery: IIIB, B/1
012485

Sasa nebulosa (Makino & Shibata) Koidz.

syn.: *Bambusa palmata* f. *nebulosa*, *Sasa palmata* f. *nebulosa* (Makino) S.Suzuki, *Sasa paniculata* f. *nebulosa*
Sasa ciemna

Bambus w uprawie 0,7–1 m, w ojczyźnie 1,5–2(2,5) m wysokości, wyprostowany, szeroki, silnie tworzy podziemne pędy – jedna kępa w korzystnych warunkach może zająć około 25 m². Pędy rozgałęziają się nisko, są zielone, z białym nalotem i brązowymi, nieregularnymi plamami. Liście 25–37 × 9 cm, skórzaste, ciemnozielone, szerokie i błyszczące, prawie nagie, tylko na górnej stronie czasami nieliczne włoski. W młodym wieku gatunek ten trudno odróżnić od zielonopędowej *Sasa palmata*, ponieważ dopiero po kilku latach na pędach pojawiają się charakterystyczne, brązowe plamy. Wyst.: Japonia. Upr.: prawdopodobnie dość mroz. ($-20,5\text{ }^{\circ}\text{C}$), ale przy $-16\text{ }^{\circ}\text{C}$, mogą być uszkodzone liście, które po ścięciu ponownie odrastają. Jeden z piękniejszych bambusów, godny polecenia do próbnej uprawy w Polsce. Bambusy mają płytki i szeroki system korzeniowy, który nie toleruje stagnującej wody. Nie mają one specjalnych wymagań w stosunku do gleby – na najgorszych piaszczystych lub ciężkich glinach są jedynie mniejsze i mniej ekspansywne. Idealne podłoże dla bambusów to przepuszczalna mieszanka gliny z próchniczną glebą o miąższości 30–50 cm. Poch.: Park Chamburcy – ofiarował N. Piórecki – 2000.

kwatery: XIB
003319

Sasa veitchii (Carrière) Rehder

syn.: *Arundinaria albomarginata* Makino, *Arundinaria veitchii* (Carrière) N.E.Br., *Bambusa veitchii* Carrière, *Sasa albomarginata* (Franch. et Savat.) Makino et Shibata
Sasa Veitcha

Niski bambus w uprawie do 0,5–0,7 m wysokości, w ojczyźnie do 2 m, początkowo rozrasta się umiarkowanie, później intensywnie tworzy podziemne pędy. Pędy zwykle purpurowe, pokryte woskowym nalotem, przeważnie po 1 odgałęzieniu z każdego węzła. Liście do 25 cm dł., szerokie, lancetowatojajowate, żłobkowane, ciemnozielone, błyszczące, u nas zimą i jesienią charakterystycznie zasychają – równo wzdłuż brzegu tworząc obwódkę. Wyst.: Japonia. Upr.: zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$), dobrze rośnie na glebach gliniastych, równomiernie wilgotnych i w miejscach osłoniętych i półcienistych. W Arboretum w Przelewicach w uprawie od wielu lat. W Wojsławicach po 8 latach uprawy jeden okaz zajmuje już kilkanaście m². Zast.: w korzystnych warunkach klimatycznych dobra roślina okrywowa – może być ekspansywna. Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1992.

Schisandra Michx.
Cytryniec

rodzina *Schisandraceae* – Cytryńcowate

Do rodzaju należy 25 gatunków, w tym 1 rośnie w Ameryce Płn., pozostałe we wsch. Azji; w Polsce uprawiane są 3 gatunki.

kwatery IIIB, IVA

004038

Schisandra chinensis (Turcz.) Baill.

syn.: *Kadsura chinensis* Turcz., *Maximowiczia chinensis* (Turcz.) Rupr., *Maximowiczia chinensis* *Schisandra japonica* (Siebold et Zucc. ex A.Gray) Hance, *Sphaerostema japonicum* Siebold et Zucc. ex A.Gray

Cytryniec chiński

Pnącze dwu- lub jednopienne, owijające się lewostronnie pędami, w uprawie do 8–10 m wysokości, w ojczyźnie do 15 m, pachnie aromatycznie po roztarciu. Liście sezonowe, skrętoległe, eliptyczne lub odwrotniejąkowane, 5–10 (14) cm dł., drobno ząbkowane, błyszczące, spodem niebieskawe. Kwiaty w V/VI, drobne 1,5–2 cm śred., pachną cytryną, kremowobiałe do różowokremowych, rozdzielnopłciowe, jedno- lub dwupienne – męskie 15 mm śred., w kątach liści po 2–7 na długich, różowych szypułkach z 6–9 elementami okwiatu, żeńskie na krótkich szypułkach, zebrane po 2–22 (40) w zwisające 2–10 cm dł. grona. Owoce w VII–IX, zbiorowe w kształcie zwisającego grona do 10 cm dł., złożone z czerwonych, aromatycznych około 1 cm śred., 1–2-nasiennych jagód. Wyst.: płn.-wsch. Azja – w Rosji od 51° szer. płn. przez płn. Chiny, Koreę do Japonii. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); wymaga gleb dość żyznych i wilgotnych, Najlepiej rośnie na stanowisku osłoniętym, słonecznym, ale w młodości znosi silne ocienienie. Sadzić należy po kilka okazów razem lub po 2 okazy o znanej płci. Zast.: interesujące czerwone owoce wiszące w gronach, widoczne po opadnięciu liści we IX (wcześnie opadają). Warto wiedzieć: krzew owocowy – owoce zawierają duże ilości witaminy C, nasiona E i mają wielorakie zastosowania medyczne. Działają tonizująco i stymulująco, wzmacniają układ nerwowy, obniżają ciśnienie, wspomagają wzrok. Wyrabia się z nich konfitury o specyficznym, lekko żywicznym aromacie oraz wyśmienite nalewki, syropy, marmolady, kisiele. Owoce mogą być też kandyzowane lub suszone, ale można spożywać je tylko w małych ilościach. Ciekawostka: biologia kwitnienia jest bardzo złożona – w niektóre lata (prawd. chłodne) wytwarzane są tylko kwiaty męskie, w innych żeńskie i męskie. Wpływ na kwitnienie ma temperatura w okresie wegetacji i wiek rośliny (na młodych okazach pojawiają się tylko kwiaty męskie, żeńskie dopiero po kilku latach). Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

kwatery IVA

008945

Schisandra grandiflora Hook. et Thoms. var. *rubriflora* (Rehder & Wilson) C.K. Schneid.

syn.: *Schisandra chinensis* var. *rubriflora* Franch., *S. grandiflora* sens. Franch non Hook f., *S. grandiflora* var. *rubriflora* (Franch.) C.K.Schneid., *S. rubriflora* (Franch.) Rehder et E.H.Wilson

Cytryniec wielokwiatowy odm. czerwonekwiatowa

Pnącze do 7 (10) m wysokości, dwupienne. Pędy wysmukłe, czerwone. Liście sezonowe, do 12 cm, lancetowate do eliptycznych lub odwrotnie lancetowatych, całobrzegie lub lekko ząbkowane, ciemnozielone, jesienią żółte. Kwiaty w V/VII, około 2,5 cm śred., ciemnokarmazynowe (stąd nazwa odmianowa); zebrane w zwisające kłosa do 15 cm dł. Owoce (na okazach żeńskich) czerwone, mięsiste, jadalne. Wyst.: Indie, zach. Chiny (zach. Syczuan po wsch. Assam), Birma. Upr.: mrozooporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1999.

Schizophragma Siebold et. Zucc. rodzina *Hydrangeaceae* (*Saxifragaceae*) – Hortensjowate
Przywarka

Do rodzaju należą 4 gatunki, z których tylko jeden jest uprawiany w Polsce.

kwatery: IIID, IVC, XIV

008928

Schizophragma hydrangeoides Siebold et Zucc.

Przywarka hortensjowa, syn. Przywarka hortensjowata

Pnącze do 5–10 m wysokości, podobne do *Hydrangea petiolaris*, o pędach bardzo silnie przytwierdzających się do szorstkich podpór za pomocą powietrznych korzeni (jak bluszcz); rośnie dość powoli. Młode pędy żółtobrazowe, z nielicznymi, szczeciniastymi włoskami, starsze ciemnoszare. Liście sezonowe, 7–12 cm dł., naprzeciwległe, prawie okrągłe, sercowate lub szerokojajowate, ciemnozielone, spodem wyraźnie sinozielone i pokryte jedwabistymi włoskami, brzegiem grubo ząbkowane; ogonek czerwony i długi 3–7 cm dł. Kwiaty w VII, lekko pachnące; zebrane w szczytowe, płaskie wierzchołki do 20 cm śred., brzeżne kwiaty sterylne (jak u hortensji), nieliczne, z jednym (!) kremobiałym, 3–6 cm dł., jajowatym „płatkiem”. Owocem jest odwrotnie stożkowata torebka z 10 wyraźnymi żebrami. Wyst.: Japonia, Korea, Chiny. Upr.: mroz. (–29 °C); wymagania jak *Hydrangea petiolaris* – lubi stanowisko cieniste i półcieniste, gleby żyzne, przepuszczalne i wilgotne. Zast.: atrakcyjne, kwitnące pnącze, doskonałe do okrywania kamiennych ścian i murków oraz pni drzew (sadzić w pewnej odległości od pnia). Dotychczas tylko w kolekcjach specjalistycznych. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1995, OB Hiroshima – 1997.

Semiarundinaria Makino ex Nakairodzina *Gramineae* (d. *Poaceae*) – Trawy

Semiarundinaria

Do rodzaju należy około 15 gatunków, występujących w Chinach i w Japonii; w Polsce w uprawie gruntowej 1 gatunek.

kwatery A/3, B/1

012483

Semiarundinaria kagamiana Makino

Semiarundinaria Kagama

Bambus w uprawie 1,5–2,5 m wysokości, w ojczyźnie do 8–9 m, wyprostowany; jedna kępa zajmuje powierzchnię około 10 m². Pędy (zdrewniałe źdźbła) początkowo zielone, później purpurowe (!); boczne rozgałęzienia 3, a później wiele. Liście i pochwa liściowa spodem gęsto pokryte filcowatymi włoskami, bez uszek, ale z wieloma rzęskami. Wyst.: Japonia, Azja Wsch. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Poch.: Park Chamburey – ofiarował N. Piórecki – 1999, 2000.

Sinowilsonia Hemsl.rodzina *Hamamelidaceae* – Oczarowate

Sinowilsonia

Do rodzaju należy tylko jeden chiński gatunek.

kwatery IVC

008483

Sinowilsonia henryi Hemsl.

Sinowilsonia Henry'ego

Krzew w uprawie 2–3 m wysokości, w ojczyźnie małe drzewko 8 × 5 m, szeroko rozłożyste. Pędy pokryte są gwiazdkowatymi włoskami. Liście sezonowe, 18 × 11 cm, naprzemianległe, jajowate do eliptycznych, pokryte gwiazdkowatymi włoskami. Kwiaty w IV–V, rozdzielнопłciowe – męskie przed liśćmi, małe, zielone, zebrane w podobnych do bazi gronach, 5–6 cm dł., natomiast żeńskie mają 2–3 cm dł. i wydłużają się do 15 cm w miarę dojrzwania. Owocem zdrewniałe, 2-komorowe torebki 2 cm śred. Wyst.: środ. i zach. Chiny – nad brzegami górskich strumieni. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), lubi gleby umiarkowanie żyzne, próchnicze, kwaśne, stanowisko słoneczne, osłonięte przed zimnymi wiatrami. Poch.: Palmengarten Frankfurt – 1991.

Skimmia Thunb.rodzina *Rutaceae* – Rutowate

Skimmia

Do rodzaju należą 4 gatunki dwupiennych krzewów, występujące we wsch. Azji i w Himalajach; w Polsce w uprawie gruntowej 1 gatunek, 1 podgatunek i 3 odmiany uprawne.

kwatery IIC

008991

***Skimmia japonica* ssp. *reevesiana* 'Rubella'**

syn.: *Skimmia fortunei* var. *rubella* Rehder, *Skimmia japonica* 'Rubella', *Skimmia japonica* 'Foremanii', *Skimmia reevesiana* 'Rubella', *Skimmia rubella* Carrière, *Skimmia foremanii* hort.

Skimmia japońska 'Rubella'

Krzew 0,5–1 m średnicy, starsze okazy szersze niż wyższe, kopulaste, zwarte, wielopędowe, rosną powoli. Odmiana jest klonem męskim – owoców brak. Liście wielosezonowe, naprzeciwległe, 6–12 cm dł., jajowate do odwrotnie jajowatych, lekko pachnące, ciemnozielone, z czerwono nabiegłym ogonkiem i spodem liścia. Kwiaty w IV/V, białoróżowe, 4(5)-krotne, 10–(13) cm dł., zebrane we wzniesione wiechy. Pąki kwiatowe intensywnie ciemnoczerwone jesienią i zimą (!). Prawdopodobnie w uprawie różne typy. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C), stanowisko cieniste lub półcieniste, gleby żyzne, przepuszczalne, wilgotne, kwaśne do lekko alkalicznych. Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

Smilax L.rodzina *Liliaceae* (d. *Smilacaceae*) – Liliowate

Smilaks

Do rodzaju należy około 200 gatunków pnączy, często kolczastych, o liściach sezonowych lub wielosezonowych, występujących w strefie tropikalnej i subtropikalnej Azji i USA; w Polsce w uprawie gruntowej 3 gatunki i 1 odmiana botaniczna.

kwatery IIIC

006960

***Smilax sieboldii* Miq. 1868**syn.: *Smilax sieboldii* hort. Bog. ex Hassk

Smilaks Siebolda

Pnącze silnie rosnące, pnie się za pomocą wąsów czepnych, wytwarza odrosty korzeniowe. Pędy kanciasto spłaszczone, pokryte cienkimi kolcami – początkowo zielonymi, później brązowymi. Liście sezonowe, 5–10 × 3–8 cm, z kremowozielonymi nieregularnymi plamami (!) i brzegiem silnie pofalowanym; z wierzchu jasnozielone, matowe, spodem błyszczące, z 5(7) równoległymi nerwami. Kwiaty w VI, zielonożółte, niepozorne, zebrane w wiechy. Owoce 0,7–1 × 0,5–0,8 cm, jajowate, na ogonkach 1–1,3 cm dł., zebrane po 1–5, długo ciemnozielone. Wyst.: Japonia. Upr.: mroz. (–29 °C), w Arboretum w Rogowie od wielu lat. Pnącze unikatowe, ozdobne z nakrapianych liści. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1992.

kwatery IIIC

011525

***Smilax hispida* Mühlenb.**syn.: *Smilax hispida* Rafin. 1840, *Smilax tamnoides* var. *hispida* (Mühlenb.) Fern.

Smilaks szczeciniasty

Pnącze do 10 m wysokości, rośnie silnie, wspina się za pomocą wąsów czepnych, wytwarza odrosty korzeniowe. Pędy okrągłe do słabo kanciastych, w górnej części gęsto pokryte cienkimi szczeciniastymi, czarnymi włosami i kolcami (!). Liście sezonowe, 5–12 cm dł., jajowate do szeroko jajowatych, u podstawy sercowate, zaokrąglone, o szorstkim brzegu, z 5–9 nerwami; ogonek 6–18 mm dł. Kwiaty w VI, zielonożółte, niepozorne,

zebrane w wiechy po 25 szt. Owoce liczne, kuliste, 8 mm śred., czarne. Wyst.: wsch. USA. Upr.: mroz. (-29 °C). Nie ma specjalnych wymagań w stosunku do gleby. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – 1994.

Sorbaria (Ser. ex DC.) A.Braun

rodzina *Rosaceae* – Różowate

Tawlina, syn.: *Sorbaria*

podrodzina *Spiraeoideae* – Tawułowe

Do rodzaju należą 4 gatunki, występujące w centralnej i wsch. Azji. W Polsce uprawiane są 4 gatunki i 1 odmiana botaniczna. Krzewy o dużych liściach sezonowych z przylistkami, nieparzystopierzastych, ostro piłkowanych. Kwiaty obupłciowe, w okazałych, szczytowych wiechach. Rosną na każdej glebie – zarówno na suchej, piaszczystej, jak i zimnej, wilgotnej, kwaśniej i alkalicznej; na dobrych rosną „agresywnie” i dają, nawet w dużej odległości, liczne odrośla z korzeni. Te ekspansywne krzewy są wytrzymałe na zanieczyszczenia powietrza i dobrze rosną w warunkach miejskich i przemysłowych – wymagają jednak umiejętnego wykorzystania.

331 pan. 12; kwatery XIIB

004042

Sorbaria sorbifolia (L.) A.Braun

syn.: *Basilima sorbifolia* Raf, *Sorbaria stellipila* (Maxim.) C.K.Schneid., *Spiraea pinnata* Mch., *Spiraea sorbifolia* L., *Spiraea tobolskiana* hort.

Tawlina jarzębolistna

Krzew 1,5–3 m wysokości, o słabo rozgałęzionych pędach, tworzący wielkie zarośla, dzięki silnym podziemnym rozłogom; rośnie wolniej od *S. aitchisonii*. Pędy jasnobrązowe do czerwobrązowych, starsze szare, z włoskami. Liście sezonowe, wczesnie rozwijają się na wiosnę (III), z przylistkami, duże, nieparzystopierzaste, jak u *Sorbus aucuparia*, ale dłuższe do 25 cm, złożone z 13–25, najczęściej 17 lancetowatych, zaokrąglonych listków. Kwiaty w VI–VII, kremowobiałe, miododajne, 6–8 mm śred., 5-krotne, puszyste, dzięki długim i liczny (40–50) pręcikom; zebrane w duże do 30 × 12 cm, stożkowate, szczytowe wiechy. Owoce zbiorowe, złożone z kilku suchych, drobnych mieszków zrosniętych u nasady. Wyst.: płn. Azja – Ural, Kamczatka, Sachalin, płn. Mongolia, Chiny, Korea, Japonia – w dolinach rzek i świetlistym podszyciu lasu; w Polsce miejscami zdziczała. Upr.: b. mroz. (>-29 °C), mało odporna na suszę. Wzrost szybki i ekspansywny. Wymagania glebowe przeciętne, dobrze rośnie w słońcu i półcieniu. W Europie w uprawie od połowy XVIII w., w Polsce od 1806 r. Zast.: może być stosowana w terenach zanieczyszczonych pyłami i dymami oraz wszędzie tam, gdzie jej silny system korzeniowy będzie zaletą, np. przy umacnianiu skarp, zadrzewieniach przydrożnych, na nieużytkach, pod okapami drzew w dużych parkach. Nie zalecana do małych ogrodów przydomowych, ale ze względu na późne kwitnienie wartościowa do dużych parków. Poch.: nn – <1928.

Sorbus L.

rodzina *Rosaceae* – Różowate

Jarząb

podrodzina *Maloideae* – Jabłkowe

Do rodzaju należy około 80–100 gatunków, występujących na półkuli płn., głównie w strefie klimatu umiarkowanego. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 6 gatunków, a uprawiane są: 54 gatunki, 6 odmian botanicznych, 5 mieszańców międzygatunkowych i 21 odmian uprawnych. Rodzaj obejmuje drzewa i krzewy o dużych pączkach okrytych kilkoma łuskami. Liście sezonowe, skrętoległe, pojedyncze, klapowane lub dzielne, albo pierzastozłożone, intensywnie przebarwiające się jesienią na różne kolory. Kwiaty w V–VI, miododajne, białe, niewielkie 1–1,5 cm śred., w bogatych podbaldachach u nasady ulistnionych; pachną nieprzyjemnie (trójmetyloamina). Owoce w VIII–X, jabłkowate, nieduże do 3 cm śred., czerwone lub pomarańczowe, także żółte, białe, różowe, brązowe – bardzo ozdobne, niektóre jadalne. Upr.: większość jarząbów wykazuje dużą odporność na niskie temperatury. Dobrze rosną na stanowiskach słonecznych lub półcienistych i glebach

przeciętnych, ale wolą żyzne i świeże. Tolerują warunki miejskie i są jednymi z najcenniejszych drzew ulicznych; stosunkowo wytrzymałe na zanieczyszczenia powietrza gazami i pyłami. Kilka pionierskich gatunków, np. *S. aucuparia*.

kwatery III F, XVI

PL, ☞

004046 2n = 34

Sorbus aucuparia L. em. Hedl.

syn.: *Aucuparia silvestris* Medik., *Crataegus aria* L., *Pyrus aucuparia* (L.) Gaertn., *Sorbus aucuparia* L.

Jarząb pospolity, syn.: Jarząb zwyczajny, „jarzębina”

Drzewo 6–12 (20–22) × 4–6 m, o szerokostożkowatej koronie, często wielopniowe, tylko w młodości rośnie szybko. Liście sezonowe, z wierzchu matowo zielone, od spodu, zwłaszcza po rozwinięciu niebieskawozielone i pokryte szarymi włoskami, złożone z 9–15 listków, zwykle pojedynczo piłkowanych, u nasady całobrzegich, listek szczytowy najmniejszy; jesienią ładnie żółte do pomarańczowoczerwonych. Kwiatostany w V/VI, do 15 cm, płaskie, gęste, pokryte włoskami. Owoce w VII–XI, kulistawe, do 0,8 mm śred., liczne, pomarańczowe do czerwonych, cierpkie, jadalne – głównie przez ptaki. Wyst.: Europa – w górach do 2000 m, Azja Mn. Kaukaz. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), tolerancyjny w stosunku do siedliska, rośnie nawet na piaskach i dobrze znosi zacienienie. Gatunek pionierski. Zast.: duże walory dekoracyjne, ładny pokrój, interesujące kwitnienie, efektowne owocowanie i wyjątkowe przebarwienia jesienne. Jest nieocenionym gatunkiem w zadrzewieniach krajobrazowych, biocenotycznych, miejskich i przemysłowych. Warto wiedzieć: świeże owoce zawierają trującą amygdalinę i kwas sorbowy. Działanie: miejscowo drażniące, po wchłonięciu stan zbliżony do odurzenia. Zatrucia rzadkie, tylko po spożyciu przez dzieci większej ilości świeżych owoców. Objawy: wymioty, nieżyt żołądka i jelit, rozszerzenie źrenic, wykwity skórne jak przy szkarlatynie, w moczu podwyższony poziom cukru i białka. Substancje toksyczne ulegają rozkładowi podczas suszenia owoców. Kwiat jarzębiny (*Flos Sorbi*) i owoce (*Fructus Sorbi*) zawierają także do 10% alkoholu D-sorbitu, karotenoidy, antocyjany, substancje gorzkie, pektyny, garbniki, węglowodany i dużo kwasu askorbinowego. Są stosowane jako środek moczopędny w schorzeniach nerek, pomocniczo w kamicy nerkowej i pęcherzowej, w upośledzeniu obwodowego krążenia krwi (m.in. w żyłkach odbytu), w przewlekłych zaburzeniach trawiennych oraz jako źródło naturalnej witaminy C (!). W weterynarii napar z kwiatu podaje się zwierzętom przy zaparciach. Liście są smaczną potrawą dla owiec i kóz stosowaną przy schorzeniach dróg oddechowych i moczowych oraz w zaburzeniach trawiennych. Suszone owoce daje się zwierzętom futerkowym jako środek profilaktyczny, remineralizujący, rewitaminizujący organizm. Okazy największe w Polsce: Szklarska Poręba 16/163/122, Zakopane 14/140/104, Lubin 15/183/40. Poch.: nn – samosiewy, około 1960, 1970.

kwatery IV F

☞

008765

Sorbus aucuparia 'Fastigiata' Loudon 1838 {Płn. Irlandia 1833}

syn.: *Sorbus aucuparia* f. *pyramidalis* hort., *Sorbus decora* var. *fastigiata*, *Sorbus nana scopulina* hort.

Jarząb pospolity 'Fastigiata', syn.: Jarząb pospolity odm. stożkowata

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale wzrost powolny, 5–8 × 1,5–2,5 m, korona wąsko kolumnowa, pędy grube, sztywne i wyprostowane. Owoce i liście nieco większe. Liście z wierzchu z lekkim połyskiem, jesienią żółte. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), doskonały do obsadzania wąskich ulic w miastach. Poch.: Boskoop, giełda– 1995.

kwatery: III B, IV F

☞

007835

Sorbus cashmiriana Hedl.

Jarząb kaszmirski

Krzew lub małe drzewo 3–5 (8–10) m wysokości, o szeroko rozpostartej, luźnej koronie, rośnie powoli. Liście sezonowe, pierzaste do 15 cm dł., złożone z 15–19, najczęściej 17 ostro piłkowanych listków 2–3(5) × 1,5 cm, górą ciemnozielone, dołem szarozielone; jesienią żółte. Kwiaty w V, białoróżowe, kwiatostany do 12 cm śred. Owoce kuliste 1–1,5 cm śred., białe na czerwonych szypułkach, utrzymują się długo po opadnięciu liści. Wyst.: zach. Himalaje – Kaszmir. Wprowadzony do Europy w 1930 r. Upr.: mroz (–29 °C), lubi gleby żyzne. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990, 1994.

kwatery IX

PL

003503

Sorbus chamaemespilus var. *sudetica* (Tausch) Wenz.

syn.: *Chamaemespilus sudetica* M.Roem., *Chamaemespilus sudetica* Fourr. 1868, *Pyrus sudetica* Tausch. 1834, *Sorbus chamaemespilus* (L.) Crantz, *Sorbus sudetica* (Tausch) Fritsch, *Sorbus sudetica* (Tausch) Fritsch., *Sorbus sudetica* Bluff.ex Nees et Schauer 1837

Jarząb nieszpułkowy odm. sudecka, syn.: Jarząb górski, Jarząb odm. górski

Krzew w uprawie 0,5–1 m wysokości, w naturze do 2 m, luźny, o pędach czerwono-brązowych, początkowo pokrytych włoskami, wyprostowanych, ale w dolnej części pokładających się. Liście sezonowe 5–9 × 3,5–5 cm, nieco skórzaste, odwrotniejąwate lub jajowato wydłużone, najszersze powyżej połowy, tępe na wierzchołku, u nasady klinowate, ciemnozielone, błyszczące, spodem początkowo silnie biało kutnerowate, później sinozielone, omszone, podobnie jak ogonek do 1 cm dł. Kwiaty w V–VI, różowe; zebrane w gęste baldachogrona 4–7 cm śred.; dno kwiatowe silnie omszone. Owoce jajowate do 1–1,5 × 1–1,2 cm, pomarańczowoczerwone. Wyst.: Karkonosze, Wogezy, Scharzwald. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), preferuje podłoża wapienne, nadaje się do skalnych ogrodów i na małe rabaty. Poch.: OBUWr Wrocław – 1996.

kwatery IIIIF

PL, Rchr, V

012630

2n = 68

Sorbus intermedia (Ehrh.) Pers.(prawd. utrwalony poliploidalny mieszaniec *S. aria*, *S. aucuparia* i *S. torminalis*)

syn.: *Aria suecica* Koehne, *Crataegus aria* var. *scandica* L., *Crataegus aria* var. *suecica* L., *Pyrus intermedia* Ehrh., *Pyrus suecica* (L.) Garcke, *Sorbus intermedia* Pers., *Sorbus scandica* (L.) Fries ?, *Sorbus suecica* (L.) Hartm., *Sorbus suecica* (L.) Krok et Almq.

Jarząb szwedzki

Drzewo 10–12 (15–20) × 5–7 m, o szerokiej, regularnej, gęstej koronie, początkowo owalnej, później kulistej, często wielopniowe lub niekiedy wysoki krzew, rośnie powoli. Młode pędy szare, pokryte filcowatymi włoskami – w drugiej połowie lata już nagie; kora szara do czarnoszarej, długo pozostaje gładka. Liście sezonowe, skórzaste, górna strona liścia lśniąc ciemnozielona, dolna biaława do szarozielonej i pokryta filcowatymi włoskami, szerokojajowate 6–10 cm dł., z krótkimi klapami (klapy najgłębiej wcinane poniżej środka liścia), ostro piłkowane, a u podstawy szerokoklinowate; jesienią żółte do pomarańczowożółtych. Kwiaty w V/VI, białe, zebrane w kwiatostany 8–12 cm średnicy, pokryte włoskami. Owoce elipsoidalne, 1,0–1,5 cm dł., żółto-brązowe do pomarańczowoczerwonych, połyskujące, długo utrzymują się po opadnięciu liści. Wyst.: pld.–środ. część basenu M. Bałtyckiego; w Polsce nieliczny na Pomorzu, od Kołobrzegu po Gdańsk i podlega prawnej ochronie od 1919 r. Upr.: b. mroz. (>–29°C), wytrzymały na suszę i wiatr, światłolubny, bardzo dobrze rośnie w warunkach miejskich i na terenach o zanieczyszczonym powietrzu; łatwo adaptuje się do różnorodnych gleb, ale preferuje żyzne, umiarkowanie wilgotne, nie mokre, alkaliczne do lekko kwaśnych; na siedliskach ubogich przyjmuje często pokrój krzaczasty. Zast.: jedno z najcenniejszych drzew ulicznych, alejowych do miast, szczególnie jego formy pienne. Cenny w zadrzewieniach krajobrazowych

oraz przy autostradach i innych drogach, dobry na niskie pasy wiatrochronne. Okazy największe w Polsce: Gliwice 20/231/125; 20/234/125, Szklarska Poręba 14/146/59, Warszawa 18,5/254/105 i w okolicach Wrocławia: Postolin, gm. Milicz 18/210. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1992.

kwatera IIIB

012637

Sorbus koehneana C.K.Schneid. 1906

syn.: *Pirus koehneana* Cardot, *Sorbus valbrayi* H.Lév.

Jarząb Koehne'a

Duży krzew 2–3 (5) × 2 m, wyprostowany, rośnie powoli – 30-letnie okazy osiągają 4 m wysokości. Pędy cienkie, nagie, lekko błyszczące i ciemnoczerwonobrazowe, pąki czerwonobrazowe i pokryte białymi i czerwonymi (na czubku) włoskami. Liście sezonowe, 10–20 cm dł., podzielone, złożone z 17–23 (27) lancetowatych do eliptycznych listków dł. 1,5–3,5 × 0,7–1,0 cm, zaostrome, ostro piłkowane od podstawy (!), spodem szarozielone, młode skąpo pokryte włoskami; jesienią brązowoczerwone do fioletowych. Kwiaty w V–VI, białe, 1 cm śred. z brązowymi pręcikami i 5 słupkami; zebrane w nagie (!) baldachogrona 4–8 cm śred. Owoce 6–9 × 8–11 mm, płaskokuliste, białe, na czerwonych szypułkach, wyjątkowo dekoracyjne. Wyst.: zach. Chiny. Upr.: mroz. (–29 °C). Łatwy w uprawie, nie wymagający w stosunku co do gleby; stanowisko słoneczne do półcienistego. Gatunek w Polsce nie rozpowszechniony, ale szczególnie godny polecenia do parków i małych ogrodów (wrzosowiska, rabaty), także w miastach. Nazwany ku czci botanika B.A. Koehne'a (1848–1918). Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1992.

Spiraea L.

Tawuła

rodzina *Rosaceae* – Różowate
podrodzina *Spiraeoideae* – Tawułowate

Do rodzaju należy około 80–100 gatunków, występujących na półkuli północnej. W Polsce na stanowiskach naturalnych rosną 2 gatunki (*S. salicifolia* i *S. media*), a uprawianych jest 48 gatunków, 2 podgatunki, 8 odmian botanicznych i 26 odmian uprawnych. Kolekcja narodowa znajduje się w Ogrodzie Botanicznym w Bydgoszczy. Tawuły to niskie krzewy do 2,5 m wysokości, o liściach sezonowych, skrętoległych, pojedynczych, karbowanych lub piłkowanych, bez przylistków. Kwiaty drobne, obupłciowe, białe, różowe lub purpurowe; zebrane na szczytach krótko- lub długopędów w różnego rodzaju kwiatostany. Większość tawuł odznacza się dużą wytrzymałością na mróz, suszę i zanieczyszczenia powietrza. Wymagania glebowe przeciętne, stanowiska słoneczne. Przynależność systematyczna wielu odmian nie jest jednoznaczna. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach – *S. japonica* 'Typ A' {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie<1958/1958}.

kwatera A/2

004052

Spiraea 'Arguta' Zabel {Zabel ok. 1880}

[(*S. crenata* × *S. hypericifolia*) × *S. thunbergii* ? lub *S. multiflora* × *S. thunbergii*]

syn.: *Spiraea* × *arguta* Zabel

Tawuła 'Arguta', syn.: Tawuła wczesna 'Arguta', Tawuła wczesna

Krzew dość gęsty 1,5–2 m średnicy, o cienkich, przewisających pędach, pokrytych filcowatymi włoskami, rośnie powoli. Liście sezonowe, wąskolancetowate, 2–4 cm dł., ostro piłkowane, na końcach pędów całobrzegie, za młodu pokryte włoskami, jasnozielone do szarozielonych, jesienią żółte. Kwiaty w IV/V, białe, bardzo liczne, na całej długości ubiegłorocznych pędów (!), pachną intensywnie. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), odporna na suszę, dobrze rośnie na glebach lekkich, przewiewnych i ciepłych oraz na stanowiskach słonecznych. Krzewy należy ciąć bezpośrednio po kwitnieniu i usuwać u podstawy stare, leniwie kwitnące pędy. Zast.: jedna z piękniejszych tawuł, o ładnych jasnozielonych,

wcześnie rozwijających się liściach i wyjątkowo atrakcyjnych, licznych i wcześniej rozwijających się kwiatach. Bardzo dobra na nieformowane żywopłoty. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1997.

614 pan. 25; kwatera A/2

004138

Spiraea 'Grefsheim' {Grefsheim Nursery, Norwegia <1949/1954}

[(*S. cana* × *S. hypericifolia*) × ? siewka]

syn.: *Spiraea* × *arguta* 'Grefsheim', *S. cinerea* 'Grefsheim', *S. 'Graciosa'*, *S. × cinerea* 'Grefsheim'

Tawuła 'Grefsheim', syn.: Tawuła norweska, Tawuła szara 'Grefsheim'

Krzew średniej wielkości 1,5–2 m średnicy, gęsty, o licznych, cienkich, dekoracyjnie przewisających pędach. Liście sezonowe, małe, wąskolancetowate 2–4 × 0,7–1 cm, w górnej części odległe piłkowane lub na końcach pędów całobrzegie, silnie pokryte włoskami, szarzielone; jesienią żółte. Kwiaty w IV/V, białe, w kilkukwiatowych baldachogronach na całej długości ubiegłorocznych długopędów. Krzew w czasie kwitnienia w całości biały (!). Upr.: b. mroz. (>–29 °C), odporna na suszę, doskonała na żywopłoty nieformowane i strzyżone, ale równie atrakcyjna sadzona pojedynczo. Jedna z najpiękniejszych tawuł. Odmiana bardzo podoba do *S. 'Arguta'*, ale różni się od niej silniejszym wzrostem, węższymi liśćmi i kwitnie wcześniej o około 10 dni. Poch.: OBUWr Wrocław – 1996, 1998.

479 pan.: 18, 19, 25; kwatera III E, A/2

011539

Spiraea 'Golden Princess' {P. Catt/Bressingham Gardens <1985/1985}

[*S. japonica* 'Little Princess' × *S. japonica* 'Goldflame']

syn.: *Spiraea japonica* 'Golden Princess', *Spiraea × bumalda* 'Golden Princess'

Tawuła 'Golden Princess'

Krzew do 50 cm wysokości, o gęstym pokroju, pędach sztywnych, wyprostowanych, brązowych. Liście sezonowe, małe, 1–3 cm dł., żółte, wiosną brązowopomarańczowe, czerwieniejące jesienią. Upr.: mroz. (–29 °C), doskonała na niskie żywopłoty i na okrywy, szczególnie w ogrodach przydomowych; wrażliwa na mączniaka, dlatego wskazane stanowiska słoneczne. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1995, 1996.

615 pan 25; kwatera III C, A/2

004135

Spiraea 'Goldflame' {?/F.J. Grootendorst ?/1972}}

[(*S. albiflora* × *S. japonica*) × ?]

syn.: *Spiraea × bumalda* 'Goldflame' *Spiraea bumalda* 'Goldflame', *Spiraea × bumalda* 'Gold Flame', *Spiraea japonica* 'Goldflame'

Tawuła 'Goldflame', syn.: Tawuła japońska 'Goldflame'

Krzew 0,6–0,9 × 1–1,2 m, gęsty, regularnie kulisty, o cienkich, prostych pędach, rośnie powoli. Liście sezonowe, 6–8 cm × 2–2,5 cm, jajowate do lancetowatych, ząbkowane, początkowo brązowe do pomarańczowobrązowych, później złocistożółte, latem zielonożółte z zielonym marmurkiem, jesienią ponownie miedzianożółte. Kwiaty w VII–VIII, karminoworóżowe w małych, płaskich baldachogronach. Upr.: mroz. (–29 °C). Rośnie na każdej glebie, najlepiej o pH 6,0–7,5. Wskazane stanowiska słoneczne do lekko półcienistych i dwukrotne przycinanie w ciągu roku: I – po kwitnieniu, wtedy jesienią powtarza kwitnienie i II – wczesną wiosną przed rozwojem liści. Wrażliwa na mączniaka. Poch.: OBUWr Wrocław – 1991, 1996.

619 pan. 25; kwatera A/0

004132

***Spiraea japonica* 'Anthony Waterer'** {Knap Hill Nursery <1890/1891}[*S. albiflora* × *S. japonica* lub sport od *S. j.* 'Bumalda']syn.: *Spiraea* × *bumalda* Burv. 'Anthony Waterer', *S.* × *bumalda* var. *Anthony Waterer* A. Waterer, *S.* 'Anthony Waterer'

Tawuła japońska 'Anthony Waterer', syn.: Tawuła drobna odm. Waterera, Tawuła Bumalda odm. Waterera

Krzew niski, półkolisty do 0,7–0,8 (1,25) m śred., gęsty, rośnie dość powoli. Pędy brązowe, silnie żebrowane. Liście sezonowe, 4–7 cm dł., eliptyczne, młode ciemnoczerwone, potem ciemnozielone, pomarszczone, wiele z białymi, kremowymi i różowymi plamami, smugami (!). Kwiaty w VI/VIII, karminowoczerwone (RHS 61 B); zebrane w płaskie kwiatostany, na pędach jednorocznych (!). Upr.: b. mroz. (>–29 °C); powinna być na wiosnę przycinana na wysokość około 15–20 cm; odporna na suszę, może rosnąć w półcieniu. Poch.: MPZ Krzyżowniki – 1999.

kwatera IA, IVA

004143

***Spiraea japonica* 'Little Princess'** {L.R. Russel Ltd. ?}syn.: *Spiraea bumalda alpina* Groot. 1953, *S. japonica alpina* hort. non Maxim., *S. japonica* 'Nana', *S. japonica* 'Alpina'

Tawuła japońska 'Little Princess'

Niski krzew do 50–60 × 100–120 cm, o bardzo gęstym pokroju, rośnie powoli. Podobna do odmiany 'Golden Princess', ale ma liście zielone i kwiaty w VI–VII, bardziej liczne, małe, do 0,5 cm szer., blad różowe (RHS 78 D), w drobnych podbaldachach 3–4 (5) cm śred. Kwitnie na pędach jednorocznych. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); nie ma specjalnych wymagań w stosunku do gleby, wskazane stanowiska słoneczne. Doskonała na niskie żywopłoty oraz jako roślina okrywowa, szczególnie sadzona plamami, naprzemian z tawułą 'Golden Princess'. W czasie kwitnienia jest silnym magnesem dla owadów. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1988, OBUWr Wrocław – 1998.

Stachyurus Siebold et Zucc.
StachiurusRodzina *Stachyuraceae* - Stachiurusowate

Do rodzaju należy 10 gatunków krzewów lub małych drzew zrzucających liście, występujących na Azji Wsch. i Himalajach; w Polsce w uprawie 1–2 gatunki.

355 pan. 13; kwatera: IIIB, IVD; fot. 167

012135

Stachyurus praecox Siebold et Zucc.syn.: *Stachyurus japonicus* Steud.

Stachiurus wczesny

Krzew w uprawie do 1,5–3 m, w ojczyźnie do 4 × 3 m, szeroko rozłożysty, luźny, rośnie szybko. Pędy skierowane ukośnie ku górze, czerwono-brązowe, nagie i błyszczące, z wyraźnymi jaśniejszymi przetchlinkami. Liście sezonowe, 10–18 cm dł., jajowate do lancetowatych, długo zaokrąglone, piłkowane; u podstawy zaokrąglone, spodem błyszczące i pokryte na nerwach włoskami, z wierzchu nagie; jesienią ładnie pomarańczowo-żółte do jasnobrązowopomarańczowych. Kwiaty w III–IV, 8 mm śred., dzwonkowate, żółtozielone, zebrane w wiszące grona 5–8 cm dł., które tworzą się już jesienią poprzedniego roku (!). Owoce żółtozielone z czerwonym rumieńcem. Wyst.: Japonia – wyspy Kyushu i Hondo. Upr.: dość mroz. (–20,5°C). Wymagania glebowe podobne do roślin rodzaju *Rhododendron*. Sadzić w miejscach półcienistych, o szczególnie korzystnym mikroklimacie. Interesujący krzew, bardzo wczesnie kwitnący i o oryginalnych kwiatach. Poch.: OB Kanagawa – 1993; Chiba Uniwersytet, Matsudo – 1996.

Staphylea L.
Kłokoczka

rodzina *Staphyleaceae* – Kłokoczkwate

Do rodzaju należy 11 gatunków krzewów lub małych drzew, występujących na półkuli północnej; w Polsce w naturze rośnie 1 gatunek kłokoczka południowa (*S. pinnata* L.), a uprawianych jest 6 gatunków, 1 mieszańiec międzygatunkowy, 1 odmiana uprawna. Liście sezonowe, nakrzyżległe, nieparzystopierzaste, listków 3–7, brzegi ostro piłkowane. Kwiaty obupłciowe, białe lub czerwone, dzwonkowate; zebrane w okazałe, szczytowe wiechy wyprostowane lub zwisające. Owocem jest kulista, cienkościenna, pęcherzowato rozdęta torebka, 2–3-klapowa, z twardymi nasionami wielkości pestki czereśni. Upr.: wymagają gleby żyznej, umiarkowanie wilgotnej i stanowiska półcienistego lub słonecznego.

353 pan.: 13, 23; kwatery IIID
008993

Staphylea bolanderi A.Gray
Kłokoczka Bolandera

Krzew do 1,5–3 m wysokości lub niekiedy małe drzewo do 6 m, o wzniesionych i wyprostowanych gałęzkach, dający rozłogi korzeniowe. Liście sezonowe, 5–7 cm dł., eliptyczne do okrągławych, 3-listkowe, ząbkowane. Kwiaty w V–VI, białe, płatki i działki wzniesione, zebrane po 9–15. Owoc 5–6 cm długości, 3-komorowe torebki o pergaminowych ścianach. Wyst.: Kalifornia. Upr.: prawdopodobnie dość mroz. (–20,5 °C), w Polsce tylko w 2 kolekcjach. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1993. W Wojsławicach wielopędowy krzew, w 2000 r. około 2 m wys.

IIIF

PL, Rchr

004061 2n = 26

Staphylea pinnata L.
Kłokoczka południowa

Krzew do 3 (5) m wysokości, o zwartej budowie, z wieloma dość sztywnymi i wyprostowanymi gałęziami, dający niekiedy odrosty korzeniowe. Liście sezonowe, nakrzyżległe, złożone z (3)5–7 dużych listków 5–10 cm dł., wąskojajowatych, drobno i ostro piłkowanych. Kwiaty w V/VI, miododajne, 5-krotne, działki i płatki podobne – białe lub różowo nabiegłe, około 1 cm dł., rozwijają się w miarę kwitnienia, zebrane w zwisającą, wydłużoną wiechę do 15 cm dł. na szczycie pędu; pachną kwaszonymi ogórkami. Owocowe IX–X, pęcherzasto rozdęte torebki, do 3 cm dł.; nasiona około 1 cm śred., bardzo twarde, jasnobrązowe i błyszczące – ulubione pożywienie myszy. Wyst.: śród. i płd. Europa, Kaukaz, Azja Mn.; w Polsce w zaroślach i lasach w płd.-wsch. części i na nielicznych stanowiskach w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej i na Śląsku. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), w czasie bardzo surowych zim przemarza w płn.-wsch. Polsce. Wykazuje dużą tolerancję w stosunku do gleby i światła; najlepiej jednak rośnie na glebach żyznych, świeżych, wapiennych, nie za suchych i w miejscach półcienistych lub słonecznych, osłoniętych, ciepłych. Zast.: bardzo ozdobne kwiaty przypominające nieco konwalie i oryginalne owoce z nasionami, które klekoczą w pergaminowej torebce (stąd nazwa). Roślina cenna do zwiększenia różnorodności upraw leśnych i atrakcyjna w każdym ogrodzie – pod warunkiem, że pochodzi z produkcji szkółkarskiej. Warto wiedzieć: z twardego drewna robiono laski, kije do maselnicy i krzyżyki, a z nasion różańce i olej do lamp (dzisiaj roślina chroniona). Kiszzone pączki kłokoczki, tak jak młode nasiona nasturcji, stanowiły w kuchni polskiej namiastkę kaparów (marynowanych pączków kwiatowych z *Capparis spinosa* L.). Poch.: ZFiA Bolestraszyce – ofiarował J. Piórecki – 1990.

Stephanandra Siebold et Zucc.
Tawulec, syn.: Stefanandra

rodzina *Rosaceae* – Różowate
podrodzina *Spiraeoideae* – Tawułowe

Do rodzaju należą 4 gatunki krzewów rosnące we wsch. Azji; w Polsce uprawiane są 3 gatunki i 1 odmiana uprawna.

458 pan. 17; kwatera IIIC

007189

Stephanandra incisa 'Crispa' {A.M. Jensen/Jensen Nursery 1920/1949}

syn.: *Stephanandra incisa* 'Prostrata'

Tawulec pogięty 'Crispa', syn.: Tawulec pogięty odm. kędzierzawa

Krzew niski, gęsty, do 50–80 × 150 cm, o długich, łukowatych, pokładających się pędach, rośnie powoli. Liście sezonowe, ułożone dwustronnie na pędzie, drobne, grubo i nieregularnie piłkowane, kędzierzawe, 3–5-klapowe, kłapy na szczycie ostre, nie wyciągnięte, przylistki duże; jesienią żółte do brązowopomarańczowych. Kwiaty w VI/VII, białe, z 10 pręcikami, drobne, w luźnych, małych wiechach. Upr.: mroz. (–29 °C), lubi miejsca osłonięte, ciepłe, słoneczne lub półcieniste. Doskonała roślina okrywowa. Poch.: Szkołka Pojemnikowa E. J. Grąbczewscy – 1991.

Stewartia L.

rodzina *Theaceae* – Herbatowate

syn.: *Stuartia* L'Hérit

Stewarcja

Do rodzaju należy 9 gatunków, występujących w Azji i Płn. Ameryce; w Polsce uprawiane są 4 gatunki i 1 odmiana botaniczna.

432 pan. 17; kwatera IIC, IIIF, XIII

004064

Stewartia pseudocamellia Maxim.

syn.: *Stewartia grandiflora* Carrière, *Stuartia pseudocamellia* Maxim.

Stewarcja kameliowa

Krzew lub małe, niskopienne drzewko, rosnące bardzo powoli, w uprawie 4–6 (b. stare 8–10) × 2,5–5 m, w ojczyźnie nawet do 18 m wysokości, szerokokolumnowe, o łuszczącej się, gładkiej, brązowopomarańczowej do czerwobrazowej korowinie. Liście sezonowe, 4–9 cm dł., jajowate do eliptycznych, drobno ząbkowane, ciemnozielone, jesienią intensywnie żółte, pomarańczowe i czerwone. Kwiaty w VI–VII, rozwijają się stopniowo i dopiero na starszych okazach, białe, 5–6 cm śred., pojedynczo lub parami wzdłuż pędów, kubkowate, szypułkowe, pylniki pomarańczowożółte – podobne do roślin z rodzaju *Camellia*, ale liście sezonowe. Owoce zdrewniałe, 5-klapowe, torebki. Wyst.: Japonia. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. (–29 °C); stanowiska słoneczne do półcienistych, ciepłe, osłonięte i gleby żyzne, umiarkowanie wilgotne, luźne, kwaśne (jak *Rhododendron*). Ze względu na płaski i szeroki, wrażliwy na przesuszenie, system korzeniowy źle znosi przesadzanie. Wyjątkowo cenny i malowniczy krzew, o oryginalnych kwiatach, ładnie przebarwiający się jesienią. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1995, 1997, 1998.

Photinia Lindl.

rodzina *Rosaceae* – Różowate

syn.: *Stranvaesia* Lindl.

Głogownik, syn.: Fotinia, Stranwesia

Do rodzaju należy 60 gatunków, występujących w Chinach i Himalajach; w Polsce uprawianych jest 7 gatunków, 1 odmiana botaniczna i 2 uprawne. Drzewa lub krzewy o liściach sezonowych lub wielosezonowych, naprzemianległych, lancetowatych do szerokojajowatych. Kwiaty małe, 5-płatkowe, spodeczkowate lub kubkowate; zebrane w szczytowe lub boczne wiechy. Owocem jest pestkowiec.

134 pan. 3; kwatera IIIF, VIA, XIB

006378

Photinia davidiana (Decne.) Cardotsyn.: *Stranvaesia davidiana* Decne., *Stranvaesia davidiana* Wilson, *Stranvaesia undulata* Decne., *Stranvaesia henryi* Diels,

Stranwesia Dawida, syn.: Głogownik Dawida

Wyprostowany, szerokokulisty krzew, w uprawie 2–3 (4) m wysokości, w ojczyźnie także małe drzewko 8 × 6 m, rośnie dość powoli. Liście wielosezonowe, skórzaste, błyszczące, naprzemianległe, do 12 × 2–3 cm., eliptyczne do odwrotnie lancetowatych, zaostrome, ciemnozielone, starsze przebarwiają się jesienią na czerwono i pomarańczowo; ogonek 1–2 cm dł., czerwony. Kwiaty w VII–VIII, małe, białe; zebrane w płaskie grona 7–8 cm szer. Owoce we IX–X, kuliste, jaskrawoczerwone pestkowce wielkości grochu, często utrzymują się aż do wiosny. Wyst.: zach. Chiny do 2500 m n.p.m., Wietnam. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), ale wg Index of Garden Plants tylko –12,2°C; młode rośliny bardziej wrażliwe na niskie temperatury. Ma głęboki, dobrze rozgałęziony system korzeniowy; źle znosi przesadzanie. Lubi gleby żyzne, przepuszczalne, udaje się także na lżejszych, i miejsca słoneczne, półcieniste, osłonięte od wiatru. Krzew ozdobny z owoców i skórzastych liści, w czasie kwitnienia chętnie oblatywany przez liczne owady. Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1992.

Styrax L. 1753rodzina *Styracaceae* – Styrakowate

Styraks, syn.: Styrak

Do rodzaju należy około 100 gatunków, występujących w tropikalnej i umiarkowanej strefie Ameryki, Azji, i w płd.-zach. Europie; w Polsce uprawiane są tylko 2 gatunki. Należą tu drzewa i krzewy o liściach sezonowych lub wielosezonowych, skrętoległych, całobrzegich lub piłkowanych. Kwiaty białe, przeważnie 5-krotne, dość duże, zebrane w szczytowe grona. Owocem jest suchy lub mięsisty pestkowiec z nieregularnie pękającą owocnią. Ciekawostka: nazwa rodzaju pochodzi od wartościowej, aromatycznej żywicy (styraks), zwanej też balsamem sumatrzańskim, pozyskiwanej z kory wielu gatunków, której najwięcej zawiera *S. benzoin*, zimozielone drzewo z tropikalnej Azji.

380 pan. 16; kwatera, IIIC, IIIF

007084

Styrax japonicum Siebold et Zucc.syn.: *Styrax japonica* Siebold et Zucc., *S. japonicus* Siebold et Zucc., *S. serrulatum* sens. Hook.f. non Roxb., *S. serrulatus*

Styraks japoński, syn.: Styrak japoński

Niskie drzewo lub krzew w uprawie 3–5 (6) m wysokości, w ojczyźnie drzewo do 10 m, z cienkimi, gęsto rozgałęzionymi gałęziami, poziomo odstającymi od pnia. Młode pędy i liście pokryte włoskami, później nagie, brązowe do czerwono-brązowych. Liście sezonowe, naprzemianległe, eliptyczne lub jajowate, małe, tylko na długopędach większe 3–5 (10) × 2–5 cm, zwężone u nasady, odległe ząbkowane, z wierzchu ciemnozielone, półmatowe, od spodu jaśniejsze; jesienią żółte lub czerwone. Kwiaty w VI–VII, pachnące, szerokodzwonkowate, białe lub białe z delikatnym różowym odcieniem, 5-krotne, obupłciowe, liczne, do 2 cm śred., zwisają po 3–6 na długich szypułkach. Owoce kuliste lub jajowate pestkowce, szare, do 2 cm dł. Wyst.: górskie lasy w Japonii, płd. Korei i środ. Chinach. Do Europy sprowadzony został w 1862 r. przez Richarda Oldhama. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), najbardziej mrozoodporny ze styraksów, może być sadzony w najcieplejszych regionach kraju. Wymaga gleby próchniczej, wilgotnej, lekko kwaśnej, szybko nagrzewającej się i stanowiska słonecznego, ciepłego. Młode okazy należy okrywać na zimę. Zast.: atrakcyjny krzew ozdobny, o ładnym ulistnieniu i licznych kwiatach (w czasie kwitnienia podobny nieco do *Halesia*); cenny w kolekcjach. Poch.: OB Phenian – ofiarował Sin Sieng Czer – 1993.

428 pan. 17; kwatera IIIIF

004065

Styrax obassia Siebold et Zucc.

Styraks wielkolistny, syn.: Styrak wielkolisty

Duży krzew lub małe drzewo w uprawie do 4–5 m wysokości, w ojczyźnie do 10 m, w młodości rośnie powoli. Młode pędy pokryte wełnistymi włoskami, później nagie, jasnobrązowe. Liście sezonowe, duże, 8–20 × 5–14 cm, od eliptycznych do okrągławych, nagle krótko zastrzone, powyżej połowy blaszki odległe ząbkowane, górą ciemnozielone i nagie, dołem niebieskoszare i pokryte gęsto włoskami; jesienią żółte lub pomarańczowe. Kwiaty w V/VI, przyjemnie pachnące, dzwonkowate, do 2,5 cm dł., 5-płatkowe, białe z żółtymi pręcikami; zebrane w okazałe, wiszące grona 10–20 cm dł. Wyst.: Japonia, Korea, Chiny. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), wymagania jak styraks japoński, ale jest od niego wrażliwszy na mróz. Zast.: wyjątkowo dekoracyjne małe drzewko, cenne w każdej kolekcji. Poch.: OB Phenian – ofiarował Sin Sieng Czer – 1990.

Sycopsis Oliv.

rodzina *Hamamelidaceae* – Oczarowate

Sykopsis

Do rodzaju należy 7 gatunków krzewów lub małych drzew o liściach zimzielonych, rozdzielнопłciowych, występujących w Chinach, Himalajach i na Filipinach. W Polsce uprawiany jest w gruncie 1 gatunek.

kwatera IIIIF

012628

Sycopsis sinensis Oliv. 1890

Sykopsis chiński

Krzew stożkowy, w uprawie 2–4 m wysokości, w ojczyźnie 6 × 4 m, o pędach wzniesionych. Liście wielosezonowe, 3–8 (12) × 1–4 cm, eliptyczne do lancetowatych, skórzaste, całobrzegie, tylko w górnej części ząbkowane, długo zastrzone, spodem jaśniejsze, nagie; pąki brązowo omszone. Kwiaty w III–IV, męskie z 5–10 czerwonymi pylnikami i żółtymi nitkami pręcików, zebrane są w małe, prawie siedzące główki; żeńskie na długich szypułkach w główkowatych kłosach 2,5 cm dł. Wyst.: Chiny – zach. Hubei, zach. Sichuan na wysokości do 1300 m. Upr.: nie mroz. (<–15 °C), dlatego polecany do uprawy pojemnikowej. W Wojsławicach mimo osłoniętego, ciepłego stanowiska prawie corocznie marznie. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1989.

Symphoricarpos Duhamel

rodzina *Caprifoliaceae* – Przewiertniowate

Śnieguliczka

Do rodzaju należy 17 gatunków, występujących w Ameryce Płn. – po płd. Meksyk, w tym tylko 1 gatunek, *S. sinensis* Rehd. w Chinach; w Polsce uprawianych jest 7 gatunków, 1 mieszańiec międzygatunkowy, 2 odmiany botaniczne i 3 odmiany uprawne. Krzewy z cienkimi pędami i często z podziemnymi rozłogami. Liście sezonowe, jajowate, 2–5 cm dł., jesienią opadają zielone lub lekko żółte. Kwiaty w VI–IX (!) i dłużej, białe do różowych, dzwonkowate, rurkowate, małe, w kątach liści. Owocce dekoracyjne, białe, różowe lub lila, kuliste, gąbczaste pestkowce, często przez całą zimę utrzymują się na krzewach. Rośliny bardzo wytrzymałe na suszę, zasolenie gleby, silne ocienienie i różne zanieczyszczenia powietrza, nie wymagające co do gleby, rosną dobrze także na piaszczystych i kamienistych. Zast.: jedne z najcenniejszych krzewów miododajnych, do sadzenia w miejscach suchych, pod koronami drzew; dobrze rosną w miastach i regionach przemysłowych. Warto wiedzieć: w owocach trujące saponiny i nie zbadane jeszcze substancje zasadowe o charakterze alkaloidów. Działanie: miejscowo drażniące, po zjedzeniu więcej niż 3–4

owoców podrażnienie przewodu pokarmowego. Objawy: zapalenie skóry i błon śluzowych, *per os* wymioty, biegunka, odurzenie, majaczenie, śpiączka, utrata przytomności. Zatrucia mogą zdarzać się u dzieci, które chętnie bawią się jagodami, pękającymi z trzaskiem przy rozgniataniu.

kwatera XVI

015181 2n = 72

Symphoricarpos albus (L.) S.F.Blake var. *laevigatus* (Fernald) S.F.Blake

syn.: *Symphoricarpos racemosus* Michx. non hort. (błędnie w szkółkach), *Symphoricarpos rivularis* Suksd.

Śnieguliczka biała odm. wysoka, syn.: Śnieguliczka białojagodowa odm. naga

Krzew 1–2 m wysokości, zwarty, gęsty, o pędach wzniesionych, przewisających, cienkich, szarych lub szarobrązowych, wewnątrz pustych i nagich (!), tworzący liczne odrośla korzeniowe. Liście sezonowe, 3–6 cm dł., naprzeciwległe, eliptyczne do jajowatych, na długopędach często klapowane, od spodu jaśniejsze, prawie nagie; jesienią żółte. Kwiaty w VI–IX, miododajne (20 kg miodu/ha), małe, 5–6 mm dł., różowobiałe, 4–5 krotne, w szczytowych kłosach. Owoce w VIII–IX, pozostają przez całą zimę, liczne, soczyste, gąbczaste pestkowce, białe lub zielonkawobiałe, 0,8–1,7 cm śred., kuliste, są chętnie zjadane przez myszy i ptaki drozdowate. Wyst.: płn. USA. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), dobrze rośnie w miejscach silnie zacienionych i na każdej glebie; odporna na suszę i zanieczyszczenia powietrza, ale może być ekspansywna i łatwo dziczeje. W szkółkach sprzedawana błędnie jako *S. albus* (L.) S.F.Blake (ma pędy owłosione, mniejsze owoce i jest niższa). Poch.: nn – <1970.

kwatera III E, A/7

004144

Symphoricarpos × *chenaultii* 'Hancock' {Woodland Nursery ok. 1940}

[*S. microphyllus* × *S. orbiculatus*]

Śnieguliczka Chenaulta 'Hancock'

Niski, gęsty krzew do 0,3–1,4 × 1,5–2 m, o długich pędach pokładających się na ziemi i zakorzeniających się, rośnie szybko. Liście sezonowe, do 2 cm dł., rozwijają się wcześniej i opadają późno, tuż przed zimą. Kwiaty różowe, małe. Owoce 5–9 mm śred., kuliste, mięsiste, lilaróżowe, błyszczące, dekoracyjne. Upr.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie mroz. (–29 °C). Wymagania jak śnieguliczka biała. Doskonała odmiana na okrywy, szczególnie na skarpy, murki i pod koronami drzew, zarówno w słońcu jak i w cieniu. Poch.: OBUWr Wrocław – 1994, 1998, 2000.

Syringa L.

rodzina *Oleaceae* – Oliwkowate

Lilak, syn.: „Bez”, „Bez lilak”

Do rodzaju należy około 30 gatunków, występujących we wsch. Azji, głównie w Chinach i tylko 2 gatunki w pld.-wsch. Europie. W Polsce uprawiane są 24 gatunki, 5 mieszańców międzygatunkowych, 2 odmiany botaniczne i 178 odmian uprawnych. Kolekcja narodowa znajduje się w Arboretum Kórnickim. Krzewy lub niewysokie drzewa różnej wysokości i pokroju, ozdobne z kwiatów. Liście sezonowe, nakrzyżległe, pojedyncze i tylko u kilku gatunków klapowane lub pierzaste, całobrzegie. Kwiaty obupłciowe; zebrane w szczytowe lub boczne wiechy, rurkowate, 4-krotne. Owocem jest dwukomorowa, skórzasta, wydłużona torebka zawierająca 4 oskrzydłone nasiona. Upr.: większość gatunków jest wytrzymała na mrozy, ale wrażliwa na suszę. Wymagają gleb umiarkowanie żyznych, dostatecznie wilgotnych, wapiennych; znoszą ocienienie. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: wyselekcjonowane w latach pięćdziesiątych przez profesora W. Bugałę i mnożone przez Szkołki Kórnickie od 1984 r. – *Syringa* × *prestoniae* 'Basia' *S.* × *p.* 'Danusia', *S.* × *p.* 'Diana', *S.* × *p.* 'Esterka', *S.* × *p.* 'Goplana', *S.* × *p.* 'Jaga', *S.* × *p.*

'Jagienka', $S \times p$. 'Nike', $S \times p$. 'Telimena' oraz wiele innych odmian hodowli M. Karpow-Lipskiego (patrz: Szkółkarstwo polskie 1799–1999, red. J. Dolatowski, 1999), np. *S. vulgaris* 'Adam Mickiewicz' {M. Karpow-Lipski 1953} i *S. v.* 'Anna Karpow' Karpow 1957 {M. Karpow-Lipski 1955}.

kwatera IVC
004073

endemit

Syringa josikaea Jacq. f. ex Rchb.

Lilak Josiki, syn.: Lilak węgierski, Lilak karpacki

Krzew do 4–5 m śred., o sztywnych, wyprostowanych gałęziach i dość grubych pędach jednorocznych, rośnie szybko, około 35 cm rocznie. Liście sezonowe, szerokoeliptyczne, 6–12 cm dł., grube, z wierzchu ciemnozielone, spodem szarozielone lub białawe, brzegiem orzęsione; jesienią żółte. Kwiaty w V/VI, pachnące, corocznie obfite, liliowe, w pąku purpurowe, rurki korony 7–15 mm dł., łatki wzniesione; zebrane w wąskie, gęste, wyprostowane wiechy 10–18 cm dł., na pędach jednorocznych. Wyst.: Karpaty Wsch. i Wyżyna Transylwańska; endemit wschodniokarpacki, systematycznie bliski gatunkom azjatyckim. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), dosyć wytrzymały na suszę, dobrze rośnie na różnych glebach z wyjątkiem bardzo suchych, zabagnionych, torfiastych, najlepiej na stanowisku słonecznym. Zast.: często stosowany lilak na nieformowane żywopłoty, także wiatrochronne oraz sadzony pojedynczo lub w grupach. Poch.: nn – <1970.

kwatera IA, IVF
009532

Syringa meyeri C.K. Schneid. 'Palibin' {płn. Chiny, w uprawie od dawna}

Syn.: *Syringa palibiniana* Hort. non Nakai, *Syringa patula* hort., *Syringa microphylla* 'Minor'

Lilak Meyera odm. Palibin

Krzew 1–1,5 m średnicy, gęsty, o regularnym, półkulistym pokroju i wzniesionych, wyprostowanych pędach, rośnie powoli. Liście sezonowe, ciemnozielone, jajowatoeliptyczne, z pofalowanym brzegiem, małe $2-4 \times 2-3$ cm, \pm owłosione, nagie od spodu. Kwiaty w k.V–p.VI i niekiedy powtórnie w VIII, bardzo liczne, purpurowofioletowe do liliowych, rurka wąska do 1,3 cm dł.; zebrane w gęstych, krótkich wiechach do 10 cm dł., intensywnie, ale przyjemnie pachnące. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), tolerancyjny co do gleby, lubi stanowiska słoneczne. Zast.: obficie kwitnący lilak o regularnym pokroju, znosi miejski klimat. Cenny do miejskiej zieleni i przydomowych ogrodów, jako soliter lub na niskie żywopłoty. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1998.

kwatera IIIB
006978

Syringa microphylla Diels.

syn.: *Syringa dielsiana* C.K.Schneid, *Syringa schneideri* Lingelsh.

Lilak drobnolistny

Bardzo podobny do lilaka Meyera (*S. meyeri* C.K.Schneid.), ale rurki korony krótsze i liście od spodu gęsto, pokryte miękkimi włoskami (!). Kwiaty w V i często powtórnie w VIII, intensywnie pachnące, lilioworóżowe. Wyst.: płn. Chiny. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), tolerancyjny co do gleby, dobrze znosi ocienienie. Zast.: cenny, szczególnie jego odmiana 'Superba', do przydomowych ogrodów i na niskie, nieformowane żywopłoty. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk.

kwatera IVD
012220

Syringa oblata 'Variegata' Wróbl. 1957 {A. Wróblewski/ Szkoła Kórnickie 1932/1957}

syn.: *Syringa vulgaris* 'Foliis Argenteopunctatis' (błędnie), *Syringa vulgaris* 'Variegata' (błędnie)

Lilak wczesny 'Variegata'

Krzew 2–4 m wysokości, często o pokroju drzewkowatym, daje odrosty korzeniowe, także pstrolistne. Pędy wyprostowane, grube, nagie. Liście sezonowe, szerokosercowate, 4–10 cm dł., młode w chwili rozwijania brązowozielone, potem zielone i dodatkowo białokremowo upstrzone. Kwiaty w IV/V, purpurowoliliowe, pachnące, w luźnych szerokich wiechach, 6–12 cm dł. Podobny z liści do *S. vulgaris*, lecz znacznie wcześniej kwitnący i o liściach pstrych. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Niewybredny w stosunku do gleby, wymaga stanowisk słonecznych, wtedy liście intensywniej pstre. Poch.: OB PAN Warszawa–Powsin – ofiarował A. Marczewski – 1999.

578 pan. 21b; kwatera IIIB, IIIC

006981

Syringa × *prestoniae* McKelvey {I. Preston ok. 1920}

[*S. komarowii* ssp. *reflexa* (C.K.Schneid.)P.S.Green et M.C.Chang × *R. villosa* Vahl.]

Lilak ottawski, syn.: Lilak Prestonowej, Lilak Prestony

Krzew do 3 m wysokości, luźny, szeroki, wyprostowany, bez odrostów korzeniowych. Liście podobne do lilaka kosmatego (*S. villosa*), eliptyczne, duże do 15 cm, spodem pokryte włoskami. Kwiaty w VI, o wąskiej, długiej rurce korony i łatkach ± jak u *S. komarowii* ssp. *reflexa*, różowolila; zebrane w wyprostowanych, luźnych, szerokich wiechach do 20 × 30 cm. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Ciekawostka: około 1920 r. Izabela Preston z Ottawy (Kanada) rozpoczęła krzyżowanie gatunków mało popularnych w ogrodach i otrzymała interesujące mieszańce o wysokiej mrozoodporności, obficie i późno kwitnące. Następne mieszańce wyselekcjonował prof. Władysław Bugała w Arboretum Kórnickim w latach pięćdziesiątych. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1998.

kwatera IB, IIIC

006377

Syringa × *prestoniae* 'James MacFarlane' {I. Preston ok. 1920}

[prawd. *S. komarowii* ssp. *reflexa* (C.K.Schneid.)P.S.Green et M.C.Chang × *R. villosa* Vahl.]

syn.: *Syringa* × *prestoniae* 'James Macfarlane'

Lilak ottawski 'James MacFarlane'

Krzew około 3 m wysokości, luźny, wyprostowany. Liście sezonowe, duże do 15 cm dł., eliptyczne, matowe, jasnozielone, spodem pokryte włoskami. Kwiaty w VI, czysto różowe, o wąskiej długiej rurce; zebrane w luźne, wyprostowane szerokie wiechy około 20–30 cm dł. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), niewybredny w stosunku do gleby i światła, odporny na suszę. Wskazane jest przycinanie i odmładzanie krzewów. Poch.: OBUWr Wrocław – 1992.

287 pan. 8; kwatera XV

006973

Syringa reticulata (Blume) H.Hara

syn.: *Ligustrum amurense* var. *japonica* Maxim., *Ligustrum reticulatum* Blume, *Syringa amurense* Rupr., *Syringa amurense* var. *japonica* (Maxim.) Franch. et Sav., *Syringa japonica* Decne.

Lilak żyłkowany, syn.: Lilak amurski odm. japońska, Lilak japoński

Wysoki krzew lub drzewo w uprawie do 10 m wysokości, w ojczyźnie do 20 m, bez odrostów korzeniowych. Kora czerwonobrazowa, błyszcząca, z jasnymi przetchlinkami, łuszczy się jak u czereśni. Liście sezonowe, jajowatoeliptyczne, 5–14 cm dł., na wierzchołku nagle zwężone i zastrzone, u nasady klinowate lub zaokrąglone; jesienią żółte i czerwonobrazowe. Kwiaty w poł.VI–p.VII, miododajne (!), silnie pachnące – podobnie jak ligustr, drobne, kremowobiałe, w luźnych, szerokich wiechach do 25–30 cm dł., na pędach 2-letnich. Wyst.: płn.-wsch. Chiny, Mandżuria, Płw. Koreański, Japonia. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); wymaga gleb żyznych, świeżych i dość wilgotnych; lubi stanowiska słoneczne lub

półcieniste. Zast.: ozdobny w czasie kwitnienia i szybko rosnący; atrakcyjny w szpalerach.
Poch.: nn – <1928.

kwatera IVD

004117

Syringa vulgaris 'Katherine Havemeyer' {Lemoine 1922}

Lilak pospolity 'Katherine Havemeyer', syn. Lilak turecki 'Katherine Havemeyer'

Krzew lub małe drzewo do 5 m wysokości, rośnie silnie. Liście sezonowe, jajowate do szeroko jajowatych, 5–12 cm dł., nagie. Kwiaty w V, bardzo duże i liczne (!), podwójne do pełnych, o szerokich, skręconych płatkach; kobaltowolila z różowym odcieniem, przekwitające lilaróżowe. Wiechy bardzo duże, szerokie, gęste i ciężkie do 20–25 cm dł. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Jedna z najpiękniejszych pełnokwiatowych odmian lilaka. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1998.

kwatera IVD

006985

Syringa vulgaris 'Miss Ellen Willmott' {Lemoine 1903}

syn.: *Syringa vulgaris* 'Ellen Willmott'

Lilak pospolity 'Miss Ellen Willmott', syn. Lilak turecki 'Miss Ellen Willmott'

Krzew silnie rosnący i obficie kwitnący. Kwiaty duże, pełne, czysto białe, w pączkach kremowe. wiechy bardzo duże, gęste, wyprostowane, wydłużone. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Jedna z najcenniejszych biało kwiatowych odmian lilaka. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1998.

kwatera IVD

006989

Syringa vulgaris 'Mme Lemoine' {Lemoine 1890}

syn.: *Syringa vulgaris* 'Mme. Lemoine', *S. vulgaris* 'Madame Lemoine'

Lilak pospolity 'Mme Lemoine', syn. Lilak turecki 'Mme Lemoine'

Krzew około 4 m wysokości, obficie kwitnący. Kwiaty rozwijają się późno, są liczne, duże, pełne, czysto białe; płatki szerokie, skręcone; zebrane w bardzo duże wiechy, szerokie, gęste, dwu- i trójwierzchołkowe. Odmiana nadaje się do pędzenia. Ciekawostka: hodowla odmian *S. vulgaris* L. rozpoczęła się dopiero przed 100 laty, mimo iż gatunek ten trafił do Europy z Istanbuhu już w 1563 r., jako dar Sulejmana Wspaniałego dla wiedeńskiego dworu. Największą liczbę odmian – ponad 200 (obecnie ich liczbę ocenia się na ponad 1000) i największą sławę uzyskał Victor Lemoine z Nancy i jego następcy na przełomie XIX i XX w. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1998.

kwatera IIIB

006376

Syringa wardii W.W.Sm.

Lilak Warda

Krzew 2–4 m wysokości, szerokokulisty i zwarty. Pędy cienkie, w młodości pokryte jasnoszarymi włoskami. Liście 1–2 cm dł., szeroko jajowate do prawie okrągłych, z wierzchu ciemnozielone, nagie, spodem jaśniejsze; ogonek 2–3 mm dł. Kwiaty w V, około 1 cm dł., rurkowate, liliowe, zebrane w luźne, wyprostowane wiechy 10 × 7 cm, pokryte gęsto miękkimi, białymi włoskami. Wyst.: Chiny – Yunnan. Podobny do lilaka drobnolistnego (*S. microphylla* Diels.), z którym jest blisko spokrewniony. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), łatwy w uprawie. Poch.: OBUWr Wrocław – 1990.

Taxodium Rich. 1810

rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

Cypryśnik

(d. *Taxodiaceae*)

Do rodzaju należą 3 gatunki występujące w USA i Meksyku. W Polsce w uprawie 2 gatunki, 1 odmiana botaniczna i 1 uprawna.

209 pan.: 5, 7, 9, 12, 14; kwatery: XIIB, S/5; fot. 138

relikt

004444

Taxodium distichum (L.) Rich. 1810syn.: *Cupressus americana* Catesby, *Cupressus disticha* L. 1753, *Schubertia disticha* Mirb. 1825

Cypryśnik błotny, syn.: Cisownik, Cisowiec

Drzewo 20–25 m wysokości, w ojczyźnie 30–35 m (maks. 45 m), rozdzielнопłciowe, jednopienne, o koronie luźnej, wąskostożkowej za młodu, następnie szerokiej i zaokrąglonej u góry. Pędy dwojakie – trwałe, drewniejące długopędy z pączkami i odpadające w jesieni wraz z igłami, boczne krótkopędy. Igły sezonowe (!) na krótkopędach, 10–15 × 1 mm, miękkie, jasnozielone, jesienią rudobrązowe; ułożone skrętolegle i zwykle dwustronnie rozłożone i podnoszące się do góry; na pędach drewniejących łuskowate. Szyszki jajowate lub kuliste, 2–3 cm dł., zielone, później brązowe, sklejone krwistoczerwoną żywicą, dojrzewają i rozpadają się w 1. roku. Drewno twarde, biel jasnożółty, twarde brunatna, czasem z czerwonym odcieniem, bardzo odporne na choroby i szkodniki. Wyst.: pld.-wsch. USA, zwykle na terenach zalewowych i bagnach wzdłuż Atlantyku. Upr.: b. mroz. w starszym wieku (>–29 °C), w młodości wrażliwy na mróz i wymaga okrywania na zimę. Tolerancyjny w stosunku do odczynu podłoża, lubi gleby świeże, żyzne, wilgotne do bardzo wilgotnych (bagniste łąki, brzegi wód), światłolubny. Gatunek odporny na choroby i szkodniki. W Europie w uprawie od 1640 r., w Polsce od 1816 r. Zast.: oryginalne i dekoracyjne drzewo o delikatnej, jasnozielonej barwie na wiosnę i w ciągu lata oraz rudobrązowej jesienią. Niezastąpione nad brzegi stawów, wyspy, bagniste łąki i tereny okresowo zalewane. Pnie starszych drzew zwykle rozszerzają się butelkowato przy gruncie i wokół nich wyrastają pionowo do góry korzenie oddechowe (pneumatofory). Okazy największe w Polsce: Kórnik 20/435/165 + pneumatofory, Tułowice, gm. Niemodlin 28/378/155, Śledziejowice, gm. Wieliczka 29/363/161 i w okolicach Wrocławia: Wawrzeńczyce, gm. Mietków 29/420, Gilów, gm. Niemcza 25/420 + pneumatofory, Milicz 14/390, 21/300 + pneumatofory, 19/230; Postolin, gm. Milicz 15/370. Poch.: nn – <1928 r. (pomiar w 2000 r. – kw. XIIB 19/320 i 415 przy gruncie); Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 2000.

Taxus L 1753rodzina *Taxaceae* – Cisowate

Cis

Do rodzaju należy około 3–10 gatunków. W Polsce na naturalnych stanowiskach występuje 1 gatunek, a uprawianych jest 5, 1 mieszaniec międzygatunkowy i ponad 70 odmian uprawnych. Są to drzewa lub krzewy wielosezonowe, zwykle dwupienne o powolnym wzroście, bezżywicze, zawierające trujący alkaloid taksynę. Korowinę mają cienką, wiśniowobrazową, złuszczejącą się już na kilkuletnich gałęziach. Pączki małe, wegetatywne i generatywne, okryte łuskami. Igły wieloletnie, zasuszone nie opadają, są mocno spłaszczone, zastrzone, osadzone skrętolegle i gęsto na krótkim ogonku; odstają promieniście dookoła albo rozłożone są na boki lub podniesione z przedziałem V. Kwiaty wczesną wiosną, na dolnej stronie pędu, niepozorne. Nasiona jajowate, osadzone na dnie kieliszkowatej, zazwyczaj czerwonej, soczystej, jadalnej osnówki. Wyst.: śr. i zach. Europa, pñ. Afryka, Azja Mniejsza, pñ. Iran, Kaukaz. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Taxus baccata* 'Aurea Hoseri' {A. Wróblewski/Szk. Kórnickie 1928/1939}, *Taxus baccata* 'Aurea Nova' {A. Wróblewski/Szk. Kórnickie 1927/1946}, *Taxus baccata* 'Compacta Kobendzi' {A. Wróblewski/Szk. Kórnickie 1928/1950}, syn. *T. b.* 'Kobendzi', *Taxus baccata* 'Goplana' {A. Wróblewski/Szk. Kórnickie

1928/1955} syn.: *T. b.* 'Erecta Goplana', *Taxus cuspidata* 'Zen-Dan' {Z. Mierzejewski 1957/1970} syn.: *T. c.* 'Danuta', *T. c.* 'Aureomarginata Zendan', *Taxus* 'Kris' {J.i J. Widajowie 1980/>1980}, *Taxus* × *media* 'Inżynier Eder' {A. Marczewski <1991}, *Taxus* × *media* 'Profesor Górczyński' {A. Marczewski <1991}.

Rośliny z rodzaju *Taxus*, szczególnie *T. baccata*, zawierają we wszystkich częściach, z wyjątkiem osnówki, silną truciznę – taksynę. Zatrucia zdarzają się po wypiciu odwaru lub po żuciu przez dzieci igieł lub szczytów gałązek. Działanie taksyny: pobudzające i porażające ośrodkowy układ nerwowy oraz oddechowy, silne działanie nasercowe, drażniące na błonę śluzową przewodu pokarmowego. Objawy: po ½ – 1 ½ godz. wymioty, silne bóle brzucha, biegunka, ślinotok, zawroty głowy, stan odurzenia, ewentualne rozszerzenie źrenic, oddech i tętno z początku częste, później rzadkoskurcz, niemiarkowość i osłabienie czynności serca, oddech płytki, twarz blada, wargi sine, postępująca utrata przytomności i spadek ciśnienia tętniczego krwi aż do zapaści krążeniowej. Po 1½ do 24 godz., może nastąpić zgon w stanie śpiączki poprzedzony drgawkami.

86 pan.: 1b, 2–15, 17–19, 21a, 22, 23, 26

PL, Rchr., ☞

kwatera: IA, IIIB, IIIE, IIIF, IVA-E, V, VIA–B, VIIB, X, XIB, XIIA-B, XIII–XVI; fot. 140 004429 2n = 24

Taxus baccata L. 1753

syn.: *Taxus baccata* var. *caucasica* Fomin, *Taxus baccata* ssp. *eubaccata* Pilg., *Taxus baccifera* Theophr. ex Bubani, *Taxus communis* J.Nelson 1866, *Taxus lugubris* Salisb., *Taxus nucifera* Wall.

Cis pospolity, syn.: Cis jagodowy

Drzewo lub krzew do 15 m wysokości, wyjątkowo długowieczne, rośnie bardzo powoli. Korona u młodych drzew stożkowata, ciemnozielona, zwarta, u starszych szerokokulista, miotlasta z wieloma wierzchołkami. Igły 2–3(4) cm × 1,5–3 mm wielosezonowe, płaskie, proste lub nieco szablaste i wysklepione, z wierzchu zielone, błyszczące, spodem jaśniejsze, na szczycie zastrzone i ułożone płasko w dwa rzędy po obu stronach pędu. Kwiaty w III–V, męskie złożone z licznych pręcików w kątach igieł na spodniej stronie pędów; żeńskie mało widoczne. Nasiona zmienne, w czerwonej osnówce chętnie zjadanej przez ptaki, m.in.: kosa, drozda, kwiczoła, paszkota, jemioluszkę, kowalika. Drewno twarde, bez przewodów żywicznych, czerwone lub brązowe z jasnym białym, wąskosłoiście, bardzo twarde i trwałe, elastyczne, dobrze się poleruje, w wodzie przybiera zabarwienie fioletowopąsowe; dawniej stosowane do wyrobu łuków, kusz, grotów strzał, intarsji, oklein meblowych, nóg mebli. Wyst.: śr. i zach. Europa, Azja Mn., Algieria, płn. Iran – gatunek rozproszony; w zach., płn. i płd. części Polski osiąga wschodnią granicę swego zasięgu. Upr.: mroz. (–29 °C), ale w czasie surowych zim w różnym stopniu przemarza i powoli regeneruje. Lubi gleby przeciętne, najlepiej głębokie, świeże, bogate w CaCO₃, źle rośnie na suchych i podmokłych. Tolerancyjny w stosunku do światła, ale jest najbardziej cienioznośnym drzewem wśród iglastych. Najlepiej rośnie w rejonach o dużej wilgotności powietrza i częstych opadach. Odporny na skażenia i klimat miejski. Dobrze znosi przesadzanie z bryłą ziemi, nawet w starszym wieku, dzięki gęstemu i bogato rozgałęzionemu systemowi korzeniowemu. Zast.: wyjątkowo dobrze znosi cięcie (od wczesnej wiosny do chwili rozwijania pączków w lecie), silnie się zagęszcza i jest niezastąpionym na formowane żywopłoty i różne bryły geometryczne. Jest cennym gatunkiem zalecanym do zadrzewień krajobrazowych oraz do wzbogacenia różnorodności gatunkowej upraw leśnych. Okazy największe w Polsce: Henryków Lubański, gm. Lubań 13/512/1258 (!) – najstarsze drzewo w Polsce liczące około 1250 lat, Bystrzyca, gm. Wleń 13/384/790, Henryków, gm. Ziębice 11/316/728, Harbutowice, gm. Sułkowice (cis Raciborskiego) 15/282/667 i w okolicach Wrocławia: Przerzeczyn Zdrój, gm. Niemcza 12/265; 11/231, Mirosławiczki, gm. Sobótka 12/257; 14/195, Cieśle, gm. Oleśnica 10/200 + 9/160. Spośród 20 rezerwatów cisa obejmujących 419 ha powierzchni, największy znajduje się w Borach Tucholskich – 80,9 ha powierzchni i około 3500 drzew. Warto wiedzieć:

wielka użyteczność drewna cisowego i lęk przed jego trującymi właściwościami były przyczyną wycinania cisów w naszych lasach. Pierwszy zakaz ich niszczenia wydał król Władysław Jagiełło w statucie warckim (1420–1423 r.), w którym czytamy: „Jeśli by kto, wszedłszy w las, drzewa, które znajdują się być wielkiej ceny, jako cis albo im podobne, podrąbał, tedy może być przez pana albo dziedzica pojman, a na rękojmię tym, którzy on prosić będą, ma być dan”. Jego królewska moc wydał ten dekret nie z umiłowania do drzew, ale dlatego, że drewno cisowe było mu potrzebne do wyrobu kusz, łuków i innych narzędzi wojennych. Bez względu na przyczyny jego decyzji jest to pierwsza w naszych dziejach ustawa o gatunkowej ochronie przyrody. Ciekawostki: właściwości trujące uczyniły cis symbolem śmierci i wymieniany bywał wśród drzew świata podziemnego. Słowianie posypywali igliwem cisa izby, gdzie przebywał zmarły, i drogę za konduktem pogrzebowym, aby się zabezpieczyć przed powrotem ducha osoby zmarłej. Napar z igieł cisa, odpowiednio dawkowany przez „babki znające”, był radykalnym środkiem na poronienia płodu, a wywar z drewna i kory uchodził za jedyny skuteczny lek przeciw wścieklicznie. Jelenie i sarny chętnie zgryzają gałązki, ale dla koni są one silnie toksyczne. Poch.: prawdopodobnie stanowisko naturalne – <1928 r. (pomiar w 2000 r.– kw.: IIIE 13/140, V 7/110+80+70+78 i 220 cm obwodu przy gruncie, X korona 17 m śred.).

kwatery III F

016837

Taxus baccata 'Amersfoort' Meyer 1961 {D.B.B. van den Hoorn 1939}

syn.: *Taxus × media* 'Amersfoort' hort. Amer.

Cis pospolity 'Amersfoort'

Mały krzew, o pokroju szerokostojkowatym, luźno ugałęziony, rośnie bardzo powoli. Pędy krótkie, brązowawe. Igły wielosezonowe, 5–7 × 3–4 mm, z wierzchu ciemnozielone, od spodu jaśniejsze, jajowatopodługowate; ułożone gęsto i promieniście. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Szkoła Krzewów Ozdobnych S. Tomszak, A. Tomszak, Czechowice-Dziedzice – ofiarował S. Tomszak – 1999.

203 pan.: 5–8, 10–12, 15; kwatery: IVB, IVC, XIB, XIV, XVI

007087

Taxus baccata 'Aurea' Nelson 1866 {nn <1855}

syn.: *Taxus baccata elvastonensis aurea* hort., *Taxus baccata variegata aurea* Carrière, *Taxus Barronii* hort., *Taxus Barronii femina variegata* hort., *Taxus elvastonensis* hort.

Cis pospolity 'Aurea'

Krzew do 3 m wysokości, szeroko rozgałęziony, zwykle bez wyraźnego wierzchołka, o młodych pędach żółtawych. Igły wielosezonowe, wiosną na młodych pędach złocistożółte, później żółtozielone i jasnozielone. Niekiedy jest to nazwa zbiorowa dla odmian złocistych, zarówno żeńskich, jak i męskich. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – <1928, ok. 1960.

579 pan. 21b; kwatery IA, VIIB, A/8

004431

Taxus baccata 'Aurea Decora' Chylarecki 1957 {A. Wróblewski/Szk. Ogrodów Kórnickich 1928/1939}

Cis pospolity 'Aurea Decora'

Szeroki, rozłożysty krzew bez przewodnika, do 5 m wysokości i o znacznie większej średnicy. Igły wielosezonowe, bardzo długie, na pędach dwuletnich nawet do 4,5 cm dł., najmłodsze koloru miedzi (zbliżone do sepii), potem złocistożółte i w końcu barwne pozostają tylko brzegi igieł, jesienią barwa zanika; ułożone nieregularnie, grzebieniasto. Klon żeński. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarowali K. i K. Kulasowie – 1988.

kwatera IIIE

015196

***Taxus baccata* 'Brzeg'** {K. Kulas ok. 1980}

Cis pospolity 'Brzeg'

Niski, bardzo gęsty krzew o żółtych igłach, w młodości płaskokulisty, z pędami pokładającymi się na ziemi. Odmiana znaleziona przez K. Kulasa w Brzegu Opolskim. Upr.: prawdopodobnie b. mroz. ($>-29^{\circ}\text{C}$). Poch.: ofiarował Związek Szkółkarzy Polskich – 1999.

533 pan.: 20, 22; kwatera IX

007089

***Taxus baccata* 'Dovastoniana'** Leight. 1841 {J.Dovaston 1777}

syn.: *Cephalotaxus umbraculifera* Siebold 1847, *Taxus baccata* var. *dovastoniana* Leight., *Taxus baccata dovastoniana* Lindl. et Gordon, *Taxus baccata dovostonii* Lindl. et Gordon, *Taxus disticha* Henkel ex K.Hochst. 1865, *Taxus dovostonii* hort., *Taxus horizontalis* hort., *Taxus pendula* hort., *Taxus umbraculifera* hort.

Cis pospolity 'Dovastoniana'

Małe drzewo lub niewysoki krzew, często o pokroju drzewkowatym, z wyraźnym pniem, długimi, prawie horyzontalnie rozpostartymi gałęziami, z których kurtynowo zwisają gałązki boczne. Igły wielosezonowe 2,0–3,5 cm \times do 3 mm, ciemnozielone, najszersze w dolnej części i stopniowo zwężają się w ostry wierzchołek; ułożone są nieregularnie mniej lub bardziej zakrywając pęd. Upr.: odmiana dekoracyjna, ale zad. mroz. (-26°C). Ciekawostki: w 1977 r. odmiana została kupiona przez J. Dovastona (stąd nazwa) od miejscowego szewca za 6 pensów. Poch.: F. Oheimb – <1928 r. (pomiar w 2000 r. – jeden tylko okaz 11/117).

188 pan. 5; kwatera: IVC, VIA, VIB

004433

***Taxus baccata* 'Elegantissima'** C.Lawson 1852 {Fisher, Son & Sibray <1852}syn.: *Taxus baccata aurea elegantissima* Kent., *Taxus elegantissima* hort.

Cis pospolity 'Elegantissima'

Szeroki, gęsty krzew żeński, do kilku metrów wysokości, o prostych pędach szeroko rozpostartych i wzniesionych skośnie ku górze pod kątem około 45° . Igły do 1,5 cm dł., podobne do *T. baccata* 'Dovastoniana', ale często wygięte sierpowato i pałakowato do góry, młode bladeżółte lub z żółtymi paskami, późnym latem wyblakłe lub z nieregularnymi białymi smugami. Nasiona dojrzewają już w lipcu. Upr.: b. mroz. ($>-29^{\circ}\text{C}$). Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – 1990, 1992.

129 pan. 3; kwatera: IIIC, VIIB

004434

***Taxus baccata* 'Fastigiata'** Loud. 1838 {Irlandia/Lee & Kennedy Nurs. 1870/>187}syn.: *Taxus baccata* var. *hibernica* Hook. ex Loudon, *Taxus baccata* var. *fastigiata* (Lindl.) Loudon, *Taxus baccata stricta* C.Lawson, *Taxus fastigiata* Lindl. 1850, *Taxus hibernica* Macay 1836, *Taxus pyramidalis* hort.

Cis pospolity 'Fastigiata', syn.: Cis pospolity odm. irlandzka

Krzew do 3 m wysokości, o wąskim, kolumnowym pokroju z wiekiem coraz szerszym, rośnie dość szybko. Igły wielosezonowe, ciemnozielone, odgięte ku dołowi i ułożone promieniście. Klon żeński. Upr.: dost. mroz. (-23°C), zalecany do uprawy w regionach o łagodnym, morskim klimacie. Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1993; OBUWr. Wrocław – 1995.

kwatera VIIB

007927

***Taxus baccata* 'Erecta Aureovariegata'** C.E.(?)Sm. 1874 {nn<1874}syn.: *Taxus baccata* var. *erecta aureo-variegata* hort.

Cis pospolity 'Erecta Aureovariegata'

Gęsty, wyprostowany krzew najpierw wąski, później stopniowo rozszerza się przyjmując pokrój szerokokolumnowy z pionowo ustawionymi licznymi gałęziami. Igły krótkie i wąskie, 2,0–2,5 cm × 2 mm, jasnożółto obrzeżone. Upr.: b. mroz. (>–29°C); w Wojsławicach 2 okazy, po kilkudziesięciu latach uprawy 2–3 m wysokości. Poch.: nn – <1928.

547 pan. 21a; kwatera: IIC, IIIC
004435

Taxus baccata 'Fastigiata Aureomarginata' Fisher ex Veitch 1881 {Fisher, Son & Sibray <1881}

syn.: *Taxus baccata fastigiata aureomarginata* Fisher ex Veitch, *Taxus baccata fastigiata grandis* Dallim. et Jacks., *Taxus baccata pyramidalis aureo-marginata* hort., *Taxus hibernica grandis* Fisher et Son et Sibray

Cis pospolity 'Fastigiata Aureomarginata'

Odmiana męska o pokroju kolumnowym, wrzecionowatym, z wiekiem rozszerza się, ale mniej od *T. baccata* 'Erecta Aureovariegata'. Główne pędy wyprostowane i ułożone gęsto, gałązki boczne bardzo krótkie. Igły 2,5–3 cm dł., intensywnie złocistożółte na obrzeżach, zwłaszcza na górnej stronie, stają się później jasnozielone; ułożone są promieniście i łukowato wygięte w dół. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 1988; Rudziniec k. Gliwic – ofiarował P. Muras – 1989.

610 pan. 23; kwatera IIID
007928

Taxus baccata 'Horizontalis' Pépin 1850 {Bertin Nurs. <1850}

syn.: *Taxus horizontalis* Pépin

Cis pospolity 'Horizontalis'

Młode rośliny bardzo długo lub wcale nie wytwarzają przewodnika i rosną płasko. Gałęzie są długie, szeroko i horyzontalnie rozpostarte. Igły ma wielosezonowe, 25–30 × 4 mm, ciemnozielone, lekko sierpowato wygięte. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – <1928.

kwatera IVC
011537

Taxus baccata 'Nissen's Corona' Nissen 1957 {J. Nissen ok. 1934}

syn.: *Taxus baccata* 'Aprather Type 1', *Taxus baccata* 'Corona' hort., *Taxus baccata* 'Nissens Corona'

Cis pospolity 'Nissen's Corona'

Krzew bardzo wolno rosnący na wysokość, po 30 latach uprawy w Niemczech tylko 1,8 m wysokości i 10 m śred. Upr.: dost. mroz. (–23 °C). Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1990.

kwatera IIIA
004437

Taxus baccata 'Overeynderi' C.K.Schneid. 1923 {C.G. Overeynder Nurs. ok. 1860}

syn.: *Taxus baccata erecta overeynderi* (C.K.Schneid.) Den Ouden, *Taxus baccata fastigiata overeynderi* hort., *Taxus baccata fastigiata overeynderi* C.K.Schneid., *Taxus baccata pyramidalis overeynderi* hort.

Cis pospolity 'Overeynderi'

Krzew do 3–5 m wysokości, wyprostowany, gęsty o regularnej budowie, podobny do *T. baccata* 'Erecta', ale szerszy i bez krzywych wierzchołków. Igły wielosezonowe, wąskie, około 2 cm × 2 mm, ciemnozielone. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: OB Bielefeld – 1988.

122 pan.: 3, 15; kwatera: IIIF, IVD, VIA, VIIB
007832

Taxus baccata 'Repandens' Parsons 1887 {Parsons <1887}

Cis pospolity 'Repandens'

Niski krzew do 50 cm wysokości, szeroko rozrastający się do 2–3 m śred. Gałęzie prawie horyzontalnie rozpostarte, boczne sztywne i przygięte ku dołowi. Igły wielosezonowe, ciemnozielone, 2–3 cm × 3 mm, węższe i dłuższe niż u gatunku, sierpowate, wygięte pałkowato do góry i odchylone do tyłu; ułożone nieregularnie z podziałem V. Płeć żeńska, nasiona nieliczne. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – ok. 1960; Gospodarstwo Szkółkarskie L. i G. Kurowscy, Końskowola – ofiarował L. Kurowski – 1990.

kwatery IVC

007764

Taxus cuspidata Siebold ex Zucc. 'Nana' (Rehder) Wilson 1916 {Japonia <1902}

syn.: *Taxus baccata brevifolia* Siebold 1868., *Taxus brevifolia* hort., *Taxus cuspidata brevifolia* Siebold, *Taxus cuspidata compacta* Bean 1914, *T. cuspidata* f. *nana* Rehder 1902

Cis japoński 'Nana'

Klon męski. Niski, gęsty krzew szeroko rozrastający się, stare okazy do 2–3 m wysokości i 11 m śred., spłaszczone, o długich gałęziach szeroko rozpostartych, pokrytych krótkimi gałązkami, skierowanymi ku górze. Igły wielosezonowe, 2–2,5 cm × 3–4 mm, ciemnozielone, matowe, krótkie i szerokie; ustawione gęsto i promieniście wokół pędów. Wg „Flora of Japan” jest to odmiana botaniczna *T. cuspidata* f. *nana* Rehder 1902 i występuje na stanowiskach naturalnych w górach Honsiu w Japonii. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów Ozdobnych A. Końca, Zgierz – ofiarował A. Końca – 1991.

43 pan. 1a; kwatery VIB

007093

Taxus × media Rehder 1923 {T.D. Hatfield ok. 1900}

[*T. cuspidata* × *T. baccata*]

Cis pośredni

Krzew do 3 m wysokości, o prosto wzniesionych gałęziach i cechach pośrednich rodziców, rośnie stosunkowo szybko – wzrost silniejszy od *T. baccata*. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Park w Krasiczynie – ofiarował J. Piórecki – 1990.

174 pan.: 4, 5, 11, 13, 24; kwatery IVA, VIB

007094

Taxus × media 'Hicksii' Rehder 1923 {Hick's Nurs. ok. 190}

[siewka *T. cuspidata* 'Nana' × *T. baccata* ?]

Cis pośredni 'Hicksii'

Krzew zwarty, o koronie jajowatej lub szerokokolumnowej, rośnie początkowo luźno, potem zagęszcza się. Dorasta szybko do 5 m wysokości, ale w starszym wieku staje się mniej zwarty, a długie gałęzie rozchylają się na górze. W Polsce w uprawie klon żeński z licznymi nasionami już w młodym wieku, okrytymi dużymi, czerwonymi osnówkami. Jedna z najcenniejszych odmian cisa. Upr.: mroz. (–29 °C), rośnie dobrze w zacienieniu i na słońcu. Poch.: nn – ok. 1970, Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińto – 1990.

kwatery IIIB

012219

Taxus × media 'Profesor Kobendza' Marczewski 1991 {A. Marczewski <1991}

syn.: *Taxus × media* 'Kobendza'

Cis pośredni 'Profesor Kobendza'

Krzew szerokokolumnowy, z kilkoma pionowymi, równorzędnymi gałęziami, rośnie średnio szybko. Pędy roczne i dwuletnie zielonobrazowe. Igły wielosezonowe, 1,2–3,5 × 0,3 cm, jasnozielone, długo zastrzone. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: OBPAN Warszawa – ofiarował hodowca – 1999.

16 pan. 1a; kwatery VIA
015205

Taxus × media 'Wojtek' Seneta 1981 {W. Seneta/Szkółka Pojemnikowa E.J. Grąbczewscy, Warszawa 1955–60/ok. 1975}

[siewka z *Taxus × media* 'Hicksii']

Cis pośredni 'Wojtek'

„Pokrój wąskokolumnowy, kilka pionowych, równorzędnych, wyprostowanych gałęzi głównych [...]. Pędy roczne i dwuletnie zielone [...]. Igły stosunkowo krótkie i wąskie, około 15–20 mm × 2 mm, dość nagle zaostrome, proste (nie sierpowate), na pędach przewodnich odstają skośnie do góry pod kątem około 40–50°, na bocznych gałązkach pod szerszym kątem i wyginają się lekko pałakowato na zewnątrz do pozycji ± poziomej” (W. Seneta, 1981). Upr.: mroz. (–29 °C). Odmiana równie cenna jak *T. × media* 'Hicksii'. Poch.: ofiarował Związek Szkółkarzy Polskich – 1999.

123 pan. 3; kwatery VIIB
008529

Taxus baccata 'Semperaurea' Dallim. 1908 {nn <1908}

syn.: *Taxus baccata* 'Erecta Semperaurea' Beissn. 1910, *Taxus baccata erecta luteo-nova* hort., *Taxus baccata semperaurea* Dallim. 1908

Cis pospolity 'Semperaurea'

Krzew 2 × 2 m, szeroko wyprostowany, gęsty. Młode pędy żółtobrazowe. Igły wielosezonowe, 1–2 cm dł., coraz krótsze ku szczytowi pędu, sierpowato wygięte, z wierzchu złotożółte, od spodu jasnożółtozielone. Upr.: b. mroz. (–29 °C), jedna z najlepszych odmian cisa stale utrzymujących żółtą barwę. Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińto – 1992.

Thuja L. 1753

rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

Żywotnik, syn.: Tuja

Do rodzaju należy 5 gatunków rosnących w Ameryce Płn. i we wsch. Azji. W Polsce w uprawie 4 gatunki, 2 mieszańce międzygatunkowe, 1 forma i około 100 odmian. Są to drzewa rozdzielnopłciowe, jednopienne, o koronie zielonej, regularnie stożkowatej, ugałęzianej do samej ziemi i z wyprostowanym pędem wierzchołkowym (odmiennie niż u *Chamaecyparis*). Liście mają wielosezonowe, nakrzyżległe, dwóch rodzajów – młodociane igielkowate i dojrzałe łuskowate, które ściśle przylegają do siebie i w całości pokrywają pędy; po roztarciu intensywnie pachną. Rozgałęzienia płaskie, wachlarzowate, zwykle rozpostarte lub przewisają. Wymagania glebowe przeciętne, lubią jednak wysoką wilgotność gleby i powietrza, źle rosną w rejonach przemysłowych. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Thuja* 'Kórnik' {J. Król/Szk. Kórnickie około 1960/1981 (Gr. Plicatoides) syn.: *T. p.* 'Kórnik II' hort., *Thuja* 'Kórnik V' {J. Król/Szk. Kórnickie ok. 1960/ok. 1980}, *T. occidentalis* 'Wareana Palliviridis' {S. Tokarz <1930/1930} syn. *T. o.* 'Palviridis', *T. occidentalis* 'Fastigiata Globularis Compacta' {K. Krynicki/Szk. Zamoyskich <1937/1937} syn.: *T. o.* 'Pygmea', *T. o.* 'Globosa' hort. Ciekawostki: *T. occidentalis* oraz jej odmiany są trujące. Ich olejki eteryczne zawierają α- i β-tujon oraz terpeny: izotujon, kamforę, fenchon, kamfen, borneol. Działanie: zewnętrzne – podrażnienie skóry, wewnętrzne – drgawki i zmiany w wątrobie, uszkodzenie nerek. Cyklicznie przyjmowane małe dawki tujonu kumulują się i prowadzą do zmiany osobowości wskutek uszkodzenia tkanki mózgowej. Znane są śmiertelne przypadki zatrucia, gdy stosowano wywar. Objawy: na skórze (często już po roztarciu liści) nadwrażliwość skóry, piekący ból, zaczerwienienie. Per os wymioty, bóle brzucha, ciężkie zapalenie błony śluzowej żołądka i jelit, w cięższych przypadkach silne drgawki, zeszywnienie górnych kończyn, zaburzenia przemiany materii, utrata przytomności, zgon w głębokiej śpiączce.

405 pan. 16; kwatera IIIC
006894

Thuja occidentalis 'Aurescens' Browicz ex Bugała 1955 {A. Wróblewski/Szk. Kórnickie 1932/1950}

[mut. *Thuja occidentalis* 'Aurea']

syn.: *Thuja occidentalis* f. *aurescens* Wróbl. ex Browicz et Bugała 1955, *Thuja occidentalis* 'Polish Gold' hort.
Żywotnik zachodni 'Aurescens'

Drzewo do 15–20 m, o pokroju prawie kolumnowym lub wąskostożkowatym, zabarwione złocistożółto, zwłaszcza w okresie wiosennym. Pędy przewodnie spłaszczone, z łuskami bez wyraźnego białego nalotu, pachnące. Szyszki 8–12 mm dł., z 4–5 parami łusek. Odmiana bardzo podobna do *T. occidentalis* 'Lutea' {Veitch <1881}. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: ofiarował Związek Szkółkarzy Polskich – 1999.

526 pan. 20; kwatera IIJJ
004450

Thuja occidentalis 'Ellwangeriana Aurea' Späth 1896 {L. Späth Baumsch. <1895}

Żywotnik zachodni 'Ellwangeriana Aurea'

Odmiana typu przejściowego, złocistożółta, stożkowata, z jednym lub kilkoma cienkimi pniami, do 3 m wysokości. Końce pędów pomarańczowe, zabarwienie u starszych słabsze. Ulistnienie składa się zarówno z drobnych wąskich łusek, jak i młodocianych igiełek. U roślin starszych wątłe gałązki z wrzosowatymi i przejściowymi do łusek liśćmi wyrastają także w głębi korony. Bardzo długo lub wcale nie zawiązuje szyszek. Podobna do *T. occidentalis* 'Rheingold'. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), ze względu na wiotkie pędy, bywa deformowana przez obfite opady śniegu lub deszczu. Poch.: nn – ok. 1970.

kwatera IIIB
004453

Thuja occidentalis 'Globosa' {nn < 1874}

syn.: *Thuja occidentalis compacta* Beissn. non Carrière, *Thuja occidentalis Froebellii* hort. non Beissn., *Thuja occidentalis globosa* R.Smith non Beissn., *Thuja occidentalis globularis* Lamb. et Reitter ex Beissn., *Thuja occidentalis Spihlmannii* A.P.M.Sm. ex Beissn., *Thuja occidentalis* 'Tom' Thunb.

Żywotnik zachodni 'Globosa', syn.: Żywotnik zachodni odm. kulista

Nazwa zbiorowa dla odmian kulistych, 1,5–2 m wysokości i o znacznie większej średnicy. Krzew często rozdziela się na mniejsze „bulaste” części. Rozgałęzienia są wachlarzowate o delikatnej ażurowej budowie. Zabarwienie w czasie wzrostu intensywnie zielone, w jesieni i zimą szarawozielone. Prawie identyczna jest odmiana *T. occidentalis* 'Froebellii' {nn < 1891} syn.: *Thuja occidentalis* f. *spihlmannii* P.Smith, *T. o. compacta* Beissn. 1909 non Carrière 1855, która jednak jesienią i zimą nie ma szarawej barwy. Niektórzy nie wyodrębniają tej odmiany i włączają ją do *T. o.* 'Globosa'. Jedna z najpopularniejszych odmian w Polsce. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – ok. 1980.

392 pan. 16, 21b; kwatera IA, IIIC
003418

Thuja occidentalis 'Holmstrup' A.M.Jensen 1951 {A.M. Jensen <1951}}

syn.: *Thuja occidentalis* 'Holmstrupensis' hort., *Thuja occidentalis* 'Holmstrupii'

Żywotnik zachodni 'Holmstrup'

Odmiana ma pokrój regularnie wąskostożkowy, gęsty, do 3–4 m wysokości, rośnie wolno. Zabarwienie pędów jasnozielone, zimą zwykle brązowawe. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); cenna na żywopłoty i szpalery. Poch.: Szkołka Krzewów E. Pudełek, Pisarzowice – 1988.

486 pan. 18, 19, 23; kwatera IIIE
004454

***Thuja occidentalis* 'Hoseri'** (Wróbl.) Szuszka 1956 {A. Wróblewski/Szk. Fredrów 1927/1938}

[siewka z *Thuja occidentalis* 'Globosa']

syn.: *Thuja occidentalis* *pygmaea* Wróbl. ex Browicz et Bugała 1958, *Thuja occidentalis* 'Pygmaea' hort.

Żywotnik zachodni 'Hoseri'

Odmiana karłowata 50–70 cm wysokości i do 130 cm śred., regularnie kulista, z małymi, nieco rozwichrzonymi, wachlarzykowatymi rozgałęzieniami. Młode okazy są wyjątkowo gęste, zwarte, starsze „rozpadają” się. Podobne do niej są inne karłowate, kuliste odmiany, np.: *T. occidentalis* 'Little Dorrit' {Przedpełski ?}, 'Globosa Compacta' Beissn. 1891, 'Danica' {A.R. Jensen 1948 r.}, 'Hetz Midget' {Fairview Nurs. około 1929 r.}, 'Little Champion' {McConnel Nur. około 1935 r.}. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); atrakcyjna do przydomowych i skalnych ogrodów. Poch.: ofiarował Związek Szkółkarzy Polskich – 1999.

kwatery III C

012692

***Thuja occidentalis* 'Malonyana'** C.K.Schneid. 1913 {Park w Malonya 1913}

syn.: *Thuja occidentalis* var. *pyramidalis* f. *malonyana* C.K.Schneid.

Żywotnik zachodni 'Malonyana'

Odmiana kolumnowa, do 10–15 m wysokości, wąska, regularna, gęsta, rośnie dosyć szybko. Bardzo cenna do parków i dużych ogrodów. Podobna do innych odmian o pokroju kolumnowym, jak *T. occidentalis* 'Columna' {Arnold Arboretum} i 'Fastigiata' syn.: *T. o. stricta* de Vas, 1867, *T. o.* var. *columnaris* Mast., *T. o. pyramidalis* Zederb. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Arboretum Erdötelek – 1999.

387 pan. 16; kwatery III C

008532

***Thuja occidentalis* 'Ohlendorffii'** Beissn. 1887 {J.H. Ohlendorff ex Sons Nurs. <1887}

syn.: *Thuja occidentalis* *ohlendorffii* Beissn., *Thuja occidentalis* 'Ohlendorffii', *Thuja occidentalis* *spaethii* A.P.M.Sm. ex Spaeth, *Thuja occidentalis* 'Späthii' hort. (błędnie ?)

Żywotnik zachodni 'Ohlendorffii'

Odmiana karłowata, krzaczasta, z dwoma typami gałązek: – młodocianymi, igielkowatymi, licznymi tylko w dolnej części rośliny, u nasady, na „starym drewnie” i sporadycznie w koronie, igły te są miękkie, jakby wrzosowate do 10 mm dł.; – oraz sznurkowatymi, długimi pędami, słabo rozgałęzionymi, wyprostowanymi, na przekroju 4-kątnymi, pokrytymi ściśle przylegającymi, drobnymi, wypukłymi łuskami lub przejściowymi formami liści. Interesująca odmiana w kolekcjach, jeżeli jest regularnie przycinana do około 1 m wysokości. Ma pokrój zwarty, nieregularnie kępiasty, gałązki młodociane dosyć liczne. Nie przycinana jest odmianą brzydką, monstrialną, miotłą, dorastającą średnio do około 2,5–3,0 m wysokości. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów Ozdobnych A. Końca, Zgierz – ofiarował A. Końca – 1994.

kwatery II A

008533

***Thuja occidentalis* 'Tiny Tim'** Groot. 1968 {Little Tree Farm Ltd.<1968}

Żywotnik zachodni 'Tiny Tim'

Krzew karłowaty, rośnie bardzo powoli, po 10 latach uprawy ma zaledwie 30 cm wysokości i 40 cm śred., kulisty, jasnozielony, zimą brązowy. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), cenny do miniaturowych ogrodów. Poch.: Arboretum Kórnickie Instytutu Dendrologii PAN – ofiarował T. Bojarczuk – 1995.

354 pan. 16; kwatery III C

004458

***Thuja occidentalis* 'Wareana Lutescens'** Hesse 1884 {Herm. A. Hesse Baumsch. <1884}
syn.: *Thuja occidentalis* var. *lutescens* Hesse, *Thuja occidentalis* 'Lutescens' Bailey 1892

Żywoтник zachodni 'Wareana Lutescens'

Krzew do 3–4 m wysokości (w Anglii do 7 m), regularnie jajowatostozkowaty lub stożkowaty, rośnie dość wolno. Boczne, często pionowe, rozgałęzienia – liczne, krótkie i wachlarzykowate – zagęszczają koronę na zewnątrz. Zabarwienie pędów jest początkowo jasnożółte, jesienią płowieje, w zimie staje się bladożółtawobiałe. Odmiana o bardzo ładnym pokroju, ale o barwie mniej złocistej niż u np.: *T. occidentalis* 'Lutea' {USA <1881}, 'Varvaeneana' {Varvaen <1862} 'Aurescens' {Wróbl. ex Browicz ex Bugała 1932}. Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Piszowice – ofiarował K. Kulas – 1988.

564 pan. 21b; kwatera IA
006346

***Thuja occidentalis* 'Woodwardii'** Woodw. 1874 {Jacob Manning, Reading Nurs. <1872 ?}
syn.: *Thuja occidentalis* 'Woodward Globe' hort. USA

Żywoтник zachodni 'Woodwardii'

Odmiana karłowata, kulista, w starszym wieku szerokokulista, gęsta, do 1 m wysokości – w USA, w Arnold Arboretum po 70 latach uprawy 2,5 m wysokości i 5 m śred. Pędy ma płaskie, ułożone prawie pionowo, obustronnie ciemnozielone, zimą lekko brązowieją jedynie ich końce. Poch.: Szkoła Krzewów E. Pudełek, Piszowice – 1988.

350 pan. 13, 17, 18, 19, 23; kwatera: IIIJ, XVA
004461 2n = 22

Thuja plicata Donn ex D.Don 1824

syn.: *Thuja douglasii* Nutt., *Thuja gigantea* Nutt. 1834, *Thuja lobbiana* hort. ex Gordon, *Thuja lobbii* hort. ex Gordon, *Thuja lobbii* hort. ex Gordon, *Thuja menziesii* Douglas ex Endl. 1847, *Thuja occidentalis* var. *plicata* Loudon 1838

Żywoтник olbrzymi, syn.: Tuja olbrzymia

Najwyższy gatunek żywotnika, w Polsce do około 30 m wysokości, w ojczyźnie do 60 m (maks. 75 m). Jest to drzewo rozdzielнопłciowe, jednopienne, bardzo szybko rosnące, o koronie stożkowatej i ugałęzionej do samej ziemi. Gałęzie zwisają i podnoszą się łukowato do góry a z nich zwisają długie, wąskie i płaskie rozgałęzienia. Gałęzie dolne często ścielą się po ziemi i zakorzeniają, tworząc krąg młodych drzew. Liście wielosezonowe, łuskowate, spłaszczone, o silnym, żywicznym zapachu; na zewnątrz ciemnozielone, mocno błyszczące; od spodu niebieskawozielone z białymi plamkami. Drewno twarde, bez przewodów żywicznych, z wąskim, żółtym białym i jasnopomarańczowobrunatną twarzią, dość miękkie, trwałe, bardzo lekkie, aromatyczne, nie atakowane przez insekty i nie poddające się gniciu. Wyst.: zach. tereny Ameryki Płn. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), w czasie surowych zim mogą przemarzać wierzchołki; lubi gleby żyzne, wilgotne, głębokie i wysoką wilgotność w powietrzu. Przy odpowiedniej wilgotności gleby i powietrza rośnie dobrze nawet na glebach piaszczystych. W uprawie w Europie od 1853 r., w Polsce od 1861 r. Zast.: jedno z najpiękniejszych drzew spotykanych na cmentarzach, w parkach i ogrodach. Okazy największe w Polsce: Lipno k. Niemodlina około 1 m śred. pnia, Arboretum Wirty, n-ctwo Kaliska 34 m wysokości i 75 cm śred. (pomiar 2000 r.). Poch.: nn – ok. 1970 r. (pomiar w 2000 r. – kw.: IIIJ 13/90+92, IIIJ 14/130).

397 pan. 16; kwatera IIIC
004464

***Thuja plicata* 'Zebrina'** Dallim. et A.B.(?)Jacks. 1923 {nn <1868}

syn.: *Thuja gigantea albomaculata* Beissn. 1902, *Thuja gigantea aureo-variegata* Beissn. 1891, *Thuja lobbii aurea* Sénéclauze 1868, *Thuja lobbii aureo-variegata* hort., *Thuja plicata* 'Aureovariegata', *Thuja plicata zebrina* Dallim. et A.B.(?)Jacks. 1923

Żywoтник olbrzymi 'Zebrina'

Drzewo 12–15 × 3–4 m, szerokostożkowe, o nieco luźnym pokroju, rośnie szybko. Łuski błyszczące, bez wyraźnego białego nalotu, z poprzecznymi żółtymi paskami, później prawie białymi. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), jednak mniej odporna na mrozy od *T. occidentalis* i ma od niej większe wymagania pod względem wilgotności powietrza i gleby. Poch.: Szkołka Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował K. Kulas – 1989.

407 pan. 16; kwatera IIIC
004462

Thuja 'Jan' Król 1981 {J. Król/Szk. Kórnickie 1964/1981} (Gr. Plicatoides)

[siewka z *T. plicata*]

syn.: *Thuja plicata* 'Kórnik I', *Thuja × plicatoides* 'Jan'

Żywotnik 'Jan', syn.: Żywotnik nibyolbrzymi 'Jan', Żywotnik olbrzymi 'Kórnik I'

Według hodowcy: „Tworzy formę kolumnową o zwartym i gęstym pokroju. Wzrost jego jest o połowę wolniejszy od żywotnika olbrzymiego. Młode łuskowate igły są złotożółte. W okresie zimowym przebarwiają się na kolor jasnobrunatny”. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); we Wrocławiu przetrwał bez większych szkód surową zimą 1986/87 r., z temperaturą –34 °C przy gruncie. Poch.: Szkołki Zakładu Doświadczalnego PAN w Kórniku – ofiarował hodowca – 1988.

Thujopsis (L.) Siebold. et Zucc. 1844

rodzina *Cupressaceae* – Cyprysowate

Żywotnikowiec

Do rodzaju należy 1 gatunek. W Polsce w uprawie oprócz gatunku, także 1 odmiana botaniczna i 5 uprawnych.

kwatery IIIIE
004468

Thujopsis dolabrata 'Variegata' Siebold 1861 {Japonia <1859}

Żywotnikowiec japoński 'Variegata'

Odmiana została znaleziona w Japonii w 1859 r. i przywieziona do Holandii. Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma gałązki w różnym stopniu fragmentami białe lub kremowe. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: OBUWr. Wrocław – 2000.

207 pan.: 5, 10, 12; kwatera: IIIH, XIIB; fot. 103
006898

Thujopsis dolabrata (Thunb. ex L.f.) Siebold et Zucc. 1844

syn.: *Platycladus dolabrata* (Thunb. ex L.f.) Spach, *Thuja dolabrata* Thunb. ex L.f., *Thujopsis dolabrata* var. *australis* A.Henry

Żywotnikowiec japoński

Drzewo 5–10 m wysokości, w ojczyźnie do 30 m, rośnie wolno, rozdzielнопłciowe, jednopienne. Początkowo rośnie krzaczasto, nie tworząc przewodnika, później, w zależności od typu – jednopienne, szerokostożkowe lub wielopienne, o pokroju kopulastym. Rozgałęzienia ma płaskie, wachlarzowate i ażurowe. Igły wielosezonowe, łuskowate, do 8 mm (większe niż u żywotników), ściśle do siebie przylegają, są sztywne, ciemnozielone, mocno błyszczące, od spodu bez gruczołów, z dużymi kredowobiałymi, zlewającymi się plamkami (!) wyraźnie odgraniczonymi od zielonych brzegów, tworzą ładny deseń. Szyszki kulistawe, 1–1,5 cm śred., za młodu zielone z wyraźnym białawym nalotem. Wyst.: góry Sikoku, Kiusiu i Hondo w Japonii na wysokości 600–1600 m. Upr.: w odpowiednich warunkach siedliskowych zad. mroz. (–26 °C), w młodości dost. mroz. (–23 °C). Gatunek cienioznośny, wymaga gleb świeżych, żyznych i wilgotnych, wysokiej wilgotności powietrza oraz częstych i obfitych opadów. Wrażliwy na suszę i zanieczyszczenia powietrza. W Europie w uprawie od 1853 r., w Polsce od 1894 r. Zast.: bardzo oryginalne drzewko o gęstej, regularnej koronie i ładnych, błyszczących, jakby woskowych gałązkach, z

białym deseniem od spodu. Cenny w ogrodach i kolekcjach w Polsce Zach. i na Pomorzu. Okazy największe w Polsce: Arboretum Wirty, n-ctwo Kaliska 150 cm obwodu (pomiar 2000 r.). Poch.: nn – ok. 1975; Gospodarstwo Szkółkarskie Mykita-Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1996.

455 pan. 17; kwatery: IIIF, IIHH
015228

Thujopsis dolabrata 'Aurescens' hort. 1987 {Arboretum Trompenburg 1987 ?}

Żywotnikowiec japoński 'Aurescens'

Krzew lub małe drzewko powoli rosnące, o pokroju zbliżonym do gatunku, ale młode pędy początkowo żółtopomarańczowe, później trwale żółtozielone. Upr.: w odpowiednich warunkach siedliskowych zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990; OBUWr. Wrocław – 1993.

506 pan. 19; kwatery: IIC, IIIE
004467

Thujopsis dolabrata 'Nana' Siebold et Zucc. 1844 {Japonia <1842/1861 }

syn.: *Thujopsis dolabrata* 'Laetevirens', *Thujopsis dolabrata laetevirens* (Lindl.) Henkel et Hochst., *Thujopsis laetevirens* Lindl. 1881

Żywotnikowiec japoński 'Nana'

Karłowata odmiana 0,6–1 m wysokości, bardzo wolno rosnąca, dość gęsta, o płaskokulistym pokroju i łuskach 15–20 mm dł., drobniejszych niż u gatunku, jasnozielonych. Upr.: w odpowiednich warunkach siedliskowych zad. mroz. (–26 °C). Do Europy przywieziona z Japonii przez J.G. Veitcha w 1861 r., w Polsce od 1894 r. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990, 1992.

Tilia L.
Lipa

rodzina *Tiliaceae* – Lipowate

Do rodzaju należy 45–50 gatunków drzew, często majestatycznych i długowiecznych, występujących na półkuli północnej – w pld.-wsch. części Ameryki Płn., Azji i Europie. W Polsce rosną na stanowiskach naturalnych 2 gatunki, a uprawianych jest 18 gatunków, 1 podgatunek, 1 mieszańiec międzygatunkowy, 2 odmiany botaniczne i ponad 50 odmian uprawnych sadzonych głównie przez pszczelarzy. Liście sezonowe, skrętoległe, długoogonkowe, pojedyncze, często niesymetryczne, brzegiem piłkowane. Kwiaty miododajne, pachnące, obupłciowe, 5-krotne, działki i płatki żółtawe lub białawe, z reguły zwisają na długiej szypułce zrosniętej z dużą podsadką. Warto wiedzieć: odpowiednio dobrane gatunki i odmiany (kolejno *T. platyphyllos*, *T. × europaea*, *T. cordata*, *T. americana*, *T. 'Euchlora'*, *T. tomentosa*, *T. japonica*, *T. insularis* i *T. henryana*) kwitną nawet przez 2–3 miesiące stanowiąc najwartościowszy pożytek pszczeli. Ich kwitnienie rozpoczyna się w czerwcu, a kończy na przełomie września i października (!). Owocem są orzeszki z 1–3 nasionami. Różne części często pokryte włoskami. Upr.: odznaczają się dużą tolerancją w stosunku do gleby, ale najlepiej rosną na glebach żyznych, głębokich i dość wilgotnych (lessy, czarnoziemy, mady), tylko niektóre gatunki i odmiany dobrze znoszą warunki miejskie; wszystkie są wrażliwe na zasolenie gleby. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Tilia × europaea* 'Vratislaviensis' {Szkółki Wrocław (d. Breslau) 1898}, *T. × flaccida* 'Difersifolia' {A. Wróblewski 1938}, *T. tomentosa* 'Varsaviensis' {J. Wrzesiński/Szkółki Warszawa 1926/ok. 1930}, *T. 'Zamoyskana'* {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1935/1935}.

126 pan.: 3, 8, 15–17, 19, 23, 24; kwatery: IIIB, IIIE, IVF, XVI; fot. 135
004079 2n = 82

PL

***Tilia cordata* Mill.**syn.: *Tilia microphylla* Vent., *Tilia parvifolia* Ehrh., *Tilia silvestris* Desf., *Tilia ulmifolia* Scop.**Lipa drobnolistna**

Drzewo do 18–25(30–35) × 10–12(15) m, o zmiennej, ale regularnej, szerokojojawatej lub prawie kulistej koronie, długowieczne – żyją nawet ponad 1000 lat. Liście sezonowe, okrągławe, 3–6 cm dł., u nasady sercowate, drobno piłkowane, z wierzchu ciemnozielone, matowe lub nieznacznie połyskujące, spodem sinozielone z kępkami rudych włosków w kątach nerwów. Kwiaty k.V–VII, podobne do *T. plathyphyllos*, bardzo miododajne (± 1000 kg/ha), drobne, żółtawobiałe, silnie pachnące; zebrane w 5–11-kwiatowe, wyprostowane lub nieco zwisające kwiatostany. Owoce małe, 6–8 mm śred., często asymetryczne, cienkościennie, miękkie, bez żeberk. Drewno beztwardzielowe, rozpierchłonaczyniowe, żółtawobiałe z lekkim połyskiem, grubowłókniste; słoje roczne słabo rozgraniczone; lekkie, miękkie, łatwo łupliwe, mocno zysychające się i łatwe w obróbce, małowrażliwe na powietrze, zupełnie nietrwałe w wodzie. Wyst.: od zach. Europy, z wyłączeniem Płw. Iberyjskiego, po zach. Syberię. Upr.: b. mroz. (> -29 °C), tolerancyjna co do gleby, długowieczna i bardzo żywotna – często silnie wypróchniała, ale z korzeniami wspomagającymi wewnątrz pnia. Zast.: najcenniejszy gatunek miododajny i cenny do zadrzewień przydrożnych, pozamiejskich. W Polsce gatunek lasotwórczy: drzewostanów nasiennych – 78,5 ha; drzew doborowych – 33, plantacji nasiennych – 27,8 ha (5804 szczepów), plantacyjnych upraw nasiennych – brak. Warto wiedzieć: dawniej przed dworami sadzono lipy gęsto, co 1 m, po okręgu około 3–5 m śred., co powodowało ich szybki wzrost na wysokość. Po kilku latach drzewa słabsze usuwano i otrzymywano „żywą”, cienistą altanę, w której stawiano stół i mile spędzano czas (tzw. lipy stołowe). Kwiatostany lipy zawierają liczne flawonoidy, pochodne kwercetyny i kempferolu, kwasy organiczne, trójterpeny, fitosterole, małe ilości śluzu i garbnika, olej eteryczny (ok. 0,05 %), a w nim m.in. farnezol (hormon owadzi) oraz śladowe ilości kilku witamin. Kwiatostany stosowane są w stanach gorączkowych spowodowanych przeziębieniem, zapaleniem gardła, krtani i oskrzeli, pomocniczo w stanach zapalnych górnych dróg oddechowych, przy nadmiernej pobudliwości nerwowej, zwłaszcza u dzieci (!); zewnątrznie do kąpieli regenerujących i uspokajających. Okazy największe w Polsce: Cielętniki, gm. Dąbrowa Zielona 35/992/525, Klińska Wielkie, gm. Goleniów 27/871/453, Proślice, gm. Byczyna 25,5/750/454 i w okolicach Wrocławia – Bagno, gm. Oborniki Śl. 15/905, Lubiąż, gm. Wołów 26/700, Oleśnica 25/690, Gola Wielka, gm. Twardogóra 24/600, Strzeszów 19/600 oraz w granicach dawnego województwa wrocławskiego 112 drzew o obwodzie w pierśnicy powyżej 400 cm (!). Poch.: naturalne stanowisko; pomiary w Wojsławicach w 2000 r.: kwatery IX – 25/280, kw. XVI – okaz 5-pniowy 35/200+226+363+141+127.

***Torreya* Arn. 1838**rodzina *Cephalotaxaceae* – Głowocisowate

Torreya, syn.: Czwórczak

Do rodzaju należy 7 gatunków występujących w Ameryce Płn. i Azji Wsch. W Polsce w uprawie 3 gatunki i 1 odmiana botaniczna. W swoich ojczyznach są to drzewa wysokie, o grubej korowinie i okółkowo ustawionych gałęziach. Pędy roczne są zielone, w drugim roku u niektórych gatunków pozostają nadal zielone, a u innych przebarwiają się na czerwonawopomarańczowobrazowe. Igły mają wielosezonowe, zwykle 2–3 cm dł. na krótkim ogonku, bardzo sztywne, kłujące, kolczasto zakończone; górna strona jest wypukła pośrodku, spodem z 2. wąskimi, białawymi, później brunatnymi paskami; ułożone \pm dwustronnie. Kwiaty rozdzielnopłciowe, zwykle dwupiennie. Upr.: gatunki od nie mroz. (< -15 °C) do dost. mroz. (-23 °).

kwatery IIIJ
007095

Torreya californica Torr. 1854

syn.: *Caryotaxus Myristica* Henkel 1865, *Foetotaxus Myristica* J.Nelson 1866, *Torreya Myristica* Hook.f. 1854, *Tumion californicum* Greene 1891

Torreja kalifornijska, syn.: Czwórcałak kalifornijski

Małe drzewo w uprawie 15–20 m wysokości, w ojczyźnie około 25 m, rośnie powoli, o luźnej koronie i rzadkich, obwisających gałązkach bocznych, często wielopniowe. Pędy w drugim roku ± brązowe. Igły wielosezonowe, najdłuższe w rodzaju, 4–7 cm × 3–5 mm (!), stopniowo zwężające się i ostrokolczasto zakończone, z wierzchu ciemnozielone i błyszczące lub matowe, spodem z dwoma jasnymi paskami; ułożone rzadko, podnoszą się do góry. Nasiona pojedyncze, duże do 4 cm dł., w całości otoczone zieloną, z fioletowymi paskami osnówką, jadalne, podobne w przekroju do gałki muszkatołowej. Wyst.: Kalifornia, 900–1500 m. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), uprawa możliwa w najcieplejszych regionach kraju z zastosowaniem, u okazów młodych, zimowych osłon. Lubi gleby żyzne, świeże, wilgotne, miejsca osłonięte, zaciszne, ciepłe, słoneczne lub półcieniste. W uprawie do 1851/52 r., w Polsce od 1872 r. Zast.: oryginalna, atrakcyjna roślina spotykana w specjalistycznych kolekcjach. Poch.: Warszawa (Park Łazienkowski) – ofiarował W. Gołąb – 1994.

kwatera IIIB

endemit

004085

Torreya nucifera (L.) Siebold et Zucc. 1846

syn.: *Caryotaxus nucifera* Zucc., *Foetotaxus nucifera* J.Nelson 1866, *Podocarpus nucifera* Pers. 1807, *Taxus nucifera* Kaempf., *Tumion nuciferum* Greene 1891

Torreja orzechowa, syn.: Czwórcałak orzechowy

Małe drzewko w uprawie do 4 m wysokości, w ojczyźnie do 20 m, dwupienne z rzadko ugałęzioną koroną. Gałęzie wyrastają w regularnych okółkach i są prawie poziomo rozpostarte. Młode, zielone pędy, w drugim roku stają się brązowawe. Igły wielosezonowe, 2–3 cm × 3–4 mm, kłujące, sztywne, szydlasto zakończone, z wierzchu ciemnozielone, połyskujące, z dwoma jasnymi paskami; ułożone są gęściej niż u *T. californica*, po obu stronach pędu i lekko wygięte ku dołowi. Nasiona 2–2,5 cm dł., zielone, częściowo fioletowe, jadalne. Wyst.: góry śr. i płd. Japonii. Upr.: jak *Torreya californica*, dost. mroz. (–23 °C) w Polsce Zach. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1989.

Tripterygium Hook. f.

Celastraceae – Dławiszowate

Tripterygium, syn. Trzyskrzydlec

Do rodzaju należą 2 gatunki wijących się krzewów, o liściach sezonowych i niepozornych kwiatach, występujących w Azji Wsch. W Polsce uprawiany jest tylko 1 gatunek.

kwatera IIIC

009433

Tripterygium regelii Sprague et Takeda 1912

syn.: *Tripterygium wilfordii* Regel non Hook.f.

Tripterygium Regela, syn. Trzyskrzydlec

Pnącze w uprawie około 3 m wysokości, w ojczyźnie do 10 m, słabo owijające się pędami, luźne, z pędami szeroko odstającymi i łukowatymi. Pędy sztywne, kanciaste, brodawkowate, jasnobrązoworude. Liście sezonowe, 8–17 cm dł., jajowate do eliptycznych, długo zaostrome, ząbkowane, z wierzchu jasnozielone, nerwy na spodzie pokryte włoskami; ogonek 1–3 cm dł. Kwiaty w VI/VII, 6–8 mm śred., spodeczkowate, kremowobiałe z zielonym odcieniem, 5-krotne; zebrane w wiechy, ulistnione u podstawy, 10–25 cm dł. Owoce 1,5–2 cm dł., zielonobiałe, trójskrzydłaste. Wyst.: Japonia, Korea po Mandzurię. Upr.: mroz. do (–29 °C). Nie ma specjalnych wymagań w stosunku do gleby. Zast.: nadaje się szczególnie do rozpinania na murach lub pergoli. Dostarcza składników do środków owadobójczych. Poch.: Arboretum Tharandt – 1990.

Trochodendron Siebold et Zucc. rodzina *Trochodendraceae* – Trochodendronowate
Trochodendron

Do tego rodzaju, niezwykle interesującego ewolucyjnie, bardzo licznego w trzeciorzędzie, należy obecnie tylko 1 gatunek. Warto wiedzieć: gatunek należy do klasy dwuliściennych, ale do prymitywnych roślin kwiatowych, dlatego w drewnie, zamiast naczyń, ma cewki, jak rośliny nagolazkowe. Brak naczyń i budowa słupkowiec (złożone ze słabo zrosniętych ze sobą słupków, zbudowanych z 1 owocolistka) nawiązują do rzędu prymitywnych magnoliowców, natomiast dzięki wiatropylności (redukcja kwiatów i skupienie ich w gęste kwiatostany) do wyższych rzędów, m.in. oczarowców, bukowców, orzechowców.

kwatera IIID

012571

Trochodendron aralioides Siebold et Zucc. 1839

Trochodendron araliowaty

Krzew w uprawie luźny, około 2–3 (5) m wysokości, w ojczyźnie szerokokolumnowe drzewo 10–(20) × 8 m. Pędy zielone, nagie, sztywne, poziomo odstają od pnia i są delikatnie aromatyczne. Liście wielosezonowe, do 8–15 cm dł., skrętoległe, ale skupione na końcach rocznych przyrostów, szerokojajowate do eliptycznych, skórzaste i ±błyszczące, ciemnozielone, lekko ząbkowane od połowy, na wierzchołku zastrzone; ogonek 3–7 cm dł. Kwiaty w VI/VII, zapylane są przez wiatr, 2 cm szer., intensywnie zielone, bezpłatkowe; zebrane w grona 6–8 (12) cm dł., złożone z 10–12 kwiatów; słupkowiec składa się z kilku słabo za sobą zrosniętych słupków (cecha prymitywna ewolucyjnie). Owoce 1,5–2 cm szer., brązowe, złożone z 6–10 mięsistych części. W y s t.: lasy górskie w Japonii, na Tajwanie i w Korei. U p r.: mrozoodporność niedostatecznie u nas poznana, prawdopodobnie w zależności od pochodzenia od nie mroz. (<–15 °C) do ndost. mroz. (–18 °C); uważa się, że formy o liściach większych i błyszczących są odporniejsze od tych z liśćmi wyraźnie mniejszymi i matowymi (?). Wskazany klimat łagodny i wilgotny. Lubi gleby wilgotne, przepuszczalne, lekko kwaśne i stanowiska półcieniste, ciepłe, osłonięte od zimnych wiatrów. Należy osłaniać krzew przed zimowym słońcem (!). W Wojsławicach rocznie przyrasta o około 30 cm. P o c h.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1998.

Tsuga Carrière 1855

rodzina *Pinaceae* – Sosnowate

Choina

Do rodzaju należy 10 gatunków. W Polsce uprawianych jest 7 gatunków, 1 mieszańcem międzygatunkowy i 35 odmian. Drzewa rozdzielнопłciowe, jednopienne, o stożkowatych koronach z charakterystycznie zwisającym wierzchołkiem. Pędy cienkie, po opadnięciu igieł lekko szorstkie, zwykle pokryte włoskami, z rowkami jak u świerków; pączki bardzo małe i słabo widoczne, bez żywicy. Drewno beżowate. Igły wielosezonowe, płaskie, krótkie, na ogół równowąskie, z wierzchu błyszczące, od spodu z dwoma paskami woskowego nalotu (jak u jodeł); ogonek u nasady krótki, cienki, przyciśnięty do pędów (jak u cisów). Szyszki małe, 1,5–3 cm dł., mniej lub bardziej zwisające. Choina lubi czyste, wilgotne powietrze, częste opady, gleby świeże, dostatecznie wilgotne i jest bardzo cieniożna.

218 pan: 5, 10, 12, 26; kwatera: IIIH, XIA

004469 2n = 24

Tsuga canadensis (L.) Carrière 1855

syn.: *Abies americana* Marsh. 1785, *Abies canadensis* Michx. 1803, *Abies curvifolia* Salisb., *Abies pectinata* Poiret 1804 non Gilbert 1792 non DC. 1805, *Abies taxifolia* Raf. 1829 non Jeffrey ex Gordon 1858 non Poiret 1804 non Desf. 1804, *Picea canadensis* Link 1841, *Pinus canadensis* L. 1763, *Pinus americana* Du Roi et Harbk. 1772

Choina kanadyjska

Drzewo 20–25 m wysokości, w ojczyźnie 30 m (maks. 48 m), rośnie średnio szybko, jest długowieczne, ma cienki pień i szeroką, stożkowatą koronę z gałęziami w młodym wieku luźno ułożonymi, później gęsto i mało regularnie. Pączki są bardzo małe, pędy bardzo cienkie, jasne, beżowe lub kremowe, pokryte dookoła włoskami. Igły wielosezonowe różnej długości, krótkie, do 18 mm dł., końce nigdy nie wcięte, brzeg lekko piłkowany, z wierzchu ciemnozielone z rowkiem, od spodu z dwoma szerokimi białymi paskami; ułożone dwustronnie, płasko, od góry pojedyncze krótsze przylegają do pędu i skierowane są ku wierzchołkowi, często odwrócone dolną stroną do góry. Szyszki bardzo małe, 1,5–2,5 cm dł., miękkie, zwisające, z nielicznymi łuskami, opadają po wysypaniu się nasion. Drzewo żywiczne; drewno twarde, bezżywiczne, jednolicie żółtokremowe z brunatnym odcieniem, giętkie i łupliwe. Wyst.: wsch. Ameryka Płn. – głównie USA. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga świeżych, żyznych, wilgotnych gleb, wysokiej wilgotności powietrza i stanowisk cienistych lub półcienistych. Nie znosi suszy, upałów i zdeptywania gleby w pobliżu korony. Toleruje cięcie i formowanie. W uprawie w Europie od XVIII w, w Polsce od 1824 r. Najlepiej wśród drzew iglastych, oprócz cisów, znosi ocienienie. Zast.: pięknie wygląda sadzona pojedynczo lub w grupach w pobliżu zbiorników wodnych. Doskonała na formowane żywopłoty i szpalery. Okazy największe w Polsce: Brwice 16/360 (inf. od T. Bojarczuka) i w okolicach Wrocławia: Wawrzeńczyce, gm. Mietków 30/310, 30/262, Wrocław 23/200. Poch.: nn – <1928 r. (pomiar w 2000 r. – kw. XIA 19/282); OBUWr. Wrocław – 1992.

kwatera IVB

007929

Tsuga canadensis 'Microphylla' Lindl. 1864 {nn<1864}

syn.: *Abies canadensis microphylla* Lindl. 1864, *Tsuga canadensis microphylla* (Lindl.) Sénéclauze 1864

Choina kanadyjska 'Microphylla'

Nazwa zbiorowa dla drzew o krótkich igłach. Odmiana osiąga 5–10 m wysokości, rośnie bardzo powoli, ma delikatne, ażurowe gałązki i krótkie, ciemnozielone igły, około 7 mm dł. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: nn – <1928.

37 pan. 1a; kwatera VIA

009297

Tsuga canadensis 'Nana' Carrière 1855

syn.: *Abies canadensis nana* hort.

Choina kanadyjska 'Nana'

Bardzo gęsty krzew 1–2(5) m wysokości, bez przewodnika (!). Rośnie bardzo powoli, po 15 latach uprawy w dobrych warunkach dorasta do 0,9 m wysokości i 1,4 m śred. Szczepiony na pniu i systematycznie prowadzony do góry, przy paliku osiąga większą wysokość i wtedy tworzy piętrowe korony, o zwisających gałęziach, jak 'Pendula'. Upr.: b. mroz. (>–29 °C); wyjątkowo dekoracyjna i oryginalna, wymaga wilgotnego powietrza oraz wieloletniej i troskliwej opieki ogrodniczej. Poch.: Boskoop, giełda – 1993.

kwatera VIA

004472

Tsuga canadensis 'Pendula' hort. 1891 {USA ok. 1870}

syn.: *Tsuga canadensis* f. *pendula* Beissn. 1887, *Tsuga canadensis Sargentii pendula* hort. 1896

Choina kanadyjska 'Pendula', syn.: Choina kanadyjska odm. zwisająca

Odmiana podobna do *T. canadensis* 'Nana', ale rośnie szybciej, ma dłuższe i silniej przewisające pędy. Bywa prowadzona przy podporze, najczęściej do 4 m wysokości. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: Firma Herm. A. Hesse – 1988.

kwatera A/7

004473

Tsuga diversifolia (Maxim.) Mast. 1881syn.: *Abies Tsuga nana* Siebold et Zucc. 1842, *Abies diversifolia* Maxim. 1868, *Tsuga blaringhemii* Flous, *Tsuga sieboldii nana* Carrière 1855

Choina różnolistna

Drzewo w uprawie do około 10 m, w ojczyźnie do 35 m, o koronie gęstej, wąskostożkowatej lub kopulastej i rzadko z pojedynczym pniem. Pędy dosyć grube i sztywne, od góry ciemnoczerwonobrązowe, od spodu jaśniejsze. Pączki charakterystyczne, bardzo dobrze widoczne, na dolnej stronie ciemniejsze od pędów, czasem prawie karminowe, kuliste lub gruszkowate. Igły wielosezonowe, 8–18 × 2–2,5 mm, z wierzchu ciemnozielone, silnie błyszczące, od spodu z kontrastowo kredowobiałymi dwoma paskami, lekko rozszerzają się ku wierzchołkowi, brzeg bez ząbków; ułożone są bardzo gęsto, odstają szeroko od pędów i podnoszą się zarówno ku górze, jak i ku dołowi. Szyszki 2–2,5 cm dł., siedzące, jajowate, są szersze i bardziej pękate niż u *T. canadensis*. Wyst.: góry Hondo w Japonii. Upr.: jak *T. canadensis*, mroz. (–29 °C). W Europie w uprawie od około 1850 r. Poch.: Arboretum Leśne w Ślizowie – ofiarował S. Sęktas – 1997.

264 pan.: 7, 9; kwatera IVB

011538

Tsuga mertensiana (Bong.) Carrière 1867 f. ***argentea*** Sudw. 1897syn.: *Tsuga mertensiana* var. *argentea* hort., *Tsuga mertensiana* f. *argentea* (Beissn.) Rehder 1949

Choina Mertensa f. sina, syn.: Choina górská f. sina

Drzewo w uprawie około 10–13 m wysokości, w ojczyźnie do około 30 m, rośnie bardzo powoli; początkowo ma krzaczasty, gęsty pokrój, później koronę wąskostożkowatą z krótkimi gałęziami. Pędy i pączki podobne do *T. heterophylla*, pokryte są włoskami. Igły wielosezonowe, 1–2 cm × do 1,5 mm, bez ogonków, całobrzegie, zaokrąglone, bez wcięć; z wierzchu wypukłe, bez lub z zanikającym rowkiem, obustronnie szarawe lub niebieskawe; ułożone są gęsto, promieniście i skośnie ku przodowi. Szyszki najdłuższe w rodzaju, 5–8 cm dł., na końcach pędów, młode często fioletowe. Wyst.: zach. Ameryka Płn. – do 3000 m n.p.m. Upr.: jak inne choiny, b. mroz. (>–29 °C). W Europie w uprawie od 1854 r., w Polsce od 1866 r. Zast.: bardzo cenna w kolekcjach. Poch.: nn – <1928 r. (pomiar w 2000 r. – 11/55).

Ulmus L.rodzina *Ulmaceae* – Wiązowate

Wiąz, syn. Brzost

Do rodzaju należy 45 gatunków występujących na półkuli płn. W Polsce na stanowiskach naturalnych rosną 3 gatunki, a uprawianych jest 14 gatunków, 2 odmiany botaniczne, 1 forma, 1 mieszaniec międzygatunkowy i 12 odmian uprawnych. Drzewa, rzadko krzewy o liściach sezonowych, pojedynczych, krótkoogonkowych, zwykle niesymetrycznych u nasady (!), podwójnie piłkowanych; unerwienie pierzaste, nerwy boczne przynajmniej częściowo rozwidłone (nie jak u grabów). Owocem są małe orzeszki otoczone dookoła pergaminowatym skrzydełkiem. Upr.: dobrze rosną na glebach raczej żyznych i świeżych, w miejscach słonecznych i półcienistych, znoszą bardzo dobrze zanieczyszczenia powietrza, cięcia i strzyżenie. Wzrost w młodości bardzo szybki. Dają często samosiew – nasiona kiełkują od razu po dojrzeniu w V/VI. Warto wiedzieć o odmianach polskich, których nie ma w Wojsławicach: *Ulmus glabra* 'Ignatycensis' Rybski 1913 {Szkółki W. Jelskiego <1913/1913}, *Ulmus minor* 'Suberosa Pendula Rozynskiana' {F. Rożyński <1901/1901}.

532 pan.: 20, 22; kwatera: IIA, IIIE

007808

***Ulmus* 'Jacqueline Hillier'** {Selly Park/Hilliers Nursery 1966/1967}[(*U. glabra* × *U. carpinifolia* lub *U. plotii*) × ? siewka]syn.: *Ulmus minor* 'Jacqueline Hillier', *U. × elegantissima* Horw., *U. × hollandica* 'Jacqueline Hillier'

Wiąz 'Jacqueline Hillier', syn.: Wiąz holenderski odm. 'Jacqueline Hillier'

Krzew po 25 latach 3,5 × 5 m, po 10 latach 1,5–1,8 m średnicy, półkulisty, w młodości gęsty, starsze okazy luźniejsze, parasolowate i rosną powoli. Pędy cienkie, zygzakowate. Liście sezonowe, niesymetryczne, małe, 2,3–4 × 1,0–1,8 cm, eliptycznolancetowate, niesymetryczne, podwójnie piłkowane, szorstkie, z wierzchu ciemnozielone, od spodu sinawozielone z wyraźną siatką nerwów, ułożone gęsto, skrętolegle, w 2 rzędach wzdłuż gałązek, łukowato wygięte w literę V wzdłuż nerwu głównego; jesienią zielone i utrzymują się aż do zimy. Kwiatów zwykle brak. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), bez specjalnych wymagań w stosunku do gleby i stanowiska. Malowniczy, karłowaty krzew do małych ogrodów i do uprawy w pojemnikach. Poch.: Dendrologická Zahrada VÚOZ Průhonice – 1989; Boskoop, giełda – 1993.

375 pan. 15; kwatera IIIIF

PL

004087 2n = 28

Ulmus minor Mill.syn.: *Ulmus campestris* auct. non L., *Ulmus campestris* L. emend. Huds., *Ulmus carpinifolia* Gled., *Ulmus carpinifolia* Ruppius ex Suckow, *Ulmus diversifolia* Melville, *Ulmus foliacea* Gilib., *Ulmus foliacea* sensu Hayek, *Ulmus glabra* Mill. non Huds., *Ulmus minor* Mill. emend. Richens, *Ulmus nitens* Moench, *Ulmus stricta* (Aiton) Lindl., *Ulmus suberosa* Moench

Wiąz pospolity, syn.: Wiąz polny, brzost

Drzewo do 25–35(40) × 18–25 m, o cylindrycznej, gęstej koronie, z licznymi odrostami korzeniowymi i pękami gałęzi odrosłowych na pniach. Pędy cienkie, długie, zwisające, zwykle nagie, czasem z naroślami korkowymi. Liście sezonowe, zmienne w kształcie, odwrotniejąkowane lub eliptyczne, do 10 cm dł., najszersze w środku, podwójnie drobno piłkowane, u nasady zwykle niesymetryczne, skórzaste, gładkie lub w młodości szorstkie i błyszczące; ogonki długie do 1,5 cm; młode liście i owoce przy nerwie głównym u nasady blaszki z czerwonymi lub białymi gruczołkami (!); jesienią długo zielone. Drewno twarde, pierścieniowonaczyniowe, biel wąski żółtawobiały, twarde, trudne w obróbce, odporne na gnienie, silnie paczące się. Wyst.: pld. i środ. Europa, płn. Afryka, Azja Mn. i Kaukaz; w Polsce na nizinach. Upr.: b. mroz. (>–29 °C) i mało wymagający, wytrzymały na suszę i zacinienie, ale najbardziej z krajowych wiązów wrażliwy na „holenderską” chorobę wiązów (grafioza spowodowana przez grzyb *Graphium ulmi*). Daje liczne mieszańce z *U. glabra*. Zast.: dawniej cenny, obecnie, do czasu uzyskania typów odpornych na chorobę, bez większego znaczenia dla zieleni. Okazy największe w Polsce: Lubno, gm. Lubiszyn 28,5/585/239, Strzelce Opolskie 28/449/190, Żyznów, gm. Strzyżów 35/442/181, Niemica, gm. Malechów 26,5/370/163 (z naroślami korkowymi) i w okolicach Wrocławia: Borek Strzeliński, gm. Borów 30/440, Kojęcín, gm. Borów 40/400, Zabrodzie, gm. Kąty Wrocławskie 29/380. Poch.: stanowisko naturalne – < 1970.

540 pan.: 20, 21a; kwatera IIB, IIC

008948

***Ulmus parvifolia* 'Geisha'**syn.: *Ulmus parvifolia nana variegata*

Wiąz drobnolistny 'Geisha'

Krzew do 2 m wysokości, bardzo powoli rosnący, po 10 latach uprawy w Wojsławicach 1 × 1 m, nieregularnie kulisty lub szerokokulisty, z licznymi drobnymi, ażurowymi gałązkami, zwarty. Liście sezonowe, małe, 2–3 cm dł., młode żółtawe, z kontrastowo żółtymi lub białozółtymi kropkami na ząbkach (!), później ciemnozielone, lekko błyszczące,

eliptyczne, skórzaste, piłkowane, nasady prawie symetryczne, okrągławe, od spodu delikatnie pokryte włoskami, zgięte w literę V wzdłuż nerwu głównego i ułożone jak u *Ulmus* 'Jacqueline Hillier'. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Malowniczy, ażurowy krzew o oryginalnym ubarwieniu delikatnych liści, najczęściej szczepiony na pniu. Poch.: Boskoop, giełda – 1993; Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

kwatera IIIC

008929

Ulmus 'Wredei' {Wrede ok. 1877}

[(*U. carpinifolia* × *U. glabra*) × ? siewka]

syn.: *Ulmus campestris dampieri aurea* hort., *U. carpinifolia* 'Wredei', *U. dampieri aurea* hort., *U. minor* 'Dampieri Aurea', *U. minor* 'Wredei', *U. 'Wredei Aurea'*, *U. 'Wredei'*, *U. × hollandica* 'Wredei', *U. 'Dampieri Aurea'*

Wiąz 'Wredei', syn.: Wiąz odm. Wrede'a, Wiąz polny 'Wredei', Wiąz holenderski odm. Wrede'a

Duży krzew lub małe drzewo 8–10 × 4 (5) m, bardzo powoli rosnące, o koronie wąskostożkowej. Liście sezonowe, początkowo jaskrawożółte, potem żółtozielone, pofalowane i skręcone, na krótkich bocznych pędach ułożone gęsto i pionowo, „otulają” gałązkę. Upr.: mroz. (–29 °C), w młodości wrażliwy na niskie temperatury; na suchej glebie wskazany jest półcień, by liście nie były przypalane przez słoneczne. Poch.: Wilków Wlk. – ofiarował S. Sęktas – 1999.

Viburnum L.

rodzina *Caprifoliaceae* – Przewiertniowate

Kalina

Do rodzaju należy ponad 150 gatunków krzewów lub małych drzew, występujących na półkuli północnej, zwłaszcza we wsch. Azji i Ameryce Płn. W Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 (2?) gatunek, a uprawiane są 43 gatunki, 5 mieszańców międzygatunkowych, 2 formy, 2 odmiany botaniczne i 19 odmian uprawnych. Kolekcja narodowa znajduje się w Ogrodzie Dendrologicznym w Przelewicach. Liście sezonowe lub wielosezonowe, nakrzyżległe, pojedyncze, czasem klapowane, ogonkowe. Kwiaty drobne, obupłciowe, 3-krotne, zrosłopłatkowe, białe, żółtawe lub różowawe, często na obrzeżu kwiaty płonne; zebrane w wiechy lub podbaldachy. Owocem jest soczysty pestkowiec z 1 nasienną pestką. Wymagania różne, zależnie od gatunku, ale preferują półcień i gleby żyzne, nie przesycające. Kora i liście zawierają trujące kumaryny i dwuterpeny, natomiast trujące właściwości owoców niektórych kalin są obecnie podważane.

kwatera IVB, IVD

011576

Viburnum buddleifolium C.H.Wright

Kalina miękolistna

Krzew do 2 m wysokości. Liście częściowo zielone w zimie, jajowate lub eliptyczne, 8–15 cm dł., tępo zakończone lub prawie całobrzegie, u podstawy płytko sercowate, z wierzchu ciemnozielone, gęsto pokryte miękkimi włoskami, od spodu z szarobiałym kutnerem. Kwiaty w V–VI, białe, zebrane w nieco wypukłe podbaldachy do 8 cm śred. Owocem niedojrzałe czerwone, później czarne. Wyst.: śród. Chiny. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), w śród. Polsce przemarza podczas surowych zim; lubi gleby żyzne, próchnicze, wilgotne i stanowiska półcieniste. Zast.: wartościowa ze względu na ładne ulistnienie. Poch.: OB Mińsk – 1990.

kwatera IVC

008370

Viburnum × *burkwoodii* Burkwood et Skipwith ex Anon 1929 {Burkwood & Skipwith ok. 1924}

[*V. utile* × *V. carlesii*]

Kalina Burkwooda

Krzew powoli rosnący do 2–3,5 m średnicy, o wyprostowanych gałęziach przewieszających się na końcach i o luźnej budowie. Liście w zimie częściowo zielone, 4–7 cm dł., naprzeciwległe, eliptyczne, nieznacznie ząbkowane, całobrzegie, ciemnozielone, błyszczące, z wierzchu gładkie, ±nagie, spodem szare, kutnerowate, na nerwach brązowe; jesienią część liści żółta, pomarańczowe i purpurowe. Kwiaty w III–V, silnie pachnące, w pączkach różowe, później białe, zebrane w półkuliste baldachy 8 cm śred. Upr.: dost. mroz. (–23 °C); w Wielkopolsce wytrzymuje przeciętne zimy; system korzeniowy młodych roślin należy okrywać; preferuje gleby lekko kwaśne i stanowiska półcieniste. Zast.: piękna i intensywnie pachnąca kalina polecana do uprawy w Polsce Zach. Poch.: Szkołki Kórnickie Zakładu Doświadczalnego PAN – 1993.

kwatera XVA

012167

Viburnum cassinoides L.

Kalina biała, syn.: Kalina białojagodowa

Niski krzew, w ojczyźnie do 2 m wysokości. Liście sezonowe, okrągłe lub eliptyczne, 3–10 cm dł., tępo ząbkowane lub prawie całobrzegie; jesienią czerwone, pomarańczowe lub brunatnoczerwone. Kwiaty w VI, białe w szypułkowych podbaldachach do 12 cm śred. Owoce 5 mm śred., niedojrzałe białe, dojrzałe granatowoczarne. Wyst.: wsch. tereny Ameryki Płn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C). Poch.: OB Montreal – 1998.

kwatera IVC

006851

Viburnum carlesii Hemsl.

Kalina koreańska

Wolno rosnący, mały krzew 1–1,5 m średnicy, o szerokim i regularnym pokroju. Liście sezonowe, zielonoszare, szeroko jajowate, prawie kuliste, 6–10 cm dł., nieregularnie ząbkowane, obustronnie pokryte włoskami; jesienią pomarańczowoczerwone. Kwiaty w IV–V, równocześnie z liśćmi, silnie słodko pachnące, białe, na zewnątrz zaróżowione; zebrane w gęstych, półkolistych podbaldachach do 5–7 cm śred. Owoce we IX–X, czarne, z niebieskawym nalotem, nieliczne. Wyst.: Płw. Koreański, wyspy Cuszima w Japonii. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), dobrze rośnie na glebach żyznych, wilgotnych, ale udaje się też na suchych, kamienistych i żyznych, w miejscach słonecznych lub półcienistych, osłoniętych. Zast.: oryginalny, mało wymagający krzew doskonały do ogrodów zapachowych (zapach kwiatów podobny do narcyzów) oraz do parków miejskich i ogrodów przydomowych (sadzić przy oknach i miejscach wypoczynku z innymi roślinami zapachowymi np. maciejką). Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1992.

440 pan. 17; kwatera: IIID, IIIF, XIII

007815

Viburnum × *carlcephalum* Burkwood et Skipwith ex A.V. Pike {A. Burkwood, G.R. Skipwith, A.V. Pike ok. 1932/1946}

[*V. carlesii* × *V. macrocephalum* f. *ketelerii*]

Kalina angielska, syn. Kalina pośrednia

Krzew do 3 m wysokości, pędy sztywne, silne, mocno rozkrzewione. Liście sezonowe, 8–12 cm dł., szeroko jajowate, zielone, jesienią żółtoczerwone. Kwiaty pachnące, białe, brak kwiatów płonnych; zebrane w duże, kuliste, o nierównej powierzchni baldachogrona 10–13 cm śred. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1991, 1992, 1994.

kwatera IIIF

008487

Viburnum dilatatum Thunb.

Kalina szorstkowłosa

Krze do 2–3 m wysokości, o pędach prostych, wzniesionych i szerokim pokroju. Długopędy pokryte szorstkimi włoskami. Liście sezonowe, okrągłe lub eliptyczne, 6–12 cm dł., krótko zastrzone, faliste, ząbkowane, u podstawy zaokrąglone lub sercowate, z obu stron pokryte włoskami. Kwiaty w V–VI, czysto białe, w podbaldachach do 15 cm śred., pokryte włoskami. Owoce w IX, szkarłatne, długo utrzymują się na gałęziach. Wyst.: wsch. Azja. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), może przemarzać podczas mroźnych zim. Bardzo efektywna w okresie kwitnienia i owocowania. Poch.: Ogród Dendrologiczny w Przelewicach – ofiarowała Ł. Swińło – 1996.

kwatera IIIB

008489

Viburnum farreri 'Nanum' Elliotsyn.: *Viburnum fragrans* 'Nanum'

Kalina wonna 'Nanum'

Krzew do 50–100 cm wysokości, dający rozłogi korzeniowe, wyjątkowo gęsty, kulisty, bardzo wczesnie kwitnący w (I)III–IV (niekiedy w XI), ale kwiaty nieliczne – w pąku różowe, potem białe, pachną intensywnie. Jesienią liście czerwone do ciemnofioletowych. Upr.: dost. mroz. (–26 °C); odmiana atrakcyjna do ogrodów przydomowych i skalnych, ze względu na wczesne kwitnienie. Poch.: OB Lublin – ofiarował K. Kozak – 1999.

kwatera IIIB

012228

Viburnum × juddii Rehder {Arnold Arboretum 1920}[*V. bitchiuense* × *V. carlesii*]

Kalina Judda

Krzew do 1,5 m śred., kulisty, luźny. Liście sezonowe 4–8 cm dł., jajowate do podługowatych, lekko ząbkowane, spodem wyraźnie pokryte brązowymi, gwiazdzistymi włoskami; jesienią czerwieniejące. Kwiaty w IV/V, 1–1,2 × 0,6 cm; silnie pachnące, początkowo różowe, później białe, rurkowate rozszerzające się; zebrane w luźne, prawie kuliste, duże baldachogrona 6–9 cm szer. Upr.: zad. mroz. do (–26 °C). Ładniejsza od *Viburnum carlesii*, gdyż ma liście dłuższe i większe kwiatostany, choć luźniejsze. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1991.

kwatera: XV, XVI

006853 2n = 18

Viburnum lantana L.

Kalina hordowina, syn.: „hordowina”

Szeroki, gęsty krzew 1,5–3 (5) m wysokości, z odrostami korzeniowymi oraz łukowato wygiętymi pędami, często sięgającymi ziemi i zakorzeniającymi się, w młodości rośnie szybko, później bardzo wolno. Liście sezonowe, 5–15 cm dł., szerokojajowate, grube, z wierzchu nagie i pomarszczone, od spodu zwykle pokryte szarym kutnerem, drobno ząbkowane; jesienią brązowoczerwone. Kwiaty w V wraz z liśćmi, o mdłym zapachu, pyłkodajne, szarobiałe; zebrane w baldachy, 5–10 cm śred., na szczytach pędów bocznych i kilkuletnich długopędów. Owoce w VII–X, niedojrzałe czerwone, dojrzałe czarne, błyszczące, chętnie zjadane przez ptaki. Wyst.: płd. i śród. Europa, płn.-zach. Afryka, Azja Mn., Kaukaz; w Polsce w Tatrach (?) i Sudetach Wsch. (?), często zdiczała. Upr.: b. mroz.

(>-29 °C), wytrzymała na zanieczyszczenia powietrza pyłami i dymami, odporna na suszę i mało wymagająca co do gleby; najlepiej rośnie w miejscach nasłonecznionych i na glebach wapiennych. Zast.: w miejscach słonecznych ładny, gęsty, atrakcyjnie ulistniony pokrój; obfite kwitnienie, atrakcyjne, dwubarwne (czerwone i czarne) owocostany. Cenna do zieleni miejskiej, zadrzewień krajobrazowych (zielen śródpolna – pokarm dla ptaków) i do zwiększenia różnorodności gatunkowej upraw leśnych. Warto wiedzieć: zawiera bliżej nie określony, trujący glikozyd. Działanie: podrażnienie przewodu pokarmowego, u dzieci obserwowano krwimocz. Objawy: zapalenie przewodu pokarmowego, biegunka, zawroty głowy, wymioty. Poch.: nn – <1970.

426 pan.: 17, 25; kwatera: IIIIF, XVI

PL, ☞

004091 2n = 18

Viburnum opulus L.

Kalina koralowa

Krzew do 4–5 × 3–4 m, często z odrostami korzeniowymi, luźny, nieregularny, starsze gałęzie przewisają. Pędy nagie. Liście sezonowe, szeroko jajowate, 8–12 cm dł., z 3–5 kłapami (!) grubo i nieregularnie ząbkowanymi, z wierzchu nagie, spodem delikatnie pokryte włoskami; ogonki bruzdkowane; jesienią szkarłatnopurpurowe do pomarańczowoczerwonych. Kwiaty w V–VI, białe, w płaskich podbaldachach do 10 cm śred., na szczycie ulistnionych krótkopędach, na zewnątrz duże, płonne, wewnątrz niepozorne, płodne. Owoce w VIII–X, czerwone, szkliste, 8–10 mm śred., wiszą na gałązkach aż do wiosny; niejadalne, niedojrzałe szkodliwe. Wyst.: prawie cała Europa, półn.-zach. Afryka, zach. i śród. Azja; w Polsce pospolita na glebach wilgotnych (!). Upr.: b. mroz. (>-29 °C), wymaga stanowisk wilgotnych. W miejscach suchych liście są często powygryzane przez chrząszcza szarynkę kalinówkę lub pozwijane przez mszyce. Zast.: „swojski” krzew, bardzo cenny w zadrzewieniach krajobrazowych, szczególnie w miejscach wilgotnych (stawy, lasy). Poch.: Ojców – 1996. Warto wiedzieć: kora i owoce zawierają cykliczny alkohol wiburnitol, liczne kwasy organiczne, garbniki, gorzką substancję wiburninę oraz związki żywicowe i cukrowe. Wyciągi z kory lub owoców działają przeciwskurczowo, wybiórczo na mięśnie macicy przy krwawieniach w okresie przekwitania oraz przy skłonnościach do przedwczesnych porodów i poronień. W surowych owocach trująca gorycz wiburnina. Znane są wyjątkowo rzadkie przypadki zatruc śmiertelnych. Działanie: podrażnienie przewodu pokarmowego; Objawy: nieżyt żołądka, biegunka, zawroty głowy, zapaść.

515 pan.: 20; kwatera IIIB

003556

Viburnum opulus 'Nanum' {Francja ok. 1841}

syn.: *Viburnum opulus* f. *pygmeum* hort.

Kalina koralowa 'Nanum'

Nie kwitnący krzew, bardzo gęsty, zwarty, kulisty, do 50–100 cm średnicy, starsze okazy szersze niż wyższe. Liście sezonowe, mniejsze niż u gatunku. Upr.: b. mroz. (>-29 °C). Interesująca z pokroju odmiana do małych ogrodów. Poch.: OBUWr Wrocław – 1993.

632 pan. 25; kwatera A/0

004094

Viburnum opulus 'Xanthocarpum'

Kalina koralowa 'Xanthocarpum', syn.: Kalina koralowa odm. żółtoowocowa

Wygląda prawie identycznie jak gatunek, ale ma owoce żółte i rośnie wolniej.

354 pan. 13; kwatera IIIIF; fot. 202

007887

***Viburnum plicatum* Thunb. f. *tomentosum* (Thunb.) Rehder**syn.: *Viburnum plicatum* Thunb. f. *tomentosum* (Miq.) Rehder, *Viburnum plicatum* Thunb. f. *tomentosum* Miq., *Viburnum plicatum* var. *tomentosum* (Thunb.) Miq., *Viburnum tomentosum* Thunb. 1784, non Lam. 1778

Kalina japońska f. płodna, syn.: Kalina japońska

Krzew do 2 (3) m wysokości, często szerszy niż wyższy, z poziomo rozpostartymi gałęziami, gęsto ułożonymi. Liście sezonowe, 4–10 cm dł., ciemnozielone, jajowate, krótko zastrzone, karbowanopilkowane, spodem z gwiazdkowatymi włoskami; nerwy silnie wypukłe, 8–12 par; jesienią winnoczerwone do fioletowych. Kwiaty w V/VI, płonne – białe, 3–4 cm, 5-płatkowe, w dwóch zewnętrznych rzędach i płodne – drobne, w środku kwiatostanu 6–10 cm szer.; zebrane w płaskie, talerzowate (!) baldachogrona na długich szypułkach, na szczycie krótkich pędów. Owoce VIII/IX, 8 mm dł., jajowate pestkowce, początkowo czerwone, dojrzałe niebieskoczarne na jaskrawo czerwonych szypułkach, szybko opadają. Wyst.: Japonia; Chiny i Tajwan. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), wrażliwa na suszę, wskazane gleby żyzne, próchniczne i wilgotne oraz miejsca osłonięte, półcieniste. Introdukowana z Japonii w 1865 r. Jedna z najpiękniejszych kalin, która dała kilka cennych odmian, np.: 'Mariesii', 'St. Keverne', 'Summer Snowflake', 'Watanabe'. Poch.: nn – <1928 i przesadzony w 1992 r. (!).

kwatera III F

004129

***Viburnum* × *pragense* Vik {Czechy, Praga ok. 1955}**[*V. rhytidophyllum* × *V. utile*]syn.: *Viburnum pragense*, *V. 'Pragense'*, *V. × pragense* Hájek et Krouman, *V. 'Josef Vik'*, *V. × 'Pragense'*

Kalina praska

Krzew do 2,5 (3) m średnicy, nieregularny, luźny, rośnie powoli. Liście wielosezonowe, eliptyczne lub jajowate, 5–10 × 2–3,5 cm, z wierzchu ciemnozielone, silnie błyszczące, od spodu białozielone, pokryte białymi włoskami; ogonek 1,5–2,5 cm dł. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), b. efektowna i atrakcyjna z liści, możliwa do uprawy w Polsce zach. i w miejscach półcienistych, osłoniętych, ciepłych, toleruje miejski klimat. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990; OB Praga Troja – 1990.

kwatera IVC

004095

***Viburnum prunifolium* L.**syn.: *Viburnum pyriforme* Poir.

Kalina śliwolistna

Krzew do 3–5 (8) m wysokości lub małe drzewko, dość zwarte, o pędach prostych, wzniesionych Gałęzie z krótkimi, ciernistymi, szarobrązowymi pędami. Liście sezonowe, szerokojajowate lub eliptyczne, krótko zastrzone, 3–8 × 2,5–5 cm, u podstawy zaokrąglone, drobno piłkowane, nagie, z wierzchu lekko błyszczące, od spodu jaśniejsze, matowe; jesienią szkarłatnoczerwone. Kwiaty w V–VI, czysto białe, w podbaldachach 5–10 cm śred., siedzące. Owoce w IX, granatowoczarne z sinym nalotem. Wyst.: środ. i wsch. część Ameryki Płn. Upr.: gatunek b. mroz. (>–29 °C), łatwy w uprawie, dobrze rośnie nawet na glebach suchych i piaszczystych, znosi ocienienie. Poch.: nn – <1928.

87 pan. 1b; kwatera IA

006374

***Viburnum rhytidophyllum* Hemsl.**

Kalina sztywnolistna

Krzew w uprawie do 3–5 m średnicy, w ojczyźnie do 6 m wysokości, o szorstkich, sztywnych, wzniesionych gałęziach, rośnie szybko. Liście wielosezonowe, naprzeciwległe,

jajowatolancetowate, 8–20 (25) cm dł., grube, sztywne, górą pomarszczone, ciemnozielone i błyszczące, od spodu z brązowym, wełnistym kutnerem; ogonki do 4 cm dł. Kwiaty w V–VI, lekko pachnące, kremowobiałe w szczytowych podbaldachach 10–20 cm śred., zimą nie okryte łuskami kwiatowymi, chętnie odwiedzane przez owady. Owoce w VIII–IX, jajowate, 0,7 cm dł., niedojrzałe czerwone (VIII), dojrzałe czarne z połyskiem. Wyst.: środ. i zach. Chiny. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), znosi silne ocienienie, może także rosnąć na stanowiskach słonecznych, wymaga gleb żyznych, wilgotnych, łatwo nagzewających się. Toleruje miejski klimat i zanieczyszczenia przemysłowe. Zast.: gatunek cenny w kolekcjach i ogrodach przydomowych w Polsce Zach. Poch.: Gospodarstwo Szkółkarskie Mykita–Szymański, Dobrzyń – ofiarował J. Mykita – 1988.

kwatera IVC

007871

Viburnum schensianum Maxim.

Kalina szensianum

Krzew 2–4 m wysokości, wyprostowany; podobny do *V. lantana* L., ale o drobniejszych liściach i młodych pędach pokrytych gwiazdzistymi włoskami. Liście sezonowe, 2–7 cm dł., jajowatoeliptyczne, tępo zakończone, ząbkowane, u podstawy zaokrąglone lub szerokoklinowate, spodem pokryte gwiazdzistymi włoskami, z 5–6 parami nerwów krótkimi lub zbiegającymi aż do ząbków; ogonek 0,5–1 cm dł. Kwiaty w V/VI, białe, 6 mm śred., dzwonkowate; zebrane w 5-ramienne kwiatostany 5–8 cm szer., pokryte włoskami, częściowo siedzące lub na szypułkach 5–25 mm dł. Owoce 8 mm dł., elipsoidalne, początkowo czerwone, później czarne. Wyst.: płn.-zach. Chiny. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

kwatera IVC

004096

Viburnum sieboldii Miq.

Kalina Siebolda

Szeroki, rozłożysty krzew w uprawie do 2 m wysokości, w ojczyźnie małe drzewo do 5 m. Pędy grube, w młodości pokryte włoskami. Liście sezonowe, podłużnie eliptyczne lub odwrotnie jajowate, 8–15 cm dł., na szczycie krótko zastrzone lub zaokrąglone, u podstawy klinowate z bardzo wyraźną siecią nerwów; roztarte wydają silny, nieprzyjemny zapach (!). Kwiaty (k.V–VI) kremowobiałe, dzwonkowate w kwiatostanach do 10 cm wysokości. Owoce w VIII–IX, początkowo jasnoczerwone, później niebieskawoczerwone. Wyst.: Japonia. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), lubi gleby wilgotne i słabe ocienienie. Zast.: atrakcyjna w okresie kwitnienia i owocowania. Cenna w kolekcjach w Polsce Zach. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

kwatera A/1

006855

Viburnum trilobum Marshall

syn.: *Viburnum americanum* sensu Dippel, *V. opulus* var. *americanum* Aiton, *V. oxycoccus* Pursh

Kalina amerykańska

Krzew silnie rosnący, do 4 m wysokości. Liście sezonowe, podobne do *V. opulus* L., szeroko jajowate, 3-klapowe, odległe ząbkowane, 5–12 cm dł., nie pokryte włoskami; jesienią ciemnopurpurowe. Kwiaty w V–VI, białe, w podbaldachach do 15 cm śred. Owoce w VIII, szkarłatne, długo utrzymują się na gałęziach. Wyst.: płn. tereny USA. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), dobrze rośnie w pobliżu wody i pod koronami wysokich drzew. Zast.: atrakcyjny w okresie owocowania, nadaje się do tworzenia wysokich grup. Poch.: Uniwersytet Toronto – 1998.

Vinca L.rodzina *Apocynaceae* – Toinowate

Barwinek

Do rodzaju należy 7 gatunków, występujących w Europie, płn. Afryce, pld.-zach. i śród. Azji; w Polsce na stanowiskach naturalnych rośnie 1 gatunek, a uprawiane są 2 gatunki i 10 odmian uprawnych.

103 pan. 1b; kwatera IA

004098

Vinca major L.

Barwinek większy

Półkrzew podobny do *V. minor*, ale wyższy, 0,25–0,3 × 0,8–1 m wysokości i o dłuższych pędach. Liście większe, wielosezonowe, ciemnozielone z połyskiem, brzegiem orzęsione, skórzaste, jajowate, 3–7 cm dł., u nasady zaokrąglone lub sercowate; ogonek 8–12 cm dł. Kwiaty w V–IX, jasnoniebieskie, duże do 3,5–4 cm śred. Wyst.: pld. Europa, zach. Azja. Upr.: dość mroz. (–20,5 °C), często przemarza do gruntu, ale powoli odrasta z podziemnych rozłogów; ma nieduże wymagania glebowe, ale preferuje gleby żyzne, próchniczne i miejsca zacienione. Zast.: atrakcyjna roślina kobiercowa do stosowania tylko w Polsce Zach. w korzystnym mikroklimacie. Poch.: OBUWr – 1988.

kwaterka IA

000347

Vinca major 'Variegata' {1838}syn.: *Vinca major* f. *elegantissima* G.Nicholson, *V. major* 'Elegantissima' *V. major* var. *variegata* Loudon

Barwinek większy 'Variegata'

Krzewinka jak gatunek, ale ma liście w środkowej części intensywnie kremowożółte, brzegiem jasnozielone z szarymi smugami. Upr.: ndost. mroz. (–18 °C). Zast.: bardzo dekoracyjna odmiana, ale bez większych szans na dłuższą uprawę. Cena do skrzynek balkonowych i jako roślina „kubłowa” zimowana w zimnej szklarni. Poch.: OBUWr Wrocław – 1994.

kwaterka XVI

PL, Rchr,

004099

2n = 48

Vinca minor L.

Barwinek pospolity

Krzewinka do 10–20 cm wysokości, o pędach bardzo cienkich – pędy kwiatowe wzniesione, pędy płonne pokładają się i zakorzeniają. Liście wielosezonowe, naprzeciwległe, jajowate lub eliptyczne, 2–5 cm dł., krótkoogonkowe, całobrzegie, ciemnozielone i błyszczące. Kwiaty w V (niekiedy IX), niebieskie lub jasnioletowe, korona lejkowata około 2,5–3 cm śred.; wyrastają pojedynczo z kątów liści na wzniesionych, tegorocznych pędach. Owoce 2 zrośnięte u nasady mieszki, wąskocylindryczne. Wyst.: od zach. Europy po Azję Mn. i Kaukaz; w Polsce w lasach na niżu i w niższych położeniach górskich. Upr.: b. mroz. (>–29 °C), wymaga gleb żyznych, próchnicznych, świeżych i miejsc półcienistych – rośnie także na słońcu, pod warunkiem odpowiedniego nawadniania. Zast.: podstawowa roślina okrywowa, w zastępstwie trawnika, głównie pomiędzy drzewami. Kilkanaście odmian różniących się wysokością, siłą wzrostu, barwą kwiatów i liści. Zawiera trujące alkaloidy: wininę, pubescynę i minorynę. Poch.: nn – prawdopodobnie naturalne stanowisko – <1950.

kwaterka: IVE, X

012223

***Vinca minor* 'Alba Variegata'**syn.: *Vinca minor* 'Alba Aureovariegata'

Barwinek pospolity 'Alba Variegata'

Krzewinka podobna do gatunku, ale ma liście węższe, z bladeżółtym, nieregularnym brzegiem, białe kwiaty w V i rośnie wolniej. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); wskazane miejsca półcieniste i słoneczne, by barwa liści była intensywniejsza. Poch.: OBUWr Wrocław – 1993, 1996.

kwatery IIA

004100

***Vinca minor* 'Argenteovariegata' {1770}**syn.: *Vinca minor* 'Variegata', *Vinca minor* 'Argenteo-Variegata'

Barwinek pospolity 'Argenteovariegata'

Krzewinka podobna do gatunku, ale ma liście z kremowobiałymi brzegami i biało nakrapiane. Kwiaty jasnofioletowoniebieskie. Wzrost powolny. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$); wskazane miejsca półcieniste i słoneczne, by barwa liści była intensywniejsza. Poch.: OBUWr Wrocław – 1992.

kwatery IIIB

***Vinca minor* 'Gertrude Jekyll'**syn.: *Vinca minor* 'Miss Jekyll', *Vinca minor* 'Miss Jekyll's White'

Barwinek pospolity 'Gertrude Jekyll'

Krzewinka podobna do gatunku, ale ma wyjątkowo niski, płaski wzrost (!), ciemnozielone, małe i wąskie liście, kwiaty białe i rośnie bardzo powoli. Upr.: mroz. ($-29\text{ }^{\circ}\text{C}$). Ze względu na płaski wzrost, doskonała odmiana na trawniki zastępcze i kobierce na skarpy. Poch.: Szkoła A. Świerk – 2000.

96 pan.: 1b, 20, 21a, 22; kwatery: IA, IIB, VIIA, VIIB, XVA

007908

***Vinca minor* 'Multiplex' {1770}**syn.: *Vinca minor* 'Double Burgundy', *V. minor* f. *purpurea plena* H.West, *V. minor plena purpurea* H.West

Barwinek pospolity 'Multiplex'

Krzewinka podobna do gatunku, 20–30 cm wysokości, płożąca się, rośnie szybko i jest niekiedy ekspansywna (!). Pędy pokładają się i zakorzeniają. Liście wielosezonowe, węższe i dłuższe od gatunku. Kwiaty w V i niekiedy IX, podwójne (!), purpurowofioletowe do purpurowoczerwonych. Upr.: b. mroz. ($>-29\text{ }^{\circ}\text{C}$), w Wojsławicach w uprawie od ponad 70 lat, bardzo żywotna (!) i odporna na suszę. Poch.: nn – <1928; Arboretum w Wojsławicach – 1988, 1995.

kwatery IVD

011578

***Vinca minor* 'Sebastian' {K. Kulas/ szkoła K.K. Kulas <1991/1991}**

Barwinek pospolity 'Sebastian'

Krzewinka gęsta, o pędach pokładających i zakorzeniających się, rośnie dość wolno. Liście wielosezonowe, ładne, błyszczące, szerokojajowate (!), $3,5 \times 3\text{ cm}$, jasnozielone z nieregularną, żółtozieloną plamą pośrodku (!). Upr.: odmiana o niedostatecznie poznanej mrozoodporności, prawdopodobnie zad. mroz. ($-26\text{ }^{\circ}\text{C}$), wymaga stanowisk osłoniętych i równomiernie wilgotnej gleby. Cenna polska odmiana tworząca jasne, atrakcyjne kobierce. Nagrodzona złotym medalem na Plantarium '94 w Boskoop w Holandii Poch.: Szkoła Drzew i Krzewów „KULAS”, Pisarzowice – ofiarował hodowca – 1995.

***Vitis* L.**rodzina *Vitaceae* – Winoroślowne

Winorośl

Do rodzaju należy 65 gatunków długowiecznych pnączy, osiągających nawet 50 m dł. i występujących głównie na półkuli półn. Pędy z wąsami czepnymi do 50 cm dł. (*V. coignetiae*). W Polsce uprawianych jest 11 gatunków, 1 odmiana botaniczna i liczne odmiany sadownicze. Liście skrętoległe, z reguły pojedyncze, ogonkowe, zwykle 3–5-klapowe i sercowato wycięte u nasady. Kwiaty niepozorne, owadopylne, poligamiczne lub dwupienne, 5-krotne, płatki zrosnięte w czapeczkę, zebrane w groniaste lub wiechowate kwiatostany. Owoce to zwykle jagody z 2–4 gruszkowatymi nasionami, na ogół smaczne, szczególnie u odmian sadowniczych pochodzących od winorośli właściwej (*Vitis vinifera* ssp. *sativa*), których wyhodowano blisko 10 000.

kwatera IIIB, IVA

012230

Vitis aestivalis Michx.

syn.: *Vitis bourquiniana* Munson

Winorośl letnia

Pnącze szybko rosnące, o pędach rzadko omszonych lub nagich. Liście sezonowe, 10–30 cm dł., szerokojajowate, 3–5-klapowe, w młodości pokryte włoskami. Kwiaty w VI, zebrane w wiechy 10–25 cm dł. Owoce 5–10 mm śred., kuliste, ciemnopurpurowe lub czarne, słodkie. Wyst.: Ameryka Półn. Upr.: b. mroz. (>–29 °C; do –40°C). Poch.: Arboretum Lisle – 1993; OBUWr Wrocław – 1999.

kwatera: IIIC, IVA

004102

Vitis amurensis Rupr.

syn.: *Vitis vulpina* var. *amurensis* Regel, *Ampelopsis* var. *amurensis* Planch. (błędnie = *Ampelopsis brevipedunculata* (Maxim.) Trautv.)

Winorośl amurska

Silnie rosnące pnącze, podobne do *V. coignetiae*, ale ma pędy lekko kanciaste (!), czerwone, za młodu pokryte wełnistymi włoskami; wąsy do 30 cm dł. Liście mniejsze, sztywne, z wierzchu ciemnozielone, pomarszczone do 20 cm dł., tylko spodem wzdłuż nerwów pokryte włoskami; szerokojajowate z 3 wyraźnymi kłapami na górze i z 2 małymi u sercowatej (!) podstawy, brzegi ostro ząbkowane; ogonki czerwone, pokryte włoskami; jesienią różowe lub czerwone. Kwiaty w V–VI, rozdzielнопłciowe, lub obupłciowe, dwupienne, miódodajne, lekko pachnące, w wydłużonych wiechach. Owoce w IX, czarne z nalotem, kwaskowate, jadalne (!). Wyst.: rosyjski Daleki Wschód (obwód Amurski, kraje Chabarowski i Nadmorski), półn.-wsch. Chiny i półn. Korea. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), wymagania jak *V. coignetiae*. Cenna, godna szerszego stosowania. Na niewielką skalę uprawia się jej odmiany sadownicze. Poch.: OB Władywostok – 1995.

246 pan.: 6, 9, 12, 14; kwatera: IIIC, XIII; fot. 222

007103

Vitis coignetiae Pulliat ex Planch.

syn.: *Vitis kaempferi* Rehder, *Vitis thunbergii* hort. non Siebold et Zucc.

Winorośl japońska

Silne pnącze, wspinające się do 20–30 m wysokości (Arboretum w Wojsławicach), ale najczęściej do 6–8 m, bardzo szybko rosnące 3–4 m rocznie. Pędy w młodości gęsto pokryte białymi lub rdzawymi włoskami (!), obłe – nie kanciaste (!), wąsy do 50 cm dł. (!). Liście sezonowe, duże do 30 × 25 cm, w zarysie jajowate do prawie okrągłych, z wierzchu matowe, od spodu gęsto pokryte rdzawymi, kutnerowatymi włoskami, pomarszczone, u nasady głęboko i wąsko sercowate (!), płytko 3–5-klapowe (!), odlegle drobno ząbkowane; jesienią przebarwiają się wspinalnie na szkarłatnopurpurowe, żółtopomarańczowe, brązowioletowe –

często wszystkie te barwy na 1 liściu (!). Kwiaty w V, równocześnie z rozwojem liści, miododajne, pachnące, zebrane w wiechy 6–12 dł., także pokryte rudymi włoskami. Owoce granatowoczarne nabiegłe purpurowo, z nalotem, 8–10 mm śred., niejadalne (!). Wyst.: pñ. Japonia, Korea, Sachalin. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), odporna na zanieczyszczenia powietrza dymami; tolerancyjna co do gleby, ale lubi żyzne, gliniaste, średnio wilgotne. Zast.: jedna z roślin najpiękniej przebarwiających się jesienią i dodatkowo silnie rosnące pnące. Wyjątkowo cenne do jesiennych kompozycji barwnych, wyśmienite do podsadzania starych drzew, na okrywy w parkach, pergole. Niestety prawie nie mnożone w naszych szkółkach i dlatego bardzo rzadko sadzone. Poch.: nn – <1928; Arboretum w Wojsławicach – 1994. W Wojsławicach najstarszy okaz, wspinający się po daglezi, osiągnął w 2000 r. 30 m wysokości.

kwatera IIIB

012190

Vitis palmata Vahl.

syn.: *Vitis monosperma* Michx. ex Sarg., *Vitis rubra* Michx.

Winorośl dłoniasta

Pnącze o liściach sezonowych, 8–14 cm dł., w zarysie sercowate, rzadko omszone, z 3–5 kłapami głęboko wciętymi do 2/3 blaszki (podobne do winników, zwłaszcza do *Ampelopsis delavayana*). Owoce czarne, omszone, nasiona prawie okrągłe (!), 8–10 mm śred., często pojedyncze. Wyst.: Ameryka Pñ. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: OB Wilno – 1999.

kwatera IIIB

012149

Vitis riparia Michx.

syn.: *Vitis oratissima* Raf., *V. odoratissima* D.Donn (błędnie = *Vitis vulpina* L.), *V. virginiana* Poir., *V. vulpina* Lecomte non L. non Torr. ex A.Gray

Winorośl pachnąca

Pnącze dwupienne, bardzo szybko rosnące, do 20 m wysokości. Pędy nagie, gładkie, jasnozielone. Liście sezonowe, długoogonkowe, w zarysie szeroko jajowate, do 18 cm dł., u podstawy sercowate, zwykle płytko 3-klapowe, głęboko i ostro ząbkowane, cienkie, gładkie i błyszczące, jesienią słabo żółte lub zielone. Kwiaty w V–VI, drobne, ale silnie pachnące (męskie intensywniej), miododajne, w wiechach do 18 cm dł. Jagody 8 mm śred., czarnopurpurowe z nalotem, zawiązują się rzadko. Wyst.: środ. i wsch. Ameryka Pñ. Upr.: b. mroz. (> –29 °C do –45,5 °C !), odporna na suszę i zanieczyszczenie powietrza. Zast.: przydatna tam, gdzie potrzebna jest tylko zielona masa liści, np. do zakrycia ruin, gruzowisk, skarp przy autostradach itd. Poch.: OB Lublin – ofiarował K. Kozak – 1991.

Weigela Thunb.

rodzina *Caprifoliaceae* – Przewiertniowate

syn. *Diervilla* Mill., *Weigelia* Thunb.

Krzewuszką, syn.: Wajgela, Wajgelia

Do rodzaju należy 12 gatunków, występujących w Japonii, Korei, Chinach i Mandżurii. W Polsce uprawianych jest 10 gatunków, 1 odmiana botaniczna i 32 odmiany uprawne. Krzewy o liściach sezonowych, nakrzyżległych, zwykle krótkoogonkowych, brzegiem piłkowanych. Kwiaty duże, okazałe, prawie promieniste, korony rurkowate rozszerzające się ku górze w szeroką gardziel. Owoce m jest wydłużona, zdrewniała torebka, pękająca 2 kłapami. Niektóre niezupełnie wytrzymałe na mróz, ale po przemarznięciu silnie regenerują. Wymagają gleby żyznej, świeżej, dość wilgotnej i starannie pielęgnowanej; mało wytrzymałe na suszę. Ciekawostki: nazwa rodzaju nadana dla upamiętnienia lekarza, chemika i botanika z Greiswaldu Christiana von Wegela (1748–1831). Popularne krzewy prawie 200 odmian, z których około 20 jest powszechnie mnożone w Europie.

kwatera A/3

004131

Weigela 'Bristol Ruby' {A. Cummings, Bristol 1941}[*W. florida* × *W. 'Ewa Rathke'*]

Krzewuszką 'Bristol Ruby'

Krzew do 2–3 × 3,5 m, gęsty, wyprostowany, starsze pędy przewisają. Kwiaty w k. V–VII i niekiedy powtórnie w jesieni, liczne, na zewnątrz rubinowoczerwone (RHS 60 A), wewnątrz krwistoczerwone (59 D), duże do 3,5–4 cm, szypułka zielonkawa, znamię słupka białe, dwudzielne, 4 mm dł. i 2 mm szer. Odmiana podobna do *W. 'Ewa Rathke'*, która rośnie słabiej, ma brązowe szypułki kwiatowe i większe, bardziej wyraziste znamię słupka. Jedna z piękniejszych odmian krzewuszek. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: OBUWr Wrocław – 1999.

520 pan. 20; kwatera IIIB

010798

Weigela 'Bristol Snowflake' {A. Cummings, Bristol ?}syn.: *Weigela florida* 'Bristol Snowflake', *Weigela* 'Snowflake'

Krzewuszką 'Bristol Snowflake'

Krzew 1,2–2 × 2,5 m, gęsty, rośnie powoli, liście jasnozielone, kwiaty w VI–VII, liczne, białe, rurka z delikatnymi różowymi prążkami, 3 × 3,5 cm. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1998.

kwatera IVD

006856

Weigela decora (Nakai) Nakaisyn.: *Weigela floribunda* var. *versicolor* Rehder p.p.

Krzewuszką różnobarwną

Silnie rosnący krzew do 3 m wysokości, rzadko ugałęziony. Młode pędy skąpo pokryte włoskami. Liście sezonowe, eliptyczne lub jajowate, 8–10 cm dł., drobno piłkowane, z wierzchu ciemnozielone i pomarszczone, spodem gęsto pokryte białymi włoskami. Kwiaty w k. V–VI, liczne, 3–4 cm dł., lejkowate, po rozwinięciu zielonkawe, później białe i różowe; na krzewie równocześnie kwiaty o wszystkich tych barwach (!). Wyst.: Japonia. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Zast.: oryginalny gatunek, dekoracyjny w okresie kwitnienia. Poch.: OB Phenian – 1994.

630 pan. 25; kwatera A/0

004130

Weigela 'Eva Rathke' {Rathke ok. 1890/1893}[*W. floribunda* × *W. coraensis*]

Krzewuszką 'Eva Rathke'

Krzew do 1–2 × 3 m, gęsty, o szarych, szeroko przewisających pędach. Kwiaty w VI–VIII, na zewnątrz intensywnie krwistoczerwone (RHS 59 B), z połyskiem, wewnątrz jaśniejsze (59C), w pączkach ciemniejsze, 4–4,3 cm dł., szypułki brązowe, prawie nagie, znamię białe 4 × 4 mm, podobne do kalafiora. Odmiana podobna do *Weigela 'Bristol Ruby'*, która jest wyższa, ma zielonkawe szypułki kwiatowe i mniej wyraziste znamię słupka. Upr.: mroz. (–29 °C); wartościowa odmiana. Poch.: OBUWr Wrocław – 1998.

523 pan. 20; kwatera IIIB

010802

Weigela 'Fiesta' {Proefstation Boskoop 1958}[*W. 'Eva Rathke'* × *W. 'Newport Red'*]

Krzewuszką 'Fiesta'

Krzew około 1,5 m wysokości, luźny, o dość mocnej budowie. Kwiaty w VI, jednobarwne czerwone, bardzo liczne, o wąskiej rurce rozszerzającej się do 3 cm. Upr.: mroz. (–29 °C). Poch.: Arboretum Nový Dvůr u Opavy – 1998.

182 pan.: 4; kwatera IIID, IVA

006373

Weigela florida 'Purpurea' {Francja/Holandia ok. 1921/1930}

syn.: *Weigela florida* 'Foliis Purpureis'

Krzewuszką cudowną 'Purpurea'

Mały krzew, do 1–1,5 × 1,5 m, gęsty, zwarty, rośnie powoli. Liście sezonowe, eliptyczne, 6–8 cm dł., młode brązowoczerwone, później czerwonozielone; utrzymują się długo. Kwiaty w VI–VII, ciemnoróżowe na zewnątrz (59 D), korona wewnątrz jaśniejsza (RHS 63 C) z jasnożółtą plamką. Upr.: mroz. (–29 °C), efektowna. Poch.: OBUWr Wrocław – 1992, 1994, 1996.

184 pan. 4; kwatera IVA

003388

Weigela florida 'Variegata'

syn.: *Weigela florida* 'Aureovariegata', *Weigela florida* 'Variegata Aurea', *Weigela* var. *variegata* J.F. (?) Bailey

Krzewuszką cudowną 'Variegata'

Mały krzew, do 1–1,5 × 1,5 m, gęsty, zwarty, rośnie powoli. Liście sezonowe, z szerokim jasnożółtym obrzeżem i nieregularnie nakrapiane. Kwiaty w VI, ciemnoróżowe. Upr.: mroz. (–29 °C). Jeden z piękniejszych, pstrolistnych krzewów, cenny w każdym ogrodzie. Poch.: Szkoła A. Winkler, Ornontowice – ofiarował A. Winkler – 1996.

Wisteria Nutt.

rodzina *Leguminosae* – Strączkowe

Glicynia, syn.: Wisteria, Słodlin

podrodzina *Papilionoideae* – Motylkowe

Do rodzaju należy 10 gatunków pnączy, występujących we wsch. części Ameryki Płn. i wsch. Azji. W Polsce uprawiane są 3 gatunki i 10 odmian uprawnych. Pnącza wijące się pędami, do 10 m wysokości. Liście nieparzystopierzastozłożone, listki całobrzegie. Kwiaty w V–VI, motylkowate; zebrane w zwisające, duże grona, jasnolila, różowe lub niebieskawe. Dość wytrzymałe na niskie temperatury, do uprawy w zach. i środ. Polsce. Upr.: wymagania glebowe duże, najlepiej rosną na glebach świeżych, przepuszczalnych, dostatecznie wilgotnych, w miejscach słonecznych i osłoniętych od wiatrów. Warto wiedzieć: rośliny zawierają trujące substancje czynne, które powodują rozszerzenie źrenicy i zaburzenie akomodacji oka.

kwatera X

013334

Wisteria floribunda 'Honbeni' {Japonia}

syn.: *Wisteria floribunda* f. *rosea*, *Wisteria floribunda* 'Honko', *Wisteria floribunda* 'Pink Ice'

Glicynia kwiecista 'Honbeni'

Pnącze 6–8 (12) × 4–6 m, prawoskrętnie owijające się pędami, tj. odwrotnie do ruchu wskazówek zegara, rośnie szybko. Liście sezonowe, pierzaste 25–32 cm dł., złożone z 11–19 jajowatych, zaokrąglonych listków 4–8 cm dł., początkowo pokrytych włoskami, później nagich i błyszczących. Kwiaty w k.V/VI, różowe, w gronach do 35–45 cm dł., pachnące, rozwijają się stopniowo (!) od podstawy ku wierzchołkowi. Owoce aksamitne, zielone strąki 10–15 cm dł., zawiązują się rzadko. Upr.: prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C). Pozostałe wymagania jak dla innych glicynii. Poch.: „Clematis” Szkoła Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 1999.

kwatera IIB; fot. 118

004155

Wisteria sinensis (Sims) Sweetsyn.: *Glycine sinensis* Sims, *Wisteria consequana* Loudon, *Wisteria chinensis* DC.

Glicynia chińska, syn.: Słodlin chiński, „niebieska akacja”

Pnącze wijące się lewoskrętnie (!), tj. zgodnie z ruchem wskazówek zegara, 8–10 (15) × 4–8 10 m, rośnie szybko, ale wolniej od *W. floribunda*. Liście sezonowe, 25–30 cm dł., 7–13 listków jajowatych lub lancetowatych. 5–10 cm dł., na wierzchołku nagle zaokrąglonych, listek szczytowy największy, młode pokryte włoskami, starsze nagie; jesienią żółte. Kwiaty przed rozwojem liści (!), najwcześniejsze wśród glicynii, w V/VI – wcześniej od *W. floribunda*, niebieskofioletowe, miododajne, lekko pachnące, 2–2,5 cm dł. (większe od *W. floribunda*), zebrane w gęste ale krótsze grona 15–30 cm dł., pojedyncze kwiaty rozwijają się prawie równocześnie w całym kwiatostanie. Owocem jest strąk do 15 cm dł., z 1–3 nasionami. Wyst.: Chiny. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Wymaga gleb żyznych, kwaśnych, wilgotnych, ale przepuszczalnych i stanowisk słonecznych do półcienistych. Kwitnie obficie i regularnie, czasem także jesienią. Zast.: najpiękniejsze z szybko rosnących i obficie kwitnących pnączy. Wymaga silnych podpór (drzewa, ściany, pergole) lub silnie cięte prowadzi się jako formę półpienną na własnym, sztywnym pniu. Wspaniale prezentuje się gdy kwiatostany swobodnie zwisają. Godna każdej pergoli, altany i innych podpór. Poch.: OBUWr Wrocław – 1990.

kwatera IIB

009059

Wisteria sinensis 'Alba' {Chiny <1846}syn.: *Wisteria sinensis alba* Lindl.

Glicynia chińska 'Alba'

Pnącze 9–10 m dł., owijające się pędami lewoskrętnie. Liście sezonowe, pierzaste 25–30 cm, złożone z 7–13 eliptycznych listków 5–8 cm dł. Kwiaty w V/VI, białe w gronach do 15–45 cm dł. lekko pachnące, rozwijają się równocześnie prawie wszystkie. Upr.: mroz. (–29 °C). Upr.: jak inne glicynie. Poch.: „Clematis” Szkołka Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – 1993.

kwatera X

009447

Wisteria sinensis 'Prolific' {P.J.C. Oosthoek & Co. Boskoop ?/W.J.Hoftman <1968}syn.: *Wisteria sinensis* 'Oosthoek's Variety'

Glicynia chińska 'Prolific'

Pnącze lewoskrętne, o kwiatach bardzo licznych, liliowoniebieskich do blado fioletowoniebieskich. Upr.: prawd zad. mroz. (–26 °C). Pozostałe wymagania jak dla innych glicynii Poch.: „Clematis” Szkołka Pojemnikowa Sz. Marczyński, W. Piotrowski, Pruszków – ofiarował Sz. Marczyński – 1999.

Xanthoceras Bungerodzina *Sapindanaceae* – Mydleńcowate

Ksantoceras

Do rodzaju należą 2 gatunki występujące w płn. Chinach; w Polsce uprawiany jest 1 gatunek.

kwatera IIIB

012227

Xanthoceras sorbifolium Bunge

Ksantoceras jarzębolistny

Krzew 4–6 × 3 m w ojczyźnie, w uprawie w Europie Zach. 2–3 m wysokości, kulisty, wyprostowany, o grubych pędach. Drewno żółte. Liście sezonowe, do 30 cm dł.,

naprzemianległe, pierzaste; złożone z 9–17 listków 3–5 cm dł., wąskoeliptycznych do lancetowatych, piłkowanych, błyszczących i ciemnozielonych. Kwiaty w V/VI, wraz z rozwojem liści, 2–3 cm śred., gwiazdkowate, białe z żółtozielonymi plamkami u podstawy brązowiejącymi w czasie przekwitania; zebrane w szczytowe, wzniesione wiechy 10–20 (25) cm dł. Owoce brązowe torebki, 4–6 cm dł., z nasionami 1 cm śred, podobnymi do kasztanów, ale zawiązują się tylko w ciepłe lata. Wyst.: suche, górskie skłony w pn. Chinach i Mongolii, skąd w 1866 r. został sprowadzony do Europy, przez francuskiego misjonarza Armanda Davida. Upr.: młode rośliny wrażliwe, starsze zad. mroz. (–26 °C), lubią gleby żyzne, przepuszczalne, wapienne, (tolerują lekko kwaśne) i stanowiska ciepłe, półcieniste i osłonięte od wiatru. Poch.: OB Pekin – 1989.

Xanthorhiza Marshall

rodzina *Ranunculaceae* – Jaskrowate

syn.: *Zanthorhiza* L'Hérit.

Żółtnik, syn. Ksantoriza,

Do rodzaju należy tylko 1 krzewiasty gatunek o żółtych pędach i korzeniach.

562 pan. 21b; kwatera IA

003287

Xanthorhiza simplicissima Marshall

syn.: *Xanthorhiza appifolia* (L'Hérit.) Guimpel, Otto et Hague ?, *Xanthorrhiza simplicissima* Marshall, *Zanthorhiza apiifolia* L'Hérit., *Zanthorhiza apifolia* L'Hérit.

Żółtnik prosty

Krzew około 0,5–1 m wysokości, z licznymi odroślami. Pędy wyprostowane, proste, cienkie, słabo rozgałęzione, wewnątrz żółte i gorzkie. Liście sezonowe, do 18–25 (30) cm dł., nakrzyżległe, długoogonkowe, złożone z 3–5 jajowatych, głęboko 3-klapowych i nieregularnie piłkowanych listków 3–9 × 4,5 cm, w młodości brązowawych, później jaskrawozielonych; jesienią żółte, fioletowe i czerwopurpurowe, opadają przy –8 °C. Kwiaty w IV/V, wraz z rozwojem liści, małe, gwiazdkowate, brązowopurpurowe, zebrane w zwisające grona 5–10 cm dł. Wyst.: wsch. USA. Upr.: zad. mroz. (–26 °C), lubi gleby próchnicze, luźne, wilgotne, ale nie zalewane i stanowiska słoneczne lub półcieniste. Mało popularna roślina pokrywowa – na dobrym stanowisku, po 8–10 latach może zająć 4 m² powierzchni. Poch.: Arboretum SGGW w Rogowie – ofiarował J. Tumiłowicz – 1990.

Yucca L.

klasa Monocotyledonae – Jednoliścienne

Jukka, syn. Krępla, Szpilecznica

rodzina *Agavaceae* – Agawowate

Do rodzaju należy 30 gatunków występujących na terenach pustynnych w pld. części USA, Ameryce Środ. i na Azorach. Rośliny z pojedynczym, niekiedy rozgałęzionym pniem do 12 m wys. lub bez pnia, a tylko z rozetą liści. Liście wielosezonowe, spiralnie i gęsto ułożone, mieczowate, twarde i sztywne, równowąskie lub lancetowate do 1 m dł. Kwiaty obupłciowe, duże, do 10 cm śred., dzwonkowate, białe, kremowe lub zielonkawe, zwieszane w dół i zebrane w okazałe kwiatostany 1,5–3 m wysokości, wyrastają ze środka rozety i są zapylane tylko przez wyspecjalizowanego molika (*Pronuba yuccasella*). Owocem jest 6-kątna, sucha, pękająca torebka. Z liści otrzymuje się włókno przerabiane na tkaniny i powrozy.

259 pan.6; kwatera: IVC; fot. 121

004156

Yucca filamentosa L.

syn.: *Yucca angustifolia* hort. non Pursh, *Y. concava* Haw., *Y. filamentosa* Small non L. (błędnie = *Y. smalliana* Fern.), *Y. filamentosa* var. *concava* (Haw.) Baker

Jukka karolińska syn.: Krępla karolińska, Szpilecznica karolińska

Roślina rozetowa bez pnia do 75 cm wysokości, z krótkimi podziemnymi pędami bocznymi dającymi początek szerokim, sztywnym rozetom. Liście wielosezonowe, niebieskozielone, spiralnie ułożone, wąskolancetowate, wzniesione lub rozpostarte, 50–75 × 3–10 cm, z długimi, poskręcanymi (!) włóknami oddzielającymi się na brzegu; ostry wierzchołek brązowieje. Kwiaty w VII–VIII, lekko pachnące, duże, dzwonkowate, kremowobiałe, zebrane w szerokie, wysokie do 1–2 m wiechy, wyrastające ze środka rozety. Owoce m jest torebka, zwykle u nas nie zawiązująca się. Wyst.: pustynne tereny USA. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), lubi gleby przepuszczalne, lekkie, ciepłe i miejsca słoneczne. Na zimę wskazane jest związywanie liści w chochoł, by rozety nie gniły. Zast.: przepiękna roślina na rabaty bylinowe w każdym ogrodzie. Poch.: OBUWr – 1999.

Zenobia D.Don

rodzina *Ericaceae* – Wrzosowate

Zenobia

Rodzaj reprezentowany jest tylko przez jeden gatunek.

kwatery IIIIF

004477

Zenobia pulverulenta (Bartram ex Willd.) Pollard

syn.: *Andromeda dealbata* Bartram ex Willd., *Andromeda dealbata* Lindl., *Andromeda pulverulenta* Bartram ex Willd., *Andromeda speciosa* var. *pulverulenta* Michx., *Zenobia speciosa* var. *pulverulenta* (Michx.) DC.

Zenobia śniada

Krzew 0,5–1,5 m wysokości, wyprostowany, rośnie powoli. Pędy cienkie, nieco łukowato wygięte i pokryte niebieskim nalotem. Liście sezonowe 2–7 cm dł., podługowatojajowate do eliptycznych, brzegiem karbowane, obustronnie z szaroniebieskim nalotem. Kwiaty w V/VI, 1–1,3 cm dł., podobne do konwalii majowej, pachnące, czysto białe, dzwonkowate; zebrane w wyprostowane, szczytowe grona, długie do 20 cm. Wyst.: pld.-wsch. USA. Upr.: b. mroz. (> –29 °C), ale młode rośliny wymagają zabezpieczenia na zimę. Wymagania uprawowe takie jak innych roślin z rodziny wrzosowatych. Zast.: roślina o oryginalnych kwiatach i kolorze liści, spotykana dotychczas jedynie w kolekcjach. Poch.: OBUWr. Wrocław – 1999.

Zanthoxylum L.

rodzina *Rutaceae* – Rutowate

Żółtodrzew

Do rodzaju należy 250 gatunków, występujących w tropikach oraz w umiarkowanej strefie wsch. Azji i Ameryki Płn.; w Polsce w uprawie gruntowej 6 gatunków.

kwatery IVD

011577

Zanthoxylum piperitum DC.

syn.: *Fagara piperita* L.

Żółtodrzew pieprzowy

Krzew kolczasty, luźny, w uprawie 2–3 m wysokości, w ojczyźnie małe drzewo do 6 m. Pędy młode pokryte włoskami i płaskimi kolcami 1,2 cm dł. Liście sezonowe, 7–15 cm dł., pierzaste, ciemnozielone, błyszczące, aromatyczne, złożone z 11–23 jajowatych, piłkowanych listków 1,5–3 cm dł., przebarwiających się jesienią na żółto. Kwiaty w VI, żółtozielone, małe, kubkowate, w wiechach 2–5 cm dł. wyrastających w kątach liści. Owoce drobne, kuliste, czerwone, pękające torebki z czarnymi nasionami. Wyst.: płn. Chiny, Korea, Japonia, Tajwan. Upr.: dost. mroz. (–23 °C), nie wymagający w stosunku do gleby. Dłuższa uprawa udaje się tylko na najcieplejszych stanowiskach. Poch.: OB Matsudo – 1991.

Zelkova Spach

rodzina *Ulmaceae* – Wiązowate

Brzostownica

Do rodzaju należy 5 gatunków drzew, o bardzo twardym drewnie, występujących w basenie Morza Czarnego po Azję Wsch.; w Polsce uprawiane są 3 gatunki i 1 odmiana uprawna.

71 pan.: 1b, 21b, 25; kwatera IB; fot.: 131, 165

004157

Zelkova serrata (Thunb.) Makino

syn.: *Abelicea hirta* (Thunb.) C.K.Schneid., *Corchorus hirtus* Thunb. non L., *Corchorus serratus* Thunb., *Planera acuminata* Lindl., *Planera keakei* K.Koch ex Dippel, *Planera japonica* Miq., *Ulmus keaki* Siebold, *Zelkova acuminata* (Lindl.) Planch., *Zelkova hirta* (Thunb.) C.K. Schneider, *Zelkova formosana* Hayata, *Zelkova keaki* (Siebold) Maxim.

Brzostownica japońska

Drzewo do 10 m wysokości, w ojczyźnie do 30 m, o szerokiej, prawie kulistej koronie osadzonej na niskim pniu. Liście sezonowe, do 6 cm dł., na długopędach wyraźnie większe, eliptyczne, jajowate do podłużnie jajowatych, symetryczne, grubo piłkowane, ząbki ostre, nasada liścia okrągława, z wierzchu wyraźnie szorstkie (!); jesienią fantastycznie przebarwiają się. Kwiaty w V–VI, poligamiczne, męskie u nasady pędów, w pęczkach lub pojedynczo. Owoc suchy, drobny pestkowiec. Wyst.: Japonia, Korea, Tajwan. Upr.: zad. mroz. (–26 °C). Lubi gleby żyzne, wilgotne, stanowiska słoneczne. Zast.: piękne drzewo z atrakcyjną, szarą korowiną i wspinałym, żółtopomarańczowym jesiennym przebarwieniem liści. Nieliczne okazy spotykane są w parkach i kolekcjach w Polsce Zach. Poch.: OBUWr Wrocław – około 1977 r.; pomiar w 2000 r. – 9,5 m wys. i 123 cm obwodu oraz 9,5/120.

258 pan. 6; kwatera IVD

008931

Zelkova serrata 'Goblin'

Brzostownica japońska 'Goblin'

Krzew podobny do gatunku, ale karłowaty, po 10 latach uprawy około 1 m średnicy, regularnie kulisty, wyjątkowo zwarty i bardzo powoli rosnący. Upr.: prawdopodobnie zad. mroz. (–26 °C); stanowiska słoneczne lub półcieniste, gleba żyzna, wilgotna. Poch.: Firma C. Esveld, Boskoop – 1994.

Skróty nazwisk autorów nazw roślin i opisów odmian uprawnych (na pierwszym miejscu po skrótce podano nazwisko)

- A.B.Jacks.** = Jackson Albert Bruce, 1876–1942 (1947 ?)
A.Bloom. = Bloom A.
Abrams = Abrams LeRoy, 1874–1956
A.Braun = Braun Alexander Karl (Carl) Heinrich, 1805–1877
A.Dietr. = Dietrich Albert Gottfried, 1795–1856
A.F.Hill = Hill Albert Frederick, 1880–1977
A.Gray = Gray Asa, 1810–1888
A.Heller = Heller Amos Arthur, 1867–1944
A.Henry = Henry Augustine, 1857–1930
A.Juss. = Jussieu Adrien Laurent de, 1797–1853
A.Mitch. = Mitchell A. (?A.S.Mitch. = Mitchell Andrew Steward, 1952–
A.M.Jensen = Jensen A.M.
A.Murray = Murray Andrew, 180?–1850
A.Murray bis = Murray Andrew, 1812–1878
A.P.M.Sm. = Smith Anna Petronella Maria, 1856–1946
A.Rich. = Richard Achille, 1794–1852
A.St.-Hil. = Saint-Hilaire Auguste Francois César Prouvencal de, 1779–1854
A.V.Pike = Pike A. V. (1946)
A.W.Hill = Hill Arthur William, 1875–1941
A.Weisse = Weisse Arthur (Friedrich Hermann), 1861–1939
A.Young = Young Aaron, 1819–1898
Adams = Adams Johannes Michael Friedrich, 1780–1838
Adans. = Adanson Michel, 1727–1806
Ahlews = Ahles Wilhelm Elias von, 1862–1900
Ahrendt = Ahrendt Leslie Walter Allen, 1903–1969
Aitch. = Aitchison James Edward Tierney, 1836–1898
Aiton = Aiton William, 1731–1793
Akasawa = Akasawa Yoshuyuki, 1915–
Aleksandrowa = Aleksandrowa ?–
Almq. = Almqvist Sigfréd Osker Immanuel, 1844–1923
Alphand = Alphand Jean Charles Adolphe, 1817–1891
Alstr. = Alströmer Clas, 1736–1794
Anderson = Anderson Nils Johan, 1821–1880
Andorra = Andorra Nurs. kat.
André = André Édouard-Francois, 1840–1911
Andrews = Andrews Henry Charles, 1794?–1830
Angl. = Angl.(?)
Anon = Anon. (za Seneta W., 1991)
Antoine = Antoine Franz, 1815–1886
Arn. = Arnott George Arnott Walker, 1799–1868
Asch. = Ascherson Paul Friedrich August, 1834–1913
Ashe = Ashe William Willard, 1872–1932
B.D.Jacks. = Jackson Benjamin Daydon, 1846–1927
B.K.Boom = Boom B. K.
Badoux = Badoux Henri, 1871–1951
Baill. = Baillon Henri Ernest, 1827–1895
Baker = Baker John Gilbert, 1834–1920
Balansa = Balansa Benedict (Benjamin), 1825–1892
Balf.f. = Balfour Isaac Bayley, 1853–1922
Barbier = Barbier M. (fl. 1904)
Barney = Barney E.E., fl. 1877–79
Barth = Barth Józef (Joseph), 1833–1915
Bartl. = Bartling Friedrich Gottlieb, 1798–1875
Bartram = Bartram John, 1699–1777
Bastiaanse = Bastiaanse (za D.M. Gelderen et all.)
Batalin = Batalin Alexander Theodorowicz, 1847–1896
Batsch = Batsch August Johann Georg Karl, 1761–1802
Batt. = Battandier Jules Aimé, 1848–1922
Baumann = Baumann Constantin Auguste Napoléon, 1804–1884
Beadle = Beadle Noel Charles William, 1914–
Bean = Bean William Jackson., 1863–1947
Beck = Beck Günther von Mannagetta und Lärchenau, 1856–1931
Beckett = Beckett Thomas W. Naylor, 1838–1906
Beek = Beek G. (fl. 1890)
Beissn. = Beissner Ludwig, 1843–1927
Belder = Belder R. de
Benth. = Bentham George, 1800–1884
Bergius = Bergius Bengt (Benedictus), 1723–1784
Berland. = Berlandier Jean Louis, 1805–1851
Białobok = Białobok Stefan, 1909–1992
Bigelow = Bigelow Jacobs, 1787–1879
Blackburn = Blackburn Benjamin Coleman, 1908–
Bluff = Bluff Mathias Joseph, 1805–1837
Blume = Blume Carl (Karl) Ludwig von, 1796–1862
Böcher = Böcher Tyge Wittrock, 1909–1983
Boiss. = Boissier Pierre Edmond, 1810–1885
Bojarczuk = Bojarczuk Tomasz, 1942–
Bolle = Bolle Carl(Karl) August, 1893–1909
Bong. = Bongard August (Gustav) Heinrich von, 1786–1839
Boom = Boom Boudewijn Karel, 1903–1980
Booth = Booth William Beattie, c. 1804–1874
Borbás = Borbás Vinzé (vincent, Vince) von, 1844–1905
Borkh. = Borkhausen Moritz (Moriz) Balthasar, 1760–1806
Bosc = Bosc Louis Augustine Guillaume, 1759–1828
Bosse = Bosse Julius Friedrich Wilhelm, 1788–1864
Breiter = Breiter Christian August, 1776–1840
Bridg. = Bridges Thomas Charles, 1807–1865
Britten = Britten James, 1846–1924
Britton = Britton Nathaniel Lord, 1859–1934
Brongn. = Brongniart Adolphe Théodore (de), 1801–1876
Browicz = Browicz Kazimierz, 1925–
Brügger = Brügger Christian Georg, 1833–1899
Bubani = Bubani Pietro, 1806–1888
Buc'hoz = Buc'hoz Pierre Joseph, 1731–1807
Buch.-Ham. = Buchanan-Hamilton Francis, 1762–1829
Buchholz = Buchholz (Bucholtz) Feodor (Fedor) Vladimirovic, 1872–1924
Buckland = Buckland William, 1784–1856
Budischev = Budischev
Bugala = Bugala Władysław, 1924–
Bunge = Bunge Alexander Andrejewitsch (Aleksandr Andreevic), 1803–1890
Bureau = Bureau Louis Édouard, 1830–1918
Burgst. = Burgsdorff Friedrich August Ludwig von, 1747–1802
Burkill = Burkill Isaac Henry, 1870–1965
Burkwood = Burkwood A. (fl. 1929)
C. Fang = Fang C.

- C.A.Mey** = Meyer Carl Anton (Andreevic) von, 1795–1855
C.E.Kern = Kern C. E., ?
C.E.Sm. = Smith Charles Eastwick, 1820–1900
C.F.Reed = Reed Clyde Franklin, 1918–
C.G.F.Hochst. = Hochstetter Christian Gottlob Ferdinand von, 1829–1884
C.H.Wright = Wright Charles Henry, 1864–1941
C.K.Schneid. = Schneider Camilo Karl, 1876–1951
C.Lawson = Lawson Charles, 1794–1873
C.Mart. = Martius Carl Friedrich Phil. Sigm., 1829–1899
C.P.Wang = Wang Cheng Ping (fl.1982)
C.Presl = Presl Carl (Karl, Carel, Carolus)Bořivoj (Boriwog, Boriwag), 1794–1852
C.R.Hutchins = Hutchins Charles Robert, 1928–
C.S.Wang = Wang C.S. fl. 1955
C.Simon = Simon Charles, 1908–1987
C.Thomas = Thomas Cyrus, 1825–1910
C.Winslow = Winslow Charles Frederick, 1811–1877
C.Yung Chang = Chang Chi Yung (fl.1985)
Callier = Callier Alfons., 1866–1927
Cardot = Cardot Jules, 1860–1934
Carrière = Carrière Élie Abel, 1818–1896
Cascio = Cascio (za D.M. Gelderen et all.)
Casp. = Caspary Johann Xaver Robert, 1818–1887
Catesby = Catesby Mark, 1683–1749
Cav. = Cavanilles Antonio José (Joseph), 1745–1804
Cecot = Cecot Alicja ?
Cham. = Chamisso udolf Karl Adelbert von, 1781–1838
Chaix = Chaix Dominique, 1730–1799
Chambray = Chambray Georges de, 1783–1849
Chenault = Chenault Léon, 1853–1930
Chikinsho = Chikinsho
Chodat = Chodat Robert Hippolyte, 1865–1934
Chun = Chun Woon Young, 1889–?
Chylarecki = Chylarecki Henryk ?
Clarke = Clarke Benjamin, 1813–1890
Clus. = Clusius Carolus, 1526–1609
Coker = Coker William Chambers, 1872–1953
Cook = Cook James, 1728–1779
Copel f. = Copel. H.F. ?
Coss. = Cosson Ernest Staint-Charles, 1819–1889
Coult. = Coulter Thomas, 1793–1843
Cowan = Cowan John Macqueen, 1891–1960
Craib = Craib Wiliam Grant, 1882–1933
Crantz = Crantz Heinrich Johan Nepomuk von, 1722–1799
Cripps = Cripps (fl. 1876–1880)
Cullen = Cullen James, 1936–
Curtis = Curtis William, 1746–1799
D.B.Cole = Cole D. B.
D.Don = Don David, 1799–1841
D.F.Chamb. = Chamberlain David Franklin, 1941–
D.Geld. = Van Gelderen D.
D.Hill = Hill D.
D.Löve = Löve Doris Benta Maria, 1918–
D.M.Gelderen = Gelderen D. M. van ?
D.Wyman = Wyman D. ?
D.Y.Wang = Wang De Yin (fl. 1982)
Dallim. = Dallimore William, 1871–1959
Dammer = Dammer Carl Lebrecht Udo, 1860–1920
Dandy = Dandy James Edgar, 1903–1976
Darlington = Darlington ?
David = David Armand, 1826–1900
Davidian = Davidian Hagop Haroutune, 1907–
Dayton = Dayton William Adams, 1885–1958
DC. = de Candolle Augustin Pyramus, 1778–1841
de Vos = de Vos Cornelis, 1806–1895
Decne. = Decaisne Joseph, 1807–1882
Delendick = Delendick T. J., fl.1978
Den Ouden = Den Ouden
Desf. = Desfontaines René Louiche, 1750–1833
Desr. = Desrousseaux Louis Auguste Joseph, 1753–1838
Dicks. = Dickson James (Jacobus) J., 1738–1822
Dieck = Dieck Georg, 1847–1925
Diels = Diels Friedrich Ludwig Emil, 1874–1945
Dippel = Dippel Leopold, 1827–1914
Dode = Dode Louis-Albert, 1875–1943
Dolat. = Dolatowski Jakub, 1953–
Dombrain = Dombrain Henry Henrywood, 1818–1905
Donn = Donn James, 1758–1813
Douglas = Douglas David, 1798–1834
Dovaston = Dovaston H. F. (fl. 1948)
Drescher = Drescher Aubrey, 1910–
Du Roi = Du Roi Johann Philipp, 1741–1785
Du Tour = Du Tour de Salvert (fl. 1808–1815)
Duhamel = Duhamel du Monceau Henri Louis, 1700–1782
Dulac = Dulac Joseph, 1827–1897
Dum.Cours. = Dumont de Courset George(s) Louis Marie, 1746–1824
Dumort. = Dumortier Barthélemy Charles Joseph, 1797–1878
Dup.-Jam. = Dupuy-Jamain F.N., 1817–1888
Durand = Durand Elias (Elie) Magloire, 1794–1873
E.D.Clarke = Clarke Edward Daniel, 1769–1822
E.H.Wilson = Wilson Ernest Henry, 1876–1930
E.J.Jouin = Jouin E. J.
E.L.Rand = Rand Edward Lothrop, 1859–1924
E.L.Wolf = Wolf Egbert Ludwigowitsch, 1860–1931
E.M.McClintock = McClintock Elizabeth May, 1912–
E.Meyer = Meyer Ernst Heinrich Friedrich, 1791–1858
E.Murray = Murray Edward (fl. 1969)
E.P.Bicknel = Bicknel Eugene Pintard, 1859–1925
E.R.Harrison = Harrison Errol Rhodes (fl. 1972)
E.Z.Beiley = Beiley Ethel Zoe, 1889–1983
Eade = Eade George Wiliam, 1905–
Eaton = Eaton Amos, 1776–1842
Eck-Boorsb. = Eck-Boorsboom M.H.J.van
Ehrh. = Ehrhart Jakob Friedrich, 1839–1887
Elliott = Elliott Stephen, 1771–1830
Emers. = Emerson Julia Titus, 1877–1962
Endl. = Endlicher Stephan Friedrich Ladislaus, 1804–1849
Engelm. = Engelmann Georg (George), 1809–1884
Engl. = Engler Heinrich Gustav Adolf, 1844–1930
Everett = Everett Thomas Henry, 1903–
F.A.Barkley = Barkley Fred Alexander, 1908–1989
F.Buerger = Buerger F.
F.Dietr. = Dietrich Friedrich Gottlieb, 1768–1850
F.J.Groot. = Grootendorst F. J., ?
F.Michx. = Michaux François André, 1770–1855
F.Schmidt = Schmidt Friedrich (Karl) (Fedor Bogdanovitch), 1832–1908
F.W.Schmidt = Schmidt Franz Wiliband, 1764–1796
Falc. = Falconer Hugh, 1808–1865
Farrer = Farrer Reginald John, 1880–1920
Farw. = Farwell Oliver Atkins, 1867–1944
Fernald = Fernald Merrit Lyndon, 1873–1950
Fernald Ahles = Fernald Ahles
Fisch. = Fischer Friedrich Ernst Ludwig (Fedor Bogdanovic) von, 1782–1854
Fisher = Fisher Elmon McLean, 1861–1938
Fitschen = Fitschen Jost, 1869–1947

- Fletcher** = Fletcher James, 1852–1908
Florin = Florin Carl Rudolf, 1894–1965
Flous = Flous (?)
Fomin = Fomin Aleksander Vasiljevich, 1869–1935
Forbes = Forbes John, 1798–1823
Forrest = Forrest George, 1873–1932
Fosberg = Fosberg Francis Raymond, 1908–
Fourr. = Fourreau Jules Pierre, 1844–1871
Fraas = Fraas Carl Nicolaus, 1810–1875
Frahm = Frahm G (fl.1898)
Franch. = Franchet Adrien René, 1834–1900
Franco = Franco João Manuel Antonio do Amaral, 1921–
Freyer = Freyer Heinrich, 1802–1866
Fritsch = Fritsch Karl, 1864–1934
G.Don = Don George, 1798–1856
G.H.Ward = Ward George Henry, 1916
G.Kirchn. = Kirchner George, 1837–1885
G.Mey. = Meyer Georg Friedrich Wilhelm, 1782–1856
G.Nicholson = Nicholson George, 1847–1908
G.R.Jackman = Jackman G. R.
Gaertn. = Gaertner Joseph, 1732–1791
Gamble = Gamble James Sykes, 1847–1925
Gand. = Gandoger Michel, 1850–1926
Garcke = Garcke Christian August Friedrich, 1819–1904
Garsault = Garsault Francois Alexander Pierre de,
 1691–1788
Gebbers = Gebbers
Georgi = Georgi Johan Gottlieb, 1729–1802
Gilbert = Gilbert Benjamin Davis, 1835–1907
Gilib. = Gilibert Jean-Emmanuel, 1741–1814
Gillot = Gillot Francois Xavier, 1842–1910
Gled. = Gleditsch Johann Gottlieb, 1714–1786
Glend. = Glendinning Robert, 1805–1862
Godr. = Godron Dominique Alexander, 1807–1880
Göpp. = Göppert Johann Heinrich Robert, 1800–1884
Gordon = Gordon George, 1806–1879
Gough = Gough, ?
Graebn. = Graebner Karl Otto Peter Paul, 1871–1933
Gray = Gray Samuel Frederick, 1766–1828
Grąbczewski = Grąbczewski Jan, ?
Greene = Greene Edward Lee, 1843–1915
Gren. = Grenier Jean Charles Marie, 1808–1875
Grignan = Grignan G. T. (fl. 1900)
Griseb. = Grisebach August Heinrich Rudolf, 1814–1879
Groot. = Grootendorst Herman Johannes, 1911–
Grossh. = Grossheim Alexander Alfonsovich, 1888–1948
Guimpel = Guimpel Friedrich, 1774–1839
Gumbl. = Gumbleton William Edward, 1840–1911
Guss. = Gussone Giovanni, 1787–1866
H.Brunns = Brunns Hermann
H.Hillier = Hillier H.
H.F.Copel. = Copeland Herbert Faulkner, 1902–1968
H.G.Hillier = Hillier H. G., ?
H.Hara = Hara Hiroshi, 1911–1986
H.Hava = Hava H.
H.Huber = Huber Heribert Franz Josef, 1931–
H.Keng = Keng Hsüan, 1923–
H.L.Bailey = Bailey liberty Hyde, 1856–1954
H.Li = Li Hen, 1929–
H.Johnson = Johnson Joseph Harry, 1894–
H.J.Veitch = Veitch Harry James, 1840–1924
H.Karst. = Karsten Gustav Karl Wilhelm Hermann, 1817–
 1908
H.Koster = Koster Henry, 1793–1820
H.L.Jones = Jones Herbert Lyon, 1866–1898
H.L.Li = Li Hui Lin, 1911–
H.L.Späth = Späth Helmut Ludwig, 1885–1945
H.Lév. = Léveillé Augustin Abel Hector, 1863–1918
H.M.Groot. = Grootendorst H.M.
H.P.Kelsey = Kelsey Harlan Page, 1872–1959
H.W.Li = Li Hsi Wen, 1902–
H.West = West Hans, 1758–1811
Haage = Haage Friedrich Adolph, 1796–1866
Haenke = Haenke Thaddäus (Tadéáš) Perregrinus Xaverius,
 1761–1817
Hagerup = Hagerup Olaf, 1889–1961
Hague = Hague ?
Hájek = Hájek
Hallier = Hallier Ernst Hans, 1831–1904
Hance = Hance Henry Fletcher, 1827–1886
Hand.-Mazz. = Handel-Mazzetti Heinrich R.E., 1882–1940
Handlos = Handlos Wayne L.
Hara = Hara Kanesuke, 1929–
Harbk. = Harbk. (?)
Hardin = Hardin James Walker, 1929–
Harkn. = Harkness Harvey Wilson, 1821–1901
Harms = Harms Hermann August Theodor, 1870–1942
Hartm. = Hartmann Carl Johan(n), 1790–1849
Hartwig = Hartwig August Karl Julius, 1823–1913
Hassk. = Hasskarl Justus Carl, 1811–1894
Haw. = Haworth Adrian Hardy, 1768–1833
Hayata = Hayata Bunzô, 1874–1834
Hayek = Hayek August von, 1871–1928
Hayne = Hayne Friedrich Gottlob, 1763–1832
Hedl. = Hedlund Johan Teodor, 1861–1953
Heer = Heer Oswald von, 1809–1883
Hegi = Hegi Gustav, 1876–1932
Heldr. = Heldreich Theodor Heinrich Hermann von,
 1822–1902
Hemsl. = Hemsley William Botting, 1843–1924
Henkel = Henkel von Donersmarck Leo Victor Felix,
 1785–1861
Henry = Henry Aimé Constant Fidèle, 1801–1875
Hesse = Hess Hermann Albrecht, 1852–1937
Heynh. = Heynhold Gustav, 1800–1860
Hibberd = Hibberd James Shirley, 1825–1890
Hildebr. = Hildebrand Friedrich Hermann Gustav,
 1835–1915
Hillier = Hillier Louis E. J., 1869–1962
Hochst. = Hochstetter Christian Ferdinand Friedrich,
 1787–1860
Hoey Smith = Hoey Smith J.R.P. van ?
Hoffmanns. = Hoffmanssegg Johann Centurius von,
 1766–1849
Hollick = Hollick Charles Arthur, 1857–1933
Holmboe = Holmboe Jens, 1880–1943
Hoogedoorn = Hoogedoorn
Hook. = Hooker William Jackson, 1785–1865
Hook.f. = Hooker Josef Dalton, 1817–1911
Hoopes = Hoopes Josiah, 1832–1904
Hoops = Hoops
Hoppe = Hoppe David Heinrich, 1760–1846
Horan. = Horaninow Paul (Paulus) Fedorowitsch,
 1796–1865
Hornib. = Hornibrook Murray, 1874–1949
Horstmann = Horstmann
Horw. = Horwood Arthur Reginald, 1879–1937
Höss = Höss Franz, 1756–1840
Host = Host Nicolaus Thomas, 1761–1834
Houtt. = Houttuyan Maarten (Martin), 1720–1798

- Howarth** = Howarth Willis Openshaw, 1890–1964
Hu = Hu Hsen Hsu, 1894–1968
Huds. = Hudson William, 1730–1793
Hull = Hull John, 1761–1843
Hutch. = Hutchinson John, 1884–1972
I.W.Beiley = Beiley Irving Widmer, 1884–1967
Ihrig = Ihrig
Ingram = Ingram Colingwood, 1880–1981
Ito = Ito Keisuke, 1803–1901
Iwata = Iwata Jirô, 1909–
J.Agardh = Agardh Jakob Georg, 1813–1901
J.B.Phipps = Phipps James Bird, 1934–
J.Buchholz = Buchholz (Bucholtz) John Theodore, 1888–1951
J.Clayton = Clayton John, 1686–1773
J.D.Ruys = Ruys Jan Daniel, 1897–1931
J.E.Gray = Gray John Edward, 1800–1875
J.Ellis = Ellis John, 1710–1776
J.F.Arnold = Arnold Johann Franz Xaver, fl. 1785
J.F.Bailey = Bailey John Frederick, 1866–1938
J.F.Gmel. = Gmelin Johann Friedrich, 1748–1804
J.G.Jack = Jack Joseph Bernard (Josef Bernhard), 1818–1901
J.H.Veitch = Veitch James Herbert, 1868–1907
J.J.Li = Li Jia Jue, 1938–
J.Jefferies = Jefferies John
J.M.C.Rich. = Richard (Jean Michel) Claude, 1784–1868
J.Nelson = Nelson John (Senilis), fl. 1860
J.Parkinson = Parkinson James, 1755–1824
J.St.-Hil. = Saint-Hilaire Jean Baptiste, 1825–1845
J.V.Suringar = Suringar Jan Valckenier, 1864–1932
J.Vilm. = Vilmorin Jacques Lévêque de, 1882–1933
J.W.Griff. = Griffith John William, 1819–1910
J.W.Landon = Landon John W. (fl. 1975)
Jackman = Jackman George, 1837–1887
Jacks. = Jackson Georg, 1790–1811
Jacob-Makoy = Jacob-Makoy Lambert, 1790–1873
Jacq. = Jacquin Nicolaus (Nicolaas) Joseph von, 1727–1817
Jacques = Jacques Henri Antoine, 1782–1866
Jaeger = Jaeger Georg Friedrich von, 1785–1866
Jäger = Jäger E.J. (fl. 1985)
Jäggi = Jäggi Jakob (Jacob), 1829–1894
Jancz. = Janczewski Eduard Glinka von, 1846–1918
Janka = Janka Victor von, 1837–1900
Jel. = ?
Jeps. = Jepson Willis Linn, 1867–1946
Jouin = Jouin V,
Judd = Judd Walter Stephen, 1951–
Juntze = Juntze
Juss. = Jussieu Antoine Laurent de, 1748–1836
K.Hochst. = Hochstetter Karl Christian Friedrich, 1818–1880
K.Koch = Koch Karl (Carl) Heinrich Emil (Ludwig), 1809–1879
K.R.Robertson = Robertson Kenneth R., 1941–
K.Schum. = Schumann Karl Moritz, 1851–1904
K.S.Hao = Hao Kin Shen, 1903–
Kaempf. = Kaempfer Engelbert, 1651–1716
Kalm = Kalm Pehr, 1716–1779
Kanitz = Kanitz August (Agoston), 1843–1896
Kasapligil = Kasapligil Baki, 1918–
Kawas. = Kawasaki Tetsuya (fl. 1959)
Kearney = Kearney Thomas Henry, 1874–1956
Keegan = Keegan (za D.M. Gelderen et all.)
Kellogg = Kellogg Albert, 1813–1887
Kent = Kent William Saville, 1845–1908
Ker Gawl. = Ker Gawler John Bellenden (Gawler John Bellenden Ker), 1764–1842
Kern = Kern Helmut, 1929–
Kimura = Kimura Arika, 1900–
Kingdon-Ward = Kingdon-Ward Francis, 1885–1958
Kit. = Kitaibel Pál (Paul), 1757–1817
Kitag. = Kitagawa Masao, 1909–
Kitam. = Kitamura Siro, 1906–
Klotz = Klotz Leo Joseph, 1895–?
Knight = Knight Joseph, 1777?–1855
Kobendza = Kobendza Roman, 1886–?
Koehne = Koehne Bernhard Adalbert Emil, 1848–1918
Koidz. = Koidzumi Genichi (Geniti, Gen-Iti), 1883–1953
Kom. = Komarov Vladimir Leontjewich (Leontevich), 1869–1945
Komatsu = Komatsu Shunzô, 1879–1932
Körb. = Körber Gustav Wilhelm, 1817–1885
Kort = Kort Antoine Joseph, 1874–1957
Koso-Pol. = Koso-Poljansky Boris Mikhailovic, 1890–1957
Kostel. = Kosteletzky Vincenz Franz, 1801–1887
Krok = Krok Thorgny Ossian Bolivar Napoleon, 1834–1921
Kron = Kron
Krouman = Krouman J. P.
Król = Król Jan, ?
Krüssm. = Krüssmann Johan Gerd, 1910–1980
Krylov = Krylov Porphyry Nikitic, 1850–1931
Kudô = Kudô Yûshun, 187–1932
Kunth = Kunth Karl (Carl) Sigismund, 1788–1850
Kuntze = Kuntze Carl (Karl) Ernst (Eduard) Otto, 1843–1907
Kurtz = Kurtz Fritz (Frederico), 1854–1920
Kurz = Kurz Wilhelm Sulpiz, 1834–1878
Kusaka = Kusaka Masao, 1915–
L. = Linnaeus Carl von, 1707–1778
L.f. = Linnaeus Carl von, 1741–1783
L.F.Hend. = Henderson Louis Forniquest, 1853–1942
L.H.Beiley = Beiley Liberty Hyde, 1858–1954
L.Henry = Henry Louis, 1853–1903
L.R.Jones = Jones Lewis Ralph, 1864–1945
L.Renault = Renault Léon, ?
L.S.Slinger = Slinger L.S.
L.Späth = Späth Louis
L.W.Melander = Melander Leonard William, 1893–
L'Hér. = L'Héritier de Brutelle Charles Louis, 1746–1800
Laar = Laar H. J. van de, ?
Lam. = Lamarck Jean Baptiste Antoine Pierre de, 1744–1829
Lamb. = Lambert Aylmer Bourke, 1761–1842
Lange = Lange Johan Martin Christian, 1818–1898
Lauche = Lauche (Friedrich) Wilhelm (George), 1827–1883
Lauener = Lauener Lucien André (Andrew), 1918–1991
Lavalée = Lavalée Pierre Alphonse Martin, 1836–1884
Lawr. = Lawrence George, 1827–1895
Lawrance = Lawrance Mary, fl. 1790–1831
Lawson = Lawson Peter, –1820
Lecomte = Lecomte Paul Henri, 1856–1934
Leight. = Leighton William Allport, 1805–1889
Lem. = Lemaire (Antoine) Charles, 1801–1871
Lemée = Lemée Albert Marie Victor, 1872–1900
Lemmon = Lemmon John Gill, 1832–1908
Lemoine = Lemoine (Pierre Louis) Victor, 1823–1911

- Lév.** = Lévillé Joseph-Henri , 1796–1870
Liebl. = Lieblein Franz kaspar (Caspar), 1744–1810
Lindl. = Lindley John, 1799–1865
Lindm. = Lindman Carl Axel Magnus, 1856–1928
Lindq. = Lindquist Sven Bertil Gunvald, 1904–1963
Lingelsh. = Lingelsheim Alexander von, 1874–1937
Link = Link Johann Heinrich Friedrich, 1767–1851
Liou = Liou Tchen Ngo, fl 1929–1958
Lodd. = Loddiges Conrad (L.), 1738–1826
Loes. = Loesener Ludwig Eduard Theodor, 1865–1941
Loisel. = Loiseleur-Deslongchamps Jean Louis August(e), 1774–1849
Loudon = Loudon John Claudius, 1783–1843
Lour. = Loureiro Joao de, 1717–1791
Lozano = Lozano-Contreras Gustavo, 1938–
Lynch = Lynch Richard Irwin, 1850–1924
M.Bieb. = Marschall von Biberstein Friederich August, 1768–1826
M.E.Jones = Jones Marcus Eugene, 1852–1934
M.N.Philipson = Philipson M. N.
M.Vilm. = Vilmorin (August Louis) Maurice (Lévêque) de, 1849–1918
Macay = Macay
Macnab = Macnab James, 1810–1878
Madlinger = Madlinger, ?
Magyar = Magyar J., 1884–1945
Maitul. = Maitulina Yu.K. (fl. 1982)
Makino = Makino Tomitarô, 1862–1957
Manetti = Manetti Xaverio, 1723–1785
Marczewski = Marczewski Andrzej
Marczyński = Marczyński Szczepan
Marshall = Marshall Humphry, 1722–1801
Mašek = Mašek K., ?
Massé = Massé Jean-Pierre, (fl. 1805)
Mast. = Masters Maxwell Tylden, 1833–1907
Matsum. = Matsumara Jinzô, 1856–1928
Matt. = Mattuschka Heinrich Gottfried von, 1734–1779
Maxim. = Maximowicz Johann (Ivanovič), 1827–1891
Mayr = Mayr Heinrich, 1856–1911
McClell. = McClelland John, 1805–1883
McClure = McClure Floyd Alonzo, 1897–1970
McKelvey = McKelvey Susan Adams, 1888–1964
Medik. = Medikus Friedrich Kasimir, 1736–1808
Meehan = Meehan Thomas, 1826–1901
Meerb. = Meerburgh Nicolaas, 1734–1814
Melle = Melle Peter Jacobus van, 1891–1953
Melander = Melander C.
Melville = Melville Ronald, 1903–1985
Meriamm = Meriamm Clinton Hart, 1855–1942
Messel = Messel
Meyen = Meyen Franz Julius Ferdinand, 1804–1840
Michx. = Michaux André, 1746–1803
Miki = Miki Shigeru, 1901–1974
Milescu = Milescu I., ?
Mill. = Miller Philip, 1691–1771
Millais = Millais John Guille, 1865–1931
Miq. = Miquel Friedrich Anton Wilhelm, 1811–1871
Mirb. = Mirbel Charles Francois Brisseau de, 1776–1854
Mitford = Mitford Algernon Bertram Freeman, 1837–1916
Miyoshi = Miyoshi Manabu, 1861–1939
Moench = Moench Conrad, 1744–1805
Moldenke = Moldenke Harold Norman, 1909–
Monrovia = Monrovia
Morley = Morley Thomas, 1917–
Morris = Morris John, 1810–1886
Mühlenb. = Mühlenbach Victor, 1898–?
Münchh. = Münchhausen Otto von, 1716–1774
Munro = Munro Wiliam, 1818–1889
Munson = Munson Thomas Volney, 1843–1913
Murata = Murata Gen, 1927–
Muroi = Muroi Hiroshi, 1914–
Murray = Murray Johan Andreas, 1740–1791
N.C.Melvil = Melvil N.C.
N.E.Br. = Brown Nicholas Edward, 1849–1943
Nakai = Nakai Takenoshin (Takenosin), 1882–1952
Neger = Neger Franz (Friedrich) Wilhelm, 1868–1923
Nelson = Nelson David, –1789
Ness = Ness Helge, 1861–1928
Neumann = Neumann Joseph Henri Francois, 1800–1858
Nicholls = Nicholls William Henry, 1885–1951
Nichols = Nichols George Elwood, 1882–1939
Nied. = Niedenzu Franz Josef, 1857–1937
Nieuwl. = Nieuwland Julius (Aloysius) Arthur, 1878–1936
Nissen = Nissen J,
Nitz. = Nitzelius Tor, 1914–
Novák = Novák František Antonín, 1892–1964
Nutt. = Nuttall Thomas, 1786–1859
Nyman = Nyman Carl Frederick, 1820–1893
O.Schwarz = Schwarz Otto Karl Anton, 1900–1983
Oeder = Oeder George Christian Edler von Oldenburg, 1728–1791
Ohwi = Ohwi Jisaburo. 1905–1977
Oliv. = Oliver Daniel, 1830–1916
Opiz = Opiz Phillip (Filip) Maximilian, 1787–1858
Otto = Otto Christoph Friedrich, 1783–1856
Ottol. = Ottolander Kornelius Johannes Willem, 1822–1887
P.L.Chiu = Chiu Pao Ling (fl. 1974)
P.Parm. = Parmentier Paul Evariste, 1860–1946
Pachom. = Pachomova M. G., 1925–
Page = Page William Bridgewater, 1790–1871
Pail. = Paillot Justin, 1829–1891
Pall. = Pallas Peter (Pyotr) Simon von, 1741–1811
Pančić = Pančić Joseph, 1814–1888
Parl. = Parlatore Filippo, 1816–1877
Parry = Parry Charles Christopher, 1823–1890
Parsons = Parsons Samuel Browne, 1819–1906
Patsche = Patsche Wilhelm, 1888–?
Pau = Pau Carlos, 1857–1937
Paul = Paul William, 1822–1905
Pax = Pax Ferdinand Albin, 1858–1942
Peck = Peck Charles Horton, 1833–1917
Pépin = Pépin Pierre Denis, c.1802–1876
Perry = Perry Matthew Calbraith, 1794–1858
Pers. = Persoon Christian Hendrik, 1761–1836
Philipson = Philipson Peter B., 1957–
Pilg. = Pilger Robert Knud Friedrich, 1876–1953
Planch. = Planchon Jules Émile, 1823–1888
Pluk. = Plukenet Leonard, 1642–1706
Poggenb. = Poggenburg Justus Ferdinand, 1840–1893
Poir. = Poirer Jean Louis Marie, 1755–1834
Poit. = Poiteau Pierre Antoine, 1766–1854
Pojark. = Pojarkova Antonina Ivanovna, 1897–1980
Pollard = Pollard Charles Louis, 1872–1945
Prantl = Prantl Karl Anton Eugen, 1849–1893
Prov. = Provancher Léon, 1820–1892
Pulliat = Pulliat Victor, 1827–1866
Purk. = Purkyně Emanuel von, 1832–1882
Pursh = Pursh Frederick Traugott, 1774–1820
Pynaert = Pynaert Édouard-Christophe, 1835–1900
R.A.Jaynes = Jaynes R.A.

- R.Br.** = Brown Robert, 1773–1858
R.Hartig = Hartig Henrich Julius Adolph Robert, 1839–1901
R.Hedw. = Hedwig Romanus (Romanes) Adolf, 1772–1806
R.J.Dirr = Dirr Rudolf Josef, ?
R.Smith = Smith R. & Co. (Nursery Worcester, GB)
Raf. = Rafinesque Constantine Samuel, 1783–1840
Ravenscr. = Ravenscroft Edward James, 1816–1890
Rchb. = Reichenbach Ludwig (Heinrich Gotlieb), 1793–1879
Reb.M.Sm. = Smith Rebeca Merrit, 1832–
Redf. = Redfearn Paul Leslie, 1926–
Regel = Regel Eduard August von, 1815–1892
Rehder = Rehder Alfred, 1863–1949
Rehnelt = Rehnelt ?
Reitter = Reitter Johann Daniel von, 1759–1811
Renss. = Rensselaer Maunsell van (fl. 1942)
Reut. = Reuter George Francois, 1805–1872
Réveil = Réveil (Pierre) Oscar, 1821–1865
Rich. = Richard Louis Claude Marie, 1754–1821
Richens = Richens Richard Hook, 1919–1984
Ricker = Ricker Percy Leroy, 1878–1973
Rinz = Rinz, fl. 1935
Rivers = Rivers Thomas, 1798–1877
Roem. = Roemer Johann Jakob, 1763–1819
Roezl = Roezl Benedikt (Benito), 1824–1885
Rolfe = Rolfe Robert Allen, 1855–1921
Rosenthal = Rosenthal David August, 1821–1875
Rothm. = Rothmalder Werner Hugo Paul, 1908–1962
Rottler = Rottler Johan Peter, 1749–1836
Rowlee = Rowlee Willard Winfield, 1861–1923
Roxb. = Roxburgh William, 1751–1815
Royle = Royle John Forbes, 1798–1858
Rudolphi = Rudolphi (Israel) Karl Asmund (Carl Asmund (Asmus)), 1771–1831
Rümpler = Rümpler Karl Theodor, 1817–1891
Ruppr. = Rupprecht Johann Baptist, 1776–1846
Rupr. = Ruprecht Franz Josef (Ivanowich), 1814–1870
Rydb. = Rydberg Per Axel, 1860–1931
S.Abe = Abe S. (fl. 1956–89)
S.Br. = Brown Stewardson, 1867–1921
S.F.Blake = Blake Stanley Thatcher, 1910–1973
S.F.Gray = Gray S. F.
S.G.Harrison = Harrison Sydney Gerald, 1924–1988
S.G.Haw = Haw S. G. (fl. 1971s)
S.S.Ying = Ying Shao Shun (fl. 1970)
S.Suzuki = Suzuki Shizuo (fl. 1962)
S.Watson = Watson Sereno, 1826–1896
S.Y.Hu = Hu Shiu Ying, 1910–
Sabine = Sabine Josef, 1770–1837
Salisb. = Salisbury Richard Anthony, 1761–1829
Salm-Dyck = Salm-Reifferscheid-Dyck Joseph Franz Maria Anton Hubert Ignatz Fürst zu, 1773–1861
Sander = Sander Henry Frederick Conrad, 1847–1920
Sarg. = Sargent Charles Sprague, 1841–1927
Satomi = Satomi Nobuo, 1922–
Sav. = Savatier Paul Amedée Ludovic, 1830–1892
Savi = Savi Gaetano, 1769–1844
Schauer = Schauer Johannes Conrad, 1813–1848
Schelle = Schelle Ernst, 1864–1945
Schlted. = Schlechtendal Diederich Franz Leonhard von, 1794–1866
Schmidt = Schmidt Franz, 1751–1834
Schouw = Schouw Joakim (Joachim) Frederik 1789–1852
Schouw = Schouw Joakim (Joachim) Frederik, 1789–1852
Schrad. = Schrader Heinrich Adolf, 1767–1836
Schrank = Schrank Franz von Paula von, 1747–1835
Schreb. = Schreber Johann Christian Daniel von, 1739–1810
Schrenk = Schrenk Alexander Gustav von, 1816–1876
Schub. = Schubert Gotthilf Heinrich von, 1780–1860
Schult. = Schultes Josef (Joseph) August, 1773–1831
Schwer. = Schwerin Fritz Kurt Alexander von, 1856–1934
Scop. = Scopoli Joannes Antonius (Giovanni Antonio), 1723–1788
Sealy = Sealy Joseph Robert, 1907–
Seem. = Seemann Berthold Carl, 1825–1871
Seemen = Seemen Karl Otto von, 1838–1910
Sénéclauze = Sénéclauze
Seneta = Seneta Włodzimierz, 1928
Sennen = Sennen Frère, 1861–1937
Ser. = Seringe Nicolas Charles, 1776–1858
Shafer = Shafer John Adolph, 1863–1918
Shibata = Shibata Keita, 1877–1949
Shinners = Shinners Lloyd Herbert, 1918–1971
Shutlew. = Shutleworth Robert James, 1810–1874
Sibray = Sibray
Siebert = Siebert August, 1854–1923
Siebold = Siebold Philipp Franz (Balthasar) von, 1796–1866
Siesm. = Siesmayer (fl. 1888)
Simon-Louis = Simon-Louis Léon, 1834–1913
Sims = Sims John, 1749–1831
Skipwith = Skipwith G. R. (fl. 1929)
Skvortsov = Skvortsov Borris Vassilievicz, 1890–1980
Slavin = Slavin Bernard Henry, 1873–1960
Sleumer = Sleumer Hermann Otto, 1906–
Sm. = Smith James Edward, 1759–1828
Small = Small John Kunkel, 1869–1938
Soják = Soják Jirí, 1936–
Sokolovsk. = Sokolovskaja Alexandra Pavlova, 1905–
Soul.-Bod. = Soulange-Bodin Étienne, 1774–1846
Spach = Spach Édouard, 1801–1879
Sparrm. = Sparrman Anders, 1748–1820
Späth = Späth Franz Ludwig, 1838–1913
Spek = Spek J., ?
Sprague = Sprague Thomas Archibald, 1877–1959
Sprecher = Sprecher Bernegg Andreas von (fl. 1907–1930)
Spreng. = Sprengel Curt (Kurt), 1766–1833
St.-Lag. = Saint-Lager Jean Baptiste, 1825–1912
Standish = Standish John, 1814–1875
Stapf = Stapf Otto, 1857–1933
Stearn = Stearn William Thomas, 1911–
Stern = Frederick Claude Stern, 1884–1967
Sterns = Sterns Emerson Ellick, 1846–1926
Steud. = Steudel Ernst Gottlieb von, 1783–1856
Stev. = Stevenson John, 1836–1903
Steven = Steven Christian von, 1781–1863
Stokes = Stokes Jonathan S., 1755–1831
Sudw. = Sudworth George Bishop, 1864–1927
Sugim. = Sugimoto Junuchi, 1901–
Sukaczev = Sukaczev (Sukachev) Vladimir Nikolajewich, 1880–1967
Svoboda = Svoboda Pravdomil, 1908–
Sweet = Sweet Robert, 1783–1835
Szymanowski = Szymanowski Tadeusz 1910–1991
T.B.Chao = Chao Tien Bung (Bang)
T.F.Wood = Wood Thomas Fanning, 1841–1892
T.Hong = Hong Tao (fl. 1963)
T.L.Ming = Ming Tien Lu, 1937–

- T.Moore** = Moore Thomas, 1821–1887
Tagg = Tagg Henry Frank, 1874–1933
Takeda = Takeda Hisayoshi, 1883–1972
Tausch = Tausch Ignaz Friedrich, 1793–1848
Tauscher = Tauscher Gyula August, 1832–1882
Ten. = Tenore Michele, 1780–1861
Teusch. = Teuscher Heinrich (Henry), 1891–1984
Th.Ohlend. = Ohlendorff Th.
Theophr. = Theophrastus
Thomsen = Thomsen Christen, 1822–1874
Thomson = Thomson Thomas, 1817–1878
Thuill. = Thuillier Jean Louis, 1757–1822
Thunb. = Thunberg Carl Peter, 1743–1828
Tod. = Todaro Agostino, 1818–1892
Toledo = Toledo Joaquim Franco de, 1905–1952
Topf = Topf Alfred (fl. 1850)
Torr. = Torrey John, 1796–1873
Trab. = Trabut Louis (Charles), 1853–1929
Traub = Traub Hamilton Paul, 1890–1983
Trautv. = Trautvetter Ernst Rudolf von, 1809–1889
Trew = Trew Christoph Jakob, 1695–1769
Triana = Triana José Jérenimo, 1834–1890
Tubeuf = Tubeuf Carl (Karl) von, 1861–1941
Turcz. = Turczaninow Porphir Kiril Nicolai Stepanowitsch, 1796–1863
Turra = Turra Antonio, 1730–1796
T.Yamaz. = Yamazaki Takasi (Takashi), 1921–
Urb. = Urban Ignatz, 1848–1931
Uyeki = Uyeki Homiki, 1882–?
V.L.Beiley = Beiley Virginia (Edith) Long, 1908–
Vahl = Vahl Martin (Henrichsen), 1749–1804
Vaill. = Vaillant Sébastien (Sebatian), 1669–1722
Van der Wissel = Van der Wissel
Van Geert = Van Geert August(e) (Geert August(e) von, 1888–1838
Van Houtte = Van Houtte Louis Benoit, 1810–1876
Vancouver = Vancouver de
Vaniot = Vaniot Eugéne, –1913
Veitch = John Gould, 1839–1870
Vent. = Ventenat Étienne Oierre, 1757–`808
Verm. = Vermeulen Pieter, 1899–1981
Vertrees = Vertrees J. D., ?
Vervaene = Vervaene (za D.M. Gelderen *et all.*)
Vignet = Vignet A. von (fl.1795)
Vik = Vik Josef, ?
Vill. = Villars Dominique, 1745–1814
Voss = Voss Andreas, 1857–1924
Vrugtman = Vrugtman Freek, 1927–
W.Bartram = Bartram William, 1739–1823
W.C.Cheng = Cheng Wan Chun, 1904–1983
W.D.J.Koch = Koch Wilhelm Daniel Joseph, 1771–1849
W.H.Evans = Evans Walter Harrison, 1863–1941
W.H.Welch = Welch Winona Hazel, 1896–1990
W.Hochst. = Hochstetter Wilhelm Christian, 1825–1881
W.P.Fang = Fang Wen Pei, 1899–1983
W.R.McNab = McNab (MacNab) William Ramsay, 1844–1889
W.R.Philipson = Philipson W. R., ?
W.van Lint = Lint W. van
W.W.Sm. = Smith Wiliam Wright 1875–1956
Wada = Wada Koichiro, 1911–1981
Wahlenb. = Wahlenberg Georg (Göran), 1780–1851
Wall. = Wallich Nathaniel, 1786–1854
Wallr. = Wallroth Carl (Karl) Friedrich Wilhelm, 1792–1857
Walter = Walter Thomas, 1740–1789
Walther = Walther Fredrich Ludwig, 1759–1824
Wangenh. = Wangenheim Friedrich Adam Julius von, 1749–1800
Wangerin = Wangerin Walther (Leonhard), 1884–1938
Warb. = Warburg Otto, 1859–1938
Warder = Warder John Aston, 1812–1883
Waterer = Waterer A.
Watson = Watson William, 1715–1787
Weber = Weber George Heinrich, 1752–1828
Weide = Weide Heinz, 1933–
Welch = Welch Donald Stuart, 1894–1972
Wender. = Wenderoth Georg Wilhelm Franz, 1774–1861
Wenz. = Wenzig (Johan) Theodor, 1824–1892
Wesm. = Wesmael Alfred, 1832–1905
Weston = Weston Richards, 1733–1806
Wilding = Wilding N. (fl. 1984)
Wilh. = Wilhelm Gottlieb Tobias, 1758–1811
Willd. = Willdenow Carl Ludvig von, 1765–1812
Willk. = Willkom Heinrich Moritz, 1821–1895
Wilson = Wilson Wiliam M., 1799–1871
Wimm. = Wimmer Christian Friedrich Heinrich, 1803–1868
Winkl. = Winkler Eduard, 1799–
Witte = Witte Heinrich, 1825–1917
W.Lint = Lint W. van
Wm.Hoftmann = Hoftmann Wm.
Wood. = Woodward Thomas Jenkinson, 1745–1820
Wróbl. = Wróblewski Antoni, ?–1944
Y.H.Long = Long Yao Hwa (fl. 1984)
Y.N.Lee = Lee Yong No, 1920–
Y.W.Law = Law Yuh Wu, 1917–
Y.Wu = Wu Y., fl. 1983
Z.H.Chen = Chen Zheng Hai
Z.S.Chun = Chun Z. S.
Z.X.Chen = Chen Zhao Xuan
Zabel = Zabel Hermann, 1832–1912
Zederb. = Zederbauer Emmerich, 1877–1950
Zenari = Zenari Silvia, 1896–1956
Zorn = Zorn Johannes, 1739–1799
Zucc. = Zuccarini Josef Gerhard, 1797–1848

**LACIŃSKO-POLSKI SŁOWNIK DENDROFLORY ARBORETUM w
WOJSŁAWICACH**

Oznaczenia:

Times New Roman, 12 pkt., *kursywa*, **pogrubiony** – łacińska nazwa obowiązująca,
Times New Roman, 10 pkt., *kursywa* – inna nazwa łacińska,
Times New Roman, 12 pkt. – polska nazwa obowiązująca,
Times New Roman, 10 pkt. – inna nazwa polska. Pozostałe oznaczenia jak w tekście.

- Abelicea hirta* (Thunb.) C.K.Schneid. = **Zelkova serrata** (Thunb.) Makino
Abeliofylum koreańskie = Abeliofylum koreańskie
Abeliophyllum distichum Nakai 1919 — Abeliofylum koreańskie
Abeliofylum koreańskie — **Abeliophyllum distichum** Nakai 1919
Abies abies (L.) Borbas 1902 = **Picea abies** (L.) H.Karst. 1891
Abies alba echiniformis hort. = **Picea glauca 'Echiniformis'** Carrière 1855 {Francja <1855}
Abies amabilis Murray = **Abies grandis** (Douglas ex D.Don) Lindl. 1833
Abies amabilis procumbens hort. = **Abies amabilis 'Spreading Star'** {Holandia <1960}
Abies amabilis 'Spreading Star' {Holandia <1960} — Jodła wonna 'Spreading Star'
Abies americana Marsh. 1785 = **Tsuga canadensis** (L.) Carrière 1855
Abies americana nigra hort. = **Picea mariana** (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888
Abies Apollinis Link 1841 = **Abies cephalonica** Loudon 1838
Abies arizonica compacta Groot. = **Abies lasiocarpa 'Arizonica Compacta'** W.H.Welch 1979 {J.
Boer ok. 1927}
Abies arizonica glauca compacta hort. = **Abies lasiocarpa 'Arizonica Compacta'** W.H.Welch
1979 {J. Boer ok. 1927}
Abies artica Cuning. ex Gordon 1853 non Murray 1867 = **Picea mariana** (Mill.) Britton, Sterns et
Poggenb. 1888
Abies atlantica (Endl.) Lindl. 1858 = **Cedrus libani ssp. atlantica** (Endl.) Batt. et Trab.
Abies baborensis Morley 1878 non Cosson 1861 = **Abies pinsapo** Boiss. 1838
Abies balsamea (L.) Mill. 'Nana' {nn <1866} — Jodła balsamiczna 'Nana'
Abies balsamea nana globosa hort. = **Abies balsamea** (L.) Mill. 'Nana' {nn <1866}
Abies balsamea var. *nana* hort. = **Abies balsamea** (L.) Mill. 'Nana' {nn <1866}
Abies batavorum Siebold = **Cunninghamia lanceolata** (Lambert) Hook. 1827
Abies bifida Siebold et Zucc. 1842 = **Abies firma** Siebold et Zucc. 1842
Abies brachyphylla (Maxim.) Parl. 1868 = **Abies homolepis** Siebold et Zucc. 1842
Abies californica Steudel 1840 = **Pseudotsuga menziesii** (Mirb.) Franco 1950
Abies canadensis Michx. 1803 = **Tsuga canadensis** (L.) Carrière 1855
Abies canadensis microphylla Lindl. 1864 = **Tsuga canadensis 'Microphylla'** Lindl. 1864
{nn<1864}
Abies canadensis nana hort. = **Tsuga canadensis 'Nana'** Carrière 1855
Abies cedrus (L.) Poir.1805 = **Cedrus libani** A.Rich. 1823 **ssp. libani**
Abies cephalonica Loudon 1838 — Jodła grecka
Abies cephalonica var. *apollinis* Beissn. 1891 = **Abies cephalonica** Loudon 1838
Abies cephalonica var. *parnassica* Henkel et K.Hochst.1865 = **Abies cephalonica** Loudon 1838
Abies cephalonica var.*arcadia* Henkel et K.Hochst.1865 = **Abies cephalonica** Loudon 1838
Abies chilrowensis Henkel ex K.(?) Hochst. 1865 = **Abies firma** Siebold et Zucc. 1842
Abies clanbrassiliana C.Lawson 1836 = **Picea abies 'Clanbrassiliana'** C.Lawson 1836 {Irlandia
ok. 1780/1798}
Abies concolor (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr. 1861 — Jodła jednobarwna
Abies concolor (Gordon) Hoopes = **Abies concolor** (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr. 1861
Abies concolor Gordon 1858 = **Abies concolor** (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr. 1861
Abies concolor var. *violacea* hort. = **Abies concolor 'Violacea'** Murray 1875

- Abies concolor* 'Violacea'** Murray 1875 — Jodła jednobarwna 'Violaceae'
Abies curvifolia Salisb. = ***Tsuga canadensis*** (L.) Carrière 1855
Abies denticulata Michx. 1903 = ***Picea mariana*** (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888
Abies diversifolia Maxim. 1868 = ***Tsuga diversifolia*** (Maxim.) Mast. 1881
Abies douglasii Carrière 1833 = ***Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950
Abies Engelmannii Parry 1863 = ***Picea engelmannii*** (Parry) Engelm. 1853
Abies erythrocarpa Nyman = ***Picea abies*** (L.) H.Karst. 1891
Abies excelsa *Clanbrassiliana* Loudon 1842 = ***Picea abies* 'Clanbrassiliana'** C.Lawson 1836
 {Irlandia ok. 1780/1798}
Abies excelsa columnaris Jacques = ***Picea abies* 'Columnaris'** hort.
Abies excelsa denudata hort. = ***Picea abies* 'Virgata'** Jacques 1853 {Francja < 1853}
Abies excelsa gregoryana Paul ex Gordon = ***Picea abies* 'Gregoryana'** J.Jefferies 1856 {nn < 1856}
Abies excelsa inverta Gordon 1862 = ***Picea abies* 'Inversa'** Gordon 1862 {R.Smith < 1862}
Abies excelsa Poir. 1805 = ***Picea abies*** (L.) H.Karst. 1891
Abies excelsa pumila nigra Beissn. = ***Picea abies* 'Pumila Nigra'** Beissn. 1891 {nn < 1891}
Abies excelsa remontii Reb.M.(?)Sm. 1874 = ***Picea abies* 'Remontii'** Reb.M.(?)Sm. 1874 {nn
 < 1874}
Abies excelsa var. *pyramidalis robusta* hort. = ***Picea abies* 'Pyramidalis Robusta'** {nn < 1891}
Abies excelsa virgata Jacques 1853 = ***Picea abies* 'Virgata'** Jacques 1853 {Francja < 1853}
Abies excelsior Toledo 1949 = ***Abies grandis*** (Douglas ex D.Don) Lindl. 1833
Abies falcata Raf. 1832 = ***Picea sitchensis*** (Bong.) Carrière 1855
Abies finedonensis Gordon 1862 = ***Picea abies* 'Finedonensis'** Paul ex Gordon 1862 {Finedon
 Hall Park < 1862}
Abies firma Siebold et Zucc. 1842 — Jodła japońska
Abies fraseri var. *brachyphylla* Maxim. 1866 = ***Abies homolepis*** Siebold et Zucc. 1842
Abies gigantea R.(?)Smith ex Carrière 1867 = ***Picea abies*** (L.) H.Karst. 1891
Abies gordoniana Carrière 1867 = ***Abies grandis*** (Douglas ex D.Don) Lindl. 1833
Abies grandis (Douglas ex D.Don) Lindl. 1833 — Jodła olbrzymia
Abies grandis Bridg. = ***Abies grandis*** (Douglas ex D.Don) Lindl. 1833
Abies grandis var. *concolor* A. Murray 1875 = ***Abies concolor*** (Gordon et Glend.) Lindl. ex
 Hildebr. 1861
Abies gregoryana hort. = ***Picea abies* 'Gregoryana'** J.Jefferies 1856 {nn < 1856}
Abies hispanica Chambray 1845 = ***Abies pinsapo*** Boiss. 1838
Abies holophylla Maxim. 1866 — Jodła mandzurska
Abies homolepis Siebold et Zucc. 1842 — Jodła nikkońska
Abies inverta hort. = ***Picea abies* 'Inversa'** Gordon 1862 {R.Smith < 1862}
Abies khutrow Royle 1839 = ***Picea smithiana*** (Wall.) Boiss. 1884
Abies koreana E.H.Wilson 1920 — Jodła koreańska
***Abies koreana* 'Silberlocke'** Krüssm. 1979 {L.G. Horstmann Nursery 1978} — Jodła
 koreańska 'Silberlocke'
Abies koreana 'Silver Curls' hort. = ***Abies koreana* 'Silberlocke'** Krüssm. 1979 {L.G.Horstmann
 Nursery 1978}
Abies lanceolata Desf. 1822 = ***Cunninghamia lanceolata*** (Lambert) Hook. 1827
Abies lanceolata Poir. 1805 = ***Cunninghamia lanceolata*** (Lambert) Hook. 1827
Abies Larix Poir. 1804 = ***Larix decidua*** Mill. 1768 ssp. *decidua*
Abies lasiocarpa (Hook.) Nuttall '**Argentea**' Henkel 1901 {< 1901} — Jodła górska
Abies lasiocarpa 'Arizona Argentea' André 1901 = ***Abies lasiocarpa*** (Hook.) Nuttall '**Argentea**'
 Henkel 1901 {< 1901}
***Abies lasiocarpa* 'Arizona Compacta'** W.H.Welch 1979 {J. Boer ok. 1927} — Jodła
 górska 'Arizona Compacta'

- Abies lasiocarpa* 'Compacta Glauca' hort. (błądnie = *Abies lasiocarpa* 'Glauca Compacta' hort.) = ***Abies lasiocarpa* 'Arizonica Compacta'** W.H. Welch 1979 {J. Boer ok. 1927}
- Abies lasiocarpa* Lindl. ex Gordon 1850 non auct. 1855 = ***Abies grandis*** (Douglas ex D. Don) Lindl. 1833
- Abies Lemoniana* Booth ex Gordon 1858 = ***Picea abies*** (L.) H. Karst. 1891
- Abies lusenbeana* hort. et Angl. = ***Abies pinsapo*** Boiss. 1838
- Abies major sinensis* Pluk. = ***Cunninghamia lanceolata*** (Lambert) Hook. 1827
- Abies mariana* Mill. 1768 = ***Picea mariana*** (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888
- Abies marylandica* hort. = ***Picea mariana*** (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888
- Abies menziesii* (D. Don) Lindl. 1832 non Englm. 1862 = ***Picea sitchensis*** (Bong.) Carrière 1855
- Abies menziesii* Mirb. non Lindl. 1833 non Engelm. 1862 non Franchet et Sav. 1875 = ***Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950
- Abies merkiiana* Fisch. 1959 = ***Picea sitchensis*** (Bong.) Carrière 1855
- Abies Momi* Siebold 1830 = ***Abies firma*** Siebold et Zucc. 1842
- Abies montana* Nyman 1878 = ***Picea abies*** (L.) H. Karst. 1891
- Abies morinda* (Lawson) Wender. 1851 = ***Picea smithiana*** (Wall.) Boiss. 1884
- Abies morinda* (Link.) Wender. = ***Picea smithiana*** (Wall.) Boiss. 1884
- Abies mucronata* End. 1847 non Raf. 1847 = ***Picea abies*** (L.) H. Karst. 1891
- Abies mucronata* Raf. 1832 = ***Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950
- Abies nephrolepis* Nakai 1914 non (Trautv.) Maxim. 1866 = ***Abies koreana*** E.H. Wilson 1920
- Abies nigra* Aiton, Poir. et all. = ***Picea mariana*** (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888
- Abies nigra* Engelm. 1862 non Desf. = ***Picea engelmannii*** (Parry) Engelm. 1853
- Abies nobilis* var. *glauca* Beissn. = ***Abies procera*** Rehder '**Glauca**' Ravenscr.c. 1863 {<1863}
- Abies nordmanniana*** (Steven) Spach. 1842 — Jodła kaukaska
- Abies novae-angliae* K. Koch = ***Picea mariana*** (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888
- Abies obliquata* Bong. 1839 = ***Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950
- Abies omorica* Nyman 1881 = ***Picea omorika*** (Pančić) Purk. 1877
- Abies oregona* hort. = ***Abies grandis*** (Douglas ex D. Don) Lindl. 1833
- Abies orientalis* (L.) Poir. 1804 = ***Picea orientalis*** (L.) Link 1847
- Abies orientalis pygmaea* Th. Ohlend. ex Beissn. = ***Picea abies* 'Ohlendorffii'** Späth 1904 {Th. Ohlendorff/Späth Baumsch. ok. 1840-1850/1904}
- Abies panachaica* Heldr. 1861 = ***Abies cephalonica*** Loudon 1838
- Abies pectinata* DC. 1805 non Gilbert 1792 non Poir. 1804 = ***Picea abies*** (L.) H. Karst. 1891
- Abies pectinata* Poir. 1804 non Gilbert 1792 non DC. 1805 = ***Tsuga canadensis*** (L.) Carrière 1855
- Abies pectinata* var. *Reginae Amaliae* 1863 = ***Abies cephalonica*** Loudon 1838
- Abies peloponnesiaca* Haage = ***Abies cephalonica*** Loudon 1838
- Abies pendula* Griffith ex Gordon 1862 = ***Picea smithiana*** (Wall.) Boiss. 1884
- Abies picea* Mill. 1768 non Lindl. 1838 = ***Picea abies*** (L.) H. Karst. 1891
- Abies pinsapo*** Boiss. 1838 — Jodła hiszpańska
- Abies pinsapo*** Boiss. '**Glauca**' Carrière 1867 {Desfosse ex Thuillier < 1867} — Jodła hiszpańska '**Glauca**'
- Abies pinsapo* var. *glauca* hort. = ***Abies pinsapo*** Boiss. '**Glauca**' Carrière 1867 {Desfosse ex Thuillier < 1867}
- Abies polita* Siebold et Zucc. 1842 = ***Picea polita*** (Siebold et Zucc.) Carrière 1855
- Abies procera* 'Argentea' = ***Abies procera*** Rehder '**Glauca**' Ravenscr.c. 1863 {<1863}
- Abies procera* 'Glaucifolia' = ***Abies procera*** Rehder '**Glauca**' Ravenscr.c. 1863 {<1863}
- Abies procera*** Rehder '**Glauca**' Ravenscr.c. 1863 {<1863} — Jodła szlachetna '**Glauca**'
- Abies pseudomenziesii* Wender. 1851 = ***Picea sitchensis*** (Bong.) Carrière 1855
- Abies pungens* Parry 1863 = ***Picea engelmannii*** (Parry) Engelm. 1853
- Abies Reginae Amaliae* Heldr. 1860 = ***Abies cephalonica*** Loudon 1838
- Abies remontii* hort. = ***Picea abies* 'Remontii'** R.(?) Smith 1874 {nn <1874}

- Abies sitchensis* Lindl. 1850 = ***Picea sitchensis*** (Bong.) Carrière 1855
Abies smithiana (Wall.) J.Forbes = ***Picea smithiana*** (Wall.) Boiss. 1884
Abies species Vancouver hort. = ***Abies grandis*** (Douglas ex D.Don) Lindl. 1833
Abies sub-artica Nyman 1878 = ***Picea abies*** (L.) H.Karst. 1891
Abies taxifolia pendula Massé ex Neumann 1853 = ***Pseudotsuga menziesii*** 'Pendula' hort.
Abies taxifolia Poir. 1804 = ***Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950
Abies taxifolia Raf. 1829 non Jeffrey ex Gordon 1858 non Poir. 1804 non Desf. 1804 = ***Tsuga canadensis***
(L.) Carrière 1855
Abies Thunbergii Lindl. 1833 = ***Picea polita*** (Siebold et Zucc.) Carrière 1855
Abies thunbergii Thunb. ex Gordon 1875 = ***Picea smithiana*** (Wall.) Boiss. 1884
Abies torano Siebold 1830 = ***Picea polita*** (Siebold et Zucc.) Carrière 1855
Abies torano Siebold ex K.Koch = ***Picea polita*** (Siebold et Zucc.) Carrière 1855
Abies Tschonoskiana Regel 1865 = ***Abies homolepis*** Siebold et Zucc. 1842
Abies Tsuga nana Siebold et Zucc. 1842 = ***Tsuga diversifolia*** (Maxim.) Mast. 1881
Abies Veitchii J. Vilm. 1920 = ***Abies koreana*** E.H.Wilson 1920
Abies viminalis hort. = ***Picea abies*** 'Viminalis' Casp. 1878 {Alströmer 1741}
Abies vulgaris Wender. 1851 = ***Picea abies*** (L.) H.Karst. 1891
Abies webbiana Lindl. non Lindl 1833 = ***Abies firma*** Siebold et Zucc. 1842
Abies* × *arnoldiana 'Jan Paweł II' Kurowski ok. 1980 (Arboretum w Rogowie ok. 1980) —
Jodła Arnolda 'Jan Paweł II'
Abies* × *arnoldiana Nitz 'Kórnik' Król 1995 {J. Król ok. 1980} — Jodła Arnolda 'Kórnik'
Abies* × *arnoldiana Nitz. — Jodła Arnolda
Acanthopanax ricinifolius (Siebold et Zucc.) Miq. = ***Kalopanax septemlobus*** (Thunb.ex A. Murray)
Koidz.
Acanthopanax senticosus (Rupr. et Maxim.) Harms 1897 = ***Eleutherococcus senticosus*** (Rupr. et
Maxim.) Maxim. 1859
Acer actinatum Siebert et Voss 1894 = ***Acer tataricum*** ssp. ***ginnala*** (Maxim.) Wesm. 1890
Acer amoenum Carrière 1867 = ***Acer palmatum*** ssp. ***amoenum*** (Carrière) Hara 1954
Acer barbatum Michx. 1803 p.p. = ***Acer rubrum*** L. 1753
Acer buergerianum Miq. 1865 ssp. ***buergerianum*** — Klon Bürgera pgat. typowy
Acer campestre 'Erythrocarpum' = ***Acer campestre*** L. ssp. ***campestre*** 'Erythrocarpum' {nn}
Acer campestre L. 1753 — Klon polny
Acer campestre L. ssp. ***campestre*** 'Erythrocarpum' {nn} — Klon polny pgat. typowy
'Erythrocarpum'
Acer campestre L. 'Postelense' Lauche ex Schwer. 1896 {Postolin k.Milicza/R.Lauche
<1896/1896} — Klon polny 'Postelense'
Acer campestre 'Postel' H.P.Kelsey i Dayton 1942 = ***Acer campestre*** L. 'Postelense' Lauche ex
Schwer. 1896 {Postolin k.Milicza/R.Lauche <1896/1896}
Acer campestre ssp. ***leiocarpum*** (Wallr.) Pax 1890 = ***Acer campestre*** L. 1753
Acer campestre ssp. ***marsicum*** (Guss.) Hayek 1921 = ***Acer campestre*** L. 1753
Acer campestre var. ***hebecarpum*** DC = ***Acer campestre*** L. ssp. ***campestre*** 'Erythrocarpum' {nn}
Acer campestre var. ***hebecarpum*** DC. 1824 = ***Acer campestre*** L. 1753
Acer canadense Marshall 1785 = ***Acer pensylvanicum*** L. 1753
Acer carolinianum Walter 1788 = ***Acer rubrum*** L. 1753
Acer carpinifolium Siebold et Zucc. 'Esveld Select' Esveld 1978 {Boskoop<1978} — Klon
grabolistny 'Esveld Select'
Acer caudatum ssp. ***ukurunduense*** (Trautv. et G.Mey.) Murray 1966 — Klon ukurundzki
Acer caudatum var. ***ukurunduense*** Rehder = ***Acer caudatum*** ssp. ***ukurunduense*** (Trautv. et G.Mey.)
Murray 1966
Acer caudatum var. ***ukurunduense*** (Trautv. et G.Mey.) Rehder = ***Acer caudatum*** ssp. ***ukurunduense***
(Trautv. et G.Mey.) Murray 1966

- Acer cordifolium* Moench 1794 = *Acer tataricum* L. 1753 ssp. *tataricum*
Acer cucullobracteatum Lév. et Vaniot 1906 = *Acer rufinerve* Siebold et Zucc. 1845
Acer dasyphyllum G.Nicholson 1881 = *Acer platanoides* L. ssp. *platanoides*
Acer dedyle Maxim. 1857 = *Acer caudatum* ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Murray 1966
Acer dobrudschae Pax 1886 = *Acer platanoides* L. ssp. *platanoides*
Acer fallax Pax 1886 = *Acer platanoides* L. ssp. *platanoides*
Acer formosum Carrière 1867 = *Acer palmatum* Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum*
Acer ginnala Maxim. 1857 = *Acer tataricum* ssp. *ginnala* (Maxim.) Wesm. 1890
Acer ginnala ssp. *theiferum* (W.P.Fang) W.P.Fang 1979 = *Acer tataricum* ssp. *ginnala* (Maxim.)
Wesm. 1890
Acer heterolobum Opiz 1825 = *Acer campestre* L. 1753
Acer japonicum 'Aconitifolium' USA (błędnie = *Acer japonicum* 'Attaryi') = *Acer japonicum* Thunb. ex
Murray 'Aconitifolium' Meehan 1888
Acer japonicum 'Aureum' = *Acer shirasawanum* Koidz. 'Aureum' (Siesm.) Delendick 1984
{Japonia <1800}
Acer japonicum aureum hort. ex Schwer. 1893 = *Acer shirasawanum* Koidz. 'Aureum' (Siesm.)
Delendick 1984 {Japonia <1800}
Acer japonicum f. *aconitifolium* Vertress 1987 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray 'Aconitifolium'
Meehan 1888
Acer japonicum f. *microphyllum* Siesm. 1889 = *Acer shirasawanum* Koidz. 1911 var.
shirasawanum
Acer japonicum 'Fernleaf' H.P.Kelsey et Dayton 1942 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray
'Aconitifolium' Meehan 1888
Acer japonicum filicifolium Hesse 1993 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray 'Aconitifolium'
Meehan 1888
Acer japonicum 'Filicifolium' Yokohama Nurs. 1896 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray
'Aconitifolium' Meehan 1888
Acer japonicum 'Flagelliforme Aureum' Van Houtte 1885 = *Acer shirasawanum* Koidz. 'Aureum'
(Siesm.) Delendick 1984 {Japonia <1800}
Acer japonicum 'Goldenmoon' Kesley et Dayton 1942 = *Acer shirasawanum* Koidz. 'Aureum'
(Siesm.) Delendick 1984 {Japonia <1800}
Acer japonicum 'Hauhiva' Yokohama Nurs. 1896 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray
'Aconitifolium' Meehan 1888
Acer japonicum 'Heyhachii' Matsum. ex Makino 1904 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray
'Aconitifolium' Meehan 1888
Acer japonicum 'Kakuregasu' = *Acer shirasawanum* Koidz. 'Aureum' (Siesm.) Delendick 1984
{Japonia <1800}
Acer japonicum 'Kin-kakure' = *Acer shirasawanum* Koidz. 'Aureum' (Siesm.) Delendick 1984
{Japonia <1800}
Acer japonicum 'Kinkakure' = *Acer shirasawanum* Koidz. 'Aureum' (Siesm.) Delendick 1984
{Japonia <1800}
Acer japonicum laciniatum Van Houtte 1893 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray 'Aconitifolium'
Meehan 1888
Acer japonicum 'Laciniatum' Veitch 1904 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray 'Aconitifolium'
Meehan 1888
Acer japonicum 'Macrophyllum Aureum' G.Nicholson 1881 = *Acer shirasawanum* Koidz. 'Aureum'
(Siesm.) Delendick 1984 {Japonia <1800}
Acer japonicum 'Maiku – jaku' = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray 'Aconitifolium' Meehan
1888
Acer japonicum 'Microphyllum' = *Acer shirasawanum* Koidz. 1911 var. *shirasawanum*

- Acer japonicum* 'Ogon itaya' = *Acer shirasawanum* Koidz. '**Aureum**' (Siesm.) Delendick 1984 {Japonia <1800}
- Acer japonicum* 'Ougon-itaya' (błędnie) = *Acer shirasawanum* Koidz. '**Aureum**' (Siesm.) Delendick 1984 {Japonia <1800}
- Acer japonicum* 'Palmatifidum' Versch. 1876 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray '**Aconitifolium**' Meehan 1888
- Acer japonicum* 'Parsonsii' Veitch ex Schwer. 1893 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray '**Aconitifolium**' Meehan 1888
- Acer japonicum* Thunb. ex Murray 'Aconitifolium' Meehan 1888** — Klon japoński 'Aconitifolium'
- Acer japonicum* var. *polymorphum* (Siebold et Zucc.) Veitch 1867 = *Acer palmatum* Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum*
- Acer japonicum* var. *sieboldianum* (Miq.) Franch. et Sav. 1878 = *Acer sieboldianum* Miq. 1865
- Acer japonicum* 'Veitchii' Vrugtman 1969 = *Acer japonicum* Thunb. ex Murray '**Aconitifolium**' Meehan 1888
- Acer japonicum* 'Vitifolium'** N.E.Br. 1876 — Klon japoński 'Vitifolium'
- Acer jucundum* Carrière 1867 = *Acer palmatum* Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum*
- Acer lactescens* Steud. 1821 = *Acer platanoides* L. ssp. *platanoides*
- Acer laetum* var. *cardifolium* Kanitz 1880 = *Acer platanoides* L. ssp. *platanoides*
- Acer Lingii* W.P.Fang 1966 = *Acer buergerianum* Miq. 1865 ssp. *buergerianum*
- Acer montanum* Garsault 1764 = *Acer pseudoplatanus* L. 1753
- Acer negundo* 'Flamingo'** Bastiaanse 1976 {Holandia <1976} — Klon jesionolistny 'Flamingo'
- Acer negundo* 'Tadeusz Szymanowski'** Seneta 1996 {J. Wojtatowicz 1986/1990} — Klon jesionolistny 'Tadeusz Szymanowski'
- Acer opulifolium* Thuill. 1799 non Vill. 1786 = *Acer pseudoplatanus* L. 1753
- Acer palmatum* var. *kaempferi* Späth ex Schwer. 1893 = *Acer sieboldianum* Miq. 1865
- Acer palmatum* 'Akegarasu'** Koidz. 1911 {Japonia <1911} — Klon palmowy 'Akegarasu'
- Acer palmatum* 'Aoyagi'** {Japonia <1882} — Klon palmowy 'Aoyagi'
- Acer palmatum* 'Atrolineare' = *Acer palmatum* '**Linearilobum**' Miq. 1867
- Acer palmatum* 'Atropurpureum'** {C. Watez Nursery <1910} — Klon palmowy 'Atropurpureum'
- Acer palmatum* 'Aureum'** G.Nicholson 1881 — Klon palmowy 'Aureum',
- Acer palmatum* 'Crimson Queen'** Cascio 1965 — Klon palmowy 'Crimson Queen'
- Acer palmatum* 'Elegans Atropurpureum' Dicks. 1887 = *Acer palmatum* '**Hessei**' Schwer. 1893 {<1893}
- Acer palmatum* 'Elegans Purpureum' G.Nicholson 1881 non Schwer. 1893 = *Acer palmatum* '**Hessei**' Schwer. 1893 {<1893}
- Acer palmatum* f. *atropurpureum* (Wangenh.) Schwer. 1893 = *Acer palmatum* '**Atropurpureum**' (C. Watez Nursery <1910)
- Acer palmatum* f. *linearifolium* = *Acer palmatum* '**Linearilobum**' Miq. 1867
- Acer palmatum* f. *linearilobum* = *Acer palmatum* '**Linearilobum**' Miq. 1867
- Acer palmatum* 'Filigree'** {Spingarn ok. 1995} — Klon palmowy 'Filigree'
- Acer palmatum* *heptalobum elegans atropurpureum* G.Nicholson = *Acer palmatum* '**Hessei**' Schwer. 1893 {<1893}
- Acer palmatum* *heptalobum Hessei* = *Acer palmatum* '**Hessei**' Schwer. 1893 {<1893}
- Acer palmatum* 'Hessei'** Schwer. 1893 {<1893} — Klon palmowy 'Hessei'
- Acer palmatum* 'Inaba Shidare'** {Yokohama Nurseries 1930} — Klon palmowy 'Inaba Shidare'
- Acer palmatum* 'Kagiri' = *Acer palmatum* '**Kagiri Nishiki**' {Chikinsho/Yokohama Nurseries 1710/1896}

- Acer palmatum* 'Kagiri Nishiki'** {Chikinsho/ Yokohama Nurseries 1710/1896} — Klon palmowy 'Kagiri Nishiki'
Acer palmatum 'Kagiri nishiki' = ***Acer palmatum* 'Kagiri Nishiki'** {Chikinsho/ Yokohama Nurseries 1710/1896}
- Acer palmatum* 'Kakure gasa' = ***Acer shirasawanum* Koidz. 'Aureum'** (Siesm.) Delendick 1984 {Japonia <1800}
- Acer palmatum* 'Lineare' = ***Acer palmatum* 'Linearilobum'** Miq. 1867
- Acer palmatum* 'Linearilobum'** Miq. 1867 — Klon palmowy 'Linearilobum'
- Acer palmatum* 'Ohsakazuki' = ***Acer palmatum* 'Ōsakazuki'** {Yokohama Nursery <1882/1898}
- Acer palmatum* 'Omato'** {Angyo Maple Nursery 1930} — Klon palmowy 'Omato'
- Acer palmatum* 'Ōsakazuki'** {Yokohama Nursery <1882/1898} — Klon palmowy 'Ōsakazuki'
- Acer palmatum* 'Red Pygmy'** Esveld 1969 {C. Esveld 1967} — Klon palmowy 'Red Pygmy'
- Acer palmatum* 'Roseomarginatum' = ***Acer palmatum* 'Kagiri Nishiki'** {Chikinsho/Yokohama Nursery 1710/1896}
- Acer palmatum roseomarginatum* Van Houtte 1865 = ***Acer palmatum* 'Kagiri Nishiki'** {Chikinsho/ Yokohama Nursery 1710/1896}
- Acer palmatum* 'Rubrum'** Schwer. 1893 {nn, ok. 1900} — Klon palmowy 'Rubrum'
- Acer palmatum* 'Satzuki Beni'** — ***Acer palmatum* 'Shindeshōjō'** {Japonia}
- Acer palmatum* 'Satzuki beni' = ***Acer palmatum* 'Shindeshōjō'** {Japonia}
- Acer palmatum* 'Satzuki-Beni' = ***Acer palmatum* 'Shindeshōjō'** {Japonia}
- Acer palmatum septemlobum rubrum* = ***Acer palmatum* 'Rubrum'** Schwer. 1893 {nn, ok. 1900}
- Acer palmatum septemlobum sanguineum* = ***Acer palmatum* 'Rubrum'** Schwer. 1893 {nn, ok. 1900}
- Acer palmatum* 'Shindeshōjō'** {Japonia} — Klon palmowy 'Shindeshōjō'
- Acer palmatum* 'Shin-De-Shoujou' = ***Acer palmatum* 'Shindeshōjō'** {Japonia}
- Acer palmatum* ssp. *amoenum*** (Carrière) Hara 1954 — Klon palmowy pgat. powabny
- Acer palmatum* 'Taihai' = ***Acer palmatum* 'Ōsakazuki'** {Yokohama Nursery <1882/1898}
- Acer palmatum* 'Tana – bata' = ***Acer palmatum* 'Atropurpureum'** {C. Watez Nursery <1910}
- Acer palmatum* 'Tanabata' = ***Acer palmatum* 'Atropurpureum'** {C. Watez Nursery <1910}
- Acer palmatum* Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum*** — Klon palmowy pgat. typowy
- Acer palmatum* 'Trompenburg'** Van Hoey Smith 1965 {Arboretum Trompenburg <1965} — Klon palmowy 'Trompenburg'
- Acer palmatum* 'Tsuchi Gumo' = ***Acer palmatum* 'Tsuchigumo'** Koidz. 1911 {Japonia <1882}
- Acer palmatum* 'Tsuchigumo'** Koidz. 1911 {Japonia <1882} — Klon palmowy 'Tsuchigumo'
- Acer palmatum* 'Ukon' = ***Acer palmatum* 'Aoyagi'** {Japonia <1882}
- Acer palmatum* var. *amabile* Koidz. 1911 = ***Acer palmatum* Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum***
- Acer palmatum* var. *amoenum* (Carrière) Ohwi 1953 = ***Acer palmatum* ssp. *amoenum*** (Carrière) Hara 1954
- Acer palmatum* var. *coreanum* Nakai 1914 = ***Acer palmatum* ssp. *amoenum*** (Carrière) Hara 1954
- Acer palmatum* var. *coreanum* Nakai 1915 = ***Acer palmatum* Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum***
- Acer palmatum* var. *heptalobum* Rehder 1938 = ***Acer palmatum* ssp. *amoenum*** (Carrière) Hara 1954
- Acer palmatum* var. *linearilobum* Miq. = ***Acer palmatum* 'Linearilobum'** Miq. 1867
- Acer palmatum* var. *palmatum* (K.Koch) Rehder 1938 = ***Acer palmatum* Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum***
- Acer palmatum* var. *spectabile* Koidz. 1911 = ***Acer palmatum* Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum***
- Acer palmatum* var. *subtrilobum* K.Koch 1864 = ***Acer buergerianum* Miq. 1865 ssp. *buergerianum***
- Acer palmatum* var. *thunbergii* Pax 1886 = ***Acer palmatum* Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum***
- Acer pennsylvanicum* = ***Acer pensylvanicum* L. 1753**

Acer pensylvanicum L. 1753 — Klon pensylwański

Acer pensylvanicum ssp. *rufinerve* (Siebold et Zucc.) Wesm. 1890 = ***Acer rufinerve*** Siebold et Zucc. 1845

Acer pensylvanicum ssp. *tegmentosum* (Max.) Wesm. 1890 = ***Acer tegmentosum*** Maxim. 1857

Acer pensylvanicum var. *integrifolium* G. Don ex K. Koch 1853 = ***Acer pensylvanicum*** L. 1753

Acer pictum Thunb. = ***Kalopanax septemlobus*** (Thunb. ex A. Murray) Koidz.

Acer platanifolium Stokes 1812 = ***Acer platanoides*** L. ssp. *platanoides*

Acer platanoides L. ssp. *platanoides* — Klon zwyczajny pgat. typowy

Acer platanoides 'Lorbergii' = ***Acer platanoides*** '**Palmatifidum**' Tausch 1829 {nn}

Acer platanoides '**Palmatifidum**' Tausch 1829 {nn} — Klon pospolity 'Palmatifidum'

Acer platanophyllum St.-Lag. ex Keegan 1909 = ***Acer pseudoplatanus*** L. 1753

Acer polymorphum palmatum atropurpureum Van Houtte 1857 = ***Acer palmatum*** '**Atropurpureum**' (C. Watez Nursery <1910)

Acer polymorphum sensu Siebold et Zucc. 1845 non Spach 1934 = ***Acer palmatum*** Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum*

Acer polymorphum var. *thunbergii* (Pax) Dieck 1886 = ***Acer palmatum*** Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum*

Acer procerum Salisb. 1796 = ***Acer pseudoplatanus*** L. 1753

Acer pseudoplatanus 'Purpurascens' = ***Acer pseudoplatanus*** '**Purpureum**' (?) Clarke 1828 {Anglia <1828}

Acer pseudoplatanus '**Atropurpureum**' Späth 1883 {Groinland/Späth 1862/1883} — Klon jawor 'Atropurpureum'

Acer pseudoplatanus erythrocarpum Carrière 1864 = ***Acer pseudoplatanus*** '**Erythrocarpum**' Vaillant 1727

Acer pseudoplatanus '**Erythrocarpum**' Vaillant 1727 — Klon jawor 'Erythrocarpum'

Acer pseudoplatanus f. *erythrocarpum* (Carrière) Pax 1902 = ***Acer pseudoplatanus*** '**Erythrocarpum**' Vaillant 1727

Acer pseudoplatanus L. 1753 — Klon jawor

Acer pseudoplatanus '**Leopoldii**' Lem. 1864 {Belgia ok. 1860} — Klon jawor 'Leopoldii'

Acer pseudoplatanus Leopoldii Lem. 1864 = ***Acer pseudoplatanus*** '**Leopoldii**' Lem. 1864 {Belgia ok. 1860}

Acer pseudoplatanus '**Prinz Handjery**' {Boom/Späth ok. 1860/1883} — Klon jawor 'Prinz Handjery'

Acer pseudoplatanus '**Purpureum**' (?) Clarke 1828 {Anglia <1828} — Klon jawor 'Purpureum'

Acer pseudoplatanus 'Purpureum Spaethii' = ***Acer pseudoplatanus*** '**Atropurpureum**' Späth 1883 {Groinland/Späth 1862/1883}

Acer pseudoplatanus Spaethii hort. = ***Acer pseudoplatanus*** '**Atropurpureum**' Späth 1883 {Groinland/Späth 1862/1883}

Acer pseudoplatanus 'Spaethii' hort. = ***Acer pseudoplatanus*** '**Atropurpureum**' Späth 1883 {Groinland/Späth 1862/1883}

Acer ramosum Schwer. 1895 = ***Acer pseudoplatanus*** L. 1753

Acer rotundum Dulac 1867 = ***Acer platanoides*** L. ssp. *platanoides*

Acer rubrum L. 1753 — Klon czerwony

Acer rufinerve Siebold et Zucc. 1845 — Klon rdzawy

Acer sanguineum Spach 1834 = ***Acer rubrum*** L. 1753

Acer shirasawanum 'Ogon itaya' = ***Acer shirasawanum*** Koidz. '**Aureum**' (Siesm.) Delendick 1984 Japonia <1800}

Acer septemlobum Thunb. = ***Kalopanax septemlobus*** (Thunb. ex A. Murray) Koidz.

Acer sericeum Schwer. 1895 = ***Acer pseudoplatanus*** L. 1753

Acer shirasawanum Koidz. 1911 var. *shirasawanum* — Klon Shirasawy odm. typowa

- Acer shirasawanum* Koidz. '**Aureum**' (Siesm.) Delendick 1984 {Japonia <1800} — Klon Shirasawy '**Aureum**'
- Acer sieboldianum* Miq. 1865 — Klon Siebolda
- Acer* '**Silver Vein**' {Hillier & Sons ok. 1960} — Klon '**Silver Vein**'
- Acer spicatum* ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Pax 1889 = *Acer caudatum* ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Murray 1966
- Acer spicatum* var. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Maxim. 1859 = *Acer caudatum* ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Murray 1966
- Acer spicatum* var. *ussuriense* Budischev 1867 = *Acer caudatum* ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Murray 1966
- Acer striatum* Du Roi 1771 = *Acer pensylvanicum* L. 1753
- Acer striatum* Lam. = *Acer pensylvanicum* L. 1753
- Acer subtrilobum* (K.Koch) Koidz. 1930 = *Acer buergerianum* Miq. 1865 ssp. *buergerianum*
- Acer tataricum* L. 1753 ssp. *tataricum* — Klon tatarski pgat. typowy
- Acer tataricum* Moench 1774 = *Acer tataricum* L. 1753 ssp. *tataricum*
- Acer tataricum* Poir. 1823 = *Acer tataricum* L. 1753 ssp. *tataricum*
- Acer tataricum* ssp. *ginnala* (Maxim.) Wesm. 1890 — Klon tatarski pgat. Ginnala
- Acer tataricum* var. *aidzuense* Franch. 1879 non Pax 1886 non Nakai 1935 = *Acer tataricum* ssp. *ginnala* (Maxim.) Wesm. 1890
- Acer tataricum* var. *laciniatum* Regel 1857 = *Acer tataricum* ssp. *ginnala* (Maxim.) Wesm. 1890
- Acer tegmentosum* Maxim. 1857 — Klon zielonokory
- Acer theiferum* W.P.Fang 1966 = *Acer tataricum* ssp. *ginnala* (Maxim.) Wesm. 1890
- Acer tomentosum* var. *serotinum* Kit. 1864 = *Acer campestre* L. 1753
- Acer tricuspidatum* Stokes 1812 = *Acer pensylvanicum* L. 1753
- Acer trifidum* sensu Hook. ex Arn. 1833 non Thunb. = *Acer buergerianum* Miq. 1865 ssp.
- Acer trinerve* (Siesm.) Rehder 1922 = *Acer buergerianum* Miq. 1865 ssp. *buergerianum*
- Acer ukurunduense* Trautv. et G.Mey. 1856 = *Acer caudatum* ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Murray 1966
- Acer ukurunduense* var. *pilosum* Nakai 1856 = *Acer caudatum* ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Murray 1966
- Acer ukurunduense* var. *sachalinense* Nakai 1915 = *Acer caudatum* ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Murray 1966
- Acer vulgare* Borkh. 1793 = *Acer campestre* L. 1753
- Acer* × *conspicuum* 'Silver Vein' = *Acer* '**Silver Vein**' {Hillier & Sons ok. 1960}
- Actinidia arguta* (Siebold et Zucc.) Planch. ex Miq. 1867 — Aktinidia ostrolistna
- Actinidia chinensis* hort. non Planch. (błędnie = *Actinidia deliciosa*) = *Actinidia chinensis* Planch. 1847
- Actinidia chinensis* Planch. 1847 — Aktinidia chińska
- Actinidia kolomikta* (Maxim. et Rupr.) Maxim. 1859 — *Actinidia kolomikta* (Maxim. et Rupr.) Maxim. 1859
- Actinidia kolomikta* '**Dr Szymanowski**' Szymanowski et Dolat. 1995 { T. Szymanowski ok. 1970} — Aktinidia pstrolistna '**Dr Szymanowski**'
- Actinidia volubilis* Carrière = *Actinidia arguta* (Siebold et Zucc.) Planch. ex Miq. 1867
- Aegle sepiaria* DC. = *Poncirus trifoliata* (L.) Raf.
- Aesculus* '**Digitata**' {Francja ok. 1860} — Kasztanowiec '**Digitata**'
- Aesculus hippocastanum* 'Digitata' = *Aesculus* '**Digitata**' {Francja ok. 1860}
- Aesculus hippocastanum* L. 1753 — Kasztanowiec pospolity
- Aesculus hippocastanum* '**Memmingeri**' Jeł. 1855 {Niemcy <1855} — Kasztanowiec pospolity 'Memmingeri'
- Aesculus hippocastanum pumila* Dippel = *Aesculus* '**Digitata**' {Francja ok. 1860}
- Aesculus hippocastanum* '**Pyramidalis**' {prawd. Szkółki w Niedzwiedziu 1832} — Kasztanowiec pospolity 'Pyramidalis'

- Aesculus hippocastanum pyramidalis* Simon-Louis 1900 = *Aesculus hippocastanum* 'Pyramidalis'
 {prawd. Szkółki w Niedzwiedziu 1832}
- Aesculus hippocastanum rubicunda* = *Aesculus* × *carnea* Hayne 1821 {Francja ok. 1800-1812}
- Aesculus intermedia* André = *Aesculus* × *carnea* Hayne 1821 {Francja ok. 1800-1812}
- Aesculus macrostachya* Michx.1803 = *Aesculus parviflora* Walter 1786
- Aesculus parviflora* Walter 1786 — Kasztanowiec drobnokwiatowy
- Aesculus pavia flore carneo* = *Aesculus* × *carnea* Hayne 1821 {Francja ok. 1800-1812}
- Aesculus pavia flore roseo* = *Aesculus* × *carnea* Hayne 1821 {Francja ok. 1800-1812}
- Aesculus rubicunda* Loisel 1821 = *Aesculus* × *carnea* Hayne 1821 {Francja ok. 1800-1812}
- Aesculus* × *carnea* Hayne 1821 {Francja ok. 1800-1812} — Kasztanowiec czerwony
- Agrest = Porzeczka agrest
- Agrest pospolity = Porzeczka agrest
- Akebia pięciolistkowa — *Akebia quinata* (Houtt.) Decne. 1839
- Akebia quinata* (Houtt.) Decne. 1839 — Akebia pięciolistkowa
- Aktinidia chińska — *Actinidia chinensis* Planch. 1847
- Aktinidia ostrolistna — *Actinidia arguta* (Siebold et Zucc.) Planch. ex Miq. 1867
- Aktinidia pstrolistna — *Actinidia kolomikta* (Maxim. et Rupr.) Maxim. 1859
- Aktinidia pstrolistna 'Dr Szymanowski' — *Actinidia kolomikta* 'Dr Szymanowski'
 Szymowski et Dolat. 1995 { T. Szymanowski ok. 1970}
- Alangium platanifolium* (Siebold et Zucc.) Harms 1898 — Alangium platanolistne
- Alangium platanolistne — *Alangium platanifolium* (Siebold et Zucc.) Harms 1898
- Alnus alnobetula* (Ehrh.) R.Hartig = *Alnus viridis* (Chaix) DC. 1805
- Alnus alpina* Vill. 1786 = *Alnus viridis* (Chaix) DC. 1805
- Alnus firma* Siebold et Zucc. 1846 — Olsza twarda
- Alnus firma* var. *yasha* (Matsum.) Winkler = *Alnus firma* Siebold et Zucc. 1846
- Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. 1791 — Olsza czarna
- Alnus glutinosa* 'Imperialis' {<1859} — Olsza czarna 'Imperialis'
- Alnus glutinosa imperialis asplenifolia* hort. ex Lem. 1859 = *Alnus glutinosa* 'Imperialis' {<1859}
- Alnus glutinosa* 'Laciniata' — Olsza czarna 'Laciniata'
- Alnus incana* 'Aurea' {Niemcy <1892} — Olsza szara 'Aurea'
- Alnus incana aurea* hort. ex Dippel 1892 = *Alnus incana* 'Aurea' {Niemcy <1892}
- Alnus incana* f. *acuminata* (Regel) Callier = *Alnus incana* 'Laciniata' Reich 1830 {Finlandia,
 Szwecja ok. 1750}
- Alnus incana* f. *acutiloba* (K.Koch) Hallier = *Alnus incana* 'Laciniata' Reich 1830 {Finlandia,
 Szwecja ok. 1750}
- Alnus incana* 'Laciniata' Reich 1830 {Finlandia, Szwecja ok. 1750} — Olsza szara
 'Laciniata'
- Alnus incana* 'Pendula' {Van der Boom <1900} — Olsza szara 'Pendula'
- Alnus incana pendula nova* hort. = *Alnus incana* 'Pendula' {Van der Boom <1900}
- Alnus incana* var. *acuminata* Regel = *Alnus incana* 'Laciniata' Reich 1830 {Finlandia, Szwecja
 ok. 1750}
- Alnus incana* var. *incisa* Bean = *Alnus incana* 'Laciniata' Reich 1830 {Finlandia, Szwecja ok.
 1750}
- Alnus incana* var. *laciniata* Reich 1830 = *Alnus incana* 'Laciniata' Reich 1830 {Finlandia, Szwecja
 ok. 1750}
- Alnus incana* var. *pinnatifida* Dippel = *Alnus incana* 'Laciniata' Reich 1830 {Finlandia, Szwecja
 ok. 1750}
- Alnus incana* var. *vulgaris* f. *pendula* Callier 1904 = *Alnus incana* 'Pendula' {Van der Boom <1900}
- Alnus japonica* (Thunb.) Steud. 1840 — Olsza japońska
- Alnus japonica* var. *genuina* Callier = *Alnus japonica* (Thunb.) Steud. 1840
- Alnus japonica* var. *latifolia* Callier = *Alnus japonica* (Thunb.) Steud. 1840

- Alnus maritima* var. *arguta* Regel = *Alnus japonica* (Thunb.) Steud. 1840
Alnus maritima var. *japonica* Regel = *Alnus japonica* (Thunb.) Steud. 1840
Alnus nigra Gilib. 1792 = *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. 1791
Alnus palustris Salisb. 1796 = *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. 1791
Alnus reginosa Nakai = *Alnus japonica* (Thunb.) Steud. 1840
Alnus rotundifolia Mill. 1768 = *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. 1791
Alnus rotundifolia Stokes = *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. 1791
Alnus sieboldiana Matsum. 1902 = *Alnus firma* Siebold et Zucc. 1846
Alnus viridis (Chaix) DC. 1805 — Olsza zielona
Alnus yasha Matsum. = *Alnus firma* Siebold et Zucc. 1846
Althaea frutex hort. = *Hibiscus syriacus* L. 1753
 Ałyczka 'Pissardii' = Śliwa wiśniowa 'Pissardii'
 Ambrowiec amerykański — *Liquidambar styraciflua* L.
 Ambrowiec amerykański 'Aurea' — *Liquidambar styraciflua* 'Aurea'
Amelanchier Botryapium (L.f.) Borkh. 1903 non Spach et al. non DC. = *Amelanchier canadensis* (L.)
 Medik. 1793
Amelanchier canadensis (L.) Medik. 1793 — Świdośliwa kanadyjska
Amelanchier intermedia Spach = *Amelanchier canadensis* (L.) Medik. 1793
Amelanchier oblongifolia Roem. 1847 = *Amelanchier canadensis* (L.) Medik. 1793
Amelanchier ovalis Emers. 1843 non Medik. 1793 = *Amelanchier canadensis* (L.) Medik. 1793
Amelanchier racemosa Lindl. 1847 = *Exochorda racemosa* (Lindl.) Rehder 1913
Amelanchier spicata Decne 1874 non K.Koch 1863 = *Amelanchier canadensis* (L.) Medik. 1793
 Amorfa k r z e w iasta — *Amorpha fruticosa* L.
Amorpha croceolanata Wats. = *Amorpha fruticosa* L.
Amorpha fragrans Sweet = *Amorpha fruticosa* L.
Amorpha fruticosa L. — Amorfa k r z e w iasta
Amorpha nonperforata Schrank 1796 = *Amorpha fruticosa* L.
Amorpha occidentalis Abrams = *Amorpha fruticosa* L.
Amorpha perforata Schrank 1796 = *Amorpha fruticosa* L.
Amorpha pubescens Schltd. non Willd. = *Amorpha fruticosa* L.
Amorpha tenesensis Shuttlew. ex Kunze = *Amorpha fruticosa* L.
Amorpha virgata Small = *Amorpha fruticosa* L.
Ampelopsis engelmannii hort. ex Rehder = *Parthenocissus quinquefolia* var. *engelmannii* Rehder
Ampelopsis hederacea (Ehrh.) DC. = *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.
Ampelopsis hoggii G.Nicholson = *Parthenocissus tricuspidata* (Siebold et Zucc.) Planch.
Ampelopsis Lowii Cook = *Parthenocissus tricuspidata* 'Lowii' {Low & Co. 1907}
Ampelopsis quinquefolia (L.) Michx. = *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.
Ampelopsis quinquefolia var. *engelmannii* Rehder = *Parthenocissus quinquefolia* var. *engelmannii*
 Rehder
Ampelopsis tricuspidata Siebold et. Zucc. = *Parthenocissus tricuspidata* (Siebold et Zucc.) Planch.
Ampelopsis var. *amurensis* Planch. (błędnie = *Ampelopsis brevipedunculata* (Maxim.) Trautv.) = *Vitis*
amurensis Rupr.
Ampelopsis veitchii hort. = *Parthenocissus tricuspidata* (Siebold et Zucc.) Planch.
Ampelopsis veitchii hort. = *Parthenocissus tricuspidata* 'Veitchii' {Japonia <1861}
Ampelopsis Veitchii hort. NL (błędnie = *Parthenocissus tricuspidata* 'Veitch Boskoop') = *Parthenocissus*
tricuspidata 'Veitchii' {Japonia <1861}
Ampelopsis veitchii var. *robusta* hort. = *Parthenocissus tricuspidata* (Siebold et Zucc.) Planch.
Ampelopsis virginiana hort. = *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.
Amygdalopsis lindleyi Carrière = *Prunus triloba* Lindl.
Amygdalus nana L. = *Prunus tenella* Batsch
Amygdalus nanus L. = *Prunus tenella* Batsch

- Amygdalus triloba* (Lindl.) Ricker = ***Prunus triloba*** Lindl.
- Andromeda acuminata* Sm. 1804 = ***Leucothoë fontanesiana*** (Steudel) Sleumer 1959
- Andromeda arborea* J. Clayton 1739 = ***Oxydendrum arboreum*** DC. 1839
- Andromeda arborea* L. = ***Oxydendrum arboreum*** DC. 1839
- Andromeda axillaris* Lam. 1803 (błędnie = *Leucothoë axillaris* (Lam.) D. Don) = ***Leucothoë fontanesiana*** (Steudel) Sleumer 1959
- Andromeda axillaris* β. *longifolia* (Pursh) DC. 1839 = ***Leucothoë fontanesiana*** (Steudel) Sleumer 1959
- Andromeda campanulata* Miq. 1813 = ***Enkianthus campanulatus*** (Miq.) G. Nicholson 1885
- Andromeda cernua* f. *rubens* Maxim. 1972 = ***Enkianthus cernuus*** var. *rubens* (Maxim.) Makino
- Andromeda dealbata* Bartram ex Willd. = ***Zenobia pulverulenta*** (Bartram ex Willd.) Pollard
- Andromeda dealbata* Lindl. = ***Zenobia pulverulenta*** (Bartram ex Willd.) Pollard
- Andromeda floribunda* Pursh ex Sims = ***Pieris floribunda*** (Pursh ex Sims) Benth. et Hook. f.
- Andromeda fontanesiana* Steudel 1840 = ***Leucothoë fontanesiana*** (Steudel) Sleumer 1959
- Andromeda glaucophylla*** Link 1821 — Modrzewnica siwolistna
- Andromeda japonica pygmaea* Maxim. = ***Pieris japonica*** '**Pygmaea**' {Japonia 1873}
- Andromeda japonica* Thunb. = ***Pieris japonica*** (Thunb. ex Murray) D. Don ex G. Don
- Andromeda lanceolata* Desf. 1829 = ***Leucothoë fontanesiana*** (Steudel) Sleumer 1959
- Andromeda nikoensis* Maxim. = ***Enkianthus subsessilis*** (Miq.) Makino
- Andromeda perulata* Miq. 1863 = ***Enkianthus perulatus*** (Miq.) C. K. Schneid. 1911
- Andromeda polifolia*** '**Compacta**' {Japonia} — Modrzewnica zwyczajna 'Compacta'
- Andromeda polifolia* 'Minus' = ***Andromeda polifolia*** '**Compacta**' {Japonia}
- Andromeda polifolia* 'Nana' = ***Andromeda polifolia*** '**Compacta**' {Japonia}
- Andromeda polifolia*** '**Nikko**' {Japonia} — Modrzewnica zwyczajna 'Nikko'
- Andromeda polifolia* ssp. *glaucophylla* (Link) Hult = ***Andromeda glaucophylla*** Link 1821
- Andromeda pulverulenta* Bartram ex Willd. = ***Zenobia pulverulenta*** (Bartram ex Willd.) Pollard
- Andromeda racemosa* L. = ***Leucothoë racemosa*** (L.) A. Gray
- Andromeda speciosa* var. *pulverulenta* Michx. = ***Zenobia pulverulenta*** (Bartram ex Willd.) Pollard
- Andromeda subsessilis* Miq. = ***Enkianthus subsessilis*** (Miq.) Makino
- Andromeda walterii* Willd. 1809 = ***Leucothoë fontanesiana*** (Steudel) Sleumer 1959
- Andromeda* wielolistna 'Nikko' = Modrzewnica zwyczajna 'Nikko'
- Anthodendron ponticum* (L.) Rehb. 1827 = ***Rhododendron luteum*** Sweet 1930
- Aquifolium illex* Scop. 1773 = ***Ilex aquifolium*** L. 1735
- Aquifolium spinosum* Gaertner 1791 = ***Ilex aquifolium*** L. 1735
- Aralia atropurpurea*** Franch. 1896 — Aralia czerwonoopędowa
- Aralia canescens* Siebold et Zucc. = ***Aralia elata*** (Miq.) Seem 1868
- Aralia chinensis* Harms et Rehder 1916 p. p. non L. 1753 = ***Aralia elata*** (Miq.) Seem 1868
- Aralia chinensis* var. *mandshurica* (Maxim.) Rehder = ***Aralia elata*** (Miq.) Seem 1868
- Aralia czerwonoopędowa — ***Aralia atropurpurea*** Franch. 1896
- Aralia elata*** (Miq.) Seem 1868 — Aralia wysoka
- Aralia japonica* hort = ***Aralia elata*** (Miq.) Seem 1868
- Aralia japońska = Aralia wysoka
- Aralia mandshurica* Maxim. 1856 = ***Aralia elata*** (Miq.) Seem 1868
- Aralia maximowiczii* Van Houtte = ***Kalopanax septemlobus*** var. *magnificus* (Zabel) Hand.-Mazz.
- Aralia spinosa* aucct. Miq. 1863 non L. 1753 = ***Aralia elata*** (Miq.) Seem 1868
- Aralia wysoka — ***Aralia elata*** (Miq.) Seem 1868
- Araucaria lanceolata* Desf. = ***Cunninghamia lanceolata*** (Lambert) Hook. 1827
- Arctostaphylos*** Adans. 1763 — Mącznica
- Arctostaphylos uva-ursi*** (L.) Spreng. 1825 — Mącznica lekarska
- '**Argentea**'
- Aria suecica* Koehne = ***Sorbus intermedia*** (Ehrh.) Pers.

- Aristolochia durior* Rehder 1921 non Hill 1773 = *Aristolochia macrophylla* Lam. 1754
Aristolochia macrophylla Lam. 1754 — Kokornak wielkolistny
Aristolochia siphon L'Hér. 1784 = *Aristolochia macrophylla* Lam. 1754
Aronia atropurpurea Britton 1901 = *Aronia* × *prunifolia* (C.K.Schneid.) Gräbn.
Aronia ciemnoowocowa = *Aronia* czarna
Aronia czarna — *Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliott 1821
Aronia czarnoowocowa = *Aronia* czarna
Aronia floribunda Spach 1934 = *Aronia* × *prunifolia* (C.K.Schneid.) Gräbn.
Aronia floribunda 'Viking' = *Aronia* × *prunifolia* 'Viking'
Aronia melanocarpa (Michx.) Elliott 1821 — *Aronia* czarna
Aronia melanocarpa 'Viking' = *Aronia* × *prunifolia* 'Viking'
Aronia mitschurinii Skvortsov et Maitul. = *Aronia* × *prunifolia* (C.K.Schneid.) Gräbn.
Aronia nigra Dippel = *Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliott 1821
Aronia nigra Koehne 1893 = *Aronia melanocarpa* (Michx.) Elliott 1821
Aronia prunifolia (Marshall) Rehder 1938 = *Aronia* × *prunifolia* (C.K.Schneid.) Gräbn.
Aronia prunifolia Marshall 1785 = *Aronia* × *prunifolia* (C.K.Schneid.) Gräbn.
Aronia prunifolia 'Viking' = *Aronia* × *prunifolia* 'Viking'
Aronia śliwolistna — *Aronia* × *prunifolia* (C.K.Schneid.) Gräbn.
Aronia śliwolistna 'Viking' — *Aronia* × *prunifolia* 'Viking'
Aronia* × *prunifolia (C.K.Schneid.) Gräbn. — *Aronia* śliwolistna
***Aronia* × *prunifolia* 'Viking'** — *Aronia* śliwolistna 'Viking'
Arundinaria albomarginata Makino = *Sasa veitchii* (Carrière) Rehder
Arundinaria japonica Siebold et Zucc. ex Steud. = *Pseudosasa japonica* (Siebold et Zucc. ex Steud.)
Makino ex Nakai
Arundinaria nitida Mitford = *Fargesia nitida* (Mitford) Nakai
Arundinaria veitchii (Carrière) N.E. Br. = *Sasa veitchii* (Carrière) Rehder
Aucuba japonica maculata Regel 1866? = *Aucuba japonica* 'Variegata' (<1789)
***Aucuba japonica* 'Variegata'** (<1789) — *Aucuba* japońska 'Variegata'
Aucuba japonica variegata Dombrain = *Aucuba japonica* 'Variegata' (<1789)
Aucuba maculata Regel = *Aucuba japonica* 'Variegata' (<1789)
Aucuparia silvestris Medik. = *Sorbus aucuparia* L. em Hedl.
Aucuba japońska 'Variegata' — *Aucuba japonica* 'Variegata' (<1789)
Azalea albrechtii (Maxim.) Kuntze 1891 = *Rhododendron albrechtii* Maxim. 1870
Azalea amoenum (Lindl.) Planch. 1854 = *Rhododendron kiusianum* Makino 'Amoenum' {Chiny
<1850} (Gr. 29a *Azalea* *Kiusianum*)
Azalea arborescens Pursh. 1914 = *Rhododendron arborescens* (Pursh.) Torr. 1824
Azalea arborescens Pursh. var. *richardsonii* (Rehder) Ashe 1922 = *Rhododendron arborescens* (Pursh.)
Torr. 1824
Azalea atlantica Ashe 1917 = *Rhododendron atlanticum* (Ashe) Rehder 1921
Azalea atlantica Ashe var. *luteo-alba* Coker 1920 = *Rhododendron atlanticum* (Ashe) Rehder 1921
Azalea aurantiaca F. Dietr. 1803 = *Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. 1824
Azalea calendulacea (Michx.) Torr. var. *crocea* Sims 1815 = *Rhododendron calendulaceum* (Michx.)
Torr. 1824
Azalea calendulacea (Michx.) Torr. var. *flammea* Sims 1820 (błądnie = *Rhododendron flammeum*) =
Rhododendron calendulaceum (Michx.) Torr. 1824
Azalea calendulacea Michx. 1803 in part. = *Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. 1824
Azalea calendulacea Michx. var. *crocea* Michx. 1803 = *Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr.
1824
Azalea californica Torr. et A.Gray ex Durand 1855 = *Rhododendron occidentale* (Torr. et A.Gray)
A.Gray 1876
Azalea canadensis (L.) Kuntze 1891 = *Rhododendron canadense* (L.) Torr. 1841

- Azalea coccinea* Lodd. 1822 = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
Azalea coccinea Lodd. var. *major* Lood. 1822 (błędnie) = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
- Azalea crocea* Hoffmanns. = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
Azalea dahurica K.Koch = ***Rhododendron dauricum*** L. 1753
Azalea flammea Bartram 1791 nomen nudum. = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
Azalea flava Hoffmanns. 1826 = ***Rhododendron luteum*** Sweet 1930
Azalea fragrans Raf. 1820 = ***Rhododendron arborescens*** (Pursh.) Torr. 1824
Azalea glauca Lam. 1783 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
Azalea glauca Lam. var. *hispida* (Pursh.) Heynh. 1840 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
Azalea hispida Pursh. 1914 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
Azalea japonica A.Gray 1859 = ***Rhododendron molle*** (Blume) G.Don ssp. ***japonicum*** (A.Gray) Kron 1993
- Azalea kaempferi* (Planch.) André 1865 = ***Rhododendron kaempferi*** Planch. 1854
Azalea lapponica L. 1753 = ***Rhododendron lapponicum*** ((L.) Wahlenb. 1812 ?
Azalea ledifolia Hook. 1829 = ***Rhododendron mucronatum*** (Blume) G.Don 1834 var. ***mucronatum***
- Azalea liliflora* Poit. 1829 = ***Rhododendron mucronatum*** (Blume) G.Don 1834 var. ***mucronatum***
Azalea lutea L. 1753 in part. = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
Azalea makinoi (Tagg) Makino 1929 = ***Rhododendron makinoi*** Tagg 1927
Azalea makinoi (Tagg) Makino var. *muranoana* Makino 1929 = ***Rhododendron makinoi*** Tagg 1927
Azalea mollis Blume 1823 = ***Rhododendron molle*** (Blume) G.Don 1884 ssp. ***molle***
Azalea mollis Blume var. *glabrior* Miq. ex Regel 1867 = ***Rhododendron molle*** (Blume) G.Don ssp. ***japonicum*** (A.Gray) Kron 1993
- Azalea mucronata* Blume 1826 = ***Rhododendron mucronatum*** (Blume) G.Don 1834 var. ***mucronatum***
- Azalea neglecta* Ashe 1920 = ***Rhododendron atlanticum*** (Ashe) Rehder 1921
Azalea nitida Pursh. 1914 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
Azalea nudiflora L. var. *ciliata* Kellogg 1855 = ***Rhododendron occidentale*** (Torr. et A.Gray) A. Gray 1876
- Azalea nudiflora* var. *rosea* Sweet 1830 = ***Rhododendron prinophyllum*** (Small) Millais 1917
Azalea oblongifolia Small. 1903 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
Azalea occidentalis Torr. et A.Gray 1857 = ***Rhododendron occidentale*** (Torr. et A.Gray) A. Gray 1876
- Azalea parvifolia* (Adams) Kuntze 1891 = ***Rhododendron lapponicum*** ((L.) Wahlenb. 1812 ?
Azalea pilosa Michx. = ***Menziesia pilosa*** (Michx.) Juss.
Azalea pontica L. 1753 = ***Rhododendron luteum*** Sweet 1930
Azalea pontica L. var. *autumnalis* K.Koch. 1843 = ***Rhododendron luteum*** Sweet 1930
Azalea pontica L. var. *sinensis* (Lodd.) Lindl. 1829 = ***Rhododendron molle*** (Blume) G.Don ssp. ***japonicum*** (A.Gray) Kron 1993
- Azalea prinophylla* Small 1914 = ***Rhododendron prinophyllum*** (Small) Millais 1917
Azalea prunifolia Small (1913) = ***Rhododendron prunifolium*** (Small) Millais 1917
Azalea reticulata K.Koch 1872 = ***Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834
Azalea rhombica Kuntze 1891 = ***Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834
Azalea rosea Loisel 1812 (błędnie = *Rhododendron canescens* (Michx.) Sweet 1830) = ***Rhododendron prinophyllum*** (Small) Millais 1917
- Azalea rosmarinifolia* Burm. 1768 = ***Rhododendron mucronatum*** (Blume) G.Don 1834 var. ***mucronatum***
- Azalea schlippenbachii* (Maxim.) Kuntze 1891 = ***Rhododendron schlippenbachii*** Maxim 1870
Azalea semibarbata (Maxim.) Kuntze 1891 = ***Rhododendron semibarbatum*** Maxim. 1870
Azalea serrulata Small var. *georgiana* (Rehder) Ashe 1922 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824

- Azalea serrulata* Small. 1903 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea sinense* (Lodd.) var. *flavescens* Sweet 1829 (błędnie ?) = ***Rhododendron molle*** (Blume) G.Don 1884 ssp. ***molle***
- Azalea sinensis* Lodd var. *glabrior* (Miq.) Maxim 1870 = ***Rhododendron molle*** (Blume) G.Don ssp. ***japonicum*** (A.Gray) Kron 1993
- Azalea sinensis* Lodd. 1824 (błędnie = *Rhododendron molle* (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993 = ***Rhododendron molle*** (Blume) G.Don 1884 ssp. ***molle***
- Azalea sinensis* Lodd. 1824 = ***Rhododendron molle*** (Blume) G.Don ssp. ***japonicum*** (A.Gray) Kron 1993
- Azalea speciosa* Willd. 1803 (błędnie) = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
- Azalea speciosa* Willd. var. *aurantia* Lodd. 1827 = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
- Azalea speciosa* Willd. var. *coccinea* (Lodd.) DC. 1839 (błędnie) = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
- Azalea tomentosa* Dum. Cours. 1811 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea tschonoskii* (Maxim.) O.Kuntze 1891 = ***Rhododendron tschonoskii*** Maxim. 1870 var. ***tschonoskii***
- Azalea vaseyi* (A.Gray) Rehder 1899 = ***Rhododendron vaseyi*** A.Gray 1879
- Azalea viscosa* L. 1753 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *aemulans* (Rehder) Ashe 1922 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *floribunda* Aiton 1789 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *glauca* Aiton 1789 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *glauca* Michx. 1803 (błędnie) = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *hispida* (Pursh) Hook. 1835 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *montana* (Rehder) Ashe 1922 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *nitida* (Pursh) Britton 1893 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *palustris* Marshall 1785 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *pubescens* Lodd. 1821 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *rubescens* Lodd. 1829 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* L. var. *virens* Michx. = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Azalea viscosa* Marshall 1785 non L. 1753 = ***Rhododendron arborescens*** (Pursh.) Torr. 1824
- Azalea Yodogawa* Grignan 1908 = ***Rhododendron yedoense*** Maxim. 1886 var. ***yedoense***
- Azaleodendron* 'Fragrans' = ***Rhododendron*** 'Fragrans' {Paxton, Chandler ok.1820/1843} (Gr. 27 *Azaleodendron*)
- Azaleodendron* 'Fragrans' = Różanecznik 'Fragrans'
- Azalia* 'Adonis' — ***Rhododendron*** 'Adonis' {Feliks & Dijkhus 1952} (Gr. 29c *Azalie* Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia* 'Aida' — ***Rhododendron*** 'Aida' {Vuylsteke 1888} (Gr. 28d *Azalie* Rustica)
- Azalia* Albrechta — ***Rhododendron albrechtii*** Maxim. 1870
- Azalia* 'Annabella' — ***Rhododendron*** 'Annabella' {L.de Rothschild <1947/1947} (Gr. 28b *Azalie* Knap Hill-Exbury)
- Azalia* 'Anneke' — ***Rhododendron*** 'Anneke' {Pratt/F.D. Long <1985/1985} (Gr. 28b *Azalie* Knap Hill-Exbury)
- Azalia* 'Balzac' — ***Rhododendron*** 'Balzac' {L.de Rothschild} (Grupa 28b *Azalie* Knap Hill-Exbury)
- Azalia* 'Beauté de Flandre' — ***Rhododendron*** 'Beauté de Flandre' {A. Verschaffelt <1855} (Gr. 28c *Azalie* Lutea)
- Azalia* 'Berryrose' — ***Rhododendron*** 'Berryrose' {L.de Rothschild <1934} (Gr. 28b *Azalie* Knap Hill-Exbury)
- Azalia* 'Blue Danube' — ***Rhododendron*** 'Blue Danube' {A. van Hecke 1964} (Gr. 29c *Azalie* Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia* 'Boubin' — ***Rhododendron*** 'Boubin' {J.Jelinek 1962/1966} (Gr. 29c *Azalie* Kurume)

- Azalia 'Bouquet de Flore' — *Rhododendron* '**Bouquet de Flore**' {A. Verschaffelt <1869/1870} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Carat' — *Rhododendron* '**Carat**' {Research Station for Arboreous Crops, Boskoop} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale)
- Azalia 'Cecile' — *Rhododendron* '**Cecile**' {L.de Rothschild 1947} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Christopher Wren' — *Rhododendron* '**Christopher Wren**' {L.J. Endtz & Co. ?} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Chromatella' — *Rhododendron* '**Chromatella**' {Van Rinz/A. Verschaffelt 1853/1855} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Coccinea Speciosa' — *Rhododendron* '**Coccinea Speciosa**' {L. Seneclouse <1836/1843} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Corneille' — *Rhododendron* '**Corneille**' {C. Vuylsteke <1900/ok.1900} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia Czonoskiego odm. typowa — *Rhododendron* *tschonoskii* Maxim. 1870 var. *tschonoskii*
- Azalia 'Daphne' — *Rhododendron* '**Daphne**' {Smith ok.1947} (Gr. Azalie Kurume)
- Azalia 'Daviesii' — *Rhododendron* '**Daviesii**' {I. Davies <1879/1879} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Directeur Moerlands' — *Rhododendron* '**Directeur Moerlands**' {P.L. Binken} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Doubrava' — *Rhododendron* '**Doubrava**' {B. Kavka i wsp. 1974} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Azalia 'Dr M. Oosthoek' — *Rhododendron* '**Dr. M. Oosthoek**' {P.J.C. Oosthoek & Co. <1820/1920} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Dr. Reichenbach' — *Rhododendron* '**Dr. Reichenbach**' {M. Koster & Zone 1896} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia drzewiasta = Azalia drzewkowata
- Azalia drzewkowata — *Rhododendron* *arborescens* (Pursh.) Torr. 1824
- Azalia 'Emil Liebig' — *Rhododendron* '**Emil Liebig**' {M. Koster & Zone <1892} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Emma' — *Rhododendron* '**Emma**' {Anglia ? <1840} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Exbury White' — *Rhododendron* '**Exbury White**' {L.de Rothschild ?} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Fanny' — *Rhododendron* '**Fanny**' {P. Mortier 1825} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Favorite' — *Rhododendron* '**Favorite**' {C.B. van Nes & Sons ok.1900} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia 'Feuerwerk' — *Rhododendron* '**Feuerwerk**' {H. Hachmann 1963/1977} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Fireball' — *Rhododendron* '**Fireball**' {Rothschild 1951} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Frans van der Bom' — *Rhododendron* '**Frans van der Bom**' {M. Koster & Zone 1892} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Freya' — *Rhododendron* '**Freya**' {Vuylsteke 1888} (Gr. 28d Azalie Rustica)
- Azalia 'Fridoline' — *Rhododendron* '**Fridoline**' {H. Hachmann 1974/1987} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia 'Galathea' — *Rhododendron* '**Galathea**' {B. Morrison 1947} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia 'Georg Arends' — *Rhododendron* '**Georg Arends**' {U. Schumacher 1966/1971} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia 'Gibraltar' — *Rhododendron* '**Gibraltar**' {L.de Rothschild 1939} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)

- Azalia 'Gloria Mundi' — *Rhododendron* '**Gloria Mundi**' {L. Sènèclause 1846} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Glowing Embers' — *Rhododendron* '**Glowing Embers**' {L. Rothschild/Waterer, Sons & Crisp ?} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Golden Eagle' — *Rhododendron* '**Golden Eagle**' {Knap Hill Nursery Ltd. 1944} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Golden Flare' — *Rhododendron* '**Golden Flare**' {A.C.H. Metselaar <1966/1966} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Golden Sunset' — *Rhododendron* '**Golden Sunset**' {L.de Rothschild <1948} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Goldlack' — *Rhododendron* '**Goldlack**' {Hesse 1900} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Grandeur Triomphante' — *Rhododendron* '**Grandeur Triomphante**' {L. van Houtte <1872} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Haruko' — *Rhododendron* '**Haruko**' {G. Arends 1962} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Azalia 'Harvest Moon' — *Rhododendron* '**Harvest Moon**' {W.C. Slocock 1938} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Hino Crimson' — *Rhododendron* '**Hino Crimson**' {J. Vermeulen} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Azalia 'Hinomayo' — *Rhododendron* '**Hinomayo**' {Japonia} (Gr. 29b Azalie Kurume)
- Azalia 'Hortulanus H. Witte' — *Rhododendron* '**Hortulanus H. Witte**' {F.de Coninck/M. Koster & Zonen 1880/1882} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Hotspur' — *Rhododendron* '**Hotspur**' {L.de Rothschild <1934} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Hotspur Red' — *Rhododendron* '**Hotspur Red**' {L.de Rothschild} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Hugo Koster' — *Rhododendron* '**Hugo Koster**' {F.de Coninck/M. Koster & Zone 1880/1882} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Il Tasso' — *Rhododendron* '**Il Tasso**' {Vuylsteke 1892} (Gr. 28d Azalie Rustica)
- Azalia 'Irene Koster' — *Rhododendron* '**Irene Koster**' {Koster & Zone <1900} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale)
- Azalia 'Jeanette' — *Rhododendron* '**Jeanette**' {C.B.van Nes & Sons 1920} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia 'Johanna' — *Rhododendron* '**Johanna**' {C.B.van Nes 1969} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia Kaempferi — *Rhododendron kaempferi* Planch. 1854
- Azalia kamczacka pgat. typowy — *Rhododendron camtschaticum* Pall. 1784 ssp. *camtschaticum*
- Azalia kanadyjska — *Rhododendron canadense* (L.) Torr. 1841
- Azalia 'Kermesina Alba' — *Rhododendron* '**Kermesina Alba**' {A. Wemken 1978/1982} (Gr. 29b Azalie Kurume)
- Azalia 'Kermesina Rosé' — *Rhododendron* '**Kermesina Rosé**' {A. Wemken 1973} (Gr. 29b Azalie Kurume)
- Azalia kiusjańska 'Amoenum' — *Rhododendron kiusianum* Makino '**Amoenum**' {Chiny <1850} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Azalia 'Klondyke' — *Rhododendron* '**Klondyke**' {L.de Rothschild 1947} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Köningen Emma' — *Rhododendron* '**Köningen Emma**' {K. Wezelenburg & Son} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia koreańska — *Rhododendron yedoense* Maxim. var. *poukhanense* (H. Lév.) Nakai 1920

- Azalia 'Koster's Brilliant Red' — *Rhododendron* '**Koster's Brilliant Red**' {M. Koster & Zone 1918} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia Kostera — *Rhododendron* × *kosterianum* C.K.Schneid. 1909
- Azalia 'Lady Roseberry' — *Rhododendron* '**Lady Roseberry**' {Knap Hill Nursery 1944} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Ledikanense' — *Rhododendron* '**Ledikanense**' {B. Kavka, M. Opatrná 1945} (Gr. 29f Azalie Tsutsusi)
- Azalia lepka — *Rhododendron viscosum* (L.) Torr. 1824
- Azalia 'Marconi' — *Rhododendron* '**Marconi**' {M. Koster & Zone <1924} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Maruschka' — *Rhododendron* '**Maruschka**' {H. Hachmann 1976/1988} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia 'Mathilde' — *Rhododendron* '**Mathilde**' {A. Verschaffelt 1844} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia miękkowłosa pgat. japoński — *Rhododendron molle* (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993
- Azalia miękkowłosa pgat. typowy — *Rhododendron molle* (Blume) G.Don 1884 ssp. *molle*
- Azalia 'Mme Gustave Guillemont' — *Rhododendron* '**Mme Gustave Guillemot**' {nn} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Moederdag' — *Rhododendron* '**Moederdag**' {A. van Hecke 1932} (Gr. 29b Azalie Kurume)
- Azalia nadbrzeżna — *Rhododendron atlanticum* (Ashe) Rehder 1921
- Azalia nagietkowa — *Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. 1824
- Azalia 'Nancy Waterer' — *Rhododendron* '**Nancy Waterer**' {A. Waterer sen. <1876/1880} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Narcissiflora' — *Rhododendron* '**Narcissiflora**' {L. van Houtte <1871} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Nicolas Beet' — *Rhododendron* '**Nicolas Beets**' {F.de Coninck/M. Koster & Zone 1880/1892} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia niebieskolistna — *Rhododendron prinophyllum* (Small) Millais 1917
- Azalia 'Noordtiana' — *Rhododendron* '**Noordtiana**' {P. van Noordt & Zonen 1897/1904} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia 'Noriko' — *Rhododendron* '**Noriko**' {W. Arends ok.1960} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Azalia 'Norma' — *Rhododendron* '**Norma**' {Vuylsteke/Stanish & Noble <1860/<1860} (Gr. 28d Azalie Rustica)
- Azalia 'Orange Beauty' — *Rhododendron* '**Orange Beauty**' {C.B. van Nes ok.1920} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia 'Orlice' — *Rhododendron* '**Orlice**' {M. Opatrná, J. Dvořák, B. Kavka 1970} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Azalia ostrolistna odm. typowa — *Rhododendron mucronatum* (Blume) G.Don 1834 var. *mucronatum*
- Azalia 'Pallas' — *Rhododendron* '**Pallas**' {nn <1875} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Parkfeuer' — *Rhododendron* '**Parkfeuer**' {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Persil' — *Rhododendron* '**Persil**' {W.C. Slocock <1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Phebe' — *Rhododendron* '**Phebe**' {Ch.Vuylsteke 1888/1890} (Gr. 28d Azalie Rustica)
- Azalia 'Phidias' — *Rhododendron* '**Phidias**' {Ch. Vuylsteke 1888/ok.1890} (Gr. 28d Azalie Rustica)

- Azalia 'Pink Delight' — *Rhododendron 'Pink Delight'* {L.de Rothschild 1947/1951 ?} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia pontyjska = Azalia żółta
- Azalia półbródkowa — *Rhododendron semibarbatum* Maxim. 1870
- Azalia 'Prince de Quincey' — *Rhododendron 'Prince de Quincey'* {nn} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Radiant' — *Rhododendron 'Radiant'* {Kromhout & Co.} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Reve d'Amour' — *Rhododendron 'Reve d'Amour'* {Felix & Dijkhuis} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale)
- Azalia 'Ribera' — *Rhododendron 'Ribera'* {Ch. Vuylsteke 1886} (Gr. 28d Azalie Rustica)
- Azalia 'Rose Bud' — *Rhododendron 'Rose Bud'* {Gable ?} (Gr. 29b Azalie Kurume)
- Azalia 'Rose Marie' — *Rhododendron 'Rose Marie'* {L. Van Houtte <1868} (Gr. 28C Azalie Lutea)
- Azalia 'Rubinstern' — *Rhododendron 'Rubinstern'* {H. Hachmann 1959/1975} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia 'Sarina' — *Rhododendron 'Sarina'* {H. Hachmann 1963/1980} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Satan' — *Rhododendron 'Satan'* {Knap Hill Nursery <1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Saturnus' — *Rhododendron 'Saturnus'* {Proefstation Boskoop <1967} (Gr. 28A Azalie Mollis)
- Azalia 'Scarlet O'Hara' — *Rhododendron 'Scarlet O'Hara'* {Exbury Nursery} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia Schlippenbacha — *Rhododendron schlippenbachii* Maxim 1870
- Azalia 'Scout' — *Rhododendron 'Scout'* {B. Morrison 1948} (Gr. 29f Azalie Tsutsusi)
- Azalia 'Seville' — *Rhododendron 'Seville'* {Knap Hill Nursery/Slocock <1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Silver Slipper' — *Rhododendron 'Silver Slipper'* {L.de Rothschild/Waterer, Sons & Crisp <1948} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Soir de Paris' — *Rhododendron 'Soir de Paris'* {Felix & Dijkhuis 1964} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale)
- Azalia 'Spek's Brilliant' — *Rhododendron 'Spek's Brilliant'* {Speak <1958} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Strawberry Ice' — *Rhododendron 'Strawberry Ice'* {L.de Rothschild 1947} (Gr. 286 Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Sylphides' — *Rhododendron 'Sylphides'* {Knap Hill Nursery Ltd. 1950} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia śliwolistna — *Rhododendron prunifolium* (Small) Millais 1917
- Azalia tosańska — *Rhododendron tosaense* Makino 1904
- Azalia 'Toucan' — *Rhododendron 'Toucan'* {Knap Hill Nursery Ltd. <1939} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia Trzonowskiego = Azalia Czonoskiego odm. typowa
- Azalia 'Tunis' — *Rhododendron 'Tunis'* {L.de Rothschild 1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia 'Unique' — *Rhododendron 'Unique'* {Suningdale Nursery <1850/1864} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia 'Van Houtte Flore Pleno' — *Rhododendron 'Van Houtte Flore Pleno'* {L. Van Houtte <1858} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Azalia Vasey'a — *Rhododendron vaseyi* A.Gray 1879
- Azalia 'Velasquez' — *Rhododendron 'Velasquez'* {Ch. Vuylsteke 1888} (Gr. 28d Azalie Rustica)

- Azalia 'Velasques' = Azalia 'Velasquez'
- Azalia 'Von Gneist' — *Rhododendron* '**Von Gneist**' {P.van Noordt & Zoone} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Azalia 'Vuyk's Scarlet' — *Rhododendron* '**Vuyk's Scarlet**' {A.V.van Nes 1954} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Azalia 'White Throat' — *Rhododendron* '**White Throat**' {Knap Hill Nursery Ltd. 1941} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Azalia zachodnia — *Rhododendron occidentale* (Torr. et A.Gray) A.Gray 1876
- Azalia żółta — *Rhododendron luteum* Sweet 1930
- Azalia żyłkowana — *Rhododendron reticulatum* D.Don 1834
- Bagno grenlandzkie = Różanecznik grenlandzki
- Bagno grenlandzkie 'Compactum' = Różanecznik grenlandzki 'Compactum'
- Bambusa metake* Siebold ex G.Nicholson = *Pseudosasa japonica* (Siebold et Zucc. ex Steud.) Makino ex Nakai
- Bambusa nigra* Lodd. = *Phyllostachys nigra* (Lodd. ex Lindl.) Munro
- Bambusa palmata* f. *nebulosa* = *Sasa nebulosa* (Makino & Shibata) Koidz.
- Bambusa veitchii* Carrière = *Sasa veitchii* (Carrière) Rehder
- Barwinek pospolity — *Vinca minor* L.
- Barwinek pospolity 'Alba Variegata' — *Vinca minor* '**Alba Variegata**'
- Barwinek pospolity 'Argenteovariegata' — *Vinca minor* '**Argenteovariegata**' {1770}
- Barwinek pospolity 'Gertrude Jekyll' — *Vinca minor* '**Gertrude Jekyll**'
- Barwinek pospolity 'Multiplex' — *Vinca minor* '**Multiplex**' {1770}
- Barwinek pospolity 'Sebastian' — *Vinca minor* '**Sebastian**' {K. Kulas <1991/1991}
- Barwinek większy 'Variegata' — *Vinca major* '**Variegata**' {1838}
- Basilima sorbifolia* Raf. = *Sorbaria sorbifolia* (L.).A. Braun
- Bażyna czarna pgat. obupłciowy = *Empetrum hermaphroditum* Hagerup
- Belis jaculifolia* Salisb. 1804 = *Cunninghamia lanceolata* (Lambert) Hook. 1827
- Benthamia japonica* Siebold et Zucc. = *Cornus kousa* (F.Buerger ex Miq.) Hance 1873
- Benthamidia florida* (L.) Spach = *Cornus florida* L. 1753
- Benthamidia japonica* (Siebold et Zucc.) Hara = *Cornus kousa* (F.Buerger ex Miq.) Hance 1873
- Benthamidia kousa* (Hance) Nakai = *Cornus kousa* (F.Buerger ex Miq.) Hance 1873
- Berberis acuminata* Stapf. non Franch 1886 = *Berberis gagnepainii* var. *lanceifolia* Ahrendt 1941
- Berberis aquifolium* Pursh = *Mahonia aquifolium* (Pursh) Nutt.
- Berberis aristata* DC. — *Berberis aristata* DC.**
- Berberis buxifolia* 'Nana'** Carrière 1867 {Francja ok. 1826} — Berberys bukszpanolistny 'Nana'
- Berberis chitra* Lindl. = *Berberis aristata* DC.
- Berberis dulcis nana* Carrière 1867 = *Berberis buxifolia* '**Nana**' Carrière 1867 {Francja ok. 1826}
- Berberis gagnepainii* hort. = *Berberis gagnepainii* var. *lanceifolia* Ahrendt 1941
- Berberis gagnepainii* var. *lanceifolia*** Ahrendt 1941 — Berberys Gagnepaina odm. lancetowata
- Berberis ilicifolia* hort. non Forst. = × *Mahoberberis neubertii* Baumann ex Lem. {Baumann ok. 1850}
- Berberis integerrima* Franch. non Bunge = *Berberis jamesiana* Forrest et W.W.Sm.
- Berberis jamesiana*** Forrest et W.W.Sm. — Berberys Jamesa
- Berberis julianae*** C.K.Schneid. 1913 — Berberys Julianny
- Berberis koreana* 'Atropurpurea' hort. = *Berberis* × *chopinii* '**Purpurowy**' Seneta 1965 {W. Seneta/Szkółki Miejskie Warszawa ok. 1960/ok. 1965}
- Berberis lempergiana*** Ahrendt — Berberys Lemperga
- Berberis nervosa* Pursh = *Mahonia nervosa* (Pursh) Nutt.
- Berberis neubertii* Baumann = × *Mahoberberis neubertii* Baumann ex Lem. {Baumann ok. 1850}

- Berberis neubertii* var. *ilicifolia* C.K.Schneid. = × *Mahoberberis neubertii* Baumann ex Lem. {Baumann ok. 1850}
- Berberis nummularia* var. *sinica* C.K.Schneid. = *Berberis jamesiana* Forrest et W.W.Sm.
- Berberis Thunbergii atropurpurea* Chenault 1926 = *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea' L.Renault 1913 {Renault Nursery <1913/ ok. 1926}
- Berberis thunbergii* 'Atropurpurea' L.Renault 1913 {Renault Nursery <1913/ ok. 1926} — Berberys Thunberga 'Atropurpurea'
- Berberis thunbergii* 'Atropurpurea Nana' Eck-Boorsb. 1942 {G. van Eck-Boorsboom <1942/1942} — Berberys Thunberga 'Atropurpurea Nana'
- Berberis thunbergii atropurpurea superba* Ruys = *Berberis* × *ottawensis* 'Superba' J.D.(?)Ruys {?/Van Ruys <1943/1943}
- Berberis thunbergii* 'Aurea' Howarth 1935 {Howarth/Cole Nursery 1930/1936} — Berberys Thunberga 'Aurea'
- Berberis thunbergii* 'Crimson Beauty' = *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea Nana' Eck-Boorsb. 1942 {G. van Eck-Boorsboom <1942/1942} —
- Berberis thunbergii* f. *atropurpurea* (Chenault) Rehder = *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea' L.Renault 1913 {Renault Nursery <1913/ ok. 1926}
- Berberis thunbergii* 'Ida' = *Berberis thunbergii* 'Rose Glow' {J. Spaargaren 1957}
- Berberis thunbergii* 'Kleiner Favorit' = *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea Nana' Eck-Boorsb. 1942 {G. van Eck-Boorsboom <1942/1942} —
- Berberis thunbergii* 'Kórnik I' = *Berberis thunbergii* 'Kórnik' kat. 1991 {J. Król/Szkółki Kórnickie ok. 1980/1991}
- Berberis thunbergii* 'Kórnik' kat. 1991 {J. Król/Szkółki Kórnickie ok. 1980/1991} — Berberys Thunberga 'Kórnik'
- Berberis thunbergii* 'Little Favourite' = *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea Nana' Eck-Boorsb. 1942 {G. van Eck-Boorsboom <1942/1942} —
- Berberis thunbergii* 'Red Chief' {A.E. Schiphorst 1942/1965} — Berberys Thunberga 'Red Chief'
- Berberis thunbergii* 'Rose Glow' {J. Spaargaren 1957} — Berberys Thunberga 'Rose Glow'
- Berberis* × *chopinii* 'Atropurpurea' Seneta 1965 = *Berberis* × *chopinii* 'Purpurowy' Seneta 1965 {W. Seneta/Szkółki Miejskie Warszawa ok. 1960/ok. 1965}
- Berberis* × *chopinii* 'Mazurek' Seneta 1991 {W. Seneta/J. J. Widajowie 1989/1995} — Berberys Chopina 'Mazurek'
- Berberis* × *chopinii* 'Purpurowy' Seneta 1965 {W. Seneta/Szkółki Miejskie Warszawa ok. 1960/ok. 1965} — Berberys Chopina 'Purpurowy'
- Berberis* × *media* 'Red Jewel' — Berberys pośredni 'Red Jewel'
- Berberis* × *ottawensis* 'Superba' J.D.(?)Ruys {?/Van Ruys <1943/1943} — Berberys ottawski 'Superba'
- Berberys bukszpanolistny 'Nana' — *Berberis buxifolia* 'Nana' Carrière 1867 {Francja ok. 1826}
- Berberys bukszpanolistny odm. karłowa = Berberys bukszpanolistny 'Nana'
- Berberys Chopina 'Mazurek' — *Berberis* × *chopinii* 'Mazurek' Seneta 1991 {W. Seneta/J. J. Widajowie 1989/1995}
- Berberys Chopina odm. Mazurek = Berberys Chopina 'Mazurek'
- Berberys Chopina odm. purpurowa = Berberys Chopina 'Purpurowy'
- Berberys Chopina 'Purpurowy' — *Berberis* × *chopinii* 'Purpurowy' Seneta 1965 {W. Seneta/Szkółki Miejskie Warszawa ok. 1960/ok. 1965}
- Berberys Gagnepaina odm. lancetowata — *Berberis gagnepainii* var. *lanceifolia* Ahrendt 1941
- Berberys Jamesa — *Berberis jamesiana* Forrest et W.W.Sm.
- Berberys Julianny — *Berberis julianae* C.K.Schneid. 1913

- Berberys Lemperga — *Berberis lempergiana* Ahrendt
 Berberys ościsty — *Berberis aristata* DC.
 Berberys ottawski odm. wspaniała = Berberys ottawski 'Superba'
 Berberys ottawski 'Superba' — *Berberis* × *ottawensis* 'Superba' J.D.(?)Ruys { ?/Van Ruys <1943/1943 }
- Berberys pośredni 'Red Jewel' — *Berberis* × *media* 'Red Jewel'
 Berberys Thunberga odm. Różowy Żar = Berberys Thunberga 'Rose Glow'
 Berberys Thunberga 'Atropurpurea' — *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea' L.Renault 1913 {Renault Nursery <1913/ ok. 1926 }
- Berberys Thunberga 'Atropurpurea Nana' — *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea Nana' Eck-Boorsb. 1942 {G. van Eck-Boorsboom <1942/1942 } —
 Berberys Thunberga 'Aurea' — *Berberis thunbergii* 'Aurea' Howarth 1935 {Howarth/Cole Nursery 1930/1936 }
- Berberys Thunberga 'Kórnik' — *Berberis thunbergii* 'Kórnik' kat. 1991 {J. Król/Szkółki Kórnickie ok. 1980/1991 }
- Berberys Thunberga odm. purpurowa = Berberys Thunberga 'Atropurpurea'
 Berberys Thunberga odm. purpurowa niska = Berberys Thunberga 'Atropurpurea Nana'
 Berberys Thunberga odm. złocista = Berberys Thunberga 'Aurea'
 Berberys Thunberga 'Red Chief' — *Berberis thunbergii* 'Red Chief' {A.E. Schiphorst 1942/1965 }
- Berberys Thunberga 'Rose Glow' — *Berberis thunbergii* 'Rose Glow' {J. Spaargaren 1957 }
Betnispora pisifera nana hort. = *Chamaecyparis pisifera* hort. ex Beissn. 1891 'Nana' {<1891 }
Betula alba L. p.p. = *Betula pendula* Roth 1788
Betula alba laciniata gracilis pendula hort. = *Betula pendula* 'Gracilis' {Niemcy <1888 }
Betula alba ssp. mandshurica Regel 1865 = *Betula platyphylla* Sukaczew 1911
Betula alba var. *septentrionalis* C.K.Schneid. 1916 (błędnie) = *Betula albosinensis* Burkill 1899
Betula alba var. *papyrifera* Spach. 1841 = *Betula papyrifera* Marshall 1785
Betula alba var. *pendula* Aiton = *Betula pendula* Roth 1788
Betula albo sinensis = *Betula albosinensis* Burkill 1899
Betula albo-sinensis = *Betula albosinensis* Burkill 1899
Betula albosinensis Burkill 1899 — Brzoza biała
Betula albo-sinensis var. *septentrionalis* = *Betula albosinensis* var. *septentrionalis* C.K.Schneid. 1916
- Betula albosinensis*** var. *septentrionalis* C.K.Schneid. 1916 — Brzoza biała odm. północna
Betula alleghaniensis Britton 1904 — Brzoza żółta
Betula Alnus Thunb 1784 non L. = *Alnus japonica* (Thunb.) Steud. 1840
Betula bhojpattra var. *sinensis* Franch. = *Betula albosinensis* Burkill 1899
Betula bhojpattra var. *jacquemontii* (Spach) Regel = *Betula utilis* var. *jacquemontii* (Spach) Winkl.
Betula candelae Koidz. = *Betula maximowicziana* Regel 1868
Betula chichibuensis Hara — Brzoza chichibueńska
Betula ermanii Cham. 1831 — *Betula ermanii* Cham. 1831
Betula excelsa Pursh 1814 p.p. non Aiton 1789 non Willd. 1796 = *Betula alleghaniensis* Britton 1904
Betula excelsa Willd. 1796 non Aiton 1789 = *Betula papyrifera* Marshall 1785
Betula glutinosa L. 1759 = *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. 1791
Betula glutinosa Lam. = *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. 1791
Betula jacquemontii Spach 1841 = *Betula utilis* var. *jacquemontii* (Spach) Winkl.
Betula japonica Thunb. 1799 = *Alnus japonica* (Thunb.) Steud. 1840
Betula laciniata Ehrh. 1788 = *Alnus incana* 'Laciniata' Reich 1830 {Finlandia, Szwecja ok. 1750 }
- Betula laciniata gracilis pendula* hort. = *Betula pendula* 'Gracilis' {Niemcy <1888 }
Betula latifolia Tausch 1838 = *Betula papyrifera* Marshall 1785

- Betula lutea alleghaniensis* Ashe 1918 = ***Betula alleghaniensis*** Britton 1904
Betula lutea Michx.f. 1812 = ***Betula alleghaniensis*** Britton 1904
Betula mandschurica (Regel) Nakai 1915 = ***Betula platyphylla*** Sukaczew 1911
Betula maximowicziana Regel 1868 — Brzoza Maksymowicza
Betula maximowiczii Regel 1865 non Rupr.1859 = ***Betula maximowicziana*** Regel 1868
Betula nana L. 1753 — Brzoza karłowata
Betula palustris Salisb. 1796 = ***Alnus glutinosa*** (L.) Gaertn. 1791
Betula papyracea Aiton 1789 = ***Betula papyrifera*** Marshall 1785
Betula papyrifera Marshall 1785 — Brzoza papierowa
Betula pendula 'Golden Cloud' — Brzoza brodawkowata 'Golden Cloud'
Betula pendula 'Gracilis' {Niemcy <1888} — Brzoza brodawkowata 'Gracilis'
Betula pendula 'Purpurea' André 1872 {Transon's Nursery <1872} — Brzoza brodawkowata 'Purpurea'
Betula pendula 'Purpurea' André 1872 {Transon's Nursery <1872} — Brzoza brodawkowata 'Purpurea'
Betula pendula Roth 1788 — Brzoza brodawkowata
Betula platyphylla Sukaczew 1911 — Brzoza szerokolistna
Betula pubescens 'Aurea' — Brzoza omszona 'Aurea'
Betula shikokiana Nakai = ***Betula ermanii*** Cham. 1831
Betula ulmifolia Regel 1865 non Siebold et Zucc. 1845 = ***Betula ermanii*** Cham. 1831
Betula utilis 'Jacquemontii' = ***Betula utilis*** var. ***jacquemontii*** (Spach) Winkl.
Betula utilis ssp. *jacquemontii* = ***Betula utilis*** var. ***jacquemontii*** (Spach) Winkl.
Betula utilis var. ***jacquemontii*** (Spach) Winkl. — ***Betula utilis*** var. ***jacquemontii*** (Spach) Winkl.
Betula utilis var. *Jacquemontii* Henry 1909 = ***Betula utilis*** var. ***jacquemontii*** (Spach) Winkl.
Betula utilis var. *sinensis* (Franch.) Winkl. = ***Betula albosinensis*** Burkill 1899
Betula utilis var. *sinensis* (Franch.) Winkl. 1904 = ***Betula albosinensis*** Burkill 1899
Betula verrucosa Ehrh. 1791 = ***Betula pendula*** Roth 1788
Betula verrucosa elegans gracilis hort. = ***Betula pendula*** 'Gracilis' {Niemcy <1888}
Betula verrucosa elegans laciniata hort. = ***Betula pendula*** 'Gracilis' {Niemcy <1888}
Betula verrucosa 'Purpurea' = ***Betula pendula*** 'Purpurea' André 1872 {Transon's Nursery <1872}
Betula verrucosa 'Purpurea' = ***Betula pendula*** 'Purpurea' André 1872 {Transon's Nursery <1872}
Betula verrucosa var. *platyphylla* (Sukaczew) Lindq. = ***Betula platyphylla*** Sukaczew 1911
Betula viridis Chaix 1786 = ***Alnus viridis*** (Chaix) DC. 1805
Betula vulgaris purpurea André 1872 = ***Betula pendula*** 'Purpurea' André 1872 {Transon's Nursery <1872}
Betula vulgaris purpurea André 1872 = ***Betula pendula*** 'Purpurea' André 1872 {Transon's Nursery <1872}
Betula* × *coerulea 'Hoseri' Wróbl. 1935 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1929/1935} — Brzoza błękitna 'Hoseri'
Betula × 'Hoseri' Wróbl. 1929 nomen nudum = ***Betula* × *coerulea*** 'Hoseri' Wróbl. 1935 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1929/1935}
Beurera florida O.Kuntze = ***Calycanthus floridus*** L. 1759
Bez czarny — ***Sambucus nigra*** L.
Bez czarny 'Albopunctata' — ***Sambucus nigra*** 'Albopunctata'
Bez czarny 'Guincho Purple' — ***Sambucus nigra*** 'Guincho Purple' {Anglia 1954}
Bez czarny 'Laciniata' — ***Sambucus nigra*** 'Laciniata' {Niemcy 1650}
Bez czarny 'Madonna' — ***Sambucus nigra*** 'Madonna'
Bez czarny 'Purpurea' — ***Sambucus nigra*** 'Purpurea' {Yorkshire, Anglia 1954}

- Bez czarny 'Pyramidalis' — *Sambucus nigra* 'Pyramidalis' {Niemcy 1865}
- Bez koralowy — *Sambucus racemosa* L
- Bez koralowy 'Plumosa Aurea' — *Sambucus racemosa* 'Plumosa Aurea'
{Holandia/Wezelenburg ok. 1894/1895}
- Bez koralowy 'Sutherland Gold' — *Sambucus racemosa* 'Sutherland Gold' {Kanada/W.L.
Kerr 1971}
- Bez lekarski = Bez czarny
- Białodrzew = Topola biała
- Bignonia Catalpa* Thunb. 1784 non L. 1753 = *Catalpa ovata* G.Don 1837 ?
- Bignonia chinensis* Lam. = *Campsis grandiflora* (Thunb.) K.Schum. 1894
- Bignonia grandiflora* Thunb. 1784 = *Campsis grandiflora* (Thunb.) K.Schum. 1894
- Bignonia radicans* L. 1753 = *Campsis radicans* (L.) Seem. 1867
- Bignonia tomentosa* Thunb. = *Paulownia tomentosa* (Thunb. ex Murr.) Steud.
- Biltia vaseyi* (A.Gray) Small 1903 = *Rhododendron vaseyi* A.Gray 1879
- Bluszcz drzewny = Bluszcz pospolity
- Bluszcz kolchidzki — *Hedera colchica* K.Koch 1859
- Bluszcz kolchidzki 'Dentata' — *Hedera colchica* 'Dentata' {J.F. Ruprecht <1870}
- Bluszcz pospolity — *Hedera helix* L. 1753
- Bluszcz pospolity 'Arborescens' — *Hedera helix* 'Arborescens'
- Bluszcz pospolity 'Goldheart' — *Hedera helix* 'Goldheart' {Włochy (?)}—
- Bluszcz ziemny = Bluszcz pospolity
- Błotnia leśna — *Nyssa sylvatica* Marsh
- Bruckenthalia** Rchb. 1831 — Brukentalia
- Bruckenthalia spiculifolia** (Salisb.) Rchb. 1831 — Brukentalia ostrolistna
- Brukentalia — **Bruckenthalia** Rchb. 1831
- Brukentalia ostrolistna — **Bruckenthalia spiculifolia** (Salisb.) Rchb. 1831
- Brzostownica japońska — *Zelkova serrata* (Thunb.) Makino
- Brzostownica japońska 'Goblin' — *Zelkova serrata* 'Goblin'
- Brzoza biała — *Betula albosinensis* Burkill 1899
- Brzoza biała chińska = Brzoza biała
- Brzoza biała chińska odm. północna = Brzoza biała odm. północna
- Brzoza biała odm. północna — *Betula albosinensis* var. *septentrionalis* C.K.Schneid. 1916
- Brzoza błękitna 'Hoseri' — *Betula* × *coerulea* 'Hoseri' Wróbl. 1935 {A. Wróblewski/Szkółki
Kórnickie 1929/1935}
- Brzoza brodawkowata — *Betula pendula* Roth 1788
- Brzoza brodawkowata 'Golden Cloud' — *Betula pendula* 'Golden Cloud'
- Brzoza brodawkowata 'Gracilis' — *Betula pendula* 'Gracilis' {Niemcy <1888}
- Brzoza brodawkowata 'Purpurea' — *Betula pendula* 'Purpurea' André 1872 {Transon's
Nursery <1872}
- Brzoza brodawkowata 'Purpurea' — *Betula pendula* 'Purpurea' André 1872 {Transon's
Nursery <1872}
- Brzoza chichibueńska — *Betula chichibuensis* Hara
- Brzoza chińska = Brzoza biała
- Brzoza Ermana — *Betula ermanii* Cham. 1831
- Brzoza Jacquemonta = *Betula utilis* var. *jacquemontii* (Spach) Winkl.
- Brzoza karłowata — *Betula nana* L. 1753
- Brzoza Maksymowicza — *Betula maximowicziana* Regel 1868
- Brzoza omszona 'Aurea' — *Betula pubescens* 'Aurea'
- Brzoza papierowa — *Betula papyrifera* Marshall 1785
- Brzoza pożyteczna odm. Jacquemonta — *Betula utilis* var. *jacquemontii* (Spach) Winkl.
- Brzoza szerokolistna — *Betula platyphylla* Sukaczew 1911

- Brzoza żółta — *Betula alleghaniensis* Britton 1904
- Buddleja alternifolia** Maxim. 1880 — Budleja skrętolistna
- Budleja skrętolistna — **Buddleja alternifolia** Maxim. 1880
- Buergeria obovata* Siebold et Zucc. 1845 = **Magnolia kobus** DC. 1817
- Buergeria salicifolia* Siebold et Zucc. 1845 = **Magnolia salicifolia** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Buergeria stellata* Siebold et Zucc. 1845 = **Magnolia stellata** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- buergerianum**
- Buk leśny = Buk zwyczajny
- Buk pospolity = Buk zwyczajny
- Buk pospolity 'Ansorgei' — **Fagus sylvatica 'Ansorgei'** {C. Ansorge ok. 1891}
- Buk pospolity 'Bornyensis' — **Fagus sylvatica 'Bornyensis'** Simon-Louis {Francja ok. 1870}
- Buk pospolity 'Dawyck Purple' — **Fagus sylvatica 'Dawyck Purple'** Hoey Smith 1973 {Arb. Trompenburg 1968}
- Buk pospolity f. czerwonolistna = Buk pospolity f. purpurowa
- Buk pospolity f. płacząca = Buk pospolity f. zwisająca
- Buk pospolity f. purpurowa — **Fagus sylvatica f. purpurea** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
- Buk pospolity f. zwisająca — **Fagus sylvatica f. pendula** (Dum.Cours.) Schelle 1903
- Buk pospolity 'Horizontalis' — **Fagus sylvatica 'Horizontalis'** {Hesse ?/Hesse ?/1932}
- Buk pospolity 'Laciniata' — **Fagus sylvatica 'Laciniata'** Vignet 1795 {Czechy ok. 1792}
- Buk pospolity odm. Ansorge'a = Buk pospolity 'Ansorgei'
- Buk pospolity odm. okrągolistna = Buk pospolity 'Rotundifolia'
- Buk pospolity odm. powcinana = Buk pospolity 'Laciniata'
- Buk pospolity odm. purpurowa trójbarwna = Buk pospolity 'Purpurea Tricolor'
- Buk pospolity odm. purpurowa zwisająca = Buk pospolity 'Purpurea Pendula'
- Buk pospolity odm. różowobrzega = Buk pospolity 'Purpurea Tricolor'
- Buk pospolity 'Purple Fountain' — **Fagus sylvatica 'Purple Fountain'** {H. Grootendorst 1959}
- Buk pospolity 'Purpurea Pendula' — **Fagus sylvatica 'Purpurea Pendula'**
- Buk pospolity 'Purpurea Tricolor' — **Fagus sylvatica 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}
- Buk pospolity 'Riversii' — **Fagus sylvatica 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Buk pospolity 'Rohan Gold' — **Fagus sylvatica 'Rohan Gold'** Hoey Smith 1973 {Arb. Trompenburg 1968}
- Buk pospolity 'Rohan Trompenburg' — **Fagus sylvatica 'Rohan Trompenburg'** van Hoey Smith 1982 {van Hoey Smith 1975/>1982 ?}
- Buk pospolity 'Rohanii' — **Fagus sylvatica 'Rohanii'** {Czechy <1894}
- Buk pospolity 'Rotundifolia' — **Fagus sylvatica 'Rotundifolia'** {Anglia <1872}
- Buk zwyczajny — **Fagus sylvatica** L. 1753
- Bukszpan drobnolistny — **Buxus microphylla** Siebold et Zucc.
- Bukszpan wiecznie zielony = Bukszpan zwyczajny
- Bukszpan wieczniezielony = Bukszpan zwyczajny
- Bukszpan wieczniezielony 'Latifolia Maculata' = Bukszpan zwyczajny 'Latifolia Maculata'
- Bukszpan zwyczajny — **Buxus sempervirens** L.
- Bukszpan zwyczajny 'Aurea Pendula' — **Buxus sempervirens 'Aurea Pendula'**
- Bukszpan zwyczajny 'Aureovariegata' — **Buxus sempervirens 'Aureovariegata'** H.West. 1770 {Anglia <1770}
- Bukszpan zwyczajny 'Elegans' — **Buxus sempervirens 'Elegans'** {Francja 1862}
- Bukszpan zwyczajny 'Latifolia Maculata' — **Buxus sempervirens 'Latifolia Maculata'**
- Bukszpan zwyczajny 'Marginata' — **Buxus sempervirens 'Marginata'** H.West 1770 {Francja <1770}
- Bukszpan zwyczajny odm. żółtobrzega = **Buxus sempervirens 'Aureovariegata'**

- Butneria florida* Kearney = *Calycanthus floridus* L. 1759
- Buxus arborescens aureo-variegata* H.West 1770 = ***Buxus sempervirens* 'Aureovariegata'** H.West. 1770 {Anglia <1770}
- Buxus microphylla*** Siebold et Zucc. — Bukszpan drobnolistny
- Buxus sempervirens* 'Aurea Pendula'** — Bukszpan zwyczajny 'Aurea Pendula'
- Buxus sempervirens aureo-limbo* H.West 1770 = ***Buxus sempervirens* 'Marginata'** H.West 1770 {Francja <1770}
- Buxus sempervirens* 'Aureomarginata' = ***Buxus sempervirens* 'Marginata'** H.West 1770 {Francja <1770}
- Buxus sempervirens* 'Aureo-pendula' = ***Buxus sempervirens* 'Aurea Pendula'**
- Buxus sempervirens* 'Aureo-variegata' = ***Buxus sempervirens* 'Aureovariegata'** H.West. 1770 {Anglia <1770}
- Buxus sempervirens* 'Aureovariegata'** H.West. 1770 {Anglia <1770} — Bukszpan wieczniezielony 'Aureovariegata'
- Buxus sempervirens* 'Elegans'** {Francja 1862} — Bukszpan zwyczajny 'Elegans'
- Buxus sempervirens* 'Elegantissima' = ***Buxus sempervirens* 'Elegans'** {Francja 1862}
- Buxus sempervirens elegantissima variegata* hort. = ***Buxus sempervirens* 'Elegans'** {Francja 1862}
- Buxus sempervirens f. aureo-marginata* hort. ex Schelle 1903 = ***Buxus sempervirens* 'Marginata'** H.West 1770 {Francja <1770}
- Buxus sempervirens* 'Japonica Aurea' = ***Buxus sempervirens* 'Latifolia Maculata'**
- Buxus sempervirens* L.** — Bukszpan zwyczajny
- Buxus sempervirens* 'Latifolia Maculata'** — Bukszpan zwyczajny 'Latifolia Maculata'
- Buxus sempervirens* 'Marginata'** H.West 1770 {Francja <1770} — Bukszpan wieczniezielony 'Marginata'
- Buxus sempervirens* var. *aurea* Loudon 1838 = ***Buxus sempervirens* 'Aureovariegata'** H.West. 1770 {Anglia <1770}
- Buxus sempervirens* var. *elegantissima* Bean non de Vos = ***Buxus sempervirens* 'Elegans'** {Francja 1862}
- Buxus sempervirens* var. *marginata* Loudon 1838 = ***Buxus sempervirens* 'Marginata'** H.West 1770 {Francja <1770}
- Callicarpa bodinieri* 'Profusion'** {T. van Veen & Zonen} — Pięknotka Bodiniera 'Profusion'
- Callicarpa bodinieri* var. *giraldii*** Rehder 1934 — Pięknotka Bodiniera odm. Giralda
- Callicarpa dichotoma*** (Lour.) K.Koch 1872 — Pięknotka rozwidlona
- Callicarpa giraldiana* Hesse ex Rehder = ***Callicarpa bodinieri* var. *giraldii*** Rehder 1934
- Callicarpa Giraldiana* hort. = ***Callicarpa bodinieri* var. *giraldii*** Rehder 1934
- Callicarpa giraldiana* var. *subcanescens* Rehder = ***Callicarpa bodinieri* var. *giraldii*** Rehder 1934
- Callicarpa giraldii* Hesse ex C.K.Schneid. = ***Callicarpa bodinieri* var. *giraldii*** Rehder 1934
- Callicarpa gracilis* Siebold.et Zucc = ***Callicarpa dichotoma*** (Lour.) K.Koch 1872
- Callicarpa japonica* 'Albibacca' = ***Callicarpa japonica* 'Leucocarpa'** {1845}
- Callicarpa japonica f. albobacca* Hara = ***Callicarpa japonica* 'Leucocarpa'** {1845}
- Callicarpa japonica* 'Leucocarpa'** {1845} — Pięknotka japońska 'Leucocarpa'
- Callicarpa japonica*** Thunb.1784 — Pięknotka japońska
- Callicarpa koreana* hort. = ***Callicarpa dichotoma*** (Lour.) K.Koch 1872
- Callicarpa purpurea* Juss. 1806 = ***Callicarpa dichotoma*** (Lour.) K.Koch 1872
- Calluna Erica* DC. = ***Calluna vulgaris*** (L.) Hull
- Calluna vulgaris*** (L.) Hull — Wrzos zwyczajny
- Calluna vulgaris* (L.) Salisb. = ***Calluna vulgaris*** (L.) Hull
- Calluna vulgaris* 'Argentea'** — Wrzos zwyczajny 'Argentea'
- Calluna vulgaris* 'Cuprea'** {<1873} — Wrzos zwyczajny 'Cuprea'
- Calluna vulgaris* 'Minima'** — Wrzos zwyczajny 'Minima'
- Calluna vulgaris* 'Mullion'** {Maxwell & Beale} — Wrzos zwyczajny 'Mullion'

- Calluna vulgaris* 'Nana' = ***Calluna vulgaris* 'Minima'**
***Calluna vulgaris* 'Pallida'** {Maxwell et Beale 1927} — Wrzos zwyczajny 'Pallida'
Calluna vulgaris 'Pendula' = ***Calluna vulgaris* 'Minima'**
Calocedrus californica Kurz. = ***Calocedrus decurrens* (Torr.) Florin 1956**
***Calocedrus decurrens* (Torr.) Florin 1956** — Cedrzyniec kalifornijski
***Calocedrus decurrens* 'Columnaris'** Beissn. 1884 {<1884} — Cedrzyniec kalifornijski
 'Columnaris'
Calocedrus decurrens 'Fastigiata' H.G. Hillier 1971 = ***Calocedrus decurrens* 'Columnaris'** Beissn.
 1884 {<1884}
***Calocedrus* Kurz 1873** — Cedrzyniec
***Calycanthus fertilis* 'Purpureus'** {Holandia <1933} — Kielichowiec plenny 'Purpureus'
***Calycanthus floridus* L. 1759** — Kielichowiec wonny
Calycanthus floridus 'Purpureus' = ***Calycanthus fertilis* 'Purpureus'** {Holandia <1933}
Calycanthus glaucus 'Purpureus' = ***Calycanthus fertilis* 'Purpureus'** {Holandia <1933}
Calycanthus macrophyllus hort. ex Schelle 1903 = ***Calycanthus occidentalis* Hook. et Arn. 1841**
Calycanthus mollis Raf. 1838 = ***Calycanthus floridus* L. 1759**
***Calycanthus occidentalis* Hook. et Arn. 1841** — Kielichowiec zachodni
Calycanthus praecox L. = ***Chimonanthus praecox* (L.) Link**
Calycanthus sterilis Walter = ***Calycanthus floridus* L. 1759**
Campsis chinensis (Lam.) K.Koch = ***Campsis grandiflora* (Thunb.) K.Schum. 1894**
Campsis chinensis (Lam.) Voss = ***Campsis grandiflora* (Thunb.) K.Schum. 1894**
***Campsis grandiflora* (Thunb.) K.Schum. 1894** — Milin wielokwiatowy
***Campsis radicans* (L.) Seem. 1867** — Milin amerykański
Campsis radicans f. *flava* (Bosse) Rehder = ***Campsis radicans* 'Flava'** {<1842}
***Campsis radicans* 'Flamenco'** — Milin amerykański 'Flamenco'
***Campsis radicans* 'Flava'** {<1842} — Milin amerykański 'Flava'
***Campsis radicans* 'Florida'** — Milin amerykański 'Florida'
***Campsis radicans* 'Ursynów'** Marczyński 1998 {Sz. Marczyński <1998/1998} — Milin
 amerykański 'Ursynów'
Campsis radicans 'Yellow Trumpet' = ***Campsis radicans* 'Flava'** {<1842}
Campsis × *grandiflora* 'Mme Galen' = ***Campsis* × *tagliabuana* 'Mme Galen'** {Sahut 1889}
***Campsis* × *tagliabuana* 'Mme Galen'** {Sahut 1889} — Milin pośredni 'Mme Galen'
Caragana arborescens f. *lorbergii* Koehne 1906 = ***Caragana arborescens* 'Lorbergii'** {Lorberg
 <1906/ok. 1906}
***Caragana arborescens* 'Lorbergii'** {Lorberg <1906/ok. 1906} — Karagana syberyjska
 'Lorbergii'
***Caragana arborescens* 'Walker'** {J. Walker/Fopma Boskoop} — Karagana syberyjska
 'Walker'
***Carpinus betulus* 'Columnaris'** {Späth 1891} — Grab pospolity 'Columnaris'
Carpinus Betulus f. *pendula* G.Kirchn. 1864 = ***Carpinus betulus* 'Pendula'** {Francja <1853}
***Carpinus betulus* 'Fastigiata'** {Niemcy <1883} — Grab pospolity 'Fastigiata'
Carpinus Betulus fastigiata hort. ex G.Nicholson 1883 = ***Carpinus betulus* 'Fastigiata'** {Niemcy
 <1883}
Carpinus betulus 'Globosa' (błędnie) = ***Carpinus betulus* 'Columnaris'** {Späth 1891}
***Carpinus betulus* L. 1753** — Grab pospolity
***Carpinus betulus* 'Pendula'** {Francja <1853} — Grab pospolity 'Pendula'
Carpinus betulus pyramidalis Jägg. ex Beissn. 1884 = ***Carpinus betulus* 'Fastigiata'** {Niemcy <1883}
Carpinus caucasia Grossh. = ***Carpinus betulus* L. 1753**
Carpinus erecta hort. ex Späth 1921 = ***Carpinus betulus* 'Fastigiata'** {Niemcy <1883}
***Carpinus laxiflora* (Siebold et Zucc.) Blume** — Grab luźnokwiatowy
Carpinus ostrya L. in part. = ***Ostrya virginiana* (Mill.) K.Koch**

- Carpinus pendula* Massé 1853 = *Carpinus betulus* '**Pendula**' {Francja <1853}
- Carpinus virginiana* Mill. = *Ostrya virginiana* (Mill.) K.Koch
- Caryopitys edulis* Small 1903 = *Pinus edulis* Engelm. 1848
- Caryotaxus Myristica* Henkel 1865 = *Torreya californica* Torr. 1854
- Caryotaxus nucifera* Zucc. = *Torreya nucifera* (L.) Siebold et Zucc. 1846
- Castanea americana* Raf. = *Castanea dentata* (Marshall) Borkh.
- Castanea castanea* H.Karst. = *Castanea sativa* Mill. 1768
- Castanea dentata*** (Marshall) Borkh. — Kasztan zębaty
- Castanea sativa*** Mill. 1768 — Kasztan jadalny
- Castanea vesca* Gaertn. 1788 = *Castanea sativa* Mill. 1768
- Castanea vulgaris* Lam. 1783 = *Castanea sativa* Mill. 1768
- Catalpa bignonioides* 'Pulverulenta' = *Catalpa speciosa* (Warder ex Barney) Engelm.
'Pulverulenta' {B.Paul & Son <1908/1908}
- Catalpa bignonioides* 'Purpurea' = *Catalpa* × *erubescens* '**Purpurea**' {A. Waterer <1886}
- Catalpa bignonioides* var. *aurea* Lavallée 1877 = *Catalpa bignonioides* Walter 1788 '**Aurea**'
{Francja <1877}
- Catalpa bignonioides* var. *purpurea* hort. ex Rehder 1900 = *Catalpa* × *erubescens* '**Purpurea**' {A.
Waterer <1886}
- Catalpa bignonioides*** Walter 1788 '**Aurea**' {Francja <1877} — Surmia zwyczajna 'Aurea'
- Catalpa henryi* Dode = *Catalpa ovata* G.Don 1837 ?
- Catalpa Kaempferi* = *Catalpa* × *erubescens* '**Purpurea**' {A. Waterer <1886}
- Catalpa kaempferi* Siebold et Zucc. 1846 = *Catalpa ovata* G.Don 1837 ?
- Catalpa ovata atropurpurea* hort. = *Catalpa* × *erubescens* '**Purpurea**' {A. Waterer <1886}
- Catalpa ovata*** G.Don 1837 ? — Surmia żółtokwiatowa
- Catalpa speciosa*** (Warder ex Barney) Engelm. '**Pulverulenta**' {B.Paul & Son <1908/1908}
— Katalpa wielkokwiatowa 'Pulverulenta'
- Catalpa teasi* Dode = *Catalpa* × *erubescens* '**Purpurea**' {A. Waterer <1886}
- Catalpa teasii* Dode = *Catalpa* × *erubescens* Carrière 1869
- Catalpa* × *erubescens*** Carrière 1869 — Surmia pośrednia
- Catalpa* × *erubescens* '**Purpurea**'** {A. Waterer <1886} — Surmia pośrednia 'Purpurea'
- Catalpa* × *hybrida* hort. ex Späth 1898 = *Catalpa* × *erubescens* Carrière 1869
- Ceanothus americanus*** L. 1753 — Prusznik amerykański
- Cedr atlaski — *Cedrus libani* ssp. *atlantica* (Endl.) Batt. et Trab
- Cedr atlaski 'Glauca Pendula' — *Cedrus libani* ssp. *atlantica* Paill. et Beissn. 1900 '**Glauca
Pendula**' {Paillot <1900}
- Cedr libański pgat. typowy — *Cedrus libani* A.Rich. 1823 ssp. *libani*
- Cedrus africana* A. Murray 1867 = *Cedrus libani* ssp. *atlantica* (Endl.) Batt. et Trab
- Cedrus africana* Gordon ex Knight et Perry = *Cedrus libani* ssp. *atlantica* (Endl.) Batt. et Trab
- Cedrus argentea* Loudon ex Gordon 1855 = *Cedrus libani* ssp. *atlantica* (Endl.) Batt. et Trab
- Cedrus atlantica* (Endl.) Manetti ex Carrière = *Cedrus libani* ssp. *atlantica* (Endl.) Batt. et Trab
- Cedrus atlantica* 'Glauca Pendula' = *Cedrus libani* ssp. *atlantica* Paill. et Beissn. 1900 '**Glauca
Pendula**' {Paillot <1900}
- Cedrus atlantica* Manetti 1844 = *Cedrus libani* ssp. *atlantica* (Endl.) Batt. et Trab
- Cedrus cedrus* (L.) Kunth = *Cedrus libani* A.Rich. 1823 ssp. *libani*
- Cedrus deodara* 'Glauca Pendula' hort. 1988 = *Cedrus libani* ssp. *atlantica* Paill. et Beissn. 1900
'**Glauca Pendula**' {Paillot <1900}
- Cedrus elegans* Knight 1850 = *Cedrus libani* ssp. *atlantica* (Endl.) Batt. et Trab
- Cedrus libanensis* Juss. ex Mirb. = *Cedrus libani* A.Rich. 1823 ssp. *libani*
- Cedrus libani* (Trew)Laws. 1836 = *Cedrus libani* A.Rich. 1823 ssp. *libani*
- Cedrus libani*** A.Rich. 1823 ssp. *libani* — Cedr libański pgat. typowy
- Cedrus libani* ssp. *atlantica*** (Endl.) Batt. et Trab. — Cedr atlaski

- Cedrus libani* ssp. *atlantica*** Paill. et Beissn. 1900 '**Glauca Pendula**' {Paillot <1900} — Cedr atlaski '**Glauca Pendula**'
- Cedrus libani* var. *atlantica* (Endl.) Hook.f. = ***Cedrus libani* ssp. *atlantica*** (Endl.) Batt. et Trab
- Cedrus libanitica* ssp. *libani* (A.Rich.) O.Schwarz = ***Cedrus libani* A.Rich. 1823 ssp. *libani***
- Cedrus Libanitica* Trew ex Pilg. = ***Cedrus libani* A.Rich. 1823 ssp. *libani***
- Cedrus libanitica* Trew ex Pilg. ssp. *atlantica* (Endl.) O.Schwarz = ***Cedrus libani* ssp. *atlantica*** (Endl.) Batt. et Trab
- Cedrus Libanotica* Link 1831 = ***Cedrus libani* A.Rich. 1823 ssp. *libani***
- Cedrus libanotica* Link ssp. *atlantica* (Endl.) Holmboe = ***Cedrus libani* ssp. *atlantica*** (Endl.) Batt. et Trab
- Cedrus patula* Koch 1873 = ***Cedrus libani* A.Rich. 1823 ssp. *libani***
- Cedrus* Trew 1753 *Cedrus* Trew 1753**
- Cedrzyniec — ***Calocedrus* Kurz 1873**
- Cedrzyniec kalifornijski — ***Calocedrus decurrens* (Torr.) Florin 1956**
- Cedrzyniec kalifornijski 'Columnaris' — ***Calocedrus decurrens* 'Columnaris'** Beissn. 1884 {<1884}
- Celastrus adenophylla* Miq. 1867 = ***Ilex crenata* Thunb. ex Murray 1784 var. *crenata***
- Celastrus articulata* DC. = ***Celastrus orbiculatus* Thunb 1784**
- Celastrus articulatus* Thunb. 1784 non Hemsl. 1886 = ***Celastrus orbiculatus* Thunb 1784**
- Celastrus orbiculatus* 'Diana'** {nn} — Dławisz okragłolistny 'Diana'
- Celastrus orbiculatus* f. *papillosus* Nakai 1954 = ***Celastrus orbiculatus* Thunb 1784**
- Celastrus orbiculatus* 'Hercules'** — Dławisz okragłolistny 'Hercules'
- Celastrus orbiculatus* Thunb 1784** — Dławisz okragłolistny
- Celastrus Tatarinowii* Rupr. 1857 = ***Celastrus orbiculatus* Thunb 1784**
- Celtis aspera* Stev. = ***Celtis tournefortii* Lam.**
- Celtis orientalis* Mill. non L. = ***Celtis tournefortii* Lam.**
- Celtis tournefortii* Lam.** — Wiązowiec Tourneforta
- Cembra montana* Opiz = ***Pinus cembra* L. 1753**
- Cembra montana tatraica* Svoboda = ***Pinus cembra* 'Tatra'** {Arb. Kórnickie 1923}
- Cephalanthus occidentalis* L. 1753** — Guzikowiec zachodni
- Cephalotaxus coriacea* hort. ex Knight ex Perry 1850 = ***Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea*** (Siebold et Zucc.1842) Koidz. 1930
- Cephalotaxus drupacea* Siebold et Zucc. var. *sinensis* Rehder et E.H.Wilson 1914 = ***Cephalotaxus sinensis*** (Rehder ex Wilson) Li 1953
- Cephalotaxus drupacea* Siebold et Zucc.1846 = ***Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea*** (Siebold et Zucc.1842) Koidz. 1930
- Cephalotaxus drupacea* var. *harringtonia* (Forbes) Pilg. 1903 = ***Cephalotaxus harringtonia*** (Knight ex Forbes) K.Koch 1873
- Cephalotaxus drupacea* var. *pedunculata* (Siebold et Zucc.) Miq.1867 = ***Cephalotaxus harringtonia*** (Knight ex Forbes) K.Koch 1873
- Cephalotaxus filiformis* Knight ex Gordon 1856 = ***Cephalotaxus fortunei* Hook.f. 1850**
- Cephalotaxus foeminea* hort. = ***Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea*** (Siebold et Zucc.1842) Koidz. 1930
- Cephalotaxus fortunei* Hook.f. 1850** — Głowocis Fortune'a
- Cephalotaxus harringtonia*** (Knight ex Forbes) K.Koch 1873 — Głowocis japoński
- Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea*** (Siebold et Zucc.1842) Koidz. 1930 — Głowocis japoński odm. pestkowata
- Cephalotaxus harringtonia* var. *sinensis* (Rehder et E.H.Wilson) Rehder = ***Cephalotaxus sinensis*** (Rehder ex Wilson) H.L.(?)Li 1953
- Cephalotaxus harringtonii* Hook.f. var. *harringtonii* = ***Cephalotaxus harringtonia*** (Knight ex Forbes) K.Koch 1873

- Cephalotaxus koreana* Nakai = ***Cephalotaxus harringtonia*** (Knight ex Forbes) K.Koch 1873
Cephalotaxus pedunculata Siebold et Zucc. = ***Cephalotaxus harringtonia*** (Knight ex Forbes) K.Koch 1873
- Cephalotaxus pedunculata* Siebold ex Zucc. 1846 = ***Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea*** (Siebold et Zucc. 1842) Koidz. 1930
- Cephalotaxus*** Siebold et Zucc. ex End. 1842 — Głowocis
- Cephalotaxus sinensis*** (Rehder ex Wilson) H.L.(?)Li 1953 — Głowocis japoński odm. chińska
- Cephalotaxus sinensis* H.L.(?)Li. 1941 = ***Cephalotaxus sinensis*** (Rehder ex Wilson) H.L.(?)Li 1953
- Cephalotaxus umbraculifera* Siebold 1847 = ***Taxus baccata* 'Dovastoniana'** Leight. 1841 {J.Dovaston 1777}
- Cerasus avium* (L.) Moench = ***Prunus avium*** (L.) L.
- Cerasus japonica* (Thunb. ex Murr.) Loisel. ex Duhamel = ***Prunus japonica*** Thunb.
- Cerasus nigra* Mill. = ***Prunus avium*** (L.) L.
- Cerasus serotina* Loisel. = ***Prunus serotina*** Ehrh.
- Cerasus sylvestris* Lund. = ***Prunus avium*** (L.) L.
- Cerasus vulgaris* Mill. f. *umbraculifera* (Jaeg.) comb.nova = ***Prunus* × *eminens*** Beck '***Umbraculifera***' {Späth 1884}
- Cercidiphyllum japonicum* f. *pendulum* (Miyoshi) Ohwi = ***Cercidiphyllum japonicum* var. *magnificum* f. *pendulum*** (Miyoshi) Ohwi
- Cercidiphyllum japonicum* 'Pendulum' = ***Cercidiphyllum japonicum* var. *magnificum* f. *pendulum*** (Miyoshi) Ohwi
- Cercidiphyllum japonicum*** Siebold et Zucc. 1852 — Grujecznik japoński
- Cercidiphyllum japonicum* var. *magnificum*** (Nakai) Nakai 1919 — Grujecznik japoński odm. wspaniała
- Cercidiphyllum japonicum* var. *magnificum* f. *pendulum*** (Miyoshi) Ohwi — Grujecznik japoński odm. wspaniała f. zwisła
- Cercidiphyllum magnificum* Nakai 1920 = ***Cercidiphyllum japonicum* var. *magnificum*** (Nakai) Nakai 1919
- Cercidiphyllum* 'Pendulum' = ***Cercidiphyllum japonicum* var. *magnificum* f. *pendulum*** (Miyoshi) Ohwi
- Cercis canadensis*** L. 1753 — Judaszowiec kanadyjski
- Cercis chinensis*** Bunge — Judaszowiec chiński
- Cercis japonica* Planch. = ***Cercis chinensis*** Bunge
- Cercis siliquastrum*** L. 1753 — Judaszowiec wschodni
- Cerothamnus pensylvanicus* (Loisel.) Moldenke 1937 = ***Myrica pensylvanica*** Loisel.
- Chaenomeles Maulei* C.K.Schneid. var. *superba* Frahm 1898 = ***Chaenomeles* × *superba*** (Frahm) Rehder 1920
- Chaenomeles* × *superba*** (Frahm) Rehder 1920 — Pigwowiec wspaniały
- Chaenomeles* × *superba* 'Nicoline'** {Doorenbos <1954/1956} — Pigwowiec wspaniały 'Nicoline'
- Chamaecyparis acuta* hort. = ***Chamaecyparis obtusa*** (Siebold et Zucc.) Endl. 1847
- Chamaecyparis Boursierii* Carrière 1867 non Decne. 1854 = ***Chamaecyparis lawsoniana*** (A.Murray) Parl. 1864
- Chamaecyparis henryae* Li 1962 = ***Chamaecyparis thyoides*** (L.) Britten, Sterns ex Poggenb. 1888
- Chamaecyparis lawsoniana*** (A.Murray) Parl. 18642 — Cyprysik Lawsona
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Alba Keseli' (błędnie) = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta Alba'** Beissn. 1891 {Keessen ex Son., Terra Nova Nurs. <1882/1882}
- Chamaecyparis lawsoniana aurea* hort. = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Lutea'** R.Smith 1867 {G. ex W. Rollison <1867}

- Chamaecyparis lawsoniana* 'Columnaris Glauca' hort. = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Columnaris'**
Spek ex Den Ouden 1949 {J. Spek ok. 1940}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Columnaris'** Spek ex Den Ouden 1949 {J. Spek ok. 1940} —
Cyprysik Lawsona 'Columnaris'
- Chamaecyparis lawsoniana conica* Beissn. 1891 = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Wisselii'** Van der
Wissel ex Witte 1893 {F. Van der Wissel ok. 1885}
- Chamaecyparis lawsoniana conica* Gebbers = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Wisselii'** Van der Wissel
ex Witte 1893 {F. Van der Wissel ok. 1885}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Dow's Gem'** Den Ouden et Boom 1965 {Dow's Nurs.} —
Cyprysik Lawsona 'Dow's Gem'
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Dow's Variety' hort. = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Dow's Gem'** Den
Ouden et Boom 1965 {Dow's Nurs.}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Ellwood's White'** Den Ouden et Boom 1965 {<1965} —
Cyprysik Lawsona 'Ellwood's White'
- Chamaecyparis lawsoniana ellwoodii variegata* hort. = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Ellwood's
White'** Den Ouden et Boom 1965 {<1965}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta Alba'** Beissn. 1891 {Keessen ex Son., Terra Nova Nurs.
<1882/1882} —
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta Viridis'** R.Smith 1867 {A. Waterer 1850} — Cyprysik
Lawsona 'Erecta Viridis'
- Chamaecyparis lawsoniana erecta viridis* Waterer = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta Viridis'** R.
Smith 1867 {A. Waterer 1850}
- Chamaecyparis lawsoniana erecta witzeliana* = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Witzeliana'** Den
Ouden et Boom 1965 {Späth <1934/1934}
- Chamaecyparis lawsoniana* f. *glauca*** (Jaeger) Beissn. 1887 — Cyprysik Lawsona f. *sina*
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Filifera Aurea' hort. (błędnie) = ***Chamaecyparis pisifera* 'Filifera Aurea'**
Veith 1889 {nn < 1889}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Glauca' = ***Chamaecyparis lawsoniana* f. *glauca*** (Jaeger) Beissn. 1887
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Golden Spangle' E.R.Harrison 1959 = ***Chamaecyparis pisifera* 'Gold
Spangle'** Den Ouden 1937 {Koster Bros. Nurs./Mesman Nurs.<1900/ok. 1900}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Golden Wonder'** RHS Journ. 1963 {N.T. Bosman/J. Spek
Nurs. 1955/1963} — Cyprysik Lawsona 'Golden Wonder'
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Keessen' hort. France = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta Alba'**
Beissn. 1891 {Keessen ex Son., Terra Nova Nurs. <1882/1882}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Lutea'** R.Smith 1867 {G. ex W. Rollison <1867} — Cyprysik
Lawsona 'Lutea'
- Chamaecyparis lawsoniana lutescens* hort. ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Lutea'** R.Smith 1867 {G.
ex W. Rollison <1867}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Nana'** Pépin 1864 {Dauvesse 1861} — ***Chamaecyparis
lawsoniana* 'Nana'** Pépin 1864 {Dauvesse 1861}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Noble's Variety' hort. = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Dow's Gem'** Den
Ouden et Boom 1965 {Dow's Nurs.}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Rijnhof'** Groot. 1978 {K. van Rijn 1978} — Cyprysik Lawsona
'Rijnhof'
- Chamaecyparis lawsoniana* var. *erecta* Sudw. = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta Viridis'** R.
Smith 1867 {A. Waterer 1850}
- Chamaecyparis lawsoniana* var. *erecta viridis* Beissn. = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta Viridis'**
R.Smith 1867 {A. Waterer 1850}
- Chamaecyparis Lawsoniana* var. *glauca* Beissn. = ***Chamaecyparis lawsoniana* f. *glauca*** (Jaeger)
Beissn. 1887

- Chamaecyparis Lawsoniana* var. *lutea* hort. = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Lutea'** R.Smith 1867
{G. ex W. Rollison <1867}
- Chamaecyparis Lawsoniana* var. *nana* Beissn. = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Nana'** Pépin 1864
{Dauvesse 1861}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'White Spot'** Krüssm. 1979 {D.T. Poulsen 1943} — Cyprysik
Lawsona 'White Spot'
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Wisselii'** Van der Wissel ex Witte 1893 {F. Van der Wissel ok.
1885} — Cyprysik Lawsona 'Wisselii'
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Witzel' = ***Chamaecyparis lawsoniana* 'Witzeliana'** Den Ouden et
Boom 1965 {Späth <1934/1934}
- Chamaecyparis lawsoniana* 'Witzeliana'** Den Ouden et Boom 1965 {Späth <1934/1934} —
Cyprysik Lawsona 'Witzeliana'
- Chamaecyparis nootkatensis*** (D.Don) Spach 1842 — Cyprysik nutkajski
- Chamaecyparis nootkatensis albovariegata* G.Nicholson = ***Chamaecyparis nootkatensis* 'Variegata'**
K.Koch 1873 {<1873}
- Chamaecyparis nootkatensis argenteovariegata* (Veitch) Dallim. et Jacks. = ***Chamaecyparis nootkatensis*
'Variegata'** K.Koch 1873 {<1873}
- Chamaecyparis nootkatensis* 'Aureovariegata'** A.Young ex Gordon 1881 {M.A.Young
<1875} — Cyprysik nutkajski 'Aureovariegata'
- Chamaecyparis nootkatensis* 'Compacta'** K.Koch 1873 {nn < 1873} — Cyprysik nutkajski
'Compacta'
- Chamaecyparis nootkatensis compacta viridis* Schelle = ***Chamaecyparis nootkatensis* 'Compacta'** K.
Koch 1873 {nn < 1873}
- Chamaecyparis nootkatensis* 'Pendula'** G.Nicholson 1884 {A. van Leeuwen przed 1884} —
Cyprysik nutkajski 'Pendula'
- Chamaecyparis nootkatensis* Sudw. = ***Chamaecyparis nootkatensis*** (D.Don) Spach 1842
- Chamaecyparis nootkatensis* 'Variegata'** K.Koch 1873 {<1873} — Cyprysik nutkajski
'Variegata'
- Chamaecyparis nutkaënsis* (Hook.) Spach = ***Chamaecyparis nootkatensis*** (D.Don) Spach 1842
- Chamaecyparis nutkaënsis compacta glauca* hort. = ***Chamaecyparis nootkatensis* 'Compacta'** K.
Koch 1873 {nn < 1873}
- Chamaecyparis nutkaënsis* Lindl. et Gordon = ***Chamaecyparis nootkatensis*** (D.Don) Spach 1842
- Chamaecyparis nutkaënsis pendula* G. Nicholson = ***Chamaecyparis nootkatensis* 'Pendula'**
G.Nicholson 1884 {A. van Leeuwen przed 1884}
- Chamaecyparis nutkaënsis* Spach 1842 = ***Chamaecyparis nootkatensis*** (D.Don) Spach 1842
- Chamaecyparis nutkaënsis* var. *argenteo-variegata* hort. = ***Chamaecyparis nootkatensis* 'Variegata'**
K.Koch 1873
- Chamaecyparis nutkaënsis* var. *aureo-variegata* hort. = ***Chamaecyparis nootkatensis*
'Aureovariegata'** A.Young ex Gordon 1881 {M.A.Young <1875}
- Chamaecyparis obtusa*** (Siebold et Zucc.) Endl. 1847 — Cyprysik tępółuskowy
- Chamaecyparis obtusa*** (Siebold et Zucc.) Endl. **'Lycopodioides'** Standish ex Gordon 1862
{Japonia <1861} — Cyprysik tępółuskowy 'Lycopodioides'
- Chamaecyparis obtusa*** (Siebold et Zucc.) Endl. **'Nana Gracilis'** R.Smith 1861 {nn <1861} —
Cyprysik tępółuskowy 'Nana Gracilis'
- Chamaecyparis obtusa ericoides* Beissn. = ***Platyclusus orientalis*** (L.f.) Franco **'Sanderi'** Gough ex
W.H.Welch 1978 {L. Böhmer 1894}
- Chamaecyparis obtusa* f. *sanderi* (Sander ex Mast.) Rehder = ***Platyclusus orientalis*** (L.f.) Franco
'Sanderi' Gough ex W.H.Welch 1978 {L. Böhmer 1894}
- Chamaecyparis obtusa* 'Gracilis Nana' hort. = ***Chamaecyparis obtusa*** (Siebold et Zucc.) Endl. **'Nana
Gracilis'** {nn <1861} R.Smith 1861

- Chamaecyparis obtusa gracillima* Fitschen 1930 = *Chamaecyparis obtusa* (Siebold et Zucc.) Endl
'**Nana Gracilis**' R. Smith 1861 {nn <1861}
- Chamaecyparis obtusa lycopodioides* Carrière 1867 = *Chamaecyparis obtusa* (Siebold et Zucc.) Endl
'**Lycopodioides**' Standish ex Gordon 1862 {Japonia <1861}
- Chamaecyparis obtusa plumosa* Carrière = *Chamaecyparis pisifera* '**Plumosa**' Carrière 1867
{Japonia}
- Chamaecyparis obtusa* 'Rashahiba' = *Chamaecyparis obtusa* (Siebold et Zucc.) Endl
'**Lycopodioides**' Standish ex Gordon 1862 {Japonia <1861}
- Chamaecyparis obtusa* 'Sanderi' = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco '**Sanderi**' Gough ex
W.H. Welch 1978 {L. Böhmer 1894}
- Chamaecyparis pisifera* (Siebold et Zucc.) Endl. 1847 — Cyprysik groszkowy
- Chamaecyparis pisifera* 'Albospicata' = *Chamaecyparis pisifera* '**Plumosa Albopicta**' (Veitch)
G. Nicholson 1884
- Chamaecyparis pisifera* '**Boulevard**' Den Ouden et Boom 1965 {Kempenaar/Boulevard
Nurs.<1934/1934} — Cyprysik groszkowy 'Boulevard'
- Chamaecyparis pisifera* 'Cyano-viridis' hort. = *Chamaecyparis pisifera* '**Boulevard**' Den Ouden et
Boom 1965 {Kempenaar/Boulevard Nurs.< 1934/1934}
- Chamaecyparis pisifera* '**Dwarf Blue**' hort. Germany 1938 {A. Hesse <1938/1938} —
Cyprysik groszkowy 'Dwarf Blue'
- Chamaecyparis pisifera* '**Filifera Aurea**' Veith 1889 {nn < 1889} — Cyprysik groszkowy
'Filifera Aurea'
- Chamaecyparis pisifera* 'Gold Dust' = *Chamaecyparis pisifera* '**Plumosa Aurea**' Sénéclauze 1868
{Japonia <1868}
- Chamaecyparis pisifera* '**Gold Spangle**' Den Ouden 1937 {Koster Bros. Nurs./Mesman
Nurs.<1900/ok. 1900} — Cyprysik groszkowy 'Gold Spangle'
- Chamaecyparis pisifera* 'Golden Spangle' = *Chamaecyparis pisifera* '**Gold Spangle**' Den Ouden
1937 {Koster Bros. Nurs./Mesman Nurs.<1900/ok. 1900}
- Chamaecyparis pisifera* hort. ex Beissn. 1891 '**Nana**' {<1891} — Cyprysik groszkowy
'Nana'
- Chamaecyparis pisifera* 'Miko' = *Chamaecyparis pisifera* '**Snow**' H.G. Hillier 1971 {Japonia
<1971}
- Chamaecyparis pisifera* '**Nana Aureovariegata**' Hornibr. 1939 {nn <1874} — Cyprysik
groszkowy 'Nana Aureovariegata'
- Chamaecyparis pisifera* '**Plumosa Albopicta**' (Veitch) G. Nicholson 1884 — Cyprysik
groszkowy 'Plumosa Albopicta'
- Chamaecyparis pisifera plumosa albo-picta* hort. = *Chamaecyparis pisifera* '**Plumosa Albopicta**'
(Veitch) G. Nicholson 1884
- Chamaecyparis pisifera* '**Plumosa Argentea**' Kent 1900 ({Japonia <1861} — Cyprysik
groszkowy 'Plumosa Argentea')
- Chamaecyparis pisifera plumosa argenteo variegata* hort.? = *Chamaecyparis pisifera* '**Plumosa
Argentea**' Kent 1900 ({Japonia <1861}
- Chamaecyparis pisifera* '**Plumosa Aurea**' Sénéclauze 1868 {Japonia <1868} — Cyprysik
groszkowy 'Plumosa Aurea'
- Chamaecyparis pisifera* '**Plumosa**' Carrière 1867 {Japonia} — Cyprysik groszkowy
'Plumosa'
- Chamaecyparis pisifera* 'Sanderi' hort. Amer. 1992 (błędnie) = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco
'**Sanderi**' Gough ex W.H. Welch 1978 {L. Böhmer 1894}
- Chamaecyparis pisifera* '**Snow**' H.G. Hillier 1971 {Japonia <1971} — Cyprysik groszkowy
'Snow'
- Chamaecyparis pisifera* 'Squarosa Veitchii' hort. = *Chamaecyparis pisifera* '**Squarrosa**' Siebold et.
Zucc. 1844 {Japonia}

- Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa'** Siebold et. Zucc. 1844 {Japonia} — Cyprysik groszkowy 'Squarrosa'
- Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa Snow' hort. = ***Chamaecyparis pisifera* 'Snow'** H.G. Hillier 1971 {Japonia <1971}
- Chamaecyparis pisifera squarrosa veitchii* hort. = ***Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa'** Siebold et. Zucc. 1844 {Japonia}
- Chamaecyparis pisifera* 'Summer Snow' hort. Europa = ***Chamaecyparis pisifera* 'Snow'** H.G. Hillier 1971 {Japonia <1971}
- Chamaecyparis pisifera* var. *nana* hort. = ***Chamaecyparis pisifera*** hort. ex Beissn. 1891 '**Nana**' {<1891}
- Chamaecyparis pisifera* var. *plumosa* Beissn. 1930 = ***Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa'** Carrière 1867 {Japonia}
- Chamaecyparis pisifera* var. *squarrosa* Beissn. = ***Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa'** Siebold et. Zucc. 1844 {Japonia}
- Chamaecyparis pisifera Veitchii* hort. (błędnie) = ***Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa'** Siebold et. Zucc. 1844 {Japonia}
- Chamaecyparis plumosa* hort. = ***Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa'** Carrière 1867 {Japonia}
- Chamaecyparis*** Spach 1842 — Cyprysik
- Chamaecyparis sphaeroidea* (Spreng.) Spach 1842 = ***Chamaecyparis thyoides*** (L.) Britten, Sterns ex Poggenb. 1888
- Chamaecyparis squarrosa leptoclada* Endl. 184 = ***Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa'** Siebold et. Zucc. 1844 {Japonia}
- Chamaecyparis thyoides*** (L.) Britten, Sterns ex Poggenb. 1888 — Cyprysik żywotnikowaty
- Chamaemespilus sudetica* Fourr. 1868 = ***Sorbus chamaemespilus*** var. *sudetica* (Tausch) Wenz
- Chamaemespilus sudetica* M. Roem. = ***Sorbus chamaemespilus*** var. *sudetica* (Tausch) Wenz
- Chimonanthus fragrans* Lindl. = ***Chimonanthus praecox*** (L.) Link
- Chimonanthus praecox*** (L.) Link — Zimokwiat wczesny
- Chionanthus virginicus*** L. 1753 — Śniegowiec wirginijski
- Chmielgrab wirginijski — ***Ostrya virginiana*** (Mill.) K.Koch
- Choina — ***Tsuga*** Carrière 1855
- Choina górską f. *sina* = Choina Mertensa f. *sina*
- Choina kanadyjska — ***Tsuga canadensis*** (L.) Carrière 1855
- Choina kanadyjska 'Microphylla' — ***Tsuga canadensis* 'Microphylla'** Lindl. 1864 {nn<1864}
- Choina kanadyjska 'Nana' — ***Tsuga canadensis* 'Nana'** Carrière 1855
- Choina kanadyjska odm. zwisająca = Choina kanadyjska 'Pendula'
- Choina kanadyjska 'Pendula' — ***Tsuga canadensis* 'Pendula'** hort. 1891 non Bean 1914 {USA ok. 1870}
- Choina Mertensa f. *sina* — ***Tsuga mertensiana*** (Bong.) Carrière 1867 f. ***argentea*** Sudw. 1897
- Choina różnolistna — ***Tsuga diversifolia*** (Maxim.) Mast. 1881
- Cis — ***Taxus*** L 1753
- Cis jagodowy = Cis pospolity
- Cis japoński 'Nana' — ***Taxus cuspidata*** Siebold ex Zucc. '**Nana**' (Rehder) Wilson 1916 {Japonia <1902}
- Cis pospolity — ***Taxus baccata*** L. 1753
- Cis pospolity 'Amersfoort' — ***Taxus baccata* 'Amersfoort'** Meyer 1961 {D.B.B. van den Hoorn 1939}
- Cis pospolity 'Aurea' — ***Taxus baccata* 'Aurea'** Nelson 1866 {nn <1855}
- Cis pospolity 'Aurea Decora' — ***Taxus baccata* 'Aurea Decora'** Chylarecki 1957 {A. Wróblewski/Szk. Ogrodów Kórnickich 1928/1939}

- Cis pospolity 'Brzeg' — *Taxus baccata* 'Brzeg' {K. Kulas ok. 1980}
- Cis pospolity 'Dovastoniana' — *Taxus baccata* 'Dovastoniana' Leight. 1841 {J.Dovaston 1777}
- Cis pospolity 'Elegantissima' — *Taxus baccata* 'Elegantissima' C.Lawson 1852 {Fisher, Son and Sibray <1852}
- Cis pospolity 'Erecta Aureovariegata' — *Taxus baccata* 'Erecta Aureovariegata' C.E.(?)Sm. 1874 {nn<1874}
- Cis pospolity 'Fastigiata' — *Taxus baccata* 'Fastigiata' Loudon 1838 {Irlandia/Lee & Kennedy Nurs. 1870/>187}
- Cis pospolity 'Fastigiata Aureomarginata' — *Taxus baccata* 'Fastigiata Aureomarginata' Fisher ex Veitch 1881 {Fisher, Son & Sibray <1881}
- Cis pospolity 'Horizontalis' — *Taxus baccata* 'Horizontalis' Pépin 1850 {Bertin Nurs. <1850}
- Cis pospolity 'Nissen's Corona' — *Taxus baccata* 'Nissen's Corona' Nissen 1957 {J. Nissen ok. 1934}
- Cis pospolity odm. irlandzka = Cis pospolity 'Fastigiata'
- Cis pospolity 'Overeynderi' — *Taxus baccata* 'Overeynderi' C.K. Schneid. 1923 {C.G. Overeynder Nurs. ok. 1860}
- Cis pospolity 'Repandens' — *Taxus baccata* 'Repandens' Parsons 1887 {Parsons < 1887}
- Cis pospolity 'Semperaurea' — *Taxus baccata* 'Semperaurea' Dallim. 1908 {nn <1908}
- Cis pośredni — *Taxus* × *media* Rehder 1923 {T.D. Hatfield ok. 1900}
- Cis pośredni 'Hicksii' — *Taxus* × *media* 'Hicksii' Rehder 1923 {Hick's Nurs. ok.190}
- Cis pośredni 'Profesor Kobendza' — *Taxus* × *media* 'Profesor Kobendza' Marczewski 1991 {A. Marczewski <1991}
- Cis pośredni 'Wojtek' — *Taxus* × *media* 'Wojtek' Seneta 1981 {W. Seneta/Szkółki J. Grąbczewski 1955-60/ok. 1975}
- Cisowiec = Cypriśnik błotny
- Cisownik = Cypriśnik błotny
- Cissus mexicana* DC. = *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.
- Cissus veitchii* Carrière = *Parthenocissus tricuspidata* (Siebold et Zucc.) Planch.
- Citrus trifolia* Thunb. = *Poncirus trifoliata* (L.) Raf.
- Citrus trifoliata* L. = *Poncirus trifoliata* (L.) Raf.
- Clematis alpina* 'Blue Giant' = *Clematis alpina* 'Frances Rivis' {C. Morris 1966}
- Clematis alpina* 'Constance'** — Powojnik alpejski 'Constance'
- Clematis alpina* 'Frances Rivis'** {C. Morris 1966} — Powojnik alpejski 'Frances Rivis'
- Clematis alpina* 'Francis Rivis' = *Clematis alpina* 'Frances Rivis' {C. Morris 1966}
- Clematis alpina* 'Pamela Jackman'** {Jackman 1960} — Powojnik alpejski 'Pamela Jackman'
- Clematis alpina* var *thibetica* hort. = *Clematis alpina* 'Frances Rivis' {C. Morris 1966}
- Clematis anemoniflora* D.Don = *Clematis montana* Buch.-Ham. ex DC. 1817
- Clematis dioscoreifolia* H.Lév. et Vaniot = *Clematis terniflora* DC.
- Clematis dioscoreifolia* H.Lév. et Vaniot 1909 var. *robusta* (Carrière) Rehder = *Clematis terniflora* DC.
- Clematis flammula* var. *robusta* Carrière = *Clematis terniflora* DC.
- Clematis flammula* var. *rubromarginata* Cripps = *Clematis terniflora* DC.
- Clematis flava* Moench 1794 = *Clematis orientalis* L. 1753
- Clematis graveolens* Lindl. 1846 = *Clematis orientalis* L. 1753
- Clematis macropetala* 'White Swan' = *Clematis* 'White Swan' {Skinner 1967}
- Clematis maximowicziana* Franch. et Savat. = *Clematis terniflora* DC.
- Clematis montana* alba hort. = *Clematis montana* f. *grandiflora* (Hook.) Rehder
- Clematis montana*** Buch.-Ham. ex DC. 1817 — Powojnik górski
- Clematis montana* f. *grandiflora*** (Hook.) Rehder — Powojnik górski odm. wielkokwiatowa
- Clematis montana* 'Grandiflora' = *Clematis montana* f. *grandiflora* (Hook.) Rehder

- Clematis montana* var. *grandiflora* Hook. 1844 = ***Clematis montana* f. *grandiflora*** (Hook.) Rehder
Clematis orientalis L. 1753 — Powojnik wschodni
Clematis paniculata Thunb. non J.F.Gmel. = ***Clematis terniflora*** DC.
Clematis terniflora DC. — Powojnik Maksymowicza
Clematis vitalba L. — Powojnik pnący
***Clematis* 'White Swan'** {Skinner 1967} — Powojnik 'White Swan'
Clerodendrum bungei Steud. — Szczęśliw Bungego
Clerodendrum foetidum Bunge = ***Clerodendrum bungei*** Steud.
Clerodendrum serotinum Carrière = ***Clerodendrum trichotomum*** Thunb. 1784
Clerodendrum trichotomum Thunb. 1784 — Szczęśliw trójdzielny
Clethra alnifolia L. — Orszelina zwyczajna
***Clethra alnifolia* 'Paniculata'** {Anglia <1770} — Orszelina zwyczajna 'Paniculata'
***Clethra alnifolia* 'Pink Spire'** — Orszelina zwyczajna 'Pink Spire'
***Clethra alnifolia* 'Rosea'** {<1906} — Orszelina zwyczajna 'Rosea'
Clethra barbinervis Siebold et Zucc — Orszelina szara
Clethra canescens hort. = ***Clethra barbinervis*** Siebold et Zucc
Clethra fargesii Franch. — Orszelina Fargesa
Clethra paniculata Aiton 1789 = ***Clethra alnifolia* 'Paniculata'** {Anglia <1770}
Clethra sloumeriana K.S.Hao = ***Clethra fargesii*** Franch.
Colutea* × *media Wild. 1809 {Francja <1623?} — Moszenki pośrednie
Corchorus hirtus Thunb. non L. = ***Zelkova serrata*** (Thunb.) Makino
Corchorus japonicus Thunb. = ***Kerria japonica*** (L.) DC.
Corchorus serratus Thunb. = ***Zelkova serrata*** (Thunb.) Makino
Cornus alba argenteo variegata elegans hort. = ***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974}
Cornus alba argenteo-marginata (Rehder) Schelle 1900 = ***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974}
Cornus alba 'Argenteomarginata' = ***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974}
Cornus alba 'Argenteomarginata' hort = ***Cornus alba* 'Sibirica Variegata'** {Holandia <1867}
***Cornus alba* 'Aurea'** — Dereń biały 'Aurea'
Cornus alba elegans hort. = ***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974}
Cornus alba 'Elegantissima' (błędnie ?) = ***Cornus alba* 'Sibirica Variegata'** {Holandia <1867}
***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974} — Dereń biały 'Elegantissima'
Cornus alba elegantissima variegata hort. ex Rehder = ***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974}
Cornus alba 'Froebelii' = ***Cornus alba* 'Gouchaultii'** {Francja <1888}
***Cornus alba* 'Gouchaultii'** {Francja <1888} — Dereń biały 'Gouchaultii'
Cornus alba Gouchaultii Carrière 1888 = ***Cornus alba* 'Gouchaultii'** {Francja <1888}
***Cornus alba* 'Kesselringii'** {Petersburg Botanical Garden <1907} — Dereń biały 'Kesselringii'
Cornus alba L. 1767 — Dereń biały
***Cornus alba* 'Sibirica Variegata'** {Holandia <1867} — Dereń biały 'Sibirica Variegata'
Cornus alba 'Spaethi' = ***Cornus alba* 'Späthii'** Späth 1884 {Späth <1884/1889}
Cornus alba Spaethi robusta hort. = ***Cornus alba* 'Gouchaultii'** {Francja <1888}
***Cornus alba* 'Späthii'** Späth 1884 {Späth <1884/1889} — Dereń biały 'Späthii'
Cornus alba var. *sibirica variegata* Bean 1914 = ***Cornus alba* 'Sibirica Variegata'** {Holandia <1867}
Cornus alba var. *Spaethi* Späth 1884 = ***Cornus alba* 'Späthii'** Späth 1884 {Späth <1884/1889}
Cornus alba variegata elegans hort. = ***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974}
Cornus alba variegata f. *variegata elegans* hort. = ***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974}
Cornus alba variegata hort. = ***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974}
Cornus alternata Marshall = ***Cornus alternifolia*** L.f. 1781

- Cornus alternifolia argentea* hort. ex Rehder 1900 = ***Cornus alternifolia* 'Argentea'** Rehder 1900
 {Temple et Beard <1900}
- Cornus alternifolia* 'Argentea'** Rehder 1900 {Temple et Beard <1900} — Dereń skrętolistny
 'Argentea'
- Cornus alternifolia*** L.f. 1781 — Dereń skrętolistny
- Cornus amomum*** Mill. 1768 — Dereń błękitny
- Cornus* 'Ascona'** —
- Cornus baileyi* Coult. et W.H.Evans = ***Cornus stolonifera* 'Baileyi'**
- Cornus* 'Baileyi', *Swida baileyi* Rydb. = ***Cornus stolonifera* 'Baileyi'**
- Cornus brachypoda* K.Koch non C.A.Mey = ***Cornus controversa*** Hemsl. 1909
- Cornus brachypoda* Miq. 1865 non C.A.Mey. 1845 = ***Cornus controversa*** Hemsl. 1909
- Cornus brachypoda variegata* Barbier 1896 = ***Cornus controversa* 'Variegata'** Barbier 1896
 {szkółki Barbiera <1890/1896}
- Cornus candidissima* Mill. = ***Cornus florida*** L. 1753
- Cornus coerulea* Lam. 1786 = ***Cornus amomum*** Mill. 1768
- Cornus controversa*** Hemsl. 1909 — Dereń pagodowy
- Cornus controversa* 'Pagoda'** — Dereń pagodowy 'Pagoda'
- Cornus controversa* 'Pagode' = ***Cornus controversa* 'Pagoda'**
- Cornus controversa* 'Variegata'** Barbier 1896 {szkółki Barbiera <1890/1896} — Dereń
 pagodowy 'Variegata'
- Cornus cousa* 'White Fountain' = ***Cornus kousa* 'Schmetterling'**
- Cornus cyanocarpus* Moench. 1785 = ***Cornus amomum*** Mill. 1768
- Cornus* 'Eddie's White Wonder'** {Eddie ok. 1966} — Dereń 'Eddie's White Wonder'
- Cornus florida* 'Cherokee Chief'** {USA <1958} — Dereń kwiecisty 'Cherokee Chief'
- Cornus florida* f. *rubra*** (Weston) Schelle 1915 — Dereń kwiecisty f. czerwona
- Cornus florida*** L. 1753 — Dereń kwiecisty
- Cornus florida* 'Rainbow'** {J.D. Schmidt <1967/1967} — Dereń kwiecisty 'Rainbow'
- Cornus florida* 'Rubra' = ***Cornus florida* f. *rubra*** (Weston) Schelle 1915
- Cornus florida* 'Sweetwater'** — Dereń kwiecisty 'Sweetwater'
- Cornus florida* var. *rubra* Weston 1770 = ***Cornus florida* f. *rubra*** (Weston) Schelle 1915
- Cornus japonica* G.Don 1834 non Thunb. = ***Cornus kousa*** (F.Buerger ex Miq.) Hance 1873
- Cornus japonica* Koehne = ***Cornus kousa*** (F.Buerger ex Miq.) Hance 1873
- Cornus japonica* Koehne. = ***Cornus kousa*** (F.Buerger ex Miq.) Hance 1873
- Cornus kousa*** (F.Buerger ex Miq.) Hance 1873 — Dereń kousa
- Cornus kousa* 'China Girl'** — Dereń kousa 'China Girl'
- Cornus kousa* 'Gold Star'** {1977} — Dereń kousa 'Gold Star'
- Cornus kousa* 'Goldstar' = ***Cornus kousa* 'Gold Star'** {1977}
- Cornus kousa* 'Milky Way'** {Wayside Gardens 1961} — Dereń kousa 'Milky Way'
- Cornus kousa* 'Norman Hadden' = ***Cornus* 'Norman Hadden'** {J.A. Hadden 1960}
- Cornus kousa* 'Schmetterling'** — Dereń kousa 'Schmetterling'
- Cornus kousa* 'Snow Bay' (błędnie) = ***Cornus kousa* 'Snowboy'** {<1977}
- Cornus kousa* 'Snow Boy' = ***Cornus kousa* 'Snowboy'** {<1977}
- Cornus kousa* 'Snowboy'** {<1977} — Dereń kousa 'Snowboy'
- Cornus macrophylla* Wall. 1829 p.p. non Wall. 1820 = ***Cornus controversa*** Hemsl. 1909
- Cornus mas*** L. 1753 — Dereń właściwy
- Cornus mas* 'Macrocarpa'** Dippel 1893 {Niemcy <1893} — Dereń właściwy 'Macrocarpa'
- Cornus mascula* L. = ***Cornus mas*** L. 1753
- Cornus mascula* Zorn. 1780. = ***Cornus mas*** L. 1753
- Cornus* 'Norman Hadden'** {J.A. Hadden 1960} — Dereń 'Norman Hadden'
- Cornus nudiflora* Dum.Cours. = ***Cornus mas*** L. 1753
- Cornus nuttallii* 'Ascona' (błędnie) = ***Cornus* 'Ascona'**

- Cornus nuttallii* 'Eddie's White Wonder' (błędnie) = ***Cornus* 'Eddie's White Wonder'** {Eddie ok. 1966}
- Cornus nuttallii* 'North Star'** {USA} — Dereń Nuttalla 'North Star'
- Cornus plicata* Tausch. = ***Cornus alternifolia*** L.f. 1781
- Cornus praecox* Stokes 1812 = ***Cornus mas*** L. 1753
- Cornus purpurea* Tausch. = ***Cornus alba*** L. 1767
- Cornus sanguineum* Thunb. 1784 non L. 1753 = ***Cornus controversa*** Hemsl. 1909
- Cornus sericea* L. 1771 p.p. = ***Cornus amomum*** Mill. 1768
- Cornus sericea* L. f. *baileyi* (Coul. et W.H.Evans) Fosberg = ***Cornus stolonifera* 'Baileyi'**
- Cornus sibirica argenteo variegata* hort. = ***Cornus alba* 'Sibirica Variegata'** {Holandia <1867}
- Cornus sibirica foliae argenteo marginata* hort. = ***Cornus alba* 'Sibirica Variegata'** {Holandia <1867}
- Cornus sibirica* Raf. 1838 = ***Cornus alba*** L. 1767
- Cornus sibirica* var. *Kesselringii* E.L.Wolf 1907 = ***Cornus alba* 'Kesselringii'** {Petersburg Botanical Garden <1907}
- Cornus stolonifera argenteo variegata elegans* hort. = ***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974}
- Cornus stolonifera* 'Baileyi'** — Dereń rozłogowy 'Baileyi'
- Cornus stolonifera elegans* hort. = ***Cornus alba* 'Elegantissima'** {Austria <1974}
- Cornus stolonifera* Michx. var. *baileyi* (Coul. et W.H.Evans) Drescher = ***Cornus stolonifera* 'Baileyi'**
- Cornus tatarica* Mill. 1768 = ***Cornus alba*** L. 1767
- Cornus vernalis* Salisb. 1796 = ***Cornus mas*** L. 1753
- Corylopsis coreana* Uyeki 1924 = ***Corylopsis glabrescens*** Franch. et Savat. 1878
- Corylopsis glabrescens*** Franch. et Savat. 1878 — Leszczynowiec nagi
- Corylopsis glabrescens* var. *gotoana* Makino = ***Corylopsis glabrescens*** Franch. et Savat. 1878
- Corylopsis glandulifera* Hemsl. 1906 = ***Corylopsis sinensis*** Hemsl. 1906 **var. *sinensis***
- Corylopsis gotoana* Makino 1901 = ***Corylopsis glabrescens*** Franch. et Savat. 1878
- Corylopsis kesakii* Siebold et Zucc. = ***Corylopsis glabrescens*** Franch. et Savat. 1878
- Corylopsis multiflorae* (wystawa RHS 1912) = ***Corylopsis sinensis*** Hemsl. 1906 **var. *sinensis***
- Corylopsis sinensis*** Hemsl. 1906 **var. *sinensis*** — Leszczynowiec chiński odm. typowa
- Corylopsis sinensis* 'Spring Purple' = ***Corylopsis sinensis* var. *sinensis* 'Spring Purple'** H. Hillier 1973
- Corylopsis sinensis* var. *glandulifera* Rehder et Wilson 1913 = ***Corylopsis sinensis*** Hemsl. 1906 **var. *sinensis***
- Corylopsis sinensis* var. *sinensis* 'Spring Purple'** H. Hillier 1973 — Leszczynowiec chiński 'Spring Purple'
- Corylopsis spicata*** Siebold et Zucc. 1835 — Leszczynowiec kłosowaty
- Corylopsis willmottiae* Rehder et E.H.Wilson 1913 = ***Corylopsis sinensis*** Hemsl. 1906 **var. *sinensis***
- Corylopsis willmottiae* 'Spring Purple' = ***Corylopsis sinensis* var. *sinensis* 'Spring Purple'** H. Hillier 1973
- Corylus atropurpurea* hort. ex Loud 1838 = ***Corylus maxima*** Mill. 1768 **'Purpurea'** {Loddiges Nursery <1836}
- Corylus avellana* 'Atropurpurea' = ***Corylus avellana* 'Fuscorubra'** {Holandia 1876}
- Corylus avellana atropurpurea* Asch. et Graebn. 1910 non G.Kirchn. 1864 = ***Corylus avellana* 'Fuscorubra'** {Holandia 1876}
- Corylus Avellana atropurpurea* hort. ex G.Kirchn. 1864 non Graebn. 1910 = ***Corylus maxima*** Mill. 1768 **'Purpurea'** {Loddiges Nursery <1836}
- Corylus avellana contorta* Bean 1898 = ***Corylus avellana* 'Contorta'** {Anglia ok. 1863}
- Corylus avellana* 'Contorta'** {Anglia ok. 1863} — Leszczyna pospolita 'Contorta'
- Corylus avellana* 'Fuscorubra'** {Holandia 1876} — Leszczyna pospolita 'Fuscorubra'
- Corylus avellana* 'Fusco-Rubra' = ***Corylus avellana* 'Fuscorubra'** {Holandia 1876}
- Corylus avellana*** L. 1753 — Leszczyna pospolita

- Corylus avellana* L. var. *atropurpurea* Winkl. = *Corylus avellana* 'Fuscorubra' {Holandia 1876}
- Corylus avellana* L. var. *fusco-rubra* Dippel 1892 = *Corylus avellana* 'Fuscorubra' {Holandia 1876}
- Corylus avellana* 'Purpurea' = *Corylus avellana* 'Fuscorubra' {Holandia 1876}
- Corylus Avellana* var. *purpurea* Bean 1914 non Loudon 1838 = *Corylus avellana* 'Fuscorubra' {Holandia 1876}
- Corylus Avellana* var. *purpurea* Loudon 1838 non Bean 1914 = *Corylus maxima* Mill. 1768 'Purpurea' {Loddiges Nursery <1836}
- Corylus maxima* 'Atropurpurea' = *Corylus maxima* Mill. 1768 'Purpurea' {Loddiges Nursery <1836}
- Corylus maxima* Mill. 1768 'Purpurea' {Loddiges Nursery <1836} — Leszczyna południowa 'Purpurea'
- Corylus purpurea* Loudon 1836 = *Corylus maxima* Mill. 1768 'Purpurea' {Loddiges Nursery <1836}
- Cotinus coccigea* K.Koch = *Cotinus coggygria* Scop
- Cotinus coggygria* 'Atropurpureus' = *Cotinus coggygria* 'Purpureus'
- Cotinus coggygria* f. *purpureus* (Dup.-Jam.) Rehder = *Cotinus coggygria* 'Purpureus'
- Cotinus coggygria* Mill. = *Cotinus coggygria* Scop
- Cotinus coggygria* 'Purpureus' — Perukowiec podolski 'Purpureus'
- Cotinus coggygria* 'Royal Purple' {Holandia/Kromhout & Co} — Perukowiec podolski 'Royal Purple'
- Cotinus coggygria* Scop. — Perukowiec podolski
- Cotinus coggygria* var. *purpureus* Rehder = *Cotinus coggygria* 'Purpureus'
- Cotoneaster* × *suecicus* Klotz = *Cotoneaster* 'Skogholm' {O. Göransson/Skogsholmens Plantskolor 1941/1950}
- Cotoneaster acuminata* var. *prostrata* Hook. ex Decne. = *Cotoneaster horizontalis* Decne. 1877
- Cotoneaster atropurpureus* 'Variegatus' = *Cotoneaster horizontalis* 'Variegatus' {Osborn 1922}
- Cotoneaster comptus* hort. = *Cotoneaster frigidus* Wall. ex Lindl.
- Cotoneaster* 'Coral Beauty' Hoogedoorn 1967 {Darhuizer Nursery 1967} — Irga 'Coral Beauty'
- Cotoneaster dammeri* 'Coral Beauty' = *Cotoneaster* 'Coral Beauty' Hoogedoorn 1967 {Darhuizer Nursery 1967}
- Cotoneaster dammeri* 'Eichholz' = *Cotoneaster* 'Eichholz' {C. Simon 1965}
- Cotoneaster dammeri* 'Oakwood' = *Cotoneaster* 'Eichholz' {C. Simon 1965}
- Cotoneaster dammeri* 'Skogholm' = *Cotoneaster* 'Skogholm' {O. Göransson/Skogsholmens Plantskolor 1941/1950}
- Cotoneaster dammeri* var. *radicans* Dammer 1906 — Irga Dammera odm. rozesłana
- Cotoneaster davidianus* hort. ex Handlos = *Cotoneaster horizontalis* Decne. 1877
- Cotoneaster* 'Eichholz' {C. Simon 1965} — Irga 'Eichholz'
- Cotoneaster floccosus* hort. = *Cotoneaster salicifolius* Franch. 1886
- Cotoneaster frigida* Wall. = *Cotoneaster frigidus* Wall. ex Lindl.
- Cotoneaster frigidus* f. *fructu-luteo* (Bean) Rehder = *Cotoneaster frigidus* 'Fructuluteo'
- Cotoneaster frigidus* 'Fructo luteus' = *Cotoneaster frigidus* 'Fructuluteo'
- Cotoneaster frigidus* 'Fructuluteo' — Irga oziębła 'Fructuluteo'
- Cotoneaster frigidus* 'Fructu-Luteo' = *Cotoneaster frigidus* 'Fructuluteo'
- Cotoneaster frigidus* Wall. ex Lindl. — Irga oziębła
- Cotoneaster frigidus* 'Xanthocarpus' = *Cotoneaster frigidus* 'Fructuluteo'
- Cotoneaster himalaiensis* hort. ex Zabel. = *Cotoneaster frigidus* Wall. ex Lindl.
- Cotoneaster horizontalis* Decne. 1877 — Irga pozioma
- Cotoneaster horizontalis* 'Variegatus' {Osborn 1922} — Irga pozioma 'Variegatus'
- Cotoneaster nepalensis* hort. = *Cotoneaster frigidus* Wall. ex Lindl.
- Cotoneaster pyracantha* (L.) Spach. = *Pyracantha coccinea* Roem.

- Cotoneaster radicans* 'Eichholz' = ***Cotoneaster* 'Eichholz'** {C. Simon 1965}
- Cotoneaster rotundifolius* 'Ruby'** — Irga okrągłolistna 'Ruby'
- Cotoneaster salicifolia* Franch. = ***Cotoneaster salicifolius* Franch.** 1886
- Cotoneaster salicifolius* Franch.** 1886 — Irga wierzbolistna
- Cotoneaster salicifolius* 'Parkteppich'** {H. Hachmann 1950} — Irga wierzbolistna 'Parkteppich'
- Cotoneaster* 'Skogholm'** {O. Göransson/Skogsholmens Plantskolor 1941/1950} — Irga 'Skogholm'
- Cotoneaster* 'Skogsholmen' = ***Cotoneaster* 'Skogholm'** {O. Göransson/Skogsholmens Plantskolor 1941/1950}
- Cotoneaster* × *suecica* 'Coral Beauty'** — ***Cotoneaster* 'Coral Beauty'** Hoogedoorn 1967 {Darhuizer Nursery 1967}
- Cotoneaster* × *suecica* 'Skogholm' = ***Cotoneaster* 'Skogholm'** {O. Göransson/Skogsholmens Plantskolor 1941/1950}
- Crataegus aria* L. = ***Sorbus aucuparia* L.** em Hedl.
- Crataegus aria* var. *scandica* L. = ***Sorbus intermedia* (Ehrh.) Pers.**
- Crataegus aria* var. *suecica* L. = ***Sorbus intermedia* (Ehrh.) Pers.**
- Crataegus coccinea* hort. = ***Crataegus intricata* Lange** 1895
- Crataegus coccinea* hort. = ***Crataegus intricata* Lange** 1895
- Crataegus coccinea* L. 1753 in part. = ***Crataegus intricata* Lange** 1895
- Crataegus coccinea* L. 1753 in part. = ***Crataegus intricata* Lange** 1895
- Crataegus intricata* Lange** 1895 — Głóg zakłopotany
- Crataegus intricata* Lange** 1895 — Głóg zakłopotany
- Crataegus pyracantha* (L.) Medik. = ***Pyracantha coccinea* Roem.**
- Cryptomeria compacta* hort. = ***Cryptomeria japonica* 'Compacta'** Carrière 1878 {Thibault ex Keteleer 1877}
- Cryptomeria elegans* Veitch. = ***Cryptomeria japonica* 'Elegans'** Nelson 1866 {Th. Lobb 1854}
- Cryptomeria gracilis* hort. non Siebold = ***Cryptomeria japonica* 'Elegans'** Nelson 1866 {Th. Lobb 1854}
- Cryptomeria japonica* 'Compacta'** Carrière 1878 {Thibault ex Keteleer 1877} — Szydlica japońska 'Compacta'
- Cryptomeria japonica* 'Cristata'** Beissn. 1901 {Japonia <1901} — Szydlica japońska 'Cristata'
- Cryptomeria japonica* D.Don** 1841 — Szydlica japońska
- Cryptomeria japonica* 'Elegans'** Nelson 1866 {Th. Lobb 1854} — Szydlica japońska 'Elegans'
- Cryptomeria japonica* 'Lobbii Compacta' = ***Cryptomeria japonica* 'Compacta'** Carrière 1878 {Thibault ex Keteleer 1877}
- Cryptomeria japonica* 'Rasen'** Groot. 1977 — Szydlica japońska 'Rasen'
- Cryptomeria japonica* 'Sekka-sugi' = ***Cryptomeria japonica* 'Cristata'** Beissn. 1901 {Japonia <1901}
- Cryptomeria japonica* 'Vilmoriniana'** Hornibr. 1924 {Japonia <1904} — Szydlica japońska 'Vilmoriniana'
- Cryptomeria japonica* 'Yawara-sugi' = ***Cryptomeria japonica* 'Elegans'** Nelson 1866 {Th. Lobb 1854}
- Cryptomeria japonica* 'Yawa-sugi' Beissn. 1909 = ***Cryptomeria japonica* 'Elegans'** Nelson 1866 {Th. Lobb 1854}
- Cryptomeria monstrosa* hort. = ***Cryptomeria japonica* 'Cristata'** Beissn. 1901 {Japonia <1901}
- Cunninghamia lanceolata* (Lambert) Hook.** 1827 — Kuningamia lancetowata
- Cunninghamia* R.Br.** ex J.M.C.Rich. 1826 — Kuningamia

- Cunninghamia sinensis* R.Br. ex J.M.C.Rich. 1826 = *Cunninghamia lanceolata* (Lambert) Hook. 1827
- Cunninghamia unicanaliculata* Wang ex Liu = *Cunninghamia lanceolata* (Lambert) Hook. 1827
- Cupressus americana* Catesby = *Taxodium distichum* (L.) Rich. 1810
- Cupressus americana* Trautv. 1844 = *Chamaecyparis nootkatensis* (D.Don) Spach 1842
- Cupressus bakeri*** Jeps. 1909 **ssp. bakeri** — Cyprys Bakera
- Cupressus disticha* L. 1753 = *Taxodium distichum* (L.) Rich. 1810
- Cupressus elegans* Jakob-Makoy = *Cryptomeria japonica* 'Elegans' Nelson 1866 {Th. Lobb 1854}
- Cupressus erecta viridis* hort. = *Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta Viridis' R.Smith 1867 {A. Waterer 1850}
- Cupressus fragrans* Kellog = *Chamaecyparis lawsoniana* (A.Murray) Parl. 1864
- Cupressus japonica* L.f. 1781 = *Cryptomeria japonica* D.Don 1841
- Cupressus Lawsoniana* A.Murray 1855 = *Chamaecyparis lawsoniana* (A.Murray) Parl. 1864
- Cupressus leylandii* Jacks. et Dallim. = × *Cupressocyparis leylandii* (A.B.Jacks. et Dallim.) Dallim. 1938
- Cupressus macnabiana* var. *bakeri* (Jeps.) Jeps. = *Cupressus bakeri* Jeps. 1909 **ssp. bakeri**
- Cupressus macrocarpa* 'Keown' = × *Cupressocyparis leylandii* 'Castlewellan' L.S. Slinger 1973 {J. Keown/Slieve Donard Nurs. 1962/>1962}
- Cupressus macrocarpa* 'Keownii' = × *Cupressocyparis leylandii* 'Castlewellan' L.S. Slinger 1973 {J. Keown/Slieve Donard Nurs. 1962/>1962}
- Cupressus nootkatensis argenteovariegata* Veitch = *Chamaecyparis nootkatensis* 'Variegata' K. Koch 1873 {<1873}
- Cupressus nootkatensis compacta* K.Koch = *Chamaecyparis nootkatensis* 'Compacta' K.Koch 1873 {nn < 1873}
- Cupressus nootkatensis* D.Don = *Chamaecyparis nootkatensis* (D.Don) Spach 1842
- Cupressus nootkatensis variegata* K.Koch = *Chamaecyparis nootkatensis* 'Variegata' K.Koch 1873 {<1873}
- Cupressus nutkaënsis* Hook. 1810 = *Chamaecyparis nootkatensis* (D.Don) Spach 1842
- Cupressus obtusa* (Siebold et Zucc.) = *Chamaecyparis obtusa* (Siebold et Zucc.) Endl. 1847
- Cupressus pisifera* (Siebold et Zucc.) K.Koch = *Chamaecyparis pisifera* (Siebold et Zucc.) Endl. 1847
- Cupressus squarrosa* L. et K.Koch. 1873 = *Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa' Siebold et. Zucc. 1844 {Japonia}
- Cupressus thyoides* L. 1753 = *Chamaecyparis thyoides* (L.) Britten, Sterns ex Poggenb. 1888
- Cynoxylon floridum* (L.) Raf. ex B.D.Jacks. = *Cornus florida* L. 1753
- Cyprys Bakera — *Cupressus bakeri* Jeps. 1909 **ssp. bakeri**
- Cyprysik — *Cephalotaxus* Siebold et Zucc. ex Endl. 1842
- Cyprysik groszkowy — *Chamaecyparis pisifera* (Siebold et Zucc.) Endl. 1847
- Cyprysik groszkowy 'Boulevard' — *Chamaecyparis pisifera* 'Boulevard' Den Ouden et Boom 1965 {Kempenaar/Boulevard Nurs. < 1934/1934}
- Cyprysik groszkowy 'Dwarf Blue' — *Chamaecyparis pisifera* 'Dwarf Blue' hort. Germany 1938 {A. Hesse <1938/1938}
- Cyprysik groszkowy 'Filifera Aurea' — *Chamaecyparis pisifera* 'Filifera Aurea' Veith 1889 {nn < 1889}
- Cyprysik groszkowy 'Gold Spangle' — *Chamaecyparis pisifera* 'Gold Spangle' Den Ouden 1937 {Koster Bros. Nurs./Mesman Nurs. <1900/ok. 1900}
- Cyprysik groszkowy 'Nana' — *Chamaecyparis pisifera* hort. ex Beissn. 1891 'Nana' {<1891}
- Cyprysik groszkowy 'Plumosa' — *Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa' Carrière 1867 {Japonia}

- Cyprysik groszkowy 'Plumosa Albopicta' — *Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa Albopicta' (Veitch) G.Nicholson 1884
- Cyprysik groszkowy 'Plumosa Argentea' — *Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa Argentea' Kent 1900 {Japonia <1861}
- Cyprysik groszkowy 'Plumosa Aurea' — *Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa Aurea' Sénéclauze 1868 {Japonia <1868}
- Cyprysik groszkowy 'Snow' — *Chamaecyparis pisifera* 'Snow' H.G. Hillier 1971 {Japonia <1971}
- Cyprysik groszkowy 'Squarrosa' — *Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa' Siebold et. Zucc. 1844 {Japonia}
- Cyprysik groszkowy 'Nana Aureovariegata' — *Chamaecyparis pisifera* 'Nana Aureovariegata' Hornibr. 1939 {nn <1874}
- Cyprysik japoński = Cyprysik tępołuskowy
- Cyprysik Lawsons — *Chamaecyparis lawsoniana* (A.Murray) Parl. 1864
- Cyprysik Lawsons 'Alba Keseli' (błędnie) = Cyprysik Lawsons 'Erecta Alba'
- Cyprysik Lawsons 'Columnaris' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Columnaris' Spek ex Den Ouden 1949 {J. Spek ok. 1940}
- Cyprysik Lawsons 'Dow's Gem' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Dow's Gem' Den Ouden et Boom 1965 {Dow's Nurs.}
- Cyprysik Lawsons 'Ellwood's White' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Ellwood's White' Den Ouden et Boom 1965 {<1965}
- Cyprysik Lawsons 'Erecta Alba'
- Cyprysik Lawsons 'Erecta Alba' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta Alba' Beissn. 1891 {Keessen ex Son., Terra Nova Nurs. <1882/1882}
- Cyprysik Lawsons 'Erecta Viridis' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Erecta Viridis' R.Smith 1867 {A. Waterer 1850}
- Cyprysik Lawsons f. sina — *Chamaecyparis lawsoniana* f. *glauca* (Jaeger) Beissn. 1887
- Cyprysik Lawsons 'Golden Wonder' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Golden Wonder' RHS Journ. 1963 {N.T. Bosman/J. Spek Nurs. 1955/1963}
- Cyprysik Lawsons 'Lutea' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Lutea' R.Smith 1867 {G. ex W. Rollison <1867}
- Cyprysik Lawsons 'Nana' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Nana' Pépin 1864 {Dauvesse 1861}
- Cyprysik Lawsons 'Rijnhof' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Rijnhof' Groot. 1978 {K. van Rijn 1978}
- Cyprysik Lawsons 'White Spot' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'White Spot' Krüssm. 1979 {D.T. Poulsen 1943}
- Cyprysik Lawsons 'Wisselii' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Wisselii' Van der Wissel ex Witte 1893 {F. Van der Wissel ok. 1885}
- Cyprysik Lawsons 'Witzeliana' — *Chamaecyparis lawsoniana* 'Witzeliana' Den Ouden et Boom 1965 {Späth <1934/1934}
- Cyprysik nutkajski — *Chamaecyparis nootkatensis* (D.Don) Spach 1842
- Cyprysik nutkajski 'Aureovariegata' — *Chamaecyparis nootkatensis* 'Aureovariegata' A.Young ex Gordon 1881 {M.A.Young <1875}
- Cyprysik nutkajski 'Compacta' — *Chamaecyparis nootkatensis* 'Compacta' K.Koch 1873 {nn <1873}
- Cyprysik nutkajski 'Pendula' — *Chamaecyparis nootkatensis* 'Pendula' G.Nicholson 1884 {A. van Leeuwen przed 1884}
- Cyprysik nutkajski 'Variegata' — *Chamaecyparis nootkatensis* 'Variegata' K.Koch 1873 {<1873}
- Cyprysik tępołuskowy — *Chamaecyparis obtusa* (Siebold et Zucc.) Endl. 1847

- Cyprysik tępołuskowy 'Lycopodioides' — *Chamaecyparis obtusa* 'Lycopodioides' Standish ex Gordon 1862 {Japonia <1861 }
- Cyprysik tępołuskowy 'Nana Gracilis' — *Chamaecyparis obtusa* (Siebold et Zucc.) Endl. 'Nana Gracilis' R. Smith 1861 {nn <1874 }
- Cyprysik żywotnikowaty — *Chamaecyparis thuyoides* (L.) Britten, Sterns ex Poggenb. 1888
- Cyprysowiec — × *Cupressocyparis* Dallim. 1938
- Cyprysowiec Leylanda — × *Cupressocyparis leylandii* (A.B. Jacks. et Dallim.) Dallim. 1938
- Cyprysowiec Leylanda 'Castlewellan' — × *Cupressocyparis leylandii* 'Castlewellan' L.S. Slinger 1973 {J. Keown/Slieve Donard Nurs. 1962/>1962 }
- Cypryśnik — *Taxodium* Rich. 1810
- Cypryśnik błotny — *Taxodium distichum* (L.) Rich. 1810
- Cytisus laburnum* L. = *Laburnum anagyroides* Medik.
- Cytisus scoparius* (L.) Link. = *Sarothamnus scoparius* (L.) Wimm. ex W.D.J. Koch
- Cytryniec chiński — *Schisandra chinensis* (Turcz.) Baill.
- Cytryniec wielokwiatowy odm. czerwono-kwiatowa — *Schisandra grandiflora* Hook. et Thoms. var. *rubriflora* (Rehder & Wilson) C.K. Schneid.
- Czeremcha amerykańska — *Prunus serotina* Ehrh.
- Czereśnia dzika — *Cerasus avium* (L.) Moench
- Czereśnia ptasia = Czereśnia dzika
- Czwórczak kalifornijski = Torreja kalifornijska
- Czwórczak orzechowy = Torreja orzechowa
- Dabecja kantabryjska 'Bicolor' — *Daboecia cantabrica* (Huds.) K. Koch 'Bicolor'
- Daboecia cantabrica* (Huds.) K. Koch 'Bicolor' — Dabecja kantabryjska 'Bicolor'
- Daglezja zielona — *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco 1950
- Daglezja zielona 'Fletcheri' — *Pseudotsuga menziesii* 'Fletcheri' hort. 1923 {Lock King Nurs. <1895 }
- Daglezja zielona 'Glauc Pendula' — *Pseudotsuga menziesii* 'Glauc Pendula' A.P.M. Sm. ex Beissn. 1891 {Simon-Louis Bros. <1891 }
- Daglezja zielona odm. sina — *Pseudotsuga menziesii* var. *glauc* (Beissn.) Franco 1950
- Daglezja zielona 'Pendula' — *Pseudotsuga menziesii* 'Pendula' hort.
- Daphne blagayana* Freyer — Wawrzynek Blagaya
- Daphne caucasica* Pall. 1784 ssp. *caucasica* — Wawrzynek kaukaski pgat. typowy
- Daphne cneorum* L. 1753 — Wawrzynek główkowy
- Daphne julia* Koso-Pol. 1921 = *Daphne cneorum* L. 1753
- Daphne laureola* L. — Wawrzynek laurowy
- Daphne mazeli* hort. non Carrière = *Daphne blagayana* Freyer
- Daphne mezereum* 'Alba' = *Daphne mezereum* f. *alba* (H. West) Schelle
- Daphne mezereum* 'Album' = *Daphne mezereum* f. *alba* (H. West) Schelle
- Daphne mezereum album* H. West 1770 = *Daphne mezereum* f. *alba* (H. West) Schelle
- Daphne mezereum* f. *alba* (H. West) Schelle — Wawrzynek wilczełyko f. biała
- Daphne mezereum* f. *alba* (West.) Rehder 1949 = *Daphne mezereum* f. *alba* (H. West) Schelle
- Daphne mezereum* L. 1753 — Wawrzynek wilczełyko
- Daphne mezereum* var. *alba* West = *Daphne mezereum* f. *alba* (H. West) Schelle
- Daphne odorata* Lam. 1778 = *Daphne cneorum* L. 1753
- Daphne retusa* Hemsl. = *Daphne tangutica* Maxim.
- Daphne salicifolia* Lam. 1791 = *Daphne caucasica* Pall. 1784 ssp. *caucasica*
- Daphne tangutica* Maxim. — Wawrzynek tangucki
- Dasiphora arbuscula* (D. Don) Sojak = *Potentilla fruticosa* var. *arbuscula* (D. Don) Maxim.
- Dasiphora fruticosa* (L.) Rydb. = *Potentilla fruticosa* L.
- Davidia involucrata* var. *vilmoriniana* (Dode) Wangerin 1910 — Dawidia chińska odm. Vilmorina

- Davidia laeta* Dode 1908 p.p. = *Davidia involucrata* var. *vilmoriniana* (Dode) Wangerin 1910
 Dawidia chińska odm. Vilmorina — *Davidia involucrata* var. *vilmoriniana* (Dode) Wangerin 1910
- Dawidia Vilmoriniana* Dode 1908 = *Davidia involucrata* var. *vilmoriniana* (Dode) Wangerin 1910
- Dąb bezszypułkowy — *Quercus petraea* (Matt.) L. Blume
 Dąb błotny — *Quercus palustris* Münchh.
 Dąb czerwony — *Quercus rubra* L.
 Dąb czerwony 'Aurea' — *Quercus rubra* 'Aurea' {Van Boom Nurs. ok. 1878}
 Dąb szypułkowy — *Quercus robur* L.
 Dąb szypułkowy 'Atropurpurea' — *Quercus robur* 'Atropurpurea' {<1864}
 Dąb szypułkowy 'Concordia' — *Quercus robur* 'Concordia' {Van Geert <1843}
 Dąb szypułkowy f. stożkowata = Dąb szypułkowy 'Fastigiata'
 Dąb szypułkowy 'Fastigiata' — *Quercus robur* 'Fastigiata'
 Dąb szypułkowy odm. czerwonolistna = Dąb szypułkowy 'Atropurpurea'
- Decaisnea fargesii* Franch. 1892 — Palecchnik Fargesia
- Dendrobenthamia japonica* Hutch = *Cornus kousa* (F. Buerger ex Miq.) Hance 1873
- Dereń 'Ascona' — *Cornus* 'Ascona'
 Dereń Baileya = Dereń rozłogowy 'Baileyi'
 Dereń biały — *Cornus alba* L. 1767
 Dereń biały 'Aurea' — *Cornus alba* 'Aurea'
 Dereń biały 'Elegantissima' — *Cornus alba* 'Elegantissima' {Austria <1974}
 Dereń biały 'Gouchaultii' — *Cornus alba* 'Gouchaultii' {Francja <1888}
 Dereń biały 'Kesselringii' — *Cornus alba* 'Kesselringii' {Petersburg Botanical Garden <1907}
- Dereń biały odm. białopstra = Dereń biały 'Elegantissima'
 Dereń biały odm. Gouchaulta = Dereń biały 'Gouchaultii'
 Dereń biały odm. Kesselringa = Dereń biały 'Kesselringii'
 Dereń biały odm. Spaetha = Dereń biały 'Späthii'
 Dereń biały odm. syberyjska białobrzega = Dereń biały 'Sibirica Variegata'
 Dereń biały odm. wytworna = Dereń biały 'Elegantissima'
- Dereń biały 'Sibirica Variegata' — *Cornus alba* 'Sibirica Variegata' {Holandia <1867}
 Dereń biały 'Späthii' — *Cornus alba* 'Späthii' Späth 1884 {Späth <1884/1889}
- Dereń błękitny — *Cornus amomum* Mill. 1768
- Dereń drzewiasty = Dereń pagodowy
 Dereń 'Eddie's White Wonder' — *Cornus* 'Eddie's White Wonder' {Eddie ok. 1966}
- Dereń jadalny = Dereń właściwy
- Dereń kousa — *Cornus kousa* (F. Buerger ex Miq.) Hance 1873
- Dereń kousa 'China Girl' — *Cornus kousa* 'China Girl'
 Dereń kousa 'Gold Star' — *Cornus kousa* 'Gold Star' {1977}
 Dereń kousa 'Milky Way' — *Cornus kousa* 'Milky Way' {Wayside Gardens 1961}
- Dereń kousa odm. Chińska Dziewczyna = Dereń kousa 'China Girl'
 Dereń kousa odm. Mleczna Droga = Dereń kousa 'Milky Way'
 Dereń kousa odm. Motyl = Dereń kousa 'Schmetterling'
 Dereń kousa odm. Śnieżna Zatoka = Dereń kousa 'Snowboy'
 Dereń kousa odm. Złota Gwiazda = Dereń kousa 'Gold Star'
- Dereń kousa 'Schmetterling' — *Cornus kousa* 'Schmetterling'
 Dereń kousa 'Snowboy' — *Cornus kousa* 'Snowboy' {<1977}
- Dereń kwiecisty — *Cornus florida* L. 1753
- Dereń kwiecisty 'Cherokee Chief' — *Cornus florida* 'Cherokee Chief' {USA <1958}
- Dereń kwiecisty f. czerwona — *Cornus florida* f. *rubra* (Weston) Schelle 1915

- Dereń kwiecisty odm. Słodka Woda = Dereń kwiecisty 'Sweetwater'
 Dereń kwiecisty odm. Tęcza = Dereń kwiecisty 'Rainbow'
 Dereń kwiecisty odm. Wódz Czirokezów = Dereń kwiecisty 'Cherokee Chief'
 Dereń kwiecisty 'Rainbow' — *Cornus florida* 'Rainbow' {J.D. Schmidt <1967/1967}
 Dereń kwiecisty 'Sweetwater' — *Cornus florida* 'Sweetwater'
 Dereń naprzemianlistny = Dereń skrętolistny
 Dereń naprzemianlistny 'Argentea' = Dereń skrętolistny 'Argentea'
 Dereń 'Norman Hadden' — *Cornus* 'Norman Hadden' {J.A. Hadden 1960}
 Dereń Nuttalla 'North Star' — *Cornus nuttallii* 'North Star' {USA}
 Dereń pagodowy — *Cornus controversa* Hemsl. 1909
 Dereń pagodowy odm. białobrzega = Dereń pagodowy 'Variegata'
 Dereń pagodowy 'Pagoda' — *Cornus controversa* 'Pagoda'
 Dereń pagodowy 'Variegata' — *Cornus controversa* 'Variegata' Barbier 1896 {szkółki Barbiera <1890/1896}
 Dereń rozłogowy 'Baileyi' — *Cornus stolonifera* 'Baileyi'
 Dereń skrętolistny — *Cornus alternifolia* L.f. 1781
 Dereń skrętolistny 'Argentea' — *Cornus alternifolia* 'Argentea' Rehder 1900 {Temple et Beard <1900}
 Dereń skrętolistny odm. białopstra = Dereń skrętolistny 'Argentea'
 Dereń właściwy — *Cornus mas* L. 1753
 Dereń właściwy 'Macrocarpa' — *Cornus mas* 'Macrocarpa' Dippel 1893 {Niemcy <1893}
 Dereń właściwy odm. wielkoowocowa = Dereń właściwy 'Macrocarpa'
Deutzia crenata flore pleno T.Moore 1863 = *Deutzia scabra* Thunb. 'Plena' {Japonia <1861}
Deutzia crenata plena Lem. = *Deutzia scabra* Thunb. 'Plena' {Japonia <1861}
Deutzia crenata purpurata plena = *Deutzia scabra* Thunb. 'Plena' {Japonia <1861}
Deutzia crenata purpurata plena hort. = *Deutzia scabra* Thunb. 'Plena' {Japonia <1861}
Deutzia crenata rosea plena = *Deutzia scabra* Thunb. 'Plena' {Japonia <1861}
Deutzia crenata rubra plena = *Deutzia scabra* Thunb. 'Plena' {Japonia <1861}
Deutzia scabra 'Flore Plena' = *Deutzia scabra* Thunb. 'Plena' {Japonia <1861}
Deutzia scabra 'Rosea Plena' = *Deutzia scabra* Thunb. 'Plena' {Japonia <1861}
Deutzia scabra roseoplena hort. = *Deutzia scabra* Thunb. 'Plena' {Japonia <1861}
***Deutzia scabra* Thunb. 'Plena'** {Japonia <1861} — Żylistek szorstki 'Plena'
***Diervilla sessilifolia* Buckland 1843** — Dierwilla bezogonkowa
***Diervilla sessilifolia* 'Butterfly'** — Dierwilla bezogonkowa 'Butterfly'
 Dierwilla bezogonkowa — *Diervilla sessilifolia* Buckland 1843
 Dierwilla bezogonkowa 'Butterfly' — *Diervilla sessilifolia* 'Butterfly'
Dimorphanthus elatus Miq. 1840 = *Aralia elata* (Miq.) Seem 1868
Dimorphanthus mandshuricus Rupr. et Maxim. 1859 = *Aralia elata* (Miq.) Seem 1868
Distegocarpus laxiflora Siebold et Zucc. = *Carpinus laxiflora* (Siebold et Zucc.) Blume
 Dławisz okrągłolistny 'Diana' — *Celastrus orbiculatus* 'Diana' {mn}
 Dławisz okrągłolistny — *Celastrus orbiculatus* Thunb 1784
 Dławisz okrągłolistny 'Hercules' — *Celastrus orbiculatus* 'Hercules'
 Dziki bez czarny = Bez czarny
 Dziki bez koralowy = Bez koralowy
Echinopartium horridum (Vahl) Rothm. 1941 = *Genista horrida* (Vahl.) DC. 1805
Echinopartium horridum Fourr. 1868 = *Genista horrida* (Vahl.) DC. 1805
Eleutherococcus pictus = *Kalopanax septemlobus* (Thunb.ex A. Murray) Koidz.
***Eleutherococcus senticosus* (Rupr. et Maxim.) Maxim. 1859** — Kolcosił szeceniasty
Empetrum eamsii ssp. *hermaphroditum* (Hagerup) D.Löve = *Empetrum hermaphroditum* Hagerup
Empetrum hermaphroditum (Lange) Hagerup = *Empetrum hermaphroditum* Hagerup
***Empetrum hermaphroditum* Hagerup** — *Empetrum hermaphroditum* Hagerup

- Empetrum hermaphroditum* Hagerup — *Empetrum hermaphroditum* Hagerup
Empetrum nigrum f. *hermaphroditum* Lange = *Empetrum hermaphroditum* Hagerup
Empetrum nigrum ssp. *hermaphroditum* (Hagerup) Böcher = *Empetrum hermaphroditum* Hagerup
 Enkiant — *Enkianthus* Lour. 1790
 Enkiant dzwonekowany — *Enkianthus campanulatus* (Miq.) G.Nicholson 1885
 Enkiant dzwonekowany odm. czerwonekwiata — *Enkianthus campanulatus* (Miq.)
 G.Nicholson var. *palibinii* (Craib) Bean
 Enkiant japoński = Enkiant woreczkowany
 Enkiant szeroki — *Enkianthus subsessilis* (Miq.) Makino
 Enkiant woreczkowany — *Enkianthus perulatus* (Miq.) C.K.Schneid. 1911
 Enkiant wygiętoszypułkowy — *Enkianthus cernuus* (Siebold et Zucc.) Makino 1894
 Enkiant wygiętoszypułkowy f. czerwona = Enkiant wygiętoszypułkowy odm. czerwona
 Enkiant wygiętoszypułkowy odm. czerwona — *Enkianthus cernuus* var. *rubens*
 (Maxim.) Makino
Enkianthus campanulatus (Miq.) G.Nicholson var. *palibinii* (Craib) Bean — Enkiant
 dzwonekowany odm. czerwonekwiata
Enkianthus campanulatus (Miq.) G.Nicholson 1885 — Enkiant dzwonekowany
Enkianthus cernuus (Siebold et Zucc.) Makino 1894 — Enkiant wygiętoszypułkowy
Enkianthus cernuus (Siebold et Zucc.) Makino f. *rubens* (Maxim.) Ohwi 1965 = *Enkianthus cernuus* var.
rubens (Maxim.) Makino
Enkianthus cernuus var. *rubens* (Maxim.) Makino — Enkiant wygiętoszypułkowy odm.
 czerwona
Enkianthus ferrugineus Craib 1919 = *Enkianthus campanulatus* (Miq.) G.Nicholson var.
palibinii (Craib) Bean
Enkianthus japonicus Hook.f. 1870 = *Enkianthus perulatus* (Miq.) C.K.Schneid. 1911
Enkianthus latiflorus Craib = *Enkianthus campanulatus* (Miq.) G.Nicholson 1885
Enkianthus Lour. 1790 — Enkiant
Enkianthus nikoense (Maxim.) Makino = *Enkianthus subsessilis* (Miq.) Makino
Enkianthus palibinii (Bean) Craib 1919 = *Enkianthus campanulatus* (Miq.) G.Nicholson var.
palibinii (Craib) Bean
Enkianthus pendulus Craib = *Enkianthus campanulatus* (Miq.) G.Nicholson 1885
Enkianthus perulatus (Miq.) C.K.Schneid. 1911 — Enkiant woreczkowany
Enkianthus recurvus Craib = *Enkianthus campanulatus* (Miq.) G.Nicholson 1885
Enkianthus rubicundus Matsum et Nakai = *Enkianthus campanulatus* (Miq.) G.Nicholson var.
palibinii (Craib) Bean
Enkianthus subsessilis (Miq.) Makino — Enkiant szeroki
Enkianthus tectus Craib = *Enkianthus campanulatus* (Miq.) G.Nicholson 1885
Ennepta myricoides Raf. 1838 = *Ilex glabra* (L.) A.Gray 1856 f. *glabra*
Erica carnea 'King George' = *Erica carnea* 'Winter Beauty' {Backhouse 1911}
Erica carnea 'Rubintepich' — Wrzosiec czerwony 'Rubintepich'
Erica carnea 'Snow Queen' {Verboom 1934} — Wrzosiec czerwony 'Snow Queen'
Erica carnea 'Urville' = *Erica carnea* 'Vivellii'
Erica carnea 'Vivellii' {Theobald 1919} — Wrzosiec czerwony 'Vivellii'
Erica carnea 'Winter Beauty' {Backhouse 1911} — Wrzosiec czerwony 'Winter Beauty'
Erica herbacea 'Rubintepich' = *Erica carnea* 'Rubintepich'
Erica herbacea 'Snow Queen' = *Erica carnea* 'Snow Queen' {Verboom 1934}
Erica herbacea 'Vivellii' = *Erica carnea* 'Vivellii' {Theobald 1919}
Erica herbacea 'Winter Beauty' = *Erica carnea* 'Winter Beauty' {Backhouse 1911}
Erica spiculifolia Salisb. 1802 = *Bruckenthalia spiculifolia* (Salisb.) Rchb. 1831
Erica vulgaris L. 1753 = *Calluna vulgaris* (L.) Hull
Euonymus angustifolia hort. = *Euonymus nanus* Bieb. 1819

- Euonymus caucasicus* Lodd. = ***Euonymus nanus*** Bieb. 1819
- Euonymus colorata* hort. = ***Euonymus fortunei*** 'Coloratus' {USA 1914}
- Euonymus europaeus*** 'Red Cascade' — Trzmielina pospolita 'Red Cascade'
- Euonymus fortunei* (Turcz.) Hand.-Mazz. var. minima = ***Euonymus fortunei*** 'Minimus' {Francja <1912}
- Euonymus fortunei* 'Golden Prince' = ***Euonymus fortunei*** 'Gold Tip'
- Euonymus fortunei* 'Argenteo marginatus' = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus fortunei* 'Argenteomarginatus' = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus fortunei argenteomarginatus* = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus fortunei*** 'Canadale Gold' {USA} — Trzmielina Fortune'a 'Canadale Gold'
- Euonymus fortunei*** 'Coloratus' {USA 1914} — Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Coloratus'
- Euonymus fortunei* 'Emerald etGold' = ***Euonymus fortunei*** 'Emerald'n Gold' {Corliss Bros. <1967/1967}
- Euonymus fortunei*** 'Emerald Gaiety' {Corliss Bros. <1967/1967} — Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Emerald Gaiety'
- Euonymus fortunei*** 'Emerald'n Gold' {Corliss Bros. <1967/1967} — Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Emerald'n Gold'
- Euonymus fortunei*** 'Gold Tip' — Trzmielina Fortune'a 'Gold Tip'
- Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia} — Trzmielina pnąca 'Gracilis'
- Euonymus fortunei gracilis* = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus fortunei*** 'Minimus' {Francja <1912} — Trzmielina Fortune'a 'Minimus'
- Euonymus fortunei* 'Silver Gem'(błędnie = *Euonymus fortunei* 'Silver Gem') = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus fortunei*** 'Silver Queen' {Niemcy ? 1892} — Trzmielina Fortune'a 'Silver Queen'
- Euonymus fortunei*** 'Sunspot' — Trzmielina Fortune'a 'Sunspot'
- Euonymus fortunei* 'Variegatus' = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus fortunei*** 'Vegetus' {Japonia} — Trzmielina Fortune'a 'Vegetus'
- Euonymus gracilis argenteo-variegatus* Siebold et Regel 1867 = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus japonicus gracilis* Regel 1866 = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus japonicus gracilis roseo – marginata* hort. = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus koopmannii* Lauche = ***Euonymus nanus*** Bieb. 1819
- Euonymus linifolia* = ***Euonymus nanus*** Bieb. 1819
- Euonymus nanus*** Bieb. 1819 — Trzmielina niska
- Euonymus radicans* f. *colorata* Rehder 1926 = ***Euonymus fortunei*** 'Coloratus' {USA 1914}
- Euonymus radicans* var. *argenteo – marginatus* hort. ex Rehder 1900 = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus radicans* var. *argenteo marginata* Rehder = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus radicans* var. *minimus* Simon-Louis 1912/1913 = ***Euonymus fortunei*** 'Minimus' {Francja <1912}
- Euonymus radicans* var. *pictus* Jacob-Makoy = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus radicans* var. *roseo marginata* Rehder = ***Euonymus fortunei*** 'Gracilis' {Japonia}
- Euonymus radicans* var. *vegetus* Rehder 1903 = ***Euonymus fortunei*** 'Vegetus' {Japonia}
- Euonymus rosmarinifolia* = ***Euonymus nanus*** Bieb. 1819
- Euptelea polyandra*** Siebold et Zucc. 1835 — Olszanka japońska
- Eupteleja japońska = Olszanka japońska
- Exochorda albertii* var. *macrantha* Lemoine = ***Exochorda*** × ***macrantha*** (Lemoine) C.K.Schneid. 1905 {Francja/V. Lemoine <1902/1902}
- Exochorda grandiflora* (Hook.) Lindl. 1858 = ***Exochorda racemosa*** (Lindl.) Rehder 1913
- Exochorda racemosa*** (Lindl.) Rehder 1913 — Obiela wielkokwiatowa

- Exochorda* × *macrantha*** (Lemoine) C.K.Schneid. 1905 {Francja/V. Lemoine <1902/1902}
— Obiela mieszańcowa
- Fagara piperita* L. = ***Zanthoxylum piperitum*** DC.
- Fagus castanea* L. = ***Castanea sativa*** Mill. 1768
- Fagus laciniata* F.W.Schmidt 1795 = ***Fagus sylvatica* 'Laciniata'** Vignet 1795 {Czechy ok. 1792}
- Fagus pendula* Dum.Cours. 1811 = ***Fagus sylvatica* f. *pendula*** (Dum.Cours.) Schelle 1903
- Fagus purpurea* Breiter 1817 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
- Fagus purpurea* Dum.Cours. 1811 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
- Fagus purpurea rosea-marginata* Cripps 1888 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885
{Francja <1885}
- Fagus purpurea tricolor* Pynaert 1886 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja
<1885}
- Fagus sylvatica atropurpurea* "foliis roseo-marginatus" Lange 1888 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea
Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}
- Fagus sylvatica atropurpurea major* Rivers 1910 = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica nigra latifolia* J.V.Suringar 1928 = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica purpurea foliis roseomarginatus* E.J.Jouin 1899 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'**
André 1885 {Francja <1885}
- Fagus sylvatica purpurea major* Rivers 1908/1909 = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica* 'Ansorgei'** {C. Ansorge ok. 1891} — Buk pospolity 'Ansorgei'
- Fagus sylvatica Ansorgei* = ***Fagus sylvatica* 'Ansorgei'** {C. Ansorge ok. 1891}
- Fagus sylvatica* 'Asplenifolia' hort. p.p. = ***Fagus sylvatica* 'Laciniata'** Vignet 1795 {Czechy ok.
1792}
- Fagus sylvatica atripurpurea tricolor* (Bertrams kat. 1927/1928) = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'**
André 1885 {Francja <1885}
- Fagus sylvatica atropurpurea* G.Kirchn. 1864 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid.
1904
- Fagus sylvatica atropurpurea* G.Kirchn.1864 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid.
1904
- Fagus sylvatica atropurpurea latifolia* Rivers = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica atropurpurea major* Rivers = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica atropurpurea nana pendula* Hartwig 1892 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
- Fagus sylvatica* 'Atropurpurea Pendula' = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
- Fagus sylvatica atropurpurea pendula nana* Dippel 1892 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
- Fagus sylvatica atropurpurea pendula nova* Dippel 1892 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
- Fagus sylvatica atropurpurea pendula vera* Dippel 1892 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
- Fagus sylvatica atropurpurea Rohanii* Körb. 1894 = ***Fagus sylvatica* 'Rohanii'** {Czechy <1894}
- Fagus sylvatica atropurpurea tricolor* Pynaert 1886 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André
1885 {Francja <1885}
- Fagus sylvatica atro-rubens* = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
- Fagus sylvatica* 'Bornyensis'** Simon-Louis {Francja ok. 1870} — Buk pospolity 'Bornyensis'
- Fagus sylvatica cireinata* hort. et Hartwig 1892 = ***Fagus sylvatica* 'Rotundifolia'** {Anglia <1872}
- Fagus sylvatica* cv. 'Purpurea Tricolor' Bean 1973 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André
1885 {Francja <1885}
- Fagus sylvatica* 'Dawyck Purple'** Hoey Smith 1973 {Arb. Trompenburg 1968} — Buk
pospolity 'Dawyck Purple'
- Fagus sylvatica* f. *pendula*** (Dum.Cours.) Schelle 1903 — Buk pospolity f. zwisająca
- Fagus sylvatica* f. *pendula* (Loudon) Schelle = ***Fagus sylvatica* f. *pendula*** (Dum.Cours.) Schelle
1903
- Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904 — Buk pospolity f. purpurowa

- Fagus sylvatica* f. *purpurea* C.K.Schneid. 1906 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
- Fagus sylvatica* foliis *purpureis* Weber 1822 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
- Fagus sylvatica* 'Horizontalis'** {Hesse ?/Hesse ?/1932} — Buk pospolity 'Horizontalis'
- Fagus sylvatica* *horizontalis* Hesse 1932 = ***Fagus sylvatica* 'Horizontalis'** {Hesse ?/Hesse ?/1932}
- Fagus sylvatica* L. 1753** — Buk zwyczajny
- Fagus sylvatica* L. *purpurea* Desf. 1804 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
- Fagus sylvatica* 'Laciniata'** Vignet 1795 {Czechy ok. 1792} — Buk pospolity 'Laciniata'
- Fagus sylvatica* 'Londal' = ***Fagus sylvatica* 'Horizontalis'** {Hesse ?/Hesse ?/1932}
- Fagus sylvatica* *major* Rivers = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica* *nigra* = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
- Fagus sylvatica* *nigra* fol. var. de Vos 1885 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}
- Fagus sylvatica* *nigra pendula* Jäger 1865 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
- Fagus sylvatica* 'Pendula' = ***Fagus sylvatica* f. *pendula*** (Dum.Cours.) Schelle 1903
- Fagus sylvatica* *pendula* Salm-Dyck 1834 = ***Fagus sylvatica* f. *pendula*** (Dum.Cours.) Schelle 1903
- Fagus sylvatica* *pendula* Schrank 1829 = ***Fagus sylvatica* f. *pendula*** (Dum.Cours.) Schelle 1903
- Fagus sylvatica* 'Purple Fountain'** {H. Grootendorst 1959} — Buk pospolity 'Purple Fountain'
- Fagus sylvatica* 'Purpurea' = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
- Fagus sylvatica* *purpurea* Fisch. 1812 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
- Fagus sylvatica* 'Purpurea Major' = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica* *purpurea major* Rivers = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'** — Buk pospolity 'Purpurea Pendula'
- Fagus sylvatica* *purpurea pendula* Jäger 1865 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
- Fagus sylvatica* *purpurea Riversii* hort. ex Rehder 1900 = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica* *purpurea roseo - marginata* A.Henry 1906 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}
- Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885} — Buk pospolity 'Purpurea Tricolor'
- Fagus sylvatica* *purpurea tricolor* André 1885 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}
- Fagus sylvatica* 'Purpureo Pendula' = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
- Fagus sylvatica* 'Purpureopendula' = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
- Fagus sylvatica* 'Reygerloo' Dippel 1892 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
- Fagus sylvatica* 'River's Purple' H.Johnson et A.Mitch. 1974 = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica* 'Riversi' B.K.Boom 1975 = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
- Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869} — Buk pospolity 'Riversii'
- Fagus sylvatica* 'Rohan Gold'** Hoey Smith 1973 {Arb. Trompenburg 1968} — Buk pospolity 'Rohan Gold'
- Fagus sylvatica* 'Rohan Trompenburg'** van Hoey Smith 1982 {van Hoey Smith 1975/>1982 ?} — Buk pospolity 'Rohan Trompenburg'
- Fagus sylvatica* *Rohanii* Mašek 1894 = ***Fagus sylvatica* 'Rohanii'** {Czechy <1894}
- Fagus sylvatica* 'Rohanii'** {Czechy <1894} — Buk pospolity 'Rohanii'
- Fagus sylvatica* *roseo - marginata* (Cripps) Rehder 1927 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}
- Fagus sylvatica* 'Roseomarginata' = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}

- Fagus sylvatica* 'Rotundifolia'** {Anglia <1872} — Buk pospolity 'Rotundifolia'
Fagus sylvatica rotundifolia Jackman kat. 1878 = ***Fagus sylvatica* 'Rotundifolia'** {Anglia <1872}
Fagus sylvatica 'Rotundifolia Minor' D.Wyman 1964 = ***Fagus sylvatica* 'Rotundifolia'** {Anglia <1872}
Fagus sylvatica rotundifolia minor hort. et Schelle 1903 = ***Fagus sylvatica* 'Rotundifolia'** {Anglia <1872}
Fagus sylvatica var *laciniata* 1830 = ***Fagus sylvatica* 'Laciniata'** Vignet 1795 {Czechy ok. 1792}
Fagus sylvatica var. *atro-punicea* H.West 1770 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
Fagus sylvatica var. *laciniata* Pers. 1799 = ***Fagus sylvatica* 'Laciniata'** Vignet 1795 {Czechy ok. 1792}
Fagus sylvatica var. *pendula* Loudon 1823 = ***Fagus sylvatica* f. *pendula*** (Dum.Cours.) Schelle 1903
Fagus sylvatica var. *purpurea nova* hort. 1894 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
Fagus sylvatica var. *purpurea pendula* Rehder = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Pendula'**
Fagus sylvatica var. *purpurea Riversii* hort. et Rehder 1900 = ***Fagus sylvatica* 'Riversii'** {Th. Rivers <1869}
Fagus sylvatica var. *roseomarginata* Hegi 1912 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}
Fagus sylvatica var. *rotundifolia* G.R.Jackman 1936 = ***Fagus sylvatica* 'Rotundifolia'** {Anglia <1872}
Fagus sylvatica var. *sanguinea* Pers. 1807 = ***Fagus sylvatica* f. *purpurea*** (Aiton) C.K.Schneid. 1904
Fagus sylvatica var. *subcordata* Murray 1900 = ***Fagus sylvatica* 'Rotundifolia'** {Anglia <1872}
Fagus sylvatica var. *typica* f. *subcordata* Milesescu 1973 = ***Fagus sylvatica* 'Rotundifolia'** {Anglia <1872}
Fagus sylvatica var. *vulgaris* f. *Beckii* Milesescu 1973 = ***Fagus sylvatica* 'Rotundifolia'** {Anglia <1872}
Fagus sylvatica, *foliis ovato-lanceolatis acuminatis glabris profunde serratis; serraturis acutis petentibus* Vignet 1795 = ***Fagus sylvatica* 'Laciniata'** Vignet 1795 {Czechy ok. 1792}
Fagus sylvatica Gaertn. 1788 = ***Fagus sylvatica* L.** 1753
Fagus tricolor André 1885 non Simon-Louis 1873 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}
Fagus tricolor Jäger 1865 = ***Fagus sylvatica* 'Purpurea Tricolor'** André 1885 {Francja <1885}
Fagus-castanea dentata Marshall = ***Castanea dentata*** (Marshall) Borkh.
Fargesia lśniąca — ***Fargesia nitida*** (Mitford) Nakai
Fargesia nitida (Mitford) P.C.Keng f. et Yi = ***Fargesia nitida*** (Mitford) Nakai
Fargesia nitida (Mitford) Nakai — *Fargesia lśniąca*
Foetotaxus Myristica J.Nelson 1866 = ***Torreya californica*** Torr. 1854
Foetotaxus nucifera J.Nelson 1866 = ***Torreya nucifera*** (L.) Siebold et Zucc. 1846
Forsycja 'Maluch' — ***Forsythia* 'Maluch'** Suszka 1966 {B. Suszka/Szkółki Kórnickie <1966/1966}
Forsycja pośrednia — ***Forsythia* × *intermedia*** Zabel 1885
Forsycja pośrednia 'Lynwood Gold' — ***Forsythia* × *intermedia* 'Lynwood'** {Adair/Slieve Donard Nursery <1935/1935}
Forsycja zielona 'Bronxensis' — ***Forsythia viridissima* 'Bronxensis'** {Boyce Thompson Arb. 1928}
Forsycja zwisła — ***Forsythia suspensa*** (Thunb.) Vahl 1804
***Forsythia* 'Maluch'** Suszka 1966 {B. Suszka/Szkółki Kórnickie <1966/1966} — Forsycja 'Maluch'

- Forsythia suspensa*** (Thunb.) Vahl 1804 — Forsycja zwisła
Forsythia suspensa var. *sieboldii* Zabel 1855 = ***Forsythia suspensa*** (Thunb.) Vahl 1804
***Forsythia viridissima* 'Bronxensis'** {Boyce Thompson Arb. 1928} — Forsycja zielona
 'Bronxensis'
Forsythia viridissima var. *bronxensis* Everett 1947 = ***Forsythia viridissima* 'Bronxensis'** {Boyce
 Thompson Arb. 1928}
***Forsythia* × *intermedia* 'Lynwood'** {Adair/Slieve Donard Nursery <1935/1935} — Forsycja
 pośrednia 'Lynwood Gold'
Forsythia × *intermedia* 'Lynwood Gold' = ***Forsythia* × *intermedia* 'Lynwood'** {Adair/Slieve
 Donard Nursery <1935/1935}
Forsythia* × *intermedia Zabel 1885 — Forsycja pośrednia
 Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Coloratus' — ***Euonymus fortunei* 'Coloratus'** {USA 1914}
 Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Emerald Gaiety' — ***Euonymus fortunei* 'Emerald Gaiety'**
 {Corliss Bros. <1967/1967}
 Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Emerald'n Gold' — ***Euonymus fortunei* 'Emerald'n Gold'**
 {Corliss Bros. <1967/1967}
 Fotergilla amerykańska = Fotergilla większa
 Fotergilla Gardena — ***Fothergilla gardenii*** Murray 1774
 Fotergilla karolińska = Fotergilla Gardena
 Fotergilla olszolistna = Fotergilla Gardena
 Fotergilla większa — ***Fothergilla major*** (Sims) Lodd. 1829
Fothergilla alnifolia L.f. 1781 = ***Fothergilla gardenii*** Murray 1774
Fothergilla alnifolia L.f. var. *major* Sims 1811 = ***Fothergilla major*** (Sims) Lodd. 1829
Fothergilla caroliniana (L.) Britton 1894 = ***Fothergilla gardenii*** Murray 1774
Fothergilla gardenii Murray 1774 — Fotergilla Gardena
Fothergilla involucrata Falc. 1839 = ***Parrotiopsis jacquemontiana*** Rehder 1920
Fothergilla major (Sims) Lodd. 1829 — Fotergilla większa
Fothergilla monticola Ashe 1897 = ***Fothergilla major*** (Sims) Lodd. 1829
Fothergilla parviflora Kearney = ***Fothergilla gardenii*** Murray 1774
Frangula alnus Mill — ***Frangula alnus*** Mill
Franklinia alatamaha Barth ex Marshall. 1785 — Franklinia amerykańska
 Franklinia amerykańska — ***Franklinia alatamaha*** Barth ex Marshall. 1785
Fraxinus alba argenteo marginata hort. = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'**
 {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus alba argenteo variegata hort. = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'**
 {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus americana argenteo marginata hort. = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'**
 {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus americana argenteo variegata hort. = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'**
 {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus argenteo variegata hort. = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'**
 {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus atrovirens Desf. = ***Fraxinus excelsior* 'Crispa'** {Francja ok. 1788}
Fraxinus cinerea argenteo marginata = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'**
 {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus cinerea argenteo variegata = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'**
 {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus crispa Bosc. 1808 = ***Fraxinus excelsior* 'Crispa'** {Francja ok. 1788}
Fraxinus excelsior argenteo marginata hort. = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'**
 {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus excelsior atrovirens Dippel 1889 = ***Fraxinus excelsior* 'Crispa'** {Francja ok. 1788}

- Fraxinus excelsior cripisa* Willd. 1806 = ***Fraxinus excelsior* 'Crispa'** {Francja ok. 1788}
***Fraxinus excelsior* 'Crispa'** {Francja ok. 1788} — Jesion wyniosły 'Crispa'
Fraxinus excelsior 'Diversifolia Pendula' hort. = ***Fraxinus excelsior* 'Heterophylla Pendula'** {Späth <1898/1898}
Fraxinus excelsior f. *cucullata* Carrière = ***Fraxinus excelsior* 'Crispa'** {Francja ok. 1788}
***Fraxinus excelsior* 'Heterophylla Pendula'** {Späth <1898/1898} — Jesion wyniosły 'Heterophylla Pendula'
***Fraxinus excelsior* L.** — Jesion wyniosły
Fraxinus excelsior 'Monophylla Pendula' hort. = ***Fraxinus excelsior* 'Heterophylla Pendula'** {Späth <1898/1898}
***Fraxinus excelsior* 'Pendula'** {Anglia 1725} — Jesion wyniosły 'Pendula'
Fraxinus excelsior pendula Aiton 1789 = ***Fraxinus excelsior* 'Pendula'** {Anglia 1725}
Fraxinus excelsior var. *vojslavicensis* Szymanowski 1959 = ***Fraxinus excelsior* 'Heterophylla Pendula'** {Späth <1898/1898}
***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'** {Niemcy/Späth 1865/1882} — Jesion pensylwański 'Argenteomarginata'
Fraxinus pubescens alba marginata Jaeg. = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'** {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus pubescens argenteo marginata = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'** {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus pubescens argenteo variegata = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'** {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fraxinus pubescens variegata = ***Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'** {Niemcy/Späth 1865/1882}
Fylostachys czarny — ***Phyllostachys nigra*** (Lodd. ex Lindl.) Munro
Fylostachys prosty — ***Phyllostachys nuda*** McClure
Gaultheria Miquela = Golteria Miquela
Gaultheria rozestłana = Golteria płózająca
Gaultheria miqueliana Takeda 1918 — Golteria Miquela
***Gaultheria procumbens* L.** 1753 — Golteria płózająca
Gaultheria pyroloides Miq. p.p. = ***Gaultheria miqueliana*** Takeda 1918
Genista horrida (Vahl.) DC. 1805 — Janowiec jeżowaty
Genista horrida Boiss. ex Spach. 1844 = ***Genista horrida*** (Vahl.) DC. 1805
Genista horrida DC. = ***Genista horrida*** (Vahl.) DC. 1805
Genista scoparia (L.) Lam. = ***Sarothamnus scoparius*** (L.) Wimm. ex W.D.J. Koch
Ginkgo adiantifolia Sprecher 1907 = ***Ginkgo biloba* L.** 1771
Ginkgo biloba* f. *longicarpa (?) — Miłorzęb dwuklapowy f. długonasienna
***Ginkgo biloba* 'Fastigiata'** Mast. 1896 — Miłorzęb dwuklapowy 'Fastigiata'
***Ginkgo biloba* L.** 1771 — Miłorzęb dwuklapowy
Ginkgo biloba 'Longicarpa' = ***Ginkgo biloba* f. *longicarpa*** (?)
***Ginkgo biloba* 'Pendula'** Carrière 1967 ({C. Van Geert Nurs. 1862} — Miłorzęb dwuklapowy 'Pendula'
Ginkgo biloba 'Praga' hort. = ***Ginkgo biloba* 'Pragensis'** J.P > Krouman 1969 {Czechy <1969}
Ginkgo biloba 'Pragense' hort. = ***Ginkgo biloba* 'Pragensis'** J.P > Krouman 1969 {Czechy <1969}
Ginkgo biloba pragensis = ***Ginkgo biloba* 'Pragensis'** J.P > Krouman 1969 {Czechy <1969}
Ginkgo biloba 'Pragensis' hort. = ***Ginkgo biloba* 'Pragensis'** J.P > Krouman 1969 {Czechy <1969}
***Ginkgo biloba* 'Pragensis'** Krouman 1969 {Czechy <1969} — Miłorzęb dwuklapowy 'Pragensis'
Ginkgo biloba 'Pyramidalis' hort. Amer. 1963 (błędnie) = ***Ginkgo biloba* 'Fastigiata'** Mast. 1896
Ginkgo macrophylla hort. ex K.Koch = ***Ginkgo biloba* L.** 1771

- Glediczja trójcierniowa — *Gleditsia triacanthos* L.1753
 Glediczja trójcierniowa odm. Rubinowa Koronka =
 Glediczja trójcierniowa odm. żółtolistna = Glediczja trójcierniowa 'Sunburst'
 Glediczja trójcierniowa 'Rubylace' — *Gleditsia triacanthos* 'Rubylace' {W. Flemer III 1961}
 Glediczja trójcierniowa 'Sunburst' — *Gleditsia triacanthos* 'Sunburst' {D.B. Cole <1954}
Gleditsia amorphoides hort. non Traub = *Gleditsia triacanthos* L.1753
Gleditsia sinensis hort. non Lam. = *Gleditsia triacanthos* L.1753
Gleditsia triacanthos 'Aurea' = *Gleditsia triacanthos* 'Sunburst' {D.B. Cole <1954}
Gleditsia triacanthos inermis aurea Cole = *Gleditsia triacanthos* 'Sunburst' {D.B. Cole <1954}
Gleditsia triacanthos L.1753 — Glediczja trójcierniowa
Gleditsia triacanthos 'Rubylace' {W. Flemer III 1961} — Glediczja trójcierniowa 'Rubylace'
Gleditsia triacanthos 'Sunburst' {D.B. Cole <1954} — Glediczja trójcierniowa 'Sunburst'
 Glicynia chińska — *Wisteria sinensis* (Sims) Sweet
 Glicynia chińska 'Alba' — *Wisteria sinensis* 'Alba' {Chiny <1846}
 Glicynia chińska 'Prolific' — *Wisteria sinensis* 'Prolific' {P.J.C. Oosthoek & Co. Boskoop
 ?/W.J.Hoftman <1968}
 Glicynia kwiecista 'Honbeni' — *Wisteria floribunda* (Willd.) DC. 'Honbeni' {Japonia}
Glycine sinensis Sims = *Wisteria sinensis* (Sims) Sweet
 Głogownik Dawida = Stranwesia Dawida
 Głowocis chiński = Głowocis Fortune'a
 Głowocis Fortune'a — *Cephalotaxus fortunei* Hook.f. 1850
 Głowocis japoński — *Cephalotaxus harringtonia* (Knight ex Forbes) K.Koch 1873
 Głowocis japoński odm. chińska — *Cephalotaxus sinensis* (Rehder ex Wilson) Li 1953
 Głowocis japoński odm. krótkoszypułkowa = Głowocis japoński odm. pestkowata
 Głowocis japoński odm. pestkowata — *Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea* (Siebold
 et Zucc.1842) Koidz. 1930
 Głóg szkarłatny = Głóg zakłopotany
 Głóg szkarłatny = Głóg zakłopotany
 Głóg zakłopotany — *Crataegus intricata* Lange 1895
 Głóg zakłopotany — *Crataegus intricata* Lange 1895
 Golteria — *Gaultheria* Kalm ex L. 1756
 Golteria Miquela — *Gaultheria miqueliana* Takeda 1918
 Golteria płózająca — *Gaultheria procumbens* L. 1753
 Golteria rozesłana = Golteria płózająca
Gordonia alatamaha (Marshall) Sarg. = *Franklinia alatamaha* Barth ex Marshall. 1785
Gordonia pubescens Cav. 1787 = *Franklinia alatamaha* Barth ex Marshall. 1785
Gordonia pubescens L.Hérit 1791 = *Franklinia alatamaha* Barth ex Marshall. 1785
Gorgonia Alatomaha Sarg. 1889 = *Franklinia alatamaha* Barth ex Marshall. 1785
 Grab luźnokwiatowy — *Carpinus laxiflora* (Siebold et Zucc.) Blume
 Grab pospolity — *Carpinus betulus* L. 1753
 Grab pospolity 'Columnaris' — *Carpinus betulus* 'Columnaris' {Späth 1891}
 Grab pospolity 'Fastigiata' — *Carpinus betulus* 'Fastigiata' {Niemcy <1883}
 Grab pospolity odm. kolumnowa = Grab pospolity 'Columnaris'
 Grab pospolity odm. stożkowata = Grab pospolity 'Fastigiata'
 Grab pospolity odm. zwisająca = Grab pospolity 'Pendula'
 Grab pospolity 'Pendula' — *Carpinus betulus* 'Pendula' {Francja <1853}
 Grab zwyczajny = Grab pospolity
 Grab zwyczajny odm. kolumnowa = Grab pospolity 'Columnaris'
 Grab zwyczajny odm. stożkowata = Grab pospolity 'Fastigiata'
 Grab zwyczajny odm. zwisająca = Grab pospolity 'Pendula'
 Granat właściwy — *Punica granatum* L. 1753

- Grewia biloba*** D.Don — *Grewia* dwuklapowa
Grewia biloba var. *parviflora* (Bunge) Hand. Mazz. 1933 = ***Grewia biloba*** D.Don
Grewia dwuklapowa — ***Grewia biloba*** D.Don
Grewia dwuklapowa odm. drobnokwiatowa = *Grewia* dwuklapowa
Grewia parviflora Bunge 1833 = ***Grewia biloba*** D.Don
Grewia parviflora var. *glabrescens* (Benth.) Rehder et Wilson = ***Grewia biloba*** D.Don
Grujecznik japoński — ***Cercidiphyllum japonicum*** Siebold et Zucc. 1852
Grujecznik japoński odm. wspaniała — ***Cercidiphyllum japonicum*** var. ***magnificum*** (Nakai) Nakai 1919
Grujecznik japoński odm. wspaniała f. zwisła — ***Cercidiphyllum japonicum*** var. ***magnificum*** f. ***pendulum*** (Miyoshi) Ohwi
Grujecznik japoński odm. zwisająca = Grujecznik japoński odm. wspaniała f. zwisła
Grujecznik odm. zwisła = Grujecznik japoński odm. wspaniała f. zwisła
Grujecznik wielkolistny = Grujecznik japoński odm. wspaniała
Grujecznik wspaniały = Grujecznik japoński odm. wspaniała
Grusza dzika = *Grusza* pospolita
Grusza polna = *Grusza* pospolita
Grusza pospolita — Grusza 'Président Drouard'
Grusza 'Président Drouard' — ***Pyrus*** 'Président Drouard' {Oliver/L. Lerroy <1870/1870}
Guzikowiec zachodni — ***Cephalanthus occidentalis*** L. 1753
Gwillimia yulan (Desf.) Kostel 1836 = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
Hahnia arbutifolia ssp. *nigra* Medik. 1793 = ***Aronia melanocarpa*** (Michx.) Elliott 1821
Halesia carolina var. *monticola* Rehder 1913 = ***Halesia monticola*** (Rehder) Sarg. 1921
Halesia corymbosa (Siebold et Zucc.) G.Nicholson = ***Pterostyrax corymbosa*** Siebold et Zucc.
Halesia monticola (Rehder) Sarg. 1921 — Ośnieża karolińska odm. drzewiasta
Hamamelis japonica f. *auriflora* Satomi 1988 = ***Hamamelis japonica*** 'Zuccariniana'
{Japonia/Ottolander <1868/1872 ?}
Hamamelis japonica ssp. *megalophylla* Murata 1981 = ***Hamamelis japonica*** 'Zuccariniana'
{Japonia/Ottolander <1868/1872 ?}
Hamamelis japonica var. *Zuccariniana* Gumbel. 1890 = ***Hamamelis japonica*** 'Zuccariniana'
{Japonia/Ottolander <1868/1872 ?}
Hamamelis japonica 'Zuccariniana' {Japonia/Ottolander <1868/1872 ?} — Oczar japoński 'Zuccariniana'
Hamamelis mollis 'Select' = ***Hamamelis mollis*** 'Goldcrest' {Walia/lord Aberconway <1961/1961}
Hamamelis vernalis 'Lombarts Weeping' {P.von Lombarts <1954/1954} —
Hamamelis vernalis 'Sandra' {P. Dummer/H. Hillier <1962/1962} — Oczar wiosenny 'Sandra'
Hamamelis virginiana caroliniana L. 1771 = ***Fothergilla gardenii*** Murray 1774
Hamamelis* × *intermedia 'Arnold Promise' {Arnold Arboretum/USA 1928/1963} — Oczar pośredni 'Arnold Promise'
Hamamelis* × *intermedia 'Barmstedt Gold' H.Brunns 1975 {Baumschule H. Brunns, H. Hachmann/H. Hachmann <1975/ >1975} — Oczar pośredni 'Barmstedt Gold'
Hamamelis × *intermedia* 'Copper Beauty' = ***Hamamelis* × *intermedia*** 'Jelena' Belder 1955 {A. Kort/R de Belder 1935/1955}
Hamamelis* × *intermedia 'Diane' {A. Kort 1935 ?/ R. de Belder 1935/1969} — Oczar pośredni 'Diane'
Hamamelis* × *intermedia 'Jelena' Belder 1955 {A. Kort/R de Belder 1935/1955} — Oczar pośredni 'Jelena'
Hamamelis* × *intermedia 'Moonlight' {H. Hillier 1970} — Oczar pośredni 'Moonlight'

- Hamamelis* × *intermedia* 'Primavera'** {A. Kort/R. de Belder ok. 1935/1969} — Oczar pośredni 'Primavera'
- Hamamelis* × *intermedia* 'Sunburst' = ***Hamamelis mollis* 'Sunburst'** {D. Veerman 1967}
- Hamamelis* × *intermedia* 'Vesna'** {R. de Belder 1970} — Oczar pośredni 'Vesna'
- Hamamelis* × *intermedia* 'Westerstede'** {Baumschule H. Bruns/von Helmers ?/1977} —
- Hamamelis mollis* 'Goldcrest'** {Walia/lord Aberconway <1961/1961} — Oczar pośredni 'Westerstede'
- Hamamelis mollis* 'Sunburst'** {D. Veerman 1967} — Oczar omszony 'Sunburst'
- Hamamelis zuccariniana* (hort. Ottol ex Mast.) Gumb. = ***Hamamelis japonica* 'Zuccariniana'** {Japonia/Ottolander <1868/1872 ?}
- Hamamelis Zuccariniana* Ottol. ex Mast. 1872 = ***Hamamelis japonica* 'Zuccariniana'** {Japonia/Ottolander <1868/1872 ?}
- Hedera amurensis* hort. ex Hibberd = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Hedera arborea* Carrière = *Hedera helix* L. 1753
- Hedera caucasica* hort. = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Hedera colchica* 'Dentata'** {J.F. Ruprecht <1870} — Bluszcz kolchidzki 'Dentata'
- Hedera colchica*** K.Koch 1859 — Bluszcz kolchidzki
- Hedera colchica* var *dentata* Hibberd 1890 = ***Hedera colchica* 'Dentata'** {J.F. Ruprecht <1870}
- Hedera colchica* var. *dentata* (Hibberd) Lawr. = ***Hedera colchica* 'Dentata'** {J.F. Ruprecht <1870}
- Hedera colchica* f. *dentata* Hibberd 1890 = ***Hedera colchica* 'Dentata'** {J.F. Ruprecht <1870}
- Hedera communis* S.F.Gray = *Hedera helix* L. 1753
- Hedera cordifolia* Hibberd = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Hedera coriacea* Hibberd = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Hedera dentata* hort. ex Carrière = ***Hedera colchica* 'Dentata'** {J.F. Ruprecht <1870}
- Hedera helix* 'Arborescens'** — Bluszcz pospolity 'Arborescens'
- Hedera helix* 'Dentata' = ***Hedera colchica* 'Dentata'** {J.F. Ruprecht <1870}
- Hedera helix* 'Golden Jubilee' ***Hedera helix* 'Goldheart'** {Włochy (?)}
- Hedera helix* 'Goldheart'** {Włochy (?)}
- Hedera helix* 'Jubiläum Goldherz' = ***Hedera helix* 'Goldheart'** {Włochy (?)}
- Hedera helix* L. 1753 — Bluszcz pospolity
- Hedera helix* L.f. *arborea* hort. = ***Hedera helix* 'Arborescens'**
- Hedera helix* 'Oro di Bogliasco' = ***Hedera helix* 'Goldheart'** {Włochy (?)}
- Hedera helix* var. *arborescens* 1835 = ***Hedera helix* 'Arborescens'**
- Hedera helix* var. *colchica* K.Koch 1842 = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Hedera Helix* var. *dentata* Hibberd 1890 = ***Hedera colchica* 'Dentata'** {J.F. Ruprecht <1870}
- Hedera helix* var. *raegneriana* G.Nicholson = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Hedera macrophylla* hort. = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Hedera quinquefolia* L. = ***Parthenocissus quinquefolia*** (L.) Planch.
- Hedera regeneriana* Hibberd (błędnie) = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Hedera Regneriana* Hibberd 1858 = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Hedera roeneriana* hort. ex Boiss. = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Hedera roeneriana* hort. ex Dippel. 1893 = ***Hedera colchica*** K.Koch 1859
- Helwingia japonica*** (Thunb.) F.Dietr. 1817 — *Helwingia* japońska
- Helwingia* japońska — ***Helwingia japonica*** (Thunb.) F.Dietr. 1817
- Helwingia rusciflora* Willd. 1805 non Hemsl. et Forbes = ***Helwingia japonica*** (Thunb.) F.Dietr. 1817
- Heyderia decurrens* K.Koch 1872 = ***Calocedrus decurrens*** (Torr.) Florin 1956
- Hibiscus syriacus* 'Albus Plenus' = ***Hibiscus syriacus* 'Jeanne d'Arc'** {? 1894}
- Hibiscus syriacus* 'Boule de Feu'** {? <1856} — *Ketmia* syryjska 'Boule de Feu'
- Hibiscus syriacus* 'Comte de Flandre' = ***Hibiscus syriacus* 'Boule de Feu'** {? <1856}
- Hibiscus syriacus* 'Jeanne d'Arc'** {? 1894} — *Ketmia* syryjska 'Jeanne d'Arc'
- Hibiscus syriacus*** L. 1753 — *Ketmia* syryjska

- Hibiscus syriacus* 'Luteus Plenus' = ***Hibiscus syriacus* 'Jeanne d'Arc'** {? 1894}
- Hibiscus syriacus* 'Ranunculiflorus Plenus' = ***Hibiscus syriacus* 'Jeanne d'Arc'** {? 1894}
- Hochenwartia canadensis* (L.) Crantz = ***Rhododendron canadense* (L.) Torr.** 1841
- Holodiscus ariifolius* (Sm.) Greene = ***Holodiscus discolor* (Pursh) Maxim.** 1879
- Holodiscus discolor* (Pursh) Maxim.** 1879 — Pełnokreżnik różnobarwny
- Hortensja bukietowa = Hortensja wiechowata
- Hortensja bukietowa odm. wielkokwiatowa = Hortensja wiechowata 'Grandiflora'
- Hortensja dębolistna — ***Hydrangea quercifolia* W.Bartram** 1791
- Hortensja drzewkowata 'Annabelle' = Hortensja krzaczasta 'Annabelle'
- Hortensja krzaczasta 'Annabelle' — ***Hydrangea arborescens* 'Annabelle'** {J.C. Mc Daniel, Univer. Illinois}
- Hortensja ogrodowa 'Goliath' — ***Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Goliath'** {F. Matthes 1923}
- Hortensja ogrodowa 'Maculata' — ***Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Maculata'** {Japonia 1844}
- Hortensja ogrodowa 'Masja' — ***Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Masja'**
- Hortensja ogrodowa odm. Goliat = Hortensja ogrodowa 'Goliath'
- Hortensja ogrodowa odm. Mysikrólik = Hortensja ogrodowa 'Zaunkönig'
- Hortensja ogrodowa odm. plamista = Hortensja ogrodowa 'Maculata'
- Hortensja ogrodowa pgat. piłkowany = Hortensja piłkowana
- Hortensja ogrodowa pgat. piłkowany 'Acuminata' = Hortensja piłkowana 'Acuminata'
- Hortensja ogrodowa pgat. piłkowany odm. kosztowna = Hortensja pośrednia 'Preziosa'
- Hortensja ogrodowa pgat. piłkowany odm. ostrokończysta = Hortensja piłkowana 'Acuminata'
- Hortensja ogrodowa 'Zaunkönig' — ***Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Zaunkönig'** {F. Meier 1979}
- Hortensja piłkowana — ***Hydrangea serrata* (Thunb.) Ser.** 1830
- Hortensja piłkowana 'Acuminata' — ***Hydrangea serrata* 'Acuminata'** {Japonia <1860}
- Hortensja pnąca — ***Hydrangea petiolaris* Siebold et Zucc.** 1840
- Hortensja pnąca 'Cordifolia' — ***Hydrangea petiolaris* 'Cordifolia'**
- Hortensja pośrednia 'Preziosa' — ***Hydrangea* × *serphylla* 'Preziosa'** {G. Arends 1961} – nazwa tymczasowa
- Hortensja Sargenta — ***Hydrangea sargentiana* Rehder** 1911
- Hortensja wiechowata — ***Hydrangea paniculata* Siebold** 1829
- Hortensja wiechowata 'Grandiflora' — ***Hydrangea paniculata* 'Grandiflora'** {Japonia <1860}
- Hortensja wiechowata 'Kyushu' — ***Hydrangea paniculata* 'Kyushu'**
- Hortensja wiechowata odm. Biała Ćma = Hortensja wiechowata 'White Moth'
- Hortensja wiechowata odm. Różowy Diament = Hortensja wiechowata 'Pink Diamond'
- Hortensja wiechowata 'Pink Diamond' — ***Hydrangea paniculata* 'Pink Diamond'** {J. i R. de Belder}
- Hortensja wiechowata 'Tardiva' — ***Hydrangea paniculata* 'Tardiva'** {Windsor Great Park/Chenault Nursery ?}
- Hortensja wiechowata 'White Moth' — ***Hydrangea paniculata* 'White Moth'** {J. i R. de Belder}
- Hydrangea acuminata* Siebold et Zucc. 1840 = ***Hydrangea serrata* (Thunb.) Ser.** 1830
- Hydrangea acuminata* Siebold et Zucc. 1840 = ***Hydrangea serrata* 'Acuminata'** {Japonia <1860}
- Hydrangea anomala* ssp. *petiolaris* (Siebold et Zucc.) E.M.McClintock 1957 = ***Hydrangea petiolaris* Siebold et Zucc.** 1840
- Hydrangea arborescens* 'Annabelle'** {J.C. Mc Daniel, Univer. Illinois} — Hortensja krzaczasta 'Annabelle'
- Hydrangea aspera* ssp. *sargentiana* (Rehder) E.M.Mc Clintock 1956 = ***Hydrangea sargentiana* Rehder** 1911

- Hydrangea japonica* Siebold in part = ***Hydrangea serrata*** (Thunb.) Ser. 1830
- Hydrangea macrophylla* 'Goliath' = ***Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Goliath'** {F. Matthes 1923}
- Hydrangea macrophylla* 'Preziosa' = ***Hydrangea* × *serphylla* 'Preziosa'** {G. Arends 1961} – nazwa tymczasowa
- Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Goliath'** {F. Matthes 1923} — Hortensja ogrodowa 'Goliath'
- Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Maculata'** {Japonia 1844} — Hortensja ogrodowa 'Maculata'
- Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Masja'** — Hortensja ogrodowa 'Masja'
- Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Zaunkönig'** {F. Meier 1979} — Hortensja ogrodowa 'Zaunkönig'
- Hydrangea macrophylla* ssp. *serrata* (Thunb.) Makino 1929 = ***Hydrangea serrata*** (Thunb.) Ser. 1830
- Hydrangea macrophylla* ssp. *serrata* 'Acuminata' = ***Hydrangea serrata* 'Acuminata'** {Japonia <1860}
- Hydrangea macrophylla* ssp. *serrata* 'Intermedia' = ***Hydrangea serrata* 'Acuminata'** {Japonia <1860}
- Hydrangea macrophylla* ssp. *serrata* 'Preziosa' = ***Hydrangea* × *serphylla* 'Preziosa'** {G. Arends 1961} – nazwa tymczasowa
- Hydrangea macrophylla* subsp. *serrata* 'Preciosa' = ***Hydrangea* × *serphylla* 'Preziosa'** {G. Arends 1961} – nazwa tymczasowa
- Hydrangea macrophylla* var. *acuminata* (Siebold et Zucc.) Makino = ***Hydrangea serrata*** (Thunb.) Ser. 1830
- Hydrangea macrophylla* var. *maculata* Wilson = ***Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Maculata'** {Japonia 1844}
- Hydrangea macrophylla* 'Variegata' = ***Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Maculata'** {Japonia 1844}
- Hydrangea maculata* Blume 1826 = ***Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Maculata'** {Japonia 1844}
- Hydrangea opuloides* var. *serrata* Rehder = ***Hydrangea serrata*** (Thunb.) Ser. 1830
- Hydrangea paniculata* *grandiflora* Siebold 1866 = ***Hydrangea paniculata* 'Grandiflora'** {Japonia <1860}
- Hydrangea paniculata* 'Grandiflora'** {Japonia <1860} — Hortensja wiechowata 'Grandiflora'
- Hydrangea paniculata* 'Kyushu'** — Hortensja wiechowata 'Kyushu'
- Hydrangea paniculata* 'Pink Diamond'** {J. i R. de Belder} — Hortensja wiechowata 'Pink Diamond'
- Hydrangea paniculata*** Siebold 1829 — Hortensja wiechowata
- Hydrangea paniculata* 'Tardiva'** {Windsor Great Park/Chenault Nursery ?} — Hortensja wiechowata 'Tardiva'
- Hydrangea paniculata* *tardiva* = ***Hydrangea paniculata* 'Tardiva'** {Windsor Great Park/Chenault Nursery ?}
- Hydrangea paniculata* 'White Moth'** {J. i R. de Belder} — Hortensja wiechowata 'White Moth'
- Hydrangea petiolaris* 'Cordifolia'** — Hortensja pnąca 'Cordifolia'
- Hydrangea petiolaris*** Siebold et Zucc. 1840 — Hortensja pnąca
- Hydrangea platanifolia* hort. = ***Hydrangea quercifolia*** W.Bartram 1791
- Hydrangea* 'Preziosa' = ***Hydrangea* × *serphylla* 'Preziosa'** {G. Arends 1961} – nazwa tymczasowa
- Hydrangea quercifolia*** W.Bartram 1791 — Hortensja dębolistna
- Hydrangea sargentiana*** Rehder 1911 — Hortensja Sargenta
- Hydrangea scandens* Maxim. 1867 non Ser. 1830 = ***Hydrangea petiolaris*** Siebold et Zucc. 1840

- Hydrangea serrata* (Thunb.) Ser. 1830 — Hortensja piłkowana
***Hydrangea serrata* 'Acuminata'** {Japonia <1860} — Hortensja piłkowana 'Acuminata'
Hydrangea serrata 'Bluebird' = ***Hydrangea serrata* 'Acuminata'** {Japonia <1860}
Hydrangea serrata f. *acuminata* (Siebold et Zucc.) Wilson = ***Hydrangea serrata* (Thunb.) Ser. 1830**
Hydrangea serrata f. *acuminata* E.H.Wilson 1923 = ***Hydrangea serrata* 'Acuminata'** {Japonia <1860}
Hydrangea serrata f. *acuminata* hort. = ***Hydrangea serrata* 'Acuminata'** {Japonia <1860}
Hydrangea serrata 'Intermedia' = ***Hydrangea serrata* 'Acuminata'** {Japonia <1860}
Hydrangea serrata 'Preciosa' = ***Hydrangea* × *serphylla* 'Preziosa'** {G. Arends 1961} – nazwa tymczasowa
Hydrangea serrata 'Preziosa' = ***Hydrangea* × *serphylla* 'Preziosa'** {G. Arends 1961} – nazwa tymczasowa
Hydrangea tiliifolia Lév. = ***Hydrangea petiolaris*** Siebold et Zucc. 1840
Hydrangea variegata G.Nicholson 1887 = ***Hydrangea macrophylla* ssp. *macrophylla* 'Maculata'** {Japonia 1844}
***Hydrangea* × *serphylla* 'Preziosa'** {G. Arends 1961} – nazwa tymczasowa — Hortensja pośrednia 'Preziosa'
Hydrangea yesoensis Koidz. = ***Hydrangea serrata* (Thunb.) Ser. 1830**
Hymenanthes japonicum Blume = ***Rhododendron degronianum* Carrière ssp. *heptamerum***
***Iberis sempervirens* L.** — Ubiorek wieczniezielony
***Idesia polycarpa* Maxim.** — Idesja wieloowockowa
***Idesia polycarpa* var. *vestita* Diels** — Idesja wielkoowockowa odm. omszona
Idesja wielkoowockowa odm. omszona — ***Idesia polycarpa* var. *vestita* Diels**
Idesja wieloowockowa — ***Idesia polycarpa* Maxim.**
Iglicznia trójcierniowa = Glediczja trójcierniowa
Ilex americana Lam. 1802 = ***Ilex opaca* Aiton 1789 f. *opaca***
Ilex angustifolia var. *ligustrifolia* DC. 1825 = ***Ilex glabra* (L.) A.Gray 1856 f. *glabra***
Ilex aquifolium 'Ananassifolia' = ***Ilex aquifolium* 'Angustifolia'** 1789
***Ilex aquifolium* 'Angustifolia'** 1789 — Ostrokrzew kolczasty 'Angustifolia'
Ilex aquifolium 'Aurea Marginata' = ***Ilex aquifolium* 'Rubricaulis Aurea'** {Anglia <1867}
Ilex aquifolium 'Aurea Marginata Rotundifolia' = ***Ilex aquifolium* 'Rubricaulis Aurea'** {Anglia <1867}
Ilex aquifolium 'Aureo Marginata' = ***Ilex aquifolium* 'Rubricaulis Aurea'** {Anglia <1867}
Ilex aquifolium 'Aureomarginata' = ***Ilex aquifolium* 'Rubricaulis Aurea'** {Anglia <1867}
***Ilex aquifolium* 'Bacciflava'** {<1657} — Ostrokrzew kolczasty 'Bacciflava'
Ilex aquifolium 'Bromeliaefolia' = ***Ilex aquifolium* 'Rubricaulis Aurea'** {Anglia <1867}
Ilex aquifolium 'Bromelifolia' (błędnie = *Ilex* × *altaclarensis* 'Royal Red') = ***Ilex aquifolium* 'Angustifolia'** 1789
Ilex aquifolium 'Calamistrata' = ***Ilex aquifolium* 'Crispa'** {1838}
Ilex aquifolium calamistrata Göpp. = ***Ilex aquifolium* 'Crispa'** {1838}
Ilex aquifolium 'Chrysocarpa' = ***Ilex aquifolium* 'Bacciflava'** {<1657}
Ilex aquifolium 'Contorta' = ***Ilex aquifolium* 'Crispa'** {1838}
***Ilex aquifolium* 'Crispa'** {1838} — Ostrokrzew kolczasty 'Crispa'
Ilex aquifolium 'Echinata' = ***Ilex aquifolium* 'Ferox'** J.Parkinson 1640 ? {Francja/<1635/?}
Ilex aquifolium 'Echinatum Argentea Marginata' = ***Ilex aquifolium* 'Ferox Argentea'** {Anglia 1662}
Ilex aquifolium f. *arbutifolia* Loes. 1901 = ***Ilex aquifolium* L. 1735**
Ilex aquifolium f. *balearica* (Desf.) Loes. 1901 = ***Ilex aquifolium* L. 1735**
Ilex aquifolium f. *heterophylla* (Aiton) Loes. 1901 = ***Ilex aquifolium* L. 1735**
Ilex aquifolium f. *heterophylla* subf. *algarviensis* Loes. 1901 = ***Ilex aquifolium* L. 1735**
Ilex aquifolium f. *vulgaris* Loes. 1901 = ***Ilex aquifolium* L. 1735**
Ilex aquifolium 'Farmers Variegated Holly' = ***Ilex aquifolium* 'Rubricaulis Aurea'** {Anglia <1867}

- Ilex aquifolium* 'Ferox Argentea'** {Anglia 1662} — Ostrokrzew kolczasty 'Ferox Argentea'
Ilex aquifolium 'Ferox Argentea Marginata' = ***Ilex aquifolium* 'Ferox Argentea'** {Anglia 1662}
***Ilex aquifolium* 'Ferox'** J.Parkinson 1640 ? {Francja/<1635/?} — Ostrokrzew kolczasty
 'Ferox'
Ilex aquifolium 'Fructu luteo' = ***Ilex aquifolium* 'Bacciflava'** {<1657}
***Ilex aquifolium* 'Green Pillar'** {Hillier & Sons Nursery} — Ostrokrzew kolczasty 'Green
 Pillar'
Ilex aquifolium 'Heterophylla' = ***Ilex aquifolium* L.** 1735
***Ilex aquifolium* L.** 1735 — Ostrokrzew kolczasty
Ilex aquifolium 'Latifolia Aureomarginata' = ***Ilex aquifolium* 'Rubricaulis Aurea'** {Anglia <1867}
Ilex aquifolium L. f. *bacciflava* (H.West) Rehder = ***Ilex aquifolium* 'Bacciflava'** {<1657}
Ilex aquifolium L. f. *echinata* (Mill.) DC. = ***Ilex aquifolium* 'Ferox'** J.Parkinson 1640 ?
 {Francja/<1635/?}
Ilex aquifolium L. f. *flava* Sweet = ***Ilex aquifolium* 'Bacciflava'** {<1657}
Ilex aquifolium L. f. *laurifolia* (Kern) Loudon = ***Ilex aquifolium* L.** 1735
Ilex aquifolium L. f. *xanthocarpa* Loes. = ***Ilex aquifolium* 'Bacciflava'** {<1657}
Ilex aquifolium Marshall 1785 = ***Ilex opaca* Aiton 1789 f. *opaca***
***Ilex aquifolium* 'Myrtifolia'** {Anglia <1830} — Ostrokrzew kolczasty 'Myrtifolia'
Ilex aquifolium 'Myrtifolia Stricta' = ***Ilex aquifolium* 'Angustifolia'** 1789
Ilex aquifolium 'Pernetyifolia' = ***Ilex aquifolium* 'Angustifolia'** 1789
Ilex aquifolium 'Petit' (♂) = ***Ilex aquifolium* 'Angustifolia'** 1789
Ilex aquifolium 'Petite' (♀) = ***Ilex aquifolium* 'Angustifolia'** 1789
***Ilex aquifolium* 'Rubricaulis Aurea'** {Anglia <1867} — Ostrokrzew kolczasty 'Rubricaulis
 Aurea'
Ilex aquifolium 'Tortuosa' = ***Ilex aquifolium* 'Crispa'** {1838}
Ilex aquifolium tortuosa Moore = ***Ilex aquifolium* 'Crispa'** {1838}
Ilex aquifolium var. *acubiformis* Gillot 1904 = ***Ilex aquifolium* L.** 1735
Ilex aquifolium var. *algarviensis* Chodat 1909 = ***Ilex aquifolium* L.** 1735
Ilex aquifolium var. *barcinonae* Pau 1922 = ***Ilex aquifolium* L.** 1735
Ilex aquifolium var. *integrifolia* Tod. 1884 = ***Ilex aquifolium* L.** 1735
Ilex aquifolium var. *laetevirens* Sennen 1926 = ***Ilex aquifolium* L.** 1735
Ilex aquifolium var. *serrata* = ***Ilex aquifolium* 'Angustifolia'** 1789
Ilex aquifolium var. *vulgaris* Aiton 1789 = ***Ilex aquifolium* L.** 1735
***Ilex aquifolium* 'Wilsonii'** {Fisher, Son & Sibray ok. 1890} — Ostrokrzew kolczasty
 'Wilsonii'
Ilex aquifolium 'Xanthocarpa' = ***Ilex aquifolium* 'Bacciflava'** {<1657}
Ilex aquifolium 'Bromeliaefolia' błędnie = *Ilex* × *altaclarensis* 'Royal Red') = ***Ilex aquifolium***
'Angustifolia' 1789
Ilex balearica Desf. 1809 = ***Ilex aquifolium* L.** 1735
***Ilex* 'Blue Angel'** {K.K. Meserve/Conard-Pyle Comp. 1963/1975} — Ostrokrzew 'Blue
 Angel'
***Ilex* 'Blue Boy'** {K.K. Meserve/Perkins de Wilde <1963/1963} — Ostrokrzew 'Blue Boy'
***Ilex* 'Blue Prince'** {K.K. Meserve/Conard-Pyle Comp. 1964/1972} — Ostrokrzew 'Blue
 Prince'
***Ilex* 'Blue Princess'** {K.K. Meserve/ Conard-Pyle Company 1958/1974} — Ostrokrzew 'Blue
 Princess'
Ilex bronxensis Britton 1912 = ***Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. *verticillata***
Ilex canadense Marshall 1785 = ***Ilex opaca* Aiton 1789 f. *opaca***
Ilex canadensis hort. ex D.Don 1853-1854 = ***Ilex opaca* Aiton 1789 f. *opaca***
Ilex chrysocarpa Wender 1825 = ***Ilex aquifolium* L.** 1735
Ilex citriocarpa Murray = ***Ilex aquifolium* L.** 1735

- Ilex crassifolia* Aiton ex Steud. 1837 = *Ilex aquifolium* L. 1735
- Ilex crenata* 'Bullata' = *Ilex crenata* 'Convexa' {Japonia <1900}
- Ilex crenata* 'Buxifolia' = *Ilex crenata* 'Convexa' {Japonia <1900}
- Ilex crenata* 'Convexa'** {Japonia <1900} — Ostrokrzew japoński 'Convexa'
- Ilex crenata* f. *bullata* = *Ilex crenata* 'Convexa' {Japonia <1900}
- Ilex crenata* f. *convexa* Rehder 1931 = *Ilex crenata* 'Convexa' {Japonia <1900}
- Ilex crenata* f. *luzonica* (Rolfe) Loes. 1901 = *Ilex crenata* Thunb. ex Murray 1784 var. *crenata*
- Ilex crenata*** Thunb. ex Murray 1784 var. *crenata* — Ostrokrzew japoński odm. typowa
- Ilex crenata* var. *convexa* Makino 1928 = *Ilex crenata* 'Convexa' {Japonia <1900}
- Ilex crenata* var. *typica* Loes. 1901 = *Ilex crenata* Thunb. ex Murray 1784 var. *crenata*
- Ilex elliptica* Siebold ex Miq. 1867 = *Ilex crenata* Thunb. ex Murray 1784 var. *crenata*
- Ilex fargesii*** Franch. 1898 ssp. *fargesii* — Ostrokrzew Fargesia pgt. typowy
- Ilex fargesii* var. *angustifolia* C.Yung Chang 1981 = *Ilex fargesii* Franch. 1898 ssp. *fargesii*
- Ilex fargesii* var. *megalophylla* Loes. 1911 = *Ilex fargesii* Franch. 1898 ssp. *fargesii*
- Ilex fauriei* Gand. 1918 = *Ilex crenata* Thunb. ex Murray 1784 var. *crenata*
- Ilex franchetiana* Loes. 1911 = *Ilex fargesii* Franch. 1898 ssp. *fargesii*
- Ilex glabra*** (L.) A.Gray 1856 f. *glabra* — Ostrokrzew gładki f. typowa
- Ilex glabra* var. *austrina* Ashe 1924 = *Ilex glabra* (L.) A.Gray 1856 f. *glabra*
- Ilex laxifolia* Lam. 1789 = *Ilex opaca* Aiton 1789 f. *opaca*
- Ilex luzonica* Rolfe 1886 = *Ilex crenata* Thunb. ex Murray 1784 var. *crenata*
- Ilex montsenatense* Sennen 1936 = *Ilex aquifolium* L. 1735
- Ilex opaca* (Aiton) Raf. 1838 = *Ilex opaca* Aiton 1789 f. *opaca*
- Ilex opaca*** Aiton 1789 f. *opaca* — Ostrokrzew matowy f. typowa
- Ilex opaca* var. *laxifolia* (Lam.) Nutt. 1818 = *Ilex opaca* Aiton 1789 f. *opaca*
- Ilex opaca* var. *prinifolia* (Lavallée) Lavallée 1921 = *Ilex opaca* Aiton 1789 f. *opaca*
- Ilex pernyi*** Franch. 1883 — Ostrokrzew Perny'ego
- Ilex prinifolia* Lavallée 1877 = *Ilex opaca* Aiton 1789 f. *opaca*
- Ilex quercifolia* Meerb. 1789 = *Ilex opaca* Aiton 1789 f. *opaca*
- Ilex sempervirens* Salisb. 1796 = *Ilex aquifolium* L. 1735
- Ilex verticillata*** (L.) A.Gray 1857 var. *verticillata* — Ostrokrzew okółkowy odm. typowa
- Ilex verticillata* f. *fastigiata* (E.P.Bicknell) Fernald 1922 = *Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. ***verticillata***
- Ilex verticillata* var. *cyclophylla* Robinson 1900 = *Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. *verticillata*
- Ilex verticillata* var. *padifolia* (Willd.) Torr. et Gray 1878 = *Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. ***verticillata***
- Ilex verticillata* var. *tenuifolia* (Torr.) Watson 1878 = *Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. ***verticillata***
- Ilex vulgaris* J.E.Gray 1821 = *Ilex aquifolium* L. 1735
- Ilex* × *altaclarensis* 'Wilsonii' = *Ilex aquifolium* 'Wilsonii' {Fisher, Son & Sibray ok. 1890}
- Ilex* × *meserveae* 'Blue Angel' = *Ilex* 'Blue Angel' {K.K. Meserve/Conard-Pyle Comp. 1963/1975}
- Ilex* × *meserveae* 'Blue Boy' = *Ilex* 'Blue Boy' {K.K. Meserve/Perkins de Wilde <1963/1963}
- Ilex* × *meserveae* 'Blue Eagle' = *Ilex* 'Blue Boy' {K.K. Meserve/Perkins de Wilde <1963/1963}
- Ilex* × *meserveae* 'Blue Prince' = *Ilex* 'Blue Prince' {K.K. Meserve/Conard-Pyle Comp. 1964/1972}
- Ilex* × *meserveae* 'Blue Princess' = *Ilex* 'Blue Princess' {K.K. Meserve/ Conard-Pyle Company 1958/1974}
- Ilex* × *meserveae*** S.Y.Hu 1940 {nn/K.K. Meserve nn/ok. 1950} — Ostrokrzew Meservey
- Incarvillea tomentosa* Spr. = *Paulownia tomentosa* (Thunb. ex Murr.) Steud.
- Irga 'Coral Beauty' — *Cotoneaster* 'Coral Beauty' Hoogedoorn 1967 {Darhuizer Nursery 1967}
- Irga Dammera odm. rozesłana — *Cotoneaster dammeri* var. *radicans* Dammer 1906

- Irga 'Eichholz' — *Cotoneaster 'Eichholz'* {C. Simon 1965}
 Irga Eichholza = Irga 'Eichholz'
 Irga 'Koralowa Piękność' = Irga 'Coral Beauty'
 Irga okrągłolistna 'Ruby' — *Cotoneaster rotundifolius 'Ruby'*
 Irga oziębła — *Cotoneaster frigidus* Wall. ex Lindl.
 Irga oziębła 'Fructuluteo' — *Cotoneaster frigidus 'Fructuluteo'*
 Irga pozioma — *Cotoneaster horizontalis* Decne. 1877
 Irga pozioma odm. pstrolistna = Irga pozioma 'Variegatus'
 Irga pozioma 'Variegatus' — *Cotoneaster horizontalis 'Variegatus'* {Osborn 1922}
 Irga 'Skogholm' — *Cotoneaster 'Skogholm'* {O. Göransson/Skogsholmens Plantskolor 1941/1950}
 Irga wierzbolistna — *Cotoneaster salicifolius* Franch. 1886
 Irga wierzbolistna odm. Parkowy Dywan = Irga wierzbolistna 'Parkteppich'
 Irga wierzbolistna 'Parkteppich' — *Cotoneaster salicifolius 'Parkteppich'* {H. Hachmann 1950}
 Irga wysoka = Irga oziębła
Isotrema durius (Hill.) H. Huber = *Aristolochia macrophylla* Lam. 1754
Isotrema macrophylla (Lam.) C.F. Reed = *Aristolochia macrophylla* Lam. 1754
Isotrema siphon (L'Hér.) Raf. = *Aristolochia macrophylla* Lam. 1754
Itea virginica L. 1753 — Itea wirginijska
 Itea wirginijska — *Itea virginica* L. 1753
 Jabłoń japońska — *Malus sieboldii* (Regel) Rehder
 Jabłoń purpurowa 'Kobendza' — *Malus × purpurea 'Kobendza'* Białobok 1951 {A. Wróblewski / Szkółki Charzewice ok. 1950}
 Jabłoń purpurowa 'Royalty' = *Malus 'Royalty'* {W.L. Kerr 1958/1962}
 Jabłoń 'Royalty' — *Malus 'Royalty'* {W.L. Kerr 1958/1962}
 Jałowiec — *Juniperus* L. 1753
 Jałowiec chiński 'Aurea' — *Juniperus chinensis 'Aurea'* R. Smith 1865 {M.A. Young 's Nurs. ok. 1855/1871}
 Jałowiec chiński 'Blaauw' — *Juniperus chinensis 'Blaauw'* Groot. 1940 {Blaauw & Co. ok. 1924}
 Jałowiec chiński 'Blue Alps' — *Juniperus chinensis 'Blue Alps'* F.J. Groot. 1978
 Jałowiec chiński 'Blue and Gold' = Jałowiec pośredni 'Blue and Gold'
 Jałowiec chiński 'Expansa Variegata' — *Juniperus chinensis 'Expansa Variegata'* Hornibr. 1939
 Jałowiec chiński 'Obelisk' — *Juniperus chinensis 'Obelisk'* Groot. 1946 {F.J. Grootendorst ex Zone Nurs. ok. 1930}
 Jałowiec chiński 'Pfitzeriana' = Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana'
 Jałowiec chiński 'Pfitzeriana Aurea' = Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana Aurea'
 Jałowiec chiński 'Pfitzeriana Compacta' = Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana Compacta'
 Jałowiec chiński 'Plumosa Aurea' — *Juniperus chinensis 'Plumosa Aurea'* Hornibr. 1923 {<1885}
 Jałowiec chiński 'Variegata' — *Juniperus chinensis 'Variegata'* R. Smith 1865 {Japonia <1860}
 Jałowiec łuskowaty 'Blue Carpet' — *Juniperus squamata 'Blue Carpet'* Laar 1972 {J. Schoemaker <1972}
 Jałowiec łuskowaty odm. niebieski dywan = Jałowiec łuskowaty 'Blue Carpet'
 Jałowiec nadbrzeżny — *Juniperus conferta* Parl. 1863
 Jałowiec nadbrzeżny 'Blue Pacific' — *Juniperus conferta 'Blue Pacific'* Monrovia 1972 {<1972}
 Jałowiec płozący — *Juniperus horizontalis* Moench 1794

- Jałowiec płozący 'Agnieszka' — *Juniperus horizontalis* 'Agnieszka' Grąbczewski 1995 {J. Grąbczewski 1971/1978}
- Jałowiec płozący 'Blue Chip' — *Juniperus horizontalis* 'Blue Chip' D. Hill {Asger M. Jensen, Thomsen/D. Hill Nurs. ?}
- Jałowiec płozący 'Blue Forrest' — *Juniperus horizontalis* 'Blue Forrest' hort. Amer.
- Jałowiec płozący 'Douglasii' — *Juniperus horizontalis* 'Douglasii' Douglas 1878 {Douglas Nurs. 1855}
- Jałowiec płozący 'Plumosa' — *Juniperus horizontalis* 'Plumosa' Andorra 1919 {Andorra Nurs. <1907/1907}
- Jałowiec płozący 'Wiltonii' — *Juniperus horizontalis* 'Wiltonii' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914}
- Jałowiec pospolity 'Bruns' — *Juniperus communis* 'Bruns' Den Ouden et Boom 1965 {Szwecja/Timm Baumsch. ok. 1930/1953}
- Jałowiec pospolity 'Compressa' — *Juniperus communis* 'Compressa' Carrière 1855 {nn<1855}
- Jałowiec pospolity 'Green Carpet' — *Juniperus communis* 'Green Carpet' A. Bloom. 1984 {Norwegia/Bressingham Nurs. <1984/1984 ?}
- Jałowiec pospolity 'Hibernica' — *Juniperus communis* 'Hibernica' Gordon 1858 {Loddiges Nurs. 1836}
- Jałowiec pospolity 'Hornibrookii' — *Juniperus communis* 'Hornibrookii' Hornibr. 1939 {Hornibrook <1923}
- Jałowiec pospolity odm. irlandzka = Jałowiec pospolity 'Hibernica'
- Jałowiec pospolity 'Repanda' — *Juniperus communis* 'Repanda' Groot. 1940 {M. Prichard <1934}
- Jałowiec pośredni 'Blauw' = Jałowiec chiński 'Blauw'
- Jałowiec pośredni 'Blue and Gold' — *Juniperus* × *media* 'Blue and Gold' D. Geld. 1984
- Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana' — *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana' (Beissn.) Melle 1946 {Späth Baumschule <1899/1899}
- Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana Aurea' — *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana Aurea' Hill 1936 {D. Hill Nurs. 1923/1936}
- Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana Compacta' — *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana Compacta' hort. Amer. 1930 {Bobbink ex Atkins <1930}
- Jałowiec pośredni 'Plumosa Aurea' = Jałowiec chiński 'Plumosa Aurea'
- Jałowiec rozesłany — *Juniperus procumbens* (Endl.) Siebold ex Miq. 1870
- Jałowiec rozesłany 'Bonin Isles' — *Juniperus procumbens* 'Bonin Isles' W.H. Welch 1979 {Japonia/Ingwersen Nurs ?/<1979}
- Jałowiec sabiński 'Tamariscifolia' — *Juniperus sabina* 'Tamariscifolia' Forbes 1839 {ok. 1789}
- Jałowiec sabiński 'Variegata' — *Juniperus sabina* 'Variegata' Hayne 1822 {nn <1775}
- Jałowiec sawina odm. pstra = Jałowiec sabiński 'Variegata'
- Jałowiec skalny 'Springbank' — *Juniperus scopulorum* 'Springbank' Groot. 1969 {<1969}
- Jałowiec wirginijski — *Juniperus virginiana* L. 1753
- Jałowiec wirginijski 'Burkii' — *Juniperus virginiana* 'Burkii' Slavin 1932 {USA<1930}
- Jałowiec wirginijski 'Cinerascens'
- Jałowiec wirginijski 'Cinerascens' — *Juniperus virginiana* L. 1753 'Cinerascens' Carrière 1855 {Francja <1855}
- Janowiec jeżowaty — *Genista horrida* (Vahl.) DC. 1805
- Jarząb górski = Jarząb nieszpulkowy odm. sudecka
- Jarząb kaszmirski — *Sorbus cashmiriana* Hedl.
- Jarząb Koehne'a — *Sorbus koehneana* C.K.Schneid. 1906
- Jarząb nieszpulkowy odm. sudecka — *Sorbus chamaemespilus* var. *sudetica* (Tausch) Wenz

- Jarząb odm. górską = Jarząb nieszpulkowy odm. sudecka
 Jarząb pospolity — *Sorbus aucuparia* L. em Hedl.
 Jarząb pospolity 'Fastigiata' — *Sorbus aucuparia* L. em Hedl.
 Jarząb pospolity odm. stożkowata = Jarząb pospolity 'Fastigiata'
 Jarząb zwyczajny = Jarząb pospolity
Jasminum fruticans L. — Jaśmin krzewiasty
Jasminum nudiflorum Lindl. — Jaśmin nagokwiatowy
Jasminum sieboldianum Blume ? = *Jasminum nudiflorum* Lindl
 Jaśmin krzewiasty — *Jasminum fruticans* L.
 Jaśmin nagokwiatowy — *Jasminum nudiflorum* Lindl
 Jaśminowiec 'Biały Karzeł' — *Philadelphus* 'Biały Karzeł' Bugała 1970 {A.
 Wróblewski/Szkółki Kórnickie <1939/1982}
 Jaśminowiec czerwony — *Philadelphus purpurascens* (Koehne) Rehder 1915
 Jaśminowiec Delavaya — *Philadelphus delavayi* L.Henry 1903
 Jaśminowiec Magdaleny — *Philadelphus subcanus* Koehne var. *magdalenae* (Koehne) S.-
 Y.Hu
 Jaśminowiec omszony — *Philadelphus pubescens* Loisel.
 Jaśminowiec owłosiony — *Philadelphus pubescens* Loisel.
 Jaśminowiec panieński — *Philadelphus* × *virginialis* Rehder 1920 ? {Lemoine 1909}
 Jaśminowiec bezwonny odm. wielkokwiatowa — *Philadelphus inodorus* L. var.
grandiflorus (Willd.) A.Gray
 Jaśminowiec wonny — *Philadelphus coronarius* L.
 Jedlica Douglasa = Daglezja zielona
 Jedlica Menziesa = Daglezja zielona
 Jedlica zielona = Daglezja zielona
 Jesion pensylwański 'Argenteomarginata' — *Fraxinus pennsylvanica* 'Argenteomarginata'
 {Niemcy/Späth 1865/1882}
 Jesion pensylwański odm. białopstra = Jesion pensylwański 'Argenteomarginata'
 Jesion wyniosły — *Fraxinus excelsior* L.
 Jesion wyniosły 'Crispa' — *Fraxinus excelsior* 'Crispa' {Francja ok. 1788}
 Jesion wyniosły 'Heterophylla Pendula' — *Fraxinus excelsior* 'Heterophylla Pendula'
 {Späth <1898/1898}
 Jesion wyniosły odm. białobrzega = Jesion pensylwański 'Argenteomarginata'
 Jesion wyniosły odm. jednolistkowa zwisająca = Jesion wyniosły 'Heterophylla Pendula'
 Jesion wyniosły 'Pendula' — *Fraxinus excelsior* 'Pendula' {Anglia 1725}
 Jeżyna Henry'ego — *Rubus henryi* Hemsl. & Kuntze 1887
 Jeżyna Henry'ego — *Rubus henryi* Hemsl. & Kuntze 1887
 Jeżyna pachnąca — Róża złota
 Jeżyna tybetańska 'Silver Fern' — *Rubus thibetanus* 'Silver Fern'
 Jodła Arnolda — *Abies* × *arnoldiana* Nitz.
 Jodła Arnolda 'Jan Paweł II' — *Abies* × *arnoldiana* 'Jan Paweł II' Kurowski Kat. ok. 1980
 {Arboretum w Rogowie ok. 1980}
 Jodła Arnolda 'Kórnik' — *Abies* × *arnoldiana* Nitz 'Kórnik' Król 1995 {J. Król ok. 1980}
 Jodła balsamiczna 'Nana' — *Abies balsamea* (L.) Mill. 'Nana' {nn <1866}
 Jodła górską 'Argentea' — *Abies lasiocarpa* (Hooker) Nuttall 'Argentea' Henkel
 1901 {<1901}
 Jodła górską 'Arizona Compacta' — *Abies lasiocarpa* 'Arizona Compacta' W.H.Welch
 1979 {J. Boer ok. 1927}
 Jodła grecka — *Abies cephalonica* Loudon 1838
 Jodła hiszpańska — *Abies pinsapo* Boiss. 1838

- Jodła hiszpańska 'Glauca' — *Abies pinsapo* Boiss. '**Glauca**' Carrière 1867 {Desfosse ex Thuillier < 1867}
- Jodła japońska — *Abies firma* Siebold et Zucc. 1842
- Jodła jednobarwna — *Abies concolor* (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr. 1861
- Jodła jednobarwna 'Violaceae' — *Abies concolor* '**Violacea**' Murray 1875
- Jodła kalifornijska = Jodła jednobarwna
- Jodła kaukaska — *Abies nordmanniana* (Steven) Spach. 1842
- Jodła koreańska — *Abies koreana* E.H.Wilson 1920
- Jodła koreańska 'Silberlocke' — *Abies koreana* '**Silberlocke**' Krüssm. 1979 {L.G. Horstmann Nursery 1978}
- Jodła mandżurska — *Abies holophylla* Maxim. 1866
- Jodła nikko = Jodła nikkońska
- Jodła nikkońska — *Abies homolepis* Siebold et Zucc. 1842
- Jodła olbrzymia — *Abies grandis* (Douglas ex D.Don) Lindl. 1833
- Jodła szlachetna 'Glauca' — *Abies procera* Rehder '**Glauca**' Ravenscr.c. 1863 {<1863}
- Jodła szlachetna odm. sina = Jodła szlachetna 'Glauca'
- Jodła wonna 'Spreading Star' — *Abies amabilis* '**Spreading Star**' {Holandia <1960}
- Judaszowiec chiński — *Cercis chinensis* Bunge
- Judaszowiec kanadyjski — *Cercis canadensis* L. 1753
- Judaszowiec wschodni — *Cercis siliquastrum* L. 1753
- Juglans nigra* 'Leopold' (błędnie) = *Juglans regia* '**Leopold**' {B. Dudek ok. 1970/ok. 1970}
- Juglans regia* L. 1753 — Orzech włoski
- Juglans regia* '**Leopold**' {B. Dudek ok. 1970/ok. 1970} — Orzech włoski 'Leopold'
- Jukka karolińska — *Yucca filamentosa* L.
- Jukka Karolińska — *Yucca filamentosa* L.
- Juniperus arborescens* Moench 1794 = *Juniperus virginiana* L. 1753
- Juniperus argentea* hort. = *Juniperus virginiana* L. 1753 '**Cinerascens**' Carrière 1855 {Francja <1855}
- Juniperus caesia* Carrière 1855 = *Juniperus horizontalis* Moench 1794
- Juniperus caroliniana* Mill. 1768 = *Juniperus virginiana* L. 1753
- Juniperus chinensis* '**Blaauw**' Groot. 1940 {Blaauw ex Co. ok. 1924} — Jałowiec chiński 'Blaauw'
- Juniperus chinensis* 'Alba' Standish 1875 non Rehder 1925 = *Juniperus chinensis* '**Variegata**' R. Smith 1865 {Japonia <1860}
- Juniperus Chinensis* A.Youngii hort. = *Juniperus chinensis* '**Aurea**' R.Smith 1865 {M.A.Young's Nurs. ok. 1855/1871}
- Juniperus chinensis* 'Argentea' = *Juniperus chinensis* '**Variegata**' R.Smith 1865 {Japonia <1860}
- Juniperus chinensis* 'Argenteo-variegata' = *Juniperus chinensis* '**Variegata**' R.Smith 1865 {Japonia <1860}
- Juniperus chinensis* 'Argenteovariegata' R.Smith 1867 = *Juniperus chinensis* '**Variegata**' R.Smith 1865 {Japonia <1860}
- Juniperus chinensis aurea* G.Nicholson = *Juniperus chinensis* '**Plumosa Aurea**' Hornibr. 1923 {<1885}
- Juniperus chinensis* '**Aurea**' R.Smith 1865 {M.A.Young's Nurs. ok. 1855/1871} — Jałowiec chiński 'Aurea'
- Juniperus chinensis* 'Blaauw's Varietel' hort. = *Juniperus chinensis* '**Blaauw**' Groot. 1940 {Blaauw & Co. ok. 1924}
- Juniperus chinensis* '**Blue Alps**' F.J.Groot. 1978 ? {W.H.Welch <1978 ?} — Jałowiec chiński 'Blue Alps'
- Juniperus chinensis* 'Blue and Gold' = *Juniperus* × *media* '**Blue and Gold**' D. Geld. 1984

- Juniperus chinensis* 'Blue Vase' hort. = *Juniperus horizontalis* 'Wiltonii' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914}
- Juniperus chinensis* 'Blue Wilson' hort. = *Juniperus horizontalis* 'Wiltonii' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914}
- Juniperus chinensis* 'Expansa Variegata' Hornibr. 1939 — Jałowiec chiński 'Expansa Variegata'
- Juniperus chinensis* 'Glauc'a' hort. = *Juniperus horizontalis* 'Wiltonii' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914}
- Juniperus chinensis mascula aurea* = *Juniperus chinensis* 'Aurea' R.Smith 1865 {M.A.Young 's Nurs. ok. 1855/1871}
- Juniperus chinensis* 'Nick's Compact' = *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana Compacta' hort. Amer. 1930 {Bobbink ex Atkins <1930}
- Juniperus chinensis* 'Obelisk' Groot. 1946 {F.J. Grootendorst ex Zone Nurs. ok. 1930} — Jałowiec chiński 'Obelisk'
- Juniperus chinensis* 'Pfitzeriana' = *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana' (Beissn.) Melle 1946 {Späth Baumschule <1899/1899}
- Juniperus chinensis* 'Pfitzeriana Aurea' = *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana Aurea' Hill 1936 {D. Hill Nurs. 1923/1936}
- Juniperus chinensis pfitzeriana aurea* Hill = *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana Aurea' Hill 1936 {D. Hill Nurs. 1923/1936}
- Juniperus chinensis* 'Pfitzeriana Compacta' = *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana Compacta' hort. Amer. 1930 {Bobbink ex Atkins <1930}
- Juniperus chinensis Pfitzeriana* Späth 1899 = *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana' (Beissn.) Melle 1946 {Späth Baumschule <1899/1899}
- Juniperus chinensis* 'Plumosa Aurea' Hornibr. 1923 {<1885} — Jałowiec chiński 'Plumosa Aurea'
- Juniperus chinensis procumbens aurea* Beissn. 1891 = *Juniperus chinensis* 'Plumosa Aurea' Hornibr. 1923 {<1885}
- Juniperus chinensis* 'Procumbens' Siebold 1844 non End. 1947 = *Juniperus procumbens* (Endl.) Siebold ex Miq. 1870
- Juniperus chinensis* 'Stricta Variegata' hort. 1986 (błędnie) = *Juniperus chinensis* 'Variegata' R. Smith 1865 {Japonia <1860}
- Juniperus chinensis* var. *albo-variegata* H.J.Veitch 1881 = *Juniperus chinensis* 'Variegata' R.Smith 1865 {Japonia <1860}
- Juniperus chinensis* var. *expansa variegata* Hornibr.1939 = *Juniperus chinensis* 'Expansa Variegata' Hornibr. 1939
- Juniperus chinensis* var. *glauca* = *Juniperus horizontalis* 'Wiltonii' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914}
- Juniperus chinensis* var. *pendula* Beissn. = *Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana' (Beissn.) Melle 1946 {Späth Baumschule <1899/1899}
- Juniperus chinensis* var. *procumbens* Endl. 1847 = *Juniperus procumbens* (Endl.) Siebold ex Miq. 1870
- Juniperus chinensis* 'Variegata' R.Smith 1865 {Japonia <1860} — Jałowiec chiński 'Variegata'
- Juniperus chinensis* 'Willow Pattern' = *Juniperus chinensis* 'Blue Alps' F.J.Groot.1978 {W.H.Welch <1978 ?}
- Juniperus cinensis* var. *globosa aurea* Hornibr. = *Juniperus chinensis* 'Plumosa Aurea' Hornibr. 1923 {<1885}
- Juniperus communis* 'Bruns' Den Ouden et Boom 1965 {Szwecja/Timm Baumsch. ok. 1930/1953} — Jałowiec pospolicity 'Bruns'

- Juniperus communis* '**Compressa**' Carrière 1855 {nn<1855} — Jałowiec pospolity 'Compressa'
- Juniperus communis* '**Green Carpet**' A. Bloom. 1984 {Norwegia/Bressingham Nurs. <1984/1984 ?} — Jałowiec pospolity 'Green Carpet'
- Juniperus communis hibernica compressa* Carrière = *Juniperus communis* '**Compressa**' Carrière 1855 {nn<1855}
- Juniperus communis* '**Hibernica**' Gordon 1858 {Loddiges Nurs. 1836} — Jałowiec pospolity 'Hibernica'
- Juniperus communis hibernica* Lodd. ex Gordon = *Juniperus communis* '**Hibernica**' Gordon 1858 {Loddiges Nurs. 1836}
- Juniperus communis hispanica* C.Lawson ex Gordon = *Juniperus communis* '**Compressa**' Carrière 1855 {nn<1855}
- Juniperus communis hornibrookii* Groot. = *Juniperus communis* '**Hornibrookii**' Hornibr. 1939 {Hornibrook <1923}
- Juniperus communis* '**Hornibrookii**' Hornibr. 1939 {Hornibrook <1923} — Jałowiec pospolity 'Hornibrookii'
- Juniperus communis nana compacta* hort. = *Juniperus communis* '**Compressa**' Carrière 1855 {nn<1855}
- Juniperus communis* 'Obergärtner Bruns' hort. = *Juniperus communis* '**Bruns**' Den Ouden et Boom 1965 {Szwecja/Timm Baumsch. ok. 1930/1953}
- Juniperus communis prostrata* Hornibr. non Beissn. = *Juniperus communis* '**Hornibrookii**' Hornibr. 1939 {Hornibrook <1923}
- Juniperus communis* '**Repanda**' Groot. 1940 {M. Prichard <1934} — Jałowiec pospolity 'Repanda'
- Juniperus communis stricta* Carrière 1855 = *Juniperus communis* '**Hibernica**' Gordon 1858 {Loddiges Nurs. 1836}
- Juniperus compressa* Rinz = *Juniperus communis* '**Compressa**' Carrière 1855 {nn<1855}
- Juniperus conferta* '**Blue Pacific**' Monrovia 1972 {<1972} — Jałowiec nadbrzeżny 'Blue Pacific'
- Juniperus conferta* Parl. 1863 — Jałowiec nadbrzeżny
- Juniperus davurica* 'Expansa Variegata' Melle = *Juniperus chinensis* '**Expansa Variegata**' Hornibr. 1939
- Juniperus dioica* hort. = *Juniperus virginiana* L. 1753 '**Cinerascens**' Carrière 1855 {Francja <1855}
- Juniperus fastigiata* hort. = *Juniperus communis* '**Hibernica**' Gordon 1858 {Loddiges Nurs. 1836}
- Juniperus foetida* var. *tamariscifolia* Spach 1842 = *Juniperus sabina* '**Tamariscifolia**' Forbes 1839 {ok. 1789}
- Juniperus foetida virginiana* Spach 1842 = *Juniperus virginiana* L. 1753
- Juniperus hibernica* Lodd. 1836 = *Juniperus communis* '**Hibernica**' Gordon 1858 {Loddiges Nurs. 1836}
- Juniperus hispanica* C.Presl ex Gordon non Mill. = *Juniperus communis* '**Compressa**' Carrière 1855 {nn<1855}
- Juniperus hispanica* hort. = *Juniperus communis* '**Hibernica**' Gordon 1858 {Loddiges Nurs. 1836}
- Juniperus horizontalis* 'Agnes' hort. = *Juniperus horizontalis* '**Agnieszka**' Grąbczewski 1995 {J. Grąbczewski 1971/1978}
- Juniperus horizontalis* '**Agnieszka**' Grąbczewski 1995 {J. Grąbczewski 1971/1978} — Jałowiec płożący 'Agnieszka'
- Juniperus horizontalis* 'Andorra' hort. = *Juniperus horizontalis* '**Plumosa**' Andorra 1919 {Andorra Nurs. <1907/1907}

- Juniperus horizontalis* 'Andorra Juniper' hort. = *Juniperus horizontalis* '**Plumosa**' Andorra 1919 {Andorra Nurs. <1907/1907}
- Juniperus horizontalis* '**Blue Chip**' D. Hill {Asger M. Jensen, Thomsen/D. Hill Nurs. ?} — Jałowiec płożący 'Blue Chip'
- Juniperus horizontalis* '**Blue Forrest**' hort. Amer. — Jałowiec płożący 'Blue Forrest'
- Juniperus horizontalis* 'Blue Moon' Thomsen = *Juniperus horizontalis* '**Blue Chip**' D. Hill {Asger M. Jensen, Thomsen/D. Hill Nurs. ?}
- Juniperus horizontalis* 'Blue Rug' hort. = *Juniperus horizontalis* '**Wiltonii**' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914}
- Juniperus horizontalis* 'Blue Wiltonii' hort. = *Juniperus horizontalis* '**Wiltonii**' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914}
- Juniperus horizontalis* 'Creeping Juniper' hort. = *Juniperus horizontalis* '**Plumosa**' Andorra 1919 {Andorra Nurs. <1907/1907}
- Juniperus horizontalis* '**Douglasii**' Douglas 1878 {Douglas Nurs. 1855} — Jałowiec płożący 'Douglasii'
- Juniperus horizontalis douglasii* Rehder = *Juniperus horizontalis* '**Douglasii**' Douglas 1878 {Douglas Nurs. 1855}
- Juniperus horizontalis glauca major* Groot. = *Juniperus horizontalis* '**Douglasii**' Douglas 1878 {Douglas Nurs. 1855}
- Juniperus horizontalis* 'Glauca Nana' hort. Amer. (błędnie) = *Juniperus horizontalis* '**Wiltonii**' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914}
- Juniperus horizontalis* Moench 1794 — Jałowiec płożący
- Juniperus horizontalis* '**Plumosa**' Andorra 1919 {Andorra Nurs. <1907/1907} — Jałowiec płożący 'Plumosa'
- Juniperus horizontalis* 'Wilton Carpet' hort. = *Juniperus horizontalis* '**Wiltonii**' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914}
- Juniperus horizontalis* '**Wiltonii**' Verm. 1953 {J.C. Van Heiningen/South Wilton Nurs. 1914/>1914} — Jałowiec płożący 'Wiltonii'
- Juniperus hudsonica* Forb. 1839 = *Juniperus horizontalis* Moench 1794
- Juniperus japonica aurea* Carrière = *Juniperus chinensis* '**Plumosa Aurea**' Hornibr. 1923 {<1885}
- Juniperus japonica* hort. ex Carrière = *Juniperus procumbens* (Endl.) Siebold ex Miq. 1870
- Juniperus litoralis* hort. non Maxim. = *Juniperus procumbens* (Endl.) Siebold ex Miq. 1870
- Juniperus litoralis* Maxim 1868 = *Juniperus conferta* Parl. 1863
- Juniperus media Pfitzeriana aurea* Melle 1947 = *Juniperus* × *media* '**Pfitzeriana Aurea**' Hill 1936 {D. Hill Nurs. 1923/1936}
- Juniperus media Pfitzeriana* Melle = *Juniperus* × *media* '**Pfitzeriana**' (Beissn.) Melle 1946 {Späth Baumschule <1899/1899}
- Juniperus media plumosa aurea* Melle 1947 = *Juniperus chinensis* '**Plumosa Aurea**' Hornibr. 1923 {<1885}
- Juniperus pacifica* Nakai non Siebold = *Juniperus procumbens* (Endl.) Siebold ex Miq. 1870
- Juniperus procumbens* (Endl.) Siebold ex Miq. 1870 — Jałowiec rozestłany
- Juniperus procumbens* 'Bonin Island' = *Juniperus procumbens* '**Bonin Isles**' W.H. Welch 1979 {Japonia/Ingwersen Nurs ?/<1979}
- Juniperus procumbens* 'Bonin Islands' = *Juniperus procumbens* '**Bonin Isles**' W.H. Welch 1979 {Japonia/Ingwersen Nurs ?/<1979}
- Juniperus procumbens* '**Bonin Isles**' W.H. Welch 1979 {Japonia/Ingwersen Nurs ?/<1979} — Jałowiec rozestłany 'Bonin Isles'
- Juniperus prostrata* Pers. 1807 = *Juniperus horizontalis* Moench 1794
- Juniperus pyramidalis* hort. = *Juniperus communis* '**Hibernica**' Gordon 1858 {Loddiges Nurs. 1836}

- Juniperus repens* Nutt. 1817 = ***Juniperus horizontalis*** Moench 1794
- Juniperus rigida* var. *conferta* Patschke 1913 = ***Juniperus conferta*** Parl. 1863
- Juniperus sabina* 'Knap Hill' Fitch. = ***Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana'** (Beissn.) Melle 1946
{Späth Baumschule <1899/1899}
- Juniperus Sabina* Michx. 1803 = ***Juniperus horizontalis*** Moench 1794
- Juniperus sabina* 'Tamariscifolia'** Forbes 1839 {ok. 1789} — Jałowiec sabiński
'Tamariscifolia'
- Juniperus sabina tamariscifolia variegata* Nelson = ***Juniperus sabina* 'Variegata'** Hayne 1822 {nn
<1775}
- Juniperus sabina* var. *humilis* Hook. = ***Juniperus horizontalis*** Moench 1794
- Juniperus sabina* var. *procumbens* Pursh. = ***Juniperus horizontalis*** Moench 1794
- Juniperus sabina* var. *prostrata* (Michx.) Loudon = ***Juniperus horizontalis*** Moench 1794
- Juniperus sabina* var. *tamariscifolia* Aiton = ***Juniperus sabina* 'Tamariscifolia'** Forbes 1839 {ok.
1789}
- Juniperus sabina* 'Variegata'** Hayne 1822 {nn <1775} — Jałowiec sabiński 'Variegata'
- Juniperus sanderi* Sander 1899 = ***Platycladus orientalis*** (L.f.) Franco '**Sanderi**' Gough ex
W.H.Welch 1978
- Juniperus scopulorum* 'Spring Bank' = ***Juniperus scopulorum* 'Springbank'** Groot. 1969 {<1969}
- Juniperus scopulorum* 'Springbank'** Groot. 1969 {<1969} — Jałowiec skalny 'Springbank'
- Juniperus scopulorum* 'Springbank Park' hort. = ***Juniperus scopulorum* 'Springbank'** Groot. 1969
{<1969}
- Juniperus shepardii* 'Blue Alps' hort. Europa (błędnie) = ***Juniperus chinensis* 'Blue Alps'** F.J.Groot.
1978 ? {W.H.Welch <1978 ?}
- Juniperus squamata* 'Blue Carpet'** Laar 1972 {J. Schoemaker <1972} — Jałowiec
łuskowaty 'Blue Carpet'
- Juniperus stricta* hort. = ***Juniperus communis* 'Hibernica'** Gordon 1858 {Loddiges Nurs. 1836}
- Juniperus virginiana argentea* hort. = ***Juniperus virginiana* L. 1753 'Cinerascens'** Carrière 1855
{Francja <1855}
- Juniperus virginiana* 'Burkii'** Slavin 1932 {USA<1930} — Jałowiec wirginijski 'Burkii'
- Juniperus virginiana cinerascens* Carrière = ***Juniperus virginiana* L. 1753 'Cinerascens'** Carrière
1855 {Francja <1855}
- Juniperus virginiana* L. 1753** — Jałowiec wirginijski
- Juniperus virginiana* L. 1753 'Cinerascens'** Carrière 1855 {Francja <1855} —
- Juniperus virginiana* var. *prostrata* (Pers.) Torr. 1826 = ***Juniperus horizontalis*** Moench 1794
- Juniperus* × *media* 'Blaauw' hort. = ***Juniperus chinensis* 'Blaauw'** Groot. 1940 {Blaauw & Co.
ok. 1924}
- Juniperus* × *media* 'Blue and Gold'** D. Geld. 1984 — Jałowiec pośredni 'Blue and Gold'
- Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana'** (Beissn.) Melle 1946 {Späth Baumschule <1899/1899 —
Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana'
- Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana Aurea'** Hill 1936 {D. Hill Nurs. 1923/1936} — Jałowiec
pośredni 'Pfitzeriana Aurea'
- Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana Compacta'** hort. Amer. 1930 {Bobbink ex Atkins <1930}
— Jałowiec pośredni 'Pfitzeriana Compacta'
- Juniperus* × *media* 'Plumosa Aurea' hort. = ***Juniperus chinensis* 'Plumosa Aurea'** Hornibr. 1923
{<1885}
- Juniperus* × *media* var. *pfitzeriana* f. *aurea* Melle = ***Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana Aurea'** Hill
1936 {D. Hill Nurs. 1923/1936}
- Juniperus* × *media* var. *pfitzeriana* f. *compacta* Melle = ***Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana Compacta'**
hort. Amer. 1930 {Bobbink ex Atkins <1930}
- Juniperus* × *pfitzeriana* 'Wilhelm Pfitzer' = ***Juniperus* × *media* 'Pfitzeriana'** (Beissn.) Melle 1946
{Späth Baumschule <1899/1899}

- Kadsura chinensis* Turcz. = *Schisandra chinensis* (Turcz.) Baill.
 Kalikarpa Bodiniera odm. Giralda = Pięknotka Bodiniera odm. Giralda
 Kalikarpa japońska = Pięknotka japońska
 Kalikarpa purpurowa = Pięknotka rozwidlona
 Kalina amerykańska — *Viburnum trilobum* Marshall
 Kalina biała — *Viburnum cassinoides* L.
 Kalina białojagodowa = Kalina biała
 Kalina Burkwooda — *Viburnum* × *burkwoodii* Burkwood & Skipwith ex Anon 1929
 {Burkwood et Skipwith ok. 1924}
 Kalina hordowina — *Viburnum lantana* L.
 Kalina japońska = Kalina japońska f. płodn
 Kalina japońska f. płodna — *Viburnum plicatum* Thunb. f. *tomentosum* (Thunb.) Rehder
 Kalina Judda — *Viburnum* × *juddii* Rehder {Arnold Arboretum 1920}
 Kalina koralowa — *Viburnum opulus* L.
 Kalina koralowa 'Nanum' — *Viburnum opulus* 'Nanum' {Francja ok. 1841}
 Kalina koralowa odm. żółtoowocowa = Kalina koralowa 'Xanthocarpum'
 Kalina koralowa 'Xanthocarpum' — *Viburnum opulus* 'Xanthocarpum'
 Kalina koreańska — *Viburnum carlesii* Hemsl.
 Kalina miękkolistna — *Viburnum buddleifolium* C.H.Wright
 Kalina pośrednia — *Viburnum* × *carlcephalum* Burkwood & Skipwith ex A.V. Pike {A.
 Burkwood, G.R. Skipwith, A.V. Pike ok. 1932/1946}
 Kalina praska — *Viburnum* × *pragense* Vik {Czechy ok. 1955}
 Kalina Siebolda — *Viburnum sieboldii* Miq.
 Kalina szensianum — *Viburnum schensianum* Maxim.
 Kalina szorstkowłosa — *Viburnum farreri* 'Nanum' Elliot
 Kalina sztywnolistna — *Viburnum rhytidophyllum* Hemsl.
 Kalina śliwolistna — *Viburnum prunifolium* L.
 Kalina wonna 'Nanum' — *Viburnum farreri* 'Nanum' Elliot
 Kalmia — *Kalmia* L. 1751
Kalmia angustifolia L. 1753 var. *angustifolia* — Kalmia wąskolistna odm. typowa
Kalmia angustifolia L. 'Rubra' — Kalmia wąskolistna 'Rubra'
Kalmia angustifolia var. *rubra* R.J. Dirr 1990 = *Kalmia angustifolia* L. 'Rubra'
Kalmia angustifolia f. *rubra* (Lodd.) Zabel = *Kalmia angustifolia* L. 'Rubra'
 Kalmia drobnolistna — *Kalmia microphylla* (Hook.) A. Heller
 Kalmia drobnolistna = Kalmia wąskolistna odm. typowa
Kalmia glauca Ait. = *Kalmia polifolia* Wangenh.
Kalmia glauca var. *microphylla* Hook. = *Kalmia microphylla* (Hook.) A. Heller
Kalmia glauca var. *rosmarinifolia* Pursh. = *Kalmia polifolia* Wangenh.
Kalmia latifolia 'Dexter 5' = *Kalmia latifolia* 'Ostbo Red' R.A. Jaynes 1971 {E. Ostbo 1940}
Kalmia latifolia L. 1753 — Kalmia szerokolistna
Kalmia latifolia 'Ostbo # 5' = *Kalmia latifolia* 'Ostbo Red' R.A. Jaynes 1971 {E. Ostbo 1940}
Kalmia latifolia 'Ostbo Red' R.A. Jaynes 1971 {E. Ostbo 1940} — Kalmia szerokolistna
 'Ostbo Red'
Kalmia latifolia 'Ostbo's Red # 5' = *Kalmia latifolia* 'Ostbo Red' R.A. Jaynes 1971 {E. Ostbo
 1940}
Kalmia latifolia 'Red-Bud' = *Kalmia latifolia* 'Ostbo Red' R.A. Jaynes 1971 {E. Ostbo 1940}
Kalmia latifolia 'West Coast 5' = *Kalmia latifolia* 'Ostbo Red' R.A. Jaynes 1971 {E. Ostbo 1940}
Kalmia lucida hort. = *Kalmia latifolia* L. 1753
Kalmia microphylla (Hook.) A. Heller — Kalmia drobnolistna
Kalmia polifolia 'Glauc' (błędnie) = *Kalmia polifolia* Wangenh.
Kalmia polifolia var. *microphylla* (Hook.) Rehder = *Kalmia microphylla* (Hook.) A. Heller

- Kalmia polifolia* var. *rosmarinifolia* (Pursh.) Rehder = ***Kalmia polifolia*** Wangenh.
Kalmia polifolia Wangenh. — *Kalmia* wielolistna
Kalmia szerokolistna — ***Kalmia latifolia*** L. 1753
Kalmia szerokolistna 'Ostbo Red' — ***Kalmia latifolia*** 'Ostbo Red' R.A. Jaynes 1971 {E. Ostbo 1940}
Kalmia wąskolistna odm. typowa — ***Kalmia angustifolia*** L. 1753 var. *angustifolia*
Kalmia wąskolistna 'Rubra' — ***Kalmia angustifolia*** L. 'Rubra'
Kalmia wielolistna = *Kalmia* szerokolistna
Kalmia wielolistna — ***Kalmia polifolia*** Wangenh.
Kalopanax ozdobny — ***Kalopanax septemlobus*** (Thunb.ex A. Murray) Koidz.
Kalopanax ozdobny odm. wspaniała — ***Kalopanax septemlobus*** var. *magnificus* (Zabel) Hand.-Mazz.
Kalopanax pictus (Thunb. ex Murray) Nakai = ***Kalopanax septemlobus*** (Thunb.ex A. Murray) Koidz.
Kalopanax pictus (Thunb.) Nakai = ***Kalopanax septemlobus*** (Thunb.ex A. Murray) Koidz.
Kalopanax pictus var. *magnificus* (Zabel) Nakai = ***Kalopanax septemlobus*** var. *magnificus* (Zabel) Hand.-Mazz.
Kalopanax ricinifolius (Siebold et Zucc.) Miq. = ***Kalopanax septemlobus*** (Thunb.ex A. Murray) Koidz.
Kalopanax septemlobus (Thunb.ex A. Murray) Koidz. — *Kalopanax* ozdobny
Kalopanax septemlobus var. *magnificus* (Zabel) Hand.-Mazz. — *Kalopanax* ozdobny odm. wspaniała
Kampsis amerykański = *Milium* amerykański
Karagana syberyjska 'Lorbergii' — ***Caragana arborescens*** 'Lorbergii' {Lorberg <1906/ok. 1906}
Karagana syberyjska 'Walker' — ***Caragana arborescens*** 'Walker' {J. Walker/Fopma Boskoop}
Kasztan amerykański = *Kasztan* zębaty
Kasztan dziki = *Kasztanowiec* pospolity
Kasztan gorzki = *Kasztanowiec* pospolity
Kasztan jadalny — ***Castanea sativa*** Mill. 1768
Kasztan zębaty — ***Castanea dentata*** (Marshall) Borkh.
Kasztanowiec biały = *Kasztanowiec* pospolity
Kasztanowiec biały odm. stożkowata = *Kasztanowiec* pospolity 'Pyramidalis'
Kasztanowiec czerwony — ***Aesculus*** × *carnea* Hayne 1821 {Francja ok. 1800-1812}
Kasztanowiec drobnokwiatowy — ***Aesculus parviflora*** Walter 1786
Kasztanowiec pospolity — ***Aesculus hippocastanum*** L. 1753
Kasztanowiec pospolity 'Memmingeri' — ***Aesculus hippocastanum*** 'Memmingeri' Jeł. 1855 {Niemcy <1855}
Kasztanowiec pospolity odm. Memmingera = *Kasztanowiec* pospolity 'Memmingeri'
Kasztanowiec pospolity 'Pyramidalis' — ***Aesculus hippocastanum*** 'Pyramidalis' {prawd. Szkółki w Niedzwiedziu 1832}
Kasztanowiec zwyczajny = *Kasztanowiec* pospolity
Kasztanowiec zwyczajny odm. Memmingera = *Kasztanowiec* pospolity 'Memmingeri'
Kasztanowiec zwyczajny odm. stożkowata = *Kasztanowiec* pospolity 'Pyramidalis'
Kasztanowiec 'Digitata' — ***Aesculus*** 'Digitata' {Francja ok. 1860}
Katalpa bignoniowa odm. oprószona = *Katalpa* wielkokwiatowa 'Pulverulenta'
Katalpa wielkokwiatowa 'Pulverulenta' — ***Catalpa speciosa*** (Warder ex Barney) Engelm. 'Pulverulenta' {B.Paul & Son <1908/1908}
Kerria japonica (L.) DC. — *Złotlina* japoński
Kerria japonica (L.) DC. f. *argenteo marginata* = ***Kerria japonica*** 'Picta'

- Kerria japonica* (L.) DC. f. *argenteo variegata* = ***Kerria japonica* 'Picta'**
Kerria japonica (L.) DC. f. *variegata* T.Moore = ***Kerria japonica* 'Picta'**
***Kerria japonica* 'Picta'** — Złotlin japoński 'Picta'
Kerria japonica 'Variegata' = ***Kerria japonica* 'Picta'**
Ketmia syriaca Scop. 1772 = ***Hibiscus syriacus* L.** 1753
Ketmia syryjska — ***Hibiscus syriacus* L.** 1753
Ketmia syryjska 'Boule de Feu' — ***Hibiscus syriacus* 'Boule de Feu'** {? <1856}
Ketmia syryjska 'Jeanne d'Arc' — ***Hibiscus syriacus* 'Jeanne d'Arc'** {? 1894}
Kielichowiec kalifornijski = Kielichowiec zachodni
Kielichowiec plenny 'Purpureus' — ***Calycanthus fertilis* 'Purpureus'** {Holandia <1933}
Kielichowiec wonny — ***Calycanthus floridus* L.** 1759
Kielichowiec zachodni — ***Calycanthus occidentalis* Hook. et Arn.** 1841
Kiścień — ***Leucothoë* D.Don**
Kiścień groniasty — ***Leucothoë racemosa* (L.) A.Gray**
Kiścień wawrzynowy — ***Leucothoë fontanesiana* (Steudel) Sleumer** 1959
Kiścień wawrzynowy 'Lovita' — ***Leucothoë fontanesiana* 'Lovita'**
Kiścień wawrzynowy 'Nana' — ***Leucothoë fontanesiana* 'Nana'**
Kiścień wawrzynowy 'Rainbow' — ***Leucothoë fontanesiana* 'Rainbow'** {G. Bros 1949}
Kłāza leśna = Błotnia leśna
Klon Buergera = Klon Būrgera pgat. typowy
Klon Būrgera pgat. typowy — ***Acer buergerianum* Miq.** 1865 ssp. ***buergerianum***
Klon czerwony — ***Acer rubrum* L.** 1753
Klon grabolistny 'Esveld Select' — ***Acer carpinifolium* Siebold et Zucc. 'Esveld Select'**
Esveld 1978 {Boskoop, NL <1978}
Klon japoński 'Aconitifolium' — ***Acer japonicum* Thunb. ex Murray 'Aconitifolium'**
Meehan 1888
Klon japoński odm. tojadolistna = Klon japoński 'Aconitifolium'
Klon japoński odm. wycinana = Klon japoński 'Aconitifolium'
Klon japoński 'Vitifolium' — ***Acer japonicum* 'Vitifolium'** N.E.Br. 1876
Klon jawor — ***Acer pseudoplatanus* L.** 1753
Klon jawor 'Atropurpureum' — ***Acer pseudoplatanus* 'Atropurpureum'** Spāth 1883
{Groinland/Spāth 1862/1883}
Klon jawor 'Erythrocarpum' — ***Acer pseudoplatanus* 'Erythrocarpum'** Vaillant 1727
Klon jawor f. czerwonoowocowa = Klon jawor 'Erythrocarpum'
Klon jawor 'Leopoldii' — ***Acer pseudoplatanus* 'Leopoldii'** Lem. 1864 {Belgia ok. 1860}
Klon jawor odm. Leopolda = Klon jawor 'Leopoldii'
Klon jawor odm. purpurowa = Klon jawor 'Purpureum'
Klon jawor 'Prinz Handjery' — ***Acer pseudoplatanus* 'Prinz Handjery'** {Boom/Spāth ok.
1860/1883}
Klon jawor 'Purpureum' — ***Acer pseudoplatanus* 'Purpureum'** (?)Clarke 1828 {Anglia
<1828}
Klon jaworowy = Klon jawor
Klon jesionolistny 'Flamingo' — ***Acer negundo* 'Flamingo'** Bastiaanse 1976 {Holandia
<1976}
Klon jesionolistny odm. Flaming = Klon jesionolistny 'Flamingo'
Klon jesionolistny 'Tadeusz Szymanowski' — ***Acer negundo* 'Tadeusz Szymanowski'**
Seneta 1996 {J. Wojtatowicz 1986/1990}
Klon palmowy 'Akegarasu' — ***Acer palmatum* 'Akegarasu'** Koidz. 1911 {Japonia <1911}
Klon palmowy 'Aoyagi' — ***Acer palmatum* 'Aoyagi'** {Japonia <1882}
Klon palmowy 'Atropurpureum' — ***Acer palmatum* 'Atropurpureum'** {C. Wattez Nursery
<1910}

- Klon palmowy 'Aureum' — *Acer palmatum* 'Aureum' G.Nicholson 1881
- Klon palmowy 'Crimson Queen' — *Acer palmatum* 'Crimson Queen' Cascio 1965
- Klon palmowy f. purpurowa = Klon palmowy 'Atropurpureum'
- Klon palmowy 'Filigree' — *Acer palmatum* 'Filigree' {Spingarn ok. 1995}
- Klon palmowy 'Hessei' — *Acer palmatum* 'Hessei' Schwer. 1893 {<1893}
- Klon palmowy 'Inaba Shidare' — *Acer palmatum* 'Inaba Shidare' {Yokohama Nurseries 1930}
- Klon palmowy 'Kagiri Nishiki' — *Acer palmatum* 'Kagiri Nishiki' {Chikinsho/ Yokohama Nurseries 1710/1896}
- Klon palmowy 'Linearilobum' — *Acer palmatum* 'Linearilobum' Miq. 1867
- Klon palmowy odm. Hessego = Klon palmowy 'Hessei'
- Klon palmowy odm. różowo obrzeżona = Klon palmowy 'Kagiri Nishiki'
- Klon palmowy odm. wąskoklapowa = Klon palmowy 'Linearilobum'
- Klon palmowy odm. złocista = Klon palmowy 'Aureum'
- Klon palmowy 'Omato' — *Acer palmatum* 'Omato' {Angyo Maple Nursery 1930}
- Klon palmowy 'Ōsakazuki' — *Acer palmatum* 'Ōsakazuki' {Yokohama Nursery <1882/1898}
- Klon palmowy pgat. powabny — *Acer palmatum* ssp. *amoenum* (Carrière) Hara 1954
- Klon palmowy pgat. typowy — *Acer palmatum* Thunb. ex Murray 1784 ssp. *palmatum*
- Klon palmowy 'Red Pygmy' — *Acer palmatum* 'Red Pygmy' Esveld 1969 {C. Esveld 1967}
- Klon palmowy 'Rubrum' — *Acer palmatum* 'Rubrum' Schwer. 1893 {nn, ok. 1900}
- Klon palmowy 'Satzuki Beni' — *Acer palmatum* 'Shindeshōjō' {Japonia}
- Klon palmowy 'Shindeshōjō' — *Acer palmatum* 'Shindeshōjō' {Japonia}
- Klon palmowy 'Trompenburg' — *Acer palmatum* 'Trompenburg' Van Hoey Smith 1965 (Arboretum Trompenburg <1965)
- Klon palmowy 'Tsuchigumo' — *Acer palmatum* 'Tsuchigumo' Koidz. 1911 {Japonia <1882}
- Klon pensylwański — *Acer pensylvanicum* L. 1753
- Klon polny — *Acer campestre* L. 1753
- Klon polny odm. czerwonoowocowa = Klon polny pgat. typowy 'Erythrocarpum'
- Klon polny odm. żółtolistna = Klon polny 'Postelense'
- Klon polny pgat. typowy 'Erythrocarpum' — *Acer campestre* L. ssp. *campestre* 'Erythrocarpum' {nn}
- Klon polny 'Postelense' — *Acer campestre* L. 'Postelense' Lauche ex Schwer. 1896 {Postolin k.Milicza/R.Lauche <1896/1896}
- Klon pospolity = Klon zwyczajny pgat. typowy
- Klon pospolity odm. powcinana = Klon pospolity 'Palmatifidum'
- Klon pospolity 'Palmatifidum' — *Acer platanoides* 'Palmatifidum' Tausch 1829 {nn}
- Klon rdzawy — *Acer rufinerve* Siebold et Zucc. 1845
- Klon Shirasawy 'Aureum' — *Acer shirasawanum* Koidz. 'Aureum' (Siesm.) Delendick 1984 {Japonia <1800}
- Klon Shirasawy odm. typowa — *Acer shirasawanum* Koidz. 1911 var. *shirasawanum*
- Klon Shirasawy odm. złocista = Klon Shirasawy 'Aureum'
- Klon Siebolda — *Acer sieboldianum* Miq. 1865
- Klon 'Silver Vein' — *Acer* 'Silver Vein' {Hillier & Sons ok. 1960}
- Klon śniady = Klon rdzawy
- Klon tatarski odm. Ginnala = Klon tatarski pgat. Ginnala
- Klon tatarski pgat. Ginnala — *Acer tataricum* ssp. *ginnala* (Maxim.) Wesm. 1890
- Klon tatarski pgat. typowy — *Acer tataricum* L. 1753 ssp. *tataricum*
- Klon ukurundzki — *Acer caudatum* ssp. *ukurunduense* (Trautv. et G.Mey.) Murray 1966
- Klon zielonokory — *Acer tegmentosum* Maxim. 1857

- Klon zwyczajny pgat. typowy — *Acer platanoides* L. ssp. *platanoides*
 Kłokoczka Bolandera — *Staphylea bolanderi* A.Gray
 Kłokoczka południowa — *Staphylea pinnata* L.
 Kokornak wielkolistny — *Aristolochia macrophylla* Lam. 1754
 Kolcosił kłujący = Kolcosił szczeciniasty
 Kolcosił szczeciniasty — *Eleutherococcus senticosus* (Rupr. et Maxim.) Maxim. 1859
 Korkowiec sachaliński — *Phellodendron sachalinense* (F.Schmidt) Sarg.
 Kosa olcha = Olsza zielona
 Kosodrzewina = Sosna górska
 Kosodrzewina = Sosna górska odm. karłowa
 Kosówka = Sosna górska
 Krępla karolińska = Jukka karolińska
 Kruszyna pospolita — *Frangula alnus* Mill
 Kryptomeria japońska = Szydlica japońska
 Krzewuszka 'Bristol Ruby' — *Weigela* 'Bristol Ruby' {A. Cummings 1941}
 Krzewuszka 'Bristol Snowflake' — *Weigela* 'Bristol Snowflake'
 Krzewuszka cudowna 'Purpurea' — *Weigela florida* 'Purpurea' {Francja/Holandia ok. 1921/1930}
 Krzewuszka cudowna 'Variegata' — *Weigela florida* 'Variegata'
 Krzewuszka 'Eva Rathke' — *Weigela* 'Eva Rathke' {Rathke 1880/1893}
 Krzewuszka 'Fiesta' — *Weigela* 'Fiesta' {Proefstation Boskoop 1958}
 Krzewuszka różnobarwna — *Weigela decora* (Nakai) Nakai
 Ksantoceras jarzębolistny — *Xanthoceras sorbifolium* Bunge
 Kuningamia — *Cunninghamia* R.Br. ex J.M.C.Rich. 1826
 Kuningamia lancetowata — *Cunninghamia lanceolata* (Lambert) Hook. 1827
 Kwasnodrzew — *Oxydendrum* DC.
 Kwasnodrzew konwaliowy — *Oxydendrum arboreum* DC. 1839
Laburnum alschingeri K.Koch = *Laburnum anagyroides* Medik.
Laburnum anagyroides Medik. — Złotokap pospolity
Laburnum vulgare Presl. ? = *Laburnum anagyroides* Medik.
Laburnum × *vossii* hort. = *Laburnum* × *watereri* 'Vossii' {de Vos 1875}
***Laburnum* × *watereri* 'Vossii'** {de Vos 1875} — Złotokap Waterera 'Vossii'
Larix cedrus Mill. 1759 = *Cedrus libani* A.Rich. 1823 ssp. *libani*
Larix decidua f. *fastigiata* (Sénéclauze) K.Koch = *Larix decidua* 'Fastigiata' Sénéclauze 1868 {Sénéclauze Nurs. 1833}
***Larix decidua* 'Fastigiata'** Sénéclauze 1868 {Sénéclauze Nurs. 1833} — Modrzew europejski 'Fastigiata'
Larix decidua 'Globosa' hort. = *Larix decidua* 'Kórnik' Bojarczuk 1980 (T. Bojarczuk/Szkółki Kórnickie 1967/1994)
***Larix decidua* 'Kórnik'** Bojarczuk 1980 (T. Bojarczuk/Szkółki Kórnickie 1967/1994) — Modrzew europejski 'Kórnik'
Larix decidua Mill. 1768 ssp. *decidua* — Modrzew europejski
Larix decidua 'Pyramidalis' Slavín 1932 = *Larix decidua* 'Fastigiata' Sénéclauze 1868 {Sénéclauze Nurs. 1833}
***Larix decidua* 'Repens'** C.Lawson 1836 {Anglia ok. 1825} — Modrzew europejski 'Repens'
Larix decidua var. *repens* (Laws.) Henkel et Hochst. = *Larix decidua* 'Repens' C.Lawson 1836 {Anglia ok. 1825}
Larix europea communis C.Lawson 1836 = *Larix decidua* Mill. 1768 ssp. *decidua*
Larix europea DC. ex Lamb. 1805 = *Larix decidua* Mill. 1768 ssp. *decidua*
Larix europea fastigiata stricta Sénécl. 1868 = *Larix decidua* 'Fastigiata' Sénéclauze 1868 {Sénéclauze Nurs. 1833}

- Larix europea repens* Willk. 1887 = ***Larix decidua* 'Repens'** C.Lawson 1836 {Anglia ok. 1825}
- Larix excelsa* Link 1824 = ***Larix decidua* Mill. 1768 ssp. *decidua***
- Larix kaempferi* 'Blue Rabbit'** Den Ouden et Boom 1965 {L. Konijn Baumsch. ok. 1960} —
Modrzew japoński 'Blue Rabbit'
- Larix kaempferi* 'Diane'** Horstmann 1983 {G.D. Böhlje 1974} — Modrzew japoński 'Diane'
- Larix kaempferi* 'Pendula'** Beissn. 1896 {H.A. Hesse <1896} — Modrzew japoński
'Pendula'
- Larix kaempferi* 'Pyramidalis Argentea' (błędnie) = ***Larix laricina* 'Pyramidalis Argentea'** Kobendza
1952 {Park Ujazdowski w Warszawie <1952}
- Larix kaempferi* 'Wolterdingen'** Krüssm. 1979 {G. Horstmann <1979} — Modrzew
japoński 'Wolterdingen'
- Larix laricina* 'Pyramidalis Argentea'** Kobendza 1952 {Park Ujazdowski w Warszawie
<1952} — Modrzew amerykański 'Pyramidalis Argentea'
- Larix Larix* Karsten 1880-1883 = ***Larix decidua* Mill. 1768 ssp. *decidua***
- Larix leptolepis pendula* Beissn. 1900 = ***Larix kaempferi* 'Pendula'** Beissn. 1896 {H.A. Hesse
<1896}
- Larix leptolepis pyramidalis argentea* Kobendza = ***Larix laricina* 'Pyramidalis Argentea'** Kobendza
1952 {Park Ujazdowski w Warszawie <1952}
- Larix* Mill. 1754** — Modrzew
- Larix pyramidalis* Salisb. 1804 = ***Larix decidua* Mill. 1768 ssp. *decidua***
- Larix vulgaris* Fisch. 1842 = ***Larix decidua* Mill. 1768 ssp. *decidua***
- Lassonia heptapeta* Buc'hoz 1779 = ***Magnolia denudata* Desr. 1792**
- Lassonia quinquepeta* Buc'hoz (1779) = ***Magnolia liliiflora* Desr. 1792**
- Laurocerasus officinalis* Roem. = ***Prunus laurocerasus* L.**
- Laurowiśnia wschodnia — ***Prunus laurocerasus* L.**
- Laurowiśnia wschodnia 'Otto Luyken' — ***Prunus laurocerasus* 'Otto Luyken'** (H.A. Hesse
Baumschule 1940/1953)
- Laurowiśnia wschodnia 'Schipkaensis' — ***Prunus laurocerasus* 'Schipkaensis'** {Bułgaria
?/Späth ?/1889}
- Laurowiśnia wschodnia 'Serbica' — ***Prunus laurocerasus* 'Serbica'** {?/Niemcy ?/1877}
- Laurowiśnia wschodnia 'Zabeliana' — ***Prunus laurocerasus* 'Zabeliana'** {Bułgaria/Späth
?/1898}
- Ledodendron* 'Arctic Tern' = ***Rhododendron* 'Arctic Tern'** {H. Larson <1982} (Gr. 31a
Groenlandicum)
- Ledodendron* 'Arctic Tern' = Różanecznik 'Arctic Tern'
- Ledum buxifolium* Bergius = ***Leiophyllum buxifolium* (Bergius) Elliott**
- Ledum groenlandicum* 'Compactum' = ***Rhododendron groenlandicum* 'Compactum'**
- Ledum groenlandicum* Oeder 1990 = ***Rhododendron groenlandicum* (Oeder) Kron et Judd 1990**
- Leiophyllum* (Pers.) R. Hedw.** — Lejofyllum
- Leiophyllum buxifolium* (Bergius) Elliott** — Lejofyllum bukszpanolistne
- Leiophyllum serpyllifolium* DC. = ***Leiophyllum buxifolium* (Bergius) Elliott**
- Leiophyllum thymifolium* (Lam.) Eaton = ***Leiophyllum buxifolium* (Bergius) Elliott**
- Leiophyllum thymifolium* Lam. = ***Leiophyllum buxifolium* (Bergius) Elliott**
- Lejofyllum bukszpanolistne — ***Leiophyllum buxifolium* (Bergius) Elliott**
- Leszczyna Lamberta odm. purpurowa = Leszczyna południowa 'Purpurea'
- Leszczyna południowa odm. czerwonołistna = Leszczyna południowa 'Purpurea'
- Leszczyna południowa odm. purpurowa = Leszczyna południowa 'Purpurea'
- Leszczyna południowa 'Purpurea' — ***Corylus maxima* Mill. 1768 'Purpurea'** {Loddiges
Nursery <1836}
- Leszczyna pospolita — ***Corylus avellana* L. 1753**
- Leszczyna pospolita 'Contorta' — ***Corylus avellana* 'Contorta'** {Anglia ok. 1863}

- Leszczyna pospolita 'Fuscorubra' — *Corylus avellana* 'Fuscorubra' {Holandia 1876}
 Leszczyna pospolita odm. czerwonolistna = Leszczyna pospolita 'Fuscorubra'
 Leszczyna pospolita odm. pogięta = Leszczyna pospolita 'Contorta'
 Leszczyna pospolita odm. rdzawolistna. = Leszczyna pospolita 'Fuscorubra'
 Leszczynowiec chiński odm. typowa — *Corylopsis sinensis* Hemsl. 1906 var. *sinensis*
 Leszczynowiec chiński 'Spring Purple' — *Corylopsis sinensis* var. *sinensis* 'Spring Purple'
 H. Hillier 1973
 Leszczynowiec japoński = Leszczynowiec nagi
 Leszczynowiec kłosowaty — *Corylopsis spicata* Siebold.et Zucc.1835
 Leszczynowiec kłosowy = Leszczynowiec kłosowaty
 Leszczynowiec nagi — *Corylopsis glabrescens* Franch. et Savat. 1878
 Leszczynowiec Willmotta = Leszczynowiec chiński odm. typowa
Leucothoë axillaris var. *editorum* Fernald Ahles 1968 = *Leucothoë fontanesiana* (Steudel) Sleumer 1959
Leucothoë catesbaei (Walter) A.Gray 1856 (błędnie = *Leucothoë catesbaei*) = *Leucothoë fontanesiana* (Steudel) Sleumer 1959
Leucothoë catesbaei auct. non (Walt.) A.Gray = *Leucothoë fontanesiana* (Steudel) Sleumer 1959
Leucothoë catesbaei hort. = *Leucothoë fontanesiana* (Steudel) Sleumer 1959
Leucothoë catesbaei var. *Rollisonii* Bean 1914 = *Leucothoë fontanesiana* (Steudel) Sleumer 1959
Leucothoë editorum Fernald et Schub. 1948 = *Leucothoë fontanesiana* (Steudel) Sleumer 1959
Leucothoë fontanesiana (Steudel) Sleumer 1959 — Kiścień wawrzynowy
Leucothoë fontanesiana 'Compacta' = *Leucothoë fontanesiana* 'Nana'
Leucothoë fontanesiana 'Girard's Rainbow' = *Leucothoë fontanesiana* 'Rainbow' {G. Bros 1949}
Leucothoë fontanesiana 'Girards Rainbow' = *Leucothoë fontanesiana* 'Rainbow' {G. Bros 1949}
***Leucothoë fontanesiana* 'Lovita'** — Kiścień wawrzynowy 'Lovita'
Leucothoë fontanesiana 'Multicolor' = *Leucothoë fontanesiana* 'Rainbow' {G. Bros 1949}
***Leucothoë fontanesiana* 'Nana'** — Kiścień wawrzynowy 'Nana'
***Leucothoë fontanesiana* 'Rainbow'** {G. Bros 1949} — Kiścień wawrzynowy 'Rainbow'
Leucothoë racemosa (L.) A.Gray — Kiścień groniasty
Leucothoë walteri (Willd.) N.C. Melvin = *Leucothoë fontanesiana* (Steudel) Sleumer 1959
Leucothoë walteri 'Lovita' = *Leucothoë fontanesiana* 'Lovita'
Leucothoë walteri 'Nana' = *Leucothoë fontanesiana* 'Nana'
Leucothoë walteri 'Rainbow' = *Leucothoë fontanesiana* 'Rainbow' {G. Bros 1949}
 Leukotoe wawrzynowe = **Kiścień wawrzynowy**
Libocedrus Craigiana C.Lawson ex Gordon = *Calocedrus decurrens* (Torr.) Florin 1956
Libocedrus decurrens Torr. 1853 = *Calocedrus decurrens* (Torr.) Florin 1956
Libocedrus decurrens var. *columnaris* Beissn. = *Calocedrus decurrens* 'Columnaris' Beissn. 1884 {<1884}
 Ligustr Gibbsa = Ligustr 'Vicaryi'
 Ligustr jajolistny 'Argenteum' — *Ligustrum ovalifolium* 'Argenteum'
 Ligustr jajolistny 'Aureum' — *Ligustrum ovalifolium* 'Aureum' {< 1862}
 Ligustr pospolity 'Chlorocarpum' — *Ligustrum vulgare* 'Chlorocarpum' {Anglia 1838}
 Ligustr późny — *Ligustrum quihoui* Carrière
 Ligustr 'Vicaryi' — *Ligustrum* 'Vicaryi' {Beckett/V. Gibbs ok. 1920/1922}
Ligustrum amurense var. *japonica* Maxim. = *Syringa reticulata* (Blume) H.Hara
Ligustrum brachystachyum Decne. = *Ligustrum quihoui* Carrière
Ligustrum ibota aureum vicaryi Beckett = *Ligustrum* 'Vicaryi' {Beckett/V. Gibbs ok. 1920/1922}
***Ligustrum ovalifolium* 'Argenteum'** — Ligustr jajolistny 'Argenteum'
Ligustrum ovalifolium aureomarginatum hort. = *Ligustrum ovalifolium* 'Aureum' {< 1862}
***Ligustrum ovalifolium* 'Aureum'** {< 1862} — Ligustr jajolistny 'Aureum'
Ligustrum ovalifolium aureum elegans = *Ligustrum ovalifolium* 'Aureum' {< 1862}

- Ligustrum ovalifolium elegantissimum* = ***Ligustrum ovalifolium 'Aureum'*** {< 1862}
- Ligustrum perpensum* Thunb. 1780 = ***Forsythia suspensa*** (Thunb.) Vahl 1804
- Ligustrum quihoui*** Carrière — Ligustr późny
- Ligustrum reticulatum* Blume = ***Syringa reticulata*** (Blume) H.Hara
- Ligustrum 'Vicaryi'*** {Beckett/V. Gibbs ok. 1920/1922} — Ligustr 'Vicaryi'
- Ligustrum vicaryi* Rehder = ***Ligustrum 'Vicaryi'*** {Beckett/V. Gibbs ok. 1920/1922}
- Ligustrum vulgare 'Chlorocarpum'*** {Anglia 1838} — Ligustr pospolity 'Chlorocarpum'
- Ligustrum* × *vicaryi* Rehder = ***Ligustrum 'Vicaryi'*** {Beckett/V. Gibbs ok. 1920/1922}
- Lilac perpensum* Lam. 1789 = ***Forsythia suspensa*** (Thunb.) Vahl 1804
- Lilak amurski odm. japońska = Lilak żyłkowany
- Lilak drobnolistny — ***Syringa microphylla*** Diels.
- Lilak Josiki — ***Syringa josikaea*** Jacq.f.ex Rchb.
- Lilak Meyera — ***Syringa meyeri*** C.K.Schneid.
- Lilak ottawski — ***Syringa* × *prestoniae*** McKelvey {I. Preston ok. 1920}
- Lilak ottawski 'James MacFarlane' — ***Syringa* × *prestoniae* 'James MacFarlane'** {I. Preston ok. 1920 ?}
- Lilak pospolity 'Katherine Havemeyer' — ***Syringa vulgaris* 'Katherine Havemeyer'** {Lemoine 1922}
- Lilak pospolity 'Miss Ellen Willmott' — ***Syringa vulgaris* 'Miss Ellen Willmott'** {Lemoine 1903}
- Lilak pospolity 'Mme Lemoine' — ***Syringa vulgaris* 'Mme Lemoine'** {Lemoine 1890}
- Lilak Prestonowej = Lilak ottawski
- Lilak Prestony = Lilak ottawski
- Lilak Warda — ***Syringa wardii*** W.W.Smith.
- Lilak wczesny 'Variegata' — ***Syringa oblata* 'Variegata'** Wróbl. 1957 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1932/1957}
- Lilak węgierski = Lilak Josiki
- Lilak żyłkowany — ***Syringa reticulata*** (Blume) H.Hara
- Liliodendron liliflorum* Steud. 1841 = ***Magnolia obovata*** Thunb. 1794
- Limba = Sosna limba
- Limba europejska = Sosna limba
- Limba koreańska = Sosna koreańska
- Limba syberyjska = Sosna limba odm. syberyjska
- Lipa drobnolistna — ***Tilia cordata*** Mill.
- Liquidambar barbata* = ***Liquidambar styraciflua*** L.
- Liquidambar gummifera* = ***Liquidambar styraciflua*** L.
- Liquidambar styraciflua* 'Aurea'** — Ambrowiec amerykański 'Aurea'
- Liquidambar styraciflua*** L. — Ambrowiec amerykański
- Liriodendron fastigiatum* Dippel 1893 = ***Liriodendron tulipifera*** L. 1753
- Liriodendron heterophyllum* K.Koch 1869 = ***Liriodendron tulipifera*** L. 1753
- Liriodendron integrifolium* Steud. 1824 = ***Liriodendron tulipifera*** L. 1753
- Liriodendron obtusilobum* K.Koch 1869 = ***Liriodendron tulipifera*** L. 1753
- Liriodendron procerum* Salisb. 1796 = ***Liriodendron tulipifera*** L. 1753
- Liriodendron truncatifolium* Stokes 1912 = ***Liriodendron tulipifera*** L. 1753
- Liriodendron tulipifera*** L. 1753 — Tulipanowiec amerykański
- Lonicera acuminata* Wall. = ***Lonicera henryi*** Hemsl.
- Lonicera alpigena*** L. — Suchodrzew alpejski
- Lonicera brachypoda* var. *aureo reticulata* Jacob-Macoy = ***Lonicera japonica*** Thunb. 'Aureoreticulata' {<1862}
- Lonicera brachypoda* var. *reticulata* Witte = ***Lonicera japonica*** Thunb. 'Aureoreticulata' {<1862}
- Lonicera dumetorum* Lam = ***Lonicera xylosteum*** L.

- Lonicera henryi*** Hemsl. — Suchodrzew Henry'ego
Lonicera japonica 'Aureo-reticulata' = ***Lonicera japonica*** Thunb. 'Aureoreticulata' {<1862}
Lonicera japonica 'Reticulata' = ***Lonicera japonica*** Thunb. 'Aureoreticulata' {<1862}
Lonicera japonica reticulata = ***Lonicera japonica*** Thunb. 'Aureoreticulata' {<1862}
Lonicera japonica Thunb. 'Aureoreticulata' {<1862} — Suchodrzew japoński
 'Aureoreticulata'
Lonicera japonica Thunb. var. *aureo reticulata* G.Nicholson = ***Lonicera japonica*** Thunb.
 'Aureoreticulata' {<1862}
Lonicera nitida 'Elegant' {Krüssmann ok. 1935} — Suchodrzew mirtolistny 'Elegant'
Lonicera nitida 'Yunnan' = ***Lonicera nitida*** 'Elegant' {Krüssmann ok. 1935}
Lonicera ochroleuca St.-Leger = ***Lonicera xylosteum*** L.
Lonicera periclymenum f. *serotina* Aiton = ***Lonicera periclymenum*** L. 'Serotina' {Holandia ?
 <1737 ?}
Lonicera periclymenum L. — Wiciokrzew pomorski
Lonicera periclymenum L. 'Serotina' {Holandia ? <1737 ?} — Wiciokrzew pomorski
 'Serotina'
Lonicera Periclymenum Longiflorens Fl. Agl. 1775 = ***Lonicera periclymenum*** L. 'Serotina'
 {Holandia ? <1737 ?}
Lonicera pileata yunnanensis hort. = ***Lonicera nitida*** 'Elegant' {Krüssmann ok. 1935}
Lonicera pubescens Stokes non Sweet = ***Lonicera xylosteum*** L.
Lonicera pyrenaica Kit. non L. = ***Lonicera xylosteum*** L.
Lonicera 'Red Gold', *Lonicera* 'Redgold' = ***Lonicera*** × *tellmanniana* hort. ex Magyar 1926 {J.
 Magyar/H.L. Späth 1920/1927}
Lonicera rubra Gilib. = ***Lonicera xylosteum*** L.
Lonicera semperflorens Goldring = ***Lonicera periclymenum*** L. 'Serotina' {Holandia ? <1737 ?}
Lonicera vulgaris Borkh. = ***Lonicera xylosteum*** L.
Lonicera × *brownii* (Regel) Carrière 'Dropmore Scarlet' {F.L. Skinner <1950} —
 Wiciokrzew pomorski 'Dropmore Scarlet'
Lonicera × *tellmanniana* hort. ex Magyar 1926 {J. Magyar/H.L. Späth 1920/1927} —
 Wiciokrzew Tellmanna
Lonicera xylosteum 'Compacta' Browicz et Bugała 1955 = ***Lonicera xylosteum*** 'Nana' Browicz et
 Bugała 1955 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946
Lonicera xylosteum 'Compacta' Browicz et Bugała 1955 = ***Lonicera xylosteum*** 'Nana' Browicz et
 Bugała 1955 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}
Lonicera xylosteum L. — Wiciokrzew suchodrzew
Lonicera xylosteum L. var. *nana* Wróbl. = ***Lonicera xylosteum*** 'Nana' Browicz et Bugała 1955 {A.
 Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}
Lonicera xylosteum L. var. *nana* Wróbl. = ***Lonicera xylosteum*** 'Nana' Browicz et Bugała 1955 {A.
 Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}
Lonicera xylosteum 'Nana' = ***Lonicera xylosteum*** 'Nana' Browicz et Bugała 1955 {A.
 Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}
Lonicera xylosteum 'Nana' = ***Lonicera xylosteum*** 'Nana' Browicz et Bugała 1955 {A.
 Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}
Lonicera xylosteum 'Nana' Browicz et Bugała 1955 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok.
 1932/1946} — Suchodrzew zwyczajny 'Nana'
Lonicera xylosteum 'Nana' Browicz et Bugała 1955 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok.
 1932/1946} — Suchodrzew zwyczajny 'Nana'
Lonicera xylosteum 'Nana Repanda' = ***Lonicera xylosteum*** 'Nana' Browicz et Bugała 1955 {A.
 Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}
Lonicera xylosteum 'Nana Repanda' = ***Lonicera xylosteum*** 'Nana' Browicz et Bugała 1955 {A.
 Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}

- Louiseania triloba* (Lindl.) Pachom. = ***Prunus triloba*** Lindl.
Ltd. ?}
- Lyonia arborea* D.Don 1834 = ***Oxydendrum arboreum*** DC. 1839
- Lyonia catesbaei* (Walter) K.Koch 1873 = ***Leucothoë fontanesiana*** (Steudel) Sleumer 1959
- Lyonia racemosa* D.Don = ***Leucothoë racemosa*** (L.) A.Gray
- Macrocarpus mas* Nakai. = ***Cornus mas*** L. 1753
- Magnolia acuminata*** (L.) L. 1759 var. ***acuminata*** — *Magnolia* zastrzona odm. typowa
- Magnolia acuminata* f. *aurea* (Ashe) Hardin 1954 = ***Magnolia acuminata*** (L.) L. 1759 var.
acuminata
- Magnolia acuminata* var. *aurea* (Ashe) Ashe 1931 = ***Magnolia acuminata*** (L.) L. 1759 var.
acuminata
- Magnolia acuminata* var. *decandollei* (Savi) DC. 1824 = ***Magnolia acuminata*** (L.) L. 1759 var.
acuminata
- Magnolia acuminata* var. *ludoviciana* Sarg. 1919 = ***Magnolia acuminata*** (L.) L. 1759 var.
acuminata
- Magnolia alexandrina* Steud. 1841 = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
- Magnolia atropurpurea* Steud. 1824 = ***Magnolia liliiflora*** Desr. 1792
- Magnolia australis* (Sarg.) Ashe 1931 = ***Magnolia virginiana*** L. 1753
- Magnolia australis* var. *parva* (Ashe) Ashe 1931 = ***Magnolia virginiana*** L. 1753
- Magnolia* 'Betty' — ***Magnolia* 'Betty'** {W.F. Kosar 1955-1956}
- Magnolia* 'Betty'** {W.F. Kosar 1955-1956} — *Magnolia* 'Betty'
- Magnolia biloba* (Rehder et E.H.Wilson) W.C.Cheng et Y.W.Law 1972 = ***Magnolia officinalis*** var.
biloba Rehder & E.H.Wilson 1913
- Magnolia borealis* (Sarg.) Kudô 1922 = ***Magnolia kobus*** DC. 1817
- Magnolia brozdonii* (auct.) Millais 1927 = ***Magnolia* × *soulangeana*** Soul.-Bod. 1826 {Soulange –
Bodin 1820}
- Magnolia burchelliana* Steud. 1841 = ***Magnolia virginiana*** L. 1753
- Magnolia citriodora* Steud. 1841 = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
- Magnolia condollei* Link. 1829 = ***Magnolia acuminata*** (L.) L. 1759 var. ***acuminata***
- Magnolia conspicua* Salisb. 1806 = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
- Magnolia conspicua* var. *purpurascens* Rehder et E.H.Wilson (?) (błędnie) = ***Magnolia denudata*** Desr.
1792
- Magnolia conspicua* var. *rosea* Veits (?) non Veitch = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
- Magnolia conspicua* var. *soulangeana* (Soul.-Bod) Loudon (?) = ***Magnolia* × *soulangeana*** Soul.-Bod.
1826 {Soulange – Bodin 1820}
- Magnolia conspicua* var. *soulangeana* Lindl. = ***Magnolia* × *soulangeana* 'Alexandrina'** {Cels ok.
1825/1831}
- Magnolia cyathiformis* Rinz ex K.Koch 1869 = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
- Magnolia* czerwonokwiatowa = *Magnolia* purpurowa
- Magnolia decandollei* Savi 1819 = ***Magnolia acuminata*** (L.) L. 1759 var. ***acuminata***
- Magnolia denudata*** Desr. 1792 — *Magnolia* naga
- Magnolia denudata* var. *angustitepala* T.B.Chao et Z.S.Chun 1985 = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
- Magnolia denudata* var. *pyramidalis* T.B.Chao et Z.X.Chen 1983 = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
- Magnolia discolor* Vent. 1803 = ***Magnolia liliiflora*** Desr. 1792
- Magnolia* drzewiasta = *Magnolia* zastrzona odm. typowa
- Magnolia famasiha* 1896 = ***Magnolia salicifolia*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Magnolia fragrans* Salisb. 1796 = ***Magnolia virginiana*** L. 1753
- Magnolia frondosa* Salisb. 1796 = ***Magnolia tripetala*** (L.) L. 1759
- Magnolia* 'George Henry Kern' — ***Magnolia* 'George Henry Kern'** C.E.Kern 1948 {C.E.
Kern 1935}

- Magnolia 'George Henry Kern'** C.E.Kern 1948 {C.E. Kern 1935} — Magnolia 'George Henry Kern'
- Magnolia glauca* (L.) L. 1759 = **Magnolia virginiana** L. 1753
- Magnolia glauca* Thunb. 1784 = **Magnolia obovata** Thunb. 1794
- Magnolia glauca* var. *argentea* DC. 1824 = **Magnolia virginiana** L. 1753
- Magnolia glauca* var. *longifolia* Aiton 1789 = **Magnolia virginiana** L. 1753
- Magnolia gordoniana* Steud. 1841 = **Magnolia virginiana** L. 1753
- Magnolia gracilis* Salisb. 1807 = **Magnolia liliiflora** Desr. 1792
- Magnolia gwiaździsta — **Magnolia stellata** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Magnolia gwiaździsta 'Rosea' — **Magnolia stellata** 'Rosea' Veitch 1893 {Japonia <1893}
- Magnolia gwiaździsta 'Royal Star' — **Magnolia stellata** 'Royal Star' {J. Vermeulen /J. Vermeulen & Sons 1947-1952/>1955}
- Magnolia 'Heaven Scent' — **Magnolia 'Heaven Scent'** {D.T. Gresham 1962}
- Magnolia 'Heaven Scent'** {D.T. Gresham 1962} — Magnolia 'Heaven Scent'
- Magnolia heptapeta* (Buc'hoz) Dandy 1934 = **Magnolia denudata** Desr. 1792
- Magnolia honogi* 1896 = **Magnolia obovata** Thunb. 1794
- Magnolia hoonokii* Siebold 1830 = **Magnolia obovata** Thunb. 1794
- Magnolia hypoleuca* Siebold et Zucc. 1845 = **Magnolia obovata** Thunb. 1794
- Magnolia hypoleuca* var. *concolor* Siebold. et Zucc. 1845 = **Magnolia obovata** Thunb. 1794
- Magnolia japońska — **Magnolia kobus** DC. 1817
- Magnolia keiskei* (Makino) Idrig 1948 = **Magnolia stellata** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Magnolia kewensis* 1952 nom. nud. = **Magnolia salicifolia** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Magnolia kobus* var. *borealis* Sarg. 1908 = **Magnolia kobus** DC. 1817
- Magnolia kobus** DC. 1817 — Magnolia japońska
- Magnolia kobus* f. *stellata* (Siebold et Zucc.) Maxim (?) = **Magnolia stellata** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Magnolia kobus* var. *stellata* (Siebold et Zucc.) Blackburn 1955 = **Magnolia stellata** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Magnolia latifolia* Aiton ex Dippel 1893 = **Magnolia virginiana** L. 1753
- Magnolia lekarska odm. dwuklapowa — **Magnolia officinalis** var. *biloba* Rehder & E.H.Wilson 1913
- Magnolia liliiflora** Desr. 1792 — Magnolia purpurowa
- Magnolia liliiflora** 'Nigra' {Japonia <1861} — Magnolia purpurowa 'Nigra'
- Magnolia liliiflora* 'Nigricans' = **Magnolia liliiflora** 'Nigra' {Japonia <1861}
- Magnolia liliiflora* var. *gracilis* (Salisb.) Rehder 1916 = **Magnolia liliiflora** Desr. 1792
- Magnolia liliiflora* var. *nigra* (G.Nicholson) Rehder 1916 = **Magnolia liliiflora** Desr. 1792
- Magnolia Loebnera 'Leonard Messel' — **Magnolia × loebneri** 'Leonard Messel' Messel {J. Comber 1950}
- Magnolia Loebnera 'Leonard Messel' — **Magnolia × loebneri** 'Leonard Messel' Messel {J. Comber 1950}
- Magnolia Loebnera 'Merrill' — **Magnolia × loebneri** 'Merrill' {K. Sax 1939-1944}
- Magnolia major* Millais 1927 = **Magnolia virginiana** L. 1753
- Magnolia naga — **Magnolia denudata** Desr. 1792
- Magnolia obovata** Thunb. 1794 — Magnolia szerokolistna
- Magnolia obovata* var. *denudata* (Desr.) DC. 1817 = **Magnolia denudata** Desr. 1792
- Magnolia obovata* var. *soulangeana* (Soul.-Bod.) Ser.= **Magnolia × soulangeana** Soul.-Bod. 1826 {Soulange – Bodin 1820}
- Magnolia officinalis* ssp. *biloba* (Rehder et E.H.Wilson) W.C.Cheng et Y.W.Law 1983 = **Magnolia officinalis** var. *biloba* Rehder et E.H.Wilson 1913
- Magnolia officinalis** var. *biloba* Rehder et E.H.Wilson 1913 — Magnolia lekarska odm. dwuklapowa

- Magnolia oyama* Kort 1905 = ***Magnolia sieboldii*** K.Koch 1853 ssp. *sieboldii*
Magnolia parasolowata — ***Magnolia tripetala*** (L.) L. 1759
Magnolia parviflora Siebold et Zucc. 1845 = ***Magnolia sieboldii*** K.Koch 1853 ssp. *sieboldii*
Magnolia pensylvanica DC. 1817 = ***Magnolia acuminata*** (L.) L. 1759 var. *acuminata*
Magnolia 'Picture' = ***Magnolia* × *soulangeana*** 'Picture' {Wada's Nursery 1930}
Magnolia pośrednia = *Magnolia* Soulange'a
Magnolia praecocossima Koidz. 1929 nom. nud. = ***Magnolia kobus*** DC. 1817
Magnolia precia Corrêa ex Vent (1803) nom. nud. = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
Magnolia proctoriana Rehder 1939 = ***Magnolia salicifolia*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
Magnolia pseudokobus S.Abe et Akasawa 1954 = ***Magnolia kobus*** DC. 1817
Magnolia purpurea Curtis 1797 = ***Magnolia liliiflora*** Desr. 1792
Magnolia purpurea var. *denudata* (Desr.) Loudon (?) = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
Magnolia purpurowa — ***Magnolia liliiflora*** Desr. 1792
Magnolia purpurowa 'Nigra' — ***Magnolia liliiflora*** 'Nigra' {Japonia <1861}
Magnolia purpurowa odm. czarna = *Magnolia* purpurowa 'Nigra'
Magnolia quinquepetala (Buc'hoz) Dandy 1934 = ***Magnolia liliiflora*** Desr. 1792
Magnolia 'Ricki' — ***Magnolia*** 'Ricki' {F. de Vos 1955}
Magnolia 'Ricki' {F. de Vos 1955} — ***Magnolia*** 'Ricki' {F. de Vos 1955}
Magnolia 'Ricky' = ***Magnolia*** 'Ricki' {F. de Vos 1955}
Magnolia rosea (Veitch ex Hu) Blackburn 1954 = ***Magnolia stellata*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
Magnolia rustica DC. (1817) = ***Magnolia acuminata*** (L.) L. 1759 var. *acuminata*
Magnolia salicifolia (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872 — *Magnolia* wierzbołostna
Magnolia salicifolia f. *fasciata* (Millais) Rehder 1849 = ***Magnolia salicifolia*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
Magnolia salicifolia var. *fasciata* Millais (?) = ***Magnolia salicifolia*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
Magnolia Siebolda pgat. typowy — ***Magnolia sieboldii*** K.Koch 1853 ssp. *sieboldii*
Magnolia sieboldii K.Koch 1853 ssp. *sieboldii* — *Magnolia* Siebolda pgat. typowy
Magnolia simsii Siebold ex Miq. 1866 = ***Magnolia stellata*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
Magnolia sina — ***Magnolia virginiana*** L. 1753
Magnolia sinostellata P.L.Chiu et Z.H.Chen 1989 = ***Magnolia stellata*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
Magnolia slavini Harkn. 1954 = ***Magnolia salicifolia*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
Magnolia Soulange'a — ***Magnolia* × *soulangeana*** Soul.-Bod. 1826 {Soulange – Bodin 1820}
Magnolia Soulange'a 'Alexandrina' — ***Magnolia* × *soulangeana*** 'Alexandrina' {Cels ok. 1825/1831}
Magnolia Soulange'a 'Amabilis' — ***Magnolia* × *soulangeana*** 'Amabilis' {Baumann <1865/1885}
Magnolia Soulange'a 'Lennei' — ***Magnolia* × *soulangeana*** 'Lennei' Topf 1854 {P.J. Lenne /A. Topf ok. 1840/185
Magnolia Soulange'a odm. Aleksandry = *Magnolia* Soulange'a 'Alexandrina'
Magnolia Soulange'a odm. Lenn'ego = *Magnolia* Soulange'a 'Lennei'
Magnolia Soulange'a 'Purpurea' — ***Magnolia* × *soulangeana*** 'Purpurea' Madlinger 1960
Magnolia Soulange'a 'Picture' — ***Magnolia* × *soulangeana*** 'Picture' {Wada's Nursery 1930}
Magnolia soulangeana var. *alexandrina* hort. = ***Magnolia* × *soulangeana*** 'Alexandrina' {Cels ok. 1825/1831}
Magnolia soulangiana nigra G.Nicholson = ***Magnolia liliiflora*** 'Nigra' {Japonia <1861}
Magnolia soulangiana 'Picture' = ***Magnolia* × *soulangeana*** 'Picture' {Wada's Nursery 1930}
Magnolia spectabilis G.Nicholson 1894 (błędnie) = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
Magnolia stellata (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872 — *Magnolia* gwiazdzista

- Magnolia stellata* 'George Henry Kern' = ***Magnolia* 'George Henry Kern'** C.E. Kern 1948 {C.E. Kern 1935}
- Magnolia stellata* 'Jane Platt' = ***Magnolia stellata* 'Rosea'** Veitch 1893 {Japonia <1893}
- Magnolia stellata* 'Pink' = ***Magnolia stellata* 'Rosea'** Veitch 1893 {Japonia <1893}
- Magnolia stellata* 'Rosea'** Veitch 1893 {Japonia <1893} — *Magnolia* gwiaździsta 'Rosea'
- Magnolia stellata* 'Royal Star'** {J. Vermeulen /J. Vermeulen & Sons 1947-1952/>1955} — ***Magnolia stellata* 'Royal Star'** {J. Vermeulen /J. Vermeulen & Sons 1947-1952/>1955}
- Magnolia stellata* var. *keiskei* Makino 1912 = ***Magnolia stellata*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Magnolia stellata* var. *rosea* Veitch ex Hu 1912 = ***Magnolia stellata*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Magnolia superba* G.Nicholson 1894 (błędnie) = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
- Magnolia* 'Susan' — ***Magnolia* 'Susan'** {W.F. Kosar i F.de Vos, Arboretum Washington 1955–1956/68}
- Magnolia* 'Susan'** {W.F. Kosar i F.de Vos, Arboretum Washington 1955–1956/68} — *Magnolia* 'Susan'
- Magnolia* szerokolistna — ***Magnolia obovata*** Thunb. 1794
- Magnolia thurberi* G.Nicholson 1894 = ***Magnolia kobus*** DC. 1817
- Magnolia tripetala*** (L.) L. 1759 — *Magnolia* parasolowata
- Magnolia triumphans* G.Nicholson 1894 (błędnie) = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
- Magnolia umbellata* Steud. 1841 = ***Magnolia tripetala*** (L.) L. 1759
- Magnolia umbrella* Desr. 1792 = ***Magnolia tripetala*** (L.) L. 1759
- Magnolia verecunda* Koidz. 1926 = ***Magnolia sieboldii*** K.Koch 1853 ssp. ***sieboldii***
- Magnolia virginiana*** L. 1753 — *Magnolia* sina
- Magnolia virginiana* ssp. *australis* (Sarg.) E. Murray 1981 = ***Magnolia virginiana*** L. 1753
- Magnolia virginiana* var. *australis* Sarg. 1919 = ***Magnolia virginiana*** L. 1753
- Magnolia virginiana* var. *glauca* L. (?) = ***Magnolia virginiana*** L. 1753
- Magnolia virginiana* var. *parva* Ashe 1928 = ***Magnolia virginiana*** L. 1753
- Magnolia virginiana* var. *pumila* 1822 = ***Magnolia virginiana*** L. 1753
- Magnolia virginiana* var. *tripetala* L. 1753 = ***Magnolia tripetala*** (L.) L. 1759
- Magnolia* wierzbolistna — ***Magnolia salicifolia*** (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Magnolia* × *lenneana* (Lem.) Koehne 1893 = ***Magnolia* × *soulangeana*** Soul.-Bod. 1826 {Soulange – Bodin 1820}
- Magnolia* × *lenneana* hort. ex Koehne 1893 = ***Magnolia* × *soulangeana* 'Lennei'** Topf 1854 {P.J. Lenne /A. Topf ok. 1840/1854}
- Magnolia* × *lennei* van Houtte 1867 = ***Magnolia* × *soulangeana*** Soul.-Bod. 1826 {Soulange – Bodin 1820}
- Magnolia* × *loebneri* 'Dr Merrill' = ***Magnolia* × *loebneri* 'Merrill'** {K. Sax 1939-1944}
- Magnolia* × *loebneri* 'Leonard Messel'** Messel {J. Comber 1950} — *Magnolia* Loebnera 'Leonard Messel'
- Magnolia* × *loebneri* 'Merrill'** {K. Sax 1939-1944} — *Magnolia* Loebnera 'Merrill'
- Magnolia* × *soulangeana*** 1826 Soul.-Bod. 1826 {Soulange – Bodin 1820} — *Magnolia* Soulange'a
- Magnolia* × *soulangeana* 'Alexandrina'** {Cels ok. 1825/1831} — *Magnolia* Soulange'a 'Alexandrina'
- Magnolia* × *soulangeana* 'Amabilis'** {Baumann <1865/1885} — *Magnolia* Soulange'a 'Amabilis'
- Magnolia* × *soulangeana* 'Lennei'** Topf 1854 {P.J. Lenne /A. Topf ok. 1840/1854} — *Magnolia* Soulange'a 'Lennei'
- Magnolia* × *soulangeana* 'Picture'** {Wada's Nursery 1930} — *Magnolia* Soulange'a 'Picture'
- Magnolia* × *soulangeana* 'Purpurea'** Madlinger 1960 — *Magnolia* Soulange'a 'Purpurea'

- Magnolia* × *soulangeana* var. *brozzinii* auct. (?) = ***Magnolia* × *soulangeana*** Soul.-Bod. 1826
{Soulange – Bodin 1820}
- Magnolia* × *soulangeana* var. *nigra* G.Nicholson 1884 = ***Magnolia liliiflora*** Desr. 1792
- Magnolia* × *soulangiana* 'Alba' = ***Magnolia* × *soulangeana* 'Amabilis'** {Baumann <1865/1885}
- Magnolia* × *soulangiana* alba = ***Magnolia* × *soulangeana* 'Amabilis'** {Baumann <1865/1885}
- Magnolia* × *soulangiana* 'Nigra' = ***Magnolia liliiflora* 'Nigra'** {Japonia <1861}
- Magnolia* × *soulangiana* 'Wada's Picture' = ***Magnolia* × *soulangeana* 'Picture'** {Wada's Nursery 1930}
- Magnolia yulan* Desf. 1809 = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
- Magnolia yulan* var. *soulangeana* (Soul.-Bod.) Lindl. 1828 = ***Magnolia* × *soulangeana*** Soul.-Bod. 1826 {Soulange – Bodin 1820}
- Magnolia* zaostzona odm. typowa — ***Magnolia acuminata*** (L.) L. 1759 var. *acuminata*
- Mahoberberys Miethke'a — × ***Mahoberberis miethkeana*** Melander et Eade {H.O. Miethke 1940}
- Mahoberberys Neuberta — × ***Mahoberberis neubertii*** (Baumann) Lem. ex C.K.Schneid. {Baumann ok. 1850}
- Mahonia aquifolium*** (Pursh) Nutt. — *Mahonia* pospolita
- Mahonia glumacea* Spreng. = ***Mahonia nervosa*** (Pursh) Nutt.
- Mahonia nervosa*** (Pursh) Nutt. — *Mahonia* żylasta
- Mahonia* pospolita — ***Mahonia aquifolium*** (Pursh) Nutt.
- Mahonia* żylasta — ***Mahonia nervosa*** (Pursh) Nutt.
- Malina pachnąca = Jeżyna pachnąca
- Malus purpurea* (Barbier) Rehder var. *kobenzii* Wróbl. = ***Malus* × *purpurea* 'Kobendza'** Białobok 1951 {A. Wróblewski / Szkółki Charzewice ok. 1950}
- Malus* 'Royalty' {W.L. Kerr 1958/1962} — ***Malus* 'Royalty'** {W.L. Kerr 1958/1962}
- Malus sieboldii*** (Regel) Rehder — Jabłoń japońska
- Malus toringo* Siebold ex Miq. = ***Malus sieboldii*** (Regel) Rehder
- Malus* × *purpurea* 'Kobendza'** Białobok 1951 {A. Wróblewski/Szkółki Charzewice ok. 1950} — Jabłoń purpurowa 'Kobendza'
- Malus* × *purpurea* 'Kobendzae' = ***Malus* × *purpurea* 'Kobendza'** Białobok 1951 {A. Wróblewski/Szkółki Charzewice ok. 1950}
- Malus* × *purpurea* 'Kobenzii' = ***Malus* × *purpurea* 'Kobendza'** Białobok 1951 {A. Wróblewski/Szkółki Charzewice ok. 1950}
- Malus* × *purpurea* 'Royalty' = ***Malus* 'Royalty'** {W.L. Kerr 1958/1962}
- Mamutowiec — ***Sequoiadendron*** Buchholz
- Mamutowiec olbrzymi — ***Sequoiadendron giganteum*** (Lindl.) J.Buchholz 1939
- Marlea platanifolia* Siebold et Zucc. 1845 = ***Alangium platanifolium*** (Siebold et Zucc.) Harms 1898
- Mataplexis stauntoni*** Roem. et Schult. 1809 — Metapleksis Stauntona
- Maximowiczia chinensis* (Turcz.) Rupr. = ***Schisandra chinensis*** (Turcz.) Baill.
- Maximowiczia sinensis* Rupr. = ***Schisandra chinensis*** (Turcz.) Baill.
- Mącznica lekarska — ***Arctostaphylos uva-ursi*** (L.) Spreng. 1825
- Meisteria campanulata* Nakai = ***Enkianthus campanulatus*** (Miq.) G.Nicholson 1885
- Meisteria cernua* Siebold et Zucc. 1846 = ***Enkianthus cernuus*** (Siebold et Zucc.) Makino 1894
- Meisteria rubicunda* Nakai 1922 = ***Enkianthus campanulatus*** (Miq.) G.Nicholson var. *palibinii* (Craib) Bean
- Menispermum dauricum*** DC. — ***Menispermum dauricum*** DC.
- Menziesia ferruginea* var Sims = ***Menziesia pilosa*** (Michx.) Juss.
- Menziesia globularis* Salisb. = ***Menziesia pilosa*** (Michx.) Juss.
- Menziesia orzësona* — ***Menziesia pilosa*** (Michx.) Juss
- Menziesia pilosa*** (Michx.) Juss. — *Menziesia orzësona*
- Meratia fragrans* Loisel. = ***Chimonanthus praecox*** (L.) Link

- Meratia praecox* Rehder et E.H.Wilson = ***Chimonanthus praecox*** (L.) Link
Mespilus arbutifolia var. *melanocarpa* Michx. 1803 = ***Aronia melanocarpa*** (Michx.) Elliott 1821
Mespilus canadensis L. 1753 p. p. non Walter 1788 = ***Amelanchier canadensis*** (L.) Medik. 1793
Mespilus prunifolia Marschall 1785 = ***Aronia* × *prunifolia*** (C.K.Schneid.) Gräbn.
Mespilus pyracantha L. = ***Pyracantha coccinea*** Roem.
Metapleksis Stauntona — ***Mataplexis stauntoni*** Roem. et Schult. 1809
Mataplexis chinensis (Bunge) Decne. = ***Mataplexis stauntoni*** Roem. et Schult. 1809
Mataplexis japonica (Thunb.) Makino = ***Mataplexis stauntoni*** Roem. et Schult. 1809
Mataplexis Stauntoni Schult. 1809 = ***Mataplexis stauntoni*** Roem. et Schult. 1809
Mataplexis stauntonii Roem. et Schulte. = ***Mataplexis stauntoni*** Roem. et Schult. 1809
Metasekwoja chińska — ***Metasequoia glyptostroboides*** Hu et W.C.Cheng 1948
Metasequoia glyptostroboides Hu et W.C.Cheng 1948 — Metasekwoja chińska
Metasequoia glyptostroboides var. *caespitosa* Y.H.Long et Y.Wu = ***Metasequoia glyptostroboides*** Hu et W.C.Cheng 1948
Michelia gracilis Kostel. 1836 = ***Magnolia kobus*** DC. 1817
Michella yulan (Desf.) Kostel. 1836 = ***Magnolia denudata*** Desr. 1792
Microbiota decussata Kom. 1923 — Mikrobiota syberyjska
Microbiota Kom. 1923 — Mikrobiota
Miesięcznik dahurski — ***Menispermum dauricum*** DC.
Migdał karłowaty = Migdałowiec karłowaty
Migdał trójklapowy = Migdałek trójklapowy
Migdałek trójklapowy — ***Prunus triloba*** Lindl.
Migdałowiec karłowaty — ***Prunus tenella*** Batsch
Migdałowiec trójklapowy = Migdałek trójklapowy
Mikrobiota decussata Kom. 1923 = ***Microbiota decussata*** Kom. 1923
Mikrobiota syberyjska — ***Microbiota decussata*** Kom. 1923
Milin amerykański — ***Campsis radicans*** (L.) Seem. 1867
Milin amerykański 'Flamenco' — ***Campsis radicans*** 'Flamenco'
Milin amerykański 'Flava' — ***Campsis radicans*** 'Flava' {<1842}
Milin amerykański 'Florida' — ***Campsis radicans*** 'Florida'
Milin amerykański 'Ursynów' — ***Campsis radicans*** 'Ursynów' Marczyński 1998 {Sz. Marczyński <1998/1998}
Milin chiński = Milin wielokwiatowy
Milin pośredni 'Mme Galen' — ***Campsis* × *tagliabuana*** 'Mme Galen' {Sahut 1889}
Milin wielokwiatowy — ***Campsis grandiflora*** (Thunb.) K.Schum. 1894
Miłorząb chiński = Miłorząb dwuklapowy
Miłorząb dwuklapowy — ***Ginkgo biloba*** L. 1771
Miłorząb dwuklapowy f. długonasienna — ***Ginkgo biloba*** f. *longicarpa* (?)
Miłorząb dwuklapowy 'Fastigiata' — ***Ginkgo biloba*** 'Fastigiata' Mast. 1896
Miłorząb dwuklapowy odm. Praga = Miłorząb dwuklapowy 'Pragensis'
Miłorząb dwuklapowy 'Pendula' — ***Ginkgo biloba*** 'Pendula' Carrière 1967 ({C. Van Geert Nursery 1862}
Miłorząb dwuklapowy 'Pragensis' — ***Ginkgo biloba*** 'Pragensis' J.P > Krouman 1969 {Czechy <1969}
Miłorząb japoński = Miłorząb dwuklapowy
Modrzew amerykański 'Pyramidalis Argentea' — ***Larix laricina*** 'Pyramidalis Argentea' Kobendza 1952 {Park Ujazdowski w Warszawie <1952}
Modrzew europejski — ***Larix decidua*** Mill. 1768 ssp. *decidua*
Modrzew europejski 'Fastigiata' — ***Larix decidua*** 'Fastigiata' Sénéclauze 1868 {Sénéclauze Nursery 1833}

- Modrzew europejski 'Kórnik' — *Larix decidua* 'Kórnik' Bojarczuk 1980 (T. Bojarczuk/Szkółki Kórnickie 1967/1994)
- Modrzew europejski 'Repens' — *Larix decidua* 'Repens' C.Lawson 1836 {Anglia ok. 1825}
- Modrzew japoński 'Blue Rabbit' — *Larix kaempferi* 'Blue Rabbit' Den Ouden et Boom 1965 {L. Konijn Baumsch. ok. 1960}
- Modrzew japoński 'Diane' — *Larix kaempferi* 'Diane' Horstmann 1983 {G.D. Böhlje 1974}
- Modrzew japoński 'Pendula' — *Larix kaempferi* 'Pendula' Beissn. 1896 {H.A. Hesse <1896}
- Modrzew japoński 'Wolterdingen' — *Larix kaempferi* 'Wolterdingen' Krüssm. 1979 {G. Horstmann <1979}
- Modrzewnica kutnerowata = Modrzewnica siwolistna
- Modrzewnica pospolita 'Compacta' = Modrzewnica zwyczajna 'Compacta'
- Modrzewnica pospolita 'Nana' = Modrzewnica zwyczajna 'Compacta'
- Modrzewnica północna 'Compacta' = Modrzewnica zwyczajna 'Compacta'
- Modrzewnica siwolistna — *Andromeda glaucophylla* Link 1821
- Modrzewnica wielolistna 'Compacta' = Modrzewnica zwyczajna 'Compacta'
- Modrzewnica zwyczajna 'Compacta' — *Andromeda polifolia* 'Compacta' {Japonia}
- Modrzewnica zwyczajna 'Nikko' — *Andromeda polifolia* 'Nikko'
- Moszenki pośrednie — *Colutea* × *media* Wild. 1809 {Francja <1623?}
- Myrica caroliniensis* Loisel. non Mill. = *Myrica pensylvanica* Loisel.
- Myrica cerifera* Bigelow non L. = *Myrica pensylvanica* Loisel.
- Myrica cerifera* var. *latifolia* Aiton = *Myrica pensylvanica* Loisel.
- Myrica pensylvanica*** Loisel. — Woskownica pensylwańska
- Myszopłoch kolczasty — *Ruscus aculeatus* L. 1753
- Neillia longiracemosa* Hemsl. = *Neillia thibetica* Franch.
- Neillia thibetica*** Franch. — Neillia tybetańska
- Neillia tybetańska — *Neillia thibetica* Franch.
- Nuttallia cerasiformis* Torr.et A.Gray 1840 = *Oemleria cerasiformis* (Torr.et A.Gray) J.W. Landon 1975
- Nyssa multiflora* Wangenh. = *Nyssa sylvatica* Marsh
- Nyssa sylvatica*** Marsh — Błotnia leśna
- Nyssa villosa* Michx. = *Nyssa sylvatica* Marsh
- Obiela mieszańcowa — *Exochorda* × *macrantha* (Lemoine) C.K.Schneid. 1905 {Francja/V. Lemoine <1902/1902}
- Obiela wielkokwiatowa — *Exochorda racemosa* (Lindl.) Rehder 1913
- Obwojnik grecki — *Periploca graeca* L.
- Oczar japoński odm. Zuccariniego = Oczar japoński 'Zuccariniana'
- Oczar japoński 'Zuccariniana' — *Hamamelis japonica* 'Zuccariniana' {Japonia/Ottolander <1868/1872 ?}
- Oczar omszony 'Goldcrest' — *Hamamelis mollis* 'Goldcrest' {Walia/lord Aberconway <1961/1961}
- Oczar omszony 'Sunburst' — *Hamamelis mollis* 'Sunburst' {D. Veerman 1967}
- Oczar pośredni 'Arnold Promise' — *Hamamelis* × *intermedia* 'Arnold Promise' {Arnold Arboretum/USA 1928/1963}
- Oczar pośredni 'Barmstedt Gold' — *Hamamelis* × *intermedia* 'Barmstedt Gold' H.Bruns 1975 {Baumschule H. Bruns, H. Hachmann/H. Hachmann <1975/ >1975}
- Oczar pośredni 'Diane' — *Hamamelis* × *intermedia* 'Diane' {A. Kort 1935 ?/ R. de Belder 1935/1969}
- Oczar pośredni 'Jelena' — *Hamamelis* × *intermedia* 'Jelena' Belder 1955 {A. Kort/R de Belder 1935/1955}
- Oczar pośredni 'Moonlight' — *Hamamelis* × *intermedia* 'Moonlight' {H. Hillier 1970}

- Oczar pośredni 'Primavera' — *Hamamelis × intermedia* 'Primavera' {A. Kort/R. de Belder ok. 1935/1969}
- Oczar pośredni 'Vesna' — *Hamamelis × intermedia* 'Vesna'
- Oczar pośredni 'Westerstede' — *Hamamelis mollis* 'Goldcrest' {Walia/lord Aberconway <1961/1961}
- Oczar wiosenny 'Lombarts Weeping' — *Hamamelis vernalis* 'Lombarts Weeping' {P.von Lombarts <1954/1954}
- Oczar wiosenny odm. Sandra = Oczar wiosenny 'Sandra'
- Oczar wiosenny odm. Zwisająca Lombartsa = Oczar wiosenny 'Lombarts Weeping'
- Oczar wiosenny 'Sandra' — *Hamamelis vernalis* 'Sandra' {P. Dummer/H. Hillier <1962/1962}
- Oemleria cerasiformis* (Torr. et A.Gray) J.W.Landon 1975 — Osmaronia śliwkowata
- Oemleria cerasiformis* (Torr. et A.Gray ex Hook. et Arn.) J.W.Landon = *Oemleria cerasiformis* ((Torr. et A.Gray) J.W.Landon 1975
- Oemleria śliwkowata = Osmaronia śliwkowata
- Ognik 'Kütayi' — *Pyracantha* 'Kütayi' {Turcja ?}
- Ognik 'Red Column' — *Pyracantha* 'Red Column'
- Ognik 'Soleil d'Or' — *Pyracantha* 'Soleil d'Or' {Arb. Les Barres/Salle – Proust ok. 1970/?}
- Ognik szkarłatny — *Pyracantha coccinea* Roem.
- Ognik szkarłatny 'Nana' — *Pyracantha atalantioides* 'Nana'
- Olcha japońska = Olsza japońska
- Olsza czarna — *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn. 1791
- Olsza czarna 'Imperialis' — *Alnus glutinosa* 'Imperialis' {<1859}
- Olsza czarna 'Laciniata' — *Alnus glutinosa* 'Laciniata'
- Olsza czarna odm. cesarska = Olsza czarna 'Imperialis'
- Olsza japońska — *Alnus japonica* (Thunb.) Steud. 1840
- Olsza szara 'Aurea' — *Alnus incana* 'Aurea' {Niemcy <1892}
- Olsza szara 'Laciniata' — *Alnus incana* 'Laciniata' Reich 1830 {Finlandia, Szwecja ok. 1750}
- Olsza szara odm. strzępolistna = Olsza szara 'Laciniata'
- Olsza szara odm. złocista = Olsza szara 'Aurea'
- Olsza szara odm. zwisająca = Olsza szara 'Pendula'
- Olsza szara 'Pendula' — *Alnus incana* 'Pendula' {Van der Boom <1900}
- Olsza twarda — *Alnus firma* Siebold et Zucc.1846
- Olsza wąskolistna = Olsza twarda
- Olsza zielona — *Alnus viridis* (Chaix) DC. 1805
- Olszanka japońska — *Euptelea polyandra* Siebold et Zucc. 1835
- Orszelina Fargesa — *Clethra fargesii* Franch.
- Orszelina olcholistna = Orszelina zwyczajna
- Orszelina szara — *Clethra barbinervis* Siebold et Zucc
- Orszelina zwyczajna — *Clethra alnifolia* L
- Orszelina zwyczajna 'Paniculata' — *Clethra alnifolia* 'Paniculata' {Anglia <1770}
- Orszelina zwyczajna 'Pink Spire' — *Clethra alnifolia* 'Pink Spire'
- Orszelina zwyczajna 'Rosea' — *Clethra alnifolia* 'Rosea' {<1906}
- Orzech królewski = Orzech włoski
- Orzech włoski — *Juglans regia* L. 1753
- Orzech włoski 'Leopold' — *Juglans regia* 'Leopold' {B. Dudek ok. 1970/ok. 1970}
- Osika = Topola osika
- Osmanthus decorus* (Boiss. et Balansa) Kasapligil — Osmantus dekoracyjny
- Osmantus dekoracyjny — *Osmanthus decorus* (Boiss. et Balansa) Kasapligil

- Osmaronia cerasiformis* (Torr. et A.Gray ex Hook. et Arn.) Greene = ***Oemleria cerasiformis*** (Torr. et A.Gray) J.W.Landon 1975
- Osmaronia cerasiformis* (Torr. et A.Gray) Greene = ***Oemleria cerasiformis*** (Torr. et A.Gray) J.W.Landon 1975
- Osmaronia cerasiformis* Greene. 1891 = ***Oemleria cerasiformis*** (Torr. et A.Gray) J.W.Landon 1975
- Osmaronia śliwkowata — ***Oemleria cerasiformis*** (Torr. et A.Gray) J.W.Landon 1975
- Ostrokrzew 'Blue Angel' — ***Ilex 'Blue Angel'*** {K.K. Meserve/Conard-Pyle Comp. 1963/1975}
- Ostrokrzew 'Blue Boy' — ***Ilex 'Blue Boy'*** {K.K. Meserve/Perkins de Wilde <1963/1963}
- Ostrokrzew 'Blue Prince' — ***Ilex 'Blue Prince'*** {K.K. Meserve/Conard-Pyle Comp. 1964/1972}
- Ostrokrzew 'Blue Princess' — ***Ilex 'Blue Princess'*** {K.K. Meserve/ Conard-Pyle Company 1958/1974}
- Ostrokrzew Fargesia pgat. typowy — ***Ilex fargesii*** Franch. 1898 ssp. ***fargesii***
- Ostrokrzew gładki f. typowa — ***Ilex glabra*** (L.) A.Gray 1856 f. ***glabra***
- Ostrokrzew japoński 'Convexa' — ***Ilex crenata 'Convexa'*** {Japonia <1900}
- Ostrokrzew japoński odm. typowa — ***Ilex crenata*** Thunb. ex Murray 1784 var. ***crenata***
- Ostrokrzew kolczasty — ***Ilex aquifolium*** L. 1735
- Ostrokrzew kolczasty 'Angustifolia' — ***Ilex aquifolium 'Angustifolia'*** 1789
- Ostrokrzew kolczasty 'Bacciflava' — ***Ilex aquifolium 'Bacciflava'*** {<1657}
- Ostrokrzew kolczasty 'Crispa' — ***Ilex aquifolium 'Crispa'*** {1838}
- Ostrokrzew kolczasty 'Ferox' — ***Ilex aquifolium 'Ferox'*** J.Parkinson 1640 ? {Francja/<1635/?}
- Ostrokrzew kolczasty 'Ferox Argentea' — ***Ilex aquifolium 'Ferox Argentea'*** {Anglia 1662}
- Ostrokrzew kolczasty 'Green Pillar' — ***Ilex aquifolium 'Green Pillar'*** {Hillier & Sons Nursery}
- Ostrokrzew kolczasty 'Myrtifolia' — ***Ilex aquifolium 'Myrtifolia'*** {Anglia <1830}
- Ostrokrzew kolczasty 'Rubricaulis Aurea' — ***Ilex aquifolium 'Rubricaulis Aurea'*** {Anglia <1867}
- Ostrokrzew kolczasty 'Wilsonii' — ***Ilex aquifolium 'Wilsonii'*** {Fisher, Son & Sibray ok. 1890}
- Ostrokrzew matowy f. typowa — ***Ilex opaca*** Aiton 1789 f. ***opaca***
- Ostrokrzew Meservey — ***Ilex × meserveae*** S.Y.Hu 1940 {nn/K.K. Meserve nn/ok. 1950}
- Ostrokrzew okółkowy odm. typowa — ***Ilex verticillata*** (L.) A.Gray 1857 var. ***verticillata***
- Ostrokrzew Perny'ego — ***Ilex pernyi*** Franch. 1883
- Ostrya virginiana*** (Mill.) K.Koch — Chmielogrąb wirginijski
- Ostrya virginiana* Britton. et Poggenb. 1888 = ***Ostrya virginiana*** (Mill.) K.Koch
- Ostrya virginiana* K.Koch = ***Ostrya virginiana*** (Mill.) K.Koch
- Ostrya virginica* Willd = ***Ostrya virginiana*** (Mill.) K.Koch
- Osyris japonica* Thunb. 1784 = ***Helwingia japonica*** (Thunb.) F.Dietr. 1817
- Ośnieża karolińska odm. drzewiasta — ***Halesia monticola*** (Rehder) Sarg. 1921
- Ośnieża karolińska odm. górską = Ośnieża karolińska odm. drzewiasta
- Ośnieża. drzewiasta = Ośnieża karolińska odm. drzewiasta
- Oxydendrum arboreum*** DC. 1839 — Kwasnodrzew konwaliowy
- Oxydendrum*** DC. — Kwasnodrzew
- Pachistima canbyi* A Gray = ***Paxistima canbyi*** A.Gray
- Pachysandra terminalis*** Siebold et Zucc. — ***Pachysandra terminalis*** Siebold et Zucc.
- Pachysandra terminalis 'Variegata'*** {Japonia/Holandia <1859/1859} — Runianka japońska 'Variegata'
- Padus laurocerasus* (L.) Mill. = ***Prunus laurocerasus*** L.

- Padus serotina* (Ehrh.) Borkh. = ***Prunus serotina*** Ehrh.
Padus serotina Agardh = ***Prunus serotina*** Ehrh.
Paeonia forrestii hort. = ***Paeonia potaninii*** var. ***trollioides*** (Stapf ex F.C.Stern) F.C.Stern
Paeonia delavayi Franch. — Piwonia Delavay'a
Paeonia potaninii var. ***trollioides*** (Stapf ex F.C.Stern) F.C.Stern — Piwonia Potanina odm. pełnikowata
Paeonia rockii (S.G.Haw et Lauener) T.Hong et J.J.Li = ***Paeonia suffruticosa*** Andrews ssp. ***rockii*** S.G.Haw et Lauener
Paeonia suffruticosa Andrews ssp. ***rockii*** S.G.Haw et Lauener — Piwonia krzewiasta pgat. Rock'a
Paeonia suffruticosa 'Joseph Rock' = ***Paeonia suffruticosa*** Andrews ssp. ***rockii*** S.G.Haw et Lauener
Paeonia suffruticosa 'Rock's Variety' = ***Paeonia suffruticosa*** Andrews ssp. ***rockii*** S.G.Haw et Lauener
Paeonia trollioides Stapf ex Stern = ***Paeonia potaninii*** var. ***trollioides*** (Stapf ex F.C.Stern) F.C.Stern
Paklon = Klon polny
Paksistima Canby'ego — ***Paxistima canbyi*** A.Gray
Palcznik chiński = Palcznik Fargesa
Palcznik Fargesa — ***Decaisnea fargesii*** Franch. 1892
Parocjowiec Jaquemonta — ***Parrotiopsis jacquemontiana*** Rehder 1920
Parotjopsis Jaquemonta = Parocjowiec Jaquemonta
Parrotia jacquemontiana Decne. = ***Parrotiopsis jacquemontiana*** Rehder 1920
Parrotiopsis involucrata (Falc.) C.K.Schneid. = ***Parrotiopsis jacquemontiana*** Rehder 1920
Parrotiopsis involucrata C.K.Schneid. 1904 = ***Parrotiopsis jacquemontiana*** Rehder 1920
Parrotiopsis involucrata Decne. = ***Parrotiopsis jacquemontiana*** Rehder 1920
Parrotiopsis involucrata Falc. 1839 = ***Parrotiopsis jacquemontiana*** Rehder 1920
Parrotiopsis jacquemontiana (Decne.) Rehder = ***Parrotiopsis jacquemontiana*** Rehder 1920
Parrotiopsis jacquemontiana Rehder 1920 — Parocjowiec Jaquemonta
Parthenocissus engelmannii Koehne et Graebn. = ***Parthenocissus quinquefolia*** var. ***engelmannii*** Rehder
Parthenocissus quinquefolia (L.) Planch. — Winobluszcz pięciolistkowy
Parthenocissus quinquefolia 'Engelmannii' = ***Parthenocissus quinquefolia*** var. ***engelmannii*** Rehder
Parthenocissus quinquefolia var. ***engelmannii*** Rehder — Winobluszcz pięciolistkowy odm. Engelmanna
Parthenocissus tricuspidata (Siebold et Zucc.) Planch. — Winobluszcz trójklapowy
Parthenocissus tricuspidata f. *veitchii* (Carrière) Rehder = ***Parthenocissus tricuspidata*** (Siebold et Zucc.) Planch.
Parthenocissus tricuspidata 'Green Spring' W.Lint 1965{1903}
Parthenocissus tricuspidata 'Green Spring' W.Lint 1965{1903} — Winobluszcz trójklapowy 'Green Spring'
Parthenocissus tricuspidata 'Lowii' {Low et Co. 1907} — Winobluszcz trójklapowy 'Lowii'
Parthenocissus tricuspidata 'Printemps Vert' = ***Parthenocissus tricuspidata*** 'Green Spring'
Parthenocissus tricuspidata 'Veitchii' {Japonia <1861} — Winobluszcz trójklapowy 'Veitchii'
Parthenocissus tricuspidata 'Veitchii' hort.Holl. (błędnie = *Parthenocissus tricuspidata*. 'Veitch Boskoop') = ***Parthenocissus tricuspidata*** 'Veitchii' {Japonia <1861}
Parthenocissus veitchii (Carrière) Graebn. = ***Parthenocissus tricuspidata*** 'Veitchii' {Japonia <1861}
Parthenocissus veitchii Graebn. = ***Parthenocissus tricuspidata*** 'Veitchii' {Japonia <1861}
Parthenocissus Vitis veitchii hort. = ***Parthenocissus tricuspidata*** 'Veitchii' {Japonia <1861}

- Parthenocissus Vitis veitchii* Lynch = ***Parthenocissus tricuspidata* 'Veitchii'** {Japonia <1861}
- Paulownia imperialis* var. *lanata* Dode = ***Paulownia tomentosa*** (Thunb. ex Murr.) Steud.
- Paulownia imperialis* Siebold et Zucc. = ***Paulownia tomentosa*** (Thunb. ex Murr.) Steud.
- Paulownia japonica* Réveil = ***Paulownia tomentosa*** (Thunb. ex Murr.) Steud.
- Paulownia puszysta* — ***Paulownia tomentosa*** (Thunb. ex Murr.) Steud.
- Paulownia recurva* Rehder = ***Paulownia tomentosa*** (Thunb. ex Murr.) Steud.
- Paulownia tomentosa*** (Thunb. ex Murr.) Steud. — *Paulownia puszysta*
- Paulownia tomentosa* var. *lanata* (Dode) C.K.Schneid. = ***Paulownia tomentosa*** (Thunb. ex Murr.) Steud.
- Pavia alba* Poir. 1804 = ***Aesculus parviflora*** Walter 1786
- Pavia carnea* Spach 1834 = ***Aesculus* × *carnea*** Hayne 1821 {Francja ok. 1800-1812}
- Pavia carnea superba* = ***Aesculus* × *carnea*** Hayne 1821 {Francja ok. 1800-1812}
- Pavia macrostachya* (Michx.) Loisel. = ***Aesculus parviflora*** Walter 1786
- Paxistima canbyi*** A.Gray — *Paksistima Canby*'ego
- Pełnokrzętnik różnobarwny — ***Holodiscus discolor*** (Pursh) Maxim. 1879
- Pentaphylloides fruticosa* (L.) O.Schwarz = ***Potentilla fruticosa*** L.
- Pergularia japonica* Thunb. = ***Mataplexis stauntoni*** Roem. et Schult. 1809
- Periploca graeca*** L. — Obwojnik grecki
- Perukowiec podolski — ***Cotinus coggygria*** Scop
- Perukowiec podolski odm. purpurowa = Perukowiec podolski 'Purpureus'
- Perukowiec podolski 'Purpureus' — ***Cotinus coggygria* 'Purpureus'**
- Perukowiec podolski 'Royal Purple' — ***Cotinus coggygria* 'Royal Purple'**
{Holandia/Kromhout & Co}
- Pęcherznica kalinolistna 'Luteus' — ***Physocarpus opulifolius*** (L.) Maxim. 'Luteus' {nn <1864}
- Pęcherznica kalinolistna 'Nanus' — ***Physocarpus opulifolius* 'Nanus'** {nn <1864}
- Pęcherznica kalinolistna odm. żółtolistna = Pęcherznica kalinolistna 'Luteus'
- Phellodendron amurense* Rupr. var. *sachalinense* F.Schmidt = ***Phellodendron sachalinense*** (F.Schmidt) Sarg.
- Phellodendron sachalinense*** (F.Schmidt) Sarg. — Korkowiec sachaliński
- Philadelphus lemoinei virginalis* = ***Philadelphus* × *virginalis*** Rehder 1920 ? {Lemoine 1909}
- Philadelphus* 'Biały Karzeł'** Bugała 1970 {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie <1970/1982}
— Jaśminowiec 'Biały Karzeł
- Philadelphus brachybotrys* var. *purpurascens* Koehne = ***Philadelphus purpurascens*** (Koehne) Rehder 1915
- Philadelphus columbianus* hort. = ***Philadelphus inodorus*** L. var. *grandiflorus* (Willd.) A.Gray
- Philadelphus coronarius*** L. — Jaśminowiec wonny
- Philadelphus delavayi* f. *malanocalyx* = ***Philadelphus purpurascens*** (Koehne) Rehder 1915
- Philadelphus delavayi*** L.Henry 1903 — Jaśminowiec Delavaya
- Philadelphus delavayi* sensu C.R.Hutchins non L. Henry = ***Philadelphus purpurascens*** (Koehne) Rehder 1915
- Philadelphus delavayi* var. *calvescens* Rehder = ***Philadelphus purpurascens*** (Koehne) Rehder 1915
- Philadelphus gloriosus* Beadle = ***Philadelphus inodorus*** L. var. *grandiflorus* (Willd.) A.Gray
- Philadelphus grandiflorus* hort. non Willd. = ***Philadelphus pubescens*** Loisel.
- Philadelphus grandiflorus* sensu Ker Gawl. non Willd. = ***Philadelphus pubescens*** Loisel.
- Philadelphus grandiflorus* var. *floribundus* Gray = ***Philadelphus pubescens*** Loisel.
- Philadelphus grandiflorus* Willd. = ***Philadelphus inodorus*** L. var. *grandiflorus* (Willd.) A.Gray
- Philadelphus inodorus*** L. var. *grandiflorus* (Willd.) A.Gray — Jaśminowiec bezwonny odm. wielkokwiatowa
- Philadelphus latifolius* Schrad. ex DC. = ***Philadelphus pubescens*** Loisel.

Philadelphus magdalenae Koehne = ***Philadelphus subcanus*** Koehne var. *magdalenae* (Koehne)
S.-Y.Hu

Philadelphus nepalensis hort.Britton = Jaśminowiec wonny

Philadelphus pallidus Hayek ex C.K.Schneid. = Jaśminowiec wonny

Philadelphus pubescens Loisel. — Jaśminowiec omszony

Philadelphus purpurascens (Koehne) Rehder = ***Philadelphus purpurascens*** (Koehne) Rehder 1915

Philadelphus purpurascens (Koehne) Rehder 1915 — Jaśminowiec czerwony

Philadelphus speciosus Koehne = ***Philadelphus inodorus*** L. var. *grandiflorus* (Willd.) A.Gray

Philadelphus speciosus Schrad. ex DC. = ***Philadelphus inodorus*** L. var. *grandiflorus* (Willd.)

A.Gray

Philadelphus subcanus Koehne var. *magdalenae* (Koehne) S.-Y.Hu — Jaśminowiec
Magdaleny

Philadelphus verrucosus Schrad. = ***Philadelphus pubescens*** Loisel.

Philadelphus verrucosus Schrad. ex DC. = ***Philadelphus pubescens*** Loisel.

Philadelphus 'Virginal' = ***Philadelphus*** × *virginalis* Rehder 1920 ? {Lemoine 1909}

Philadelphus × *virginalis* Rehder 1920 ? {Lemoine 1909} — Jaśminowiec panieński

Phillyrea decora Boiss. et Balansa = ***Osmanthus decorus*** (Boiss. et Balansa) Kasapligil

Phillyrea laurifolia hort. = ***Osmanthus decorus*** (Boiss. et Balansa) Kasapligil

Phillyrea vilmoriniana Boiss. et Balansa ex Boiss. = ***Osmanthus decorus*** (Boiss. et Balansa)

Kasapligil

Photinia davidiana (Decne.) Cardot — Stranwesia Dawida

Photinia melanocarpa (Michx.) K.R.Robertson et J.B.Phipps = ***Aronia melanocarpa*** (Michx.) Elliott
1821

Photinia × *floribunda* = ***Aronia*** × *prunifolia* (C.K.Schneid.) Gräbn.

Phyllostachys nigra (Lodd. ex Lindl.) Munro — Fylostachys czarny

Phyllostachys nuda McClure — Fylostachys prosty

Phyllostachys nuda McClure — Fylostachys prosty

Physocarpus opulifolius (L.) Maxim. '**Luteus**' {nn <1864} — Pęcherznica kalinolistna
'Luteus'

Physocarpus opulifolius aureus = ***Physocarpus opulifolius*** (L.) Maxim. '**Luteus**' {nn <1864}

Physocarpus opulifolius nanus (błędnie = *Physocarpus monogynus* (Torr.) Coult.) = ***Physocarpus opulifolius*** '**Nanus**' {nn <1864}

Physocarpus opulifolius '**Nanus**' {nn <1864} — Pęcherznica kalinolistna 'Nanus'

Picea abies (L.) H.Karst. 1891 — Świerk pospolity

Picea abies '**Aurea**' Carrière 1855 {nn <1855} — Świerk pospolity 'Aurea'

Picea abies '**Barryi**' Beissn. 1891 {nn <1891} — Świerk pospolity 'Barryi'

Picea abies '**Clanbrassiliana**' C.Lawson 1836 {Irlandia ok. 1780/1798} — Świerk pospolity
'Clanbrassiliana'

Picea abies '**Columnaris**' hort. — Świerk pospolity 'Columnaris'

Picea abies '**Cupressina**' C.(?)Thomas 1908 {Turyngia <1904} — Świerk pospolity
'Cupressina'

Picea abies 'Elegantissima' = ***Picea abies*** '**Aurea**' Carrière 1855 {nn <1855}

Picea abies f. *barryi* (Beissn.) Rehder = ***Picea abies*** '**Barryi**' Beissn. 1891 {nn <1891}

Picea abies f. *columnaris* (Jacques) Rehder = ***Picea abies*** '**Columnaris**' hort.

Picea abies f. *cupressina* (C.(?) Thomas) Rehder = ***Picea abies*** '**Cupressina**' C.(?)Thomas 1908
{Turyngia <1904}

Picea abies f. *inversa* (Beissn.) Rehder = ***Picea abies*** '**Inversa**' Gordon 1862 {R.Smith <1862}

Picea abies f. *remontii* Rehder = ***Picea abies*** '**Remontii**' R.(?) Smith 1874 {nn <1874}

Picea abies f. *viminalis* (Alstr.) Lindm. = ***Picea abies*** '**Viminalis**' Casp. 1878 {Alströmer 1741}

Picea abies '**Finedonensis**' Paul ex Gordon 1862 {Finedon Hall Park <1862} — Świerk
pospolity 'Finedonensis'

- Picea abies* 'Formanek' Svoboda 1906 {V. Formanek <1906} — Świerk pospolity 'Formanek'
- Picea abies* 'Gregoryana' J. Jefferies 1856 {nn < 1856} — Świerk pospolity 'Gregoryana'
- Picea abies* 'Inversa' Gordon 1862 {R. Smith <1862} — Świerk pospolity 'Inversa'
- Picea abies* 'Inverta' = *Picea abies* 'Inversa' Gordon 1862 {R. Smith <1862}
- Picea abies* 'Końca' Cecot 1996 {A. Końca 1981} — Świerk pospolity 'Końca'
- Picea abies* 'Nidiformis' Beissn. 1907 {Rulemann Grisson Baumsch. <1904} — Świerk pospolity 'Nidiformis'
- Picea abies* 'Ober Gärtner Bruns' hort. = *Picea abies* 'Will's Zwerg' Krüssm. 1972 {J. Bruns/H. Wills 1936 ??}
- Picea abies* 'Ohlendorffii' Späth 1904 {Th. Ohlendorff/Späth Baumsch. ok. 1840-1850/1904} — Świerk pospolity 'Ohlendorffii'
- Picea abies* 'Ohlendorffii' = *Picea abies* 'Ohlendorffii' Späth 1904 {Th. Ohlendorff/Späth Baumsch. ok. 1840-1850/1904}
- Picea abies pumila nigra* (Beissn.) Slavin = *Picea abies* 'Pumila Nigra' Beissn. 1891 {nn <1891}
- Picea abies* 'Pumila Nigra' Beissn. 1891 {nn <1891} — Świerk pospolity 'Pumila Nigra'
- Picea abies* 'Pyramidalis Robusta' {nn <1891} — Świerk pospolity 'Pyramidalis Robusta'
- Picea abies* 'Remontii' R.(?) Smith 1874 {nn <1874} — Świerk pospolity 'Remontii'
- Picea abies* var. *aurea* (Carrière) Rehder = *Picea abies* 'Aurea' Carrière 1855 {nn <1855}
- Picea abies* var. *finedonensis* (Gordon) Rehder = *Picea abies* 'Finedonensis' Paul ex Gordon 1862 {Finedon Hall Park <1862}
- Picea abies* var. *gregoryana* (Gordon) Rehder = *Picea abies* 'Gregoryana' J. Jefferies 1856 {nn < 1856}
- Picea abies* var. *ohlendorffii* (Späth) Bail. = *Picea abies* 'Ohlendorffii' Späth 1904 {Th. Ohlendorff/Späth Baumsch. ok. 1840-1850/1904}
- Picea abies* 'Viminalis' Casp. 1878 {Alströmer 1741} — Świerk pospolity 'Viminalis'
- Picea abies* 'Virgata' Jacques 1853 {Francja < 1853} — Świerk pospolity 'Virgata'
- Picea abies* 'Will's Zwerg' Krüssm. 1972 {J. Bruns/H. Wills 1936 ??} — Świerk pospolity 'Will's Zwerg'
- Picea abies* 'Wills Zwerg' = *Picea abies* 'Will's Zwerg' Krüssm. 1972 {J. Bruns/H. Wills 1936 ??}
- Picea alba albertiana* (S. Br.) Beissn. 1909 = *Picea glauca* var. *albertiana* (S.Br.) Sarg. 1919
- Picea alba* var. *echiniformis* Carrière = *Picea glauca* 'Echiniformis' Carrière 1855 {Francja <1855}
- Picea albertiana conica* Bean = *Picea glauca* 'Albertiana Conica' Bailey 1933
- Picea albertiana* 'Conica' hort. = *Picea glauca* 'Albertiana Conica' Bailey 1933
- Picea albertiana* S.Br. 1907 = *Picea glauca* var. *albertiana* (S.Br.) Sarg. 1919
- Picea balsamea prostrata* Knight. = *Abies balsamea* (L.) Mill. 'Nana' {nn <1866}
- Picea balsamea* var. *nana* Nelson = *Abies balsamea* (L.) Mill. 'Nana' {nn <1866}
- Picea brachyphylla* (Maxim.) Gordon 1875 = *Abies homolepis* Siebold et Zucc. 1842
- Picea brevifolia* Peck 1897 = *Picea mariana* (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888
- Picea breweriana* S. Watson 1855 — Świerk Brewera
- Picea canadensis* (Mill.) Britt. var. *albertiana* Fitschen = *Picea glauca* var. *albertiana* (S.Br.) Sarg. 1919
- Picea canadensis conica* Beissn. = *Picea glauca* 'Albertiana Conica' Bailey 1933
- Picea canadensis* Link 1841 = *Tsuga canadensis* (L.) Carrière 1855
- Picea canadensis* var. *echiniformis* Carrière 1855 = *Picea glauca* 'Echiniformis' Carrière 1855 {Francja <1855}
- Picea cephalonica* Apollinis hort. = *Abies cephalonica* Loudon 1838
- Picea cephalonica* Loudon 1839 = *Abies cephalonica* Loudon 1838
- Picea columbiana* Lemmon 1897 = *Picea engelmannii* (Parry) Engelm. 1853
- Picea concolor* Gordon 1875 = *Abies concolor* (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr. 1861

- Picea concolor violacea* Roezl 1879 = ***Abies concolor* 'Violacea' Murray 1875**
- Picea douglasii* Link 1841 = ***Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco 1950**
- Picea elegantissima* hort. = ***Picea abies* 'Aurea' Carrière 1855 {nn<1855}**
- Picea engelmannii* (Parry) Engelm. 1853 — Świerk Engelmana**
- Picea engelmannii* Engelm. 1863 = ***Picea engelmannii* (Parry) Engelm. 1853**
- Picea excelsa* Barry Beissn. = ***Picea abies* 'Barryi' Beissn. 1891 {nn <1891}**
- Picea excelsa columnaris* Carrière 1855 = ***Picea abies* 'Columnaris' hort.**
- Picea excelsa denudata* Carrière 1854 = ***Picea abies* 'Virgata' Jacques 1853 {Francja < 1853}**
- Picea excelsa finedonensis* Paul ex Gordon = ***Picea abies* 'Finedonensis' Paul ex Gordon 1862 {Finedon Hall Park <1862}**
- Picea excelsa gregoryana* Carrière = ***Picea abies* 'Gregoryana' J.Jefferies 1856 {nn < 1856}**
- Picea excelsa* Link 1841 = ***Picea abies* (L.) H.Karst. 1891**
- Picea excelsa ohlendorffii* Späth = ***Picea abies* 'Ohlendorffii' Späth 1904 {Th. Ohlendorff/Späth Baumsch. ok. 1840-1850/1904}**
- Picea excelsa pyramidalis robusta* Beissn. 1891 = ***Picea abies* 'Pyramidalis Robusta' {nn <1891}**
- Picea excelsa remontii* Beissn. 1891 = ***Picea abies* 'Remontii' R.(?) Smith 1874 {nn <1874}**
- Picea excelsa* var. *aurea* Carrière 1855 = ***Picea abies* 'Aurea' Carrière 1855 {nn<1855}**
- Picea excelsa* var. *Clanbrassiliana* Carrière 1857 non Beissn. = ***Picea abies* 'Clanbrassiliana' C.Lawson 1836 {Irlandia ok. 1780/1798}**
- Picea excelsa* var. *cupressina* C.(?)Thomas 1904 = ***Picea abies* 'Cupressina' C.(?)Thomas 1908 {Turyngia <1904}**
- Picea excelsa* var. *inversa* hort. = ***Picea abies* 'Inversa' Gordon 1862 {R.Smith <1862}**
- Picea excelsa* var. *nidiformis* Beissn. 1909 = ***Picea abies* 'Nidiformis' Beissn. 1907 {Rulemann Grisson Baumsch. <1904}**
- Picea excelsa* var. *virgata* Casp. 1873 = ***Picea abies* 'Virgata' Jacques 1853 {Francja < 1853}**
- Picea falcata* (Raf.) J.V.Suringar 1927 = ***Picea sitchensis* (Bong.) Carrière 1855**
- Picea firma* Gordon 1858 = ***Abies firma* Siebold et Zucc. 1842**
- Picea glauca* 'Albertiana Conica' Bailey 1933 — Świerk biały 'Albertiana Conica'**
- Picea glauca* 'Conica' hort. = ***Picea glauca* 'Albertiana Conica' Bailey 1933**
- Picea glauca* 'Conica' Rehder et J.G.Jack 1904 = ***Picea glauca* 'Albertiana Conica' Bailey 1933**
- Picea glauca* 'Echiniformis' Carrière 1855 {Francja <1855} — Świerk biały 'Echiniformis'**
- Picea glauca* f. *Conica* Rehder 1920 = ***Picea glauca* 'Albertiana Conica' Bailey 1933**
- Picea glauca* 'Laurin' Arnold ex Krüssm. 1972 {R. Arnold 1952/1970} — Świerk biały 'Laurin'**
- Picea glauca* var. *albertiana* (S. Br.) Sarg. 1919 — Świerk biały odm. wysoka**
- Picea glauca* var. *albertiana* f. *conica* Rehder = ***Picea glauca* 'Albertiana Conica' Bailey 1933**
- Picea grandis* Douglas ex Loudon 1838 = ***Abies grandis* (Douglas ex D.Don) Lindl. 1833**
- Picea holophylla* (Maxim.) Gordon 1876 ? = ***Abies holophylla* Maxim. 1866**
- Picea homolepis* (Siebold ex Zucc.) Gordon 1858 = ***Abies homolepis* Siebold et Zucc. 1842**
- Picea kukunaria* Wender. 1851 = ***Abies cephalonica* Loudon 1838**
- Picea likiangensis* var. *purpurea* (Mast.) Dallim. et Jacks. 1923 = ***Picea purpurea* Mast. 1906**
- Picea mariana* (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888 — Świerk czarny**
- Picea menziesii* (D.Don) Carrière = ***Picea sitchensis* (Bong.) Carrière 1855**
- Picea morinda* (Loudon) Link 1841 = ***Picea smithiana* (Wall.) Boiss. 1884**
- Picea morinda* Link. = ***Picea smithiana* (Wall.) Boiss. 1884**
- Picea nigra* (Aiton) Link 1789 = ***Picea mariana* (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888**
- Picea nigra* var. *brevifolia* (Peck) Rehder ex L.H.Bailey = ***Picea mariana* (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888**
- Picea nobilis glauca* Ravenscr. = ***Abies procera* Rehder 'Glauc' Ravenscr.c. 1863 {<1863}**
- Picea omorika* (Pančić) Purk. 1877 — Świerk serbski**
- Picea omorika* 'Compacta' = ***Picea* × *mariorika* 'Machala' H.M.Groot. 1971 {Machala <1963}**

- Picea omorika* 'Gnom' = ***Picea* × *mariorika*** B.K.Boom '**Gnom**' W.H.Welch 1979 {Jeddeloh Nurs. 1951}
- Picea omorika* 'Pendula Bruns'** hort. {J.Bruns ok. 1955} — Świerk serbski 'Pendula Bruns'
- Picea orientalis* (L.) Link 1847** — Świerk kaukaski
- Picea orientalis aurea* Otto = ***Picea orientalis* 'Aurea'** Otto 1873 {P. Smith przed 1873}
- Picea orientalis* 'Aurea'** Otto 1873 {P. Smith <1873} — Świerk kaukaski 'Aurea'
- Picea orientalis aureo spicata* Beissn. = ***Picea orientalis* 'Aurea'** Otto 1873 {P. Smith >1873}
- Picea orientalis gracilis compacta* hort. = ***Picea orientalis* 'Gracilis'** Kort 1903 {Van Geert Nurs. <1903/ok. 1903}
- Picea orientalis* 'Gracilis'** Kort 1903 {Van Geert Nurs. <1903/ok. 1903} — Świerk kaukaski 'Gracilis'
- Picea orientalis gracilis nana* hort. = ***Picea orientalis* 'Gracilis'** Kort 1903 {Van Geert Nurs. <1903/ok. 1903}
- Picea orientalis pygmaea* Th.Ohlend. = ***Picea abies* 'Ohlendorffii'** Späth 1904 {Th. Ohlendorff/Späth Baumsch. ok. 1840-1850/1904}
- Picea orientalis* var. *aurea* Hesse = ***Picea orientalis* 'Aurea'** Otto 1873 {P. Smith <1873}
- Picea orientalis* var. *nana* Carrière 1891 = ***Picea orientalis* 'Gracilis'** Kort 1903 {Van Geert Nurs. <1903/ok. 1903}
- Picea Pinsapo glauca* hort. = ***Abies pinsapo* Boiss. 'Glaucua'** Carrière 1867 {Desfosse ex Thuillier < 1867}
- Picea Pinsapo* Loudon 1842 = ***Abies pinsapo* Boiss. 1838**
- Picea polita* (Siebold et Zucc.) Carrière 1855** — Świerk szydlasty
- Picea pungens* 'Hoopsii'** Hoops ex Groot. 1958 {Hoops Nurs. <1958} — Świerk kłujący 'Hoopsii'
- Picea pungens argentea* Rosenthal = ***Picea pungens* 'Argentea'** Rosenthal 1887 {nn<1887}
- Picea pungens* 'Argentea'** Rosenthal 1887 {nn<1887} — Świerk kłujący 'Argentea'
- Picea pungens* 'Białobok' (błędnie) = ***Picea pungens* 'Białobok'** Szkółki Kórnickie kat. 1994 {Szkółki w Pożogu/Szkółki Kórnickie <1935/1994}
- Picea pungens* 'Białobok'** Szkółki Kórnickie kat. 1994 {Szkółki w Pożogu/Szkółki Kórnickie <1935/1994} — Świerk kłujący 'Białobok'
- Picea pungens* 'Bismarck' hort. = ***Picea pungens* 'Fürst Bismarck'** A. Weisse 1887 {A. Weisse <1887/1887}
- Picea pungens coerulea* Beissn. = ***Picea pungens* 'Argentea'** Rosenthal 1887 {nn<1887}
- Picea pungens* f. *glauca* (Regel) Beissn. 1891** — Świerk kłujący f. *sina*
- Picea pungens* 'Fürst (Prince) Bismarck' = ***Picea pungens* 'Fürst Bismarck'** A. Weisse 1887 {A. Weisse <1887/1887}
- Picea pungens* 'Fürst Bismarck' = ***Picea pungens* 'Fürst Bismarck'** A. Weisse 1887 {A. Weisse <1887/1887}
- Picea pungens* 'Fürst Bismarck'** A. Weisse 1887 {A. Weisse <1887/1887} — Świerk kłujący 'Fürst Bismarck'
- Picea pungens* 'Glaucua' = ***Picea pungens* f. *glauca* (Regel) Beissn. 1891**
- Picea pungens glauca compacta globosa* = ***Picea pungens* 'Montgomery'** Teusch. 1949 {New York Botanical Garden/Eastern Nurs. <1934}
- Picea pungens* 'Glaucua Globosa'** {A. Kluis Nurs. 1937/1955} — Świerk kłujący 'Glaucua Globosa'
- Picea pungens glauca* 'Montgomery' = ***Picea pungens* 'Montgomery'** Teusch. 1949 {New York Botanical Garden/Eastern Nurs. <1934}
- Picea pungens glauca nana* Hesse = ***Picea pungens* 'Glaucua Globosa'** {A. Kluis Nurs. 1937/1955}
- Picea pungens glauca pendula* H.Koster = ***Picea pungens* 'Glaucua Pendula'** H.Koster ex Beissn. 1891 {<1891}

- Picea pungens* 'Glauca Pendula'** H.Koster ex Beissn. 1891 {<1891} — Świerk kłujący
'Glauca Pendula'
- Picea pungens* 'Glauca Pendula' hort. = ***Picea pungens* 'Glauca Pendula'** H.Koster ex Beissn. 1891
{<1891}
- Picea pungens globosa* Den Ouden = ***Picea pungens* 'Glauca Globosa'** {A. Kluis Nurs.
1937/1955}
- Picea pungens* 'König Albert'** A.Weisse 1887 {Weisse <1887} — Świerk kłujący 'König
Albert'
- Picea pungens kosteriana* Henry = ***Picea pungens* 'Glauca Pendula'** H.Koster ex Beissn. 1891
{<1891}
- Picea pungens* 'Kosteriana' Mast. 1903 = ***Picea pungens* 'Glauca Pendula'** H.Koster ex Beissn.
1891 {<1891}
- Picea pungens* 'Montgomery'** Teusch. 1949 {New York Botanical Garden/Eastern Nurs.
<1934} — Świerk kłujący 'Montgomery'
- Picea pungens* 'Montgomery'** Teusch. 1949 {R.H. Montgomery <1934} — Świerk kłujący
'Montgomery'
- Picea pungens* 'Pendens' Sudw. 1897 = ***Picea pungens* 'Glauca Pendula'** H.Koster ex Beissn. 1891
{<1891}
- Picea pungens pendula argentea* Beissn. = ***Picea pungens* 'Glauca Pendula'** H.Koster ex Beissn.
1891 {<1891}
- Picea pungens* 'Profesor Białobok' = ***Picea pungens* 'Białobok'** Szkółki Kórnickie kat. 1994
{Szkółki w Pożogu/Szkółki Kórnickie <1935/1994}
- Picea pungens* 'Professor Białobok' (błędnie) = ***Picea pungens* 'Białobok'** Szkółki Kórnickie kat.
1994 {Szkółki w Pożogu/Szkółki Kórnickie <1935/1994}
- Picea pungens* 'Puławski' hort. = ***Picea pungens* 'Białobok'** Szkółki Kórnickie kat. 1994 {Szkółki
w Pożogu/Szkółki Kórnickie <1935/1994}
- Picea pungens* var. *glauca* Beissn. = ***Picea pungens* f. *glauca*** (Regel) Beissn. 1891
- Picea pungens* var. *kosteri* Beissn. = ***Picea pungens* 'Argentea'** Rosenthal 1887 {nn<1887}
- Picea pungens* var. *kosteriana* hort. non Mast. = ***Picea pungens* 'Argentea'** Rosenthal 1887
{nn<1887}
- Picea purpurea*** Mast. 1906 — Świerk purpurowy
- Picea remontii* hort. = ***Picea abies* 'Remontii'** Reb.M.(?)Sm. 1874 {nn <1874}
- Picea rubra* A.Dietr. 1824 non Link = ***Picea abies* (L.)** H.Karst. 1891
- Picea sitchensis*** (Bong.) Carrière 1855 — Świerk sitkajski
- Picea sitchensis* Trautv. et E.(?)Meyer 1856 = ***Picea sitchensis*** (Bong.) Carrière 1855
- Picea sitkaensis* Mayr = ***Picea sitchensis*** (Bong.) Carrière 1855
- Picea smithiana*** (Wall.) Boiss. 1884 — Świerk himalajski
- Picea smithiana* Boiss. 1883 = ***Picea smithiana*** (Wall.) Boiss. 1884
- Picea torano* (Siebold ex K.Koch) Koehne 1893 = ***Picea polita*** (Siebold et Zucc.) Carrière 1855
- Picea vulgaris* Link 1827 = ***Picea abies* (L.)** H.Karst. 1891
- Picea Wittmanniana* Carrière 1855 = ***Picea orientalis*** (L.) Link 1847
- Picea* × *maviorika*** B.K. Boom '**Gnom**' W.H.Welch 1979 {Jeddeloh Nurs. 1951} — Świerk
pośredni 'Gnom'
- Picea* × *maviorika* 'Machala'** H.M.Groot. 1971 {Machala <1963} — Świerk pośredni
'Machala'
- Pieris amerykański — ***Pieris floribunda*** (Pursh ex Sims) Benth. et Hook.f.
- Pieris* 'Brouwer's Beauty'** — *Pieris* 'Brouwer's Beauty'
- Pieris* 'Brouwer's Beauty' — ***Pieris* 'Brouwer's Beauty'**
- Pieris* 'Firecrest' — ***Pieris* 'Firecrest'** {?/ Waterer, Sons & Crisp ?/1973}
- Pieris* 'Firecrest'** {?/ Waterer, Sons & Crisp ?/1973} — *Pieris* 'Firecrest'
- Pieris* 'Flame of the Forest' = ***Pieris* 'Forest Flame'** {Sunningdale Nursery}

- Pieris 'Flaming Silver'** — Pieris 'Flaming Silver'
Pieris 'Flaming Silver' — **Pieris 'Flaming Silver'**
Pieris floribunda (Pursh ex Sims) Benth. et Hook.f. — Pieris amerykański
Pieris 'Forest Flame' {Sunningdale Nursery} — Pieris 'Forest Flame'
Pieris 'Forest Flame' — **Pieris 'Forest Flame'** {Sunningdale Nursery}
Pieris 'Havila' (błędnie = P. 'Mouwsvila') = **Pieris 'Flaming Silver'**
Pieris 'Havila' = **Pieris 'Mouwsvila'**
Pieris japonica (Thunb. ex Murray) D. Don ex G. Don — Pieris japoński
Pieris japonica 'Bisbee Dwarf' — Pieris japoński 'Bisbee Dwarf'
Pieris japonica 'Nana Compacta' Hesse = **Pieris japonica 'Pygmaea'** {Japonia 1873}
Pieris japonica 'Bisbee' = **Pieris japonica 'Bisbee Dwarf'**
Pieris japonica 'Blush' {Niemcy ? <1967} — Pieris japoński 'Blush'
Pieris japonica 'Boltman's Pink' — Pieris japoński 'Boltman's Pink'
Pieris japonica 'Brouwer's Beauty' = **Pieris 'Brouwer's Beauty'**
Pieris japonica 'Cavatine' — Pieris japoński 'Cavatine'
Pieris japonica 'Chaconne' — Pieris japoński 'Chaconne'
Pieris japonica 'Coleman' — Pieris japoński 'Coleman'
Pieris japonica 'Crimson Compact' — Pieris japoński 'Crimson Compact'
Pieris japonica 'Crispa' = **Pieris taiwanensis 'Crispa'**
Pieris japonica 'Cupido' — Pieris japoński 'Cupido'
Pieris japonica 'Daisen' Wada 1967 {K. Wada <1967} — Pieris japoński 'Daisen'
Pieris japonica 'Debutante' {Japonia} — Pieris japoński 'Debutante'
Pieris japonica 'Dorothy Wyckhoff' {H.J. Hohman <1960} — Pieris japoński 'Dorothy
Wyckhoff'
Pieris japonica f. *pygmaea* (Maxim.) Yatabe = **Pieris japonica 'Pygmaea'** {Japonia 1873}
Pieris japonica 'Firecrest' = **Pieris 'Firecrest'**
Pieris japonica 'Flaming Silver' = **Pieris 'Flaming Silver'**
Pieris japonica 'Flamingo' {Lambert Gardens 1961} — Pieris japoński 'Flamingo'
Pieris japonica 'Fuga' {Firma C. Esveld – Boskoop} — Pieris japoński 'Fuga'
Pieris japonica 'Gavotte' {Firma C. Esveld – Boskoop} — Pieris japoński 'Gavotte'
Pieris japonica 'Geisha' — Pieris japoński 'Geisha'
Pieris japonica 'Havila' (błędnie = P. 'Mouwsvila') = **Pieris 'Flaming Silver'**
Pieris japonica 'Havila' = **Pieris 'Mouwsvila'**
Pieris japonica 'Iseli Scarlet' — Pieris japoński 'Iseli Scarlet'
Pieris japonica 'Little Heath' — Pieris japoński 'Little Heath'
Pieris japonica 'Little Heath Green' — Pieris japoński 'Little Heath Green'
Pieris japonica 'Minor' — Pieris japoński 'Minor'
Pieris japonica 'Mountain Fire' {Kolumbia Bryt. <1976} — Pieris japoński 'Mountain Fire'
Pieris japonica 'Nana' = **Pieris japonica 'Minor'**
Pieris japonica 'Nocturne' {Firma C. Esveld – Boskoop} — Pieris japoński 'Nocturne'
Pieris japonica 'Pavane' — Pieris japoński 'Pavane'
Pieris japonica 'Prelude' {Firma C. Esveld – Boskoop} — Pieris japoński 'Prelude'
Pieris japonica 'Purity' K. Wada 1967 {Japonia} — Pieris japoński 'Purity'
Pieris japonica 'Pygmaea' {Japonia 1873} — Pieris japoński 'Pygmaea'
Pieris japonica 'Red Mill' — Pieris japoński 'Red Mill'
Pieris japonica 'Rikuense' = **Pieris japonica 'Ryukyuensis'**
Pieris japonica 'Rikuensis' = **Pieris japonica 'Ryukyuensis'**
Pieris japonica 'Rondo' — Pieris japoński 'Rondo'
Pieris japonica 'Rosalinda' — Pieris japoński 'Rosalinda'
Pieris japonica 'Ryukyuensis' — Pieris japoński 'Ryukyuensis'
Pieris japonica 'Sarabande' {Firma C. Esveld – Boskoop} — Pieris japoński 'Sarabande'

- Pieris japonica* 'Scarlett O'Hara' — *Pieris* japoński 'Scarlett O'Hara'
Pieris japonica 'Scarlett o'Hara' = *Pieris japonica* 'Scarlett O'Hara'
Pieris japonica 'Select' — *Pieris* japoński 'Select'
Pieris japonica 'Shojo' — *Pieris* japoński 'Shojo'
Pieris japonica 'Sinfonia' {Firma C. Esveld – Boskoop} — *Pieris* japoński 'Sinfonia'
Pieris japonica 'Snow Drift' = *Pieris japonica* 'Snowdrift'
Pieris japonica 'Snowdrift' — *Pieris* japoński 'Snowdrift'
Pieris japonica 'Splendens' {J. Hachmann} — *Pieris* japoński 'Splendens'
Pieris japonica 'Stöckmann' = *Pieris japonica* 'Stoeckmann' {Stöckmann}
Pieris japonica 'Stoeckmann' {Stöckmann} — *Pieris* japoński 'Stoeckmann'
Pieris japonica 'Tilford' — *Pieris* japoński 'Tilford'
Pieris japonica 'Toccata' {Firma C. Esveld – Boskoop} — *Pieris* japoński 'Toccata'
Pieris japonica 'Valley Fire' — *Pieris* japoński 'Valley Fire'
Pieris japonica 'Valley Rose' {R.L. Ticknor} — *Pieris* japoński 'Valley Rose'
Pieris japonica 'Valley Valentine' {USA} — *Pieris* japoński 'Valley Valentine'
Pieris japonica var. *taiwanensis* (Hayata) Kitam. = *Pieris taiwanensis* Hayata
Pieris japonica var. *taiwanensis* 'Crispa' = *Pieris taiwanensis* 'Crispa'
Pieris japonica 'Weeping Bride' — *Pieris* japoński 'Weeping Bride'
Pieris japonica 'Weeping Bridge' (błędnie) = *Pieris japonica* 'Weeping Bride'
Pieris japonica 'White Cascade' {R.P. Korbobo 1961} — *Pieris* japoński 'White Cascade'
Pieris japonica 'White Pearl' — *Pieris* japoński 'White Pearl'
Pieris japoński — *Pieris japonica* (Thunb. ex Murray) D. Don ex G. Don
Pieris japoński 'Bisbee Dwarf' — *Pieris japonica* 'Bisbee Dwarf'
Pieris japoński 'Blush' — *Pieris japonica* 'Blush'
Pieris japoński 'Boltman's Pink' — *Pieris japonica* 'Boltman's Pink'
Pieris japoński 'Cavatine' — *Pieris japonica* 'Cavatine'
Pieris japoński 'Chaconne' — *Pieris japonica* 'Chaconne'
Pieris japoński 'Coleman' — *Pieris japonica* 'Coleman'
Pieris japoński 'Crimson Compact' — *Pieris japonica* 'Crimson Compact'
Pieris japoński 'Cupido' — *Pieris japonica* 'Cupido'
Pieris japoński 'Daisen' — *Pieris japonica* 'Daisen' Wada 1967 {K. Wada <1967}
Pieris japoński 'Debutante' — *Pieris japonica* 'Debutante' {Japonia}
Pieris japoński 'Dorothy Wyckhoff' — *Pieris japonica* 'Dorothy Wyckhoff' {H.J. Hohman
1960}
Pieris japoński 'Flamingo' — *Pieris japonica* 'Flamingo' {Lambert Gardens 1961}
Pieris japoński 'Fuga' — *Pieris japonica* 'Fuga' {Firma C. Esveld – Boskoop}
Pieris japoński 'Gavotte' — *Pieris japonica* 'Gavotte' {Firma C. Esveld – Boskoop}
Pieris japoński 'Geisha' — *Pieris japonica* 'Geisha'
Pieris japoński 'Iseli Scarlet' — *Pieris japonica* 'Iseli Scarlet'
Pieris japoński 'Little Heath' — *Pieris japonica* 'Little Heath'
Pieris japoński 'Little Heath Green' — *Pieris japonica* 'Little Heath Green'
Pieris japoński 'Minor' — *Pieris japonica* 'Minor'
Pieris japoński 'Mountain Fire' — *Pieris japonica* 'Mountain Fire'
Pieris japoński 'Nocturne' — *Pieris japonica* 'Nocturne' {Firma C. Esveld – Boskoop}
Pieris japoński 'Pavane' — *Pieris japonica* 'Pavane'
Pieris japoński 'Prelude' — *Pieris japonica* 'Prelude' {Firma C. Esveld – Boskoop}
Pieris japoński 'Purity' — *Pieris japonica* 'Purity' K. Wada 1967 {Japonia}
Pieris japoński 'Pygmaea' — *Pieris japonica* 'Pygmaea' {Japonia 1873}
Pieris japoński 'Red Mill' — *Pieris japonica* 'Red Mill'
Pieris japoński 'Rondo' — *Pieris japonica* 'Rondo'
Pieris japoński 'Rosalinda' — *Pieris japonica* 'Rosalinda'

- Pieris japoński 'Ryukyuensis' — *Pieris japonica* 'Ryukyuensis'
- Pieris japoński 'Sarabande' — *Pieris japonica* 'Sarabande' {Firma C. Esveld – Boskoop}
- Pieris japoński 'Scarlett O'Hara' — *Pieris japonica* 'Scarlett O'Hara'
- Pieris japoński 'Select' — *Pieris japonica* 'Select'
- Pieris japoński 'Shojo' — *Pieris japonica* 'Shojo'
- Pieris japoński 'Sinfonia' — *Pieris japonica* 'Sinfonia' {Firma C. Esveld – Boskoop}
- Pieris japoński 'Snowdrift' — *Pieris japonica* 'Snowdrift'
- Pieris japoński 'Splendens' — *Pieris japonica* 'Splendens' {J. Hachmann}
- Pieris japoński 'Stoeckmann' — *Pieris japonica* 'Stoeckmann' {Stöckmann}
- Pieris japoński 'Tilford' — *Pieris japonica* 'Tilford'
- Pieris japoński 'Toccatà' — *Pieris japonica* 'Toccatà' {Firma C. Esveld – Boskoop}
- Pieris japoński 'Valley Fire' — *Pieris japonica* 'Valley Fire'
- Pieris japoński 'Valley Rose' — *Pieris japonica* 'Valley Rose' {R.L. Ticknor}
- Pieris japoński 'Valley Valentine' — *Pieris japonica* 'Valley Valentine' {USA}
- Pieris japoński 'Weeping Bride' — *Pieris japonica* 'Weeping Bride'
- Pieris japoński 'White Cascade' — *Pieris japonica* 'White Cascade' {R.P. Korbobo 1961}
- Pieris japoński 'White Pearl' — *Pieris japonica* 'White Pearl'
- Pieris 'Mouwsvila'** — Pieris 'Mouwsvila'
- Pieris 'Mouwsvila' — *Pieris* 'Mouwsvila'
- Pieris 'Rondo' = *Pieris japonica* 'Rondo'
- Pieris ryukuensis = *Pieris japonica* 'Ryukyuensis'
- Pieris taiwanensis 'Crispa'** — Pieris tajwański 'Crispa'
- Pieris taiwanensis** Hayata — Pieris tajwański
- Pieris tajwański — *Pieris taiwanensis* Hayata
- Pieris tajwański 'Crispa' — *Pieris taiwanensis* 'Crispa'
- Pieris 'Wada's Pink' = *Pieris japonica* 'Daisen' Wada 1967 {K.Wada <1967}
- Pieris yakushimanum 'Rondo' = *Pieris japonica* 'Rondo'
- Pieris yakusimana = *Pieris japonica* 'Purity' K. Wada 1967 {Japonia}
- Pięciornik krzewiasty — *Potentilla fruticosa* L.
- Pięciornik krzewiasty 'Goldfinger' — *Potentilla fruticosa* 'Goldfinger' {H. Knoll}
- Pięciornik krzewiasty odm. mniejsza — *Potentilla fruticosa* var. *arbuscula* (D.Don) Maxim.
- Pięciornik krzewiasty 'Pink Queen' — *Potentilla fruticosa* 'Pink Queen'
- Pięciornik krzewiasty 'Red Ace' — *Potentilla fruticosa* 'Red Ace' {Barker <1976}
- Pięknotka Bodiniera odm. Giralda — *Callicarpa bodinieri* var. *giraldii* Rehder 1934
- Pięknotka Bodiniera 'Profusion' — *Callicarpa bodinieri* 'Profusion' {T. van Veen & Zonen}
- Pięknotka japońska — *Callicarpa japonica* Thunb. 1784
- Pięknotka japońska 'Leucocarpa' — *Callicarpa japonica* 'Leucocarpa' {1845}
- Pięknotka rozwidlona — *Callicarpa dichotoma* (Lour.) K.Koch 1872
- Pigwowiec chiński = Pigwowiec wspaniały
- Pigwowiec pośredni = Pigwowiec wspaniały
- Pigwowiec pośredni odm. Nikolina = Pigwowiec wspaniały 'Nicoline'
- Pigwowiec wspaniały — *Chaenomeles* × *superba* (Frahm) Rehder 1920
- Pigwowiec wspaniały 'Nicoline' — *Chaenomeles* × *superba* 'Nicoline' {Doorenbos <1954/1956}
- Pinaster magellensis* Schouw 1845 = *Pinus mugo* var. *pumilio* (Haenke) Zenari 1921
- Pinaster montana* Walther = *Pinus mugo* var. *pumilio* (Haenke) Zenari 1921
- Pinaster pumilio* Clus. 1583 = *Pinus mugo* var. *pumilio* (Haenke) Zenari 1921
- Pinus Abies C. leioclada* Endl. 1847 = *Abies nordmanniana* (Steven) Spach. 1842
- Pinus abies* L. 1753 = *Picea abies* (L.) H.Karst. 1891
- Pinus Abies* Thunb. 1784 non L. = *Picea polita* (Siebold et Zucc.) Carrière 1855
- Pinus abies* var. *mariana* (Mill.) Münchh. = *Picea mariana* (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888

- Pinus Abies* × *Pinus silvestris* L. 1755 = ***Picea abies* 'Viminalis'** Casp. 1878 {Alströmer 1741}
- Pinus alba canadensis* Prov. 1862 = ***Pinus strobus*** L. 1753
- Pinus americana* Du Roi 1772 = ***Tsuga canadensis*** (L.) Carrière 1855
- Pinus apachea* Lemmon = ***Pinus ponderosa*** Douglas ex C.Lawson 1836
- Pinus aristata*** Engelm. 1862 — Sosna oścista
- Pinus armandii*** Franch. 1884 — Sosna Armanda
- Pinus armandii* var. *mastersiana* Hayata 1908 = ***Pinus armandii*** Franch. 1884
- Pinus atlantica* Endl. 1847 = ***Cedrus libani* ssp. *atlantica*** (Endl.) Batt. et Trab
- Pinus austriaca* Höss. 1825 = ***Pinus nigra*** J.F.Arnold 1785 ssp. *nigra*
- Pinus balfouriana* var. *aristata* Engelm. 1878 = ***Pinus aristata*** Engelm. 1862
- Pinus Balfouriana* Watson non J.Jefferies = ***Pinus aristata*** Engelm. 1862
- Pinus benthamiana* Hartw. 1847 = ***Pinus ponderosa*** Douglas ex C.Lawson 1836
- Pinus brachyptera* Engelm. 1848 = ***Pinus ponderosa*** Douglas ex C.Lawson 1836
- Pinus bungeana*** Zucc. ex Endl. 1847 — Sosna plamistokora
- Pinus canadensis* Hook. 1839 = ***Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950
- Pinus canadensis* L. 1763 = ***Tsuga canadensis*** (L.) Carrière 1855
- Pinus cedrus* L. 1753 = ***Cedrus libani*** A.Rich. 1823 ssp. *libani*
- Pinus Cedrus* var. *atlantica* Parl. et DC. = ***Cedrus libani* ssp. *atlantica*** (Endl.) Batt. et Trab
- Pinus Celakovskiorum* Asch. et Graeb. 1897 = ***Pinus* × *rhaetica*** Brügger 1820
- Pinus cembra*** L. 1753 — Sosna limba
- Pinus cembra*** L. var. *sibirica* Loudon 1830 — Sosna limba odm. syberyjska
- Pinus cembra* Maxim ex Rupr. = ***Pinus koraiensis*** Siebold et Zucc. 1844
- Pinus cembra* ssp. *sibirica* (Du Tour) Krylov = ***Pinus cembra*** L. var. *sibirica* Loudon 1830
- Pinus cembra* 'Tatra'** {Arb. Kórnickie 1923} — Sosna limba 'Tatra'
- Pinus cembra* var. *fruticosa* Griseb. 1841 = ***Pinus peuce*** Griseb. 1844
- Pinus cembra* var. *mandshurica* Mast. = ***Pinus koraiensis*** Siebold et Zucc. 1844
- Pinus cembra* var. *sibirica* (Du Tour) Loudon 1830 = ***Pinus cembra*** L. var. *sibirica* Loudon 1830
- Pinus cembroides* Gordon 1846 non Zucc = ***Pinus edulis*** Engelm. 1848
- Pinus cembroides* ssp. *edulis* (Engelm.) E.Murray = ***Pinus edulis*** Engelm. 1848
- Pinus cembroides* var. *edulis* (Engelm.) M.E.(?L.R.) Jones. 1891 = ***Pinus edulis*** Engelm. 1848
- Pinus cembroides* var. *edulis* Voss 1904 = ***Pinus edulis*** Engelm. 1848
- Pinus cephalonica* (Loudon) Endl. 1847 = ***Abies cephalonica*** Loudon 1838
- Pinus christii* (Brügger) Seiter = ***Pinus* × *rhaetica*** Brügger 1820
- Pinus Chylla* Lodd. 1836 = ***Pinus wallichiana*** A.B. Jacks. 1938
- Pinus clanbrassiliana* = ***Picea abies* 'Clanbrassiliana'** C.Lawson 1836 {Irlandia ok. 1780/1798}
- Pinus commutata* Parl. 1868 = ***Picea engelmannii*** (Parry) Engelm. 1853
- Pinus concolor* Engelm. Parl. 1868 = ***Abies concolor*** (Gordon et Glend.) Lindl. ex Hildebr. 1861
- Pinus coulteri*** D.Don 1836 — Sosna Coultera
- Pinus densiflora* 'Umbraculifera'** Mayr 1890 — Sosna gęstokwiatowa 'Umbraculifera'
- Pinus densiflora* var. *funnebris*** (Kom.) Liou ex C.S.Wang 1955 — Sosna gęstokwiatowa odm. żałobna
- Pinus Dicksonii* hort. = ***Pinus wallichiana*** A.B. Jacks. 1938
- Pinus digenea* Beck 1888 = ***Pinus* × *rhaetica*** Brügger 1820
- Pinus edulis*** Engelm. 1848 — Sosna dwuigielna
- Pinus effusa* Salisb. 1796 = ***Cedrus libani*** A.Rich. 1823 ssp. *libani*
- Pinus excelsa* Hook. 1865 non Wall. = ***Pinus peuce*** Griseb. 1844
- Pinus excelsa* Lam. 1778 = ***Picea abies*** (L.) H.Karst. 1891
- Pinus excelsa* var. *chinensis* Patschke 1912 = ***Pinus armandii*** Franch. 1884
- Pinus excelsa* Wall. ex D.Don var. *peuce* (Griseb.) Beissn. = ***Pinus peuce*** Griseb. 1844
- Pinus excelsa* Wallich ex D.Don 1824 non Lam. = ***Pinus wallichiana*** A.B. Jacks. 1938
- Pinus excorticata* hort. = ***Pinus bungeana*** Zucc. ex Endl. 1847

- Pinus Finnhonoskiana* Neumann = ***Abies homolepis*** Siebold et Zucc. 1842
Pinus firma Antoine 1844 = ***Abies firma*** Siebold et Zucc. 1842
Pinus flexilis 'Pendula' W.H.Welch 1979 {Vermeulen ex Sons Nurs. 1941} — Sosna giętka 'Pendula'
Pinus funebris Kom. 1901 = ***Pinus densiflora*** var. ***funebris*** (Kom.) Liou ex C.S.Wang 1955
Pinus grandis Douglas ex D.Don 1836 = ***Abies grandis*** (Douglas ex D.Don) Lindl. 1833
Pinus griffithii McClell. 1854 = ***Pinus wallichiana*** A.B.Jacks. 1938
Pinus Harrayana W.R.McNab 1867 = ***Abies homolepis*** Siebold et Zucc. 1842
Pinus heldreichii var. *leucodermis* 'Satellit' = ***Pinus leucodermis*** 'Satellit' D.Geld. 1971 {Gimborn Arb. <1971}
Pinus holophylla Parl. et DC. 1868 = ***Abies holophylla*** Maxim. 1866
Pinus homolepis Antoine 1846 = ***Abies homolepis*** Siebold et Zucc. 1842
Pinus hybrida 1792 = ***Picea abies*** 'Viminalis' Casp. 1878 {Alströmer 1741}
Pinus koraiensis Siebold et Zucc. 1844 — Sosna koreańska
Pinus koraiensis Beissn. 1897 non Siebold et Zucc. = ***Pinus armandii*** Franch. 1884
Pinus koraiensis 'Glaucua' hort. Holl. (błędnie ?) = ***Pinus koraiensis*** 'Silveray' Groot. 1979
Pinus koraiensis 'Silveray' Groot. 1979 {nn <1928 ?} — Sosna koreańska 'Silveray'
Pinus L. 1753 — Sosna
Pinus lanceolata Lamb. 1803 = ***Cunninghamia lanceolata*** (Lambert) Hook. 1827
Pinus laricio var. *austriaca* Endl. = ***Pinus nigra*** J.F.Arnold 1785 ssp. ***nigra***
Pinus Larix L. 1753 = ***Larix decidua*** Mill. 1768 ssp. ***decidua***
Pinus Latifolia Sarg. 1898 = ***Pinus ponderosa*** Douglas ex C.Lawson 1836
Pinus leioclada Steven 1838 = ***Abies nordmanniana*** (Steven) Spach. 1842
Pinus leucodermis 'Satellit' D.Geld. 1971 {Gimborn Arb. <1971} — Sosna bośniacka 'Satellit'
Pinus levis Lemée et Lév. 1910 = ***Pinus armandii*** Franch. 1884
Pinus macrocarpa Lindl. 1840 = ***Pinus coulteri*** D.Don 1836
Pinus mandschurica Mast. 1902 non Ruppr. non Murray = ***Pinus armandii*** Franch. 1884
Pinus mandshurica Rupr. 1859 = ***Pinus koraiensis*** Siebold et Zucc. 1844
Pinus mariana (Mill.) Du Roi = ***Picea mariana*** (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888
Pinus maritima K.Koch 1837 = ***Pinus nigra*** J.F.Arnold 1785 ssp. ***nigra***
Pinus mastersiana Hayata 1908 = ***Pinus armandii*** Franch. 1884
Pinus Mayriana Sudw. 1897 = ***Pinus ponderosa*** Douglas ex C.Lawson 1836
Pinus monophylla var. *edulis* (Engelm.) M.E.(?L.R.) Jones = ***Pinus edulis*** Engelm. 1848
Pinus montana Lam. non Mill. 1778 = ***Pinus cembra*** L. 1753
Pinus montana Mill. 1768 = ***Pinus mugo*** Turra 1764
Pinus montana mughus 'Mops' = ***Pinus mugo*** 'Mops' {H.F. Hooftman 1951}
Pinus montana var. *mughus* Willk. 1872 = ***Pinus mugo*** Turra 1764
Pinus montana var. *prostrata* Tubeuf = ***Pinus mugo*** var. ***pumilio*** (Haenke) Zenari 1921
Pinus montana var. *pumilio* (Haenke) Heer = ***Pinus mugo*** var. ***pumilio*** (Haenke) Zenari 1921
Pinus mughus Scop. 1772 = ***Pinus mugo*** Turra 1764
Pinus mughus var. *typica* Beck 1890 = ***Pinus mugo*** Turra 1764
Pinus mugo 'Mops' {H.F. Hooftman 1951} — Sosna góraska 'Mops'
Pinus mugo ssp. *pumilio* (Haenke) Franco = ***Pinus mugo*** var. ***pumilio*** (Haenke) Zenari 1921
Pinus mugo Turra 1764 — Sosna góraska
Pinus mugo var. *mughus* (Scop.) Zenari 1921 = ***Pinus mugo*** Turra 1764
Pinus mugo var. ***pumilio*** (Haenke) Zenari 1921 — Sosna góraska odm. karłowa
Pinus mugo 'Zundert' Laar 1987 {S. van Nijnatten 1977} — Sosna góraska 'Zundert'
Pinus nepalensis Chambray 1845 = ***Pinus wallichiana*** A.B. Jacks. 1938
Pinus nigra Aiton non Arn. = ***Picea mariana*** (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888
Pinus nigra 'Aurea' Beissn. 1909 {Ilsemann <1909} — Sosna czarna 'Aurea'

- Pinus nigra* 'Columnaris'** Schwer. 1907 {Hartmann <1907} — Sosna czarna 'Columnaris'
- Pinus nigra*** J.F.Arnold 1785 ssp. ***nigra*** — Sosna czarna pgat. typowy
- Pinus nigra* ssp. *nigra* (Arn.) Novák 1926 = ***Pinus nigra*** J.F.Arnold 1785 ssp. ***nigra***
- Pinus nigra* 'Syców'** {S. Sęktas 1989/Arb. Leśne Syców 1989/1998} — Sosna czarna 'Syców'
- Pinus nigra* var. *austriaca* Endl. = ***Pinus nigra*** J.F.Arnold 1785 ssp. ***nigra***
- Pinus nigra* var. *austriaca aurea* (Beiss.) Fitschen = ***Pinus nigra* 'Aurea'** Beissn. 1909 {Ilsemann <1909}
- Pinus nigra* var. *columnaris* Hartm. 1916 = ***Pinus nigra* 'Columnaris'** Schwer. 1907 {Hartmann <1907}
- Pinus nigra* var. *nigra* C.G.(?) Harrison = ***Pinus nigra*** J.F.Arnold 1785 ssp. ***nigra***
- Pinus nigricans* Host 1831 = ***Pinus nigra*** J.F.Arnold 1785 ssp. ***nigra***
- Pinus nivea* Booth ex Carrière 1855 = ***Pinus strobus*** L. 1753
- Pinus nordmanniana* Loudon 1842 = ***Abies nordmanniana*** (Steven) Spach. 1842
- Pinus nordmanniana* Steven 1938 = ***Abies nordmanniana*** (Steven) Spach. 1842
- Pinus omorika* Pančić 1876 = ***Picea omorika*** (Pančić) Purk. 1877
- Pinus orientalis* L. 1763 = ***Picea orientalis*** (L.) Link 1847
- Pinus parviflora* 'Tempelhof'** Groot. 1969 {Gimborn Arb./Konijn Nurs. <1965/1965} — Sosna drobnokwiatowa 'Tempelhof'
- Pinus patula* Salisb. 1807 = ***Cedrus libani*** A.Rich. 1823 ssp. ***libani***
- Pinus pendula* Griffith 1847 = ***Pinus wallichiana*** A.B. Jacks. 1938
- Pinus peninsularis* Lemmon 1900 = ***Pinus ponderosa*** Douglas ex C.Lawson 1836
- Pinus peuce*** Griseb. 1844 — Sosna rumelijska
- Pinus Picea* Durand 1747 = ***Picea abies*** (L.) H.Karst. 1891
- Pinus picea* M.Bieb. 1808 = ***Abies nordmanniana*** (Steven) Spach. 1842
- Pinus Picea* var. *graeca* Fraas 1815 = ***Abies cephalonica*** Loudon 1838
- Pinus Pinsapo* Boiss. 1844 = ***Abies pinsapo*** Boiss. 1838
- Pinus Pinsapo glauca* hort. = ***Abies pinsapo*** Boiss. '**Glauca**' Carrière 1867 {Desfosse ex Thuillier < 1867}
- Pinus ponderosa*** Douglas ex C.Lawson 1836 — Sosna żółta
- Pinus ponderosa*** ssp. ***scopulorum*** (Engelm.) S.Watson 1879 — Sosna żółta pgat. górski
- Pinus ponderosa* var. *scopulorum* Engelm. 1880 = ***Pinus ponderosa*** ssp. ***scopulorum*** (Engelm.) S. Watson 1879
- Pinus pumila* 'Glauca'** Wm.Hooftmann 1943 {Wm. Hooftmann <1943} — Sosna karłowa 'Glauca'
- Pinus pumila* 'Oosthoek' hort. Holl. 1982 = ***Pinus pumila* 'Glauca'** Wm.Hooftmann 1943 {Wm. Hooftmann <1943}
- Pinus pumilio* Haenke 1791 = ***Pinus mugo*** var. ***pumilio*** (Haenke) Zenari 1921
- Pinus quinquefolia* David 1875 = ***Pinus armandii*** Franch. 1884
- Pinus rigensis* Desf. = ***Pinus sylvestris*** L. 1753
- Pinus rubra* Mill. 1759 = ***Pinus sylvestris*** L. 1753
- Pinus rubra* Siebold 1827 = ***Pinus thunbergii*** Parl. 1868
- Pinus Sabiniana* Parry non Douglas = ***Pinus coulteri*** D.Don 1836
- Pinus scipioniformis* Mast. 1898 = ***Pinus armandii*** Franch. 1884
- Pinus scopulorum* Lem. 1897 = ***Pinus ponderosa*** ssp. ***scopulorum*** (Engelm.) S.Watson 1879
- Pinus sibirica* (Loudon) Mayr = ***Pinus cembra*** L. var. ***sibirica*** Loudon 1830
- Pinus sibirica* Du Tour = ***Pinus cembra*** L. var. ***sibirica*** Loudon 1830
- Pinus sylvestris* L. 1753 = ***Pinus sylvestris*** L. 1753
- Pinus sylvestris rigensis* hort. = ***Pinus sylvestris*** L. 1753
- Pinus sylvestris* Thunb. 1784 non L. = ***Pinus thunbergii*** Parl. 1868
- Pinus Sinclaireana* Hook. et Arn. 1841 = ***Pinus ponderosa*** Douglas ex C.Lawson 1836

- Pinus sinensis* Mayr = ***Pinus densiflora*** var. *funebri* (Kom.) Liou ex C.S.Wang 1955
Pinus sitchensis Bong. 1838 = ***Picea sitchensis*** (Bong.) Carrière 1855
Pinus sitkensis Bong. ex Voss = ***Picea sitchensis*** (Bong.) Carrière 1855
Pinus smithiana Wall. 1827 = ***Picea smithiana*** (Wall.) Boiss. 1884
Pinus strobus excelsa Loudon 1842 = ***Pinus wallichiana*** A.B.Jacks. 1938
Pinus strobus L. 1753 — Sosna wejmutka
Pinus strobus nana hort. = ***Pinus strobus 'Radiata'*** Hornibr. 1923 {Hornibrook 1923/1923}
Pinus strobus 'Nana' hort. et Knight 1850 — Sosna wejmutka 'Nana'
Pinus strobus 'Radiata' Hornibr. 1923 {Hornibrook 1923/1923} — Sosna wejmutka
 'Radiata'
Pinus strobus 'Torulosa' hort. Anglia 1978 — Sosna wejmutka 'Torulosa'
Pinus strobus var. *nana* Beissn. = ***Pinus strobus 'Nana'*** hort. et Knight 1850
Pinus sylvestris f. *pumila* Beissn. 1891 = ***Pinus sylvestris 'Watereri'*** Beissn. 1902 {A. Waterer
 1865}
Pinus sylvestris 'Fastigiata' Carrière 1856 — Sosna pospolita 'Fastigiata'
Pinus sylvestris glauca hort. = ***Pinus sylvestris 'Watereri'*** Beissn. 1902 {A. Waterer 1865}
Pinus sylvestris 'Hillside Creeper' W.H.Welch 1979 {L. Ziegenfuss 1970} — Sosna
 pospolita 'Hillside Creeper'
Pinus sylvestris hybrida Hear 1862 (?) = ***Pinus × rhaetica*** Brügger 1820
Pinus sylvestris L. 1753 — Sosna pospolita
Pinus sylvestris nana Den Ouden = ***Pinus sylvestris 'Watereri'*** Beissn. 1902 {A. Waterer 1865}
Pinus sylvestris var. *pyramidalis* Zederb. = ***Pinus sylvestris 'Fastigiata'*** Carrière 1856
Pinus sylvestris watereri Beissn. = ***Pinus sylvestris 'Watereri'*** Beissn. 1902 {A. Waterer 1865}
Pinus sylvestris 'Watereri' Beissn. 1902 {A. Waterer 1865} — Sosna pospolita 'Watereri'
Pinus sylvestris 'Watereriana' = ***Pinus sylvestris 'Watereri'*** Beissn. 1902 {A. Waterer 1865}
Pinus tabulaeformis hort. 1867 (błędnie ?) = ***Pinus densiflora*** var. *funebri* (Kom.) Liou ex
 C.S.Wang 1955
Pinus tabulaeformis hort. non Carrière = ***Pinus thunbergii*** Parl. 1868
Pinus taxifolia Lamb. 1803 = ***Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950
Pinus thunbergiana (Parl.) Franco = ***Pinus thunbergii*** Parl. 1868
Pinus thunbergii Parl. 1868 — Sosna Thunberga
Pinus vermicularis Janka 1884 = ***Pinus peuce*** Griseb. 1844
Pinus verticillata Siebold 1830 = ***Sciadopitys verticillata*** (Thunb.) Siebold et Zucc. 1842
Pinus viminalis Sparrm. 1777 = ***Picea abies 'Viminalis'*** Casp. 1878 {Alströmer 1741}
Pinus wallichiana A.B.Jacks. 1938 — Sosna himalajska
Pinus × rhaetica Brügger 1820 — Sosna drzewokosa
Pinus × rhaetica var. *christii* Brügger = ***Pinus × rhaetica*** Brügger 1820
Pinus koehneana Cardot = ***Sorbus koehneana*** C.K.Schneid. 1906
 Piwonia Delavay'a — ***Paeonia delavayi*** Franch.
 Piwonia drobnokwiatowa = Piwonia Delavay'a
 Piwonia krzewiasta pgt. Rock'a — ***Paeonia suffruticosa*** Andrews ssp. *rockii* S.G.Haw et
 L.A.Lauener
 Piwonia Potanina odm. pełnikowata — ***Paeonia potaninii*** var. *trollioides* (Stapf ex F.C.Stern)
 F.C.Stern
Planera acuminata Lindl. = ***Zelkova serrata*** (Thunb.) Makino
Planera japonica Miq. = ***Zelkova serrata*** (Thunb.) Makino
Planera keakei K.Koch ex Dippel = ***Zelkova serrata*** (Thunb.) Makino
 Platan wschodni — ***Platanus orientalis*** L.
Platanus orientalis L. — Platan wschodni
Platycladus dolabrata (Thunb. ex L.f.) Spach = ***Thujopsis dolabrata*** (Thunb. ex L.f.) Siebold et
 Zucc. 1844

- Platykladus orientalis* (L.f.) Franco '**Aurea Nana**' Sénéclauze 1868 {<1868} —
Platykladus wschodni 'Aurea Nana'
- Platykladus orientalis* (L.f.) Franco '**Sanderi**' Gough ex W.H.Welch 1978 {L. Böhmer1894}
— Platykladus wschodni 'Sanderi'
- Platykladus* Spach 1842 — Platykladus
Platykladus wschodni 'Aurea Nana' — *Platykladus orientalis* (L.f.) Franco '**Aurea Nana**'
Sénéclauze 1868 {<1868}
Platykladus wschodni 'Sanderi' — *Platykladus orientalis* (L.f.) Franco '**Sanderi**' Gough ex
W.H.Welch 1978 {L. Böhmer 1894}
Platykladus — *Platykladus* Spach 1842
- Pleioblastus viridistriatus* f. *vagans* (Gamble) Muroi — Plejoblastus prążkowany f.
zielonolistna
Pleioblastus viridistriatus 'Vagans' = *Pleioblastus viridistriatus* f. *vagans* (Gamble) Muroi
Plejoblastus prążkowany f. zielonolistna — *Pleioblastus viridistriatus* f. *vagans* (Gamble)
Muroi
- Podocarpus drupacea* hort. = *Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea* (Siebold et Zucc.1842)
Koidz. 1930
- Podocarpus nucifera* Pers. 1807 = *Torreya nucifera* (L.) Siebold et Zucc.1846
Podocarpus verticillatus (Thunb.) Wall. ex Steud = *Sciadopitys verticillata* (Thunb.) Siebold et Zucc.
1842
- Polycarpa maximowiczii* Lindl. ex Carrière = *Idesia polycarpa* Maxim.
Poładnia japońska = Pięknotka japońska
Poładnia purpurowa = Pięknotka rozwidlona
Pomarańczka trójlistkowa = Poncyria trójlistkowa
Poncirus trifoliata (L.) Raf. — Poncyria trójlistkowa
Poncyria trójlistkowa — *Poncirus trifoliata* (L.) Raf.
Populus alba L. — Topola biała
Populus alba var. *bolleana* Lauche = *Populus alba* L.
Populus alba var. *nivea* Aiton = *Populus alba* L.
Populus australis Ten. = *Populus tremula* L.
Populus bolleana Lauche = *Populus alba* L.
Populus graeca Griseb. non Loudon non Aiton = *Populus tremula* L.
Populus tremula L. — Topola osika
Porphyra dichotoma Lour. 1790 = *Callicarpa dichotoma* (Lour.) K.Koch 1872
Porzeczka agrest — *Ribes uva-crispa* L.
Porzeczka alpejska — *Ribes alpinum* L.
Porzeczka alpejska 'Vernoareum' — *Ribes alpinum* '**Vernoareum**' {A. Wróblewski/Szkółki
Kórnickie 1927/1938}
Porzeczka krwista — *Ribes sanguineum* Pursh
Potentilla arbuscula D.Don = *Potentilla fruticosa* var. *arbuscula* (D.Don) Maxim.
Potentilla fruticosa '**Goldfinger**' {H. Knoll} — Pięciornik krzewiasty 'Goldfinger'
Potentilla fruticosa L. — Pięciornik krzewiasty
Potentilla fruticosa '**Pink Queen**' — Pięciornik krzewiasty 'Pink Queen'
Potentilla fruticosa '**Red Ace**' {Barker <1976} — Pięciornik krzewiasty 'Red Ace'
Potentilla fruticosa var. *arbuscula* (D.Don) Maxim. — Pięciornik krzewiasty odm. mniejsza
Powojnik alpejski 'Constance' — *Clematis alpina* '**Constance**'
Powojnik alpejski 'Frances Ravis' — *Clematis alpina* '**Frances Ravis**' {C. Morris 1966}
Powojnik alpejski 'Pamela Jackman' — *Clematis alpina* '**Pamela Jackman**' {Jackman 1960}
Powojnik górski — *Clematis montana* Buch.-Ham. ex DC. 1817
Powojnik górski odm. wielkokwiatowa — *Clematis montana* f. *grandiflora* (Hook.) Rehder
Powojnik jesienny = Powojnik Maksymowicza

- Powojnik Maksymowicza — *Clematis terniflora* DC.
 Powojnik pnący — *Clematis vitalba* L.
 Powojnik 'White Swan' — *Clematis 'White Swan'* {Skinner 1967}
 Powojnik wschodni — *Clematis orientalis* L. 1753
Prinos ambiguus Watson 1825 non Michx. = *Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. *verticillata*
Prinos confertus Moench 1794 = *Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. *verticillata*
Prinos glabra L. 1753 = *Ilex glabra* (L.) A.Gray 1856 f. *glabra*
Prinos gronovii Michx. 1803 = *Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. *verticillata*
Prinos padifolius Willd. 1809 = *Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. *verticillata*
Prinos prunifolius Desf. 1815 = *Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. *verticillata*
Prinos verticillatus L. 1753 = *Ilex verticillata* (L.) A.Gray 1857 var. *verticillata*
Prunopsis lindleyi Andre = *Prunus triloba* Lindl.
Prunus "Shiro-fugen cherry" = *Prunus 'Fugenzō'*
Prunus „Fugen-elephant” = *Prunus 'Fugenzō'*
Prunus 'Albo rosea' = *Prunus 'Fugenzō'*
Prunus 'Albo-rosea' = *Prunus 'Fugenzō'*
Prunus 'Amanogawa' {Japonia} — Wiśnia 'Amanogawa'
Prunus 'Amano-gawa' = *Prunus 'Amanogawa'* {Japonia}
Prunus 'Ama-no-gawa' = *Prunus 'Amanogawa'* {Japonia}
Prunus avium (L.) L. — Czereśnia dzika
Prunus 'Benifugen' = *Prunus 'Fugenzō'*
Prunus 'Beni-fugen' = *Prunus 'Fugenzō'*
Prunus cerasifera 'Atropurpurea' = *Prunus cerasifera 'Pissardii'* {M. Pissard/Paillett Nursery <1880/1880}
Prunus cerasifera Ehrh. var. *atropurpurea* Jaeg. = *Prunus cerasifera 'Pissardii'* {M. Pissard/Paillett Nursery <1880/1880}
Prunus cerasifera Ehrh. var. *pissardii* Bailey = *Prunus cerasifera 'Pissardii'* {M. Pissard/Paillett Nursery <1880/1880}
Prunus cerasifera 'Pissardii' {M. Pissard/Paillett Nursery <1880/1880} — Śliwa wiśniowa 'Pissardii'
Prunus cerasus L. f. *globosa* Späth = *Prunus × eminens* Beck 'Umbraculifera' {Späth 1884}
Prunus cerasus L. var. *dumosa* Dippel = *Prunus × eminens* Beck 'Umbraculifera' {Späth 1884}
Prunus cerasus 'Umbraculifera' = *Prunus × eminens* Beck 'Umbraculifera' {Späth 1884}
Prunus 'Daikoku' = *Prunus 'Fugenzō'*
Prunus depressa Pursh = *Prunus pumila* var. *depressa* (Pursh) Bean
Prunus 'Erecta' = *Prunus 'Amanogawa'* {Japonia}
Prunus fruticosa 'Globosa' = *Prunus × eminens* Beck 'Umbraculifera' {Späth 1884}
Prunus 'Fugenzō' {Japonia <1822} — Wiśnia 'Fugenzō'
Prunus glandulosa 'Alba Plena' {1852} — Wiśnia gruczołkowata 'Alba Plena'
Prunus glandulosa 'Albo-plena' = *Prunus glandulosa 'Alba Plena'* {1852}
Prunus glandulosa 'Alboplena' = *Prunus glandulosa 'Alba Plena'* {1852}
Prunus glandulosa var. *albo-plena* Sokolovsk. = *Prunus glandulosa 'Alba Plena'* {1852}
Prunus 'Hisakura', (błędnie) = *Prunus 'Kanzan'* {Japonia <1881}
Prunus 'Hizakura' (błędnie) = *Prunus 'Kanzan'* {Japonia <1881}
Prunus 'James H. Veitch' = *Prunus 'Fugenzō'*
Prunus japonica Thunb. — Wiśnia wschodnia
Prunus japonica var. *eujaponica* f. *faurieri* Koehne = *Prunus japonica* Thunb.
Prunus 'Kanzan' {Japonia <1881} — Wiśnia 'Kanzan'
Prunus 'Kirin' = *Prunus 'Kanzan'* {Japonia <1881}
Prunus 'Kō-fugen' = *Prunus 'Fugenzō'*
Prunus kolomikta Maxim. et Rupr. 1859 = *Actinidia kolomikta* (Maxim. et Rupr.) Maxim. 1859

- Prunus* 'Kwanzan' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus lannesiana* 'Alborosea' = ***Prunus* 'Fugenzō'**
- Prunus lannesiana* 'Albo-rosea' Kawas. 1994 = ***Prunus* 'Fugenzō'**
- Prunus lannesiana* f. *erecta* Wilson = ***Prunus* 'Amanogawa'** {Japonia}
- Prunus lannesiana* Wilson cv. Sekiyama = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus laurocerasus* f. *serbica* Pañčić = ***Prunus laurocerasus* 'Serbica'** {?/Niemcy ?/1877}
- Prunus laurocerasus* L.** — Laurowiśnia wschodnia
- Prunus laurocerasus* 'Otto Luyken'** (H.A. Hesse Baumschule 1940/1953) — Laurowiśnia wschodnia 'Otto Luyken'
- Prunus laurocerasus* 'Schipkaensis'** {Bułgaria ?/Späth ?/1889} — Laurowiśnia wschodnia 'Schipkaensis'
- Prunus laurocerasus* 'Serbica'** {?/Niemcy ?/1877} — Laurowiśnia wschodnia 'Serbica'
- Prunus laurocerasus* 'Zabeliana'** {Bułgaria/Späth ?/1898} — ***Prunus laurocerasus* 'Zabeliana'** {Bułgaria/Späth ?/1898}
- Prunus nana* (L.) Stokes non Du Roi = ***Prunus tenella* Batsch**
- Prunus* 'Naden' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus pissardii* Carrière = ***Prunus cerasifera* 'Pissardii'** {M. Pissard/Pailet Nursery <1880/1880}
- Prunus pumila* var. *depressa*** (Pursh) Bean — Wiśnia drobna odm. niska
- Prunus* 'Purpurascens' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus* 'Purpurascens' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus* 'Sekizan' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus serotina* Ehrh.** — Czeremcha amerykańska
- Prunus serrulata* 'Amanogawa' = ***Prunus* 'Amanogawa'** {Japonia}
- Prunus serrulata* f. *albo-rosea* Wilson 1916 = ***Prunus* 'Fugenzō'**
- Prunus serrulata* f. *classica* Miyoshi 1916 = ***Prunus* 'Fugenzō'**
- Prunus serrulata* f. *erecta* Miyoshi 1916 = ***Prunus* 'Amanogawa'** {Japonia}
- Prunus serrulata* f. *purpurascens* Miyoshi 1916 = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus serrulata* 'Kanzan' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus serrulata* 'Kirin' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus serrulata* 'Kwanzan' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus serrulata* 'Naden' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus serrulata* 'New Red' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus serrulata* 'Sekiyama' = ***Prunus* 'Kanzan'** {Japonia <1881}
- Prunus serrulata* 'Shirofugen' = ***Prunus* 'Fugenzō'**
- Prunus* 'Shiro fugen' = ***Prunus* 'Fugenzō'**
- Prunus* 'Shirofugen' = ***Prunus* 'Fugenzō'**
- Prunus tenella* Batsch** — Migdałowiec karłowaty
- Prunus triloba* Lindl.** — Migdałek trójklapowy
- Prunus triloba* 'Plena' = ***Prunus triloba* Lindl.**
- Prunus* × *eminens* Beck 'Umbraculifera'** {Späth 1884} — Wiśnia osobliwa 'Umbraculifera'
- Prunus* × *yedoensis* Matsum. 'Ivensii'** {Hillier <1929} — Wiśnia jedoeńska 'Ivensii'
- Prusznik amerykański — ***Ceanothus americanus* L**
- Przywarka hortensjowa — ***Schizophragma hydrangeoides* Siebold et Zucc.**
- Psedera tricuspidata* (Siebold et Zucc.) Rehder = ***Parthenocissus tricuspidata* (Siebold et Zucc.) Planch.**
- Pseudoaegle trifoliata* Makino = ***Poncirus trifoliata* (L.) Raf.**
- Pseudocydonia sinensis* (błędnie) = ***Chaenomeles* × *superba* (Frahm) Rehder 1920**
- Pseudosasa japonica* (Siebold et Zucc. ex Steud.) Makino ex Nakai** — Pseudosasa japońska
- Pseudosasa japońska — ***Pseudosasa japonica* (Siebold et Zucc. ex Steud.) Makino ex Nakai**
- Pseudotsuga douglasii* (Sabine ex D.Don) Carrière = ***Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco 1950**

- Pseudotsuga douglasii Fletcheri* Fletcher 1915 ex Hornibr.1932 = ***Pseudotsuga menziesii* 'Fletcheri'** hort. 1923 {Lock King Nurs. <1895}
- Pseudotsuga douglasii* var. *glauca* (Beissn.) Franco = ***Pseudotsuga menziesii* var. *glauca*** (Beissn.) Franco 1950
- Pseudotsuga glauca* (Beissn.) Mayr 1901 = ***Pseudotsuga menziesii* var. *glauca*** (Beissn.) Franco 1950
- Pseudotsuga glauca* var. *glauca-pendula* Beissn. = ***Pseudotsuga menziesii* 'Glauc Pendula'** A.P.M. Sm. ex Beissn. 1891 {Simon-Louis Bros. <1891}
- Pseudotsuga Lindleyana* Carrière 1868 = ***Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950
- Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950 — Daglezja zielona
- Pseudotsuga menziesii fletcheri* (Fletcher) Krüssm. = ***Pseudotsuga menziesii* 'Fletcheri'** hort. 1923 {Lock King Nurs. <1895}
- Pseudotsuga menziesii* 'Fletcheri'** hort. 1923 {Lock King Nurs. <1895} — Daglezja zielona 'Fletcheri'
- Pseudotsuga menziesii* 'Glauc Pendula'** A.P.M.Sm. ex Beissn. 1891 {Simon-Louis Bros. <1891} — Daglezja zielona 'Glauc Pendula'
- Pseudotsuga menziesii* 'Pendula Glauc' hort. Amer. 1986 ? = ***Pseudotsuga menziesii* 'Glauc Pendula'** A.P.M.Sm. ex Beissn. 1891 {Simon-Louis Bros. <1891}
- Pseudotsuga menziesii* 'Pendula'** hort. — Daglezja zielona 'Pendula'
- Pseudotsuga menziesii pendula* Neumann 1853 = ***Pseudotsuga menziesii* 'Pendula'** hort.
- Pseudotsuga menziesii* var. *douglasii* Franco = ***Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950
- Pseudotsuga menziesii* var. *glauca*** (Beissn.) Franco 1950 — Daglezja zielona odm. sina
- Pseudotsuga taxifolia* (Poir.) Britton ex Sudw = ***Pseudotsuga menziesii*** (Mirb.) Franco 1950
- Pseudotsuga taxifolia pendula caerulea* = ***Pseudotsuga menziesii* 'Glauc Pendula'** A.P.M.Sm. ex Beissn. 1891 {Simon-Louis Bros. <1891}
- Pseudotsuga taxifolia* ssp. *glaucescens glauca-pendula* Schwer. = ***Pseudotsuga menziesii* 'Glauc Pendula'** A.P.M.Sm. ex Beissn. 1891 {Simon-Louis Bros. <1891}
- Pseudotsuga taxifolia* ssp. *mucronata pendula* Schwer. = ***Pseudotsuga menziesii* 'Pendula'** hort.
- Pseudotsuga taxifolia* var. *glauca* C.K.Schneid. 1923 = ***Pseudotsuga menziesii* var. *glauca*** (Beissn.) Franco 1950
- Pseudotsuga taxifolia* var. *pendula* Asch. = ***Pseudotsuga menziesii* 'Pendula'** hort.
- Pterophyllus Salisburiensis* Nelson 1866 = ***Ginkgo biloba*** L. 1771
- Pterostyrax corymbosa*** Siebold et Zucc. — Styrakowiec mniejszy
- Punica granatum*** L. 1753 — Granat właściwy
- Pyracantha atalantioides* 'Nana'** — Ognik szkarłatny 'Nana'
- Pyracantha coccinea* 'Nana' = ***Pyracantha atalantioides* 'Nana'**
- Pyracantha coccinea* 'Red Column' = ***Pyracantha* 'Red Column'**
- Pyracantha coccinea*** Roem. — Ognik szkarłatny
- Pyracantha coccinea* var. *kuntayi* = ***Pyracantha* 'Kütayi'** {Turcja ?}
- Pyracantha gibsii* 'Nana' = ***Pyracantha atalantioides* 'Nana'**
- Pyracantha* 'Kuetay' = ***Pyracantha* 'Kütayi'** {Turcja ?}
- Pyracantha* 'Kuntayi' = ***Pyracantha* 'Kütayi'** {Turcja ?}
- Pyracantha* 'Kütayi'** {Turcja ?} — Ognik 'Kütayi'
- Pyracantha* 'Red Column'** — Ognik 'Red Column'
- Pyracantha* 'Soleil d'Or'** {Arb. Les Barres/Salle – Proust ok. 1970/?} — Ognik 'Soleil d'Or'
- Pyracantha* 'Sungold' = ***Pyracantha* 'Soleil d'Or'** {Arb. Les Barres/Salle – Proust ok. 1970/?}
- Pyrus achras* Gaertn. = ***Pyrus pyraster*** (L.) Burgsd
- Pyrus aucuparia* (L.) Gaertn. = ***Sorbus aucuparia*** L. em Hedl.
- Pyrus botryapium* L.f. in part. = ***Amelanchier canadensis*** (L.) Medik. 1793
- Pyrus communis* var. *pyraster* L = ***Pyrus pyraster*** (L.) Burgsd
- Pyrus floribunda* Lindl. = ***Aronia* × *prunifolia*** (C.K.Schneid.) Gräbn.

- Pyrus intermedia* Ehrh. = ***Sorbus intermedia*** (Ehrh.) Pers.
Pyrus melanocarpa (Michx.) Willd. = ***Aronia melanocarpa*** (Michx.) Elliott 1821
Pyrus 'Präsident Drouard' = ***Pyrus 'Président Drouard'*** {Oliver/L. Lerroy <1870/1870}
Pyrus 'Président Drouard' {Oliver/L. Lerroy <1870/1870} — Grusza 'Président Drouard'
Pyrus pyraster (L.) Burgsd — Grusza pospolita
Pyrus sieboldii Regel = ***Malus sieboldii*** (Regel) Rehder
Pyrus sudetica Tausch. 1834 = ***Sorbus chamaemespilus*** var. *sudetica* (Tausch) Wenz
Pyrus suecica (L.) Garcke = ***Sorbus intermedia*** (Ehrh.) Pers.
Quercus petraea Matt. = ***Quercus petraea*** (Matt.) L.Blume
Quercus robur 'Spielart' = ***Quercus petraea*** (Matt.) L.Blume
Quercus ambigua F.Michx. = ***Quercus rubra*** L.
Quercus borealis F.Michx. = ***Quercus rubra*** L.
Quercus borealis var. *maxima* (Marshall) Ashe = ***Quercus rubra*** L.
Quercus dschorochensis K.Koch sensu non Wenz. = ***Quercus petraea*** (Matt.) L.Blume
Quercus fastigiata Lam. = ***Quercus robur 'Fastigiata'***
Quercus femina Mill. = ***Quercus robur*** L.
Quercus fructipendula Schrank = ***Quercus robur*** L.
Quercus longaeva Salisb. = ***Quercus robur*** L.
Quercus maxima (Marshall) Ashe = ***Quercus rubra*** L.
Quercus palustris Münchh. — Dąb błotny
Quercus pedunculata Ehrh. = ***Quercus robur*** L.
Quercus petraea (Matt.) L.Blume — Dąb bezszypułkowy
Quercus pyramidalis hort. = ***Quercus robur 'Fastigiata'***
Quercus ramosissima Marshall = ***Quercus palustris*** Münchh.
Quercus robur 'Atropurpurea' {<1864} — Dąb szypułkowy 'Atropurpurea'
Quercus robur 'Concordia' {Van Geert <1843} — Dąb szypułkowy 'Concordia'
Quercus robur f. *atrosanguinea* hort. = ***Quercus robur 'Atropurpurea'*** {<1864}
Quercus robur f. *fastigiata* (Lam.) O.Schwarz = ***Quercus robur 'Fastigiata'***
Quercus robur 'Fastigiata' — Dąb szypułkowy 'Fastigiata'
Quercus robur L. — Dąb szypułkowy
Quercus robur var. *atropurpurea* Hartwig et Rümpler = ***Quercus robur 'Atropurpurea'*** {<1864}
Quercus rubra 'Aurea' {Van Boom Nurs. ok. 1878} — Dąb czerwony 'Aurea'
Quercus rubra L. — Dąb czerwony
Quercus rubra sensu Sarg. non L. (błędnie = *Q. falcata*) = ***Quercus rubra*** L.
Quercus rubra var. *ambigua* (Michx. f.) Fern. = ***Quercus rubra*** L.
Quercus rubra var. *borealis* (Michx.) Farw. = ***Quercus rubra*** L.
Quercus rubra var. *maxima* Marshall = ***Quercus rubra*** L.
Quercus sessiliflora Salisb. = ***Quercus petraea*** (Matt.) L.Blume
Quercus sessilis Ehrh. = ***Quercus petraea*** (Matt.) L.Blume
Rajania quinqueifolia Houtt. 1779 = ***Akebia quinata*** (Houtt.) Decne. 1839
Retinispora filifera aurea Veitch = ***Chamaecyparis pisifera 'Filifera Aurea'*** Veith 1889 {nn < 1889}
Retinispora leptoclada Zucc. ex Gordon 1862 = ***Chamaecyparis pisifera 'Squarrosa'*** Siebold et. Zucc. 1844 {Japonia}
Retinispora leptoclada Zucc. ex Gordon non Siebold 1861 = ***Chamaecyparis thyoides*** (L.) Britten, Sterns ex Poggenb. 1888
Retinispora lycopodioides Gordon non Standish = ***Chamaecyparis pisifera 'Squarrosa'*** Siebold et. Zucc. 1844 {Japonia}
Retinispora lycopodioides Standish 1861 = ***Chamaecyparis obtusa 'Lycopodioides'*** Standish ex Gordon 1862 {Japonia <1861}

- Retinispora monstrosa* hort. = ***Chamaecyparis obtusa* 'Lycopodioides'** Standish ex Gordon 1862
{Japonia <1861}
- Retinispora obtusa gracilis* hort. = ***Chamaecyparis obtusa* (Siebold et Zucc.) Endl. 'Nana Gracilis'**
R.Smith 1861 {nn <1874}
- Retinispora obtusa nana gracilis* R.Smith = ***Chamaecyparis obtusa* (Siebold et Zucc.) Endl. 'Nana Gracilis'** R.Smith 1861 {nn <1874}
- Retinispora obtusa* Siebold et Zucc. 1842 = ***Chamaecyparis obtusa* (Siebold et Zucc.) Endl. 1847**
- Retinispora pisifera nana aureovariegata* = ***Chamaecyparis pisifera* 'Nana Aureovariegata'**
Hornibr. 1939 {nn <1874}
- Retinispora pisifera nana aureo-variegata* Van Geert = ***Chamaecyparis pisifera* 'Nana Aureovariegata'** Hornibr. 1939 {nn <1874}
- Retinispora pisifera* Siebold et Zucc. 1842 = ***Chamaecyparis pisifera* (Siebold et Zucc.) Endl. 1847**
- Retinispora plumosa albopicta* Veitch = ***Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa Albopicta'** (Veitch)
G.Nicholson 1884
- Retinispora plumosa argentea* hort. ? = ***Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa Argentea'** Kent 1900
{Japonia <1861}
- Retinispora plumosa aurea* Standish = ***Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa Aurea'** Sénéclauze 1868
{Japonia <1868}
- Retinispora plumosa* Gordon = ***Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa'** Carrière 1867 {Japonia}
- Retinispora plumosa* hort. ex Carrière = ***Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa'** Carrière 1867
{Japonia}
- Retinispora plumosa* Veitch = ***Chamaecyparis pisifera* 'Plumosa'** Carrière 1867 {Japonia}
- Retinispora sanderi* Sander 1903 = ***Platycladus orientalis* (L.f.) Franco 'Sanderi'** Gough ex
W.H.Welch 1978 {L. Böhmer 1894}
- Retinispora squarrosa* hort. ex Carrière = ***Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa'** Siebold et. Zucc.
1844 {Japonia}
- Retinispora squarrosa* Siebold et Zucc. 1842 = ***Chamaecyparis pisifera* 'Squarrosa'** Siebold et.
Zucc. 1844 {Japonia}
- Rhamnus frangula* L = ***Frangula alnus* Mill**
- Rhododendron* 'A. Bedford' = ***Rhododendron* 'Arthur Bedford'** {T.H. Lowinsky <1935} (Gr. 1a
Ponticum)
- Rhododendron acraium* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = ***Rhododendron primuliflorum* Bureau et Franch.**
1891
- Rhododendron adansonii* Pépin 1859 = ***Rhododendron ponticum* L. 1762**
- Rhododendron adenopoda* H.Lévl. nomen nudum = ***Rhododendron decorum* Franch 1974 ssp.**
decorum
- Rhododendron* 'Admiral Vanessa'** {D.G.Hobbie <1970/ok.1980} (Gr. 9a Fortunei-Discolor)
— Różanecznik 'Admiral Vanessa'
- Rhododendron* 'Adonis'** {Feliks & Dijkhus 1952} (Gr. 29c Azalie Japońskie
Wielkokwiatowe) — Azalia 'Adonis'
- Rhododendron* 'Adriaan Koster'** {M. Koster & Zonen 1920} (Gr. 10a Campylocarpum) —
Różanecznik 'Adriaan Koster'
- Rhododendron aechmophyllum* Balf.f. et Forrest 1922 = ***Rhododendron yunnanense* Franch. 1886**
- Rhododendron aeruginosum* Hook.f. 1849 = ***Rhododendron campanulatum* D.Don ssp.**
aeruginosum (Hook.f.) D.F.Chamb. 1979
- Rhododendron* 'Aida'** {Vuylsteke 1888} (Gr. 28d Azalie Rustica) — Azalia 'Aida'
- Rhododendron aishropeplum* Balf.f. et Forrest 1922 = ***Rhododendron roxieanum* Forrest var.**
roxieanum
- Rhododendron* 'Alarich'** {T.J.R. Seidel} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Alarich'
- Rhododendron* 'Albert Schweitzer'** {A. van Nes <1960/<1960} (Gr. 1b Caucasicum) —
Różanecznik 'Albert Schweitzer'

- Rhododendron albicaule* H.Lév. 1914 (błądnie = *Rhododendron fortunei* Lindl. ssp. *fortunei*) =
Rhododendron decorum Franch 1974 ssp. *decorum*
- Rhododendron albicaule* H.Lév. 1914 = ***Rhododendron fortunei*** Lindl. 1859 ssp. *fortunei*
Rhododendron albrechtii Maxim. 1870 — Azalia Albrechta
- Rhododendron albrechtii* Maxim. f. *canescens* Sugim. 1975 = ***Rhododendron albrechtii*** Maxim. 1870
Rhododendron 'Album Elegans' {H. Waterer <1876} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik
 'Album Elegans'
- Rhododendron 'Album Novum'*** {L. van Houtte <1896} (Gr. 2a Catawbiense) —
 Różanecznik 'Album Novum'
- Rhododendron 'Alena'*** {J. Kyndl 1970} (Gr. 9c Decorum) — Różanecznik 'Alena'
- Rhododendron 'Alfred'*** {Firma T.J.R. Seidel 1891/1899} (Gr. 2a Catawbiense) —
 Różanecznik 'Alfred'
- Rhododendron algarvense* Page 1817 = ***Rhododendron ponticum*** L. 1762
- Rhododendron 'Allah'*** {Firma T.J.R. Seidel 1891/1913} (Gr. 2a Catawbiense) —
 Różanecznik Allah'
- Rhododendron ambiguum*** Hemsl. 1911 — Różanecznik zmienny
- Rhododendron amesiae*** Rehder et E.H.Wilson 1913 — Różanecznik szczeciniasty
- Rhododendron 'Amoenum'* = ***Rhododendron kiusianum*** Makino 'Amoenum' {Chiny <1850}
 (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Rhododendron 'Amphion'*** {A. Waterer <1906/1906} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik
 'Amphion'
- Rhododendron angustifolium* Hoppe 1837 = ***Rhododendron hirsutum*** L. 1753
- Rhododendron 'Anilin'*** {H. Hachmann 1968/1983} (Gr. 3a Yakushimanum) — Różanecznik
 'Anillin'
- Rhododendron 'Anna Baldsiefen'*** {W. Baldsiefen 1964} (Gr. 23a Racemosum) —
 Różanecznik 'Anna Baldsiefen'
- Rhododendron 'Annabella'*** {L.de Rothschild <1947/1947} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-
 Exbury) — Azalia 'Annabella'
- Rhododendron 'Annedore'*** {Firma T.J.R. Seidel <1900} (Gr. 2a Catawbiense) —
 Różanecznik 'Annedore'
- Rhododendron 'Annedore Seidel'* = ***Rhododendron 'Annedore'*** {Firma T.J.R. Seidel <1900} (Gr.
 2a Catawbiense)
- Rhododendron 'Anneke'*** {Pratt/F.D. Long <1985/198} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
 — Azalia 'Anneke'
- Rhododendron 'Antje'*** {D.G. Hobbie 1965/1982} (Gr. 16a Forrestii) — Różanecznik 'Antje'
- Rhododendron 'Anton'*** {T.J.R. Seidel 1891/1906} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik
 'Anton'
- Rhododendron apiculatum* Rehder et E.H.Wilson 1913 = ***Rhododendron concinnum*** Hemsl. 1889
- Rhododendron 'April Chimes'*** {Hillier & Sons 1970} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik
 'April Chimes'
- Rhododendron arborescens* (Pursh) Torr. var. *richardsonii* Rehder 1921 = ***Rhododendron arborescens***
 (Pursh.) Torr. 1824
- Rhododendron arborescens*** (Pursh.) Torr. 1824 — Azalia drzewkowata
- Rhododendron arboreum*** Sm. 1805 ssp. *arboreum* — Różanecznik drzewiasty pgat. typowy
- Rhododendron arboreum* Sm. ssp. *windsorii* (Nutt.) Tagg 1978 = ***Rhododendron arboreum*** Sm. 1805
 ssp. *arboreum*
- Rhododendron 'Arctic Tern'*** {H. Larson <1982} (Gr. 31a Groenlandicum) — Różanecznik
 'Arctic Tern'
- Rhododendron argyi* H.Lév. 1913 = ***Rhododendron mucronatum*** (Blume) G.Don 1834 var.
mucronatum

- Rhododendron 'Arno'** {Firma T.J.R. Seidel 1891/1906} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Arno'
- Rhododendron 'Arthur Bedford'** {T.H. Lowinsky <1935} (Gr. 1a Ponticum) —
Różanecznik 'Arthur Bedford'
- Rhododendron artosquameum* Balf.f. et Forrest. 1922 = **Rhododendron oreotrephes** W.W. Sm 1914
Rhododendron ashleyii Coker 1935 = **Rhododendron maximum** L. 1753 non Thunb.
Rhododendron astrocalyx Balf.f. et Forrest 1920 = **Rhododendron wardii** W.W.Sm. 1914 var.
wardii
- Rhododendron 'Astrocalyx-Hybride'* Gelb = **Rhododendron 'Lachsgold'** {D.G. Hobbie, L. Ehren
1950-53/1970} (Gr. 11a Wardii)
- Rhododendron atlanticum** (Ashe) Rehder 1921 — Azalia nadbrzeżna
Rhododendron atlanticum (Ashe) Rehder f. *confusum* Fernald 1914 = **Rhododendron atlanticum** (Ashe)
Rehder 1921
Rhododendron atlanticum (Ashe) Rehder f. *neglectum* (Ashe) Rehder 1921 = **Rhododendron atlanticum**
(Ashe) Rehder 1921
Rhododendron atlanticum (Ashe) Rehder f. *tomolobum* Fernald 1941 — **Rhododendron atlanticum**
(Ashe) Rehder 1921
Rhododendron atlanticum (Ashe) Rehder var. *luteo-album* (Coker) Rehder 1921 = **Rhododendron**
atlanticum (Ashe) Rehder 1921
- Rhododendron 'August'** {T.J.R.Seidel 1891/1906} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik
'August'
- Rhododendron 'August Lamken'** {D.G. Hobbie 1942-44} (Gr. 13a Williamsianum) —
Różanecznik 'August Lamken'
- Rhododendron augustinii* Hemsl. var. *yui* W.P.Fang 1939 = **Rhododendron augustinii** Hemsl. 1889
ssp. **augustinii**
- Rhododendron augustinii** Hemsl. 1889 ssp. **augustinii** — Różanecznik Augustyna pgat.
typowy
- Rhododendron aureum** Georgi 1794 var. **aureum** — Różanecznik złotokwiatowy odm.
typowa
- Rhododendron auriculatum** Hemsl. 1889 — Różanecznik uszkowaty
Rhododendron azaleoides Desf. (błędnie) = **Rhododendron ponticum** L. 1762
- Rhododendron 'Azurro'** {H. Hachmann 1976/1986} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik
'Azurro'
- Rhododendron 'Bad Eilsen'** {D.G. Hobbie <1965/1965} (Gr. 16a Forrestii) — Różanecznik
'Bad Eilsen'
- Rhododendron 'Baden Baden'** {D.G. Hobbie <1956/1956} (Gr. 16a Forrestii) —
Różanecznik 'Baden Baden'
- Rhododendron 'Baden-Baden'* = **Rhododendron 'Baden Baden'** {D.G. Hobbie <1956/1956} (Gr.
16a Forrestii)
- Rhododendron baeticum* Boiss. et Reut. 1856 = **Rhododendron ponticum** L. 1762
- Rhododendron 'Balalaika'** {H. Hachmann 1975/1987} (Gr. 15a Dichroanthum) —
Różanecznik 'Balalaika'
- Rhododendron 'Balzac'** {L.de Rothschild} (Grupa 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia
'Balzac'
- Rhododendron 'Barcanella'* (błędnie) = **Rhododendron 'Barecanelia'** { ? <1938} (Gr. 10a
Campanulatum)
- Rhododendron 'Barecanelia'** { ? <1938} (Gr. 10a Campanulatum) — Różanecznik
'Barecanelia'
- Rhododendron 'Bariton'** {H. Hachmann 1974/1988} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik
'Bariton'

- Rhododendron* 'Baron Schröder' = ***Rhododendron* 'Baroness Henry Schröder'** {G. Waterer <1896} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron* 'Baroness Henry Schröder'** {G. Waterer <1896} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Baroness Henry Schröder'
- Rhododendron* 'Beauty of Flanders' — ***Rhododendron* 'Beauté de Flandre'** {A. Verschaffelt <1855} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Rhododendron* 'Bellini'** {H. Hachmann 1962/1975} (Gr. 11a Wardii) — Różanecznik 'Bellini'
- Rhododendron* 'Belona' = ***Rhododendron* 'Hachmann's Belona'** {H. Hachmann 1963/1983} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Rhododendron* 'Bengal'** {D.G. Hobbie <1960/1960} (Gr. 16a Forrestii) — Różanecznik 'Bengal'
- Rhododendron benthamianum* Hemsl. 1910 = ***Rhododendron concinnum*** Hemsl. 1889
- Rhododendron* 'Bernstein'** {H. Hachmann 1965/1978} (Gr. 15a Dichroanthum) — Różanecznik 'Bernstein'
- Rhododendron* 'Berry Rose' = ***Rhododendron* 'Berryrose'** {L.de Rothschild <1934} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Rhododendron* 'Berryrose'** {L.de Rothschild <1934} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Berryrose'
- Rhododendron* 'Bertha'** {Firma T.J.R. Seidel 1892} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Bertha'
- Rhododendron* 'Better Half'** {W. Whitney & A. Sather ?} (Gr. 7a Griersonianum) — Różanecznik 'Better Half'
- Rhododendron* 'Bílá Novinka'** {Czechy ?} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Bílá Novinka'
- Rhododendron* 'Billy Novinka' (błędnie) = ***Rhododendron* 'Bílá Novinka'** {Czechy ?} (Gr. 20 Lepidote I)
- Rhododendron* 'Bismarck'** {Firma T.J.R. Seidel 1900} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Bismarck'
- Rhododendron* 'Blaue Donau' = ***Rhododendron* 'Blue Danube'** {A. van Hecke 1964} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Rhododendron* 'Blauwe Donau' = ***Rhododendron* 'Blue Danube'** {A. van Hecke 1964} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Rhododendron blinii* H.Lév. 1915 = ***Rhododendron lutescens*** Franch. 1886
- Rhododendron* 'Blue Bell'** {A. Waterer sen. <1882/1884} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik 'Blue Bell'
- Rhododendron* 'Blue Danube'** {A. van Hecke 1964} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Blue Danube'
- Rhododendron* 'Blue Ensing'** {W.C. Slocock 1934/1958} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik 'Blue Ensing'
- Rhododendron* 'Blue Peter'** {Waterer, Sons & Crips 1933/1958} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik 'Blue Peter'
- Rhododendron* 'Blue Tit'** – typ Hobbie {D.G.Hobbie ?/1967} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Blue Tit'
- Rhododendron* 'Blue Wonder'** {D.G. Hobbie <1967/1967} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Blue Wonder'
- Rhododendron* 'Bluebeel' = ***Rhododendron* 'Blue Bell'** {A. Waterer sen. <1882/1884} (Gr. 1a Ponticum)
- Rhododendron* 'Blurettia'** {H. Hachmann 1968/1982} (Gr. 3a Yakushmanum) — Różanecznik 'Blurettia'
- Rhododendron* 'Blutopia'** {H. Hachmann 1976/1988} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Blutopia'

- Rhododendron 'Boubin'** {J.Jelinek 1962/1966} (Gr. 29c Azalie Kurume) — Azalia 'Boubin'
Rhododendron 'Bouquet de Florae' (błędnie ?) = **Rhododendron 'Bouquet de Flore'** {A. Verschaffelt <1869/1870} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Rhododendron 'Bouquet de Flore'** {A. Verschaffelt <1869/1870} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Bouquet de Flore'
Rhododendron 'Boursault' = **Rhododendron 'Catawbiense Boursault'** {Boursault <1850} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron brachycarpum** D.Don ex G.Don 1834 ssp. *brachycarpum* — Różanecznik krótkoowocowy pgat. typowy
Rhododendron brachycarpum D.Don ex G.Don f. *normale* Kitam. 1972 = **Rhododendron brachycarpum** D.Don ex G.Don 1834 ssp. *brachycarpum*
- Rhododendron brachycarpum** D.Don ex G.Don ssp. *fauriei* (Franch) D.F.Chamb. — Różanecznik Faurie'a
Rhododendron brachycarpum D.Don ex G.Don ssp. *fauriei* (Franch) D.F.Chamb. — Różanecznik Faurie'a
Rhododendron brachycarpum D.Don ex G.Don ssp. *tigerstedtii* Nitz. 1970 = **Rhododendron brachycarpum** D.Don ex G.Don 1834 ssp. *brachycarpum*
- Rhododendron brachycarpum* D.Don ex G.Don var. *roseiflorum* Miyoshi 1910 = **Rhododendron brachycarpum** D.Don ex G.Don ssp. *fauriei* (Franch) D.F. Chamb
Rhododendron brachycarpum D.Don ex G.Don var. *roseum* Koidz. 1916 = **Rhododendron brachycarpum** D.Don ex G.Don 1834 ssp. *brachycarpum*
- Rhododendron brachycarpum* G.Don var. *lutescens* Koidz. 1916 = **Rhododendron** × *nikomontanum* (Komatsu) Nakai 1917
- Rhododendron 'Breslau'** {D.G. Hobbie 1955/1980} (Gr. 11a Wardii) — Różanecznik 'Breslau'
Rhododendron brettii Hemsl. et E.H.Wilson 1910 = **Rhododendron longesquamatum** C.K.Schneid. 1909
- Rhododendron 'Brigitte'** {H. Hachmann 1965/1980} (Gr. 5a Insigne) — Różanecznik 'Brigitte'
Rhododendron 'Brilliant Red' = **Rhododendron 'Koster's Brilliant Red'** {M. Koster & Zone 1918} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Rhododendron 'Britannia'** {C.B. van Nes & Zonen 1921} (Gr. 8a Griffithianum) — Różanecznik 'Britannia'
Rhododendron bureauii Franch 1887 = **Rhododendron bureavii** Franch. 1887
Rhododendron bureavii Franch. 1887 — Różanecznik Bureau'a
Rhododendron bureavii × *degronianum* ssp. *yakushmanum* (Firma C. Esveld <1985) — Różanecznik Bureau'a × Różanecznik jakuszimański
Rhododendron bureavii × *yakushmanum* = **Rhododendron bureavii** × *degronianum* ssp. *yakushmanum* (Firma C. Esveld <1985)
- Rhododendron bureavioides** Balf.f. 1920 — Różanecznik kutnerowaty
Rhododendron burmanii G.Don 1834 = **Rhododendron mucronatum** (Blume) G.Don 1834 var. *mucronatum*
Rhododendron caeruleo-glaucum Balf.f. et Forrest. 1920 = **Rhododendron campylogynum** Franch. 1885
Rhododendron caeruleum H.Lév. 1913 = **Rhododendron rigidum** Franch. 1886
Rhododendron caesium Hutch. 1933 — Różanecznik niebieskawy
Rhododendron calendulaceum (Michx.) Torr. 1824 — Azalia nagietkowa
Rhododendron calendulaceum (Michx.) Torr. f. *aurantiacum* (F.Dietr.) Rehder 1921 = **Rhododendron calendulaceum** (Michx.) Torr. 1824
Rhododendron calendulaceum (Michx.) Torr. f. *croceum* (Michx.) Rehder 1915 = **Rhododendron calendulaceum** (Michx.) Torr. 1824

- Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. var. *aurantiacum* (F.Dietr.) Zabel 1903 = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
- Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. var. *aurantium* (Lodd.) Rehder 1940 = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
- Rhododendron calendulaceum* (Michx.) Torr. var. *fulgidum* W.J. Hook. 1835 = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
- Rhododendron calophytum*** Franch. 1886 var. *calophytum* — Różanecznik długolistny odm. typowa
- Rhododendron calostrotum*** Balf.f. et Kingdon - Ward 1920 ssp. *calostrotum* — Różanecznik dywanowy pgat. typowy
- Rhododendron calostrotum*** Balf.f. et Kingdon-Ward ssp. *keleticum* (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978 — Różanecznik powabny
- Rhododendron campanulatum*** D.Don 1821 ssp. *campanulatum* — Różanecznik dzwonkowaty pgat. typowy
- Rhododendron campanulatum*** D.Don ssp. *aeruginosum* (Hook.f.) D.F.Chamb. 1979 — Różanecznik zaśnieźdzały
- Rhododendron campanulatum* D.Don var. *aeruginosum* Hook.f. ex Cowan et Davidian 1949 = ***Rhododendron campanulatum*** D.Don ssp. *aeruginosum* (Hook.f.) D.F.Chamb. 1979
- Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885 — Różanecznik wygięty
- Rhododendron campylogynum* Franch. var. *celsum* Davidian 1954 = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron campylogynum* Franch. var. *charopoeum* (Balf.f. et Forrest) Davidian 1954 = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron campylogynum* Franch. var. *cremastum* (Balf.f. et Forrest) Davidian 1954 = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron campylogynum* Franch. var. *eupodum* Ingram 1969 = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron campylogynum* Franch. var. *leucanthum* Ingram 1969 = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron campylogynum* Franch. var. *myrtilloides* Balf.f. et Kingdon-Ward 1954 = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron campylogynum* 'Myrtilloides' = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron camtschaticum*** Pall. 1784 ssp. *camtschaticum* — Azalia kamczacka pgat. typowy
- Rhododendron canadense*** (L.) Torr. 1841 — Azalia kanadyjska
- Rhododendron canadense* (L.) Torr. f. *albiflorum* (E.L. Rand et Redf.) Rehder 1921 = ***Rhododendron canadense*** (L.) Torr. 1841
- Rhododendron canadense* (L.) Torr. f. *album* Voss 1896 = ***Rhododendron canadense*** (L.) Torr. 1841
- Rhododendron canadense* (L.) Torr. f. *viridifolium* Fernald 1921 = ***Rhododendron canadense*** (L.) Torr. 1841
- Rhododendron* 'Candy' = ***Rhododendron*** 'Sham's Candy' {A.M. Shammarello 1960/1968} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron canescens* Porter 1889 non (Michx.) Sweet 1830 = ***Rhododendron prinophyllum*** (Small) Millais 1917
- Rhododendron cantabile* Balf.f. ex Hutch. 1922 = ***Rhododendron russatum*** Balf.f. et Forrest 1919
- Rhododendron capitatum* Franch. 1885 non Maxim. 1877 = ***Rhododendron fastigiatum*** Franch. 1886
- Rhododendron*** 'Caractus' {A. Waterer sen. <1865} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Caractus'
- Rhododendron*** 'Carat' {Research Station for Arboreous Crops, Boskoop} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale) — Azalia 'Carat'
- Rhododendron cardioeides* Balf.f. et Forrest. 1922 = ***Rhododendron oreotrephe*** W.W. Sm 1914

- Rhododendron 'Carola'** {T.J.R.Seidel 1893/1899} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Carola'
- Rhododendron 'Caroline Allbrook'** {A.F. George 1975} (Gr. 3a Yakushmanum) — Różanecznik 'Caroline Allbrook'
- Rhododendron carolinianum* Rehder 1912 = **Rhododendron minus** Michx. 1792 var. *minus*
Rhododendron catapastum Balf.f. et Forrest 1920 = **Rhododendron rubiginosum** Franch. var. *rubiginosum*
- Rhododendron 'Catawbiense Album'** {A. Waterer sen. <1896} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Catawbiense Album'
- Rhododendron 'Catawbiense Boursault'** {Boursault <1850} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Catawbiense Boursault'
- Rhododendron* 'Catawbiense Grandiflora' = **Rhododendron 'Catawbiense Grandiflorum'** {A Waterer <1850} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron 'Catawbiense Grandiflorum'** {A Waterer <1850} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Catawbiense Grandiflorum'
- Rhododendron catawbiense** Michx. 1803 — Różanecznik fioletowy
- Rhododendron 'Catharine van Tol'** {J.C. van Tol <1913} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Catharine van Tol'
- Rhododendron* 'Catherine van Tol' = **Rhododendron 'Catharine van Tol'** {J.C. van Tol <1913} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron caucaseum* Sims 1828 (błędnie) = **Rhododendron caucasicum** Pall. 1788
- Rhododendron caucasicum** Pall. 1788 — Różanecznik kaukaski
- Rhododendron caucasicum* Pall. var. *stramineum* Hook 1835 = **Rhododendron caucasicum** Pall. 1788
- Rhododendron 'Cecile'** {L.de Rothschild 1947} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Cecile'
- Rhododendron cephalanthoides* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = **Rhododendron primuliflorum** Bureau et Franch. 1891
- Rhododendron cerasiflorum* Kingdon-Ward 1933 = **Rhododendron campylogynum** Franch. 1885
- Rhododendron chamaeunum* Balf.f. et Forrest 1920 = **Rhododendron saluenense** Franch. 1898 ssp. *chameunum* (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron chamazeleum* Balf.f. et Forrest 1922 (błędnie = *R. × chamazeleum* Balf.f. et Forrest 1922) = **Rhododendron rupicola** W.W. Sm var. *chryseum* (Balf.f. Kingdon-Ward) M.N. Philipson et Philipson 1975
- Rhododendron charianthum* Hutch. 1916 = **Rhododendron davidsonianum** Rehder et E. H. Wilson 1913
- Rhododendron charidoties* Balf.f. et Farrer 1922 = **Rhododendron saluenense** Franch. 1898 ssp. *chameunum* (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron charitopes** Balf.f. Farrer ssp. *tsangpoense* (Kingdon-Ward) Cullen 1978 — Różanecznik tsangpoński pgat. typowy
- Rhododendron 'Charles Bagley'** {A. Waterer 1865} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Charles Bagley'
- Rhododendron charopoeum* Balf.f. et Farrer 1922 = **Rhododendron campylogynum** Franch. 1885
- Rhododendron chartophyllum* Franch. 1895 = **Rhododendron yunnanense** Franch. 1886
- Rhododendron chartophyllum* Franch. f. *praecox* Diels. 1912 = **Rhododendron yunnanense** Franch. 1886
- Rhododendron chiengshienianum* W.P. Fang 1942 = **Rhododendron ambiguum** Hemsl. 1911
- Rhododendron 'Chikor'** {P.A.Cox 1962} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Chikor'
- Rhododendron 'China Boy'** {W. Arends/Boehlje <1959/1959} (Gr. 14b Haemathodes) — Różanecznik 'China Boy'
- Rhododendron 'Chionoides'** {J. Waterer <1871/<1871} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik 'Chionoides'

- Rhododendron chlonidotum* Balf.f. et Forrest 1920 (błędnie = *Rhododendron citriniflorum* Balf.f. et Forrest var. *citriniflorum*) = ***Rhododendron citriniflorum*** Balf.f. et Forrest 1919
- Rhododendron* 'Christopher Wren'** {L.J. Endtz & Co. ?} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Christopher Wren'
- Rhododendron* 'Chromatella'** {Van Rinz/A. Verschaffelt 1853/1855} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Chromatella'
- Rhododendron chrysanthum* Pall. 1788 = ***Rhododendron aureum*** Georgi 1794 var. *aureum*
- Rhododendron chrysanthum* Pall. var. *nikomontanum* Komatsu 1917 = ***Rhododendron* × *nikomontanum*** (Komatsu) Nakai 1917
- Rhododendron chryseum* Balf.f. et Kingdon-Ward = ***Rhododendron rupicola*** W.W. Sm var. *chryseum* (Balf.f. Kingdon-Ward) M.N. Philipson et Philipson 1975
- Rhododendron ciliatum*** Hook f. 1849 — Różanecznik orzęsiony
- Rhododendron citriniflorum*** Balf.f. et Forrest 1919 — Różanecznik cytrynowy
- Rhododendron citriniflorum* Balf.f. Forrest ssp. *aureolum* Cowan 1940 (błędnie = *Rhododendron citriniflorum* var. *horeanum* (Balf.f. et Forrest) D.F.Chamb.) = ***Rhododendron citriniflorum*** Balf.f. et Forrest 1919
- Rhododendron* 'Claudine'** {H. Hachmann 1968/1987} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Claudine'
- Rhododendron clivicolum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = ***Rhododendron primuliflorum*** Bureau et Franch. 1891
- Rhododendron* 'Coccinea Speciosa'** {L. Seneclaus <1836/1843} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Coccinea Speciosa'
- Rhododendron colobodes* Balf.f. (błędnie) = ***Rhododendron saluenense*** Franch. 1898 ssp. *chameunum* (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron concinnum*** Hemsl. 1889 — Różanecznik piękny
- Rhododendron concinnum* Hemsl. var. *benthamianum* (Hemsl.) Davidian 1963 = ***Rhododendron concinnum*** Hemsl. 1889
- Rhododendron concinnum* Hemsl. var. *pseudoyanthinum* (Hemsl.) Davidian 1963 = ***Rhododendron concinnum*** Hemsl. 1889
- Rhododendron confertissimum* Nakai 1917 = ***Rhododendron lapponicum*** ((L.) Wahlenb. 1812 ?
- Rhododendron* 'Constanze' = ***Rhododendron* 'Hachmann's Constanze'** {H. Hachmann 1959/1975} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron coombense* Hemsl. 1909 = ***Rhododendron concinnum*** Hemsl. 1889
- Rhododendron* 'Coralium'** {?} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Coralium'
- Rhododendron cordatum* H.Lév. 1914 = ***Rhododendron souliei*** Franch. 1895
- Rhododendron coreanum* Rehder 1913 = ***Rhododendron yedoense*** Maxim. var. *poukhanense* (H. Lév.) Nakai 1920
- Rhododendron* 'Corneille'** {C. Vuylsteke <1900/ok.1900} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Corneille'
- Rhododendron coryi* Shinnery 1961 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Rhododendron cosmetum* Balf.f. et Forrest 1920 = ***Rhododendron saluenense*** Franch. 1898 ssp. *chameunum* (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron costulatum* Franch. 1895 = ***Rhododendron lutescens*** Franch. 1886
- Rhododendron* 'Cream Crest'** {A. Wright 1962/1963} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Cream Crest'
- Rhododendron cremastum* Balf.f. et Forrest 1920 = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron crenatum* H.Lév. 1915 = ***Rhododendron racemosum*** Franch. 1886
- Rhododendron crenophilum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = ***Rhododendron primuliflorum*** Bureau et Franch. 1891
- Rhododendron* 'Crimson Classic' = ***Rhododendron* 'Sammetglut'** {H. Hachmann 1959/1977} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron croceum* Balf.f. et Forrest 1917 = ***Rhododendron wardii*** W.W.Sm. 1914 var. *wardii*

- Rhododendron cruentum* H.Lév. 1913 = ***Rhododendron bureavii*** Franch. 1887
- Rhododendron 'Cunningham's White'*** {J. Cunningham <1830/1850} (Gr. 1b Caucasicum)
— Różanecznik 'Cunningham's White'
- Rhododendron cuthbertii* Small 1902 = ***Rhododendron minus*** Michx. 1792 var. *minus*
- Rhododendron dahuricum* DC. = ***Rhododendron dauricum*** L. 1753
- Rhododendron 'Daisy'*** {T.J.R. Seidel ?/1902} (Gr. 1c Smirowii) — Różanecznik 'Daisy'
- Rhododendron damascenum* Balf.f. et Forrest 1922 = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron 'Dämon'*** {Firma T.J.R. Seidel?} (Gr. 3b Degronianum-Metternichii) —
Różanecznik 'Dämon'
- Rhododendron 'Daphne'*** {Smith ok.1947} (Gr. Azalie Kurume) — Azalia 'Daphne'
- Rhododendron dauricum* 'Album' = ***Rhododendron dauricum*** L. var. *album* DC. 1939
- Rhododendron dauricum* 'Hokkaido' = ***Rhododendron dauricum*** L. var. *album* DC. 1939
- Rhododendron dauricum* L. ssp. *sichotense* (Pojark.) Aleksandrowa et Schmidt 1982 = ***Rhododendron sichotense*** Pojark. 1952
- Rhododendron dauricum*** L. 1753 — Różanecznik dahurski
- Rhododendron dauricum* L. ssp. *ledebourii* (Pojark.) Aleksandrowa et Schmidt 1988 = ***Rhododendron ledebourii*** Pojark 1952
- Rhododendron dauricum* L. var. *albiflorum* Nakai = ***Rhododendron dauricum*** L. var. *album* DC. 1939
- Rhododendron dauricum*** L. var. *album* DC. 1939 — Różanecznik dahurski odm. białokwiatowa
- Rhododendron dauricum* L. var. *mucronulatum* (Turcz.) Maxim. 1870 = ***Rhododendron mucronulatum*** Turcz. var. *mucronulatum*
- Rhododendron dauricum* L. var. *sempervirens* Sims 1888 = ***Rhododendron ledebourii*** Pojark 1952
- Rhododendron dauricum* var. *atrovirens* hort. 1817 = ***Rhododendron ledebourii*** Pojark 1952
- Rhododendron davidsonianum*** Rehder et E. H. Wilson 1913 — Różanecznik Davidsona
- Rhododendron* 'Daviesi' = ***Rhododendron 'Daviesii'*** {I. Davies <1879/1879} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Rhododendron 'Daviesii'*** {I. Davies <1879/1879} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Daviesii'
- Rhododendron decandrum* Makino 1917 (błędnie = *Rhododendron decandrum* (Makino) Makino 1917) =
Rhododendron reticulatum D.Don 1834
- Rhododendron decorum*** Franch 1974 ssp. *decorum* — Różanecznik okazały pgat. typowy
- Rhododendron decorum*** Franch ssp. *diaprepes* (Balf.f. W.W. Sm) T.L.Ming 1984 —
Różanecznik gładki
- Rhododendron degronianum* Carrière f. *spontaneum* Nakai 1924 = ***Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. *degronianum*
- Rhododendron degronianum* Carrière f. *variegatum* Nakai 1869 = ***Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. *degronianum*
- Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. *degronianum* — Różanecznik Degrona pgat. typowy
- Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *heptamerum* Sealy 1976 — Różanecznik Metternicha
- Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *hondoense* (Nakai) H.Hara 1986 — Różanecznik Degrona odm. hondońska
- Rhododendron degronianum* Carrière ssp. *hondoense* Nakai = ***Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *hondoense* (Nakai) H.Hara 1986
- Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. *yakushmanum* (Nakai) H.Hara 1986 var. *yakushmanum* — Różanecznik jakuszimański odm. typowa
- Rhododendron degronianum* Carrière ssp. *yakushmanum* (Nakai) H.Hara 1986 = ***Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. *yakushmanum* (Nakai) H.Hara 1986 var. *yakushmanum*

- Rhododendron degronianum* Carrière var. *nakaii* (Komatsu) Nakai 1924 = ***Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. ***degronianum***
- Rhododendron degronianum* Carrière var. *yakushmanum* (Nakai) Kitam. 1972 = ***Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. ***yakushmanum*** (Nakai) H.Hara 1986 var. ***yakushmanum***
- Rhododendron degronianum*** ssp. ***yakushmanum*** var. ***yakushmanum*** 'Esveld Select' {Firma C. Esveld <1990} — Różanecznik jakuszymański 'Esveld Select'
- Rhododendron degronianum*** ssp. ***yakushmanum*** var. ***yakushmanum*** 'Yaku Angel' {A.M. Shammarello 1977} — Różanecznik jakuszymański 'Yaku Angel'
- Rhododendron*** 'Delta' {Firma T.J.R. Seidel nn} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Delta'
- Rhododendron depile* Balf.f. et Forrest 1922 = ***Rhododendron oreotrephes*** W.W. Sm 1914
- Rhododendron*** 'Desiderius' {Firma T.J.R. Seidel nn/1902} (Gr. 1c Smirnowii) — Różanecznik 'Desiderius'
- Rhododendron desquamatum* Balf.f. et Forrest 1920 = ***Rhododendron rubiginosum*** Franch var. ***rubiginosum***
- Rhododendron diacritum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = ***Rhododendron telmateium*** Balf.f. et W.W. Sm. 1916
- Rhododendron* 'Diadem' = ***Rhododendron*** 'Hachmann's Diadem' {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 9a Fortunei)
- Rhododendron diaprepes* (Balf.f. et W.W. Sm) T.L.Ming 1917 = ***Rhododendron decorum*** Franch ssp. ***diaprepes*** (Balf.f. W.W. Sm) T.L.Ming 1984
- Rhododendron*** 'Dietrich' {Firma T.J.R. Seidel 1894/1902} (Gr. 1c Smirnowii) — Różanecznik 'Dietrich'
- Rhododendron dilatatum* Miq. 1863 (błądnie = *Rhododendron dilatatum* Miq. 1863) = ***Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834
- Rhododendron*** 'Directeur Moerlands' {P.L. Binken} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Directeur Moerlands'
- Rhododendron discolor* Franch. 1895 non Warb. 1905 = ***Rhododendron fortunei*** Lindl. ssp. ***discolor*** (Franch.) D.F.Chamb. 1979
- Rhododendron*** 'Dominik' {H. Hachmann 1994} (Gr. 18b Calophytum/Sutchuenense) — Różanecznik 'Dominik'
- Rhododendron*** 'Donar' {Firma T.J.R. Seidel 1894/1914} (Gr. 1c Smirnowii) — Różanecznik 'Donar'
- Rhododendron*** 'Dora Amateis' {E.Amateis <1995/1958} (Gr. 24a Dauricum/Carolinianum) — Różanecznik 'Dora Amateis'
- Rhododendron*** 'Doria' {Firma T.J.R. Seidel nn} (Gr. 3b Degronianum) — Różanecznik 'Doria'
- Rhododendron*** 'Doubrava' {B. Kavka i wsp. 1974} (Gr. 29a Azalie Kiusianum) — Azalia 'Doubrava'
- Rhododendron*** 'Dr. M. Oosthoek' {P.J.C. Oosthoek & Co. <1820/1920} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Dr M. Oosthoek'
- Rhododendron* 'Dr. Nolans' = ***Rhododendron*** 'Köningen Emma' {K. Wezelenburg & Son} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Rhododendron*** 'Dr. Reichenbach' {M. Koster & Zone 1896} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Dr. Reichenbach'
- Rhododendron*** 'Dr. V.H. Rutgers' {H. den Ouden & Sons <1924} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Dr. V.H. Rutgers'
- Rhododendron drumonium* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = ***Rhododendron telmateium*** Balf.f. et W.W. Sm. 1916

- Rhododendron 'Duchess of York'** {P. George <1894} (Gr. 9a Fortunei) — Różanecznik 'Duchess of York'
- Rhododendron 'Duke of York'** {Paul George <1880} (Gr. 9a Fortunei) — Różanecznik 'Duke of York'
- Rhododendron 'Dusty Miller'** {J. Waterer & Crisp 1975} (Gr. 3a Yakushmanum) — Różanecznik 'Dusty Miller'
- Rhododendron 'e 11'** {?} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'e 11'
- Rhododendron edgarianum** Rehder et E.H.Wilson 1913 — Różanecznik Edgara
- Rhododendron* 'Edward Henry' = **Rhododendron 'Von Gneist'** {P.van Noordt & Zoone} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Rhododendron 'Edward S. Rand'** {A. Waterer sen. 1870} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Edward S. Rand'
- Rhododendron 'Edwin II'** {Firma T.J.R. Seidel <1912} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Edwin II'
- Rhododendron 'Effner'** {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Effner'
- Rhododendron* 'Ehregold' (klon I) = **Rhododendron 'Lachsgold'** {D.G. Hobbie, L. Ehren 1950-53/1970} (Gr. 11a Wardii)
- Rhododendron 'Ehregold'** {D.G. Hobbie/L. Ehren 1950-53/1970} (Gr. 11a Wardii) — Różanecznik 'Ehregold'
- Rhododendron 'Eidam'** {T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 3b Degronianum-Metternichii) — Różanecznik 'Eidam'
- Rhododendron 'Ella'** {Firma T.J.R. Seidel <1915} (Gr. 1c Smirnowii) — Różanecznik 'Ella'
- Rhododendron 'Emil Liebig'** {M. Koster & Zone <1892} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Emil Liebig'
- Rhododendron 'Emma'** {Anglia ? <1840} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Emma'
- Rhododendron eriandrum* H.Lév. ex Hutch. 1930 = **Rhododendron rigidum** Franch. 1886
- Rhododendron 'Erich'** {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Erich'
- Rhododendron 'Erika'** {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 3b Degronianum) — Różanecznik 'Erika'
- Rhododendron 'Erna'** {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 1c Smirnowii) — Różanecznik 'Erna'
- Rhododendron erubescens* Hutch. 1916 = **Rhododendron oreodoxa** Franch var. *fargesii* (Franch) D.F.Chamb. 1979
- Rhododendron* 'Esveld Select' = **Rhododendron degronianum** ssp. *yakushmanum* var. *yakushmanum* 'Esveld Select' {Firma C. Esveld <1990}
- Rhododendron 'Euterpe'** {prawd. Firma T.J.R. Seidel <1894} (Gr. 1b Caucasicum) — Różanecznik 'Euterpe'
- Rhododendron 'Everestianum'** {A. Waterer <1850/1852} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Everestianum'
- Rhododendron 'Exbury White'** {L.de Rothschild ?} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Exbury White'
- Rhododendron exquisitum* Hutch. 1932 non T.L.Ming 1981 = **Rhododendron oreotrephes** W.W.Sm 1914
- Rhododendron* 'F.L. Ames' = **Rhododendron 'Amphion'** {A. Waterer <1906/1906} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron 'Fanny'** {P. Mortier 1825} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Fanny'
- Rhododendron 'Fantastica'** {H. Hachmann 1968/1983} (Gr. 3a Yakushmanum) — Różanecznik 'Fantastica'

- Rhododendron fargesii* Franch. 1895 = ***Rhododendron oreodoxa*** Franch var. *fargesii* (Franch) D.F.Chamb. 1979
- Rhododendron fargesii* Franch. var. *album* Wilson nomen nudum = ***Rhododendron oreodoxa*** Franch var. *fargesii* (Franch) D.F.Chamb. 1979
- Rhododendron fastigiatum*** Franch. 1886 — Różanecznik wyprostowany
- Rhododendron* 'Fastuosum Flore Pleno' = ***Rhododendron 'Fastuosum Plenum'*** {G. Francoisi <1846/<1852} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron 'Fastuosum Plenum'*** {G. Francoisi <1846/<1852} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Fastuosum Plenum'
- Rhododendron fauriei* Franch. 1886 = ***Rhododendron brachycarpum*** D.Don ex G.Don ssp. *fauriei* (Franch) D.F.Chamb.
- Rhododendron fauriei* Franch. var. *rufescens* Nakai 1927 = ***Rhododendron brachycarpum*** D.Don ex G.Don 1834 ssp. *brachycarpum*
- Rhododendron 'Favorite'*** {C.B. van Nes & Sons ok.1900} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Favorite'
- Rhododendron ferrugineum*** L. 1753 — Różanecznik alpejski
- Rhododendron ferruginosa* Pall. 1788 = ***Rhododendron lapponicum*** ((L.) Wahlenb. 1812 ?
- Rhododendron* 'Feuerschein' = ***Rhododendron 'Hachmann's Feuerschein'*** {H. Hachmann 1960/1978} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron 'Feuerwerk'*** {H. Hachmann 1963/1977} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Feuerwerk'
- Rhododendron fimbriatum* Hutch. 1932 = ***Rhododendron hippophaeoides*** Balf.f. et W.W.Sm. var. *hippopheoides*
- Rhododendron 'Fireball'*** {Rothschild 1951} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Fireball'
- Rhododendron* 'Fittianum' = ***Rhododendron* × *fittianum*** Balf.f. 1917
- Rhododendron 'Flamme'*** {Firma T.J.R. Seidel 1895/1904} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Flamme'
- Rhododendron* 'Flava' = ***Rhododendron 'Volker'*** {D.G. Hobbie 1952-53/1973} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Rhododendron* 'Flava Lackblatt' ? = ***Rhododendron 'Lackblatt'*** {B. Leendertz/D.G. Hobbie ok. 1968} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Rhododendron flavum* G.D. var. *macranthum* Bean 1914 = ***Rhododendron luteum*** Sweet 1930
- Rhododendron flavum* G.Don 1834 = ***Rhododendron luteum*** Sweet 1930
- Rhododendron flavum* Pall. 1776 non G.Don 1834 = ***Rhododendron aureum*** Georgi 1794 var. *aureum*
- Rhododendron 'Florence Sarah Smith'*** {D. Dale <1930/1958} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Florence Sarah Smith'
- Rhododendron fortunei*** Lindl. 1859 — Różanecznik Fortune'a
- Rhododendron fortunei*** Lindl. 1859 ssp. *fortunei* — Różanecznik Fortune'a pgat. typowy
- Rhododendron fortunei*** Lindl. ssp. *discolor* (Franch.) D.F.Chamb. 1979 — Różanecznik Fortune'a pgat. różnobarwny
- Rhododendron fragrans* (Adams) Maxim 1870 (błędnie) = ***Rhododendron 'Fragrans'*** {Paxton, Chandler ok.1820/1843} (Gr. 27 Azaleodendron)
- Rhododendron 'Fragrans'*** {Paxton, Chandler ok.1820/1843} (Gr. 27 Azaleodendron) — Różanecznik 'Fragrans'
- Rhododendron fragrans* Franch. 1887 (błędnie = *Rhododendron trichostomum* Franch.) = ***Rhododendron 'Fragrans'*** {Paxton, Chandler ok.1820/1843} (Gr. 27 Azaleodendron)
- Rhododendron fragrans* Franch. 1887 non Maxim.1870 = ***Rhododendron trichostomum*** Franch. 1895
- Rhododendron fragrans* hort. = ***Rhododendron maximum*** L. 1753 non Thunb.

- Rhododendron fragrans* hort. 1839 (błędnie = *Rhododendron maximum* L. 1753) = ***Rhododendron 'Fragrans'*** {Paxton, Chandler ok.1820/1843} (Gr. 27 Azaleodendron)
- Rhododendron Fragrans* Paxt. = ***Rhododendron 'Fragrans'*** {Paxton, Chandler ok.1820/1843} (Gr. 27 Azaleodendron)
- Rhododendron franchetianum* H.Lév. 1903 = ***Rhododendron decorum*** Franch 1974 ssp. *decorum* ***Rhododendron 'Frans van der Bom'*** {M. Koster & Zone 1892} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Frans van der Bom'
- Rhododendron 'Frau von Wolfersdorff'* = ***Rhododendron 'Frau von Wolfersdorff'*** {Firma T.J.R. Seidel 1989/1906} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron 'Frau von Wolfersdorff'*** {Firma T.J.R. Seidel 1989/1906} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Frau von Wolfersdorff'
- Rhododendron 'Freya'*** {Vuylsteke 1888} (Gr. 28d Azalie Rustica) — Azalia 'Freya'
- Rhododendron 'Fridoline'*** {H. Hachmann 1974/1987} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Fridoline'
- Rhododendron 'Frühlingsanfang'*** {J. Bruns 1963/1987} (Gr. 3a Yakushmanum) — Różanecznik 'Frühlingsanfang'
- Rhododendron 'Furnivall's Daughter'*** {Knap Hill Nursery Ltd. <1948} (Gr. 16 Caucasicum) — Różanecznik 'Furnivall's Daughter'
- Rhododendron 'G. Stresemann'* = ***Rhododendron 'Hollandia'*** {L.J. Endtz <1938/1938} (Gr. 9a Fortunei)
- Rhododendron 'G.T. Stresemann'* = ***Rhododendron 'Hollandia'*** {L.J. Endtz <1938/1938} (Gr. 9a Fortunei)
- Rhododendron galactinum*** Balf. ex Tagg 1926 — Różanecznik mleczny
- Rhododendron 'Galathea'*** {B. Morrison 1947} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Galathea'
- Rhododendron 'Gartendirektor Glocker'*** {D.G. Hobbie 1942-44/1966} (Gr. 13a Williamsianum) — Różanecznik 'Gartendirektor Glocker'
- Rhododendron 'Gartendirektor Rieger'*** {H. Robenek, D.G. Hobbie 1947-48/1971} (Gr. 13a Williamsianum) — Różanecznik 'Gartendirektor Rieger'
- Rhododendron 'Geisha'* = ***Rhododendron 'Noriko'*** {W. Arends ok.1960} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Rhododendron 'Geisha Dunkellila'* = ***Rhododendron 'Haruko'*** {G. Arends 1962} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Rhododendron 'Geisha Karmin'* = ***Rhododendron 'Noriko'*** {W. Arends ok.1960} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Rhododendron 'Genoveva'*** {Firma T.J.R. Seidel 1897/1905} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Genoveva'
- Rhododendron 'Georg Arends'*** {U. Schumacher 1966/1971} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Georg Arends'
- Rhododendron 'Georg Maier'*** {T.J.H. Seidel 1938/1964} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Georg Maier'
- Rhododendron 'Germania'*** {D.G. Hobbie ok.1955/1983} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Germania'
- Rhododendron germanicum* Tausch 1837 = ***Rhododendron hirsutum*** L. 1753
- Rhododendron 'Gertrud Schaele'* = ***Rhododendron 'Gertrud Schäle'*** {D.G. Hobbie 1951/1958} (Gr. 16a Forrestii)
- Rhododendron 'Gertrud Schäle'*** {D.G. Hobbie 1951/1958} (Gr. 16a Forrestii) — Różanecznik 'Gertrud Schäle'
- Rhododendron 'Gibraltar'*** {L.de Rothschild 1939} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Gibraltar'
- Rhododendron giraudissii* H.Lév. 1914 = ***Rhododendron decorum*** Franch 1974 ssp. *decorum*

- Rhododendron glabratum* Hoppe 1837 = ***Rhododendron hirsutum*** L. 1753
- Rhododendron glabrius* (Regel) Nakai var. *aureum* (E.H.Wilson) Nakai 1922 = ***Rhododendron molle*** (Blume) G.Don **ssp. japonicum** (A.Gray) Kron 1993
- Rhododendron glauco-aureum* Balf.f. et Forrest 1920 = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron glaucum* (Lam.) Sweet 1830 non Hook.f. 1849 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Rhododendron 'Gletschernacht'*** {H. Hachmann 1976} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Gletschernacht'
- Rhododendron gloeblastum* Balf.f. et Forrest. 1922 = ***Rhododendron wardii*** W.W.Sm. 1914 var. ***wardii***
- Rhododendron glomerulatum* Hutch. 1932 = ***Rhododendron yungningense*** Balf.f. 1930
- Rhododendron 'Gloria Mundi'*** {L. Sènèclouse 1846} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Gloria Mundi'
- Rhododendron 'Gloriosum'*** {J. Waterer} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Gloriosum'
- Rhododendron 'Glowing Embers'*** {L. Rothschild/Waterer, Sons & Crisp ?} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Glowing Embers'
- Rhododendron 'Glutkrone'* = ***Rhododendron 'Parkfeuer'*** {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Rhododendron 'Goldbukett'*** {H.Hachmann 1966/1980} (Gr. 11a Wardii) — Różanecznik 'Goldbukett'
- Rhododendron 'Golddball'* = ***Rhododendron 'Christopher Wren'*** {L.J. Endtz & Co. ?} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Rhododendron 'Golden Bouquett'* = ***Rhododendron 'Goldbukett'*** {H.Hachmann 1966/1980} (Gr. 11a Wardii)
- Rhododendron 'Golden Eagle'*** {Knap Hill Nursery Ltd. 1944} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Golden Eagle'
- Rhododendron 'Golden Flare'*** {A.C.H. Metselaar <1966/1966} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Golden Flare'
- Rhododendron 'Golden Fleece'* = ***Rhododendron 'Princess Anne'*** {W.S. Reuthe <1961/1961} (Gr. 21 Lepidote II)
- Rhododendron 'Golden N'* = ***Rhododendron 'Anneke'*** {Pratt/F.D. Long <1985/1985} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Rhododendron 'Golden Sunlight'* = ***Rhododendron 'Directeur Moerlands'*** {P.L. Binken} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Rhododendron 'Golden Sunset'*** {L.de Rothschild <1948} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Golden Sunset'
- Rhododendron 'Goldflimmer'*** {D.G. Hobbie ok.1955} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik 'Goldflimmer'
- Rhododendron 'Goldlack'*** {Hesse 1900} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Goldlack'
- Rhododendron 'Goldsworth Yellow'*** {W.C. Slocock Ltd., Goldsworth Old Nursery 1925} (Gr. 10a Campylocarpum) — Różanecznik 'Goldsworth Yellow'
- Rhododendron 'Grandeur Triomphante'*** {L. van Houtte <1872} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Grandeur Triomphante'
- Rhododendron 'Gristede'*** {Fa. J. Bruns <1961/1961} (Gr. 20 Lepidode I) — Różanecznik 'Gristede'
- Rhododendron groenlandicum*** (Oeder) Kron et Judd 1990 — Różanecznik grenlandzki
- Rhododendron groenlandicum 'Compactum'*** — Różanecznik grenlandzki 'Compactum'
- Rhododendron 'Gudrun'*** {Firma T.J.R. Seidel 1905/<1920} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Gudrun'
- Rhododendron gymnomiscum* Balf.f. et Kingdon – Ward 1916 = ***Rhododendron primuliflorum*** Bureau et Franch. 1891

- Rhododendron* 'H. Nitzschner' = ***Rhododendron* 'Hermann Nitzschner'** {Firma T.J.R. Seidel nn}
(Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron* 'Hachmann's Constanze'** {H. Hachmann 1959/1975} (Gr. 2a Catawbiense)
— Różanecznik 'Hachmann's Constanze'
- Rhododendron* 'Hachmann's Belona'** {H. Hachmann 1963/1983} (Gr. 3a Yakushmanum)
— Różanecznik 'Hachmann's Belona'
- Rhododendron* 'Hachmann's Diadem'** {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 9a Fortunei) —
Różanecznik 'Hachmann's Diadem'
- Rhododendron* 'Hachmann's Feuerschein'** {H. Hachmann 1960/1978} (Gr. 2a
Catawbiense) — Różanecznik 'Hachmann's Feuerschein'
- Rhododendron* 'Hachmann's Junifeuer'** {H. Hachmann 1968/1983} (Gr. 1a Ponticum) —
Różanecznik 'Hachmann's Junifeuer'
- Rhododendron* 'Hachmann's Porzellan'** {H. Hachmann 1970/1982} (Gr. 3a
Yakushmanum) — Różanecznik 'Hachmann's Porzellan'
- Rhododendron* 'Hachmann's Rosarka'** {H. Hachmann 1963/1983} (Gr. 5a Insigne) —
Różanecznik 'Hachmann's Rosarka'
- Rhododendron halaisanense* H.Lév. 1913 = ***Rhododendron yedoense* Maxim. var. *poukhanense***
(H.Lév.) Nakai 1920
- Rhododendron* 'Halma'** {Szkółki Seidla <1920} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik
'Halma'
- Rhododendron hanceanum* Hemsl. 1889 'Nanum' Wilson** — Różanecznik Hance'a 'Nanum'
Rhododendron hanceanum Hemsl. var. *nanum* hort. = ***Rhododendron hanceanum* Hemsl. 1889**
'Nanum' Wilson
- Rhododendron* 'Haruko'** {G. Arends 1962} (Gr. 29a Azalie Kiusianum) — Azalia 'Haruko'
- Rhododendron* 'Harvest Moon'** {W.C. Slocock 1938} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) —
Azalia 'Harvest Moon'
- Rhododendron* 'Hassan'** {Firma T.J.R. Seidel 1898/1906 ?} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Hassan'
- Rhododendron* 'Hercules'** {Firma T.J.R. Seidel <1894} (Gr. 10a Campylocarpum) —
Różanecznik 'Hercules'
- Rhododendron* 'Hermann Nitzschner'** {Firma T.J.R. Seidel nn} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Hermann Nitzschner'
- Rhododendron* 'Hermann Seidel' (błędnie) = ***Rhododendron* 'Hermine Seidel'** {Firma T.J.R. Seidel
nn} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron* 'Herme'** {Firma T.J.R. Seidel 1912} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik
'Herme'
- Rhododendron* 'Hermine Seidel'** {Firma T.J.R. Seidel nn} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Hermine Seidel'
- Rhododendron* 'Hero'** {Firma T.J.R. Seidel 1906/1915-16} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Hero'
- Rhododendron hesperium* Balf.f. et Forrest 1922 = ***Rhododendron rigidum* Franch. 1886**
Rhododendron hexamerum Hand. – Mazz. 1921 (błędnie = *Rhododendron vernicosum* Franch. 1898) =
Rhododendron decorum* Franch 1974 ssp. *decorum
- Rhododendron* 'Hildegard'** {Firma T.J.R. Seidel 1906 ?} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Hildegard'
- Rhododendron* 'Hino Crimson'** {J. Vermeulen} (Gr. 29a Azalie Kiusianum) — Azalia 'Hino
Crimson'
- Rhododendron* 'Hino-crimson' = ***Rhododendron* 'Hino Crimson'** {J. Vermeulen} (Gr. 29a Azalie
Kiusianum)
- Rhododendron* 'Hino-Crimson' = ***Rhododendron* 'Hino Crimson'** {J. Vermeulen} (Gr. 29a
Azalie Kiusianum)

- Rhododendron 'Hinomayo'*** {Japonia} (Gr. 29b Azalie Kurume) — Azalia 'Hinomayo'
Rhododendron 'Hinomoyo' = ***Rhododendron 'Hinomayo'*** {Japonia} (Gr. 29b Azalie Kurume)
Rhododendron 'Hippomum' = ***Rhododendron 'April Chimes'*** {Hillier & Sons 1970)} (Gr. 20
 Lepidote I)
- Rhododendron hippophaeoides*** Balf.f. et W.W.Sm. 1916 — Różanecznik rokitnikowaty
Rhododendron hippophaeoides Balf.f. et W.W.Sm. var. ***hippopheoides*** — Różanecznik
 rokitnikowy odm. długopręcikowa
Rhododendron hippophaeoides 'Fimbriatum' = ***Rhododendron hippophaeoides*** Balf.f. et W.W.Sm.
 var. ***hippopheoides***
- Rhododendron hirsutum*** L. 1753 — Różanecznik owłosiony
Rhododendron hispidum (Pursh) Torr, non D.Don 1824 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
- Rhododendron 'Holbein'*** {Firma T.J.R. Seidel 1906 ?/1918} (Gr. 2a Catawbiense) —
 Różanecznik 'Holbein'
- Rhododendron 'Holger'*** {Firma T.J.R. Seidel nn/ 1916 ?} (Gr. 2a Catawbiense) —
 Różanecznik 'Holger'
- Rhododendron 'Hollandia'*** {L.J. Endtz <1938/1938} (Gr. 9a Fortunei) — Różanecznik
 'Hollandia'
- Rhododendron 'Holstein'*** {H. Hachmann 1959/1978} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik
 'Holstein'
- Rhododendron 'Homebush'*** {Knap Hill Nursery Ltd. <1925} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-
 Exbury) — Różanecznik 'Homebush'
- Rhododendron hormophorum* Balf.f. Forrest 1920 = ***Rhododendron yunnanense*** Franch. 1886
- Rhododendron 'Hortulanus H. Witte'*** {F.de Coninck/M. Koster & Zonen 1880/1882} (Gr.
 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Hortulanus H. Witte'
- Rhododendron 'Hotspur'*** {L.de Rothschild <1934} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) —
 Azalia 'Hotspur'
- Rhododendron 'Hotspur Red'*** {L.de Rothschild} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) —
 Azalia 'Hotspur Red'
- Rhododendron houlstonii* Hemsl. et E.H.Wilson 1910 = ***Rhododendron fortunei*** Lindl. ssp. ***discolor***
 (Franch.) D.F.Chamb. 1979
- Rhododendron 'Hugo Koster'*** {F.de Coninck/M. Koster & Zone 1880/1882} (Gr. 28a
 Azalie Mollis) — Azalia 'Hugo Koster'
- Rhododendron 'Hultschin'*** {H. Robenek/D.G. Hobbie 1952/1976} (Gr. 5a Insigne) —
 Różanecznik 'Hultschin'
- Rhododendron 'Humboldt'*** {Firma T.J.R. Seidel 1906 ?} (Gr. 2a Catawbiense) —
 Różanecznik 'Humboldt'
- Rhododendron humifusum* Balf.f. nomen nudum = ***Rhododendron saluenense*** Franch. 1898 ssp.
chameunum (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron hutchinsonianum* W.P. Fang 1933 = ***Rhododendron concinnum*** Hemsl. 1889
- Rhododendron hyacinthiflorum* hort. 1841 = ***Rhododendron ponticum*** L. 1762
- Rhododendron 'Hymen'*** {Firma T.J.R. Seidel 1898/1906} (Gr. 2a Catawbiense) —
 Różanecznik 'Hymen'
- Rhododendron hymenanthes* (Blume) Makino 1902 = ***Rhododendron degronianum*** Carrière ssp.
heptamerum (Maxim.) H.Hara var. ***heptamerum*** Sealy 1976
- Rhododendron hymenanthes* (Blume) Makino var. ***pentamerum*** Makino 1902 = ***Rhododendron***
degronianum Carrière ssp. ***degronianum***
- Rhododendron hyperythrum*** Hayata 1913 — Różanecznik rurkowaty
- Rhododendron hypotrichotum* Balf.f. et Forrest 1922 = ***Rhododendron oreotrephe*** W.W. Sm 1914
- Rhododendron idoneum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = ***Rhododendron telmateium*** Balf.f. et W.W.Sm.
 1916

- Rhododendron 'Ignatius Sargent'** {A. Waterer sen. <1900} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Ignatius Sargent'
- Rhododendron 'Il Tasso'** {Vuylsteke 1892} (Gr. 28d Azalie Rustica) — Azalia 'Il Tasso'
- Rhododendron impeditum** Balf.f. et W.W.Sm. 1916 — Różanecznik gęsty
Rhododendron impeditum 'Gristede' = **Rhododendron 'Gristede'** {Fa. J. Bruns <1961/1961} (Gr. 20 Lepidote I)
- Rhododendron indicum* (L.) Sweet var. *amoenum* (Lindl.) f. *japonicum* Maxim. 1870 = **Rhododendron kiusianum** Makino 'Amoenum' {Chiny <1850} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Rhododendron indicum* (L.) Sweet var. *amoenum* (Lindl.) Maxim. 1870 = **Rhododendron kiusianum** Makino 'Amoenum' {Chiny <1850} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Rhododendron indicum* (L.) Sweet var. *kaempferi* (Planch.) Maxim. 1870 = **Rhododendron kaempferi** Planch. 1854
- Rhododendron insigne** Hemsl et E.H.Wilson 1974 — Różanecznik znakomity
Rhododendron iochanense H.Lév. (błądnie) = **Rhododendron racemosum** Franch. 1886
Rhododendron ionanthum Balf.f. 1922 (błądnie = *Rhododendron siderophyllum* Franch. 1898) =
Rhododendron concinnum Hemsl. 1889
- Rhododendron 'Irene Koster'** {Koster & Zone <1900} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale) — Azalia 'Irene Koster'
- Rhododendron iyoense* Nakai 1929 = **Rhododendron kaempferi** Planch. 1854
- Rhododendron 'Jacksonii'** {Herbert 1835} (Gr. 1b Caucasicum) — Różanecznik 'Jacksonii'
- Rhododendron 'Janusz'** {J. Kwaśnik <1990} (Gr. 3a Yakushmanum) — Różanecznik 'Janusz'
- Rhododendron japonheptamerum* Kitam. var. *hondoense* (Nakai) Kitam. 1987 = **Rhododendron degroianum** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *hondoense* (Nakai) H.Hara 1986
- Rhododendron japonicum* (A.Gray) J.V.Suringar 1908 = **Rhododendron molle** (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993
- Rhododendron japonicum* (A.Gray) J.V.Suringar f. *aureum* E.H.Wilson 1921 = **Rhododendron molle** (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993
- Rhododendron japonicum* (A.Gray) J.V.Suringar f. *canescens* (Sugim.) Sugim. 1975 (błądnie) =
Rhododendron molle (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993
- Rhododendron japonicum* (A.Gray) J.V.Suringar var. *canescens* Sugim. 1972 (błądnie) = **Rhododendron molle** (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993
- Rhododendron japonicum* (Blume) C.K.Schneid. 1909 (błądnie = *Rhododendron degroianum* Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hava var. *heptamerum* (Maxim.) H.Hava (Maxim.) Sealy) =
Rhododendron molle (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993
- Rhododendron japonicum* (Blume) C.K.Schneid. 1909 = **Rhododendron degroianum** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *heptamerum* Sealy 1976
- Rhododendron japonicum* (Blume) C.K.Schneid. var. *pentamerum* (Maxim.) Hutch. 1911 = **Rhododendron degroianum** Carrière ssp. *degroianum*
- Rhododendron japonheptamerum* Kitam. 1987 = **Rhododendron degroianum** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *heptamerum* Sealy 1976
- Rhododendron 'Jeanette'** {C.B.van Nes & Sons 1920} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Jeanette'
- Rhododendron 'Jewess'** {L.L. Liebig <1857/<1857} (Gr. 1b Caucasicum) — Różanecznik 'Jewess'
- Rhododendron 'Johanna'** {C.B.van Nes 1969} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Johanna'
- Rhododendron 'John Walter'** {J. Waterer <1960} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'John Walter'

- Rhododendron* 'Junifeuer' = ***Rhododendron* 'Hachmann's Junifeuer'** {H. Hachmann 1968/1983} (Gr. 1a Ponticum)
- Rhododendron kaempferi*** Planch. 1854 — Azalia Kaempfera
- Rhododendron kaempferi* Planch. var. *iyoense* (Nakai) Sugim. 1975 = ***Rhododendron kaempferi*** Planch. 1854
- Rhododendron kaempferi* Planch. var. *lusidusculum* (Nakai) Sugim. 1975 = ***Rhododendron kaempferi*** Planch. 1854
- Rhododendron kaempferi* Planch. var. *macrogemma* Nakai 1922 = ***Rhododendron kaempferi*** Planch. 1854
- Rhododendron kaempferi* Planch. var. *tubidorum* Komatsu 1918 = ***Rhododendron kaempferi*** Planch. 1854
- Rhododendron* 'Kalinka'** {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 3a Yakushmanum) — Różanecznik 'Kalinka'
- Rhododendron kamtschaticum* = ***Rhododendron camtschaticum*** Pall. 1784 ssp. *camtschaticum*
- Rhododendron* 'Kantilene'** {H. Hachmann 1968/1984} (Gr. 3a Yakushmanum) — Różanecznik 'Kantilene'
- Rhododendron* 'Katherine van Tol' = ***Rhododendron* 'Catharine van Tol'** {J.C. van Tol <1913} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron* 'Kaulbach'** {Firma T.J.R. Seidel nn/1926} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Kaulbach'
- Rhododendron keleticum* Balf.f. et Forrest 1920 = ***Rhododendron calostrotum*** Balf.f. et Kingdon-Ward ssp. *keleticum* (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron* 'Kermesina Alba'** {A. Wemken 1978/1982} (Gr. 29b Azalie Kurume) — Azalia 'Kermesina Alba'
- Rhododendron* 'Kermesina Rosé'** {A. Wemken 1973} (Gr. 29b Azalie Kurume) — Azalia 'Kermesina Rosé'
- Rhododendron kirkii* Millais 1917 (błędnie) = ***Rhododendron fortunei*** Lindl. ssp. *discolor* (Franch.) D.F.Chamb. 1979
- Rhododendron kiusianum*** Makino 'Amoenum' {Chiny <1850} (Gr. 29a Azalie Kiusianum) — Azalia kiusjańska 'Amoenum'
- Rhododendron kiyosumense* (Makino) Makino 1931 (błędnie = *Rhododendron kiyosumense* (Makino) Makino 1931) = ***Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834
- Rhododendron* 'Klondyke'** {L.de Rothschild 1947} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Klondyke'
- Rhododendron* 'Kochonamai' = ***Rhododendron kiusianum*** Makino 'Amoenum' {Chiny <1850} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Rhododendron* 'Kokardia'** {H. Hachmann 1957/1978} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik 'Kokardia'
- Rhododendron komiyamae* Makino 1926 = ***Rhododendron tosaense*** Makino 1904
- Rhododendron* 'Köningen Emma'** {K. Wezelenburg & Son} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Köningen Emma'
- Rhododendron* 'Koningen Emma' = ***Rhododendron* 'Köningen Emma'** {K. Wezelenburg & Son} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Rhododendron* 'Koster's Brilliant Red'** {M. Koster & Zone 1918} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Koster's Brilliant Red'
- Rhododendron kosterianum* C.K.Schneid. (błędnie) = ***Rhododendron* × *kosterianum*** C.K.Schneid. 1909
- Rhododendron* 'Krumlov'** {Czechy} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Krumlov'
- Rhododendron kwangfuense* Chun et W.P.Fang 1957 = ***Rhododendron fortunei*** Lindl. ssp. *discolor* (Franch.) D.F.Chamb. 1979

- Rhododendron 'Lachsgold'** {D.G. Hobbie, L. Ehren 1950-53/1970} (Gr. 11a Wardii) —
Różanecznik 'Lachsgold'
- Rhododendron 'Lackblatt'** {B. Leendertz/D.G. Hobbie ok.1968} (Gr. 3a Yakushimanum)
— Różanecznik 'Lackblatt'
- Rhododendron lacteum* Rehder et Wilson 1913 p.p. non Franch 1886 non Stapf 1894 = **Rhododendron galactinum** Balf. ex Tagg 1926
- Rhododendron 'Lady Annette de Trafford'** {A. Waterer sen. <1871/1874} (Gr. 2b Maximum) — Różanecznik 'Lady Annette de Trafford'
- Rhododendron* 'Lady Armstrong' = **Rhododendron 'Annedore'** {Firma T.J.R. Seidel <1900} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron* 'Lady Cathcart' = **Rhododendron 'Lady Eleonor Cathcart'** {J. Waterer ok. 1836/1854} (Gr. 2b Maximum)
- Rhododendron 'Lady Eleonor Cathcart'** {J. Waterer ok.1836/1854} (Gr. 2b Maximum) —
Różanecznik 'Lady Eleonor Cathcart'
- Rhododendron 'Lady Roseberry'** {Knap Hill Nursery 1944} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Lady Roseberry'
- Rhododendron* 'Lady Rosebery' = **Rhododendron 'Lady Roseberry'** {Knap Hill Nursery 1944} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Rhododendron* 'Laetevirens' = **Rhododendron Laetevirens grex** {nn <190}
- Rhododendron laetevirens* Balf.f. 1930 (błędnie = *Rhododendron concinnum* Hemsl. 1889 = **Rhododendron Laetevirens grex** {nn <1900})
- Rhododendron laetevirens* Balf.f. 1930 (błędnie) = **Rhododendron concinnum** Hemsl. 1889
- Rhododendron Laetevirens grex** {nn <1900} — Różanecznik żywozielony
- Rhododendron lagopus* Nakai 1926 (błędnie = *Rhododendron lagopus* Nakai 1988) = **Rhododendron reticulatum** D.Don 1834
- Rhododendron lancifolium* Hook.f. 1849 (błędnie = *Rhododendron barbatum* Wall. ex G.Don 1834) =
Rhododendron ponticum L. 1762
- Rhododendron lancifolium* Moench 1794 (błędnie) = **Rhododendron ponticum** L. 1762
- Rhododendron lapponicum** ((L.) Wahlenb. 1812 ? — Różanecznik lapoński
- Rhododendron latifolium* Hoffmanns. 1826 non Hoppe 1840 = **Rhododendron maximum** L. 1753 non Thunb.
- Rhododendron latifolium* Hoppe 1840 = **Rhododendron hirsutum** L. 1753
- Rhododendron 'Lausitz'** {E. Herrmann 1964} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Lausitz'
- Rhododendron 'Lavender Girl'** {W.C. Slocock Ltd. <1950/1954} (Gr. 9a Fortunei) —
Różanecznik 'Lavender Girl'
- Rhododendron* 'Le Progrès' = **Rhododendron 'Progrès'** {nn <1938} (Gr. 1b Caucasicum)
- Rhododendron leachianum* L.F.Hend. 1931 = **Rhododendron lapponicum** ((L.) Wahlenb. 1812 ?
- Rhododendron leclerei* H.Lév. 1913 = **Rhododendron rubiginosum** Franch. var. **rubiginosum**
- Rhododendron ledebourii** Pojark 1952 — Różanecznik Ledeboura
- Rhododendron ledifolium* (Hook.f.) G.Don 1834 = **Rhododendron mucronatum** (Blume) G.Don 1834 var. **mucronatum**
- Rhododendron 'Ledikanense'** {B. Kavka, M. Opatrná 1945} (Gr. 29f Azalie Tsutsusi) —
Azalia 'Ledikanense'
- Rhododendron ledoides* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = **Rhododendron trichostomum** Franch. 1895
- Rhododendron 'Lee's Dark Purple'** {Lee, Kennedy <1851} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Lee's Dark Purple'
- Rhododendron* 'Lees Dark Purple' = **Rhododendron 'Lee's Dark Purple'** {Lee, Kennedy <1851} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron lemeei* H.Lév. 1914 = **Rhododendron lutescens** Franch. 1886
- Rhododendron lepidanthum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = **Rhododendron primuliflorum** Bureau et Franch. 1891

- Rhododendron lepidostylum*** Balf.f. et Forrest 1920 — Różanecznik siny
Rhododendron leprosum Balf.f. = ***Rhododendron rubiginosum*** Franch. var. ***rubiginosum***
Rhododendron leucanthum Bunge 1833 = ***Rhododendron mucronatum*** (Blume) G.Don 1834 var.
mucronatum
Rhododendron leucostigma H. Lévl. nomen nudum = ***Rhododendron decorum*** Franch 1974 ssp.
decorum
Rhododendron 'Lilofee' {H. Hachmann 1976/1990} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik
'Lilofee'
Rhododendron litangense Balf.f. ex Hutch. 1930 = ***Rhododendron impeditum*** Balf.f. et W.W.Sm.
1916
Rhododendron litiense Balf.f. et Forrest 1920 = ***Rhododendron wardii*** W.W.Sm. 1914 var. ***wardii***
Rhododendron longesquamatum C.K. Schneid 1909 — Różanecznik długołuskowy
Rhododendron 'Lord Roberts' {M. Fromow <1900/<1910} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Lord Roberts'
Rhododendron lowei hort. 1835 = ***Rhododendron ponticum*** L. 1762
Rhododendron lucidum G.H.Ward 1932 non Franch 1895 i non Nutt. 1853 nomen nudum = ***Rhododendron***
russatum Balf.f. et Forrest 1919
Rhododendron 'Lucy Neal' = ***Rhododendron 'Genoveva'*** {Firma T.J.R. Seidel 1897/1905} (Gr.
2a Catawbiense)
Rhododendron 'Lumina' {H. Hachmann 1969/1982} (Gr. 3a Yakushmanum) —
Różanecznik 'Lumina'
Rhododendron 'Lunik' {J. Scholz 1961} (Gr. 1c Smirnowii) — Różanecznik 'Lunik'
Rhododendron lusidusculum Nakai 1922 = ***Rhododendron kaempferi*** Planch. 1854
Rhododendron lutescens Franch. 1886 — Różanecznik żółknący
Rhododendron luteum (L.) C.K.Schneid. 1911 non Sweet (błędnie = *Rhododendron periclymenoides*) =
Rhododendron calendulaceum (Michx.) Torr. 1824
Rhododendron luteum Sweet 1930 — Azalia żółta
Rhododendron luteum Sweet var. *macranthum* E.H.Wilson 1921 = ***Rhododendron luteum*** Sweet 1930
Rhododendron luteum(L.) C.K.Schneid. 1909 (błędnie=*Rhododendron periclymenoides* (Michx.) Shinners
1962) = ***Rhododendron luteum*** Sweet 1930
Rhododendron macrogemmum (Nakai) Nakai 1931 = ***Rhododendron kaempferi*** Planch. 1854
Rhododendron 'Mad. Carvalho' = ***Rhododendron 'Madame Carvalho'*** {J. Waterer 1866-67} (Gr.
2a Catawbiense)
Rhododendron 'Madame Carvalho' {J. Waterer 1866-67} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Madame Carvalho'
Rhododendron 'Madame Mason' = ***Rhododendron 'Madame Masson'*** {Bertin 1849} (Gr. 2a
Catawbiense)
Rhododendron 'Madame Masson' {Bertin 1849} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik
'Madame Masson'
Rhododendron 'Maharani' {H. Hachmann 1964/1978} (Gr. 10a Campylocarpum) —
Różanecznik 'Maharani'
Rhododendron makinoi Tagg 1927 — Różanecznik Makina
Rhododendron mandarinorum Diels 1900 = ***Rhododendron fortunei*** Lindl. ssp. ***discolor*** (Franch.)
D.F.Chamb. 1979
Rhododendron 'Marcel Menard' {Fa. Croux & Fils <1924/1924} (Gr. 1a Ponticum) —
Różanecznik 'Marcel Menard'
Rhododendron 'Marchioness of Lansdowne' {A. Waterer <1879} (Gr. 2b Maximum) —
Różanecznik 'Marchioness of Lansdowne'
Rhododendron 'Marconi' {M. Koster & Zone <1924} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia
'Marconi'

- Rhododendron 'Margot'** {Firma T.J.R. Seidel 1910} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Margot'
- Rhododendron 'Markgraf'** {Firma T.J.R. Seidel 1902/1910} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Markgraf'
- Rhododendron 'Marlis'** {H. Hachmann 1970/1985} (Gr. 3a Yakushmanum) — Różanecznik 'Marlis'
- Rhododendron 'Maruschka'** {H. Hachmann 1976/1988} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Maruschka'
- Rhododendron* 'Mathilda' — **Rhododendron** 'Mathilde' { A. Verschaffelt 1844} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Rhododendron 'Mathilde'** { A. Verschaffelt 1844} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Mathilde'
- Rhododendron* *Matsumurai* Komatsu 1918 = **Rhododendron** *yedoense* Maxim. 1886 var. *yedoense*
- Rhododendron maximum** L. 1753 — Różanecznik olbrzymi
- Rhododendron maximum* L. var. *album* Pursh 1914 = **Rhododendron maximum** L. 1753
- Rhododendron maximum* L. var. *purpureum* Pursh 1914 = **Rhododendron maximum** L. 1753
- Rhododendron maximum* Thunb.(błędnie = *Rhododendron degronianum* Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H. Hava var. *heptamerum* (Maxim.) H.Hava (Maxim.) Sealy) = **Rhododendron maximum** L. 1753
- Rhododendron maximum* Thunb., non L. 1834 = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *heptamerum* Sealy 1976
- Rhododendron mayebarae* Nakai 1935 (błędnie = *Rhododendron mayebarae* Nakai et H.Hara 1984) = **Rhododendron reticulatum** D.Don 1834
- Rhododendron mekongense* Franch 1898 var. *mekongense* (błędnie = *Rhododendron mekongense* var. *mekongense*) = **Rhododendron viridescens** Hutch. 1933
- Rhododendron* 'Meteor' = **Rhododendron 'Blue Danube'** {A. van Hecke 1964} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc f. *angustifolium* Makino = **Rhododendron makinoi** Tagg 1927
- Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. 1835 = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *heptamerum* Sealy 1976
- Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. f. *latifolium* Sugim. = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *heptamerum* Sealy 1976
- Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. ssp. *pentamerum* (Maxim.) Sugim. 1961 = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *degronianum*
- Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. ssp. *yakushmanum* (Nakai) Sugim. 1961 = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *yakushmanum* (Nakai) H.Hara 1986 var. *yakushmanum*
- Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. var. *heptamerum* Maxim. 1870 = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *heptamerum* Sealy 1976
- Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. var. *hondoense* Nakai 1924 = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *hondoense* (Nakai) H.Hara 1986
- Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. var. *micranthum* Nakai 1924 = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *heptamerum* Sealy 1976
- Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. var. *pentamerum* Maxim. 1870 = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *degronianum*
- Rhododendron metternichii* Siebold et Zucc. var. *yakushmanum* (Nakai) Ohwi 1953 = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *yakushmanum* (Nakai) H.Hara 1986 var. *yakushmanum*
- Rhododendron micranthum** Turcz 1837 — Różanecznik drobnokwiatowy
- Rhododendron 'Minnie'** {Standish & Noble <1858/1862} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik 'Minnie'

- Rhododendron minus* Michx. 1792 — Różanecznik mniejszy
- Rhododendron minus* Michx. 1792 var. *minus* — Różanecznik karoliński
- Rhododendron minyaense* M.N. Philipson et Philipson 1975 (błędnie = *Rhododendron minyaense* M.N. Philipson et Philipson) = *Rhododendron yungningense* Balf.f. 1930
- Rhododendron miyazawae* Nakai et H.Hara 1935 = *Rhododendron tosaense* Makino 1904
- Rhododendron* 'Mme Carvalho' = *Rhododendron* 'Madame Carvalho' {J. Waterer 1866-67} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron* 'Mme Gustave Guillemont' = *Rhododendron* 'Mme Gustave Guillemot' {nn} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Rhododendron* 'Mme Gustave Guillemot' {nn} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Mme Gustave Guillemont'
- Rhododendron* 'Mme Masson' = *Rhododendron* 'Madame Masson' {Bertin 1849} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron* 'Mme. Carvalho' = *Rhododendron* 'Madame Carvalho' {J. Waterer 1866-67} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron* 'Mme. Masson' = *Rhododendron* 'Madame Masson' {Bertin 1849} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron modestum* Hook.f. 1899 = *Rhododendron ciliatum* Hookf. 1849
- Rhododendron* 'Moederdag' {A. van Hecke 1932} (Gr. 29b Azalie Kurume) — Azalia 'Moederdag'
- Rhododendron* 'Moederkenstag' = *Rhododendron* 'Moederdag' {A. van Hecke 1932} (Gr. 29b Azalie Kurume)
- Rhododendron* 'Moerheim's Jubilee' {D.G. Hobbie, J.D. Ruys ok.1965} (Gr. 16a Forrestii) — Różanecznik 'Moerheim's Jubilee'
- Rhododendron* 'Moerheim's Pink' {D.G. Hobbie, J.D. Ruys 1942-44/1972} (Gr. 13a Williamsianum) — Różanecznik 'Moerheim's Pink'
- Rhododendron molle* (Blume) G.Don 1884 ssp. *molle* — Azalia miękkowłosa pgat. typowy
- Rhododendron molle* (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993 — Azalia miękkowłosa pgat. japoński
- Rhododendron molle* (Blume) G.Don var. *japonicum* (A.Gray) Makino 1956 = *Rhododendron molle* (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993
- Rhododendron molle* Siebold et Zucc. 1846 non (Blume) G.Don 1834 = *Rhododendron molle* (Blume) G.Don ssp. *japonicum* (A.Gray) Kron 1993
- Rhododendron* 'Monsieur Marcel Menard' = *Rhododendron* 'Marcel Menard' {Fa. Croux & Fils <1924/1924} (Gr. 1a Ponticum)
- Rhododendron* 'Morgenrot' {H. Hachmann 1963/1978} (Gr. 3a Yakushimanum) — Różanecznik 'Morgenrot'
- Rhododendron* 'Mother's Day' = *Rhododendron* 'Moederdag' {A. van Hecke 1932} (Gr. 29b Azalie Kurume)
- Rhododendron motsouense* H.Lév. 1914 = *Rhododendron racemosum* Franch. 1886
- Rhododendron* 'Mrs. Furnival' = *Rhododendron* 'Furnivall's Daughter' {Knap Hill Nursery Ltd.<1948} (Gr. 16 Caucasicum)
- Rhododendron* 'Mrs. John Clutton' {A. Waterer <1865} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Mrs. John Clutton'
- Rhododendron mucronatum* (Blume) G.Don 1834 var. *mucronatum* — Azalia ostrolistna odm. typowa
- Rhododendron mucronatum* (Blume) G.Don f. *noordtium* (Wittmack) Wilson = *Rhododendron* 'Noordtiana' {P. van Noordt & Zonen 1897/1904} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Rhododendron* 'Mucronatum' (błędnie) = *Rhododendron mucronatum* (Blume) G.Don 1834 var. *mucronatum*

- Rhododendron mucronatum* 'Ledifolia' = ***Rhododendron 'Noordtiana'*** {P. van Noordt & Zonen 1897/1904} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Rhododendron mucronatum* 'Ledifolia Alba' = ***Rhododendron 'Noordtiana'*** {P. van Noordt & Zonen 1897/1904} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Rhododendron mucronatum* 'Nordtianum' = ***Rhododendron 'Noordtiana'*** {P. van Noordt & Zonen 1897/1904} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe)
- Rhododendron mucronulatum*** Turcz 1837 — Różanecznik ostrokończysty
- Rhododendron mucronulatum* Turcz var. *acuminatum* hort. = ***Rhododendron mucronulatum*** Turcz 1837
- Rhododendron mucronulatum* Turcz. f. *ciliatum* (Nakai) Kitag. 1979 = ***Rhododendron mucronulatum*** Turcz 1837
- Rhododendron mucronulatum* Turcz. var. *albiflorum* Nakai 1911 = ***Rhododendron mucronulatum*** Turcz. var. ***mucronulatum***
- Rhododendron mucronulatum* Turcz. var. *ciliatum* Nakai 1919 = ***Rhododendron mucronulatum*** Turcz 1837
- Rhododendron mucronulatum*** Turcz. var. ***mucronulatum*** — Różanecznik ostrokończysty odm. typowa
- Rhododendron mussoti* Franch. (błędnie) = ***Rhododendron wardii*** W.W.Sm. 1914 var. ***wardii***
- Rhododendron* 'Muttertag' = ***Rhododendron 'Moederdag'*** {A. van Hecke 1932} (Gr. 29b Azalie Kurume)
- Rhododendron 'Myrthe'*** {Firma T.J.R. Seidel 1910} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Myrthe'
- Rhododendron* 'Myrthe' = ***Rhododendron 'Myrthe'*** {Firma T.J.R. Seidel 1910} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron myrtilloides* Balf.f. et Kingdon-Ward 1922 = ***Rhododendron campylogynum*** Franch. 1885
- Rhododendron* 'Mysik' = ***Rhododendron 'Boubin'*** {J.Jelinek 1962/1966} (Gr. 29c Azalie Kurume)
- Rhododendron 'N.N. Sherwood'*** {Fisher, Son & Sibray <1938} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik 'N.N. Sherwood'
- Rhododendron nagasakianum* Nakai 1926 (błędnie = *Rhododendron nudipes* Nakai var. *nudipes*) = ***Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834
- Rhododendron nagasakianum* Nakai var. *graciliensis* Nakai 1926 (błędnie = *Rhododendron nudipes* Nakai var. *nudipes*) = ***Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834
- Rhododendron nakaii* Komatsu = ***Rhododendron degronianum*** Carrière ssp. ***degronianum***
- Rhododendron 'Nancy Waterer'*** {A. Waterer sen. <1876/1880} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Nancy Waterer'
- Rhododendron nanum* H.Lév. 1913 = ***Rhododendron fastigiatum*** Franch. 1886
- Rhododendron* 'Narcisiflora' = ***Rhododendron 'Narcissiflora'*** {L. van Houtte <1871} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Rhododendron* 'Narcisiflorum' = ***Rhododendron 'Narcissiflora'*** {L. van Houtte <1871} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Rhododendron 'Narcissiflora'*** {L. van Houtte <1871} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Narcissiflora'
- Rhododendron neglectum* (Ashe) 1921 = ***Rhododendron atlanticum*** (Ashe) Rehder 1921
- Rhododendron 'Nicolas Beets'*** {F.de Coninck/M. Koster & Zone 1880/1892} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Nicolas Beet'
- Rhododendron 'Nigrescens'*** {A. Waterer <1871} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Nigrescens'
- Rhododendron nitidum* (Pursh) Torr. 1824 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824

- Rhododendron 'Noordtiana'** {P. van Noordt & Zonen 1897/1904} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Noordtiana'
- Rhododendron 'Noriko'** {W. Arends ok.1960} (Gr. 29a Azalie Kiusianum) — Azalia 'Noriko'
- Rhododendron 'Norma'** {Vuylsteke/Stansh & Noble <1860/<1860} (Gr. 28d Azalie Rustica) — Azalia 'Norma'
- Rhododendron 'Nova Zembla'** {M. Koster & Zonen 1902} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Nova Zembla'
- Rhododendron* 'Nr. 102' = **Rhododendron 'Georg Maier'** {T.J.H. Seidel 1938/1964} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron nudiflorum* Darlington 1889 not (L.) Torr. 1824 = **Rhododendron prinophyllum** (Small) Millais 1917
- Rhododendron nudiflorum* var. *roseum* Sweet 1830 not (Loisel.) Weigand 1924 = **Rhododendron prinophyllum** (Small) Millais 1917
- Rhododendron nudipes* Nakai 1926 (błędnie = *Rhododendron nudipes* Nakai 1926) = **Rhododendron reticulatum** D.Don 1834
- Rhododendron* 'NY Nr.1' = **Rhododendron 'Scintillation'** {C.O. Dexter <1943/1958} (Gr. 9b Fortunei-Discolor)
- Rhododendron* 'NYBG Nr. 67' = **Rhododendron 'Scintillation'** {C.O. Dexter <1943/1958} (Gr. 9b Fortunei-Discolor)
- Rhododendron 'Oberschlesien'** {Lüttge/D.G. Hobbie 1965-66} (Gr. 5a Insigne) — Różanecznik 'Oberschlesien'
- Rhododendron oblongifolium* (Small) Millais 1917 = **Rhododendron viscosum** (L.) Torr. 1824
- Rhododendron obtusum* (Lindl.) Planch. f. *amoenum* (Lindl.) E.H.Wilson 1921 = **Rhododendron kiusianum** Makino 'Amoenum' {Chiny <1850} (Gr. 29a Azalie Kiusianum)
- Rhododendron obtusum* (Lindl.) Planch. var. *macrogemmum* (Nakai) Kitam. 1972 = **Rhododendron kaempferi** Planch. 1854
- Rhododendron obtusum* hort. 1825 = **Rhododendron ponticum** L. 1762
- Rhododendron obtusum* Planch. var. *tosaense* (Makino) Kitam. 1972 = **Rhododendron tosaense** Makino 1904
- Rhododendron occidentale** (Torr. et A.Gray) A.Gray 1876 — Azalia zachodnia
- Rhododendron occidentale* (Torr. et A.Gray) et A.Gray var. *paludosum* Jeps. 1922 = **Rhododendron occidentale** (Torr. et A.Gray) A.Gray 1876
- Rhododendron occidentale* (Torr. et A.Gray) et A.Gray var. *sonomense* (Greene) Rehder 1921 = **Rhododendron occidentale** (Torr. et A.Gray) A.Gray 1876
- Rhododendron odoratum* Lodd. ex Steudel 1841 (błędnie) = **Rhododendron ponticum** L. 1762
- Rhododendron odoratum* Paxt. Lodd. ex Steudel. = **Rhododendron 'Fragrans'** {Paxton, Chandler ok. 1820/1843} (Gr. 27 Azaleodendron)
- Rhododendron officinale* Salisb. 1805 (błędnie) = **Rhododendron aureum** Georgi 1794 var. *aureum*
- Rhododendron* 'Oheimb Woislowitz' = **Rhododendron 'Von Oheimb Woislowitz'** {Firma T.J.R. Seidel 1896/1929} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron 'Old Port'** {A. Waterer 1865} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Old Port'
- Rhododendron 'Oldenburg'** {D.G. Hobbie 1942-44/1953} (Gr. 13a Williamsianum) — Różanecznik 'Oldenburg'
- Rhododendron 'Oldewig'** {Firma T.J.R. Seidel 1904/1912} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Oldewig'
- Rhododendron 'Omega'** {T.J.R. Seidel 1904/1912} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Omega'
- Rhododendron 'Opal'** {G. Arends nn} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Opal'

- Rhododendron 'Orange Beauty'** {C.B. van Nes ok.1920} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Orange Beauty'
- Rhododendron 'Orangengold'** {J. Wieting 1970/1984} (Gr. 15a Dichroanthum) — Różanecznik 'Orangengold'
- Rhododendron oreodoxa** Franch var. **fargesii** (Franch) D.F.Chamb. 1979 — Różanecznik Fargesia
- Rhododendron oreodoxa** Franch. 1886 — Różanecznik dekoracyjny
- Rhododendron oreotrephes** W.W. Sm 1914 — Różanecznik górski
- Rhododendron oresterum** Balf.f. et Forrest 1920 = **Rhododendron wardii** W.W.Sm. 1914 var. **wardii**
- Rhododendron 'Orlice'** {M. Opatrná, J. Dvořák, B. Kavka 1970} (Gr. 29a Azalie Kiusianum) — Azalia 'Orlice'
- Rhododendron 'Ortrud'** {Firma T.J.R. Seidel 1904/1912} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Ortrud'
- Rhododendron osmerum** Balf.f. et Forrest 1930 (błędnie) = **Rhododendron russatum** Balf.f. et Forrest 1919
- Rhododendron 'Overstreet'** {Firma C. Esveld} (Gr. 3a Yakushmanum) — Różanecznik 'Overstreet'
- Rhododendron 'P.J.M. Regal'** = **Rhododendron 'Regal'** {E. Mezitt 1987} (Gr. 24a Dauricum/Carolinianum)
- Rhododendron pachysanthum** Hayata 1913 — Różanecznik rdzawolistny
- Rhododendron pachytrichum** Franch. 1886 — Różanecznik grubowłosa
- Rhododendron 'Pallas'** {nn <1875} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Pallas'
- Rhododendron palustre** Turcz. 1838 = **Rhododendron lapponicum** ((L.) Wahlenb. 1812 ?
- Rhododendron pamprotum** Balf.f. (błędnie) = **Rhododendron saluenense** Franch. 1898 ssp. **chameunum** (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron 'Panenka'** {B. Kavka <1958} (Gr. 9c Decorum) — Różanecznik 'Panenka'
- Rhododendron 'Parkfeuer'** {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Parkfeuer'
- Rhododendron 'Parson's Gloriosum'** = **Rhododendron 'Parsons Gloriosum'** {A. Waterer 1860} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron 'Parsons Gloriosum'** {A. Waterer 1860} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Parsons Gloriosum'
- Rhododendron parviflorum** Dum. Cours. 1834 = **Rhododendron ponticum** L. 1762
- Rhododendron parviflorum** F. Schmidt 1868 = **Rhododendron lapponicum** ((L.) Wahlenb. 1812 ?
- Rhododendron parvifolium** Adams 1834 = **Rhododendron lapponicum** ((L.) Wahlenb. 1812 ?
- Rhododendron pentamerum** (Maxim.) Matsum. 1916 = **Rhododendron degonianum** Carrière ssp. **degonianum**
- Rhododendron 'Persil'** {W.C. Slocock <1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Persil'
- Rhododendron 'Peter Seidel'** {Firma T.J.R. Seidel <1948/1948} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Peter Seidel'
- Rhododendron 'Petr'** {J. Kyndl, I. Dvořák 1969} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Petr'
- Rhododendron phaeochlorum** Balf.f. et Forrest 1922 = **Rhododendron oreotrephes** W.W.Sm 1914
- Rhododendron 'Phebe'** {Ch. Vuylsteke 1888/1890} (Gr. 28d Azalie Rustica) — Azalia 'Phebe'
- Rhododendron 'Phébé'** = **Rhododendron 'Phebe'** {Ch. Vuylsteke 1888/1890} (Gr. 28d Azalie Rustica)
- Rhododendron 'Phidias'** {Ch. Vuylsteke 1888/ok.1890} (Gr. 28d Azalie Rustica) — Azalia 'Phidias'

- Rhododendron 'Pindar'** {Firma T.J.R. Seidel 1905/1913} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Pindar'
- Rhododendron 'Pink Bountiful'** {D.G. Hobbie/Le Feber & Co 1942-44/<1960} (Gr. 13a
Williamsianum) — Różanecznik 'Pink Bountiful'
- Rhododendron 'Pink Brightness'** {D.G. Hobbie/Le Feber & Co 1942-44/1964} (Gr. 13a
Williamsianum) — Różanecznik 'Pink Brightness'
- Rhododendron 'Pink Cherub'** {J. Waterer, Sons & Crisp Ltd. <1959/1968} (Gr. 3a
Yakushmanum) — Różanecznik 'Pink Cherub'
- Rhododendron 'Pink Delight'** {L.de Rothschild 1947/1951 ?} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-
Exbury) — Azalia 'Pink Delight'
- Rhododendron 'Pink Drift'** {H. White <1936/1955} (Gr. 21 Lepidote II) — Różanecznik
'Pink Drift'
- Rhododendron* 'Pink Rose' ? = **Rhododendron 'Roseum Elegans'** {A. Waterer sen. <1851} (Gr. 2a
Catawbiense)
- Rhododendron pleistanthum* Balf.f. ex Hutch. 1930 (błędnie = *Rhododendron pleistanthum* Balf.f. ex Wilding
1923 = **Rhododendron yunnanense** Franch. 1886
- Rhododendron* 'Plush' = **Rhododendron 'Plüsch'** {Firma T.J.R. Seidel 1905/1913} (Gr. 2a
Catawbiense)
- Rhododendron 'Plüsch'** {Firma T.J.R. Seidel 1905/1913} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Plüsch'
- Rhododendron poecilodermum* Balf.f. et Forrest 1922 = **Rhododendron roxieanum** Forrest var.
roxieanum
- Rhododendron 'Polarnacht'** {H. Hachmann 1976/1987} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik
'Polarnacht'
- Rhododendron ponticum* (L.) Schreb. ex DC. 1839 = **Rhododendron luteum** Sweet 1930
- Rhododendron ponticum** L. 1762 — Różanecznik pontyjski
- Rhododendron ponticum* L. ssp. *baeticum* (Boiss. et Reut.) Hand.-Mazz. 1909 = **Rhododendron
ponticum** L. 1762
- Rhododendron ponticum* L. var. *brachycarpum* Boiss. 1875 = **Rhododendron ponticum** L. 1762
- Rhododendron ponticum 'Lancifolium'** Moench 1794 {<1794 ?} — Różanecznik pontyjski
'Lancifolium'
- Rhododendron ponticum 'Variegatum'** — Różanecznik pontyjski 'Variegatum'
- Rhododendron* 'Porzellan' = **Rhododendron 'Hachmann's Porzellan'** {H. Hachmann 1970/1982}
(Gr. 3a Yakushmanum)
- Rhododendron poukhanense* H.Lév. 1908 = **Rhododendron yedoense** Maxim. var. **poukhanense**
(H.Lév.) Nakai 1920
- Rhododendron poukhanense* var. *plenum* Nakai 1917 = **Rhododendron yedoense** Maxim. 1886 var.
yedoense
- Rhododendron poukhanense* var. *yodogawa* Reder 1916 = **Rhododendron yedoense** Maxim. 1886 var.
yedoense
- Rhododendron praeclarum* Balf.f. et Farrer 1916 (błędnie = *Rhododendron praeclarum*) = **Rhododendron
primuliflorum** Bureau et Franch. 1891
- Rhododendron 'Praecox'** {J. Davies ok.1855/1860} (Gr. 24a Dauricum/Carolinianum) —
Różanecznik 'Praecox'
- Rhododendron praecox* Carrière = **Rhododendron 'Praecox'** {J. Davies ok.1855/1860} (Gr. 24a
Dauricum/Carolinianum)
- Rhododendron praeevernum** Hutch. 1920 — Różanecznik wczesnowiosenny
- Rhododendron prasinocalyx* Balf.f. et Forrest 1920 = **Rhododendron wardii** W.W.Sm. 1914 var.
wardii
- Rhododendron primuliflorum** Bureau et Franch. 1891 — Różanecznik pierwiosnkowaty
- Rhododendron primuliflorum* Bureau et Franch. var. *cephalanthoides* (Balf.f. et W.W.Sm.) Cowan et Davidian
1947 = **Rhododendron primuliflorum** Bureau et Franch. 1891

- Rhododendron primuliflorum* Bureau et Franch. var. *lepidanthum* (Balf.f. et W.W.Sm.) Cowan et Davidian 1947 = ***Rhododendron primuliflorum*** Bureau et Franch. 1891
- Rhododendron 'Prince Camille de Rohan'*** {Waelbrouck/J. Verschaffelt <1855/1855} (Gr. 1b Caucasicum) — Różanecznik 'Prince Camille de Rohan'
- Rhododendron 'Prince de Quincey'*** {nn} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Prince de Quincey'
- Rhododendron* 'Prince de Quincy' — ***Rhododendron 'Prince de Quincey'***{nn} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Rhododendron 'Princess Anne'*** {W.S. Reuthe <1961/1961} (Gr. 21 Lepidote II) — Różanecznik 'Princess Anne'
- Rhododendron prinophyllum*** (Small) Millais 1917 — Azalia niebieskolistna
- Rhododendron pritzelianum* Diels 1900 = ***Rhododendron micranthum*** Turcz 1837
- Rhododendron procerum* Salisb. 1796 (błędnie) = ***Rhododendron maximum*** L. 1753 non Thunb.
- Rhododendron 'Progres'* = ***Rhododendron 'Progrès'***{nn <1938} (Gr. 1b Caucasicum)
- Rhododendron 'Progrès'***{nn <1938} (Gr. 1b Caucasicum) — Różanecznik 'Progrès'
- Rhododendron prostratum* W.W.Sm.1914 = ***Rhododendron saluenense*** Franch. 1898 ssp. ***chameunum*** (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron prunifolium*** (Small) Millais 1917 — Azalia śliwolistna
- Rhododendron prunifolium* Forbes 1833 (błędnie) = ***Rhododendron prunifolium*** (Small) Millais 1917
- Rhododendron pseudochrysanthum*** Hayata 1908 — Różanecznik szary
- Rhododendron pseudoyanthinum* Balf.f. ex Hutch. = ***Rhododendron concinnum*** Hemsl. 1889
- Rhododendron pubigerum* Balf.f. et Forrest 1922 = ***Rhododendron oreotrephe*** W.W. Sm 1914
- Rhododendron 'Pucella'* = ***Rhododendron 'Fanny'*** {P. Mortier 1825} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Rhododendron pulchellum* Salisbury 1796 = ***Rhododendron canadense*** (L.) Torr. 1841
- Rhododendron pumilum*** Hook.f. 1849 — Różanecznik karłowaty
- Rhododendron punctatum* Andrews 1798 = ***Rhododendron minus*** Michx. 1792 var. ***minus***
- Rhododendron puniceum* Roxb. 1832 = ***Rhododendron arboreum*** Sm.1805 ssp. ***arboreum***
- Rhododendron puralbum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = ***Rhododendron wardii*** W.W.Sm. var. ***puralbum*** (Balf.f. et W.W.Sm.) D. F. Chamb
- Rhododendron purdomii*** Rehder et E.H.Wilson 1913 — Różanecznik Purdoma
- Rhododendron purpureum* (Pursch) G.Don var. *tigrinum* Steudel 1841 = ***Rhododendron maximum*** L. 1753 non Thunb.
- Rhododendron purpureum* (Pursh) G.Don 1834 non Kamatsu 1918 non Buch.-Ham. ex D.Don 1825 = ***Rhododendron maximum*** L. 1753 non Thunb.
- Rhododendron purshii* G.Don 1834 = ***Rhododendron maximum*** L. 1753 non Thunb.
- Rhododendron pycnocladum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = ***Rhododendron telmateium*** Balf.f. et W.W. Sm. 1916
- Rhododendron* 'Queen Emma' = ***Rhododendron 'Köningen Emma'*** {K. Wezelenburg & Son} (Gr. 28a Azalie Mollis)
- Rhododendron 'Quendel'*** {Firma T.J.R. Seidel 1914} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Quendel'
- Rhododendron 'Quinte II'*** {Firma T.J.R. Seidel 1906/1914} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Quinte II'
- Rhododendron 'Quito'*** {Firma T.J.R. Seidel 1906/1914} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Quito'
- Rhododendron racemosum*** Franch. 1886 — Różanecznik groniasty
- Rhododendron racemosum* Franch. var. *rigidum* (Franch.) Rehnelt 1908 = ***Rhododendron rigidum*** Franch. 1886
- Rhododendron 'Radiant'*** {Kromhout & Co.} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Radiant'

- Rhododendron radicans* Balf.f. et Forrest 1922 = ***Rhododendron calostrotum*** Balf.f. et Kingdon-Ward ssp. ***keleticum*** (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron radinum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = ***Rhododendron trichostomum*** Franch. 1895
Rhododendron 'Ramapo' {G.G. Nearing <1940} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Ramapo'
- Rhododendron rarosquameum* Balf.f. 1917 = ***Rhododendron rigidum*** Franch. 1886
- Rhododendron rasile* Balf.f. et W.W. Sm 1917 = ***Rhododendron decorum*** Franch ssp. ***diaprepes*** (Balf.f. W.W. Sm) T.L.Ming 1984
- Rhododendron 'Rasputin'*** {H. Hachmann 1976/1986} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik 'Rasputin'
- Rhododendron recurvum* Balf.f. et Forrest 1919 = ***Rhododendron roxieanum*** Forrest var. ***roxieanum***
- Rhododendron 'Red Carpet'*** – klon 26 {D.G. Hobbie 1945/1967} (Gr. 16a Forrestii) — Różanecznik 'Red Carpet' – klon 26
- Rhododendron 'Regal'*** {E. Mezitt 1987} (Gr. 24a Dauricum/Carolinianum) — Różanecznik 'Regal'
- Rhododendron 'Renata'*** {Firma T.J.R. Seidel 1907/1915} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Renata'
- Rhododendron 'Rene Damore'* (błędnie) = ***Rhododendron 'Reve d'Amour'*** {Felix & Dijkhuis} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale)
- Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834 — Azalia żyłkowana
- Rhododendron reticulatum* D.Don ex G.Don var. *bifolium* T.Yamaz. 1987 = ***Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834
- Rhododendron reticulatum* D.Don ex G.Don var. *parviflorum* T.Ymaz. 1984 = ***Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834
- Rhododendron 'Reve d'Amour'*** {Felix & Dijkhuis} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale) — Azalia 'Reve d'Amour'
- Rhododendron rhodora* J.F.Gmel. 1791 = ***Rhododendron canadense*** (L.) Torr. 1841
- Rhododendron rhodora* J.F.Gmel. f. *albiflora* E.L. Rand et Redf. = ***Rhododendron canadense*** (L.) Torr. 1841
- Rhododendron rhombicum* Miq. 1865-66 = ***Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834
- Rhododendron rhombicum* Miq. var. *albiflorum* Makino 1904 = ***Rhododendron reticulatum*** D.Don 1834
- Rhododendron 'Ribeira'* = ***Rhododendron 'Ribera'*** {Ch. Vuylsteke 1886} (Gr. 28d Azalie Rustica)
- Rhododendron 'Ribera'*** {Ch. Vuylsteke 1886} (Gr. 28d Azalie Rustica) — Azalia 'Ribera'
- Rhododendron rigidum*** Franch. 1886 — Różanecznik sztywny
- Rhododendron 'Roi de Belges'* = ***Rhododendron 'Mme Gustave Guillemot'*** {nn} (Gr. 28c Azalie Lutea)
- Rhododendron 'Rosarka'* = ***Rhododendron 'Hachmann's Rosarka'*** {H. Hachmann 1963/1983} (Gr. 5a Insigne)
- Rhododendron 'Rose Bud'*** {Gable ?} (Gr. 29b Azalie Kurume) — Azalia 'Rose Bud'
- Rhododendron 'Rose Marie'*** {B. Kavka 1965} (Gr. 9c Decorum) — Różanecznik 'Rose Marie'
- Rhododendron 'Rose Marie'*** {L. Van Houtte <1868} (Gr. 28C Azalie Lutea) — Azalia 'Rose Marie'
- Rhododendron 'Rosebud'* = ***Rhododendron 'Rose Bud'*** {Gable ?} (Gr. 29b Azalie Kurume)
- Rhododendron roseum* (Loisel.) Rehder 1921 (błędnie = *Rhododendron canescens* (Michx.) Sweet 1830) = ***Rhododendron prinophyllum*** (Small) Millais 1917
- Rhododendron roseum* (Loisel.) Rehder f. *plenum* Rehder 19473 = ***Rhododendron prinophyllum*** (Small) Millais 1917

- Rhododendron 'Roseum Elegans'** {A. Waterer sen. <1851} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Roseum Elegans'
- Rhododendron rosmarinifolium* Dippel 1889 = **Rhododendron mucronatum** (Blume) G. Don 1834
var. **mucronatum**
- Rhododendron rosthornii* Diels 1900 = **Rhododendron micranthum** Turcz 1837
- Rhododendron roxieanum** Forrest 1915 — Różanecznik Roxie
- Rhododendron roxieanum* Forrest var. *recurvum* (Balf.f. et Forrest) Davidian = **Rhododendron roxieanum** Forrest var. **roxieanum**
- Rhododendron roxieanum** Forrest var. **roxieanum** — Różanecznik Roxie odm. typowa
- Rhododendron 'Rubescens'** {nn <1881} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Rubescens'
- Rhododendron rubiginosum* Franch. var. *Leclerei* (H. Lév.) C. Fang 1987 = **Rhododendron rubiginosum** Franch. var. **rubiginosum**
- Rhododendron rubiginosum** Franch. var. **rubiginosum** — Różanecznik rdzawy odm. typowa
- Rhododendron 'Rubinstern'** {H. Hachmann 1959/1975} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Rubinstern'
- Rhododendron rubriflorum* Kingdon-Ward 1934 = **Rhododendron campylogynum** Franch. 1885
- Rhododendron rubroluteum* Davidian 1975 = **Rhododendron viridescens** Hutch. 1933
- Rhododendron rubropunctatum* Hayata 1913 = **Rhododendron hyperythrum** Hayata 1913
- Rhododendron rufum** Batalin 1891 — Różanecznik czerwony
- Rhododendron rufum* Batalin var. *pachysanthum* (Hayata) S.S. Ying 1976 = **Rhododendron pachysanthum** Hayata 1913
- Rhododendron rupicola** W.W. Sm var. **chryseum** (Balf.f. Kingdon-Ward) M.N. Philipson et Philipson 1975 — Różanecznik złoty
- Rhododendron rupicola* W.W. Sm var. *muliense* (Balf.f. et Kingdon-Ward) M.N. Philipson et Philipson 1975 (błędnie = *Rhododendron rupicola* W.W. Sm. var. *muliense*) = **Rhododendron rupicola** W.W. Sm var. **chryseum** (Balf.f. Kingdon-Ward) M.N. Philipson et Philipson 1975
- Rhododendron russatum 'Albiflorum'** — Różanecznik czerwieniejący 'Albiflorum'
- Rhododendron russatum** Balf.f. et Forrest 1919 — Różanecznik czerwieniejący
- Rhododendron russatum* 'Gristede' = **Rhododendron 'Gristede'** {Fa. J. Bruns <1961/1961} (Gr. 20 Lepidode I)
- Rhododendron sakawanum* Makino 1926 = **Rhododendron reticulatum** D. Don 1834
- Rhododendron saluenense** Franch. 1898 ssp. **chameunum** (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978 — Różanecznik salueneński pgat. leżący
- Rhododendron saluenense* Franch. var. *prostratum* (W.W. Sm.) C. Fang 1987 = **Rhododendron saluenense** Franch. 1898 ssp. **chameunum** (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron 'Sammetglut'** {H. Hachmann 1959/1977} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Sammetglut'
- Rhododendron sanguineum** Franch. 1898 ssp. **sanguineum** — Różanecznik krwistoczerwony pgat. typowy
- Rhododendron 'Sapphire'** {Knap Hill Nursery 1931} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Sapphire'
- Rhododendron 'Sappho'** {A. Waterer <1867} (Gr. 1a Ponticum) — Różanecznik 'Sappho'
- Rhododendron 'Sarina'** {H. Hachmann 1963/1980} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Sarina'
- Rhododendron 'Satan'** {Knap Hill Nursery <1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Satan'
- Rhododendron 'Saturnus'** {Proefstation Boskoop <1967} (Gr. 28A Azalie Mollis) — Azalia 'Saturnus'
- Rhododendron scabrifolium** Franch. var. **spiciferum** (Franch.) Cullen 1978 — Różanecznik szorstkolistny odm. wąskolistna

- Rhododendron scabrum* G.Don var. *kaempferi* (Planch.) Nakai 1919 = ***Rhododendron kaempferi***
Planch. 1854
- Rhododendron 'Scarlet O'Hara'*** {Exbury Nursery} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) —
Azalia 'Scarlet O'Hara'
- Rhododendron 'Scarlet Wonder'*** {D.G. Hobbie 1937/1960} (Gr. 16a Forrestii) —
Różanecznik 'Scarlet Wonder'
- Rhododendron 'Schlaraffia'*** {G. Horstmann, W. Wüstemeyer 1973-1974} (Gr. 3a
Yakushmanum) — Różanecznik 'Schlaraffia'
- Rhododendron schlippenbachii*** Maxim 1870 — Azalia Schlippenbacha
Rhododendron schlippenbachii Maxim. f. *albiflorum* Y.N.Lee 1974 = ***Rhododendron schlippenbachii***
Maxim 1870
- Rhododendron 'Schneebukett'*** {H. Hachmann 1965/1979} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Schneebukett'
- Rhododendron 'Schneekrone'*** {H. Hachmann 1968/1982} (Gr. 3a Yakushmanum) —
Różanecznik 'Schneekrone'
- Rhododendron 'Schneewolke'*** {H. Hachmann 1968/1982} (Gr. 3a Yakushmanum) —
Różanecznik 'Schneewolke'
- Rhododendron 'Scintillation'*** {C.O. Dexter <1943/1958} (Gr. 9b Fortunei-Discolor) —
Różanecznik 'Scintillation'
- Rhododendron 'Scout'*** {B. Morrison 1948} (Gr. 29f Azalie Tsutsusi) — Azalia 'Scout'
- Rhododendron searsiae*** Rehder et E.H.Wilson 1913 — Różanecznik Searsowej
Rhododendron seguinii H.Lév. 1914 (błędnie = *Rhododendron seguinii*) = ***Rhododendron yunnanense***
Franch. 1886
- Rhododendron 'Seidel 100'* = ***Rhododendron 'Seidel Nr. 100'*** {T.J.H. Seidel 1942} (Gr. 1b
Caucasicum)
- Rhododendron 'Seidel Nr. 100'*** {T.J.H. Seidel 1942} (Gr. 1b Caucasicum) — Różanecznik
'Seidel Nr. 100'
- Rhododendron semanteum* Balf.f. 1930 (błędnie) = ***Rhododendron impeditum*** Balf.f. et W.W.Sm.
1916
- Rhododendron semibarbatum*** Maxim. 1870 — Azalia półbródkowa
Rhododendron sericocalyx Balf.f. (błędnie) = ***Rhododendron saluenense*** Franch. 1898 **ssp.**
chameunum (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Rhododendron serrulatum* (Small) Millais 1917 = ***Rhododendron viscosum*** (L.) Torr. 1824
Rhododendron serrulatum (Small) Millais f. *molliculum* Rehder 1921 = ***Rhododendron viscosum*** (L.)
Torr. 1824
- Rhododendron serrulatum* (Small) Millais var. *georgianum* Rehder 1921 = ***Rhododendron viscosum*** (L.)
Torr. 1824
- Rhododendron 'Seville'*** [Knap Hill Nursery/Sloccock <1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-
Exbury) — Azalia 'Seville'
- Rhododendron 'Sham's Candy'*** {A.M. Shammarello 1960/1968} (Gr. 2a Catawbiense) —
Różanecznik 'Sham's Candy'
- Rhododendron sichotense*** Pojark. 1952 — Różanecznik sichoteński
Rhododendron sieboldii Miq. 1836 = ***Rhododendron kaempferi*** Planch. 1854
- Rhododendron 'Silver Edge'* = ***Rhododendron ponticum 'Variegatum'***
- Rhododendron 'Silver Slipper'*** {L.de Rothschild/Waterer, Sons & Crisp <1948} (Gr. 28b
Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Silver Slipper'
- Rhododendron 'Simona'*** {H. Hachmann 1964/1978} (Gr. 10a Campylocarpum) —
Różanecznik 'Simona'
- Rhododendron sinense* (Lodd.) Sweet 1826 = ***Rhododendron molle*** (Blume) G.Don **ssp. japonicum**
(A.Gray) Kron 1993

- Rhododendron sinense* (Lodd.) Sweet. var. *rosea* Ito 1913 = ***Rhododendron molle*** (Blume) G. Don ssp. ***japonicum*** (A. Gray) Kron 1993
- Rhododendron smirnowii*** Trautv. 1885 — Różanecznik Smirnowa
- Rhododendron smirnowii*** Trautv. 'Antonin Dvořák' {B. Kavka 1969} (Gr. 1c Smirnowii) — Różanecznik Smirnowa 'Antonin Dvořák'
- Rhododendron* 'Snowbouquet' = ***Rhododendron*** 'Schneebukett' {H. Hachmann 1965/1979} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron*** 'Soir de Paris' {Felix & Dijkhuis 1964} (Gr. 28e Azalie Viscosum/Occidentale) — Azalia 'Soir de Paris'
- Rhododendron sonomense* Grenne 1891 = ***Rhododendron occidentale*** (Torr. et A. Gray) A. Gray 1876
- Rhododendron souliei*** Franch. 1895 — Różanecznik Soulie'a
- Rhododendron*** 'Souvenir of Anthony Waterer' {A. Waterer jun. <1924/<1934} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Souvenir of Anthony Waterer'
- Rhododendron speciosum* (Willd.) Sweet 1830 (błędnie = błędnie Różanecznik *calendulaceum* (Michx.) Torr. 1824) = ***Rhododendron ponticum*** L. 1762
- Rhododendron speciosum* (Willd.) Sweet 1830 (błędnie) = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
- Rhododendron speciosum* (Willd.) Sweet var. *major* Sweet 1830 = ***Rhododendron calendulaceum*** (Michx.) Torr. 1824
- Rhododendron speciosum* Salisb. 1796 (błędnie) = ***Rhododendron ponticum*** L. 1762
- Rhododendron*** 'Spek's Brilliant' {Speak <1958} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia 'Spek's Brilliant'
- Rhododendron sphaeranthum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916 = ***Rhododendron trichostomum*** Franch. 1895
- Rhododendron spiciferum* Franch. 1895 = ***Rhododendron scabrifolium*** Franch. var. *spiciferum* (Franch.) Cullen 1978
- Rhododendron spooneri* Hemsl. et E.H. Wilson 1910 = ***Rhododendron decorum*** Franch 1974 ssp. ***decorum***
- Rhododendron* 'Spring Pearl' = ***Rhododendron*** 'Moerheim's Pink' {D.G. Hobbie, J.D. Ruys 1942-44/1972} (Gr. 13a Williamsianum)
- Rhododendron squarrosum* Balf.f. 1930 (błędnie) = ***Rhododendron rubiginosum*** Franch. var. ***rubiginosum***
- Rhododendron*** 'St. Merryn' {E. Harrison 1971} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'St. Merryn'
- Rhododendron* 'Starry Night' = ***Rhododendron*** 'Gletschernacht' {H. Hachmann 1976} (Gr. 20 Lepidote I)
- Rhododendron*** 'Stella' {A. Waterer sen. nn/1865} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Stella'
- Rhododendron* 'Stella Waterer' = ***Rhododendron*** 'Stella' {A. Waterer sen. nn/1865} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron stenophyllum* Makino 1910 = ***Rhododendron makinoi*** Tagg 1927
- Rhododendron stenoplastum* Balf.f. et Forrest 1920 = ***Rhododendron rubiginosum*** Franch. var. ***rubiginosum***
- Rhododendron*** 'Strawberry Ice' {L. de Rothschild 1947} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Strawberry Ice'
- Rhododendron strictum* Lévl. 1914 nomen nudum = ***Rhododendron yunnanense*** Franch. 1886
- Rhododendron suberosum* Balf.f. et Forrest 1922 = ***Rhododendron yunnanense*** Franch. 1886
- Rhododendron surugaense* Sugim. ex Kurata 1973 = ***Rhododendron tosaense*** Makino 1904
- Rhododendron sutchuenense*** Franch. 1895 — Różanecznik syczuański
- Rhododendron sutchuenense* var. *geraldii* Hutch. 1920 = ***Rhododendron*** × ***geraldii*** Ivens 1937

- Rhododendron 'Sylphides'** {Knap Hill Nursery Ltd. 1950} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Sylphides'
- Rhododendron syncathum* Balf.f. W.W.Sm. 1917 = **Rhododendron rigidum** Franch. 1886
- Rhododendron taquetii* H.Lév. 1913 = **Rhododendron mucronulatum** Turcz 1837
- Rhododendron telmateium** Balf.f. et W.W.Sm. 1916 — Różanecznik bagienny
- Rhododendron tetramerum* (Makino) Nakai = **Rhododendron tschonoskii** Maxim. 1870 var. **tschonoskii**
- Rhododendron* 'The Boss' = **Rhododendron 'Ignatius Sargent'** {A. Waterer sen. <1900} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron thomsonii* Hook.f. ssp. *candelabrum* (Hook.f.) D.F.Chamb. 1978 = **Rhododendron** × **candelabrum** Hook.f. 1849
- Rhododendron thomsonii** Hook.f. ssp. **thomsonii** — Różanecznik Thomsona pgat. typowy
- Rhododendron thomsonii* Hook.f. var. *candelabrum* (Hook.f.) C.B. Clarke 1882 = **Rhododendron** × **candelabrum** Hook f. 1849
- Rhododendron thomsonii* Hook.f. var. *pallidum* Cowan 1937 = **Rhododendron** × **candelabrum** Hook f. 1849
- Rhododendron timeteum* Balf.f. et Forrest 1920 = **Rhododendron oreotrephes** W.W. Sm 1914
- Rhododendron tosaense** Makino 1904 — Azalia tosańska
- Rhododendron 'Toucan'** {Knap Hill Nursery Ltd. <1939} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Toucan'
- Rhododendron trichopodum* Balf.f. et Forrest 1922 = **Rhododendron oreotrephes** W.W. Sm 1914
- Rhododendron trichostomum** Franch. 1895 — Różanecznik długotarczkowy
- Rhododendron trichostomum* Franch. var. *ledoides* (Balf.f. et W.W.Sm.) Cowan et Davidian 1947 = **Rhododendron trichostomum** Franch. 1895
- Rhododendron trichostomum* Franch. var. *radinum* (Balf.f. et W.W.Sm.) Cowan et Davidian 1947 = **Rhododendron trichostomum** Franch. 1895
- Rhododendron tsangpoense* Kingdon-Ward 1929 = **Rhododendron charitopes** Balf.f. Farrer ssp. **tsangpoense** (Kingdon-Ward) Cullen 1978
- Rhododendron tsangpoense* Kingdon-Ward var. *curvistylum* Kingdon-Ward ex Cowan et Davidian 1948 = **Rhododendron charitopes** Balf.f. Farrer ssp. **tsangpoense** (Kingdon-Ward) Cullen 1978
- Rhododendron tsarongense* Balf.f. Forrest 1919 = **Rhododendron primuliflorum** Bureau et Franch. 1891
- Rhododendron tschonoskii** Maxim. 1870 var. **tschonoskii** — Azalia Czonoskiego odm. typowa
- Rhododendron tschonoskii* Maxim. f. *tetramerum* Makino 1904 = **Rhododendron tschonoskii** Maxim. 1870 var. **tschonoskii**
- Rhododendron tschonoskii* Maxim. var. *tetramerum* Komatsu 1918 = **Rhododendron tschonoskii** Maxim. 1870 var. **tschonoskii**
- Rhododendron tschonoskii* Maxim. var. *typicum* f. *tetramerum* Makino et. Matsum. 1912 = **Rhododendron tschonoskii** Maxim. 1870 var. **tschonoskii**
- Rhododendron* 'Tuerk' = **Rhododendron 'Türk'** {T.J.H. (?) Seidel 1909/1917} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron 'Tunis'** {L.de Rothschild 1926} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'Tunis'
- Rhododendron 'Türk'** {T.J.H. (?) Seidel 1909/1917} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Türk'
- Rhododendron 'Unique'** {Suningdale Nursery <1850/1864} (Gr. 28c Azalie Lutea) — Azalia 'Unique'
- Rhododendron 'Ursula Seidel'** {Firma T.J.H. Seidel <1948/1948} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Ursula Seidel'

- Rhododendron 'Van der Hop'** {H. den Ouden & Zoon 1912/1922} (Gr. 2a Catawbiens) —
Różanecznik 'Van der Hop'
- Rhododendron 'Van Houtte Flore Pleno'** {L. Van Houtte <1858} (Gr. 28c Azalie Lutea) —
Azalia 'Van Houtte Flore Pleno'
- Rhododendron 'Van Weerden Poelman'** {H. den Ouden & Zoon 1912/1925} (Gr. 2a
Catawbiense) — Różanecznik 'Van Weerden Poelman'
- Rhododendron vaseyi** A.Gray 1879 — Azalia Vasey'a
Rhododendron vaseyi A.Gray var. *album* Bean 1914 = **Rhododendron vaseyi** A.Gray 1879
Rhododendron vaseyi Azalia A.Gray f. *album* (Bean) Rehder 1915 = **Rhododendron vaseyi** A.Gray
1879
- Rhododendron 'Velasquez'** {Ch. Vuylsteke 1888} (Gr. 28d Azalie Rustica) — Azalia
'Velasquez'
Rhododendron 'Velasques' = **Rhododendron 'Velasquez'** {Ch. Vuylsteke 1888} (Gr. 28d Azalie
Rustica)
- Rhododendron 'Verbesserte Adriaan Koster'** {M. Koster & Zonen ok.1930} (Gr. 10a
Campylocarpum) — Różanecznik 'Verbesserte Adriaan Koster'
Rhododendron vilmorinianum Balf.f. 1920 = **Rhododendron augustinii** Hemsl.1889 ssp. *augustinii*
- Rhododendron viridescens** Hutch. 1933 — Różanecznik zieleniejący
Rhododendron viscistylum Nakai (1935) (błędnie = *Rhododendron viscistylum* Nakai 1935) =
Rhododendron reticulatum D.Don 1834
- Rhododendron viscosum** (L.) Torr. 1824 — Azalia lepka
Rhododendron viscosum (L.) Torr. f. *coerulescens* Rehder 1921 = **Rhododendron viscosum** (L.) Torr.
1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. f. *glaucum* Fernald 1941 = **Rhododendron viscosum** (L.) Torr. 1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. f. *hispidum* (Pursh) Voss 1896 = **Rhododendron viscosum** (L.) Torr.
1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. f. *rhodanthum* Rehder 1921 = **Rhododendron viscosum** (L.) Torr.
1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. f. *roseum* Hollick 1891 = **Rhododendron viscosum** (L.) Torr. 1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. f. *rubescens* (Lodd.) Torr. 1921 = **Rhododendron viscosum** (L.) Torr.
1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. var. *aemulans* Rehder 1921 = **Rhododendron viscosum** (L.) Torr.
1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. var. *glaucum* (Aiton) T.F. Wood 1872 = **Rhododendron viscosum** (L.)
Torr. 1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. var. *glaucum* (Michx.) Torr. 1824 = **Rhododendron viscosum** (L.)
Torr.
Rhododendron viscosum (L.) Torr. var. *montanum* Rehder 1921 = **Rhododendron viscosum** (L.) Torr.
1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. var. *nitidum* (Pursh) A.Gray 1856 = **Rhododendron viscosum** (L.)
Torr. 1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. var. *rubescens* (Lodd.) Sweet 1830 = **Rhododendron viscosum** (L.)
Torr. 1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. var. *serrulatum* (Small) Ahles 1964 = **Rhododendron viscosum** (L.)
Torr. 1824
Rhododendron viscosum (L.) Torr. var. *tomentosum* Rehder 1921 = **Rhododendron viscosum** (L.) Torr.
1824
- Rhododendron 'Volker'** {D.G. Hobbie 1952-53/1973} (Gr. 3a Yakushmanum) —
Różanecznik 'Volker'
- Rhododendron 'Von Gneist'** {P.van Noordt & Zoone} (Gr. 28a Azalie Mollis) — Azalia
'Von Gneist'

- Rhododendron 'Von Oheimb Woislowitz'** {Firma T.J.R. Seidel 1896/1929} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'Von Oheimb Woislowitz'
- Rhododendron* 'Von Oheimb-Woislowitz' = **Rhododendron 'Von Oheimb Woislowitz'** {Firma T.J.R. Seidel 1896/1929} (Gr. 2a Catawbiense)
- Rhododendron 'Vuyk's Scarlet'** {A.V.van Nes 1954} (Gr. 29c Azalie Japońskie Wielkokwiatowe) — Azalia 'Vuyk's Scarlet'
- Rhododendron wadanum* Makino 1917 (błędnie = *Rhododendron wadanum* Makino 1917) = **Rhododendron reticulatum** D.Don 1834
- Rhododendron wardii** W.W. Sm. var. *puralbum* (Balf.f. et W.W.Sm.) D. F. Chamb. — Różanecznik Warda odm. biała
- Rhododendron wardii** W.W.Sm. 1914 var. *wardii* — Różanecznik Warda odm. typowa
- Rhododendron weldianum* Rehder et E.H.Wilson 1913 = **Rhododendron rufum** Batalin 1891
- Rhododendron 'White Throat'** {Knap Hill Nursery Ltd. 1941} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury) — Azalia 'White Throat'
- Rhododendron* 'Whitethroat' = **Rhododendron 'White Throat'** {Knap Hill Nursery Ltd. 1941} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Rhododendron 'William Austin'** {J. Waterer <1915} (Gr. 2a Catawbiense) — Różanecznik 'William Austin'
- Rhododendron williamsianum** Rehder et E.H.Wilson 1913 — Różanecznik Williamsa
- Rhododendron* 'Wilsonii' = **Rhododendron Laetevirens grex** {nn <190}
- Rhododendron wiltonii** Hemsl. et E.H.Wilson 1910 — Różanecznik Wiltona
- Rhododendron windsorii* Nutt. 1853 = **Rhododendron arboreum** Sm. 1805 ssp. *arboreum*
- Rhododendron** × *candelabrum* Hook f. 1849 — Różanecznik kandelabrowy
- Rhododendron** × *fittianum* Balf.f. 1917 — Różanecznik Fitta
- Rhododendron* × *fragrans* Paxt. = **Rhododendron 'Fragrans'** {Paxton, Chandler ok.1820/1843} (Gr. 27 Azaleodendron)
- Rhododendron** × *geraldii* Ivens 1937 — Różanecznik Geralda
- Rhododendron** × *kosterianum* C.K.Schneid. 1909 — Azalia Kostera
- Rhododendron* × *laetevirens* Rehder 1917 = **Rhododendron Laetevirens grex** {nn <190}
- Rhododendron** × *nikomontanum* (Komatsu) Nakai 1917 — Różanecznik nikomontański
- Rhododendron** × *yakusigne* {J. Kwaśnik <1990} — Różanecznik mieszańcowy
- Rhododendron* 'Yaku Angel' = **Rhododendron degronianum** ssp. *yakushmanum* var. *yakushmanum* 'Yaku Angel' {A.M. Shammarello 1977}
- Rhododendron yakushmanum* Nakai 1921 = **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. *yakushmanum* (Nakai) H.Hara 1986 var. *yakushmanum*
- Rhododendron yakushmanum* Nakai ssp. *makinoi* (Tagg) D.F.Chamb. 1979 = **Rhododendron makinoi** Tagg 1927
- Rhododendron yakushmanum* 'Yaku Angel' = **Rhododendron degronianum** ssp. *yakushmanum* var. *yakushmanum* 'Yaku Angel' {A.M. Shammarello 1977}
- Rhododendron yakushmanum*-Hybride Nr. 1 = **Rhododendron 'Frühlingsanfang'** {J. Bruns 1963/1987} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Rhododendron* 'Yaky Angel' = **Rhododendron degronianum** ssp. *yakushmanum* var. *yakushmanum* 'Yaku Angel' {A.M. Shammarello 1977}
- Rhododendron yanthinum* Bureau et Franch 1891 = **Rhododendron concinnum** Hemsl. 1889
- Rhododendron yanthinum* Bureau et Franch var. *lepidanthum* Rehder et E.H.Wilson 1913 = **Rhododendron concinnum** Hemsl. 1889
- Rhododendron yedoense** Maxim. 1886 var. *yedoense* — Azalea jedgeńska odm. typowa
- Rhododendron yedoense* Maxim. var. *hallaisanense* (H.Lév.) T.Ymaz. 1987 = **Rhododendron yedoense** Maxim. var. *poukhanense* (H.Lév.) Nakai 1920
- Rhododendron yedoense** Maxim. var. *poukhanense* (H.Lév.) Nakai 1920 — Azalia koreańska

- Rhododendron 'Yellow Hammer'** {J. Williams <1931} (Gr. 20 Lepidote I) — Różanecznik 'Yellow Hammer'
- Rhododendron yungningense** Balf.f. 1930 — Różanecznik jungningeński
- Rhododendron yunnanense** Franch. 1886 — Różanecznik junnaneński
- Rhododendron yunnanensis* = **Rhododendron yunnanense** Franch. 1886
- Rhodora canadensis* L. 1762 = **Rhododendron canadense** (L.) Torr. 1841
- Rhodothamnus camtschaticus* (Pall.) Lindl. = **Rhododendron camtschaticum** Pall. 1784 ssp. **camtschaticum**
- Rhus cotinus* L. 1753 = **Cotinus coggygria** Scop
- Rhus cotinus* var. *purpurens* Dup.-Jam. = **Cotinus coggygria 'Purpureus'**
- Rhus toxicodendron* L. (błądnie = *Toxicodendron radicans*) = **Toxicodendron vernix** (L.) Shafer
- Rhus venenata* DC. = **Toxicodendron vernix** (L.) Shafer
- Rhus vernicifera* DC. (błądnie = *Toxicodendron vernicifluum* (Stokes) F.A.Barkley) = **Toxicodendron vernix** (L.) Shafer
- Rhus verniciflua* Stokes (błądnie = *Toxicodendron vernicifluum* (Stokes) F.A.Barkley) = **Toxicodendron vernix** (L.) Shafer
- Rhus vernix* L. = **Toxicodendron vernix** (L.) Shafer
- Ribes alpinum** L. — Porzeczka alpejska
- Ribes alpinum* 'Verno-Aureum' = **Ribes alpinum 'Vernoareum'** {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1927/1938}
- Ribes alpinum 'Vernoareum'** {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1927/1938} — Porzeczka alpejska 'Vernoareum'
- Ribes alpinum 'Vernoareum'** {A. Wróblewski/Szkółki Kórnickie 1927/1938} — Porzeczka alpejska 'Vernoareum'
- Ribes grossularia* L. = **Ribes uva-crispa** L.
- Ribes sanguineum** Pursh — Porzeczka krwista
- Ribes uva-crispa** L. — Porzeczka agrest
- Robinia akacja = Robinia biała
- Robinia akacja odm. pogięta = Robinia biała 'Tortuosa'
- Robinia biała — **Robinia pseudoacacia** L.
- Robinia biała 'Frisia' — **Robinia pseudoacacia 'Frisia'** {W. Jansen 1935}
- Robinia biała 'Tortuosa' — **Robinia pseudoacacia 'Tortuosa'** {Francja ok. 1813}
- Robinia pseudoacacia 'Frisia'** {W. Jansen 1935} — Robinia biała 'Frisia'
- Robinia pseudoacacia** L. — Robinia biała
- Robinia pseudoacacia* L. var. *tortuosa* DC. = **Robinia pseudoacacia 'Tortuosa'** {Francja ok. 1813}
- Robinia pseudoacacia 'Tortuosa'** {Francja ok. 1813} — Robinia biała 'Tortuosa'
- Rosa allardii* = **Rosa xanthina** Lindl.
- Rosa carteri* hort. = **Rosa multiflora 'Nana'** {L. Lille 1891}
- Rosa multiflora 'Nana'** {L. Lille 1891} — Róża wielokwiatowa 'Nana'
- Rosa platyacantha* Schrenk 1842 = **Rosa xanthina** Lindl.
- Rosa polyantha nana* hort. = **Rosa multiflora 'Nana'** {L. Lille 1891}
- Rosa xanthina allardii* hort. = **Rosa xanthina** Lindl.
- Rosa xanthina** Lindl. — Róża złota
- Rosa xanthina plena* hort. = **Rosa xanthina** Lindl.
- Różanecznik Degrona odm. hondońska — **Rhododendron degronianum** Carrière ssp. **heptamerum** (Maxim.) H.Hara var. **hondoense** (Nakai) H.Hara 1986
- Róża wielokwiatowa 'Nana' — **Rosa multiflora 'Nana'** {L. Lille 1891}
- Róża złota — **Rosa xanthina** Lindl.
- Różanecznik 'Admiral Vanessa' — **Rhododendron 'Admiral Vanessa'** {D.G.Hobbie <1970/ok.1980} (Gr. 9a Fortunei – Discolor)

- Różanecznik 'Adriaan Koster' — *Rhododendron* 'Adriaan Koster' {M. Koster & Zonen 1920} (Gr. 10a Campylocarpum)
- Różanecznik 'Alarich' — *Rhododendron* 'Alarich' {T.J.R. Seidel} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Albert Schweitzer' — *Rhododendron* 'Albert Schweitzer' {A. van Nes <1960/<1960} (Gr. 1b Caucasicum)
- Różanecznik 'Album Elegans' — *Rhododendron* 'Album Elegans' {H. Waterer <1876} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Album Novum' — *Rhododendron* 'Album Novum' {L. van Houtte <1896} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Alena' — *Rhododendron* 'Alena' {J. Kyndl 1970} (Gr. 9c Decorum)
- Różanecznik 'Alfred' — *Rhododendron* 'Alfred' {Firma T.J.R. Seidel 1891/1899} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Allah' — *Rhododendron* 'Allah' {Firma T.J.R. Seidel 1891/1913} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik alpejski — *Rhododendron ferrugineum* L. 1753
- Różanecznik 'Amphion' — *Rhododendron* 'Amphion' {A. Waterer <1906/1906} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Anillin' — *Rhododendron* 'Anilin' {H. Hachmann 1968/1983} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Anna Baldsiefen' — *Rhododendron* 'Anna Baldsiefen' {W. Baldsiefen 1964} (Gr. 23a Racemosum)
- Różanecznik 'Annedore' — *Rhododendron* 'Annedore' {Firma T.J.R. Seidel <1900} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Antje' — *Rhododendron* 'Antje' {D.G. Hobbie 1965/1982} (Gr. 16a Forrestii)
- Różanecznik 'Anton' — *Rhododendron* 'Anton' {T.J.R. Seidel 1891/1906} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'April Chimes' — *Rhododendron* 'April Chimes' {Hillier & Sons 1970} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'Arctic Tern' — *Rhododendron* 'Arctic Tern' {H. Larson <1982} (Gr. 31a Groenlandicum)
- Różanecznik 'Arno' — *Rhododendron* 'Arno' {Firma T.J.R. Seidel 1891/1906} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Arthur Bedford' — *Rhododendron* 'Arthur Bedford' {T.H. Lowinsky <1935} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'August' — *Rhododendron* 'August' {T.J.R. Seidel 1891/1906} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'August Lamken' — *Rhododendron* 'August Lamken' {D.G. Hobbie 1942-44} (Gr. 13a Williamsianum)
- Różanecznik Augustyna pgat. typowy — *Rhododendron augustinii* Hemsl. 1889 ssp. *augustinii*
- Różanecznik 'Azurro' — *Rhododendron* 'Azurro' {H. Hachmann 1976/1986} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'Bad Eilsen' — *Rhododendron* 'Bad Eilsen' {D.G. Hobbie <1965/1965} (Gr. 16a Forrestii)
- Różanecznik 'Baden Baden' — *Rhododendron* 'Baden Baden' {D.G. Hobbie <1956/1956} (Gr. 16a Forrestii)
- Różanecznik bagienny — *Rhododendron telmateium* Balf.f. et W.W.Sm. 1916
- Różanecznik 'Balalaika' — *Rhododendron* 'Balalaika' {H. Hachmann 1975/1987} (Gr. 15a Dichroanthum)
- Różanecznik 'Barecanelia' — *Rhododendron* 'Barecanelia' { ? <1938} (Gr. 10a Campanulatum)

- Różanecznik 'Bariton' — *Rhododendron* '**Bariton**' {H. Hachmann 1974/1988} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'Baroness Henry Schröder' — *Rhododendron* '**Baroness Henry Schröder**' {G. Waterer <1896} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Bellini' — *Rhododendron* '**Bellini**' {H. Hachmann 1962/1975} (Gr. 11a Wardii)
- Różanecznik 'Bengal' — *Rhododendron* '**Bengal**' {D.G. Hobbie <1960/1960} (Gr. 16a Forrestii)
- Różanecznik 'Bernstein' — *Rhododendron* '**Bernstein**' {H. Hachmann 1965/1978} (Gr. 15a Dichroanthum)
- Różanecznik 'Bertha' — *Rhododendron* '**Bertha**' {Firma T.J.R. Seidel 1892} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Better Half' — *Rhododendron* '**Better Half**' {W. Whitney & A. Sather ?} (Gr. 7a Griersonianum)
- Różanecznik 'Bílá Novinka' — *Rhododendron* '**Bílá Novinka**' {Czechy ?} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'Bismarck' — *Rhododendron* '**Bismarck**' {Firma T.J.R. Seidel 1900} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Blue Bell' — *Rhododendron* '**Blue Bell**' {A. Waterer sen. <1882/1884} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'Blue Ensing' — *Rhododendron* '**Blue Ensing**' {W.C. Slocock 1934/1958} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'Blue Peter' — *Rhododendron* '**Blue Peter**' {Waterer, Sons & Crips 1933/1958} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'Blue Tit' — *Rhododendron* '**Blue Tit**' – typ Hobbie {D.G.Hobbie ?/1967} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'Blue Wonder' — *Rhododendron* '**Blue Wonder**' {D.G. Hobbie <1967/1967} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'Blurettia' — *Rhododendron* '**Blurettia**' {H. Hachmann 1968/1982} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Blutopia' — *Rhododendron* '**Blutopia**' {H. Hachmann 1976/1988} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Breslau' — *Rhododendron* '**Breslau**' {D.G. Hobbie 1955/1980} (Gr. 11a Wardii)
- Różanecznik 'Brigitte' — *Rhododendron* '**Brigitte**' {H. Hachmann 1965/1980} (Gr. 5a Insigne)
- Różanecznik 'Britannia' — *Rhododendron* '**Britannia**' {C.B. van Nes & Zonen 1921} (Gr. 8a Griffithianum)
- Różanecznik Bureau'a — *Rhododendron* *bureavii* Franch. 1887
- Różanecznik Bureau'a × Różanecznik jakuszimański — *Rhododendron* *bureavii* × *degroianum* ssp. *yakushmanum* (Firma C. Esveld <1985)
- Różanecznik 'Caractacus' — *Rhododendron* '**Caractacus**' {A. Waterer sen. <1865} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Carola' — *Rhododendron* '**Carola**' {T.J.R.Seidel 1893/1899} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Caroline Allbrook' — *Rhododendron* '**Caroline Allbrook**' {A.F. George 1975} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Catawbiense Album' — *Rhododendron* '**Catawbiense Album**' {A. Waterer sen. <1896} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Catawbiense Boursault' — *Rhododendron* '**Catawbiense Boursault**' {Boursault <1850} (Gr. 2a Catawbiense)

- Różanecznik 'Catawbiense Grandiflorum' — *Rhododendron 'Catawbiense Grandiflorum'*
{A Waterer <1850} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Catharine van Tol' — *Rhododendron 'Catharine van Tol'* {J.C. van Tol
<1913} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Charles Bagley' — *Rhododendron 'Charles Bagley'* {A. Waterer 1865} (Gr.
2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Chikor' — *Rhododendron 'Chikor'* {P.A. Cox 1962} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'China Boy' — *Rhododendron 'China Boy'* {W. Arends, Boehlje <1959/1959}
(Gr. 14b Haemathodes)
- Różanecznik 'Chionoides' — *Rhododendron 'Chionoides'* {J. Waterer <1871/<1871} (Gr. 1a
Ponticum)
- Różanecznik 'Claudine' — *Rhododendron 'Claudine'* {H. Hachmann 1968/1987} (Gr. 2a
Catawbiense)
- Różanecznik 'Coralium' — *Rhododendron 'Coralium'* {?} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'Cream Crest' — *Rhododendron 'Cream Crest'* {A. Wright 1962/1963} (Gr. 20
Lepidote I)
- Różanecznik 'Cunningham's White' — *Rhododendron 'Cunningham's White'* {J.
Cunningham <1830/1850} (Gr. 1b Caucasicum)
- Różanecznik cytrynowy — *Rhododendron citriniflorum* Balf.f. et Forrest 1919
- Różanecznik czerwieniejący — *Rhododendron russatum* Balf.f. et Forrest 1919
- Różanecznik czerwieniejący 'Albiflorum' — *Rhododendron russatum 'Albiflorum'*
- Różanecznik czerwony — *Rhododendron rufum* Batalin 189
- Różanecznik dahurski — *Rhododendron dauricum* L. 1753
- Różanecznik dahurski odm. białokwiatowa — *Rhododendron dauricum* L. var. *album* DC.
1939
- Różanecznik dahurski odm. zimozielona = Różanecznik Ledeboura
- Różanecznik 'Daisy' — *Rhododendron 'Daisy'* {T.J.R. Seidel ?/1902} (Gr. 1c Smirowii)
- Różanecznik 'Dämon' — *Rhododendron 'Dämon'* {Firma T.J.R. Seidel ?} (Gr. 3b
Degronianum-Metternichii)
- Różanecznik Davidsona — *Rhododendron davidsonianum* Rehder et E. H. Wilson 1913
- Różanecznik Degrona pgat. typowy — *Rhododendron degronianum* Carrière ssp.
degronianum
- Różanecznik dekoracyjny — *Rhododendron oreodoxa* Franch. 1886
- Różanecznik 'Delta' — *Rhododendron 'Delta'* {Firma T.J.R. Seidel/nn} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Desiderius' — *Rhododendron 'Desiderius'* {Firma T.J.R. Seidel nn/ 1902} (Gr.
1c Smirowii)
- Różanecznik 'Dietrich' — *Rhododendron 'Dietrich'* {Firma T.J.R. Seidel 1894/1902} (Gr. 1c
Smirowii)
- Różanecznik długolistny odm. typowa — *Rhododendron calophytum* Franch. 1886 var.
calophytum
- Różanecznik długołuskowy — *Rhododendron longesquamatum* C.K. Schneid 1909
- Różanecznik długotarczkowy — *Rhododendron trichostomum* Franch. 1895
- Różanecznik 'Dominik' — *Rhododendron 'Dominik'* {H. Hachmann 1994} (Gr. 18b
Calophytum/Sutchuenense)
- Różanecznik 'Donar' — *Rhododendron 'Donar'* {Firma T.J.R. Seidel 1894/1914} (Gr. 1c
Smirowii)
- Różanecznik 'Dora Amateis' — *Rhododendron 'Dora Amateis'* {E. Amateis <1995/1958}
(Gr. 24a Dauricum/Carolinianum)
- Różanecznik 'Doria' — *Rhododendron 'Doria'* {Firma T.J.R. Seidel nn} (Gr. 3b
Degronianum)

- Różanecznik 'Dr. V.H. Rutgers' — *Rhododendron* 'Dr. V.H. Rutgers' {H. den Ouden & Sons <1924} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik drobnokwiatowy — *Rhododendron micranthum* Turcz 1837
- Różanecznik drzewiasty pgat. typowy — *Rhododendron arboreum* Sm. 1805 ssp. *arboreum*
- Różanecznik 'Duchess of York' — *Rhododendron* 'Duchess of York' {P. George <1894} (Gr. 9a Fortunei)
- Różanecznik 'Duke of York' — *Rhododendron* 'Duke of York' {Paul George <1880} (Gr. 9a Fortunei)
- Różanecznik 'Dusty Miller' — *Rhododendron* 'Dusty Miller' {J. Waterer & Crisp 1975} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik dywanowy pgat. typowy — *Rhododendron calostrotum* Balf.f. et Kingdon – Ward 1920 ssp. *calostrotum*
- Różanecznik dzwonkowaty pgat. typowy — *Rhododendron campanulatum* D.Don 1821 ssp. *campanulatum*
- Różanecznik 'e 11' — *Rhododendron* 'e 11' {?} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik Edgara — *Rhododendron edgarianum* Rehder et E.H.Wilson 1913
- Różanecznik 'Edward S. Rand' — *Rhododendron* 'Edward S. Rand' {A. Waterer sen. 1870} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Edwin II' — *Rhododendron* 'Edwin II' {Firma T.J.R. Seidel <1912} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Effner' — *Rhododendron* 'Effner' {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Ehregold' — *Rhododendron* 'Ehregold' {D.G. Hobbie/L. Ehren 1950-53/1970} (Gr. 11a Wardii)
- Różanecznik 'Eidam' — *Rhododendron* 'Eidam' {T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 3b Degronianum-Metternichii)
- Różanecznik 'Ella' — *Rhododendron* 'Ella' {Firma T.J.R. Seidel <1915} (Gr. 1c Smirnowii)
- Różanecznik 'Erich' — *Rhododendron* 'Erich' {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Erika' — *Rhododendron* 'Erika' {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 3b Degronianum)
- Różanecznik 'Erna' — *Rhododendron* 'Erna' {Firma T.J.R. Seidel 1895/1903} (Gr. 1c Smirnowii)
- Różanecznik 'Esveld Select' = Różanecznik jakuszimański 'Esveld Select'
- Różanecznik 'Euterpe' — *Rhododendron* 'Euterpe' {prawd. Firma T.J.R. Seidel <1894} (Gr. 1b Caucasicum)
- Różanecznik 'Everestianum' — *Rhododendron* 'Everestianum' {A. Waterer <1850/1852} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Fantastica' — *Rhododendron* 'Fantastica' {H. Hachmann 1968/1983} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik Fargesa — *Rhododendron oreodoxa* Franch var. *fargesii* (Franch)
- Różanecznik 'Fastuosum Plenum' — *Rhododendron* 'Fastuosum Plenum' {G. Francoisi <1846/<1852} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik Faurie'a — *Rhododendron brachycarpum* D.Don ex G.Don ssp. *fauriei* (Franch) D.F.Chamb.
- Różanecznik fioletowy — *Rhododendron catawbiense* Michx. 1803
- Różanecznik Fitta — *Rhododendron* × *fittianum* Balf.f. 1917
- Różanecznik 'Flamme' — *Rhododendron* 'Flamme' {Firma T.J.R. Seidel 1895/1904} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Flava' = Różanecznik 'Volker'

- Różanecznik 'Florence Sarah Smith' — *Rhododendron* 'Florence Sarah Smith' {D. Dale <1930/1958} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik Fortune'a — *Rhododendron fortunei* Lindl. 1859
- Różanecznik Fortune'a pgat. różnobarwny — *Rhododendron fortunei* Lindl. ssp. *discolor* (Franch.) D.F.Chamb. 1979
- Różanecznik Fortune'a pgat. typowy — *Rhododendron fortunei* Lindl. 1859 ssp. *fortunei*
- Różanecznik 'Fragrans' — *Rhododendron* 'Fragrans' {Paxton, Chandler ok.1820/1843} (Gr. 27 Azaleodendron)
- Różanecznik 'Frau von Wolffersdorff' — *Rhododendron* 'Frau von Wolffersdorff' {Firma T.J.R. Seidel 1989/1906} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Frühlingsanfang' — *Rhododendron* 'Frühlingsanfang' {J. Bruns 1963/1987} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Furnivall's Daughter' — *Rhododendron* 'Furnivall's Daughter' {Knap Hill Nursery Ltd.<1948} (Gr. 16 Caucasicum)
- Różanecznik 'Gartendirektor Glocker' — *Rhododendron* 'Gartendirektor Glocker' {D.G. Hobbie 1942-44/1966} (Gr. 13a Williamsianum)
- Różanecznik 'Gartendirektor Rieger' — *Rhododendron* 'Gartendirektor Rieger' {H. Robenek, D.G. Hobbie 1947-48/1971} (Gr. 13a Williamsianum)
- Różanecznik 'Genoveva' — *Rhododendron* 'Genoveva' {Firma T.J.R. Seidel 1897/1905} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Georg Maier' — *Rhododendron* 'Georg Maier' {T.J.H. Seidel 1938/1964} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik Geralda — *Rhododendron* × *geraldii* Ivens 1937
- Różanecznik 'Germania' — *Rhododendron* 'Germania' {D.G. Hobbie ok.1955/1983} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Gertrud Schäle' — *Rhododendron* 'Gertrud Schäle' {D.G. Hobbie 1951/1958} (Gr. 16a Forrestii)
- Różanecznik gęsty — *Rhododendron impeditum* Balf.f. et W.W.Sm. 1916
- Różanecznik 'Gletschernacht' — *Rhododendron* 'Gletschernacht' {H. Hachmann 1976} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'Gloriosum' — *Rhododendron* 'Gloriosum' {J. Waterer} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik gładki — *Rhododendron decorum* Franch ssp. *diaprepes* (Balf.f. W.W. Sm) T.L.Ming 1984
- Różanecznik 'Goldbukett' — *Rhododendron* 'Goldbukett' {H.Hachmann 1966/1980} (Gr. 11a Wardii)
- Różanecznik 'Goldflimmer' — *Rhododendron* 'Goldflimmer' {D.G. Hobbie ok.1955} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'Goldsworth Yellow' — *Rhododendron* 'Goldsworth Yellow' {W.C. Slocock Ltd., Goldsworth Old Nursery 1925} (Gr. 10a Campylocarpum)
- Różanecznik górski — *Rhododendron oreotrephes* W.W. Sm 1914
- Różanecznik grenlandzki — *Rhododendron groenlandicum* (Oeder) Kron et Judd 1990
- Różanecznik grenlandzki 'Compactum' — *Rhododendron groenlandicum* 'Compactum'
- Różanecznik 'Gristede' — *Rhododendron* 'Gristede' {Fa. J. Bruns <1961/1961} (Gr. 20 Lepidode I)
- Różanecznik groniasty — *Rhododendron racemosum* Franch. 1886
- Różanecznik grubowłosy — *Rhododendron oreotrephes* W.W.Sm 1914
- Różanecznik 'Gudrun' — *Rhododendron* 'Gudrun' {Firma T.J.R. Seidel 1905/<1920} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Hachmann's Belona' — *Rhododendron* 'Hachmann's Belona' {H. Hachmann 1963/1983} (Gr. 3a Yakushmanum)

- Różanecznik 'Hachmann's Constanze' — *Rhododendron* '**Hachmann's Constanze**' {H. Hachmann 1959/1975} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Hachmann's Diadem' — *Rhododendron* '**Hachmann's Diadem**' {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 9a Fortunei)
- Różanecznik 'Hachmann's Feuerschein' — *Rhododendron* '**Hachmann's Feuerschein**' {H. Hachmann 1960/1978} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Hachmann's Junifeuer' — *Rhododendron* '**Hachmann's Junifeuer**' {H. Hachmann 1968/1983} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'Hachmann's Porzellan' — *Rhododendron* '**Hachmann's Porzellan**' {H. Hachmann 1970/1982} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Hachmann's Rosarka' — *Rhododendron* '**Hachmann's Rosarka**' {H. Hachmann 1963/1983} (Gr. 5a Insigne)
- Różanecznik 'Halma' — *Rhododendron* '**Halma**' {Szkółki Seidla <1920} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik Hance'a 'Nanum' — *Rhododendron hanceanum* Hemsl. 1889 '**Nanum**' Wilson
- Różanecznik 'Hassan' — *Rhododendron* '**Hassan**' {Firma T.J.R. Seidel 1898/1906 ?} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Hercules' — *Rhododendron* '**Hercules**' {Firma T.J.R. Seidel <1894} (Gr. 10a Campylocarpum)
- Różanecznik 'Hermann Nitzschner' — *Rhododendron* '**Hermann Nitzschner**' {Firma T.J.R. Seidel nn} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Herme' — *Rhododendron* '**Herme**' {Firma T.J.R. Seidel 1912} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Hermine Seidel' — *Rhododendron* '**Hermine Seidel**' {Firma T.J.R. Seidel nn} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Hero' — *Rhododendron* '**Hero**' {Firma T.J.R. Seidel 1906/1915-16} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Hildegard' — *Rhododendron* '**Hildegard**' {Firma T.J.R. Seidel 1906 ?} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Holbein' — *Rhododendron* '**Holbein**' {Firma T.J.R. Seidel 1906 ?/1918} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Holger' — *Rhododendron* '**Holger**' {Firma T.J.R. Seidel nn/1916 ?} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Hollandia' — *Rhododendron* '**Hollandia**' {L.J. Endtz <1938/1938} (Gr. 9a Fortunei)
- Różanecznik 'Holstein' — *Rhododendron* '**Holstein**' {H. Hachmann 1959/1978} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Homebush' — *Rhododendron* '**Homebush**' {Knap Hill Nursery Ltd. <1925} (Gr. 28b Azalie Knap Hill-Exbury)
- Różanecznik 'Hultschin' — *Rhododendron* '**Hultschin**' {H. Robenek/D.G. Hobbie 1952/1976} (Gr. 5a Insigne)
- Różanecznik 'Humboldt' — *Rhododendron* '**Humboldt**' {Firma T.J.R. Seidel 1906 ?} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Hymen' — *Rhododendron* '**Hymen**' {Firma T.J.R. Seidel 1898/1906} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Ignatius Sargent' — *Rhododendron* '**Ignatius Sargent**' {A. Waterer sen. <1900} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Jacksonii' — *Rhododendron* '**Jacksonii**' {Herbert 1835} (Gr. 1b Caucasicum)
- Różanecznik jakuszimański 'Esveld Select' — *Rhododendron degronianum* ssp. *yakushmanum* var. *yakushmanum* '**Esveld Select**' {Firma C. Esveld <1990}

- Różanecznik jakuszimański odm. typowa — *Rhododendron degronianum* Carrière ssp. *yakushmanum* (Nakai) H.Hara 1986 var. *yakushmanum*
- Różanecznik jakuszimański 'Yaku Angel' — *Rhododendron degronianum* ssp. *yakushmanum* var. *yakushmanum* 'Yaku Angel' {A.M. Shammarello 1977}
- Różanecznik 'Janusz' — *Rhododendron 'Janusz'* {J. Kwaśnik <1990} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Jewess' — *Rhododendron 'Jewess'* {L.L. Liebig <1857/<1857} (Gr. 1b Caucasicum)
- Różanecznik 'John Walter' — *Rhododendron 'John Walter'* {J. Waterer <1960} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik jungningeński — *Rhododendron yungningense* Balf.f. 1930
- Różanecznik junnaneński — *Rhododendron yunnanense* Franch. 1886
- Różanecznik 'Kalinka' — *Rhododendron 'Kalinka'* {H. Hachmann 1969/1983} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik kandelabrowy — *Rhododendron* × *candelabrum* Hook f. 1849
- Różanecznik 'Kantilene' — *Rhododendron 'Kantilene'* {H. Hachmann 1968/1984} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik karłowaty — *Rhododendron pumilum* Hook.f. 1849
- Różanecznik karoliński — *Rhododendron minus* Michx. 1792 var. *minus*
- Różanecznik katawbijski = Różanecznik fioletowy
- Różanecznik kaukaski — *Rhododendron caucasicum* Pall. 1788
- Różanecznik 'Kaulbach' — *Rhododendron 'Kaulbach'* {Firma T.J.R. Seidel nn/1926} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Kokardia' — *Rhododendron 'Kokardia'* {H. Hachmann 1957/1978} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik krótkoowocowy pgat. typowy — *Rhododendron brachycarpum* D.Don ex G.Don 1834 ssp. *brachycarpum*
- Różanecznik 'Krumlov' — *Rhododendron 'Krumlov'* {Czechy} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik krwistoczerwony pgat. typowy — *Rhododendron sanguineum* Franch. 1898 ssp. *sanguineum*
- Różanecznik kutnerowaty — *Rhododendron bureavioides* Balf.f. 1920
- Różanecznik 'Lachsgold' — *Rhododendron 'Lachsgold'* {D.G. Hobbie, L. Ehren 1950-53/1970} (Gr. 11a Wardii)
- Różanecznik 'Lackblatt' — *Rhododendron 'Lackblatt'* {B. Leendertz/D.G. Hobbie ok.1968} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Lady Annette de Trafford' — *Rhododendron 'Lady Annette de Trafford'* {A. Waterer sen. <1871/1874} (Gr. 2b Maximum)
- Różanecznik 'Lady Eleonor Cathcart' — *Rhododendron 'Lady Eleonor Cathcart'* {J. Waterer ok.1836/1854} (Gr. 2b Maximum)
- Różanecznik lapoński — *Rhododendron lapponicum* ((L.) Wahlenb. 1812 ?
- Różanecznik 'Lausitz' — *Rhododendron 'Lausitz'* {E. Herrmann 1964} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Lavender Girl' — *Rhododendron 'Lavender Girl'* {W.C. Slocock Ltd. <1950/1954} (Gr. 9a Fortunei)
- Różanecznik Ledeboura — *Rhododendron ledebourii* Pojark 1952
- Różanecznik 'Lee's Dark Purple' — *Rhododendron 'Lee's Dark Purple'* {Lee, Kennedy <1851} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Lilofee' — *Rhododendron 'Lilofee'* {H. Hachmann 1976/1990} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'Lord Roberts' — *Rhododendron 'Lord Roberts'* {M. Fromow <1900/<1910} (Gr. 2a Catawbiense)

- Różanecznik 'Lumina' — *Rhododendron* '**Lumina**' {H. Hachmann 1969/1982} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Lunik' — *Rhododendron* '**Lunik**' {J. Scholz 1961} (Gr. 1c Smirnowii)
- Różanecznik 'Madame Carvalho' — *Rhododendron* '**Madame Carvalho**' {J. Waterer 1866-67} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Madame Masson' — *Rhododendron* '**Madame Masson**' {Bertin 1849} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Maharani' — *Rhododendron* '**Maharani**' {H. Hachmann 1964/1978} (Gr. 10a Campylocarpum)
- Różanecznik Makina — *Rhododendron* *makinoi* Tagg 1927
- Różanecznik 'Marcel Menard' — *Rhododendron* '**Marcel Menard**' {Fa. Croux & Fils <1924/1924} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'Marchioness of Lansdowne' — *Rhododendron* '**Marchioness of Lansdowne**' {A. Waterer <1879} (Gr. 2b Maximum)
- Różanecznik 'Margot' — *Rhododendron* '**Margot**' {Firma T.J.R. Seidel 1910} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Markgraf' — *Rhododendron* '**Markgraf**' {Firma T.J.R. Seidel 1902/1910} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Marlis' — *Rhododendron* '**Marlis**' {H. Hachmann 1970/1985} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik Metternicha — *Rhododendron* *degronianum* Carrière ssp. *heptamerum* (Maxim.) H.Hara var. *heptamerum* Sealy 1976
- Różanecznik mieszańcowy — *Rhododendron* × *yakusigne* {J. Kwaśnik <1990}
- Różanecznik 'Minnie' — *Rhododendron* '**Minnie**' {Standish & Noble <1858/1862} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik mniejszy — *Rhododendron* *minus* Michx. 1792
- Różanecznik 'Moerheim's Jubilee' — *Rhododendron* '**Moerheim's Jubilee**' {D.G. Hobbie, J.D. Ruys ok.1965} (Gr. 16a Forrestii)
- Różanecznik 'Moerheim's Pink' — *Rhododendron* '**Moerheim's Pink**' {D.G. Hobbie, J.D. Ruys 1942-44/1972} (Gr. 13a Williamsianum)
- Różanecznik 'Morgenrot' — *Rhododendron* '**Morgenrot**' {H. Hachmann 1963/1978} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Mrs. John Clutton' — *Rhododendron* '**Mrs. John Clutton**' {A. Waterer <1865} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Myrthe' — *Rhododendron* '**Myrthe**' {Firma T.J.R. Seidel 1910} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'N.N. Sherwood' — *Rhododendron* '**N.N. Sherwood**' {Fisher, Son & Sibray <1938} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik niebieskawy — *Rhododendron* *caesium* Hutch. 1933
- Różanecznik 'Nigrescens' — *Rhododendron* '**Nigrescens**' {A. Waterer <1871} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik nikomontański — *Rhododendron* × *nikomontanum* (Komatsu) Nakai 1917
- Różanecznik 'Nova Zembla' — *Rhododendron* '**Nova Zembla**' {M. Koster & Zonen 1902} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Oberschlesien' — *Rhododendron* '**Oberschlesien**' {Lüttge/D.G. Hobbie 1965-66} (Gr. 5a Insigne)
- Różanecznik okazały pgat. typowy — *Rhododendron* *decorum* Franch 1974 ssp. *decorum*
- Różanecznik olbrzymi — *Rhododendron* *maximum* L. 1753
- Różanecznik 'Old Port' — *Rhododendron* '**Old Port**' {A. Waterer 1865} (Gr. 2a Catawbiense)

- Różanecznik 'Oldenburg' — *Rhododendron 'Oldenburg'* {D.G. Hobbie 1942-44/1953} (Gr. 13a Williamsianum)
- Różanecznik 'Oldewig' — *Rhododendron 'Oldewig'* {Firma T.J.R. Seidel 1904/1912} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Omega' — *Rhododendron 'Omega'* {T.J.R. Seidel 1904/1912} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Opal' — *Rhododendron 'Opal'* {G. Arends nn} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'Orangengold' — *Rhododendron 'Orangengold'* {J. Wieting 1970/1984} (Gr. 15a Dichroanthum)
- Różanecznik 'Ortrud' — *Rhododendron 'Ortrud'* {Firma T.J.R. Seidel 1904/1912} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik orzęsiony — *Rhododendron ciliatum* Hook f. 1849
- Różanecznik ostrokończysty — *Rhododendron mucronulatum* Turcz 1837
- Różanecznik ostrokończysty odm. typowa — *Rhododendron mucronulatum* Turcz. **var. mucronulatum**
- Różanecznik 'Overstreet' — *Rhododendron 'Overstreet'* {Firma C. Esveld} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik owłosiony — *Rhododendron hirsutum* L. 1753
- Różanecznik 'Panenka' — *Rhododendron 'Panenka'* {B. Kavka <1958} (Gr. 9c Decorum)
- Różanecznik 'Parsons Gloriosum' — *Rhododendron 'Parsons Gloriosum'* {A. Waterer 1860} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Peter Seidel' — *Rhododendron 'Peter Seidel'* {Firma T.J.R. Seidel <1948/1948} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Petr' — *Rhododendron 'Petr'* {J. Kyndl, I. Dvořák 1969} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik pierwiosnkowaty — *Rhododendron primuliflorum* Bureau et Franch. 1891
- Różanecznik piękny — *Rhododendron concinnum* Hemsl. 1889
- Różanecznik 'Pindar' — *Rhododendron 'Pindar'* {Firma T.J.R. Seidel 1905/1913} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Pink Bountiful' — *Rhododendron 'Pink Bountiful'* {D.G. Hobbie/Le Feber & Co 1942-44/<1960} (Gr. 13a Williamsianum)
- Różanecznik 'Pink Brightness' — *Rhododendron 'Pink Brightness'* {D.G. Hobbie/Le Feber & Co 1942-44/1964} (Gr. 13a Williamsianum)
- Różanecznik 'Pink Cherub' — *Rhododendron 'Pink Cherub'* {J. Waterer, Sons & Crisp Ltd. <1959/1968} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Pink Drift' — *Rhododendron 'Pink Drift'* {H. White <1936/1955} (Gr. 21 Lepidote II)
- Różanecznik 'Plüsch' — *Rhododendron 'Plüsch'* {Firma T.J.R. Seidel 1905/1913} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Polarnacht' — *Rhododendron 'Polarnacht'* {H. Hachmann 1976/1987} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik pontyjski — *Rhododendron ponticum* L. 1762
- Różanecznik pontyjski 'Lancifolium' — *Rhododendron ponticum 'Lancifolium'* Moench 1794 {<1794 ?}
- Różanecznik pontyjski 'Variegatum' — *Rhododendron ponticum 'Variegatum'*
- Różanecznik powabny — *Rhododendron calostrotum* Balf.f. et Kingdon-Ward **ssp. keleticum** (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Różanecznik 'Pracox' — *Rhododendron 'Pracox'* {J. Davies ok.1855/1860} (Gr. 24a Dauricum/Carolinianum)
- Różanecznik 'Prince Camille de Rohan' — *Rhododendron 'Prince Camille de Rohan'* {Waelbrouck/J. Verschaffelt <1855/1855} (Gr. 1b Caucasicum)

- Różanecznik 'Princess Anne' — *Rhododendron 'Princess Anne'* {W.S. Reuthe <1961/1961} (Gr. 21 Lepidote II)
- Różanecznik 'Progrès' — *Rhododendron 'Progrès'* {nn <1938} (Gr. 1b Caucasicum)
- Różanecznik Purdoma — *Rhododendron purdomii* Rehder et E.H.Wilson 1913
- Różanecznik 'Quendel' — *Rhododendron 'Quendel'* {Firma T.J.R. Seidel 1914} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Quinte II' — *Rhododendron 'Quinte II'* {Firma T.J.R. Seidel 1906/1914} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Quito' — *Rhododendron 'Quito'* {Firma T.J.R. Seidel 1906/1914} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Ramapo' — *Rhododendron 'Ramapo'* {G.G. Nearing <1940} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'Rasputin' — *Rhododendron 'Rasputin'* {H. Hachmann 1976/1986} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik rdzawolistny — *Rhododendron pachysanthum* Hayata 1913
- Różanecznik rdzawy odm. typowa — *Rhododendron rubiginosum* Franch. var. *rubiginosum*
- Różanecznik 'Red Carpet' – klon 26 — *Rhododendron 'Red Carpet'* – klon 26 {D.G. Hobbie 1945/1967} (Gr. 16a Forrestii)
- Różanecznik 'Regal' — *Rhododendron 'Regal'* {E. Mezitt 1987} (Gr. 24a Dauricum/Carolinianum)
- Różanecznik 'Renata' — *Rhododendron 'Renata'* {Firma T.J.R. Seidel 1907/1915} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik rokitnikowaty — *Rhododendron hippophaeoides* Balf.f. et W.W.Sm. 1916
- Różanecznik rokitnikowy odm. długopręcikowa — *Rhododendron hippophaeoides* Balf.f. et W.W.Sm. var. *hippopheoides*
- Różanecznik 'Rose Marie' — *Rhododendron 'Rose Marie'* {B. Kavka 1965} (Gr. 9c Decorum)
- Różanecznik 'Roseum Elegans' — *Rhododendron 'Roseum Elegans'* {A. Waterer sen. <1851} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik Roxie — *Rhododendron roxieanum* Forrest 1915
- Różanecznik Roxie odm. typowa — *Rhododendron roxieanum* Forrest var. *roxieanum*
- Różanecznik 'Rubescens' — *Rhododendron 'Rubescens'* {nn <1881} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik rurkowaty — *Rhododendron hyperythrum* Hayata 1913
- Różanecznik salueneński pgat. leżący — *Rhododendron saluenense* Franch. 1898 ssp. *chameunum* (Balf.f. et Forrest) Cullen 1978
- Różanecznik 'Sammetglut' — *Rhododendron 'Sammetglut'* {H. Hachmann 1959/1977} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Sapphire' — *Rhododendron 'Sapphire'* {Knap Hill Nursery 1931} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'Sappho' — *Rhododendron 'Sappho'* {A. Waterter <1867} (Gr. 1a Ponticum)
- Różanecznik 'Scarlet Wonder' — *Rhododendron 'Scarlet Wonder'* {D.G. Hobbie 1937/1960} (Gr. 16a Forrestii)
- Różanecznik 'Schlaraffia' — *Rhododendron 'Schlaraffia'* {G. Horstmann, W. Wüstemeyer 1973-1974} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Schneebukett' — *Rhododendron 'Schneebukett'* {H. Hachmann 1965/1979} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Schneekrone' — *Rhododendron 'Schneekrone'* {H. Hachmann 1968/1982} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Schneewolke' — *Rhododendron 'Schneewolke'* {H. Hachmann 1968/1982} (Gr. 3a Yakushmanum)

- Różanecznik 'Scintillation' — *Rhododendron 'Scintillation'* {C.O. Dexter <1943/1958} (Gr. 9b Fortunei-Discolor)
- Różanecznik Searsowej — *Rhododendron searsiae* Rehder et E.H.Wilson 1913
- Różanecznik 'Seidel Nr. 100' — *Rhododendron 'Seidel Nr. 100'* {T.J.H. Seidel 1942} (Gr. 1b Caucasicum)
- Różanecznik 'Sham's Candy' — *Rhododendron 'Sham's Candy'* {A.M. Shammarello 1960/1968} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik sichoteński — *Rhododendron sichotense* Pojark. 1952
- Różanecznik 'Simona' — *Rhododendron 'Simona'* {H. Hachmann 1964/1978} (Gr. 10a Campylocarpum)
- Różanecznik siny — *Rhododendron lepidostylum* Balf. f. et Forrest 1920
- Różanecznik Smirnowa — *Rhododendron smirnowii* Trautv. 1885
- Różanecznik Smirnowa 'Antonin Dvořák' — *Rhododendron smirnowii* Trautv. '**Antonin Dvořák**' {B. Kavka 1969} (Gr. 1c Smirnowii)
- Różanecznik Soulie'a — *Rhododendron souliei* Franch. 1895
- Różanecznik 'Souvenir of Anthony Waterer' — *Rhododendron 'Souvenir of Anthony Waterer'* {A. Waterer jun. <1924/<1934} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'St. Merryn' — *Rhododendron 'St. Merryn'* {E. Harrison 1971} (Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik 'Stella' — *Rhododendron 'Stella'* {A. Waterer sen. nn/1865} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik syczuański — *Rhododendron sutchuenense* Franch. 1895
- Różanecznik szary — *Rhododendron pseudochrysanthum* Hayata 1908
- Różanecznik szczeciniasty — *Rhododendron amesiae* Rehder et E.H.Wilson
- Różanecznik szorstkolistny odm. wąskolistna — *Rhododendron scabrifolium* Franch. var. *spiciferum* (Franch.) Cullen 1978
- Różanecznik sztywny — *Rhododendron rigidum* Franch. 1886
- Różanecznik Thomsona pgat. typowy — *Rhododendron thomsonii* Hook.f. ssp. *thomsonii*
- Różanecznik tsangpoński pgat. typowy — *Rhododendron charitopes* Balf.f. Farrer ssp. *tsangpoense* (Kingdon-Ward) Cullen 1978
- Różanecznik 'Türk' — *Rhododendron 'Türk'* {T.J.H. (?) Seidel 1909/1917} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Ursula Seidel' — *Rhododendron 'Ursula Seidel'* {Firma T.J.H. Seidel <1948/1948} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik uszkowaty — *Rhododendron auriculatum* Hemsl. 1889
- Różanecznik 'Van der Hop' — *Rhododendron 'Van der Hop'* {H. den Ouden & Zoon 1912/1922} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Van Weerden Poelman' — *Rhododendron 'Van Weerden Poelman'* {H. den Ouden & Zoon 1912/1925} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik 'Verbesserte Adriaan Koster' — *Rhododendron 'Verbesserte Adriaan Koster'* {M. Koster & Zonen ok.1930} (Gr. 10a Campylocarpum)
- Różanecznik 'Volker' — *Rhododendron 'Volker'* {D.G. Hobbie 1952-53/1973} (Gr. 3a Yakushmanum)
- Różanecznik 'Von Oheimb Woislowitz' — *Rhododendron 'Von Oheimb Woislowitz'* {Firma T.J.R. Seidel 1896/1929} (Gr. 2a Catawbiense)
- Różanecznik Warda odm. biała — *Rhododendron wardii* W.W. Sm. var. *puralbum* (Balf.f. et W.W.Sm.) D. F. Chamb
- Różanecznik Warda odm. typowa — *Rhododendron wardii* W.W.Sm. 1914 var. *wardii*
- Różanecznik wczesnowiosenny — *Rhododendron praevernum* Hutch. 1920
- Różanecznik 'William Austin' — *Rhododendron 'William Austin'* {J. Waterer <1915} (Gr. 2a Catawbiense)

- Różanecznik Williamsa — *Rhododendron williamsianum* Rehder et E.H.Wilson 1913
- Różanecznik Wiltona — *Rhododendron wiltonii* Hemsl. et E.H.Wilson 1910
- Różanecznik wygięty — *Rhododendron campylogynum* Franch. 1885
- Różanecznik wyprostowany — *Rhododendron fastigiatum* Franch. 1886
- Różanecznik 'Yellow Hammer' — *Rhododendron 'Yellow Hammer'* {J. Williams <1931}
(Gr. 20 Lepidote I)
- Różanecznik zaśnieźdzały — *Rhododendron campanulatum* D.Don ssp. *aeruginosum*
(Hook.f.) D.F.Chamb. 1979
- Różanecznik zieleniejący — *Rhododendron viridescens* Hutch. 1933
- Różanecznik złotokwiatowy odm. typowa — *Rhododendron aureum* Georgi 1794 var.
aureum
- Różanecznik złotolistny = Różanecznik złotokwiatowy odm. typowa
- Różanecznik złoty — *Rhododendron rupicola* W.W. Sm var. *chryseum* (Balf.f. Kingdon-
Ward) M.N. Philipson et Philipson 1975
- Różanecznik zmienny — *Rhododendron ambiguum* Hemsl. 1911
- Różanecznik znakomity — *Rhododendron insigne* Hemsl et E.H.Wilson 1974
- Różanecznik żółknący — *Rhododendron lutescens* Franch. 1886
- Różanecznik żółty = Azalia żółta
- Różanecznik żywozielony — *Rhododendron Laetevirens grex* {nn <190}
Rubacer odoratum Rydb. = *Rubus odoratus* L.
- Rubus henryi** Hemsl. et Kuntze 1887 — Jeżyna Henry'ego
- Rubus japonicus* L. = *Kerria japonica* (L.) DC.
- Rubus odoratus** L. — Jeżyna pachnąca
- Rubus thibetanus 'Silver Fern'** — Jeżyna tybetańska 'Silver Fern'
- Rufacer rubrum* (L.) Small 1933 = *Acer rubrum* L. 1753
- Runianka japońska — *Pachysandra terminalis* Siebold et Zucc.
- Runianka japońska 'Variegata' — *Pachysandra terminalis 'Variegata'* {Japonia/Holandia
<1859/1859}
- Ruscus aculeatus** L. 1753 — Myszopłoch kolczasty
- Ruszczyk kolczasty = Myszopłoch kolczasty
- Sabina chinensis* var. *procumbens* (Endl.) Antoine = *Juniperus procumbens* (Endl.) Siebold ex Miq.
1870
- Sabina horizontalis* (Moench) Rydb. = *Juniperus horizontalis* Moench 1794
- Sabina procumbens* (Endl.) Iwata et Kusaka = *Juniperus procumbens* (Endl.) Siebold ex Miq. 1870
- Sabina variegata* West.) = *Juniperus sabina 'Variegata'* Hayne 1822 {nn <1775}
- Sabina virginiana* Antoine 1867 = *Juniperus virginiana* L. 1753
- Sacharodendron barbatum* (Mich.) Nieuwl. 1914 p.p. = *Acer rubrum* L. 1753
- Salisburia adiantifolia pendula* hort. = **Ginkgo biloba 'Pendula'** Carrière 1967 ({C. Van Geert
Nurs. 1862}
- Salisburia adiantifolia* Sm. 1797 = **Ginkgo biloba** L. 1771
- Salix agrophylla* Nutt. = **Salix exigua** Nutt.
- Salix alpina** Scop. — Wierzba alpejska
- Salix americana pendula* de Vos = Wierzba purpurowa 'Pendula'
- Salix arbuscula* = **Salix alpina** Scop.
- Salix babylonica* 'Tortuosa' = **Salix babylonica** var. **pekinensis 'Tortuosa'** {Chiny/J. Hers
<1920/1920}
- Salix babylonica** var. **pekinensis 'Tortuosa'** {Chiny/J. Hers <1920/1920} — Wierzba
babilońska odm. pekińska 'Tortuosa'
- Salix bockii** Seemen — Wierzba Bocka
- Salix daphnoides* × *elaeagnos* = **Salix** × **wimmeriana** Gren. et Godr.
- Salix** × **erythroflexuosa** Ragonese {Argentyna/USA 1971/< 1971} — Wierzba argentyńska

Salix exigua Nutt. — Wierzba mała

Salix fragilis L. *Salix fragilis* L.

Salix 'Furi – koriyanagi' = *Salix integra* Thunb. '**Hakuro Nishiki**'

Salix gracilistyla 'Melanostachys' = *Salix gracilistyla* var. *melanostachys* (Makino) C.K.Schneid.

Salix gracilistyla var. *melanostachys* (Makino) C.K.Schneid. — Wierzba wiotka odm. czarnokotkowa

Salix integra 'Alba Maculata' = *Salix integra* Thunb. '**Hakuro Nishiki**'

Salix integra albomaculata = *Salix integra* Thunb. '**Hakuro Nishiki**'

Salix integra 'Itakuro Nishiki' = *Salix integra* Thunb. '**Hakuro Nishiki**'

Salix integra Thunb. '**Hakuro Nishiki**' — Wierzba całolistna 'Hakuro Nishiki'

Salix interior Rowlee = *Salix exigua* Nutt.

Salix jacquiniana = *Salix alpina* Scop.

Salix jacquinii hort. = *Salix alpina* Scop.

Salix 'Kurome' = *Salix gracilistyla* var. *melanostachys* (Makino) C.K.Schneid.

Salix 'Kuroyangi' = *Salix gracilistyla* var. *melanostachys* (Makino) C.K.Schneid.

Salix 'Kuro-yanagi' = *Salix gracilistyla* var. *melanostachys* (Makino) C.K.Schneid.

Salix 'Kuroyanagi' = *Salix gracilistyla* var. *melanostachys* (Makino) C.K.Schneid.

Salix longifolia Mühlenb. = *Salix exigua* Nutt.

Salix longifolia var. *argyrophylla* Andersson = *Salix exigua* Nutt.

Salix matsudana 'Tortuosa' = *Salix babylonica* var. *pekinensis* '**Tortuosa**' {Chiny/J. Hers <1920/1920}

S. matsudana 'Tortuosa Aurea Pendula' = *Salix* × *erythroflexuosa* Ragonese {Argentyna/USA 1971/< 1971}

Salix melanostachys (Makino) Makino = *Salix gracilistyla* var. *melanostachys* (Makino) C.K.Schneid.

Salix myrsinites var. *jacquiniana* = *Salix alpina* Scop.

Salix purpurea L. '**Pendula**' {Szwajcaria ok. 1830} — Wierzba purpurowa 'Pendula'

Salix purpurea scharfenbergensis Bolle = Wierzba purpurowa 'Pendula'

Salix repens Rupr. '**Voorthuizen**' — Wierzba płoząca 'Voorthuizen'

Salix russelliana Sm. = *Salix fragilis* L.

Salix sachalinensis F.Schmidt f. *ligulata* Kimura = *Salix udensis* Trautv. et Meyen '**Sekka**' {Japonia/J. Spek ?/1950}

Salix sachalinensis 'Sekka' = *Salix udensis* Trautv. et Meyen '**Sekka**' {Japonia/J. Spek ?/1950}

Salix × *sepulcralis* 'Erythroflexuosa' = *Salix* × *erythroflexuosa* Ragonese {Argentyna/USA 1971/< 1971}

Salix 'Setsuka' = *Salix udensis* Trautv. et Meyen '**Sekka**' {Japonia/J. Spek ?/1950}

Salix thunbergiana Blume ex Anderss. ssp. *melanostachys* ? = *Salix gracilistyla* var. *melanostachys* (Makino) C.K.Schneid.

Salix 'Tortuosa' = *Salix babylonica* var. *pekinensis* '**Tortuosa**' {Chiny/J. Hers <1920/1920}

Salix udensis Trautv. et Meyen '**Sekka**' {Japonia/J. Spek ?/1950} — Wierzba sachalińska 'Sekka'

Salix × *wimmeriana* Gren. et Godr. — Wierzba Wimmera

Sambucus nigra '**Albopunctata**' — Bez czarny 'Albopunctata'

Sambucus nigra f. *cannabinifolia* G.Kirchn. = *Sambucus nigra* '**Laciniata**' {Niemcy 1650}

Sambucus nigra f. *fastigiata* Beckett = *Sambucus nigra* '**Pyramidalis**' {Niemcy 1865}

Sambucus nigra f. *laciniata* (L.) Zabel = *Sambucus nigra* '**Laciniata**' {Niemcy 1650}

Sambucus nigra f. *nana bicolor* Hesse = *Sambucus nigra* '**Albopunctata**'

Sambucus nigra f. *pulverulenta* Sweet = *Sambucus nigra* '**Albopunctata**'

Sambucus nigra f. *pyramidata* Lavalée = *Sambucus nigra* '**Pyramidalis**' {Niemcy 1865}

Sambucus nigra f. *stricta* Lavalée = *Sambucus nigra* '**Pyramidalis**' {Niemcy 1865}

Sambucus nigra f. *tricolor* Zabel = *Sambucus nigra* '**Albopunctata**'

- Sambucus nigra* 'Fastigiata' = ***Sambucus nigra* 'Pyramidalis'** {Niemcy 1865}
***Sambucus nigra* 'Guincho Purple'** {Anglia 1954} — Bez czarny 'Guincho Purple'
Sambucus nigra L. — Bez czarny
***Sambucus nigra* 'Laciniata'** {Niemcy 1650} — Bez czarny 'Laciniata'
***Sambucus nigra* 'Madonna'** — Bez czarny 'Madonna'
***Sambucus nigra* 'Purpurea'** {Yorkshire, Anglia 1954} — Bez czarny 'Purpurea'
Sambucus nigra 'Purpurea' = ***Sambucus nigra* 'Guincho Purple'** {Anglia 1954}
***Sambucus nigra* 'Pyramidalis'** {Niemcy 1865} — Bez czarny 'Pyramidalis' — Bez czarny
 'Pyramidalis'
Sambucus nigra var. *laciniata* L. = ***Sambucus nigra* 'Laciniata'** {Niemcy 1650}
Sambucus nigra var. *pyramidalis* Jacq. = ***Sambucus nigra* 'Pyramidalis'** {Niemcy 1865}
***Sambucus racemosa* L.** — Bez koralowy
***Sambucus racemosa* 'Plumosa Aurea'** {Holandia/Wezelenburg ok. 1894/1895} — Bez
 koralowy 'Plumosa Aurea'
Sambucus racemosa 'Sutherland' = ***Sambucus racemosa* 'Sutherland Gold'** {Kanada/W.L. Kerr
 1971}
***Sambucus racemosa* 'Sutherland Gold'** {Kanada/W.L. Kerr 1971} — Bez koralowy
 'Sutherland Gold'
Sambucus racemosa 'Sutherland Golden' = ***Sambucus racemosa* 'Sutherland Gold'** {Kanada/W.L.
 Kerr 1971}
***Sarothamnus scoparius* (L.) Wimm. ex W.D.J. Koch** — Żarnowiec miotlasty
Sarothamnus scoparius (L.) K.Koch = ***Sarothamnus scoparius* (L.) Wimm. ex W.D.J. Koch**
Sasa albomarginata (Franch. et Savat.) Makino et Shibata = ***Sasa veitchii* (Carrière) Rehder**
Sasa ciemna — ***Sasa nebulosa* (Makino et Shibata) Koidz.**
Sasa japonica (Siebold et Zucc. ex Steud.) Makino = ***Pseudosasa japonica* (Siebold et Zucc. ex
 Steud.) Makino ex Nakai**
***Sasa nebulosa* (Makino et Shibata) Koidz.** — *Sasa* ciemna
Sasa palmata f. *nebulosa* (Makino) S. Suzuki = ***Sasa nebulosa* (Makino et Shibata) Koidz.**
Sasa paniculata f. *nebulosa* = ***Sasa nebulosa* (Makino & Shibata) Koidz.**
Sasa Veitcha — ***Sasa veitchii* (Carrière) Rehder**
***Sasa veitchii* (Carrière) Rehder** — *Sasa* Veitcha
***Schisandra chinensis* (Turcz.) Baill.** — Cytryniec chiński
Schisandra chinensis var. *rubriflora* Franch. = ***Schisandra grandiflora* Hook. et Thoms. var.
 rubriflora** (Rehder et Wilson) C.K.Schneid.
***Schisandra grandiflora* Hook. et Thoms. var. rubriflora** (Rehder et Wilson) C.K.Schneid. —
 Cytryniec wielokwiatowy odm. czerwonekwiatowa
Schisandra grandiflora sens. Franch non Hook.f. = ***Schisandra grandiflora* Hook. et Thoms. var.
 rubriflora** (Rehder et Wilson) C.K.Schneid.
Schisandra grandiflora var. *rubriflora* (Franch.) C.K.Schneid. = ***Schisandra grandiflora* Hook. et
 Thoms. var. rubriflora** (Rehder et Wilson) C.K.Schneid.
Schisandra japonica (Siebold et Zucc. ex A.Gray) Hance = ***Schisandra chinensis* (Turcz.) Baill.**
Schisandra rubriflora (Franch.) Rehder et E.H.Wilson = ***Schisandra grandiflora* Hook. et Thoms. var.
 rubriflora** (Rehder et Wilson) C.K.Schneid.
***Schizophragma hydrangeoides* Siebold et Zucc.** — Przywarka hortensjowa
Schubertia disticha Mirb. 1825 = ***Taxodium distichum* (L.) Rich. 1810**
***Sciadopitys* Siebold ex Zucc.** — Sośnica
***Sciadopitys verticillata* (Thunb.) Siebold et Zucc. 1842** — Sośnica japońska
 Sekwojadendron olbrzymi = Mamutowiec olbrzymi
 Semiarundinaria — ***Semiarundinaria* Kagama**
***Semiarundinaria* Kagama** — Semiarundinaria
***Semiarundinaria kagamiana* Makino** — Semiarundinaria Kagama

- Sequoia gigantea* Decne. 1854 = ***Sequoiadendron giganteum*** (Lindl.) J.Buchholz 1939
Sequoia glyptostroboides (Hu et W.C.Cheng) Weide = ***Metasequoia glyptostroboides*** Hu et W.C.Cheng 1948
- Sequoia Washingtoniana* Sudw. = ***Sequoiadendron giganteum*** (Lindl.) J.Buchholz 1939
Sequoia wellingtoniana Seem. 1855 = ***Sequoiadendron giganteum*** (Lindl.) J.Buchholz 1939
Sequoiadendron giganteum (Lindl.) J.Buchholz 1939 — Mamutowiec olbrzymi
Shishindenia ericoides Makino = ***Platyclusus orientalis*** (L.f.) Franco '**Sanderi**' Gough ex W.H.Welch 1978 {L. Böhmer 1894}
- Sinarundinaria nitida* (Mitford) Nakai = ***Fargesia nitida*** (Mitford) Nakai
Sinowilsonia Henry'ego — ***Sinowilsonia henryi*** Hemsl.
Sinowilsonia henryi Hemsl. — *Sinowilsonia Henry'ego*
Siphonanthus trichotomus Nakai = ***Clerodendrum trichotomum*** Thunb. 1784
Skimmia japonica 'Foremanii' = ***Skimmia japonica*** ssp. ***reevesiana*** '**Rubella**'
Skimmia foremanii hort. = ***Skimmia japonica*** ssp. ***reevesiana*** '**Rubella**'
Skimmia fortunei var. *rubella* Rehder = ***Skimmia japonica*** ssp. ***reevesiana*** '**Rubella**'
Skimmia japonica 'Rubella' = ***Skimmia japonica*** ssp. ***reevesiana*** '**Rubella**'
Skimmia japonica ssp. ***reevesiana*** 'Rubella' — *Skimmia japońska* 'Rubella'
Skimmia japońska 'Rubella' — ***Skimmia japonica*** ssp. ***reevesiana*** '**Rubella**'
Skimmia reevesiana 'Rubella' = ***Skimmia japonica*** ssp. ***reevesiana*** '**Rubella**'
Skimmia rubella Carrière = ***Skimmia japonica*** ssp. ***reevesiana*** '**Rubella**'
Śłodzin chiński = *Glicynia chińska*
Smilaks Siebolda — ***Smilax sieboldii*** Miq. 1868
Smilaks szczeciniasty — ***Smilax hispida*** Mühlenb.
Smilax hispida Mühlenb. — *Smilaks szczeciniasty*
Smilax hispida Rafin. 1840 = ***Smilax hispida*** Mühlenb.
Smilax sieboldii hort. ex Hassk. = ***Smilax sieboldii*** Miq. 1868
Smilax sieboldii Miq. 1868 — *Smilaks Siebolda*
Smilax tamnoides var. *hispida* (Mühlenb.) Fern. = ***Smilax hispida*** Mühlenb.
Sorbaria sorbifolia (L.)A.Braun — *Tawlina jarzębolistna*
Sorbaria stellipila (Maxim.) C.K.Schneid. = ***Sorbaria sorbifolia*** (L.)A.Braun
Sorbus aucuparia f. *pyramidalis* hort. = ***Sorbus aucuparia*** L. em Hedl.
Sorbus aucuparia '**Fastigiata**' Loudon 1838 {Pn. Irlandia <1838} — *Jarząb pospolity* '**Fastigiata**'
Sorbus aucuparia L. = ***Sorbus aucuparia*** L. em Hedl.
Sorbus aucuparia L. em Hedl. — *Jarząb pospolity*
Sorbus cashmiriana Hedl. — *Jarząb kaszmirski*
Sorbus chamaespilus (L.) Crantz = ***Sorbus chamaespilus*** var. ***sudetica*** (Tausch) Wenz
Sorbus chamaespilus var. ***sudetica*** (Tausch) Wenz. — *Jarząb nieszpulkowy odm. sudecka*
Sorbus decora var. *fastigiata* = ***Sorbus aucuparia*** L. em Hedl.
Sorbus intermedia (Ehrh.) Pers. — *Jarząb szwedzki*
Sorbus intermedia Pers. = ***Sorbus intermedia*** (Ehrh.) Pers.
Sorbus koehneana C.K.Schneid. 1906 — *Jarząb Koehne'a*
Sorbus melanocarpa Heynh. 1840 = ***Aronia melanocarpa*** (Michx.) Elliott 1821
Sorbus nana scopulina hort. = ***Sorbus aucuparia*** L. em Hedl.
Sorbus scandica (L.) Fries ? = ***Sorbus intermedia*** (Ehrh.) Pers.
Sorbus sudetica (Tausch) Fritsch = ***Sorbus chamaespilus*** var. ***sudetica*** (Tausch) Wenz
Sorbus sudetica (Tausch) Fritsch. = ***Sorbus chamaespilus*** var. ***sudetica*** (Tausch) Wenz
Sorbus sudetica Bluff. Nees et Schauer 1837 = ***Sorbus chamaespilus*** var. ***sudetica*** (Tausch) Wenz
Wenz
Sorbus suecica (L.) Hartm. = ***Sorbus intermedia*** (Ehrh.) Pers.
Sorbus suecica (L.) Krok et Almq. = ***Sorbus intermedia*** (Ehrh.) Pers.

- Sorbus toringo* Siebold = *Malus sieboldii* (Regel) Rehder
Sorbus valbrayi H.Lév. = *Sorbus koehneana* C.K.Schneid. 1906
 Sosna Armanda — *Pinus armandii* Franch. 1884
 Sosna bośniacka 'Satellit' — *Pinus leucodermis* 'Satellit' D.Geld. 1971 {Gimborn Arb. <1971}
- Sosna Bungego = Sosna plamistokora
 Sosna Coultera — *Pinus coulteri* D.Don 1836
 Sosna czarna 'Aurea' — *Pinus nigra* 'Aurea' Beissn. 1909 {Ilsemann <1909}
 Sosna czarna 'Columnaris' — *Pinus nigra* 'Columnaris' Schwer. 1907 {Hartmann <1907}
 Sosna czarna odm. kolumnowa = Sosna czarna 'Columnaris'
 Sosna czarna pgat. typowy — *Pinus nigra* J.F.Arnold 1785 ssp. *nigra*
 Sosna czarna 'Syców' — *Pinus nigra* 'Syców' {S. Sęktas 1989/Arb. Leśne Syców 1989/1998}
- Sosna drobnokwiatowa 'Tempelhof' — *Pinus parviflora* 'Tempelhof' Groot. 1969 {Gimborn Arb./Konijn Nurs. <1965/1965}
- Sosna drzewokosa — *Pinus* × *rhaetica* Brügger 1820
 Sosna dwuigielna — *Pinus edulis* Engelm. 1848
 Sosna gęstokwiatowa odm. żałobna — *Pinus densiflora* var. *funebri* (Kom.) Liou ex C.S.Wang 1955
 Sosna gęstokwiatowa 'Umbraculifera' — *Pinus densiflora* 'Umbraculifera' Mayr 1890
 Sosna giętka 'Pendula' — *Pinus flexilis* 'Pendula' W.H.Welch 1979 {Vermeulen ex Sons Nurs. 1941}
- Sosna góraska — *Pinus mugo* Turra 1764
 Sosna góraska 'Mops' — *Pinus mugo* 'Mops' {H.F. Hooftman 1951}
 Sosna góraska odm. karłowa — *Pinus mugo* var. *pumilio* (Haenke) Zenari 1921
 Sosna góraska 'Zundert' — *Pinus mugo* 'Zundert' Laar 1987 {S. van Nijnatten 1977}
 Sosna himalajska — *Pinus wallichiana* A.B.Jacks. 1938
 Sosna karłowa 'Glauca' — *Pinus pumila* 'Glauca' Wm. Hooftmann 1943 {Wm. Hooftmann <1943}
- Sosna koreańska — *Pinus koraiensis* Siebold et Zucc. 1844
 Sosna koreańska odm. sina = Sosna koreańska 'Silveray'
 Sosna koreańska 'Silveray' — *Pinus koraiensis* 'Silveray' Groot. 1979 {nn <1928 ?}
- Sosna limba — *Pinus cembra* L. 1753
 Sosna limba odm. syberyjska — *Pinus cembra* L. var. *sibirica* Loudon 1830
 Sosna limba 'Tatra' — *Pinus cembra* 'Tatra' {Arb. Kórnickie 1923}
- Sosna limbowata odm. dwuigielna = Sosna dwuigielna
 Sosna orzechowa odm. dwuigielna = Sosna dwuigielna
 Sosna oścista — *Pinus aristata* Engelm. 1862
 Sosna parasolowata = Sośnica japońska
 Sosna plamistokora — *Pinus bungeana* Zucc. ex Endl. 1847
 Sosna pospolita — *Pinus sylvestris* L. 1753
 Sosna pospolita 'Fastigiata' — *Pinus sylvestris* 'Fastigiata' Carrière 1856
 Sosna pospolita 'Hillside Creeper' — *Pinus sylvestris* 'Hillside Creeper' W.H.Welch 1979 {L. Ziegenfuss 1970}
- Sosna pospolita odm. kolumnowa = Sosna pospolita 'Fastigiata'
 Sosna pospolita odm. niska = Sosna pospolita 'Watereri'
 Sosna pospolita 'Watereri' — *Pinus sylvestris* 'Watereri' Beissn. 1902 {A. Waterer 1865}
- Sosna rumelijska — *Pinus peuce* Griseb. 1844
 Sosna syberyjska = Sosna limba odm. syberyjska
 Sosna Thunberga — *Pinus thunbergii* Parl. 1868
 Sosna wejmutka — *Pinus strobus* L. 1753

- Sosna wejmutka 'Nana' — *Pinus strobus* 'Nana' hort. et Knight 1850
 Sosna wejmutka 'Radiata' — *Pinus strobus* 'Radiata' Hornibr. 1923 {Hornibrook 1923/1923}
- Sosna wejmutka 'Torulosa' — *Pinus strobus* 'Torulosa' hort. Anglia 1978
 Sosna Weymoutha = Sosna wejmutka
 Sosna zwyczajna = Sosna pospolita
 Sosna żółta — *Pinus ponderosa* Douglas ex C.Lawson 1836
 Sosna żółta odm. skalna = Sosna żółta pgat. górski
 Sosna żółta pgat. górski — *Pinus ponderosa* ssp. *scopulorum* (Engelm.) S.Watson 1879
 Sośnica — *Sciadopitys* Siebold ex Zucc.
 Sośnica japońska — *Sciadopitys verticillata* (Thunb.) Siebold et Zucc. 1842
Spartium horridum Vahl. = *Genista horrida* (Vahl.) DC. 1805
Spartium scoparium L. = *Sarothamnus scoparius* (L.) Wimm. ex W.D.J. Koch
Sphaerostema japonicum Siebold et Zucc. ex A.Gray = *Schisandra chinensis* (Turcz.) Baill.
Spiraea bumalda alpina Groot. 1953 = *Spiraea japonica* 'Little Princess' {L.R. Russel Ltd. ?}
Spiraea 'Anthony Waterer' = *Spiraea japonica* 'Anthony Waterer' {Knap Hill Nursery <1890/1891}
- Spiraea arguta* 'Grefsheim' = *Spiraea* 'Grefsheim' {Grefsheim Nursery <1949/11954}
***Spiraea* 'Arguta'** Zabel {Zabel ok. 1880} — Tawuła 'Arguta'
Spiraea ariaefolia Sm. = *Holodiscus discolor* (Pursh) Maxim. 1879
Spiraea bumalda 'Goldflame' = *Spiraea* 'Goldflame' {?/F.J. Grootendorst ?/1972}
Spiraea cinerea 'Grefsheim' = *Spiraea* 'Grefsheim' {Grefsheim Nursery <1949/11954}
Spiraea discolor Pursh 1814 = *Holodiscus discolor* (Pursh) Maxim. 1879
***Spiraea* 'Golden Princess'** {P. Catt/Bressingham Gardens <1985/1985} — Tawuła 'Golden Princess'
***Spiraea* 'Goldflame'** {?/F.J. Grootendorst ?/1972} — Tawuła 'Goldflame'
Spiraea 'Graciosa' = *Spiraea* 'Grefsheim' {Grefsheim Nursery <1949/11954}
Spiraea grandiflora Hook. 1854 non Sweet = *Exochorda racemosa* (Lindl.) Rehder 1913
***Spiraea* 'Grefsheim'** {Grefsheim Nursery <1949/11954}
Spiraea japonica 'Alpina' = *Spiraea japonica* 'Little Princess' {L.R. Russel Ltd. ?}
Spiraea japonica alpina hort. non Maxim. = *Spiraea japonica* 'Little Princess' {L.R. Russel
***Spiraea japonica* 'Anthony Waterer'** {Knap Hill Nursery <1890/1891} — Tawuła japońska 'Anthony Waterer'
Spiraea japonica 'Golden Princess' = *Spiraea* 'Golden Princess' {P. Catt/Bressingham Gardens <1985/1985}
- Spiraea japonica* 'Goldflame' = *Spiraea* 'Goldflame' {?/F.J. Grootendorst ?/1972}
***Spiraea japonica* 'Little Princess'** {L.R. Russel Ltd. ?} — Tawuła japońska 'Little Princess'
Spiraea japonica 'Nana' = *Spiraea japonica* 'Little Princess' {L.R. Russel Ltd. ?}
Spiraea pinnata Mnch. = *Sorbaria sorbifolia* (L.).A. Braun
Spiraea sorbifolia L. = *Sorbaria sorbifolia* (L.).A. Braun
Spiraea tobolskiana hort. = *Sorbaria sorbifolia* (L.).A. Braun
Spiraea × *arguta* Zabel = *Spiraea* 'Arguta' Zabel {Zabel ok. 1880}
Spiraea × *bumalda* var. *Anthony Waterer* A.Waterer = *Spiraea japonica* 'Anthony Waterer' {Knap Hill Nursery <1890/1891}
- Spiraea* × *bumalda* Burv. 'Anthony Waterer' = *Spiraea japonica* 'Anthony Waterer' {Knap Hill Nursery <1890/1891}
- Spiraea* × *bumalda* 'Gold Flame' = *Spiraea* 'Goldflame' {?/F.J. Grootendorst ?/1972}
Spiraea × *bumalda* 'Golden Princess' = *Spiraea* 'Golden Princess' {P. Catt/Bressingham Gardens <1985/1985}
- Spiraea* × *bumalda* 'Goldflame' = *Spiraea* 'Goldflame' {?/F.J. Grootendorst ?/1972}
Spiraea × *cinerea* 'Grefsheim' = *Spiraea* 'Grefsheim' {Grefsheim Nursery <1949/11954}

- Stachyurus japonicus* Steud. = *Stachyurus praecox* Siebold et Zucc.
Stachyurus praecox Siebold et Zucc. — Stachiurus wczesny
 Stachiurus wczesny — *Stachyurus praecox* Siebold et Zucc.
Staphylea bolanderi A.Gray — Kłokoczka Bolandera
Staphylea pinnata L. — Kłokoczka południowa
Stephanandra incisa (Thunb.) Zabel '**Crispa**' {A.M. Jensen/Jensen Nursery 1920/1949} —
 Tawulec pogięty '**Crispa**'
Stephanandra incisa 'Prostrata' = ***Stephanandra incisa*** (Thunb.) Zabel '**Crispa**' {A.M.
 Jensen/Jensen Nursery 1920/1949}
 Stewarcja kameliowa — *Stewartia pseudocamellia* Maxim.
Stewartia grandiflora Carrière = *Stewartia pseudocamellia* Maxim.
Stewartia pseudocamellia Maxim. — Stewarcja kameliowa
 Stosił ozdobny = Kalopanaks ozdobny
Stranvaesia davidiana Wilson = ***Photinia davidiana*** (Decne.) Cardot
Stranvaesia henryi Diels = ***Photinia davidiana*** (Decne.) Cardot
Stranvaesia undulata Decne. = ***Photinia davidiana*** (Decne.) Cardot
 Stranwesia Dawida — ***Photinia davidiana*** (Decne.) Cardot
Strobilus peuce (Griseb.) Moldenke = ***Pinus peuce*** Griseb. 1844
Stuartia pseudocamellia Maxim. — *Stewartia pseudocamellia* Maxim.
 Styrak japoński = ***Styrax japonicum*** Siebold. et Zucc.
 Styrak wielkolisty = Styraks wielkolistny
 Styrakowiec mniejszy — ***Pterostyrax corymbosa*** Siebold et Zucc.
 Styraks japoński — ***Styrax japonicum*** Siebold. et Zucc.
 Styraks wielkolisty — ***Styrax obassia*** Siebold et Zucc.
Styrax japonica Siebold. et Zucc. = ***Styrax japonicum*** Siebold. et Zucc.
Styrax japonicum Siebold. et Zucc. — ***Styrax japonicum*** Siebold. et Zucc.
Styrax japonicus Siebold. et Zucc. = ***Styrax japonicum*** Siebold. et Zucc.
Styrax obassia Siebold et Zucc — Styraks wielkolistny
Styrax serrulatus sens. Hook.f. non Roxb. = ***Styrax japonicum*** Siebold. et Zucc.
Styrax serrulatus = ***Styrax japonicum*** Siebold. et Zucc.
 Suchodrzew alpejski — ***Lonicera alpigena*** L.
 Suchodrzew Henry'ego — ***Lonicera henryi*** Hemsl.
 Suchodrzew japoński 'Aureoreticulata' — ***Lonicera japonica*** Thunb. '**Aureoreticulata**'
 {<1862}
 Suchodrzew mirtolistny 'Elegant' — ***Lonicera nitida*** '**Elegant**' {Krüssmann ok. 1935}
 Suchodrzew zwyczajny = Wiciokrzew suchodrzew
 Suchodrzew zwyczajny 'Nana' — ***Lonicera xylosteum*** '**Nana**' Browicz et Bugała 1955 {A.
 Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}
 Suchodrzew zwyczajny 'Nana' — ***Lonicera xylosteum*** '**Nana**' Browicz et Bugała 1955 {A.
 Wróblewski/Szkółki Kórnickie ok. 1932/1946}
 Sumak lakowy — ***Toxicodendron vernix*** (L.) Shafer
 Surmia bignoniowa odm. złocista = Surmia zwyczajna 'Aurea'
 Surmia okazała 'Pulverulenta' = Katalpa wielkokwiatowa 'Pulverulenta'
 Surmia pośrednia — ***Catalpa × erubescens*** Carrière 1869
 Surmia pośrednia odm. purpurowa = Surmia pośrednia 'Purpurea'
 Surmia pośrednia 'Purpurea' — ***Catalpa × erubescens*** '**Purpurea**' {A. Waterer <1886}
 Surmia zwyczajna 'Aurea' — ***Catalpa bignonioides*** Walter 1788 '**Aurea**' {Francja <1877}
 Surmia żółtokwiatowa — ***Catalpa ovata*** G.Don 1837 ?
Swida alba (L.) Opiz = ***Cornus alba*** L. 1767
Swida alternifolia (L.f.) Small. 1903 = ***Cornus alternifolia*** L.f. 1781
Swida amomum (Mill.) Small = ***Cornus amomum*** Mill. 1768

- Swida controversa* (Hemsl.) Soják = ***Cornus controversa*** Hemsl. 1909
- Sycopsis sinensis*** Oliv. 1890 — Sykopsis chiński
- Sykopsis chiński — ***Sycopsis sinensis*** Oliv. 1890
- Symphoricarpos albus*** (L.) S.F.Blake — Śnieguliczka biała
- Symphoricarpos pauciflorus* Britton = ***Symphoricarpos albus*** (L.) S.F.Blake
- Symphoricarpos racemosus* Michx. non hort. = ***Symphoricarpos albus*** (L.) S.F.Blake
- Symphoricarpos* × *chenaultii* 'Hancock'** {Woodland Nursery ok. 1940} — Śnieguliczka
Chenaulta 'Hancock'
- Syringa amurensis* Rupr. = ***Syringa reticulata*** (Blume) H.Hara
- Syringa amurensis* var. *japonica* (Maxim.) Franch. et Sav. = ***Syringa reticulata*** (Blume) H.Hara
- Syringa dielsiana* C.K.Schneid = ***Syringa microphylla*** Diels.
- Syringa japonica* Decne. = ***Syringa reticulata*** (Blume) H.Hara
- Syringa josikaea*** Jacq.f.ex Rchb. — Lilak Josiki
- Syringa meyeri*** C.K.Schneid. — Lilak Meyera
- Syringa microphylla*** Diels. — Lilak drobnolistny
- Syringa oblata* 'Variegata'** Wróbl. 1957 {A. Wróblewski/ Szkołki Kórnickie 1932/1957}
— Lilak wczesny 'Variegata'
- Syringa reticulata*** (Blume) H.Hara — Lilak żyłkowany
- Syringa schneideri* Lingelsh. = ***Syringa microphylla*** Diels.
- Syringa suspensa* Thunb.1784 = ***Forsythia suspensa*** (Thunb.) Vahl 1804
- Syringa vulgaris* 'Ellen Willmott' = ***Syringa vulgaris* 'Miss Ellen Willmott'** {Lemoine 1903}
- Syringa vulgaris* 'Foliis Argenteopunctatis' (błędnie) = ***Syringa oblata* 'Variegata'** WróBlume 1957
{A. Wróblewski/ Szkołki Kórnickie 1932/1957}
- Syringa vulgaris* 'Katherine Havemeyer'** {Lemoine 1922} — Lilak pospolity 'Katherine
Havemeyer'
- Syringa vulgaris* 'Miss Ellen Willmott'** {Lemoine 1903} — Lilak pospolity 'Miss Ellen
Willmott'
- Syringa vulgaris* 'Mme Lemoine'** {Lemoine 1890} — Lilak pospolity 'Mme Lemoine'
- Syringa vulgaris* 'Mme. Lemoine' = ***Syringa vulgaris* 'Mme Lemoine'** {Lemoine 1890}
- Syringa vulgaris* 'Variegata' (błędnie) = ***Syringa oblata* 'Variegata'** Wróblewski 1957 {A.
Wróblewski/ Szkołki Kórnickie 1932/1957}
- Syringa wardii*** W.W.Sm. — Lilak Warda
- Syringa* × *prestoniae* 'James Macfarlane' = ***Syringa* × *prestoniae* 'James MacFarlane'** {J. Preston
ok. 1920 ?}
- Syringa* × *prestoniae* 'James MacFarlane'** {J. Preston ok. 1920 ?} — Lilak ottawski 'James
MacFarlane'
- Syringa* × *prestoniae*** McKelvey {I. Preston ok. 1920} — Lilak ottawski
- Szczęśliń Bungego — ***Clerodendrum bungei*** Steud.
- Szczęśliń późny = Szczęśliń trójdzielny
- Szczęśliń trójdzielny — ***Clerodendrum trichotomum*** Thunb. 1784
- Szpilicznica karolińska = Jukka karolińska
- Szydlica — ***Cryptomeria*** D.Don 1841
- Szydlica japońska — ***Cryptomeria japonica*** D.Don 1841
- Szydlica japońska 'Compacta' — ***Cryptomeria japonica* 'Compacta'** Carrière 1878 {Thibault
ex Keteleer 1877}
- Szydlica japońska 'Cristata' — ***Cryptomeria japonica* 'Cristata'** Beissn. 1901 {Japonia
<1901}
- Szydlica japońska 'Elegans' — ***Cryptomeria japonica* 'Elegans'** Nelson 1866 {Th. Lobb
1854}
- Szydlica japońska 'Rasen' — ***Cryptomeria japonica* 'Rasen'** Groot. 1977
- Szydlica japońska 'Vilmoriniana' — ***Cryptomeria japonica* 'Vilmoriniana'** Hornibr. 1924

- Ślaz drzewny = *Ketmia syryjska*
- Śliwa wawrzynolistna = *Laurowiśnia wschodnia*
- Śliwa wiśniowa odm. Pissarda = Śliwa wiśniowa 'Pissardii'
- Śliwa wiśniowa 'Pissardii' — *Prunus cerasifera* 'Pissardii' {M. Pissard/Pailett Nursery <1880/1880}
- Śniegowiec wirginijski — *Chionanthus virginicus* L. 1753
- Śnieguliczka biała — *Symphoricarpos albus* (L.) S.F.Blake
- Śnieguliczka białojagodowa = Śnieguliczka biała
- Śnieguliczka Chenaulta 'Hancock' — *Symphoricarpos* × *chenaultii* 'Hancock' {Woodland Nursery ok. 1940}
- Świdośliwa kanadyjska — *Amelanchier canadensis* (L.) Medik. 1793
- Świerk biały 'Albertiana Conica' — *Picea glauca* 'Albertiana Conica' Bailey 1933
- Świerk biały 'Echiniformis' — *Picea glauca* 'Echiniformis' Carrière 1855 {Francja <1855}
- Świerk biały 'Laurin' — *Picea glauca* 'Laurin' Arnold ex Krüssm. 1972 {R. Arnold 1952/1970}
- Świerk biały odm. stożkowata = Świerk biały 'Albertiana Conica'
- Świerk biały odm. wysoka — *Picea glauca* var. *albertiana* (S.Br.) Sarg. 1919
- Świerk biały odm. zachodnia = *Picea glauca* var. *albertiana* (S.Br.) Sarg. 1919
- Świerk Brewera — *Picea breweriana* S. Watson 1855
- Świerk czarny — *Picea mariana* (Mill.) Britton, Sterns et Poggenb. 1888
- Świerk Engelmana — *Picea engelmannii* (Parry) Engelm. 1853
- Świerk himalajski — *Picea smithiana* (Wall.) Boiss. 1884
- Świerk kaukaski — *Picea orientalis* (L.) Link 1847
- Świerk kaukaski 'Aurea' — *Picea orientalis* 'Aurea' Otto 1873 {P. Smith przed 1873}
- Świerk kaukaski 'Gracilis' — *Picea orientalis* 'Gracilis' Kort 1903 {Van Geert Nurs. <1903/ok. 1903}
- Świerk kłujący 'Argentea' — *Picea pungens* 'Argentea' Rosenthal 1887 {nn<1887}
- Świerk kłujący 'Białobok' — *Picea pungens* 'Białobok' Szkołki Kórnickie kat. 1994 {Szkółki w Pożogu/Szkółki Kórnickie <1935/1994}
- Świerk kłujący f. sina — *Picea pungens* f. *glauca* (Regel) Beissn. 1891
- Świerk kłujący 'Fürst Bismarck' — *Picea pungens* 'Fürst Bismarck' A. Weisse 1887 {A. Weisse <1887/1887}
- Świerk kłujący 'Glaucia Globosa' — *Picea pungens* 'Glaucia Globosa' {A. Kluis Nurs. 1937/1955}
- Świerk kłujący 'Glaucia Pendula' — *Picea pungens* 'Glaucia Pendula' H.Koster ex Beissn. 1891 {<1891}
- Świerk kłujący 'Hoopsii' — *Picea pungens* 'Hoopsii' Hoops ex Groot. 1958 {Hoops Nurs. <1958}
- Świerk kłujący 'König Albert' — *Picea pungens* 'König Albert' A. Weisse 1887 {Weisse <1887}
- Świerk kłujący 'Montgomery' — *Picea pungens* 'Montgomery' Teusch. 1949 {New York Botanical Garden/Eastern Nurs. <1934}
- Świerk kłujący 'Montgomery' — *Picea pungens* 'Montgomery' Teusch. 1949 {R.H. Montgomery <1934}
- Świerk kłujący odm. sina kulista = Świerk kłujący 'Glaucia Globosa'
- Świerk kłujący odm. sina zwisająca = Świerk kłujący 'Glaucia Pendula'
- Świerk kłujący odm. srebrzysta = Świerk kłujący 'Argentea'
- Świerk likiangielski odm. purpurowa = Świerk purpurowy
- Świerk pospolity — *Picea abies* (L.) H.Karst. 1891
- Świerk pospolity 'Aurea' — *Picea abies* 'Aurea' Carrière 1855 {nn<1855}
- Świerk pospolity 'Barryi' — *Picea abies* 'Barryi' Beissn. 1891 {nn <1891}

- Świerk pospolity 'Clanbrassiliana' — *Picea abies* 'Clanbrassiliana' C.Lawson 1836 {Irlandia ok. 1780/1798}
- Świerk pospolity 'Columnaris' — *Picea abies* 'Columnaris' hort.
- Świerk pospolity 'Cupressina' — *Picea abies* 'Cupressina' C.(?)Thomas 1908 {Turyngia <1904}
- Świerk pospolity 'Finedonensis' — *Picea abies* 'Finedonensis' Paul ex Gordon 1862 {Finedon Hall Park <1862}
- Świerk pospolity 'Formanek' — *Picea abies* 'Formanek' Svoboda 1906 {V. Formanek <1906}
- Świerk pospolity 'Gregoryana' — *Picea abies* 'Gregoryana' J.Jefferies 1856 {nn < 1856}
- Świerk pospolity 'Inversa' — *Picea abies* 'Inversa' Gordon 1862 {R.Smith <1862}
- Świerk pospolity 'Końca' — *Picea abies* 'Końca' Cecot 1996 {A. Końca 1981}
- Świerk pospolity 'Nidiformis' — *Picea abies* 'Nidiformis' Beissn. 1907 {Rulemann Grisson Baumsch. <1904}
- Świerk pospolity odm. Barrego = Świerk pospolity 'Barryi'
- Świerk pospolity odm. cyprysowa = Świerk pospolity 'Cupressina'
- Świerk pospolity odm. gniazdkowata = Świerk pospolity 'Nidiformis'
- Świerk pospolity odm. kolumnowa = Świerk pospolity 'Columnaris'
- Świerk pospolity odm. odwrócona = Świerk pospolity 'Inversa'
- Świerk pospolity odm. Remonta = Świerk pospolity 'Remontii'
- Świerk pospolity odm. wężowa = Świerk pospolity 'Virgata'
- Świerk pospolity odm. wiciowa = Świerk pospolity 'Viminalis'
- Świerk pospolity odm. złocista = Świerk pospolity 'Aurea'
- Świerk pospolity odm. żółtoigłowa = Świerk pospolity 'Finedonensis'
- Świerk pospolity 'Ohlendorffii' — *Picea abies* 'Ohlendorffii' Späth 1904 {Th. Ohlendorff/Späth Baumsch. ok. 1840-1850/1904}
- Świerk pospolity 'Pumila Nigra' — *Picea abies* 'Pumila Nigra' Beissn. 1891 {nn <1891}
- Świerk pospolity 'Pyramidalis Robusta' — *Picea abies* 'Pyramidalis Robusta' {nn <1891}
- Świerk pospolity 'Remontii' — *Picea abies* 'Remontii' Reb.M.(?)Sm. 1874 {nn <1874}
- Świerk pospolity 'Viminalis' — *Picea abies* 'Viminalis' Casp. 1878 {Alströmer 1741}
- Świerk pospolity 'Virgata' — *Picea abies* 'Virgata' Jacques 1853 {Francja < 1853}
- Świerk pospolity 'Will's Zwerg' — *Picea abies* 'Will's Zwerg' Krüssm. 1972 {J. Bruns/H. Wills 1936 ??}
- Świerk pośredni 'Gnom' — *Picea* × *mariorika* B.K.Boom 'Gnom' W.H.Welch 1979 {Jeddeloh Nurs. 1951}
- Świerk pośredni 'Machala' — *Picea* × *mariorika* 'Machala' H.M.Groot. 1971 {Machala <1963}
- Świerk purpurowy — *Picea purpurea* Mast. 1906
- Świerk serbski — *Picea omorika* (Pančić) Purk. 1877
- Świerk serbski 'Gnom' = Świerk pośredni 'Gnom'
- Świerk serbski 'Pendula Bruns' — *Picea omorika* 'Pendula Bruns' hort. {J.Bruns ok. 1955}
- Świerk sitkajski — *Picea sitchensis* (Bong.) Carrière 1855
- Świerk szydlasty — *Picea polita* (Siebold et Zucc.) Carrière 1855
- Świerk zwyczajny = Świerk pospolity
- Talauma obovata* (Siebold et Zucc.) Benth.et Hook.f. ex Hance 1882 = *Magnolia kobus* DC. 1817
- Talauma salicifolia* var. *concolor* (Miq) Maxim 1872 = *Magnolia salicifolia* (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Talauma sieboldii* Miq. 1866 = *Magnolia liliiflora* Desr. 1792
- Talauma stellata* (Siebold et Zucc.) Miq. 1866 = *Magnolia stellata* (Siebold et Zucc.) Maxim. 1872
- Tawlina jarzębolistna — *Sorbaria sorbifolia* (L.)A.Braun

- Tawulec pogięty 'Crispa' — *Stephanandra incisa* (Thunb.) Zabel 'Crispa' {A.M. Jensen/Jensen Nursery 1920/1949}
- Tawulec pogięty odm. kędzierzawa = Tawulec pogięty 'Crispa'
- Tawuła 'Arguta' — *Spiraea 'Arguta'* Zabel {Zabel ok. 1880}
- Tawuła Bumalda odm. Waterera = Tawuła japońska 'Anthony Waterer'
- Tawuła drobna odm. Waterera = Tawuła japońska 'Anthony Waterer'
- Tawuła 'Golden Princess' — *Spiraea 'Golden Princess'* {P. Catt/Bressingham Gardens <1985/1985}
- Tawuła 'Goldflame' — *Spiraea 'Goldflame'* {?/F.J. Grootendorst ?/1972}
- Tawuła 'Grefsheim' — *Spiraea 'Grefsheim'* {Grefsheim Nursery <1949/1954}
- Tawuła japońska 'Anthony Waterer' — *Spiraea japonica 'Anthony Waterer'* {Knap Hill Nursery <1890/1891}
- Tawuła japońska 'Goldflame' = Tawuła 'Goldflame'
- Tawuła japońska 'Little Princess' — *Spiraea japonica 'Little Princess'* {L.R. Russel Ltd. ?}
- Tawuła norweska = Tawuła 'Grefsheim'
- Tawuła wczesna 'Arguta' = Tawuła 'Arguta'
- Taxodium distichum*** (L.) Rich. 1810 — Cypryśnik błotny
- Taxodium japonicum* Brongn. 1833 var. *heterophylla* = *Cryptomeria japonica* D. Don 1841
- Taxodium*** Rich. 1810 — Cypryśnik
- Taxodium Washingtonianum* C. Winslow = *Sequoiadendron giganteum* (Lindl.) J. Buchholz 1939
- Taxus baccata 'Amersfoort'*** Meyer 1961 {D.B.B. van den Hoorn 1939} — Cis pospolity 'Amersfoort'
- Taxus baccata* 'Aprather Type 1' = ***Taxus baccata 'Nissen's Corona'*** Nissen 1957 {J. Nissen ok. 1934}
- Taxus baccata 'Aurea Decora'*** Chylarecki 1957 {A. Wróblewski/Szk. Ogrodów Kórnickich 1928/1939} — Cis pospolity 'Aurea Decora'
- Taxus baccata aurea elegantissima* Kent. = ***Taxus baccata 'Elegantissima'*** C. Lawson 1852 {Fisher, Son & Sibray <1852}
- Taxus baccata 'Aurea'*** Nelson 1866 {nn <1855} — Cis pospolity 'Aurea'
- Taxus baccata brevifolia* Siebold 1868 = ***Taxus cuspidata*** Siebold ex Zucc. 'Nana' (Rehder) Wilson 1916 {Japonia <1902}
- Taxus baccata 'Brzeg'*** {K. Kulas ok. 1980} — Cis pospolity 'Brzeg'
- Taxus baccata* 'Corona' hort. = ***Taxus baccata 'Nissen's Corona'*** Nissen 1957 {J. Nissen ok. 1934}
- Taxus baccata 'Dovastoniana'*** Leight. 1841 {J. Dovaston 1777} — Cis pospolity 'Dovastoniana'
- Taxus baccata dovastoniana* Lindl. et Gordon = ***Taxus baccata 'Dovastoniana'*** Leight. 1841 {J. Dovaston 1777}
- Taxus baccata dovastonii* Lindl. et Gordon = ***Taxus baccata 'Dovastoniana'*** Leight. 1841 {J. Dovaston 1777}
- Taxus baccata 'Elegantissima'*** C. Lawson 1852 {Fisher, Son & Sibray <1852} — Cis pospolity 'Elegantissima'
- Taxus baccata elvastonensis aurea* hort. = ***Taxus baccata 'Aurea'*** Nelson 1866 {nn <1855}
- Taxus baccata 'Erecta Aureovariegata'*** C.E(?)Sm. 1874 {nn <1874} — Cis pospolity 'Erecta Aureovariegata'
- Taxus baccata erecta luteo-nova* hort. = ***Taxus baccata 'Semperaurea'*** Dallim. 1908 {nn <1908}
- Taxus baccata erecta overeynderi* (C.K. Schneid.) Den Ouden = ***Taxus baccata 'Overeynderi'*** C.K. Schneid. 1923 {C.G. Overeynder Nurs. ok. 1860}
- Taxus baccata* 'Erecta Semperaurea' Beissn. 1910 = ***Taxus baccata 'Semperaurea'*** Dallim. 1908 {nn <1908}

- Taxus baccata fastigiata aureomarginata* Fisher ex Veitch = ***Taxus baccata* 'Fastigiata Aureomarginata'** Fisher ex Veitch 1881 {Fisher, Son & Sibray <1881}
- Taxus baccata* 'Fastigiata Aureomarginata'** Fisher ex Veitch 1881 {Fisher, Son & Sibray <1881} — Cis popolity 'Fastigiata Aureomarginata'
- Taxus baccata fastigiata grandis* Dallim. et Jacks. = ***Taxus baccata* 'Fastigiata Aureomarginata'** Fisher ex Veitch 1881 {Fisher, Son & Sibray <1881}
- Taxus baccata* 'Fastigiata'** Loudon 1838 {Irlandia/Lee & Kennedy Nurs. 1870/>187} — Cis popolity 'Fastigiata'
- Taxus baccata fastigiata overeynderi* C.K.Schneid. = ***Taxus baccata* 'Overeynderi'** C.K. Schneid. 1923 {C.G. Overeynder Nurs. ok. 1860}
- Taxus baccata fastigiata overeynderi* hort. = ***Taxus baccata* 'Overeynderi'** C.K.Schneid. 1923 {C.G. Overeynder Nurs. ok. 1860}
- Taxus baccata* 'Horizontalis'** Pépin 1850 {Bertin Nurs. <1850} — Cis popolity 'Horizontalis'
- Taxus baccata* L. 1753** — Cis popolity
- Taxus baccata* 'Nissen's Corona'** Nissen 1957 {J. Nissen ok. 1934} — Cis popolity 'Nissen's Corona'
- Taxus baccata* 'Nissens Corona' = ***Taxus baccata* 'Nissen's Corona'** Nissen 1957 {J. Nissen ok. 1934}
- Taxus baccata* 'Overeynderi'** C.K. Schneid. 1923 {C.G. Overeynder Nurs. ok. 1860} — Cis popolity 'Overeynderi'
- Taxus baccata pyramidalis aureo-marginata* hort. = ***Taxus baccata* 'Fastigiata Aureomarginata'** Fisher ex Veitch 1881 {Fisher, Son & Sibray <1881}
- Taxus baccata pyramidalis overeynderi* hort. = ***Taxus baccata* 'Overeynderi'** C.K.Schneid. 1923 {C.G. Overeynder Nurs. ok. 1860}
- Taxus baccata* 'Repandens'** Parsons 1887 {Parsons < 1887} — Cis popolity 'Repandens'
- Taxus baccata* 'Semperaurea'** Dallim. 1908 {nn <1908} — Cis popolity 'Semperaurea'
- Taxus baccata semperaurea* Dallim. 1908 = ***Taxus baccata* 'Semperaurea'** Dallim. 1908 {nn <1908}
- Taxus baccata* ssp. *eubaccata* Pilg. = ***Taxus baccata* L. 1753**
- Taxus baccata stricta* C.Lawson = ***Taxus baccata* 'Fastigiata'** Loudon 1838 {Irlandia/Lee & Kennedy Nurs. 1870/>187}
- Taxus baccata* Thunb. 1784 non L. = ***Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea*** (Siebold et Zucc.1842) Koidz. 1930
- Taxus baccata* Thunb. non L. 1753 = ***Cephalotaxus harringtonia*** (Knight ex Forbes) K.Koch 1873
- Taxus baccata* var. *caucasica* Fomin = ***Taxus baccata* L. 1753**
- Taxus baccata* var. *dovastioniana* Leight. = ***Taxus baccata* 'Dovastioniana'** Leight. 1841 {J.Dovaston 1777}
- Taxus baccata* var. *erecta aureo-variegata* hort. = ***Taxus baccata* 'Erecta Aureovariegata'** C.E.(?)Sm. 1874 {nn<1874}
- Taxus baccata* var. *fastigiata* (Lindl.) Loudon = ***Taxus baccata* 'Fastigiata'** Loudon 1838 {Irlandia/Lee and Kennedy Nurs. 1870/>187}
- Taxus baccata* var. *hibernica* Hook. ex Loudon = ***Taxus baccata* 'Fastigiata'** Loudon 1838 {Irlandia/Lee and Kennedy Nurs. 1870/>187}
- Taxus baccata variegata aurea* Carrière = ***Taxus baccata* 'Aurea'** Nelson 1866 {nn <1855}
- Taxus baccifera* Theophr. ex Bubani = ***Taxus baccata* L. 1753**
- Taxus Barronii femina variegata* hort. = ***Taxus baccata* 'Aurea'** Nelson 1866 {nn <1855}
- Taxus Barronii* hort. = ***Taxus baccata* 'Aurea'** Nelson 1866 {nn <1855}
- Taxus brevifolia* hort. = ***Taxus cuspidata*** Siebold ex Zucc. 'Nana' (Rehder) Wilson 1916 {Japonia <1902}
- Taxus communis* J.Nelson 1866 = ***Taxus baccata* L. 1753**

- Taxus coriacea* hort. = *Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea* (Siebold et Zucc.1842) Koidz. 1930
- Taxus cuspidata brevifolia* Siebold = *Taxus cuspidata* Siebold ex Zucc.'Nana' (Rehder) Wilson 1916 {Japonia <1902}
- Taxus cuspidata compacta* Bean 1914 = *Taxus cuspidata* Siebold ex Zucc.'Nana' (Rehder) Wilson 1916 {Japonia <1902}
- Taxus cuspidata* Siebold ex Zucc.'Nana' (Rehder) Wilson 1916 {Japonia <1902} — Cis japoński 'Nana'
- Taxus disticha* Henkel ex K.Hochst. 1865 = *Taxus baccata* 'Dovastoniana' Leight. 1841 {J.Dovaston 1777}
- Taxus Dovastonii* hort. = *Taxus baccata* 'Dovastoniana' Leight. 1841 {J.Dovaston 1777}
- Taxus elegantissima* hort. = *Taxus baccata* 'Elegantissima' C.Lawson 1852 {Fisher, Son & Sibray <1852}
- Taxus elvastonensis* hort. = *Taxus baccata* 'Aurea' Nelson 1866 {nn <1855}
- Taxus fastigiata* Lindl. 1850 = *Taxus baccata* 'Fastigiata' Loudon 1838 {Irlandia/Lee & Kennedy Nurs. 1870/>187}
- Taxus harringtonia* Knight ex Forbes = *Cephalotaxus harringtonia* (Knight ex Forbes) K.Koch 1873
- Taxus hibernica grandis* = *Taxus baccata* 'Fastigiata Aureomarginata' Fisher ex Veitch 1881 {Fisher, Son & Sibray <1881}
- Taxus hibernica* Macay 1836 = *Taxus baccata* 'Fastigiata' Loudon 1838 {Irlandia/Lee & Kennedy Nurs. 1870/>187}
- Taxus horizontalis* hort. = *Taxus baccata* 'Dovastoniana' Leight. 1841 {J.Dovaston 1777}
- Taxus horizontalis* Pépin = *Taxus baccata* 'Horizontalis' Pépin 1850 {Bertin Nurs. <1850}
- Taxus Inukaja* Knight = *Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea* (Siebold et Zucc.1842) Koidz. 1930
- Taxus japonica* hort. = *Cephalotaxus harringtonia* var. *drupacea* (Siebold et Zucc.1842) Koidz. 1930
- Taxus lugubris* Salisb. = *Taxus baccata* L. 1753
- Taxus nucifera* Kaempf. = *Torreya nucifera* (L.) Siebold et Zucc.1846
- Taxus nucifera* Wall. = *Taxus baccata* L. 1753
- Taxus pendula* hort. = *Taxus baccata* 'Dovastoniana' Leight. 1841 {J.Dovaston 1777}
- Taxus pyramidalis* hort. = *Taxus baccata* 'Fastigiata' Loudon 1838 {Irlandia/Lee & Kennedy Nurs. 1870/>187}
- Taxus umbraculifera* hort. = *Taxus baccata* 'Dovastoniana' Leight. 1841 {J.Dovaston 1777}
- Taxus verticillata* Thunb. 1784 = *Sciadopitys verticillata* (Thunb.) Siebold et Zucc. 1842
- Taxus* × *media* 'Amersfoort' hort. Amer. = *Taxus baccata* 'Amersfoort' Meyer 1961 {D.B.B. van den Hoorn 1939}
- Taxus* × *media* 'Hicksii' Rehder 1923 {Hick's Nurs. ok.190} — Cis pośredni 'Hicksii'
- Taxus* × *media* 'Kobendza' = *Taxus* × *media* 'Profesor Kobendza' Marczewski 1991 {A. Marczewski <1991}
- Taxus* × *media* 'Profesor Kobendza' Marczewski 1991 {A. Marczewski <1991} — Cis pośredni 'Profesor Kobendza'
- Taxus* × *media* Rehder 1923 {T.D. Hatfield ok. 1900} — Cis pośredni
- Taxus* × *media* 'Wojtek' Seneta 1981 {W. Seneta/Szkółki J. Grąbczewski 1955-60/ok. 1975} — Cis pośredni 'Wojtek'
- Tecoma grandiflora* (Thunb.) Loisel. = *Campsis grandiflora* (Thunb.) K.Schum. 1894
- Tecoma radicans flava* Bosse 1842 = *Campsis radicans* 'Flava' {<1842}
- Tecoma radicans* Juss. 1779 = *Campsis radicans* (L.) Seem. 1867
- Thelycrania alba* (L.) Pojark. = *Cornus alba* L. 1767

- Therorhodion camschaticum* (Pall.) Small = ***Rhododendron camschaticum*** Pall. 1784 ssp.
camschaticum
- Thuja Craigiana* Murray 1853 = ***Calocedrus decurrens*** (Torr.) Florin 1956
- Thuja dolabrata* Thunb. ex L.f. = ***Thujopsis dolabrata*** (Thunb. ex L.f.) Siebold et Zucc. 1844
- Thuja Douglasii* Nutt. = ***Thuja plicata*** Donn ex D.Don 1824
- Thuja excelsa* Bong. 1833 = ***Chamaecyparis nootkatensis*** (D.Don) Spach 1842
- Thuja gigantea albomaculata* Beissn. 1902 = ***Thuja plicata*** '**Zebrina**' Dallim. et A.B.(?)Jacks. 1923
{nn <1868}
- Thuja gigantea aureo-variegata* Beissn. 1891 = ***Thuja plicata*** '**Zebrina**' Dallim. et A.B.(?)Jacks.
1923 {nn <1868}
- Thuja gigantea* Carrière 1855 non Nutt. = ***Calocedrus decurrens*** (Torr.) Florin 1956
- Thuja gigantea* Nutt. 1834 = ***Thuja plicata*** Donn ex D.Don 1824
- Thuja*** '**Jan**' Król 1981 {J. Król/Szk. Kórnickie 1964/1981} (Gr. Plicatoides) — Żywotnik '**Jan**'
- Thuja*** L. 1753 — Żywotnik
- Thuja lobbiana* hort. ex Gordon = ***Thuja plicata*** Donn ex D.Don 1824
- Thuja lobbii aurea* Sénéclauze 1868 = ***Thuja plicata*** '**Zebrina**' Dallim. et A.B.(?)Jacks. 1923 {nn
<1868}
- Thuja lobbii aureo-variegata* hort. = ***Thuja plicata*** '**Zebrina**' Dallim. et A.B.(?)Jacks. 1923 {nn
<1868}
- Thuja lobbii* hort. ex Gordon = ***Thuja plicata*** Donn ex D.Don 1824
- Thuja lobbii* hort. ex Gordon = ***Thuja plicata*** Donn ex D.Don 1824
- Thuja menziesii* Douglas ex Endl. 1847 = ***Thuja plicata*** Donn ex D.Don 1824
- Thuja nidifera* = ***Chamaecyparis nootkatensis*** (D.Don) Spach 1842
- Thuja obtusa* Benth. et Hook. 1881 = ***Chamaecyparis obtusa*** (Siebold et Zucc.) Endl. 1847
- Thuja occidentalis*** '**Aurescens**' Browicz ex Bugała 1955 {A. Wróblewski/Szk. Kórnickie
1932/1950} — Żywotnik zachodni '**Aurescens**'
- Thuja occidentalis compacta* Beissn. non Carrière = ***Thuja occidentalis*** '**Globosa**' {nn < 1874}
- Thuja occidentalis*** '**Ellwangeriana Aurea**' Späth 1896 {L. Späth Baumsch. <1895} —
Żywotnik zachodni '**Ellwangeriana Aurea**'
- Thuja occidentalis* f. *aurescens* Wróbl. ex Browicz et Bugała 1955 = ***Thuja occidentalis*** '**Aurescens**'
Browicz ex Bugała 1955 {A. Wróblewski/Szk. Kórnickie 1932/1950}
- Thuja occidentalis Froebelii* hort. non Beissn. = ***Thuja occidentalis*** '**Globosa**' {nn < 1874}
- Thuja occidentalis*** '**Globosa**' {nn < 1874} — Żywotnik zachodni '**Globosa**'
- Thuja occidentalis globosa* R.Smith non Beissn. = ***Thuja occidentalis*** '**Globosa**' {nn < 1874}
- Thuja occidentalis globularis* Lamb. et Reiter ex Beissn. = ***Thuja occidentalis*** '**Globosa**' {nn < 1874}
- Thuja occidentalis*** '**Holmstrup**' A.M.Jensen 1951 {A.M. Jensen <1951)} — Żywotnik
zachodni '**Holmstrup**'
- Thuja occidentalis* 'Holmstrupensis' hort. = ***Thuja occidentalis*** '**Holmstrup**' A.M.Jensen 1951
{A.M. Jensen <1951)}
- Thuja occidentalis* 'Holmstrupii' = ***Thuja occidentalis*** '**Holmstrup**' A.M.Jensen 1951 {A.M.
Jensen <1951)}
- Thuja occidentalis*** '**Hoseri**' (Wróbl.) Suszka 1956 {A. Wróblewski/Szk. Fredrów
1927/1938} — Żywotnik zachodni '**Hoseri**'
- Thuja occidentalis* 'Lutescens' Bailey 1892 = ***Thuja occidentalis*** '**Wareana Lutescens**' Hesse 1884
{Herm. A. Hesse Baumsch. <1884}
- Thuja occidentalis*** '**Malonyana**' C.K.Schneid. 1913 {Park w Malonya 1913} — Żywotnik
zachodni '**Malonyana**'
- Thuja occidentalis ohlendorffii* Beissn. = ***Thuja occidentalis*** '**Ohlendorffii**' Beissn. 1887 {J.H.
Ohlendorff ex Sons Nurs. <1887}

- Thuja occidentalis* '**Ohlendorffii**' Beissn. 1887 {J.H. Ohlendorff ex Sons Nurs. <1887} —
Żywotnik zachodni 'Ohlendorffii'
- Thuja occidentalis* 'Ohlendorffii' = *Thuja occidentalis* '**Ohlendorffii**' Beissn. 1887 {J.H.
Ohlendorff ex Sons Nurs. <1887}
- Thuja occidentalis* 'Polish Gold' hort. = *Thuja occidentalis* '**Aurescens**' Browicz ex Bugała 1955
{A. Wróblewski/Szk. Kórnickie 1932/1950}
- Thuja occidentalis* 'Pygmaea' hort. = *Thuja occidentalis* '**Hoseri**' (Wróbl.) Suszka 1956 {A.
Wróblewski/Szk. Fredrów 1927/1938}
- Thuja occidentalis* *pygmaea* Wróbl. ex Browicz et Bugała 1958 = *Thuja occidentalis* '**Hoseri**' (Wróbl.)
Suszka 1956 {A. Wróblewski/Szk. Fredrów 1927/1938}
- Thuja occidentalis* *spaethii* A.P.M. Sm. ex Spaeth = *Thuja occidentalis* '**Ohlendorffii**' Beissn. 1887
{J.H. Ohlendorff ex Sons Nurs. <1887}
- Thuja occidentalis* 'Späthii' hort. (błędnie ?) = *Thuja occidentalis* '**Ohlendorffii**' Beissn. 1887 {J.H.
Ohlendorff ex Sons Nurs. <1887}
- Thuja occidentalis* *Spihlmannii* A.P.M. Sm. ex Beissn. = *Thuja occidentalis* '**Globosa**' {nn < 1874}
- Thuja occidentalis* '**Tiny Tim**' Groot. 1968 {Little Tree Farm Ltd.<1968} — Żywotnik
zachodni 'Tiny Tim'
- Thuja occidentalis* 'Tom' Thunb. = *Thuja occidentalis* '**Globosa**' {nn < 1874}
- Thuja occidentalis* var. *lutescens* Hesse = *Thuja occidentalis* '**Wareana Lutescens**' Hesse 1884
{Herm. A. Hesse Baumsch. <1884}
- Thuja occidentalis* var. *plicata* Loudon 1838 = *Thuja plicata* Donn ex D.Don 1824
- Thuja occidentalis* var. *pyramidalis* f. *malonyana* C.K.Schneid. = *Thuja occidentalis* '**Malonyana**'
C.K.Schneid. 1913 {Park w Malonya 1913}
- Thuja occidentalis* '**Wareana Lutescens**' Hesse 1884 {Herm. A. Hesse Baumsch. <1884} —
- Thuja occidentalis* 'Woodward Globe' hort. USA = *Thuja occidentalis* '**Woodwardii**' Woodw. 1874
{Jacob Manning, Reading Nurs. <1872 ?}
- Thuja occidentalis* '**Woodwardii**' Woodw. 1874 {Jacob Manning, Reading Nurs. <1872 ?}
— Żywotnik zachodni 'Woodwardii'
- Thuja orientalis* 'Aurea Compacta' = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco '**Aurea Nana**'
Sénéclauze 1868 {<1868}
- Thuja orientalis* 'Aurea Densa' = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco '**Aurea Nana**' Sénéclauze
1868 {<1868}
- Thuja orientalis* 'Aurea Globosa' = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco '**Aurea Nana**'
Sénéclauze 1868 {<1868}
- Thuja orientalis aurea nana* (Sénéclauze) Rehder = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco '**Aurea
Nana**' Sénéclauze 1868 {<1868}
- Thuja orientalis* 'Aurea Nana' = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco '**Aurea Nana**' Sénéclauze
1868 {<1868}
- Thuja orientalis* 'Aureus Nana' hort. Canada(błędnie) = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco
'**Aurea Nana**' Sénéclauze 1868 {<1868}
- Thuja orientalis* 'Millard's Gold' = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco '**Aurea Nana**'
Sénéclauze 1868 {<1868}
- Thuja orientalis* 'Minima Aurea' = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco '**Aurea Nana**' Sénéclauze
1868 {<1868}
- Thuja orientalis* 'Sanderi' Gough and W.H.Welch 1978 = *Platyclusus orientalis* (L.f.) Franco
'**Sanderi**' Gough ex W.H.Welch 1978 {L. Böhmer 1894}
- Thuja pisifera* Benth. et Hook. 1881 = *Chamaecyparis pisifera* (Siebold et Zucc.) Endl. 1847
- Thuja plicata* 'Aureovariegata' = *Thuja plicata* '**Zebrina**' Dallim. et A.B.(?)Jacks. 1923 {nn
<1868}
- Thuja plicata* Donn ex D.Don 1824 — Żywotnik olbrzymi

- Thuja plicata* 'Kórnik I' = ***Thuja 'Jan'*** Król 1981 {J. Król/Szk. Kórnickie 1964/1981} (Gr. Plicatoides)
- Thuja plicata 'Zebrina'*** Dallim. et A.B.(?)Jacks. 1923 {nn <1868} — Żywotnik olbrzymi 'Zebrina'
- Thuja plicata zebrina* Dallim. et A.B.(?)Jacks. 1923 = ***Thuja plicata 'Zebrina'*** Dallim. et A.B.(?)Jacks. 1923 {nn <1868}
- Thuja sphaeroidalis* Rich. 1826 = ***Chamaecyparis thyoides*** (L.) Britten, Sterns ex Poggenb. 1888
- Thuja sphaeroidea* Spreng. = ***Chamaecyparis thyoides*** (L.) Britten, Sterns ex Poggenb. 1888
- Thuja* × *plicatoides* 'Jan' = ***Thuja 'Jan'*** Król 1981 {J. Król/Szk. Kórnickie 1964/1981} (Gr. Plicatoides)
- Thujopsis borealis argenteo-variegata* hort. = ***Chamaecyparis nootkatensis 'Variegata'*** K.Koch 1873 {<1873}
- Thujopsis borealis aureovariegata* A.Young = ***Chamaecyparis nootkatensis 'Aureovariegata'*** A.Young ex Gordon 1881 {M.A.Young <1875}
- Thujopsis borealis compacta* hort. = ***Chamaecyparis nootkatensis 'Compacta'*** K.Koch 1873 {nn < 1873}
- Thujopsis borealis* hort. ex Lind. 1854 = ***Chamaecyparis nootkatensis*** (D.Don) Spach 1842
- Thujopsis borealis pendula* hort. = ***Chamaecyparis nootkatensis 'Pendula'*** G.Nicholson 1884 {A. van Leeuwen przed 1884}
- Thujopsis dolabrata*** (Thunb. ex L.f.) Siebold et Zucc. 1844 — Żywotnikowiec japoński
- Thujopsis dolabrata 'Variegata'*** Siebold 1861 {Japonia <1861} — Żywotnikowiec japoński 'Variegata'
- Thujopsis dolabrata 'Aurescens'*** hort. 1987 {Arb. Trompenburg 1987 ?} — Żywotnikowiec japoński 'Aurescens'
- Thujopsis dolabrata laetevirens* (Lindl.) Henkel et Hochst. = ***Thujopsis dolabrata 'Nana'*** Siebold et Zucc. 1844 {Japonia <1842/1861}
- Thujopsis dolabrata 'Laetevirens'* = ***Thujopsis dolabrata 'Nana'*** Siebold et Zucc. 1844 {Japonia <1842/1861}
- Thujopsis dolabrata 'Nana'*** Siebold et Zucc. 1844 {Japonia <1842/1861} — Żywotnikowiec japoński 'Nana'
- Thujopsis dolabrata* var. *australis* A.Henry = ***Thujopsis dolabrata*** (Thunb. ex L.f.) Siebold et Zucc. 1844
- Thujopsis laetevirens* Lindl. 1881 = ***Thujopsis dolabrata 'Nana'*** Siebold et Zucc. 1844 {Japonia <1842/1861}
- Thujopsis tschugatskoi* hort. = ***Chamaecyparis nootkatensis*** (D.Don) Spach 1842
- Tilia cordata*** Mill. — Lipa drobnolistna
- Tilia microphylla* Vent. = ***Tilia cordata*** Mill.
- Tilia parvifolia* Ehrh. = ***Tilia cordata*** Mill.
- Tilia silvestris* Desf. = ***Tilia cordata*** Mill.
- Tilia ulmifolia* Scop. = ***Tilia cordata*** Mill.
- Topola biała — ***Populus alba*** L.
- Topola drżąca = Topola osika
- Topola osika — ***Populus tremula*** L.
- Torreja — ***Torreya*** Arn. 1838
- Torreja kalifornijska — ***Torreya californica*** Torr. 1854
- Torreja orzechowa — ***Torreya nucifera*** (L.) Siebold et Zucc. 1846
- Torreya*** Arn. 1838 — Torreja
- Torreya californica*** Torr. 1854 — Torreja kalifornijska
- Torreya Myristica* Hook.f. 1854 = ***Torreya californica*** Torr. 1854
- Torreya nucifera*** (L.) Siebold et Zucc. 1846 — Torreja orzechowa
- Toxicodendron vernix*** (L.) Shafer — Sumak lakowy

- Tridomodon campanulatus* (Miq.) Nakai = *Enkianthus campanulatus* (Miq.) G. Nicholson 1885
Tripterygium Regela — *Tripterygium regelii* Sprague et Takeda 1912
Tripterygium regelii Sprague et Takeda 1912 — *Tripterygium* Regela
Tripterygium wilfordii Regel non Hook. f. = *Tripterygium regelii* Sprague et Takeda 1912
Trochodendron aralioides Siebold et Zucc. 1839 — *Trochodendron araliowaty*
Trochodendron araliowaty — *Trochodendron aralioides* Siebold et Zucc. 1839
Trochostigma arguta Siebold et Zucc. 1843 = *Actinidia arguta* (Siebold et Zucc.) Planch. ex
Miq. 1867
Trochostigma kolomikta Rupr. 1857 = *Actinidia kolomikta* (Maxim. et Rupr.) Maxim. 1859
Trzmielina Fortune'a 'Canadale Gold' — *Euonymus fortunei* 'Canadale Gold' {USA}
Trzmielina Fortune'a 'Gold Tip' — *Euonymus fortunei* 'Gold Tip'
Trzmielina Fortune'a 'Minimus' — *Euonymus fortunei* 'Minimus' {Francja <1912}
Trzmielina Fortune'a 'Silver Queen' — *Euonymus fortunei* 'Silver Queen' {Niemcy ? 1892}
Trzmielina Fortune'a 'Sunspot' — *Euonymus fortunei* 'Sunspot'
Trzmielina Fortune'a 'Vegetus' — *Euonymus fortunei* 'Vegetus' {Japonia}
Trzmielina niska — *Euonymus nanus* Bieb. 1819
Trzmielina pnąca 'Canadale Gold' = Trzmielina Fortune'a 'Canadale Gold'
Trzmielina pnąca 'Coloratus' = Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Coloratus'
Trzmielina pnąca 'Emerald Gaiety' = Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Emerald Gaiety'
Trzmielina pnąca 'Emerald'n Gold' = Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Emerald'n Gold'
Trzmielina pnąca 'Gold Tip' = Trzmielina Fortune'a 'Gold Tip'
Trzmielina pnąca 'Gracilis' — *Euonymus fortunei* 'Gracilis' {Japonia}
Trzmielina pnąca 'Minimus' = Trzmielina Fortune'a 'Minimus'
Trzmielina pnąca odm. białopstra = Trzmielina pnąca 'Gracilis'
Trzmielina pnąca odm. jesienna = Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Coloratus'
Trzmielina pnąca odm. karłowa = Trzmielina Fortune'a 'Minimus'
Trzmielina pnąca odm. okrągłolistna = Trzmielina Fortune'a 'Vegetus'
Trzmielina pnąca odm. pstrolistna biała = Trzmielina pnąca 'Gracilis'
Trzmielina pnąca odm. Radość Emeralda = Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Emerald Gaiety'
Trzmielina pnąca odm. Srebrna Królowa = Trzmielina Fortune'a 'Silver Queen'
Trzmielina pnąca odm. Złota Emeralda = Fortune'a Trzmielina Fortune'a 'Emerald'n Gold'
Trzmielina pnąca 'Silver Queen' = Trzmielina Fortune'a 'Silver Queen'
Trzmielina pnąca 'Sunspot' = Trzmielina Fortune'a 'Sunspot'
Trzmielina pnąca 'Vegetus' = Trzmielina Fortune'a 'Vegetus'
Trzmielina pospolita odm. Czerwona Kaskada = Trzmielina pospolita 'Red Cascade'
Trzmielina pospolita 'Red Cascade' — *Euonymus europaeus* 'Red Cascade'
Tsuga blaringhemii Flous = *Tsuga diversifolia* (Maxim.) Mast. 1881
Tsuga canadensis (L.) Carrière 1855 — Choina kanadyjska
Tsuga canadensis f. *pendula* Beissn. 1887 = *Tsuga canadensis* 'Pendula' hort. 1891 non Bean 1914
{USA ok. 1870}
Tsuga canadensis microphylla (Lindl.) Sénéclauze 1864 = *Tsuga canadensis* 'Microphylla' Lindl.
1864 {nn<1864}
Tsuga canadensis 'Microphylla' Lindl. 1864 {nn<1864} — Choina kanadyjska
'Microphylla'
Tsuga canadensis 'Nana' Carrière 1855 — Choina kanadyjska 'Nana'
Tsuga canadensis 'Pendula' hort. 1891 non Bean 1914 {USA ok. 1870} — Choina
kanadyjska 'Pendula'
Tsuga canadensis Sargentii pendula hort. 1896 = *Tsuga canadensis* 'Pendula' hort. 1891 non Bean
1914 {USA ok. 1870}
Tsuga diversifolia (Maxim.) Mast. 1881 — Choina różnolistna
Tsuga douglasii Carrière 1855 = *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco 1950

- Tsuga Douglasii glauca* Beissn. 1884 = *Pseudotsuga menziesii* var. *glauca* (Beissn.) Franco 1950
Tsuga mertensiana (Bong.) Carrière 1867 f. *argentea* Sudw. 1897 — Choina Mertensa f. *sina*
- Tsuga mertensiana* f. *argentea* (Beissn.) Rehder 1949 = *Tsuga mertensiana* (Bong.) Carrière 1867 f. *argentea* Sudw. 1897
- Tsuga Mertensiana* var. *argentea* hort. = *Tsuga mertensiana* (Bong.) Carrière 1867 f. *argentea* Sudw. 1897
- Tsuga sieboldii nana* Carrière 1855 = *Tsuga diversifolia* (Maxim.) Mast. 1881
- Tsuga taxifolia* Juntze = *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco 1950
- Tuja olbrzymia = Żywotnik olbrzymi
- Tulipanowiec amerykański — *Liriodendron tulipifera* L. 1753
- Tulipastrum acuminatum* var. *aureum* Ashe 1917 = *Magnolia acuminata* (L.) L. 1759 var. *acuminata*
- Tulipastrum acuminatum* var. *ludovicianum* (Sarg.) Ashe 1928 = *Magnolia acuminata* (L.) L. 1759 var. *acuminata*
- Tulipastrum americanum* Spach 1839 = *Magnolia acuminata* (L.) L. 1759 var. *acuminata*
- Tulipastrum americanum* var. *vulgare* Spach 1839 = *Magnolia acuminata* (L.) L. 1759 var. *acuminata*
- Tumion californicum* Greene 1891 = *Torreya californica* Torr. 1854
- Tumion nuciferum* Greene 1891 = *Torreya nucifera* (L.) Siebold et Zucc. 1846
- Ubiorek wiecznie zielony = Ubiorek wieczniezielony
- Ubiorek wieczniezielony — *Iberis sempervirens* L
- Ulmus campestris* auct. non L. = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus campestris dampieri aurea* hort. = *Ulmus* 'Wredei' {Wrede ok. 1877}
- Ulmus campestris* L. emend. Huds. = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus campestris* L. in part. nom. ambig. = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus carpinifolia* Gled. = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus carpinifolia* Gled. = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus carpinifolia Ruppianus* ex Suckow** — Wiąz pospolity
- Ulmus carpinifolia* Ruppianus ex Suckow = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus carpinifolia* 'Wredei' = *Ulmus* 'Wredei' {Wrede ok. 1877}
- Ulmus* 'Dampieri Aurea' = *Ulmus* 'Wredei' {Wrede ok. 1877}
- Ulmus dampieri aurea* hort. = *Ulmus* 'Wredei' {Wrede ok. 1877}
- Ulmus diversifolia* Melville = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus diversifolia* Melville = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus foliacea* Gilib. = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus foliacea* sensu Hayek = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus glabra* Mill. non Huds. = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus* 'Jacqueline Hillier'** {Selly Park/Hilliers Nursery 1966/1967} — Wiąz 'Jacqueline Hillier'
- Ulmus* 'Jacqueline Hillier' = *Ulmus* 'Jacqueline Hillier' {Selly Park/Hilliers Nursery 1966/1967}
- Ulmus keaki* Siebold = *Zelkova serrata* (Thunb.) Makino
- Ulmus minor* 'Dampieri Aurea' = *Ulmus* 'Wredei' {Wrede ok. 1877}
- Ulmus minor* 'Jacqueline Hillier' = *Ulmus* 'Jacqueline Hillier' {Selly Park/Hilliers Nursery 1966/1967}
- Ulmus minor* Mill em. Richens = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus minor*** Mill. — Wiąz pospolity
- Ulmus minor*** Mill. — Wiąz pospolity
- Ulmus minor* 'Wredei' = *Ulmus* 'Wredei' {Wrede ok. 1877}
- Ulmus nitens* Moench = *Ulmus minor* Mill.
- Ulmus nitens* Moench = Wiąz pospolity

- Ulmus parvifolia* 'Geisha'** — Wiąz drobnolistny 'Geisha'
Ulmus parvifolia nana variegata = ***Ulmus parvifolia* 'Geisha'**
Ulmus stricta (Aiton) Lindl. = ***Ulmus minor* Mill.**
Ulmus stricta (Aiton) Lindl. = Wiąz pospolity
Ulmus suberosa Moench = ***Ulmus minor* Mill.**
***Ulmus* 'Wredei'** {Wrede ok. 1877} — Wiąz 'Wredei'
Ulmus 'Wredei' = ***Ulmus* 'Wredei'** {Wrede ok. 1877}
Ulmus 'Wredei Aurea' = ***Ulmus* 'Wredei'** {Wrede ok. 1877}
Ulmus × *elegantissima* Horw. = ***Ulmus* 'Jacqueline Hillier'** {Selly Park/Hilliers Nursery
 1966/1967}
Ulmus × *hollandica* 'Jacqueline Hillier' = ***Ulmus* 'Jacqueline Hillier'** {Selly Park/Hilliers Nursery
 1966/1967}
Ulmus × *hollandica* 'Wredei' = ***Ulmus* 'Wredei'** {Wrede ok. 1877}
Urolstelma chinensis Bunge = ***Mataplexis stauntoni* Roem. et Schult. 1809**
Vaccinium album L. = ***Symphoricarpos albus* (L.) S.F.Blake**
Viburnum americanum sensu Dippel = ***Viburnum trilobum* Marshall**
***Viburnum buddleifolium* C.H.Wright** — Kalina miękkolistna
***Viburnum carlesii* Hemsl.** — Kalina koreańska
***Viburnum cassinoides* L.** — Kalina biała
***Viburnum cassinoides* L.** — ***Viburnum cassinoides* L.**
***Viburnum dilatatum* Thunb.** — Kalina szorstkowłosa
***Viburnum farreri* 'Nanum'** Elliot — ***Viburnum farreri* 'Nanum'** Elliot
Viburnum fragrans 'Nanum' = ***Viburnum farreri* 'Nanum'** Elliot
***Viburnum lantana* L.** — Kalina hordowina
Viburnum opulus f. *pygmeum* hort. = ***Viburnum opulus* 'Nanum'** {Francja ok. 1841}
***Viburnum opulus* L.** — Kalina koralowa
***Viburnum opulus* 'Nanum'** {Francja ok. 1841} — Kalina koralowa 'Nanum'
Viburnum opulus var. *americanum* Aiton = ***Viburnum trilobum* Marshall**
***Viburnum opulus* 'Xanthocarpum'** —
Viburnum oxycoccus Pursh = ***Viburnum trilobum* Marshall**
Viburnum plicatum Thunb. f. *tomentosum* (Miq.) Rehder = ***Viburnum plicatum* Thunb. f. *tomentosum***
 (Thunb.) Rehder
Viburnum plicatum* Thunb. f. *tomentosum (Thunb.) Rehder — Kalina japońska f. płodna
Viburnum plicatum Thunb. f. *tomentosum* Miq. = ***Viburnum plicatum* Thunb. f. *tomentosum***
 (Thunb.) Rehder
Viburnum plicatum var. *tomentosum* (Thunb.) Miq. = ***Viburnum plicatum* Thunb. f. *tomentosum***
 (Thunb.) Rehder
Viburnum pragense = ***Viburnum* × *pragense* Vik** {Czechy ok. 1955}
Viburnum 'Pragense' = ***Viburnum* × *pragense* Vik** {Czechy ok. 1955}
***Viburnum prunifolium* L.** — Kalina śliwolistna
Viburnum pyrifolium Poir. = ***Viburnum prunifolium* L.**
***Viburnum rhytidophyllum* Hemsl.** — ***Viburnum rhytidophyllum* Hemsl.**
***Viburnum schensianum* Maxim.** — Kalina szensianum
Viburnum serratum Thunb. 1784 = ***Hydrangea serrata* (Thunb.) Ser. 1830**
***Viburnum sieboldii* Miq.** — Kalina Siebolda
Viburnum tomentosum Thunb. 1784 non Lam. 1778 = ***Viburnum plicatum* Thunb. f. *tomentosum***
 (Thunb.) Rehder
***Viburnum trilobum* Marshall** — Kalina amerykańska
***Viburnum* × *burkwoodii* Burkwood et Skipwith ex Anon 1929** {Burkwood et Skipwith ok.
 1924} — Kalina Burkwooda

- Viburnum** × **carlcephalum** Burkwood et Skipwith ex A.V. Pike {A. Burkwood, G.R. Skipwith, A.V. Pike ok. 1932/1946} — Kalina pośrednia
- Viburnum** × **juddii** Rehder {Arnold Arboretum 1920} — Kalina Judda
- Viburnum** × 'Pragense' = **Viburnum** × **pragense** Vik {Czechy ok. 1955}
- Viburnum** × **pragense** Hájek et Krouman 'Josef Vik' = **Viburnum** × **pragense** Vik {Czechy ok. 1955}
- Viburnum** × **pragense** Vik {Czechy ok. 1955} — Kalina praska
- Vinca major** 'Elegantissima' = **Vinca major** 'Variegata' {1838}
- Vinca major** f. *elegantissima* G.Nicholson = **Vinca major** 'Variegata' {1838}
- Vinca major** L. — Barwinek większy
- Vinca major** var. *variegata* Loudon = **Vinca major** 'Variegata' {1838}
- Vinca major** 'Variegata' {1838} — Barwinek większy 'Variegata'
- Vinca minor** 'Alba Aureovariegata' = **Vinca minor** 'Alba Variegata'
- Vinca minor** 'Alba Variegata' — Barwinek pospolity 'Alba Variegata'
- Vinca minor** 'Argenteovariegata' {1770} — Barwinek pospolity 'Argenteovariegata'
- Vinca minor** 'Argenteo-Variegata' = **Vinca minor** 'Argenteovariegata' {1770}
- Vinca minor** 'Double Burgundy' = **Vinca minor** 'Multiplex' {1770}
- Vinca minor** f. *purpurea plena* H.West = **Vinca minor** 'Multiplex' {1770}
- Vinca minor** 'Gertrude Jekyll' — Barwinek pospolity 'Gertrude Jekyll'
- Vinca minor** L. — Barwinek pospolity
- Vinca minor** 'Miss Jekyll' = **Vinca minor** 'Gertrude Jekyll'
- Vinca minor** Miss Jekyll's White' = **Vinca minor** 'Gertrude Jekyll'
- Vinca minor** 'Multiplex' {1770} — Barwinek pospolity 'Multiplex'
- Vinca minor plena purpurea** H.West = **Vinca minor** 'Multiplex' {1770}
- Vinca minor** 'Sebastian' {K. Kulas <1991/1991} — Barwinek pospolity 'Sebastian'
- Vinca minor** 'Variegata' = **Vinca minor** 'Argenteovariegata' {1770}
- Vitis aestivalis** Michx. — Winorośl letnia
- Vitis amurensis** Rupr. — Winorośl amurska
- Vitis bourquiniana** Munson = **Vitis aestivalis** Michx.
- Vitis coignetiae** Pulliat ex Planch. — Winorośl japońska
- Vitis engelmannii** Dieck = **Parthenocissus quinquefolia** var. *engelmannii* Rehder
- Vitis hederacea** (Ehrh.) DC. = **Parthenocissus quinquefolia** (L.) Planch.
- Vitis inconstans** Mig. = **Parthenocissus tricuspidata** (Siebold et Zucc.) Planch.
- Vitis kaempferi** Rehder = **Vitis coignetiae** Pulliat ex Planch.
- Vitis monosperma** Michx. ex Sarg. = **Vitis palmata** Vahl.
- Vitis odoratissima** D.Donn (błędnie = *Vitis vulpina* L.) = **Vitis riparia** Michx.
- Vitis oratissima** Raf. = **Vitis riparia** Michx.
- Vitis palmata** Vahl. — Winorośl dłoniasta
- Vitis quinquefolia** (L.) Lam. = **Parthenocissus quinquefolia** (L.) Planch.
- Vitis riparia** Michx. — Winorośl pachnąca
- Vitis rubra** Michx. = **Vitis palmata** Vahl.
- Vitis thunbergii** hort. non Siebold et Zucc. = **Vitis coignetiae** Pulliat ex Planch.
- Vitis veitchii** (Carrière) hort. ex C.K.Schneid = **Parthenocissus tricuspidata** 'Veitchii' {Japonia <1861}
- Vitis virginiana** Poir. = **Vitis riparia** Michx.
- Vitis vulpina** Lecomte non L. non Torr. ex A.Gray = **Vitis riparia** Michx.
- Vitis vulpina** var. *amurensis* Regel = **Vitis amurensis** Rupr.
W.Lint 1965 {1903}
- Washingtonia californica** C.Winslow 1854 = **Sequoiadendron giganteum** (Lindl.) J.Buchholz 1939
- Wawrzynek Blagaya — **Daphne blagayana** Freyer
- Wawrzynek główkowaty = Wawrzynek główkowy
- Wawrzynek główkowy — **Daphne cneorum** L. 1753

- Wawrzynek kaukaski pgat. typowy — *Daphne caucasica* Pall. 1784 ssp. *caucasica*
Wawrzynek laurowy — *Daphne laureola* L.
Wawrzynek skryty = Wawrzynek tangucki
Wawrzynek tangucki — *Daphne tangutica* Maxim.
Wawrzynek wilczełyko — *Daphne mezereum* L. 1753
Wawrzynek wilczełyko f. biała — *Daphne mezereum* f. *alba* (H.West) Schelle
Weigela 'Bristol Ruby' {A. Cummings 1941} — Krzewuszką 'Bristol Ruby'
Weigela 'Bristol Snowflake' — **Weigela 'Bristol Snowflake'**
Weigela decora (Nakai) Nakai — Krzewuszką różnobarwną
Weigela 'Eva Rathke' {Rathke 1880/1893} — Krzewuszką 'Eva Rathke'
Weigela 'Fiesta' {Proefstation Boskoop 1958} — Krzewuszką 'Fiesta'
Weigela floribunda var. *versicolor* Rehder p.p. = **Weigela decora** (Nakai) Nakai
Weigela florida 'Aureovariegata' = **Weigela florida 'Variegata'**
Weigela florida 'Bristol Snowflake' = **Weigela 'Bristol Snowflake'**
Weigela florida 'Purpurea' {Francja/Holandia ok. 1921/1930} — Krzewuszką cudowną
'Purpurea'
Weigela florida 'Variegata' — Krzewuszką cudowną 'Variegata'
Weigela florida 'Variegata Aurea' = **Weigela florida 'Variegata'**
Weigela var. *variegata* J.F.(?) Bailey = **Weigela florida 'Variegata'**
Wellingtonia gigantea Lindl. 1853 = *Sequoiadendron giganteum* (Lindl.) J.Buchholz 1939
Wiąz drobnolistny 'Geisha' — **Ulmus parvifolia 'Geisha'**
Wiąz holenderski odm. 'Jacqueline Hillier' = Wiąz 'Jacqueline Hillier'
Wiąz holenderski odm. Wrede'a = Wiąz 'Wredei'
Wiąz 'Jacqueline Hillier' — **Ulmus 'Jacqueline Hillier'** {Selly Park/Hilliers Nursery
1966/1967}
Wiąz odm. Wrede'a = Wiąz 'Wredei'
Wiąz polny = Wiąz pospolity
Wiąz pospolity — *Ulmus minor* Mill.
Wiąz pospolity — Wiąz pospolity
Wiąz 'Wredei' — **Ulmus 'Wredei'** {Wrede ok. 1877}
Wiązowiec Tourneforta — *Celtis tournefortii* Lam.
Wiciokrzew japoński 'Aureoreticulata' = Suchodrzew japoński 'Aureoreticulata'
Wiciokrzew pomorski — *Lonicera periclymenum* L.
Wiciokrzew pomorski 'Dropmore Scarlet' — *Lonicera* × *brownii* (Regel) Carrière
'**Dropmore Scarlet**' {F.L. Skinner <1950}
Wiciokrzew pomorski 'Serotina' — *Lonicera periclymenum* '**Serotina**' {Holandia ? <1737 ?}
Wiciokrzew suchodrzew — *Lonicera xylosteum* L.
Wiciokrzew Tellmanna — *Lonicera* × *tellmanniana* Hort. Magyar 1926 {J. Magyar/H.L.
Späth 1920/1927}
Wiciokrzew zwyczajny = Wiciokrzew suchodrzew
Wierzba alpejska — *Salix alpina* Scop.
Wierzba argentyńska — *Salix* × *erythroflexuosa* Ragonese {Argentyna/USA 1971/< 1971}
Wierzba płacząca odm. argentyńska = Wierzba argentyńska
Wierzba babilońska odm. pekińska 'Tortuosa' — *Salix babylonica* var. *pekinensis*
'**Tortuosa**' {Chiny/J. Hers <1920/1920}
Wierzba babilońska 'Tortuosa' = Wierzba babilońska odm. pekińska 'Tortuosa'
Wierzba Bocka — *Salix bockii* Seemen
Wierzba całolistna 'Hakuro Nishiki' — *Salix integra* Thunb. '**Hakuro Nishiki**'
Wierzba Jacquina = Wierzba alpejska
Wierzba krucha — *Salix fragilis* L.
Wierzba mała — *Salix exigua* Nutt.

- Wierzba mandżurska 'Tortuosa' = Wierzba babilońska odm. pekińska 'Tortuosa'
 Wierzba płoząca 'Voorthuizen' — *Salix repens* Rupr. '**Voorthuizen**'
 Wierzba purpurowa odm. płoząca = Wierzba purpurowa 'Pendula'
 Wierzba purpurowa 'Pendula' — Wierzba purpurowa 'Pendula'
 Wierzba sachalińska 'Sekka' — *Salix udensis* Trautv. et Meyen '**Sekka**' {Japonia/J. Spek
 ?/1950}
 Wierzba Wimmera — *Salix* × *wimmeriana* Gren. et Godr.
 Wierzba wiotka odm. czarnokotkowa — *Salix gracilistyla* var. *melanostachys* (Makino)
 C.K.Schneid.
 Wilczelyko wawrzyńkowate = Wawrzynek wilczelyko
 Winobluszcz japoński = Winobluszcz trójklapowy
 Winobluszcz pięciolistkowy — *Parthenocissus quinquefolia* (L.) Planch.
 Winobluszcz pięciolistkowy odm. Engelmanna — *Parthenocissus quinquefolia* var.
engelmannii Rehder
 Winobluszcz trójklapowy — *Parthenocissus tricuspidata* (Siebold et Zucc.) Planch.
 Winobluszcz trójklapowy 'Green Spring' — *Parthenocissus tricuspidata* 'Green Spring'
 W.Lint 1965 {1903}
 Winobluszcz trójklapowy 'Lowii' — *Parthenocissus tricuspidata* 'Lowii' {Low & Co. 1907}
 Winobluszcz trójklapowy 'Veitchii' — *Parthenocissus tricuspidata* 'Veitchii' {Japonia
 <1861}
 Winorośl amurska — *Vitis amurensis* Rupr.
 Winorośl dłoniasta — *Vitis palmata* Vahl.
 Winorośl japońska — *Vitis coignetiae* Pulliat ex Planch.
 Winorośl letnia — *Vitis aestivalis* Michx.
 Winorośl pachnąca — *Vitis riparia* Michx.
Winterlia glabra (L.) Moench ex K.Koch 1853 = *Ilex glabra* (L.) A.Gray 1856 f. *glabra*
 Wisienka 'Alba Plena' = Wiśnia gruczołkowata 'Alba Plena'
Wisteria consequana Loudon = *Wisteria sinensis* (Sims) Sweet
Wisteria chinensis DC. = *Wisteria sinensis* (Sims) Sweet
Wisteria floribunda (Willd.) DC. '**Honbeni**' {Japonia} — Glicynia kwiecista 'Honbeni'
Wisteria floribunda f. *rosea* = *Wisteria floribunda* (Willd.) DC. '**Honbeni**' {Japonia}
Wisteria floribunda 'Honko' = *Wisteria floribunda* (Willd.) DC. '**Honbeni**' {Japonia}
Wisteria floribunda 'Pink Ice' = *Wisteria floribunda* (Willd.) DC. '**Honbeni**' {Japonia}
Wisteria sinensis (Sims) Sweet — Glicynia chińska
Wisteria sinensis '**Alba**' {Chiny <1846} — Glicynia chińska 'Alba'
Wisteria sinensis alba Lindl. = *Wisteria sinensis* '**Alba**' {Chiny <1846}
Wisteria sinensis 'Oosthoek's Variety' = *Wisteria sinensis* '**Prolific**' {P.J.C. Oosthoek & Co.
 Boskoop ?/W.J.Hoftman <1968}
Wisteria sinensis '**Prolific**' {P.J.C. Oosthoek & Co. Boskoop ?/W.J.Hoftman <1968} —
 Glicynia chińska 'Prolific'
 Wiśnia 'Amanogawa' — *Prunus* '**Amanogawa**' {Japonia}
 Wiśnia drobna odm. niska — *Prunus pumila* var. *depressa* (Pursh) Bean
 Wiśnia 'Fugenzō' — *Prunus* '**Fugenzō**'
 Wiśnia gruczołkowata 'Alba Plena' = *Prunus glandulosa* 'Alba Plena' {1852}
 Wiśnia jedońska 'Ivensii' — *Prunus* × *yedoensis* Matsum.. '**Ivensii**' {Hillier <1929}
 Wiśnia 'Kanzan' — *Prunus* '**Kanzan**' {Japonia <1881}
 Wiśnia osobliwa odm. kulista = Wiśnia osobliwa 'Umbraculifera'
 Wiśnia osobliwa 'Umbraculifera' — *Prunus* × *eminens* Beck '**Umbraculifera**' {Späth 1884}
 Wiśnia wschodnia — *Prunus japonica* Thunb.
 Woskownica pensylwańska — *Myrica pensylvanica* Loisel.
 Wrzos pospolity = Wrzos zwyczajny

- Wrzos zwyczajny — *Calluna vulgaris* (L.) Hull
- Wrzos zwyczajny 'Argentea' — *Calluna vulgaris* 'Argentea'
- Wrzos zwyczajny 'Cuprea' — *Calluna vulgaris* 'Cuprea' {<1873}
- Wrzos zwyczajny 'Minima' — *Calluna vulgaris* 'Minima'
- Wrzos zwyczajny 'Mullion' — *Calluna vulgaris* 'Mullion' {Maxwell & Beale}
- Wrzos zwyczajny 'Pallida' — *Calluna vulgaris* 'Pallida' {Maxwell et Beale 1927}
- Wrzosiec czerwony 'Rubinteppich' — *Erica carnea* 'Rubinteppich'
- Wrzosiec czerwony 'Snow Queen' — *Erica carnea* 'Snow Queen' {Verboom 1934}
- Wrzosiec czerwony 'Vivellii' — *Erica carnea* 'Vivellii' {Theobald 1919}
- Wrzosiec czerwony 'Winter Beauty' — *Erica carnea* 'Winter Beauty' {Backhouse 1911}
- Wrzosiec krwisty 'Rubinteppich' = Wrzosiec czerwony 'Rubinteppich'
- Wrzosiec krwisty 'Snow Queen' = Wrzosiec czerwony 'Snow Queen'
- Wrzosiec krwisty 'Vivellii' = Wrzosiec czerwony 'Vivellii'
- Wrzosiec krwisty 'Winter Beauty' = Wrzosiec czerwony 'Winter Beauty'
- Wrzosiec wiosenny 'Rubinteppich' = Wrzosiec czerwony 'Rubinteppich'
- Wrzosiec wiosenny 'Snow Queen' = Wrzosiec czerwony 'Snow Queen'
- Wrzosiec wiosenny 'Vivellii' = Wrzosiec czerwony 'Vivellii'
- Wrzosiec wiosenny 'Winter Beauty' = Wrzosiec czerwony 'Winter Beauty'
- × *Cupressocypris* Dallim. 1938 — Cyprysowiec
- × *Cupressocypris leylandii* (A.B.Jacks. et Dallim.) Dallim. 1938 — Cyprysowiec Leylanda
- × *Cupressocypris leylandii* 'Castlewellan Gold' = × *Cupressocypris leylandii* 'Castlewellan' L.S. Slinger 1973 {J. Keown/Slieve Donard Nurs. 1962/>1962}
- × *Cupressocypris leylandii* 'Castlewellan' L.S.Slinger 1973 {J. Keown/Slieve Donard Nurs. 1962/>1962} — Cyprysowiec Leylanda 'Castlewellan'
- × *Cupressocypris leylandii* 'Barden's Gold' hort. Anglia 1986 = × *Cupressocypris leylandii* 'Castlewellan' L.S.Slinger 1973 {J. Keown/Slieve Donard Nurs. 1962/>1962}
- × *Cupressocypris leylandii* 'Galway Gold' hort. Anglia = × *Cupressocypris leylandii* 'Castlewellan' L.S.Slinger 1973 {J. Keown/Slieve Donard Nurs. 1962/>1962}
- × *Ledodendron* 'Arctic Tern' = *Rhododendron* 'Arctic Tern' {H. Larson <1982} (Gr. 31a Groenlandicum)
- × *Lonicera Tellmaniana* Späth = *Lonicera* × *tellmanniana* Hort. ex Magyar 1926 {J. Magyar/H.L. Späth 1920/1927}
- × *Mahoberberis miethkeana* Melander et Eade {H.O. Miethke 1940} — Mahoberberys Miethke'a
- × *Mahoberberis neubertii* (Baumann) Lem. ex C.K.Schneid. {Baumann ok. 1850} — Mahoberberys Neuberta
- × *Philadelphus virginialis* Rehder = *Philadelphus* × *virginialis* Rehder 1920 ? {Lemoine 1909}
- Xanthoceras sorbifolium* Bunge — Ksantoceras jarzębolistny
- Xanthorrhiza appifolia* (L'Hérit.) Guimpel, Otto et Hague ? = *Xanthorrhiza simplicissima* Marshall.
- Xanthorrhiza simplicissima* Marshall. — *Xanthorrhiza simplicissima* Marshall.
- Xanthorrhiza simplicissima* Marshall. = *Xanthorrhiza simplicissima* Marshall.
- Yadakea japonica* (Siebold et Zucc. ex Steud.) Makino = *Pseudosasa japonica* (Siebold et Zucc. ex Steud.) Makino ex Nakai
- Yucca angustifolia* hort. non Pursh = *Yucca filamentosa* L.
- Yucca concava* Haw. = *Yucca filamentosa* L.
- Yucca concava* Haw. = *Yucca filamentosa* L.
- Yucca filamentosa* L. — Jukka karolińska
- Yucca filamentosa* L. — Jukka Karolińska
- Yucca filamentosa* Small non L. (błędnie = *Y. smalliana* Fern.?) = *Yucca filamentosa* L.
- Yucca filamentosa* var. *concava* (Haw.) Baker = *Yucca filamentosa* L.
- Yucca filamentosa* var. *concava* (Haw.) Baker = *Yucca filamentosa* L.

- Yulania conspicua* (Salisb.) Spach 1839 = *Magnolia denudata* Desr. 1792
Yulania japonica Spach 1839 = *Magnolia liliiflora* Desr. 1792
Yulania japonica var. *obovata* (Thunb.) P.Parm. 1896 = *Magnolia obovata* Thunb. 1794
Yulania japonica var. *purpurea* (Curtis) P.Parm. 1896 = *Magnolia liliiflora* Desr. 1792
Yulania kobus (DC.) Spach 1839 = *Magnolia kobus* DC. 1817
Yulania × *lenneana* Lem. 1854 = *Magnolia* × *soulangeana* Soul.-Bod. 1826 {Soulange – Bodin 1820}
- Zadrzewnia krótkoogonkowa = Dierwillia bezogonkowa
Zanthorhiza apifolia L'Hérit. = *Xanthorhiza simplicissima* Marshall.
Zanthorhiza apiifolia L'Hérit. = *Xanthorhiza simplicissima* Marshall.
Zanthoxylum piperitum DC. — Żółtodrzew pieprzowy
Zelkova acuminata (Lindl.) Planch. = *Zelkova serrata* (Thunb.) Makino
Zelkova formosana Hayata = *Zelkova serrata* (Thunb.) Makino
Zelkova hirta (Thunb.) C.K.Schneid. = *Zelkova serrata* (Thunb.) Makino
Zelkova keaki (Siebold) Maxim. = *Zelkova serrata* (Thunb.) Makino
Zelkova serrata (Thunb.) Makino — Brzostownica japońska
***Zelkova serrata* 'Goblin'** — Brzostownica japońska 'Goblin'
Zenobia pulverulenta (Bartram ex Willd.) Pollard — Zenobia śniada
Zenobia speciosa var. *pulverulenta* (Michx.) DC. = *Zenobia pulverulenta* (Bartram ex Willd.) Pollard
Zenobia śniada — *Zenobia pulverulenta* (Bartram ex Willd.) Pollard
Zimokwiat wczesny — *Chimonanthus praecox* (L.) Link
Złotlin japoński — *Kerria japonica* (L.) DC.
Złotlin japoński 'Picta' — *Kerria japonica* 'Picta'
Złotokap pospolity — *Laburnum anagyroides* Medik.
Złotokap Waterera odm. Vossa = Złotokap Waterera 'Vossii'
Złotokap Waterera 'Vossii' — *Laburnum* × *watereri* 'Vossii' {de Vos 1875}
Złotokap zwyczajny = Złotokap pospolity
Żarnowiec miotlasty — *Sarothamnus scoparius* (L.) Wimm. ex W.D.J. Koch
Żółtnik prosty — *Xanthorhiza simplicissima* Marshall.
Żółtodrzew pieprzowy — *Zanthoxylum piperitum* DC.
Żylistek szorstki odm. pełnokwiatowa = Żylistek szorstki 'Plena'
Żylistek szorstki 'Plena' — *Deutzia scabra* Thunb. 'Plena' {Japonia <1861}
Żywotnik 'Jan' — *Thuja* 'Jan' Król 1981 {J. Król/Szk. Kórnickie 1964/1981} (Gr. Plicatoides)
- Żywotnik nibyolbrzymi 'Jan' = Żywotnik 'Jan'
Żywotnik olbrzymi — *Thuja plicata* Donn ex D.Don 1824
Żywotnik olbrzymi 'Kórnik I' = Żywotnik 'Jan'
Żywotnik olbrzymi 'Zebrina' — *Thuja plicata* 'Zebrina' Dallim. et A.B.(?)Jacks. 1923 {nn <1868}
- Żywotnik wschodni 'Aurea Nana' = *Platykladus* wschodni 'Aurea Nana'
Żywotnik wschodni Sandera = *Platykladus* wschodni 'Sanderi'
Żywotnik zachodni 'Aurescens' — *Thuja occidentalis* 'Aurescens' Browicz ex Bugała 1955 {A. Wróblewski/Szk. Kórnickie 1932/1950}
Żywotnik zachodni 'Ellwangeriana Aurea' — *Thuja occidentalis* 'Ellwangeriana Aurea' Späth 1896 {L. Späth Baumsch. <1895}
Żywotnik zachodni 'Globosa' — *Thuja occidentalis* 'Globosa' {nn < 1874}
Żywotnik zachodni 'Holmstrup' — *Thuja occidentalis* 'Holmstrup' A.M.Jensen 1951 {A.M. Jensen <1951})
Żywotnik zachodni 'Hoseri' — *Thuja occidentalis* 'Hoseri' (Wróbl.) Suszka 1956 {A. Wróblewski/Szk. Fredrów 1927/1938}

- Żywotnik zachodni 'Malonyana' — *Thuja occidentalis* 'Malonyana' C.K.Schneid. 1913
 {Park w Malonya 1913}
- Żywotnik zachodni odm. kulista = *Thuja occidentalis* 'Globosa' {nn < 1874}
- Żywotnik zachodni 'Ohlendorffii' — *Thuja occidentalis* 'Ohlendorffii' Beissn. 1887 {J.H.
 Ohlendorff ex Sons Nurs. <1887}
- Żywotnik zachodni 'Tiny Tim' — *Thuja occidentalis* 'Tiny Tim' Groot. 1968 {Little Tree
 Farm Ltd.<1968}
- Żywotnik zachodni 'Wareana Lutescens' — *Thuja occidentalis* 'Wareana Lutescens' Hesse
 1884 {Herm. A. Hesse Baumsch. <1884}
- Żywotnik zachodni 'Woodwardii' — *Thuja occidentalis* 'Woodwardii' Woodw. 1874 {Jacob
 Manning, Reading Nurs. <1872 ?}
- Żywotnikowiec — *Thujopsis* (L.) Siebold. et Zucc. 1844
- Żywotnikowiec japoński — *Thujopsis dolabrata* (Thunb. ex L.f.) Siebold et Zucc. 1844
- Żywotnikowiec japoński 'Aurescens' — *Thujopsis dolabrata* 'Aurescens' hort. 1987 {Arb.
 Trompenburg 1987 ?}
- Żywotnikowiec japoński 'Nana' — *Thujopsis dolabrata* 'Nana' Siebold et Zucc. 1844
 {Japonia <1842/1861}
- Żywotnikowiec japoński 'Variegata' — *Thujopsis dolabrata* 'Variegata' Siebold 1861
 {Japonia <1861}

- ANDREWS S., LESLIE A., ALEXANDER C., 1999. Taxonomy of cultivated plants. Royal Botanic Gardens, – 500 s.
- ANIOL-KWIATKOWSKA J., 1993. Rośliny leczące zwierzęta. Warszawa, Wyd. Szkolne i Pedagogiczne, – 358 s.
- ANIŚKO A., ANIŚKO T., 1998. Kalmia wąskolistna i jej odmiany. *Erica Polonica*, 9: 50–54.
- BÄRTELS A. 1994. Neuheiten auf der Rhodo'94. *Garten Praxis*, 8: 22–26.
- BÄRTELS A., 1991. Gartengehölze. Bäume und Sträucher für mitteleuropäische und mediterrane Gärten. Stuttgart: Eugen Ulmer, – 606 s.
- BECKETT K. (ed.), 1993. Encyclopedia of alpine. AGS Publications Limited, Vol. A-K, L-Z, – 1411 s.
- BERG J., HEFT L., 1979. Rhododendron und immergrüne Laubgehölze. Stuttgart: Eugen Ulmer, – 303 s.
- BIAŁOBOK S., HELWIG Z. (red.), 1955. Drzewoznawstwo (praca zbiorowa). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, – 797 s.
- BIPROZET – Wrocław, 1984. Ewidencja założeń ogrodowo-parkowych. Wojsławice. (masz.). Archiwum Biura Badań i Dokumentacji Zabytków w Wałbrzychu, nr 1959.
- BÖDEKER N., KIERMEIER P., 1997. *Plantus: Personal Edition Freilandpflanzen*. Stuttgart: Eugen Ulmer, CD-ROOM
- BOJARCZUK T., 1995. Próby uprawy niektórych gatunków iglastych w Wojsławicach. *Wiad. Bot.* 19 (2): 132–134.
- BOJARCZUK T., BUGAŁA W., CHYLARECKI H., 1980. Zrejonizowany dobór drzew i krzewów do uprawy w Polsce. *Arboretum Kórnickie*: 25.
- BORODIN A.M. (red.), 1984. Krasnaja kniga SSSR. Izdatel'stvo: Lesnaja promyšlennost', – 468 s.
- BRICKELL CH. (red.), 1999. Wielka encyklopedia roślin ogrodowych od A-Z. Muza S.A., – 1080 s.
- BROWICZ K., 1959. Parki szczególnie godne ochrony. *Ochrona Przyrody*, 26: 320–346.
- BROWICZ K., BUGAŁA W., 1952. Ważniejsze drzewa i krzewy w niektórych parkach Polski Zachodniej. *Rocznik Sekcji Dendr. PTB*, 8: 321–352.
- BRUMMITT R. K. (red), POWELL C.E. (red), 1996. *Autors of plant names: a list of authors of scientific names of plants with recommended standard forms of their names, including abbreviations*. London: Royal Botanic Gardens Kew, – 732 s.; internet: <http://www.rbgekew.org.uk/cgi-bin/web.dbs/authform.pl>
- BRUMMITT R.K. (compiled), 1992. *Vascular plants families and genera*. Royal Botanic Gardens, – 804 s.
- BRYANT G., 1991. *The azalea growers handbook for New Zealanders*. Auckland, David Bareman, – 116 s.
- BUCHTMANN H.G., 1999. *Ilex crenata* Thunberg ex J.A.Murray. *Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.*: 55–66.
- BUGAŁA W., 1979. *Drzewa i krzewy dla terenów zieleni*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, – 593 s.
- CHAMBERLAIN D., HYAM R., ARGENT G., FAIRWEATHER G., WALTER K.S., 1996. *The Genus Rhododendron Its classification & synonyms*. Royal Botanic Edinburgh, – 181 s. Internet: <http://www.rbge.org.uk>; <http://www.rwbge.org.uk/errata.html>
- CIEPŁUCHA J., 1997. Ocena przeżywalności odmian różaneczników wielkolistnych po zimie 1995/96. *Erica Polonica*, 8: 46–49.
- COX P.A., 1985. *The smaller Rhododendrons*. London: B.T. Batsford, – 271 s.
- COX P.A., COX K.N.E., 1988. *Encyclopedia of Rhododendron hybrids*. London: B.T. Batsford, – 318 s.
- COYIER D.L., ROANE M.K., 1995. *Compedium of Rhododendron and Azalea Diseases*. The American Phytopathological Society: APS Press, – 65 s.
- CZEKALSKI M., 1975. Badania nad różanecznikami (*Rhododendron* L.) uprawianymi na Nizinie Śląskiej. *Prace Komisji Nauk Rolniczych i Komisji Nauk Leśnych PTPN*. 39: 21–75.
- CZEKALSKI M., 1975. Toksyczne właściwości różaneczników. *Wszechświat*, 1: 14–16.
- CZEKALSKI M., 1980. Aklimatyzacja różaneczników – *Rhododendron* 'Catawbiense-Hybridum' i *Rh.* 'Cunningham's White' w Polsce. *Rocznik Akad. Rol. w Poznaniu, Rozpr. Nauk.* 102: 1–74.
- CZEKALSKI M., 1991. *Różaneczniki*. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, wyd. 2.: – 383 s.
- CZEKALSKI M., 1993. Mieszzańce różanecznika jakuszymańskiego. *Biul. Rośliny Wrzosowate*, 4: 31–39.
- CZEKALSKI M., 1993. *Rhododendron tschonoskii* Maxim. *Biul. Rośliny Wrzosowate*, 4: 42–43.
- CZEKALSKI M., 1994. Kalmia wielkolistna. Stanowisko systematyczne, opis botaniczny, występowanie i odmiany. *Erica*, 5: 28–35.
- CZEKALSKI M., 1997. Różanecznik kaukaski – *Rhododendron caucasicum* Pall. *Erica Polonica*, 8: 13–19.
- CZEKALSKI M., 1997. Różanecznik wschodnokarpacki – *Rhododendron myrtifolium* Schott et Kotschy. *Erica Polonica*, 8: 7–13.
- DAVIDIAN H. H., 1982, 1989, 1995. *The Rhododendron species*. Portland, Oregon: Timber Press in coop. with the Rhododendron Species Found., Vol. 1. Lepidotes: – 431 s., Vol. 2. Elepidotes: – 344 s., Vol. 4. Azaleas: – 184 s.
- DENKEWITZ L., 1987. *Heidegärten*. Stuttgart: Eugen Ulmer, – 336 s.
- DIRR M.A., 1997. *Dirr's hardy trees and shrubs*. Timber Press Inc., – 493 s.
- DIRR R. J., 1994. *Hamamelis und andere Zaubernussgewächse*. Stuttgart: Eugen Ulmer, – 156 s.

- DOLATOWSKI J. (red.), 1999. Szkołkarstwo Polskie 1799–1999. Warszawa: Agencja Promocji Zieleni, – 186 s.
- DÖNIG G., 1994. Die Park- und Gartenformen der Rotbuche – *Fagus sylvatica* L. Rinteln: Gartenbildverlag Heinz Hansmann, – 286 s.
- DOSTÁLKOVÁ A., 1981. Rhododendrony. Praha: Československé Akademie VĚD, – 155 s.
- EHSEN B., SCHMALSCHEIDT W., 1997. Weiße und gelbe Rhododendron-Hybriden auf dem Prüfstand. Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.: 21–28.
- EHSEN B., SCHMALSCHEIDT W., 1998. Neuere grossblumigen Rhododendron auf dem Prüfstand. Rhod. u. imm. Laub., Jahrb.: 33–40.
- ERHARDT A., ERHARDT W., 1997. PPP Index. Pflanzeneinkaufsfürer für Europa. Stuttgart (Hohenheim): Eugen Ulmer, wyd. 3.: – 628 s.; CD-ROOM
- ERHARDT W., GÖTZ E., BÖDEKER N., SEYBOLD S., 2000. Zander – Handwörterbuch der Pflanzennamen. Stuttgart, Eugen Ulmer, wyd. 16, – 990 s.
- EVISON R.J., 1998. The gardener's guide to growing clematis. David & Charles Publisher, – 160 s.
- FARJAN A., 1998. World checklist and bibliography of conifers. Royal Botanic Gardens, – 298 s.
- FIALA Fr.J.L., 1994. Flowering crabapples. The genus *Malus*. Portland, Oregon: Timber Press, – 273 s.
- FITSCHEN J., 1994. Gehölzflora: ein Buch zum Bestimmen der in Mitteleuropa wildwachsenden und angepflanzten Bäume und Sträucher. Heidelberg, Wiesbaden: Quelle und Meyer, – 808 s.
- FRANK R., 1989. Päonien. Stuttgart: Eugen Ulmer, – 152 s.
- FRODIN D.G., GOVAERTS R., 1996. World checklist and bibliography of *Magnoliaceae*. Royal Botanic Gardens Kew, Whitstable Litho Printers Ltd., – 72 s.
- FRODIN D.G., GOVAERTS R., 1998. World checklist and bibliography of *Fagales* (*Betulaceae*, *Corylaceae*, *Fagaceae* and *Ticodendraceae*). Royal Botanic Gardens Kew, Whitstable Litho Printers Ltd., – 407 s.
- GALLE F. C., 1987. Azaleas. Portland, Oregon: Timber Press, – 519 s.
- GALLE F. C., 1997. Hollies. Portland, Oregon: Timber Press, repr.1998, – 573 s.
- GALLWAY D.J., 1994. The world of magnolias. Portland, Oregon: Timber Press, – 260 s.
- GARDINIER J., 2000. Magnolias. Portland, Oregon: Timber Press, – 329 s.
- GELDEREN D.M. van, GELDEREN – ESVELD H.J.J. van, GELDEREN D. van, GELDEREN C.J. van, 1997. Firma C. Esveld, Catalogus 97/99. Boskoop: – 473 s.; internet: <http://www.tip.nl/users/c.esveld>
- GELDEREN D.M. van, HOEY SMITH J.R.P. van, 1996. Koniferen – Atlas. Stuttgart: Eugen Ulmer, Bd. 1: A–K. – 334 s., Bd. 2: L–Z. 337 – 706 s.
- GELDEREN D.M. van, HOEY SMITH J.R.P. van, 1992. Rhododendron portraits. Portland, Oregon: Timber Press, – 424 s.
- GELDEREN D.M. van, JONG P.C. de, OTERDOOM H.J., 1994. Maples of the World. Portland, Oregon: Timber Press, – 458 s.
- GIBBONS B., BROUGH P., 1995. Atlas roślin Europy Północnej i Środkowej. Warszawa: Oficyna Wydawnicza Multico, – 336 s.
- GREGORY N.M. (ed.), HAMLET E.H., MAXWELL H.S., 1990. Catalogue of plants 1990. The Royal Botanic Garden Edinburg, – 264 s.
- GRIFFITHS M., 1994. Index of garden plants. The new Royal Horticultural Society dictionary of gardening. Bath: The Bath Press, repr.1997, – 1234 s.
- HACHMANN H. 1998. Sortimentskatalog 1998–2000. Kiel: Nieswand-Druck GmbH, – 224 s.
- HEGER K., HÜBBERS K.H., 1998. Kalmien-Sorten. Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.: 43–47.
- HEGER K., HÜBBERS K.H., 1999. Weitere Kalmien-Sorten. Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.: 69–71.
- HEIECK J., 1992. Schöne Efeus. Stuttgart: Eugen Ulmer, – 124 s.
- HENNEBERG M. (red.), SKRZYDLEWSKA E., 1984. Zatrucia roślinami wyższymi i grzybami. Warszawa: PZW, – 390 s.
- HEURSEL J., 1987. Japanse azalea's: oorsprong, soorten en verzorging. Duerne: Kluwer Algemene Boeken; Ede: Zomer en Keuning, – 104 s.
- HIEKE K., 1985. Československé šlechtění rodu *Rhododendron* L. Praha: O. P. Sempra, – 210 s.
- HIEKE K., 1989. Praktische Dendrologie. Berlin: VEB Deutscher Landwirtschaftsverlag, Bd. 1: – 372 s., Bd. 2: – 439 s.
- KELLY J. (ed.) 1995. The Hillier gardener's trees & shrubs. Winchester: Hillier Nurseries, David & Charles Book, – 640 s.
- HOBBIE E., 1998. Sortimentskatalog 1998/99. Hobbie Rhododendron-Kulturen. – 94 s.
- HRYNKIEWICZ J., WĘGŁOWSKI A., 1978. Szczegółowa inwentaryzacja, analiza historyczna, wytyczne do pielęgnacji, konserwacji, ochrony i renowacji parku dendrologicznego w Wojsławicach k/Niemczy (masz.), Wrocław. Arch. OBUWr., Wrocław, 1–155.
- HRYNKIEWICZ-SUDNIK J., 1986/1987. Kolekcja różaneczników w arboretum Wojsławickim. Rocznik Dendr., 37: 61–114.

- HRYNKIEWICZ-SUDNIK J., 1990. Przewodnik po arboretum wojsławickim. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, – 50 s.
- HUXLEY A. (editor-in-chief), GRIFITHS M. (editor), LEVY M. (managing editor), 1992. The new Royal Horticultural Society dictionary of gardening. London, Basingstoke: Macmillan Press Limited, 1: A-C. – LVII, – 815 s.; 2: D-K. – VII, – 747 s.; 3: L-Q. – VII, – 790 s.; 4: R-Z. – VII, – 888 s.
- HYŻY G., 1999. Enkianty – *Enkianthus* Lour. – przydatne do uprawy w Polsce. *Erica Polonica*, 10: 9–15.
- JABLONSKI E., ALBERTS B., 1995. Das Oldenburg-Zertifikat. *Immergrüne Blätter*, 34: 44–49.
- JAYNES R.A., 1996. *Kalmia*. Mountain laurel and related species. Portland, Oregon: Timber Press, – 295s.
- KNORR B., 1966. Die Einrichtung des Rhododendronparkes in Dresden-Wachwitz, eine logische Folgerung auf die Dresdner-Moorbeetkulturtradition seit ca. 200 Jahren. *Rhododendron und immergrüne Laubgehölze*, Jahrb.: 121–134.
- KNORR B., 1998. Kreuzungen mit ungewöhnlichen Eltern bei *Rhododendron*. *Immergrüne Blätter*, 37: 40–50.
- KNORR B., 1999. Einige Gedanken über den Formenkreis der Subsection *Lapponica*. *Immergrüne Blätter*, 38: 59–75.
- KNORR B., 1999. Kalmien-Lorbeerrosen-Berglorbeer *Kalmia latifolia* L., ein Pflanzenportrait. *Immergrüne Blätter*, 38: 97–102.
- KOMAROV V. L. (red.), 1984 – 1994. Flora of the U.S.S.R. Dehra Dun (India): Bishen Singh Mahendra Pal Singh and Koeltz Scientific Books, Vol. I: – XX, 244 s.; Vol. II: – XXXIV, 622 s.; Vol. III: – XXIV, 748 s.; Vol. IV: – XXIV, 586 s.; Vol. V: – XXVII, 593 s.; Vol. VI: – XXXVIII, 731 s.; Vol. VII: – XXVII, 615 s.; Vol. VIII: – XXXI, 524 s.; Vol. IX: – XIX, 425 s.; Vol. X: – XXII, 512 s.; Vol. XI: – XVII, 327 s.; Vol. XII: – XXVIII, 681 s.; Vol. XIII: – XXIII, 454 s.; Vol. XIV: – XXVII, 616 s.; Vol. XV: – XXIII, 565 s.; Vol. XVI: – XXVIII, 478 s.; Vol. XVII: – XVIII, 285 s.; Vol. XVIII: – VI, 600 s.; Vol. XIX: – XXIV, 563 s.; Vol. XX: – XVII, 389 s.; Vol. XXI: – XXII, 520 s.; Vol. XXII: – XXXIV, 952 s.; Vol. XXIV: – XVI, 370 s.; Vol. XXV: – XXVIII, 666 s.; Vol. XXVI: – XXXIV, 1072 s.; Vol. XXVII: – XXX, 913 s.; Vol. XXX: – XXXI, 884 s.
- KONDRATOVICS R., 1981. *Rhododendrony*. Awots, Ryga: – 250 s.
- KONDRATOVICS U., KONDRATOVICS R., 1966. *Rhododendron in Lettland*. Die Geschichte der Kultur. Die Einführung und die Züchtung. *Rhododendron und immergrüne Laubgehölze*, Jahrb.: 07–116.
- KRÜSSMANN G., 1972 (1985 t.). *Manual of cultivated conifers*. Portland, Oregon: Timber Press Inc., reprint 1995, s.
- KRÜSSMANN G., 1976 (1984 t.). *Manual of cultivated broad-leaved trees & shrubs*. Portland, Oregon: Timber Press, Vol. I: A-D. – 448 s., Vol. II: E-Pro. – 445 s.; Vol. III: Pru-Z. – 510 s.
- KUBITZKI K. (edd.), 1990, 1993. *The families and genera of vascular plants*. Berlin, Heidelberg: Springer – Verlag, Vol. 1: KRAMER K. U., GREEN P.S., *Pteridophytes and gymnosperms*. – 404 s.; Vol. 2: KUBITZKI K., ROHWER J.G., BITTRICH V. *Flowering plants: dicotyledons, magnoliid, hamamelid and caryophyllid families*. – 653 s.
- KUITERT W., PETERSE A., 1999. *Japanese flowering cherries*. Portland, Oregon: Timber Press, – 395 s.
- LAAR H. van de, 1976. *Heidegärten*. Anlage – Pflege – Pflanzenwahl. Berlin, Hamburg: Paul Parey, – 141 s.
- LAAR H. van de, JONG P.C. de, 1995. *List of names of woody plants*. Boskoop: Proefstation voor de Boomkwekerij, – 426 s.
- LEACH D. G., 1961. *Rhododendrons of the word and how to grow them*. New York: Charles scribner`s Sons, – 544 s.
- LENARD E., GRZESZCZAK H., NOWAK T. J., 1995. Kolekcje narodowe. I. Rośliny z rodziny wrzosowatych (*Ericaceae*). *Prace Ogródu Botanicznego UW*, 2 (1): 313–335.
- LINDSTROM O.M., FLORKOWSKA A.M., 1997. Odporność na niską temperaturę azalii kwitnących wiosną i powtarzających kwitnienie latem lub jesienią. *Erica Polonica*, 8: 38–42.
- LODER G., FINDLAY T.H., FLETCHER H.R., HILLIER H.G., PINCKNEY G.M., RUSSEL J.L., SAVIL E., 1969. *The rhododendron handbook*. p. II. *Rhododendron hybrids*. London: Spottiswoode, Ballantyne and Co. Ltd., – 458 s.
- ŁABANOWSKI G. i in., 2001. *Ochrona roślin wrzosowatych*. Kraków: Plantpress, – 113 s.
- MAJDECKI L., 1964. *Rejestr ogrodów polskich*. Park dendrologiczny w Wojsławicach koło Niemczy (Inwentaryzacja). Warszawa: PWN, (2), – 171 s.
- MALLET R., MALLET C., TRIER H. van, 1995. *Hortensien*. Stuttgart: Eugen Ulmer, – 132 s.
- Manual, 1982. *Manual of Japanese flowering cherries*. Akasaka: Compiled by The Flower Association of Japan, – 609 s.
- MATRAS J., 1996. *Rejestr bazy nasiennej w Polsce*. Warszawa, Instytut Badawczy Leśnictwa, – 328 s.
- MENTLÍK V., KIBIC V., LUŇÁČKOVÁ V., SOUČEK V., 1986. *Jehličnany v zahradě a alpinu*. Státní zemědělské nakladatelství, – 315 s.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A., ZAJĄC M., 1995. *Vascular plants of Poland a checklist*. Krytyczna lista roślin naczyniowych Polski. *Polish Botanical Studies, Guidbook Series*, (15): – 303 s.
- MOERMAN D.E., 1998. *Native American ethnobotany*. Portland, Oregon: Timber Press, – 927 s.

- MOSER E., 1991. Rhododendren: Wildarten & Hybriden. Radebeul: Neuman, – 319 s.
- MOSER E., 1999. *Rhododendron minus* und seine Hybriden. Immergrüne Blätter, 38: 76–80.
- MURAS P. TUMIŁOWICZ J., 1999. Różanecznik Purdoma (*Rhododendron purdomii* Rehd. et Wils.). Rocznik Dendr. 47: 65–75.
- MURAS P., 1996. Rozwój mniej rozpowszechnionych różaneczników w południowej Polsce. Podejmowanie wzrostu i kwitnienie. Erica, 7: 45–51.
- NELSON S., 2000. Rhododendrons in the landscape. Portland, Oregon: Timber Press, – 215 s.
- NOWAK T. J. (red.) i wsp., 1999. Index Plantarum polskich kolekcji dendrologicznych. Prace Ogrodu Botanicznego UWr., 5 (1): 17–306.
- NOWAK T.J., GRZESZCZAK-NOWAK H., EYSYMONTT K., 1999. Dzieje wsi i parku w Wojsławicach. Prace Ogrodu Botanicznego UWr., 5(1): 513–541.
- OHEIMB A. v., 1944. Park Eibenhof. Notes für Rittergut Eibenhof (rękopis). Eibendorf. Arch. OBUWr., Wrocław, s. 16, nlb.
- OHEIMB A. v., 1946. Der Park von Eibenhof als Kulturgut! (masz.), Febr. 1946, Eibenhof. Arch. OBUWr., Wrocław, s. 1–11, także w: F. Schlender, 1987, s. 209–221.
- OHEIMB F. v., 1902. Mitteilungen über *Rhododendron*. Mitt. Dtsch. Dendr. Ges., wyd. II, (11): 420–422.
- OHEIMB F. v., 1907. Pflanzt Rhododendren! Praktische Ratg. Obst- u. Gartenbau, 22 (1): 1–3, 11–12.
- OHEIMB F. v., 1908. Päonien – Arten im Park zu Woislowitz. Ztschr. Landwirt. Schles.: 869–873.
- OHEIMB F. v., 1912. Etwas über winterharte Rhododendren. Mitt. Dendr. Ges. z. Förd d. Gehölzk. u. Gartenkunde in Österreich-Ungarn, 1 (2): 33–39.
- OHEIMB F. v., 1912. Meine Behandlungsart der Rhododendren, Azaleen und Kalmien im Freien. Mitt. Dtsch. Dendr. Ges., (21):333.
- OHEIMB F. v., 1913. Japanische Anemonen. Jahrb. f. Staudenkunde: 6–12.
- OHEIMB F. v., 1916. Krautartige Päonien in ihren Gartenformen. Jahrb. f. Staudenkunde, 1987.
- OHEIMB F. v., 1919. Unfruchtbarkeit verletzter Äste bei *Picea pungens*. Mitt. Dtsch. Dendr. Ges., (28): 315–316.
- OHEIMB F. v., 1920. Rhododendren und Azaleen. Gartenschönheit, (1): 31–33.
- OHEIMB F. v., 1920. Schmucknadelgehölze. Gartenschönheit, (1): 197–202.
- OHEIMB F. v., 1920. Schneebruch an Rhododendren im Herbst 1919. Mitt. Dtsch. Dendr. Ges., (29): 309–310.
- OHEIMB F. v., 1921. Oktobergang. Gartenschönheit, (2): 233–235.
- OHEIMB F. v., 1921. Päonien. Gartenschönheit, (2): 124–126.
- OHEIMB F. v., 1921. Stauden-Blattpflanzen des Gartens. Gartenschönheit, (2):193–196.
- OHEIMB F. v., 1921. Zapfen. Gartenschönheit, (2): 265–267.
- OHEIMB F. v., 1922. Austreibende Knospen. Gartenschönheit, (3): 49–52.
- OHEIMB F. v., 1922. Herbstfärbungen. Gartenschönheit, (3): 237–239.
- OHEIMB F. v., 1922. *Kalmia latifolia*. Gartenschönheit, (3): 104.
- OHEIMB F. v., 1922. Knospen. Gartenschönheit, (3): 38–39.
- OHEIMB F. v., 1922. Nordstand für frostempfindliche Gehölze. Mitt. Dtsch. Dendr. Ges., (32): 244–246.
- OHEIMB F. v., 1922. Rosenzeit. Gartenschönheit, (3): 121–122.
- OHEIMB F. v., 1922. Schmuckkoniferen. Gartenschönheit, (3): 259–262.
- OHEIMB F. v., 1923. Ganz dahinten im alten Park. Gartenschönheit, (4): 148–149.
- OHEIMB F. v., 1924. Herbst. Gartenschönheit, (5): 181–182.
- OHEIMB F. v., 1924. *Rhododendron*. Gartenschönheit, (5): 101–103.
- OHEIMB F. v., 1926. Schlinger. Gartenschönheit, (7): 172–173.
- OHEIMB F. v., 1927. Düfte im Garten. Gartenschönheit, (8): 176–177.
- OHEIMB F. v., 1927. Immergrüne im Osten. Gartenschönheit, (8): 288–289.
- OHEIMB F. v., 1927. Meine schönen Ahorne. Mitt. Dtsch. Dendr. Ges., (38): 270–271.
- OHEIMB F. v., 1928. Anemonen. Gartenschönheit, (9): 144–145.
- OHEIMB F. v., 1928. Gartenglück von heute. Berlin-Westend: Verlag der Gartenschönheit, 1–114.
- OŻAROWSKI A., 1976. Ziółolecznictwo. Poradnik dla lekarzy. Warszawa, PZWL, – 579 s.
- PACYNIAK C., 1992. Najstarsze drzewa w Polsce. Przewodnik. Wyd. PTTK „Kraj”, – 205 s.
- PAGE M., 1997. The gardener's guide to growing peonies. Portland, Oregon: Timber Press, – 160 s.
- PARDATSCHER G., 1995. Magnolien. Stuttgart: Eugen Ulmer, – 132 s.
- PHILIP CH. (compiled), 1997/98. The plant finder reference Library. Lakeside: Headmain, CD-ROOM
- PIRC H., 1994. Ahorne. Stuttgart: Eugen Ulmer, – 240 s.
- PLATT K. 1999. Plant names A-Z. Sheffield: Karen Platt, – 256 s.
- POOR J.M., BREWSTER N.P., 1996. Plants that merit attention. Portland, Oregon: Timber Press, Vol. I – Trees, –nn s.; Vol. II – Shrubs, – 363 s.
- RABIDEAU R.R., 1999. Różanecznik kanadyjski – *Rhododendron canadense* (L.) Torrey. Erica Polonica, 9: 55–59.

- RADCLIFFE-SMITH A., 1998. Three-language list of botanical name components. Royal Botanic Gardens, – 804 s.
- RAEDT DE A., GROOTE DE S., 2000. De Harde Gentse Azalea – Een historisch overzicht. Gavere: Drukkerij Oostakker, – 190 s.
- READ DE A., 1999. Die Genter Azaleen. Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.: 9–22
- RECHT CH., WETTERWALD M. F., 1992. Bamboos: Timber Press, repr. 1999, – 128 s.
- REHDER A., 1949. Manual of cultivated trees and shrubs. New York: The Macmillan Co., – XXX, – 996 s.
- REILEY H.E., 1992. Success with Rhododendrons and Azaleas. Timber Press, – 285 s.
- RETKES J., TÓTH I., 1997. Lombos fák, cserjék. Budapest: Kiado, Botanika Kft., –128 s.
- ROLOFF A., BÄRTELS A., 1996. Gehölze: Bestimmung, Herkunft und Lebensbereiche, Eigenschaften und Verwendung. (Gartenflora: Bd. 1). Stuttgart: Eugen Ulmer, – 694 s.
- ROYAL BOTANIC GARDENS KEW, 1997. Index Kewensis on compact disc, version 2.0. Oxford: Oxford University Press, CD-ROOM.
- RUTKOWSKI L. 1998. Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski Niżowej. Warszawa: PWN S.A., – 812 s.
- SCHEIBER S.M., ROBACKER C.D., FLORKOWSKA M.A., LINDSTROM O.M., 1999. Odporność na niskie temperatury azalii o liściach opadających (*Rhododendron* ssp.) w południowo-wschodnich Stanach Zjednoczonych. Erica Polonica, 10: 61–65.
- SCHMALSCHEIDT W. (red.), 1999, 1990, 1995. Rhododendron- und Azaleen-Sorten im Sichtungsgarten der Lehr- und Versuchsanstalt für Gartenbau Bad Zwischenahn. Oldenburg: Gartenbildverlag Heinz Hansmann, Rinteln, (1 wyd. 2): –224 s., (2): –240 s., (3): – 258 s.
- SCHMALSCHEIDT W., 1980. *Rhododendron*-Züchtung in Deutschland. Westerstede: Selbstverlag, Cramer-Druck, s. 1–83.
- SCHMALSCHEIDT W., 2000. Handbuch der Knap Hill-Azaleen. Oldenburg: Gartenbildverlag Heinz Hansmann, Rinteln, – 288 s.
- SCHMALSCHEIDT W., 1991. Rhododendron- und Azaleenzüchtung in Deutschland. Teil II (1930–1990). Oldenburg: Gartenbildverlag Heinz Hansmann, Rinteln, – 336 s.
- SCHMALSCHEIDT W., 1992. Frühblühende Rhododendron-Hybriden. Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.: 77–94.
- SCHMALSCHEIDT W., 1994. Rhododendren mit gefüllten Blüten. Garten Praxis, 5: 48–53.
- SCHMALSCHEIDT W., 1997. Duftende Rhododendron-Hybriden. Garten Praxis, 5: 12–17.
- SCHUSTER R., 1997. Schäden im Winter 1995/96 in einem bayerische Garten. Immergrüne Blätter, 36: 78–90.
- SCHUSTER R., PRETZEL H., 1991. *Rhododendron* und anderen *Ericaceen* im Botanischen Garten der Ernst-Moritz-Arndt-Univesiät Greifswald. Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.: 26–54.
- SCHÜTT P., SCHUCK H.J., LANG M., (1994)–. Enzyklopädie der Holzgewächse: Handbuch und Atlas der Dendrologie. Landsberg am Lech: „Ecomed” – Verlagsgesellschaft AG &Co.KG
- SCHWIRZ J., 1966. Deutsche Züchter – Hans Robenek Der Meister. Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.: 8–14.
- SCHWIRZ J., 1998. Neue deutsche Rhododendron-Sorten. Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.: 19–32.
- SCHWIRZ J., 1999. Deutsche Rhododendron Züchtung seit 1991, Fotsetzung. Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.: 23–27
- SCHWIRZ J., 1999. Rhododendronzüchtung in den USA (Teil I). Rhododendron und immergrüne Laubgehölze, Jahrb.: 29–53.
- SENETA W., 1981. Drzewa i krzewy iglaste. Warszawa: PWN –560 s.
- SENETA W., 1991, 1994, 1996. Drzewa i krzewy liściaste. Warszawa: PWN, T. 1: A-B. – 331 s.; T. 2: C. – 318 s.; T. 3: D-H. – 343 s.
- SENETA W., DOLATOWSKI J., 2000. Dendrologia. Warszawa: PWN, wyd. 3, – 559 s.
- SOKOŁOW S. J.(red.), 1949–1962. Dierewia i kustarniki SSSR. Moskwa–Leningrad: Izd. Akademii Nauk SSSR, Botanicieskij Instytut im. Komarova, T.1: – 462 s., T. 2: – 610 s., T. 3: – 865 s., T. 4: – 973 s., T. 5: – 543 s., T. 6: – 378 s.
- STAHN B., 1961. Azaleen und Eriken. VEB Deutscher Landwirtschaftsverlag, – 272 s.
- SZUMAN P., 1999. Kiścień wawrzynowy *Leucothö fontanesiana* (Steudel) Sleumer. Erica Polonica, 10: 17–22.
- SZYMANOWSKI T., 1952. Park w Wojsławicach i jego zbiory dendrologiczne. Rocznik Sekcji Dendr. PTB, 8: 247–274.
- SZYMANOWSKI T., 1960. Dwa stanowiska sosny koreańskiej (*Pinus koraiensis* Sieb.et Zucc.) w naszych parkach. Rocznik Sekcji Dendr. PTB, 14: 205–209.
- ŚWIERKOSZ K, 1992. Nowe stanowisko *Cotoneaster integerrimus* Medicus na Dolnym Śląski. Rocznik Dendr. 40: 97–103.
- THE ROYAL HORTICULTURAL SOCIETY (compiled), 1998. The RHS Plant Finder 1998–1999. London: A Dorling Kindersley Book, – 914 s.

- TRESEDER N. G., 1978. Magnolias. London: Faber and Faber, – 243 s.
- TUTIN T. G., BURGESS N. A., CHATER A. O., EDMONDSON J. R., HEYWOOD V. H., MOORE D. M., VALENTINE D. H., WALTERS S. M., WEBB D. A., 1993. Flora Europaea. Cambridge: Cambridge University Press, wyd. 2, Vol. 1. (Psilotaceae to Plantanaceae): – 581 s.
- TUTIN T. G., HEYWOOD V. H., BURGESS N. A., VALENTINE D. H., WALTERS S. M., WEBB D. A., 1964, 1968, 1972, 1976, 1980. Flora Europaea. Cambridge: Cambridge University Press, Vol. 1. Lycopodiaceae to Plantanaceae: – XXXII, 464 s.; Vol. 2. Rosaceae to Umbelliferae: – XVII, 454 s.; Vol. 3. Diapensiaceae to Myoporaceae: – XXIX, 370 s.; Vol. 4. Plantaginaceae to Compositae (and Rubiaceae): – XXIX, 505 s.; Vol. 5. Alismataceae to Orchidaceae: – XXXVI, 452 s.
- VERTREES I. D., 1999. Japanese maples. Timber Press, wyd. II, – 189 s.
- VOGEL H., 1965. Azaleen – Eriken – Kamelien. Berlin: Paul Parey, – 248 s.
- WAGNER I., 1993. Messung der Frosttoleranz von 58 *Rhododendron*-Hybriden. *Rhododendron und immergrüne Laubgehölze*, Jahrb.: 117–123.
- WALTERS S.M., BRADY A., BRICKELL C.D., CULLEN J., GREEN P.S., LEWIS J., MATTHEWS V.A., WARYWODA A., 1957. Encyklopedia techniczna tom I. Drzewa użytkowe w architekturze przestrzennej i przemyśle. Kraków: Krakowskie Zakłady Graficzne, – 254 s.
- WARDA H.-D., 2001. Das große Buch der Garten- und Landschaftsgehölze. Bruns Pflanzen Export GmbH, Prull-Druck Oldenburg, – 935 s.
- WEBB D.A., YEO P.F., ALEXANDER J.C.M., 1986, 1984, 1989, 1995, 1997. The european garden flora. Cambridge University Press., Vol. I. Pteridophyta, Gymnospermae, Angiospermae-Monocotyledons (Part I) –430 s.; Vol. II Monocotyledons (Part II), –318 s.; Vol. III Dicotyledons (Part I), – 474 s.; Vol. IV Dicotyledons (Part II), – 602 s.; Vol. V Dicotyledons (Part III), – 645 s.
- WEGŁOWSKI (WĘGŁOWSKI) A., KWASNIK (KWAŚNIK) J., 1981. *Rhododendron* park in Wojslawice. *Rhododendron und immergrüne Laubgehölze*, Jahrb.: 57–65.
- WELCH H., HADDOW G., 1993. The world checklist of conifers. The World Conifer Dataspool, Landsman's Bookshop Ltd., Rotopress Printers – 427 s.
- WITT H.H., EHSEN B., MANGOLD P., MANGOLD V., HINRICH N., 1966. *Rhododendron* und Immergrüne-Sorten. Blattflächen – Indices als ein Merkmal zur Identifizierung von *Rhododendron*-Hybriden. *Rhododendron und immergrüne Laubgehölze*, Jahrb. 1966: 8–14.
- ZARZYCKI K. (red.), KAŻMIERCZAKOWA R. (red.), 1993. Polska Czerwona Księga Roślin. Instytut Botaniki im. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, – 310 s.
- ZIÓŁKOWSKA M., 1988. Gawędy o drzewach. Warszawa: Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, – 271 s.